10.00 — 337

СРПСКИ РЈЕЧНИК,

истолкован

њемачким и латинским ријечма.

скупио га и на свијет издао

ВУК СТЕФАНОВИЋ.

Karadzhić, Vuk Stefanović

Wolf Stephansohn's

Serbisch = Deutsch = Lateinisches Wörterbuch.

Lupi Stephani F.

Lexicon Serbico-Germanico-Latinum.

У Бечу (Wien, Viennae),

gedruckt bei den P. P. Armeniern.

1818.

PG 1375
.K3
1818

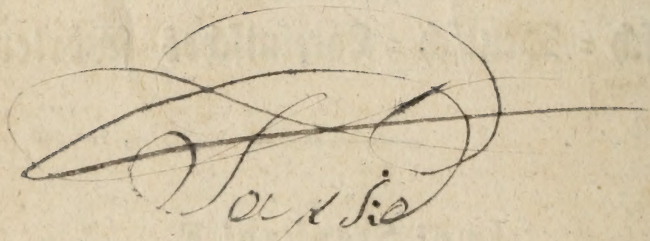

516570
Jan. 29'38

1
639
66
5. c. 17 Ш 28

ПРЕДГОВОР.

Већ има близу илъада година како Срблъи имају своја слова и писмо, а до данас још ни у какој књизи немају правога свог језика! Док су Срблъи имали своје краљеве и цареве, да се у оно доба овако млого писало, као што се данас пише по римћанским државама, јамачно би они почели још онда својим језиком писати; али се онда може бити још мање писало, него што се данас пише по Турским државама; зато се није требало ни старати да сви људи разумију оно што се пише; а неколико људи могли су ласно писати којекако. Оставше дипломе од наши краљева и од царева, и други рукописи од они времена свједоче, да је народ Српски прије пет стотина година говорио као и данас што говори (осим ћекоји Турски, и други туђи ријечи), него да су писари у писању мијешали народни језик с црквеним језиком, као и данас што се ради. Н. п. у Душановим законима (из половине 14-те стотине година), што су наштампани у историји Раићевој, стоји: „И ако се наће полуверацъ да узме „Хрїстїанку: акое крадомъ, дасе има покрстити у Хрїстїанство: аколисе не „покрсти: да мусе узме жена и деца и васъ домъ, и онъ дасе заточитъ. — „да то село платитъ що бы онъ платїо, коие то пожегао — Књиге Царске „коесе находе и коесе износетъ предъ судїю, да имаютъ судїе смотра„ти, а кои пресуждуе первый уставъ Царски, штое записалъ светли Цар „кому, оне Књиге кое повтораютъ уставъ первый, да и узму судїе и прине„су предъ Цара — да ихъ закунетъ, и кадесе закуну — Пїанице коисе „скытаютъ, и нападну где на кога, и кои кога посече, или окервавы, „а не до самерти, таковому пїаници да се око извади, и рука да му се „отсечетъ, аколи кога пїанъ издеретъ, или кому капуче скине, или „скине кому капу или що узметъ" и т. д. Раић каже, да се ови закони налазе у старом рукопису у архиви племените ГГ. Петра и Саве от Текелија, и да су оданде од слова до слова исписани и наштампани; но ја би опет рекао, да су ћекоје ријечи поправљене по данашњему Славенском језику, н. п. отецъ, святи, первый, церковь, самерти, терговацъ, сотвориши, возвратиши, во (градъ), со (изволенїемъ), ко (домомъ) и т. д. ово би по старом рукопису морало бити отацъ (као полуверацъ, парацъ, и т. д.), свети (као што и овђе има ћешто), првыи (или први), црковь, самрти, тргоацъ, сатвориши, вазвратиши, ва, са, ка (као што и овђе има ћешто); или може бити да су и титле и мали јерови (ь) преварили онога, који је исписивао. Али баш да речемо, да је и у првоме рукопису овако исто, као што је наштампано у Раићевој историји и овђе, опет је јасан знак,

да је народ Српски прије 500 година говорио као и данас што говори, а и писари да су и онда писали као и данас што пишу. — Тако стоји у дипломи кнеза Лазара, што је дата намастиру Раваници (оној у Ресави) 1381-ве године: „и мега (на другом мјесту стоји мѣга и мєга и мѣка) „гдѣ истече блашо изъ мораве и упада у мораву. И отъ мораве посредъ поля „до велике тополе. — Жїцомъ до великаго пута — на кленовачку врьши„ну посрѣдъ рашкога ключа. — Сашкимъ путемъ на шљиву. — Потомъ „путемъ на дѣль. — На гомилу на дѣо. Путемъ деонимъ. — Отъ кру„шке великомъ равниномъ. — и съ заменою. — И панагюрь свете петке „на дунаву" и т. д. А почетак је ове дипломе: „Іже отъ несущїихъ въса въ „бытыє прївѣдыи видимааже и невидимаа" и тако даље, Славенски, да га ни један прост Србљин не може разумјети. На печату стоји: благоверни кнѕъ, а на потпису благовѣрныи кнезь и т. д. — Ето тако су (од прилике) писане и остале све дипломе (старије и млађе од ове), што се налазе којеђе. — Сад још неколике врсте из Српске историје Ђорђија II. Бранковића, пошљедњега деспота Српскога, који је умрьо прије сто и неколико година (1711), из књиге треће, страна 89 (по): „Пьрви немања православно кьрщение придесетолетанъ васприемъ на се„бе ва Рашску Епископию и ва цьрковъ светихъ апостолъ кьрщаетсе пьр„ви немања именемъ Стефанъ, ва томже кьрщению единокупно и самодьр„жавну областъ васприемъ и окрспъ држави своеи воеваши заченшу ему „многие држави себе присвоивъ дондеже Исака комнена цара константи„нополскаго на свое самирително хотение привлещи вазможму бистъ, са„мирениеже между ими бываетъ виною сею, яко Гречаски царъ ваздастъ „свою дащерь ва супружницу Стефану пьрвому Деспоту Сину неманину „пьрвому, рекшаго светаго Сумеона Егоже гречаски Царъ ва глаголани и ва „писани великимъ Жупаномь именоваше, якоже отомь и више ва писани на„шемь васпоминанием изобразихомь, и по светомь ему приставлению ва „светую отъ нѣго сатворену обитель Студенички Монастирь положенъ „бисть, и Деже и синъ его Стефанъ пьрви Деспотъ и пьрви венчани кралъ „рекоми, са синомъ своимъ Радославомь, / внукомже светаго Сумеона ва Ра„цехъ своихъ погребени Суть *)." — По овоме би сад могао рећи сваки човек, који не зна историје нашега језика и писања, да су овако Србљи говорили прије сто година; као што мисли Енгел, да се у Карловцима врло добро Славенски мора говорити, зашто је Раић оньје рођен, а онако добро пише Славенски; и да је Сремачки језик ближи к Росијскоме, него к Дубровачкоме **): и као што смо до сад сви мислили, да је Бранковић онако писао, као што Раић у својој историји на много мјеста наводи његове ријечи, и каже: „Сице пишетъ Бранковичь", или „Сїя суть словеса Бранко-

*) Ја сам ово исписао из Бранковићева рукописа, који се сад налази у Карловцима у митрополитској библиотеци; и овђе је управо онако нашштампано, осим велико я (које у Бранковићеву рукопису стоји и у почешку и на крају), ук, от, и ѡ, што није имала овдашња штампарија, него је мјесто њи метнуто у, отъ, я, о.

**) Engel's Geſchichte des K. Ungern und ſeiner Nebenländer III., 147 und 154.

вича"; а нијесмо знали, да је Рањ Бранковићев језик поправио по својој граматици!

Тек 1783-ће године први је Доситеј Обрадовић казао, да треба писати Српским језиком као што народ говори, и сам је почео, колико је знао, тако писати. За њим су пошли многи учени Срби, и за ово 35 година написали различне (тобоже Српске) књиге; али (за превелико чудо!) до данас још немамо ни једне књиге да је управо написана по Српској граматици, као што народ говори! Ни једном списатељу није пало на ум, да барем за себе постави каквагођ правила у језику, и њи да се држи, него је писао сваки по својој вољи (како му се кад навр пера десило), тако, као да наш језик (осим свију језика на овом свијету) никакви правила нема! Ово је од учени Србаља први опазио Г. архимандрит Кенгелац, као што каже у предговору својега јестествословија: „Вси народи, и сами язычницы книги свои по грамматійскимъ правиламъ списаша, у насъ по правиламъ бабы Смиляны пишутся." Истину овије ријечи Г. Кенгелца посвједочиће све Српске досадашње књиге.

Два су велика узрока овој несрећи нашега језика, и овоме (прије нечувеном на овом свијету) покору нашему: прво, што су наши списатељи све самоуци у Српском језику: зашто ми немамо још ни Буквара Српскога, а камо ли што више. Ако се наш списатељ родио у варошн, он већ није ни чуо правога и чистога Српског језика; ако ли се родио у селу, он је у ђепињству дошао у варош, и онђе за 10 — 15 година учећи науке на туђим језицима, мора заборавити и мислити Српски (зашто сви народи не почињу с једне стране мислити о стварма; и отуд је постала она разлика између језика, што се зове својство језика). Кад који тако прође кроз све школе, онда постане Српски списатељ (који оће); ђекоји узму Славенску грамматику Г. Мразовића, те је прочитају: да по њој Српски пишу; а ђекоји не траже ни ње, него одма по Њемачкој и по Латинској грамматици почну Српски писати, и не сумњајући да они могу не знати свога језика. Но ово је барем несрећа, на коју се туже и остали Славенски народи (сви, осим Руса), који на свом језику немају школа ни наука: али је друго само наше, и са свим ново на овоме свијету, т. ј. што ми имамо два језика, па оћемо и треће да начинимо. Понајвише наши књижевника и веће господе Српске по Мађарској кажу, да је Славенски језик (што имамо данас на њему библију и остале црквене књиге) прави Српски језик, а овај, што њим говори народ (и они), да је само свињарски и говедарски језик, и да је покварен од првога. А како треба данас писати за Србље, ни они сви нијесу сложни, него су се подијелили на двије стране: једни кажу да треба писати управо Славенски, а народни језик оставити са свим, као покварен, свињарски и говедарски језик (ово барем није тако ново, зашто је било људи, који су по Талијанској и по осталој Европи прије неколике стотине година овако мислили и говорили о Талијанскоме, Француском, Шпањолском, Англијском и о Њемачком језику, према Латинскога); а други (којије највише има) кажу, да не треба управо ни Славенски ни Српски, него да народни језик треба поправљати, и писати мјешовито између обадва језика, да се приближава к Славенскоме и да се гради књижевни језик, да се Славенски језик опет поврати у народ и

живи. Први имају врло мало списатеља (зашто слабо ко зна Славенски језик тако, да може књиге писати; а ни рјечника онаковога ни грамматике још нема, као што би требало, и из који би човек могао Славенски језик лако научити, да може књиге писати), а други имају силу Божју, који једнако поправљају језик Српски (а каткад и Славенски, кад не знаду ни како је Српски ни Славенски, н. п. *мназ* мјесто *млаз*; *месѣц* и *мѣсѣц*, мјесто *мѣсяцъ*; *опомѣнутисе*, *смѣтати*, *окервавити*, *ерђа* и т. д.), к Славенском приближавају и *граде* књижевни језик (зашто они мисле, да су књижевни језици осталије народа *начињени*, а не могу да разумију, да су сви народи почели писати оним језиком, као што говоре орачи и копачи, свињари и говедари, па кад се почело љепше мислити, онда су и језици љепши *постали*). — А како то они чине? Сваки по својој вољи и по своме *вкусу*. Никаквим језиком на овом свијету није тако ласно писати, као овим њиовим: код њи не треба знати никакве грамматике (ни Српске ни Славенске), него зарежи перо па пиши по своме *вкусу*, како ти кад из пера испече? што не знаш Српски, метни Славенски; што не знаш Славенски, метни Српски; а што не знаш ни Српски ни Славенски, метни како ти драго (што ти прије на ум падне): ђе се из два језика (и из треће главе) по својој вољи трећи гради, ту се не може погријешити; само да није чисто као што народ говори, а остало све може подњијети. Сад се не треба чудити, зашто се у нас књиге пишу „по правиламъ бабы Смиляны", и како се у Српским књигама може наћи: *пастыревъ*, *пастыровъ*, *пастырей*, *пастыра*; *момака*, *момковъ*; *оваго моега*; *у Босной*, *у Бачки*; *постелїй*, *дѣвїй*; *творятъ*, *творе*, *твору*; *пужати*, *успужати*; *люблѣтьи*, *обзиретьисе*, *успавленъ*, *успавлѣнъ*, *вребляше*; *любу*, *молу*, *говору*, *красусс*; *присеби* и *при честныхъ мыслей*; *изъ между нима*; *утверди любовь между васъ*; *у свимъ его дїалектми*; *три*, *четыри кораковъ*; *за моћи*, *за чути*, *за учити*, *за слушати*; *дали донети*, *чинили су доћи*; *корчмарица*, *крчмарица*; *тернъ*, *трње*; *овде*, *овдѣ*, *овдїе*; *свѣща*, *свѣтьа*, *светьа*; *њима*, *нїйма*, *нїима*, *нима*; *њой*, *нїой*, *ной*; *свїю*, *свїюхъ*, *всѣхъ*; *вѣщацъ*, *вѣштацъ*, *вѣштецъ*; *пасче*, *пашче*, *паще*; *женъ*, *дженъ*, *дченъ*, *чебъ*; *месецъ*, *месѣцъ*, *мѣсяцъ*, *мѣсѣцъ*; *трепавице њене*, *повѣсть ея*; *отъ нее*, *около нѣ*, *безъ нье* и т. д.

Од почетка Досијејева једнако се налази паметни људи, који желе да се управо пише Српски (као што народ говори), и пишу колико који зна и може. Који човек не зна ни за какву грамматику, нити за какав други језик осим свога, он може писати и без своје грамматике; и управо онако као што треба: зашто му не може пасти на ум да пише друкије, него онако као што се говори; тако је, н. п. могао Омир спјевати Илијаду и Одисеју не знајући ни писати, као и наши старци и слијепци што су спјевали толику силу пјесама. Али људи који су што учили, и знаду да језик има некаква правила, они већ не могу писати без грамматике (већ ако да је који сам грамматик): зашто би (као учени људи) све радн да пишу боље него што се говори, па зато језик по својој памети *поправљају*, а управо *кваре* и *граде*: тако, н. п. учен Србљин пи-

шући мисли: кад се каже ору, црпу, режу, мету, гребу, треба казати и твору, трпу, тражу, прашу, љубу; кад се каже пужем, мећем, обрћем, треба казати и пужати, мећати, обрћати; кад се каже удављен, треба казати и успављен; кад се каже требљаше, треба казати и вребљаше; кад се од Славенскога зовутЪ, Српски каже зову, треба и од живутЪ казати живу; кад се (у Славенском језику) каже дворовЪ, треба казати и пастыровЪ; кад се каже ћуд ћуди, и јарад јаради, треба казати и смрад смради, гад гади; кад се каже јак јачи, треба казати и висок височи; кад се каже међу њима, треба казати и између њима; кад не треба казати много, него много, онда не треба казати ни млаз, него мноз; кад не ваља казати наместити, него намјестити, онда не ваља казати ни сметати, него смјетати и т. д. Из овога се види, да је и онима, који су ради, тешко Српски писати књиге без рјечника и без граматике. Ову су потребу познали већ одавно млоги наши списатељи, као што су ђекоји и спомињали у својим књигама.

Ја сам из љубави к Српскоме језику, и из жеље да би му се што брже помогло, прије неколике године написао и издао на свијет Писменицу Српскога језика, само као мали углед како Срби склањају имена и спрежу глаголе. Она је изишла онакова, као што је онда од мене могла изићи прва Српска граматика. Који су сумњали да што не знаду, могли су се чему и из ње поучити; а који мисле да све знаду, они ће се подерати онакови какви су, макар им ко написао сто најбољи граматика. Из који сам узрока издао ону прву Српску граматику, из оније исти ево издајем и овај први Српски рјечник (и другу граматику).

Ја могу слободно казати за ове ријечи, што су овђе скупљене, да су све у народу познате, и да се овако изговарају као што су овђе записане; а у народу је остало још млого ријечи, које ја, или нијесам никад ни чуо, или ми нијесу сад могле пасти на ум. Може бити да ће се и у овој књизи наћи ријечи у описивању обичаја и други ријечи, којије нема на своме мјесту. Од како се ова књига почела штампати, и мени је ево неколико ријечи на ново пало на ум, које ево овђе додајем:

Вармеђа, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) in der ungrischen Statistik die Gespannschaft (жупанија), comitatus.

Вармеђаш, m. Comitats-Herr, tabulae comitatus assessor etc.

Вармеђски (вармеђки), ка, ко, Comitats-, comitatus, comitatensis.

Вјеверичић, m. vide јеверичић.

Вјеверичица, f. dim. v. вјеверица.

Вјеверичји, чја, чје, vide јеверичји.

Дереглија, f. das Boot, linter.

Дуба, f. Art Schiffe, die zur See und auf Flüßen zu gebrauchen, navigii genus.

Ђечермица, f. dim. v. ђечерма.

Жић! } interj. von einer Art Schla-
Жићкац! } gens, interjectio de modo percellendi.

Жмира, m. (Рес. и Срем.) vide жмиро.

Жмиро, m. (Ерц.) der Blinzler, connivens.

Златни праг, m. die Stadt Prag in Böhmen, Praga. Срби приповиједају, да Турци још једном морају проћи Беч, и доћи до Златнога прага, да им онђе коњи позобљу зоб, што им је оставио свети Јован; па ће и потом оданде и жене с преслицама гонити натраг.

Искање, n. (у Сријему) vide бискање.

Искати, иштем, vide бискати.

Испоклањати, ам, v. pf. nach einander verschenken, edono.

Испрплетати, лећем, v. pf. nach einander überflechten, perplecto aliud ex alio.

Истоветни, на, но, wahrhaft, leibhaft, verissimus: исти истоветни.

Кòје, theils, alius, partim: које ја, које ти; које тамо, које амо; које отуд, које одовуд.

Којегдѐ, (Рес.) Којегдѝ, (Срем.) Којегђѐ, Којеђѐ, (Ерц.) } hie und da, passim.

Којекàко, irgend wie, utcumque.

Којекò, којекога, irgend wer, unus alterve.

Којекȕда, irgendwohin, aliquo.

Којекȕде, Intercalare des Herrn Georg, vox solita intercalari a Georgio.

Крàдом, heimlich, furtim.

Љѐ, gewiß, sane (von гле?).

Мâ, m. узео ма, hat seinen Kopf aufgesetzt, gehorcht nicht mehr, cepit impetum (за ма, impetus).

Мѝтровскӣ, ка, ко, н. п. мјесец, Demeters-, Demetrii mensis (Octob.)

Нàпабȉрчити, им, v. pf. nachlesen, spicilegium facio.

Нàпаљешковати, кујем, vide напабирчити.

Нѐколицина (људи), einige Leute, aliquot homines.

Нȕрија, f. der Sprengel des Popen, die Pfarre, parochia.

Околнӣ, на, но, umliegend, adjacens, vicinus.

Очѐње, n. vide очимљење.

Очимити, им, v. impf. Vater nennen, patrem appello.

Очимљѐње, n. das Vaternennen, patris appellatio.

Очипи, им, vide очимити.

Пâр, m. у овај пар, ißt, für dieses Mal, nunc.

Повлàчење, n. das Umherziehen, distractio.

Пòродица, f. die (lebende) Familie, gens: „Поздрави ми старца Варићака: „Нек' поведе своју породицу, „Породицу Варићаковиће —

Солȕн, m. Thessalonich, Thessalonica. Приповиједасе, како је некакав казивао, како су у Солуну јевтине чакшире; а други му рекао: То може бити, али до Солуна сто сомуна, а од Солуна сто сомуна (треба). —

Студѐница, f. 1) ријека у Србији (близу Новог пазара). 2) намастир (који се зове и Студеничка Лавра) код те ријеке. Студѐничакин, калуђер из Студенице. Студѐничкӣ, ка, ко, von Studenica.

Такȏђер, gleichfalls, itidem, item. cf. тако.

Тȕпнути, нем, v. pf. stampfen, pulso.

Укàљати, ам, v. pf. (mit Koth) beschmutzen, luto maculo.

Ако и нијесу у овој књизи скупљене све Српске ријечи, али је постављен темељ да се скупе (колико је могуће у живом језику). Сад сваки зна, ће ће коју ријеч тражити, и ако је не нађе, видеће да је нема, и може је ће записати и оставити; и тако се сад спо пута лакше могу покупити остале ријечи, што су остале по народу, него што би се на ново почело и све скупиле.

Што се више ове Њемачкога и Латинског језика, о том сам радио са Г. Копитаром, ђ. к. дворским библиотекаром; али опет ако се ће наће, да су које ријечи рђаво преведене, томе сам ја крив, што му нијесам знао право значење казати, а не он, што га није знао Њемачки или Латински исполковати. Може бити да ће многима од наши учени Срба пасти на ум код којих ријечи краће и Српскима наличније ријечи Њемачке и Латинске, него што смо и ми ове мепнули; такове ријечи треба забиљежити, као и оне, које се не нађу овђе. Али опет не треба сваки да мисли, да су оно све погрјешке, ће он не разумије Њемачкога, или Латинскога, или Српскога језика.

У рјечнику треба да се исполкује и опише што се боље може све, што народ о ријечи којој мисли и приповиједа: зашто сам код којих ријечи описао, што се краће могло, које народне обичаје, и додао приповиједке (и овђе може бити да је којешто изостало, али додано и измишљено није занемарено ништа). О овоме сам особито увјерен, да ће бити мило сваком правом Србину: зашто су ме већ од неколике године молили неки од учени и знамените Срба, да почнем описивати народне

Српске обичаје и приповиједтке. — Народ наш има свакојаки приповиједтки тако много, као и пјесама, и могу се раздиједити на женске и на мушке, као и пјесме. Мушке су приповиједтке понајвише смијешне и шаљиве, и тако су измишљене, као да би човек рекао да су истините; а женске су дугачке и пуне су чудеса којекакви (о царским кћерима и о бајалицама). Али ће ми слабо ко вјеровати и разумјети, како је приповиједтке тешко писати! Ја сам се овђе, око ови ђекоји мали, толико мучио, да би наши ђекоји списатељи могли готово читав роман написати, или све идиле Геснерове на Српски превести.

Ја сам увјерен да ће овај мој труд и посао бити мио свима нашим, списатељима и књижевницима, који љубе свој народни језик, и поштују га као највеће благо народно, и желе му срећу и напредак; а онима ја нијесам ни жељео угодити, који Српски говоре, а Српски језик кобе, и кажу да он није никакав језик, него да је покварен, свињарски и говедарски језик.

Овђе ће бити највећа вика на ортографију; али се надам да ће и утом бити с моје стране сви наши књижевници, који управо знаду шшо је језик, и шшо је писмо; и виђеће да се Српски језик друкчије не може писати, онако као шшо треба. Млоги, који не знаду шшо је језик, шшо ли је писмо, шшо ли је грамашика, мисле и говоре, да Српски језик треба писати Славенском ортографијом; а Срби су виђели прије 500 година да то није могуће (зато су начинили ћ и џ, којије ни данас нема у Славенским књигама); а ћешн оно шшо није могуће, не показује ли премало соли у глави (као шшо вели Г. Сава Мркаљ)? Ево из овије узрока није могуће Српски језик писати по Славенској ортографији:

1) У Српском језику има гласова, којије Славенски језик нема; а како има гласове, мора имати и слова за њи: а) ђ, н. п. смуђ, риђ, рђа, прећа, граћа, међа, дође, проће и т. д. б) ћ, н. п. брош, ноћ, срећа, врећа, пећи, стрићи, ножић, поповић, царевић и т. д. (може ко рећи, да се овакове ријечи могу писати са дь и шь, н. п. смудь, рдьа, предьа; ношь, пешьи, ножишь и т. д.; истина да тако млоги пишу, али ни то није по Славенској ортографији! Ко ће наћи у Славенском језику ь пред самогласним словом да умекшава полугласна слова?). в) џ, н. п. увјецбати. г) у Славенском језику има сливено ја, је, ју, а Србљима треба и јо (да не спомињем ји), н. п. још'ше, јове, јововина, јој, мојој, судијом и т. д.

2) Тако исто има у Славенском језику гласова, којије Српски језик нема; а кад нема гласова, не требају му ни слова: а) ѡ ми друкчије не можемо изговорити, него као о, а Пољаци и Краљци имају друкчији глас за ѡ, и зато сваки зна без икакве науке, ће га треба писати. Ни Руси немају гласа за ѡ (као ни ми), зато га нијесу ни узели међу своја слова. б) ы, ово треба Пољацима и Русима, као и Нијемцима, Мађарима и Турцима; а ми мјесто њега имамо и, н. п. син, бик, риба, добити, миш, коришто и т. д. зато ни најученији наши не знаду без велике муке и без труда ће га треба писати (н. п. Ранћ је провео сав свој вијек чашећи и пишући Славенски и Росијски, па се у његовим књигама опет налази доста погрјешака пропив ы; мислим да и није нужно овђе писати, зашто и сваки може пражити у исшорији Ранћевој;

ако ли ко не узвјерује, а не буде кадар наћи, ласно ће му се показати). в) х, Србљи немају ни у каквој ријечи, а остали Славенски народи имају (те како); Србљин, н. п. не каже хлад, снаха, ходити, орах, оврхао; него лад, сна, одити, ора, овръао и т. д.

3) Ђекоје ријечи зато не можемо писати по Славенској ортографији, зашто ће у нас друго значити, или ће се друкчије читити, него што се говори: а) прилагателна имена у имен. множ. пишу се у Славенском језику са їи, н. п. мудрїи, славнїи, любезнїи, милїи и т. д. а то је у Српском језику сравнителни степен! — б) прстен, пут, радост, пет, господ, лабуд и остале многе овакове ријечи пишу се у Славенском језику са ь, и изговара се н као њ, т као ћ, а д као ђ, н. п. госпођ, прстењ, пућ, радосћ и т. д. Руси имају право што овакове ријечи пишу са ь, зашто и тако изговарају, и у род. имају я, лебедь, лебедя; голубь, голубя; царь, царя; князь, князя; день, дня; зять, зятя и т. д.: а ми кажемо лабуд, лабуда; голуб, голуба; цар, цара, кнез, кнеза; дан, дана; зет, зета и т. д. Код ђекоји наши списатеља, који не пишу ћ, а држе се Славенске ортографије, кад видимо написано петь, мора се погађати, или треба читити пет (fünf), или пећ (der Ofen)! в) ми морамо на ђекојим местима ь додавати ће га нема у Славенском језику: ми говоримо, н. п. коњи, коњем, коњски; учитељи, учитељем, учитељски; на земљи, у пустињи; кољи, кољите; пењи, пењите; жњи, жњите; мељи, мељите; њива, књига, гњида, глива, земљица, вишњица, пањић и т. д. а по Славенској ортографији то би требало писати (и читити, као што је написано) кони, конемъ, конски; учители, учителемъ, учителски; на земли, у пустыни, коли (овђе би Вачванин помислио да се што говори о колима), колите; жни, жните; нива, книга, глива, землица, вишница и т. д.

4) Ђекоје се ријечи Српске не могу никако ни записати по Славенској ортографији: а) имена која се свршују на ља и ња, у твор. јед. н. п. земљом, сабљом, постељом, путањом, робињом, срдњом, спрдњом и т. д. (ако би ко рекао да пишемо земльом, сабльом, путаньом и т. д. али ни то није по Славенској ортографији, као ни предьа). б) Кад се ђешто у пјесмама изостави е послије ј, н. п.

„Да ј' у момка своја мајка,
„За дан би му гласе чула,
„А за други разабрала,
„А за трећи на гроб дошла;
„Аа' ј' у момка туђа мајка —
„Да ј' у мене, лале Лазо, што ј' у цара благо —
„Оно ј' главом Шиподер војвода —
„Оно ј' шежак бојак без престанка —
„Видиш Луко како ј' у Лозници —
„Док ј' у мене моји капетана и т. д.

в) У Ерцеговачком се нарјечију говори једнако лијепо, мањеко, гнијездо и т. д. а у пјесмама се, кад заштреба, изостави и, па се пјева и мање мља'јеко, л'јепо, гн'јездо и т. д., н. п.

„Од Космаја гн'језда соколова —
„И Турскијем мл'јеком задојила —
„Л'јепо и је Ђорђе дочекао —
„Л'јепо ти ме бјеше обасјало —

Ко (и како) може овакове ријечи записати по Славенској ортографији? Може бити да би у Ћирилово вријеме било добро записано са Ѣ, н. п. гнѣздо, лѣпо, млѣко, али се данас то чати љепо, мљеко, гњездо; а Србљин не ће љепо, гњездо, мљеко, него ће лијепо, гнијездо, млијеко. г) грѣоце, умрѣо *), оврѣао, подупрѣо, сатрѣо, и остале овакове ријечи.

Из овога свега мислим, да ће сваки паметан човек признати, да се Српски језик Славенском ортографијом не може писати. А кад се Славенска ортографија у Српском језику мора покварити (као што се покварила како је Србљин умочио перо и почео Српски да пише), и Српска остати опет пуна крпежа и натеге; зато мислим да је најпаметније, да ми за Српски језик начинимо ортографију са свим као што треба (да нам могу завидити сви остали народи Европејски). Зато сам ја овђе начинио три нова слова, т. ј. ђ, љ, њ, и узео сам ј. Ниједан паметан човек не може рећи, да нам ова слова не требају, а облик њихов ако се коме не допадне, то је ласно поправити; ни остала слова нијесу из почетка била тако лијепа, као што су данас. Може бити да се ј коме зато не ће допасти, што је Латинско; и то је ништа; ми имамо и више слова једнакије с Латинскима, н. п. а, е, о, к, и т. д. а и Латинска су слова од Грчкије, као и наша. Ја сам у првој граматици Српској био узео наше ї мјесто ј, но будући да је ї код нас било до сад самогласно слово, зато се људи једнако мету, и не могу да се навикну чатити га као ј; а ј не може нико друкчије чатити, него онако као што треба. Да је у Грчком језику било ј, заиста св. Ћирилу не би никад пало на ум, да начини я и ю; но будући да у Грчком језику нигђе нема ја, је, ју, зато је св. Ћирило свезао а, е, у, са ї (иа, ие, иу), да не би људи чатили иа, ие, иу (као што ђекоји чате у мојој граматици); а иже је са слитном (й) постало скоро у Русији, само му је надметнут онај поетически знак (˘) да се зна да је кратко. — Још може ко рећи да нам треба и ѣ; истина да у нашим ријечима нигђе не треба, већ ако за смијање (ђа! ђа! ђа!) и за ађ! ођ! иђ!, али због туђи имена и презимена не би сувише било да га имамо (н. п. Haller, Hagedorn, Hamburg, Haag; Руси пишу Галлерѣ, Гагедорнѣ, Гамбургѣ, Гага, а ми за сад можемо, и морамо писати Аллер, Агедорн, Амбург и т. д.), но ја сам га за сад оставио коме другоме нека га гради.

Ево већ прва и највећа рецензија против овога Српског рјечника изиђе прије од њега. Може бити да се она почела писати још прије двије године, кад је прво објављеније изишло о Српском рјечнику; и зато је од оне стране, што не признаје да народ Српски има свој језик, онако паметна свједочанства на то покупила и саставила (вала Богу! само кад

*) Ђекоји наши списатељи пишу умрео, а у женскоме роду умрла и у средњем умрло!

се они један пут пред свијетом почеше бранити, и о том препирати). Све њихове остале рецензије пропив Српскога рјечника и језика морају се на њој основати; зашто она каже: да је данашњи наш црквени језик прави Српски језик од старине; а овај што њим данас говори народ Српски, да је покварен и испогађен, и да се у правоме граматическом смислу не може ни назвати језиком и т. д. Већ није потребно више да ја на ово сад редом одговарам, зашто је одговорно онај, коме је говорно Г. рецензент, него ћу само да речем неколико рјечи о ономе, што управо иде на мене самога:

1) „Да моја граматика не зна никакве благовкусне критике, и да учи све наопако." Који човек жели доказати, да Срби немају другога језика осим Славенскога, не само што по њега свака Српска грамапшка мора учити наопако, него да јако може он би и Србље све у једну врећу стрпао па завезао, или у тикву сакерао па запиcнуо, да не чује свијет како они говоре, него да се њему све мора вјеровати. А што се нпче вкуса у језику, ја заиста не завидим његовој естетици. Он нема поправља Српски језик по своме вкусу (као што и остала његова Јекоја браћа раде), а ја ћу да га учим, и да се трудим онако писати, као што је најобичније у народу; да би Добровски у Златном прагу и Линде у Баршави, и други сваки који жели (макар био у Лондону, или у Америци), могли управо дознати из моји књига, како народ Српски говори у данашње врјеме (а то је за Г. рецензента највећа жалост и несрећа, зашто он доказује (и мисли?), да је Српски језик онакови, као што је њему по ћуди, а није га научио да зна управо какав је).

2) „Да се из мога објављенија види, да сам ја рад подигнутоме већ „књижеству Српском простонародња реченија, без свачега Славенског, „из предјела Јадра, у Турској, да уписнем." Није му злоба дала рећи из Јадра у Србији, него у Турској! а не каже (или ваља да не зна?) да је у Турској и Зета, и Милешева, и Гораждe и Скендери! И да је Српска црква (с језиком Славенским) постала у Турској (онамо, ђе је Немања I. Студеницу зидао, и Душан царовао; ђе је постао и живљео свети Сава Немањић и кнез Лазар, и од куда је Српски патрријар Чарнојевић, Арсеније III. „на престолЂ свјатаго Саввы сЂдящій", превео у Њемачку 27000 Српски фамилија и дошао у Сентандрију; и од куда је послије, с Арсенијем IV. „Архіепіскопскій престолЪ пренесенЪ въ СремЪ, и въ КарловцЪ поставленЪ, идЂже и до нынЂ пребываетЪ"! А по овим његовим рјечма требало би мрзити на све, што је из Турске. Или може бити да зато није смијо казати да је Јадар у Србији, да не би памеспији људи помислили: ша у Србији Српски језик и праштати треба. Тим га људи могу оправдати, али му љубав к роду своме и кад опросшпш не ће (ако је Србљин). Штета што се није потписао, да видимо ђе се он родио, кад сам ја у Турској! (али ја опет, макар се он ђе родио, крвницу његове злобе, и осталога што мени није по ћуди, не би бацио на оно мјесто ђе се он родио, као што он баца на Јадар моју крвницу, што нас двојица имамо различан вкус у Српском језику! Ово су (с)ваки, које показују ћепињу памет и слијепу накост). — Ја не знам како је он могао разумјепши из објављенија, да ће у мом рјечнику бити само Јадрански језик (који сви да познаје, опет не би могао доказати

ла је гори, него шшо Србљи данас говоре на коме другом мјесшу)? Ваља да му је злоба чашила и шолковала моје објавленије. Ја сам казао да ће у њему биши ријечи, које народ Срнски говори, како по Турској, шако и по Њемачкој. Ако сам се ја и родио у Јадру (чега се не сшидим, него се шим дичим и поносим), опеш могу слободно казаши, да сам више Србаља вићео од мога Г. рецензенша: ја сам провео године с Бошњацима и с Ерцеговцима (из Пиве, из Дробњака, из Гацка и из Никшића); а провео сам године са Србијанцима од Лознице до Негошина; а (да не рече Г. рецензенш да је ово све у Турској) провео сам године и по Њемачкој од Земуна па до Петриње, до Сеншандрије и до Ршаве. — Како ли је могао из објавленија разумјеши, да у мом ријечнику не ће биши ништа Славенскога?! Ваља да би он по своме есшешическом вкусу и по високоме грамашическом знању Славенског језика могао писаши Срнски без свега Славенскога! а осшали ће људи сви рећи да је Славенски Бог, вода, небо, жена, маши, сесшра, слава, шрава, браш, писаши, славиши, велик, широк и осшале оваке Срнске ријечи на њаде! По свој прилици овај Г. рецензенш не зна управо ни шшо је Срнски, ни шшо је Славенски.

3) „Да наопаке Срнске грамашике и ријечници Славенски језик, на „шшешу Срнске цркве, у пропасш бацају." Из овога би рекао човек, да је Г. рецензенш из реда они људи, који све буне и свађе с именом Божјим (и њега ради) почињу, доказујући, да је све оно и Богу мрско, шшо њима није по вољи. Он сирома мисли, да је Срнска црква шако шврда, као шшо је он вјешш у њезину и у Срнском језику. Срнска црква ниши је основана на Чивушскоме, ни на Грчкоме, ни на Славенском језику, него на Ристовим истинама, које су једнаке у свима језицима. Колико је Еванђелије изгубило од своје светиње шшо је преведено с Грчкога језика на Славенски, и са Славенскога на Влашки, шолико би изгубило и данас да се преведе на Срнски. Може биши да ће Г. рецензенш с овим ријечником добиши у руке и библију Росијску, на просшоме и, као шшо он мисли и говори, покварсноме и нечисшоме Росијском језику; па се цар Александр и св. синод не боје да ће Росијска црква пропасши, него се још надају да ће се боље увршдиши. — А и шом се сваки памешан човек мора чудиши, како могу Срнске грамашике (макар и наопаке биле) и ријечници Славенски језик у пропасш бациши! Ја Славенски језик љубим и пошшујем, као и други који му драго Србљин; и зашо мислим, да му се у данашње вријеме ни чим боље не може помоћи, него да га подијелимо од Срнског језика, и да му дамо ону чесш и пошшење, шшо му приликује, као и цркви у којој се њим пође и служи; и да му се опеш с друге сшране не може већа неправда учиниши ни дубља пропасш копаши, него говорећи и доказујући, да је све једно Срнски и Славенски језик, и пишући Срнски по Славенској грамашици. Кад се у нашим школама каже: ово је језик Срнски, а ово је Славенски; ово је грамашика Срнскога језика, а ово је Славенскога; онда ће се јамачно знаши боље обадва језика, него шшо се данас знаду; и онда не ће смјеши сваки по своме вкусу о њима којешша лупаши, него ће говориши само људи, који сшвар познају и разумију.

Које ова рецензија, које Г. Павле Соларић с његовим позивањем на скупштину, да се гради данашњега Српског језика граматика *), подбунише ме и наћераше да додам сад к овоме рјечнику и једну малу Српску граматику. Ја сам још од лани састављао којешта за другу Српску граматику, и мислио сам мало доцније да је већу издам; а ево ме сад речени догађаји наћераше, те из оне веће ево ову малу скрпи којекако, желећи и гледајући да ми сва стане на један табак. Каква је, и колика је, да је; увјерен сам да ће бити боља од прве; и надам се да ће бити мила Г. Соларићу, и осталим ученим Србљима, који желе (као и он), „да се у дне наше, колико можно боље, опише и позна све „што се каса нашега језика"; и који би волјели у један пут видјети двије Српске граматике (једну за Србе од Србије к Западу и к Југу, а другу за остале), неголи ни једне. Мислим да ће је Г. Соларић драговољно понијети на учену скупштину међу Карловчане, Будимце, Сомборце и Новосађане, и што се у њој добро нађе, да ако га зато не одбаце, што је од Јадранина из Турске. Ја сам гледао само, да ми се из ње ништа не избаци, а штогођ који више зна, нека додају. А по мога Г. рецензента, и по остале, који мисле као и он, она ће учити наопако, као и прва (и може бити још наопачније).

Већи који мисле и говоре, да рјечник треба читаво друштво да пише, а не један човек; но то мисле понајвише они људи, који нити знаду што је друштво, ни што је језик, ни што је рјечник, ни како се он пише. Ми видимо данас у Европи, да су најбољи они рјечници, које су писали једини људи, н. п. Њемачки Аделунгов, Пољски Линдов, Латински Шеллеров, Англијски Јонсонов и пр. д. А на оне, што су писала друштва, познато је да се једнако списатељи Талијански и Француски туже и буне, и да и сваки дан поправљају. Доста пута у друштву људ поквари, што памећан начини; а доста пута и памећан на име друштва онаково што напише, што под својим именом не би ни напотто издао.

Ја сам се око ове књиге намучио, што може бити до данас нико ни око какве није: зашто осим труда, који сам подносно рјечи купећи и у ред доводећи, морао сам се спарати како ћу књигу на свијет издати, и како ћу међу тим живјети. А при данашњему стању нашега књижества и језика, било је људи, који су жељели и трудили се, да овај Српски рјечник никад не изађе на свијет; и да би се та њихова жеља испунила, то су они прорицали, и о том друге увјеравали; но вала Богу! ево нас већ на обали. — Осим господе пренумеранта (којије, према цијени књиге и садашњему времену, има доста на моју и Српскога језика радост) *), ево ово су особити добротвори овога рјечника:

---

*) Римљани славенствовавши, страна 57.

*) На ову књигу има пренумеранта и из онаких мјеста, од куда до данас још није било готово ни на какву Српску књигу, н. п. из Одеса, из Ерцеговине (на страни 155 сумњао сам да није пуст намастир Дужи, а сад имам из њега и пренумеранта), из Далмашинскі и из Србијанскі намастира, и из млоги други

I. Г. ТЕОДОР ДЕМЕТЕР ТИРКА са својом госпођом МАРИЈОМ од рода ДЕМЕЛИЋА, и с њезином матером госпођом АНКОМ. Без њи се ова књига за сад (а може бити никад) не би могла ни почети (штампати) ни свршити. Има у народу нашему богатији људи од Тирке, који по каванама и за постављеним столовима тако уздишу кад се што о народу говори, да би човек рекао и крви би испод грла дали за народ и за његову срећу и славу: али да им дође народ у кућу, па да заиште, не пет иљада форинти (колико је дао Тирка на Српски рјечник), него пет иљада новчића, одма би се згрозили као да је смрт дошла преда њи, и почели би се тужити на зла времена и на рђаве пазаре, и драговољно би се отресли од свога народа, само да ништа не ište и да им се прије кине с очију.

II. Племенити Г. САВА от ТЮКЮЛИ, крал. совјетник и златне мамузе кавалер и пр., који је у помоћ Српскоме рјечнику поклонио пет стотина форинти. Он свачим свједочи, да је вриједан бити списателъем начертанија њекојега Арађанина, и Римљана у Шпанији.

III. Њ. превосходителство, високопреосв. и високодост. Г. СТЕВАН СТРАТИМИРОВИЋ Кулпински, православни архиепископ Карловачки, и митрополит свега народа Српскога и Влашкога у Ћ. к. државама, импер. Аустријског ордена Леополдова великога крста кавалер, Њ. Ћ. к. и А. величества дјејствителни тајни совјетник, и ученога друштва у Гетинги член; који је у помоћ Српскоме рјечнику поклонио триста форинти.

мјеста; а из Црне горе! — Кад су Црногорци послали своје пренумеранте Г. Соларићу (да и он мени пошље), онда су ме прекорили (те јако!), што и међу њима нијесам кога назначио да купи пренумеранте на ову књигу, говорећи: Да сам ударио те тражим Србаља по свијем угловима Европе, а њи у Црној гори да сам заборавио. — Колико ми је овај њиов укор био мио и драг (из млого узрока), но опет ми је мало на жао учинио, и до данас им још нијесам одговорио на њега. Какогођ што ми је онда лежао на срцу и у памети мој Јадар, ђе сам се родио и узрастао, и на који сам из Шишатовца сваки дан по неколико пута уздишући погледао; и Сријем, ђе сам оно објављеније писао; тако ми је исто лежала на срцу и у памети и Црна гора, за коју сам још од ђетињства мога чуо, и разумијо, да у њој још од Лазареви времена једнако траје Српска влада и царовање, и коју би и данас волео сто пута вићепи, него Јадар, или и какво друго мјесто на свијету; али зато у њој нијесам ни кога назначио да купи пренумеранте, што нијесам имао никога позната. А да сам имао познаника, и да сам знао како се могу објављенија послати, ја би назначио кога да купи пренумеранте и у Сарајеву, у Мостару, у Требињу, у Зворнику, и по млогим другим мјестима; и заиста се не би преварио, зашто сам вићео, како трговци и мајстори из речени мјеста радо чатне оно што разумију; које и овће сад свједоче млоги пренумеранти од њи, који се налазе по Далмацији и по Дубровнику.

IV. Њ. превосходителство високопреосв. Г. МОЈСЕЈ МИОКОВИЋ, православни епископ Карлштадтски, Њ. Ц. к. и А. величества дјејствителни тајни совјетник.

V. Високопреосв. Г. ВЕНЕДИКТ КРАЉЕВИЋ, родом из Солуна (такле земљак св. Ћирила и Методија), православни епископ Далматински, Бококоторски, Дубровнички и Истријски, који је још на прво објављеније, не чекајући ни писма ни препоруке, скупио у својој епархији 105 пренумеранта.

VI. Племенити Г. КОНСТАНТИН ЕМАНУИЛ ЋИКА от Дешанфалве, у Салској вармеђи таб. суд. асесор. Изненада ме довела срећа да сједим у кући овога Мађедоно-Влашкога Тюкюлије, који се особито обрадовао кад је разумијо и вијео, да се у његовој кући ради Српски рјечник, и засвједочио је да га је он одавно жељео и тражио због Српскога језика.

VII. Покојни и незаборављени Г. ДРАГО ТЕОДОРОВИЋ из Трјеста, који ми је послао близу четири стотине форинти у сребру, и за њи накупио пренумеранта у Трјесту. Из Трјестански пренумеранта види се, како људи помажу чему оће, н. п. младоме Ерцеговцу Г. Вилипу Лучићу не треба више од једне књиге, али он оће да узме 10, па да поклони сиротињи; тако Г. Петар Теодоровић узима себи и госпођи својој и седморма ђеце сваком по једну, а особито 6 за сиротињу. Да Трјестанци у оваковим догађајима нијесу помагали Стојковићу, Доситеју и Соларићу, могао би ко рећи, да мени зато помажу, што сам из Турске, као и они понајвише.

Ова господа нека дијеле само славу и благодарност за оно што се добро нађе у овој књизи, а што буде (или се коме учини) рђаво и невалало, моја је кривица и срамота; и ја ћу за оно ученоме свијету одговарати, и ђе што будем погријешио поправићу, што ли не будем (него се коме само учини), бранићу.

Још неколико ријечи да проговорим о ђекојим ријечима у овој књизи:

1) Ја сам овђе Српски језик раздијелио на три нарјечија (као што је сам по себи раздијељен), т. ј. ЕРЦЕГОВАЧКО, којим говоре сви Срби, који живе по Ерцеговини, по Босни (како Грчкога, тако и Турског закона) по Црној гори, по Далмацији, по Рашкој и по Србији озго до Мачве, до Ваљева и до Карановца; РЕСАВСКО, којим говоре Срби по Браничеву, по Ресави, по Лијевчу и по Темишћу и горе даље уз Мораву, по нашој Параћинској, по Црној рјеци и по крајини Неготинској: и СРЕМАЧКО, којим говоре Срби по Срјему, по Бачкој, по Банату, по горњој Мађарској и по Србији око Саве и око Дунава (до Мораве).

Највећа је (и готово једина) разлика између ови нарјечија у изговарању слова Ь, које се у Ерцеговачком нарјечију изговара на четири начина: а) ће се на њему глас не опише, овђе га изговарају као је, н. п. бјѣлило, цвјѣшови, пјѣвати, рјѣчник, умјѣти, сјѣнина, вјѣчни, и т. д. б) у оваковим ријечима послије д, л, н, т, претвори се

д у ђ, л у љ, н у њ, т у ћ, а ђ остане само е, н. п. ђе̏д, ђе̏во̀јка, ђе̏ца; разбо̀љетисе, ко̀љено, љѐса: позелѐњети, сти̏ђетисе, вр̏ћети и т. д. *). в) а ђе би требало на њему глас отегнути, онђе се изговара ије, н. п. бијѐло, ри̏јеч, дијѐте (род. ђѐтета!), цви̏јет, си̏јено, ви̏јек, пијѐвац, ри̏јѐдак (ри̏јѐђи) и т. д. (Бештo се овако изговара ије и у онаковим ријечима, ђе је у садашњему Славенском језику е, н. п. пијѐсак (пјѐсковито), вријѐме (врѐмена, врѐменит), млијѐко (мљѐчика, мљѐча̂р), ждри̏јебе (ждрѐбета, ждребѐћи), ја̀стријеб (ја̀стребови, ја̀стрѐбаст) и т. д.). г) пред ј (я) изговара се као и, н. п. си̏јати, ви̏јати, гри̏јати и т. д. У Сремачком нарјечију изговара се двојако: а) (и највише) као е, н. п. вѐра, мѐра, ре̂чит, сѐме, пѐвати, сѐјати, вѐјати, грѐјати; бе́ло, ре̂ч, де́те, ре́дак и т. д. б) као и, н. п. лѐтити, вр̏тити, сти̏дитисе, ви̏дити, зелѐнитисе, разбо̀литисе и т. д. А Ресавско се само по том разликује од Сремачкога, што се у њему и онђе говори е, ђе у Сремачкоме и, н. п. летети, видети, вртети, разболетисе, стидетисе; позеленети, волети и т. д. Осим ови општи разлика имају у Ресавском нарјечију још двије особите разлике (у склањању сушт. имена): а) што имена првога склоненија, која се свршују на г и на к, и у вин. множ. промјењују г на з, к на ц; тако исто и она имена, која се свршују на а и на у, имају и у вин. множ. с, н. п. во има розе, разбио Турце, има добре опанце, изео све орасе, продао кожусе и т. д. б) што имена другога склоненија имају у дат. и у сказ. јед. броја е, н. п. дао девојке јабуку, носи на главе, седи у Ресаве, на Мораве, и т. д.

Између ови нарјечија мени се чини да се најједначије изговарају ријечи у Ресавскоме: зашто се у Сремачкоме може чути (понајвише у ђекојим глаголима трећега спрезања, у наклоненију неопредјеленом) и по Сремачкоме и по Ресавскоме, н. п. разболитисе и разболетисе, стидитисе и стидетисе, летити и летети, позелењио и позеленео и т. д. Тако се исто ове ријечи могу чути у Ерцеговачкоме по Ерцеговачки и по Сремачки, н. п. стиђетисе и стидитисе, лећети и летити, позелењети и позелентити, виђети и видити, ослијепљети и ослијепити и т. д.

Мени се ни једно ово нарјечије не чини љепше ни милије од другога, него су ми сва три једнака; а ову сам књигу зато писао Ерцеговачким: а) што се тако говори онђе ђе сам се ја родио, и тако сам најприје од мајке и од оца научио говорити; а б) да виде Сријемци и Бачвани и Банаћани, како њихова браћа и по оним земљама говоре: зашто се до сад о том ништа није писало.

2) Су̀дијин, ћурчијин, а̀бацијин, и остала овакова имена, чини ми се да у женскоме и у средњем роду избаце оно пошљедње и, н. п. судијна, судијно; ћурчијна, ћурчијно; а̀бацијна, а̀бацијно и т. д.

---

*) Послије т изговорасе у ђекојим ријечима и као је, н. п. тјемѐ, стјѐница, тјѐшити, тјѐштан, тјѐшњи̏ и т. д. а послије д врло ријетко, н. п. подјела, здјела (говорисе и жђела).

3) Божји, шичји, човечји, мишји, и остала овакова имена могу имати у женскоме и у средњем роду шичија, шичије; Божија, Божије; мишија, мишије и т. д. као да би у мушкоме роду било Божић, шичић, мишић и т. д.

4) Ја сам овђе глаголе писао у наклоненију неопредјеленом, а може бити да би било приличније садашње вријеме наклоненија изјавителнога (као што пишу Грци и Латини, и остали Славенски народи); тим би се код нас могло уштеђети неколико врсти, зашто има много глагола, који садашње вријеме имају једнако у свим нарјечијама, а наклоненије неопредјелено различно, н. п. вртим, врћеши, вртеши, вршити; волим, вољеши, волеши, волиши; зеленим, зелењеши, зеленеши, зелениши; стидимсе, стиђешисе, стидешисе, стидишисе и т. д.: али баш зато мислим, да је у овоме првом Српском рјечнику требало овако, као што сам написао: зашто за онога, који тражи, не би сувише било и обадвоје да се налази по азбучном реду, н. п. писаши, пишем; и пишем, писаши и т. д.

5) Повраћателне сам глаголе понајвише само оне писао, који имају особито значење, н. п. молиши кога, и молишисе коме; извржи (пушку), и извржисе (н. п. изврла се врата; изврглисе људи) и т. д., а ђе нема особитог значења, онђе се може разумјети и онако, н. п. вући, schleppen; вућисе, sich schleppen; гријаши, wärmen; гријашисе, sich wärmen и т. д. Ово се може се додаши свакоме глаголу, н. п. не пјева ми се, једе ми се, плаче ми се, не чека ми се и т. д. зато би ово се требало писаши свуда само за себе (као што чине Чеси, Пољаци и Крањци), н. п. надаши се (као надао сам се), смијаши се (као шта се смијеш) и т. д.

6) Донијо, цијо, бијо, и остале овакове ријечи, писао сам овако (с ј) зато, што се послије каже донијела, донијело; цијела, цијело; бијела, бијело, бјељи и т. д. У Ерцеговачком нарјечију једнако се говори бијело, млијеко, гнијездо; а у пјесмама кад затреба изоставн се и (као што се и остала самогласна слова обично изостављају), па се пјева и говори бјело (бјело), мљеко (мљеко), гнјездо (гнјездо), као што је мало прије напоменуто.

7) Овђе има неколико ријечи без икаквога значења, које сам ја чуо ђе се говоре, али сад не знам у право шта значе, као н. п. плесмо, тоња, плинча, факља, осока, ушакмице и т. д. А ђекоје нијесмо могли на вријеме да нађемо како се зову Њемачки, као н. п. греш, ждрепчаник (Ortscheit, Schwantel, österr. Drittel), перде (die Tasten), срчаница (Langwage, Langwelle, Langwiede, longurius, longula).

8) Код имена права и дрвећа ђе стоји Linn., оно ми је казао Г. Андрија Волни, бивши управитељ Карловачке гимназије; а за које ми он није могао казаши како се зову по Линнеју, код оних смо само записали да је трава некаква или дрво.

9) Ова крштена имена Српска, што се налазе у овој књизи, живе и данас у народу Српскоме, по неким мјестима мање, по неким више. По Србији много и више има по Шумадији и доље преко Мораве, него горе преко Колубаре; а по Срјему, по Бачкој и по Банату, више и има у презименима, него у именима. Због имена Српски вриједно би било на-

штампати један поменик из намастира Раче, који се сад налази у Фрушкогорском намастиру Беочину. То је велика књига, као октоих на по табака (in folio), и у њој има неколике иљаде Српски имена (мушки и женски): мислим да су они људи, који су намастиру паруспје писали. Књига се та почиње овако: „С Богомъ почїнаемъ сый светый и Боже„ствены поменикъ. Възнесенїа Господа Бога и спаса нашего Ісуса Хрїста „въ храме раччи (!). поменованїе вьсѣхъ православныхъ Хрїстїанъ." То јој је име; па онда почиње овако: „Поменикъ господам Србскым помени Гос„поди душе рабъ своих. помени господи благочестиваго господина вла„дыку Србскаго неманю, Сїмеѡна монаха и мироточца. И благочестиву „госпожду монахїю Анастасїю, *) Благочестиваго и прьваго краля стефана „монаха Сїмеѡна и монахїю анну. Благочестиваго краля радосава монах „їѡанна; и монахїю анну. Благоч. краля стефана уроша монах Сїмеѡна и „монахїю Елену. Благоч. краля Стефана, монах Феѡктиста. Благоч. краля „Стефана уроша. Благоч. и приснопоминаемаго цара стефана. Благоч. и „приснопоминаему царицу монахїю Евгїенїю. Благоч. и приснопом. цара уро„ша. Благоч. краля влькашина и сына его благоч. краля марка. Благоч. и „приснопом. кнеза лазара. Благоч. и приснопом. госпожду монахїю Евгїенїю. „Благоч. и приснопом. деспота стефана. Благоч. и приснопом. влька бранковића. „Благоч. и приснопом. госпожду монахїю марину. Благоч. и хрїстолюбиваго „гюргя. Благоч. и приснопом. госпожду деспотицу Ерину. И чадьихъ. Благоч. „деспота лазара. И подручїе его госпожду Елену. Благоч. и хрїстолюб. ца„рицу Мару. и брьгура. И стефана. Благоч. и хрїстолюб. монахїю аггелїю. „Благоч. и хрїстолюб. їѡанна деспота." Послије ове господе стоје митрополити ево овако (вьсеѡсвещенаго): „Максїмъ вишеградскїй. **) Марко зворничъ. Григорїи пожера (пожаревачки?). їѡакумъ срм (сремски?). їѡсїф баня(?). „Феѡфанъ пећ. їѡсїф баня. Максїмъ маркова црква (?). Симеѡнъ —. јаћимъ —. „Феѡдоръ и Макарїй митрополити дабрскїи (?). Исаїй —. григорїи ужички „митрополитъ. јаћим —." За митрополитима иду калуђери, попови, људи и жене, али све особито, и у реду свако име из почетка. Код мло- ги имена стоји и од куда је онај, а ђешто и које је године записан. Калуђери су сами писали сваки своје име и намастир од куда је; а имена простих људи писана су минејски лијепо, готово као једном руком. На имену књиге не стоји кад се почела писати; врло стара не може бити, зашто није пергамент, него артија (врло лијепа и јака). Ја сам ту књигу сву прочитио и нашао сам најстарији потпис калуђера їѡсїфа из доп- ще од године 1623. Ту има калуђера и из они намастира, којима се данас једва зидине знаду, н. п. из Вотњака, из Ивање и т. д. А има и из онакови намастира, којима ја заиста никад прије имена чуо нијесам, као н. п. равна рѣка, куманица, ораовица, осавница, дуић, кобековићъ, Ѳотиня, Стеяновацъ, Бранковина, урекла̀ч, доноаш', ромїонъ, вуяцъ, воицъ, доица, добрунъ, мар- жићъ, мажићъ, мећавацъ, градацъ, рибница, шемлюгъ. Ова

*) Онђе се ова сва имена из почетка почињу.

**) И митрополити стоје онђе из почетка.

сва имена стоје међу намастирима, зато мислим да нијесу села, нити каква друга мјеста.

10) Турске ријечи (које сам од прилике знао да су јамачно Турске) назначио сам звјездицом (*), и ће ми је одма могло пасти на ум, замјењивао сам и Српским ријечма. Највише од ови Турскије ријечи могу се без сваке муке ишћерати из нашег језика, зашто имамо Српске мјесто њи; а ћекоје се може бити ни у години дана не спомињу: али сам и ја опет писао, зашто сам чуо ће се у народу говоре, или пјевају; а има неколико и такови ријечи Турски, које ћемо морати задржати и посвојити, н. п. боја (бојити, бојење), аманет, тепсија, ћерћеф, топ, барјак, барјактар, брк, бурмут (бурмутица), чакшире (ћекоји наши списатељи пишу ногавице мјесто чакшире; али ногавица данас код Срба значи само оно, што стоји на нози, па и од гаћа и од чакшира! а у чипавим чакширама имају двије ногавице, тур, рипмаче и оно горе, што стоји око човека) и т. д. Али зато опет никакав паметан човек не може рећи, да је Српски језик опогањен туђим ријечма, и да се зато не може језиком назвати. Данас нема на овоме свијету ниједнога језика (ни старога ни новога), у коме нема туђи ријечи (и у самим Славенским класическим књигама млого заслуженога Ранћа има туђи ријечи (готово) колико и у Српском језику, н. п. акциденција, арестъ, армїа, лагеръ, караулъ, команда, кондиција, аттестација, линїа, казна, пунктъ, комендантъ, коллегїа, трактатъ, дипштриктъ, потенција, епистолїа, циркулъ, фамилїа, квартиръ, конакъ, сандукъ и т. д.). Али зато опет ја туђе ријечи не браним, него и ја кажем, да се треба трудити и чистити језик од туђи ријечи (не само од Турскије, него и од сваки други чије му драго биле; зашто, н. п. Латинске, или Њемачке ријечи, нијесу нама ни мало љепше од Турскије) колико се може; али што се не може, не треба за оно мрзити на језик. — Ми друкчије не можемо почети наш језик чистити од туђи ријечи, док најприје не познамо све наше ријечи, које се по народу говоре; па и онда опет је боље узети туђу ријеч, која је позната у народу, него ли наопако нову градити, зашто то није за сваког ученог човека (а за простака јесте: зашто су сви језици постали од простака, п. ј. од пастира и од тежака; и простак никакву ријеч не може друкчије начинити, него управо онако, као што су и остале начињене). — О овом је вриједно да сваки наш списатељ (а особито онај, који оће да чисти језик) прочита предговор Кампов к његовоме Њемачком рјечнику, који је писан ради чишћења Њемачког језика (Campe Wörterbuch zur Erklärung und Verdeutschung der — fremden Ausdrücke, 2te Aufl. Braunschweig 1813, 4.).

11) Које се ријечи данас не говоре у говору, него се само чују у пјесмама, оне сам забиљежио са сп. (спајаћа, poetisch), као н. п. чедо, љуба, чарни, стадо, лађо, лељо, и т. д.

У Бечу 10-га Окт. 1818.

В. С.

ИМЕНА ГГ. ПРЕНУМЕРАНТА ПО АЗБУЧНОМЕ РЕДУ:

I. СВЕШТЕНИЦИ.

а) Митрополити.

Висакопреосв. Г. Агатангел, митрополит Бијоградски, и височајши екзарх све Србије 2.

Висакопреосв. Г. Петар Петровић Негош, благоуправитељ и митрополит Црне горе, Рос. императорског ордена светога великога кнеза Александра Невскога кавалер 2.

б) Владике

гледај у предговору.

в) Архимадрити.

Преч. Г. Герасим Омчикус, н. Керке.
— ДимитријеКрестић,Крушедолски.
— Јосиф Павићевић, н. Острога (у Црној гори).
— Лукиан Мушицки, Шишатовачки.
— Мелентије Павловић, Врањевшнички.
— Методије Лазаревић, Троношки.
— Мојсеј Мануиловић, Ходошки.
— Никанор Богепић, н. Савине.
— Прокопије Болић, Раковачки.
— Сава Љубиша, н. Праскавице (у Далмацији).
— Самоило Јаковљевић, н. Калиника (код мошшију св. Краља).
— Стеван Дубаић, Драговићки.
— Теодосије Станковић, родом из Ерцеговине, протосинђел консисшоријални у Шибенику, и парох од Верлике.

г) Проте.

Преч. Г. Богдан Милиновић, Рисански
— Иван Пејовић из племена Цеклина, Ријечке наије (у Црној гори).
— Јаков Поповић, Бококошорски.
Преч. Г. Јован Максимовић, Карловачки.
— Максим Максимовић, Шидски.
— Марко Вишас, Бенковачки.
— Марко Вуиновић, Котарски.
— Петар Добријевић, Книњски.
— Петар Сабљић, Книњски.
— Сава Косић, Муачкопољски.
— Сава Берчић, Шајкашк. баталиона.
— Симеун Злоковић, Каштелновски.
— Стеван Кончар, Буковички (у Далмацији).

д) Игумани.

Препод. Г. Аџи-Костантин, Чокешински.
— Вићентије Кнежевић, н. Керке.
— Гаврило Опачић, н. Крупе.
— Нестор Јоанновић, Бешеновачки.
— Симеун Јоанновић, Бањски (у Далмацији).
— Спиридон Свердлин, Драговићки.

ђ) Попови.

Честн. Г. Аврам Максимовић, парох Сомборски.
— Аврам Панић, Шидски.
— Алекса Васић, Ђурђевачки.
— Андрија Максимовић, Новокарловачки.
— Андрија Симић, капелан од Косова.
— Атанасије Бједов, Пађенски.
— Атанасије Борић, Лежимирски.
— Атанасије Влаховић, из Старог Бечеја, ч. конс. Будимск. член, СС.ХХ. и Философије доктор; са својим синовима Александром и Милошем.
— Антоније Радуловић, Полачки.
— Василије Јефремовић, Каменички.
— Василије Николајевић, Сурчински.
— Василије Тепша, капелан Мирањски.
— Вилип Жежељ, Бенковачки.

Честь. Г. Гаврило Живановић, Обре-
шки.
— Гаврило Котарлић, Бизнићки.
— Гаврило Сечански, Голубиначки.
— Глигорије Бајчевић, Сент-Ивански.
— Давид Марјановић, Машшки.
— Димитрије Стефановић, Новосад-
ски, честь. конс. Бачке прис. и про-
фесор у гимназији.
— Ђорђије Павшић, Голубићки.
— Јанко Петровић, Шабачки.
— Јован Живковић, Муачки.
— Јован Ненадовић, Јаменски.
— Јован Поповић, Ђурђевачки.
— Јован Томић, Бијоградски.
— Јован Чоловић, у Тепљу.
— КостантинАндрејевић, изЗагреба.
— Лука Павковић, Пећиначки.
— Марко Бусовић, Бађачки.
— Марко Вукосављевић, из Петрова
села; са своим синовима Алексан-
дром и Младеном, и кћерма Јулиа-
ном и Пулхеријом.
— Марко Мијатовић, Грчански.
— Мијаило Поповић, капелан од Би-
сшрице.
— Мојсило Бугарчић, Чурушки.
— Никола Костић, Бертолски.
— Павле Аппанацковић, Сомборски,
и ў врем. педагогическом Српском
институту катихета јави. ред.
— Павле Бељански, адмии. парохије
Гардиновачке.
— Петар Јанковић, Шекшински.
— Петар Крička, Кањански.
— Петар Рушанин, Кузмински.
— Прокопије Грујић, Липовски.
— Сава Бјелановић, Добропољачки.
— Симеун Кордић, Смоковићки.
— Спиридон Симић, капел. Косовски.
— Теодор Масникоса, Попиначки.
— Теофан Јоанновић, Каменички.
— ТирилоОпачић, капел. уШибенику.

е) Калуђери.

Препод. Г. отац Рикеншије Торочи-
ца, јеромонах и. Крупе и капелан
Жегарски.

Препод. Г. отац Ђенадије Бједов, је-
ром. и. Крупе и парох Биљански.
— Исаије Омчикус, јером. и. Крупе и
парох Шибенички.
— Јаков Маринчић, јером. и. Керке и
парох Косовски.
— Јанићије Радиновић, јером. Драго-
вићки и парох Загорски.
— Јосиф Троповић, јером. и. Савине и
парох од Тонле.
— Леонтије Павковић, парох Обро-
вачки.
— Макарије Грушић, јером. и. Савине.
— Макарије Личина, родом из Лике,
јером. и. Крупе и парох Скрадински.
— Никодим Зелић, јером. и. Крупе и
парох Исламски.
— Никодим Лазаревић, јером. и. Са-
вине и парох од Мокрана.
— Никодим Новаковић, јером. Драго-
вићки.
— Партеније Торочица, јером. Дра-
говићки и парох од Плавна.
— Силвеспир Вучковић, род. из Босне,
јером. и. Крупе и парох Задарски.
— Симеун Илић, јером. Драговићки
и капелан у Плавну.
— Софроније Ћуцић, јером. и. Савине
и парох од Каштела новога.
— Спиридон Милорадовић Алекси-
јевић, род. из Ерцеговине, јером. и.
Керке и парох Дрнишки.
— Спиридон Видосављевић, парох од
Петрове цркве.
— ТеодосијеТрескавица, из Далмаци-
је, постриж. и. Керке, парох у
Дубровнику.
— Теофило Бошковић, родом из Тре-
биња, јером. у и. Дужи.
— Теофило Кашић, јером. и. Керке и
капелан у Дрнишу.
— Ћирило Цвјетковић, родом из Бок
Которске, постриж. и. Савине и
јером. у владичином двору у Ши
бенику.

ж) Ђакони.

Честн. Г. отац Пахомије Бусовић
ђакон Шибенички.

Честн. Г. отац Петар Поповић, ђакон и учитељ Беочински.
— Ћирило Николић, ђакон и учитељ Каменички.

II. ОСТАЛИ ЉУДИ.

Арад.

Г. Ђорђије Јанковић, сенатор.
— Марко Бабић, трговац.
— Никола Клаић, трговац.

Беч.

Г. Андрија Белецки, доктор мед. и прворога реда лекар у свеопш. болници.
— Браћа Владислави.
— Гина Вулко.
— Димитрије Давидовић, учредник Српски новина.
— Димитрије Тирка.
— Еманоил Долежалек, музикус.
— Јеремија Гагић, Росијско-императорски титуларни совјетник.
— Јов. Бапт. Дрћина, Ћ. к. дворске апатеке Vicehalter.
— Јован Демелић.
— Јован П. Стојановић.
— Јосиф Сулић.
— Мијаило Бојација, Грчки учитељ.
— Наум Георг Чаппо.
— Никола Лукић, из Новога сада.
Племен. Г. Сим. Георг Сина, спанја Одошки и Киздијски и пр. 10.
Г. Стеван Константиновић 2.
— Теодор Ивановић Недоба, Росијско-императорски статски совјетник и пр.
— Теодор Ј. Тирка.
— Тома Калиновић, из Земуна.
— Франц Бенедети, Ћ.к. ритмајстор.

Бечеј (нови).

Г. Лука Кисић, трговац; са својим сином Димитрије 2.

Бечеј (стари).

Племен. Г. Ђорђије от Чокић, крал. диштр. Потиског консултор; са своим синовима Гаврилом и Ђорђијем.
Г. Исидор Стојановић, трговац, и надзиратељ школски; са своим сином Јаковом.
Племен. Г. Симеун от Гаваньски, крал. диштр. Потиског сенатор, и славне вармеђе Бачке асесор.

Бијоград (у Србији).

а) Јего Високородије верховни кнез и правитељ народа всеја Сербији, Господар Милош Обреновић 3.

б) Кнезови и остали господари.

Племен. Г. Вуица Вулићевић, дејствит. член правителства и обор-кнез наије Смедеревске 2.
— Димитрије Георгијевић, дејств. член правителства, толмач, и азнадар општи прихода 2.
— Јован Миоковић, дејств. чл. правит. и општенародни секретар.
— Матија Алексијев Ненадовић прота, обор-кнез у Ваљевској наији 10.
— Милоје Теодоровић, дејств. чл. правителства и обор-кнез наије Јагодинске.
— Милосав Здравковић, кнез Ресавски.
— Павле Маринковић, кнез у Бијоградској наији.
— Павле Срећеновић, дејств. чл. правителства.

в) Писари.

— Антоније Петровић, толмач, и општенародни писар.
— Лазар Поповић, писар код народног правителства.
— Максим Ранковић, писар код народног правителства.
— Павле Теодоровић, верховнога кнеза писар.
— Тома Станимировић, Српски полномоћника у Цариграду писар.

г) Трговци.

Г. Василије Протић, из Рама.

Г. Гаврило Јоанновић.
— Димитрије Јанковић.
— Димитрије Стојковић.
— Ђорђије Јоанновић Спирта.
— Манојло Кировић.
— Матија Петковић.
— Мијаило Дукић.
— Милоје Радојевић, из Чумића.
— Мирко Апостоловић.
— Наум Ичко.
— Обрад Томић, из Тршића.
— Петар Аџи-Вукашиновић.
— Рајко Стојковић.
— Стеван Георгијевић.
— Тасо Спасојевић.

Бијоград (стојни, у Мађарској).

Г. Димитрије Симоцки.
— Јефта Вујић, трг. из Печвара.
— Јован Дуковић, трг.
— Мијаило Ивановић, трг.

Бреслава.

Г. Доктор Бишинг, краљ. Пруски архивар и професор 2.

Будим.

Г. Јован Берић, СС. XX. и философије доктор, актуар код надзирателства народни школа.

Племен. Г. Стеван Урош Несторовић, краљ. совјетник и највећи надзиратељ школа Српски, Влашки и Грчки и пр.

Букреш.

Г. Стеван Васиљевић Живковић, преводник Телемака, и издатељ Благодјетелне музе.

Ваљапај.

Племен. Г. Теодор Атанасијевић, спанја Ваљапајски.

Варшава.

Г. С. Б. Линде, ордена светога Станислава кавалер, списатељ Пољскога рјечника и пр.

Видин.

ГГ. Браћа Милановићи.

Вуковар.

Г. Василије Лазаревић, трговац.
— Гаврило Гавриловић, трг.
— Ђорђије Ћирић, трг.
— Јован Поповић, трг.
— Павле Папулић.

Голубинци.

Г. Гаврило Вишњић, к. к. лађман.
— Никола Војводић, — — капетан.

Дубровник.

Г. Васиљ Бошковић, трговац, родом из Требиња
— Васиљ Обрадовић, т.р. из Требиња.
— Ђорђије Лазаревић, — Стоца.
— Јован Драшковић, — Требиња.
— Јован Ковачевић, — Мостара.
— Јован Перини, — Мостара.
— Лазар Вуковић, — Требиња.
— Лука Ристић, — Требиња.
— Мијаило Вуковић, — Требиња.
— Мијат Митровић, — Требиња.
— Никола Перин, — Мостара.
— Никола Чеко, — Требиња.
— Петар Дабиновић, — Бара у Арнаутској.
— Петар Павловић, — Бара у Арнаутској.
— Ристо Јоанновић Скар, — Сарајева.
— Ристо Марчета, — Мостара.
— Симеун Комненовић, — Требиња.
— Стеван Ковач, — Требиња.
— Теодор Гојшина, — Требиња.
— Тома Вукојевић, — Требиња.
— Трипко Мичић, — Мостара.

Загреб.

Г. Ћирило Сукњанић, трг.
— Костантин Мировић, трг.
— Мировић и Поповић, тргг.
— Христофор Станковић, трг.

Задар.

Г. Мијаило Теодоровић, трговац, родом из Сарајева.

Земун.

Г. Василије Васиљевић, трговац.

Г. Басилије Лазаревић, бургермајстор.
— Димитрије Симић, ђак из четврте Латинске школе.
— Димитрије Фрушић, доктор медицине.
— Мијаило Павковић, трговац 2.
— Пинцер, ритмајстор, и магистратски совјетник.
— Франц Червенка, Ћ. к. генерал-фелдвахтмајстер, ордена Леополда II. кавалер и комендат Земунски.

Јазак.

Г. Јован Георгијевић, трговац.
— Јован Симоновић, учитељ.

Карловци.

Г. Глигорије Гершић, директор.
— Јован Маринковић, трговац.
— Павле Ђурковић, живописац.
— Петар Сланкаменац.
— Стеван Гавриловћ.

Карловци (Горњи).

Г. Васа Шкуљић.
— Глигорије Малешевић.
— Димитрије Ћирковић.
— Никола Вилић.
— Симеун Кисић.
— Симо Обрадовић.
— Теодор Вуковић.
— Ћирило Попић.

Кленак.

Г. Павле Миловановић, Ћ. к. Петроварадинске регементе оборлаћман.

Коморан.

Г. Стеван Ненадовић, чл. комунитета.

Кракава.

Г. Г. С. Бантке, професор и библиотекар и пр.

Краљевац (Königsberg).

Г. Ј. С. Фатер, доктор, професор и библиотекар.

Кулпин.

Племен. Г. Теодор Стратимировић, спаија Кулпински 2.

Љубљана.

Г. Валентин Водник, свештеник и професор.
— Барон Зигмунд Зоис от Едлштајн
— Јаков Жупан, свештеник, доктор богословије и професор.

Митровица.

Ђаци из Њемачке школе.
Аврам Дробац, из Шашинаца, ђак из Српске школе.
Стеван Миловац, ђак из Српске школе.

Млеци.

Г. Андрија Иванишевић Радојић, Ћ. к. морскога пјешачкога батал. у Млецима мајор, родом из Цетиње из Црне горе.
— АнтонијеМихановић от Петрополља, Ћ. к. делегацијалнога војничкога суда у Падуи капетан-авдитор, племић Рватски из Загреба.
— Божо Кнежевић Ћикановић, компанија градско-Млетачки страже капетан-команданте, граћ. Которски, из Црне горе из Граћана.
— Василије Лубардић, великокуп. и граћ. Млетачки, из Ерцега Новога.
— Герасим Катурић, Ћ. к. пенс. подполковник, и гвоздене круне кавалер, из Риспа у Луци Которској.
— Ђорђије Живковић, Ћ. к. пенс. мајор, из Новог Ерцега у Луци Которској.
— Јован Кујунџић, трговац, из Ливна у Босни.
— Јован Матишоровић, морски капетан, из Ерцега Новога.
— Јосиф Завршник, при Ћ. к. Млет. власти морској капетан-авдитор, из Ријеке у Илирији
— Матија Липовац, великокупац и граћ. Млет, из Цуца у Црној гори.
— Павле Соларић, књижевник, из велике Писанице близу Бјеловара у Рватској
— Петар Обиловић, морски капетан, великокуп. и граћ. Млет, из Ерцега Новога.

Г. Спиридон Шуповић, адвокат Косторски.
— Христофор Цвијетовић, великокупац и грађ. Млет. из Ерцега Новог.
— Фредерик граф от Гилфорд, из Лондона.

Муач.

Г. Ђорђије Крстић, трговац.
— Јован Димитријевић, трговац, и варошки Муачке вице-биров.

Нови сад.

Г. Александр Нако, трговац.
— Арсеније Теодоровић, живописац.
ВасилијеАнастасијевНиколић, калфа трговачки.
— Григорије Андрејев-Јоанновић, син трговачки.
— Ђорђије Вулпе, трг.
— Ђорђије Кирнаковић, трг.
— Ђорђије Магарашевић, професор.
— Ђорђије Христо Пустинника, трг.
— Јаков Филковић, трг.
— Јован и ПетарКрста-Шилић, тргг.
— Јован Софронијев-Јаношевић, трг.
— Костантин Миросављевић, син трговачки.
— Костантин Николић, трг.
— Лазар Поповић Пеција, трг.
— Манојло Јефтић, калфа трговачки.
— Мијанло Савин Пајевић, син трговачки.
— Милован Видаковић, професор.
— Недељко Георгијевић, трг.
— Павле Манојловић, трг.
— Павле Першић, трг.
— Павле Шевић, трг.
— Петар и Павле Радановићи, синови трговачки.
— Симеун Јоаннов-Јанковић, син трговачки.
— Тимотије Димитријевић, трг.
— Харисим Атанасијевић, трг.

Одес.

Г. Ђорђије Милановић, Одески друге гиљдије трговац 2.
Г. Иван Квекић, Одески прве гиљдије трговац 5.
— Иван Магазиновић — — 5.
— Лука Љесар — — 2.
— Марко Андрић — — 2.

Осијек.

Г. Костантин Бозда, вел. нотар. с. и крљ. града Осијека, и слав. ком. Веровит. таб. суд. присједатељ.

Острво.

Г. Гаврило Манојловић, крљ. диштр. Потиског консултор.
— Максим Гојковић, нотар.

Оструженица.

Г. Викентије Станковић.

Петриња.

Г. Петар Чакос, трговац.
— Симеун Живковић, учитељ.

Пешта.

Г. Андрија Таис, таб. адвокат.
— Аца Марковић, трг.
— Ђорђије Поповић, Потиского диштрикта фишкал.
— Игњатије Станковић, трг.
— Јован Трифунац от Батфе, закл. адвокат.
— Мијанло Витковић, адвокат.
— Мијанло Јоанновић, трг. 2.
— Петар от Бенковски, таб. адвокат, и славн. ком. Барш. таб. суд. прис.
— Христофор Гершић, трг.

Прат (Златни).

Г. А. Ђурковић, ћ. к. капетан у пјешачкој рег. кнеза Рајс-Грајца.
— Јосиф Добровски.

Радгона (у Штајерској).

Г. Петар Данко, свештеник.

Рума.

Г. Андрија Георгијевић, трговац.
— Ђорђије Деметер, трг.

Г. Иван Јозиновић трг.
— Јован Васић, ђак.
— Јован Георгијевић, ђак.
— Јован Дудић, трговац.
— Јован Коцтур, провизор апатекарски.
— Јован Критовац, трг.
— Максим отМладеновић, ђак из пеште школе у гимназ. Карловач.
— Миросав Магазиновић, трг.
— Недељко Стефановић, трг.
— Пантелија Јанковић, трг.
— Стеван Пантелијћ, трг.
— Теодор Богдановић —

Ршава.

Г. Кастантин Павловић.
— Матија Живковић, ђ. к. латов.
— Петар Недељковић.
— Петраки Д. Кулаоглу.
Племен. госпођа Сара Михаиловица от Карапанџића.
Г. Станоје Марковић, из Неготина.

Свети Крст (heiligen Kreuz).

Г. Симеун Савић, трговац.

Сегедин.

Г. Самуило Илић, учитељ.

Сент-Андрија.

Г. Аркадије Татаревић, препаранд.
— Василије Коларовић, заклет. нотар.
— Јован Белановић, сенатор.
— Јован Црвенперковић, трг.
— Јован Чопор, трг.
— Лазар Попа-Нешковић, трг.
— Пантелија Срећковић, трг.
— Стеван Блажић.
— Тимотије Готовановић, трг.

Сењ.

Г. Јован Узелац.
— Мијаило Тербојевић.
— Теодор Милеусник.

Скрадин.

Г. Димитрије Билогија, род. из Босне.
— Симеун Сердић, трг, род. из Босне.
— Спиридон Мирковић, трг.
— Стеван Будимир, род. из Лике.

Сомбор.

Г. Василије Булић, у крал. педагогическом институту Српском, географије и аритметике професор јавни редовни.
— Давид Коњовић, с. и крал. града Сомбора вице-нотар.
— Данило Шијачић.
— Димитрије Исаиловић, у крал. педагогическом институту Српском педагогије, методике и историје прагмат. професор јавн. р.
— Јован Атанацковић, трговац.

Суботица.

— Антоније Стојковић, трг.
— Илија Живановић, трг.
— Јован Пачић, ђ. к. пенс. ритмајстор.

Темишвар.

Племен. Г. Василије Демелић, спанја Пањевски.

Тител.

Г. Тимотије Георгијевић, трг.

Тријест.

Госпођа Ана Вучетић, рођ. Ризнић.
Госпођа Ана Теодоровић, удовица, рођ. Паликућа, за
Петра
Димитрија
Анастасију
Јекатерину
} ђецу своју 4.
Г. Атанасије Георгијевић, Новосађанин.
— Вилип Лучић, Рус. Одески прве гилдије трговац, за сиротну младеж општине Трјестанске 10.
— Вилип Цвјетковић, великокупац, за
Костантина
Павла
} синове своје 2.
— Гаврило Бајовић, трговац, за
Александра
Лазара
} синове своје 2.
— Димитрије Владисављевић, Кумпинац.
— Димитрије Скулић.

Г. Драго Теодоровић, великокупац, за Теодора и Ђорђија синове своје 2.
— — за сирот. младеж општи. Трјест 6.
— Ђорђије Мичић, за сина Јована.
— Ђорђије Ризнић.
Госпоја Јекатерина Симеони, удовица рођ. Ризнић.
Г. Јован Пожарац.
— Јован Ризнић, великокупац.
— Костантин Радосављевић.
— Максим Куртовић, великокупац.
— Матија Мичић.
— Мијанло Дрињић.
— Никола Михановић, капетан.
— Матија Лучић.
— Мијанло Дрињић.
— Никола Михановић, капетан.
— Петар Теодоровић, великокупац, и жена му, Господђа Анастасија 2.
— — за Ђорђија, Костантина, Станислава, Александра, Вилима, Василију, Јелисавету, ђецу своју 7.
— — за сиротну младеж општи. Трјестанске 6.
— Стеван Ђурковић.

Црна гора.

Племен. Г. Бјело Станишић, Њ. Високопреосв. Г. митрополита вјерни тјелохранитељ.
— Грунца Лопичић, кнез Ријечке наије.
— Ђорђије Петровић Негош, племен. Њ. Високопреосв. Г. митрополита.
— Маркиша Ђурашиновић, војвода Ријечке наије, из племена и мјеста Цеклина.
Племен. Г. Мијанло Вукотић, војвода Катунске наије, из племена и мјеста Кчева.
— Никола Георгијевић Радоњић, дворјанин Црногорски, из Његуша.
— Никола Ђурашиновић, сердар Ријечке наије, из племена и мјеста Цеклина.
— Сава Пејановић, дворјанин Ријечке наије, из мјеста Доброга.
— Симеун Орловић, в ведомстве Государственној Росијско - императорској колегији иностранних дјел коллежски асесор.
— Трифун Мариновић, Бококоторскога окружја канцелиста.

Шибеник.

Г. Аџи - Ђорђије Димитровић, трговац, род. из Маћедоније 2.
— Ђорђије Милојевић Јовић, трг.
— Илија Брацановић, трг. род. из Србије.
— Илија и Спиридон Поповићи, тргг.
— Јаков Миовић, трг.
— Лазар Стоисављевић, трг. род. из Ерцеговине.
— Лука Девић, трг.
— Косма Петрановић Сламуша.
— Крсто Медовић.
— Марко Петрановић Сламуша, трг.
— Никола Милетић, родом из Србије.
— Сава Баљак, трг.
— Симеун Симић, у служби код Г. Аџи - Ђорђија Димитровића.
— Теодор Кулишић, трг.
— Теодор Миљковић, ћурчија.

Шпалатро (у Далмацији).

Г. Сава Кисић, трговац.

СРПСКА ГРАМАТИКА.

О СЛОВИМА.

(Serborum linguae elementa 28; vocales 5; ρ syllabam facit vel absque vocali).

У Српском језику има 28 прости гласова (т. ј. тако чисти, да се више не могу раздијелити), који се најпаметније могу записати ево овим словима: а, б, в, г; д, ђ, е, ж, з, и, ј, к, л, љ, м, н, њ, о, п, р, с, т, ћ, у, ц, ч, ц, ш. *

Слова се ова раздјељују на самогласна и на полугласна. Самогласни слова ми имамо 5, т. ј. а, е, и, о, у; а остала су сва полугласна.

Свако самогласно слово само по себи може бити слог и ријеч (у Српском језику), а од полугласнога ни једног слова не може бити слог ни ријеч без помоћи самогласнога, осим р (и предлога к и с, који су само ријечи, али слогови нијесу); а од самога р може бити слог, и помоћу њега (р) може се записати ријеч без самогласнога слова, н. п. р-ђа, р-ва-ње, за-р-за-ти; прст, крст, крв, црв, цри, и т. д. Овакову службу чини р и код осталије, свију готово, Славенски народа, па и код самије Руса (који иначе радо умећу самогласно слово међу два полугласна, н. п. голосъ, борода, корова, кровь, крестъ, перстъ, мјесто глас, брада, крава, крв, крст, прст и т. д.) и у данашњему Славенском језику, н. п. бодрствовати, бодрштій, мудрствовати, мудрштій, храбрштій, ржа и т. д. — У Чеха и у Бугара чини овакову службу и л, н. п. длг, влк, слнце (да ли би се ови ријечма смјело узети и Славенско свѣтлъ, свѣтлштій, подлъ, подлштій, лжа и остало овакове ријечи?) и т. д.

Кад р чини слог, а пред њим, или за њим, стоји самогласно слово, онда нам треба метнути дебело јер (Ъ) **) између р и самогласнога слова, као знак, да оно самогласно слово не иде к р, него да је р само за себе слог, н. п. гр-о-це, у-тр-о, о-вр-а-о, за-р-за-ти, по-р-ва-ти-се, и остале овакове ријечи треба писати: гръоце, умръо, овръао, заързати, поърватисе и т. д. Овђе би се могао метнути и какав други знак мјесто Ъ, н. п. гр'оце, или гр-оце, или још ка-

*) Осим ови спишти гласова могу се чути у Српском језику још неки особити гласови: 1) Ерцеговци кашпо изговарају с пред ј као Пољско ś, а з као ź, н. п. сјекира, сјутра; изјео. 2) калуђери наши (особито по Србији) слабо изговарају ђ, ж, ћ, ч, ц, ш, него мјесто ђ и ж говоре дз (као што говоре Грци), мјесто ћ и ч, ц; а мјесто ш, с, н. п. дзаце! оди не чу ти ниста; ва истину Божју и т. д. Па је то народ узео у подсмије и у свима приповиједнкама, ђе се каже да је што калуђер говорно, тако се изговарају (још кроз нос) та слова.

**) По Српски би управо требало казати дебели јер (као остале ријечи које се свршују на полугласно слово), али су наши књижевници узели по Њемачкоме сва слова у средњи род.

ко друкчије: али је Ъ најприличније: зашто је познато међу људма, а ништа не значи.

О ПРЕТВАРАЊУ ПОЛУГЛАСНИ СЛОВА.

(de consonantium commutationibus)

Често са догађа у ријечима, да се, благогласија ради *), једно полугласно слово претвори у друго; и ово је претварање двојако:

1) Нека су полугласна слова врло налик по гласу једно на друго, н. п. б и п, г и к, д и т, ѣ и ќ, ж и ш, з и с, ц и ч. Ова су сва слова тако налик (по гласу) једно на друго, да се само по том разликују, што је б мекше од п, г од к, д од т, ѣ од ќ, ж од ш, з од с, а ц од ч. Кад у каквој ријечи дође које од овије мекши слова пред тврђе (друго, а не пред његово), онда се оно мекше претвори у друго тврђе од њега (зашто се друкчије не може изговорити **), н. п.

б у п: шиб, шипка; Срб, Српски; ***) засопце, клупче, итд.

г — к: нокти (и послије нокат)

д — т: јад, јатка! нудити, нуткати; одиграти, отпјевати и т. д. Кад дође у ријечи д или т пред с, онда се што претвори обоје у ц, н. п. људски место људски; Гроцка (ријека и мала варошица између Биограда и Смедерева) место Гроцка (а прилагателно само Грочански): и тако се готово изговара у свима оваковим (производним) ријечма, н. п. у господски, градски, братски и т. д. али ја нијесам смио написати госпоцки, брацки: зашто се ђешто чује д, или т, пред с (особито у сложеним ријечма, н. п. подсирити, одсвакле, одслужити и т. д.); а ђешто се опет избаци д или т на поље (особито у глаголима), н. п. предем, прести; метем, мести; једем, јести; плетем, плести; господство, проклество итд. По правилу требало би да се д пред с претвори у т, али будући да се тешко изговара и једно и друго: зато сам ја оставио онако. Ја сам чапио у књигама, што су писали проспи Срби,

---

*) Ово је благогласије готово тако различно међу народима, као и вкус међу људма: што је једном народу благогласно, то другоме може бити најпротивније, н. п. Србину су благогласне ове ријечи: прст, крст, срп, брк, прг, врг, срг, и остале оваковe, а Грк и Талијан записнули би уши од овакови ријечи; Чесима је и Бугарима благогласно л међу два полугласна слова, н. п. даг, плн, слнце, а Срби не само што у оваковим ријечима немају у место л (н. п. дуг, пун, сунце и т. д.), него га (л) ни на крају ријечи, или слога, не могу да прне, већ га промијене у о, н. п. писао, котао, жетеоци, сеоце и т. д.

**) И ово је опште и природно правило у свим језицима, само што ноеи грамагичци не кажу да се слова премјењују, него да се изговарају (н. п. Аделунг каже да се b пред t изговара као p); а Грци су и Латини о том и правила написали које се слово пред којим, и у које претвара. Пуне су Грчке и Латинске књиге примјера о том, н. п. scribo, scripsi, scriptum; γράφω, γραπτός, γραφεῖον. А и у самим Славенским књигама налази се прага од ови правила само што и нијесу свуда држали, и п. у граматици Г. Мразовића, на страни 52 — 53, стоји: „воз, рас, „из, без, низ, да разликующися въ писаніи отъ вос, рас, ис, бес, нис. „ і. воз, раз, из, без, низ, слагающися с реченіями отъ писмене са„могласнаго либо согласныхъ б, в, г, д, ж, з, л, м, н, р, с, ч, „начинаемыми и. п. возарюса, разбію, изведу, безлюбенъ, безчиніе, „и проч. 2. вос, рас, ис, бес, нис, слагающися съ реченіями отъ „писменъ согласныхъ к, п, т, х, ц, ш, щ, начинаемыми. н. п. вос„кликну, расѣщу, исцѣленіе, бесповоиный, нисхожу, и проч."

***) У многим старим књигама Српским стоји написано Сриски, н. п. у Душановој дипломи (што је споменута на страни 282): „земли сриискеи."

који нијесу чули за етимологију, и господски, и господцки, и господдски; и осјећи, и оцјећи, и одсјећи и т. д. А кад дође д или т а) пред ц, ч, џ, онда се свагда избаци, н. п. када, каца, качара; Градац, из Граца; путо, пуце (у родителн. множ. путаца, а умалительно путашце); отац, оца, оче, очевина; ткати, чем; патка, паче, пачји; кост, коштица (мјесто костичица); сат, сација и т. д. б) кад дође д или т пред н или пред б, а послије ж, з, с, н. п. нужда, нужно; гост, гозба (мјесто гоздба); болест, болесник, болесница и т. д. в) кад дође д пред ш, или т пред д, онда се свагда предње изостави, н. п. отшкати (мјесто одшкати); потка (мјесто подтка); одржати (мјесто оддржати); или се умегне међу њима, н. п. одадинити, одадријети и т. д.

ђ у ћ — — — — — —

ж — ш: држак, дршчић; држи, дршкати (н. п. псето на свиње); муж, мушко и т. д.

з — с: разапети, распети (Слав. распѧтїе); о овом имају правила и у Славенским грамашикама (као што је напоменуто мало прије). А кад дође з пред ж или пред ш, онда се изостави, н. п. ражалитисе, рашити и т. д. Тако се исто изостави з кад дође пред с, н. п. раставити, расшатисе, расјећи (овако исто чине и Руси, н. п. росадникъ (расадник), росолъ (расо) и т. д.; или се, у шаковом догађају умегне а међу з и с, н. п. разасути, изасути и т. д.

ц — ч: бардакчија (или бардагџија).

Тако се шврђе пред мекшим прешвори у шврђе, н. п.

к — г: мозак, мозга; дрозак, дрозга; свагда, нигда; (Славенско) гдѣ; буљугбаша и т. д.

п — б: шоп, шобџија.

с — з: саградити, зграда; сабор, због, зборникъ *) (као и Руси што пишу збираю, собралъ, собрати; збиштїе и т. д.); нос, ноздрва и т. д.

ч — ц: наручити, наруџбина.

ш — ж: задужбина, што се гради за душу.

т — д: сват, свадба **); косити, коскдба; крчити, крчидба и т. д.

2) Нека пак полугласна слова нијесу по гласу шако налик једно на друго, али су изнутра по природи својој шако сродна, да се радо прешварају једно у друго; шако се прешвори:

г у ж, — з и у ђ, н. п. рог, роже, рози; могу, можеш, мози; дигo, диже, дизати, дићи; легo, леже, лези, лећи и т. д.

д — ђ, н. п. глодати, глођем; родити, рођен; досадити, досађивати; пруд, запруђе; лад, залађе; грозд, грожђе и т. д.

з — ж и у г, н. п. кнез, кнежев, кнегиња; напезати, напежем, напегнути; резати, режем; мазати, мажем и т. д. а особито пред ђ, љ, њ, свагда се прешвори з у ж, н. п. грозд, грожђе; гвозден, гвожђе; зло, жље, разлити, ражљевати, загазити, загажњати и т. д.

к — ћ, — ц и у ч, н. п. реко, рећи, ***) рецн, рече; пеко, пећи, пече, пецн; јунак, јунаци, јуначе и т, д.

---

*) У Будиму су од прије шпампали зборникъ (као што је од старине), а сад од како се почео језик поправљати, и шо је поправљено да буде сборникъ!

**) Руси пишу свадьба, па опет знаду да није од свађати, него од сват.

***) Некоји наши списашељи и књижевници кажу, да не шреба писати браћа, пруће, и осшале овакове ријечи, са ћ, него са шь (братья, прутье): „да се зна, вели, да је од брат и од прут, а не „од браћ и одпруће.“ На шај начин не би шребало писати ни рећи, пећи, лећи, и осшале овакове ријечи, са ћ, него са кь, и гь

ју ль (пред б, в, м, п), н. п. рибљи (мјесто рибји), зарукавље (мјесто зарукавје), безумље (мјесто безумје), копље (мјесто копје) и т. д.

л — љ, н. п. молити, мољен; солити, сољен; крило, окриље; весело, весеље и т. д. Кад л дође накрај слога, онда се претвори у о, н. п. пратилац, пратиоца; писао, писала; копао, копла; колац, коца (мјесто кооца, као исо, во, соко, мјесто соо, воо, сокоо; ја се опомињем само у потмоо два о да се изговарају); грло, грьоце; село, сеоце, сеоски и т. д. осим ђекоји ријечи, особито туђи, или које се ријетко говоре, н. п. тоболац, тобоца (а не тобоца); силић; бијел, цијел (говорисе и бијо, цијо, а у Рес. и у Срем. нарјечију само био, цио); бијелац, бијелца; цијелац, цијелца; ђаволски, анђелски; болта, алат, сулиман, кашик, мезил, алка, алва и т. д. А у ђекојим се ријечма говори обадвоје (и л и о), н. п. пријестол и пријесто; анђелан анђео; болна и бонаи т. д.

м — в, н. п. тама, тавница; рамо, обравница (но ово је већ етимологическа премјена) и т. д.

н — њ, н. п. грана, граље; ранити, рањен; наканитисе, накањиватисе и т. д. У ђекојим се ријечма претворило н у л (послије м), н. п. млого, сумља; кад се догоди м и н заједно (мн), онда се претвори или м у в (н. п. тавница), или н у л, као млого; но и ово су старе етимологическе премјене.

с — ш, н. п. писати, пишем; носити, ношен; квасити, квашен; умјестити, умјештати; а особито пред љ, њ, ћ, ч, н. п. размислити, размишљавати; послати, пошљем; просити, прошња; носити, ношња; данас, данашњи; ноћас, ноћашњи; лист, лишће; очистити, очишћен; ћерати, ишћерати; даска, дашчица, дашчара; љуска, љушчица; кост, кошчица; ишчистити, ушчупати и и т. д. као и у Грка ὑχ᾽ ὅλην мјесто ὑπὸ ὅλην и т. д.

т — ћ, н. п. брат, браћа; прут, пруће; вратити, враћати; испратити, испраћен и т. д.

ћ — т (пред њ), н. п. броћ, бротњак; воће, вотњак; гаће, гатњик; срећан, говорисе и сретна, сретно; добросретњик и т. д.

ц — ч, н. п. јарац, јарче; мјесец, мјесече; зец, зечина и т. д.

(рекьи, пекьи, легьи), да се зна да је од реко, пеко, лего, а не од реко, пеко, лећо. Ајде могло би и то бити; али како ћемо записати јунаци и враз, да се зна, да је од јунак и од враг, а не од јунац и од враз? како ли ћемо записати у звателне и књиж. и у творит. радошћу и жалошћу, да се зна, да је у имени. отац, књез, радост и жалост, а не оч, кнеж, радошћ и жалошћ? како ли ћемо записати реже и ниже, да се зна, да је од резати и од писати, а не од режати и од нишати? и т. д. Ако станемо мешати по једно јер (ь) код г, з, к, с, ц, онда нам треба начинити још неколико средњије, или мршавије јерова; па ћемо пак на послетку видјети, да се опет не може записати као што би се ћело. — Свето писмо каже, да нико не може двема господинома работати, а ђекоји би људи ћели, да им слова показују и како се ријечи изговарају, и шта значе, и од куда су постала! Квашпиндари каже, да су слова само зато начињена, да се њима записују ријечи онако као што се изговарају; и то су знали, и сад знаду сви прави граматици и у језику вешти списатељи и књижевници; само оне надрилуке фушери књижевни), који су нешто научили, па мисле да већ ништа нема што не знаду, не могу ни да разумију и да признаду.

О УДВОЈАВАЊУ СЛОВА.

(de literarum geminatione)

Два а једно до другога налазе се само у оним ријечма, ђе је х у Славенском језику, н. п. ма̀ати, ма̀ање; сна̀а; о̀ра, о̀раа; пра̂, пра̀а; гра̀, граа; стра̂, стра̀а и т. д. Истина да се ове ријечи мушкога рода, у родит. јед. тако изговарају, као да би било једно дугачко а (а̂), али су у пјесмама свуда два слога, н. п.

„Од пушчаног праа и олова —
„Праа има, ал' олова нема —
„Подигло се неколико Влаа
„И понели у тиквици праа*) —

Два е и два и тешко ће се ђе наћи заједно једно до другога.

Два о могла би често доћи једно до другога у оним ријечма, ђе се л послије о претвори у о; али народ свагда у таковом случају слије она два о у једно дугачко, н. п. колац, ко́ца (место ко̀оца); болан, бо́на; соко̂, во̂, со̂, со́чица, до̂, сто̂, го̂ и т. д. (ја се опомињем само у потмоо два о да се изговарају). Него у оним ријечма, ђе је у Славенском језику х, могу се и два о заједно наћи, н. п. соа, у звателн. со̀о; поод, пооде, поодити и т. д. (и у сложеним ријечма, н. п. црноок). У таковим ријечма могу се наћи и два у заједно, н. п. у трбуу, у кожуу, у руу:

„У злу руу, у кожуу,
„У злој капи, и шубари —

Два једнака полугласна слова нигђе не могу стајати заједно у Српском језику, него се свагда једно изоставе кад се догоде у каквој сложеној ријечи, н. п. безаконье (место беззаконье), безаконик, одржати, мачји, мачица (а не маччји и т. д.), квочка, квочетина и т. д. или се уметне а међу њи, н. п. одадњити, изазвати, одадријети, безазлен; као и са сином, са сестром; са земљом и т. д.

О СЛАВЕНСКИМ СЛОВИМА.

(de literis linguae Serborum ecclesiasticae)

У Славенскоме, или у нашему црквеном језику, има 45 слова, т. ј. а, б, в, г, д, е, ж, ѕ, ѯ, з, и, ї, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ѹ, у, ф, х, ѿ, ц, ч, ш, щ, ъ, ы, ь, ѣ, є, ю, ѧ, ѡ, ꙗ, ѫ, ѧ (я), ѭ, ѱ, ѳ, ѵ. Ако још к овима додамо ѣ и ц (која се налазе у Српским рукописима од 400 и више година), и оно ѥ, што се налази у Србуљама, онда ће и бити 48. Из овије слова ми имамо: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ц, ч, ш, ъ (о којима за сад не треба више говорити); а немамо: ѕ, ѯ, ї, ѹ, ф, х, ѿ, щ, ы, ь, ѣ, є, ю, ѧ, ѡ, ꙗ, ѫ, ѧ, ѭ, ѱ, ѳ, ѵ. Да узгред и њи мало прегледамо:

ѕ Чита се данас у Славенском језику као из (и Руси су га оставили одавно).

ѯ Није друго ништа, него з, само што је дрикчије начињено.

ї Значи 1) као и, н. п. їѣно**), архїмандрїтъ, пїю, Марїа и т. д. 2) као ј, н. п. ближнїй, домашнїй, горнїй, козїй и т. д.

ѹ Значи као и у (и њега су Руси оставили).

ф Само је за туђе ријечи, и изговара се мало тврђе него в. Прости Срби или га изговарају као в, н. п. Стеван, Стева; Вилип, Вића и т. д. или га промијене у п, н. п. Стјепан, Трипуњдан, Трипко и т. д. Но будући да у нашему језику има ријечи Турски, које

---

*) Неки наши Списатељи пишу раана, подрааниши, вооз и т. д. Ово ниши је Српски ни Славенски, него је Њемачко-Српски: зашто су они видјели ђе Њемци овако крпе и натежу у њиовом језику, па би и они ради да уведу у свој. Ово је четврта служба, која се ише од слова, т. ј. да показују и разлику гласа у ријечма!

**) Већ и Руси пишу вино, архимандрить.

***

се изговарају са ф (н. п. ђерђеф, 'аферим, седеф и т. д.*), а такове ђекоје морамо узимати и Грчке и Латинске: зато ћемо и ми узети ф међу наша слова.

х Изговара се мекше од г, али у Српском језику нема његова гласа, него су га Срби или са свим изоставили (као Талијани у Латинским ријечма, onore од Латинскога honor и т. д.), н. п. ора, Вла, лад, ром, рабар; манупи, дунути, маовина, дуовник и т. д. или су га промијенили 1) у в, н. п. сув, глув, кувати, дувати и т. д. 2) у г (у Ерцеговини, и то понајвише на крају ријечи), н. п. дођог, вићег, нађог, чуг; ораг, наврг брда и т. д. 3) у ј, н. п. смеј и т. д. 4) у к, н. п. женик.

Какогођ што се г претвара у ж и у з, тако се у Славенском језику претвара х у с и у ш, и у таковом догађају Срби су готово свагда задржали с и ш, н. п. Вла, Влаше, Власи; ора, ораси, орашје; дијати, дишем, маати, машем; снаа, (дат.) снаси (и снан); дуваши, душем (и дувам) и т. д.

Истина да у Српском језику нема ниједне ријечи, ђе би се х изговарало, али га опет морамо узети за туђе ријечи (овђе треба разумјети и саме Славенске и Росијске ријечи, које ми сад узимамо, н. п. воздух; ја овђе нипи би смијо уписати возду, ни воздуг, ни воздуј, ни воздук: зашто онда нипи би била ријеч наша ни Росијска), као и ф.

ѿ Није слово, него је чипав слог (ѡт, или от) и ријеч. Од прије, док није било арпије ни шпампе, морали су људи све књиге писапи на паргаменту (углађеној кожи), који је био млого скупљи од најљепше арпије сад; зато су се стараши да пишу што се може краће; и тако су почели надметати шипле и скраћивати онакове ријечи, које често долазе, и које сваки ласно може погодипи, н. п. хс, оц, двдь, съ, гь, значи христос, отац, давид, Бог, господ и т. д. Од овакога писања имали су двије ваљде: једну што се брже писало, а другу што се шпеђео паргамент.

щ Такођер није слово, него је састављено као и ѿ; Руси и остали, сви готово, Славенски народи изговарају га као шч, тако и нови књижевници Српски по Сријему, по Бачкој и по Банашу; а остали сви Срби (као н. п. по Србији, по Босни, по Ерцеговини и т. д.) и Бугари изговарају га као шт, н. п. аще, щедрота, пища, пещера, чаше аште, штедрота, пишта, пештера и т. д.**).

Ово је био говор, како га (наши) књижевници изговарају у читању Славенски књига, а у Српском језику имају оне ријечи, које се у Славенском језику пишу са щ, или шт, н. п. штипи, заштитити, штука, шпене, шпипати, пришт и т. д. или ћ, н. п. ноћ, пећ, моћи, пећи, жећи, пишућ, одећи, позлаћен и т. д.

ы Има глас између е и и (готово као Њемачко ü), али у Српском језику нема шаковог гласа, нипи га Срби могу изговорипи, него га у црквеним књигама читају као и, н. п. син, риба, бик и т. д.

ъ Није (данас) слово никакво, него је знак, који умекшава полугласна слова, н. п. учипель, конь, лебедь, радость, чапи се учипељ, конь, лебеђ, радосћ и т. д.***). У спарим књигама Славенским нема ниђе дебелога јера (ъ) него свуда мало (ь), н. п.

---

*) Срби, који живе по варошима (како у Сријему, у Бачк. и у Бан. шако и у Србији и у Босни, радо изговарају ф, шако, да га кашто и у нашим ријечма узму мјесто в (понајвише у онаковим ријечма, ђе је у Славенском језику х пред в), н. п. фала, фалипи, уфапипи, зафапипи, дофапипи и т. д.

**) И у Сријему има спарије попова, који још овако чаше.

***) Може бипи да Руси могу њим умекшапи и остала полугласна слова н. п. б, р, с и т. д. али Срби не могу. И само д и т пишу се само нови књижевници Сремачки и Бачвански да читају као ђ и ћ, н. п. господ, пућ, косћ и т. д. а остали сви Срби читају, као што и говоре, господ, пут, кост и т. д.

ѣ заповѣдехъ твоихъ; къ заповѣдемъ твоимъ; печаль пріѣтъмѣ ѿ грѣшникъ ѿставляющихъ законъ твой и т. д.

Ѣ Није слово, него је слог је, и само се пише у сриједи и на крају послије полугласније слова (а у почетку и послије самогласније слова ни пошто*), н. п. вѣра, мѣра, рѣка, горѣ, чати се вјера, мјера, рјека, горје и т. д. А кад стоји послије л и н, онда се л чати као љ, и као њ, а ѣ као е (ј са л слије се у љ, а са н у њ), н. п. лѣто, нѣдра, чати се љето, њедра и т. д.

є У почетку се изговара као Ѣ (је), н. п. єдинъ, єжъ, чати се један, јеж и т. д. а у сриједи изговара се као е (и пише се за разлику пâдежа!), н. п. отєцъ (у родит. множ), спасєнїя (у имен. множ) и т. д.

ю Какогоѣ што је Ѣ сложено из ј и е, тако је ю сложено из ј и у, н. п. югъ, царю, мою, чати се југ, царју, моју и т. д. а кад стоји, послије л и н, онда се л чати као љ, и као њ, а ю као у, н. п. люди, землю, святыню, богиню, чати се људи, земљу, свјатињу, богињу и т. д.

Х (јус) Као слово не пише се данас нигђе у Славенском језику.

ѡ (ѡ) Ми и Руси изговарамо као о, зато га Руси нијесу ни узели међу своја слова.

ꙗ (я) Сложено је из ј и а (као иѣ из ј и е, и ю из ј и у), н. п. ꙗворъ, ꙗгода, царя, моя, творятъ, чати се јавор, јагода, царја, творјат, моја и т. д. А кад стоји послије л и н, онда се л чати као љ, и као њ, а ꙗ као а, н. п. земля, святыня, чати се земља, свјатиња.

ѯ Изговара се као кс (и Руси су га већ одавно изоставили).

ѱ Изговара се као пс (и њега су Руси изоставили).

ѳ Само је за Грчке ријечи. Србљи је друкчије не могу изговорити, него као т; Руси понајвише пишу (и изговарају) ф мјесто ѳ, н. п. Феодоръ, Афины и т. д. А у ѣекојим ријечма пишу (и изговарају, као и Србљи) т мјесто ѳ, н. п. театеръ, математика, аптека.

ѵ Такоѣер је за Грчке ријечи, и изговара се двојако: 1) као в, н. п. Павелъ, ѳухаристїа, ѳваггелїе. 2) као и, н. п. мѵро, тѵран, и т. д. Већ и Руси пишу Павелъ, ѳвангелїе, тиранъ и т. д.

Ово је био говор о Славенским словима, којије ми немамо (нити нам требају); сад да речемо неколике ријечи о нашим словима, којије Славени немају. Славени немају ђ, ј, љ, њ, ћ, џ.

џ Је и код нас готово само за туђе ријечи (осим увјежбати, наруџбина).

ђ и ћ. Ако у Славенском језику лебедь, Господь, тверды, надь, мѣдь, треба читати лебеђ, Госпођ, тверђ, јађ, мјеђ; а путь, радость, милость, (ако треба читати) пућ, радоћ, милоћ: онда Славенима треба ђ и ћ, као и нама: зашто они само слова немају, а гласове имају као и ми.

љ и њ Требало би Славенима какогоѣ и нама. Кад би у Славенском језику (или барем у Русијском) било љ и њ, онда бисмо знали, или треба чатити конем, или коњем; кони, или коњи; конски, или коњски; учителем, или учитељем; учители, или учитељи; на земли, или на земљи; воли оца небеснаго, или вољи оца небеснаго; книга, или књига; коли, или кољи; жни, или жњи; љублен, или љубљен; обновлен, или обновљен; сохранен, или сохрањен; онда бисмо лако могли одсудити, или имају правије ђеца, која пољу ѵ цркви Буди имја Господње, или учитељи и свештеници, који читају Буди имја Господне и т. д.

Код нас ѣекоји учитељи Славенскије граматика кажу, да у оваковим ријечма ли и ни треба чатити љи и њи: зашто је (веле) у именитељном умекшано л и н, па свуда остаје као љ и њ; али је то слаб изговор: кад би тако било, онда не би требало ни у другим падежима писати я ни ю, него а и у, н. п. требало би писати землу, волу, богиню

ну, кона, учитела, кону, учителу, па би се чатило земљу, вољу, богињу, коња, учитеља, коњу, учитељу: него је то, с опроштењем, крпеж, који показује недостатак Славенске Буквице.

Тако је исто потребно ј у Славенском језику, н. п. кад се пише у имен. струја, Троја, судїа, у вин. струју, Трою, судїу: требало би и у род. и у дат. писати струји, Троји, судији, а не струи, Трои, судїи.

О ГЛАСОУДАРЕНИЈУ.

(de accentu)

У Српском језику имају 4 различна ударења гласа, и по њима су ево начињена 4 знака: ` , ´ , ^ , ˆ .

Први (`) стоји над оним словом, ће се глас оштро изговара, н. п. вòда, врàна, вýна, зèмља, прèмèтати, прèметнути, тúца, пúти, крст, прстит. д.

Други (´) стоји над оним словом, ће се глас управо протеже, н. п. грáна, óвца, сéка, рýка, вúкати, дýша, рúкати, весéље, тркати, срна и т. д.

Трећи (ˆ) стоји над оним словом, ће се глас као округло разлази, н. п. глâд, блâго, тêло, бîр, сýнце, крýг, рôј, пâмтити, трн, кр̂в, трк, цр̂њка и т. д.

Четврти (ˆ) стоји над оним словом, ће се глас тако протеже, да од протезања прелази нешто и на друга слова, која иду за њим, н. п. нâво; (и свуда у родит. множ.) десет љýди, пет овâца, свију нâрода и т. д.

Које ријечи на ком слогу имају који знак гласоударенија, то ће се по времену одредити у граматикама; а ми овђе за сад само да опоменемо још нешто код овије знака гласоударенија, да би се лакше могао познати прави глас ријечи:

1) Глас је првога знака (`) двојак, које се особито може познати у једнаким ријечма, н. п. бацати оштрије се изговара кад значи werfen, него кад значи werfen; тако се ора изговара оштрије кад значи die rechte Zeit, него кад значи die Ruhe; тако се изговара оштрије јарица млада коза, него јарица шеница и т. д. зато сам ја у оваковим ријечма метнуо два знака (``) ће се оштрије изговара, као што се може видјети код бацати, јарица, пара и т. д.

2) Код трећега (ˆ) треба упамтити: а) ће је гођ на другом, или на трећем, или на четвртом слогу овај глас, онђе пред њим мора бити на ком слогу и оштри (`), н. п. òвчâр, рâтâр, рâдôст, госпòдâр, гòтовљênье, горôпадњк, вôјводовâње и т. д. зато ја нијесам (свуд) ни метао оштрога на први слог, ће је ово на другом, као н. п. код овчар, рата р, рвач, радости, раньење, ношење, мотање, гњецован, голетан, грађанче и т. д. б) овај се глас налази код свију ријечи, које се од несавршене ни глагола граде на ње на предпошљедњем слогу, н. п. г̀товљênье, ријênье, вôјводовâње и т. д. зато га у оваковим ријечма не би требало ни писати (кад се зна да је свуда), као што га ја нијесам писао у оним оваковим ријечма, које напријед имају глас другога знака, н. п. пјсање, спругање, досађивање, откупљивање, љубљење, и т. д. в) гошово би се могло рећи, да је и овај глас двојак у оним ријечма, ће се два налазе на једној ријечи, н. п. пâмћênье, сýдйм, рâдйм, шâрâм, вêжêм и т. д. (у оваковим глаголима).

3) И четвртога је знака (ˆ) глас двојак, које је најлакше познати у једнаким ријечма, н. п. нас има седам друга, и сваки имамо по десет ліјепи друга (што се конци препредају): овђе се у десет лијепи друга не протеже тако глас, као у седам друга, него се изговара дрýгâ, тако исто кад се рече: вијели смо на небу 10 дýга, и донијели смо сваки по 10 качи дýгâ; десет грâна, и донао рâнâ и т. д.

4) Глас не остаје све једнако на једном слогу, него се мијења, н. п. во̀да, во̀дȇ, во̀ди, во̀ду, во̀до, во̀до̑м, во̀ди, во̀де, во̑да, во̑дама; со̀ко̑, соко̀ле, со̑коле; ло̀нац, ло̀нца (а ро̀нац, ро̀нца!), ло̑нци, ло̀на̑ца̑!, ло̑нцима; пи̑сати, пи̑шȇм, пи̑са̑ше; ју̀на̑к, ју̀на̑ка, ју̀на̑че, ју̀на̑ка и т. д.

СКЛОНЕНИЈА.

(de substantivorum declinatione)

Српска имена суштествителна имају четири склоненија.

Прво Склоненије,

По коме се склањају сва имена мушкога рода, која се свршују на полугласно слово и на у, и она на а, која и у родителном имају а; и на о, која у род. имају ла; и неколика на е, н. п.

	једнинствени број					
	Cervus	Porta	Vas	Mus	Falco	Asinus
И.	јѐлен,	кола̀ч,	о̀ра,	ми̑је,	со̀ко̑,	ко̀тао,
Р.	јѐлена,	кола̀ча,	о̀раа,	ми̑ја,	соко̀ла,	ко̀тла,
Д.	јѐлену,	кола̀чу,	о̀рау,	ми̑ју,	соко̀лу,	ко̀тлу,
В.	јѐлена,	кола̀ч,	о̀ра,	ми̑је,	со̀кола,	ко̀тао,
З.	јѐлене,	кола̀чу,	о̀раше,	ми̑ју,	со̀коле,	ко̀тле,
Т.	јѐленом,	кола̀чем,	о̀раом,	ми̑јом(ми̑јем)	соко̀лом,	ко̀тлом,
С.	јѐлену,	кола̀чу.	о̀рау,	ми̑ју,	соко̀лу,	ко̀тлу,

	множестени број					
И.	јѐлени,	кола̀чи,	о̀раси,	ми̑јови,	соко̀лови,	ко̀тлови,
Р.	јѐле̑на,	кола̀ча,	о̀ра̑а,	ми̑јо̑ва,	соко̀ло̑ва,	ко̀тло̑ва,
Д.	јѐленима *),	кола̀чима,	о̀расима,	ми̑јовима,	соко̀ловима,	ко̀тловима,
В.	јѐлене,	кола̀че,	о̀рае,	ми̑јове,	соко̀лове,	ко̀тлове,
З.	јѐлени,	кола̀чи,	о̀раси,	ми̑јови,	соко̀лови,	ко̀тлови,
Т.	јѐленима **),	кола̀чима,	о̀расима,	ми̑јовима,	соко̀ловима,	ко̀тловима,
С.	јѐленима **),	кола̀чима.	о̀расима,	ми̑јовима,	соко̀ловима,	ко̀тловима,

*) У пјесмама се налази ћешто дат. множ. као твор. јед. (као што је и у Славенском језику), н. п. Биће доста меса и гавраном; Тако Турком Турски селам даде и т. д. Ћешто се овакови дат. множ. падеж може чути и у говору, особито у Бачкој (по варошима), и понајвише код они имена, која у множ. броју нарасту на ев и или на ови, н. п. воловом, соколовом, царевом; пријатељем, момком и т. д. Али од Србијанаца, од Бошњака и од Ерцеговаца, ја то нијесам чуо никад, него би још и у пјесмама прије казали воловим', соколовим', царевим', пријатељим' (као Турски Турцим' Бога називаше); или волов'ма, пријатељ'ма и т. д. а не вјерујем да би и Бачвани казали, н. п. прстом, зубом, ноктом?

**) Ћешто се може (особито у Сријему, у Бачкој и у Банату) изоставити обо ма у твор. и у сказ. множ., н. п. с јѐлени, на во̀лови, у ко̀тлови и т. д. И овако се по реченим мјестима (особито у писању) изоставља ма у твор. и у сказ. код свију имена (осим трећега склоненија) суштествителни и прилагателни, и код ћекоји мјестоименија (н. п. мој, твој, свој, чиј). Али у Србији, у Босни и у Ерцеговини, слабо се и у пјесмама чује (н. п. А с ајдуци како начинимо), него се радије изостави пошљедње а, или и испред м, н. п. На синџирим' ситне пиштреике; у Руњанским зеленим шљивицим'; Под чадор'ма робље под'јелише и т. д.

I. Код овог склоненија треба упамтити:

1) Имена бездушни ствари имају у јед. броју вин. као именителни.

2) Имена, која се свршују на ђ, ж, ј, љ, њ, ћ, ч, ш, имају у зват. јед. у мјесто е, а у твор. ем мјесто ом, н. п. смуђ, зват. смуђу, твор. смуђем; нож, ножу, ножем; змај, змају, змајем; краљ, краљу, краљем; пањ, пању, пањем; маниђ, маниђу, маниђем; колач, колачу, колачем; миш, мишу, мишем и т. д. али јеж, јежом! Некоја имена и на ар имају овако, н. п. писар, писару (и писаре) писарем (и писаром); господар, господару, господарем (и господаром); цар, царе, царев (!) и т. д.

3) Имена, која се свршују на ц, у зват. јед. премјењују ц на ч, а у твор. и она имају ем мјесто ом, н. п. стриц, зват. стрче, твор. стрицем и т. д. Осим зец, зецом; мјесец, мјесецом.

4) Имена, која се свршују на з, у зват. јед. премјењују з на ж, н. п. кнез, зват. кнеже и т. д. Али која се имена ријетко говоре у зват. јед., код они се може чути и на зу (мјесто же), н. п. Ој Француску царе силовити! —

5) Имена, која се свршују на г и на к, у зват. јед. премјењују г на ж, а к на ч; а у млож. свуда осим род. и вин. г на з, а к на ц, н. п. рог, зват. јед. роже, а у млож. броју рози, розима; јунак, јуначе, јунаци, јунацима и т. д. Али имена која се свршују на дж, так и чак, и у род. губе а, а ријетко се говоре у зват. јед., код они би се прије казало на ку, него би се промијенило к на ч, н. п. ђа̏так, ђа̏тку! (мјесто ђа̏че!), ма̏чак, ма̏чку! (мјесто ма̏че!), и т. д. Али која се често говоре, она имају као што треба, н. п. тетак, те̏че!

6) Имена, која се свршују на ац, и на ао, и млога друга на ак, ал, аљ, ам, ан, аљ, ап, ар, ас, ат, ач, у свима осталим падежима (осим род. млож.) губе а, н. п. значац, значца, змијак, змијка, момка; угал, угла; угаљ, угља; јарам, јарма; ован, овна; жрвањ, жрвња; котао, котла, вјетар, вјетра; овас, овса; лакат, лакта; Бирач, Бирча и т. д.

7) Сва имена, која се свршују на о, и млога друга, особито једносложна и двосложна, нарасту у млож. броју на еви или на ови:

а) На еви нарасту она, која у твор. јед. имају ем, н. п. смуђ, смуђеви; нож, ножеви; краљ, краљеви; пањ, пањеви; цар, цареви; брок, брочеви; мач, мачеви; кош, кошеви и т. д.

б) А на ови сва остала, која у твор. јед. имају ом, н. п. град, градови; поп, попови; котао, котлови; соко, соколови; гавран, гавранови; јастријеб, јастребови и т. д.

Но ова сва имена могу имати и по правилу, и код ђекоји се говори обадвоје, н. п. миши и мишеви; рози и рогови; пијетли и пијетлови; суди и судови и т. д. а код осталн се чује у пјесмама, н. п. пути, ножи, орли, говрани: Ђе се вију орли и гаврани и т. д.

8) Имена народа, која се свршују на ин, у млож. броју у свима падежима губе ин, н. п. Бугарин, Бугари; Србин, Срби; Латинин, Латини и т. д. Али Турчин каже се Турци (као од Турак).

9) Имена, која се свршују на дац и на тац, у свима осталим падежима осим род. млож. губе дац, тац, н. п. желудац, желуца, (род. млож.) желудаца; отац, оца, оцу, оче, отаца и т. д.

10) Мије, грије, смије, може бити да би у млож. броју могли имати и на еви (мијеви и т. д.); али (по Рес. нарјечију) ме, гре, сме, и у твор. јед. имају само на ом.

II. Особито треба упамтити код ђекоји ријечи:

1) Нека имена имају урод. млож. и мјесто а, н. п. црв, црви; мрав, мрави; мјесец, мјесеци; ваш, баш; динар, динари; а ђекоја имају и а. и, н. п. сат, 600 сати и пуно 7 сата; пут, пет пута, а у Срјему, у Бачкој и у Банату, пет пути и т. д.

2) Гост има у род. млож. гостију и гости.

3) Дан кад се сам склања, онда иде по правилу, н. п. дан, дана; у млож. броју дани и т. д. А с ријечима Бурђев дан, Јован дан и т. д. има у род. дне, н. п. у очи Бурђева дне; о Бурђеву дне. Тако се говори два дни (двадни), три дни (тридни); а даље се каже

четири дана (слабо би ко рекао четири дни), пет дана (пет дни ни пошто); пропадоше ми толики дни и т. д.

4) Пут има у род. јед. и путом, и путем: а) н. п. ја сам за путом; стоји под путом. б) н. п. оде путем.

5) Коњиц има у зват. јед. коњицу (место коњиче! може бити да се разликује од коњик?), н. п.

„Јунак коњу говорио:

„Ој коњицу добро моје —

6) Стрић у множ. броју говори се и стрићеви и стричеви; тако и зец, зецови и зечеви.

7) Коњ има у дат., твор. и у сказ. множ. коњма (а не коњима); а зуб има и зубма и зубима.

8) Човек у множ. броју каже се људи (а не човеци), и склања се ево овако: н. људи, р. људи, д. људима и људма, в. људе, з. људи, т. људима и људма, с. људима и људма.

Друго склоненије.

По коме се склањају сва имена женскога и (остала) мушкога*) рода, која се свршују на а, н. п.

	једнинствени број					
И.	жѐна,	змија,	књѝга,	мука,	пушка,	ватра,
Р.	женѐ,	змијѐ,	књѝге,	мукѐ,	пушкѐ,	ватрѐ,
Д.	жени,	змији,	књизи,	муци,	пушци,	ватри,
В.	жѐну,	змију,	књигу,	муку,	пушку,	ватру,
З.	жѐно,	змијо,	књѝго,	муко,	пушко,	ватро,
Т.	жѐном,	змијом,	књѝгом,	мукóм,	пушкóм,	ватрóм,
С.	жени,	змији,	књизи,	муци,	пушци,	ватри,
	множествени број					
И.	жѐне,	змије,	књѝге,	мýке,	пушке,	ватре,
Р.	жѐна,	змија,	књѝга,	мýка,	пушâка,	ватрâ,
Д.	жѐнама,	змијама,	књигама,	мукама,	пушкама,	ватрама,
В.	жѐне,	змије,	књѝге,	мýке,	пушке,	ватре,
З.	жѐне,	змије,	књѝге,	мýке,	пушке,	ватре,
Т.	жѐнама,	змијама,	књигама,	мукама,	пушкама,	ватрама,
С.	жѐнама,	змијама,	књигама,	мукама,	пушкама,	ватрама.

Овђе треба упамтити:

1) Имена, која се свршују на га и на ка, у дат. и у сказ. јед. премјењују г на з, к на ц, н. п. књига, књизи; рука, руци и т. д. Али која се имена свршују на шка и на чка, у они се говори и онако, н. п. пашки, кучки и т. д. Али ја сам слушао у Србији по селима баш и у овакови (особито на шка) ће се промјењује к на ц, н. п. носи на мо-

---

*) Мушка имена овога склоненија само су у јед. броју мушкога рода, а у множ. женскога, н. п. мој слуга, моје слуге; наше владике; Српске војводе, и т. д. А у пјесмама су овакова имена и у јед. броју понајвише женскога рода, н. п.

„Слуго моја Облачићу Раде —

„Да ти да Бог, Сибињска војводо —

**) И код овије се имена у Сријему и (особито) у Бачкој може изоставити ма у сказ. множ. и пошљедње а добије мало дужи глас, н. п. у новинâ, по ливадâ, на кућâ и т. д. Мени се чини да и у овом ћекоји садашњи списатељи Сремачки и Бачвански прегоне мјеру; ја не вјерујем да би прост Сријемац казао, н. п. О наши данашњи Српски књига; у Петрови красни непокошени зелени ливада и т. д.

ии (мјесто на мотки); нодај мачци и т. д. У ред овије имена иду и она, која се свршују на аа и на уа, н. п. снаа, дат. и сказ. снаси и снаи; муа, муси и муи и т. д.

2) Имена која се свршују на ца, у зват. јед. имају е мјесто о, н. п. пријатељица, зват. пријатељице и т. д. Али ђекоја имају и о, н. п. иди, кукавицо сиња! несрећњицо једна! и т. д.

3) Сва мушка крштена имена и млога женска имају зват. једни. као и имен., н. п. Станиша, о Станиша; Милија, о Милија; Никола, о Никола; Аница, о Аница; Ружица, о Ружица (а Ружа, о Ружо!); Милица, о Милица и т. д. А женска опет ђекоја имају на о по правилу, н. п. Стана, о Стано; Цвијета, о Цвијето; Сара; о Саро и т. д.

4) Која имена пред а имају два полугласна слова једно до другога, она ђекоја у род. множ. добију а међу она два полугласна слова, н. п. пушка, пушака; крушка, крушака; патка, патака и т. д. а ђекоја опет остану, али узму на крају и мјесто а, н. п. врста, врсти; ватра, ватри; чавка, чавки и т. д. (кобила, кобилаа, лађи! и и млади, млади!). Али кврга, кврга, рка, грба и остале овакове ријечи имају по правилу, т. ј. кврга, грба, рпа и т. д.

5) По овом се склоненију склањају и она женска имена, која имају само множ. број на е, н. п. гаће, виле, мекиње и т. д.

6) Рука и нога имају у род. множ. рукȗ, ногȕ; тако се чује и слуга, слȕгȕ, а говори се и слȕга.

Треће склоненије,

По коме се склањају сва имена женскога рода, која се свршују на полугласно, слово и на и, и на о, н. п.

једнинствени број

И. ствàр,	мȉсао,	тèлāд,	мàти,	кћȉ,
Р. ствàри,	мȉсли,	тèлāди,	мàтерē,	кћèри,
Д. ствàри,	мȉсли,	телāдма(тèлāди),	мàтери,	кћèри,
В. ствàри,	мȉсао,	тèлāд,	мàтēр,	кћēр,
З. ствàри,	мȉсли,	тèлāди,	мàти,	кћèри,
Т. ствàри (-рју),	мȉсли(мȉшљу),	телāдма,	мàтерōм,	кћèри (-рју),
С. ствàри,	мȉсли,	телāдма,	мàтери,	кћèри,

множествени број

И. ствàри,	мȉсли,	—	мàтере,	кћèри,
Р. ствàри,	мȉсли,	—	мàтēра,	кћēрȉ,
Д. ствàрима (-рма),	мȉслима,	—	мàтерама,	кћèрима (-рма),
В. ствàри,	мȉсли,	—	мàтере,	кћèри,
З. ствàри,	мȉсли,	—	мàтере,	кћèри,
Т. ствàрима (-рма),	мȉслима,	—	мàтерама,	кћèрима (-рма),
С. ствàрима (-рма),	мȉслима,	—	мàтерама,	кћèрима (-рма).

Овђе треба узети на ум:

1) По овом се склоненију склањају и она женска имена, која само имају множ. број на и, н. п. прси, очи, уши и т. д.

2) Кости, ковош, уш, ваш, очи, прси, уши, имају у род. множ. костију, ковошију, ушију, вашију, очију, прсију, ушију; а говори се и по правилу, н. п. Пости као нас од кости.

3) Ништи има у род. ништа (по другом склоненију, као ните); тако јасли јасала (као јасле).

4) Код овога је склоненија двојак пиворин. падеж у јед. броју, т. ј. на и и на у (осим мајере и собирателни имена на ад), н. п. ствари и ствару; ковошии и ковошију; жучи и жучију и т. д. Мени се чини да је онај први (ствари) обичнији у народу од другога. Код овога другога (на, ју) треба ово уиамтити: а) код имена, која се свршују на д, л (на о), н, т-

сније се ј с д у ђ, с л у љ, с и у њ, с т у ћ, н. п. прњад, прњаћу; мисао, мишљу; зелен, зелењу; постат, постаћу; кост, кошћу и т. д. б) која се свршују на б, в, м, п, у оније се претвори ј у љ, н. п. зоб, зобљу; крв, крвљу; кап, капљу и т. д. в) која се свршују на ђ, љ, њ, ћ, код оније се ј са свим изгуби, н. п. чађ, чађу; крмељ, крмељу; ноћ, ноћу и т. д.

Четврто склоненије,

По коме се склањају сва имена средњега и мушкога рода, која се свршују на е и на о, н. п.

	једнинствени број					
И.	по̀ље,	срѐтеније,	Ста̀ноје	ѝме,	тѐле,	сѐло вѐсло,	Ра́нко,
Р.	по̀ља,	срѐтенија,	Ста̀ноја	ѝмена,	тѐлета,	сѐла вѐсла,	Ра́нка,
Д.	по̀љу,	срѐтенију,	Ста̀ноју	ѝмену,	тѐлету,	сѐлу вѐслу,	Ра́нку,
В.	по̀ље,	срѐтеније,	Ста̀ноја	ѝме,	тѐле,	сѐло вѐсло,	Ра́нка,
З.	по̀ље,	срѐтеније,	Ста̀ноје	ѝме,	тѐле,	сѐло вѐсло,	Ра́нко,
Т.	по̀љем,	срѐтенијем,	Ста̀нојем	ѝменом,	тѐлетом,	сѐлом вѐслом,	Ра́нком
С.	по̀љу,	срѐтенију,	Ста̀ноју	ѝмену,	тѐлету,	сѐлу вѐслу,	Ранку,

	множествени број					
И.	по̀ља,	срѐтенија,	—	ѝмена,	—	сѐла,	вѐсла,	—
Р.	по̀ља,	срѐтенија,	—	ѝмена,	—	сѐла,	весâла,	—
Д.	по̀љима,	срѐтенијама,	—	ѝменима,	—	сѐлима,	вѐслима,	—
В.	по̀ља,	срѐтенија,	—	ѝмена,	—	сѐла,	вѐсла,	—
З.	по̀ља,	срѐтенија,	—	ѝмена,	—	сѐла,	вѐсла,	—
Т.	по̀љима*)	срѐтенијама,	—	ѝменима,	—	сѐлима'	вѐслима,	—
С.	по̀љима*)	срѐтенијама,	—	ѝменима,	—	сѐлима'	вѐслима,	—

Код овог склоненија треба упамтити:

1) Имена живи ствари, која се свршују на е и нарашћују на та, она у множ. броју постају (сабирателна) женскога или мушкога рода, и склањају се по првом и по трећем склоненију, н. п. тѐле, тѐлета, тѐлад, или тѐоци; прасе, прасад, или прасци; чељаде, чељад; момче, момчад и т. д. Али имена овакова мртви ствари (која су понајвише туђа), имају и множ. број, н. п. та̀не, та̀нета, у множ. бр. та̀нета; јапунце, силембе, ћоше, ћебе и т. д.

2) Која се имена свршују на о, а имају пред о два полугласна слова једно до другога, она у род. множ. узму а међу она два полугласна слова, н. п. седло, седала; весло, весала; масло, масала и т. д.

3) Дрво нарашћује на та (уметне се те пред а), и има у род. дрвета и т. д. а у множ. броју има двојако: а) дрва (das Holz); б) дрвета.

4) Псето има у род. псета или псетета; а у множ. броју сабиритељно пашчад (женскога рода) или пси (мушкога рода од пас).

5) Рамо има у род. рамена (као раме).

---

*) Код овије имена мало је обичније (него код првога и другог склоненија) да се изоставља ма у твор. и у сказ. множ., н. п. по бр̀ди, на кол̀и, с кол̀и, под кол̀и, по сел̀и и т. д. Али је у Србији, у Босни и у Ерцеговини опет обичније са има (на кол̀има, под кол̀има, с кол̀има, по сел̀има и т. д.); па и у самим пјесмама радије се изостави само а, него читаво ма, н. п. Кака ј' војска по бр̀дим' Руњанским —

О ИМЕНУ ПРИЛАГАТЕЛНОМ.

(de adjectivo, eoque aut finito aut infinito)

Прилагателна имена могу се, по њиновом значењу, раздијелити у три реда: Прва показују каквоћу имена суштествителни; и ова су опет двојака: 1) која показују какво је што, н. п. добар човек, зелен лист, мутна вода, шарена тица, брз коњ и т. д. 2) која показују, ода шта је што, н. п. гвозден котао, дрвена кућа, сребрно пуце, кожна аљина и т. д.

Друга показују чије је што; и ова су опет двојака: 1) која показују, да је што само једнога извјесног имена суштествителног, н. п. попов, ковачев, војводин и т. д. 2) која показују, да је што више имена суштествителније, или једнога кога му драго, н. п. поповски, ковачки, војводски; говеђи, козји, рибљи, тичји, ђетињи и т. д.

Трећа иду у ред другије, него се од њи разликују, што нијесу постала од имена суштествителни, него од другије различне дијелова говорења, као н. п. 1) од нарјечија (особито мјеста и времена), н. п. тамошњи, данашњи, лањски, токоршњи и т. д. 2) од глагола, н. п. стајаћа кошуља, пластића игла, ораћа земља, куповни гуњ, музовна крава, текућа вода, и остала овакова причастија. 3) од имена бројителније, н. п. први, други, трећи и т. д.

О двојаком свршивању прилагателни имена.

Прилагателна имена првога реда свршују се у мушкоме роду јединственог броја двојако, т. ј. на полугласно слово, *) или на и: зашто ми говоримо, и слушамо ђе се говори, н. п. добар и добри, зелен и зелени, дрвен и дрвени, двогуб и двогуби и т. д. Ово су, прво назвали Славенски грамашици прилагателним усјеченим (со усјечењем), а друго цијелим (без усјеченија). Може бити, да би било памешније рећи, да је ово друго прилагателно нарасло од првога, него да је прво усјечено: зашто прво стоји у првоме свом облику (као н. п. муж у именителном падежу) и показује каквоћу неизвјесне ствари (на питање какав?), н. п. зец је плашив; поштен човек не умије лагати; мени је мио црвен појас; златан је прстен скупљи него сребрн; Гојко се чини (да је) памешан и т. д. А ово је друго начињено (с додатком и) од првога, и каквоћом опредјељује ствар (на питање који? као Њемачки член der, die, das), н. п. црвени појас изјели миши; изгубио сам сребрни прстен; продао сам мој необрани виноград и т. д. Ово двојако свршивање наши прилагателни имена само се налази у мушкоме роду (јединственог броја), а у женскоме и у средњем роду само се по гласу разликује, н. п. боља је аљина широка, него уска; вамо она широка аљина? Ту је и уска и широка; ово је прасе дебело: пошто ћеш ми дати оно твоје дебело прасе? и т. д.

Кад ове прилагателно име да се усјече, онда му само треба одузети оно и с краја, н. п. жути, жут; дрвени, дрвен и т. д. Ако ли прилагателно има пред и два полугласна слова заједно, онда усјеченом

---

*) Бекоја се у мушком роду свршују и на о (мјесто л), н. п. зрео, весео, труо и т. д.

**) У Славенском језику ово се разликује словима у сва три рода, н. п. свѧтъ, свѧта, свѧто; свѧтый, свѧтая, свѧтое; а Срби су изоставили у женском роду я, а у средњему е, па само гласом натежу и разликују: зашто се налази у старим књигама Српским и без я, и са я и а, и са два а, н. п. у Лазаревој дипломи (што је споменута у предговору): село буковица доња, село буковица горња, село оборанича доњаа; пако има, у Раваници (у Срњему, ђе и диплома сад стоји, код светог Лазара) на црвеној свили везено златом (кажу да је везла царица Милица на ћивот кнезу Лазару): взлюблѣнаа пш чеда; и вьзлюблѣнаа пш чеда.

треба уметнути а међу она два полугласна слова, н. п. тавни, таван; плитки, плитак; мудри, мудар и т. д. Осим црни, црн; сребрни, сребрн; грки, грк, и осталије овакови.

А кад оће да се начини од усјеченога прилагателног цијело, онда му треба додати на крају и, н. п. жут, жути; зелен, зелени; дрвен, дрвени и т. д. А која прилагателна имају а пред пошљедњим полугласним словом, од они нека избацују а у свима осталим премјенама и падежима (као и ђекоја суштествителна имена мушкога рода, н. п. јарам, јарма), као н. п. 1) сва готово која се свршују на ан, н. п. дробан, дробна, дробно, дробни; тако раван, гладан, нразан, рујан, болан, вољан, помаман, крупан, оран, красан, ситан, срећан, мучан, кршан и т. д. (осим лаган, лађан, млађан, узан, мекан, ваљан, санан, танан, сићан). 2) која се свршују на ак, н. п. љубак, узак, риједак, випак, млећак, мајецак, дугачак, ерпшак и т. д. (осим лак, млак, јак, нејак). 3) која се свршују на ар, н. п. рабар, мудар, мокар, оштар и т. д. А нека опет задржавају а, као н. п. 1) која се свршују на аб, н. п. слаб. 2) која се свршују на ав, н. п. лукав, рапав и т. д. 3) која се свршују на аст, н. п. рачваст, пуштоногаст и т. д. 4) која се свршују на ат, н. п. глават, крилат, носат и т. д.

Дивљи, мали, и велики, не усјецају се никако. Дивљи требало би да буде дивљ, дивља, дивље; мали, мал (илимао), мала, мало; авѐлики, вѐлик, вѐлика, вѐлико; али се не говори ни једно, него остају тако: дивљи, дивља, дивље; мали, мала, мало; вѐлики, вѐлика, вѐлико. Истина да се мјесто мал и велик узима мален и голем, али се говори и онако, н. п. јеси ли велики нарастао? (овђе Србљин нити ће рећи велик ни голем).

Прилагателна имена имају три рода и два склоненија.

Прво склоненије,

По коме се склањају сва прилагателна имена, која се у средњем роду свршују на о, или у мушком роду на б, в, г, д, з, к, л, м, н, о, п, р, с, т, н. п. слаб, здрав, дуг, млад, брз, дубок, обао, пипом, раван, дебео, тупоумудар, бос, жут и т. д.

Примјер првога склоненија.

I. Усјечено.

јединствени број.

мушк.	женск.	средњ.
И. жут	жута,	жуто,
Р. жута, жутога, жутог,	жуте,	жута, жутога, ог,
Д. жуту, жутоме, му, ом,	жутој,	жуту, жутоме, му, ом,
В. жут (жута, тог, га),	жуту,	жуто,
З.		
Т. жутим, жутијем,	жутом,	жутим, жутијем,
С. жуту, жутоме, му, ом,	жутој,	жуту, жутоме, му, ом.

множествени број.

И. жути, жуте, жута
Р. жутије, жутих,
Д. жутима, им, жутијем, } за сватри рода'

*) Истина да би по смислу требало да нема звати. усјеченог, али ја сам чуо ће се говори: немој добар човече! проћићеш добар човече! и т. д.

В. жу́те,		жу́те	жу́та,
З.	—	—	—
Т. жу́шйма, йм, жу́шијем *),			
С. жу́шйма, йм, жу́шијем *),			за сватри рода,

II. Цијело.

једнинствени број.

мушк.		женск.	средњ.
И.	жу́шй,	жу́тā,	жу́тō,
Р.	жу́тōга, жу́тōг	жу́тē,	жу́тōга, жу́тōг,
Д.	жу́тōме, му, ōм,	жу́тōј,	жу́тōме, му, ōм,
В.	жу́тōга, жу́тōг,	жу́ту́,	жу́тō,
З.	жу́шй,	жу́тā,	жу́тō,
Т.	жу́шйм, жу́шијем,	жу́тōм,	жу́шйм, жу́шијем,
С.	жу́тōме, му, ōм,	жу́тōј,	жу́тōме, му, ōм.

мложествени број.

И.	жу́шй,	жу́тē,	жу́тā,
Р.	жу́шије, жу́шй,		
Д.	жу́шйма, йм, жу́шијем,		за сватри рода,
В.	жу́тē,	жу́тē,	жу́тā,
З.	жу́шй,	жу́тē,	жу́тā,
Т.	жу́шйма, йм, жу́шијем,		
С.	жу́шйма, йм, жу́шијем,		за сват ри рода,

Друго склоњеније,

По коме се склањају сва прилагателна имена, која се у средњем роду свршују на е, или у мушком роду на ђ (и на љи), ји, љи, њи, ћ (и на ћи), н. п. риђ, говеђи, мачји, дивљи, рибљи, кокошињи, врућ, телећи и т. д.

Примјер другога склоњенија.

I. Усјечено.

	мушк.	ј. број. женск.	средњ.
И.	врӯ́ћ,	врӯ́ћа,	врӯ́ће,
Р.	врӯ́ћа, врӯ́ћēга, врӯ́ћēг,	врӯ́ћē,	врӯ́ћа, врӯ́ћēга, ћēг,
Д.	врӯ́ћу, врӯ́ћēму, ћēм,	врӯ́ћōј,	врӯ́ћу, врӯ́ћēму, ћēм,
В.	врӯ́ћа, ћēга, ћēг (врӯ́ћ),	врӯ́ћу,	врӯ́ће,
З.	— —	—	—
Т.	врӯ́ћйм, врӯ́ћијем,	врӯ́ћōм,	врӯ́ћйм, врӯ́ћијем,
С.	врӯ́ћу, врӯ́ћēму, ћēм,	врӯ́ћōј	врӯ́ћу, врӯ́ћēму, ћēм,

млож. број.

И.	врӯ́ћи,	врӯ́ће,	врӯ́ћа,
Р.	врӯ́ћије, врӯ́ћй,		
Д.	врӯ́ћйма, ћйм, ћијем,		за сватри рода.
В.	врӯ́ће,	врӯ́ће,	врӯ́ћа,
З.	—	—	—
Т.	врӯ́ћйма, ћйм, ћијем,		
С.	врӯ́ћйма, ћйм, ћијем,		за сватри рода.

*) И код прилагателни се имена у твор. и у сказ. множ. изоставља особито у писању у Србијему и у Бачкој оно м (ма и јем) на крају (као и код сушш. имена првога, другога и четвртог склоненија), н. п. с добри коли, по зелени ливада, у Српски новина, на сеоски волови и т. д.

II. Цијело.

једнинствени број.

	мушк.	женск.	средњ.
И.	врȕћ,	врȕћа,	врȕћē,
Р.	врȕћēга, врȕћēг,	врȕћē,	врȕћēга, врȕћēг.
Д.	врȕћēму, врȕћēм,	врȕћōј	врȕћēму, врȕћēм,
В.	врȕћēга, врȕћēг (врȕћā),	врȕћȕ,	врȕћē,
З.	врȕћū,	врȕћа,	врȕћē,
Т.	врȕћим, врȕћијем,	врȕћōм,	врȕћим, врȕћијем,
С.	врȕћēму, врȕћēм,	врȕћōј,	врȕћēму, врȕћēм,

млож. број.

И.	врȕћū,	врȕћē,	врȕћа,
Р.	врȕћије, врȕћū,	} за сватри рода.	
Д.	врȕћима, врȕћим, врȕћијем,		
В.	врȕћē,	врȕћē	врȕћа,
З.	врȕћū,	врȕћē,	врȕћа,
Т.	врȕћима, врȕћим, врȕћијем,	} за сватри рода	
С.	врȕћима, врȕћим, врȕћијем,		

Примјећаније. Сав, сва, све, броји се такођер међу прилагателна имена, али се склања по своме особитом начину, ево овако:

једнинствени број.

	мушк.	женск.	средњ.
И.	сав	сва,	све.
Р.	свēга,	свē,	свēга,
Д.	свēму,	свōј,	свēму,
В.	свēга (сав),	свȕ,	све,
З.	сав.	сва,	све,
Т.	свим, свијем,	свōм,	свим, свијем,
С.	свēму,	свōј,	свēму,

множествени број.

И.	сви,	свē,	сва,
Р.	свије, свијȕ, сви,	} за сватри рода.	
Д.	свима, свим, свијем, свјема*),		
В.	свē,	свē,	сва,
З.	сви,	свē,	сва,
Т.	свима, свим, свијем, свјема,	} за сватри рода.	
С.	свима, свим, свијем, свјема,		

Сравненије прилагателни имена.

(de comparatione adjectivorum)

Кад се цијеломе прилагателном (мушкога рода) дода на крају ји, онда постане степен сравнителни, н. п. слȁбū, слȁбији; бȏгатū, бȏгатији; мȗдрū, мȗдрији и т. д.

Али има млого прилагателни имена, која не иду по овом правилу, него са свим друкчије постаје од њи сравнителни степен, као н. п.

1) Која се свршују на д, претвори се д у ђи, н. п. млȁд, млȁђи; лȗд, лȗђū; тврд, тврђū и т. д. Али рад има (по правилу) радији.

2) Која се свршују на г и на з, претвори се г и з у ж, н. п. дрȁг, дражū; блȁг, блȁжū, дȗг, дȗжū (и дȗљū), брз, бржū и т. д.

3) Произведена на дак, зак, нак, так, лек, сок, ток, она промјењују пошљедња оба слова (и полугласно и самогласно) на и, а д на ђ, з на ж, л на љ, н на њ, с на ш, а т на ћ, н. п. слȁдак, слађū,

*) Ово се пошледње (свјема) може чути од Ерцеговаца.

ȕзак, ȕжи; дàлек, дàљи; тàнак, тањи; вѝсок, вѝши; крàтак, крàћи; жѐсток, жѐшћи, и т. д. К овима иде и дугàчак, дȕжи (или дȕљи). Али вѝтак, каже се вѝткији.

4) Произведена на жак и на рок, она само промјењују пошљедња два слова на и, н. п. тѐжак, тѐжи; широк, шири и т. д.

5) Произведена на бок, и она промијене ок на и, а послије б добију ль, н. п. дȕбок, дȕбљи *).

6) Која се свршују на ут, и у онима се претвори т у ћ, н. п. љȕт, љȕћи, гȕст, гȕшћи и т. д. К овима иде и чврст, чврши.

7) Која се свршују на ув и на уп, она добију на крају љи. н. ч. сȕв, сȕвљи; тȕп, тȕпљи и т. д. К овима иде и жȉв, жȉвљи; крȉв, крȉвљи.

8) Која се свршују на ђ и ћ, она само добију и (као придјело прилагателно) и промијене глас, н. п. рȕђ, рȕђи; врȕћ, врȕћи.

9) Лак, мѐк и лијеп, имају на ши, т. ј. лàкши, мѐкши, љѐпши.

10) Бијел и дебео, имају бјѐљи, дѐбљи; црн, црњи; бијесан, бјѐшњи.

11) Гòрак' гòрчи; грȁк, грȁчи; јȁк, јачи; млȁк, млȁчи.

12) Нека са свим без правила, н. п. вѐлики, вѐћи; дòбар, бòљи; зло, гòри; мàлӣ, мањи.

Кад се сравнителноме степену дода спријед нај, онда постане степен превосходни, н. п. богатији, најбогатији; бољи, најбољи и т. д. (Може бити да би ово нај требало писати само за себе: нај богатији, нај бољи и т. д. као што чине и другојезични Славенски народи).

У обадва степена (у сравнителнога и у превосходнога), кад се промијени пошљедње и на а, онда постане женски род, а кад се промијени на е, онда средњи, н. п. мудрији, мудрија, мудрије; најмудрији, најмудрија, најмудрије и т. д. Обадва се степена склањају по другом склоненију прилагателни имена.

Која прилагателна имена могу имати сравнителни и превосходни степен, која ли не могу, то се најбоље може познати из њнова значења; а по ријечима могла би имати сва. Истина да не може бити дрвенији што је дрвено, нити поповскије што је поповско; али би се опет могло рећи, и у шали би могло поднијети, н. п. најславеносерпскија књига.

Горњи, доњи, задњи, крајњи, први и стражњи, имају само превосходни степен (а не би требало ни њега да имају), н. п. говори се најгорњи, најдоњи, најзадњи, најпрви, најстражњи.

О ИМЕНУ БРОЈИТЕЛНОМЕ.

(de numeralibus)

Имена су бројителна петорогуба:

1) Основна, која сами број показују, или којима се одговара на питање колико? н. п. један (1), два (2), три (3), четири (4), пет (5), шест (6), седам (7), осам (8), девет (9), десет (10), једанаест **) (11), дванаест (12), тринаест (13), четрнаест (14), петнаест (15), шеснаест (16), седамнаест (17), осамнаест (18), деветнаест (19), двадесет (два-

*) Из овога се види, да је у свима овим ријечима било најприје ј, н. п. слађи, ужи, даљи, тањи, крашји, виши, дубји, па се пред ј претворило (или слило се с ј) д у ђ, з у ж, л у љ, н у њ, с у ш, т у ћ; а б није се имало у што претворити, него се претворило ј у љ, као и послије в и и, н. п. сȕв, сȕвљи; тȕп, тȕпљи и т. д. По овом би требало казати тежји, тежја, тежје; ширји, ширја, ширје (као н. п. Божји, Божја, Божје; ћурји, ћурја, ћурје): али се не говори.

**) Многи списатељи и књижевници наши (а особито по Срнјему и по Бачкој) пишу једанајест, дванајест и т. д. али од народа нијесам могао чути да тако говори.

дест, двaест, 20), двадесет и један *) (21), двадесет и два (22), двадесет и три (23), двадесет и четири (24), двадесет и пет (25), двадесет и шест (26), двадесет и седам (27), двадесет и осам (28), двадесет и девет (29), тридесет (тридести, триест**) 30), четрдесет (четръест, 40), педесет (50), шесет (шездесет, 60), седамдесет (70), осамдесет (80), деведесет (90), стотина (сто, 100); двјеста (двије стотине, 200), триста (три стотине, 300), четири стотине (400), пет стотина (500), шест стотина (600), седам стотина (700), осам стотина (800), девет стотина (900), иљада (1000), двије иљаде (2000) и т. д. до иљада иљâда (1000000).

Један, једна, једно, склања се, у сва три рода, по првом склоненију прилагателни имена (као цијело прилагателно); па и то не само у јед. него и множ. броју: зашто ту или добива значење имена прилагателнога, н. п. једни веле; или се прилаже имену суштествителноме, које се говори само у множ. броју, н. п. једне виле, једне гаће, једна врата и т. д.

Два, три, четири, склањају се само у женском роду, ево овако:

И.	двије (две),	трй,	чèтири,
Р.	двијȕ,	тријȕ,	четиријȕ,
Д.	двѝма, двјèма,	трѝма,	чèтирма,
В.	двије,	трй,	чèтири,
З.	двије,	трй,	чèтири,
Т.	двѝма, двјèма,	трѝма,	чèтирма,
С.	двѝма, двјèма,	трѝма,	чèтирма.

А у мушкоме и у средњем роду не склањају се ова бројителна имена никако кад се говори о бездушним стварима, него се онако употребљавају са суштествителним у род. јед., н. п. два рâста, два брда; код два раста, међу два брда и т. д. И у самом женском роду говори се овако (кад је име бројително са суштествителним), н. п. код двије жене иде неопран; тражио сам га у три куће;

„Преко три воде студене,
„Преко три горе зелене —

А кад се говори о животињама и о људма, онда се понајвише у мушком роду у свима осталим падежима претвори основно име два, три, четири, у суштествително двојица, тројица, четворица ***), па се ова само склањају, а суштествително, о коме је говор, остаје у род. множ., н. п. два јунака, двојице јунâка, двојици јунâка и т. д. А у средњему роду, кад је говоро живим стварма, не говори се основно име готово никако, него се узме мјесто њега самостојно, н. п. двоје пилйћа, троје чељâди, четворо ђèцȇ, петоро прасâди (прасâца), петнаесторо чељади, двадесет и петоро ђеце, тридесторо говеда, тридесет и једно говече и т. д. ****).

Остала бројителна основна имена до стотине, и преко стотине до иљаде, не склањају се никако, него онако показују број свију имена сушт. (која морају стајати у род. множ.) мушкога и женског рода, а средњега само бездушније, н. п. пет јунâка, пет жèна, пет сȇ

*) Некоји изоставе каштo и, па говоре онако: двадесет један, двадесет два и т. д. али је обичније са и.

**) Да не рече какав језикопоправитељ, да је ово (тријест, четръест, шездесет) подло и покварено: и Руси говоре и пишу тридцатъ, шестьнадцатъ и т. д.

***) двојица, тројица, четворица и т. д. понајвише се говори о људма, а може се рећи и о осталим животињама, н. п. подај оној двојици волова нека лижу соли и т. д.

****) Могло би се рећи н. п. два телета, три чељадета, четири ђетета; али од четири до десет не говори се никако, него се основно претвори у самостојно, а сушт. узме род. множ.

ла; двадесет људи, двадесет и један човек, двадесет и четири човека, двадесет и пет људи; сто градова, пет стотина сéла и т. *) А кад се говори о живим стварма средњега рода, онда се основно име претвори у самостојно, као што је мало прије речено.

Стотина и иљада склањају се као и остала сушт. имена другога склоненија, и показују број имена сушт. без разлике рода, и у склањању сушт. остаје једнако у род. множ., н. п. стотина оваца, стотине оваца, стотини оваца и т. д.

1) Један, једна, једно, показује име суштествително (у сва три рода) у имен. јед., н. п. један човек, једна жена, једно дијете; два, три, четири, показују имена сушт. мушкога и средњег рода у род. јед., а женскога у имен. множ., н. п. два човека, три камена, четири брда, двије вóде, три гóре, четири жéне и т. д. а пет шест, седам и т. д. показују имена сушт. (у сва три рода) у род. множ., н. п. пет људи, пет жéна, седам сéла, осам весáла и т. д. А кад се дође у броју на сложена с један, два, три, четири, онда сушт. опет дође у јед. број, н. п. двадесет и један човек, двадéсет и два човека, двадесет и три човека, двадесет и четири човека, двадесет и пéт људи и т. д.

2) Самостојна, која у јед. броју служе за живе ствари средњега рода мјесто основније, а у множ. броју имају значење прилагателни имена, н. п. двоје (двое), троје (трое), четворо (четверо)**), петоро, шесторо, седморо, осморо, деветоро, десеторо, једанаесторо, дванаесторо (може се чути и двоенаесторо), тринаесторо, четрнаесторо, петнаесторо, шеснаесторо, седамнаесторо, осамнаесторо, деветнаесторо, двадесторо (двеста и двадесторо), двадесет и једно, двадесет и двоје, двадесет и троје, двадесет и четворо, двадесет и петоро, двадесет и шесторо, двадесет и седморо, двадесет и осморо, двадесет и деветоро, тридесторо (триесторо, тридесеторо), четрдесторо (четрдесеторо), педесеторо, шесеторо (шездесеторо), седамдесеторо, осамдесеторо, деведесеторо; сто и једно, сто и двоје, сто и троје и т. д.

Самостојна имена бројителна склањају се у јед. броју ево овако:

И. двóје	трóје,	чéтворо;
Р. двóга,	трóга,	четвóрга,
Д. двóма двóме,	трóма трóме,	четвóрма, четвóрме,
В. двóје,	трóје,	чéтворо,
З. двóје,	трóје,	чéтворо,
Т. двóма,	трóма,	четвóрма,
С. двóма, двóме,	трóма трóме,	четвóрма, четвóрме,

Као двоје склања се обоје и обадвоје; као троје светтроје, а остала сва као четворо.

А у множ. броју склањају се ова имена бројителна, као и остала прилагателна првога склоненија, и употребљавају се не само у средњему, него и у мушкоме и у женском роду, н. п. троји јади; троја врата; троје чарапе и т. д.

3) Редна, која показују имена сушт. у ред постављена, н. п. први, други, трећи, четврти и т. д.

Први, други, трећи и четврти, постала су особитим начином, а остала постају од основније с додатком и, н. п. пет-и, шест-и (седми и осми избацују а), дéвет-и; двадесет-и, двадесет пети, и т. д. Али од стотине и од иљаде нема и никако, а даље говори се

---

*) И овђе се до десет у склањању претвори основно име, у мушком роду, у сушт., н. п. пет, петорице; шест, шесторице и т. д.

**) И тако сва остала имју на оро и на еро, н. п. петоро или петеро, дванаесторо и дванаестеро и т. д. Мени се чини да је обичније ово на оро.

н. ѝ. сто двадесети, триста педесет седми, пет стотина деведесет осми; иљада двадесет трећи и т. д.

Сва редна бројителна имена (осим трећи) склањају се, у сватри рода и у обадва броја, као цијела прилагателна првога склоненија, а трећи по другоме.

4) Умножна, којима се одговара на питање колико губ? или колико струк? н. п. двогуб, или двострук; трогуб, трострук, четворогуб, петорострук, двојак, тројак, и т. д. Ова бројителна имена нијесу друго ништа, него прилагателна имена, која су постала од самостојни бројителни имена с додатком губ или струк (осим двогуб, двострук, двојак; трогуб, трострук, тројак) и склањају се (цијела и усјечена) као и остала прилагателна имена првога склоненија.

5) Нарјечна: а) којима се одговара на питање колико пута? н. п. једанпу̑т (место једанпут каже се и једно̑м), два̀пу̑т (два̀пу̑та), трѝпу̑т (трѝпу̑та), четирѝпу̑т (чѐтири пу̑та); пе̑т пу̑та*), ше̑ст пу̑та и т. д. б) којима се одговара на питање који пут? н. п. први пут, други пут, трећи пут и т. д. Као што се место једанпут говори једном; тако се и место први пут, други пут, трећи пут, четврти пут и т. д. говори први пут, другом, трећом, четвртом, петом и т. д. И ово су права имена бројителна овога реда, а једанпут, два пута; први пут, други пут и т. д. пу су по двије ријечи.

Ова се бројителна имена не склањају, као ни остала нарјечија.

Неки граматици узимају међу бројителна имена и оне ријечи, које показују неизвјесно млоштво ствари, н. п. много, мало, неколико, остали, читав, пола и т. д. Између овије нужно је нешто упамтити код неколико: какогоћ што два, три, четири, показују имена сушт. мушкога и средњег рода у род. множ., а женскога у имен. множ., тако исто и неколико кад значи мање од пет, н. п. неколика човека, неколика ђетета, неколике овце; а кад значи више од четири, онда показује сва имена сушт. у род. множ., н. п. неколико људи, неколико јаја, неколико оваца и т. д.

О МЈЕСТОИМЕНИЈУ.

(de pronomine)

Мјестоименија су шесторогуба:

I Која показују три лица: ја, ти, он; к овима ћемо узети у склањању и

II. Повратно себе, која се ево овако склањају:

једнствени број.

			(мушк.)	(женск.)	(средњ.)	
И.	ја̀,	ти̑.	Шо̀н (о̑н)	она.	оно.	—
Р.	мѐне, мѐ.	тѐбе, тѐ.	њѐга, га̀.	њѐ, јѐ.	њѐга, га̀.	сѐбе.
Д.	мѐни (мѐне), мѝ.	тѐби (тѐбе), тѝ.	њѐму, му̀.	њо̑ј, јо̑ј.	њѐму, му̀.	сѐби (сѐбе),
В.	мѐне, мѐ.	тѐбе, тѐ.	њѐга (њга, њ) њу̑, јѐ.		(њѐга, га̀).	сѐбе, сѐ.
З.	— —	ти̑.	— —	— —	— —	— —
Т.	мно̑м.	то̑бо̑м.	њи̑ме (њи̑м).	њо̑ме (њо̑м).	њи̑ме (њи̑м).	со̑бо̑м.
С.	мѐни.	тѐби.	њѐму.	њо̑ј,	њѐму.	сѐби.

*) у Бачкој и (ђешто) у Сријему говори се пу̑тн место пу̑та, и н. пет пу̑тн, шест пу̑тн и т. д.

множествени број.

И. мѝ.	вѝ.	они.	оне.	она.	—
Р. нàс.	вàс.	њѝ, ѝ			сèбе,
Д. нàма, нàм*).	вàма, вàм.	њѝма, ѝм,			сèби (сèбе),
В. нàс.	вàс.	њѝ, ѝ,	за сватри рода.		сèбе, сè,
З. —	вѝ.	— —			—
Т. нàма.	вàма.	њѝма,			сòбом,
С. нàма.	вàма.	њѝма,			сèби,

Код овије мјестоименија треба упамтити:

1) Мјестоименија првога и другог лица имају у род. дат. и вин. јед., и у дат. множ. броја двојако; а мјестоименија трећега лица имају двојако у сватри рода и у обадва броја у род. дат. и у вин. Неки пишу ме, те, се, ме, те, се, да је то све једно (као н. п. код придавнога имена жутога и жутог; жутоме, жутому, и жутом, него само да је ово друго у говору скраћено од првога.**) Може бити да је ово друго постало некад од првога, али је данас у говору са свим различно једно од другога. Прво (мене, тебе, њега, ње; мени, теби, њему, њој; мене, тебе, њега, њу и т. д) стоји: а) у почетку и п. не може се рећи ти смо дали, га сам виђео, те су звали; него теби смо дали, њега сам виђео, тебе су звали и т. д. б) кад је сила говора (Nachdruck) на мјестоименију, н. п. зовни њега, казао сам и теби, дао сам и тебе и њој, дају вама и њима и т. д. в) послије предлога (осим мјестоименија првога и другог лица у вин. падежу), н. п. код мене, код тебе, код њега, код ње, к мени, к вама, к њима, к њој; а у вин. падежу у првога и у другог лица говори се обоје, н. п. за мене или за ме, за тебе или за те; пред мене или преда ме, пред тебе или преда те, пред себе или преда се; а у трећем лицу само се прво узима, н. п. пред њега (предањ, предањга), пред њу (преда њу), пред њи (преда њи) и т. д. А у осталим дотађајима говори се друго (ме, те, га, је, се; ми, ти, му, јој; нам, вам, им, ѝ, ѝ), н. п. бојим ме (те, га, је, ѝ) се, казао ми (ти, му, јој; нам, вам, им), звао сам га и т. д.***).

2) Ми и ти: а) узима се каткад место мој и твој, н. п. јеси ли ми виђео коња: виђео сам пи браћа; био сам пи код куће и т. д. А б) каткад не значи готово ништа, него се говори (особито ти) као за неко чудо, н. п. лијена ти је, јади је убили! чудно ти га превари! Чарна гора пуна ти си јада! Виу ми пиша Громовник Илија (не опомињем се више за ми. в) Сини сам ти се наспавао; јеси ли ми здраво путовао? и т. д. Ово иде у прво значење (место мени и теби).

3) Мјестоименије трећега лица има у вин. јед. мушкога и средњег рода, осим њега и га, још њ и њга; и ово се узима само с предлогом, и у значенју се не разликује од њега, н. п. зањ, зањга или за њега; предањ, предањга или пред њега; мимоњ, мимоњга или мимо њега и т. д

4) Мјестоименија првога и другог лица имају у дат. јед. осим ми и ти, још двојако: мени или мене, теби или тебе. Народ понајвише говори мене, тебе †), а списатељи и књижевници мени, теби (да се разликује од винителиога!).

5) Неки додају у род. дат. вин. и у сказ. једин. броја, и у дат. и сказ. множ. на крају ва, кар и карена, н. п. меника, меникар, меникарена; тебика, тебикар, тебикарена; менска, ме-

---

*) У Крајини Негошиној и у Црној ријеци говоре и ни (место нам), н. п. да ни си ти жив господару! да ни је Бог дао и т. д.

**) Зато неки пишу 'га, 'му, 'им и т. д.

***) Ја мислим да и у Славенском језику овакова разлика има између мнѣ и мя, тебѣ и тя, мене и ма, тебе и тя, себе и ся (премда наши дојакошњи Славенски граматици никакве разлике не напомињу). Да ли би (н. п.) све једно било: Помилуй мя Боже, и помилуй мене Боже?

†) Ово је управо од Славенскога мнѣ, тебѣ (е место ѣ, као и на више места).

нèкар, менекáрена; његáка, његáкар, његакáрена и т. д. (у мушкоме и у средњем роду).

6) Код свију имена винителни је падеж у средњем роду као имен., а код ови мјестоименија није, него је вин. у средњем роду као и у мушкоме, н. п. шта је том ђетету, те плаче? — избила га мати; камо ти платно? — однијела га вода и т. д.

7) Тако је код свију имена једнак у јед. броју дат. и сказ., а у множ. броју твор. и сказ., а овђе није: зашто сказ. у јед. броју не може имати ми, ти, му, јој, него само мени, теби, њему, њој; нити у множ. броју могу имати твор. и сказ. нам, им, него само нама, њима.

III. Која што присвојавају, н. п. мој, моја, моје; твој, твоја, твоје, свој, своја, своје; наш, наша, наше; ваш, ваша, ваше; њнов, њнова, њново; његов, његова, његово; њен, њена, њено (њезин, њезина, њезино); нечнј, нечија, нечије; свачнј, свачија, свачије; ничнј, ничија, ничије.

Мој, твој, свој, склањају се ево овако:

једнинствени број.

мушк.	женск.	средњ.
И. мòј,	мòја,	мòје,
Р. мòјега(-ềга), мòјег(-ềг), мòга, мòг, мòје,	мòјега(-ềга), мòјег(-ềг), мòга, мòг,	
Д. мòјему(-ềму), мòјем(-ềм), мòме, мòм, мòјòј,	мòјему(-ềму), мòјем (-ềм), мòме,	
В. мòјега(-ềга), мòјег(-ềг), мòга, мòг(мòј), мòју,	мòје,	мòм,
З. мòј,	мòја,	мòје,
Т. мòјим (мòјîм), мòјијем,	мòјòм,	мòјим (мòјîм), мòјијем,
С. мòјему(-ềму), мòјем(-ềм), мòме, мòм, мòјòј,	мòјему (ềму), мòјем (-ềм),	мòме, мòм.

множественн број.

И. мòји,	мòје,	мòја,
Р. мòјије, мòјî,		за сва три рода,
Д. мòјима (мòјîма), мòјим (мòјîм), мòјијем		
В. мòје,	мèје,	мòја,
З. мòји,	мòје,	мòја,
Т. мòјима (мòјîма), мòјим (мòјîм), мòјијем		за сва три рода,
С. мòјима (мòјîма), мòјим (мòјîм), мòјијем		

Његов, њнов, њен и њезин, склањају се као жут; наш и ваш, као врући; а нечнј, ничнј и свачнј, као чнј.

IV. Којима се што показује, н. п. тај, та, то; овај, ова, ово; истî, истâ, истô; такòвî, такòвâ, такòвô; такав, таква, такво); овàквî, овàквâ, овàквô; онàквî, онàквâ, онàквô (онàкав, онàква, онàкво).

Тај, овај, онај, склањају се ево овако:

једнинствени број.

мушк.	женск.	средњ.
И. тâј,	тâ,	тô,
Р. тòгâ, тòг,	тê,	тòгâ, тòг-
Д. тòмê, тòму, тòм,	тòј,	тòмê, тòму, тòм,
В. тòгâ, тòг (тâј)	тŷ,	тô,
З. —	—	—
Т. тîм, тијем,	тòм,	тîм, тијем,
С. тòмê, тòму, тòм,	тòј,	тòмê, тòму, тòм,

множествени број.

И. тӣ*)	тѐ,	тā,
Р. тӣје, тӣ,	} за сватри рода.	
Д. тӣма, тӣм, тӣјем		
В. тѐ,	тѐ	тā,
З. —	—	—
Т. тӣма, тӣм, тӣјем	} за сватри рода	
С. тӣма, тӣм, тӣјем		

Исти, такови, овакови, онакови, склањају се као жути.

V. Којима се што пита, н. п. кȍји, кȍја, кȍје? кȏ (ткȏ)? што̏ (шта)? чӣј, чӣја, чӣје? какȏвӣ, какȏвā, какȏвȏ (какȁв, какȁва, какȁво)?

Ко и што склањају се ево овако:

И. кȏ (ткȏ)	што̏ (шта)	
Р. кȏга,	чѐга (шта)	
Д. кȏме, кȏму,	чѐму,	
В. кȏга,	што̏ (шта)	
З. —	—	
Т. кӣме, кӣм,	чӣме, чӣм,	
С. кȏме, кȏму,	чѐму,	

Који склања се као мој; какови као жути; а чиј (чији?) управо као врућ, али опет због неки мали разлика у говору даћемо му особито склоненије:

јединствени број.

	мушк.	женск.	средњ.
И.	чӣји, чӣј (чӣй)	чӣјā,	чӣје,
Р.	чӣјега (чӣјȇга), чӣјег (чӣјȇг),	чӣјȇ,	чӣјега (чӣјȇга), чӣјег (чӣјȇг),
Д.	чӣјему (чӣјȇму), чӣјем (чӣјȇм).	чӣјӧј,	чӣјему, (чӣјȇму), чӣјем (чӣјȇм),
В.	чӣјега (чӣјȇга), чӣјег, чӣјȇг (чиј),	чӣјȗ,	чӣје,
З.	—	—	—
Т.	чӣјим (чӣм)	чӣјȏм,	чӣјим (чӣм)
С.	чӣјему (чӣјȇму), чӣјем (чӣјȇм),	чӣјӧј,	чӣјему (чӣјȇму), чӣјем (чӣјȇм).

множествени број.

И.	чӣји, чӣј (чӣй)	чӣје,	чӣјā,
Р	чӣјије (чӣје), чӣјӣ,	} за сватри рода	
Д.	чӣјима, чӣјим,		
В.	чӣје,	чӣје,	чӣјā,
З.	—	—	—
Т.	чӣјима, чӣјим	} за сватри рода	
С.	чӣјима, чӣјим		

VI. Која се односе на ствар; такова су мјестоименија: који, ко и што, која по сеси чијесу друго ништа, него мјестоименија којима се пита, само што се у другом смислу употребљавају, н. п. ја, који (која, које) желим; ти, који (која, које) знаш; он (она, оно), који (која, које) има; људи, који мисле —; који човек мисли да све зна, онај се не може никада поправити; види онај, који ведри и облачи; вала Богу, који је дао; која уста рекла, она и одрекла; ко ради, Бог не брани; ко се у коло ватa, у ноге се узда; код кога се нађе, да —; с ким је опишао, не ће доћи и т. д.

---

*) Може се ћешто у Србији чути и тӣјӣ, род. тӣјӣ и тӣзије, дат. твор. и скал. шӣјӣма, шӣјӣм, шӣзијем.

Кад је говор о трећем лицу, највише се говори што мјесто који, која, које, али по особитом синтаксису, н. п. човек, што је био код мене; жена, што смо је виђели; вино, што смо (га) пили; човек, што смо код њега ноћили; човек, што су му коња украли; човек, што смо га *) данас виђели; човек, што смо дошли с њиме; столица, што се на њој сједи; књига, што се из ње учи; перо, што се (њим) пише **); човек, што смо о њему говорили; подај оном човеку, што је донијо ерећу; метни код оног човека, што сједи онамо; подај оним људма, што стоје на пољу и т. д.

О ГЛАГОЛУ.

(de verbo)

По значењу могу се глаголи раздијелити у три реда: 1) неки глаголи показују да ко ради што извјесно изван себе, што свагда мора стајати у вин. падежу, н. п. писати књигу, сјећи дрва, копати виноград, јести љеб, носити воду и т. д. И ови се глаголи зову дјејствителни (послујући?). 2) неки глаголи показују да се посао враћа на онога, који га ради, н. п. бријемсе, кајешсе, надатисе, надаватисе и т. д. И ови се глаголи зову повраћателни ***), који у правом смислу нијесу друго ништа, него глаголи дјејствителни: зашто и њиов посао стоји свагда у вин. падежу (само што није изван онога, који га ради), н. п. бријати се (себе), веселитисе, као бријати га, веселити те и т. д. 3) неки глаголи показују само стање лица или ствари, или посао, који не иде ни на што, што би стајало у вин. падежу, него је у ономе који га ради, н. п. боловати, спаваши, ићи, сједити; гори дрво, тече вода, увдисаши и т. д. И ови се глаголи зову средњи (verba neutra) ****).

Примјеч. 1) Ово раздјеленије глагола готово не вриједи ништа: зашто готово свакн дјејствителни глагол може бити и средњи (али прави средњи глагол не може бити дјејствителни), н. п. пјевати пјесму, играти коња, копати виноград, орати њиву, викати људе, то су дјејствителни глаголи; али кад се рече (и разумјева), н. п. боље је пјевати него плакати; матор се коњ не учи играти; ниш' умијем орат' ни копати; јечам трче а ракија виче *****), онда су ово све средњи глаголи.

2) Наши Славенски граматици називају још неке глаголе страдателнима, а неке отложителнима (deponentia): но такови глагола ниши има у Славенскоме ни у Српском (као ни у Њемачком) језику ******), него

---

*) Кад се говори о бездушним стварима, онда се у мушкоме и у средњем роду га, и у женском је може изоставити, н. п. нож, што смо данас купили; да ти платим чашу, што сам разбио; добра је она пушка, што си ми поклонио; какво је оно вино, што смо данас пили и т. д.

**) Код оваковије ријечи, којима се што ради, често се у говору изостави оно њиме (њим) и њоме (њом), н. п. брус, што се бритва оштри; лопата, што се жито вије; гвожђе, што се кашике дубу и т. д.

***) Наши Славенски граматици овакове глаголе зову страдателнима, а неке отложителнима.

****) Ово је узето из Латинске граматиске, зашто Латини имају глаголе дјејствителне и страдателне, а ови нити су дјејствителни ни страдателни, него између њи средњи (као и средњи род између мушкога и женскога).

*****) Кад узјаше пијан човек на угојена коња, па трче и виче.

******) Већ ако да би ко узео (за отложителни глагол) чути, који има значење глагола савршителнога, а спреже се као глаголи несавршителни, т. ј. има полу прошавше вријеме, причастије (и дјејепричастије) садашњег времена и суштествително од причастија страдателнога: чу̏јâ, чу̏јâше, чу̏јâсмо, чу̏јâсте, чу̏јâу; чу̏јући, чувéње (н. п. по чувењу).

ну то они сами (грамашици) узели и превели из Грчкога и из Лашинскога језика: зашто су мислили, да сваки језик оно мора имаши, што има Грчки и Лашински; а што Славенски језик има, а Грчки и Лашински нема, оном нијесу били ни мислиши (или ако су што и напоменули, а они су о том тако што рекли, као што говори човек о ствари, коју ни сам не разуме): као н. п. двојако значење прилагателни имена (цијело и усјечено), код лични мјестоимениja мнѣ и ми, тебѣ и ти, себѣ и си, мене и мя и т. д. И Бог зна шта се још у Славенском језику није тако изоставило и изгубило! н. п. односително мјестоименије што, имају сви садашњи Славенски народи, а у Славенском језику нема га! Да су га имали и стари Славени, о том не треба сумњати, него су га изоставили преводиоци; зашто су мислили да је оно све покварено, говедарски и свињарски, што нема у Лашинскоме и у Грчком језику. — Да се вратимо опет к страдателним и отложителним глаголима, н. п. Лашини каже једном ријечи amor, laudor, rogor и т. д. а ми у нашем језику морамо за сваку ту ријеч узети двије, т. ј. љубе ме, ваље ме, моле ме и т. д. А Њемац мора узети три ријечи, т. ј. ich werde geliebt, бивам љубљен), ich werde gelobt (бивам ваљен) и т. д. Које мислим да ће сваки признаши, да не иде у спрезање глагола: спрезање глагола и склоњање имена зове се само оно, кад се једна ријеч премјењује сама у себи, н. п. љубим, љубиш, љуби, љубимо, љубите, љубе, љубља, љубити и т. д. као код имена Бог, Бога, Богу, Боже, Богом, Богови и т. д. А труждаюся ни је глагол отложителни, као ни бїюся страдателни, него су обадва дјејспвителни повраћателни глаголи.

Сви наши глаголи (дјејспвителни и средњи) могу се опет раздијелити 1) на глаголе савршителне (verba perfectiva), који показују да је посао само један пут рађен и свршен (или да ће се радити и свршити), н. п. закопаши, записаши, доћи, наћи, дати, рећи, викнути, дигнути, мегнути, умријети, узданути и т. д. 2) на глаголе несавршителне (verba imperfectiva), који показују, да посао једнако траје, н. п. копаши, закопаваши, писаши, записиваши, долазиши, налазиши, пражиши, даваши, говориши, викаши, дизаши, мешаши, умираши, уздисаши и т. д. И ово је најважније раздјељење наши глагола: 1) зашто, што су ови глаголи различни између себе, како у знаћењу, тако и успрезању: зашто а) савршителни глаголи не могу имаши полупрошавшега времена ни причастија (или дјејпричастија) садашњег времена. б) несавршителни глаголи имају у будућем времену у наклоненију сослагателном ућ (или ућ), н. п. ако уздајем, ако успишем и т. д. а савршителни немају, него само ако, н. п. ако дам, ако напишем и т. д. в) од сваког несавршителног глагола може се начинити сушт. име (од причастија страдателнога, кад се промијени и на ње), н. п. копаши, копање; долазиши, долажење; љубиши, љубљење и т. д. а савршителни глаголи тога немају, осим неколико ријечи које су остале као од старине, н. п. заклаши, заклање (али веће јагње за заклање); посташи, постање (од постања свијета); посрашисе, посрање (не би с њим опишао ни на посрашку), поуздашисе, поуздање (генерале моје поуздање); допустиши, допуштење, опростиши, опроштење; вјенчаши, вјенчање (од Слав. вѣнчаніе); али од осталије глагола не говори се, н. п. закопање, наћење, пољубљење, загрљење и т. д. г) будући да посао савршителнога глагола нема прајања ни мало, зашто се њим и не може одговорити на питање, шта чиниш? него само шта си чинио? и шта ћеш чинити? Може бити да зато ћекоји наши књижевници мисле, да је дођем, закопам, пољубим, речем и т. д. будуће вријеме; али у нашему језику заиста није (а у другоме ком Славенском нарјечију може бити да је), него је садашње, које се најбоље употребљава у наклоненију сослагателном и у приповиједању, н. п. ако дођем; оди да запјевамо; кад нађем; устани нека он сједе; стани да ти кажем; дођем њему, па пођем да га пољубим у руку, а он ми рекне и т. д. А будуће је вријеме од ови глагола: дођи ћу, запјева ћу, нађи ћу, сједи ћу, кажи ћу, пољуби ћу,

рећи ћу и т. д. 2) што ове разлике немају ни Грци ни Латини, него што временима накнађавају (зато и у нашим Славенским граматикама стоји сотворихъ од творю, напитахъ од питаю, купихъ од купую и т. д.): а Њемцима и осталим новим народима тешко је и доказати ову разлику између наши глагола. Њемци имају, н. п. finden наћи, kommen доћи; finden тражити, finden наћи; али ми имамо доћи и долазити, наћи и налазити, дати и давати, чути и слушати, рећи и говорити, узети и узимати, и тако готово код свију остали глагола. Ми имамо дакле још један пут онолико глагола, колико остали народи.

По лицу се раздјељују глаголи: 1) на глаголе личне, који имају сватри лица, н. п. говорим, говориш, говори и т. д. 2) на глаголе безличне, који се спрежу само с трећим лицем, н. п. боли, стуђује ме се, грми, ведрисе, облачисе и т. д. Но и ово раздјељење глагола не вриједи готово ништа: а) зато, што млоги глаголи, који се броје у безличне, могу имати и остала лица, н. п. ја не грмим, не грмиш ни ти, него Бог (или свети Илија); види онај, који ведри и облачи и т. д. А б) макар имали и једно лице, опет нијесу безлични, него лични.

По спрезању се дијеле глаголи на глаголе правилне и неправилне.

Прави неправилни глагола ми немамо више, осим ова три: јесам, оћу и могу (јесам и оћу неправилни су и код осталије народа, а могу само је зато код нас неправилни глагол, што се у садашњем времену сврши на у, а не на ам, или на ем, или на им, као остали наши глаголи; а у осталом спреже се по другом спрезању, као пећем, осим што се у садашњем времену говори и море и може; моремо и можемо; морете и можете); а остали су сви правилни. Истина да се у постајању времена налази ђешто особита разлика, н. п. притиснем, притиснути, притиште (и притисну); погинем, погинути, тогибе (и погину); окренем, окренути, окрете (и окрену) и т. д. Али су зато опет ови глаголи правилни, и могу се довести у ред. Овђе можемо напоменути и оне глаголе, који немају свију времена, него само штођог, и п. велим има само ово вријеме садашње и полупрошавше веља, а даље се узме од глагола говорим; тако подај (му, јој), удри (удрите) и ајде (ајдете, ајдемо), немају више ништа него ово у наклоненију повелителном, а у осталом се говори дам, дати; ударим, ударити, ударио и т. д.

Што је гођ склоненије код имена и код мјестоименија, то је спрезање код глагола; само се по том (у овом смислу) разликују имена и мјестоименија од глагола, што се имена и мјестоименија премјењују само по падежима и по броју, и највише могу имати око десет премјена; а глаголи се премјењују по лицима, по броју; по временима, и по наклоненијама, и могу имати преко тридесет премјена (а Латински глаголи имају још више премјена, а Грчки још више и од Латинскије).

Времена по памети нема више, него само три, п. ј. садашње (које је сад), прошавше (што је прошло) и будуће (што ће доћи у напредак); а глаголи наши имају три проста времена осим будућега, п. ј. садашње, и два прошавша (1-во полупрошавше, које имају само несавршителни глаголи, н. п. ми купљасмо шљиве, кад он дође; ти пјеваше и т. д. а 2-го скоропрошавше, које имају сви глаголи, н. п. ми куписмо шљиве данас ваздан; он донесе, ја му реко и т. д.); ако још узмемо к овима и дјејствително причастије прошавшег времена, које се у нашем језику не говори без помагателног глагола сам (или јесам), онда ћемо имати три прошавша времена, т. ј. полу прошавше, скоро прошавше и давно прошавше (у говору се и ово давно прошавше вријеме може узети двојако, т. ј. још давније, н. п. био сам му говорио, били су му дали и т. д. но ово не иде у спрезање глагола, зашто глагол нема никакве нове премјене, него му се дода помагателни глагол био, као и остале ријечи што се служу у говору). Будуће вријеме састави се с помоћу глагола ћу (или оћу), н. п. оћу му дати, њему ћу дати; ми ћемо купити и т. д. Али кад сила говора иде управо на глагол и ће доће за њим, онда се избаци оно пошље-

ти, и мјесто њега дође ће те се састави с глаголом у једну ријеч, н. п. даћу, купиће, платићемо, имаћете, оплешћу (већ је казано како се с пред ћ претвори у ш), јешћемо и т. д. А код они глагола, који се у наклоненију неопредјеленом свршују на ћи (мјесто ти), може се ће и послије глагола писати само за себе, н. п. доћи ћу, наћи ћемо, пећи ћеш, рећи ће, ожећи ћу и т. д. Али кад се о послу сумња, или се обећава, и каже се ако, или кад, онда се узме садашње вријеме и код несавршителни глагола дода му се спријед уз (или ус), н. п. ако узрадим, ако успишем; кад ускосимо и т. д. А код савршителни глагола, узме се само садашње вријеме (без уз), н. п. ако дођем, кад запишем, ако покосимо и т. д. Код глагола дати, знати, имати, смјети и ћети, кад се сумња, онда се (особито у Србији и у Ерцеговини) на крају мјесто и настави будем (а т се пред б претвори у д), н. п. ако дадбудем, ако знадбудем, ако имадбудем, ако смједбудем, ако ћедбудем. К овима иде и могу, ако могбудем.

У Славенским граматикама имају четири наклоненија (изјавително, повелително, сослагателно и неопредјелено); али глаголи, ни наши ни Славенски немају више од три, т. ј. 1-во изјавително, у коме какво лице што ради, или показује да је што радило, или да ће радити, н. п. пишем, писао сам, писаћу и т. д. 2-го повелително, у коме се што заповиједа (наговара, моли, или нуди) другоме коме да ради, н. п. пиши, пишите; устани, донеси, дај, реци и т. д. 3-ће неопредјелено, у коме глагол стоји пуст без икаква извјеснога посла, лица и броја (као н. п. сушествително име у именит падежу), н. п. писати, радити, говорити, ићи, доћи, чути и т. д. — А 4-то сослагателно узели су граматици из Грчке и из Латинске граматике, зашто Латинин каже једном ријечи, н. п. habuerim, attuleris, scissem; а Србљин, и сваки други Славенин, мора узети двије различне ријечи мјесто те једне Латинске, т. ј. да сам имао, ако донесеш, да сам био знао и т. д. А то свак може видјети да није спрезање глагола. Спрезање (или боље рећи склоненије) глагола зове се само оно, (као што је и мало прије казано) кад се глагол сам по себи премјењује (као имена и мјестоименија кад се склањају), н. п. трпим, трпиш, трпи, трпимо, трпите, трпе; трпља, трпљаше, трпљасмо, трпљасте, трпљау, трписмо, трписте, трпише, трпљео, трпећи и т. д. А да сам био знао, и аще бы есмь питалъ, то су читави разговори.

Тако се у нашим Славенским граматикама налази и страдателни залог, а глаголи га немају ни наши ни Славенски. Напоменуто је мало, да бојюся, питаюся, творюся, нијесу глаголи страдателни, као ни боюся и труждаюся отложителни; ако је разумјео што смо мало прије рекли о спрезању глагола, казаће и сам, да питанъ былъ есмь није у спрезање глагола, као ни аще бы есмь былъ питанъ, и био сам каран (истина да се говори: био сам каран, бићеш бијен, били су дочекани; али у садашњем времену нико не ће рећи: бивам каран, биваш мољен, него карају ме, моле ме, бију га, траже те и т. д. А и у прошавшем и у будућем времену не говори се код свију глагола са страдателним причастијем, н. п. биће пражен, биосам мољен, него пражиће ме, молили су ме, звали су га и т. д.).

Сви се наши глаголи (осим неправилни оћу и могу) свршују у садашњем времену (наклоненија изјавителнога) на ам, или на ем, или на им; и по њим се свршивању раздјељују на пет спрезања. У спрезању наши (као и осталије Славенски народа) глагола мора се знати како има глагол у садашњем времену и у наклоненију неопредјеленом *); а кад се

*) Кад се ово правило уведе у Славенску граматику (као што је и у је ику, онда не ће по досадашњим правилима („измјењујуће у или ю на ахъ") морати бити: зовахъ, важахъ, ищахъ, страж-

то двоје зна, онда је и остало све ласно знати, зашто је цијело спрезање раздвојено на те двије стране, па наклоненије повелительно и дјејствительно причастије садашњег времена иде по садашњем времену, а остало спрезање (готово све) по наклоненију неопредјеленом, као што ће се виђети сад из самога спрезања.

Будући да неправилни глаголи јесам и оћу помажу ђешто осталим глаголима (и себи) у спрезању, зато ћемо ево најприје мепнути њиово спрезање:

1. Наклоненије изјавително

вријеме садашње

једнствени број.	
јесам (сам),	оћу (ћу), *)
јеси (си),	оћеш (ћеш),
јесте (је),	оће (ће),
множествени број.	
јесмо (смо),	оћемо (ћемо),
јесте (сте),	оћете (ћете),
јесу (су),	оће (ће).

вријеме полу прошавше

јед. број.	
бијâ,	ћадијâ (ћâ; ктијâ, **) тијâ, отијâ),
бијâше (бјеше),	ћадијâше (ћâше; ктијâше, тијâше, отијâше)
бијâше (бјеше),	ћадијâше (ћâше; ктијâше, тијâше, отијâше)
млож. број.	
бијâсмо (бјесмо),	ћадијâсмо (ћâсмо; ктијâсмо, тијâсмо, отијâсмо),
бијâсте (бјесте),	ћадијâсте (ћâсте; ктијâсте, тијâсте, отијâсте),
бијâху (бјеху),	ћадијаху (ћâху, ктијâху, тијâху, отијâху).

вријеме скоро прошавше

јед. број.	
ћах,	ћедо (ће; ктедо, кте),
ћаше,	ћеде (ће; ктеде, кте),
ћаше,	ћеде (ће; ктеде, кте),

дахъ, женахъ, перахъ, алчахъ и т. д. нити ће се морати казати „иземлются плыву плыхъ, пою пѣхъ, хощу хотѣхъ и т. д. нити ће од воскресаю моћи бити воскреснухъ; од дерзаю, дерзнухъ; од купую, купихъ; од срѣтаю, срѣтохъ; од падаю, падохъ; од поминаю, помянухъ и т. д. Ваља да су овакове погрјешке у Славенским граматикама нађерале Г. Добровскога, да каже у Славину (рецензирајући Славенску граматику Г. Мразовића: Mit einem Worte, es muß in den Slavenischen Sprachlehren, die Russische nicht ausgenommen, ein ganz anderes System eingeführt werden (једном ријечи, мора се у Славенске граматике, и у саму Росијску, са свим други ред увести).

*) Јесам и оћу имају двојако у садашњем времену, т. ј. јесам и сам, оћу и ћу; какогођ што је код мјестоименија разлика између мене и ми, тебе и ти, мене и ме, њега и га, тако је и овђе између јесам и сам, оћу и ћу; и који је оно разумијо, разумјеће и ово.

**) Ово је по Ресавскоме и по Сремачком нарјечију ће је гођ т мјесто ћ. Ерцеговци додају кашто н ш пред ћ свуда, н. п. шћадија (шћа), шћеде (шће) и т. д.

множ. број.

бѝсмо, ћѐдосмо (ћѐсмо; ктѐдосмо, ктѐсмо),
бѝсте, ћѐдосте (ћѐсте; ктѐдосте, ктѐсте),
бѝше, ћѐдоше (ћѐше; ктѐдоше, ктѐше),

вријеме давно прошавше

јед. број.

бѝо (бѝла, ло) сам, ћѐо (ћѐла, ло; ктѐо, тѐо, шѐо, òшло) сам,
бѝо (бѝла, ло) си, ћѐо (ћѐла, ло; ктѐо, тѐо, шѐо, òшло) си,
бѝо (бѝла, ло) је, ћѐо (ћѐла, ло; ктѐо, тѐо, шѐо, òшло) је

множ. број.

бѝли (ле, ла) смо, ћѐли (ћѐле, ла; ктѐли, тѐли, шѐли) смо,
бѝли (ле, ла) сте, ћѐли (ћѐле, ла; ктѐли, тѐли, шѐли) сте,
бѝли (ле, ла) су, ћѐли (ћѐле, ла; ктѐли, тѐли, шѐли) су.

вријеме будуће

бѝћу, ћѐћу (ктѐћу, тѐћу),
бѝћеш, ћѐћеш (ктѐћеш, тѐћеш),
бѝће, ћѐће (ктѐће, тѐће);

множ. број.

бѝћемо, ћѐћемо (ктѐћемо, тѐћемо),
бѝћете, ћѐћете (ктѐћете, тѐћете),
бѝће, ћѐће (ктѐће, тѐће).

2. Наклоненије повелителнo

вријеме садашње и будуће

јед. број.

— —
бѝди, дѐла*),
нѐка бѝде, нѐка,

множ. број.

да бѝдемо, дѐла,
бѝдите, дѐте,
нѐка бѝду, нѐка.

3. Наклоненије неопредјелено

бѝти, ћѐти (шћѐти; ктѐти, тѐти)

4. Причастија

вријеме садашње.

бу̀дући, —

вријеме прошавше

бѝвши, —

ПРВО СПРЕЗАЊЕ,

(conjugatio I. verborum in - ам)

По коме се спрежу сви глаголи, који се у садашњем времену свршују на ам, и. п.

*) Ако није овако, ја не знам како би друкчије било. Дела значи управо на супрот немој.

1. наклоненије изјавително

вријеме садашње

јединствени број.

и̏грâм,	и̏зиграм	сѝпам (сѝпљем),
и̏граш,	и̏зиграш,	сѝпаш (сѝпљеш),
и̏грâ,	и̏зиграâ,	сѝпâ (сѝпљê),

млож. број.

и̏грâмо,	и̏зиграмо,	сѝпâмо (сѝпљêмо),
и̏граште,	и̏зиграште,	сѝпâште (сѝпљêте),
и̏грајȗ,	и̏зиграјȗ,	сѝпајȗ (сѝпљȗ).

вријеме полу прошавше

јед. број.

и̏грâ,	—	сѝпâ,
и̏граше,	—	сѝпâше,
и̏граше,	—	сѝпâше,

млож. број.

и̏грâсмо,	—	сѝпâсмо,
и̏грасте,	—	сѝпâсте,
и̏граȕ,	—	сѝпâȕ,

вријеме скоро прошавше

јед. број.

и̏грa,	и̏зиграо	сѝпа,
и̏грâ,	и̏зиграâ,	сѝпâ,
и̏грâ,	и̏зиграâ,	сѝпâ,

млож. број.

и̏грасмо,	и̏зиграсмо,	сѝпасмо,
и̏грасте,	и̏зиграсте,	сѝпасте,
и̏граше,	и̏зиграше,	сѝпаше,

вријеме давно прошавше

и̏грао (играла, ло) сам,	и̏зиграо (рâла, ло) сам,	сѝпао (ала, ло) сам,
и̏грао (играла, ло) си,	и̏зиграо (рâла, ло) си,	сѝпао (ала, ло) си,
и̏грао (играла, ло) је,	и̏зиграо (рâла, ло) је,	сѝпао (ала, ло) је,

млож, број.

и̏грали (ле, ла) смо,	и̏зиграли (ле, ла) смо,	сѝпали (ле, ла) смо,
и̏грали (ле, ла) сте,	и̏зиграли (ле, ла) сте,	сѝпали (ле, ла) сте,
и̏грали (ле, ла) су,	и̏зиграли (ле, ла) су,	сѝпали (ле, ла) су.

вријеме будуће

јед. број.

и̏граћу,	и̏зиграћу,	сѝпаћу,
и̏граћеш,	и̏зиграћеш,	сѝпаћеш,
и̏граће,	и̏зиграће,	сѝпаће,

млож. број.

и̏граћемо,	и̏зиграћемо,	сѝпаћемо,
и̏граћете,	и̏зиграћете,	сѝпаћете,
и̏граће,	и̏зиграће,	сѝпаће.

2. наклоненије повелителнo

вријеме садашње и будуће

јед. број.

ѝгрāј,	ѝзигрāј,	сѝпāј (сѝпљи),
нека ѝгрā,	нека ѝзигрā,	нека сѝпā (сѝпљĕ).

млож. број.

да ѝгрāмо,	да ѝзигрāмо,	да сѝпāмо (сѝпљемо),
ѝгрāјте,	ѝзигрāјте,	сѝпāјте (сѝпљите),
нека ѝграјӯ,	нека ѝзиграјӯ,	нека сѝпајӯ (сѝпљӯ).

3. наклоненије неопредјелено.

ѝграти, изѝграти, сѝпати.

4. Причастија.

а) дјејствителна

вријеме садашње

ѝграјӯћи, сѝпајӯћи (сѝпљӯћи) *).

вријеме прошавше

ѝгравши, изѝгравши, сѝпавши **).

*) Истина да народ овакове ријечи у говору свагда узима као gerundia, н. п. оде играјући, пјева коцајући, копа пјевајући, једе стојећи и т. д.; али би се у писању могле узети и за права причастија (као прилагателна имена), н. п. ѝграјӯћ, ѝграјӯћā, ѝграјӯћĕ; зашто је и народ ђекоје узео и обратно у прилагателна имена, н. п. тѐкӯћā вода, сѝјаћā кошуља, спāваћĕ аљине, плѐтићā игла и т. д.

**) Тако се и ова причастија прошавшег времена употребљавају у говору као gerundia, и то понајвише код свршителни глагола, н. п. дошавши (он, она, оно) у кућу рече му; поигравши мало

ДРУГО

(conjugatio II.

По коме се спрежу сви глаголи, који се

1. наклоненије

вријеме

					јед.
прѐм,	зàпрēм,	тресѐм (прѐсем),	плѐтēм,		мѐтнēм,
прѐш,	зàпрēш,	тресеш (прѐсеш)	плѐтēш,		мѐтнēш,
прѐ,	зàпрē,	тресѐ (прѐсе),	плѐтē,		мѐтнē,
					млож.
прѐмо,	зàпрēмо,	прѐсемо (прѐсемо),	плѐтēмо (-тѐмо),		мѐтнēмо,
прѐте,	зàпрете,	прѐсете (прѐсете),	плѐтēте (-тѐте),		мѐтнēте,
прӯ,	зàпрӯ,	тресу,	плѐтӯ,		мѐтнӯ,

6) страдателна

и̏гра̑н (и̏гра̑т), и̏зигра̑н (и̏зигра̑т), сѝпа̑н (сѝпа̑т).

5. сушшествишелно на ње

и̏гра̑ње, — сѝпа̑ње.

Овога су спрезања глаголи најправилнији, зашто сви имају у садашњем времену ам, а у наклоненију неопредјеленом ати; него само ово треба упамтити код њега:

1) Да ђекоји несавршителни глаголи, који се свршују на бам, вам, мам, пам, могу имати двојако у садашњему времену (и у осталом, што је од његове чете), т. ј. по овом спрезању, и по другом (на ем), н. п. гибам и гибљем; дозивам и дозивљем, узимам и узимљем; сипам и сипљем и т. д. К овима иду неки и свршителни и несавршителни, који се свршују на там и на кам, н. п. шетам и шећем, дошетам и дошећем; пљескам и пљештем (у Босни по варошима и пљешћем), попљескам и попљештем и т. д.

2) Дам и дадем, знам и знадем, имам и имадем, имају по другом спрезању, осим овога садашњег времена, и врјеме полу прошавше и скоро прошавше, н. п. (не) дадија, знадија, имадија; дадо, знадо, имадо; а по овом спрезању не говори се у полу прошавшем времену, осим од имам може се чути у множ. броју имâсмо, имâше; а у скоро прошавшем времену говори се и по овом спрезању: дâ (дâсмо, дâсте, дâше); зна (знâсмо, знâсте, знâше); има (имâсмо, имâсте, имâше).

3) Код овог спрезања може се упамтити и за остале све глаголе (сва три спрезања), да свршителни глаголи немају (нити могу имати) времена полу прошавшега, ни дјејствителног причастија садашњег времена, ни сушшествителнога на ње (као што је и прије омануто).

сједе; рекавши то узе га за руку; порадивши дађе Бог и т. д. Ја се опомињем, да се од пођи говори и без ши: пошав, н. п. од винограда пошав (т. ј. кад се пође) узбрдо има једна оскоруша; од куће путем пошав у планину и т. д. А као причастија нијесам чуо да се говоре, осим од јесам каже се, н. п. бивши кнез, бившему кнезу; бивши војвода и т. д.

СПРЕЗАЊЕ,

verborum in -ем)

у садашњем времену свршују на ем, н. п.

изјавително.

садашње

број.					
дигнѐм,	пèчем,	орêм,	снȕјем (-јêм),	кàзујем (-јêм),	лијем (-јêм),
дигнѐш,	пèчеш,	орêш,	снȕјеш (-јêш),	кàзујеш (-јêш),	лијеш (-јêш),
дигнè,	пèчè,	орè,	снȕје (-јè),	кàзује (-јè),	лије (-јè),
број.					
дигнèмо,	пèчемо (-чèмо),	орêмо,	снȕјемо (-јêмо),	кàзујемо (-јêмо),	лијемо (-јêмо)
дигнèте,	пèчете (-чèте),	орêте,	снȕјете (-јêте),	кàзујете (-јêте),	лијете (-јêте)
дигнȕ,	пèкȕ,	орȕ,	снȕјȕ,	кàзујȕ,	лијȕ,

вријеме полу

				једн.
пра̑,	—	трéса,	плéта,	—
пра̑ше,	—	трéса̑ше,	плéта̑ше,	—
пра̑ше,	—	трéса̑ше,	плéта̑ше,	—
пра̑смо,	—	трéса̑смо,	плéта̑смо,	—
пра̑сте,	—	трéса̑сте,	плéта̑сте,	—
пра́у,	—	трéса̑у,	плéта̑у,	—

вријеме скоро

					једн.
прè,	за̀прије,	трéсо,	плéто,	мéтнуо,	
прè,	за̀прије,	трéсе,	плéте,	мéтнӯ,	
прè,	за̀прије,	трéсе,	плéте,	мéтнӯ,	
					млож.
прèсмо,	за̀приjесмо,	трéсосмо,	плéтосмо,	мéтнусмо,	
прèсте,	за̀приjесте,	трéсосте,	плéтосте,	мéтнусте,	
прéше,	за̀приjеше,	трéсоше,	плéтоше,	мéтнуше,	

вријеме давно

											једн.
прèо,	сам, си, је,	за̀прио,	сам, си, је,	трéсао,	сам, си, је,	плèо,	сам, си, је,	мéтнуо,	сам, си,		
прела, о,		ро̀ла̑, о,		éсла, о,		лела, о,		ула, о,	је,		
											млож.
прèли,	смо, сте, су,	за̀прли,	смо, сте, су,	трéсли,	смо, сте, су,	плèли,	смо, сте, су,	мéтну-	смо, сте,		
е, а,		ле, а,		е, а,		е, а,		ли, е, а,	су,		

вријеме

					једн.
прéкў,	за̀приjéкў,	трéшкў,	плéшкў,	мéтнућў,	
прéкеш,	за̀приjéкеш,	трéшкеш,	плéшкеш,	мéтнућеш,	
прéке,	за̀приjéке,	трéшке,	плéшке,	мéтнуке,	
					млож.
прéкемо,	за̀приjéкемо,	трéшкемо,	плéшкéмо,	мéтнућемо,	
прéкете,	за̀приjéкете,	трéшкете,	плéшкете,	мéтнућете,	
прéкé,	за̀приjéкé,	трéшкé,	плéшкé,	мéтнућé,	

2. наклоненије

вријеме садаш

					једн.
при,	за̀при,	трéси,	плéти,	мéтни,	
нека прè,	нека за̀прè,	нека трéсè,	нека плéтè,	нека мéтнè,	
					млож.
да прéмо,	да за̀прèмо,	да трéсемо,	да плéтèмо,	да мéтнèмо,	
прéте,	за̀прите,	трéсите,	плéтите,	мéтните,	
нека прӯ,	нека за̀прӯ,	нека трéсӯ,	нека плéтӯ,	нека мéтнӯ,	

3. наклоненије

прéти,	за̀приjети,	трéсти,	плéсти,	мéтнути,

прошавше.

број.					
—	пецијâ,	орâ,	снòвâ,	казйвâ,	лйâ,
—	пецијâше,	орâше,	снòвâше,	казйвâше,	лйâше,
—	пецијâше,	орâше,	снòвâше,	казйвâше,	лйâше,
ош					
—	пèцијâсмо,	орâсмо,	снòвâсмо,	казйвâсмо,	лйâсмо,
—	пèцијâсте,	орâсте,	снòвâсте,	казйвâсте,	лйâсте,
—	пèцијâу,	орâу,	снòвâу,	казйвâу,	лйâу,

прошавше.

број.					
дйгао (дйгну),	пèко,	òра,	снòва,	казйва,	лй,
дйже (дйгнӯ),	пèче,	орâ,	снòвâ,	казйва,	лй,
дйже (дйгнӯ),	пèче,	орâ,	снòвâ,	казйва,	лй,
број.					
дйгосмо(-гнусмо),	пèкосмо,	òрасмо,	снòвасмо,	кезйвасмо,	лйсмо,
дйгосте(-гнусте),	пèкосте,	òрасте,	снòвасте,	казйвасте,	лйсте,
дйгоше (-гнуше),	пèкоше,	òраше,	снòваше,	казйваше,	лйше,

прошавше.

број.					
дйгао (-гнуо) сам, си, гла, о, је,	пèкао, сам, си, кла, о, је,	òрао, сам, си, âла, о, је,	снòвао, сам, си, âла, о, је,	казй- сам, вао, си, ала, о, је,	лйо, сам, си, лйла, о је,
број.					
дйгли (гнули), смо, сте, е, а, су,	пèкли, смо, сте, кле, а, су,	òрали, смо, сте, е, а, су,	снòвâ- смо, сше, ли, е, а, су,	казй- смо, вали, сте, е, а, су,	лйли, смо, сте, е, а, су,

будуће.

број.					
дйћу ћу (дйгнућу),	пèћи ћу,	òраћу,	снòваћу,	казйваћу,	лйћу,
дйћи ћеш(дйгнућеш),	пèћи ћеш,	òраћеш,	снòваћеш,	казйваћеш,	лйћеш,
дйћи ће (дйгнуће),	пèћи ће,	òраће,	снòваће,	казйваће,	лйће,
број.					
дйћи ћемо(дйгнућемо),	пèћи ћемо,	òраћемо,	снòваћемо,	казйваћемо,	лйћемо,
дйћи ћете(дйгнућете),	пèћи ћете,	òраћете,	снòваћете,	казйваћете,	лйћете,
дйћи ћé (дйгнућé),	пèћи ћé,	òраћé,	снòваћé,	казйваћé,	лйћé.

повелително

ње и будуће.

број.					
дйгни,	пèци,	òри,	снӯј,	казӯј,	лӣј (лӣ),
нека дйгнé,	нека пèче,	нека òрé,	нека снӯје,	нека казӯје,	нека лӣје,
број.					
да дйгнéмо,	да пèчéмо,	да òрéмо,	да снӯјемо,	да казӯјемо,	да лӣјемо,
дйгните,	пèците,	òрите,	снӯјте,	казӯјте,	лӣјте(лӣте)
нека дйгнӯ,	нека пèкӯ,	нека òрӯ,	нека снӯјӯ,	нека казӯјӯ,	нека лӣјӯ,

неопредјелено

дйгнувши),	пèкши,	òрши,	снòвавши,	казйвавши,	лйвши,

4. прича

а) дјејст

вријеме

пруѓи,	—	тресуѓи,	плетуѓи,	—
врѣвши,	запрвши,	тресавши,	плетавши,	метнувши,

б) стра

прѣт,	запрт,	тресен,	плетен,	метнут,

5. суштествит

прѣње,	—	тресење,	плетење,	—

Овога су спрезања глаголи тако различни, да би и човек могао узети све за неправилне према првом спрезању; али према глаголима Грчким и Латинским (и сами други Јекоји Славенски народа) све је ово још смиље и босиље. Кад буде боља згода и више мјеста и времена за писање Српске граматике, онда ће се моћи и они још боље раздијелити и у редове поставити; а за сад, као поред рјечника, ево овако да и мало прегледамо:

1) Прави су глаголи овога спрезања, који се у садашњем времену свршују на ем, а у наклоненију неопредјеленом на ети, (као код првог спрезања ам-ати, и код трећег им-ити); али такови глагола имају нас врло мало; па и оно што и је, готово ни два нијесу једнаки у свему, него сваки по себи; ја не знам ни једнога, који би се у свему спрезао овако правилно као прем, осим жњем, па се и од њега причастије страдателно не каже жњет, него жњевен (као мљевен). Тако и остали, н. п. мељем, мљети, мљевен; жањем, жети, жњевен; узмем, узети, узет; запнем, запети, запет; пењем, пети (и пењати), пет (и пењат); попнем (и попењем), попети (и попењати, попет; кунем, клети, клет; донесем, донијети (донети; може бити да бико рекао и донести), донесо и донијe (донео), донијо (донео; у пјесмама и донесао), донијела, донешен и донијет; смијем (смем), смјети, смје и смједо, смјео (смијо), смјела; тако умијем, и сложени од овога: разумијем и т. д.

2) Јекоји на рем имају у наклоненију неопредјеленом по Ерцеговачком нарјечију ријети (а по Ресавском и по Сремачком рети), н. п. запрем, запрьо, запрла, запрт; тако прем, прострем, подупрем, раздрем и т. д. трем има трти, тр, тръо, трвен (а може бити да би ко рекао и трт).

3) ем-сти; ови иду двојако: а) као тресем, који се свршују на бем, зем, пем, сем, н. п. зебем, зебао, зебла; гризем, грцем, пасем и т. д. б) као плетем, који се свршују на дем и тем, н. п. предем, прео, прела; метем, мео, мела и т. д. идем, ићи (а говори се Јешто и по правилу ићи), ишао, ишла; тако и сложени од овога: дођем, доћи, дошао, дошла и т. д.

4) Који се у садашњем времену свршују на нем, они у наклоненију неопредјеленом имају двојако (и понајвише су свршителни, осим кренем, кељ; кренем, гинем, пружим, гаснем; чезнем, тренем и т. д.): а) на нути, н. п. метнем, метнути, метну, метнуо, метнула; тако гренути, викнути, уknути, ишнути, мазнути, дунути, дурнути, ланути и т. д. паднем, паднути и пасти (према пасти морало би бити падем, али се код нас већ не говори); погинем, погинути, погину и погибо (као да би било погибем погибети); окренем, окренути, окрену и окрете (као да би било окретем, окрести); тако и други Јекоји говоре се двојако, н. п. овако, и по предњијему на сти, н. п. срешнем срешнути, и

с т и ј а.

вителна

садашње.

— пекући, орући, снујући, казујући, лијући,

прошавше.

дигнувши, пекавши, оравши, сновавши, казивавши, ливши,

дателна.

дигнут (дижен), печен, оран (орат), снован(-ат), казиван(-ат), лит(ливен)

ело на ње.

ле, ло печенье, рање, сновање, казивање, лијење,

сретем срести; оћенем оћенути, и оједем оћести и т. д.

6) на нути (гнути или кнути) и ћи, н. п. дигнем, дигнути и дићи, дигну и дигло (диже), дигнуо и дигао, дигнут и дижен; макнем, макнути и маћи, макну и мало (маче), макнуо и макао, макнут и (оштетко) мачен; тако шикнути и шићи; упрегнути и упрећи и т. д. Неколика глагола (на снем) имају наклоније неопредјелено по прећашњему само на нути, а вријеме скоро прошавше и давно прошавше двојако као и ови, н. п. тиснем, тиснути, тисну и тиско (тишше), тиснуо и тискао (тисла, ло); тако свиснем, прснем.

5) ем (чем и жем) ћи, н. п. печем, пећи, пецијаше (може бити да би ко рекао и печаше, течаше, као и стрижаше, жежаше; али се мени чини да је овако најобичније, т. ј. пецијаше, пецијаше, туцијаше и т. д.), пеко, пекао (пекла), пеци, печен; стрижем, стрићи, стрижаше (не вјерујем да би ко рекао стрижијаше, жезијаше), стриго, (стригла), стрижи, стрижен и т. д. Речем говори се и по прећашњему рекнем, али рекнути не вјерујем да би ко рекао. На ове је налик (по наклоненију неопредјеленом) и вршем, вријећи (врћи), врша, връо, врљао (врла), вршен.

6) Највише глагола овога спрезања имају наклоненије неопредјелено (и остало што је од његове чете) по првом спрезању (на аши); и ови су између себе врло различни, али кад се зна вријеме садашње и наклоненије неопредјелено, опет се не може погријешити, н. п. глођем, глоћи, глоћући; глодати, глода, глода, глодао, глодавши, глодан (глодат), глодање; тако лажем, лагати; мажем, мазати; дајем, давати; зобљем, зобати; капљем, капати; клепљем, клепати; кољем, кхати; шаљем (шљем), слати; ишшем, искати; мећем, метати; вичем, викати; мичем, мицати; пишем, писати и т. д.

7) Који се у садашњему времену свршују на ујем, и они (сви готово) иду уред овије, што је о њима сад говорено, а између себе су опет двојаки: а) који у наклоненију неопредјеленом имају овати, н. п. робујем, робовати; ђевујем, ђевовати; тргујем, трговаши; гладујем, гладовати; кнезујем, кнезовати; момкујем, момковати; милујем, миловати; учитељујем, учитељовати; зимујем, зимовати; снујем, сновати; купујем, куповати; мудрујем, мудровати; псујем, псовати; путујем, путовати; пасшујем, пасшовати и т. д. б) иваши (ово су готово све несавршили, или да речемо један пут учашћителни (учесшни, учесни), verba frequentativa*), н. п. замајујем, замајивати; досађујем, досађива-

*) Мени се чини да нема управо никакве разлике између глагола несавршителније (verba imperfectiva) и учашћителни је (verba frequen-

*****

ти; казујем, казивати, послужујем, послуживати; подбијем, подбијевати; замамљујем, замамљивати; дајем, даваши; намирујем, намиривати; записујем, записивати; упућујем, упућивати; одбацујем, одбацивати; поручујем, поручивати; довршујем, довршивати и т. д. Имају неколика на ување на уши, н. п. љубујем, љубовати; бљујем, бљувати; кљујем, кљувати; чујем, чути; обујем, обући.

8) Има неколико глагола овога спрезања, који се у садашњем времену свршују на јем, а у наклоненију неопредјеленом на ити (по пређем спрезању); такови сви у наклоненију повелителном одбаце и, а причастије опрадателно млоги имају двојако, н. п. лијем, лиј (мјесто лији*), лити, ло, ливши, ливен и лит, лијење; бијем, биј, бити, бијен (говори се кашто и бијен), бијење; пијем, пиј, пити, пијен (и пит); кријем, крај, крити, кривен (и крит); мијем, миј, ти, мивен; шијем, шиј, шити, шивен; ријем, риј, р ривен (рит).

ТРЕЋЕ СПРЕЗАЊЕ,

(conjugatio III. verborum in -им)

По коме се спрежу сви глаголи, који се у садашњем времену свршују на им, н. п.

1. наклоненије изјавително

вријеме садашње

		јед. број.		
мјерим,	држим,	вртим,	мутим,	љубим,
мјериш,	држиш,	вртиш,	мутиш,	љубиш,
мјери,	држи,	врти,	мути,	љуби,
		млож. број.		
мјеримо,	држимо,	вртимо,	мутимо,	љубимо,
мјерите,	држите,	вртите,	мутите,	љубите,
мјере,	држе,	врте,	муте,	љубе,

вријеме полу прошавше

		јед. број.		
мјерâ,	држâ,	врâ,	мûкâ,	љубљâ,
мјерâше,	држâше,	врâше,	мûкâше,	љубљâше,
мјерâше,	држâше,	врâше,	мûкâше,	љубљâше,
		млож. број.		
мјерâсмо,	држâсмо,	врâсмо,	мûкâсмо,	љубљâсмо,
мјерâсте,	држâсте,	врâсте,	мûкâсте,	љубљâсте,
мјерâу,	држâу,	врâу,	мûкâу,	љубљâу,

вријеме скоро прошавше

		јед. број.		
мјери,	држа,	врће,	мути,	љуби,
мјери,	држа,	врће,	мути,	љуби,
мјери,	држа,	врће,	мути,	љуби,

---

tiva); зашто је сваки учащателни глагол и несавршителни, а сваки несавршителни може бити и учащателни.

*) А готово би се могло и ј изостављити, па писати само и, н. п. пи, ли, би, кри и т. д.

множествени број.

мјѐрисмо,	др̀жасмо,	вр̀кесмо,	му̀тисмо,	љу̀бисмо,
мјѐристе,	др̀жасте,	вр̀кесте,	му̀тисте,	љу̀бисте,
мјѐрише,	држаше,	вр̀кеше,	му̀тише,	љу̀бише,

вријеме давно прошавше

једн. број.

мјѐрио, сам,	др̀жао, сам,	вр̀кео, сам,	му̀тио, сам,	љу̀био, сам,
рила, си,	жа̀ла, си,	кела, си,	тила, си,	била, си,
ло, је,	ло, је,	ло, је,	ло, је,	ло, је,

млож. број.

мјѐрили, смо,	др̀жа̂ли, смо,	вр̀кели, смо,	му̀тили, смо,	љу̀били, смо,
ле, ла, сте,	ле, ла, сте,	ле, ла, сте,	ле, ла, сте,	ле, ла, сте,
су,	су,	су,	су,	су,

вријеме будуће.

једн. број.

мјѐрићу,	др̀жаћу,	вр̀кећу,	му̀тићу,	љу̀бићу,
мјѐрићеш,	др̀жаћеш,	вр̀кећеш,	му̀тићеш,	љу̀бићеш,
мјѐриће,	др̀жаће,	вр̀кеће,	му̀тиће,	љу̀биће,

млож. број.

мјѐрићемо,	др̀жаћемо,	вр̀кећемо,	му̀тићемо,	љу̀бићемо,
мјѐрићете,	др̀жаћете,	вр̀кећете,	му̀тићете,	љу̀бићете,
мјѐрићê,	др̀жаћê,	вр̀кећê,	му̀тићê,	љу̀бићê,

2. наклоненије повелительно

вријеме садашње и будуће

једн. број.

—	—	—	—	—
мјѐри,	др̀жи,	вр̀ти,	му̀ти,	љу̀би,
нека мјѐрӣ,	нека др̀жӣ,	нека вр̀тӣ,	нека му̀тӣ,	нека љу̀би,

млож. број

да мјѐрӣмо,	да држӣмо,	да вр̀тимо,	да му̀тӣмо,	да љу̀бӣмо,
мјѐрите,	др̀жите,	вр̀тите,	му̀тите,	љу̀бите,
нека мјѐрê,	нека држê,	нека вр̀тê,	нека му̀те,	нека љу̀бê.

3. наклоненије неопредјелено.

мјѐрити, др̀жати, вр̀кети, му̀тити, љу̀бити,

4. причастија.

а) дјејствителна

вријеме садашње

мјѐрећи, држѐћи, вр̀тећи, му̀тећи, љу̀бећи.

вријеме прошавше

мјѐрӣвши, др̀жавши, вр̀кевши, му̀тивши, љу̀бивши.

б) страдателна.

мјѐрен, др̀жа̂н (др̀жа̂т), вр̀кен, му̀ћен, љу̀бљен.

5. сушествително наше.

мјѐрење, др̀жање, вр̀кење, му̀кење, љу̀бљење.

Код овог спрезања треба упамтити (много више него код првога, а много мање него код другога):

1) У глагола, који се свршују на дим, зим, лим, ним, сим, шим, претвори се у полу прошавшем времену, у страдателном прича-

стију и у сушшествшшелноме (које од њега постаје) на ње, д,у ђ, з,у ж, л,у љ, н,у њ, с,у ш, т,у ћ, н. п. судим, суђа, суђен, суђење; газим, гажа, гажен, гажење; палим, пала, паљен, паљење; браним, брања, брањен, брањење; просим, проша, прошен, прошење; мутим, мућа, мућен, мућење и т. д. А у они који се свршују на бим, вим, мим, пим, умешне се љ (на оним истим мјесшима, ће се у ови прешвори д,у ђ, з,у ж, л,у љ, н,у њ, с,у ш, т,у ћ), н. п. љубим, љубља, љубљен, љубљење; ловим, ловља, ловљен, ловљење; мамим, мамља, мамљен, мамљење; топим, топља, топљен, топљење и т. д.

2) Млоги глаголи, који се свршују на бим, вим, дим, лим, мим, ним, пим, тим, (по Ерцеговачком и по Ресавском нарјечију) имају наклоненије неопредјелено (и осшало шшо је од његове чеше) по другом спрезању (на еши); и по Ерцеговачком нарјечију прешвори се д,у ђ, л,у љ, н,у њ, т,у ћ; а послије б, в, м, п, умешне се љ пред е, н. п. видим, видјеши, виђе, виђео: волим, вољеши, воље, вољео; шабим, шабјеши, шабе, шабео; шавњеши, шавње, шавњео; вршим, врћеши, врће, врћео; сврбим, сврбјеши, сврбље, сврбљео; живим, живљеши, живље, живљео; грмим, грмљеши, грмље, грмљео; шрпим, шрпљеши, шрпље, шрпљео и т. д. А у Ресавском нарјечију ови сви глаголи имају само е мјесшо и, а полугласна се слова не мијењају, нишши се умеће љ, н. п. видим, видеши; волим, волеши, волео; сврбеши, шрпеши, шрпе, шрпео и т. д. А у Сремачком нарјечију (каошо и у Ерцеговачком, као шшо сам напоменуо ће је био говор о нарјечијама) имају по правилу свуда и, н. п. видим, видиши, види, видио; волим, волиши, воли, волио; шрпим, шрпиши, шрпио и т. д.

3) Млоги глаголи и овога спрезања (особишо средњи на чим) имају наклоненије неопредјелено (и осшало шшо је од његове чеше) по првом спрезању, н. п. држим, држаши, држа, држао, држање; бјежим, бјежаши; јечим, јечаши; звечим, звечаши; мрчим, мрчаши дрешим, дрешаши, крешим, крешаши; мучим, мучаши, учим, учаши; клешим, клешаши; трчим, трчаши; вришим, вришшаши; пишшим, пишшаши; сшојим, сшајаши (који списашељи наши пишу сшојаши, да им иде по правилу као сшојим); бојим се, бојаши се и т. д.

4) Готово у свим глаголима, који се свршују на јим (а осшро се изговарају, изосшави се ј у наклоненију повељишелном, н. п. кроји, крој, кројше; сшојим, сшој, сшојше; бројим, број, бројше и т. д. Али који се не изговарају осшро, него се глас проширује, они имају по правилу н. п. шајим, шаји, шајише; пајим, паји, пајише; бујим, буји, бујише; гајим, гаји, гајише.

5) Истина да по општему правилу код свију несавршишељни глагола постаје сушшесшвишелно на ње од сшрадашелноћ причасшија кад се промијени и на ње, н. п. копан, копање; игран, играње; писан, писање; печен, печење; мјерен, мјерење; суђен, суђење; љубљен, љубљење; слављен, слављење и т. д. Али се опеш (особишо у Ресавскоме и у Сремачком нарјечију) код глагола овога спрезања, особишо који се свршују на ним и ним, говори још и друкчије (ш ј не промјењује се д на ђ, ни и на њ), н. п. молим, молење; балим, балење; вуним, вунење; браним, бранење и т. д. А говори се и мољење, баљење, бућење и т. д. него ми се чини да је оно прво обичније. Тако исшо може бишши да би ко рекао (у Ресавскоме и у Сремачком нарјечију) и, вршење, шрпење, срдење и т. д. прем да је свуда обичније врћење, шрпљење, срђење и т. д.

Овђе је за сад поред рјечника доста грамашике. О нарјечијама, о предлозима, и о међумешнијама није пријебе говорши, зашшо су овђе у рјечнику.

ALPHABETI SERBORUM

cum

viciniorum popularium et aliis cultioris Europae alphabetis παραλληλισμός.

Serb. graec.	Serb. lat.	Hungar.	Croat.	Carniol.	Bohem.	Polon.	German.	Ital.	Gall.	Angl.
А а	a	á	a	a	a	a	a	a	a	—
Б б	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
В в	v	v	v	v	w	w	w	v	v	v
Г г	g	g	g	g	g	g	g	g: gara	g: gant	g: gold
Д д	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d
Ђ ђ	dj, gj	gy	dy, gy	—	d'	—	—	—	—	—
Е е	e	e	e	e	e	e	e	e	e	e: bet
Ж ж	x	zs	s	sh	ž	ż	—	—	j	s:osier
З з	z	z	z	s	ž	z	ſ: leſen	s : rosa	z	z:razor
И и	i	i	i	i	i	i	i	i	i	ee, y
Ј ј	j	j	j	j	g	i : ia	i	j	i: mien	y: yes
К к	k	k	k	k	k	k	k	c: caro	c : car	k
Л л	l	l	l	l	l	l?: wilk	l	l	l	l
Љ љ	lj	ly	ly	lj	—	l : li	—	gl: gli	il : ail	—
М м	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
Н н	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Њ њ	nj	ny	ny	nj	ň	ń	—	gn	gn	—
О о	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o: note
П п	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p
Р р	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r
С с	s	sz	sz	f	ſ, s	s	ß	s: sono	s : son	s: so
Т т	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t
Ћ ћ	ch	ty	—	—	t'	—	—	—	—	—
У у	u	u	u	u	u	u	u	u	ou	oo
Ц ц	c	cz	cz	z	c	c	ż	z : zio	—	—
Ч ч	cs	cs, ts	ch	zh	č	cz	tſch (?)	c : ciò	—	ch:child
Ѫ ѫ	—	—	—	—	—	—	—	ge	—	
Ш ш	sc	sh	ss, sh	ſh	š	sz	ſch	sc:esce	ch:cher	sh
Ъ ъ *)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ф ф **)	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f
Х х **)	h?	h	h	h	ch	ch	ch	—	—	—

*) Nil sonat (nisi forte vocalem mutam), sed r literae, quae Serbis, sicut Bohemis, vel sola absque ulla vocali, syllabam facit, apponitur, ne eadem r litera ad praecedentem aut sequentem syllabam trahatur, e. g. умрьо-, зарказати, lege u-mr-o, za-r-kati.

**) Sonos ф et х vix invenias in vocibus genuine Serbicis; sed utramque literam ob voces peregre adscitas ex alphabeto Cyrilliano retinuimus.

ШТАМПАРСКЕ ПОГРЈЕШКЕ.

У свакој књизи има штампарски погрјешака; али ја се надам да и у овом рјечнику не ће бити тако много, као у другим нашим садашњим књигама. Ево овђе ћу назначити ђекоје мало веће, које сам ја нашао:

наштампано.	ђе.	мјесто.
Бентѐати	у реду	Бенѐтати
Божићу	код Божји дан	Божићу
весе	— варење	веее
Бе̏ћма	у реду	Ве̏ћма
Ви̏дило	— —	Ви̏дило
m.	код име	n.
Бо̏ће	у реду	Во̏ће
Брачати	— —	Брачати
Грцање	— —	Врцање
ка	код изрезак	ска
Козирица	у реду	Коза̀рица
просци	код колачи	просци
ици	— —	ис-
пламен	— лизати	пламен
им	— меркати	ам
бадавација	— муктација	бадавација
pf.	— намамљивати	impf.
намјеравиње	— намеравање	намјера-вање
нила	— напијати	била
јаа	— насад	јаја
На̀шинки̏	у реду	На̀шински
fr.	код осуђивати	impf.
ом	— отпучати	am
ум	— отрије̏бити	im
њан чина	— пијанчина	њанчина

наштампано.	ђе.	мјесто.
pf.	код повлачити	impf.
напјесе	— полажајник	напијесе
n.	— прашак	m.
ам	— премишљатисе	амсе
pf.	— преобуватисе	impf.
придигу-тисе	— придиѓисе	придигну-тисе
прилоњати	у реду	прислоњати
ружа	код ружичица	ружица
зашто	— сраслица	зашто
капет	— срез	капетан
новцима	— тарпош	новцима
сирацар	— творило	сирац
Те̏они	у реду	Те̏оци
Срјему	код труд	Сријему
повуни	— туга	повуци
Узбанца	у реду	Узбрдница
чађење	код чатање	чаћење
четрное-сторо	— четрнае-стеро	четрнае-сторо
годуни	— чиплуксаи-бија	години
бур а	— шкембе	бураг
соко̀ле	— гласоударе-нија (стр. XXXVII)	сокола
мо̀је	у склоненију	мо̀је

2) у гласу.

Овђе сад није вриједно писати оне ријечи ђе је отпао знак гласоударенија (зашто има такови ријечи много, а не чини велике штете); него ћу само оне да назначим, ђе знак гласоударенија стоји криво (други, а не онај који би требало, или на другом мјесту); па и то само ћу назначити онако, као што треба да буде, а како је наштампано, може сваки видјети у књизи: ба̀написе, бе̏жан (мјесто бѐжан), вампи̏лија, вече̏, ко̀ванлук (мјесто ко̀ва̀лук), ко̀но, ли̏тати, ма̀жење, ма̀сан, мѝлипи, мле̏чница, мра̀зписе, надскака̀ваље, о̀главина, ода̀дњити, ода̀пираписе, Оли̏вера и Оливера, ова̀ко̀, О̀сто, отрѐскатисе, поме̏шати, попомо̀ћи, ра̀зтрајати, То̀пчидер, тр̀нути (н. п. ватру), ту̀рчати, уга̀рнице, уга̀рчић, цвилети, чара̀нчина, шета̀на, што̀кољи (и што̀кољи);

пу̏шка у II. склоненију	мјесто	пу̏шка
књиге — (у род. јед.)	—	књигѐ
змијо — (у зват. јед.)	—	змијо
жутбј у I. склон. у д. јед.	—	жу̏тбј
жутоме — — - с. —	—	жу̏томе
свињ у род. множ.	—	свињу̀
у̀жи на страни XLVI.	—	у̀жи
да̀љи — —	—	да̀љи
та̀њи — —	—	та̀њи
ја̀чи — —	—	ја̀чи

ДОДАТАК.
Additamentum.

Кад је остало ово мало бијеле аршије, ево још нешто да додам:

1) На страни XXX. и XXXI. што је био говор о претварању полугласни слова; она се слова онако претварају не само у једној ријечи кад дођу једно пред друго, него и из двије ријечи кад је једна до друге, н. п. говори се ш њим, ш људма, ж ђаком, з Богом, бес посла, бес коња, прет кућом, о̀ Дунава, ѝ Земуна, пре тобом и т. д. Али будући да у писању овако далеко нијесу ишли ни Грци ни Латини, зато нијесам ни ја ћео (ни смјео; а докле су они ишли, мислим да је слободно и мени, и свакоме другом); а други ко у напредак ако ћедбуде тако писати, може слободно: ни један му паметан човек не може рећи да нема право: зашто се тако говори; а шњим налази се већ и у књигама ђекојим (н. п. у Доситеовим, и у Г. професора Игњатовића).

2) У Шумадији се често у говору изоставља с у полу прошавшем и у скоро прошавшем времену у првом лицу множ. броја, н. п. ку̀пљâмо, јѐдâмо, ѝдâмо, но̀шâмо; дођомо, идомо, но̀симо, ку̀пимо и т. д.

3) предем, везем, тресем, плетем, и остали овакови ђекоји глаголи, могу имати полу прошавше вријеме и на ија, т. ј. предија (предијаше, предијасмо, предијасте, предијају), везија, тресија, плетија и т. д. (Али од једем, нико не би рекао једија, једијаше, него само једа, једаше и т. д.; тако и од гребем, греба, гребаше; а од зебем може бити да би ко рекао и зебија, зебијаше и т. д.). К овима иде и кунем, куниј̀а, куниј̀аше и т. д.

4) У склањању сушт. имена и у спрезању глагола не треба нико да се ослони са свим на знаке гласоударенија, и да помисли, да и остале све ријечи имају свуда онакови исти глас, као и оне што су метнуте за примјер. То је за туђина највећа тежа у нашем језику, и Бог зна ће ли се кад моћи друкчије научити, него од народа слушајући, и говорећи с њим. Н. п. мѝје и грѝје имају у имен. једнак глас, а у осталим падежима грѝје има грѝја, грѝјови и т. д. Ма̀сло и вѐсло имају у имен. готово једнак глас, и весло има у множ. броју као и у род. јед., а масло се у множ. броју не изговара са свим тако оштро, као и у род. јед.; тако се исто по̀ље оштрије изговара у јед. броју, него у множ.; а друга се опет млога имена изговарају оштрије у множ. броју него у јед., н. п. сѐдло, сѐдла; сѐло, сѐла и т. д. — Али што н. п. у Бијоградској нахији ђешто говоре ло̀нац, ко̀нац, кукȕруз, сѐло и т. д. (мјесто ло̀нац, ко̀нац, кукȕруз, сѐло), то не иде у ово о чему је мој говор.

А.

А, 1) aber, at, vero. Ја га љубим, а он се отпре; ја дођо, а он оде; ако не ћеш, а ти пољуби, па остави. 2) a? ah? ain'? itane? 3) a! ah! ah!

Аар*, m. vide ар.

Аба, f. das Aba-Tuch, panni crassissimi genus.

Абаја*, f. die Schabracke, stragulum, stratum, ephippium.

Абање, n. das Strapaziren (des Rockes), detritio panni.

Абати, ам, v. impf. н. п. аљину, abtragen, ſtrapaziren, detero pannum.

Абација*, m. der Aba-Tuch-Schneider, sartoris genus, daher die Beywörter: абацијин, на, но; абацијски (абацијски), ка, ко.

Абацилук*, m. das Handwerk des абација, sartoriae (vestificinae) genus.

Абењак, m. капа од абе, eine Mütze von Aba-Tuch, galerus e panno crasso.

Абер*, m. Nachricht, nuncius, cf. глас.

Абердар, m. } m. j. топ или пушка
Аберњак, m. } (што се мање на глас), die Lärmkanone, tormentum tumultum nuntians:

„Па он мање топа абердара —
„Те избаци пушку аберника —

Абонос, m. дрво, што у води отврдне (уабоносисе) као камен.

Абрашлив, ва, во, vide пјегав (н. п. коњ испод репа).

Аброноша, m. der Poſtenträger, famigerator.

Аваз*, m. Stimme, vox. cf. глас.

Аваз*, m. vide ваиз.

Авај! interj. vide јаој.

Авала, f. Gebirge ſüdöſtlich von Belgrad, mit Ruinen einer alten Burg des Ritters Порча von Авала:

„Покликнула пребијела вила
„Са Авале изнад Бијограда —

Аван*, m. der Mörſer, mortarium.

Авдес*, m. die Abwaſchung (des Türken) vor dem Gebete, ablutio: узео авдес; „Чисто Турски авдес узимаше —

Авдесни, на, но, н. п. марама, Abwaſch-, ablutionis.

Авдитор, m. der Auditor, cognitor caussarum militarium.

Авдиторов, ва, во, des Auditors, judicis militaris.

Авдиторовица, f. die Auditorsfrau, uxor judicis militaris.

Авдиторски, ка, ко, 1) Auditors-, judicum militarium. 2) adv. wie ein Auditor, more judicis militaris.

Авељача, f. vide вељача.

Авет, f. } das Geſpenſt, spectrum.
Аветиња, f. }

Авлаган, тна, но, vide алваган.

Авлија*, f. 1) улица, der Hof, aula. 2) велика бијела марама (авли-марама) што се завјешају ђевојке кад се удају.

Авлијски, ка, ко, н. п. врата, Hof-, aulae.

Авлијски, ка, ко, vide авлијски.

Авли-марама*, f. cf. авлија.

Аврам, m. (cf. Бытїе XVII, 5), Abraham, Abrahamus.

Авша, f. vide апша.

Авшик, m. vide апшик.

Авшика, f. vide апшика.

Авшов, ва, во, vide апшов.

Авшовина, f. vide апшовина.

Ага*, m. der Aga (Herr), dominus. cf. господар.

Агадара*, f. (сш.) сабља, што се носи под коланом (?):

„Агадаре с обадвије стране —

Агалук*, m. das Agathum, dignitas agae:

„Агалуке себи задобио —

Агин, на, но, des Aga, agae.

Агиница, f. die Agin, Frau des Aga, uxor agae.

Агински, ка, ко, 1) Aga-, agarum, 2) adv. wie ein Aga, more agae.

Аго, m. hyp. v. ага.

Агршак, шка, m. као мали колутић од кости, или од рога, што жене натичу на вретено (да је теже у руци), кад почињу прести. Српкиње по селима одломе по пола окомка, па натакну на вретено мјесто агршка.

Ада*, f. vide острво.

Ада? ада како? ja doch; freylich; wie anders? imo vero.

Адам, m Adam, Adam, Adamus.

Адам, m. Mannsname, nomen viri.

Адамов, ва, во, Adams, Adami.

Адамско кољено, n. (Adams Stamm)

nennt man das Muſter einer Ehefrau, plus quam Penelope.

Ада́ет*, m. vide обичај.

Ад ић̄а́р*, m. Gold- und Silbergeräthe, auch Schmuck, aurum et argentum caelatum, gemmae pretiosae.

А̀дица, f. dim. v. ада.

А̀днаћ, m. (у Срѝјему и у Бачк.) der Gendarme, lictor (?).

А̀дум, m, } ohne Geſchlechtstheile,
А̀думац, мца, m. } expers pudendorum.

Ја кажем адум сам, а он дрѝјеши граће да ј*б*.

А̀е! interj. um das Rindvieh auszutreiben, vox agentis armenta.

Аждаја, m. der Drache, der Lindwurm, draco (serpens fictus).

А̀здија*, f. (сш.) Art eines langen Oberkleides, togae genus:

„На њему је коласта аздија —
„У скут свилен коласте аздије —

А̀зна*, f. die Caſſe, aerarium, pecunia:

„Дај ти мене азну и џебану —

Азнада́р, m. der Zahlmeiſter, quaestor.

Азнада́рев, ва, во, } des Zahlmeiſters,
Азнада́ров, ва, во, } quaestoris.

Азнада́рче, чета, n. ein junger Zahlmeiſter, quaestor juvenis:

„И бабино младо азнадарче —

А́зур*, vide готов, спреман, оправан.

Азур кола без точкова.

А́зурала*! auf! agite! спремајтесе:

„Азурала кита и сватови —

А̀ир*, m. 1) vide задужбина. 2) аир! nein, non; daher aus 1 und 2 das Wortſpiel:

А. (и. п.) Јеси ли га виђео?
Б. Аир.
А. Аир је на Вишеграду ћуприја.

А̀ирала*? wie? was iſt? quid ita!

„Аирала, кукавицо сиња?
„Шшо си тако рано долећела? —

Аис! interj. Zuruf an den pflügenden Ochſen, daß er ſich ſeitwärts wende, vox vertentis boves aratores.

А̀искање, n. das аис-ſagen, usus vocis аис.

А̀искати, ам, v. impf. т. ј. вола, аис ſagen, dico аис.

А̀иснути, нем, v. pf. т. ј. вола, 1) аис ſagen, dico аис. 2) ihm das аис mit der Peitſche beibringen, excito flagello ad vertendum.

А̀ј! he! heus (als Ruf, und als Antwort).

Аја, аһ! nein; nicht doch; minime.

Ајање, n. das Bekümmern um etwas, cura.

Ајам, m. vide бајат.

Ајати, ајем, v. impf. за кога или за што, ſich kümmern, curo, cf. марити:

„Ил' не чујеш, ил' не ајеш за ме —

Ајва́н*, m. das Thier, animal. cf. живинче, звјерка.

Ајгѝр*, m. der Hengſt, admissarius. cf. ждријебац.

Ајгировѝти, ти, то, т. ј. коњ, Hengſt; unverſchnitten, integer, non castratus.

Ајгѝруша, f. unbändigen Geſchlechtstriebes, mulier furens libidine.

А̀јде, ајде́мо, а̀јдете, gehen wir! (fr. allons), eamus.

Ајду́к, m. 1) der Straßenräuber, latro (in dieſem Lande weniger abſcheulich, und näher dem Heldenthume); отишао у ајдуке, er iſt ein Räuber geworden, inter latrones abiit. 2) der Gerichtsheiduk in Ungern, Sirmien, haiduco, hajducus, lictor.

Ајду́ков, ва, во, des ајдук, hajduci.

Ајдуко́ваше, n. das Räuberſeyn, latrocinium.

Ајдуко́вати, кујем, v. impf. ich bin ein ајдук, latrocinor.

Ајду́чија, f. (coll.) die Heiduken, hajduci.

Ајду́чина, f. 1) das Räuberhandwerk. 2) augm. v. ајдук.

Ајду́чица, f. die Räuberin, praedatrix.

Ајду́чки, ка, ко, 1) räuberiſch, latronum. 2) adv. räuberiſch, more latronum.

А̀ј ћиди*! herrlich, wunderſchön, praeclarus. cf. ћиди.

Ајја, vide аја.

А̀јка, f. die Treibjagd, venatio, qua excitatae a servis ferae, in biviis triviisque a venatoribus excipiuntur.

Ајка́ше, n. das Treibjagen, venatio.

А̀јкати, ам, v. impf. jagen, venor.

Ајош, m. (у Срѝјему, у Бачк. и у Бан.) der Schiffsknecht, helciarius. cf. лађар.

Ајошки, ка, ко, 1) Schiffsknechts-, helciariorum. 2) adv. wie ein Schiffsknecht, more helciarii.

А̀јс! vide аис.

А̀јскање, n. vide аискање.

А̀јскати, ам, vide аискати.

А̀јснути, нем, vide аиснути.

Ак*, m. 1) der Lohn, die Beſoldung, stipendium, merces, salarium, cf. плата. 2) ак му је, das hat er verdient! es iſt ihm recht geſchehen, habet, habeat sibi.

Ака́моли (а камо ли), wie erſt, nedum: не дам ни џеби, а камо ли њему;

„Спроћиво и селу си шешка,
„А камо ли кући у којој си.

Акѝ би (у Срѝјему, у Бачк. и у Бан. по варошима), као, als wenn, ac si.

Акмаџа*, f. шица, као кобац, коју Турци, особиш̄о бегови, уваше младу и прѝпишоме, па је носе на руци, као сокола, и у јесен лове с њоме препелице.

А̀ко, wenn, si.

Ако̀в, m. ein Eimer, amphora.
Ако̀вче, чета, n. ein Eimerfäßchen, vas amphorarium.
Ако̀ће, es thut nichts, meinetwegen, quid tum? per me licet.
Акриђа̀кон (акриђакон), m. der Archidiakon, Archidiaconus.
Акрије́ра, m. der Archijerej, Oberprieſter, archiereus: владике су акријере Ристове.
Акрима̀ндрит, m. der Archimandrit, Archimandrita.
Акрима̀ндритов, ва, во, des Archimandriten, Archimandritae.
Акрима̀ндритски, ка, ко, 1) archimandritiſch, archimandritarum. 2) adv. archimandritiſch, more archimandritae.
Акшам*, m. das vierte Gebeth der Türken, nach Sonnenuntergang, oratio quarta Turcarum, post solis occasum.
Ал̂, m. биједа, напаст: ал те не нашао.
Ал*, adj. vide ружичаст.
Ала̀, f. vide изод.
Ала̀, f. vide аждаа: ало несита!
Ала̀ би лепо било, ah! wie ſchön wäre es, bone! deus quam esset praeclarum.
Алаj̀*, m. ein Trupp Soldaten in Parade, acies instructa, pompa militaris: „Туђ ће поћи војска на алаје— „Наредисе алај за алајем—
Алаĵ-барjа̀к*, m. (сш.) die Heerfahne, signum, vexillum: „У десној му руци копље бојно, „А у л'јевој алај-барјак златан—
Алаj̀бег*, m. der Adelfürſt, dux nobilium.
Алаj̀бегов, ва, во, des Alajbegs.
Алаj̀беговица, f. die Frau des Alajbegs.
Алâл*, m. vide благослов: дао ми је с алалом; што човек с правдом стече, то му је алал; да му је алал.
Ала̀ле*, f. pl. vide наруквице.
Ала̀лем*, allein Anſcheine nach, nisi me omnia fallunt. Алалем то ће бити сврака.
Ала̀лити, им, vide опростити, благословити. Кад који што купи од кога, а он каже: „Алали браше.“ А онај му одговори: „Да ти је алал.“
Алаљѝваше, n. das Segnen, benedictio.
Алаљѝвати, љујем, v. impf. ſegnen, benedico.
Алâс, m. (ἁλιεύς, der Fiſcher) vide рибар.
Ала̀сов, ва, во, vide рибаров.
Ала̀ски, ка, ко, vide рибарски.
Ала̀т*, m. das Werkzeug, instrumenta. Без алата нема заната.
Ала̀т*, m. прван коњ, der Fuchs (Pferd), equus rufus.
Ала̀таст, та, то, н. п. коњ, fuchsroth, rufus,
Ала̀тљика, f. ein einzelnes Werkzeug, instrumentum.
Ала̀тов, ва, во, des Fuchſes, rufi equi.
Ала̀туша, f. алатаста кобила, eine Fuchsſtute, equa rufa.
Ала̀тушин, на, но, der Fuchsſtute, equae rufae.
Алâужа, f. vide лапавица.
Ала̀ва*. f. 1) eine Mehlſpeiſe (von Weizenmehl, Schmalz und Honig), cibi genus. 2) од ораа. 3) cf. прстен.
Алва̀лук*, m, das Trinkgeld (auf алва), was man Neugekleideten abfordert, corollarium, munusculum: дај алвалук (ſagt man wie in Oeſterreich: den Schneider auszwicken).
Ала̀тан (говорисе и авлатан), тна, но, weit, bequem (von Kleidern), amplus.
Алва̀ција* (ала̀ција), m. Altwahändler, qui vendit алва.
Алдума̂ше*, чета, n. vid. алвалук.
Алекса, m. Alex, Alexius.
Алексѝје, m. Alex, Alexius.
Алексина̀ц, ица, m. мала варошица, између Ниша и Параћина. Алексиначки, ка, ко, von Алексинац.
Алем драги камен, (сш.): „Међ' камзама алем драги камен—
Алѐмпија, m. (der heilige) Alypius,
Алѐмпије, m. Alypius.
Али, 1) aber, verum. 2) vide или.
Алин драги камен, m. vide алем драги камен.
Ала̀*, f. гвозден колут (у Србији по селима говоре бијочуг), ein eiſerner Ring, z. B. Thürring, Feſſel, annulus: „Ко шо куца алком на врашима?—
Алкура̀н*, m. der Koran, Alcoranus: „На Китану своме алкурану—
Ало̀в, m. велика пређа што се рибе вадају, das Fiſchernetz, rete.
Аљеша̀к, шка, m. ein Kleidungsſtück, vestis.
Аљешѝна, f. augm. v. аљина.
Аљина, f. das Kleid, vestis.
Аљине, f. pl. das Gewand, vestimenta, (auch das Bettgewand), stragula.
Аљиница, f. dim. v. аљина.
Аљкав, ва, во, ſchlaff, laxus.
Аљма, f. eine Art Zwiebeln, cepae genus.
Âм, m. das Geſchirr des Wagenpferdes, lora equi trahentis.
Ама, aber, allein, sed.
Ама̂з*, m. (сш.) Art Gebets der Türken, precis genus: „А у шанцу амаз проучише—
Ама̀лија*, f. 1) запис, или чини какве, што се носе уза се, н. п. амалија од пушке, од главобоље, од грознице и т. д. der Talisman, signum magicum. 2) она кесица, или ку-

тиња, што се у њој носи запис, das Talisman-Käſtchen, capsula servando signo magico:
„Сарајлије златне амајлије,
„Што ђевојке носе у њедрима —
Амам*, m. das Badhaus, Badezimmer, balneum.
Амамџик*, m. dim. v. амам. Амамџик има у свакој Турској соби (ђе спавају људи са женама) за пећи.
Аман, m. j. чини ми се: аман то ће бити.
Аман*! Pardon! Gnade! noli me occidere, serva me.
Аманет*, m. anvertrautes Pfand, depositum: аманет ти Божји моја ђеца, оставио код њега новце на аманет; изјео туђ аманет.
Амбар*, m. 1) das Magazin, horreum, 2) прва капа, што се дигне кад се игра пртена. cf. пртен.
Амбарање, n. das Aufheben der erſten Mütze im Ringſpiel (indem man амбар дају ruft), levatio primi galeri in lusu annuli, cf. пртен.
Амбарати, ам, v. impf. амбар ſagen, dico амбар.
Амбарнути, нем, v. pf. 1) дићи прву капу, кад се игра пртена, cf. пртен. 2) запросити ђевојку ђегоћ, или друго што запскати, n. p. ја сам амбарнуо на једном мјесту.
Амбарски, ка, ко, и n. p. око, врата, des Magazins, horrei.
Амбуља, f. дугачка врећа, ein langer Sack, saccus longior.
Амин! Amen! amen! Амин да Бог да.
Аминање, n. das Amenſagen, adprecatio.
Аминати, ам, v. impf. Amen ſagen, dico amen. Кад стари сват (на свадби), или кум пије у здравље, онда сватови, све два и два, аминају, m. j. вичу: Стари сват чашу пије, Бога моли, амин!
Амо, hieher, huc.
Амрела, m. der Regenſchirm, (österr. das Amrell, nach dem lat. umbrella), umbella (major).
Ан*, m. der Hain, deverticulum.
Ана, f. } Anna, Anna.
Ана, f. }
Анатема (анатемате), f. das Anathem, Anathema: анатеме га мате било; анатемате ђавола и његова имена.
Анатемић, m. des Anathems werth, dignus anathemate. Анатемиште један! (ſchelten gewöhnlich die Mönche, ſtatt анатемиште, weil ſie ſich ein griechiſches Anſehen geben wollen, wo kein ч, ж, ц, ћ, ђ, üblich iſt; und dieſe Affectation ahmen die Anekdoten ſatyriſch nach).
Анатемница, f. die des Anathems würdig iſt, digna anathemate.
Анатемњак, m. vide анатемник.
Англија, f. 1) England, Anglia, Britannia. 2) engliſch Tuch, pannus Anglicus.
Англијски, ка, ко, 1) engliſch, anglicus, britannicus. 2) adv. engliſch, anglice.
Андра, m. (Рес. и Срем.) vide Андро.
Андрак, m. Не знам који му је андрак (у Сријему и Бачк).
Андрија, m. (cf. ἀνδρεῖος?) Andreas, Andreas.
Андријаш, m. Andreas, Andreas.
Андријца, f. dim. v. Андрија.
Андро, m. (Ерц.) hyp. v. Андрија.
Ања, f. hyp. v. Анђелија.
Анђел, m. (говорисе и анђео) der Engel, angelus.
Анђелак, лка, m. hyp. v. анђел.
Анђелија, f. Angelia, Angelia.
Анђелијца, f. dim. v. Анђелија.
Анђелски, ка, ко, engliſch, angelicus. 2) adv. engliſch, angelice.
Анђео, ђела, m. vide анђел.
Ањица, f. dim. v. Ања.
Ањуша, f. augm. v. Анђелија.
Анета, f. Annette, Annula.
Анета, n. pl. (am Stutzen) die Schraubengänge.
Аница, f. dim. v. Ана.
Аничица, f. dim. v. Аница.
Анка, f. Aennchen, Annula.
Анскй, ка, ко, n. p. врата, des Hans, deversorii.
Анта, f. (у Сријему) der Markhaufen, cumulus (terrae) terminalis.
Анто, m. (Ерц.) hyp. v. Антоније.
Антонија, m. } Anton, Antonius.
Антоније, m. }
Антонијца, m. dim. v. Антоније.
Анушка, f. Anna, Anna.
Ančица, f. dim. v. Анка.
Анџар*, m. der Handſchar, culter major.
Анџија*, m. der Hanwirth, dominus deversorii.
Анџијин, на, но, des Hanwirths, domini deversorii.
Анџијски, ка, ко, } 1) Wirths-, domini deversorii. 2) adv. wie ein Wirth, more cauponis.
Анџијскй, ка, но, }

Ао! interj. fapperment! vah! Ао мој брајко!

Ако̀но (а оно), ſo, dann, —, igitur, at: ако није тако, а оно је овако; ако не ћеш ти доћи мени, а оно ћу ја тебе.

Апатѐка, f. die Apotheke, apotheca, pharmacopolium.

Апатѐкар, m. der Apotheker, pharmacopola.

Апатекáрев, ва, во, des Apothekers, Апатекáров, ва, во, pharmacopolae.

Апатѐкáрски, ка, ко, 1) Apotheker-, pharmaceuticus. 2) adv. apothekeriſch, more pharmacopolae.

Апс* m. der Arreſt, custodia: у апсу човек.

Апсáна*, f. der Arreſt, das Arreſthaus, custodia.

Апсѐник, m. der Arreſtant, captivus, qui in custodia est.

Апсити, им, v. impf. arretiren, verhaften, in custodiam mitto.

Áпта, f. Attich, sambucus ebulus Linn.

Áптик, m. der Attichſtrauch, sambucetum ebuletum.

Áптика, f. ein Attichſtengel, ebulum.

Áптов, ва, во, н. п. лист, Attich-, ebuli

Áптовина, f. der Attichſtrauch, sambuci ebuli.

Áпустол, m. Apoſtel, apostolus.

Апустолски, ка, ко, 1) apoſtoliſch, apostolicus. 2) adv. apoſtoliſch, apostolice. Отишао апустолски, т. ј. пјешице, per pedes apostolorum.

Апшѐње, n. das Arretiren, custodia.

Áр*, m. der Pferdeſtall, stabulum equorum. cf. коњушница.

Áрад, m. Stadt im Banat. Áрадски, ка, ко, von Arad.

Áрађанин, m. човек из Арада.

Арáм*, m. проклетство, (das Gelöbniß, v. алал), Fluch! male vortat: арам ти била со и љеб, што си изјео код мене!

Áрамбаша*, m. поглавица ајдучки, der Räuberhauptmann, dux latronum.

Áрамбашин, на, но, des Räuberhauptmanns, ducis latronum.

Áрамбашовање, n. das арамбаша ſeyn, imperium latronum.

Áрамбашовати, шујем, v. impf. арамбаша ſeyn, imperito latronibus.

Арáмија, m. der Räuber, Dieb, fur, latro (mit niederträchtigem Nebenbegriff, während der ајдук ihn nicht hat).

Áрањел (говорисе и аранђео), m. der Erzengel, archangelus: свети шестокрили аранђеле! закриљи ме крилом твојим (кад се моле Богу).

Áрањелов, ва, во, н. п. дан, Erzengelstag (den 8. Nov.), festum S. Archangeli.

Áрањеловица, f. аранђелов пост, die Faſte 8 Tage vor Erzengels-Tag, jejunium Archangeli.

Áрањеловштак, m. човек, који слави аранђелов дан, der den Erzengel Michael zum Hauspatron hat, cliens Archangeli.

Áрањео, ђела, m. vide аранђел.

Áрање, n. das Plündern, depopulatio.

Áрап*, m. vide арапин.

Áрапија, f. (coll.) die Mohren, Mauri:
„Сад навали љута арапијо:
„Нема оног страшнога јунака
„На шарену коњу великоме —

Арапин, m. der Mohr, Aethiops, Maurus.

Áрапинов, ва, во, des Mohren, Aethiopis.

Áрапка, f. 1) die Mohrin, Maura. 2) eine Art harter, ſchwärzlicher Birnen, piri genus.

Áрапов, ва, во, vide Арапинов.

Áрапски, ка, ко, 1) mohriſch, mauricus. 2) adv. wie ein Mohr, more mauri.

Áрапчад, f. (coll.) Mohrenkinder, soboles maura.

Áрапче, чета, n. ein Mohrenkind, puer maurus.

Áр, m. врећа од костријети, ein Sack von Ziegenwolle, saccus e lana caprina.

Áрина, f. augm. v. арап:
„Погледајде арарино моја
„Што ти чини болесница твоја —

Áрати, ам, v. impf. plündern, expilo,

Áратос, (ἀράτος) verflucht, hol's der Teufel! in malam rem! Аратос га било; Аратос ти кирије, сиђи ми с кола. Аратос ти поскура, не прди ми по цркви.

Аратоси́љање, n. das zum-Teufel-wünſchen, detestatio.

Аратоси́љатисе, амсе, v. r. impf. кога или чега, etwas zum Teufel wünſchen, detestor aliquid, exsecror.

Áрач*, m. die Kopfſteuer, tributum, exactio capitum. cf. главница.

Áрач*, арча, m. die Auslage, expensa, cf. трошак.

Áрачлија*, m. der Kopfſteuer-Einnehmer, exactor tributi.

Áрачлијин, на, на, des арачлија, exactoris tributi.

Áрачлијски, ка, ко, der Kopfſteuer-Einnehmer, exactorum tributi.

Арашлáма, f. (ст.) vide аршлáма:
„Арашламе у меду куване —

Арбанáски, (ст.) albaneſiſch, albanice:
„Латински му говори,
„Арбанаски заноси —

Арбúја*, cf. шипка (дрвена или гвоздена), што се набија њом мала пушка кад се пуни, der Ladeſtock, bacillus adigendae glandi plumbeae.

Аргáтија, f. (coll.) die Taglöhner, mercenarii.

Аргáтин, m. (ἐργάτης) der Taglöhner, mercenarius, cf. надничар.

Аргатовáње, n. das Arbeiten um Tagelohn, das Tagelöhnern, operae diurnae locatio.

Аргатовáти, тујем, v. impf. taglöhnern, mercede conduci, laborare.

Ардóв, m. das Faß, dolium. cf. буре.

Ардóвић, m. dim. v. ардов.

Арéнда, f. (по Срнјему, по Бачк. и по Бан.) der Pacht, redemtio, conductio: узео под аренду.

Арéндáтор, m. der Pächter, redemtor.

Арéндáторов, ва, во, des Pächters, redemtoris.

Áрка*. f. der Rücken, dorsum (im Kleide), vide леђа.

Арлáкача, f. ein lärmend luſtiges Frauenzimmer, femina tumultuosa.

Арлáње, n. das Lärmen (der Kinder), tumultuatio.

Áрлати, ам, v. impf. lärmen, tumultuor.

Арнáут*, m. der Arnaut, Albaneſe, Albanus.

Арнáутинов, ва, во, des Arnauten, Albani.

Арнáутити, им, v. impf. zum Arnauten machen, facio esse Albanum.

Арнáутитисе, имсе, v. r. impf. ein Arnaut werden, fio Albanus.

Арнáутка, f. 1) die Arnautinn, Albana. 2) eine Arnautinn, (Art langer Flinte), telum albanum.

Арнáутлук*, m. Арнаутска земља, Albanien, Albania.

Арнáутоpац, пца, m. Арнаутски пиштољ, die albaneſiſche Piſtole, telum minus Albanum.

Арнáутски, ка, ко, 1) Albaneſer, albanus. 2) adv. albaneſiſch, more albani.

Арнаучéње, n. das Albaniſiren, mutatio in Albanum.

Арнаучáд, f. (coll.) junge Arnauten.

Арнáуче, чета, n. ein Albaneſer Kind, puer albanus.

Áрњеви, m. pl. das Dach eines (ſonſt offenen) Bauernwagens, von Stäben und einer Rohrmatte darüber, tectum currus rustici.

Арпаџúк*, m. eine Art Zwiebeln zum Verſetzen, ceparum genus.

Áрса, m. (Рес. и Срем.) vide Арсо.

Áрсен, m. Arſenius, Arsenius,

Арсéнија, m. } Arſenius, Arsenius,
Áрсеније, m. }

Áрсица, m. dim. v. Арса.

Áрсо, m. (Ерц.) hyp. v. Арсеније.

Áртија, f. das Papier, charta.

Артијéшина, f. } augm. v. артија.
Артијéшина, f. }

Áртијица, f. dim. v. артија.

Áртовање, n. das Berathen, Hofmeiſtern, conſiliatio.

Áртовати, артујем, v. impf. кога, berathen, hofmeiſtern, conſilior.

Архиђáкон, m. vide акриђакон.

Архимáндрит, vide акримандрит.

Архимáндритов, ва, во, vide акримандритов.

Архимáндритски, ка, ко, vide акримандритски.

Арчéње, n. das Verzehren, Verbrauchen, consumtio, absumtio.

Áрчити, им, v. impf. verbrauchen, absumo.

Áрчитисе, имсе, v. r. impf. ſich in Unkoſten ſetzen, expensas facio.

Аршлáма*, f. Art Frühkirſche, cerasi genus.

Áршин, m. die Elle, ulna.

Áсан-пáшина паланка, f. мала варошица на десном брнјегу ријеке Јасенице (у Србији).

Áсна, f. (по Срнјему и по Бачк.) der Nutzen, Gewinn, utilitas. cf. вајда,

Áснити, им, v. impf. nutzen, prosum.

Áсновит, та, то, nützlich, utilis.

Áспа, f. der Hautausſchlag, pustulae.

Áспида, f. die Viper, Otter, aspis: зла као аспида (реку злој жени).

Астáл, m. (по Срнјему, по Бачк. и по Бан.) der Tiſch, mensa, cf. сто.

Астáлчић, m. dim. v. астал.

Астáр*, m. das Unterfutter (von Baumwolle), munimen vestis.

Áсура*, f. vide рогожина.

Асурџија*, m. der Mattenflechter, qui tegetes plectit e scirpo

Асурџијин, на, но, des Mattenmachers, tegetum confectoris.

Áт*, m. das arabiſche Roß, equus arabs. С туђа ата усред блата.

Атанацко, m. Athanas, Athanasius.

Атáње, n. das Achten, attentio.

Атáр, m. das Gebiet, ager, fines.

Áтати, ам, v. impf. (achten?) марити, или прнањати зашто, achten, attendere: да ти ата за тим, то би ти научио.

Атаџúрати, ам, v. pf. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) (fr. attaquer) angreifen, aggredior. cf. ударити.

Ате́р*, m. der Gefallen, gratia, gratificatio: суди по атеру. Атерова кућа у потоку, једва јој се шљеме види.

Ати́бур, m. кожа од прне овце, што се меће на седло кад се јаше.

Ати́киња, f. vide бедевија.

Ати́ја*, m. vide коњик (који јаше на ату).

Ато (d. i. а то), ſieh da! en: кад ја тамо, а то њега нема.

Ати́ски, ка, ко, 1) einem Edelroß gemäß, equi arabici. 2) adv. wie ein at, more equi arabici.

Ати́ула, f. das Geſimſe, cymatium.

Ати́ћа, m. (Рес. и Срем.) vide Ако.

Ати́м, m. Joachim, Joachim.

Ати́ма, f. Joachima, Joachima?

Ати́о, m. (Ерц.), hyp. v. Аким.

Афе́рим*! bravo! macte! Турски аферими и калуђерски благослови.

Афи́јун*, m. das Opium, opium.

Ах! interj. ach! ah! cf. а!

А́ца, m. (Рес. и Срем) vide Ацо.

А́цко, m. dim. von Алекса.

А́цо, m. (Ерц.) hyp. v. Алекса.

Аче, чета, n. ein junger at, arabiſches Füllen, pullus equi arabis.

А́чење, n. Art dehnenden Sprechens, prolatio vocum lenta, et diducta.

А́читисе, имсе, v. r. impf. gedehnt ſprechen, diduco voces.

Аџа́ип*, m. Wunder, prodigium!

Аџа́мија*, f. unerfahren (aus Jugend), inexpertus, rudis (auch vom Pferde).

Аџија*, m. der Pilger, (Chriſt der in Jeruſalem, oder Türke, der in Mekka geweſen iſt), peregrinus religionis ergo.

Аџијин, на, но, des Hadſchi, peregrini religionis ergo.

Аџи́јница, f. die Frau eines Hadſchi, uxor peregrinatoris religiosi.

Аџи́јски, ка, ко, 1) Hadſchi-, peregrinatoris religiosi. 2) adv. wie ein Hadſchi, more peregrinatoris religiosi.

Аџилук*, m. die Pilgerſchaft, Pilgerreiſe, peregrinatio religionis ergo.

Аџинедомак, m. (komiſch) ein Pilger, der aber nicht bis an das Ziel ſeiner Wallfahrt gegangen, peregrinator sacer imperfectus, mendax.

А́џо, m. hyp. v. аџија.

Аџува́н*, m. der Liebling, Ganymedes, scortum, puer.

А́ша*, f. 1) vide абајлија. 2) ударити у ашу, abläugnen, infitior. Док је аша, дотле кућа наша.

Аша́ње, n. dar Abläugnen, infitiatio.

Аша́ријаот, та, то, vide несташан.

А́шати, ам, v. impf. abläugnen, infitior.

Аши́гџија*, m. der gerne careſſirt (liebelt), qui puellis blanditur.

А́шик*, verliebt, amore captus: „Он се на њу ашик учинио —

А́шиковање*, n. das Careſſiren, amores, blanditiae.

А́шиковати, кујем, v. impf. c ким, careſſiren, blandiri alicui, amores habere.

А́шлук*, m. die Unkoſten, sumtus.

А́шлучење, n. das Beſtreiten der Unkoſten, sumtuum aut victus suhministratio.

А́шлучити, им, v. impf. beſtreiten, sumtum suppedito.

А́шов, m. гвоздена лопата, die eiſerne Schaufel, palla ferrea.

А́шта? } (по Ерцеговини) was? quid?
А́што? }

А́шчија*, m. vide кувар. Бог срећу дијели, а ашчија чорбу.

А́шчијин, на, но, des Kochs, coqui.

А́шчијница, f. 1) vide куварица. 2) die Küche, culina.

А́шчилук*, m. die Kochkunſt, die Kocherey, ars (res) coquinaria.

Б.

Ба́ба, f. 1) очина, или материна мајка' die Großmutter, avia. 1) стара жена-altes Weib, vetula. 2) превести бабу, кажу ђеца кад баце малу плочицу од камена преко воде; али је тако баце, да одскаче повр воде.

Ба́ба, m. (Рес. и Срем.) vide бабо.

Ба́ба клисара, f. баба, што мијеси поскурице, die Frau, die das Communionbrot für die Kirche bäckt, diaconissa pani sacro pinsendo.

Баба́јко, m. (понајвише у пјесмама) vide бабо: „Мој бабајко не слушам те стари — „Камо Раде мој мили бабајко? —

Ба́бак, бапка, m. на косишту онај дршчић, што се држи руком за њега кад се коси (у Сријему кажу руцељ), die Senſengriffe, capuli in manubrio falcis foenariae.

Бабе́тина, f. augm. v. баба.

Ба́бин, на, но, der Großmutter gehörig, aviae. 2) der alten Frau gehörig, vetulae.

Ба́бин, на, но, vide бабов.

Ба́бина душица, f. eine Pflanze, herbae genus.

Ба́бина рупа, f. die Genickhöle, cavum cervicis.

Ба́бине, f. pl. (у Сријему Ђекоји говоре бабиње) 1) das Wochenbett, puerperium. 2) der Wochenbesuch, salutatio puerperae. Код Срба трају бабине обично седам дана. За тије седам дана долазе дању жене на бабине (и доносе част (н. п. пите, уштипке, ракију, вино и т. д.) и Ђетету дарове), те се часте и веселе; а ноћу дођу комшије и комшинице, познанице и познанице, те чувају бабине, т. ј. сједе сву ноћ код породиље, и разговарајуће и пјевају, а особито трећу и седму ноћ („Није седму ноћ дочуван" — имају обичај рећи ономе, који је мало сулудаст). Тада не смије ни једно заспати: зашто други једва чекају да га огаре, или да му пришију штогођ (какав дроњак, или читаво Ђебе) за аљине. На бабинама пјевају свавојаке пјесме, а неке имају које се само тада пјевају, н. п.

„Ој на делу на голему боб се зелени.
„Ако га је посејао ше се зелени?
„Мирко*) га је посејао ше се зелени,
„Ружа**) га се назобала, срце је боли. —
„Колалом лалом ко му отац беше?
„Колалом лалом тај му***) отац беше.
„Колалом лалом ко му деда беше?
и т. д.

Нијесам му био на бабинама (да знам колико му је година).

Ба́бини дни, m. pl. letzte Märzſchnee, nix cadens mense martio.

Ба́бини укови, Приповиједају, да је у то доба некаква баба ишћерала јариће у планину, па дуњо сјевер и ударио снијег, а она рекла: „Врц марцу не бојим ше се: моји јарчићи петорошчићи". На то се расрди март, па навали са снијегом и с мразом, те се смрзне и окамени и баба и њезини јарићи. Кажу, да се и данас може видјети у некаквој планини (ђе се то догодило) оно камење, што је постало од бабе и од јарића: баба стоји у сриједи, а јарићи око ње.

Ба́бино уво, n. ein Kraut, herbae genus.

Ба́бица, f. 1) dim. v. баба. 2) die Hebamme, obstetrix. 3) оно гвожђе (као мали наковањ), што се на њему оштривају косе.

*) Или како буде име оцу.
**) Или како буде име матери.
***) Како му буде име.

Ба́бичење, n. das бабица-ſeyn, obstetricatio.

Ба́бичити, им, v. impf. Geburtshülfe leiſten, obstetricari.

Ба́бо, m. (Ерц.) vide отац.

Ба́бов, ва, во, des бабо, patris.

Ба́бура, eine Art irdenen Ofens (ohne Kacheln), fornax simplicissima.

Бабу́скара, f. vide бабетина.

Ба́бушина, f. das Weichfleiſch, caro inguinalis.

Бавр̀љање, n. Umherſchlendern, vagatio.

Бавр̀љати, ам, v. impf. umherſchlendern, vagor.

Ба́га, f. некаква болест коњска.

Ба́гана, f. кожица јагњећа, das Lammfell, pellis agnina.

Багате́ла, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Kleinigkeit (bagatelle), res parva.

Багла́ма, f. 1) (највише се говори у млож. бр. багламе) оно гвожђе, што држи врата за довратник (cf. шарке), Angel und Band an der Thüre. cardo et vinculum januae. 2) мала тамбурица од три жице, trichordii genus, eine kleine Pandore von drey Saiten.

Ба́лав, ва, во, н. п. коњ.

Багрда́н, m. мала варошица између Јагодине и Баточине.

Ба́грена, f. der Acacienbaum, Robini pseudoacacia Linn.

Бадава́*, Бадава́д, Бадава́де, } unentgeltlich, gratis.

Бадавација*, m. der alles umſonſt haben will, qui omnia vult sibi gratis dari.

Ба́дало, n. оно мјесто, ђе ударају ђеца крајем од штапа кад се бањају. cf. банаписе.

Ба́дањ, дња, m. велика шупља клада, што кроз њу тече вода, те обрће коло на каишчари воденици, die Röhre, canalis.

Ба́дање, n. das Stechen, punctio.

Ба́дати, ам, v. impf. 1) leiſe ſtechen, pungo leniter. 2) leiſe gehen, incedo punctim.

Ба́дем*, m. Mandel, amygdalus.

Ба́демов, ва, во, Mandel-, amygdali.

Бадјава́, Бадјава́д, Бадјава́де, } (у ос) vide бадава.

Ба́дљи, f. pl. некаква болест у очима.

Бадња́к, m. сирова церова главња, што се, по обичају, у очи Божића ложи на ватру. Бадњака морају бити два или три, и морају се у очи Божића (на бадњи дан) и осјећи. Кад се у вече смркне, онда домаћин унесе бадњаке у кућу, и нало-

жи на ватру; кад ступи с бадњаком у кућу, онда рече: „Добар вече и честит вам бадњи дан". А из куће га какав мушкарац поспе житом и одговори му: „Дао ти Бог добро срећни и честити". По Ерцеговини ће су велике куће, онђе довуку бадњаке на шест или на осам волова, па нађерају кроз кућу, те ишћерају волове на друга врата, а бадњаке скину у кући — Кад већ бадњаци прегоре, онда (сјутрадан, на Божић) узму оне угарчиће, те метну у башчи на какву младу шљиву, или на јабуку. cf. Божић и̏ђ полажајник.

Ба̀дњи дан, њега дне, m. der Christabend, dies ante festum Christi natale.

Ба̀дњић, m. dim. v. бадањ.

Баждàрина, f. (ст.) Zollgeld, portorium:

„На водици вила баждарица,
„Те узима тешку баждарину:
„Од јунака оба црна ока,
„А од коња ноге све четири —

Баждàрица, f. (ст.) Zöllnerin, portitrix (?), cf. баждарина.

Баждàрски, ка, ко, н. п. кантар, zöllnerisch, portitorum.

Ба̀за, f. vide зова.

Базѐрђа̀мбаша*, m. der mit dem Aus- und Einfuhr-Zolle Beleihte, portorio praefectus.

Базѐрђа̀мбашин, на, но, дев базерђамбаша, portorii praefecti.

Базѐрђа̀н*, m. vide трговац.

Базја̀ш, m. мали намастирић на лијевом бријегу Дунава (у Банату).

Ба̀ир*, m. das Ufer, ripa, cf. бријѐг, обала.

Ба̀ја, f. hyp. v. баук.

Ба̀ја, f. Stadt in Südungern, nomen urbis. Бајски, ка, ко, von Баја.

Ба̀јалица, die Zauberin, incantatrix. Пјевају како се разбољео у сватовима (кад се женио бунгур челебија тараном ђевојком) купус на сланини, па му довели пројубајалицу да му баје: „Проја баје, купуса нестаје. —

Ба̀јање, n. das Zaubern, incantatio.

Ба̀јат, та, то, altbacken, vetus, non recens.

Ба̀јати, јем, v. impf. zaubern, incanto (morbum, dolorem).

Ба̀јко, m. Mannsname, nomen viri.

Ба̀јна̀ лука, f. град и варош у Босни на води Врбасу. Бајнолу̀чанин, човек из Бајне луке. Бајнолу̀чка, жена из Бајне луке. Бајнолу̀чки, ка, ко, von Бајна лука.

Ба̀јо, m. Mannsname, nomen viri.

Ба̀јчета, m. Mannsname, nomen viri.

Ба̀ка, f. hyp. v. баба.

Ба̀ка*! vide гле!

Бака̀л*, m. трговац, што продаје сир, масло, мед и т. д. der Spezereyhändler, condimentarius.

Бака̀лка, f. die Spezereykrämerin, condimentaria.

Бака̀лница, f. бакалски дућан, das Spezereygewölbe, taberna condimentarii.

Бака̀лов, ва, во, des бакал, condimentarii.

Бака̀лски, ка, ко, 1) Gewürzkrämer-, condimentarii. 2) adv. wie ein Gewürzkrämer, more condimentarii.

Ба̀кар*, кра, m. das Kupfer, cuprum.

Ба̀кат, кта, m. das Getrappe, incessus cum sonitu.

Ба̀ква, f. оно мјесто, ђе се стаје ногом, кад се баца камен с рамена, Standort der Steinwerfenden, statio jaculantium saxa.

Ба̀кин, на, но, der бака, vetulae.

Бакла̀ва*, f. eine Art пита, placentae genus.

Бакра̀ч*, m. vide котао.

Бакра̀чић, m. dim. v. бакрач.

Бакра̀члија*, f. vide узенђија.

Ба̀крен, на, но, kupfern, cupreus, aeneus.

Бакта̀ње, n. das Trappen, incessus cum sonitu.

Ба̀ктати, кћем, v. impf trappen, sonitum edo incedens.

Ба̀куља, f. на дрвету (особито растову и церову) до коре, од прилике с три прста дебело. Бакуља је бјеља од правога дрвета и прије иструли од њега.

Бала̀бан*, m. назеба, кијавица, der Schnupfen, gravedo, pituita.

Ба̀лав, ва, во, rotzig, mucosus.

Ба̀лавац, вца, m. der Rotzige, puer mucosus.

Ба̀лавица, f. das Rotzmädchen, puela mucida.

Бала̀нтић, m. der Klöppel, tudicula.

Ба̀лван, m. велики дирек као греда, Balken, trabs.

Ба̀ле, f. pl. слине, der Rotz, mucus.

Ба̀лега, f. н. п. говеђа, коњска, овчја, der Unflat, Viehkoth, stercus.

Балѐгање, n. das Misten, Kothmachen (vom Vieh), cacatio pecorum.

Балѐгати, ам, v. impf. misten, den Koth von sich geben, stercus facio.

Балѐње, n, vide баљење.

Ба̀лија, f. (verächtlich) der Türke, turca, (per convicium).

Балијѐтина, f. augm. v. балија.

Ба̀лити, им, v. impf. ratzen, muco maculo 2) rotzen, weinen, muco maculor flendo.

Ба̀ло, m. vied балавац.

Ба̀лсам, m. der Balsam, balsamum.

Ба̀лта*, f. vide сјекира (али се ри-

јетко говори, н. п. ја говорим, а он ни у балту).

Ба̀лук*, m. } рибља трава, die Fiſch-
Ба̀лукат, m. } horner, Tollhörner, cocculi indi.

Ба̀лчак*, m. у сабље, или у мача оно, ђе се држи руком, der Griff am Säbel, capulus:

„Крвава му сабља до балчака —

Баљѐмез, m. die größte Art Kanonen, grobes Geſchütz, tormentum majus:

„Све баљемез баљемеза више,
„А лубарда лубарду дозива —

Баљѐње, n. das Rotzen, muci emissio.

Ба̀мбадава̀, ganz unentgeldlich, plane gratis.

Ба̀н, m. der Ban, banus.

Ба̀њање, n. 1) vide бенетање. 2) das Banatiſiren-Spiel, ludi genus.

Банàт, m. das (Temeswarer) Banatim Süden Ungerns, Banatus.

Ба̀натити, ам, vide бенетати.

Ба̀натисе, амсе, v. r. impf. Кад оће ђеца да се банају, најприје се договоре, до колике ће године женити трљу; онда узме свако свој штап по средини, па ударају окомице у земљу и тако редом бацају штапове с једнога мјеста; које најдаље баци, оно је цар, а које најближе, оно је трља. Потом трља покупи све штапове, па да свакоме свој, а свој метне попријеко пред цара тако близу, како га цар стојећи управо може довапити својим штапом; онда цар баци жмурећи свој штап те удари трљин (ако ли умаши, онда он буде трља, а трља цар), па онда сједе; ђе се царев штап устави, онђе мора трља свој штап да замјести (т. ј. да га измакне), па онда сви редом бацају (не жмурећи) и погађају у трљин штап: сваки треба дотле да бије у трљин штап (и трља једнако мора свој штап да замјешта) докле не умаши; а кад умаши, онда му трља узме штап и баци у сувогрожње (т. ј. на страну), па онда остали сви бацају тако редом; а цар на пошљетку, и он бије док двапут не умаши. Онда трља покупи све штапове из сувога грожња, па он погађа свим штаповима редом у свој штап; чијим штапом погоди, онај буде трља; а кад погоди царевим штапом, онда цар буде трља, а трља цар; ако ли свима штаповима умаши, онда покупи све штапове, па да свакоме свој, а свој метне пред цара као и најприје, па погађају опет наново. Други пут (т. ј. друге године царовања) цар има три маше (т. ј. погађа у трљин штап док трипут не умаши), трећи пут четири и т. д. а трља други пут сједе на бадало (т ј. на оно мјесто, ђе ударају штаповима кад и бацају) кад погађа у свој штап; трећи пут се примакне колико може скочити, а четврти пут колико је дуг кад пружи руке. Кад изиграју онолико пута (или кад један цар онолико година царује), до колико су погодили да жене трљу, онда га жене, т. ј. стану сви у ред један за другим, па се раскораче те трља прође четвороношке између њихови ногу, а они га сваки удари по једном шаком, или дрветом (како погоде најприје) по гузици.

Банàтскй, ка, ко, 1) Banater. 2) adv. banatiſch.

Банàћанин, m. der Banater, Banatus.

Ба̀ница, f. die Banin, bana, bani uxor.

Ба̀нка, f. der Bankozettel, syngrapha mensae feneratoriae publicae.

Банкро̀т, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) der Bankerutirte, decoctor, impar solvendo, cf. пропалица.

Банкротѝрање, n. das Bankerutiren, decoctio.

Банкротѝрати, ам, v. pf. und impf. bankerutiren, decoquo.

Ба̀новина, f. Land, wo ein Ban herrſcht, das Banthum, banatus.

Ба̀новић, m. Banſohn, bani filius. У пјесмама, и у приповиједпкама о Бановићу Страњи чуо сам ђе се изговара Ба̀новић.

Ба̀новица (ба̀новица), f. vide баница.

Баностол, m. брдо у Срнјему (између Карловаца и Крушедола).

Ба̀нути, нем, v. pf. unverhofft kommen, ex insperato adesse.

Ба̀ња, f. 1) Bad, balneum (cf. ital. bagno). 2) варош у Србији (близу Ниша):

„Да би посл'о Вељка арамбашу,
„Ко ће чувати' Бању на крајини? —

3) намастир у Далмацији.

Ба̀њâ лука, f. (у Срнјему и у Бачк.) vide Бајна лука.

Бањàни, m. pl. Gegend in der Herzegowina an der Grenze von Montenegro:

„Да отиде у Баљане равне —

Бањàње, n. vide купање.

Ба̀њатисе, амсе, vide купатисе.

Ба̀пскй, ка, ко, 1) altweibiſch, anilis. 2) adv. altweibiſch, aniliter.

Ба̀р, барем, wenigſtens, saltem.

Ба̀ра, f. Lache, Pfütze, lacus, lacuna.

Бара́бар*, in einer Linie, simul (it, non sequitur) parallele.

Бараба́рење, n. das Gehen in gleicher Linie; das Messen, contentio.

Бараба́рити се, имсе, v. r. impf. с ким, sich in gleiche Linie stellen, comparor, contendo. cf. поредити се.

Ба́рак, m. eine Art langhaariger Hunde, canis pili longi.

Ба́рам, m. nom. propr. einer Stadt:
„Ја сам јунак од Барама града,
„Ја сам диздар у Бараму граду —

Бара́тање, n. das zu-thun-Haben mit jemand, negotia cum aliquo.

Бара́тати, ам, v. impf. (vom ital. barattare) с ким, mit wem zu thun (Geschäfte) haben, negotium habere cumaliquo

Бардачија*, m. Kannentöpfer, cantharorum figulus.

Бардак*, m. крчаг с носцем, Kanne (irdene), cantharus fictilis.

Бардачина, f. augm. v. бардак.

Бардачић, m. dim. v. бардак.

Ба́рем, vide бар.

Ба́реш, m. Sumpf, palus.

Ба́рило, n. некаква мјера (ital. barile, franz. baril), etwa eine Tonne, orca, amphora: колико је Дунаво, има у њему сто барила воде (у приповиједци).

Ба́рица, f. dim. v. бара.

Ба́рјак*, m. Fahne, signum, vexillum.

Барјактар, m. Fahnenträger, signifer.

Барјактарев, ва, во, des Fahnenträgers, signiferi.

Барјактаров, ва, во, des Fahnenträgers, signiferi.

Барјактарски, ка, ко, 1) Fähnrichs-, signiferi. 2) adv. wie ein Fähnrich, more signiferi.

Ба́рјам*, m. das Bairamsfest, festum Bairam apud Turcas.

Ба́рјамовање, n. das Feyern des Bairams, celebratio diei bairam.

Ба́рјамовати, мујем, v. impf. u. pf. das Bairamsfest begehen, ago diem festum bairam:
„Смиљанићу домадер се нађи,
„Нека Турци с миром барјамују —

Ба́рјачић, m. dim. v. барјак.

Ба́рка, f. der Fischbehälter, Fischhalter, vivarium piscium.

Ба́рна, m. (по Срнјему и по Бачкој) der Gaul, caballus.

Баровит, та, то, sumpfig, paludosus, uliginosus.

Ба́рут*, m. пушчани прах, das Schieß-, Pulver, pulvis pyrius. cf. прах.

Барутана*, f. das Pulvermagazin; die Pulverfabrik, horreum pulveris pyrii; officina pulveris pyrii.

Ба́рутни, на, но, n. p. кеса, Pulver-(Beutel), pulveris pyrii.

Басама́к*, m. die Treppenstufe, gradus.

Баса́ње, n. das Daherschlendern, incessus inconsultus.

Ба́сати, ам, v. impf. ићи не гледајући куда, daherschlendern, incedo temere.

Ба́скија, f. vide жнока.

Ба́сма*, f. 1) gedruckte Leinwand, linteum pictum. 2) Art Pulverbüchse, genus pyxidis ad pulverem nitratum.

Баста́, in der Redensart: то теби не баста учинити, m. j. то ти не може учинити (von ital. basta?); ако ти баста.

Ба́стисати*, ишем, v. pf. zertreten, vernichten, perdo. cf. погазити, покварити:
„Лави би му чадор бастисали —

Ба́т*, m. vide срећа.

Ба́та, m. (Рес. и Срем.) vide бато.

Батак, m. die Hüfte nebst dem Fuße beym Geflügel, femur (volatilium).

Бата́л*, покварено, разваљено, запуштено, н. п. пушка, сат, виноград, verdorben, corruptus.

Бата́лија, f. штогод покварено, н. п. пушка, сат, verdorbenes Zeug, res corrupta.

Бата́лија, f. vide битка.

Бата́лити, им, v. pf. н. п. пушку, сат, виноград, verlassen, verwahrlosen, desero.

Бата́љивање, n. das Verwahrlosen, neglectio.

Бата́љивати, љујем, v. impf. verlassen, negligo, desero.

Бата́љица, f. der Rumpf des Arms, ohne Hand, brachium mutilum manu.

Ба́тар, тра, m. вода у Мачви:
„Иза Батра са села Салаша —
„Тврде страже покрај Батра баци —

Ба́тати, ам, v. impf. (cf. ital. battere?) schlagen, klopfen, pulso:
„Божић бата на обоја врата,
„Да унесе три товара злата —
пјевасе у очи Божића.

Ба́тачић, m. dim. v. батак.

Ба́тина, f. 1) der Stock, fustis. 2) сулудаст човек, der Stock, stipes. 3) океш батину! du kriegst (thust) es gewiß nicht, nequaquam auferes (facies).

Батињање, n. das Vorbringen von dummem Zeug, deliratio, nugae.

Батињати, ам, v. impf. говорити којешта, dummes Zeug daher schwätzen, nugari.

Ба́тињица, f. dim. v. батина.

Ба́тли*, adj. indecl. vide срећан.

Ба́тлија, m. der Glückliche, felix.
„Јер је Лазо у боју батлија —

Ба́то, m. (Ерц.) 1) hyp. von брат. 2) manchmal so viel als бабо (Vater), pater.

Ба́ток, m. (око Дунава доље од Пореча) gedörrtes Fischfleisch, piscis arefactus.

Ба̀точина, f. мала варошица између Багрдана и Асан-пашине паланке.
Ба̏ћа, m. hyp. von брат.
Ба̀ук, m. der Baubau, Wauwau, terriculum.
Ба̀укање, n. das Baubauen, terrificatio.
Ба̀укати, учем, v. impf. baubauen, terrifico.
Ба̀укнути, нем, v. pf. baubauen, terrefacio.
Ба̀ура, f. само у овој загонетки: Јаше тута на баури? m. j. сврака на крмачи.
Бацка̀ње, n. das Umherwerfen der Füße, z. B. von Kindern, jactatio pedum.
Бацка̀тисе, амсе, v. r. impf. н. п. ногама, mit den Füßen umherwerfen, jacto pedes.
Ба̀цање, m. das leise Stechen, punctio lenis.
Бацање, n. das Werfen, jactatio.
Ба̀цати, ам, dim. v. бости.
Ба̀цати, ам, v. impf. 1) werfen, jactio. 2) пушке, losschießen, emitto ictum.
Ба̀цатисе, амсе, v. r. impf. werfen, jacere: бацајусе ђеца камењем.
Бацка̀ње, n. dim v. ба̀цање.
Ба̀цкати, ам, dim. v. ба̀цати.
Ба̀цити, им, v. pf. 1) werfen, jacio. 2) пушку, losschießen, emitto ictum.
Бацитисе, имсе, v. r. pf. werfen, jacio: „Прости Боже и бијела цркво, „Да се бацим једном преко тебе—
Ба̀чва, f. велика каца задњивена као буре, ein großes Faß, dolium.
Ба̀чванин, m. einer aus der Bačka, Serbus e Bacia.
Ба̀чванка, f. die Batscherin, femina baciensis.
Ба̀чванскӣ, ка, ко, 1) Batscher, baciensis. 2) adv. wie Batscher, more baciensium.
Ба̀чванче, чета, n. ein junger Batscher, puer baciensis.
Ба̀чва̀нчица, dim. v. Бачванка.
Ба̀чкӣ, m. die Batschka, regio baciensis.
Ба̀чкӣ, ка, ко, Batscher, baciensis.
Ба̀ца*, f. рупа на кући, куда излази дим, der Rauchfang, das Rauchloch, fumarium. cf. комин, димњак.
Ба̀ца̀к, n. das Bein, der Schenkel, crus.
Ба̀ца̀клија, f. der Holländer Dukaten (wegen der geharnischten Beine), aureus hollandicus.
Ба̀ш*, 1) глава (и код Турака то значи), н. п. баш од лађе, m. j. предњи крај лађе. 2) баш не ћу; нема баш ништа; баш сад дође; gerade, ipsum.
Ба̀ша*, m. 1) у Србији и у Босни зову сваког Турчина (који није бег или какав ага) башом (као у Србији што зову сваког варошанина господаром), н. п. Усени баша, Смаил баша и т. д. 2) баше, pl. eine Art Adeliger, nobilium genus: „Ослиште баше Бијоградске —
Ба̀шење, n. das Baschen (Bascha zu einem sagen), appellatio bassae nomine.
Ба̀шење, das Betragen wie ein Bascha, affectatio dignitatis bassae.
Ба̀шин, на, но, des Bascha, bassae.
Ба̀шинскӣ, ка, ко, 1) Bascha-, bassae, bassarum. 2) vdv. wie ein Bascha, more bassae.
Ба̀шити, им, v. impf. кога, zu einem Bascha! sagen, bassam appello aliquem.
Ба̀шитисе, имсе, v. r. impf. sich zum Bascha machen, facere se ipsum bassam.
Ба̀шитисе, имсе, v. r. impf. sich als Bascha betragen, stolz thun, affecto bassae dignitatem et jus.
Ба̀шка*, vide особито, н. п. он живи башка од свога оца, m. j. не живи с оцем.
Ба̀ш-кнез, m. cf. кнез.
Ба̀шлук*, m. 1) глава у преслице, der Rocken, colus. 2) оглавар коњски, der Halfter, capistrum.
Ба̀шчина, f. очевина, или оно мјесто ђе се ко родио, väterliches Erbe, patrimonium.
Ба̀шча*, f. 1) градина, Garten, hortus. 2) шљивик, или оно мјесто, куд су посађене јабуке и крушке, Obstgarten, hortus.
Ба̀шчина, f. augm. v. башча.
Ба̀шчица, f. dim. v. башча.
Башчова̀н*, m. } Gärtner, hortula-
Башчова̀нџија, m. } nus.
Бдѐније, n. vide денније.
Бѐ, interj. geh, abi:
„Бе не лудуј моја снао драга —
Бѐг*, m. der Beg, begus (?).
Бѐг, m. (Рес. и Срем.) vide бјег.
Бега̀ње, n. (Рес. и Срем.) vide бјегање.
Бѐгати, ам, (Рес. и Срем.) vide бјегати.
Бегѐј, m. Ort im Banat, nomen loci in Banatu.
Бегѐнисати*, нишем, v. pf. н. п. ђевојку, јело какво, чоу, Gefallen finden, probo.
Бѐглук*, m. 1) die Frohne, angaria, opera serva: отишли на беглук. 2) der Fiscus, das Aerarium, die Kammer, der fürstliche Schatz, fiscus: војницима дају барут из беглука; узели му све у беглук (confiscirt).
Бѐглучѐње, der Frohndienst, operae servae praestatio.
Бѐглучити, им, v. impf. frohnen, angariam praesto.
Бѐглучкӣ, ка, ко, н. п. чардак, амбар, herrschaftlich, domini.
Бѐгов, ва, во, des Begs, begi.

Бѐговац, вца, m. einer von des Begs Leuten, homo begi, miles, puer.
Бѐговица, f. die Begin, bega.
Бегу̀нац, нца, m. (Рес. и Срем.) vide бјегунац.
Бѐда, f. (Рес. и Срем.) vide биједа.
Бедѐвија, f. Arabiſche Stute, equa arabs. cf. аткиња.
Бѐден, m. vide зид.
Бѐдити, им, (Рес. и Срем.) vide биједити.
Бѐдрика, f. eine Gattung Aepfel, mali species.
Бѐдрица, f. (ст.) vide бедро:
„Па потрже мача од бедрице —
Бѐдро, n. der Schenkel, crus.
Бѐђење, n. (Рес. и Срем.) vide бијеђење.
Бежа̀н, f. (Рес. и Срем.) vide бјежа̀н.
Бѐжан, m. (Рес. и Срем.) vide бјежан.
Бежа̀ње, n. (Рес. и Срем.) vide бјежање.
Бѐжати, жим, (Рес. и Срем.) vide бјежати.
Бѐз, ohne, sine.
Без*, m. vide платно 1.
Безазлен, на, но, ohne Arg, argłos, unſchuldig, innocens.
Безазлено̀ст, f. die Unſchuld, innocentia.
Безако̀ник, m. ein Menſch ohne Religion, carens religione.
Безако̀ница, f. Frauenzimmer ohne Religion, mulier carens religione.
Безако̀ње, n. (ст.) die Irreligion, impietas:
„У Инђији тешко безаконје:
„Не поштује млађи старијега' —
Бѐзбожан, жна, но, gottlos, atheus.
Бѐзбожник, m. ein Gottloſer, atheus.
Бѐзбожница, f. die Gottloſe, athea.
Бѐзбрижан, жна, но, ſorglos, ſorgenfrey, solutus cura, securus.
Бѐзводан, дна, но, waſſerlos, carens aquis.
Безглавàн, вна, на, ohne Oberhaupt, z. B. eine Familie, deren Starjeſchina geſtorben, carens principe, patre familias, capite.
Бѐзгрешан, шна, но, (Рес. и Срем.) vide безгрјешан.
Безгрешно̀ст, f. (Рес. и Срем.) vide безгрјешност.
Бѐзгрјешан, шна, но, (Ерц.) ſündlos, sine noxa, sine peccato.
Бѐзгрјешно̀ст, f. (Ерц.) die Sündloſigkeit, Unſchuld, innocentia.
Бездàн, m. намаспир у Банату.
Бездàнски, ка, ко, von Бездан.
Бѐздушан, шна, но, herzlos, fühllos, expers cordis, sensus.
Бѐзимена̀ нељела, f. heißt die dritte Woche der großen Faſte, hebdomas tertia jejunii magni. Прва се нељела зове чиста, друга пачиста, трећа безимена, четврта средопосна, пета глува, шеста цвјетна, седма велика.
Бѐзименѝ, на, но, namenlos, ohne Namen, anonymus.
Безја̀к, m. Tölpel, stolidus: иди безјаче један, ſagt z. B. der Vater zum Sohne, der etwas dumm gethan oder geſagt hat, (cf. Безјак in den Truberiſchen Vorreden um A. 1560).
Безобразан, зна, но, ſchamlos, impudens.
Безобразнѝк, m. der Schamloſe, impudens.
Безобразница, f. die Schamloſe, impudens femina.
Бѐзуман, мна, но, unvernünftig, demens.
Безу̀мље, n. Unvernunft, dementia:
„Мој ујаче од Сибиња Јанко!
„Немој дати умље за безумље —
Бѐкавица, f. 1) срицање у буквару, das Buchſtabiren, syllabarum prolatio. 2) die Blökerin (z. B. Schaf), balatrix: нађо село манипије људи, и напроси сто векавица и триста бекавица (у приповиједки). —
Бекѐљење, n. das Maulfletſchen, rictio.
Бекѐљити ce, имсе, v. r. impf. на кога, das Maul fletſchen, ringor.
Бѐкнути, нем, v. pf. blöken, balare.
Бѐкута, f. Schimpfwort für ein ſchlechtes Taſchenmeſſer, convicium in cultrum plicatilem obtusum, pravum.
Бѐл, m. (Рес. и Срем.) vide бјел.
Бѐла, f. (Рес. и Срем.) само у овој загонетки: Бела белу зове: дај ми бело бела леба испод бела скута (т. ј. овца и јагње).
Бѐла̀, f. (Рес. и Срем.) vide бијела.
Белàј*, m. der Unfall, das Unglück, malum. cf. зло, биједа: белај те нашао; нуто белаја! ударио сам на белај.
Бѐла̀ недеља, f. (Рес. и Срем.) vide бијела нељела.
Белàнце, цета, n. (Рес. и Срем.) vide бјеланце.
Белàсање, n. (Рес. и Срем.) vide бјеласање.
Белàсатисе, асе, (Рес. и Срем.) vide бјеласатисе.
Бѐлац, лца, m. (Рес. и Срем.) vide бијелац.
Бѐла̀ црква, f. (Рес. и Срем.) vide Бијела црква.
Бѐлега, f. (Рес. и Срем.) vide биљега.
Белѐгија*, f. vide гладилица.

Бѣлежѣње, n. (Рес. и Срем.) vide биљежење.
Бѣлежити, им, (Рес. и Срем.) vide биљежити.
Белѣнзуке*, f. pl. vide наруквице.
Бѣлило, (Рес. и Срем) vide бјелило.
Белиља, f. (Рес. и Срем.) vide бјелиља.
Белина, f. (Рес. и Срем.) vide бјелина.
Бѣлити, им, (Рес. и Срем.) vide бијелити.
Бѣлитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide бијелитисе.
Бѣлица, f. (Рес. и Срем.) vide бјелица.
Беличаст, та, то, (Рес. и Срем.) vide бјеличаст.
Бѣлнук*, m. ein langes weibliches Unterkleid mit Aermeln, tunicae muliebris genus.
„Ој ђевојко дилберчићу!
„У бијелу белнучићу,
„Ко ти среза бијел белнук,
„Отишло му све у беглук —
Бѣлнучић, m. dim. v. белнук.
Бѣлобрк, m. (Рес. и Срем.) vide бјелобрк.
Белов, m. (Рес. и Срем.) vide бјелов.
Бѣлов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide бјелов.
Беловар, m. (Рес. и Срем.) vide Бјеловар mit allen Ableitungen.
Бѣловина, f. (Рес. и Срем.) vide бјеловина.
Беловљев, ва, во, (Рес. и Срем.) vide бјеловљев.
Белогрлн, ла, ло, (Рес. и Срем.) vide бјелогрлн.
Белолик, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide бјелолик.
Белонога, f. (Рес. и Срем.) vide бјелонога.
Бѣлхим*, vermuthlich, (ut) opinor: белхим ће и он доћи.
Белуг, m. (Рес. и Срем.) vide бјелуг.
Бѣлуга, f. (Рес. и Серм.) vide бјелуга.
Белугов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide бјелугов.
Белушак, шка, m. (Рес. и Срем.) vide бјелушак.
Бѣљење, n. (Рес. и Срем.) vide бијељење.
Бѣна, f. vide будала.
Бенђелук*, m. трава, што се меће у вино и у ракију да се човек опије и да заспи као мртав, das Schlafkraut, herba soporifera.
Бенѣврке, f. pl. (scherzhaft) vide пеленгаће.
Бенѣпало, m. der langweilige Schwätzer, fabulator longus, taedium ciens.
Бенѣтање, n. das langweilige Schwätzen, fabulatio longa.
Бентѣати, нећем, v. impf. говорити којешта, langweilig schwatzen, fabulari taediose.
Бѣно, m. Hundsname, nomen canis; daher sprichw.: Оба, бено! — па ни једнога (vom Jäger, dem sein beno beide Hasen fangen sollte).
Бѣо, бѣла, ло, (Рес. и Срем.) vide бијел.
Београд, m. (Рес. и Срем.) mit allen Ableitungen, sieh Бијоград.
Беочин, m. 1) намастир у Фрушкој гори. 2) село код тог намастира. Беочинац (нца), човек из Беочина. Беочински, ка, ко, von Беочин.
Берач, m. der (Wein-Kukuruz-) Leser, lector (vindemiator, messor).
Берачев, ва, во, des Lesers, legentis, (metentis).
Берачица, f. die (Wein) Leserin, vindemiatrix.
Берачки, ка, ко, n. p. плата, Lesers vindemiatorius.
Берба, f. die Weinlese, vindemia.
Бербер, m. } der Barbier, tonsor.
Берберин, m. }
Берберлук*, m. die Barbiererey, ars tonsoria.
Берберница, f. die Barbierbude, tonstrina.
Берберски, ка, ко, 1) barbierisch, tonsorius. 2) adv. barbierisch, more tonsoris.
Бердо? патрол поврбај (Wer da? Patrolle vorbey), der Ruf der Schildwache, vox excubiarum apud Germanos, recepta et in Serbia; даћет бердокање, бердокати, бердокнути.
Берисав, m. Mannsname, nomen viri.
Берићет*, m. das Gedeihen, incrementum, successus, cf. срећа, напредак, да Бог наспори.
Берићетан, тна, но, n. p. година, gedeihlich, fruchtbar, glücklich, optatus.
Бермет, m. der Wermutwein, vinum absinthiatum.
Бес, m. (Рес. и Срем.) vide бијес.
Бесан, сна, но, (Рес. и Срем.) vide бијесан.
Беседа, f. (Рес. и Срем.) vide бесједа.
Беседити, им, (Рес. и Срем.) vide бесједити.
Бесједа, f. (Ерц.) die Rede, sermo.
Бесједити, им, v. impf. (Ерц.) sprechen, sermocinor.
Бескорка, f. n. p. бритва, (Messer) ohne Schale, sine cortice, sine manubrio.
Бескућаник, m. Mensch ohne Haus und Hof, cui nec ara nec focus:
„Купи побро под барјак јунаке:
„Све крвнике и бескућанике —
Бесѣње, n. (Рес. и Срем.) vide бјесење.
Бесило, n. (Рес. и Срем.) vide бјесило.
Бесити, им, (Рес. и Срем.) vide бјесити.
Беснока, f. (Рес. и Срем.) vide бјеснока.
Бесомучан, чна, но, (Рес. и Срем.) vide бјесомучан.
Беспара, f. vide опирњача.
Беспослен, на, но, geschäftlos, otiosus. Беспослен поп и јариће крсти.

Бѐспослица, f. 1) die Muße, otium: отиђи ћу ћегоћ на беспослици. 2) das Faulenzen, der Müssiggang, otiatio: проћисе беспослице; то је беспослица. 3) der Müssiggänger, otiator: иди беспослицо једна!

Бѐспосличе̂ње, n. das Müssiggehen, otiatio (?)

Бѐспосличити, им, v. impf. müssiggehen, otiari.

Бѐспутно, nicht auf rechtem Wege, ungerecht, inique.

Бѐстија, f. (у Срнјему и у Бачкој говоре бештија) die Bestie, bestia (als Schimpfwort).

Бѐћа̂р, m. човек неожењен, Junggeselle, coelebs:

„У бѐћара свадова шићара,
„Понајвише буа и ушиjу.

Бѐћа̂рина, f. augm. v. бѐћар. 2) Junggesellschaft, coelibatus.

Бѐћаро̀ва̂ње, n. das Junggesellenleben, vita coelebs.

Бѐћаро̀ва̂ти, рујем, v. impf. Junggeselle seyn, als solcher leben, coelibem vitam agere.

Бѐћа̂рски, ка, ко, 1) junggesellisch, coelibis aut coelibum. 2) adv. auf Junggesellen-Art, coelibum more.

Бѐч, m. Wien, Vienna.

Бечеj, m. Stadt im Banat. Бечеjски, ка, ко, von Бечеj.

Бѐчење, n. das schief-Ansehen, torvus aspectus.

Бѐчити, им, v. impf. т. j. очи, die Augen stier richten, stieren, rigidos figo oculos.

Бѐчитисе, имсе, v. r. impf. schief ansehen, torve tueri.

„Бечу граде не бечисе на ме.—

Бѐчка, f. пиварско буре, das Bierfaß, dolium cerevisiarium.

Бечкеpек, m. Stadt im Banat. Бечкеpечанин, човек из Бечкерека. Бечкеpечки, ка, ко, von Бечкерек.

Бѐчки, ка, ко, 1) Wiener, wienerisch, Viennensis. 2) adv. wienerisch, more Viennensium.

Бѐчкиња, f. die Wienerin, femina Viennensis.

Бѐчлија, m. der Wiener, Viennensis.

Бешеново, n. 1) намастир у Фрушкој гори. 2) село близу тог намастира. Бешеновачки, ка, ко, von Бешеново.

Бѐшика*, f. 1) vide колијевка. 2) die Blase, vesica. cf. мијур.

Бѐшкот, m. (ст.) некакав љеб (Biskott?), panis delicatior:

„И бешкота љеба бијелога —

Бѐштија, f. vide бестија.

Би, Partikel, um den Optativ anzuzeigen, particula optativi, z. B. дао би, ich möchte geben, darem. Eigentlich ist es der (nun meist unabänderliche) Optativ vom Zeitwort бити selbst.

Бибер, m. Pfeffer, piper.

Бибере̂ње, n. das Pfeffern, piperatio.

Бибѐрити, им, v. impf. pfeffern, pipero, pipere condio.

Бибѐрни, на, но, n. p. зрно, Pfeffer-, piperis.

Бивање, n. das oftmalige Seyn, frequenter esse.

Бива̀ти, ам, v. impf. seyn, esse.

Бива̀, вола, m. der Büffel, bubalus.

Бива̀лица, f. die Büffelkuh, bubala.

Бива̀лски, ка, ко, n. p. кожа, Büffelhaut, pellis bubalina.

Бива̀лче, чета, n. das Büffelkalb, bubalus vitulus.

Бијѐда, f. (Ерц.) unverdiente Beschuldigung, calumnia. Сачувај ме Боже биједе невидовне; нашла га биједа на суву путу.

Бијѐдити, им v. impf. (Ерц.) кога, ungerecht beschuldigen, inique accuso.

Бијѐђе̂ње, n. (Ерц.) das ungerechte Beschuldigen, accusatio iniqua.

Бијел (comp. бљѐљи), ла, ло, (Ерц.) weiß, albus.

Бијела̂, f. in der anekdotischen Redensart: Зашао као бијела по пазару, er geht nach der Reihe alle ab.

Бијела̂ неђеља, f. (Ерц.) (die weiße Woche) die Woche vor der großen Faste, Vorfaste, hebdomas ante jejunium magnum, qua carnibus tantum abstinetur, at non caseo, nec piscibus etc.

Бијела̂ црква, f. (Ерц.) Weißkirchen) Städtchen im Banat.

Бијѐлац, лца, m. (Ерц.) der Schimmel, equus albus.

Бијѐлити, им, v. impf. (Ерц.) 1) weißen, dealbo. 2) vide бијељети.

Бијѐлитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) 1) Weiß auflegen, fucare se. 2) weiß glänzen, albeo.

Бијелка, f. (Ерц.) бијела кокош, Name für eine weiße Henne, alba (gallina).

Бијело̂ поље, n. (Ерц.) варош у Ерцеговини (код воде Лима).

Бијѐљење, n. (Ерц.), 1) das Weißen, dealbatio. 2) das Glänzen, Weißseyn, albitudo.

Бијѐљети, лим, v. impf. (Ерц.) weiß werden, albesco.

Бијељина, f. Stadt in der nahe von Зворник. Бијељинац (нца), човек из Бијељине. Бијељински, ка, ко, von Бијељина.

Бијес, m. (Ерц.) die Wut, rabies: бијес те сколио (говоре псетету); или је отишао у ајдуке од бијеса,

(Muthwille, Uebermuth), или од невоље?

Бијѐсан (comp. бјѐшњи), сна, но, (Ерц.) 1) wütend, rabiosus. 2) übermüthig, superbus.

Бијо, бијела, бијело, (Ерц.) vide бијел.

Бијо̀град, m. (Ерц.) Belgrad, Belgradum.

Бијо̀градац, граца, m. (Ерц.) der Belgrader, Taurunensis:

„То гледају Турци Бијограци —

Бијо̀градски, ка, ко, (Ерц.) 1) Belgrader =, belgradinus. 2) adv. belgradiſch, more belgradino.

Бијо̀грађанин, m. (Ерц.) vide Бијоградац.

Бијо̀гратка, f. (Ерц.) die Belgraderin, mulier Belgradina.

Бијо̀граче, чета, n. (Ерц.) ein junger Belgrader:

„Што ће мени момче Бијограче,

„Кад ми може запасти' Сарајевче —

Бијо̀це, n. vide бјеланце.

Бијо̀чуг, m. vide алка.

Бѝк, m. der Stier, taurus.

Бѝка, m. vide бик.

Бѝка, f. (у Босни, особито по варошима) vide нена.

Биковић, ћа, ћо, н. п. во, Stier-Ochs, bos taurus.

Бѝкуље, f. pl. vide витице.

Бѝло, n. der Puls, die Schlagader, arteria.

Бѝља, f. Name für eine weiße Ziege, capra alba.

Бѝља, m. Name für einen weißen Ochſen, bos albus.

Бѝље, n. Kräuter, herbae.

Бѝљега, f. (Ерц.) 1) Kennzeichen, nota. 2) Ziel, meta; Zielſcheibe, scopus.

Бѝљежѐње, n. (Ерц.) das Bezeichnen, notatio.

Бѝљежити, им, v. impf. (Ерц.) bezeichnen, notare.

Бѝљин, на, но, der weißen Ziege, caprae albae.

Бѝљин, на, но, des weißen Ochſen, bovis albi.

Бѝљка, f. der Halm, calamus: нема дрва ни једне биљке; сув као биљка.

Биљу́р*, m. 1) das Brennglas, vitrum ustorium. 2) das Kryſtallglas, vitrum crystallinum.

Бѝмбаша*, m. ein Commendant von 1000 Mann, chiliarchus. cf. војвода.

Бѝмбашин, на, но, des бимбаша, chiliarchi.

Бѝна*, f. das Gebäude, aedificium.

Бѝња*, f. der Balken an der Thür, in den der Riegel hineingeſtoßen wird, wenn man ſie ſchließt, trabs recipiens repagulum.

Бињак*, m. das Reitroß, equus equitatorius:

„Четрдесет коња доведоше,

„Све Турскиње добрије бињака —

Бињаџија*, m. der gute Reiter, aptus eques:

„У Турака с' врло добри коњи,

„И на коњма Турци бињаџије —

Бињашче*, tauſend, mille (илада). Један је рекао бињашче, а други бирашче, па су се опет погодили, biete immerhin!

Биљиш*, m. ein Scharlachmantel, pallium purpureum.

Бѝр, m. оно жито, што људи дају попу сваке године, die Collectur des Pfarrers, collecta parochi.

Бѝрање, n. das Klauben, Leſen, lectio.

Бирање, n. das Abrichten, condocefactio.

Бѝрати, ам, v. impf. klauben, legere.

Бирати, ам, v. impf. n. p. коња, abrichten, condocefacio.

Бѝрач, рча, m. Gegend in Boßnien, ober Зворник.

Бирашче*, eines, unum (један). cf. бињашче.

Бѝри, бѝри! Laut um die jungen Truthühner zu rufen, sonus vocandi pullos gallinae indicae.

Бѝрка, (у Бачкој) Art Schafe, ovis genus.

Бирманац, нца, m. der Linienſoldat, miles justus, continuus: уватили га у бирманце.

Бѝров, m. der Unter-Knes im Dorfe, genus magistri vici.

Бѝровљев, ва, во, des Birow, sculteti.

Бирта́ш, m. vide крчмар.

Бирташев, ва, во, des Wirths, cauponis.

Бирта́шење, n. das Schenken, cauponatio.

Бирта́шити, им, v. impf. Wirth ſeyn: cauponor.

Бирта́шица, f. vide крчмарица.

Бирта́шкӣ, ка, ко. vide крчмарски.

Бѝрцауз, m. (Wirthshaus) vide крчма.

Бирчанин, m. човек из Бирча:

„Док погубим Бирчанин' Илију —

Бисаг, m. (највише се говори у множ. броју: бисаге) der Querſack, mantica.

Бисер, m. die Perle, margarita.

Бисерни, на, но, } n. p. зрно, Perlen-,

Бисеров, ва, во, } margaritarum.

Бисѐрче, чета, n. (сп.) die liebe kleine Perle, margarita:

„Ја јој реко добар вече дилберче!

„Она мене: дођ' довече бисерче —

Бискање, n. das Läuſeſuchen, Lauſen, pediculorum lectio.

Бискати, бишћем, v. impf. кога, einem Läuſe ſuchen, legere pediculos.

Бистар, тра, ро, klar, limpidus.

Бистри̏на, f. die Klarheit, limpitudo.
Бѝстрица, f. ријека:
„Док начини високе Дечане
„У приморју код воде Бистрице —
Битáнга, f. (у Срије̏му, у Бачк. и у Бан.) 1) љенивац, скитница, der Faulenzer, qui nil agit, otiator. 2) кљусе, које се нађе у селу или у пољу, а не зна се чије је, das herrenlose Pferd, equus domino carens.
Битáњење, n. das Faulenzen, cessatio, otiatio.
Битáњкитисе, имсе, v. r. impf. faulenzen, cessare.
Бѝти, бијем, v. impf. 1) кога, ſchlagen, verberare. 2) (бѝпи, будѐм) ſeyn, esse, cf. јесам.
Бѝтисати, ишем, v. pf. vergehen, praeterlabor: било и битисало, m. j. било, па и прошло.
Бѝтисе, бијемсе, v. r. impf. 1) ſich ſchlagen, confligo. 2) бијусе рибе, von der Begattung der Fiſche, coeo (de piscibus).
Бѝтка, f. die Schlacht, pugna.
Бѝч, m. die Peitſche, flagellum, scutica.
Бичáље, n. der Peitſchenſtiel, manubrium scuticae.
Бѝче, чета, n. das Stierlein, taurulus.
Бѝчић, m. dim. v. бик.
Бје̑г, m. (Ерц.) die Flucht, fuga. Бјези су срамни, ал' су пробитачни.
Бје́га, f. (Ерц.) само у овој загонетки: Чуча чучи, бјега бјежи, скочи чуча те уватн бјегу (m. j. мачка и миш).
Бјегáње, n. (Ерц.) vide бјежање.
Бјѐгати, ам, v. impf. (Ерц.) vide бјежати.
Бјегу́нац, нца, m. (Ерц.) der Flüchtling, fugitivus.
Бјежáн, f. (Ерц.) Fliehende, fugientes.
Бјѐжан, m. (Ерц.) der gern flieht, fugitor. Бјежанова мајка пјева, а Стојанова плаче.
Бјѐжање, n. (Ерц.) das Fliehen, fuga.
Бјѐжати, жим. v. impf. (Ерц.) fliehen, fugio.
Бје́л, m. (Ерц.) eine Gattung Eiche, quercus genus.
Бје́ла, f. (Ерц.) само у овој загонетки: Бјела бјелу зове: дај ми бјело б'јела љеба испод б'јела скута (m. j. овца и јагње).
Бјелáнце, n. (Ерц.) das Eiweiß, albumen.
Бјеласáње, n. (Ерц.) das Weißlich ſeyn, Blitzen, albicatio.
Бјелàсатисе, сасе, v. r. impf. (Ерц.) weißlich ſeyn, albico,
Бјѐлило n. (Ерц.) 1) мјесто ће се бијели платно, die Bleiche, der Bleichplatz, locus insolandis linteis. 2) die weiße Schminke, cerussa.
Бјелѝља, f. (Ерц.) die Bleicherinn, insolatrix.
Бјелѝна, f. (Ерц.) die Weiße, albedo.
Бјѐлица, f. (Ерц.) н. п. шеница, јабука, трешња, die Weiße, alba (als Apposition).
Бјеличаст, та, то, (Ерц.) weißlich, albidus.
Бјелобр̑к, m. (Ерц.) der einen blonden Schnurbart hat, ahenobarbus (?)
Бјелóв, m. (Ерц.) ein weißer Hund, canis albus.
Бјѐлов, ва, во, (Ерц.) von der бјел-Eiche, quercinus.
Бјеловáр, m. (Ерц.) Stadt in Kroatien. Бјеловáрац (рца), човек из Бјеловара. Бјеловáрскӣ, ка, ко, von Бјеловар.
Бјѐловина, f. (Ерц.) Eichenholz, lignum quercinum.
Бјелóвљев, ва, во, (Ерц.) des weißen Hundes, canis albi.
Бјелогрлѝ, ла, ло, (Ерц. ст.) weißhalſig, colli albi:
„Град градила бјелогрла вила —
Бјелогу́з, m. Weißarſch, clunibus albis.
Бјелóлик, ка, ко, (Ерц.) weißbackig, facie alba.
Бјелóнога, f. (Ерц.) die Weißfüßige, femina pede albo: ришћанице бјелонога! (in der Anekdote vom Mönche.)
Бјелóпољац, љца, m. човек из Бијелог поља.
Бјелоцрквáнскӣ, ка, ко, (Ерц.) von Бијела црква.
Бјелу́г, m. (Ерц.) das weiße (männliche) Schwein, porcus albus.
Бјелу́га, f. (Ерц.) die weiße Sau, sus alba.
Бјелу́гов, ва, во, (Ерц.) des weißen Schweines, porci albi.
Бјелу́так, тка, m. (Ерц.) der Quarz, quarzum Linn.
Бјѐља, m. ein Mannsname, nomen viri.
Бјѐснӣње, n. (Ерц.) das Rasen, furor.
Бјѐснило, n. (Ерц.) vide бјесноћа.
Бјѐснити, им, v. impf. (Ерц.) 1) wüthend werden, rabiosus fio: нешто бјесне пси ове године. 2) rasen, toben, wüten, furere.
Бјеснóћа, f. (Ерц.) die Wut, furor, rabies.
Бјесóмучан, чна, но, (Ерц.) dämoniſch, daemoniacus.
Бјешњење, n. vide бјесњење.
Бла̑г, га, го, n. п. млијеко, gut, ſüß, bonus, dulcis:
„Погибе им оца из Стамбола,
„Који бла̑ге р'јечи говораше,
„Ког је царе био опремио
„Да по земљи бла̑ге збори р'јечи;
„Не бил' како земљу умирио —
Бла̑г да̑н, га дне, m. 1) i. ч. красно име. 2) großer Feyertag, dies festus.

Бла̏го, n. Schatz, Geld, pecunia: благо небројено; три товара блага;
„Ни је благо ни сребро ни злато
„(Ни' су благо гроши ни дукати),
„Већ је благо што је коме драго —
Бла̏го мени! благо теби! благо њему, wohl mir! beatum me! Благо ли си мени!
Благовѐст, f. (Рес. и Срем.) vide благовијест.
Бла̏говијест (говорисе и благовијѐсти. pl.), f. (Ерц.) das Fest Mariä Verkündigung (den 25. März), annunciatio B. M.V Благовијест приповијест (што се тиче зиме). Да човек убије гују прије благовијести, па да усади у њезину главу чено бијелога лука да никне до благовијести, па да га зађене за капу на благовијест кад пође цркви, онда би познао све жене које су вјештице: све би се купиле око њега да му опиму, или украду оно чено (тако приповиједају).
Благода̏ран, рна, но, (у Сријему, у Бачк. и у Бан. по варошима и по намастирима sammt allen Ableitungen) dankbar, gratus.
Благода̏рење, n. das Danken, gratiarum actio.
Благода̏рити, им, v. impf. danken, gratias ago.
Благода̏рност, f. Dankbarkeit, gratus animus.
Благо̀дат, f. der Segen, favor, salus, incrementum: благодат Божја пада на земљу (кад иде киша).
Благоје, m. Mannename, nomen viri.
Благослàњање, n. das Segnen, benedictio.
Благослàњати, ам, v. impf. segnen, benedicere.
Благослòв, m. der Segen, benedictio.
Благословина, f. komisch in der Anekdote, Ej тужан! ће не уватн за осовину и за благословину, него за оно, што се смиче и намиче.
Благосло̀вити, им, v. pf. segnen, benedico
Благочàстивӣ Рӣм, m. (нач εὐσεβής) fromm, rechtgläubig, Gott recht verehrend, pius, orthodoxus: Срби кажу: први је Рим био благочастиви, па ће бити и последњи.
Бла̏жен, на, но, selig, beatus, n. p. блажена Марија.
Бла̏жени изницајући (јако ти утекоша), komisch als altslavische Parodie der biblischen Seligkeiten: Selig sind, die sich davon machen —, beati subducentes (se).
Бла̏жење, n. das Essen von guten (d. i. Fleisch-) Speisen, im Gegensatze des Fastens, epulatio.
Бла̏жити, им, v. impf. (доље преко Мораве) so viel als мрсити 1.
Бла̏тан, тна, но, kothig, morastig, lutosus.
Бла̀то, n. Koth, lutum.
Бла̏шко, m. ein Mannsname, nomen viri.
Бла̏шко ли си мени! wohl mir, beatum me!
„Мене веле да ожене,
Блашко ли си мени!
„Али жена љеба оће,
Тешко ли си мени.
Блебета̏ње, n. das Plappern, blateratio.
Блебѐтати, бећем, v. impf. plappern, blaterare.
Блебѐтуша, f. das Plaudermaul, blaterator, blateratrix.
Блѐд, да, до (Рес. и Срем.) vide блијед.
Блѐдети, дим (Рес.) vide блијеђети.
Блѐдити, им (Срем.) vide блијеђети.
Бледо̀ка, f. (Рес. и Срем.) vide бледоћа.
Блејање, n. das Blöken, balatus.
Блѐјати, јим, v. impf. 1) blöken, balo. 2) gaffen, Maulaffen feil haben, hio.
Блѐк, m. der Blöklaut des Schafs, balatus: макар блек не остао, т. ј. да би ни једна овца не остала.
Блѐка, f. das Blöken, balatio: стоји блека оваца.
Блѐкнути, нем, v. pf. blöken, balare.
Блѐсан, m. Dummbart, stultus.
Ближење (близнење), n. die Geburt von Zwillingen, partus geminorum.
Близа̀нац, нца, m. Zwilling, geminus.
Близа̀ница, f. die Zwillingsschwester; gemella.
Близна̀д, f. (coll.) vide близнови.
Бли̏зне, ета, n. der Zwilling, geminus (sine discrimine sexus).
Бли̏знење, n. vide ближњење.
Бли̏зни, f. pl. кад се уведу у брдо двије жице мјесто једне, и тако остану у платну.
Бли̏знитисе, ямсе. v. impf. Zwillinge gebären, geminos pario.
Бли̏знови, m. pl. Zwillinge, gemini.
Бли̏зу, nahe, prope.
Бли̏јање, n. der Durchfall, profusio alvi.
Бли̏јати, ам, v. impf. dünn misten, den Durchfall haben, fluit alvus (pecori).
Блијед (comp. бљѐђӣ), да, до, (Ерц.) bleich, pallidus.
Блијѐдити, им, } v. impf. (Ерц.)
Блијеђети, блиједим, } bleich werden, pallescere.
Бли̏тва, f. цвекла, die rothe Rübe, beta.
Блитвѐнӣ, на, но, n. п. лист, сјеме, von der rothen Rübe, betae.

Бљедо̀ка, f. (Ерц.) die bleiche Farbe, pallor.

Бљува̀ње, n. das Brechen, vomitus.

Бљу̀вати, љујем, v. impf. brechen, vomo.

Бљу̀вотине, f. pl. das Weggebrochene, vomitus (auch fig.)

Бљу̀нути, нем, v. pf. brechen, evomo.

Бљу̀тав, ва, во, abgeſchmackt (von Speiſen), fastidii plenus, nullius saporis.

Бљу̀так, тка, ко, vide бљутав.

Бо̀б, m. Bohne, faba.

Бо̀ба, f. m. j. рачја, Krebsroggen, ova cancri.

Бо̀бара, f. } der Roggenkrebs, cancer femina, ova gestans.
Бобара̀ц, рца, m. }
Бобарѝца, f. }

Бо̀бија (мала и велика), f. Berge in der Рађевина. Мала је Бобија на путу кад се иде од намастира Троноше к Дрини и Лозници; и ту се сврачају цркварн о великим годовима (љети кад је лијепо вријеме) те се одмарају, пију и играју.

Бо̀бов, ва, во, n. p. лист, Bohnen-, fabae.

Бо̀г, m. Gott, Deus; daher 1) зао Бог, in der Redensart, z. B. тешко до зла Бога, verteufelt ſchwer, vehementer. — 2) јаој мени до Бога милога! 3) на права (или на права правцита) Бога.

Бо̀га, m. hyp. v. Бог: карасе Бога (кажу ђеци кад грми); мили Бого!

Бо̀газ*, m. der Engpaß, fauces: „Друштва мало, а и то невјешто, „Не познаје стаза ни богаза —

Бо̀газлук*, m. у лисице оно бијело испод грла, der Theil des Fuchsbalges unter dem Halſe, faux pellis vulpis.

Бога̀љ, m. der Krüppel, saucius, mutilus.

Бога̀љаст, та, то, krüppelhaft, mutilatus.

Бо̀гаство, n. Reichthum, divitiae.

Бо̀гат, та, то, reich, dives.

Бо̀гатство, n. vide богаство.

Богда̀н, m. Mannsname, nomen viri.

Бо̀гдана, f. ein Frauenname, nomen feminae.

Бо̀гељ, m. ein Mannsname, nomen viri.

Бо̀ги душа, m. j. Бог и душа.

Богињав, ва, во, vide оспичав.

Бо̀гиње, f. pl. vide оспице.

Бо̀гић, m. ein Mannsname, nomen viri.

Бо̀гмање, n. das Бог ме! ſagen, testatio deorum, juratio per deos.

Бо̀гмаписе, амсе, v. r. impf. mit Бог ме betheuern, deum testor.

Бо̀г ме, bei Gott, me dius fidius.

Бог вађа, f. намастир у Ваљевској нахији.

Боговѐтни, на, но, in der Redensart, сваки боговетни дан, jeden Tag, den der liebe Gott gegeben, omnis omnino.

Богоја̀вљење, n. vide Богојављење.

Богоја̀вљенска̀ водица, f. ein Weihwaſſer, das am Feſte der h. drey Könige (auf ein Jahr lang) geweihet wird, aquae lustralis genus.

Богоја̀вљење, n. (das Feſt der h. drey Könige) epiphania domini.

Србѝли приповиједају, да се ноћу уочи Богојављења сваке године отвора небо, и да ће онда Бог дати свакоме који што заиште (само да не иште више него једно). Већѝни стоје на пољу по цијелу ноћ не би ли вијели кад се небо отвори, но то не може сваки вијети. Тако се некакав догодио у соби кад се небо отворило, и не имајући кад изићи на поље (да се не би међутим затворило), промоли главу кроз прозор да рече: дај ми Боже осмак блага; но у ономе страху и у ишњи мјесто тога рече: „дај ми Боже од „осмак главу.“ У тај час постане му глава колико осмак; тако да је није могао кроз онај прозор увући у собу док нијесу људи дошли са сјекирама и начинили прозор већи. Млоги се на Богојављење у јутру прије сунца купају у потоку или у ријеци (ако је вода смрзла, а они пробију лед).

Бо̀гоје, m. ein Mannsname, nomen viri.

Богољу̀б, m. Mannsname, nomen viri.

Богомо̀ља, f. црква, Gotteshaus, Bethhaus, Kirche, templum.

Богомо̀љац (богомо̀љац), љца, m. Beter (z. B. vom Mönche), precator.

Богоно̀сац, сца, m. (nach dem griech. θεοφόρος) n. p. Игњат богоносац, Ignatius theophorus.

Богоно̀сни, на, но (θεοφόρος), n. p. оци.

Богора̀дити, им, v. impf. искати Бога ради, betteln, mendicare.

Богора̀ђење, n. das Betteln, mendicatio.

Богоро̀дица, f. (θεοτόκος) Gottesgebärerin, dei genitrix.

Богоро̀дичин, на, но, der Gottesgebärerin, genitricis dei.

Богосав, m. ein Mannsname, nomen viri.

Бо̀д, m. Art Stickerey, genus picturae ope acus.

Бо̀дац, боца, m. n. p. во, Ochs, der im Stoßen Sieger bleibt, bos victor.

Бода̀ч, m. n. p. во, ein ſtößiger Ochs, bos petulcus.

Бо̀дење, n. das Stechen, punctio.

Бо̀дљив, ва, во, n. p. трава, ſtechend, pungens.

Бо̀днути, нем, vide боцнути.
Бо̀ђа̑ни, m. pl. намастир у Бачкој.
Бо̀ђанскӣ, ка, ко, von Бо̀ђани.
Бо̀жа, m. (Рес. и Срем.) vide Божо.
Бо̀жана, f. Frauenname, nomen feminae.
Бо̀жанство, n. die Gottheit, divinitas: има ли у тој књизи штогођ од божанства?
Бо̀жида̑р, m. Mannsname, nomen viri.
Бо̀житњӣ, ња, ње, vide божићни.
Бо̀жић, m. (dim. v. Бог) Weihnachten, Festum nativitatis Christi.

У очи Божића, пошто се бадњаци унесу у кућу и наложе на ватру, узме домаћица сламе и квочући (а за њом ђеца пијучући) простре по соби, или по кући, ако не ма собе. Потом узму неколика ораа и баце по слами. Послије вечере пјевају и веселесе. Кад у јутру устану најприје отиде једно те донесе воде, но понесе жита те поспе воду (као полази је) кад к њој дође. Том водом умијесе чесницу и налију ручак те приставе. Кад се поодјутри, пошто намире стоку, онда сједу за ручак. Но прије него сједу за ручак, избаце по неколике пушке (тако и у јутру рано кад устану) па се онда скупе сви око софре те се моле Богу (држећи свако по једну вошћану свијећу у рукама) и мирбожајусе, т. ј. изљубесе сви редом говорећи: „Мир Божји „Христос се роди, ва истину роди, „поклањамосе Христу и Христову рођанству." Потом домаћин покупи све оне свијеће у једну руковет и у сади у жито, које стоји на софри у каквој карлици, или у чанку (свакојако жито помијешано заједно; у том житу стоје и колачи којекакви), те онђе мало погоре па и угасе оним житом. Оно жито послије дају жене кокошима да носе јаја. Кад почну ручати, неки најприје окусе сира, неки печенице, а неки (као по Сријему и по Бачкој) прије свега срчу вареник, но ракије многи не пију први дан због врућице. Око пола ручка устану у славу и ломе колач какогођ и о крсном имену, само што не ма колива. На Божић се обично руча с вреће (простресе празна врећа мјесто чаршава, или по чаршаву), и софра се не диже (нити се кућа чисти) за три дана. Први дан Божића нико ни ком не иде у кућу, осим полажајника. О Божићу се опити и побљувати није никакове срамоте (ако сам се опила, Божић ми је дошао; ако сам се открила, према свом ђеверу). На неким мјестима (као по Босни и по Ерцеговини) сјачу на Божић, т. ј. домаћин рано у јутру виче: сјај Боже и Божићу нашему, или нашој (по имену свим кућанима редом). Приповиједају да је отишао некакав Србљин свом бегу у Скочић (ниже Зворника) да ишће шенице за чесницу, а бег му казао: „даћу „ти шенице, али ако очеш један „пут и мени сјакнути." Србљин казао да оће, узео шеницу и сјакнуо му на Божић: сјај Боже и Божићу и нашему бегу на Скочићу. До малог Божића говорисе, кад се двојица сретну на путу, или кад који ком дође у кућу, христос се роди (мјесто добро јутро, помоз' Богн добар вече), и одговарасе ваистину роди; тако и кад се пије, мјесто спасујсе и на здравље.
Бо̀жићко, m. Mannsname, nomen viri.
Бо̀жићнӣ, на, но, н. п. ражањ, свијећа, Weihnachts-, festi natalis Christi.
Бо̀жићова̑ње, n. das Feyern der Weihnachten, celebratio festi natalis Christi.
Бо̀жићовати, ћујем, v. impf. die Weihnachts Feyertage zubringen, agere diem festum natalis Christi.
Бо̀жица, f. Frauenname, nomen feminae.
Бо̀жје̑ дрвце, n. die Stabwurz, artemisia abrotonum Linn.
Бо̀жји, жја, жје, göttlich, divinus.
Бо̀жји да̑н, m. први дан по Божићу, der Tag nach Weihnachten, dies primus post nativitatem Christi.
Бо̀жо, m. (Ерц.) ein Mannsname, nomen viri.
Божогробац, пца, m. калуђер из Јерусалима, ein Mönch vom h. Grabe, monachus sancti sepulcri.
Божу̑р, m. die Päonie, Gichtrose, paeonia officinalis Linn.
Бо̀ин, m. ein Mannsname, nomen viri.
Бо̀ица, m. Mannsname, nomen viri.
Бо̀ј, m. 1) vide битка. 2) Schläge, verbera: умрло од боја.
Бо̀ја*, f. die Farbe, color.
Бо̀ја, f. 1) hyp. v. Богдана. 2) hyp. v. Бојана. 3) (Рес. и Срем.) vide Бојо.
Бојаги (као, рекао би), etwa, fortasse: он мисли бојаги да ми то не знамо.
Бојажан, жна, но, furchtsam, timidus.
Бојак, бојка, m. dim. v. бој: „Бојак бише и помирисесе —
Бо̀јана, f. 1) ein Frauenname, nomen feminae. 2) ријека што тече поред Скадра.
Бојаписе, јимсе, v. r. impf. 1) fürchten,

timeo. 2) бојимсе ће доћи, ich vermuthe, opinor.

Бо̀јација*, m. der Färber, tinctor.

Бојење, n. das Färben, tinctio.

Бо̀јити, им, v. impf. färben, tingo.

Бо̀јнӣ, на, но, н. п. копље, седло, Schlacht-, Krieges-, bellicus.

Бо̀јо, m. (Ерц.) hyp. v. Богић.

Бо̀јчета, m. Mannsname, nomen viri.

Бо̀к, m. die Seite, latus.

Бока̀л, m. (it. il bocale) Becher, poculum.

Бока̀р, m. } eine Kanne von Feyance,
Бо̀кара, f. } vas faventinum.

Бока̀рица, dim. v. бокара.

Бо̀квица, f. der Wegerich, plantago.

Боко̀р, m. das Büschel, die Staude, fasciculus caulium ejusdem herbae.

Боко̀рић, m. dim. v. бокор.

Бо̀ктер, m. der Nachtwächter (österr. Wachter), vigil nocturnus.

Бо̀л, m, der Schmerz, dolor.

Бо̀лан, болна (говорисе и бо̀на, бо̀но), но, 1) krank, aegrotus. 2) traurig, tristis: шта то учини болан брате!
„Што је болан слуго Милутине!
„Зар издаде цара на Косову? —

Болезања, f. (ст.) vide болест:
„А Бог пусти тешку болезању,
„Болезању, страшну сродобољу —

Болесан, сна, но, vide болестан.

Болеснѝк, m. der Kranke, aegrotus.

Болесница, f. die Kranke, aegrota.

Болѐст, f. die Krankheit, morbus.

Бо̀лестан, сна, но, krank, aegrotus.

Бо̀лети, боли (Рес.) vide болети.

Болѐћӣ, ћа, ће, mitleidig, gefühlvoll, theilnehmend, qui movetur alterius malo. Das Sprichwort не ма болећега hat folgende Erzählung zum Grunde:
Разбољеласе жена усред зиме, па јој пало на ум од букову мезгру; муж јој каже: „Бог с тобом жено! от„куда сад букова мезгра? Сад бук„ве пуцају од мраза.“ А она му одговори: „Е! мој човече! не ма бо„лећега, а он би наложио ватру „око букве, па би се буква откравила и било би мезгре.“

Болѐшљив, ва, во, kränklich, valetudinarius.

Болѐшчина, f. augm. v. болест.

Бо̀лити, боли, (Срем.) vide болети.

Боловање, n. das Kranksеyn, aegrotatio.

Бо̀ловати, лујем, v. impf. krank seyn, aegrotare.

Бо̀лозан*, m. vide лађа:
„Иду л' Савом водом болозани —

Бо̀лта, f. велики дућан, das Gewölbe, der Laden, taberna.

Бо̀лтација*, m. der ein Gewölbe hält, Kaufmann, mercator.

Бо̀ља, f. hyp. v. бол.

Бољар̀, m. der Bojar (Große), magnas, optimas, in den ungrischen Chroniken bojerones.

Бољар̀ка, f. } die Bojarin, uxor bojar.
Бољаркиња, f. }

Бољарскӣ, ка, ко 1) bojarisch, optimatum. 2) adv. wie ein бољар, more bojeronis.

Бољети, боли, v. impf. (Ерц.) schmerzen, doleo.

Бољетица, f. рана каква на телу, die Wunde, vulnus.

Бо̀љӣ, ља, ље, 1) besser, melior. 2) бо̀ље! lauf! curre.

Бо̀љма, besser, melius.

Бо̀р, m. die Föhre, (Kiefer) pinus silvestris Linn.

Бо̀равити, им, v. impf. 1) leben, ago, dego: како боравиш? ће боравиш сад? 2) (ст.) санак боравити, schlafen, dormio:
„И под јелом санак боравио —
„Леже јунак санак боравити —

Бораница, f. die noch grünen Fisolen, phaseoli virides, immaturi.

Бо̀рања, f. планина у Рађевини.

Бо̀рба, f. der Streit, pugna, certamen.

Борѐње, n. das Kämpfen, certatio.

Бо̀рије, f. pl. (ст.) ein music. Instrument:
„Ударише зиле и борије —

Бо̀ритисе, имсе, v. r. impf. kämpfen, certare, auch бори се с душом, es liegt im Todeskampfe, agonizat.

Бо̀рје, n. (coll.) Kieferwald pinetum.

Бо̀рна сӯкња, f. (ст.) faltenreich, plicarum plenus, cf. саборит:
„Ко ти реза борну сукњу? —

Бо̀ров, ва, во, Föhren-, pineus, e pino silvestri.

Бо̀ровина, f. Kieferholz, lignum pini silvestris.

Бо̀ровица, f. } Wachholder, juniperus
Боро̀вница, f. } communis Linn.

Бо̀рогово, n. планина у Босни:
„И Папраћу близу Борогова —

Бо̀роје, m. ein Mannsname, nomen viri.

Бо̀с, бо̀са, со, barfuß, nudipes.

Босанац, нца, m. vide Бошњак:
„Јер Босанци Турци млидијају —

Боса̀нка, f. 1) die Bosnierin, femina Bosnensis. 2) т. j. чутура, Art чутура, vasis vinarii genus.

Босанлија*, m. vide Бошњак:
„Да не уд'ре Турци Босанлије —

Бо̀сански, ка, ко; 1) bosnisch, bosnicus; 2) adv. bosnisch, bosnice.

Бо̀сиљак, љка, m. (једни говоре и бо̀сиок) Basilienkraut, ocimum basilicum Linn.

Босиље, n. vide босиљак: то је смиље и босиље.

Бо̀сиљка, f. ein Frauenname, nomen feminae.

Бо̀сиљков, ва, во, н. п. кита, Basilikum-, basilici.

Бо̀сиок, m. vide босиљак.

Бо̀сна, 1) der Fluß Boßna; 2) das Land Boßnien:

„Те је шаље на Босну поносну —
„И честиту Босну полазити —
„Од честите Босне камените —

Босо̀ног, га, го, у једну ногу обувен, а у другу бос, nur auf einem Fuße bekleidet, altero pede nudus.

Босо̀ћа, f. Barfüßigkeit, pedum nuditas.

Бо̀стан*, m. 1) Melonengarten, hortus peponum; 2) Melonen selbſt, pepones et anguriae.

Бостанѝште, n. Ort, wo ein Melonengarten geweſen, locus ubi olim pepones sati erant.

Бо̀станов, ва, во, н. п. сјеме, Melonen-, peponum.

Бостанџија*, m. der Melonengärtner, hortulanus. Бостанџији краставце продаваши.

Бо̀сти, бодем, v. impf. ſtechen, pungo.

Бо̀сут, m. 1) вода у Сријему (утјече у Саву ниже Раче). 2) село на ушћу те воде у Саву.

Бо̀ца, f eine Flaſche (Bouteille), lagena.

Бо̀ца, f. eine ſtechende Pflanze, plantae pungentis genus.

Боцање, n. dim. v. бодење.

Бо̀цати, ам, dim. v. бости.

Боцка̀ње, n. dim. v. боцање.

Бо̀цкати, ам, dim. v. боцати.

Бо̀цман, m. das Nachbrot, Kleyenbrot, panis furfureus.

Бо̀цнути, нем, v. pf. einen Stich geben, pungo.

Бо̀ш*, празно, leer, vacuus (im Ringſpiel). cf. пр̀стен.

Бо̀шарија*, vide исјечак.

Бошка̀ње, n. cf. пр̀стен.

Бо̀шкати, ам, v. imp. cf. пр̀стен.

Бо̀шко, m. ein Mannsname, nomen viri.

Бо̀шнути, нем, v. pf. cf. пр̀стен.

Бошњàк, m. der Boßnier, Bosnus homo.

Бошњàкиња, f. } vide Босанка 1.
Бошњàкуша, f. }

Бо̀шњанин, m. der Boßnier, Bosnus:

„Јанко гледа Рељу Бошњанина —

Бошњà̀чкӣ, ка, ко, 1) der Boßnier, bosnorum, 2) adv. nach Art der Boßnier, more bosnorum.

Бо̀шча*, 1) Wickeltuch, involucrum 2) Schürze der Frauen (Fürtuch), praecinctorium. 3) der feinſte türkiſche Taback, nicotianae genus optimum.

Бошчàлук*, m. Geſchenk von Hemd, Hoſen, Strümpfen, donum amictus:

„А ђевојка седам бошчалука,
„Ниш су ткани ниши су предени;
„Ни у ситно брдо увођени,
„Већ од чиста злата сађевани —

Бра̀боњак, њка, n. ein Kügelchen Ziegenkoth, globulus stercoris caprini.

„Стара баба у брабоњке гата:
„Жив' ми синци, све су гола говна.

Брабоњање, n. das Miſten der Ziege, caprae cacatio.

Брабоњати, ам, v. impf. miſten (von der Ziege) caco (de capra).

Бра̀в, m. Schafvieh, ohne Rückſicht aufs Geſchlecht, oder Alter, pecus, oves.

Брàва, f. das Schloß, serra.

Бравање, n. der Schafsgang, incessus, ut ovis est.

Бра̀вати, ам, v. impf. икн без памети као овца, gehen wie ein Schaf, ut ovis incedo.

Бра̀вац, вца, m. 1) vide вепар. 2) Mannsname, nomen viri.

Бра̀вица, f. dim. v. брава.

Бра̀вљӣ, ља, ље, Schaf-, ovillus.

Бра̀вче, чета, n. ein Stück Schaf, ovicula.

Бра̀да, f. 1) der Bart, barba. 2) das Kinn, mentum. 3) кукурузна, der Bart am Kukuruz, barba zeae.

Брàдавица, f. 1) die Warze, verruca. 2) на сиси, die Bruſtwarze, papilla mammae.

Брадàње, n.

Бра̀дат, та, то, bärtig, barbatus.

Брàдати, дају, v. impf. m. j. кукурузи.

Брàдва, f. Zimmeraxt, ascia.

Брадвѐтина, f. augm. v. брадва.

Брàдвица, f. dim. v. брадва.

Брадвȕрина, f. vide брадветина.

Брадѐтина, f. augm. v. брада.

Брàдићи, m. pl. 1) само у овој загонетки: нађо тиће брадиће, виш' брадића усточиће, виш' усточића носочиће, виш' носочића гледочиће, виш' гледочића челочиће, виш' челочића Гојко крмке враћа (т. ј. брада, уста, нос, очи, чело и чешаљ у коси). 2) село у Јадру.

Брàдица, f dim. v. брада, Bärtlein, barbula.

Брадȕрина. f. vide брадетина.

Брàзда, f. die Furche, lira.

Браздѝти, им, v. impf. градити бразду, furchen, sulcare:

„Бразду бразди, воду мами. —

Бра̀ја, m. (Рес. и Срем.) vide брајо: Сви су болесни, осим килавога браје.

Бра̀јан, m. 1) Bruder (vertraulich zu einem Freunde) fraterculus, 2) Mannsname, nomen viri.

Бра̀јица, m. Mannsname, nomen viri.
Бра̀јо, m. (Ерц.) vide брајан.
Бра̀ле! Bruder, frater!
Бра̀на, f. 1) das Wehr, moles. 2) eine Art Egge, occae genus. cf. дрљача.
Бра̀ндла, f. die Lunte, funiculus incendiarius (Brändl?).
Бра̀њење, n. vide бранење.
Бра̀њик, m. у пушке од оздо што покрива обарачу.
Бра̀нити, им, v. impf. wehren, defendo.
Бра̀нице, f. pl. m. j. јабуке, или крушке, gepflückes, nicht herabgeschütteltes Obst, poma decerpta, non decussa.
Бра̀ничевац, вца, m. ein Branitschewer.
Бра̀ничевка, f. eine Branitschewerin.
Бра̀ничево, n. тако се зове Пожаревачка нанја (m. j. од Мораве па доље до Поречке ријеке и до Омољске планина).
Бра̀ничевскӣ, ка, ко, 1) Branitschewer-, 2) wie in Branitschewo.
Бра̀нко, m. Mannsname, nomen viri.
Бра̀ње, n. н. п. кукурузно, das Lesen, (Fechsen, Ernten,) messis zeae.
Бра̀њевина, f. Gehege, septum (silvae pars septa.)
Бра̀њење, n. das Wehren, defensio.
Бра̀ство, n. vide братство.
Бра̀т, m. der Bruder, frater.
Бра̀та, m. 1) (Рес. и Срем.) vide брато. 2) Mannsname, nomen viri.
Бра̀тац, браца, m. hyp. v. брат.
Бра̀ти, берем, v. impf. н. п. кукурузе, јабуке, грожђе, lesen, z. B. Obst, Trauben; ernten z. B. Kukuruz, lego, meto.
Бра̀тијенци, m. pl. (ст.) vide бранићи:
„Ћути нејак царевић Урошу,
„Ћути д'јете ништа не бесједи,
„Јер не смије од три братијенца,
„Братијенца три Мрњавчевића —
Бра̀тимити, им, v. impf. молити кога да буде брат, brüdern, (bitten daß einer mein Bruder sey), fratrem te saluto.
Бра̀тимљење, n. das Brüdern, appellatio fratris.
Бра̀тӣмство, n. die Bratimschaft, fraterna necessitudo.
Бра̀тинац, нца, m. vide братучед.
Бра̀тин, на, но, vide братов.
Бра̀тин, на, но, vom бра̀та, fraterculi.
Бра̀тинскӣ, vide братски.
Бра̀тӣнство, n. die Brüderschaft, fraternitas.
Бра̀тити, им, vide братимити.
Бра̀тић m. 1) vide синовац, 2) Mannsname, nomen viri.
Бра̀то, m. (Ерц.) hyp. v. брат.
Бра̀тов, ва, во, Brüders-, fratris.
Бра̀тскӣ, ка, ко, 1) brüderlich, fraternus. 2) adv. brüderlich, fraterne.
Бра̀тство n. vide братинство.
Бра̀тучед, m. брат од стрица, Geschwisterkind, patruelis; прво братучеди, то су од два брата ђеца; а друго братучеди, то су ђеца првобратучеда.
Бра̀тучеда, f. сестра од стрица, Geschisterkind, soror patruelis.
Бра̀тучедов, ва, во, dem Geschwisterkind gehörig, quod patruelis est.
Бра̀ћа, f. (coll.) die Brüder, fratres.
Бра̀ћинци, наца, m. pl (ст.) Brüder, fratres:
„Ти имадеш девет мили браћа,
„Ти поведи девет браћинаца —
Бра̀ћица, f. dim. v. браћа.
Бра̀ца, m. hyp. v. брат.
Бра̀ца, m. (Рес. и Срем.) vide брацо.
Бра̀цин, на, но, des браца, fraterculi.
Бра̀цин, на, но, culi.
Бра̀цо, m. (Ерц.) hyp. v. брат.
Бра̀чинац, нца m. брдо у Јадру (гомово на међи нање Ваљевске, Шабачке и Зворничке).
Бра̀шанце, n. dim. v. брашно: дај ми мало брашанца.
Бра̀шанчево, n. das Fronleichnamsfest (der Katholiken) festum corporis Christi.
Бра̀шнав, ва, во, mit Mehl bestreut, farina conspersus.
Бра̀шнара, f. 1) Mehlkammer, penus farinaria, 2) (у Србији) die Arrestkammer der Geistlichen, carcer sacerdotalis (weil es ehemal eine Mehlkammer war.)
Брашнѣнӣ (брашненӣ), на, но, н. п. торба, Mehl-Sack, farinae (servandae.)
Бра̀шно, n. das Mehl, farina.
Бра̀шњеница, f. јело што се носи на пут, Reisezehrung, viaticum:
А. шта ти је у торби.
Б. брашњеница.
„Па спремише лаке брашњенице —
Брблање, n. vide блебетање.
Брблати, ам. vide блебетати.
Брбло, m. der Plapperer, blatero.
Брбљање, n. vide брбланье.
Брбљати, ам, vide брблати.
Брбу̀чити, им, v. pf. тумарити у што руком, или главом, schnell hineinfahren, immitto manum.
Брвина, f. даска, или греда, што се метне преко воде, да само људи могу прелазити, der Steg, ponticulus.
Брвнање, n. das Aufbalken, tignorum, trabium superpositio.

Брвнати, ам, v. impf. aufbalken, trabes trabibus superponere.

Брвно, n. der Balken, tignum, trabs (ein Brett an drey Finger dick).

Брглъало, n. човек који брглъа, der ſchnell und unverſtändlich ſpricht, blatero.

Брглъање, n. das ſchnelle unverſtändliche Sprechen, blateratio.

Брглъати, ам, v. impf. говорити брзо да се не може разумјети, ſchnell und unverſtändlich ſprechen, blatero. Брглъа као јаре на лупатку.

Брда, n. pl. Gegend an der Grenze gegen Montenegro:

„Када Турци Брда поараше,
„Равна Брда и камене Ровце—

Брдар, m. Weberblattmacher, qui pectines textorios conficit.

Брдарев, ва, во, } des Weberblattma-
Брдаров, ва, во, } chers, ejus qui pectines textorios conficit.

Брдашце, n. dim. v. брдо.

Брдељак, лька m. dim. v. брдо.

Брдило, n. pl. das, worin das брдо ſteht.

Брдо, n. 1) der Berg, mons. 2) женско, Weberblatt, pecten textorius.

Брдовит, та, то, bergig, montuosus.

Брђанин, m. човек из Брда.

Брђанка, f. жена из Брда:

„Послаћу ти другу и преслицу
„Па ти преди како и Брђанка —

Бре! interj. imperandi: дај бре! камо бре! ајде бре!

Брег, m. (Рес. и Срем.) vide бријег.

Бреговит, та, то, hügelig, clivosus.

Брегово, n. 1) Dorf am linken Ufer des Timok. 2) Ruinen einer Stadt am rechten Ufer des Timok, dem Dorfe gegenüber.

Брговски, ка, ко, von Bregovo.

Брегуница, f. eine Art Vogels, avis quaedam.

Брежуљак, љка m. dim. v. брег.

Брез, vide без (in allen Zuſammenſetzungen).

Бреза, f. die Birke, betula alba Linn.

Брезик, m. eine junge Birke, betula alba.

Брезик, m. der Birkenwald, betuletum.

Брезица, f. dim. v. бреза.

Брезов, ва, во, birken, betulinus.

Брезовац, вца, m. Birkenſtab, baculus betulinus.

Брезовача, f. der Birkenſtock, fustis betulinus.

Брезовина, f. Birkenholz, lignum betulae.

Брекање, n. das Bre ſagen, imperatio per vocem бре!

Брекашисе, амсе, v. r. impf. zu jemanden бре ſagen, imperiose dico, dico бре.

Брекиња, f. 1) der Sperberbaum, sorbus torminalis Linn. 2) die Frucht davon, sorbum.

Брекињов, ва, во, n. p. дрво, лист, vom Sperberbaum, sorbi torminalis Linn.

Бреме, мена, n. die Bürde, onus.

Бременит, та, то, n. p. жена, ſchwangere Frau, gravida.

Бременица, f. уска а дугачка вучија, тако да се може ласно носити на рамену, или двије натоварити на коња, Tragfaß, dolium portatile.

Бресква, f. (једни говоре и прасква) 1) Pfirſichbaum, amygdalus persica Linn. 2) die Frucht davon, malum persicum.

Бресквица, f. dim. v. бресква.

Брест, m. (Рес. и Срем.) vide бријест.

Брестов, ва, во, ulmen, ulmeus.

Брестовац, вца m. Ulmſtab, baculus ulmeus.

Брестовача, f. Ulmſtock, fustis ulmeus.

Брестовина, f. Ulmenholz, lignum ulmeum.

Брецање, n. vide брекање.

Брецашисе, амсе, vide брекашисе.

Бреша, f. eine Art Flinte (von Brescia) selopi species:

„Пуна ми је бреша о рамену—

Брешчић, m. vide брежуљак.

Брже боље, ſo ſchnell als möglich, quam citissime: како га угледа, а он се брже боље сакри.

Бржење, n. das Spornen, incitatio.

Брз (comp. бржи), за, зо, ſchnell, citus.

Брза палачка, f. Städtchen an der Donau zwiſchen Кладово und Праово.

Брзање, n. das Eilen, festinatio.

Брзати, ам, v. impf. eilen, festinare in opere faciendo.

Брзина, f. die Schnelligkeit, velocitas.

Брзити, им, v. impf. tr. j. коња, ſpornen, incitare.

Брзица, f. вода, ђе тече брзо преко камења, Stelle im Bache, wo er ſchnell über Kieſel dahin rinnt, locus ubi flumen per silices deproperat.

Брзопалачкй, ка, ко, Perſopalanker.

Брзопалачанин, m. човек из Брзе палаике.

Брзоплет, m. eine Art in Eile geflochtenen Zauns, sepis species tumultuariae.

Брига, f. Sorge, cura.

Бриђети, ди, v. impf. (Рес.) } jucken,
Брићити, ди, v. impf. (Срем.) } prurio.
Брићети, бриди, v. impf. (Ерц.) }

Брижан, жна, но, beſorgt, sollicitus.

Бризгање, n. das Anſpritzen der Milch,

im Euter, oder auch in der Brust, lactis in mammis affluentia.

Бри̏згати, ам, v. impf. н. п. крава, овца, коза, Milch absondern, lactare.

Бри̏знути, нем, v. pf. hervorstürzen (?) prorumpo in lacrimas: бризну плакати, m. j. у̏један пут заплака.

Брија̑ње, n. das Barbieren, tonsio.

Брија̑ти, јем, v. impf. barbieren, tondere.

Брија̑ћи. ћа, ће, н. п. бритва, Barbier-, tondendo.

Брија̑ч, m. das Barbiermesser, novacula.

Брија̑чица, f. vide брија̑ч.

Бри̏јег, (pl. бре̏гови), m. (Ерц.) 1) Hügel, collis. 2) das Ufer, der Rain, ripa.

Бри̏нутисе, немсе, v. r. impf. Sorge haben, sollicitum esse.

Бри̏тва, f. ein Taschenmesser, culter plicatilis.

Бри̏твени̏ћ, на, но, н. п. коре, des Taschenmessers, cultelli plicatilis.

Бри̏твети̏на, f. augm. v. бритва.

Бри̏твица, f. dim. v. бритва.

Бри̏твурина, f. vide бритветина.

Бри̏тка сабља, (стн.) scharfschneidend wie ein Barbiermesser, acutus:

„На десницу и на бри̏тку сабљу —

Бри̏ца, f. (у Бачкој) vide бритвица.

Бри̏чење, n. vide брија̑ње.

Бри̏чити, им, vide брија̑ти.

Бр̏к, m. der Knebelbart, cincinnus barbae.

Бр̏кање, n. die Verwirrung, confusio.

Бр̏кат, та, то, schnurbärtig, barbatus.

Бр̏кати, ам, v. impf. in Unordnung bringen, confundo.

Бр̏кица, f. eine Art sehr kleiner Fische, piscium genus.

Бр̏кља, f. der Sturmpfahl, palus obliquus: ударили бркље по шанцу.

Бр̏кљача, f. vide бркља.

Бр̏кљоч, m. vide пузавац.

Бр̏ко, m. der einen großen Schnurbart hat, barbatus.

Бр̏лог, m. Lager der Schweine, cubile suis.

Бр̏ложење, n. das Lager der Schweine, cubatio (porcorum).

Бр̏ложити, им, v. impf. m. j. свиње, lagern (die Schweine), colloco sues, sterno, facio ut decumbant.

Бр̏ложитисе, имсе, v. r. impf. sich lagern (von Schweinen), sternor procumbo.

Бр̏ња, f. брњаста коза, Ziege die auf der Nase eine Blaße hat, capra maculam habens in naso.

Бр̏ња, m. (Рес. и Срем.) vide брњо.

Бр̏њаст, та, то, н. п. коњ, коза, blässig, maculosi nasi,

Бр̏њица, f. колушић гвозден, н. п. што метну међу на усну кад га воде, kleiner eiserner Ring, anulus ferreus.

Бр̏њо, m. (Ерц.) брњаст коњ, ein Pferd, so eine Blaße im Gesichte hat, equus maculam albam habens in capite.

Бро̏д, m. 1) на води оно мјесто ђе се прелази преко ње, die Fuhrt, vadum:

„Ој Цетињо водо поносита!
„Ти се синоћ криво кунијаше
„Да на теби ниђе брода не ма —

2) die Stadt Brod in Slavonien, nomen urbis in Slavonia.

Бро̏дити, им, v. impf., waten, vado transire.

Брође̏ње, n. das Waten, vadatio.

Бро̏ј, m. die Zahl, numerus.

Броја̑нице, f. pl. vide бројенице.

Броје̏нице, f. pl. der Rosenkranz, rosarium.

Броје̏ње, n. das Zählen, numeratio.

Бро̏јити, им, v. impf. zählen, numerare.

Бро̏нза, f. 1) Bronze, aes 2) kleine Glocke von Bronze z. B. am Halse der Kühe, tintinuabulum.

Бро̏сква, f. die Kohlrübe, brassica napo-brassica Linn.

Бротњя̑к, m. der Hügel worauf Färberroth gesetzt wird, clivus rubia consitus. 2) Garten dazu, hortus rubia consitus.

Бро̏ћ, m. die Färberröthe, rubia tinctorum Linn.

Бро̏ћаст, та, то, von der Farbe der Färberröthe, rubiaceus.

Броће̏ње, n. das Färberrothfärben, rubiatio (?).

Бро̏ћити, им, v. impf. färberroth färben, rubiare (?)

Бр̏снат, та, то, н. п. грана, дрво.

Бр̏ст, m. junge Sprossen, frondes.

Бр̏стити, им, v. impf. befressen, depasco.

Бру̏ка, f. etwas Lächerliches und Spottwürdiges, homo aut res ridenda: шути бруко манита, шути!

Брука̑ње, n. das Auslachen, derisio, risus de re aut homine.

Брука̑тисе, амсе, v. r. impf. коме, Auslachen, rideo: мучи да ти се људи не брукају.

Бру̏с, m. 1) der Schleifstein, cos, lapis politorius. 2) fig. mentula. cf. тоцил.

Бру̏сина, f, augm. v. брус.

Бру̏сити, им, v. impf. schleifen, acuere.

Бру̏сић, m. dim. v. брус.

Бруца̑ње, n. das Bekommen der Schamhaare, nactio pilorum circa pudenda, pubertas, pubescentia (?).

Бру̏пати, ам v. impf. und pf. Schamhaare bekommen, nancisci pilos circa pudenda.

Бру̏це, f, pl. die Schamhaare, pili circa pudenda.

Бр̏чак, чка. m. das Geräuſch des Watenden, sonus aquae cum quis transit:
„Воду газим, за њим бр̏чка нѐ ма—

Бр̏чина, f. augm. v. бр̏к.

Бр̏чић, m. dim. v. бр̏к.

Бр̏чкавица, f. Weg, der von vielem Regen oder geſchmolzenem Schnee plätſchert, viae lubricitas et udor.

Бр̏чка̑ње, n. das Plätſchern im Waſſer, agitatio aquae.

Бр̏чкати, ам, v. impf. plätſchern, sonitum facio aqua agitata.

Бр̏чкатисе, амсе, v. r. impf. plätſchern, aquam circumjicio, agito.

Бр̏чкӣ, кога, n. мала варошица на десном бријегу Саве (ниже Градишке):
„Да би ишли Бр̏чко поробити,
„Далеко је бјежат' низа Саву —

Бр̏чнути, нем, v. pf. einmal plätſchern, sonitum edo aqua turbanda.

Бр̏шљан, m. der Epheu, hedera.

Бр̏шће̏ње, n. das Befreſſen, depastio.

Бу̏а, f. der Floh, pulex.

Бу̏ач, m. бубина (налик на буу), што једе расад купусни, der Blattfloh, chermes Linn.

Бу̏ба, f. das Ungeziefer, bestiolae molestae,

Бу̏бало, m. vide бубњар.

Бу̏бало n. vide бубрег.

Бу̏бањ, бња, m. die (große türkiſche) Trommel, tympanum Turcicum.

Бу̏бање, n. das Trommeln, tympani pulsatio,

Бу̏бати, ам, v. impf. ударати у бубањ, trommeln, pulsare tympanum.

Бу̏бина, f. augm. (?) v. буба.

Бу̏бица, f. dim. v. буба.

Бу̏бнути, нем, v, pf. mit Getöſe ſchlagen, pulso.

Бубња̑р, m. der Trommelſchläger, tympanista.

Бубња̑рев, ва, во, } des Trommelſchlä-
Бубња̑ров, ва, во. } gers, tympanistae.

Бу̏бота, f. субота ђачка бубота, Sprichw. d. i. Samſtags wird auf den Studenten herumgetrommelt, Samſtag iſt der Studenten Prügeltag, sabbato caeduntur studiosi (in Serbia).

Бу̏брег, m. die Niere, ren. Живи као бубрег у лоју.

Бу̏брежак, решка m. vide бубрег.

Бубрежња̑ци, m. pl, das Nierenſtück, caro renum.

Бу̏брешчић, m. dim. v. бубрег.

Бубу̏љица, die Puſtel, pustula. cf. чибуљица.

Бу̏гар, m. (ст.) vide Бугарин:
„Стаде сваша дванаест иљада
„Те гледају коња у Бугара —
„Повалисе међу ђевојкама
„Бе с'отео коња од Бугара —

Бугарс̏ње, n, das Bulgariſiren, mutatio in Bulgarum.

Бу̏гарин, m. der Bulgare, Bulgarus.

Бу̏гарити, им, v impf. zum Bulgaren machen, facio esse Bulgarum.

Бу̏гаритисе, имсе, v r. impf, ein Bulgar werden, fio Bulgarus.

Бугар̑ка, f. die Bulgarin, Bulgara.

Бу̏гар-кабаница, f (ст.) ein Bulgaren-Mantel, pallium bulgaricum:
„А сер свега бугар-кабаницу —
„Скиде с леђа бугар кабаницу —

Бу̏гарскā, f die Bulgarey, Bulgaria.

Бу̏гарскӣ, ка, ко. 1) bulgariſch, bulgaricus. 2) adv. bulgariſch, bulgariae

Бугарча̑д, f. (coll.) junge Bulgaren, juventus Bulgarica.

Бугар̑че, чета, n. ein junger Bulgar, Bulgarus puer.

Бугар̑чица, (Бугар̑чица) f. dim. v. Бугарка.

Бу̏д, wenn auch, quamquam (eigentlich ſo viel als буди, es ſey, esto). cf. туд.

Бу̏да, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) Holzwaaren-Gewölb, taberna vasorum ligneorum.

Будак*, m. vide трнокоп.

Буда̑ла, f. der Thor, stultus.

Буда̑ласт, та, то, thöricht, stultus.

Буда̑ла̑ш, m. thörichter Menſch, homo stultus.

Буда̑ла̑штина, f. Thorheit, stultitia.

Буда̑лина, f. augm. v. будала.

Буда̑лиса̑ње, n. das dumme Reden oder Thun, ineptia, sermo stultus.

Буда̑лисати, лишем, v. impf. thöricht ſprechen, stulte loqui.

Буда̑лити, им, vide будалисати.

Буда̑љење, n. vide будалисање.

Бу̏дан, дна, но, wach, vigil.

Бу̏дац, буца, m ћурак, шукац, пуран, der Truthahn, gallopavo

Бу̏дење, n. das Wecken, excitatio.

Бу̏дија, f. ћура, ћурка, шука, мисирка, пура, пурка, die Truthenne, gallina indica.

Будӣм, m. die Stadt Ofen in Ungern, Buda.

Будӣмац, мца, m. der Ofner, Budensis, Budanus.

Будимӣр, m. ein Mannsname, nomen viri.

Будӣмка, f. die Ofnerin, Budana.

Будӣмлија, f. eine Art Aepfel, pomi species.

Будӣмлија, f. vide Будимац.

Будӣмскӣ (Будӣмскӣ), ка, ко 1) Ofner', Budanus. 2) adv. nach Ofner Art, more Budano.

Бу̏дињ, ња, ње, н. п. јаје, болест, dem Truthahn gehörig, gallopavonis.

Бу̏дионȉк, т. по намастиримa она даска, што у њу лупају у јутру да се буде калуђери, der Wecker, expergefactor.

Бу̏дисав, m. ein Mannsname, nomen viri.

Бу̏дити, им, v. impf. wecken, excito.

Бу̏дитисе, имсе, v. r. impf. erwachen, evigilo.

Будући да, indem, cum. (ital. essendo che —)

Бу̏ђење, n. vide, буђење.

Бу̏за *, f. 1) ein Getränk aus Kukuruzbrot und Waſſer, potio e pane zeae et aqua 2) брезова, der Birkenſaft, succus betulae.

Бузаџија*, m. der буза-händler, qui vendit potionem e pane zeae.

Буздова̏н, m. eine Art Keule, clavae genus.

Бу̏ин, m. ein großes Fuhrmannspferd, Mekklenburger, (ein Kärntner), equus vecturarius, jumentum.

Бу̏њињ, ња, ње, п. п. трава. dem Floh gehörig, pulicis.

Бу̏јад, f. vide папрат.

Бу̏јадњача, f. vide, папратњача.

Бу̏јање, n. vide бучање,

Бу̏јати, ји, vide бучати.

Бу̏јатка, f. vide папратка.

Бу̏јити, им, v. impf. cf. пајити.

Бу̏јица, f. Regenbach, torrens.

Бу̏јур*, nimm, lange zu, accipe et manduca: Баба: Бујур Муса купуса. Турчин: Нека бако и меса.

Бу̏к, m. der Ort des Waſſerfalls, wo das Waſſer im Fallen toſet, locus cataractae strepitosus: онђе у буку има пастрме.

Бу̏ка, f. das Gebrülle, mugitus.

Бука̏гије*, f. pl. vide путо.

Бу̏кање. n. das Brüllen, mugitus.

Бу̏кара, f. у Сријему је обичај да се уз месојеђе свако вече скупе ђевојке (мале и велике) и младе (а и од мушкиња дође ђекоје), насред села, па наложе ватру (понајвише од ђубрета и од смећлишта) и око ње играју и пјевају; и то се зове букара или ватриште (ајдемо на букару, пјевају ђеца на букари).

Букарȇње, n. das Bräunen, subatio.

Бу̏каритисе, рисе, v. r. impf. bräunen, suho (von Schweinen).

Букати, бучем, v. impf. brüllen, mugio.

Бука̏ч, m. der Brüller, mugitor (vom Ochſen).

Бу̏ква, f. die Buche, fagus.

Буквар, m. das ABC-Buch, abecedarium.

Буквараџ, рца, m. der ABC-Schüler, puer elementa discens.

Буквȇтина, f. augm. v. буква.

Буквȉк, m. der Buchenwald, fagetum (?).

Бу̏квић, m. junge Buche, fagus parva.

Бу̏квица, f. 1) dim. v. буква. 2) буков жир, die Buchecker, glans fagina 3) das ABC, elementa.

Бу̏клија *, vide плоска.

Бу̏кнути, нем, v. pf. 1) aufmuen, mugitum edo 2) aufloderu, exardesco.

Бу̏ков, ва, во, buchen, faginus.

Бу̏кова̏, f. мали намастирић код Неготина.

Бу̏ковац, вца, m. 1) Buchenſtab, baculus faginus. 2) извор у Јадру у Тршићком пољу. 3) село у Сријему (близу Варадина).

Бу̏ковача, f. der Buchenſtock, baculus faginus.

Бу̏ковина, f. der Buchenholz, lignum faginum.

Бу̏креш, m. Bukureſcht, Bucurestinum urbs Valachiae.

Букте̏ње, n. (Рес.) vide букћење.

Бу̏ктети, кћим, (Рес.) } vide бук-
Бу̏ктити, им, (Срем.) } кети.

Букћȇње, n. (Ерц.) das Lodern, ardor.

Бу̏кћети, кћим, v. impf. (Ерц.) lodern, ardeo.

Бу̏ла, f. vide Туркиња.

Була̀жњење, n. } vide бунцање.
Була̀знење, m. }

Була̀знити, им, vide бунцати.

Булумаћ, m. некакво јело од брашна:
А. Шта си јео?
Б. Сатримачка и булумаћа.

Бу̏љење, n. das Hervorrecken der Augen, exsertio oculorum:

Бу̏љиока, f. (ст.) die die Augen hervorreckt, quae exserit oculos:
„Курвина бу̏љиока — ſchilt der Krebs den Froſch.

Бу̏љити, им, v. impf. m. j. очи, die Augen hervorrecken, exsero oculos.

Бу̏љубаша*, m. Anführer eines бу̏љук, dux turmae, centurio.

Бу̏љубашин, на, но, des бу̏љубаша, centurionis.

Бу̏љубашиница, f. die Hauptmannsfrau, uxor centurionis.

Бу̏љубашица, m. dim. v. бу̏љубаша.

Бу̏љубашовање, m. das бу̏љубаша-Seyn, centuriatus gestio.

Бу̏љубашовати, шујем, v. impf. ich bin бу̏љубаша, sum centurio.

Бу̏љубаша, m. vide бу̏љубаша mit allen Ableitungen.

Бу̏љук*, die Schar, Trupp, turba, turma.

Бумба̏р, m. die Hummel, apis terrestris Linn.

Бумбарâње, n. das dumpfe Sprechen, nach Art des Hummelgemurrs, murmur.
Бумбáрати, ам, v. impf. dumpf sprechen, wie die Hummel summt.
Бýна, f. der Aufruhr. seditio.
Бýна и Бýница, двије воде у Ерцеговини.
Бунáр*, m. der Brunnen, puteus. cf. студенац.
Бунáрић, m. dim. v. бунар.
Бунáрскӣ (бунáрскӣ), ка, ко, н. п. вода, Brunnen-Wasser, aqua putealis.
Бýнац и бýница, in der Redensart, обишао је бунца и бунцу, von einem Vagabunden, undique est vagatus. cf. Буна и Буница.
Бýнгур, m. (кукурузан или шеничан) die Grütze, alica (?).
Бунгурâње, n. das Grützemahlen alicatio (?).
Бунгýрати, ам v. impf. Grütze mahlen, crassius molo: не може воденица да меље, него бунгура.
Бýнгурац, рца m. dim. von бунгур: Ручку бунгурца, вечери ни к**ца.
Бýнда, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Pelz, vestis pellicea. cf. ћурак.
Бýндева, f. der Kürbis, cucurbita melo Linn.
Бýндевица, f. dim. v. бундева.
Бýндевскӣ, ка, ко, н. п. цвијет, Kürbis-Blüthe, cucurbitarum.
Бýника, f. das Bilsenkraut, hyoscyamus Linn.
Бýнина, der Dünger, stercus.
Бýнити, им, v. impf. aufwiegeln, concito.
Бунитисе, имсе, v. r. impf. sich empören, imperium frango.
Буновáн, вна, на, aus dem Schlafe auftaumelnd, e somno excitus, exturbatus.
Бунцâње, n. das Reden wie aus dem Schlafe, somniatio.
Бýнцати, ам, v. impf. говорити којешта, као у сну, wie aus dem Schlafe reden, loqui quasi e somno. Бунца као баба у болести.
Буњúште, n. der Ort, wohin das Ausgekehricht geworfen wird, locus quisquiliarum, fimetum.
Бýра, f. der Sturmwind, procella.
Бýрав, ва, во, klein, und großbäuchig, pusillus et ventrosus.
Бýрăг, m. der (Thier-) Magen, venter.
Бурâд, f. (coll.) Fässer, dolia.
Бурáзер*, m. vide брат.
Бурâк, m. Mannsname, nomen viri.
Бýргија*, f. мали сврдаћ, die kleinste Art Bohrer, terebra minima.
Бургијâње, n. vide бушење.
Бургијати, ам, vide бушити.
Бургијâш, m. 1) ein Mensch, der überall herumkommt, homo circumforaneus. 2) Schweinmäkler (in Serbien), proxeneta suarius.
Бургијица, f. dim. v. бургија.
Бýре, ета, n. das Faß, dolium.
Бурéнце, ета, n. dim. v. буре.
Бурлúкање. n. eine Art heulenden Weinens, fletus genus.
Бурлúкати, личем, v. impf. heulend weinen, plorare.
Бурљâње, n. das Herumwühlen in flüssigen Dingen, scrutatio in jusculo.
Бýрљати, ам, v. impf. herumwühlen in Flüssigkeiten, scrutari in jusculo.
Бýрма*, f. 1) ein glatter Fingerring, annulus. 2) Schraube, cochlea: отворасе на бурму.
Бýрмут*, m. der Schnupftabak, nicotiana sternutatoria.
Бýрмутица, f. die Tabakdose, capsula nicotianae.
Бурмýџија*, m. der Schnupftabakfabrikant, venditor nicotianae.
Бýрњак, m. vide дуждевњак.
Бýро, m. der Dickwanst, abdominosus, ventrosus.
Буруúпција*, f. Vesirsbrief, edictum veziri.
Буруúцук*, m. танко бијело свилено платно, Seidenleinwand, (zu Hemden) byssi sericeae genus.
Бýс, m. in dem Räthsel, Назимац кус копа бус под котлокрповом кућом.
Бýсање, n. das Schlagen auf die Brust, planctus.
Бусâње, n. das Bedecken mit Rasen, caespitatio (?)
Бýсати, ам, v. impf. mit Rasen bedecken, caespitem congero.
Бýсатисе, амсе, v. r. impf. sich auf die Brust schlagen, plangere: бусасе рукама у прси.
Бусéн, m. der Rasen, caespes.
Бусéнит, та, то, rasenreich, caespitosus.
Бусéње, n. (coll). der Rasenhaufe, caespites.
Бýсија*, vide der Hinterhalt, insidiae. cf. засједа.
Бут, m. der Schinken, perna.
Бýтина, f. augm. v. бут.
Бýтић, m. dim. v. бут.
Бућоглáв, ва, во, (сп.) vom Kopfe der Eule, epithetum capitis bubonis: „Ид одатле сово бућоглава —
Бýцање, n. vide дерање 1.
Бýцати, ам, vide дерати 1.
Бýцмаст, та, то, voll im Gesicht, facie obesa.
Бýцов, m. eine Art kleinen Flußfisches, pisciculi genus.

Буцо̂ван, вна, но, н. п. нераст (кад се букаре крмаче), brunftig, subans.
Бу́чање, п. н. п. главе, das Dummſeyn des Kopfs; z. B. vom vorher gegangenen Rauſche, torpor capitis (a crapula).
Бу́чати, чи, v. impf. dumm ſeyn, turbatus sum, ferveo: и сад ми бучи глава од јучерањег пића.
Бу́че, чета, п. пиле од будије, das Truthuhn, pullus gallinae indicae.
Бу́чевина, f.
Бу́чићи, m. pl. (coll.) junge Truthühner, pulli indici.
Бу́чница, f. Eigenname eines Waſſerfalls im Gebiete Jadar, Dorf Тржић, Bach Жеравија, nomen proprium cataractae.
Бу́ца, f. (у Бачкој и у Срнјему) vide кијача.
Буцо̂к*, m. vide угал.
Буца́чић, m. dim. v. буцак.
Бу́цуља, f. Kühe mit kleinen Hörnern, ſie ſelbſt nicht groß, aber gut, vaccarum genus.
Бу́шење, n. das Bohren, terebratio.
Бу́шина, f, ein Schimpfwort für Schafe, convicium in oves.
Бу́шити, им, v. impf. bohren, terebrare.

В.

Ва̀, in, in (ријетко се говори, н. п. ва име оца и сина, и светога дуа; ва истину Божју (говоре попови и калуђери); ва славу и чест (кад чате славу, cf. слава), cf. у.
Ва́бити, им, v. impf. locken, allicio.
Ва́бљење, n. das Locken, allectio.
Ваведе́није, n. das Feſt Mariä Reinigung, purificatio B. V. M. (den 21. Novemb.)
Вавек, m. j. ва век, (Рес. и Срем.) vide вавијек.
Ва́вијек, m. j. ва вијек (Ерц.), ewig, aeternum.
Ва́вољак, лка m. оно што се сваља међу прстима, или у устима, ein Kügelchen, (von Brot u. d. gl.) das man zwiſchen den Fingern dreht, globulus convolutus.
Вавољење, n. das Drehen eines Kügelchens zwiſchen den Fingern, conglobulatio.
Ва́вољити, им, v. impf. ваљати штогод међу прстима, или у устима, ein Kügelchen zwiſchen den Fingern drehen, conglobulo.
Ва́ган, m. 1) мјера житна, ein Getreidemaß, mensura, 2) (у Ерц.) чанак, eine hölzerne Schüſſel, scutra lignea.
Вага̂ш, m. das Geleiſe, orbita.
Ва́гов, m. (у Срнјему), eine Art großen Winzermeſſers, zum Schilfſchneiden, scalprum arundini secandae.
Ва́да, f. vide рок.
Ва́дити, им, v. impf. herausnehmen, promo.
Вађе̂ње, n. das Herausnehmen, promtio (?).
Ва́зда, (у Ерц.) vide свагда.
Вазда̂н (вас дан), den ganzen Tag, totam diem.
Вазу́ћа, f. намастир у Босни (може бити да је сад и пуст):
„И Вазућу крај воде Криваје —
Ва́из*, m. der Prediger, praedicator:
„К нама брже оце и ваизи —
Ва́ин, adj. indecl. fein, elegans, excellens.
Ва́истина, m. Mannsname, nomen viri:
„Па дозива слугу Ваистину:
„Ваистино моје чедо драго! —
Ва́ја, f. hyp. v. Василија.
Вајам, m. vide клијет.
Ваја́тина, f. augm. v. вајат.
Ваја́тић, m. dim. v. вајат.
Ваја́тски, ка, ко, н. п. врата, Kammer, Kemnat-, cellarius, ad cellam pertinens.
Ва́јда*, f. Nutzen, utilitas.
Ва́јдица, f. dim. v. вајда, cf. главница.
Ва́јкање, n. das Entſchuldigen, jemand nicht nach ſeinem Wunſch bewirthet zu haben, excusatio de coena minus lauta.
Ва́јкатисе, амсе, v. r. impf. ſich entſchuldigen, daß man Jemand nicht nach ſeinem Wunſch bewirthet, excusare se de coena minus lauta.
Ва́ка, m. } hyp. v. Василије.
Ва́ко, m. }
Ва́ла, f. 1) das Lob, laus, 2) das Loben, Rühmen, laus.
Вала̂*, bey Gott! hercle!
Ва́лаке*, f. pl. das Werkzeug um die Füſſe zuſammen zu winden, bey der Padogenſtrafe, instrumentum pedibus ligandis ad feriendas soleas. cf. фалаге.
Ва́лињка, f. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) der Fehler, Mangel, vitium defectus.
Ва́лити, им, v. impf. loben, rühmen, laudo.
Ва́лити, им, v. pf. (у Срнјему у Бачк. и у Бан.) fehlen, labor; desum.
Ва́литисе, имсе, v. r impf. ſich loben, rühmen, prahlen, se laudare. Ко се вали, сам се квари.
Ва́лов, m. alveus, der Schweinstrog.

Валовит, та, то, wellenreich, undosus:
„Валовиту Дрину пребродише —
Ва̂лпово, n. мала варошица у Славонији.
Ва̀ља, f. das Zündloch (an der Flinte, Kanone), foramen incendiarium.
Ва̀љак, ка, das Propfreiß, surculus.
Ваљ̑ан, на, но, wacker, probus.
Ва̀љање, n. das Wälzen, volutatio.
Ва̀љарица, die Walkmühle, fullonica.
Ва̀љати, ам, v. impf. 1) wälzen, voluto. 2) сукно, walken, subigo.
Ва̀љати, ам, v. impf. 1) werth seyn, valere: ваља сто дуката, ваља царева града. 2) ваља нћи, man muß, oportet; коњ ваља, љеб ваља, Pferd vonnöthen, Brod vonnöthen, ваљаће то мени.
Ва̀љатисе, амсе, v. r. impf. ſich wälzen, volutare se.
Ваљевац, вца, m. einer von Waljewo.
Ваљ̑евка, eine von Waljewo.
Ва̂љево, n. nom. propr. einer Stadt in Serbien:
„Полећела два бијела голуба
„Од онога ваљенога Ваљева —
Ваљевскӣ, ка, ко, von Ваљево.
Ва̀љење, n. das Loben, laudatio.
Ва̀љушка, f. (österr. der Knödel), Kloß, globulus e farina, pastillus.
Ваљушка̂ње, n. dim. v. ваљање.
Ва̀љушкати, ам, dim. v. ваљати.
Ва̀љушкатисе, амсе, dim. v. ваљатисе.
Вамилија, f. (уСријему, у Бачк. и у Ван.) die Familie, familia. cf. колѣено, лоза.
Вампи̏р, m. vide вукодлак.
Ва̀н, (у Ерц.) 1) als, außer, praeter:
„Ништо љепше ни красније,
„Ван чарапа и опанак.
2) ван да, außer wenn, nisi si, i. q. већ ако.
Ва̀ндрша, f. vide ваша.
Ва̀ра, f. vide варица: наврела вара од Дундулова дола (у приповијетки).
Варади̏н, m. Peterwardein, Petrovaradinum.
Варади̏нац, нца, m. der Peterwardeiner, Petrovaradinensis.
Варади̏нка, die Peterwardeinerinn, Petrovaradinensis femina:
„Платно бели Варадинка Мара
„На Дунаву према Београда —
Варади̏нскӣ, ка, ко, Peterwardeiner-, Petrovaradinensis.
Вараждӣн, m. Warasdin, Varasdinum. Вараждинац (нца), човек из Вараждина. Вараждинскӣ, ка, ко, von Вараждин.
Ва̀рак*, m. das Rauschgold, Flittergold, bractea aurichalci.
Варака̂ње, n. das Ausweichen, declinatio.
Вара̀кати, ам, v. impf. einem ausweichen, declino aliquem.
Вара̀катисе, аме, v. impf. weichen ſuchen, declino aliquem.
Вараклѐисати, леишем, v. pf. u. impf. mit Flittergold bekleben, bractea aurichalci induco.
Вара̀кли*, adj. mit варак überzogen, bractea aurichalci inductus:
„И дај мени варакли преслицу —
Ва̀ралица, f. betrügeriſch, fraudulentus, (als Appoſition).
Вара̂ње, n. das Betrügen, deceptio.
Ва̀рати, ам. v. impf. betriegen, decipio.
Ва̀ратисе, амсе, v. r. impf. ſich täuſchen, decipior.
Варва̀рӣн, m. Ebene an der Morawa bei Сталаћ.
Ва̀рварица, f. dim. v. Варвара (Barbara) само у овој пјесми:
„Варварица вари,
„А Савица лади,
„Николица куса. cf. варица.
Варени̏к, m. вруће замећено и забиберено вино, што се по обичају пије на Божић прије јела (у Сријему и у Бачк.) eine Art Weinſuppe mit Honig und Pfeffer, beſonders auf Weihnachten üblich, potionis genus.
Варѐника, f. warme Milch, lac calefactum.
Ва̀рење, n. 1) das Kochen, coctio. 2) варѐње. Украо калуђер с ћаком козу, па дали да се кува и пече, а они отишли да служе летурђију. У један пут калуђер повиче из олтара (као да чати нешто): „Ћаче ћакушти! отиди обиди: печели се печѐње и варили се варѐње“. А ћак му одговори: „Оче дуовни! дошао човек, па познао роге и ноге, и одњијо весе.“
Ва̀рзило, n. die Braſilie, (Färbemittel von Braſilienholz,) color ligni braſiliani.
Варѝво, n. Hülſenfrüchte, legumina.
Ва̀рин да̀н, на дне, m. St. Barbara-Tag, dies feſtus S. Barbarae.
Ва̀рити, им, v. impf. kochen, coquo.
Ва̀ритисе, имсе, v. r. impf. kochen, ſieden, coqui.
Варѝка̂к, m. eine Art Getreidemaß (Herzegowina), mensurae parvae genus: од шшника варикак (у приповијетки); већ је прдуо у варикак.
Ва̀рица, f. (dim. v. вара?) жито што се по обичају кува на Варин дан: метнесе у један лонац, или у котао од свакога жита и варива, те се скува заједно, па се једе послије, други и трећи дан, пошто се олади; и зашо се пјева:

„Варварица вари,
„А Савица лади,
„Николица куса.

Варица се обично, готово свуда, пристави још у вече (у очи Варина дне), па се у јутру гледа с које је стране наврела, те на оној страни сију жита оне године: зашто кажу да ће онамо најбоље родити.

„Наврела вара од Дундулова дола (приповијетка Ерцеговачка)“ das Gericht, so auf Barbara üblich ist, ferculum solemne die festo S. Barbarae:

„Поручује Варица Божићу:
„Пошљи мене од прасца ножицу,
„Да зачиним варицу шеницу.
(пјевасе Божићу послије варина дне)

Вàрјача, f. der Kochlöffel, ligula.

Вàрка, f. das Schwanzstück vom Fische, cauda. Варка пред Марка. 2) (im Scherze) der Hintere, podex, praesertim feminarum.

Вàрница, f. der Funke, scintilla.

Вàрничав, ва, во, н. п. барут, funkig, viel Funken sprühend, scintillosus (?).

Вàрош*, f. die Stadt, urbs.

Вàрошанин, m. der Städter, urbanus.

Вàрошица, f. dim. v. варош.

Вàрошка, f. die Städterin, urbana.

Вàрошки, ка, ко, 1) städtisch, urbanus. 2) adv. städtisch, urbano more.

Варошчàд, f. (coll.) die Stadtkinder, juventus urbana.

Вàрошче, чета, n. das Stadtkind, juvenis urbanus.

Вàрошчица, f. dim. v. варошка.

Вас, vide сав:

„На алату, вас у чистом злату--
„Вас му коњиц у крв огрезнуо —

Вàса, (Рес. и Срем.) vide Васо.

Васи̏лија, f. Basilia, Basilia.

Вàсиљије, m. Basilius, Basilius.

Васи̏љ, m. vide Василије.

Васи̏љица, f. колач што се по обичају мијеси на мали божић, eine Art Schmalzbrot auf den Basilitag, panis S. Basilii (?).

Васио̀н свијет, die ganze Welt, orbis terrarum (cf. slav. вселенная, das der griechischen οἰκουμένη wörtlich entspricht).

Вàско, m. Mannsname, nomen viri (v. Василије).

Вàсколик, ка, ко, ganz, totus quantus.

Вàскрс, m. } Ostern, pascha. На ва-
Васкрсење, n. } скрсење треба свако да узме навору: зато у Србији зађу пред васкрсење по селима намастирски ђаци с котарицама те дају навору за јаја. О васкрсенију се пуку шареним и црвеним јаима, т. ј, ударају врљовима јаје о јаје, па које се разбије оно узме онај који је разбио. То чине код намастира и код цркве и непознати људи, али треба најприје да виде јаја један другоме: зашто неки пробију јаје од оздо те исциједе жуце и бјеланце, па налију воска да је тврђе. Од васкрсенија до Спасова дне говорисе, кад се двојица сретну на путу, или кад који коме дође у кућу, христос васкрс (мјесто добро јутро, помоз Бог и добар вече), и одговарасе ва истину васкрс; тако и кад се пије, мјесто спасујсе и на здравље.

Васкрснути, нем, v. pf. (vom Tode) auferstehen, resurgo.

Васкрсовање, n. das Feyern der Ostern, celebratio paschatis.

Васкрсовати, сујем, v. impf. und pf. die Ostern zubringen, celebro pascha.

Вàсо, m. (Срц.) hyp. v. Василије.

Вàсоје, m. Mannsname, nomen viri.

Вàсојевићи, m. pl. Gegend und Stamm an der Grenze gegen Montenegro:

„Пред њу метни Мутапа Лазара:
„Јер је Лазо од Васојевића —

Вàт, m. die Klafter, decempeda.

Вàтање, n. das Fangen, captatio.

Вàтати, ам, v. impf. fangen, capto.

Вàтиписе, имсе, v. r. pf. брда, посла, dazu kommen, ingredior, aggredior.

Вàтљика, f. ein Scheit Holz, pars ligni secta.

Вàтољ, m. Mannsname, nomen viri.

Вàтра, f. das Feuer, ignis. cf. огањ.

Вàтраљ, m. die Feuerschaufel, batillum.

Вàтрен, на, но, feurig, igneus.

Вàтрица, f. dim. ein kleines Feuer, igniculus.

Вàтри̏ште, n. Feuerstätte, ustrina. Тражити ватре на лањском ватришту.

Вàћел, m. }
Вàћов, m. } vide убрадач.

Вàш, f. vide уш.

Ваша (или вандрша), f. комад коже што се одадре с тела, ein Stück abgeschundene Haut, frustum cutis detractae. Који се расрди да му одадремо вашу (у приповијетки).

Вàшар, m. (у Сријему, у Бачк. и у у Бан.) der Markt, die Messe, nundinae. Коме вашар капу купује, он гологлав иде. cf. панађур.

Вàшарење, n. das Marketen, nundinatio.

Вàшарити, им, v. impf. Markt, Messe halten, nundinor.

Вашàри̏ште, n. der Ort wo Markt (Messe) gehalten wird, locus nundinarum.

Ва́шарнӣ, на, но, н. п. доба, Markt-Meß-, nundinalis.

Ва́шарција, m. der den Markt, die Meſſe, beſucht, nundinarius.

Ва́шина, f. грање сирово, Faſchinen, fascis virgultorum.

Ва́шица, f. као мала чибуљица, што изиђе на нози под кожом па сврби.

Ва́шка, f. vide псето.

Ва́шљив, ва, во, vide ушљив.

Ва́шљивац, вца, m. vide ушљивац.

Ва́шљивица, f. vide ушљивица.

Ве́верица, f. (Рес. Срем.) vide вјеверица.

Ве́гд, да, до, vide вет.

Ве́дар, дра, ро, heiter, serenus.

Веденӣк, m. eine Art Piſtole (von Venedig), teli minoris genus.

Веденӣчки, ка, ко, н. п. пиштољ, злато, Venetianer-, Venetus.

Ве́днути, нем, (у Ресави и у Лијевчу) vide вињети.

Ведрина, f. die Heiterkeit, serenitas.

Ве́дрити, им, v. impf. heitern, sereno. Види онај, који ведри и облачи.

Ве́дритисе, рисе, v. r. impf. es wird heiter, serenatur coelum.

Ве́дрица, f. vide ведро 1.

Ве́дро, n. 1) дрвен суд водени, der Waſſereimer, situla. 2) на бунару, der Waſſereimer, situla. 3) (у крајини Неготинској) мјера од 12 ока, Eimer von 12 Maß, amphora: пошто је ведро вина?

Ве́з, m. die Stickerey, pictum per acum.

Ве́зак, ска, m. hyp. v. вез:

„Везак везла сеја Тефтедара —

Ве́зање, n. das Binden, ligatio.

Ве́зати, вежем, v. impf. binden, ligo.

Ве́затисе, ежемсе, v. r. impf. ſich wie gebunden verhalten, ligor: веж' се! ruft der Räuber beim Eintritt ins Haus.

Ве́зење, n. das Sticken, pictura per acum.

Ве́зилац, зиоца, m. m. j. што веже виноград.

Везӣља, f. die Stickerin, quae acu pingit.

Везӣр*, m. der Veſir, vezirus.

Везӣрев, ва, во, vide везиров.

Везӣревица, vide везировица.

Везӣров, ва, во, des Veſirs, veziri.

Везӣровица, f. die Frau des Veſirs, veziri uxor.

Везӣрски, ка, ко, 1) Veſir-, vezirorum. 2) wie ein Veſir, more veziri.

Везӣрство, n. das Veſirthum, veziratus:

„Дао би му на Босни везирство —

Вејавица, f. (Рес. и Срем.) vide вијавица.

Вејање, n. (Рес. и Срем.) vide вијање.

Вејати, јем, (Рес. и Срем.) vide вијати.

Век, m. (Рес. и (Срем.) vide вијек.

Век, m. козји глас, das Meckern, mutitio.

Века, f. titio.

Ве́кавица, f. коза, die Meckerin (als Appoſition von der Ziege), mutitrix. cf. бекавица.

Векетање, n. das Meckern, mutitio.

Векетати, векећем, v. impf. meckern, mutio.

Ве́кнути, нем, v. pf. meckern, mutio.

Вековање, n. (Рес. и Срем.) vide вјековање,

Вековати, кујем (Рес. и Срем.) vide вјековати.

Ве́ла, f. die Art, Gattung, genus.

Ве́ле, (стп.) groß, magnum:

„О мој вранче веле добро моје —

Ве́лен, (стп.)

„Ој девојко селен велен!

„Не узвијај обрвама —

Ве́ленац, нца, m. (у Сријему) vide шареница.

Ве́лигда́н (велики дан), m. (доље преко Мораве) vide васкрсење.

Ве́лика, f. Frauenname, nomen feminae.

Ве́лика не̏ља, f. die Charwoche, hebdomas antepaschalis.

Великачак, чка, ко, augm. v. велики, ſehr groß, valde magnus, vastus.

Ве́лики (comp. ве̏ћи), ка, ко, 1) groß, magnus, 2) у велике, recht mitten drin, magnopere.

Велӣм, vide велу.

Велимӣр, m. Mannsname, nomen viri.

Величање, n. das Großthun, ostentatio.

Величатисе, амсе, v. r. impf. großthun, ostentare se.

Величина, f. die Größe, magnitudo, altitudo.

Ве́личко, m. Mannsname, nomen viri.

Ве́лӣкер, m. (öſterr. der Feldſcherer), der Chirurgus, chirurgus.

Ве́лӣкеров, ва, во, des Chirurgus, chirurgi.

Ве́лӣкеровица, f. die Frau des Chirurgus, uxor chirurgi.

Ве́лӣкерски, ка, ко, 1) chirurgiſch chirurgicus. 2) adv. chirurgiſch, chirurgice.

Ве́ља̏ча, (једни говоре и авељача и овељача) vide бабини уков.

Ве́лько (Ве́лько), m. Mannsname, nomen viri.

Ве́лу, (Ерц.), велим, ſagen, ajo, dico.

Венац, нца, m. (Рес. и Срем.) vide вијенац.

Ве́ндрек, m. der Fähndrich, ſignifer.

Ве́ндреков, ва, во, des Fähndrichs, ſigniferi.

Вѐндрековица, f. die Fähndrichs-Frau, uxor vexilliferi.
Венчѐње, n. das Welken, marcor.
Вѐнути, венем, v. impf. welken, marceo.
Венчáвање, n. (Рес. и Срем.) vide вјенчавање.
Венчáвати, ам, (Рес. и Срем.) vide вјенчавати.
Венчáватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide вјенчаватисе.
Венчáнӣ, на, но, (Рес. и Срем.) vide вјенчани.
Вѐнчаница, f. (Рес. и Срем.) vide вјенчаница.
Венчáње, n, (Рес. и Срем.) vide вјенчање.
Вѐнчати, ам, (Рес. и Срем.) vide вјенчати.
Вѐнчатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide вјенчатисе.
Вéња, f. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) die Beeren von Wachholder (zum Räuchern,) baccae juniperi.
Вéома, sehr, valde.
Вѐпар, пра, m. крмак, бравац, назимац, das Schwein (Männchen), porcus.
Вѐра, f. (Рес. и Срем.) vide вјера.
Вѐран (вѐран), рна, но, (Рес. и Срем.) vide вјеран.
Верáње, n. das heimliche Umhergehen, clandestina circuitio.
Вѐратисе, ремсе, v. r. impf. критисе, провлачитисе, heimlich umhergehen, clam circuire:
„Не чудимсе лији ни ђердану,
„Већ се чудим зецу и гаћама:
„Куд се вере како не издере —
Вѐргија*, f. vide пореза. vectigal, portorium
Вергијáш, m. der der пореза unterworfen iſt, vectigalis:
„А Турака Јањи донесоше
„Пет стотина онђе укопаше,
„Вергијаша ни носили ни'су —
Вереница љуба, f. (ст. Рес. и Срем.) vide вјереница.
Вересија, Kredit, fides: узео на вересију; отишао да купи вересију.
Вѐриге, f. pl. die Keſſelkette, catena e qua pendet aenum.
Вѐрижице, f. pl. dim. v. вериге.
Вѐрижњача, f. der Balken, an dem die Keſſelkette befeſtiget iſt, trabs e qua pendet catena aeni,
Вѐрица, f, dim. v. вера.
Веркáње, n. dim. v. верање.
Вѐркатисе, амсе, dim. v. верατисе.
Вѐрмати, ам, v. impf. achten, fürchten, curo: он њега не верма ни у што.
Вермáш, m. (ст.) der Feldmarſchall, summus dux exercitus:
„Вермаш оде Нишу и Видину;
„Узе Ниша, не може Видина —
Вéрнӧст, f. (Рес. и Срем.) vide вјерност.
Веровáње, n. (Рес. и Срем.) vide вјеровање.
Вѐровати, рујем, (Рес. и Срем.) vide вјеровати.
Веровница, f. vide Вировница.
Вéрпа, f. (у Срнјему) 1) das Fürtuch, praecinctorium. 2) die Fürtuchleinwand, lintea praecincturiis conficiendis: дај ми верпе за кецељу.
Вѐртеп, m. die Krippe (der Geburt Chriſt), die die Schulknaben um Weihnachten umherführen, praesepe Christi.
Веругáње, n. das Schlängeln, sinuatio.
Веругатисе, амсе, v. r. impf. ſich ſchlängeln, sinuari.
Вѐс*, m. das rothe türkiſche Käppchen, galericulum turcicum.
Вéса, m. (Рес. и Срем.) vide Весо.
Вѐсела, f. Frauenname, nomen feminae.
Весéлин, n. Mannsname, nomen viri.
Весéлити, им, v. impf. freuen, gaudio afficio:
Весéлитисе, имсе, v. r. impf. ſich freuen, gaudeo.
Весељáк, m. luſtiger Kunde, hilarator.
Весéље, n. 1) die Luſtigkeit hilaritas. 2) die Hochzeit, nuptiae. cf. свадба.
Весељѐње, n. das Freuen, hilaratio.
Вѐсео, села, ло, 1) luſtig, hilaris. Весело срце куђељу преде. 2) armſelig, miser: камо тај мој весели брат?
Вѐсина, f, augm. v. вес.
Вѐсић, m. dim. v. вес.
Весláње, n, das Rudern, remigatio.
Вѐслати, ам, v. impf. rudern, remigo.
Вѐсло, n. das Ruder, remus. у пјесмама пјеваре in pl. и весλета:
„Дај ти мене оραову лађу
„И веслета дрва шимширова —
Вéсо, m. (Ерц.) hyp. v. Веселин.
Вéсти, везем, v. impf. ſticken, pingere acu.
Вѐт (Ерцеговци говоре и в е г д), та, то, alt, vetus.
Вѐтар, тра, m. (Рес. и Срем.) vide вјетар.
Вѐтма, *, f. das Fetwa (Brief des Mufti), res judicata a Muftio.
Вѐтрењāк, m. (Рес. и Срем.) vide вјетрењак.
Вѐтрењача, f. (Рес. и Срем.) vide вјетрењача.
Ветрéње, n. (Рес. и Срем.) vide вјетрење.
Вѐтрина, f. augm. v. ветар.
Вѐтрити, им, (Рес. и Срем.) vide вјетрити.
Вѐтрић, m. dim. v. ветар.
Ветровит, та, то, (Рес. и Срем.) vide вјетровит.

Ветрогоња, m. (Рес. и Срем.) vide вјетрогоња.

Ветромет, m. (Рес. и Срем.) vide вјетромет.

Већ, 1) ſchon, jam. 2) ſondern, sed: ни је тако, већ овако. 3) већ ако, außer wenn, nisi si.

Већа, f. (Рес. и Срем.) vide вијећа.

Већање, n. (Рес. и Срем.) vide вијећање.

Већати, ам, (Рес. и Срем.) vide вијећати.

Веће, vide већ.

Већил*, m. der Stellvertreter, vicarius: „Мустај-пашу царева већила —

Већма, mehr, magis.

Вечање, n. das Meckern, mutitio.

Вечати, чим, v. impf. meckern, mutio.

Вече, вечера, n. der Abend, vesper, vespera; auch m. in: добар вече!

Вечер, ри f.

Вечера, f. das Abendeſſen, coena (in Serbien das Hauptеſſen, alſo ganz eigentlich die claſſiſche coena).

Вечеравање, n. das Eſſen zu Abend, coenatio.

Вечеравати, ам, v. impf. nachtmalen, coenor.

Вечерање, n. das Abendmalen, coenatio (?)

Вечерас, Вечераске, } dieſen Abend, hac vespera.

Вечерати, ам, v. impf. u. pf. abendmahlen, coeno.

Вечерашњи, ња, ње, von dieſem Abend, hujus vesperae.

Вечерин, m. Mannsname nomen viri.

Вечерњи, ња, ње, Abend-, z. B. Abendſtern u. ſ. w. vespertinus.

Вечером, abends, vespere: „Досади ми јутром и вечером —

Вечит, та, то, (Рес. и Срем.) vide вјечит.

Вешала, f. (Рес. и Срем.) vide вјешала.

Вешалица, f. (Рес. и Срем.) vide вјешалица.

Вешање, n. (Рес. и Срем.) vide вјешање.

Вешати, ам, (Рес. и Срем.) vide вјешати.

Вешт, та, то, (Рес. и Срем.) vide вјешт.

Вештак, m. (Рес. и Срем.) vide вјештак.

Вештац, вешца, m. (Рес. и Срем.) vide вјештац.

Вештина, f. (Рес. и Срем.) vide вјештина.

Вештица, f. (Рес. и Срем.) vide вјештица.

Вештичина, f. augm. v. вештица.

Вивак, вка, m. der Kibitz, gavia.

Вигањ, m. (у Сријему) das Frauenkleid, vestis feminae.

Вигањ, гња, m. vide ковачница.

Вигови, m. pl. vide омче.

Вид, m. das Sehen, visus: тако ми вида очњега; дошао за вида.

Вид, m. Mannsname, nomen viri.

Вида, f. Frauenname, nomen feminae.

Видак, m. Mannsname, nomen viri.

Видање, n. vide лијечење.

Видар, m. vide љекар.

Видарина, f. vide љекарина.

Видарица, f. vide љекарица.

Видати, ам, vide лијечити.

Видач, m. Mannsname, nomen viri.

Видело, n. (Рес.) vide виђело.

Видети, дим, (Рес.) vide виђети.

Видетисе, димсе, (Рес.) vide виђетисе.

Видик, m. der Anblick, conſpectus: „У по поља, св'јету на видику —

Видило, n. (Срем.) vide виђело.

Видин, m. Widin, Vidinum.

Видинац, нца, m. човек из Видина.

Видинлија*, m. vide Видинац.

Видински, ка, ко, von Widin.

Видити, им, (Срем.) vide виђети.

Видитисе, имсе, (Срем.) vide виђетисе.

Видов дан, ва дне, m. 15ти јунија, кад су Срби изгубили на Косову, St. Veits Tag, zugl. Anſpielung auf вид.

Видовит, та, то, дијете, које се роди у кошуљици, зовесе видовито; и такови послије човек (приповиједају), или жена, иде са вилама, и зна више него други људи, ein Sonntagskind, albae gallinae filius (?).

Видовка, f. eine Art Kirſche, cerasi genus.

Видоје, m. Mannsname, nomen viri.

Видојевица, f. Berg ober Ruinen auf ſeinem Gipfel.

Видосава, f. Frauenname, nomen feminae.

Видра, f. die (Fiſch-) Otter, lutra.

Виђање, n. 1) das Oftſehen, visio. 2) die Aufſicht über die Küche, z. B. bey Hochzeiten, miniſterium culinarium.

Виђати, ам, v. impf. 1) oft ſehen, video. 2) готовити јело, die Küchenaufſicht führen, procuro culinam.

Виђатисе, амсе, v. r. imf. ſich ſehen, zuſammen kommen, convenio.

Виђело, n. (Ерц.) das Licht, lumen. Изиђи ће ђело на виђело.

Виђење, n. (Ерц.) das Sehen, visio: срећно виђење, дугу љубав, од Бога живот и здравље (напијасе уз чашу).

Виђети, дим, v. pf. (Ерц.) ſehen, video.

Ви̏ћетисе, димсе, v. r. pf. (Ерц.) 1) ſich ſehen, convenio. 2) како ми се види, ſcheint, videor. 3) види ли се, ſieht man, nonne est obscurum?

Ви̏жао, жла, m. vide вижле.

Ви̏жласт, ша, то, z. B. девојка, die viel umhergafft, puella impudentior.

Ви̏жле, лета n. der Wachtelhund, canis avicularius Linn.

Ви̏жлин, m. Турски новац од 60 пара, eine türkiſche Münze von 60 Para, numi Turcici genus.

Ви̏јавица, f. (Ерц.) Schneeſturm, imber nivium (?), cf. мећава.

Ви̏јање, n. 1) ћерање, das Jagen, agitatio. 2) das Winden, volutio, versatio.

Ви̏јање, n. (Ерц.) das Wurfeln, ventilatio.

Ви̏јар, m. der Wirbelwind, turbo:

„Да га вијар вјетар не однесе —

Ви̏јати, ам, v. impf. ћерати, jagen, agito.

Ви̏јати, јем, v. impf. (Ерц.) wurfeln, ventilo.

Ви̏јашисе, јамсе, v. r. impf. } ſich win-
Ви̏јатисе, ем се, v. r. impf. } den, volvi, torqueri:

„Вије ли се црвен барјак
Над милим кумом —

Ви̏јек, (Ерц.) 1) die Lebenszeit, vita: у мом вијеку. 2) никад (ни) до вијека, in meinem Leben nie, ewig nie, nunquam.

Ви̏јенац, нца, m. (Ерц.) der Kranz, corona.

Ви̏јење, n. das Winden, vietio (?)

Ви̏јерница, f. (Ерц.) vide вјереница.

Ви̏јећа, f. (Ерц.) Conferenz (Berathſchlagung), deliberatio.

Ви̏јећање, n. (Ерц.) das Berathſchlagen, deliberatio.

Ви̏јећати, ам, v. impf. (Ерц.) berathſchlagen, delibero.

Ви̏југање, n. das Schlängeln, sinuatio

Ви̏југатисе, амсе, v. r. impf. ſich ſchlängeln, sinuor.

Ви̏ка, f. 1) das Geſchrey, clamor. На курјаке вика, а лисице месо једу. 2) ein Getreidemaß, mensurae genus (in der Batſchka).

Ви̏кало, m. (pl. викачи) der Schreyhals, clamosus.

Ви̏кање, n. das Schreyen, clamor.

Ви̏кати, вичем, v. impf. ſchreyen, clamo.

Ви̏кач, m. vide викало.

Ви̏кнути, нем, v. pf. ausſchreyen, exclamo.

Вила, f. die Vile (eine Art Nymphe), Vila (nympha). Виле живе по великим планинама и по камењацима око вода. Вила је свака млада, лијепа, у бијелу танку аљину обучена, и дугачке, низ леђа и прси распуштене косе. Виле ником не ће зла учинити, докле и ко не увриједи (нагазивши на њихово коло, или на вечеру, или друкчије како), а кад и ко увриједи, онда га различно наказе: устрижеле га у ногу или у руку, у обје ноге или у обје руке, или у срце, те одма умре.

Вилае̏т*, m. 1) земља, das Land, terrat опишао на вилает. 2) Leute, homines: чуј (те) вилаете! cf. свијет.

Вилае̏тлија, m. vide земљак.

Вилае̏тски, ка, ко, Landes-, z. B. Geld, Richter, publicus.

Ви̏лдиш*, m. das Elfenbein, ebur.

Ви̏ле, f. pl. Heugabel, furca foenaria.

Вилима̏н, m. велики вир, ein groſſer Wirbel, vortex major.

Ви̏лин, на, но, der Vile gehörig, vilae.

Ви̏лина коса, f. Flachsſeide, cuscuta europaea Linn.

Вилинда̏р, m. намастир у Светој гори. Вилинда̏рац (рца), калуђер из Вилиндара. Вилинда̏рски, ка, ко, von Вилиндар (ſonſt Chilendar).

Ви̏лип, m. Philipp, Philippus.

Вили̏пац, пца, m. dim. v. Вилип.

Ви̏лица, f. die Kinnlade, maxilla.

Ви̏ло, само у овој загонетки: Мотовило вило, по гори се вило, куће долазило, соли не лизало (т. ј. чеље).

Вило̏ван, вна, но, } vilenhaft, lum-
Вило̏вит, та, то, } phaticus (?):

„На ђогату коњу виловноме —

Вило̏тије, m. Philotheus, Philotheus.

Ви̏љушке, f. pl. die Eßgabel, furca.

Ви̏ме, мена m. das Euter, uber.

Ви̏мешце, n. dim. v. виме.

Вина̏рина, f. новци што се дају спаији мјесто десетка виноградскога, Weingeld, vectigal vinarium.

Ви̏нић, на, но, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide вани.

Ви̏нко Ло̏зић, m. eine komiſche Perſonificirung des Weins (etwa Weinhold Rebmann), Iacchus: ударио га Винко Лозић у главу, т. ј. опио се.

Ви̏нковци, ваца, m. pl. Städtchen in Sirmien. Винковчанин, човек из Винковаца. Ви̏нковачки, ка, ко, von Винковци.

Ви̏но, n. der Wein, vinum.

Ви̏нобој, m. Alkermes, phytolacca decandra Linn.

Ви̏нов, ва, во, z. B. лоза, Wein-, z. B. Rebe, vitis.

Ви̏новец, m. feinere Feß-müße (q. d. fino fes?), mitrae genus.
Ви̏новёсак, m. hyp. v. виновец:
„На глави јој весак виновесак —
Ви̏ноград, m. Weinberg, vinea.
Ви̏нограда̀ц, граца m. hyp. v. виноград.
Ви̏нограда̀ски (ви̏нограда̀шки), ка, ко, zum Weinberg gehörig, vineae.
Ви̏нош (планина), m. (сп.)
„Па ти ајде на Винош планину —
Ви̏ски, ка, ко, z. B. суд, Wein-geschirr.
Ви̏нути, нем, v.pf. wedeln, agito caudam.
Док кучка репом не вине, не ће пас за њом потрчати.
Ви̏н̏ушина, f. augm. v. вино.
Ви̏нце, n. Weinchen, vinulum (?): винце кисело срце весело.
Ви̏њага, f. 1) wilder Weinstock, vitis silvestris. 2) die Frucht davon, uva silvestris.
Ви̏р, m. der Wirbel, vortex.
Ви̏ргâз, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) die Ruthe, Rutheπstreiche, virgae.
Ви̏рење, n. das Spähen, speculatio.
Ви̏рити, им, v. impf. spähen, speculor.
Ви̏рић m. dim. v. вир.
Вирёвит, та, то, н. п. вода, wirbelvoll, vorticosus.
Вирёвитица, f. мала варошица у Славонији.
Ви̏с, m. Bergspitze, cacumen montis:
„Када будеш вису на планину —
Ви̏сибаба, f. das Schneeglöckchen, galanthus nivalis Linn.
Висина, f. die Höhe, altitudo.
Ви̏сити, им, v. impf. hangen, pendeo. Што виси нек' отпада.
Ви̏сок (comp. ви̏ши), ка, ко, вох, altus.
Вису̏љак, љка m. само у овој загонетки: Виси виси висуљак, трчи трчи трчуљак; Бога моли трчуљак, да отпадне висуљак? т. ј. жирка и свињче.
Ви̏т, та, то, vide витак:
„Витa јело дигни горе гране —
Ви̏т, ви̏т! } interj. Laut, um die
Ви̏та, ви̏та! } Taube zu locken, sonus alliciendi columbas,
Ви̏так, тка, ко, biegsam, flexilis.
Ви̏так, тка, m. 1) der Garnhaspel, rhombus. 2) der Haspel, rhombus. 3) vide назад 2.
Ви̏тез, m. der Held, vir fortis, heros.
Ви̏ти, вијем, v. impf. winden, vieo.
Ви̏тиљ, m. 1) die Lunte, funiculus incendiarius. 2) der Docht, ellychnium, cf. свјештило.
Ви̏тисе, вијемсе, v. r. impf. sich winden, ambio:
„Па се вије ружа око бора,
„Као свила око киге смиља —
Ви̏тице, f. pl. eine Art ungrischer Haargörfe, cirri.
Ви̏тко, m. Mannsname, nomen viri.
Витла̏ње, n. das Schwingen, vibratio.
Ви̏тлати, ам, v. impf. schwingen, vibro.
Ви̏тлић, m. 1) dim. v. витао. 2) н. п. клобода̀на, или злата.
Ви̏томи̏р, m. Mannsname, nomen viri.
Ви̏торог, га, го, mit gewundenen Hörnern, cornibus tortis:
„Младе воке витороге —
Ви̏ћа, m. (Рес. и Срем.) vide Ви̏ћо.
Ви̏ћан, m. Mannsname, nomen viri.
Ви̏ћентија, } Vincenz Vincentius.
Ви̏ћентије, }
Ви̏ћо, m. (Ерц.) 1) hyp. v. Вилип. 2) hyp. v. Ви̏ћентије.
Ви̏чан, чна, но, bewandert, versatus: није он вичан томе послу.
Ви̏шак, шка, m. das Mehr, der Überschuß, plus.
Ви̏ше, ober, supra.
Ви̏шеград, m. Ort an der Drina, südlich von Зворник, berühmt (im Sprichworte) wegen seiner Brücke: Остаде као ћуприја на Вишеграду.
Ви̏шек*, m. die Patrone, embolus igniarius.
Ви̏шеклук*, m. die Patrontasche, pera embolorum igniariorum.
Ви̏шење, n. das Hangen, suspensio.
Вишина, f. die Höhe, altitudo. cf. висина.
Ви̏шња, f. die Weichselkirsche, cerasum apronianum Linn.
Ви̏шњёви, adj. indecl. weichselfarb, colorem habens cerasi aproniani.
Ви̏шњица, f. dim. v. вишња. 2) eine Art Fisolen, phaseoli genus. (5 село ниже Бијограда.
Ви̏шњичица, f. dim. v. вишњица:
„Вишњичица род родила —
Ви̏шњов, ва, во, der Weichselkirsche gehörig, cerasi aproniani.
Ви̏шњовац, вца, m. ein Stab von Weichselholz, baculus e ligno cerasi aproniani.
Ви̏шњовача, f. Weichselstock, fustis e ligno aproniano.
Вишњови̏к, m. der das Weichselwein, vinum e cerasо apronіano Linn.
Ви̏шњовина, f. das Weichselholz, lignum cerasi aproniani Linn.
Вје̏верица, f. (Ерц.) das Eichhörnchen, sciurus. cf. јеверица.
Вјековâње, n. (Ерц.) das Durchleben seiner Lebenszeit, vita.
Вјекова̀ти, кујем, v. impf. (Ерц.) sein Leben durchleben, vitam vivo:
„Да заједно вијек вјекујемо —
Вјенча̀ваље, n. (Ерц.) das Trauen (von Eheleuten), copulatio conjugialis.

Вјенчáвати, ам, v. impf. (Ерц.) trauen, jungere connubio.

Вјенчáватисе, амсе v. impf. (Ерц.) ſich trauen laſſen, jungi connubio.

Вјенчáнӣ, на, но, (Ерц.) н. н. прстен, кошуља, Trau-Ring etc., copulatorius.

Вјенчаница, f. (Ерц.) 1) новци што се дају попу (а поп владици) за вјенчање, die Traugebühr, pecuniae debitae pro copulatione. 2) жиока, или гредица у каковѣ зграде, der Trambaum, trabs.

Вјенчáње, n. (Ерц.) die Trauung, copulatio conjugialis.

Вјѐнчати, ам, v. pf. (Ерц.) trauen, conjugio jungo.

Вјенчатисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) getraut werden, ſich trauen laſſen, connubio jungi.

Вјѐнчић, m. dim. v. вијенац.

Вјѐра, f. (Ерц.) 1) der Glaube, fides. 2) Treu und Glaube, fides. 3) (ст.) Mann von Treu und Glauben, homo, amicus fidus:

„Здрав Милошу вјеро и невјеро:

„Прва вјеро, потоња невјеро —

Вјѐран, рна, но, (Ерц.) treu, fidelis.

Вјѐреница љуба, f. (ст. Ерц.) т. ј. вјерна љуба:

„Вели њему љуба вјереница —

Вјѐрица, f. dim. v. вјера: вјерицу му његову!

Вјѐрнōст, f. (Ерц.) die Treue, fidelitas.

Вјеровáње, (Ерц.) das Glauben, fides.

Вјѐровати, рујем, v. impf. und pf. (Ерц.) glauben, credo. Волим (лакше је) вјеровати, него икти те питати.

Вјѐтар, тра. m. (Ерц.) der Wind, ventus.

Вјѐтрењāк, m. (Ерц.) der Windbeutel, vanus, gloriosus.

Вјѐтрењача, f. (Ерц.) т. ј. воденица, или пушка, 1) Windmühle, mola ventilis. 2) Windbüchſe, telum pneumaticum.

Вјетрѐње, n. (Ерц.) das Ausrauchen, evaporatio.

Вјѐтрина, f. augm. v. вјетар.

Вјѐтрити, им, v. impf. (Ерц.) dunſten, evaporor.

Вјѐтрић, m. dim. v. вјетар.

Вјетровит, та, то, (Ерц.) windig, ventosus.

Вјетрогоња, m. (Ерц.) vide вјетрењак.

Вјетромет, m. (Ерц.) der Windſtrom, flumen venti.

Вјечит, та, то, (Ерц.) ewig, aeternus.

Вјешала, n. pl. (Ерц.) der Galgen, patibulum.

Вјешалица, f. т. ј. меса, ein Stück geräuchertes Fleiſch, segmentum carnis fumo duratae.

Вјешање, n. (Ерц.) das Hängen, suspensio.

Вјѐшати, ам, v. impf. (Ерц.) hängen, suspendo.

Вјѐшт, та, то, (Ерц.) der es verſteht, geſchickt, peritus.

Вјешта́к, m. (Ерц.) der Geſchickte, peritus.

Вјѐштац, вјешца, m. (Ерц.) der Hexenmeiſter, veneficus.

Вјештина, f. (Ерц.) die Geſchicklichkeit, Meiſterſchaft, scientia.

Вјештица, f. (Ерц.) die Hexe, venefica.

Вјештица се зове жена, која (по приповијеткама народним) има у себи некакав ђаволски ду, који у сну из ње изиђе и створисе у лепира, у кокош или у ћурку, па лети по кућама и једе људе, а особито малу ђецу: над наће човека ће спава, а она га удари некаквом шипком преко лијеве сисе те му се отворе прси док она извади срце и изједе, па се онда прси опет сраству. Неки тако изједени људи одма умру, а неки живе више времена: колико је она одсудила кад је срце јела; и онаковом смрти умру, на какову она буде намијенила. Вјештице не једу бијелога лука, и зато се многи о бијелим и о божићњим покладама намажу бијелим луком по прсима, по табанима и испод пазуа: зашто кажу да оне на покладе највише једу људе. — Ни једној младој и лијепој жени не кажу да је вјештица, него све бабама (млада курва стара вјештица). Кад се вјештица један пут исприједи и ода, онда више не може јести људе, него постане љекарица и даје траву изједенима. Кад вјештица лети ноћу, она се сија као ватра; и највише се скупљају на гувну; зато кажу да она, кад оће да полети од куће, намажесе некаквом масти испод пазуа, па рече: ни о трн ни о грм, већ на пометно гувно. Жена, која је вјештица, кад из ње изиђе онај ду, лежи као мртва, и да јој човек окрене главу ће су јој ноге биле, не би се више ни пробудила.

Кад у каквом селу помре много ђеце или људи, и кад сви повичу на коју жену да је вјештица и да и је она појела: онда је вежу и баце у воду да виде може ли потонути (зашто кажу да вјештица не може потонути); ако жена потоне, а они

је избуку на поље и пусте, ако ли не могбуде потонути, а они је убију, зашто је вјештица. — Куд ће вјештица, него у свој род.

Вјѐштичина, f. augm. v. вјештица.

Вла̀, Влаа, m. 1) der Walach, Valachus. 2) Турци (особито Бошњаци) зову и Србље (каштo и све ришћане) Власима.

Вла̀га, f. die Feuchtigkeit, humor.

Вла̀да, f. die Herrschaft, dominatus.

Вла̀дање, n. das Herrschen, dominatio.

Вла̀дати, ам, v. impf. herrschen, dominor.

Владатисе, амсе, v. r. impf. sich betragen, se gerere.

Вла̀дета, m. Mannsname, nomen viri.

Вла̀дика, m. der Bischof, episcopus.

Вла̀дисав, m. Mannsname, nomen viri.

Владичѣње, n. das Einweihen zum Bischof, consecratio episcopi.

Вла̀дичин, на, но, des Bischofs, episcopi.

Вла̀дичити, им, v. impf. zum Bischof weihen, consecrare episcopum.

Вла̀дичитисе, имсе, v. r. impf. zum Bischof geweiht werden, consecror episcopus.

Вла̀доје, m. Mannsname, nomen viri.

Вла̀дўн, m. Mannsname, nomen viri.

Влажан, жна, но, feucht, humidus.

Влажѣње, n. das Befeuchten, humectatio.

Влажити, им, v. impf. befeuchten, humecto.

Влаѝња, f. 1) die Walachin, Valacha; 2) bey den Bosnertürken auch die Serbin, serba:

„Него ћу се оженит' Влањом
„Из Поцерја главитом ђевојком —
„Влању ћу младу обљубити
„На срамоту Лазаревић Луки
„И Чупићу, који Дрине чува —

Влаѝњица, f. dim. v. Влања.

Влаѝсав, m. Mannsname, nomen viri.

Влаѝко, m. Mannsname, nomen viri.

Влаѝкно, n. der Flachs (das Flachshaar), linum.

Влаѝс, m. die zweyte Gattung Flachs, lini genus minus longi.

Влаѝсан, сна, но, vide властан.

Влаѝсаница, f. pl.

„До Зворника па до Власаница —

Влаѝсац, сца, m. црви (као длаке) што се у ранама заметну.

Власи̏ћ, m. der Eigenthümer, dominus, proprietarius.

Влаѝст, f. die Macht, potestas.

Влаѝстан, сна, но, der Macht hat, berechtigt, jus habens.

Влаѝстељ, m. der Machthaber, potens;

„Овде нама кажу
„Старога властеља
Влаѝт, m. vide клас.
Влаѝтак, тка, m. hyp. v. влат.
Влаѝтање, n. vide класање.
Влаѝтати, ам, vide класати.
Влаѝшко, m. Mannsname, nomen viri.
Влаѝх, m. Mannsname, nomen viri.
Влаѝче, n. (coll.) die Aehren, aristae.
Влаѝчење, n. 1) das Eggen, occatio. 2) das Hecheln, pectinatio.
Влаѝчити, им, v. impf. 1) орање (т. ј. дрљати), eggen, occo. 2) кућељу или лан (т. ј. гребенати), hecheln, pectino.
Влаѝшац, шца, m. eine Art Lauch, porri genus.
Влаѝше, шета, n. der junge Вла, puer vlachus.
Влашѣње, n. das Walachisiren, mutatio in valachum.
Влаѝшић, m. vide влашац.
Влаѝшина, f. augm. v. Вла.
Влаѝшити, им, v. impf. zum Walachen machen, facio esse valachum.
Влаѝшитисе, имсе, v. r. impf. sich zum Walachen machen, facere se valachum.
Влаѝшићи, m. pl. das Siebengestirn, plejades.
Влаѝшка̄, f. die Walachey, Valachia.
Влаѝшкӣ, ка, ко, 1) walachisch, valachicus. 2) adv. walachisch, valachice, cf. Вла 2.
Влаѝшко, m. Mannsname, nomen viri.
Влѝнта, f. die Flinte, flinta (telum majus):

„Пуне влинте у плећ' окренули —

Во̄, вола, m. der Ochs, bos.
Во̀да, f. das Wasser, aqua.
Во̀дање, n. das Herumführen, z. B. des Pferdes, circumductio.
Во̀дати, ам, v. impf. н. п. коња, führen, circumduco.
Во̀дашисе, амсе, v. r. impf. mit jemand Hand in Hand spazieren gehen, deambulo cum aliquo.
Во̀ден, на, но, н. п. крушка, јабука, вино, wässerig, aquosus.
Водѐна̀ нељеља, f. die erste Woche nach Ostern, die weiße Woche, hebdomas prima a paschate.
Водѐни̏, на, но, н. п. кос, суд, пиква, Wasser-, aquaticus.
Водѐница, f. die Wassermühle, mola aquaria. По двапут се у воденици говори. Вуче као да је у воденици рођен.
Воденичā̀р, m. der Müller, molitor.
Воденичā̀рев, ва, во, vide воденичаров.
Воденичā̀рка, f. die Müllerin, molae domina; molitoris uxor.

Воденичáров, ва, во, des Mühlers, molitoris.

Воденичица, f. dim. v. воденица.

Воденичиште, n. der Ort wo eine Mühle geſtanden, locus ubi mola fuit.

Воденични, на, но, н. п. камен, коло, Mühl-ſtein, -rad, molaris.

Водијер, m. (Ерц.) das Gefäß, worin der Heumacher ſein Wetzgeräthe bey ſich trägt, vas foeniscae.

Водáр, m. (Рес. и Срем.) vide водијер.

Водити, им, v. impf. 1) führen, duco, 2) läufig ſeyn (von der Kuh), ruit in venerem.

Водица, f. 1) dim. von вода. 2) Weihwaſſer, aqua lustralis.

Водичáр, m. der Weihwaſſerträger, camillus (?). Зашао од куће до куће као водичар. Кад водичар отпоје Спаси Господи, и покропи водицом по кући, онда обично рече: „Што је попово да је готово: ча„нак граа и повјесма два, удо меса „и чанак ораа и пару на крст.“

Водњика, f. Waſſer das im Winter über Holzäpfel geſtanden und ſo angeſäuert getrunken wird, aqua acida.

Водоноша, m. der Waſſerträger, aquator.

Водопија, f. der Wegwart, die Wege-
Водоплáв, m. ſ warte, cichorium intybus Linn.

Водурина, f. augm. v. вода.

Вођ, m. der Führer eines Blinden, dux coeci.

Вођа, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide вођ.

Вóђев, ва, во, des Führers, ductoris.

Вођење, n. das Führen, ductio.

Вóђица, f. у везу као прутак, ein Zweig in der Stickerey, ramulus acu pictus.

Вожење, n. das Führen (zu Land und zu Waſſer), vectio, vectura.

Вóз, m. товар на колима или на саонима, н. п. воз дрва, сијена, ein Wagenvoll, currus (?).

Возáљка. f. дрво (понајвише рачвасто) што се метне на њега пређа кад се навија.

Вóзање, n. das Führen, vectio, vectura.

Возáр, m. der Ruderer, remex:
„Дај ти мене тридесет возара
„И пред њима возара Лазара—

Возáрев, ва, во, vide возаров.

Возáров, ва, во, des Ruderers, remigis.

Вóзати, ам, v. impf. führen, veho.

Вóзатисе, амсе, v. r. impf. fahren, vehor.

Вóзидба, f. das Führen, vectio.

Вóзити, им, v. impf. führen, veho.

Вóзитисе, имсе, v. r. impf. fahren, vehor.

Возмáјстор, m. (der Waſenmeiſter) der Schinder, excoriator morticinorum.

Вóиловица, f. намаштир код Дунава близу Панчева. Вóиловички, ка, ко, von Воиловица.

Вóин, m. Mannsname, nomen viri.

Вóица, m. Mannsname, nomen viri.

Вójвода, m. General, dux.

Вójводин, на, но, des Generals, ducis.

Вójводиница, f. die Generalin, ducis uxor.

Вójводити, им, v. impf. zum General machen, ducem appello.

Вójводитисе, имсе, v. r. impf. ſich für einen General ausgeben, pro duce se gerere.

Вójводица, m. dim. v. војвода.

Вójводовање, n. das Wojwodſeyn, vojvodatus.

Вójводовати, дујем, v. impf. Wojwod ſeyn, sum vojvoda.

Вójводски, ка, ко, 1) generalmäßig, ducum. 2) adv. wie ein General, ducis more.

Вójводство. n. die Würde eines Wojwoden, vojvodatus.

Војвођење, n. das Ernennen zum Wojwoden, vojevodae appellatio.

Вójдраг, m. Mannsname, nomen viri.

Војевање, n. das Kriegen, belligeratio.

Војевати, војујем, v. impf. kriegen, bellare.

Вójевода, m. vide војвода.

Војнúк, m. der Krieger, miles.

Вójница, f. der Krieg, die Kriegszeit, belli tempus.

Вójница, f. варош у Босни. Вójнички, ка, ко, von Војница.

Војнички, ка, ко, 1) ſoldatiſch, militaris. 2) adv. ſoldatiſch, more militari.

Војно, m. (ст.) муж, Gemahl, maritus:
„Како не ћу бледа бити?
„Војно ми је пијаница—.

Вójнов, ва, во, (ст.) des Gemahls, mariti:
„Веселисе војнова мајко—.

Вójска, f. das Kriegsheer, exercitus.

Вójта, eine Art Kartenſpiel,

Вójштина, f. augm. v. војска.

Вójштити, им, v. impf. na кога, krieaen, belligero.

Вójшћење, n. das Kriegen, belligeratio.

Вóко, m. (pl. воци) hyp. v. во, особито кад бабе теоце: пос воко пос! ма воко ма!

Вóлатисе, лалисе, v. r. pf. m. j. шалови, im Spiele gavratisce.

Волâш, m. Ochſenname, nomen bovi indi ſolitum.
Вóлети, лим, (Рес.) vide вољети.
Вóлити, им, (Срем.) vide вољети.
Воловóдница, f. волови, што иду за кравом, кад води крава, die Freyer der läufigen Kuh, vaccae proci.
Вóловски, ка, ко, 1) н. п. месо, Ochſen-Fleiſch, caro bubula. 2) adv. auf Ochſen Art, boum more.
Вóловски језик, m. die Ochſenzunge, anchuſa officinalis Linn.
Вóловско око, n. das Ochſenauge, chryſanthemum leucanthemum Linn.
Волујâра, f. некаква звијезда, коју ратари познају, и кад она изиђе онда већ иду тражити волове.
Волујâрка, f. 1) eine Art Trauben, uvae genus. 2) vide волујара.
Волујски, ка, ко, vide воловски.
Вóља, f. 1) der Wille, voluntas. Од воље му (је, или стоји) као шокцу пост. 2) гуша у кокоши или у птице, der Kropf der Henne, des Vogels, guttur.
Вóљан, љна, но, 1) frey, вољан си, du kannſt es thun, per te ſtat. 2) guter Laune, guter Dinge, laetus: „Вољан буди царе господине!—
Вóљани Боже! (verwundernd) guter Gott, bone Deus!
Вóљети, лим, v. impf. (Ерц.) lieber wollen, malo.
Вóљица, f. dim. v. воља.
Ворúнта, f. der Gulden, florenus.
Воршпâн, m. vide вошпан.
Вóсак, ска, m. das Wachs, cera.
Вóтање, n. das Narren, ductatio.
Вóтати, ам, v. impf. кога, narren, bey der Naſe herumführen, ducto.
Вотњâк, m. 1) der Obſtgarten, pomarium. 2) село у Рађевини (близу Лознице). 3) зидине од намастира (у селу Вотњаку, на лијевом брijегу ријеке Шпире), cf. затроношити.
Вотњачић, m. dim. v. вотњак.
Воћâр, m. 1) der Obſtliebhaber, amans pomorum. 1) der Obſthändler, Oebſtler, qui poma venditat.
Бóће, n. das Obſt, poma. У своје воће кад ко оће.
Вóћка, f. der Obſtbaum, pomus.
Воћњâк, m vide вотњак.
Вóци, pl. v. вол:
„Отисни потисни,
„Воци ти корисни.
Вóч! interj. Laut, um ein Rind davon zu jagen, ſonus abigendi bovem.
Вочић, m. dim. v. во.
Вóчке! vide воч.
Вошпâн, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Vorſpann, equi vehiculares.
Вóштан, на, но, wächſern, cereus.
Вошта̀ница, f. die Wachsleinwand, ceratum.
Вошта̀рница, f. das Wachshaus, wo das Wachs gereßt wird, cella ceraria (?)
Воштêње, n. vide вошћење.
Вóштина, f. (augm. v. восак) die Wachstrebern, recrementa ceraria.
Вóштити, им, v. impf. wichſen, cero.
Вошћêње, n. das Wichſen, ceratio.
Вр̂, врха, m. (у Ерц. и врг) das Oberſte einer Sache, Gipfel, ſummitas, cacumen.
Врâбац, пца, m. der Sperling, passer.
Врâбица, f. das Weibchen des Sperlings, passer femina.
Врâг, m. der Teufel, diabolus. cf. ђаво.
Врагађ̂р, m. Питали бабу, кад је ишла на панађур, куда ће, а она пуна радости одговорила: „идем „на панађур ђур“. А кад се вратила с панађура, онда је запитали: „Ђе си била бако?“ „На панађуру и на врагађуру“ (одговорила љутита).
Врагова̀ње, n. der Muthwille, petulantia.
Врагова̀ти, гујем, v. impf. Muthwillen treiben, petulantem esse.
Врагола̀н, m. der Muthwillige, petulans
Врагола̀ст, та, то, muthwillig, petulans.
Врагола̀ње, f. pl. die Teufeleyen, nequitiae.
Враголисâње, n. vide враговање.
Врагола̀сати, лишем, vide враговати.
Врагола̀тити, им, vide враговати.
Врагола̀ца, f. vide ђаволица.
Врагола̀ство, n. der Muthwille, levitas.
Врагољêње, n. vide враговање.
Врâжји, жја, жје, teufliſch, diabolicus.
Вражогр̂нци, m. pl. село на лијевом брijегу Тимока у Црној ријеци (туда говоре и грнац и лонац).
Врајкồр, m. das Freycorps, manus volonum.
Врајкора̀ц, рца, m. der Freycorist, volo.
Врајкора̀ја, f. die Freycorps, volonum copiae.
Врајкồрски, ка, ко, Freykorps-, volonum.
Врâјт, m. (у Срijему у Бачк. и у Бан.) der Gefrepte, miles gregarius immunis ſtatione.
Врâн, m. vide гавран:
„Ја два̀ј врана, два по Богу брата —
Врâн, на, но, ſchwarz, ater.
Врâна, f. die Krähe, cornix.

Вра̀нац, нца, m. der Rappe (ſchwarzes Pferd,) equus ater.
Вра̀нење, n. vide врањење.
Вранѐтина, f. augm. v. врана.
Вра̀неш, m. Mannsname, nomen viri.
Вра̀нило, n. die Schwärze, atramentum.
Вра̀нилова трава, f. ein ſchwarzes Färbekraut, nomen herbae.
Вра̀нин, на, но, der Krähe, cornicis.
Вра̀нити, им, v. impf. ſchwärzen, atro.
Вра̀ник, m. das Küchlein der Krähe, pullus cornicis.
Вра̀нчев, ва, во, dem Rappen gehörig, equi atri.
Вра̀нчић, m. dim. v. вранац.
Вра̀нац, m. die Franzoſen (Krankheit), lues venerea.
Вра̀нцав, ва, во, veneriſch, morbo gallico corruptus.
Вранцâње, n. das Anſtecken mit Franzoſen, infectio venerea.
Вра̀нцати, ам, v. impf. mit Franzoſen anſtecken, inficio morbo gallico.
Вра̀нцатисе, амсе, v. r. impf. veneriſch werden, inſici morbo gallico.
Вра̀нцљив, ва, во; vide вранцав.
Вра̀њење, n. das Schwärzen, atratio.
Вра̀њи, ња, ње, Krähen-, z. B. Neſt, cornicis.
Вра̀њи лук, m. eine Art Lauch, porri genus.
Вра̀нчев, ва, во, des Sperlings, passeris.
Вра̀нчић, m. dim. v. врабац, passerculus.
Вра̀нчѝ̂ сjеме, n. Name einer Pflanze, plantae genus.
Врапчји (врàнчји), чја, чје, den Sperlingen gehörig, passerinus.
Вра̀нчји нокти, m. pl. Name einer Pflanze, plantae genus.
Врâс, m. (у Срнjему, у Бачк. и у Бан.) die Fraiß (öſterr. die Frac), epilepsia.
Врâт, m. der Hals, collum.
Вра̀та, n. pl. 1) die Thüre, fores. 2) das Thor, porta:
„Граду врата рано затворајте—
Вратаоца, n. pl. dim. v. врата.
Вратâр, m. der Thorwärter, janitor.
Вратâрев, ва, во, des Thorwärters,
Вратâров, ва, во, janitoris.
Вратâшца, n. pl. vide вратаоца.
Вра̀тило, n. der Garnbaum, jugum tentorium. Вратила су два: предње (или шупље) и стражње; на стражњем је навијена пређа, а на предње се навија платно.
Вра̀тина, f. augm. v. врат.
Вра̀тити, им, v. pf. 1) umkehren machen, converto (reice capellas Virg.) 2) zurückgeben, restituo.
Вра̀титисе, имсе, v. r. pf. umkehren, revertor.
Вра̀тић, m. dim. v. врат.
Вра̀тич, m. vide повратич.
Вра̀тнâ, f. намаспир у крајини Неготинској.
Вра̀тнӣ, ња, но, н. п. кост, жиле, Hals-, colli.
Вра̀тнице, f. pl. врата од прућа исплетена, или од дрвета начињена, das Gatterthor, porta clathrata. Вратнице понајвише стоје на путу, и затварајусе да не иде марва у поље; или на тору.
Врàтолом, m. (Scheltwort) du Halsbrecher, audax.
Врàтоломије, m. Bartholomäus, Bartholomaeus.
Вра̀тор, m. der Frater (Mönch, Kloſterbruder), monachus latinus, cf. пратор.
Вра̀торов, ва, во, des Fraters, monachi latini.
Вра̀торскӣ, ка, ко, 1) fratriſch, monachalis, 2) adv. fratriſch, monachorum more.
Враћâње, n. 1) das Umkehren, conversio. 2) das Wiedererſtatten, restitutio.
Враћати, ам, v. impf. 1) umkehren machen, converto, rejicio. 2) wiedergeben, restituo.
Враћатисе, амсе, v. r. impf. umkehren, saepe revertor.
Вра̀ч, m. 1) Wahrſager, divinus, cf. погађач, гатар. 2) Hexenmeiſter, magus.
Вра̀чање, n. 1) das Wahrſagen, divinatio. 2) das Hexen, incantatio.
Врачâр, m. 1) vide врач. 2) die Umgegend von Belgrad, die zwar поље heißt, aber hügelig iſt:
„Док ми гледа крњо на Земуна,
„А Маргета на Врачар на поље—
Вра̀чара, f. гатара, 1) die Wahrſagerin, divina. 2) die Hexe, Zauberin, maga.
Врачâрев, ва, во, vide врачаров.
Врача̀рина, f. die Wahrſagergebühr, quod divino datur.
Врачâров, ва, во, des Wahrſagers, Hexenmeiſters, divini; magi.
Вра̀чати, ам, v. impf. 1) wahrſagen, divinare. 2) hexen, incanto.
Вра̀чев, ва, во, vide врачаров.
Вра̀чи, m. pl. die heil. Aerzte (Kosmas und Damian), medici (Cosmas et Damianus).
Вра̀шкӣ, ка, ко, 1) teufliſch, diabolicus. 2) adv. teufliſch, diabolice.
Врба, f. die Weide, (Baum), salix. To

је на врби свирала (d. i. nichts). Кад врба грожђем роди (nie).

Врба̀с, m. 1) вода у Босни. 2) село у Бачкој.

Врбица, f. dim. v. врба.

Врбља̀к, m. die Weidengegend, das Weidengebüſch, salictum.

Врбов, ва, во, Weiden=, z. B. Laub, salicis. Поуздатисе у кога, као у врбов клин.

Врбова̀ти, бујем, v. pf. u. impf. (у Сријѐму, у Бачк. и у Бан.) werben (zum Kriegsdienſte), perducere (ad militiam).

Врбова̀тисе, бујемсе, v. r. pf. ſich anwerben laſſen, do me (ad militiam).

Врбовина, f. Weidenholz, lignum salignum.

Врбо̀вка, f. Werbung, comparatio (delectus) militum.

Врбопу̀ц, m. die Zeit, da die Weide ausſchlägt (mit ſatyriſchen Nebenbegriff), tempus quo salix frondescit.

Врвѐти, вим (Рес.) } vide врвјѐти.
Врвити, вим (Срем.) }

Врвљѐње, n. das Gedränge von hinſtrömenden Menſchen, turba properantium.

Врвљѐти, вим, v. impf. (Ерц.) wohin ſtrömen (von Menſchen), confluo.

Врвца, f. die Schnur, funiculus:
„Вуку му се за ногама врвце —

Врг, m. крбањ, ein Schöpfgefäß von Kürbis, hanstrum e cucurbita.

Вргнути, нем, vide врћи.

Врго̀рац, рца m. Stadt in Dalmatien:
„Ти отиди ка Врго̀рцу граду,
„Те савежи Шарића Асана —

Врда̀ње, n. das Ausweichen, declinatio.

Врда̀ти, ам, v. impf. auszuweichen ſuchen, declinare.

Врднѝк, m. 1) село у фрушкој гори, 2) намаſтир код тог села (тај се намаſтир зове и Раваница). Врднѝчанин, човек из Врдника. Врднѝчки, ка, ко, von Врдник. Врднѝчка ку̀ла, старе зидине на брду више Врдника.

Врдну̀ти, нем, v. pf. ausweichen, declino.

Врѐбање, n. das Lauern, insidiae.

Врѐбати, ам, v. impf. lauern, insidior.

Врѐва, f. der Tumult, tumultus.

Врѐдан, дна, но, (Рес. и Срем.) vide вриједан.

Врѐдити, им, (Рес. и Срем.) vide вриједити.

Врѐдноћа, f. der Werth, die Würdigkeit, dignitas.

Врѐђање, n. (Рес. и Срем.) vide вријеђање.

Врѐђати, ам, (Рес. и Срем.) vide вријеђати.

Врѐжа, f. (Рес. и Срем.) vide вријежа.

Врѐзнути, нем, v. pf. einen Streich verſetzen, baculo percutio (onomatop.)

Врѐло, n. извор, die Quelle, der Urſprung des Flußes, fons.

Врѐме, мена, n. (Рес. и Срем.) vide вријеме.

Врѐменит, та, то, betagt, provectae aetatis.

Врѐњак, њка m. eine Art Hautkrankheit, genus morbi cutanei.

Врѐње, n. das Sieden, aestuatio.

Врѐо, врела, ло, heiß, fervidus.

Врѐоце, n. dim. v. врело, das Quellchen, fonticulus.

Вретена̀р, m. der Spulmacher, fistularius.

Вретѐнара, f. н. п. мјерица, котарица, der Korb, worin die voll angeſponnenen Spulen gethan werden, sporta fusis plenis adservandis.

Вретенáреb, ва, во, } des Spulmachres,
Вретенáров, ва, во, } fistularii.

Вретѐно, n. 1) die Spule, fistula netoria. 2) вретено у кола воденичнога, die Achſe am Mühlrade, axis.

Вретѐнце цета, n. dim. v. вретено.

Врѐти, врим, v. impf. ſieden, aestuo. 2) ври тамо нешто, es iſt ein Getöſe, Tumult, tumultuantur.

Врѐћа, f. der Sack, saccus.

Врѐћина, f. augm. v. вреће.

Врѐћица, f. dim. v. вреће.

Врѐћурина, f. vide врећетина.

Вр̀зино коло, n. Србѝли приповиједају, да неки ђаци, кад изуче дванаест школа, отиду (њи 12 мора бити) на врзино коло (да довр̀це са свим и да се закуну? А ђе је то врзино коло? и шта је? Бог би га знао.), и онђе некакву особиту књигу чатећи нестане једнога између њи дванаест (однесу га ђаволи или вилe), но они не могу познати кога је нестало. (Тај је био и на врзину колу — говорисе за човека који је млого учио —).

Такови ђаци послије зовусе Грабанцијаши, и иду са ђаволима и са вилама, и воде облаке у вријеме грмљаве, олује и туче. Грабанцијаши су сви издрпани (какав је издрпан) као грабанцијаш).

Вријѐћи, вршем, v. impf. (Ерц.) Getreide austreten (mit Pferde), tero frumentum.

Врѝска, f. ein durchdringendes Geſchrey z. B. von Kindern, wiehernden Pferden, sonus acer.

Врѝснути, нем, v. pf. aufſchreyen, exclamo.

Врѝшак, шка, ко, (у Сријѐму, у Бачк. и

у Бан.) 1) frisch, recens, cf. мазе, пријесан. 2) frisch, hurtig, celer.

Ври̏штање, n. das durchdringende Schreyen, clamor vehemens.

Ври̏штати, тим, v. impf. durchdringend schreyen, clamo acriter.

Вријѐдан, дна, но, (Ерц.) würdig, dignus.

Вријѐдити, им, v. impf. (Ерц.) werth seyn, valeo: вриједи царева града.

Вријѐђање, (Ерц.) das Anstoßen, Aufreißen der Wunde, divulsio, offensio.

Вријѐђати, ам, v. impf. (Ерц.) aufreißen (die Wunde), rumpo, offenda.

Вријѐђатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) seine Wunde aufreißen, divello ipse vulnus meum, offendens.

Вријѐжа, f. (Ерц.) 1) der Stängel (z. B. des Kürbisses, der Melone), surpus. 2) пасја вријежо! (Scheltwort gegen Kinder) convicium in pueros.

Вријѐме, врѐмена, n. (Ерц.) 1) die Zeit, tempus. 2) Wetter, tempestas.

Вр̀ка, f. das Knurren, z. B. der Katze, murmur.

Вр̀кнути, не, v. impf. wegschmettern, cum strepitu avolo.

Врлез, m. die Verlesung (der Soldaten), recitatio nominum militum: отишли војници на врлез.

Врлезова̏ње, n. das Verlesen, recitatio.

Врлезова̏ти, зујем, v. impf. und pf. verlesen, recito nomen (ја сам ове свегри ријечи слушао 1807 године ђе се говоре на Дрини у војсци Вальевској; и сам сам ишао те врлезовао војску).

Врлѐт, f. die Steile, declivitas.

Врлѐтан, тна, но, steil, praeceps.

Врлѝна, f. vide доброта.

Врло, vide веома.

Врло̀ка, f. vide врлина.

Врлу̀дање, n. das Gehen (und Thun) eines, der sich nicht wohl befindet, incessus hominis aut bestiae minus bene valentis.

Врлу̀дати, ам, v. impf. ich gehe (oder sehe aus), wie einer der sich nicht wohl befindet, incedo ut minus bene valens.

Врљав, ва, во, am Auge beschädigt, laesus oculo.

Врљање, n. das Schlendern, ambulatio.

Врљати, ам, v. impf. schlendern, ambulo.

Врљика, f. die Stange zum Einzäunen, tignum (pertica) sepiendo horto.

Врљити, им, v. pf. werfen, wegwerfen, jacio. cf. бацити, туритн.

Врљичица, f. dim. v. врљика.

Врљо, m. der an einem Auge beschädigt, saucius altero oculo.

Врндање, n. 1) das grobe Spinnen, netio crassioris lini. 2) das Daherplaudern, garritus.

Врндати, ам, v. impf. 1) прести на велико вретено, grob spinnen, nere crassius linum. 2) daher plaudern, nugas profero.

Врнду̏љ, m. највише се говори у множ. броју врнду̏љи, и dim. врнду̏љићи (Самотвори точкови као воденично камење, или кола од такови точкова. На таковим точковима стоје обично Турски топови), eine Art Rades, aus einem Stücke, rotae genus.

Вр̀нути, нем, vide вратити.

Вр̀нутисе, немсе, vide вратитисе.

Врнчаница, f. einer der Riemen, die an der Opanke statt des Oberleders sind, lorum crepidae.

Врнча̏ње, n. 1) das Anmachen der Ober-Riemen der Opanken, aptatio lororum superiorum crepidae. 2) das undeutliche Reden eines Mißvergnügten, mussitatio.

Врнчати, ам, v. impf. 1) опанке, die Oberriemen anmachen, lora superiora apto. 2) зорниг reden, mussito.

Вр̀сан, сна, но, vide врстан.

Врсни̏к, m. der mit mir gleichen Alters ist, aequalis.

Врсница, f. die mit mir gleichen Alters ist, aequalis.

Врсно̀ћа, f. die Ordentlichkeit, Bravheit, frux (?).

Вр̀ста, f. Reihe, series.

Вр̀стан, сна, но, ordentlich, frugi.

Врста̏ње, n. das Stellen in Reih und Glied, collocatio in ordine.

Вр̀статисе, амсе, v. r. impf. sich in Reih und Glied stellen, in ordine colloco: А. Врстајтесе, ето цара Мутапа! Б. Врстаосе не врстао, не ма нас више него —

Врстѐлези (т. ј. врзи те лези), (komisch als) Feiertagsname, dies festus fictus joci caussa: А. какав је данас светац? Б. врстелези!

Врта̏љ, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) das Viertheil, vide четврт.

Врта̏љче, чета n. буре од четврти акова.

Врта̏ње, n. 1) vide врaћање. 2) das Aufbrechen der Nüße mit dem Messer, effractura nucis ope cultri.

Вр̀тати, врћем, v. impf. 1) vide врaћати. 2) orae, die Nüße aufbrechen, effringo nucem cultro.

Вртатисе, врћемсе, vide врaћатисе.

Вртење, n. (Рес.) vide врћење.

Вр̀тети, тим (Рес.) vide врћети.

Вр̏тетисе, тимсе, (Рес.) vide врћетисе.
Вр̏тити, им, (Срем.) vide врћети.
Вр̏титисе, имсе, (Срем.) vide врћетисе.
Вр̏тлог, m. der Waſſerwirbel, vortex.
Вртоглав, ва, во, ſchwindlig, vertiginosus.
Вртоглавица, f. der Schwindel, vertigo.
Врћење, n. 1) das Bohren, terebratio. 2) das Drehen, volutio.
Врћети, вртим, v. impf. (Срц.) bohren, terebro.
Врћетисе, вртимсе, v. r. impf. (Срц.) ſich drehen, vertor.
Врћи, вргнем, v. pf. thün (ſtellen, legen), pono.
Врћи, вршем, (у Бачкој) vide врнјећи.
Врћисе, вргнемсе, v. r. pf. на кога, wem nachſtellen, nachgerathen, imitor. Дете се вргне и на ујца преко Дунава, акамо ли на слугу у кући.
Вр̏ћ (comp. вр̏ћи),ћа,ће, heiß, fervidus.
Вр̏ућина, f. die Hitze, aestus.
Вр̏ућица, f. hitziges Fieber, febris ardens.
Вр̏ућичина, f. augm. v. вруćица.
Вр̏ућуштина, f. vide вруćичина.
Вр̏шка̀ гора, f. vide фрушка —
Вр̏шкиња, f. eine Art Kirſchen, cerasi genus.
Вр̏ц, cf. трц врц.
Врцање, n. 1) das ſchnelle Hin- und Herbewegen, micatio. 2) das Sprützen, emicatio.
Врцати, ца, v. impf. ſprützen, emico: „Црна крвца кроз кошуљу врца—
Врцатисе, амсе, v. r. impf. ſich ſchnell hin- und herbewegen (z. B. wenn ein Mann ein Frauenzimmer naſchäffen will), mico?
Врцкање, n. dim. v. врцање.
Врцкатисе, амсе, dim. v. врцатисе.
Врчак, чка m. vide мачак.
Врчање, n. das Knurren, murmur.
Врчати, чим, v. impf. као мачка, или као празно вретено кад се обрће, knurren, murmuro.
Вршај, m. eine Schicht Garben, die auf einmal aufgetretten wird, stratum.
Вр̏шак, шка m. vide вршић 1.
Вршац, шца m. die Stadt Werſchetz (im Banat).
Вр̏шачки, ка, ко, Werſchetzer-,
Вр̏шење, n. das Austreten (des Getreides), trituratio.
Вр̏шидба, f. das Austreten, trituratio.
Вр̏шитисе, шисе, v. r. impf. in Erfüllung gehen, perficior: вршисе воља Божја.
Вр̏шка, f. die Fiſchreuße, nassa.
Вр̏шић, m. vide препуља.
Вршчанин, m. einer von Werſchetz.
Вр̏шчић, m. 1) dim. v. вр. 2) (вржчић) dim. v. врг.
Вр̏ьо, врла, ло, vide добар.
Връ̏вити, ша, шо, n. p. гора, ein Berg mit vielen Spitzen, cacuminosus(?).
Вт̏ица, f. (у Срц.) vide тица.
Вуг̏драг (Вукдраг), m. Mannsname, nomen viri.
Вуз̏ман, m. Mannsname, nomen viri.
Вун̏ило, m. Mannsname, nomen viri.
Вун̏ин, m. Mannsname, nomen viri.
Вун̏ица, m. Mannsname, nomen viri.
Вун̏а, m. (Рес. и Срем.) vide Вујо.
Вуј̏адин, m. Mannsname, nomen viri.
Вуј̏ак, m. Mannsname, nomen viri.
Вуј̏ан, m. Mannsname, nomen viri.
Вуј̏ана, f. Frauenname, nomen feminae.
Вуј̏ета, m. Mannsname, nomen viri.
Вуј̏о, m. (Срц.) 1) hyp. v. Вук 2) hyp. v. Вунца.
Вуј̏ко, m. Mannsname, nomen viri.
Вуј̏чета, m. Mannsname, nomen viri.
Вуј̏чин, m. Mannsname, nomen viri.
Вук, m. 1) der Wolf, lupus. 2) Mannsname, nomen viri. Кад се каквој жени не даду ђеца, онда нађене ђетету име вук (да га не могу вјештице изјести: зато су и мени овако име нађели).
Вука, f. Fluß bey Вуковар.
Вука̀дин, m. Mannsname, nomen viri.
Вука̀ло, m. Mannsname, nomen viri.
Вука̀ъ, m. Mannsname, nomen viri.
Вукана, f. Frauenname, nomen feminae.
Вукас, m. Mannsname, nomen viri.
Вукац, кца, m. Mannsname, nomen viri.
Вукач, m. Mannsname, nomen viri.
Вука̀шин, m. Mannsname, nomen viri.
Вукеља, m. Mannsname, nomen viri.
Вукић, Mannsname, nomen viri.
Вукман, m. Mannsname, nomen viri.
Вукмиљ, m. Mannsname, nomen viri.
Вукмир, m. Mannsname, nomen viri.
Вукмира, f. Frauenname, nomen feminae.
Вуковар, m. Stadt in Slavonien, nomen urbis. Вукова̀рац (рца), човек из Вуковара. Вукова̀рски, ка, ко, von Вуковар.
Вуковоје, m. Mannsname, nomen viri.
Вукодлак, m. вампир, der Vampyr, vampyrus (das Vulcolacsae im Adelung a. v. Vampyr). Вукодлак се зове човек, у кога (по приповиједкама народним), послије смрти 40 дана, уђе некакав ђаволски дух, и оживи

га (повампирисе). Потом вукодлак излази ноћу из гроба и дави људе по кућама и пије крв њиову. Поштен се човек не може повампирити, већ ако да преко њега мртва прелети каква птица, или друго какво живинче пређе: зато свагда чувају мрца да преко њега што не пређе. Вукодлаци се обично појављују зими (од Божића тамо до Спасова дне). Како почну људи много умирати по селу, онда почну говорити да је вукодлак у гробљу (а ђекоји почну казивати да су га ђе ноћу вуђели с покровом на рамену), и стану погађати ко се повампирио. Кашто узму врана ждријепца без биљеге, па га одведу на гробље и преводе преко гробова, у којима се боје да није вукодлак: зашто кажу да такови ждријебац не ће, нити смије, прећи преко вукодлака. Ако се о ком увјере и догодисе да га ископавају, онда се скупе сви сељаци с глоговим колем (зашто се он само глогова коца боји: зато говоре, кад га спомену у кући, „на пушу му број и глогово трње" — зашто су и бропћаци покривени глоговим трњем —), па раскопају гроб, и ако у њему нађу човека да се није распао, а они га изводу оним колем, па га баце на ватру те изгори. Кажу да таковога вукодлака нађу у гробу а он се угојио, надуо и поцрвењео од људске крви („црвен као вампир"). Вукодлак долази кашто и своју жени (а особито ако му је лијепа и млада) те спава с њоме; и кажу да оно дијете нема коспију које се роди с вукодлаком. А у вријеме гладi често га привиђају око воденица, око амбара житнице и око чардака и кошева кукурузније.

Вукоје, m. Mannsname, nomen viri.

Вук јединa, f. der Wolfsbiß, admorsus lupi; (приповиједају) кад жена трудна једе меса од овце, или од козе, коју је вук јео, онда по њезином ђетету, кад се роди, изиђу некакве ране, које се зову вукојединa. Вукојединa се кади измечетом и тим се лијечи.

Вукола, m. Mannsname, nomen viri.

Вукоман, m. Mannsname, nomen viri.

Вукосав, m. Mannsname, nomen viri.

Вукосава, f. Frauenname, nomen feminae.

Вукоша, m. Mannsname, nomen viri.

Вукошићи, m. pl. cf. сјекутићи (само у оној загонетки).

Вуксан, m. Mannsname, nomen viri.

Вукша, m. Mannsname, nomen viri.

Вуле, m. Mannsname, nomen viri.

Вулета, m. Mannsname, nomen viri.

Вуна, f. die Wolle, lana.

Вунен, на, но, wollen, laneus.

Вуница, f. 1) dim. v. вуна. 2) вунени конци, der Wollzwirn, filum laneum duplicatum.

Вунко, m. Mannsname, nomen viri.

Вунта, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) das Pfund, pondo.

Вунташ, m. m. j. лан, Flachs, der pfundweise verkauft (verpackt) wird, linum quod jam pensum venditur.

Вунтарски, ка, ко, н. п. кантар, die Pfundwage, libra quae pondo exhibet.

Вунцут, m. der Hundsfott (österr. Hundsfutt), nebulo.

Вунцутарија, f. die Hundsfötterey, res scelesta.

Вуруна* (вурўна), f. vide пећ.

Вуруница (вурўница), f. dim. v. вуруна.

Вурунски, ка, ко, н. п. лончић, Ofen-, fornacalis.

Вурунција*, m. 2) der Ofenmacher, fornacarius. 2) der Becker, pistor.

Вући, вучем, v. impf. ziehen, schleppen, traho.

Вуцибатина, f. 1) der mit dem Stocke herumspaziert, otiosus cum baculo. 2) der offenbar Strafliche, baculo dignus, quem sequitur baculus expectans illum qui verberet.

Вуча, m. (сп.) Mannsname, nomen viri:

„Шемлук чини Вуча ђенерале —

Вучан, m. Mannsname, nomen viri.

Вучен, m. Mannsname, nomen viri.

Вучење, n. das Schleppen, Ziehen, tractio (?).

Вучета, m. Mannsname, nomen viri.

Вучија*, f. ein aufrechtstehendes Faß, Wanne, cadi genus.

Вучића, f. dim. v. вучија.

Вучина, f. 1) die Wolfshaut, pellis lupi. 2) augm. von вук. 3) Mannsname, nomen viri.

Вучитрн, m. варош у Косову код воде Ситнице.

Вучић, m. Mannsname, nomen viri.

Вучица, f. die Wölfin, lupa.

Вучји, чја, чје, Wolfs-, lupinus.

Вучко, m. Mannsname, nomen viri.

Вшеница, f. (у Ерц.) vide шеница.

Г.

Га̀ 1) ihn, eum. 2) es, id (im Accuſ.). 3) pleonaſtiſch:
„Чарне очи ви га не гледале—

Гавеѕ̑, m. die Wallwurz, symphytum officinale Linn.

Га́вра, m. Mannsname, nomen viri (Gabriel).

Гавра́н, m. der Rabe, corvus.

Гавра́нов, ва, во, des Raben, corvi.

Га́врање, n. ein Hirtenſpiel, ludi pastoralis genus.

Га́вранисе, амсе v. r. impf. (у Бачкој) eine Art Hirtenſpiel, ludi genus.

Га́врило, m. Gabriel, Gabriel.

Га́грица, f. ein Wurm der ungegärbte Häute frißt, tineae genus.

Га́гричав, ва, во. н. п кожа, wurmſtichig, von Würmern zerfreſſen, exesus a tineis.

Га̀д, m. der Ekel, nausea.

Га́дан, дна, но, ekelhaft, creans fastidium.

Га́дити, им, v. impf. ekelhaft machen, abtadeln, fastidium creo alicui alicujus rei.

Га́дитисе, имсе, v. r. impf. Ekel haben, fastidio: ја се гадим на то, und нешто ми се гади.

Гадља̀ње, n. das Dudelſackpfeifen, musica utriculi.

Гадља̀р, m. der Dudelſackpfeifer, utricularius.

Гадља́рев, ва, во, des Dudelſakpfeifers, utricularii.

Гадља́ров, ва, во, des Dudelſakpfeifers, utricularii.

Гадља̀рски, ка, ко, 1) Dudelſakpfeiferiſch, utricularium. 2) adv. Dudelſakpfeiferiſch, more utricularii.

Га̀дљати, ам, v. impf. den Dudelſak ſpielen, sonare utriculo.

Га̀дље, f. pl. der Dudelſak, utriculus

Га̀дљи, f. pl. musicus.

Га̀дљив, ва, во, ekel-, fastidiosus.

Га́ђање, n. das Zielen, collineatio.

Га́ђати, ам, v. impf. (у Шумадији) zielen, collineo.

Гаѣ̑ње, n. 1) das Anekeln, taedium, 2) das Verekeln, taedii creatio.

Гажѣ̑ње, n. 1) das Waten, vadatio. 2) das Betreten, calcatio.

Га̀з, m. vide брод 1.

Га̀зда, m. 1) vide домаћин. 2) ein reicher Mann, dives. cf. господар.

Газда̀лук, m. das Vermogen (eines газда,) facultates.

Га̀здарица, f. vide домаћица.

Га̀здарички, на, но, der Hausfrau gehörig, herae, matris familias.

Газдашта́г, m. vide газдалук.

Га̀здин, на, но, dem газда gehörig, heri, patris familias.

Га̀здински, ка, ко, 1) den газде gehörig, dominorum, lautus. 2) adv. wie ein газда, laute.

Га̀зета, f. eine kupferne Münze, wovon 3 auf einen Para gehen, numi genus.

Га̀зиблато, m. komiſche Benennung eines geringen Beamten, der ſich wichtig macht (q. d. Watekoth).

Га̀зити, им, v. impf. 1) waten, vadare. 2) treten, calcare.

Га̀ип* учинитисе, verſchwinden (wie ein Geiſt,) evanesco.

Га̀ј, m. der Hain, nemus.

Га́ја, m. (Рес. и Срем.) vide Гајо.

Гајда̀ш, m. vide гадљар.

Га̀јде, f. pl. (Сријему и у Бачк.) vide гадље.

Га́јење, n. das Pflegen, curatio, cultura.

Га̀јин, m. Mannsname, nomen viri.

Га́јити, им, v. impf. pflegen, curo.

Га́јо, m. (Ерц.) hyp. v. Гаврило.

Га̀јски, ка, ко, н. п. дрозак, Wald-Droſſel, silvestris.

Га́јтан*, m. die Schnur, funiculus.

Га́јтанити, им, v. impf. н. п. аљину, Schnüre annähen (ans Kleid), clavum adsuere vesti.

Га́јтањење, n. das Beſchnüren, adsutio clavi.

Га̀ка, f. das Gekrähe, cornicatio (?): стоји гака врана.

Га́кање, n. das Geſchrey der Krähe, clamor cornicis.

Га́кати, гачем, v. impf. krähen, (von

Га́кнути, нем, v. pf. der Krähe,) cornicor.

Га̀либа, f. (у Сријему, Бачк. и у Бан.) Ungelegenheit, molestia.

Га̀лија, f. die Galeje (großes Seeſchiff), navis.

Галѝјца, f. dim. v. галија.

Га̀лица, f. der Vitriol, vitriolum.

Галица̀ње, n. vide чкакљање.

Галѝцати, ам (и галичем), vide чкакљати.

Га́лоња, m. ein ſchwarzer Ochs, bos ater.

Галоњин, на, но, des ſchwarzen Ochſen, bovis atri.

Га̀лош, m. црна пантљика, што се уплеће у косу (у Србији), vide уплетњак.

Гамба̀ње, n. das Watſcheln, vacillans gradus.

Га̀мбати, ам, v. impf. watſcheln, ire vacillanti gradu.

Га̀мизање, n. das Kriechen, reptatio.

Га̀мизати, мижем, v. impf. kriechen, repo.

Га̀нути, нем, vide уганути.

Га̀овица, f. eine Art kleiner Fiſche, pisciculus: не ма ни гаовице (кажу рибари кад не ма рибе).

Га̀р, f. die rußige Farbe (Schmutz), color fuligineus.

Га̀ра, f. rußbraunes Schaf, ovis atra, fuliginosa.

Га̀рав, ва, во, rußig, fuliginosus,

Га̀рда, f. заграда у Дунаву ђе се моруне ватају (од Пореча доље), ein Zaunwerk in der Donau zum Hauſenfange, sepimentum capiendo husoni Linn.

Га̀ревина, f. (augm.?) vide гар.

Гарѣ̀ње, n. das Rußigmachen, denigratio.

Га̀рин, на, но, des ſchwarzen Schafes, ovis atrae.

Га̀рити, им, v. impf. rußig machen, fuligine denigrare.

Гаро̀в, m. ein ſchwarzer Hund, canis ater.

Гаровљев, ва, во, des rußfarbenen Hundes, canis fuliginosi.

Гасити, им, v. impf. löſchen, restinguo.

Га̀ситисе, имсе, v. r. impf. auslöſchen, extinguor: гасисе свијећа, ватра.

Га̀т, m. vide јаз.

Га̀талица, f. m. j. књига, у којој су којекакве приповијетке, или гатње, ein Unterhaltungsbuch, liber venustior (als Gegenſatz von Kirchenbuch).

Га̀тало, m. der Fabelhans, fabulator.

Га̀тање, n. vide врачање.

Гатар, m, vide врачар 1.

Га̀тара, f. vide врачара.

Гата̀рев, ва, во, vide гатаров.

Гатарина, f. vide врачарина.

Гата̀ров, ва, во, vide врачаров.

Га̀тати, ам, vide врачати. Гатала баба да није мраза, па освануо снијег до гузице;

„Стара баба у брабоњке гата:
„Жив ми синци све су гола говна.

Га̀тка, f. das Gegenſtück einer Begebenheit oder Handlung, res respondens: то је његова гатка.

Га̀тња, f. Erzählung, narratio.

Гатњѝк, m. der Hoſenriem, das Hoſenband, fascia braccalis.

Га̀ће, f. pl. linnene lange Hoſen, caligae lineae.

Гаћѐтине, f. pl. augm. v. гаће.

Га̀ћице, f. pl. dim. v. гаће.

Гаћнѝк, m. vide гатњик.

Гаћу̀рине, f. pl. vide гаћетине.

Га̀цко, n. Gegend in der Herzegowina.

Га̀ча, m. Mannsname, nomen viri (von Гаврило).

Га̀шење, n. das Löſchen, restinctio.

Гвожђа, n. pl. 1) die Falle, laquei. 2) гвожђа пушчана, m. j. табанце.

Гвожђа̀р, m. der Eiſenhändler, mercator ferrarius,

Гвожђа̀рница, f. der Eiſenladen, taberna ferraria.

Гвожђа̀рски, ка, ко, 1) eiſenhändleriſch, ferrariorum. 2) adv. wie die Eiſenhändler, more ferrariorum.

Гво̀жђе, n. das Eiſen, ferrum.

Гвожђу̀шина, f. augm. v. гвожђе.

Гво̀зден, m. Mannsname, nomen viri (ferreus).

Гво̀зден, на, но, eiſern, ferreus.

Гвозденча̀к, m. 1) котао од гвожђа, eiſerner Keſſel, crater ferreus. 2) гвозден буздован: узе кадија гвозденчак, те удари нашега Мују над прденчак — cf. оклициупти.

Гдѣ, (Рес.) vide ђе.

Гдѣгде, (Рес.) vide гђегђе.

Гдѣгод, (Рес.) vide ђегођ.

Гдѣкоји, којега, (Рес.) vide ђекоји.

Гдѣ̀му дра̀го (Рес.) vide ђе му драго.

Гдѣшто, (Рес.) vide ђешто.

Гди, (Срем.) vide ђе.

Гдигди, (Срем.) vide гђегђе.

Гдигод, (Срем.) vide ђегођ.

Гдикоји, којега, (Срем.) vide ђекоји.

Гдиму дра̀го, (Срем.) vide ђему драго.

Гдишто, (Срем.) vide ђешто.

Гђе, (Ерц.) vide ђе (mit allen Ableitungen).

Гђегђе, (Ерц.) hie und da, passim.

Геак, m. ципор, ein gemeiner ungebildeter Menſch, homo de plebe.

Геа̀чење, n. das Machen zum геак, appellatio aut simulatio rustici.

Геа̀чина, f. augm. v. геак.

Геа̀чити, им, v. impf. zum геак machen, facio rusticum.

Геа̀читисе, имсе, v. r. impf. ſich zum геак machen, simulo rusticum.

Геа̀чки, ка, ко, 1) bäuriſch, plebejus. 2) adv. bäuriſch, rustice.

Гѐм, m. der Pelikan, pelicanus: смрди као гем.

Генера̀л, m. vide ценерао mit allen Ableitungen.

Гергѐтег, m. намастир у Фрушкој гори. Гергѐтежанин, калуђер из Гергетега. Гергѐтешки, ка, ко, von Гергетег.

Гѐрзелез, m. брдо у Будиму. Србљи приповиједају да је некакав Турчин из Босне, Герзелез Алија (који се пјева и у пјесмама), скочио на коњу с тога брда у Дунаво, за царево здравље кад су Турци освојили Будим.

Гѝбак, пка, ко, ſchlank, biegſam, flexilis.

Ги́баница, f. eine Art Kuchen, placentae genus.

Ги́бање, n. das Bewegen, Wiegen, agitatio, motus.

Ги́бати, ам, (и гибљем) v. impf. bewegen, ſchwenken, wiegen, agito.

Ги́батисе, амсе (и гибљемсе), v. r. impf. ſich bewegen, moveor, agitor.

Ги́зда, f. ſchön gekleidetes und geſchmücktes Frauenzimmer, femina comta.

Ги́здав, ва, во, geſchmückt, comtus.

Ги́здање, n. das Schmücken, comtio.

Ги́здати, ам, v. impf. китити кога, ſchmücken, como.

Ги́нути, нем, v. impf. 1) umkommen, intereo. 2) за ким, или за чим, ſchmachten, desiderio enecor.

Гиц, interj. das Lockwort für Schweine, vox alliciendis suibus.

Гицање, n. das unruhige Bewegen der Beine beim Sitzen, Liegen ꝛc. irrequies pedum.

Гицатисе, амсе, v. r. impf. die Beine umherwerfen beim Liegen, Sitzen, micare pedibus (?)

Гицкање, n. das Gitzrufen, vocatio suum.

Гицкати, ам, v. impf. gitzrufen, advocare sues.

Гицнути, нем, v. pf. gitzrufen, advocare sues.

Глабање, n. das Nagen (verächtl.), rosio.

Глабати, ам, v. impf. nagen, rodo.

Глава, f. 1) der Kopf, caput; он главом, er u. kein andrer, ipsis simus ille. 2) das Oberhaupt, caput.

Глават, та, то, großköpfig, capito.

Главе́тина, f. augm. v. глава.

Главит, та, то, лијеп, н. п. човек, или жена, (у Србији, у Босни и у Ерцеговини, von Perſonen) ſchön, pulcher.

Главић, m. die Eichel, mentulae caput.

Главица, f. 1) dim. v. глава. 2) Haupt des Kohls, Lauchs u. dgl. caput brassicae, porri. 3) ein Hügel, cumulus:

„На Главици више Бијељине —

Главице, f. pl. vide главичине.

Главичање, n. das Behaupten (des Kohls), capitatio brassicae.

Главичатисе, часе, v. r. impf. н. п. купус, ſich häupten, capitari (de brassica).

Главичине, f. pl. die Hanfkörner, grana cannabina.

Главичица, f. dim. von главица.

Главни, на, но, n. п. новци, das Kapital, sors.

Главница, f. (у Србији) herrſchaftliche Kopfſteuer von verheurateten Perſonen, census capitum maritorum domino solvendus.

Главница, f. 1) der Brand im Weizen, uredo 2) (dim. v. главно) каштo је и главница лијепа вајдица, manchmal iſt's Gewinn, wenn auch nur das Kapital zurückgewonnen wird, interdum et sors (sine fenore recepta) lucrum est.

Главничав, ва, во, n. п. шеница, brandig, robigine corruptus.

Главно́, нога, n. das Kapital, sors.

Глава́ња, f. велико дрво што се ложи на ватру, ein großer Balken Brennholz, lignum; auch ein großes Scheit:

„Кратке главање, готови угарци;

„Позна ђеца, готове сироте.

Глава́ница, f. dim. v. главња.

Главобоља, f. das Kopfweh, dolor capitis.

Глава́ња, m. der Großkopf, capito.

Глава́ура, f.
Главурина, f.
Глава́уча, f. } vide главетина.

Глава́д, f. der Hunger, fames. Једе као да је из глади утекао.

Гла́дак (comp. глађи), тка, ко, glatt, laevis.

Гла́дан, дна, но, hungrig, famelicus.

Гла́дилица, f. брус, што се оштри коса, или бритва бријача, der Schleifſtein, cos politoria.

Гла́дити, им, v. impf. ſtreicheln, mulceo.

Гла́дитисе, имсе, v. r. impf. ſich glätten und putzen, como me.

Гла́днети, ним, (Рес.) vide гладњети.

Гла́дњити, им, (Срем.) vide гладњети.

Гла́дњети, ним, v. impf. (Ерц.) hungern, esurio.

Гладовање, n. das Hungern, esuritio.

Гладова́ти, дујем, v. impf. hungern, esurio.

Глађење, n. das Glätten, laevigatio.

Гла́моч, m.

„Под Гламочем под бијелим градом—

Глас, m. 1) die Stimme, vox. 2) die Nachricht, nuncius. 3) der Ruf, fama. Глас до неба, а м**а по пепелу.

Гла́сак, ска, m. 1) dim. von глас. 2) као мала шупљика на гаћама, или на кошуљи, durchlöcherte Stickarbeit, opus perrafotum (acu).

Гласање, n. 1) das Verlauten, fama. 2) vide ћесмање.

Гла́сати, ам, v. impf. правити гласак, vide ћесмати.

Гласатисе, амсе, v. r. impf. verlauten, inaudior.

Гла́синац, нца m. Ebene ſüdlich von Zwornik:

„Кад изиђе на Гласинац равни —

Гла́ситн, им, v. impf. melden, ſagen, nuncio.

Гла́ситисе, имсе, v. r. impf. verlauten, inaudior.

Гласни̏к, m. der die Nachricht bringt, Bote, nuncius:
„Чупић ради да гласник не оде —
Гласо̀вито, hellaut, clara voce:
„Па̀ подвикну танко гласовито —
Гласоноша, m. der die Nachricht trägt, Courier, nuncius.
Гла̏ти, ам, vide гледати.
Глаџнутисе, немсе, v. r. pf. ein glattes Ausſehen bekommen, restauror.
Глачи̏на, f. die Glätte, laevitas.
Гле̑, interj. ſieh! ein.
Гледа̏ње, n das Schauen, spectatio.
Глѐдати, ам (и гле́дим), v. impf. ſchauen, specto.
Гледе̑ће̑, ћега, n. vide зјеница.
Глѐднути, нем, v. pf. einen Blick thun, aspicio.
Глед̏чићи, m. pl. cf. брадићи (само у оној загонетки).
Гле̏жањ, жња, m. vide чланак.
Гле́то, n (Рес. и Срем.) vide глијето.
Гло̑б, m. der Koth, coenum cf. блато, као.
Гло̀бав, ва, во, kothig, lutosus.
Гло̀горије, m. Gregor, Gregorius.
Гло̀ето, n. (Ерц.) vida длијето.
Гло̀нцо, m. ein langer, träger Menſch, homo longus et piger.
Гло́сна, f. der Spulwurm, Regenwurm, lumbricus.
Гло́ша, m. (Рес. и Срем.) vide Глишо.
Гло́шо, m. (Ерц.) hyp. v. Глигорије.
Глоба, f. die Geldſtrafe, mulcta.
Глобити, им, v. pf. um Geld ſtrafen, mulcto.
Глобља̀вање, n. das Erpreſſen von Geldſtrafen, mulctatio.
Глобља̀вати, ам, v. impf. кога, Geldſtrafen erpreſſen, mulcto.
Глог, m. der Weißdorn, crataegus Linn.
Гло̀гиње, f. pl. die Frucht des Weißdorns. Ласно је тућим к***ем глогиње млатити.
Гло̀гов, ва, во, des Weißdorns, crataegi.
Гло̀говац, еца, m. m j. колац, или штап, ein Stab oder Pfahl von Weißdorn, baculus aut palus crataeginus.
Гло̀говина, f. Weißdornholz, lignum crataegi.
Глода̏ње, n. das Nagen, rosio.
Гло̀дати, глођем, v. impf. nagen, rodo.
Глож̏ње, n. das Zanken, litigatio.
Гло̀житисе, имсе, v. r. impf. ſich zanken, jurgo.
Гложја̑к, m. der Weißdornwald, crataegetum.
Гло̏жје, n. (coll.) das Weißdornicht, crataegetum (?).
Гло̀та, f. чељад, m j. жене и ћеца, die Familie i. e. Weib und Kinder, familia: ће је твоја глота (питају војници (на крајини кад се боје Турака да и не породе) један другога.)?
Глоцка̏ње, n. dim. v. глодање.
Гло̀цкати, ам, dim. v. глодати,
Гло̀цкатисе, амсе, v. r. impf. н. п. коњи, ſich (ſcherzend) beißen, von Pferden, morsicare se.
Гло̀шчић, m. dim. v. глог.
Глу̏в (comp. глу̏вљи), ва, во, taub, surdus.
Глу̏ва̑ нећеља, f. die Woche vor der Palmwoche, hebdomas quae praecedit hebdomada palmarum. cf. безимена нећеља.
Глува̑к, m. } der Taube, surdus.
Глу̏вац, m. }
Глу̏во, m. vide глувак.
Глу̏во̑ доба, n. die Zeit gegen Mitternacht, da alles ſtill iſt, tempus mediae noctis, cum silent omnia.
Глувоћа, f. } die Taubheit, surditas.
Глувоћа, f. }
Глу̏нути, нем, v. impf. taub werden, surdesco.
Глъ̏ва, f. der Schwamm, fungus.
Глъ̏ветина, f. augm. v. глъва.
Глъ̏вица, f. dim. v. глъва.
Глъ̏вуљина, f. vide глъветина.
Гмиза, f. највише се говори у множ. броју гмизе, и значи мале ћинћуве, die Glasperlen, margaritae vitreae.
Гмизање, n. vide гамизање.
Гми̏зати, мижем, } vide гамизати.
Гми̏зити, им, }
Гне̏жђење, n. (Рес.) vide гнијежђење.
Гне̏здити, им, (Рес.) vide гнијездити.
Гне̏здитисе, имсе, (Рес.) vide гнијездитисе.
Гне̏здо, n. (Рес.) vide гнијездо.
Гнијежђење, n. (Ерц.) das Niſten, nidificatio.
Гнијездити, им, v. impf. (Ерц.) н. п. кокош, der Henne ein Neſt machen, nidum facio, impono nido.
Гнијездитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) niſten, nidulor.
Гнијездо, n. (Ерц.) das Neſt, nidus.
Гној, m. 1) der Eiter, pus. 2) der Dünger, Miſt, fimus, stercus.
Гнојав, ва, во, eiterig, ulcerosus.
Гноја̏ница, f. die Puſtel, pustula.
Гнојење, n. 1) das Eitern, purulentatio. 2). das Düngen, stercoratio.
Гнојити, им, v. impf. н. п. њиву, düngen, stercoro.
Гнојитисе, јисе v. r. impf. н. п, рана, eitern, in pus abeo.

Гња́вити, им v. impf. drücken, collido.
Гња́вљење, n. das Drücken, pressio.
Гња́т, m. vide голијен:
„Носи гњате побљувасе на те —
Гње́в, m. der Zorn, ira.
Гње́ван, вна, но, zornig, iratus.
Гње́вити, им, v. impf. zürnen, irrito.
Гње́витисе, имсе, v. r. impf. zürnen, irascor.
Гње́вљење, n. das Zürnen, ira; irritatio.
Гње́вљив, ва, во, gähzornig, iracundus.
Гње́цав, ва, во, } н. п. љеб, tal-
Гњецо́ван, вна, но, } kig (vom Brot) teigig, male pinsitus (pistus).
Гње́чење, n. das Kneten, subactio.
Гње́чити, им, v. impf. kneten, depso, subigo.
Гњида, f. die Nisse, lens (gen. lendis).
Гњи́дица, f. dim. v. гњида.
Гњи́здо, n. (у Срнјему) vide гнијездо.
Гња́ла, f. die Töpfererde, terra figlina, creta figlina. cf. Грнчара.
Гњи́лити, им, v. impf. 1) faulen, putresco. 2) weich werden (vom Obst), mitesco.
Гњи́ло, гњи́ла, ло, 1) faul, putridus. 2) mild (von Obst), mitis.
Го́ (го́о), го́ла, ло, nackt, nudus.
Го́бела, f. (ст.) in der Anekdote von Salomon: једна гобела у као, друга из кала —
Гова́нце, цета, n. dim. v. говно.
Го́веда, f. (coll.) das Rindvieh, armenta, boves.
Гове́да́р, m. der Rinderhirte, bubulcus.
Говедарев, ва, во, vide говедаров.
Говеда́рина, f. das Rindgeld (die Bezahlung des Rinderhirten) merces bubulci.
Говеда́ров, ва, во, des Rinderhirten, bubulci.
Гов'да́рски, ка, ко, 1) der Rinderhirten, bubulcorum. 2) adv. auf Rinderhirten Art, bubulcorum more.
Го́веђи, ђа, ђе, vom Rinde, bubulus.
Го́веђина, f. das Rindfleisch, caro bubula.
Говеча́ца, f. (coll.) dim. v. говеда: има двоје, троје говечаце.
Го́вече, чета, n. ein Rind (im weitesten Sinne), bos, vacca, vitulus.
Говња́ње, n. das lästig und unberechtigte Einreden, contradictio molesta et iniqua.
Го́вњара, f. vide говноваљ.
Го́вњати, ам, v. impf. lästig und ohne Grund widersprechen, objurgare inique et moleste: иди не говњај му (отац рече сину, н. п. кад син вичо шшо на очину уредбу).
Го́вњен, на, но, dreckig, merdosus.
Го́вњити, им, v. impf. ſtänkern, rixam movere.
Го́вњитисе, имсе, v. r. impf. ſich beſchmutzen, merda inquinari.
Го́вно, n. der Dreck, stercus. Какви су му зуби, начинио би од смрзла говна кутао. Низ брдо се и говно ваља (кад који трчи, или скаче, низ брдо). Без говна не ма ни говна (Ohne Dünger iſt nöthig). Среосе с говном у мосуру!
Го́вноваљ, m. der Stinkkäfer, scarabaeus stercorarius Linn.
Го́вновић, m. ein komiſcher Name (von говно, q. d. Stercutus): јест он неки говновић, јест!
Говноноша, m. der Dreckträger, qui portat stercus: водоноша говноноша, in der Anekdote vom geſoppten Waſſerträger.
Говњак, m. ein komiſcher Name ſtatt бураг: сто говњака масла (у приповијетки).
Го́вор, m. die Rede, Sprache, sermo: познајем га по говору; чујесе некакав говор.
Говоре́ње, n. das Reden, loquela, sermo.
Говорити, им, v. impf. ſprechen, loquor.
Го́воркање, n. dim. v. говорење.
Го́воркати, ам, dim. v. говорити.
Говорљив, ва, во, der gerne ſpricht, loquax.
Го́га, m. der Maurer, faber murarius (meiſt ſind's Zinzaren).
Го́гин, на, но, des гога, fabri murarii.
Го́д, m. велики празник (у Србији), der Feſttag, dies festus.
Го́д, (Рес. и Срем.) vide гођ.
Го́деч, m. Mannsname, nomen viri.
Го́дина, f. das Jahr, annus. Дуга ноћ, или дан, (као) царева го́дина.
Го́диница, f. dim. v. година.
Го́дишњак, m. н. п. назимац, ein Jahr alt (vom Vieh), annotinus.
Го́дишњи, ња, ње, jährlich. annuus.
Го́дишњица, f. das Todtenmal (ein Jahr nach dem Tode), convivium funebre post annum elapsum. cf. да́ћа.
Го́домиљ, m. поље ниже Смедерева (између Мораве и Језаве).
Го́домир, m. Mannsname, nomen viri
Го́ђ, (Ерц.) (als Anhängeſylbe) immer; irgend, - cunque, ali-, шшогођ, којигођ, чијегођ, кадгођ, ђегођ.
Гојење, n. das Mäſten, saginatio.
Гозба, f. част, die Gaſterey, convivium.
Гозбо́ва́ње, n. das Gaſtiren, convivatio.
Гозбо́ва́ти, бујем, v. impf. bey einer Gaſterey ſeyn, convivor:

„Отишла је да гозбу гозбује —
Гојити, им, v. impf. mästen, sagino.
Гојитисе, имсе, v. r. impf. ſich mäſten, fett werden, saginor, opimus fio.
Гојко (Гојко), m. Mannsname, nomen viri.
Голаћ, m. vide голи син.
Голем, ма, мо, groß, magnus (comp. кажесе већи) cf. велики.
Голећн, f. (Рес. и Срем.) vide голијен.
Голет, f. kahle Gebirgsgegend, mons arboribus destitutus.
Голетан, тна, но, kahl, (ohne Bäume,) calvus.
Голеш (планина), m. (ст.)
„Живо пређи у Голеш планину—
Голи син, m. голаћ, m. j. војник који сам од своје воље за плату иде на војску и бијесе. (Nackter Sohn) Name jener Krieger, die, da ſie ohne Haus und Hof ſind, nicht verbunden wären mit ins Feld zu ziehen, es aber von freyen Stücken um Sold und Kleidung thun, miles ultroneus. Ову је ријеч Ћурчија арамбаша 1804 године донијо с Врачара на Дрину; а он може бити да је примио од некога Турчина из Градишта, који је тада био са Србима, и назван голим сином зато, што је уза сваку ријеч говорио: голи сине! Голи су синови само на Дрини били, а од Бијограда доље звали су бећарима такове војнике. Њиов је славни капетан био Зеко, који је славно погинуо на Равњу (1813).
Голијевно благо, n. (ст.) ſo viel als големо, groß, ingens:
„И проносе голијевно благо—
Голијен, f. (Ерц.) das Schienbein, tibia.
Голић, m. голо, der Nackte, nudus: удри пиће на голиће.
Голишав, ва, во, vide го.
Голобрад, да, до, } unbärtig, im-
Голобрадаст, та, то, } berbis.
Головрат, та, то, mit bloßem Hals, collo nudo.
Гологлав, ва, во, mit entblößten Haupte, capite nudo.
Гологуз, за, зо, nackt am Hintern, ano nudo: „Гологуза сијевала, голо масло слијевала, а Радичу троп“ (некаква узјала гола на вратило, па врачала да јој се вата дебео скоруп).
Голокур, ра, ро, ohne Hoſen, nuda mentula.
Голомразица, f. вријеме кад је мраз, а не ма кише ни снијега, der Froſt, gelu.
Голотиња, f. die Nacktheit, Mangel an Kleidung, nuditas.
Голотрб, ба, бо, mit entblößten Bauch, ventre nudato; даher Голотрб, nom. propr.
„Њега зову Голотрбе Иво—
Голуб, m. die Taube, columba.
Голубак, пка, m. hyp. v. голуб.
Голубаст, та, то, taubenfärbig, colore palumbis, columbinus.
Голубац, пца m. 1) у Пожаревачкој нахији један стари град на Дунаву (Срби приповиједају да га је зидала Ђурђева Јерина ради голубова— као голубињак—). 2) село код тога града. Од Голупца се већ доље почињу планине поред Дунава и из Српске стране.
Голубињак, m. der Taubenſchlag, columbarium.
Голубињи, ња, ње, Tauben-, columbarum.
Голубић, m. die junge Taube, pullus columbae.
Голубица, f. 1) die Taube (Weibchen), columba. 2) ein Frauenname, nomen puellae. 3) cf. златоје.
Голубичица, f. dim. das Täubchen, columbula.
Голубов, ва, во, der Taube, columbae.
Голуждрав, ва, во, vide голушав.
Голупче, чета, n. vide голубић.
Голушав, ва, во, ungefiedert, glaber.
Гољо, m. vide голић.
Гољуждрав, ва, во, vide голуждрав.
Гомбар, m. (у Срему, у Бачк. и у Бан.) der Knopfmacher, textor globulorum fibulatoriorum.
Гомбарев, ва, во, } des Knopfmachers,
Гомбаров, ва, во, } textoris globulorum fibulatoriorum.
Гомеља, f. намастир у Босни (може бити да је сад и пуст?):
„И Гомељу на граници сувој—
Гомила, f. громила, рпа, камара, рњага, der Haufe, cumulus.
Гомилање, n. 1) das Aufhäufen, cumulatio. 2) das Gepolter, wenn etwas Aufgehäuftes einſtürzt, strepitus.
Гомилати, ам, v. impf. aufhäufen, cumulo.
Гомилатисе, ласе, v. r. impf. poltern, strepo.
Гомирје, n. Kloſter in Kroatien.
Гонити, им, v. impf. treiben, jagen, agito.
Гонитисе, имсе, v. r. impf. 1) ſich verfolgen, persequi se invicem. 2) гоне се зечови, die Haſen rammeln, coeunt lepores.

Го́нце*, цета, n. (у Србији и у Босни по варошима) ружа, која се још није расцвјетала, него тек напупила, eine Rose, die so eben die Knospe geöffnet, rosa recens.

Гоњење, n. das Treiben, agitatio, 2) das Rammeln der Hasen, coitus leporum.

Го́ра, f. das Gebirge, mons.

Гора́жде, n. варош у Ерцеговини:
„Док је мени соко Синан паша
„У Гораждy на Ерцеговини—

Го́рак (comp. го́рчи), рка, ко, vide грк.

Го́ракнути, не, vide гркнути.

Гора́нца, f. (ст.) Oranien, Arausio:
„Ето на те војске небројене:
„Седам краља, од седам земаља,
„И Ђевојка Англијска краљица
„С Дуком зетом од земље Горанце—

Го́ре (у Ерц. говорисе и горје), oben, supra.

Горе́ње, n. das Brennen, ardor.

Го́рети, рим, vide горјети.

Го́рица, f. dim. v. гора.

Го́рјанин, m. Gebirgsbewohner, monticola, montanus: вуче горјаниче!

Го́рје, (Ерц.) vide горе.

Го́рјети, рим, v. impf. (Ерц.) brennen, ardeo.

Горњи́ак, m. н. п. вјетар, камен воденични, der oben ist, von oben kommt, supernus, desuper veniens.

Го́рње чело, n. vide зачеље.

Го́рњи, ња, ње, ober, superior.

Горњи́земац, мца, m. der Oberländer, incola terrae superioris.

Горњоземски, ка, ко, 1) oberländisch, e parte superiori. 2) adv. oberländisch, more incolarum terrae superioris.

Горо́вит, та, то, gebirgig, montuosus.

Горопадан, дна, но, wahnsinnig, furiosus.

Горопадњи́к, m. der Wahnsinnige, Rasende, furiosus.

Горопадница, f. die Wahnsinnige, furiosa.

Го́рски, ка, ко, Gebirgs-, montanus.

Горушица, f. слачица, der Senf, sinapi.

Горушичи́н, на, но, n. п. зрно, Senf-, sinapinus.

Горчи́на, f. die Bitterkeit, amaritudo.

Го́са, m. (у Бачкој и у Срнјему) der Herr (als Eigenthümer), dominus, cf. господар.

Го́син, на, но, des госа, domini; госино му тане (ein Scheltwort der Batscher).

Го́синица, f. die Frau eines госа, hera.

Го́спа, f. 1) (hyp. v. госпоћа) Frau, Dame, domina. 2) eine Gattung Schwamm, der Heilkräfte zugeschrieben werden, sonst кнегиња, fungi genus.

Го́спава, f. Frauenname, nomen feminae.

Го́спин, на, но, der Frau, dominae.

Го́спино биље, n. Süßholz, glycirrhiza glabra Linn.

Го́спод (Бог), m. der Herr, Dominus:
„Помого́ га Господ Бог—
„Теко ти га Господ сачувао
„Бритке сабље Анђелијка Вука—

Господа, f. (coll.) die Herrn, domini.

Господа́р, m. der Herr (Eigenthümer), dominus, δεσπότης ја сам господар од тога; ти нијеси надамном господар.

У Србији до 1804 године само су Турке (и то бегове и спаије) звали господарима (као и сад по Босни и по Ерцеговини); а од онда су звали господаром Црнога Ђорђија, и остале поглаваре и војводе, који су власт у рукама имали, као и сад што зову Милоша Обреновића, и остале кнезове, који власт у рукама имају и заповиједају. У Срнјему пак и у осталим Њемачким државама, зову и најмањега трговчића господаром. У Србији су отприје знатније Србље, као свињарске трговце, звали газдама.

Господа́рев, ва, во, vide господаров.

Господа́рење, n, das Befehlen, Herrschen, dominatio.

Господа́рити, им, v. impf. befehlen, herrschen, dominari.

Господа́ров, ва, во, des Herrn, domini.

Господа́рски, ка, ко, 1) den господареп gehörig, dominorum. 2) adv. wie ein господар, domini more.

Господин, m. der Herr, dominus. У Србији само цара и краља (у пјесмама), пашу (у пјесмама, а у говору му кажу: „честити паша!") владику, архимандрита, игумна (у пјесмама, а у говору: „оче игумне!), проту и учитеља (и жене њекога ђетића у кући: свекра, или ђевера) зову господином; а у Срнјему и у осталим Њемачким државама господин значи оно, што у Србији господар.

Господинов, ва, во, des Herrn, domini.

Господичић, m. der junge Herr, domicellus (?), filius domini (herilis filius.)

Господо̀вање, n. das Leben wie eines господин, vita splendida.

Господова̀ти, дујем, v. impf. leben wie ein Herr, splendidam vitam dego.

Го̀сподски, ка, ко, 1) den Herrn gehörig, dominorum. 2) adv. wie ein господин, domini more.

Госпо̀дство, f. vide господство.

Го̀спођа, f. 1) die Frau, Dame, domina. 2) велика и мала госпођа, der kleine und der große Frauentag, festum assumptionis, et natale B. M. V.

Го̀спођин, на, но, der Frau, dominae.

Госпо̀ђин дан, m. vide госпођа 2.

Го̀спођица, f. dim. v. госпођа.

Госпѐђица, f. cf. Златоје.

Госпо̀жда, f. (cm.) помози госпождо жива Богородице (кад се моле Богу)! vide госпођа.

Го̀споја, f. vide госпођа.

Го̀спојин, на, но, vide госпођин.

Госпо̀јина, f. велика, или мала, vide госпођа 2.

Го̀спојица, f. dim. v. госпоја.

Госпо̀ство, n. } das Herrenthum, do-
Госпо̀штина, f. } minatus.

Го̀спр, m. (im Scherze mit einem Nebengedanken an пргнути) fatt господар.

Го̀ст, m. der Gast, hospes: отишао у госте. Ако не буду гости бијесни, не ће бити кућа тијесна.

Го̀стиница, f Zufluß von Gästen, hospites frequentes:

„Седам кућа једну козу музе,
„Још се вале да се добро ране:
„Да им није многе гостинице
„Од сира би ћуприје зидали,
„На суруци воденице б' мљеле.

Го̀стионица, f. das Gasthaus, deversorium.

Го̀стити, им, v. impf. bewirthen, convivium praebeo.

Го̀ститисе, имсе, v. r. impf. gastmalen, convivor.

Го̀тов, ва, во, 1) bereit, paratus. 2) baar (Geld), praesens, paratus

Го̀товина, f. die Baarschaft, pecunia numerata.

Го̀товити, им, v. impf. н. п. вечеру, ручак, bereiten, paro.

Го̀товљење, n. das Bereiten, praeparatio.

Го̀тово, beinahe, fast, fere: не ма готово ни једнога; готово не зна ништа.

Го̀шћа, f. der weibliche Gast, hospes, hospita.

Гошћѐње, n. das Gastiren, convivatio.

Го̀шћин, на, но, der Gastfreundinn, hospitae.

Гра̀, m. (у Ерц. и граг), граа или гра̀ (у Сријему у Бачк. и у Бан. пасуљ), die Fasole, faseolus vulgaris Linn.

Гра̀б, m. die Weißbuche, carpinus betulus Linn.

Грабанџија̀ш, m. cf. врзино коло.

Грабанџијашки, ка, ко, 1) Hexenmeisterisch, veneficorum: узе оно његово грабанџијашко јапунце 2) adv. hexenmeisterisch, ut veneficus, ut magus.

Гра̀беж, m. der Raub, rapina.

Грабѝк, m. der Weißbuchenwald, carpinetum (? Linn.)

Гра̀бити, им, v. impf 1) greifen, raffen, rapio. 2) rechen, pectine colligo foenum.

Гра̀бић, m. eine junge Weißbuche, carpinus betulus Linn.

Гра̀бље, f. pl. (auch грабуље) der Rechen, pecten foenarius. Све су грабље, нема вила, es sind lauter Egoisten, nonnisi sibi favent.

Грабљѐње, n. 1) das Raffen, raptus. 2) das Rechen, collectio ope pectinis foenarii.

Гра̀бов, weißbüchen, carpini betuli.

Гра̀бовина, f. Weißbuchenholz, lignum carpini betuli Linn.

Гра̀буље, f. pl. vide грабље.

Гра̀д, m. die Festung, arx.

Гра̀д, m. туча, der Hagel, grando.

Градачац, чца m. град и варош у Босни:

„Утече им од Градачца Дедо—

Гра̀дачки, ка, ко, von Градачац.

Гра̀дина, f. 1) der Zaun, sepes. 2) der Garten, hortus. 3) augm. von гра̀д.

Гра̀диница, f. dim. v. градина.

Гра̀дити, им, v. impf. 1) machen, verfertigen, condo, н. п. опанке, кућу цркву, мост, гусле, гадље, седло и т. д. 2) (у Сријему и у Бачкој) i. q. јебати, futuo: градио му матер.

Гра̀дитисе, имсе, v. r. impf. 1) sich zu etwas machen, es spielen: гради се да је учен. 2) није лијепа, него се гради, sie schminkt sich.

Гра̀дић, m. dim. v. гра̀д.

Гра̀дишка, f. (нова и стара) in der slavonischen Grenze.

Гра̀диште, n. heißt ein Städtchen an der Donau, zwischen Ram und Golubaz, mit Ruinen.

Гра̀дски, ка, ко, н. п. врата, Festungs-, arcis.

Гра̀ђа, f. (coll.) das Bau-Material, materia.

Гра̀ђанин, m. einer aus der Festung, incola arcis.

Гра̀ђанка, f. Einwohnerin der Festung, femina ex arce.

Гра̀ђански, ка, ко, 1) Festungs-, arcis. 2) adv. wie грађанин, more hominum ex arce.

Грађа̑нче, чета, n. ein junger Feſtungs-bewohner, juvenis ex arce.
Гра̏ђење, das Machen, confectio.
Гра̏ја, f. (у крајини Неготинској и у Ијној ријеци) vide говор.
Гра̏јање, n. vide говорење.
Гра̏јати, јим, vide говорити,
Гра̏кнути, нем, v. pf. повикати на кога, loßſchreyen, conclamo. Гракнуше као на бијелу врану.
Грактање, n. das Krächzen, crocitatio.
Гра̏ктати, гракћем, v. impf. krächzen, crocito:
„Не виј вуче, не гракћи гавране:
„Не плаши ми по гори јунака —
Гра̏на, f. der Zweig, frons.
Гранат̑, m. der Granat (Stein), lapis granatus.
Гра̏нат, та, то, äſtig, ramosus.
Гра̏ница, f. 1) eine Art Eiche, quercus genus. 2) Gränze, finis, limes. cf. крајина.
Граничар̑, m. (у Сријему и у Банату) der Gränzer, miles limitaneus.
Гра̏ничев, ва, во, n. p. жир, von der граница Eiche, certae quercus.
Гра̏ничевина, f. das Holz von der граница-Eiche, lignum certae quercus.
Гра̏ничење, n. vide међење.
Гра̏ничити, им, v. impf. gränzen, finitimus sum. cf. међити.
Гра̏нути, не v. pf. hervorſtrahlen (von der Sonne), effulgeo:
„Грани сунце да огријем руке —
„Ни свануло ни сунце грануло —
Гра̏нчица, f. dim. v. грана.
Гра̏ње, n. (coll.) die Zweige, frondes.
Гра̏ов, ва, во, n. p. лист, чорба, Faſolen, faseolinus (?).
Гра̏овиште, n. Acker, auf dem Faſolen gebaut geweſen, ager, olim faseolo consitus.
Гра̏ораст, та, то, шарен као да је граом посут (n. p. кокош, очи), buntſcheckig, varius.
Гра̏оровина, f. das Faſolenſtroh, stramen faseoli.
Грасу̑љ, m. in der Anekdote vom Zigeuner, der auf die Frage, ob er граа oder пасуља eſſen wolle, antwortete: грасуља (d. i. beydes, гра und пасуљ).
Гра̏чаница, f. варош у Босни:
„И касабу равну Грачаницу —
Гра̏чаница црква, f.
„Збор зборила господа рашћанска
„Код бијеле цркве Грачанице —
Гра̏ша, f. hyr. v. гра: да ни да мајка граше (жене говоре ђеци).
Гра̏шак, шка, m. die Erbſe, pisum.
Гра̏шара, f. (komiſch) die Bohnenflinte d. i. der Hintere, telum fabis plenum i. e. podex crepitum edens.
Гра̏шина, f. augm. v. гра.
Грашка, f. ein Faſolenkorn, granum faseoli.
Гра̏шчица, f. dim. v. грашка.
Гр̏ба, f. der Höcker, gibbus.
Гр̏бав, ва, во, höckerig, gibbosus.
Гр̏бина, f. vide леђа.
Гр̏еч, m. eine Art Flußfiſch, pisciculi genus.
Гргу̑р, m. Gregor, Gregorius.
Гргу̏тање, n. das Girren, gemitus.
Гргу̏тати, гу̏кем, v. impf. girren, Гргу̏тнути, нем, v. pf. } gemo.
Гр̏дан, m. Mannsname, nomen viri.
Гр̏дан (гр̏дан), дна, но, häßlich, foedus:
„Ако пије у меани вино,
„На грдне му ране излазило —
Гр̏дити, им, v. impf. häßlich machen, foedo.
Гр̏дитисе, имсе, v. r. impf. einander ſchimpfen, conviciari invicem.
Гр̏доба, f. die Häßlichkeit, turpitudo.
Гр̏ђење, n. das Häßlich machen, das Schimpfen, foedatio.
Гребање, n. das Krallen, vulneratio ope unguium.
Гре̏бати, бем, vide грепсти.
Гре̏батисе, бемсе, vide грепстисе,
Гребе̑н, m. 1) die Krämpel, carmen. 2) die Schultern des Pferdes humeri equini. 3) der hervorragende Theil eines ſteilen Felſen, promontorium, wie bey Poreč.
Гребе̑нара, f. die Krämplerin, carminatrix.
Гребе̑нање, n. das Krämpeln, carminatio.
Гребе̑нати, ам, v. impf. krämpeln, carmino.
Гребе̑штак мач, m. (cm.)
„Сијевају мачи Гребештаци —
Гре̏да, f. der Balke, trabs.
Гре̏дељ, m. 1) der Pflugbalken (der Grendel), 2) планина у Ерцеговини.
Гре̏дица, f. dim. v. греда.
Гредурина, f. augm. v. греда.
Гре̑ј, m. (Срем.) vide грије.
Грејање, n. (Рес. и Срем.) vide гријање.
Грејати, јем, (Рес. и Срем.) vide гријати.
Грејота, f. (Рес. и Срем.) vide гријота.
Гре̏пети, ебем, v. impf. kratzen, krallen, scabo.
Гре̏пстисе, ебемсе, v. r. impf. krallen, scabo: гребесе мачка, die Katze krallt.
Грешт, m.
Грешан, шна, но, (Рес. и Срем.) vide грјешан.
Грешење, n. (Рес. и Срем.) vide грјешење.
Грешити, им, (Рес. и Срем.) vide грјешити.

Гре́шитисе, имсе, (Рес и Срем.) vide грије́шитисе.
Гре́шка, f. (Рес. и Срем.) vide грије́шка.
Гре́шљика, f. das Gröſchel (der Dreyer), numuli genus.
Грешни́к, m. (Рес. и Срем.) vide грје́шник.
Гре́шница, f. (Рес. и Срем.) vide грје́шница.
Гри́ва, f. die Mähne, juba.
Гри́васт, та, то, н. п. пас, weiß um den Hals, collo albus.
Гри́вна. f. 1) гвоздена карика, што држи косу за косиште, der Senſenring. 2) наруквица (сребрна, златна или од пиринча), das Armband, armilla.
Гривња́ш, m. т. ј. голуб, die größere Art der Holztauben, palumbes.
Гри́во, m. ein Hund mit einem weißen Kranze am Hals, canis collo albo.
Гри́жа, f. das Bauchgrimmen, tormina.
Гри́з, m. das halbverdaute Futter im Magen, z. B. des Ochſen, pabulum indigestum.
Гри́зење, n. das Beißen, Eſſen, morsus.
Гри́зина, f. augm. v. гриз.
Гриња́к, m. Mannsname, nomen viri.
Гриња́ње, n. (Ерц.) das Wärmen, calefactio.
Гри́јати, јем, v. impf. (Ерц.) 1) wärmen, calefacio. 2) сунце грије, ſcheint, lucet sol.
Гри́је, гри́ја, m. (Ерц.) die Sünde, peccatum.
Гри́јешан, шна, но, (Ерц.) vide грје́шан.
Гри́је́шење, n. (Ерц.) das Sündigen, peccare.
Гри́је́шити, им, v. impf. (Ерц.) ſündigen, pecco: не гријеши душе.
Гри́је́шитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) ſündigen, pecco.
Гри́јешка, f. (Ерц.) кад се уводећи у брдо прескочи један зубац.
Гри́ота, f. (Ерц.) vide гри́је.
Гри́сти, гризем, v. impf. beißen, mordeo.
Грје́шан, шна, но, (Ерц.) 1) ſündig, peccatorius (?), improbus. 2) грјешно дијете, unſchuldig, innocens.
Грје́шник, m. (Ерц.) der Sünder, peccator.
Грје́шница, f. (Ерц.) die Sünderin, peccatrix.
Грк, m. der Grieche, Graecus.
Гр̀к (comp. гр̀чи̑), ка, ко, bitter, amarus.
Гр̀киња, f. die Griechin, graeca.
Гр̀кљан, m. die Speiſeröhre, oesophagus.
Гр̀кнути, не, v. impf. etwas bitter ſeyn, subamarus sum.
Гр̀лат, та, то, der Schreyhals, clamosus.
Гр̀лашце (гр̀ашце), n. vide гр̀оце.
Гр̀лити, им, v. impf. umarmen, amplexor.
Гр̀литисе, имсе, v. r. impf. ſich umarmen, invicem, se amplecti.
Гр̀ли́ћ, f. н. п. у пушке, или у олбе, 1) der Hals der Flaſche, collum lagenae. 2) das Ende des Flintenlaufs, extremum canalis ignivomi.
Гр̀лица, f. die Turteltaube, turtur.
Гр̀личић, m. das Junge der Turteltaube, pullus turturis.
Гр̀личица, f. dim. v. гр̀лица.
Гр̀личји̑, чја, чје, der Turteltauben, turturum.
Гр̀ло, n. 1) die Gurgel, guttur. 2) die Stimme, vox, guttur: има лијепо грло. 3) das Stück, caput: има десет грла говеда на рани. 4) die Röhre vom Strumpf, fistula, canalis tibialis.
Гр̀ља, f. hyp. v. гр̀лица.
Гр̀љење, n. das Umarmen, amplexatio.
Гр̀м, m. eine Art Eiche, quercus genus.
Гр̀мић, m. der Eichenwald, quercetum.
Гр̀мина, f. augm. v. гр̀м.
Гр̀мити, ми, (Срем.) vide гр̀мљети.
Гр̀мић, m. dim. von гр̀м.
Гр̀мљава, f. } das Donnern, tonitru.
Гр̀мљавина, f. }
Гр̀мљети, ми, v. impf. (Ерц.) donnern, tono.
Гр̀мов, ва, во, der Eiche, Eichen-, quercinus.
Гр̀мовина, f. das Eichenholz, lignum quercinum.
Гр̀нало, n. даска насађена на дрво, као грабље, те се жито грће на гувну (у Бачкој), eine Art Rechen, rastri genus.
Гр̀нац, нца, m. } (доље преко Мо-
Гр̀не, нета, n. dim. } раве) der Topf, olla. vide лонац.
Гр̀нути, нем, v. pf. zuſammenſcharren, corrado.
Гр̀нчара, f. (доња и горња) Два села у Јадру. Више тије села на једном брду (које се зове Гњила — Сео сам га код Гњиле —) копа се лончарска земља, а лонци се сад граде у другом селу (у Коренити) више Грнчаре. У тој околини сад не зна нико што је гр̀нац, него сви говоре л о н а ц.
Гро́б, m. das Grab, sepulcrum.
Гро́бак, пка, m. dim. v. гроб.
Гро́бље, n. der Gottesacker, coemeterium.
Гро́бница, f. рака, die Grabhöhle, sepulcrum.
Гро́жђе, n. (coll.) die Trauben, uvae.

Опремио га у суво грожђе (hat ihn zu Grund gerichtet).

Грожђе, n. das Schaudern, horror.

Грозан, зна, но, (ст.) 1) traubenreich, uvifer:

„Па он ломи грозна винограда —

2) грозне сузе:

„Грозницем се сузам' умрљало —
— — грозне сузе ваља —

Грозд, m. die Traube, uva.

Гроздa, f. hyp. v. Гроздана.

Гроздана, f. Frauenname, nomen feminae.

Гроздан, зна, но, cf грозан 1.

Гроздић, m. dim. v. грозд.

Грозницe, имсе, v. r. impf. schaudern, horreo.

Грозница, f. das Fieber, febris.

Грозничав, ва, во, fieberhaft, febriculosus. 2) Fieber verursachend, febrifer, s. B вода.

Громтање, n. das Rasseln ausgeschütteter Nüsse, strepitus nucum projectarum.

Громтати, ићем, v. impf. н. п. гроњу ораси, rasseln, concrepito.

Гроктање, n. vide грактање.

Грокгати, грокћем, vide грактати.

Грм, m. der Donner, tonitru.

Громила, f. vide гомила.

Громилање, n. vide гомилање.

Громилати, ам, vide гомилати.

Громилатисе, ласе, vide гомилатисе.

Громовни (громовни), на, но, n. п. стрела, der Donnerkeil, fulmen.

Громовник Илија, m. der DonnererElias, Elias tonans (cui tonitrua obtigere in coelis):

„Ну ми пита Громовник Илија —

Гроница, f. (von грло) die Bräune (bey Schweinen), angina.

Гроничав, ва, во, kehlsüchtig, angina laborans.

Гронтуља, f. vide гротуља.

Грнути, нем, v. pf. herabstürzen (vom Regen, Thränen, herabgeschütteltem Obst), defluo.

Гроња, f. ein Fruchtzweig der Kirsche, ramulus cerasi plenus fructu.

Грњица, f. dim. v. гроња.

Грот, m. lautes Lachen, cachinnus: насмијасе гротом;

„Ђевојчица воду гази
ноге јој се бјеле
„За њом момче коња јаше
гротом се смије —

Гротска, f. vide Гроцка.

Гротуља, f. као бројеница од ораа, или од лешника, ein Kranz Nüsse, corona nucum.

Гроцка, f. 1) Städtchen an der Donau, zwischen Belgrad und Smederewo, 2) Fluß, der sie durchfließt.

Гроцански, ка, ко, von Гроцка.

Грош, m der Piaster (vor 40 Para), monetae Turcicae genus.

Грошић, m. der (deutsche) Groschen, grossus (monetae germanicae genus).

Гртање, n. das Zusammenscharren, corrasio.

Гртати, грћем, v. impf. zusammenscharren, corrado.

Груб, ба, бо, grob, crassus.

Грубан, m. Mannsname, nomen viri.

Грубац, пца, m. Mannsname, nomen viri.

Грубач, m. Mannsname, nomen viri.

Грубета, m. Mannsname, nomen viri.

Грубеша, m. Mannsname, nomen viri.

Грубијан, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Grobian, homo moribus rusticis.

Грубијанство, n. die Grobheit, rusticitas.

Грубиша, m. Mannsname, nomen viri.

Грубоћа, f. die Grobheit, crassitudo.

Грување, n. 1) das Krachen, z. B. der Kanone, sonus tormenti. 2) das Schlagen mit Krachen, verberatio.

Грувати, ам, v. impf. 1) krachen wie die Kanone, tono. 2) schlagen mit Krachen, percutio cum sonitu.

Груда, f. der Klumpen, gleba: груда спра, снијега.

Грудање, n. das Werfen mit Schneeballen, lusus pilis niveis.

Грудатисе, амсе, v. r. impf. sich mit Schneeballen werfen, ludo pilis niveis.

Грудва, f. vide груда.

Груди, груди, f. pl. vide прси.

Грудица, f. dim. v. груда.

Гружа, f. Gegend in der Шумадија.

Груја, m. (Рес. и Срем.) vide Грујо.

Грујица, m. Mannsname, nomen viri.

Грујо, m. (Ерц.) hyp. v. Грујица.

Грумен, m. n. п. соли, земље, der Klumpe, gleba.

Груменчић, m. dim. v. грумен.

Грумење, n. (coll.) Klumpen, glebae.

Грумичак, чка, m. vide груменчић.

Грунути, нем, v. impf. 1) erkrachen, concrepo. 2) mit Krachen schlagen, cum strepitu percutio.

Грушање, n. das Käsen der Milch, coagulatio lactis.

Грушатисе, шасе, v. r. impf. m. j. млијеко, gerinnen, cogi.

Грушевина, f. geronnene Milch, lac coagulatum.

Грцање, n. das Waten (z. B. in hohem Schnee), incessus ut per altas nives.

Грцати, ам, v. impf. waten (in hohem Schnee), incedo ut per altas nives.

Грч, m. der Krampf, spasmus: ухватио ми грч ногу.

Грча̑д, f. (coll.) junge Griechen, graeca juventus.

Грча̑дија, f. (coll.) die Griechen, das Griechenvolk, Graeci.

Грче, ета, n. das Griechlein, graeculus.

Грчѣње, n. 1) das Zuſammenrunden, contractio, 2) das Vergriechen, mutatio in graecum.

Грчина, f. augm. v. Грк.

Грчи̏на, f. die Bitterkeit, amaritudo.

Грчити, им, v. impf. 1) einziehen, contraho, corrugo. 2) gräciſiren, facio graecum.

Грчитисе, имсе, v. r. impf. 1) zuſammenſchrumpfen, corrugor. 2) ſich zum Griechen machen, simulo graecum.

Грчки̑, ка, ко, 1) griechiſch, graecus. 2) adv. griechiſch, graece.

Грчкпити се, имсе, v. r. impf. anekeln, nauseam moveo.

Грчоце, n. dim. v. грло.

Гу̏ба, f. шуга, der Ausſatz, die Raude, lepra.

Гу̏бав, ва, во, ausſätzig, leprosus.

Гу̏бавац, вца, m. ein Raudiger, Ausſatziger, leprosus.

Губа̑љ, m. die Grindmähre, equus porriginosus.

Губа̏ње, n. 1) das Ausſätzig werden, lepra, contagium leprae. 2) das Kratzen, frictio.

Гу̏баписе, амсе, v. r. impf. 1) ausſätzig werden, lepra corripi. 2) ſich kratzen, (als wenn man ausſätzig wäre), шта се губаш, fricari.

Гу̏бер, m. покривач од вуне, као ћебе, eine große Bettdecke, stragulum. Губере жене саме чу код куће.

Гу̏бити, им, v. impf. 1) verlieren, perdo. 2) hinrichten laſſen, interficio.

Гу̏биписе, имсе, v. r. impf. ſich verlieren, 2) mager werden, macresco.

Гу̏бица, f. der Theil des Thiergeſichtes, an dem die Naſe und der Mund befindlich, os animalium, nempe bovis, equi, ovis, caprae, canis.

Губљѣње, n. 1) das Verlieren, perditio, 2) das Hinrichten, trucidatio.

Гу̏бо, m. vide губавац.

Гу̏вно, n. die Dreſchtenne, area.

Гу̏дало, n. der Fidelbogen, plectrum (?).

Гу̏дење, n. (Рес.) vide гуђење.

Гу̏дети, дим, (Рес.) vide гуђети.

Гу̏дило, n. (у Сријему) vide гудало.

Гу̏дити, им, (Срем.) vide гуђети.

Гу̏дњава, f. 1) der Ton der (ſerbiſchen) roßhärenen Geige, sonus fidium. 2) ein dumpfer Schall z. B. entfernter Kanonen: стоји гудњава топова.

Гу̏дура, f. ein enges und tiefes Thal, vallis angusta.

Гу̏ђење, n. das Geigen, cantus fidium.

Гу̏ђети, гудим, v. impf. (Ерц.) 1) Geigen, fidibus cano. 2) dumpf ſchallen, resono, murmuro.

Гу̏жва, f. 1) Flechte aus ſchwanken Reiſern, vimen. 2) гужва орачица, cf. орачица.

Гужва̑ње, n. das Zerknicken (des Kleides) complicatio.

Гу̏жвати, ам, v. impf. Falten bringen in ein Kleid, es zerknicken plicas inferre vesti.

Гу̏жвача, f. m j. пита, der Strudel (eine Speiſe von gewickeltem Teig), cibi genus.

Гу̏жвица, f. dim. v. гужва.

Гу̏жење, n. das Kriechen z. B. der Kinder, ſo daß der H*** oben erſcheint, reptatio, ut podex appareat.

Гу̏з, m. der Hinterbacken, clunis: премећесе с гуза на гуз.

Гу̏за, f. hyp. v. гузица. cf. језа.

Гу̏зат, та, то, mit großen Hinterbacken, clunibus magnis praeditus.

Гу̏зитисе, имсе, v. r. impf die Hinterbacken zeigen, monstrare clunes.

Гу̏зица, f. задњица, стражњица, дупе, шупак, пркно, der After, podex.

Гузиче̏тина, f. } augm. v. гузица.
Гу̏зичина, f. }

Гу̏зичица, f. dim. v. гузица.

Гу̏зни̏, на, но, n. п. пријево, кост, was zu den Hinterbacken gehört, clunium.

Гу̏зоња, m. Großarſch, ampli podicis.

Гу̏ја, f. die Schlange, serpens. cf. змија.

Гу̏јињи̏, ња, ње, Schlangen-, serpentum.

Гу̏јић, m eine kleine Schlange, parvus serpens.

Гу̏ка, f. 1) das Girren der Tauben, gemitus columbae. 2) ein Auswuchs am Leibe, gibbus. 3) гука труда, злата, der Klumpen, massa.

Гу̏кање, n. 1) das Girren, gemitus. 2) das Raunen, murmuratio.

Гу̏кати, гучем, v. impf. 1) girren, gemo. 2) raunen (einander in die Ohren), in aurem dico, murmuro: нешто људи гучу.

Гу̏кнути, нем, v. pf. 1) girren, ingemo. 2) ins Ohr raunen, murmuro in aurem.

Гу̏лидба, f. die Ausſchälung (des Kukuruz), excorticatio (?).

Гу̏лити, им, v. impf. 1) ſchinden, excortico. 2) ausſchälen (den Kukuruz), 3) ſchälen (den Baum. 4) ſaufen, poto: шта гулиш толику водурину?

Гу̏литисе, имсе, v. r. impf. plärren; шта се гулиш? (каже мати ћетешу кад млого плаче).

Гу̏љење, n. das Schinden, Schälen, Plärren, excorticatio, ploratus.

Гунгу́ла, f. der Tumult, das Getöse, vociferatio.

Гу̏ндорење, n. das undeutliche Dahersummen, cantillatio.

Гу̏ндорити, рим, v. impf. unverständlich dahersummen, cantillo.

Гу̏ње, m. eine Art Mantel, pallii genus.

Гу̏ња, f дуња, пуња, die Quitte, malum cydonium.

Гу̏њац, њца, n. vide гуњ.

Гу̏њина, f. augm. v. гуњ,

Гу̏њић, m. dim. v. гуњ.

Гу̏њски, ка, ко, н. п. крпа, ein Stück гуњ auf einen Mantel, panneus, e panno гуњ.

Гу̏рав, ва, во, gekrümmt, incurvus.

Гу̏рање, n. das Stoßen, trusio.

Гу̏рати, ам, v. impf. stoßen, trudo.

Гу̏ратисе, амсе, v. r. impf. stoßen, trudo.

Гу̏рбет*, Гу̏рбе̏таш, m. Гу̏рбетин, m. } der nomadische Zigeuner, Zingarus nomadicus.

Гу̏рбетка, f. nomadische Zigeunerin, Zingara nomadica.

Гу̏рбетски, ка, ко, 1) nomadisch, wie die Zigeuner, vagus more Zingarorum. 2) adv. nach Art der herumwandernden Zigeuner, more Zingarorum vagorum.

Гу̏рбечад, f. (coll.) junge nomadische Zigeuner, juventus Zingarica nomas.

Гу̏рбече, чета, n. ein junger Nomade, Zingarus vagus juvenis.

Гурбе̏ње, n. das Zusammenziehen vor Kälte, contractio prae frigore.

Гурбт, m. глас прасећи, das Grunzen, grunnitus.

Гурѝтање, n. das Grunzen, grunnitus.

Гурѝтати, рићем, v. impf. grunzen, grunnio.

Гурѝтисе, имсе, v. r. impf. sich zusammenziehen (vor Kälte), contrahi.

Гурѝтнути, нем, v. pf. grunzen, grunnio.

Гу̏ркање, n. dim. v. гурање.

Гу̏ркати, ам, dim. v. гурати.

Гу̏ркатисе, амсе, dim. v. гуратисе.

Гу̏рнути, нем, v. pf. anstoßen, offendo,

Гу̏ро, m. (verächtlich) m. j. који је гурав.

Гу̏са, f. hyp. v. гуска (особито кад вабе гуске: гуса, гуса, гуса!).

Гу̏сак, ска, m. der Ganser, anser mas.

Гу̏сеница, f. (Рес. и Срем.) vide гусјеница.

Гу̏сјеница, f. (Ерц.) die Raupe, eruca.

Гу̏ска, f. 1) die Gans, anser femina. 2) eine große länglichte Semmel, panis genus.

Гуслање, n. das Geigen, cantus fidium.

Гу̏слати, ам, v. impf. geigen, fidibus cano.

Гу̏сле, f. pl. die (serbische) Geige, fides.

Гу̏ст (comp. гу̏шћи), та, то, dicht, densus; кад дође до густа, aufs äußerste, ubi-res agitur.

Густи́на, f. die Dichtheit, densitas, soliditas.

Густи́ш, m. ein dichtes Ding, res (cibus) densa, solida.

Гу̏та, f. vide гука 2. 3.

Гу̏тав, ва, во, mit Auswüchsen behaftet, excrescentiis affectus.

Гу̏тање, n. das Schlucken, devoratio

Гу̏тати, ам, v. impf. schlingen, devoro.

Гу̏то, m. m. j. који је гутав.

Гу̏тољење, n. das Verbergen unter dem Kleide, absconsio.

Гу̏тољити, им, v. impf. савијати што у гуку, или под скут, an seinem Leibe etwas verbergen, so daß dadurch eine гука entsteht, in sinum condo.

Гуца̏ње, n. das Hinunterschlingen, devoratio, deglutitio.

Гу̏цати, ам, v. impf. hinunterschlingen, devoro: да се овце гуцало, ne bi se ovce puzalo sagte die Zigeunerin, als man ihr verwies, daß sie die Butter, die man ihr, um die gesprungenen Lippen zu heilen gegeben, hinunter geschlungen.

Гу̏цнути, нем, v. pf. hinunterschlingen, devoro.

Гу̏чево, n. ein Gebirge in der nahja von Zvornik, am rechten Ufer der Drina.

Гучење, n. vide гутољење.

Гу̏чити, им, vide гутољити,

Гу̏ша, f. 1) der Kropf der Vögel, guttur. 2) i. e. грло, die Gurgel, guttur, 3) der Kropf der Menschen, struma.

Гу̏ша, m. (Рес. и Срем.) vide гушо.

Гу̏ша, f. die Kropfige, strumosa.

Гу̏шав, ва, во, kropfig, strumosus.

Гу̏шавац, вца, m. извор код Лозница (на лијевом брijегу ријеке Шпире).

Гу̏шење, n. das Ersticken, suffocatio.

Гу̏шити, им, v. impf. ersticken, suffoco.

Гу̏шитисе, имсе, v. r. impf. ersticken, suffocor.

Гу̏шица, f. dim. v. гуша.

Гу̏шо, m. (Ерц.) der Kropfige, strumosus.

Гуштер, m. die Eidexe, lacerta.

Гу̏шче, чета, n. das Gänslein, anserculus.

Гушчѝна, f. augm. v. гуска.

Гу̏шчићи, m. pl. junge Gänse, anserculi.

Гу̏шчица, f. dim. v. гуска.

Гу̏шчји, чја, чје, Gänse-, anserinus.

Д.

Да, 1) daß, ut. 2) ja, ita. 3) да како, allerdings, omnino. 4) да ако, ja, wenn —, ita si —, да ако не, vielleicht auch nicht (man wünscht, daß nicht —), да ако удари киша, wenn es regnet, да ако не удари киша, aber vielleicht regnet es nicht. 5) als Ausruf der Verwunderung: да чудно ти га превари! да лијепа ти је јади је убили!

Дабар, бра, m. der Biber, castor.

Дабижив, m. Mannsname, nomen viri.

Дабо, m. 1) Mannsname, nomen viri. 2) роми дабо, der hinkende Teufel, diabolus claudus.

Дава*, f. vide тужба. *acusativ.*

Давало, m. der gibt, dator. Кад које дијете да што другоме, па опет узме натраг, онда му ђеца говоре, или пјевају:

„Давало узимало,
„С кокошима спавало,
„Кокоши га питале —

Давање, n. das Geben, datio.

Давати, дајем, v. impf. geben, do.

Давид, m. David, David.

Давити, им, v. impf. würgen, jugulo.

Давитисе, имсе, v. r. impf. erſaufen, suffocor.

Дављење, n. das Würgen, jugulatio.

Давнашњи, ња, ње, von lange her, vetus.

Давно, lange her, diu.

Даворн! interj. 1) ej! н. п. даворн старости даворн! даворн пуста црна горице! доста ти сам по теби војевао. 2) почекај! н. п. даворн Божо даворн! уватићу ја тебе (мати говори ђетету, кад што скриви па утече).

Даворије, f. pl. allerley Muſik zuſammen, concentus.

Давуџија*, m. der Kläger, accusator.

Дада, f. Mama! mater.

Дадија, f. } das Kindsmädchen, die
Дадиља, f. } Kindsfrau, ancilla curans parvulos.

Дажда, f. (ст.) vide киша: *pluvia.*

„Да не падне дажда из облака,
„Плаа дажда, нити роса тија —

Данја*, m. der Prätendent, Vertriebene, Emigrant, exul (redux et ultor):

„То гледају Турци Бијограци
„И из града сви седам данја —

Дајнски, ка, ко, } 1) Dai-, exulum.
Дајски, ка, ко, } 2) wie ein Dai, daji more.

Данлук*, m. das Deithum, Dominatus (jus) dahiarum:

„Он се нада добру данлуку —

Дајре*, f. pl. } Art Tamburins, Ca-
Данрета, n. pl. } ſtagnette, tympani genus.

Даклѐ, } alſo, daher, ergo.
Даклѐм, }

Дако, m. hyp. von Давид.

Дактање, n. das Schnaufen, anhelatio.

Дактати, кћем, v. impf. ſchnaufen, anhelo.

Далак*, лка, m. die Milzverhärtung, splenis induratio.

Даљѐко (comp. даљѐ), weit, longe.

Далмација, f. Dalmatien, Dalmatia.

Далматинац, нца, m. Dalmatiner, Dalmata.

Далматински, ка, ко, dalmatiniſch, dalmaticus.

Даљина, f. die Weite, Entfernung, longitudo.

Даљни, на, но, entfernt, remotus.

Дамјан, m. Damian, Damianus.

Дамјанка, f. Frauenname, nomen feminae.

Дамљан, m. vide Дамјан.

Дамљанка, f. vide Дамјанка.

Дан, m. der Tag, dies.

Данак, нка, m. dim. hyp. v. дан.

Данак, нка, m. die Abgabe, tributum.

Данас (говоре и данаске), heute, hodie.

Данашњи, ња, ње, heutig, hodiernus.

Дангуба, f. der Zeitverluſt, jactura temporis.

Дангубан, бна, но, n. п. посао, was viel Zeit verlieren macht, temporis jacturam adferens.

Дангубити, им, v. impf. Zeit verlieren, facio jacturam temporis.

Дангубица, f. (dim.?) vide дангуба:

„Тамбурице моја дангубице —

Дангубљење, n. das Zeitverlieren, jactura temporis.

Данак, m. vide даниште.

Данити, им, v. pf. den Tag über wo bleiben, transigere diem.

Даница, f. 1) der Morgenſtern, lucifer. 2) Frauenname, nomen feminae.

Даницка, f. die (Flinten-) Röhre vom Danziger Meiſter, tubus teli dantiscanus.

Даницкиња, f. die Danziger-Piſtole, telum Dantisci factum:

„И за појас двије даницкиње —

Данište, n. Ort, wo man den Tag über bleibt, locus morae per diem:

„Црнобарац арамбаша Станко
„На даништу бјеше крај Салаша —

Данути, нем, v. pf. athmen, spiro.

Да́нце, n. dim. v. дно:
„Не испијај свакој чаши данце —
Да́нчул, m. Mannsname, nomen viri.
Дањи́вање, n. das Raſttag halten, mora per diem.
Дањи́вати, дањујем, v. impf. Raſttag halten, morari per diem.
Дањо́м, } bey Tage, diu.
Дању, }
Да́р, m. die Gabe, donum.
Да́р ма́р, durcheinander, sus deque: почињо (н. п. по кући, по земљи) дар мар.
Да́ра, f. die Tara (beym Wägen), das Gewicht des Gefäßes, pondus vasis; одбити коме што на дару, fig. durch die Finger ſehen, nachſehen, do, indulgeo.
Да́рак, рка, m. hyp. v. дар.
Дари́вање, n. das Schenken, datio, donatio.
Дари́вати, рујем, v. impf. 1) darbringen, offero. 2) кога, beſchenken, dono.
Дари́вашисе, рујемосе, v. r. impf. ſich beſchenken, donare se invicem:
„Оди брате да се пољубимо —
„Стани сестро док се дарујемо —
Да́рнути, нем, v. pf. у кога, у што, etwas berühren, tango.
Дарова́ти, рујем, v. pf. 1) коме што, darbringen, dono. 2) кога, beſchenken, dono.
Да́ска, f. das Bret, assis. Не ма четврте даске у глави.
Да́ти, дам (говорисе и дадем), v. pf. 1) geben, do: дај нај. 2) дај да му не дамо, laſſet uns —, fac —.
Да́тисе, амсе, v. r. pf. 1) на што, ſich auf etwas verlegen, incumbo in aliquid; дала се рана на зло, Wendung nehmen, verto. 2) не да ми се, es gibt ſich nicht, es geht nicht von ſtatten, geräth nicht, non succedit.
Да́ћа, f. das Todtenmal, convivium funebre.
Даће се обично дају три (и то у суботу вече и у недељу у јутру): четрдесница (послије 40 дана), полугодишњица и годишњица. На даћу зову све сељаке редом од куће до куће, и обично овако почињу: „Дођите довече да споменемо мртве.“ Ту треба да дође и поп да очати кољиво. На даћи напијају: „За покој душе брата (како му буде име; ако ли је женско, а оно сестре) Бог да му душу прости“ А остали сви у глас повичу: „Бог да му душу прости.“
Да́ћа, f. (im Scherze als Gegentheil von недаћа) gegeben, datum:
„Да је срећа и од Бога даћа,
„Не би жене ни носиле гаћа,
„Већ кошуљу докле гаће вежу.
Да́фина, f. 1) der wilde Oelbaum, elaeagrus angustifolia Linn. 2) Frauenname, nomen feminae.
Да́ција, f vide да́нак.
Да́ша, f. Frauenname, nomen feminae.
Да́што ми ти дашто, vide што ми ти је за што.
Да́шчан, на, но, bretern, assinus (?).
Да́шчара, f. eine Bretterhütte, casula asisna.
Да́шчица, f. dim. v. даска.
Два́, двије (Ерц., а Рес. и Срем. две), два, zwey, duo.
Два́десет (двадест, дваест), zwanzig, viginti.
Два́десе́тӣ, та, то, der zwanzigſte, vigesimus.
Два́дест, vide двадесет.
Два́десеро, vide двадесторо.
Два́деста́, та, то, vide двадесети.
Два́десторо, ein Zwanzig, viginti.
Два́ест, vide двадесет.
Два́естеро, vide двaесторо.
Два́еста́, та, то, vide двадесети.
Два́есторо, vide двадесторо.
Два́наест, zwölf, duodecim
Два́наестеро, vide дванаесторо.
Два́наеста́, та, то, der zwölfte, duodecimus.
Два́наесторо, ein Zwölf (ein Dutzend), duodecim.
Две́ри, f. pl. врата на олтару (у цркви), die Altarthüre, porta adyti.
Две́ста, (Рес. и Срем.) vide двјеста.
Двизак, m. ein zweyjähriger Widder, aries bimus.
Две́ска, f. ein zweijähriges Schaf, ovis bima.
Двје́ста, (Ерц.) zweyhundert, ducenti.
Дво́ече, ета, n. н. п. ждријебе, или теле, zwey Jahr alt (vom Füllen oder Kalb).
Дво́губ, ба, бо, zweifach, duplex.
Двојак, ка, ко, zweyerley, duplex.
Дво́је, zwey (Paar), duo.
Двојење, n. das Trennen in Zwey, separatio.
Двојити, им, v. impf. trennen, entzweyen, divido.
Дво́јица, f. zwey (Paar), duo.
Дво́јка, f. ein zweyeimeriges Faß, dolium continens duas amphoras.
Дво́јнице, f. pl. die Doppelpfeife der ſerbiſchen Hirten, fistula duplex.
Двојно́м, z. B. више, zwei Mal höher, bis.
Дво́колице, f. pl. ein zweiräderiger Wagen, rheda birota.
Дво́личан, чна, но, zweizüngig, duplex.
Дво́личе́ње, n. das Doppelreden, duplicitas.

Дволичити, им, v. impf. doppelzüngig seyn, duplicem esse.

Двор, m. 1) der Hof, der Hofpallaſt, aula, palatium: у двору, код двора. 2) der Haushof, aula: на двору: у двору као и на двору (кисне); шта чиниш на двору те не идеш у кућу?

Дворани, m. pl. (ст.) die Hofleute, aulici:

„Викну Стојан слуге и дворане —

Дворење, n. das Aufwarten (Dienen) bey Hofe, ministerium.

Дворити, им, v. impf. служити кога, а особито стајати пред њим (кад руча или пије) метнувши руке на појас, aufwarten, ministro, adpareo:

„Ево има девет годиница
„Како дворим Цара у Стамболу —

Двориште, n. Ort, wo einſt ein Hof geweſen (die Ruinen), ruinae palatii. У Поцерини, у Шабачкој нахији, има село Двориште и код њега близу зидине, које се зову Милошева коњушница. Срби онуда приповиједају да су ту били двори Милоша Обилића. Они доводе и друге свједоџбе да је Милош из Поцерине, н. п. У Дворишту има један стари гроб с великим каменом чело главе; онуда Срби говоре да је то гроб Милошеве сестре, и приповиједају да је онђе плијевила шеницу, па је убио Милош с Тројанова града (то је готово као с Герзелеза у Шорокшар, или с Банстола у намастир Кобиље) буздованом, зашто је мислио да је кошута. — У Поцерини има једна ријека, која се зове Нечаја, и близу ње поље, које се зове Пустопоље. Сад они доказују да је послије Косовске битке дошао гласоноша с Косова и нашао Милошеву мајку на тој ријеци код оваца, па јој рекао:

„Што не чаješ Милошева мајко?
„Одби овце у то пусто поље:
„Милош ти је јуче погинуо —

И од тада је остало Пустопоље и ријека Нечаја.

Дворкиња, f. die Aufwärterin, miniſtra:

„А белој дворкињи
„Бурму позлаћену —

Дворски, ка, ко, Hof-, aulicus.

Двострук, ка, ко, zweifach, doppel-, duplex.

Двоумити, им, v. impf. zweifeln, Anſtand haben, dubito.

Двоумљење, n. das Zweifeln, dubitatio.

Де! interj. 1) der Laut, um das Saumpferd anzutreiben, vox excitantis jumentum ad progrediendum. 2) дела, wohlan, age. 3) де, или дер, als Aufmunterung, wohlan, age, sodes: зовниде га, нађиде то, подајде му и т. д.

„Смиљанићу, домадер се нађи,
„Нека Турци с миром барјамују —

4) (Рес.) vide ђе (mit allen Ableitungen).

Дебе, бета n. ein cylindriſches hölzernes Geſchirr aus einem Stücke, mit Deckel, zum Honig u. dgl. vas ligneum:

„Из дебета пекмез поједоше —

Дебела, f. m. j. болест, die Waſſerſucht, hydrops.

Дебео (comp. дебљи), бела, ло, 1) dick, crassus. 2) fett, pinguis.

Дебло, n. der Stamm (des Baumes) stirps.

Дебљање, n. das Dickwerden, pinguescentia (?).

Дебљати, ам, v. impf. Dick werden, pinguesco.

Дебљина, 1) die Dicke crassitudo. 2) die Fette, pinguedo.

Дева*, f. vide камила.

Дева, f. 1) (ст. Рес. и Срем.) vide девојка:

„Ој дево девојко!
„Млого девовала —

2) Frauenname, nomen feminae.

Девање, n. (Рес. и Срем.) vide дијевање.

Девати, ам, (Рес. и Срем.) vide дијевати.

Деведесет, neunzig, nonaginta.

Деведесето, vide деведесеторо.

Девед сети, та, то, der 90ſte, nonagesimus.

Деведесеторо, Anzahl von 90, nonaginta.

Девер, m. (Рес. и Срем.) vide ђевер.

Деверивање, n. (Рес. и Срем.) vide ђеверивање.

Деверивати, рујем, (Рес. и Срем.) vide ђеверивати.

Деверика, f. eine Art Flußfiſch, piscis genus.

Деверов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide ђеверов.

Деверски, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide ђеверски.

Деверуша, f. (Рес. и Срем) vide ђеверуша.

Деверушин, на, но, (Рес. и Срем.) vide ђеверушин.

Девет, neun, novem.

Деветак, m. ein Thier (Pferd, Ochs), von neun Jahren, novennis.

Девéтак, тка, m. das Neuntel, nonae.
Девéтање, n. das Abprügeln, dolatio(?)
Девéтати, ам, v. impf. abdreſchen (abprügeln), fuste dolo.
Дéветеро, vide деветоро.
Девéтӣ, та, то, der neunte, nonus. Девети у плугу (der neunte am Pfluge d. i.) das fünfte Rad am Wagen, plane superfluus.
Девéтина, f. der neunte Theil, nona pars.
Девéтица, f. die Neun (ein Kartenſpiel), novem puncta.
Девéтнаест, neunzehn, novemdecim.
Девéтнаестеро, vide деветнаесторо.
Девéтнаестӣ, та, то, der neunzehnte, ~~undevicesimus~~. *nonus*.
Девéтнаесторо, ein Neunzehn, novemdecim.
Девéто, тога, n. das Neuntel, nonae.
Деветорица, f. Anzahl von neun, novem.
Дéветоро, neun, novem.
Девéчанӣ, на, но, н. п. брдо, auf neun eingerichtet, novenarius.
Девéчар, m. der das Neuntel nimmt, cui nona pars frugum debetur, nonarius.
Девовáње, n. (Рес. и Срем.) vide ђевовање.
Девовати, девујем, (Рес. и Срем.) vide ђевовати.
Дéвојачкӣ, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide ђевојачки.
Девójка, f. (Рес. и Срем.) vide ђевојка.
Девójчење, n. (Рес. и Срем.) vide ђевојчење.
Девójчин, на, но, (Рес. и Срем.) vide ђевојчин.
Девójчина, f. augm. v. девојка.
Девójчити, им, (Рес. и Срм.) vide ђевојчити.
Девójчитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide ђевојчитисе.
Девójчица, f. dim. v. девојка.
Девојчýрина, f. vide девојчина.
Дегенек*, m. der Prügel, verber: ударили му педесет дегенека.
Дéд, m. (Рес. и Срем.) vide ђед.
Дéда, m. (Рес. и Срем.), vide ђед.
Дедáк, m. (у Србији и у Бачк. по варошима) ein dummer Kerl, Dummkopf, stolidus.
Дедé (маф, маф), age: деде га зови, деде ти то узми.
Дéдов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide ђедов.
Дéдовина, f. (Рес. и Срем.) vide ђедовина.
Дéжева, f. Berg und Ruinen bey Novi pazar:
„Код Дежеве старије дворова —
Дéжмекаст, та, то, unterſetzt, quadratus.

Дејáн, m. Mannsname, nomen viri.
Дéкање, n. das de-ſagen, decatio(?)
Дéкати, чем, v. impf. de-ſagen, (dehen?), dico de: шта га дечеш, удри га батином.
Дéкнути, нем, v. pf. einmal de ſagen, inclamo de.
Дéла, vide де.
Дéлење, n. vide дељење.
Дéли*,
„Онда рече дели Радивоје—
Дéлибаша*, m. Oberſter der Leibwache, praefectus praetorianorum.
Делибашин, на, но, des делибаша, delibassae.
Дéлиград, m. (Narrenſtadt) ſeit 1806. eine Schanze der Serben (близу Ниша) gegen die Türken.
Дéлија*, m. 1. der Leibſoldat, miles praetorianus, delia. 2) Krieger überhaupt, miles, cf. јунак:
„Ој Бога ти незнана делијо —
Дéлијин, на, но, des Delia, deliae.
Делијскӣ, ка, ко, 1) н. п. калпак, Deli-Mütze, deliarum pilei. 2) adv. паф Art eines Delia, more deliae.
Делијскӣ, ка, ко, vide делијски.
Деликанлија*, m. vide момак.
Дéлити, им, (Рес. и Срем.) vide дијелити.
Дéлитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide дијелитисе.
Дело, n. (Рес. и Срем.) vide ђело.
Дељáње, n. (Рес. и Срем.) vide ђељање.
Дељаоница, f. (Рес. и Срем.) vide ђељаоница.
Дéљати, (Рес. и Срем.) vide ђељати.
Дéљење, n. (Рес. и Срем.) vide дијељење.
Дељкáње, n. dim. v. дељање.
Дељкати, ам, dim. v. дељати.
Дембел*, m. ленивац, који од лијености ништа не може радити.
Кажу да Турски цар дембеле рани и одијева, али најприје свакога огледају јели управо за дембеле: да не би могао што радити. Тако су под двојицом, што су били дошли да и узму у дембле, запалили рогожину (да виде шта ће радити), онда један од њи рече ономе другом: „устани да сиђемо с ове рогожине, изгорећемо" А онај му одговори: „Куши Бога ти! како те не мрзи говорити?" Онда овога узму у дембеле, а онога, што је рекао да устану, оћерају, и кажу му да он није за дембеле.
Дéме, ета, n. vide нарамак.
Дéмир-капија*, f. das eiſerne Thor (in der Donau), porta ferrea (in Istro):

„Донеси ми вина из Видина
„И ракије од Демир-капије —

Дéнције, n. (бденије) die Vigilien, vigiliae (ein Kirchenwort).

Дéнути, нем, (Рес. и Срем.) vide деспи.

Дењак, њка, m, ein Bündel, fascis; auch ein Sack Baumwolle.

Дéо, дéла, n. (Рес. и Срем.) vide дијел.

Деóба, f. (Рес. и Срем.) vide дијоба.

Дéр, vide де.

Дерáње, n. 1) das Reißen, laceratio 2) das Schinden, excoriatio 3) das Plärren, ploratus. 4) das Losschlagen, verberatio.

Дéрати, рем, v. impf. 1) reißen, lacero 2) schinden, excorio 3) losschlagen, verbero.

Дéратисе, ремсе, v. r. impf. plärren, ploro.

Дерáч, m. der Aufreißer (von einem Ochsen der den Zaun einreißt), destructor.

Дервéнта, f. град у Босни. Дервéнтски, ка, ко, von Дервента:

„Погибе ти Дервентски капетан —

Дервúш*, m. der Derwisch, dervissus(?)

Дервúшев, ва, во, des Derwisch, monachi turcici.

Дерв'шина, f. augm. v. дервиш:

Дервúшки, ка, ко, 1) derwischisch, der vissicus. 2)adv. auf Derwische Art, more dervissico.

Дéреж, m. (у Срнјему) die Prügelbank, scamnum cui alligatur verberandus.

Дéригуша, f. (in der Anekdote) Halsabschneider, gulam radens: оскоруша дéригуша: да не би пиш у шаку, оде га моја душа (рекао циганин кад је приповиједао, како је хтео да изједе тврду оскорушу).

Дéриште, ета, n. (Schimpflich) Kind, puer.

Дéрмн, на, но, unselig, infelix, miser.

Дéрнути, нем, v. pf. auf etwas schlagen, percutio; дернуо, er hat ins Gras gebissen, ist (verreckt), vom Türken.

Дéрт*, m. vide брига.

Десéт, зехн, decem.

Десéтак, тка, m. 1) десето што се даје спанји, der Zehend, decimae. 2) dim. v. десет: дај ми десетак пара.

Десéтāк, m. 1) der Zehner, numus. 2) zehnjährig, decennis.

Десéтáчка, f. ein Faß von 10 Eimern, dolium decem amphorarum.

Дéсетеро, vide дсетеро.

Десéти, та, то, der zehnte, decimus.

Десéтина, f. 1) der zehnte Theil, pars decina 2) ein Zehen, decem, franzune dixaine: десетина људи.

Десéтица, f. н. п. банка, или карта, ein Zehner (Papiergeldö oder im Kartenspiel), denarius, valens decem.

Дéсетковáње, n. das Zehent-einsammeln, collectio decimarum.

Дéсетковати, кујем, v. impf. den Zehent einsammeln, colligo decimas.

Десéтō, ога, n. der Zehent, decimae.

Десетóрица, f. Anzahl von zehn, decem; decuria.

Дéсеторо, zehn, decem.

Десéчан, на, но, н. п. брдо, auf zehn eingerichtet, denarius.

Десéчáр, m. der Zehentsammler, decimarius.

Дéсити, им, v. pf. treffen, offendo

Дéситисе, имсе, v. r. pf. 1) sich wobey befinden, adsum. 2) zu Theil werden, contingo: удијели ако ни се десило, sagen die Bettler.

Дéсни, на, но, recht, dexter.

Дéсни, f. pl. das Fleisch um die Stockzähne gingivae pars quae est circa dentes molares.

Дéсница, f. die Rechte, dextera.

Дéсно, rechts, dextra.

Дéспа, f. hyp. v. Деспина.

Дéспина, f. Frauenname, nomen femi-

Дéспиња, f. nae. Δέσποινα

Дéспот, m. 1) der Despot despota (Titel einiger serbischer Regenten). 2) Mannsname, nomen viri.

Дéспотов, ва, во, des Despoten, despotae.

Дéспотовина, f. 1) das Despotat, despotatus. 2) Despotenstift, monasterium a despota fundatum ut Крушедол.

Дéспотовица, f. Fluß aus dem Рудник-Gebirge.

Дéспотски, ка, ко, 1) despoten-, despotarum 2) adv. wie ein Despot, more despotae.

Дéсти (говорисе и денути), дедем (и денем), (Рес. и Срем.) vide ђести.

Дéтао, тла, m. (Рес. и Срем.) vide ђетао.

Дéте, детета, n. (Рес. и Срем.) vide дијете.

Дéтелина, f. (Рес. и Срем.) vide ђетелина.

Детéнце (детéнце), n. hyp. v. дете.

Дéтешце, n. vide детенце.

Дéтињéње, n. (Рес. и Срем.) vide ђетињење.

Дéтињи, ња, ње, (Рес. и Срем.) vide ђетињи.

Дéтињити, им, (Рес. и Срем.) vide ђетињити.

Дéтињство, n. (Рес. и Срем.) vide ђетињство.

Дѐтинисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide дијетинисе.
Дѐтић, m. (Рес. и Срем.) vide ђетић.
Дѐтлић, m. (Рес. и Срем.) vide ђетлић.
Дѐца, f. (Рес. и Срем.) vide ђеца.
Дечак, m. (у Сријему и у Бачкој) der Knabe, puer.
Дечанац, нца, m. калуђер из Дечана.
Дечани, m. pl. намастир у Метохији (код Призрена). Срби приповиједају да је Дечански краљ (пошто му је отац извадио очи и објесио на концу више градски врата) изишао слијеп у шетњу иза града (Призрена), па га опазио свети Аранђел и сажалило му се, па се створио у орла и одлећео те украо његове (краљеве) очи изнад врата и даровао и краљу, и рекао му: „одечи очи". Онда краљ прогледао, и на оном мјесту начинио Дечане.
„Да видите високе Дечане —
Дѐчанскӣ, ка, ко, von Дечани.
Дѐчин, на, но, (Рес. и Срем.) vide ђечин.
Дѐчина, f. vide дечурлија.
Дѐчица, f. dim. v. деца.
Дѐчко, m. vide дечак.
Дечурлија, f. augm. v. деца.
Дешњак, m. марјаш, или петак, на којему Богородица држи Христа на десној руци, ein Siebenzehnerstück, worauf unser Liebefrau mit dem Christkindе im rechten Arme vorkommt. Solche werden den Kindern um den Hals gebunden, wie die bullae bei den Römern, numus B. M. V.
Дӣ, (Срем.) vide гди (mit allen Ableitungen).
Диван, вна, но, 1) wunderbar, mirabilis. 2) wunder schön, perpulcer.
Дива̀н*, m. разговор, сабор. 1) der Rath, die Rathsversammlung, senatus (?) 2) die Versammlung, Unterredung, concilium, colloquium:
„Под оружјем на диван изиђе —
Диванана*, f. die Altane, der Altan, mosnanum.
Диванија*, f. ein halber Narr, semicaptus mente.
Дива̀нити, им, v. impf. vide разговарисе.
Дива̀н-кабаница, f. (ст.) der Rathsmantel pallium:
„Ком је кука диван-кабаница,
„Мач и пушка и отац и мајка —
„Огрнуо диван-кабаницу —
Дива̀њење, n. vide разговарање.
Дивизма, f. die Königsherge, verbascum.
Дивит*, m. das Schreibzeug, supellex scriptoria.
Дивитисе, имсе, v. r. impf. коме, или чему, сѣ wundern, miror.
Дивлија, f. eine Art langer, enger Flinte, flintae genus.
Дивљак, m. н. п. човек, или вепар, 1) der Wilde, homo ferus. 2) das Wildschwein, aper.
Дивљака, f. m. j. јабука, крушка, der Holzapfel, die Holzbirn, pomum silvestre, pomus silvestris (Baum und Frucht).
Дивљање, n. das Wildseyn, ferocitas.
Дивљати, ам, v. impf. wild seyn, ferus sum, ferocio.
Дивља̀ч, f. 1) die Wildheit, feritas, 2) das Wildpret, ferae, caro ferina.
Дивља̀чан, чна, но, n. п. земља, wild, wüst, terra inculta, barbara.
Дивља̀чење, n. vide дивљање.
Дивља̀чина, f. augm. v. дивљач.
Дивља̀читисе, имсе, v. r. impf. vide дивљати.
Дивљӣ, ља, ље, wild, ferus, silvestris.
Дивна, f. Frauenname, nomen feminae.
Дивокоза, f. der Steinbock, ibex Linn.
Дивота, f. die Wunderschönheit, mira pulcritudo.
Дигнути, нем, vide дићи.
Дигнутисе, немсе, vide дићисе.
Дизање, n. das Heben, levatio.
Дизати, дижем, v. impf. heben, levo.
Дизатисе, ижемсе, v. r. impf. сѣ erheben, consurgo, existo.
Дизга*, f. vide крајац.
Дизген*, m. од узде они каиши, шипо се држе, у рукама кад се јаше, die Zügel (des Reitpferdes), frena, i. e. die Riemen am Zügel.
Дизда̀р*, m. der Thorwart einer Festung, janitor arcis.
Дизда̀рев, ва, во, vide дизданов.
Дизда̀ревица, f. vide диздаровица.
Дизда̀ров, ва, во, des диздар, janitoris.
Дизда̀ровица, f. die Pförtnerin, janitrix, janitoris uxor.
Дизда̀рскӣ, ка, ко, 1) pförtner-, janitorum. 2) adv. Pförtnerisch, more janitorum.
Дизлуке, f. pl. } vide тозлуке.
Дизлуци, m. pl. }
Дијање, n. das Athmen, spiritus.
Дијати, дијем (ђекоји реку и дијам), v. impf. athmen, spiro.
Дијева̀ње, n. (Ерц.) das Thun, Hinthun, Hinlegen, positio.
Дијева̀ти, ам, v. impf. (Ерц.) thun, pono colloco: куда дијеваш ти те новце?
Дијел, m. (Ерц.) 1) der Theil, portio. 2) уз дијел, bergan, на Дугом дијелу

(у Церу зове се једно брдо Дуги дијел).

Дијѐљење, n. vide дијељење.

Дијѐлити, им, v. impf. (Ерц.) theilen, divido.

Дијѐлитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) ſich theilen (in etwas), dividor.

Дијељење, n. (Ерц) das Theilen, divisio.

Дијѐте, ѣ̀тета, n. (Ерц.) das Kind, filius aut filia.

Дијѐтитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) kindiſch ſeyn, pueriliter facio.

Дијо, дијела, m. (Ерц) vide дијел.

Дијѐба, f. (Ерц.) die Theilung, distributio.

Дијѐница, f. der Antheil, portio: дијоница земље.

Дѝка, f. der Stolz, gloria.

Дѝкица, f. dim. v. дика. Слабо се чује у говору, него се припијева у пјесмама по Земуну и по Новом саду, n. n.

„Куникў ти дикице, сукњу од паргала,
„И кецељу дикице, дебелога веза —

Дѝкла (Дикла), f. Frauenname, nomen feminae; Што Дикла навикла.

Дѝкосава, f. Frauenname, nomen feminae.

Дѝлбер*, m. der Schöne, pulcher.

Дѝлбѐрче, n. (сп.) dim. v. дилбер:
„Ја јој реко: добар вече дилберче —

Дѝлберчић, m. (сп.) dim. v. дилбер:
„Ој ѣевојко дилберчићу!
„У бијелу белнучићу —

Дѝлчик*, m. die Stange (bey der Kunkel und der Schnellwage), pertica:
„Мобарице моје другарице!
„Удрите га колом и дилчиком —

Дѝм, m. der Rauch, fumus.

Дѝмање, n. 1) das Schnauben, spiritus; anhelitus. 2) das Blaſen des Windes, spiritus venti.

Дѝмати, ам, v. impf. 1) ſchnauben, anhelo. 2) blaſen, spiro.

Дѝмије, f. pl. lange und weite Hoſen von gefärbtem Zeug, braccae.

Дѝмитисе, мисе, v. r. impf. rauchen, fumo.

Дѝмитрија, m. } Demeter, Demetrius.
Дѝмитрије, m. }

Дѝмишћија, f. m. j. сабља, Damascenerſäbel, acinaces Damascenus:
„Трже Турчин сабљу димишћију —

Дѝмлије, f. pl. vide димије.

Дѝмљив, ва, во, n. п. ракија, räucherig, fumosus.

Дѝмница, f. Rauchfangſteuer (an den Biſchof), vectigal pro fumario.

Дѝмњак, m. комин, der Rauchfang, Schornſtein, fumarium.

Дѝн*, m.
„А тако ми дина и имана —

Динѝр, m. eine Münze, kleiner als ein Para, die aber jetzt eben ſoviel gilt, numi genus.

Дѝнути, нем, v. pf. einen Athemzug thun, spiritum duco.

Дѝња, f. die Melone, pepo.

Дињица, f. dim. v. диња.

Дѝњка, f. eine röthliche Traube, uva rubella.

Дѝпле, f. pl. налик на гадље, али не ма прдаљке, eine Art Dudelſack, utriculi musici genus.

Дѝплити, им, v. impf. die дипле ſpielen, cano utriculo.

Дипљѐње, n. das Spiel der дипле, utriculi cantus.

Дѝрање, n. das Berühren, tactio.

Дѝрати, ам, v. impf. у кога, у што, etwas berühren, tango.

Дѝрек*, m. Balken, Pflock, trabis genus.

Дирѐклија*, m. der ſpaniſche Thaler, numus hispanus.

Дѝречић, m. dim. v. дирек.

Дирка̀ње, n. dim. v. дирање.

Дѝркати, ам, dim. v. дирати.

Дѝрнути, нем, v. pf. einen Griff wornach thun, peto. cf. дарнути.

Дѝћи (говорисе и дигнути), дигнем, v. pf. heben, levo.

Дѝћисе (говорисе и дигнутисе), дигнемсе, v. r. pf. ſich erheben, aufſtehen, consurgo.

Дѝчан, чна, но, rühmlich, ſchön, gloriosus.

Дѝчење, n. das Stolzſeyn; das Stolzmachen, superbia; gloria.

Дѝчити, им, v. impf. кога, ſtolz machen, Ehre machen, gloria (nostra) est.

Дѝчитисе, имсе, v. r. impf. ким, чим, ſich rühmen (mit Recht), ſtolz ſeyn, superbio (jure).

Дѝша, m. (Рес. и Срем.) vide Дишо.

Дѝшер*, на поље! hinaus, foras.

Дишѐрисати, ришем, v. pf. кога, einen hinausſchaffen (zu ihm ſagen дишер), expello foras.

Дѝшо, m. (Ерц.) hyp. v. Димитрије.

Дјејан, m. (Ерц.) vide Дејан.

Длàка, f. 1) ein Stück Haar, pilus. 2) das Haar der Kuh, des Pferdes, pili.

Длàкав, ва, ео, haarig, pilosus.

Длàкавити, им, v. impf. voll Haare machen, pilis conspergo.

Длàкавитисе, имсе, v. r. impf. voll Haare werden, pilis conspergor.

Длàкављење, n. das Beſchmutzen mit Haare, adspergio pilorum.

Длàн, m, die flache Hand, vola.

Длàнић, m. dim. v. длан.

Дла̀чица, f. dim. v. длака.
Длијѐто, n. (Ерц.) глијето, das Stemmeiſen, der Meißel, coelum.
Дмѝтар, m. vide Димитрије.
Дмѝтра, f. Frauenname, nomen feminae. cf. Мѝтра.
Днѐви (ст.) vide данѐ:
„Дневи леже, а ноћу путују —
Дно̀, n. der Boden, Grund, z. B. einen Gefäßes, fundus.
До̀, дола, m. vide долина.
До̀, 1) bis, ad, usque ad. 2) vide осим:
„Бојиш ли се још кога до Бога? —
Доба (Genit. von доб?), die Zeit, tempus:
глухо доба; послено доба; вечерње доба; у ово доба године; жена на том доба (тј. готова се породити);
„Које ли је доба ноћи?
„Рекла ми је драга доћи —
„Роди мајка два нејака сина,
„Узло доба у гладну годину —
Добавити, им, v. pf. што verſchaffen, procuro.
Добавитисе, имсе, v. r. pf. чега, etwas erlangen, consequor:
„Пења коња крај зелена луга
„Не би ли се добавио друга —
Добављање, n. das Verſchaffen, comparatio; das Bekommen, consecutio.
Добављати, ам, v. impf. verſchaffen, procuro.
Добављатисе, ам, v. r. impf. erlangen, consequi.
Добаврљати, ам, v. pf. geſchlendert kommen, advenio lente et negligenter:
„Када врља једва добавруља —
Добар (comp. бо̀љи), бра, ро, gut, bonus.
Добацивање, n. 1) das Herbeiwerfen, adjectio. 2) das Treffen (Erreichen) im Steinwurf, adsecutio in lapidum jactu.
Добацивати, цујем, v. impf. 1) herbeiwerfen, adjicio. 2) genug weit werfen (im Steinwurfe), assequi metam lapide.
Доба̀цити, им, v. pf. 1) herbeiwerfen, adjicio. 2) genug weit werfen, assequor lapide.
Добеглица, f. (Рес. и Срем.) vide добјеглица.
Добежати, жим, (Рес. и Срем.) vide добјежати.
Добећи, бегнем, (Рес. и Срем.) vide добјећи.
Добивање, n. 1) das Gewinnen, Siegen, victoria. 2) das Gewinnen im Handel, lucrum. 3) das Bekommen, acceptio.
Добивати, ам, v. impf. 1) gewinnen, vinco. 2) gewinnen, lucror. 3) bekommen, accipio.

Добит, f. } der Gewinn, lu-
Добитак, тка, m. } crum.
Добити, бијем, v. pf. 1) gewinnen, vinco. 2) gewinnen, lucror. 3) bekommen, accipio.
Добјеглица, f. (Ерц.) ђевојка, која добјегне (т. ј. сама дође) за момка; то се догоди кад родитељи не даду ђевојци поћи за кога она оће, а она не ће за кога је они дају. То су понајвише рђаве ђевојке: зашто поштена ђевојка, и од поштена рода, не ће своје родитеље и браћу осрамотити. У Србији добјеглица дође управо момку у кућу, па је онда одведу у какву кућу момачком роду, те тамо стоји док се не вјенчају; а у Сријему и у Бачкој дође поповој кући и онђе стоји док се не вјенчају.
Добјежати, жим, v. pf. (Ерц.) zufliehen, confugio.
Добјећи, бјегнем, (Ерц.) vide добјежати.
Добо̀вање, n. das Trommeln, tympani cantus.
Добо̀вати, бујем, v. impf. trommeln, tympano cano.
Добо̀ш, m. die Trommel, tympanum militare.
Добо̀шар, m. der Tambour (Trommelſchläger), tympanista.
Добошарев, ва, во, vide добошаров.
Добошаревица, f. vide добошаровица.
Добошаров, ва, во, des Trommelſchlägers, tympanistae.
Добошаровица, f. die Tambourfrau, uxor tympanistae.
Добо̀шарскӣ, ка, ко, 1) Tambour-, tympanistarum. 2) adv. wie ein Tambour, more tympanistae.
Добра, m. (Рес. и Срем.) vide Добро.
Добрава, f. Fluß in der Шабачка нахија:
„Купи војску до воде Добраве —
Добрашин, m. Mannsname, nomen viri.
Добрија, f. Frauenname, nomen feminae.
Добрило, m. Mannsname, nomen viri.
Добриловина, f. намастир у Ерцеговини (може бити да је сад и пуст?).
Добрѝна, f. Güte, bonitas (wird nur als Euphemismus gebraucht, z. B. не знам која му је добрина — was ihm fehlt, dem Kranken).
Добрињево, n. намастир у Ерцеговини (може бити да је сад и пуст?).
Добрица, m. Mannsname, nomen viri.
Добрѝчина, m. (augm. v. добар?) ein hoher Mann, lepidum caput.

Добро, n. das Gut, bonum.
Добро, m. (Ерц.) hyp. v. Добросав.
Добро, gut, bene.
Добровоље, m. Mannsname, nomen viri.
Добровољан, љна, но, guter Laune, hilaris.
Добровук, m. Mannsname, nomen viri.
Добродошница, f. чаша вина, или ракије, што се даје ономе, који дође, за добро дошао: „добро си ми дошао“ (тако се рече кад му се пружи чаша), der Willkomm, poculum salutatorium.
Добросав, m. Mannsname, nomen viri.
Добросретњак, m. Glückskind! (als Euphemismus, wenn die Mutter ein Kind ausschilt), albae gallinae filius.
Добросретњица, f. das Weibliche von добросретњик was man sehe.
Добросрећник, m. vide добросретњик.
Добросрећница, f. vide добросретњица.
Доброта, f. die Güte, bonitas.
Добротвор, m. der Gutthäter, benefactor.
Доброчинац, нца, m. der Gutthäter, benefactor.
Доброчинство, n. das Wohlthun, beneficentia.
Добрућуд, да, до, von gutem Naturell, bonae indolis.
Дова*, f. Art Gebet der Türken, certa Turcarum prex.
Довабити, им, v. pf. erlocken, allicio, pellicio.
Доваљати, ам, v. pf. heranwälzen, advolvo.
Доват, m. der Erreich, ut assequi potui etc.
„Према себи ударио Меу
„На довату по бијелу врату —
Доватање, n. 1) das Herlangen, porrectio. 2) das Erreichen, assecutio.
Доватати, ам, v. impf. 1) herlangen, porrigo. 2) erreichen, assequor, attingo.
Доватити, им, v. pf. 1) herlangen, porrigo. 2) erreichen, attingo.
Довде (т. j. до овде), adv. loci, bis hieher, hactenus.
Довести, ведем, v. pf. herführen, adduco.
Довести, зем, v. pf. fertig sticken, absolvo acu.
Довести, зем, v. pf. herführen, adveho.
Довестисе, земсе, v. r. pf. gefahren kommen, advehor.
Довече, auf den Abend, in vesperum.
Довијање, n. das Ersinnen, excogitatio.
Довијатисе, јамсе, v. r. impf. sinnen, meditor.
Довикати, викнем, v. pf. errufen, adsequor vocando.
Довикивање, n. das Errufen, appellatio, vocitatio.
Довикивати, кујем, v. impf. errufen, adclamo.
Довитисе, вијемсе, v. r. pf. домислитисе чему, ersinnen, excogito.
Довитлати, ам, v. pf. heraustreiben, cogo (oves).
Довлачење, n. 1) das Herbeischleppen, attractio. 2) das Herbeiführen, advectio.
Довлачити, им, v. imp.. 1) herbeischleppen, adtraho. 2) herbeiführen, adveho.
Довлачитисе, имсе, v. r. impf. sich herbeischleppen, ventito lente.
Доводити, им, v. impf. herführen, adduco.
Довођење, n. das Herbeiführen, adductio.
Довожење, n. 1) das Herbeiführen, advectio. 2) das Herbeifahren, advectio.
Довозити, им, v. impf. herbeiführen, adveho.
Довозитисе, имсе, v. r. impf. herbeifahren, advehor.
Довоља, f. намастир у Ерцеговини (може бити да је сад и пуст?):
„И Довољу близу горе Црне —
Довољан, љна, но, zufrieden, contentus.
Довољно, genug, satis.
Довратник, m. дирек до врата, die Pfoste, postis.
Довргнути, нем, vide довркн,
Довребати, ам, v. pf. erlauern, aucupando deprehendo.
Довркн (говорисе и довргнути), вргнем, vide добацити.
Довршетак, тка, m. die Vollendung, absolutio.
Довршивање, n. das Vollenden, perfectio.
Довршивати, шујем, v. impf. vollenden, perficio.
Довршити, им, v. pf. vollenden, absolvo.
Довући, вучем, v. pf. 1) herbeiziehen, adtraho. 2) herbeiführen, adveho.
Довућисе, учемсе, v. r. pf. sich herbeischleppen, se trahere, trahi.
Догађај, m. die Begebenheit, eventus.
Догађање, n. das Ereignen, casus.
Догађати, ам, v. impf. treffen, incido in casum.
Догађатисе, ам, v. r. impf. sich ereignen, accido.
Догазити, им, v. pf. herbeiwaten, advento per flumen, rivos etc.
Догамбати, ам, v. pf. daherraumatschelt kommen, advemo vacillanti gradu.

Дога̏ња, f. (сш.) der Kaufmannsladen, taberna:
„Од догање једне те до друге —
„На догању терзибаше Мује —
Догла̏вник, m. die zweyte Person (nach dem Oberhaupte), secundus a principe.
До̀гнати, ам, v. pf. herbeitreiben, adigo.
Догова̏рање, n. die Berathung, deliberatio.
Договара̀тисе, амсе, v. r. impf. ſich berathen, delibero.
До̀говор, m. der Rathſchluß, consilium.
Договор куће не обара.
Договорѝтисе, имсе, v. r. pf. ſich verabreden, consilium capio.
До̀говорно, einſtimmig, unanimi consilio.
До̀годити, им, v. pf. treffen, errathen, offendo.
Догодѝтисе, имсе, v. r. pf. ſich ereignen, accido.
Догонѝти, им, vide дочеривати.
Догоње̏ње, n. vide дочеривање.
Догорѐти, ри, (Рес. и Срем.) vide догорјети.
Догорјѐти, ри, v. pf. (Ерц.) brennen bis —, ardeo usque —.
Догр̀дети, дим, v. pf. (Рес.) } anekeln,
Догр̀дити, дим, v. pf. (Срем.) } zu verdrießen
Догрјѐти, дим, v. pf (Ерц.) } anfangen, taedere me coepit.
Догу̏ркати, кам, v. pf. коме, in Verlegenheit, in die Klemme bringen, urgeo, ad angustias deduco, circumvenio.
До̀да, f. hyp. v. додола.
Дода̀вање, n. das Herbei-, Hinzugeben, porrectio, additio.
Дода̀вати, додајем, v. impf. herbei-, hinzugeben, addo.
Дода̀так, тка, m. die Zugabe, additamentum.
Да̀ти, ам, v. pf. hinzugeben, addo.
Додворѝтисе, имсе, vide удворѝтисе:
„И тешко се вјеже додворно,
„За свашто се умолит' могаше —
До̀дијати, ам, v. pf. verdrießen, taedet: додијало ми је.
Додиркѝвање, n. das Berühren, contactio.
Додиркѝвати, кујем, v. impf. berühren, contingo.
Додѝрнути, нем, v. pf. berühren, attingo.
Додѝрнутисе, немсе, v. r. pf. кога, или чега, berühren, attingo.
До̀дола, f. cf. додоле.
До̀доле, f. pl. неколико ђевојака, које љети, кад је суша, иду по селу од куће до куће, те пјевају и слуте да удари киша. Једна се ђевојка свуче са свим, па се онако гола увеже и обложи различном травом и цвијећем тако, да јој се кожа не види ниђе ни мало, и то се зове додола (начинила се као додола — реку ђевојци, или жени, која се много накитила по глави): па онда зађу од куће до куће. Кад дођу пред кућу, онда додола игра сама, а оне друге ђевојке стану у ред и пјевају различне пјесме; потом домаћица, или друго какво чељаде, узме пун котао, или кабао, воде, те изиђе на додолу, а она једнако игра и окрећесе. У додолским се пјесмама припијева на крају уза сваку врсту: ој додо! ој додоле! н. п.
„Наша дода Бога моли, ој додо! ој додоле!
„Да удари росна киша, ој додо! ој додоле! —
Додоле играју у данашње вријеме готово по свој Србији, а особито од Ваљева доље к Тимоку. По Срију, по Бачкој и по Банату играле су до скора, па су нови свештеници забранили и искорјенили.
До̀долски, ка, ко, н. п. пјесма, cf. додоле.
До̀жети, жањем, vide дожњети.
Доживѐти, вим, v. pf. (Рес.) } erleben,
Доживѝти, вим, v. pf. (Срем.) } videō.
Доживљѐти, вим, v. pf. (Ерц.) }
Дожњѐвање, n. das zu Ende Ernten, messis finitio.
Дожњѐвати, ам, v. impf. zu Ende ernten, meto (absolvo messem).
До̀жњети, њем, v. pf. die Ernte vollenden, finire messem.
До̀звати, дозовем, v. pf. 1) errufen, advoco. 2) herbeirufen, advoco.
До̀зватисе, зовемсе, v. r. pf. in ſich gehen, beſſer werden, ad frugem redeo.
Дозива̀ње, n. das Errufen, das Berufen, advocatio.
Дозива̀ти, ам (и дозивљем), v. impf. herbeirufen, berufen, voco.
Дознава̀ње, n. das Erfahren, exploratio.
Дознава̀ти, најем, v. impf. erfahren, rescio.
До̀знати, ам, v. pf. erfahren, rescio,
До̀зрети, рим, v. pf. reifen, maturor.
Доигра̀ње, n. das Geſprungen-Kommen, adsaltatio (?).
Доигра̀ти, ам, v. impf. geſprungen kommen, advento saltans.
Доигра̀ти, ам, v. pf. geſprungen kommen, advenio saltans.
До̀ista, заиста, wirklich, certe.
До̀ћи, дођем, vide доћи.
До̀шање, n. vide довашање.

Дóиташи, ам, vide доваташи.
Дóитиши, им, vide доваташи.
Дójаати, дójашем, vide дójати.
Дójáвити, им, v. pf. н. п. овце, т. j. довести овце (идући пред њима) кући, herbeibringen, adduco; (vom Hirten, der vor den Schafen hergeht, die ihm folgen).
Дójáњање, n. das Herbeireiten, adequitatio, adventus in equo.
Дójáњати, јашем, v. impf. geritten kommen, adequito.
Дójáкошњи, ња, ње, vide досадашњи.
Дójáти, дójашем, v. pf. hergeritten kommen, adequito, advenio equo vectus.
Дójêње, das Säugen, nutritio (lactatio)?
Дójîља, f. vide дójкиња.
Дójити, им, v. impf. säugen, lacto, mammam praebeo.
Дójка, f. (cm.) vide сиса:
„Узрастоше дójке у њедрима. —
„Дójке расту, прслуци пуцају —
Дójкиња, f. die Amme, nutrix.
Дójчић, m. Mannsname, nomen viri.
Док, bis, usque dum, dum.
Докáзати, кажем, v. pf. 1) begreiflich machen, facere perspicuum. 2) heimlich sagen, hinterbringen, defero, denuncio.
Доказúвање, n. das Erfagen (Begreiflich machen), curatio ut quis rem norit.
Доказúвати, зујем, v. impf. 1) begreiflich machen, facio perspicuum. 2) hinterbringen, denuncio.
Дóкасати, ам, v. pf. getrabt kommen, tolutim advenio.
Докасúвање, das Herantrappen, adventatio (equitantis).
Докасúвати, сујем, v. impf. herantrappen, advento equo.
Докаскúвање, n. dim. v. докасивање.
Докаскúвати, кујем, dim. v. докасивати.
Доклê, 1) so weit als, quousque. 2) so lange als, quousque. 3) wie weit, wie lange? quousque.
Дóкна, f. Frauenname, nomen feminae.
Дóко, m. Mannsname, nomen viri.
Доклáн, лна (и докóна), но, Zeit wozu habend, cui tempus est: нијесам доколан.
Дóколенице, f. pl. (Рес. и Срем.) vide докољенице.
Дóкољенице, f. pl. (Ерц.) Art tücheners Strümpfe, tibialium genus.
Докóпати, ам, v. pf. 1) zu Ende graben, perfodio. 2) ergreifen, apprehendo.
Докóпавнисе, амсе, v. r. pf. чега, etwas erwischen, apprehendo. Докопаосе као ћелав капе.
Дóксат, m. die Altane, der Altan, solarium, subdiale, moenianum.
Докусурúвање, n. das Saldiren, solutio residui.
Докусурúвати, рујем, v. impf. saldiren, solvere residui.
Докусурúти, им, v. pf. saldiren, vollends bezahlen, solvere residuum.
Докучúвање, n. vide доваташе.
Докучúвати, чујем, vide доваташи.
Докучúти, им, vide доваташи.
Дóла, f. dim. v. долина.
Долáгати, лажем, v. pf. 1) sich auslügen, satis esse mentitum. 2) lügenhafte Nachricht hinterbringen, defero mendacium.
Долагúвање, n. das lügenhafte Hinterbringen, delatio mendax.
Долагúвати, гујем, v. impf. lügenhaft hinterbringen, defero mendacium.
Долажêње, n. das Kommen, ventitatio.
Дóлазак, ска, m. die Ankunft, adventus.
Дóлазити, им, v. impf. 1) kommen, venio. 2) долази вода, schwillt, crescit flumen.
Дóлајати, јем, v. pf. herbeibellen, advenio latrans.
Долáкташ, m. einen Ellenbogen lang —, cubitalis (i. e. penis) in der mit der gehörigen Geberde begleiteten Redensart: океш долакташ, um spottend abzuschlagen, vin' tibi dem —
Дóлама*, f. das serbische lange Unterkleid, worüber der Gürtel kommt, tunica (?).
Доламêтина, f. augm. v. долама.
Дóламица, f. dim. v. долама.
Долáп (долаф), m. (у Србији и у Босни по варошима) ein Kasten mit Thüren, cistae genus.
Дóле, (Рес. и Срем.) vide доље.
Долêтање, n. (Рес. и Срем.) vide долијетање.
Долêтати, лећем, (Рес. и Срем.) vide долијетати.
Долêтети, лећем (Рес.) } angeflogen
Долêтити, им (Срем.) } kommen,
Долêћети, летим (Ерц.) } advolo.
Дóлибаша*, m. онај који сједи у горњему челу, der den ersten Sitz an der Tafel einnimmt, qui primum locum occupat in triclinio.
Дóлибашин на, но, des Dolibaša, illius qui primum locum occupat.
Долúвање, n. (Срем.) vide дољевање.
Долúвати, ам, (Срем.) vide дољевати.
Долúјати, јам, v. pf. ausfuchsen (von лија) d. i. zu Ende seyn mit seinen Fuchskünsten, deprehendor: Е лијо! сад си долијала —
Долијêтање, n. (Ерц.) das Zufliegen, advolatio.
Долијêтати, јећем, v. impf. (Ерц.) herbeifliegen, advolito.

Дòликовати, кује. v. impf. коме шта, anſtehen, decet.

Дòлина, f. das Thal, vallis.

Дòлиница, f. dim. v. долина.

Дòлити, долијем, v. pf. voll gießen, impleo.

Дòлица, f. dim. v. дола.

Дољâни, m. pl. варош у Македонији (или у Бугарској?). Приповиједају да су отприје бивали велики панађури на Дољанима:

„Плави Зумбул оде на Дољане —
„Радоване, кад ћеш на Дољане? —

Дòље, (Ерц.) 1) unten, infra. 2) hinunter, infra.

Дољевâње, n. (Ерц.) das Vollgießen, impletio.

Дољевати, ам, v. impf. (Ерц.) vollgießen, impleo.

Дôм, m. das Haus, domus: како сте на дому?

Дòма, 1) zu Hauſe, domi. 2) nach Hauſe, domum:

„Смиљанићу домадер се нађи —
„Ајде мома да идемо дома —

Домадâр, m. vide домаћин. cf. напијање.

Домâзлук, m. was bei Hauſe bleibt, nicht feil iſt, quod domi servatur (de grege).

Домâмити, им, v. pf herbei bereden, pellicio.

Домâћ, ћа, ће, Haus-, domesticus: домаћи, die Hausgenoſſen; домаћи љеб, Hausbrot.

Домâћин, m. der Hausherr, paterfamilias.

Домâћинов, ва, во, des Hausherrn, heri, patris familias.

Домâћица, f. die Hausfrau, materfamilias.

Домâћичин, на, но, der Hausfrau, matris familias.

Дòмашâње, n. das Erreichen, contactio.

Дòмашати, ам, v. impf. erreichen, attingo.

Дòмашити, им, v. pf. erreichen, attingo.

Домâшњ, ња, ње, vide домаћи.

Дòмет, m. Wurfweite, teli jactus: убити (из пушке) на домет.

Дòметак, тка, m. der Zuſatz, additamentum.

Дòметање, n. 1) das Zuſetzen, additio. 2) das Eben-ſo-weit-werfen, aequalis jactus.

Дòметати, мећем, v. impf. 1) hinzuſetzen, addo 2) eben ſo weit werfen (im Steinwurf), aequali distantia jacio.

Дòметнути, нем, v. pf. 1) hinzuſetzen addo. 2) eben ſo weit werfen, aeque longe jacio.

Дòмислитисе, имсе, v. r. pf. чему, Rath ſchaffen, expedio

Домишљâвање, n. das Nachdenken, Ueberlegen, cogitatio.

Домишљâватисе, амсе, v. r. impf. nachſinnen, cogito.

Домишљан, m. (ſcherzhaft) der Schafferath, plenus consilii.

Домишљанов, ва, во, des Schafferaths, consilii pleni.

Домишљање, n. vide домишљавање.

Домишљатисе, амсе, vide домишљавање.

Домовина, f. Haus und Hof, das Beſitzthum, armenta et praedia.

Домолитисе, имсе, vide умолитисе.

Дондê (до онде), bis dorthin, usque illuc.

Донеклê (у Сријему и у Бачк. говоре и доникле), bis auf eine gewiſſe Strecke, usque aliquo.

Донêти (донêти, донêсти), несем, (Рес. и Срем.) vide донијети.

Дòнијети, несем, донијо (донијела, ло), v. pf. (Ерц.) bringen, adfero.

Дòникле, cf. донекле.

Доносити, им, v. impf. 1) bringen, adfero. 2) ertragen, erlauben, fero, permitto: доноси ми вјера, mein Glaube erlaubt mirs.

Доношêње, n. das Bringen, adlatio.

Доњâк, m. n. п. камен воденични, der untere (z. B. Mühlſtein), inferior.

Дòњ, ња, ње, der untere, inferior.

Дољòземац, мца, m. der Unterländer, homo terrae inferioris.

Дољòземскй, ка, ко, 1) unterländiſch, terrae inferioris. 2) adv. more terrae inferioris.

Дòпадање, n. 1) das Herbeieilen, adcursus. 2) das Fallen ins Unglück, u. ſ. w. acceptio mali, vulnerum. 3) das Gefallen, probatio.

Дòпадати, ам, v. impf. 1) herbeilaufen, adcurro. 2) fallen ins Unglück, adfligor: допадати рана, муке. 3) zu Theil werden, obtingo, in manus venio.

Дòпадатисе, амсе, v. r. impf. gefallen, placeo, probor.

Допаркивање. n. das Herlaufen.

Допаркивати, кујем, v. impf. herlaufen, adcurso (?)

Дòпасти, паднем, v. pf. 1) herbeilaufen z. B. zu Hilfe, accurro. 2) fallen (ins Unglück), допасти рана, муке. 3) zu Theil werden, obtingo: ово ми је допало. 4) глас допаде, ſchnell kommen, advolat.

Дòпастисе, паднемсе, v. r. pf. gefallen, placeo, probor.

Дòпевати, ам, (Рес. и Срем.) vide допјевати.

Допе́ћи, печем, v. pf. ausbacken, pinso.
Дописа́ти, пишем, v. pf. ausſchreiben, perscribo.
Дописи́вање, n. das Ausſchreiben (zu Ende Schreiben), perscriptio.
Дописи́вати, сујем, v. impf. zu Ende ſchreiben, perscriptito.
До̀пјевати, ам, v. pf. (Ерц.) ſingend herbeikommen, advento cantans.
До̀плакати, лачем, v. pf. weinend herankommen, advenio flens.
Доплáтити, им, v. pf. vollends zahlen, solvo.
Доплаћи́вање, n. die Bezahlung, solutio.
Доплаћи́вати, ћујем, v. impf. bezahlen, solvo.
Доплéсти, етем, v. pf. zu Ende flechten, pertexo.
До̀плетáње, n. das = zu = Ende = flechten, pertextio (?).
До̀плетати, ећем, v. impf. zu Ende flechten, pertexo.
До̀пливати, ам., v. pf. ſchwimmen bis=, herzuſchwimmen, adnato.
Доплóвити, им, vide допливати;
„Плови, плови мој зелени венче!
„Те доплови до Ђурђева двора —
Допљéскати, ам, v. pf. daher geplatſcht kommen, advenio per viam luto et aquis inviam.
Допре́жати, ам, vide довребати.
До̀пунити, им, v. pf. anfüllen, expleo.
Допуњáвање, n. das Anfüllen, expletio.
Допуњáвати, ам, v. impf. anfüllen, expleo.
Допу́њање, n. vide допуњавање.
Допу́њати, ам, vide допуњаватн.
Допу́стити, им, v. pf. erlauben, permitto.
Допу́штање, n. das Erlauben, permissio.
Допу́штати, ам, v. impf. erlauben, permitto.
Допуште́ње, n. die Erlaubniß, permissio.
Дупу́шћање, n. vide допуштање.
Допу́шћати, ам, vide допуштати.
Допушће́ње, n. vide допуштење.
До̀ранити, им, v. pf. früh kommen, mane venio.
Доранити, им, v. pf. aufbehalten, servo.
До̀рат*, m. der Braune, equus fuscus, spadix. *Vladim.*
До̀растаст, та, то, н. п. коњ, ждријебе, кобила, bräunlich, fussus.
До̀ратов, ва, во, des Braunen (Pferdes), equi fusci.
Дора̀чић, m. dim. v. дорат.
Дорӣн, m. vide дорат.
Доро, m. hyp. v. дорат.
Доро̀ц, m. (у Сријему и у Бачк.):
„У девојке сукња од паргала,
„А у оца не ма ни дороца —
До̀руша, f. дорастаста кобила, die Braunſtutte, equa fusca.
До̀сада, f. der Ueberdruß, taedium.
Досáдан, дна, но, läſtig, molestus.
Досáдашњ, ња, ње, der bisherige, qui adhuc fuit.
Досáдити, им, v. pf. 1) vollends ſetzen, z. B. виноград, купусну лију, inseco. 2) коме, verdrießen, досадило ми је то, dieß verdrießt mich ſchon, ich bin es überdrießig, taedet me: досадно ми је, er iſt mir läſtig.
Досáдитисе, дисе, v. r. pf. läſtig werden, taedet: досадило ми се —
Досађи́вање, n. 1) das Vollends=ſetzen, insitio. 2) das Läſtig=werden, molestia.
Досађи́вати, ђујем, v. impf. 1) vollends ſetzen, insero. 2) läſtig werden, molestus sum.
Досађи́ватисе, ђујесе, v. r. impf. läſtig werden, taedet.
Досе́гнути, нем, vide досећи.
Досѐлити, им, v. pf. anſiedeln, facio ut quis huc migret et hic consideat.
Досѐлитисе, имсе, v. r. pf. ſich anſiedeln, commigro huc.
Досељáвање, n. das Heranſiedeln, admigratio.
Досељáвати, ам, v. impf. heranſiedeln, colloco.
До̀сетитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide досјетитисе.
Досѐтљив, ва, во, (Рес. и Срем.) vide досјетљив.
До̀сећање, n. (Рес. и Срем.) vide досјећање.
До̀сећатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide досјећатисе.
Досе́ћи (говорисе и досегнути), сегнем, v. pf. erreichen, attingo.
До̀сјетитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) чему, merken, gewahr werden, animadverto (ital. accorgersi).
До̀сјетљив, ва, во, (Ерц.), der ſich ausfindet, consilii plenus.
До̀сјећање, n. (Ерц.) das Gewahrwerden, animadversio.
До̀сјећатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) gewahr werden, animadvertere coepi.
Доскáкање, n. das Erſpringen, assecutio per saltum.
Доскáкати, качем, v. pf. 1) herbeiſpringen, adsilio 2) (v. impf.) коме, ſo weit ſpringen, als ein anderer; erſpringen, saltu assequor.

Доскóра (до скора), bis vor kurzem (ist er da gewesen), haud ita pridem.

Доскóчити, им, v. pf. коме, erreichen, einholen, fig. nicht der Betrogene seyn, assequor.

Дóсле, (Рес. и Срем.) vide дослије.

Дóслије, (Ерц.) bisher, adhuc.

Дослужи́вање, n. das-zu-Ende-dienen, finis servitutis.

Дослужи́вати, жујем, v. impf. zu Ende dienen, ausdienen, absolvo servitutem.

Дослу́жити, им, v. pf. bis zu Ende dienen, servisse usque adhuc.

Дóслук*, m. vide пријатељство:

„С поповима у дослуку будите —

Дослу́шити, им, v. pf. erahnden, omne assequi.

Доспе́вање, n. (Рес. и Срем.) vide доспијевање,

Доспе́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide доспијевати.

Дóспети, ем, (Рес. и Срем.) vide доспјети.

Доспијéвање, n. (Ерц.) 1) das Reifen, maturitas. 2) die Muße, otium.

Доспијéвати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) reifen, maturare. 2) Muße haben, otium est mihi.

Дóспјети, пијем, v. pf. (Ерц.) 1) reifen, pervenio ad maturitatem. 2) Muße haben, otium est.

Дóст*, m. vide пријатељ.

Дóста, genug, satis.

Дóста, f. hyp. v. Достана.

Дóстана, f. Frauenname, nomen feminae.

Дóстанути, не, v. pf. } hinreichen,
Дóстати, ане, v. pf. } sufficio.

Дóстигнути, нем, vid. достићи.

Дóстизање, n. das Einholen, consequutio.

Дóстизати, ижем, v. impf. einholen, consequor.

Дóстићи (говорисе и достигнути), стигнем, v. pf. einholen, consequor.

Достúкање, n. das Vollschenken, impletio.

Достáкати, тачем, v. impf. vollschenken, impleo.

Достáкнутисе, немсе, vide достаћисе.

Достáћисе (говорисе и достакнутисе), такнемсе, v. r. pf. чега, или до шта, etwas anführen, tango.

Дóћерати, ам, (Рес. и Срем.) vide доћерати.

Дотерúвање, n. (Рес. и Срем.) vide доћеривање.

Дотерúвати, рујем, (Рес. и Срем.) vide доћеривати.

Дотéћи, тече, v. pf. hinreichen, sufficit.

Дотúцање, n. das Berühren, tactio.

Дотúцање, n. das Hinreichen, in hinlänglicher Menge daseyn, sufficientia.

Дотúцати, тиче, vide дотјецати.

Дотúцатисе, тичемсе, v. r. impf. чега, до шта, berühren, contingo.

Дотјецати, тјече, v. impf. (Ерц.) klecken, sufficit.

Дотлé, bis dahin, usque eo.

Дотóчити, им, v. pf. vollschenken, impleo.

Дотркати, трчем, v. pf. herbeilaufen, adcurro.

Дотркúвање, n. das Herzulaufen, accursus.

Дотркúвати, кујем, v. impf. herzulaufen, adcurso.

Дотрчати, чим, vide дотркати.

Дотýжати, жим, v. pf. коме шта, lange Weile machen, zuwider werden, taedet: већ ми је дотужало —

Дотýрање, n. vide добацивање;

Дотýрати, ам, 1) v. impf. vide добацивати. 2) (v. pf.) herbeiwälzen, advolvo.

Дóтурити, им, vide добацити.

Дóтуркати, ам, v. pf. (dim. v. дотурати.) herbeiwälzen, advolvo.

Дотýћи, учем, v. pf. vollends schlagen, percutio satis:

„Ах' га добро Милош не дотуче —

Доћерати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) herbeitreiben, adigo. 2) treiben bis —, ago usque ad —.

Доћерúвање, n. (Ерц.) das Herbeitreiben, adactio.

Доћерúвати, рујем, v. impf. (Ерц.) 1) herbeitreiben, adagito (?). 2) treiben bis —, ago usque ad —,

Дóћи, дођем, v. pf. 1) kommen, venio. 2) доћи коме главе, einem um den Kopf bringen, aus dem Wege räumen, emedio tollo. 3) дошло ми је да бјежим од куће, es ist mir dahin gekommen, eo deveni, ut — 4) дошла вода, d. i. angeschwollen, crevit.

Дóцкан, } spät, sero.
Дóцне, }

Дóцнити, им, v. impf. säumen, sero venio, moror!

Доцњéње, n. das Versäumen, serior adventus, mora.

Дóчек, m. der Empfang, exceptio (hospitis): вала брате на дочеку.

Дочекúвати, ам, v. pf. 1) erwarten, exspecto. 2) empfangen, excipio.

Дочекúвање, n. das Empfangen, exceptio.

Дочекивати, кујем, v. impf. empfangen, excipio.
Дошетати, ам (и дошећем), v. pf. herbeispazieren, advento ambulans.
Дра̀ва, f die Drave, Dravus.
Дра̀г, дра̀га, го, theuer (lieb), carus; дра̀го ми је, mir beliebt es.
Дра̀га̄, f. (ст.) Geliebt, amata:
„Драга моја! јеси л'се удала? —
„Драг' се драгој на водици вали —
Дра̀га, m. (Рес. и Срем.) vide Дра̀го.
Дра̀ган, m. (ст.) vide драги:
„Чуј драгане одо за другога —
Дра̀гана, f. 1) (ст.) vide драга:
„Цуп цуп, цуп цуп драгана,
„Што ми ни си казала —
2) Frauennamen, nomen feminae.
Дра̀гаш, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀гӣ, гога (и драга), m. (ст.) der Geliebte, amatus:
„Ој ђевојко имаш ли драгога?
„Имала сам брата и драгога —
Дра̀гӣ камен, m. Edelstein, gemma.
Дра̀гиња, f Frauenname, nomen feminae.
Дра̀гиња, f. Frauenname, nomen feminae.
Дра̀гић, m. 1) Mannsname, nomen viri. 2) (ст.) као dim. v. драги:
„Драг драгићу Јово Кујунџићу!
„Јал' ме проси, јал' ћу сама доћи—
Дра̀гиша, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀го, n. (ст.) das Lieb, amatus aut amata:
„Јарко сунце на високо ти си!
„Драго моје на далеко ти си —
Дра̀го, m. (Ерц.) hyp. v. Драгић und Драгутин.
Драгобрат, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀говић, m. намастир у Далмацији.
Дра̀говић, m. in der Redensart: браће драговићу! (als ein liebes Surogat jedes andern Namens, den man weiß, oder auch nicht weiß).
Дра̀гоје, Mannsname, nomen viri.
Драгоја, f. Frauenname, nomen feminae.
Драгојло, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀гокӯп, m. (ст.) der theuer Erkaufte, caro emtus:
„Була води роба драгокупа —
Дра̀гољӯб, m. 1) der Kapuziner Kreß, tropaeolum minus. 2) Mannsname, nomen viri.
Дра̀гомӣр, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀гомира, f. Frauenname, nomen feminae.
Дра̀гомӣрна, f. намастир у Буковини.
Дра̀госав, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀гош, m. Mannsname, nomen viri.
Дрàгушин, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀жа, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀жење, n. das Necken, Reizen, irritatio.
Дра̀жета, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀живашка, m. ein Spitzname der Dorfschulzen (gleichsam Störenhund), turbans canes. У Сријему, у Бачкој и у Банату, зову драживаше по милицији врајтове, а по паорији бирове и пандуре, који иду по селу од куће до куће, те зову људе на робију и на заповијести (и дражеваше).
Дра̀жити, им, v. impf. reizen, irrito.
Дра̀ило, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀кша, m. Mannsname, nomen viri.
Дра̀м, m. 1/400 од оке; или онолико, колико један дукат тежи, ein Gewicht (von Dukaten Schwere), Drachme, drachma.
Драмо̀сер, m. који (од тврђе) на драм и једе и сере; овако сељаци зову трговце варошане (у Србији), Drachmenschweißer, drachmocacus (?), ein Spitzname für Kaufleute.
Дра̀мља̄, f. ein Schrott von der Schwere eines dram, globulus plumbeus drachmae pondere.
Дра̀пање, n. das Kratzen, frictio.
Дра̀пати, ам, v. impf. kratzen, frico.
Дра̀ча, f. намастир у Србији.
Дра̀шко, m. Mannsname, nomen viri.
Дрвàр, n. који дрва носи, или продаје, der Holzer, lignarius.
Дрва̀рење, n. das Holzen, lignatio.
Дрва̀рина, f. Holzabgabe, portorium lignarium.
Дрва̀рити, им, v. impf. mit Holz versehen, providere liguis: како се дрвариш? он ме дрвари.
Дрвен, на, но, hölzern, ligneus.
Дрвенаст, та, то, hölzern (unempfindlich), ligneus.
Дрвèница, f. на самару оно што је од дрвета, осим сшеље, das hölzerne Gerüste des Saumsattels, clitellae.
Дрвенитисе, имсе, v. r. impf. hölzern werden, lignesco (?).
Дрвењача, f. н. п. чаша hölzernes Trinkgeschirr, poculum ligneum.
Дрвењење, n. das Verhölzern, lignefactio.
Дрвèће, n. (coll.) die Bäume, arbores.
Дрвља̀д, f. (coll.) Scheiter Holz, segmenta ligni (?)
Дрвља̀ник, m. гомила дрва пред кућом, der Holzhaufen, strues.
Дрвље, Holz, lignum.

Дрво, вета, n. 1) der Baum, arbor. 2) das Holz, lignum.

Дрводеља, m. (Рес. и Срем.) vide дрвођеља.

Дрвођеља, m. (Ерц.) der Zimmermann, faber lignarius.

Дрвце, цета, n. dim. v. дрво.

Дрéво, n. m. j. часно, das Kreuzes-Holz, lignum crucis. i. e. crux qua Christus supplicium obiit:

„И крстове од часнога древа —

Дрéждање, n. das Stehen und Warten, exspectatio.

Дрéждати, дим, v. impf. ſtehen und warten, exspecto.

Дрéка, f. das Geſchrey, clamor.

Дрéкавац, вца, m. der Schreyer ein (vermeintliches) Thier, das in der Nacht ſchreyt, wie eine Ziege die vom Wolfe fortgetragen wird, animal nocturnum, quadrupes, clamosum.

Дрéкнути, нем, v. pf. einen Schrey thun, exclamo.

Дрéм, m. (Рес. и Срем.) vide дријем.

Дрéмало, m. (Рес. и Срем.) vide дријемало.

Дрéмање, n. (Рес. и Срем.) vide дријемање.

Дрéмати, ам (и дремљем), (Рес. и Срем.) vide дријемати

Дрéмеж, m. (Рес. и Срем.) vide дријемеж.

Дрéмљив, ва, во, ſchläfrig, somnolentus.

Дрембован, вна, но, ſchläfrig (ſchlafbegierig), somniculosus.

Дрéн, m. vide дријен.

Дрéн, m. (Рес. и Срем.) vide дријен.

Дрéнак, нка, m. (Рес. и Срем.) vide дријенак.

Дренúк, m. Wald von Kornelkirſchen, cornetum.

Дрéнић, m. eine junge Kornelkirſche, cornus parva.

Дрéнка, f. Frauenname, nomen feminae.

Дренов, ва, во, der Kornelkirſche, corneus.

Дрéновац, вца, m. 1) ein Stab von Kornelholz, baculus corneus. 2) село у Мачви.

Дрéновача, f. ein Stock von Kornelholz, fustis corneus.

Дрéновина, f. Kornelholz, lignum corni masculae Linn.

Дрењáк, m. vide дренић.

Дрењина, f. die Kornelkirſche, cornum.

Дрéтва, f. der Bindfaden (Spagat), funiculus; cf. канап.

Дрéтвица, f. dim. v. дретва.

Дрúча, f. das Dickicht, densi frutices, cf. честа, шиб.

Дрúчање, n. das Plärren, ploratio.

Дрúчати, чим, v. impf. plärren, ploro.

Држак, шка, m. die Handhabe, ansa.

Држалица, f.
Држало, n.
Држаље, n. } der Stiel, manubrium.

Држање, n. das Halten, tentio (?).

Држати, жим, v. impf. 1) halten, teneo. 2) halten, z. B. für wahr, habeo (pro vero): ја то држим за истину. 3) држатисе коња, ſich auf dem Pferde halten, sustinere se in equo:

„Па се коња држат' не могаше —

4) држисе на високо, er trägt ſich hoch, elate se gerit.

Дријем, m. (Ерц.) der Schlummer (Schlafluſt), dormitatio.

Дријемало, m. (Ерц.) der Schläfrige, die Schlafmütze, dormitator.

Дријемање, n. (Ерц.) das Schlummern, dormitatio.

Дријемати, ам (и дријемљем), v. impf. (Ерц.) Schlafluſt haben, somno capior.

Дријемеж, m. (Ерц.) vide дријем.

Дријен, m. (Ерц.) die Kornelkirſche, cornus mascula Linn.

Дријенак, нка, m. (Ерц.) 1) eine kleine Kornelkirſche, cornus parva. 2) eine Art Traube, uvae genus.

Дрúна, f. 1) Drina, der Grenzfluß zwiſchen Boßnien und Serbien. 2) die ſerbiſche Gegend an der Drina, Зворник једнпйбер: отишао у Дрину.

Дрúница, f. ein Seitenarm der Drina, unter Лозница.

Дрúнка, f. m. j. воденица, Waſſermühle auf der Drina, mola ad Drinam.

Дрúнски, ка, ко, Driner-,

„Дрински вуче, што си обрђао? —

„Невоља је мене обрђати:

„Око Дрине не има оваца:

„Једна овца а три чобанина:

„Један спава, други овцу чува,

„Трећи иде кући по ужину.

Дрúњанин, m. einer von der Drina: браћа Дрињани.

Дркáње, n. das Spannen, tentio.

Дркат, кта, m. das Zittern, der Schauder, horror.

Дркати, ам, v. impf. ſpannen, tendo (sensu praecipue obscoeno de tentione penis).

Дркталице, f. pl. die Gallerte, die Sulze, coagulum. cf. паче, питије.

Дрктање, n. das Zittern, tremor.

Дрктати, кћем, v. impf. zittern, ſchaudern, horreo, tremo.

Дрљав, ва, во, vide врљав.

Дрљáнчење, das beharrliche Betteln, mendicatio indefessa.

Дрљáнчити, им, v. impf. beharrlich betteln, non desino mendicare.

Дрљање, n. 1) das Eggen, occatio. 2) der geeggte Acker, ager occatus:

пале вране по дрљању. 3) das Kritzeln, conscribillatio.

Дрљати, ам, v. impf. 1) eggen, occo. Когоћ с њиме оре, он гузицом дрља. 3) kritzeln, conscribillo.

Дрљача, f. die Egge, occa.

Дрљење, n. das Entblößen, nudatio.

Дрљити, им, v. impf. т. ј. прси, entblößen, nudo.

Дрмановина, f. планина (или брдо?) у Србији:

„Завијала три зелена вука:
„Један вије навр Маковишта,
„Други вије на Повлен' планини,
„Трећи вије на Дрмановини —

Дрмање, n. das Schütteln, Erschüttern, quassatio.

Дрмати, ам, v. impf. schütteln, quasso.

Дрмнути, нем, v. pf. erschüttern, concutio.

Дрндање, n. das Schlagen der Wolle.

Дрндар, m. човек што разбија вуну.

Дрндарев, ва, во, } des дрндар.
Дрндаров, ва, во, }

Дрндати, ам, v. impf. 1) разбијати јарину. 2) говорити којешта.

Дрнов, m. der tolle Schreyer, clamosus, furiosus.

Дрновав, вна, но, } wütend, furiosus.
Дрновит, та, то, }

Дрнути, нем, v. pf. einen Biſſen eſſen (um dann ſogleich z. B. an die Arbeit zu gehen), paullulum comedo: дрнуло га псето, т. ј. ујело га мало.

Дрнутисе, немсе, v. r. pf. помантисе, toll werden, insanio.

Дрњавање, n. das Toll werden, insania.

Дрњавитисе, њујемсе, v. r. impf. toll werden, insanio.

Дрњкање, n. das Anſchlagen gegen etwas, offensio.

Дрњкати, ам, v. impf. anſchlagen gegen etwas, offendo: дрњка у батину.

Дроб, m. das Eingeweide, intestina.

Дробан, бна, но, dicht und klein an einander gereiht, minutus:

„Једно грло, три дробна ђердана —

Дробац, пца, m. dim. v. дроб.

Дробина, f. augm. v. дроб.

Дробити, им, v. impf. bröckeln, intero.

Дробљен, m. der Brocken, mica, frustum.

Дробљење, n. 1) das Bröckeln, intritio. 2) coll. die Brocken, micae, frusta intrita.

Дробњак, m. } Gegend in der Herze-
Дробњани, m. pl. } gowina, in der Nähe von Пива. Дробњачки, ка, ко, von Дробњаци.

Дрозак, зга, m. die Droſſel, turdus.

Дрозговић, m. die junge Droſſel, pullus turdi.

Дрозговљи, ља, ље, н. п. гнијездо, Droſſel-, turdi.

Дрозд, m. vide дрозак.

Дромбуљање, n. das Maultrommeln, cantus crembali.

Дромбуљати, ам, v. impf. maultrommeln, cano crembalo.

Дромбуље, f. pl. die Maultrommel, crembalum.

Дроњав, ва, во, lumpig, pannosus.

Дроњак, њка, m. der Lumpen, Lappe, lacinia.

Дроњо, m. der Lumpenkerl, homo pannosus.

Дропити, им, v. pf. ſich niederlaſſen, (ohne zu ſehen, ob der Ort ſauber ꝛc.) humi consido.

Дропља, f. die Trappe, der Trappe, avis tarda, otis tarda Linn.

Дрпање, n. das Reißen, laceratio.

Дрпати, ам, v. impf. reißen, lacero.

Дрпити, им, v. pf. } reißen, lacero.
Дрпнути, нем, v. pf. }

Друг, m. 1) der Gefährte, socius. 2) der Gemahl, der Gatte (für beide Geſchlechter), conjux.

Друга, f. die Gefährtin, socia.

Друга, f. дрво, као велико вретено, што жене конце препредају на њега и плетиво преду, die Zwirnſpindel, fusus duplicandis filis.

Другар, m. vide друг 1.

Другарица, f. vide друга.

Другда, } dann und wann, quandoque.
Другдаш, }

Други, га, го, 1) der andere, alius, alter. 2) der zweite, secundus.

Друговање, n. der Umgang mit Jemand, als ſeinem друг, consuetudo, necessitudo.

Друговати, гујем, v. impf. mit Einem häufig umgehen, ſein друг ſeyn, sodalis sum, utor aliquo familiariter.

Другојачији, чија, чије, anders, verſchieden, alius.

Другом, zum zweiten Mal, altera vice:

„Љубну је једном и другом —

Дружење, n. das Geſellen, sociatio.

Дружина, f. (coll.) die Gefährten, socii.

Дружиница, f. dim. v. дружина.

Дружитисе, имсе, v. r. impf. с ким, ſich geſellen, sociare se.

Дружица, f. dim. v. друга.

Дружичало, n. (у Сријему говоре ружичало, а у Банату побушени понедељник) der zweite Montag nach Oſtern, dies lunae secundus a paschate. На дружичало иду људи (а особито жене) прије подне на гробље те побушавају гробове

од оне године, дијеле за душу, и попови чате молитве и спомињу мртве. На неким мјестима (као н. п. у Негошину и у Рашави) скупесе момчад и ђевојке послије подне на једно мјесто, па играју и дружичајусе (понајвише мушко с мушким, а женско са женским), т. ј. оплету вијенце од врбовије младица, па се кроз те вијенце љубе и мијењају јаја (шарена и црвена), па најпослије промијене и вијенце (метне једно другом на главу) и закунусе да ће бити мушкарци побратими, а женскиње друге (Власи кажу кумача), до оно доба године. Такови се побратими и друге попом назе ту сву годину као браћа и сестре, и у различним играма, и збиљским свађама, помаже једно другоме. Кад опет дође дружичало, онда се ђекоји понове, а ђекоји оставе.

Дружи̏чање, n. das Küßen und Befreunden der Mädchen am zweiten Montage nach Oſtern, amicitiae initio die lunae a paschate secundo, cf. дружичало.

Дружи̏чаписе, амсе, v. r. impf, cf. дружичало.

Дружи̏чији, чија, чије, vide другојачији.

Дру̏м*, m. (δρόμος) велики пут, die Heerſtraße, via regia.

Дру̏штво, n. die Geſellſchaft, societas.

Дрче, f. pl. vide дрчалице.

Дршка̏ње, n. das Hetzen (des Hundes), instigatio.

Дршкати, ам, v. impf. н. п. псето на свиње, ђетзен, instigo.

Дрши̏чић, m. dim. v. држак.

Ду̏х, дуа, m. der Geiſt, spiritus, cf. дук.

Ду̏бак, пка, m. 1) der Gängelwagen, machina qua stare et incedere discunt parvuli. 2) eine Art Kirſchen, cerasi genus.

Дубач̏, m. der Hohlmeißel, das Hohleiſen, scalprum excavatorium.

Ду̏бина, f. die Tiefe, profunditas.

Ду̏бити, им, v. impf. стајати управо, aufrechtſtehen, sto erectus.

Ду̏бица, f. 1) Stadt in öſterr. Kroatien. 2) Stadt in türkiſch Kroatien.

Ду̏бљење, n. das Aufrechtſtehen, statio erecta.

Дубљи̏на, f. vide ду̀бина.

Ду̏бок (comp. ду̏бљи), ка, ко, tief, profundus.

Ду̏бокб (мало и велико), кога, n. Schluchten zwiſchen Schabaz und Belgrad:

„Друга пуче украј Дубокога,
„Даде гласе уза воду Саву —

Дубравац, вца, m. Mannsname, nomen viri.

Ду̏бровачкӣ, ка, ко, ragusaniſch, ragusanus.

Дубро̀вник, m. Ragusa, Ragusium.

Дубро̀вничанин, m. човек из Дубровника.

Дубро̀вничкӣ, ка, ко, vide Дубровачки.

Ду̀вак*, m. der Brautſchleyer, velum nuptiale.

Дува̀н, m. 1) der Tabak, die Tabakpflanze, herba nicotiana. 2) der Rauchtabak, nicotiana fumaria; daher дуванитисе, ſich mit Tabak verſehen; und дувањење.

Дува̀нскӣ, ка, ко, n. p. кеса, Tabaks-, nicotianae.

Дува̀нџија, m. der Tabakraucher, ducens ore nicotianum.

Ду̀вање, n. das Wehen, spiratio, flatus.

Ду̀вар, m. vide зид.

Ду̀вати, ам, v. impf. 1) blaſen, flo. 2) на кога, böſe ſeyn, succenseo.

Ду̀вна, f. die Geiſtliche (Nonne), monialis.

Ду̀вно, m. Stadt in Dalmatien.

Дува̀ње, n. das Beichtvater ſeyn, status confessarii.

Дува̀ти, дувујем, v. impf. и. pf. коме, Beichte hören, ausculto confitentem.

Ду̀г, m. die Geld-Schuld, debitum.

Ду̀г (comp. ду̀жӣ и ду̀љи), га, го, lang, longus; дуга пушка, die Flinte.

Ду̀га, f. der Regenbogen, iris. Срблн кажу, да мушко прође испод дуге, постало би женско, а женско да прође, постало би мушко.

Ду̀га, f. die Daube, tabula.

Ду̀гачак (ду̀гачак), чка, ко, vide дуг.

Ду̀гме, мета, n. der Knopf, globulus fibulatorius.

Дугмѐнце, n. } dim. v. дугме.
Ду̀гмешце, n. }

Ду̀гобра̏њић, m. ein Zuname, cognomen (Langbart).

Дуго̀ва̏ње, n. das Schulden, debitum.

Дугова̀ти, гујем, v. impf. ſchulden, debeo.

Дуговѐчан, чна, но, (Рес. и Срем.) vide дуговјечан.

Дуговѐчан, чна, но, (Ерц.) dauernd, diuturnus.

Дугоно̀кт, та, то, langnägelig, unguium longorum:

„Доведи ми дугонокту другу
„Да прокопа на врашилу трубу. —

Ду̀гоња, f. ein großer, langer Mann, longus homo, Longinus.

Дугорѐп, па, по, langgeſchwänzt, caudatus, caudae longae: за вишорогиње волова и дугорепиње крава (кад напијају).

Дугу̀љаст, та, то, } länglich, ob-
Дугу̀љаш, та, то, } longus.

Ду̀д, m. der Maulbeerbaum, morus.
Ду̀да; f. } eine hohle Röhre, für die
Дудâљка, f. } Kinder als Pfeife, fistula.
Ду̀дња, f. die Maulbeere, morum.
Ду̀дов, ва, во, vom Maulbeerbaum, mori, morinus.
Ду̀довина, f. Maulbeerholz, lignum morinum (?).
Ду̀ж, f. die Länge, longitudo: и уз дуж и попријеко.
Ду̀жан, жна, но, ſchuldig, qui debet.
Ду̀жд, m. (стн.) der Doge, dux Venetiarum;
„У онога дужда Млетачкога —
Ду̀ждев, ва, во, des Dogen, ducis Veneti:
„Сад ће изић' те дуждеве слуге —
Ду̀ждевић, m. der junge Doge, filius ducis Venetiarum:
„Иде селе оседлај ми коња,
„Дуждевић ме у сватове зове —
Ду̀ждевњâк, m. бурњак, Salamander, Salamandra. Кад је (или кад ће да удари) киша, онда дуждевњак бјежи од воде уз брдо: а кад је суша, онда иде низ брдо к води.
Ду̀жење, n. die Behauptung, daß jemand einem etwas ſchulde, assertio debiti.
Ду̀жи, f. pl. намастир у Ерцеговини (може бити да је сад и пуст?).
Дужѝна, f. die Länge, longitudo.
Ду̀жити, им, v. impf. кога, behaupten, daß einer ſchulde, dico mihi deberi.
Дужнѝк, m. 1) der Schuldner, debitor. 2) der Gläubiger, creditor: не смије од дужнѝка да дође кући.
Ду̀жност, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан. по варошима) die Pflicht, officium.
Ду̀ја, m. (Рес. и Срем.) vide дујо.
Ду̀јак, m. Mannsname, nomen viri.
Ду̀јо, m. (Ерц.) hyp. v. дуовник.
Ду̀к, m. vide ду.
Ду̀ка, m. Mannsname, nomen viri.
Ду̀кадин, m. Mannsname, nomen viri.
Ду̀кат, m. der Dukaten, numus ducatus, aureus.
Ду̀катић, m. dim. v. дукат.
Ду̀катнѝ, на, но, n. п. златно, Dukaten-, ducatinus (?).
Ду̀лац, лца, m. цијев, што се дува на њу у гадљарску мјешину, die Dudelſackröhre, calamus utriculi musici.
Дулвѐду̀, (acc.) in der Redensart: ја говорим, а они у дулведу, er achtet gar nicht darauf, non audit.
Дуља̂ње, n. das Länger-werden, (z. B. des Tages im Sommer), prolongatio.
Ду̀љати, ам, v. impf. н. п. дан, länger werden (vom Tage) longior fio.
Дуљина, f. vide дужина.
Ду̀мен* m. vide корман.
Ду̀менисâње, n. das Steuern, gubernavim.
Думѐнисати, ишем, vide кормањити.
Думенција*, m. der Steuermann, gubernator (navis). cf. корманош.
Ду̀млек, m. Art Zuckermelone, cucurbitae (Linn.) genus.
Ду̀нав, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide Дунаво.
Ду̀наво, n. die Donau, Danubius.
Дунâвски (Дунавскй), ка, ко, n. п. вода, Donau-, Danubii.
Ду̀ндар*, m. гомила људи, ein Haufe Leute, multitudo.
Ду̀нђер*, m. } der Zimmermann, fa-
Ду̀нђерин*, m. } ber tignarius, cf. дрвођеља.
Дунђерисâње, n. das Zimmern, fabricatio.
Дунђѐрисати, ишем, v. impf. Zimmern, fabricor.
Дунђѐрлук*, m. das Zimmermannshandwerk, Zimmerhandwerk, ars tignaria.
Ду̀нђеров, ва, во, des Zimmermannes, fabri tignarii.
Ду̀нђерски, ка, ко 1) Zimmermanns-, tignarius. 2) adv. wie ein Zimmermann, more tignarii.
Ду̀нути, нем, v. pf. blaſen, flo, spiro.
Ду̀ња, f. vide гуња.
Дуовâње, m. vide дувовање.
Дуова̀ти, дувујем, vide дувовати.
Ду̀ови, m. pl. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide Тројице.
Ду̀овни, на, но, geiſtlich, spiritualis: оче дуовни! — cf. варење.
Ду̀овнѝк, m. der Beichtvater, confessarius.
Ду̀пе, пета, n. vide гузица.
Дупѐнце, n. dim. v. дупе.
Дупкѐ, aufrecht, erecte.
Ду̀пља, f. рупа у дрвету, ђе се могу лећи птице или чеде, eine Baumhöhle, cava arbor. Каква је дупља, онаке и чеде излијећу (или: каква је дупља, добре чеде излијећу).
Дупља̂ш, m. m. j. голуб, die Holztaube, Lochtaube, columba lignorum Linn. Србѝли кажу да голуб дупљаш говори, кад гуче: „Сиј лук, сиј лук" (т. ј. да је већ вријеме сијати лук, кад он у пролеће долети и стане гукати); а грнчњаш: „Шта ти ту чиниш проклети попе, код туђе жене, код туђе ђеце."
Ду̀пстн, дубем, v. impf. aushöhlen, cavo.
Ду̀р*, } стани! halt! siste gradum,
Ду̀ра, }

Дура̑ње, n. das Ausdauern, patientia, duratio. cf. трпљење.

Ду̀рати, ам, v. impf., ausdauern, duro, cf. трпљети.

Ду̀рбак*, m. ein Foppwort (wörtlich ſieh und ſieh), wenn man auf die Frage, was iſt das? nicht das Rechte antworten will; nomen fictum rei, quam non vis dicere:

А. Шта је то?

Б. Дурбак.

Auch ſagt die Mutter zum Kinde: оћеш дурбака?

Дурбӣн*, m. das Fernrohr, telescopium.

Ду̀рма*, adv. unaufhörlich, continuo, cf. једнако.

Дурмӣтор, m. Gebirge in der Herzegowina.

Дурновѝт, та, то, vide дрновит.

Дурнутисе, немсе, vide дрнутисе.

Дурӯга, f. vide мотка, батина.

Ду̀тлити, им, v. impf. recht wacker ſaugen, sugo fortiter (beſonders von Ferkeln).

Дутљѐње (дутлѐње), n. das ſtarke Saugen, mammillarum attractio, suctio fortior.

Дућа̑н*, m. der Laden, taberna.

Дућа̀нац, нца, m. } dim. v. дућан.
Дућа̀нић, m. }

Дућа̑нскӣ, ка, ко, Laden-, tabernae.

Дућа̑нџија*, m. ein Kaufmann, der einen Laden hält, tabernarius.

Ду̀ша, f. die Seele, anima. Два без душе, трећи без главе.

Ду̀шак, шка. m. ein Zug (im Trinken), tractus: попити на један душак.

Ду̀шан, m. Mannsname, nomen viri.

Душе̑ван, вна, но, n. п. човек, gottesfürchtig, religiös, pius, religiosus.

Ду̀шек*, m. eine Matratze, stragulum.

Ду̀шекла̑к*, m. der Bettkaſten, armarium stragulorum.

Ду̀шица, f. das Seelchen, animula.

Ду̀шица, m. Mannsname, nomen viri.

Ду̀шко, m. (ст.) hyp. von душа, animula, animulus:

„Болан душко покваси ми уста —

Душнӣк, m. die Luftröhre, asteria trachea.

Душма̑н*, m. } vide непријатељ.
Ду̀шмании, m. }

Душма̑нлук*, m. vide непријатељство.

Душма̑нскӣ, ка, ко, vide непријатељски.

Ђ.

Ђа, ђа! Lockungslaut für's Pferd, sonus alliciendi equum.

Ђаво̑, вола, m. vide враг.

Ђаво̀лак, лка, m. hyp. v. ђаво. Узео калуђер Светогорац мало дијете мушко (док још није знало за се) па га однијо у Свету гору, и тамо га одранио и научио књизи. Кад му је било већ око 18 година, онда га поведе уза се, као ђака, и пође амо у свијет да пише. Кад дођу у прво село, ато ђевојке уватиле коло па играју (ваља да је била нека ђурђева, или какво весеље). Кад угледа ђак ђевојке, зачудисе каква су то створења, па онако мало као весео и зачуђен упита калуђера: „Шта је оно дуовниче! шта је оно?“ А калуђер као намргођен одговори му: „Не гледај онамо синко, нити питај шта је: оно је ђаво.“ Онда ђак најумиљатијим гласом рече: „Дела дуовниче, Бога ти! да купимо онога једног ђаволка, па да га повеземо намастиру.“

Ђаволя̑н, m. vide враголан.

Ђаволаст, та, то, vide враголаст.

Ђаво̀лити, им, vide враголити.

Ђаволисање, n. vide враговање.

Ђаволисати, лишем, vide враговати.

Ђаво̀лица, f. враголица, жена, или ђевојка, која ђаволи, die Teufelin, (muthwilliges Frauenzimmer), femina petulantior.

Ђаво̀лскӣ, ка, ко, vide врашки.

Ђаво̀лство, n. vide враголство.

Ђаво̀ле, чета, n. das Teufelein, parvus diabolus.

Ђаво̀лчић, m. dim. v. ђаво:

„Са прапорчићи, са ђаволчићи —

Ђаво̀љӣ, ља, ље, vide вражји.

Ђа̑ђа, zuweilen, interdum.

Ђађа̑ш, vide ђађа.

Ђа̑к, m. der Student, literarum studiosus (von diaconus, wie im lingriſchen).

Ђа̀кела, f. augm. v. ђак.

Ђа̀ков, ва, во, des Studenten, studiosi.

Ђа̑ковица, f. варош у Метохији: Ђа̑ковичанин, човек из Ђаковице. Ђа̑ковичкӣ, ка, ко, von Ђаковица.

Ђа̑кон, m. der Diakon, diaconus.

Ђаконија, f. die bewirthung, lautitia:

„Донесоше вино и ракију,

„И лијепу сваку ђаконију —

Ђаконисање, n. das Wohlleben, vita luxuriosa.

Бакони́сати, нишем, v. impf. јести, частитисе, wohlleben, vitam jucundam duco: или ћемо ђаконисати, или ћемо враголисати (у приповијетки)?

Бако́нити, им, v. impf. zum Diakon weihen, consecro diaconum.

Бако́нитисе, имсе, v. r. impf. zum Diakon geweiht werden, consecror diaconus.

Бако́нов, ва, во, des Diakons, Diaconi.

Бако́новица, f. des Diakons Frau, uxor diaconi.

Бако́нскй, ка, ко, 1) diakoniſch, diaconicus. 2) adv. wie ein Diakon, ut diaconus.

Бако́ньење, n. das Weihen zum Diakon, consecratio diaconi.

Бакўштй, cf. варење.

Бау́р*, m. } der Ungläubige, infidelis

Бау́рин, m. } (non Turca):

„Нек' се диже тућн ђаурина:

„Ђаури нам тешко додијаше —

Бâче, чета, n. ein Studentchen, parvulus literarum studiosus.

Бâчење, n. das Studentwerden, frequentatio scholarum.

Бâчина, f. vide ђакела.

Бâчитисе, имсе, v. r. impf. Student werden, studere literis.

Бâчкй, ка, ко, 1) ſtudentiſch, studiosorum. 2) adv. auf Studenten Art, ſtudentiſch, studiosorum more.

Бѐ, (Ерц.) 1) wo, ubi: ђе си био? 2) daß, quod: ej ће не знадо —:

„Тад' се Дмитар бјеше осјетио

„Бе ће љуба брата отровати —

3) wie, der, qui (aut per participium praesentis):

„Ал' ето ти Асан-паше с војском

„Бе он води дван'ест иљад' војске —

Бе́бра*, f. ein Beutel (von Ziegenhaar), um Pferde, oder auch Badende zu reiben, strigilis genus.

Бевђи́р*, m. 1) der durchlöcherte metallene Deckel des Waſchbeckens, operculum pelvis perforatum, 2) ein ähnliches Werkzeug in der Küche, cribri genus.

Бевер, m. (Ерц.) 1) der Schwager, (des Ehemanns Bruder), levir. 2) ручни ђевер, der Brautführer, paranymphus. 3) der Secundant (im Duell), amicus, adjutor:

„Па ђевери од њи одступише,

„А они се ударат' стадоше —

Бевери́вање, n. (Ерц.) das Brautführer ſeyn, officium paranymphi.

Бевеѣвати, рујем, v. impf. u. pf. (Ерц.) Brautführer ſeyn, sum paranymphus.

Бе́веров, ва, во, (Ерц.) 1) des Schwagers, leviri. 2) des Brautführers, paranymphi. 3) des Secundanten, amici.

Бевёрскй, ка, ко, 1) des ђевер. 2) adv. nach ſeiner Art, leviri, paranymphi, amici.

Бевёрство, n. (Ерц.) die Brautführerſchaft, paranymphatus: зове ме у ђеверство.

Бевёруша, f. (Ерц.) des Brautführers-Frau, uxor paranymphi.

Бевёрушин, на, но, (Ерц.) der Frau des Brautführers, uxoris paranymphi.

Бе́вица, f. (Ерц.) vide ђевојка:

„Пјевала тица пјевица:

„Шшо ће старцу ђевица,

„А младићу бабица.

Бевовâње (ђевовâње), n. (Ерц.) das Mädchenthum, der Mädchenſtand, virginitas:

„Бевовање моје царовање —

Бевовати, ђевујем, v. impf. (Ерц.) Jungfrau ſeyn, virgo sum.

Бе́војачкй, ка, ко, (Ерц.) 1) mädchenhaft, puellaris. 2) adv. mädchenhaft, more puellae.

Бевојка, f. (Ерц.) das Mädchen, puella.

Бевојчење, n. (Ерц.) das Anſtellen, als ob man ein Mädchen wäre, simulatio aetatis aut status puellaris.

Бевојчин, на, но, (Ерц.) des Mädchens, puellae.

Бевојчина, f. augm. v. ђевојка.

Бевојчити, им, v. impf. (Ерц.) als Mädchen begrüßen, saluto pro puella.

Бевојчитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) ſich als Mädchen anſtellen, puellam se ostentare.

Бевојчица, f. dim. v. ђевојка, das Mädlein, puellula.

Бевојчурина, f. vide ђевојчина.

Бе́гођ, (Ерц.) 1) wo immer, ubicumque. 2) irgend wann, aliquando, quandoque: доћи ћу ти ђегођ, кад узимам кад.

Бе́д, m. (Ерц.) der Großvater, avus.

Бе́дов, ва, во, (Ерц.) des Großvaters, avi.

Бе́довина, f. (Ерц.) das Erbe vom Großvater, hereditas avita, patrimonium avitum.

Бейсија*, f. (ст.) vide одијело:

„На њему је ђузел ђеисија —

Бе́ко, m. (Ерц.) hyp. v. ђед.

Бе́који, која, које, (Ерц.) mancher, aliquis.

Бе́ло, n. (Ерц.) die That, facinus. Изиђиће ђело на виђело.

Бељâње, n. (Ерц.) das Schnitzeln, sectio minuta.

Ъе̏љаоница, f. (Ерц.) die Schnitzbank, sella sectoria.

Ъе̏љати, ам, v. impf. ſchnitzeln, seco minutatim.

Ъељка̏ње, n. dim. v. ђељање.

Ъе̏љкати, ам, dim. v. ђељати.

Ъе̏м*, m. оно гвожђе на узди, што стоји коњу у зубима и око уста, das Gebiß am Zaum, frenum.

Ъе̏мија*, f. vide лађа.

Ъе̏мудра̏го, (Ерц.) wo immer, ubivis.

Ъе̏не*, ziemlich, fere, sic satis.

Ъе̏нути, нем. vide ћести.

Ъе̏рам*, рма, m. der Kraḥn bey den Landbrunnen, machina putealis.

Ъерда̑н*, m. das Halsband, monile.

Ъерда̑ник, m. dim. v. ђердан.

Ъерда̑н*, m. eine Gegend in der Donau, (Klippe), scopulus (in Danubio). Срблн познају два ђердапа у Дунаву, т. ј. доњи и горњи. Доњи је између Кладова и Ршаве, а горњи код Пореча.

Ъе̏рђеф*, m. der Stickrahmen, jugum.

Ъе̏рчек*, eben recht, (a propos), quoniam de hac re loquimur. cf. збиља.

Ъе̏сти, (говорисе и ђенути), ђедем (и ђенем), v. impf. (Ерц.) m. j. сијено, aufſchobern, in acervum colligo.

Ъе̏сти, ђедем, v. impf. (Ерц.) thun, ſtellen, legen, pono: куда си ђео новце?

Ъе̏тао, тла, m. (Ерц.) der Specht, picus.

Ъе̏телина, f. (Ерц.) der Klee, trifolium.

Ъете́нце (ђете̏нце), n. dim. hyp. v. дијете.

Ъе̏тешце, n. vide ђетенце.

Ъе̏тињёње, n. (Ерц.) das Kindiſchſeyn, puerilitas.

Ъе̏тињи, ња, ње, (Ерц.) Kinder-, puerilis.

Ъе̏тињити, им, v. impf. (Ерц.) kindiſch ſeyn, pueriliter facio.

Ъетињство, n. (Ерц.) die Kindheit, infantia, pueritia.

Ъе̏тић, m. (Ерц.) 1) das Mannsbild, (verheirateter) Mann, vir: н. п. не ма ђетића код куће (кажу жене кад не ма људи код куће). 2) der Mann, Held, vir, vir fortis:

„Намјерисе ђетић на ђетића —

Ъе̏тлић, m. (Ерц.) der junge Specht, pullus pici.

Ъе̏ца, f. (coll. Ерц.) die Kinder, pueri, liberi, proles (sing.).

Ъеџе̏рма, f. eine Art Weiſe (ohne Aermel), tunicae genus. cf. јечерма.

Ъе̏чији, на, но, (Ерц.) Kinder-, pueriſch, liberum.

Ъе̏чина, f. augm. v. ђеца.

Ъе̏чица, f. dim. v. ђеца.

Ъечу́рлија, f. vide ђечина.

Ъе̏што, (Ерц.) hier und da, irgendwo, passim, alicubi.

Ъи̏ђша, f. намјестир у Фрушкој гори.

Ъи́да, f. hyp. v. ђидија:

„Море ђидо Раде каурине! —

Ъи́ди*, in der Redensart: aj ђиди! ſchön, trefflich! pulcre: aj ђиди коњ! aj ђиди момак! aj ђиди ђевојка! aj ђиди купус! aj ђиди месо! и т. д.

Ъи́дија*, f. састаласе курва и ђидија;

„Нуто ђидије ђе намигује —

„Нека ђидија зубима чупа —

Ъи́ђер, m. само у овој по кочници:

„Калуђере ђиђере!

„Не ђиђери браде;

„Не дамо ни Маре,

„Ни у колу Саре.

Ъи́ђерити, им, v. impf. cf. ђиђер.

Ъи́ђеров, ва, во, (ст.)

„Ови двори паунови

„А пенџери ђиђерови —

Ъи́ђува*, f. die Glasperle überhaupt, margarita vitrea.

Ъи́ђувица, f. } dim. v. ђиђува.

Ъи́ђушица, f. }

Ъи́пан, m. amaranthus blitum Linn.

Ъи́пање, n. das Springen, saltatio.

Ъи́пати, ам, v. impf. скакати, ſpringen, salto.

Ъи́пити, им, v. pf. ſpringen, salio.

Бо́га, (Рес. и Срем.) vide ђого.

Бо́гат*, m. der Schimmel, equus albus. cf. бијелац.

Бо́гаташ, ша, шо, н. п. коњ, Schimmel-, equus albus.

Бо́гатов, ва, во, des Schimmels, equi albi.

Бо́ги́н, m. vide ђогат:

„Па посједе својега ђогина —

Бо́гин, на, но, des ђога, equi albi.

Бо́го, (Ерц.) hyp. v. ђогат.

Бо́гуша, f. ђогатаста кобила, die Schimmelſtutte, equa alba.

Бо́гушин, на, но, der Schimmelſtute, equae albae.

Бо́ја, als adv. mein' ich, etwa, opinor: и он се ђоја опрема; он ђоја мисли да ми то не знамо (cf. бојаги).

Бо́ка, m. (Рес. и Срем.) vide Боко.

Бо́ко, m. (Ерц.) hyp. v. Борђије.

Бо́н, m. der Sohle, corium solea efficiendis.

Бо́нија, m. (ст.) Eugen, Eugenius (z. B. in dem Liede von Patriarchen Чарнојевић):

„Поред мога Бонаје принципа —

Бо́рда, f. (ст.) vide сабља:

„О бедри му она ошпра ђорда —

Бо̏рђе, m. vide Борђије.

Бо̏рђија, m. } Georg, Georgius.
Бо̏рђије, m. }

Бо̏рнуписе, немсе, v. r. pf. ђорнуосе мало, m. j. опиосе.

Бу̏бре*, рета, n. der Dünger, stercus. vide гној.

Бу̏бревит, та, то, gut gedüngt, bene stercoratus.

Бу̏брење, n. das Düngen, stercoratio.

Бу̏брити, им, v. impf. düngen, stercoro.

Бувегија*, m. vide младоженја.

Бувегијин, на, но, des Bräutigams, sponsi.

Бу̏вез*, adj. indecl. rosenfarben, roseus. cf. ружичаст.

Бувезлија*, f. m. j. свила, Art rosenfarbne Seide, serici rosei genus:
„Увезла сам три дуката злата
„И четири свиле ђувезлије —

Бувендија*, f. die Sklavinn eines Kerdschali=, latronis turcici serva.

Бувендијски, ка, ко, } 1) einer ђувендија. 2) adv. wie eine ђувендија.
Бувендијски, ка, ко, }

Бу̏вече*, ета, n. 1) земљан суд (као здјела), што се у њему пече месо у пећи; 2) оно месо.

Бу̏гум*, m. ein großer kupferner Wasserkrug, vas aquarium aeneum:
„Ко донесе воде у ђугуму
„Да се њему по жут дукат даде —

Бу̏зел*, indecl. (cm.) schön, pulcer:
„На њему је ђузел ђеиспја —

Бу̏ка, m. (Рес. и Срем.) vide Буко.

Бу̏ка, f. Frauenname, nomen feminae.

Бу̏кан, m. Mannsname, nomen viri.

Бу̏канчић, m. dim. v. Букан.

Бу̏кна, f. Frauenname, nomen feminae.

Бу̏ко, m. (Ерц.) Mannsname (hyp. v. Букан?), nomen viri.

Бул*, m. 1) vide ружа. 2) artemisia annua Linn.

Булабија*, f. eine Art rother, süsser Aepfel, mali genus.

Булвезлија*, f. m. j. свила, vide ђувезлија.

Бу̏ле*, лета, n. Kanonenkugel, globulus tormentarius.

Бу̏лс*; } das Rosenwasser, aqua rosarum:
Бу̏лса; }
„Златом везен, у ђулсу уб'јељен —

Бу̏ле, лета, n. vide ђуле.

Бу̏р, m. die Stadt Rab, Jaurinum.

Бу̏ра, m. (Рес. и Срем.) vide Буро.

Бу̏рађ, рђа, m. Georg, Georgius.

Бу̏рашин, m. Mannsname, nomen viri.

Бу̏рђев дан, m. der Georgi=Tag, festus dies S. Georgii. На Бурђев дан у јутру, прије сунца, почињусе први пут купати. Мушкарци се понајвише купају у потоку, а жене и ђевојке донесу у вече кући о мајске (да се од њи свако зло и неваљалштина отресе и отпадне, као омаја од кола), и метну у њу свакојака биља, а особито селена, те преноћи, па се у јутру њом купају у градини код селена и код осталог цвијећа. Прије Бурђева дне не ваља селен брати нити мирисати, а на Бурђев дан свако узме по један стручак те омирише и зађене за појас, или (ђевојке и младе) за ђердан. Прије Бурђева дне кажу да не ваља јести јагњећега меса, а на Бурђев дан сваки (особито по варошима, као у Бијограду, Смедереву, Пожаревцу и т. д.) треба да заколе по једно јагње код своје куће. На Бурђев дан не ваља спавати (да не боли глава); ако ли који спава, а он треба на Марков дан (25. април) да одспава на ономе истом мјесту.

„Бурђев данак ајдучки састанак.

Бу̏рђеви стубови (ступови), m. pl. намастир (у Ерцеговини? или у Старом Влаш?)

Бурђевски, ка, ко, n. p. мјесец, киша, Georgi=, S. Georgii.

Бу̏ргђевштак, m. der den heil. Georg feiert, cliens S. Georgii.

Бу̏рђија, f. Frauenname, nomen feminae.

Бу̏рђић, m. Klein=Georgy (den 3ten Nov.).

Бу̏рђица, f. die Mayblume, convallaria majalis Linn.

Бу̏рин петак, на петка, m. o Бурину петку, den 30. Feb. ad calendas graecas.

Бу̏рисав, m. Mannsname, nomen viri.

Бу̏рисава, Frauenname, nomen feminae.

Бу̏рица, m. Mannsname, nomen viri.

Бу̏рко, m. Mannsname, nomen viri.

Бу̏ро, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Бу̏туре, in Bausch und Bogen, per aversionem.

Бу̏турија, f. die Bauscharbeit, opera per aversionem.

Бу̏туриће, vide ђутуре.

Бу̏туричар, m. der Bauschpächter, redemtor per aversionem.

Бу̏туричарев, ва, во, vide ђутуричаров.

Бу̏туричарка, f. die Bauschpächterin, redemtoris uxor: redemtrix.

Бу̏туричаров, ва, во, des Bauschpächters, redemtoris per avertionem.

Е.

Е, he he,
Евáнђелије, n. } das Evangelium, evan-
Евáнђеље, n. } gelium.
Евê (у Ресави и у Лијевчу), vide ево.
Евêњка, f. ein Strauß von Weinreisern, mit Trauben, fasciculus sarmentorum.
Ёво, sieh, da, en. cf. ено.
Ёгав, ва, во, krumm, fehlerhaft, pravus:
„Нат'че калпак на ћелаву главу,
„Мор доламу на грбава леђа,
„Жуте чизме на егаве ноге —
Ёгбеша*, n. vide бисаге.
Ёгеде, f. pl. die deutsche Geige, fides germanicae.
Ёда, 1) fragende Partikel: еда га нађе? hast du ihn gefunden? invenisti eum? еда што? 2) wünschend: еда Бог да те не дође; еда Бога и среће; еда Бог да вода га однијела.
Едрёне, нета, n. Adrianopel, Adrianopolis:
„Пуче пушка, пуче друга, у Едренету
Ёј! ey, hei, heus.
Ёјвалâ, geborsamer Diener! salve servo tuo! Свакој шуши ејвала, оста глава ћелава; Ёјвала ти мени.
Ёкање, n. das Ey! sagen, responsio voce E!
Ёкати, ечем, v. impf. } eh! sagen,
Ёкнути, нем, v. pf. } dico he?
Ёксёр*, m. гвозден клин, der Nagel clavus.
Ёксик*, мање, weniger, minus: двије оке педесет драма ексик (m. j. мање); овај је дукат ексик (nicht vollwichtig).
Ёксиклук, m. 1) der Abgang, z. B. an Gewichte: да одбијемо ексиклук. 2) Schlechte Wendung unsrer Sachen (als Strafe des Himmels wegen einer Sünde): убио га ексиклук. cf. назадак.
Ёксичан, чна, но, n. p. дукат, мјера, nicht voll, deminutus.
Ёлбетенâ*, vide да ако.
Еле, 1) halt, einmal, quid multa? а не знам куд је опиљао, еле га између нас нестаде;
„Еле Турци Мачву прегазише —
2) ey, ey? ihau, ihau? interjectio incredulitatis: en hominem! n. p.
А. Јеси ли био данас код њега?
Б. Нијесам.
А. Еле, еле?
Ёлкен*, m. das Segel, velum.
Елчија*, m. der Gesandte, legatus, orator.
Ёља, f. hyp. v. ељда. n. p. у приповијетки:
Ерo: Што велиш ељо?
Ељда: Плети кош Ерo —
Ёљда, f. der Buchweizen, polygonum fagopyrum Linn.
Ём, sowohl — als auch, tc. et — et: ем је скупо, ем неваљало. cf. буд, туд.
Емâн*, m. vide амâн.
Ёмшерија*, m. vide земљак.
Ёмшеријин, на, но, landsmännisch, popularis.
Ёмшо, m. hyp. v. емшерија.
Енглёз, m. der Engländer, Anglus.
Енглёскâ, f. vide Енглија 1.
Енглёскӣ, ка, ко, vide Енглијски.
Енê (у Ресави и у Лијевчу), vide ено.
Ендёзе*, зета, n. vide аршин:
„У дубину пристa ендезета —
Ёндек, m. der Graben, fossa.
Ёно, sieh da! en! ево мени, ето теби, а ено њему.
Епáрхија, f. die Eparchie, Diöcese, dioecesis.
Ёра, m. (Рес. и Срем.) vide Ерo.
Ерâк, m. Mannsname, nomen viri; Ни куди Ерâка, ни хвали Петака: оба су брата једнака.
Ергёла, f. eine Heerde Pferde, grex equorum.
Ёрдељ, m. Siebenbürgen, Transilvania.
Ердељскӣ (Ёрдељскӣ), ка, ко, 1) siebenbürgisch, transilvanus. 2) adv. siebenbürgisch, more Transilvano.
Ерёза*, f. der Haken, über den ein Hängeschloß angebracht wird, obex serae?
Ерёнде*, дета, n. vide прешица 1. То ти ротква, а ерёнде зуби, sagt man zu einem der gefarzt hat, accinunt ei qui crepedit.
Ёрци, на, но, des Ерa, hercegovinensis.
Ёркиња, f. vide Ерцеговка.
Ёро, m. vide Ерцеговац.
Ёрскӣ, ка, ко, vide Ерцеговачки.
Ёрцег Стјепан (Ерцеговци говоре и Шћепан), m. (ст.) Herzog Stephan, Dux Stephanus:
„Маче војску Ерцеже Стјепане —
Ёрцеговац, вца, m. ein Herzegower, hercegovinensis.
Ёрцеговачкӣ, ка, ко, 1) herzegowisch, hercegovinensis 2) adv. more hercegovinensi.
Ёрцеговина, f. dir. Herzegowina, hercegovina, ducatus s. Sabbae.
Ёрцеговка, f. die Herzegowinerin, mulier e ducatu s. Sabbae.
Ёрцеговче, чета, n. der junge Herzegowiner, puer e ducatu s. sabbae.
Есâп*, m. vide рачун 1.
Есáпити, им, v. impf. 1) vide рачу-

нити. 2) glauben, auf etwas rechnen, puto, cf. мислити.
Еса́питисе, имсе, vide рачунитисе.
Еса́ньење, n. vide рачуњење.
Еспа́п, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide роба.
Ешѐ, (у Ресави и у Лиješву) vide ето.
Ѐто, ſieh da, en! cf. ено.
Ѐтоти (ето ти), ſieh da, en tibi.
Ефѐндија*, m. Titel eines türkiſchen Gelehrten (Kadi oder Chodſcha), Dominus.
Ефѐндијин, на, но, des ефендија, Domini.
Ефѐндијница, f. die Frau des ефендија, uxor Domini.
Ефендијѝскӣ, ка, ко, } 1) der ефен-
Ефендијскӣ, ка, ко, } дије, Doctorum. 2) adv. wie ein ефендија, more Doctoris.
Ефѐнди-кадија, m. Herr Richter, Doctor Richter, judex:
„Суди право ефенди-кадија,
„Суди право, тако био здраво —
Ѐшак*, шка, m. das Außerſichſeyn, ſey es vor Entzückung, oder Schmerz, ecstasis:
„Кад то чуо Чупићу Стојане,
„Од ешка му задрктала рука —
Ѐшкут, m. (у Сријему и у Бачкој) der Dorfſchulz, judex pagi.
Ѐшкутов, ва, во, des ешкут, judicis pagani.
Ѐшкутија, f. (у Сријему и у Бачкој) die Execution, executio violenta.

Ж.

Жа̀ба, f. der Froſch, rana.
Жабѐтина, f. augm. v. жаба.
Жа̀бић, m. der junge Froſch (Froſchwurm), ranula.
Жа̀бица, f. 1) dim. Fröſchlein, ranula. 2) eine Verzierung am obern Theile des Piſtolenſchaftes, pars ornatus pistolae.
Жа̀бљӣ, ља, ље, Froſch-, ranae et ranarum.
Жабњѝк, m. жабља јаја, што се у пролеће налазе по води око камења, das Froſchleich (die Froſcheyer), ova ranarum.
Жабу́рина, f. vide жабетина.
Жа̀лац, лца, m. der Stachel, aculeus.
Жа̀лити, им, v. impf. 1) кога, betrauern, lugeo 2) bedauern, miseror. 3) што, bedauern, doleo. 4) на кога, wem gram ſeyn, succenseo. 5) на кога, Verdacht haben, suspicor.
Жа̀литисе, имсе, v. r. impf. на кога, ſich beklagen über jemand, accuso aliquem.
Жа̀лосан, сна, но, vide жалостан.
Жало̀ст, f. die Traurigkeit, Schmerz, dolor, luctus.
Жа̀лостан, сна, но, betrübt, tristis.
Жа̀лостив, ва, во, mitleidig, miserens.
Жа̀о, leid: жао ми је, doleo, es iſt mir leid, es thut mir leid; жао ми је на њега, ich habe Verdacht auf ihn, suspicor de illo. 2) ich bin ihm gram, succenseo illi:
„Равно поље жао ми је на те:
„Јер мој драги отиде низа те —
Жа̀ока, f. vide жалац.
Жа̀р, m. glühende Kohlen (die Glut), pruna.
Жа́ра, f. vide коприва.
Жарач, m. die Ofenſtange, pertica fornacalis.
Жа̀рење, n. 1) das Glühend machen, candefactio. 2) das Brennen der Brennneſſeln, ustio urticae.
Жа̀рило, n. vide жарач.
Жа̀рити, им, v. impf. 1) и, п. пећ, glühend machen, candefacio. 2) коприве жаре, brennen, uro.
Жа̀рко, m. Mannsname, nomen viri.
Жа̀цнути, нем, v. pf. ſtechen, pungo wie die Biene.
Жба̀н, m. eine hölzerne Kanne, vas aquarium ligneum, cf. цбан.
Жва̀ле, f. pl. das Gebiß am Zaume, frenum.
Жва̀тање, n. das Käuen, manducatio.
Жва̀тати, ваћем, v. impf. käuen, mando.
Жврк, m. 1) das Mädchen an den Sporen, rotula calcarium. 2) cf. радиш.
Жврк̀но, n. (im gemeinen Scherze) das Arſchloch), podicis fissura.
Жга̀нци, нца, m. pl. (öſterr. der Sterz) eine Art Polenta, polentae genus.
Ждера̀ње, n. 1) des Schlucken, glutitio (?) 2) das Freſſen, voratio.
Ждѐрати, рем, v. impf. 1) ſchlingen, glutio. 2) freſſen, voro.
Ждлѐб, m. (Рес. и Срем.) vide жлеб.
Ждлијеб, m. (Ерц.) vide жлијеб.
Ждра̀л, m. } der Kranich, grus.
Ждра̀о, рала, m. }
Ждреба̀д, f. (coll.) die Füllen, pulli equini.
Ждребац, пца, m. (Рес. и Срем.) vide ждријебац.
Ждребѐ, бета, n. (Рес. и Срем.) vide ждријебе.
Ждребе́нце (ждребе́нце), нца, n. dim. v. ждребе und ждријебе.
Ждребе́ћӣ̀, ћа, ће, des ждребе, pullinus.
Ждребе́ћӣ̀ зуб, der Füllenzahn, dens pulli equulei.

Ждребећи, ћа, ће, Füllen=, pullorum equinorum.
Ждребеће, ета, n. vide ждребенце.
Ждребити, им, (Рес. и Срем.) vide ждријебити.
Ждребитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide ждријебитисе.
Ждребица, f. ein weibliches Füllen, ein Stutenfüllen, equula (?).
Ждребичица, f. dim. v. ждребица.
Ждребљење, n. (Рес. и Срем.) vide ждријебљење.
Ждрепчанић, m. cf. јармак.
Ждрепчић, m, dim. v. ждријебац und ждребац.
Ждријебац, пца, m. (Ерц.) ein junger Hengst, admissarius juvenis.
Ждријебе, ждребета, n. (Ерц.) das Füllen, pullus equi.
Ждријебити, им, v. impf. (Ерц.) ein Fullen werfen (gebären), pario: ова кобила ждријеби све мушку ждребад.
Ждријебитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) ein Füllen werfen (gebären), pario: ова се кобила ждријеби сваке године.
Ждријебљење, n. (Ерц.) das Füllenwerfen, partus equae.
Ждријело, n. (у Ерц.) der Engpaß, fauces: ко је витез, потеци на ждријело. cf. богаз, кланац.
Жђела, f. (Ерц.) eine hölzerne Schüssel, scutella. cf. здјела.
Жевкање, n. } das Beißen, latratus
Жевкарење, n. } lenis.
Жевкарити, им, v. impf. } beißen, latro
Жевкати, ам, v. impf. } leniter.
Жедан, дна, но, durstig, sitibundus.
Жеднети, ним, (Рес.) vide жедњети.
Жеднити, им, (Срем.) vide жедњети.
Жедњети, ним, v. impf. (Ерц.) durstig werden, sitio.
Жеђ, f. } der Durst, sitis.
Жеђа, f. }
Жеђца (жеца), f. dim. v. жеђ.
Жежељ, m. ein Anbindstock für die Schafhunde, baculas alligando molosso. Жежељ је као по дугачак и по дебео штап; један се крај од њега свеже псетету за огрлак, а други за колац (да не би псето прегрызло узицу — кад не ма ланца). — Љутит као пас у жежељу.
Жежење, n. das Brennen, ustio.
Желити, им, (Срем.) vide жељети.
Желудац, желуца, m. der Magen, stomachus.
Жеља, f. der Wunsch, desiderium.
Жељан, љна, но, begierig, cupidus.
Жељезник, m. село близу Београда. Туда сад слабо ко зна шшо је жељезо, него сви говоре гвожђе.
Жељезо, n. (око Тимока) vide гвожђе.
Жељети, ним, v. impf. (Ерц.) wünschen, cupio.
Жена, f. 1) das Weib, femina. 2) die Frau, uxor. Не споји кућа на земљи, него на жени.
Женар, m. човек који жене врло милује и с њима радо говори, der Frauenfreund, amicus feminis.
Женетина, f. vide женшурина.
Женидба, f. die Heirat, matrimonium: има сина на женидбу. — У Србији и данас доста пута испросе и доведу ђевојку, а нити је момак вићео њу, ни она момка, него се родитељи гледају и договарају. Кад отац жени сина, он не гледа толико на ђевојку, колико на људе од какови је; нити ђевојка смије казати оцу, или брату, да не ће поћи за онога, за кога је он даје. Тамо се још не траже новци уз ђевојку, него се за њу дају, н. п. брату чизме, или ђечерму, матери какву аљину, тако сестри, и свима осталим по нешто, а особито новаца у кућу. У Србији су прије неколико година тако млого искали за ђевојке, да се сирома човек није могао оженити: зато је Црни Ђорђије био издао заповијест, да није слободно искати (ни узети) за ђевојку више од једнога дуката.

На два, или на три, дана прије, него ће поћи по ђевојку, заће по селу чауш, или ђевер, с чутуром накићеном цвијећем и новцима Сребрним (по варошима и златним), те зове у сватове; кад дође коме у кућу, а он пружи чутуру и каже: „Поздравио је (како му буде име), да му дођеш сјутра (или преко сјутра) у сватове.“ Онај му каже да ће доћи, или да не може, па узме чутуру те се напије, и привеже на њу пару или грошић, или други какав новац. Ако ономе понестане ракије у чутури, а он заиште, ђе зна да има лијепе ракије, те допочи.

У сватовима мора бити кум, ђевер, стари сват, прикумак, војвода, чауш, и гадљар; а остали сви се зову пустосватице, или (као у шали) набигузице Кума треба да зовне женików отац или брат, или сам женик. Који се год зове на кумство, он треба да пође: ако је стари (крштени) кум, он већ зна

да му ваља ићи; ако ли кога наново куме, он треба да прими Бога и светога Јована, и да пође; али крштенога кума није слободно мијењати, или га морају питати и опроштење искати: зашто он може уклети у таковом догађају. Ђевер (ручни) понајвише бива којег од рода (брат или братучед) женикова; ако ли није од рода, а оно је какав познаник његов, с којим се он пази. Ђевер може бити и дијете од 10 година, но обично бивају велики момци, а кашто и људи ожењени. Ђевер иде кашто и на просидбу. Он прими ђевојку од брата (обично је да брат, или братучед, ако не ма брата, изведе ђевојку и да преда ђеверу) и доведе је те пољуби у руку кума и старог свата, и остале сватове и све људе који се онђе нађу; он путем држи под њом коња, и чува је да не би пала; код женикове куће, доклегођ траје свадба, двори с њом кума и старог свата, среша и испраћа људе, који долазе на свадбу, и спава с њоме и прије вјенчања (у Србији воде невјенчану ђевојку, па је вјенчају код женикове куће), и послије доклегођ не сведу момка и ђевојку. Стари је сват као старјешина у сватовима. Прикумак дође с кумом, и он носи барјак (у Србији и данас иду сватови с барјаком и под оружјем, као војници). Чауш виче да се сватови опремају, збија шалу (говори све што му на уста дође), приказује част и дијели дарове; он треба да је врло шаљив и смијешан: у рукама има нацак, или буздован, те лупа које у што, за капом има по неколика лисичја, или вучја, репа прибодена, а кашто и по неколике кашике зађевене. Гадљар свира у гадље. По неким мјестима (као у Србији и у Босни по варошима, а у Сријему и у Бачкој и по селима) иду и јенђибуле (т. ј. жене, да није ђевојка сама) са сватовима. Женик има за капом прибодену бијелу мараму (кад иду по ђевојку једну, а кад иду с ђевојком има и више: прибоде му пуница и којекакве нове пријатељице), те му виси низ леђа; а ђевер има за капом ружу (праву, или начињену).

Кад дођу ђевојачкој кући, женик сједе ниже кума (кум сједи у горњем челу), но тај од стида ништа смије што проговорити, ништа може јести, него све гледа преда се, а пунице и пријатељице прибадају му мараме за капу; међутим ђевојку облаче у вајату, и она једнако плаче и опраштасе с другарицама; прије него је изведу, завјесе је великом бијелом марамом (авлијом, авлимарамом тако, да је нико не може виђети каква је у лицу, и тако завјешена стоји докле је гођ не сведу с момком.

Когагођ сватови сретну на путу (ишли с ђевојком или по ђевојку), они га часте вином и ракијом; а ђешто изиђу и сељаци пред њи, кад иду кроз село с ђевојком, и изнесу част (љеба, печена меса, уштипака, пите, ракије и вина) те и понуде и часте. Кад доведу ђевојку пред женикову кућу, онда изиђе јетрва носећи у десном наручју мушко дијете (наконче), а под лијевим пазуом трубу платна: дијете дода ђевојци, те га она опаше црвеним концем, или пантљиком, а платно простре за собом из куће до ђевојке; потом јој додаду решето са свакојаким житом, те загрби неколика пута руком и баци преко себе; кад је скину с коња, а она оним платном уђе у кућу. На неким мјестима унесе ђевојка и наконче у кућу; а у Бачкој узме прикумак ђевојку с кола и унесе у кућу; у кући јој даду преслицу с кудељом и с вретеном, те њом удари у свачетири зида кућна; по том јој метну под свако пазуо по један љеб, а у уста мало шећера, па јој даду у једну руку стакло вина а у другу воде, те унесе у собу и метне на сто.

Ђевојка се једнако (још од како је изведу) поклања до земље, кад оће кога да пољуби у руку, и пошто га пољуби; кад сватови пију и кад напијају; путем кад иду кроз село; и послије свадбе, годину дана (или док не затрудни) морасе тако поклањати и љубити у руку свакога, који дође кући.

Прије сватова дођу муштулугције (двојица, и то понајвише зетови) на муштулук, и избаце по неколике пушке (у Србији пуцају пушке у сватовима и дан и ноћ, а особито кад сведу момка и ђевојку), и кажу, да иду сватови и воде ђевојку. Муштулугцијама пре-

ба дати муштулук: по лијепу мараму, или по кошуљу.

Сјутрадан пошто доведу ђевојку, зађу на коњма сви сватови (осим кума, ђевера и старог сватa) по селу од куће до куће, те зову на свадбу, и обично овако почињу: „Поздравио је кум и стари сват, да дођете на весеље, али да понесете шта ћете јести и на што ћете сјести.“ Код сваке куће дају им по повјесмо, или по какву мараму, и то привезују за узду коњма око главе (то је ђевојачко). Потом дођу сви сељаци на свадбу и сваки донесе част (н. п. јагње живо или печено, прасе печено или опаљено и испорено, ћурку, кокош, питу, или шта буде; али колач и чутуру вина, или ракије, треба сваки да донесе). Кад већ буде око пола ручка, онда науш приказује част, т. ј. оно што је који донијо; но он то чини врло смијешно и шаљиво, н. п. ако је који донијо прасе, а он каже: „Ево овај (како му буде име) живи близу воде, па уватио воденога миша.“ Ако ли је кокош, а он каже да је врана, или друга каква птица; ако ли је жив ован с роговима, а он, као плашећисе од њега, пита, шта је то, или је јелен или во, или друго што, и т. д. а уза сваку на посљетку мора казати: „Себи на глас, а свој браћи на част (т. ј. донијо).“ Послије тога изнесу дарове, и то обично два момка међу собом на копљачи, или на другој каквој моћи, па нарамују као да од теже не могу да иду. Свака ђевојка треба да донесе по кошуљу куму, ђеверу и старом сватy, а осталим сватовима што коме допадне (ком мараму, ком пешкир, ком чарапе и т. д.). Дарове чауш дијели тако смијешно, као и част што приказује, н. п. „Ево наша снаша донијела куму кошуљу, каква је тканка кроз прстен би прошла, да је прстен гувна орачица, па да два тука а четири вуку.“ Ђевојка међу тим стоји једнако па се поклања. Чауш свој дар свеже на нанак или на буздован, а гадљар свој на прдалку.

Други дан у јутру узме млада воде и пешкир, те ољева сватовима редом, те се умивају над лењем, или над каквом каницом, а онај (пошто се који умије) баца ју новце у ону воду (ти се новци зову пољевачина). Сваки, који дође на свадбу, треба да дарује младу кад га среће и пољуби у руку; осим тога и сватови измишљавају свакојаке игре те купе новце млади, н. п. једни оће да закољу псето ако га не откупе; једни увате прасе па га метну под пазуо, мјесто гадљи, те га стоји цика; једни оседлају вола па га уведу у кућу те га дарују; једни се начине као калуђери па ишту милостињу; једни као ђевојке па љубе редом у образ да се дарују и т. д.

Сватови су тако немирни и безобразни, да већ има ријеч: „Као Србски сватови.“ Побију кокоши и прасце, покољу ћурке, гуске, патке; полупају судове; покраду (код ђевојачке куће) кашике и друго што се гођ може понијети; пећ собну (ако им повлади кум) оборе па изнесу на поље; ћешто (као у Бачкој) извуку кола навр куће; сами точе, сами пију; вичу, лупају (шта вичеш — шта лупаш — ти овђе? нијеси ти ђевојку довео) и т. д. Србска свадба траје готово нећељу дана: на два дана прије, него што ће поћи по ђевојку, почне се пити, па једнако док не оде кум. cf. отмица.

Женик, m. der Bräutigam, sponsus.

Женйков, ва, во, des Bräutigams, sponsi.

Жѐнин, на, но, des Weibes, feminae, der Frau, uxoris. Зар ми је он жѐнин брат (да му дам то)?

Жѐнити, им, v. impf. verheuraten, collоco: жени сина.

Жѐнитисе, имсе, v. r. impf. heuraten, duco uxorem.

Жѐница, f. dim. das Weibchen, mulierсula.

Жѐнка, f. das Weibchen, femina.

Женскá, f. (у Сријему и у Бачкој) das Frauenzimmer, femina.

Женскá црква, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide препрата.

Жѐнскара, f. vide женка.

Женскй, ка, ко, 1) weiblich, muliebris. 2) adv. weibisch, more muliebri.

Женскúње, n. (coll.) Weibsperſonen, feminae.

Женскó вријеме, n. die Zeit der Frauen, menstrua.

Женту́рина, f. augm. v. жена.

Женьбе, n. das Heuraten, cum quaeritur uxor.

Жера́в. m. 1) vide ждрао. 2) ein großer grauer Ochs; auch ein Schimmelpferd, bos aut equus canus.

Жера́вија, f. } Fluß in der Zvornička
Жера́виња, f. } nahja (y Jадру). Жеравија тече кроз село Тршић (и ту се једна мала зове Жеравија, или Жеравињска мала), па онда између Руњана и Клубаца, и ушиче у Дрину између Лознице и Липнице (а кад је љети велика суша, онда испод Клубаца и Руњана стане у вирове и пресуши).

Жера́вињскӣ, ка, ко, н. п. врело, von Жеравија.

Жера́вица, f. } vide жар.
Жера́пак, пка, m. }
Же́ста, f. } acer tataricum Linn.
Же́стика, f. }

Же́стиков, ва, во, aceris tatarici.

Же́стиковина, f. lignum aceris tatarici.

Жести́на, f. das Feuer (Lebhaftigkeit), Heftigkeit, ardor, ignis.

Же́сток (comp. жешћӣ), ка, ко, feurig, ardens, н. п. коњ, човек, ракија.

Же́тва, f. die Ernte, messis.

Же́телац, теоца, m. der Schnitter messor.

Же́телачкӣ, ка, ко, 1) Schnitter-, messorum. 2) adv. nach Art der Schnitter, messorum more.

Же́ти, жањем, v. impf. ernten, meto.

Же́ћи, жежем, v. impf. brennen, uro.

Же́ћа, f. vide жеђца.

Жи́в (comp. жи́вљӣ), ва, во, 1) lebend, vivus. 2) свашта жива, allerlei, omnimodi. 3) жи́ва жеља! lieber, erwünschter, exoptate: ђе си (камо се) жива жеља? Жива жеља кукурузна пројо (или подгријана чорбо)!

Жи́ва, f. das Queckſilber, hydrargyrum.

Жива́дин, m. Mannsname, nomen viri.

Жива́н, m. Mannsname, nomen viri.

Жи́вана, f. Frauenname, nomen feminae.

Жи́ваница, f. dim. v. Живана.

Жива́нчић, m. dim. v. Живан.

Жива́рење, n. das Pfuſcherleben, vita misera.

Жива́рити, им, v. impf. nicht ſo recht leben, vivo misere.

Жи́вац, вца, m. das lebendige Fleiſch, vivum: осјекао нокте до живца; дарнуо му је у живац.

Живе́ти, вим, (Рес.) vide живљети.

Жи́вепише, вимсе, (Рес.) vide живљепише.

Жива́на, f. 1) der Krebs (Krankheit), cancer, carcinoma: живина га расточила! 2) мноштво људи, Menge Volks, multitudo. 3) (у Сријему и у Бачкој) кокоши, патке, гуске и ћурке, das Geflügel, Federvieh, alites domesticae.

Жива́нче, чета, n. ein Hausthier, pecus.

Жи́вити, им, (Срем.) vide живљети.

Жи́витисе, имсе, (Срем.) vide живљепише.

Жи́вка, f. Frauenname, nomen feminae.

Жи́вко, m. Mannsname, nomen viri.

Жи́вљење, n. das Leben, vita.

Жи́вљети, вим, v. impf. (Ерц.) leben, vivo.

Жи́вљепише, вимсе, v. r. impf. (Ерц.) leben, vivo: како се живи он? они се између себе зло живе; добро се они живе.

Жи́внути, нем, v. pf. aufleben, zu Kräften kommen, revivisco: сад је мало живнуо.

Жи́во, adv. ſchnell, velociter.

Живодерац, рца, m. der lebendig geſchunden wird, qui excoriator vivus: „ја сам јарац живодерац, жив дрт не одрт, жив печен не испечен" и т. д. (у једној игри).

Жи́воин, m. Mannsname, nomen viri.

Живонача́лнӣ, на, но, н. п. Богородица (у име Бога и свете Тројице, живоначалне Богородице).

Жи́вот, m. das Leben, vita.

Жи́вота, m. Mannsname, nomen viri.

Жи́вотан, тна, но, wohlbeleibt, obesus, н. п. животно јагње, може се испећи.

Жи́г, m. 1) das Brandmal, stigma. 2) ein glühendes Stänglein (um z. B. das hölzerne Mundſtück der gemeinen Tabakpfeife zu bohren), virgula ferrea candefacta.

Жи́гање, n. das Stechen, dolor acutus.

Жи́гати, га (ме), v. impf. ſtechen, (in der Seite, auf der Bruſt), pungo.

Жи́гнути, не, v. pf. einen Stich geben, pungo.

Жи́госање, n. das Brandmarken, inuſtio notae.

Жи́госати, гошем, v. impf. u. pf. n. п. вола, brandmarken, notam inuro.

Жи́д, m. der Jude, Judaeus.

Жи́дак (comp. жи́ђӣ), тка, ко, dünn (von Flüſſigkeiten), rarus, dilutus.

Жидина́, f. die Dünne (z. B. der Suppe, Milch), raritas.

Жидо́в, m. vide Жид.

Жидо́вскӣ, ка, ко, 1) jüdiſch, judaicus. 2) adv. jüdiſch, judaice.

Жи́жа, f. das Brennende, urens: жижа! жижа! (кажу ђетету кад оће да привани руком за ватру, или за свијећу).

Жи́жак, шка, m. die einfachſte Art Lampen, lampadis genus simplicissimum.

Жи́ка, f. hyp. v. Живана.

Жи́ка, m. (Рес. и Срем.) vide Жико.

Жи̏ко, m. (Ерц.) hyp. v. Живан.
Жи̏ла, f. 1) die Ader, vena. 2) die Wurzel, radix. 3) волујска, или овнујска, der (Ochsen-) Ziemer, nervus.
Жи̏лав, ва, во, aderig, venosus.
Жи̏лити, им, v. impf. н. п. крме, т. ј. везати му стражњу ногу изнад кољена, да не може бјежати, das Kniegelenk unterbinden (z. B. dem Schweine am hintern Fuße, daß es nicht davon laufen könne), interligo pedem (sui fugitivae).
Жи̏лица, f. dim. 1) das Aederchen, venula. 2) die kleine Wurzel, radicula.
Жи̏ло, m. ein Magerer (dem man die Adern sieht), macer.
Жи̏љење, n. das Unterbinden, interligatio cf. жилити.
Жи̏ока, f. као мала гредица, што се ње̏м више прибија по роговима у кућа и у други зграда, die Latte, asser.
Жи̏очење, n. das Latten (des Dachs), asserum affixio.
Жи̏очити, им, v. impf. прибијати жиоке за рогове, latten, affigo asseres.
Жи̏р, m. die Eicheln, glandes: крупно брашно као жир (а ситно као пјена).
Жи̏рење, n. das Mästen mit Eicheln, sagina glandaria.
Жи̏рити, им, v. impf. н. п. свиње, mit Eicheln mästen, glandibus sagino.
Жи̏рка, f. die Eichel, glans.
Жи̏рован, вна, но, 1) mit Eicheln gemästet, glandibus saginatus. 2) година, ein Eicheljahr (fruchtbar an Eicheln), annus glandibus felix.
Жи̏ровница, f. плата за свиње што једу жир, das Eichelgeld, pecunia glandaria.
Жи̏рчица, f. dim. v. жирка.
Жи̏так (comp. жи̏ћи), тка, ко, vide жидак.
Жи̏тан, тна, но, reich an Getreide, z. B. das Jahr, annus frumento felix.
Жи̏тар, m. der Getreidehändler, frumentarius.
Жи̏тарица, f. н. п. лађа, ein Getreidefchiff, navis frumentaria.
Жи̏тни, на, но, Getreide-, frumentarius.
Жи̏то, n. 1) Getreide, frumentum. 2) Weizen, triticum. У Србији, у Босни и у Ерцеговини, жито се зове сваки усјев, од кога се обично брашно меље и љеб мијеси (н. п. пшеница, јечам, кукуруз, овас, раж, ељда, проја, крупник и т. д.); а у Срије̏му, у Бачкој и у Банату (особито по варошима) само пшеницу зову жи̏том. 3) испод жи̏ша (т. ј. отишао), heimlich, auf einem Schleichwege, clam.
Жи̏томи̏љић (Жи̏томи̏шљић?), m. намастир у Ерцеговини (може бити да је сад и пуст?).
Жи̏ца, f. 1) der Faden, filum. 2) der Draht, filum metallicum (ferreum, aureum).
Жи̏цнути, нем, v. pf. einen Streich verſetzen (mit einem ruthenartigen Körper), virga percutio.
Жи̏ча, f. 1) Bach am linken Ufer des Jadar, unweit Љешница. 2) Kloſter an der Morawa:
„Да видите Жичу на Морави
„И на Ибру више Карановца —
Жи̏чина, f. vide жидина.
Жи̏чица, f. dim. v. жица.
Жи̏чко̀ поље, n. Ebene von Жича (код Љешнице).
Жи̏шка, f. eine glühende Kohle, pruna.
Жи̏шчица, f. dim. v. жишка.
Жле̏б, m. (Рес. и Срем.) vide жлијеб.
Жле̏бити, им, (Рес. и Срем.) vide жлијебити.
Жле̏бљење, n. (Рес. и Срем.) vide жлијебљење.
Жле̏зда, f. (Рес. и Срем.) vide жлијезда.
Жли̏јеб (говорисе и жљлијеб), m. (Ерц.) дрво ископано, као корито, те вода иде њим, die Rinne, canalis.
Жли̏јебити, им, v. impf. (Ерц.) za ei[illegible]
Жли̏јебљење, n. (Ерц.) das Aushöhlen, excavatio.
Жли̏језда, f. (Ерц.), die Drüſe, glandula.
Жли̏ца, f. (у Ерц.), der Löffel, cochlear.
Жли̏чица, f. dim. v. жлица.
Жље̏ (Ерц.), arg, übel, male:
„Жље̏ га сјели три Српске војводе!
„Жље̏ га сјели, и вино попили! —
Жмирав, ва, во, blinzelnd, nictans.
Жмира̏ње, n. das Blinzeln, nictatio.
Жмирати, ам, v. impf. blinzeln, nictor, conniveo.
Жми̏ре, f. pl. 1) чварци, vide чварак. 2) од масти и од брашна као житка цицвара, eine Art Mehlſpeiſe, cibi farinacei genus.
Жму̏ра, f. das Blindekuhſpiel, das Blinzelmäuschen, myinda, cf. слијепи миш.
Жму̏рење, n. das Zuhalten der Augen, conclusio oculorum.
Жму̏ре̏ћѝ, mit verbundenen Augen, oculis clausis.
Жму̏рити, им, v. impf. die Augen zuhalten, clausos teneo oculos.
Жње̏ти, ем, vide жети.
Жрвањ, вња, m. die Handmühle, mola manuaria.
Жрвња̏ње, n. das Mahlen an der Handmühle, molitio mola manuali.

Жрвњати, ам, v. impf. an der Handmühle mahlen, molo mola manuali.
Жу̀бор, f. das Geliſpel, susurrus.
Жу̀борѣње, n. das Liſpeln, susurrus.
Жу̀борика, f. (ст.)
„Жубори му брада
„Као жуборика. —
Жу̀бориши, им, v. impf. zwitſchern, liſpeln, ſäuſeln, rieſeln, susurro: жубори поток, тице, и т. д.
Жува̀нце, цета, n. жуманце, жујце, der Dotter (im Ey), vitellus (ovi).
Жу̀дан, дна, но, durſtig, sitiens: жудан и гладан.
Жуја, f. eine gelbe Schwein (Sau), porca flava.
Жуја̀н, m. ein falber Ochs, bos flavus.
Жујо, m. hyp. v. жујан.
Жу̀јце, n, vide жуванце.
Жу̀љ, m. die Schwiele, callus.
Жу̀љање, n, das Drücken des Schuhes, pressio calcei.
Жу̀љати, ам, v. impf. Schwielen machen, callum facio.
Жу̀љење, n. vide жуљање.
Жу̀љити, им, vide жуљати.
Жума̀нце, цета, n. vide жуванце.
Жу̀ња, f. (црна и зелена) der Schwarzſpecht, picus martius.
Жу̀њин, на, но, dem Schwarzſpecht gehörig, pici martii.
Жу̀њић, m. ein junger Schwarzſpecht, pullus pici martii.
Жу̀па, f. 1) ein ſonniges Land, wo entweder kein Schnee fällt, oder der gefallne gleich wieder ſchmilzt, z. B. die Küſte des adriatiſchen Meers, terra aprica: отишао к мору у жупу; у питомој жупи. 2) nom. propr. einer Gegend in Dalmatien.
Жу̀пан, пна, но, n. п. земља, ſonnig, apricus.
Жу̀ра, f. ein kleiner und dürrer Menſch, homo parvus et macer: приповиједасе да је краљ Вукашин такови био:
„Књигу пише жура Вукашине
„Те је шаље на Ерцеговину. —
Жу̀рав, ва, во, klein und dürr, parvus et macer.
Жу̀рба, f. das Gedränge, das Richten (der Soldaten, wenn der General kommt), turba, concursus.
Журење, n. das Spuden, festinatio.
Жу̀рити се, имсе, v. r. impf. ſich ſpuden, eilen, accelero.
Жу̀стар, тра, ро, vide сртан, окретан.
Жу̀т (comp. жу̀ћи), та, то, gelb, flavus, gilvus.
Жу̀тење, n. (Рес.) vide жућење.
Жу̀тети, утим, (Рес.) vide жућети.
Жу̀тети се, жутимсе, (Рес.) vide жућети се.
Жу̀тило, n. die gelbe Farbe, pigmentum flavum (luteum).
Жу̀тилова трава, f. vide зановијет.
Жу̀тина, f. die Gelbe, flavedo.
Жу̀тити, жу̀тим, (Срем.) vide жућети.
Жу̀тити, жу̀тим, v. impf. gelben, flavum reddo.
Жу̀тити се, жутимсе, (Срем.) vide жућети се.
Жу̀тица, f. 1) die Gelbſucht, icterus; 2) der Ducaten, numus aureus.
Жуторо̀бка, f. das Rothkelchen, rubecula (motacilla rubecula Linn).
Жућа̀к, m. 1) Dantes, lamina lusoria. 2) Ducaten, aureus.
Жу̀ћење, n. (Ерц. и Срем.) das Gelben, flavefactio.
Жу̀ћети, жутим, v. impf. (Ерц.) gelb werden, fio flavus.
Жу̀ћети се, жутимсе, v. r. impf. (Ерц.) gelb ausſehen, flavum esse aspectu.
Жу̀ћкаст, та, то, gelblich, subflavus.
Жу̀ч, f. die Galle, fel.

З.

З, а, 1) für, um, pro: не брини се ти за њега; ко ће бити јемац за те? за новце свашта доста;
„Ће ја нађем за мене ђевојку,
„Онђе не ма за те пријатеља —
„Да за цара на међан изиђе —
2) hinter, nach, post: иде за мном; сједи за кућом; за мном не ће стати (an mir ſoll's nicht liegen); за новцима све стоји (auf Geld kommt's an); ја сам за путом (ich muß abreiſen); удаласе за старца (ſie hat einen Alten geheurathet);
„Сунце зађе за гору —
„Очеш брате не звао за ујаком
„У сватове поћи назорице? —
„Јасно пјева за гором ђевојка —
„Пођи ћери за козара, добро ће ти бити —
3) während, tempore: за Лазара, за Лазарева владања; за живота мога; за два дана; за годину дана; дошао за вида (поф bei Tage);
„Заш' се синко не шће оженити
„За љепоте и младости твоје? —
„За ран' куме! за ран' стари сваше!
„За рана нам снау доведите —
4) за триста, an dreihundert, ad tercentos. 5) уватити за руку, bei der Hand faſſen, adprehendit manum illius.
За̀бава, f. die Unterhaltung, der Zeitvertreib, oblectamentum.
За̀бавити, им, v. pf. 1) кога, unter-

halten, oblecto, h. n. дијете да не плаче. 2) aufhalten, distineo. 3) чему, ausſtellen, Tadel finden, ausſchlagen, reprehendo, recuso.

Забавитисе, имсе, v. r. pf. ſich verweilen, detineor.

Забављање, n. 1) das Unterhalten, oblectatio. 2) der Aufenthalt, mora. 3) das Tadeln, reprehensio.

Забављати, ам, v. impf. 1) unterhalten, oblecto. 2) aufhalten, detento. 3) ausſtellen finden, reprehenso.

Забављатисе, амсе, v. r. impf. 1) ſich unterhalten, oblector, occupor. 2) ſich aufhalten, moror.

Забаглати, ам, v. pf. н. п. прст у уста, den (ganzen) Finger in den Mund ſtecken, insero digitum ori.

Забадава (за бадава), 1) umſonſt, unentgeltlich, gratis. 2) umſonſt, vergebens, frustra. cf. залуду.

Забадање, n. das Hineinſtecken, insertio.

Забадати, ам, v. impf. hineinſtecken, insero, immitto. Забада трн у здраву ногу, prov. Verdruß und Schaden ſuchen.

Забалити, им, v. pf. rotzen (Rotz und Waſſer weinen), mucum emittere per nasum et ore.

Забанати, ам, v. pf. т. ј. штап (у Бачкој), ſo werfen den Stock, daß er aufprallt, jacio ita ut repercutiatur: забанао штап па ме ударио.

Забатаљити, им, v. pf. verwahrloſen, negligo.

Забатаљивање, n. das Verwahrloſen, neglectio.

Забатаљивати, љујем, v. impf. verwahrloſen, negligo.

Забацивање, n. das Hinein-, das Hinter etwas werfen, conjectio.

Забацивати, цујем, v. impf. hinter etwas werfen, conjicio post —

Забациватисе, цујемсе, v. r. impf. 1) ſich in etwas werfen, immitto me in aliquid. 2) забацило се неђе, es iſt verlegt (verworfen).

Забацити, им, v. pf. hinter etwas werfen, jacio post —

Забацитисе, имсе, v. r. pf. ſich in etwas werfen, conjicere se aliquo.

Забашуривање, n. das Vertuſchen, occultatio, dissimulatio.

Забашуривати, рујем, v. impf. vertuſchen, occulto.

Забашурити, им, v. pf. vertuſchen, dissimulo.

Забезакнутисе, немсе, v. pf. in Gedanken vertieft ſtehen, immersus sto cogitationibus.

Забележити, им, (Рес. и Срем.) vide забиљежити.

Забелети, ли, (Рес.) vide забиљељети.

Забелетисе, лисе, (Рес.) vide забиљељетисе.

Забелити, ли, (Срем.) vide забиљељети.

Забелитисе, имсе, (Срем.) vide забиљељетисе.

Забиберити, им, v. pf. pfeffern, pipero, pipere condio.

Забиградлака, m. ein kerngeſunder Burſche, homo valentissimus.

Забијање, n. das Hineinſchlagen, immissio.

Забијати, ам, v. impf. hineinſchlagen, immitto.

Забиљељети, ли, v. pf. (Ерц.) н. п. зора, erglänzen, affulgeo.

Забиљељетисе, лимсе, v. r. pf. (Ерц.), erglänzen, affulgeo: забиљељеласе зора.

Забиоградитисе, имсе, v. r. pf. (ст.) Belgrad werden, fio Belgradum:

„Бијограде мој велики јаде!
„У з'о час се забиоградио. —

Забиљежити, им, v. pf. (Ерц.), bezeichnen, merken, noto.

Забити, бијем, v. pf. hineinſchlagen, immitto.

Забитисе, бијемсе, v. r. pf. ſich verſchlagen, se immittere.

Заблеђатисе, јимсе, vide забленутисе.

Забленути, ма, мо, vergafft, oculis intentis.

Забленутисе, немсе, v. pf. ſich vergaffen, stupide aspicio.

Заболети, ле, v. pf. (Рес.) } wehſchmerzen,
Заболити, ли, v. pf. (Срем.) } indolesco.
Заболљети, ље, v. pf. (Ерц.) }

Заборав, m. die Vergeſſenheit, oblivio.

Заборавак, вка, m. das Vergeſſene, res neglecta per oblivionem.

Заборављан, вна, но, vergeßlich, obliviosus.

Заборавити, им, v. pf. vergeſſen, obliviscor.

Заборављање, n. das Vergeſſen, oblivio crebra.

Заборављати, ам, v. impf. vergeſſen, obliviscor.

Забости, бодем, v. pf. hineinſtechen, immitto.

Забрављивање, n. das (zu weite) Ei greifen in etwas, aratio quasi agri alieni.

Забрађивати, ђујем, v. impf. (zu weit) um ſich greifen, aro agrum alienum.

Забразднити, им, v. pf. (zu weit) um ſich greifen, agrum alienum aro: далеко си забраздио.

Забрајање, n. das Verzählen, lapsus in numerando.

Забрајати, јам, v. impf. verzählen, labor in numerando.

Забра́јатисе, јамсе, v. r. impf. ſich verzählen, fallor in numerando.

За́бран, m. ein gehegter oder auch offener Wald, in dem der Holzſchlag verboten iſt, silva septa.

Забра́нити, им, v. pf. verbieten, prohibeo.

Забрањи́вање, n. das Verbieten, prohibitio.

Забрањи́вати, њујем, v. impf. verbieten, prohibeo.

Забр̀бљати (забр̀бљати), ам, v. pf. daherplappern, obblatero.

За́брдњача (за́брдњача), f. на разбоју као мала гредица, што стоји од озго преко ſтативица, те о њој висе шипила и брдила.

Забр̀ђе, n. Gegend hinter dem Berge, transmontana regio.

За́брежје, n. Dorf und Schanze an der Save, unweit Палеж:

„Вино пију Срписки капетани
„На Забрежју украј воде Саве —

Забре́кнути, нем, v. pf. anziehen (vom ausgetrockneten Gefäße, das man ins Waſſer ſtellt), irrigari: кад се кабао расане на сунцу, па не може да држи воде, онда се метне у воду да забрекне.

За́бринути, нем, v. pf. кога, in Sorge verſetzen, curam injicio.

За́бринутисе, немсе, v. r. pf. die Beſorgniß bekommen, in curam incido.

Забр̀кати, ам, v. pf. 1) vermengen, misceo. 2) verwirren, misceo.

Забро́јити, им, v. pf. verzählen, fallo (aut fallor), in numerando.

Забро́јитисе, имсе, v. r. pf. ſich verzählen, fallor in numerando.

За́бун човек, забун жена, verblüfft, perturbatus.

Забу́нити, им, v. pf. verwirren, verblüffen, perturbo.

Забуњи́вање, n. das Verblüffen, perturbatio.

Забуњи́вати, њујем, v. impf. verblüffen, perturbo.

За́ва, f. (у Сријему и у Бачкој) vide заова.

За́вада, f. der Zank, Groll, discordia: ми смо у завади; он је са мном у завади.

За́вадити, им, v. pf. zertragen, in Zwietracht bringen, amicitiam turbo.

За́вадитисе, имсе, v. r. pf. ſich zertragen, rumpo amicitiam cum aliquo.

За́вађање, n. das Zertragen, Verfeinden, inimicitiarum motio aut susceptio.

За́вађати, ам, v. impf. н. п. људе, verfeinden, inimicitias moveo.

За́вађатисе, амсе, v. r. impf. ſich verfeinden, inimicitias suscipio.

Зава́лити, им, v. pf. 1) zu Boden wälzen, humi volvo. 2) durch etwas Hingewälztes verzäunen: завали градину. 3) cf. захвалити.

Зава́литисе, имсе, v. r. pf. 1) ſich darniederwälzen, convolvere se. 2) ſich rühmen, gloriari:

„Завалисе жути лимун на мору:
„Данас не ма ништа љепше од мене

Завађи́вање, n. 1) das Wälzen, volutatio. 2) das Verwälzen, conseptio. 3) cf. захвалити и захваљивање.

Завађи́вати, љујем, v. impf. 1) niederwälzen, voluto. 2) verzäunen, consepio. 3) cf. захвалити и захваљивати.

Завађи́ватисе, љујемсе, v. r. impf. ſich umherwälzen, volutor.

За́варати, ам, v. pf. н. п. коме очи, eines Augen täuſchen, fallo oculos alicujus.

Зава́рчити, им, v. pf. den Fortgang (z. B. einer Wunde) verwehren, cohibeo progressum, n. п. заварчити (травама или бајањем) какву болешчицу да не иде у напредак, него да удари на траг. Крадљивца у почетку заварче батином, или из пушке, да не краде више.

За́ватање, n. das Schöpfen, haustus.

За́ватати, ам, v. impf. ſchöpfen, haurio.

За́ватити, им, v. pf. ſchöpfen, haurio, воде, кашиком јела, чанком жита.

За́вежљај, m. 1) etwas Eingebundes. 2) der Merkknoten im Tüchel ſelbſt, nota, cf. узао.

Заве́зати, вежем, v. pf. verbinden, colligare.

Завези́вање, n. das Verbinden, colligatio.

Завези́вати, зујем, v. impf. verbinden, colligo.

За́верак, рка, m. (Рес. и Срем.) vide завјерак.

За́верити се, имсе, (Рес. и Срем.) vide завјерити се.

За́вес, m. (Рес. и Срем.) vide завјес.

За́весити, им, (Рес. и Срем.) vide завјесити.

Заве́сти, ведем, v. pf. n) hinter etwas führen, duco post — 2) verführen, irreführen, seduco.

Заве́сти, везем, v. pf. лађу, das Schiff bei der Ueberfahrt ſtromaufwärts lenken, adverso flumine dirigo navem.

Заве́стисе, веземсе, v. r. pf. in die See ſtechen, solvo.

За́вет, m. (Рес. и Срем.) vide завјет.

За́ветан, тна, но, (Рес. и Срем.) vide завјетан.

Заветина, f. (Рес. и Срем.) vide завјетина.

Заветоватисе, ветујемсе, (Рес. и Срем.) vide завјетоватисе.

Заветрина, f. (Рес. и Срем.) vide завјетрина.

За̀видети, дим, (Рес.) vide завиђети.

За̀видити, им, (Срем.) vide завиђети.

За̀видљив, ва, во, neidisch, invidus.

За̀виђети, дим, v. impf. (Ерц.) коме, einen beneiden, invideo.

Завијање, n. das Verbinden, obligatio.

Завијати, ам, v. impf. verbinden, obligo.

Завијати, јем, v. pf. heulen, exulilo:
„Завијала три зелена вука —

За̀вијач, m. i. q. завој.

За̀виличити, им, v. pf. н. п. коња, halftern, capistro, den Halfterstrick statt des Gebisses anlegen.

За̀вин, на, но, (у Сријему и у Бачкој) vide заовин.

За̀вирање, n. das Umherschweifen, vagatio.

За̀вираписе, ремсе, v. r. impf. sich umhertreiben, vagor, erro.

Завирѝвање, n. das Hineinsehen, introspectio.

Завирѝвати, рујем, v. impf. hineinsehen, introspecto.

Завѝрити, им, v. pf. hineinblicken, introspicio.

За̀вист, f. der Neid, invidia.

Завѝтак, ка, m. etwas eingewickeltes, res involuta.

За̀вити, вијем, v. pf. verbinden, obligo, einwickeln, obvolvo.

Завитлати, ам, v. pf. schwingen (um zu schleudern), vibro.

За̀вица, f. dim. v. зава.

Завичај, m. мјесто, ђе се ко родио и навикао, Ort, wo man geboren worden, und woran man sich gewöhnt hat, solum natale: и кућу и говече тежи на свој завичај;
„С Богом земљо, с Богом завичају —

За̀вица, m. Mannsname, homen viri.

Завјерак, рка, m. (Ерц.) in dem Flusche: триста му завјерака!

За̀вјеритисе, имсе, v. pf. (Ерц.) коме, geloben, spondeo.

За̀вјес, m. (Ерц.), der Vorhang, velum.

За̀вјесити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. ђевојку (кад се удаје), umhängen, velo.

За̀вјет, m. (Ерц.), das Gelübde, votum: завјет учинити, или завјетоватисе.

За̀вјетан, тна, но, (Ерц.) durch ein Gelübde gebunden, voto obstrictus.

За̀вјетина, f. (Ерц.) das Gelübdemal, convivium voto soluto. cf. завјетоватисе.

Завјетоватисе, тујемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich verloben, voto se obstringere. Неки се завјетују (у болести, или у другој каквој невољи) да не ће једу рибе никад у петак и у сриједу, неки да посте понеђељник, или читаву ђеђељу дана каквом свецу (као н. п. св. Сави, св. Аранђелу, св. Петки Параскевији, Богородичину покрову), или да свецкују какав дан. У Србији свако село има по један дан, кога слави и свецкује (и то обично бива љети: од васкрсенија до Петрови поста): скупесе сви сељаци (женско и мушко) на какво брдо, или на друго лијепо мјесто у селу: ту изведу своје пријатеље, који им дођу из другије села, и дозову попове и калуђере те чате молитву, свјештају масла и свете водицу, па се онда дигну сви, с крстовима и с иконама, по пољу (по житима и по ливадама), а ђешто и од куће до куће; потом дођу опет на оно мјесто, па онђе ручају и читав се дан часте, играју и пјевају. Таково се весеље по Браничеву зове завјетина (ајдемо на завјетину; сутра је завјетина у том селу), а у Јадру говоре: носити крста (крсте?), или крстоноше (они што иду с крстовима и с иконама по пољу и по селу). У Тршићу, ђе сам се ја родио, носе крста други дан тројичина дне:
„Колико се ја заклиња и завјетова,
„Да не пијем рујна вина прије ракије,
„Да не љубим удовице прије ђевојке,
„Да не јашем врана коња прије не јана —

За̀вјетрина, f. (Ерц.) ein Ort, der gegen den Wind gesichert ist, locus a vento tutus.

Завладати, ам, v. pf. erobern, in suam potestatem redigere.

Завладичити, им, v. pf. zum Bischof weihen, consecro episcopum.

Завладичитисе, имсе, v. r. pf. zum Bischof geweiht werden, consecror episcopus.

Завлачење, n. das Hineinziehen, Hineinflechten, immissio.

Завлачити, им, v. impf. hineinflechten, immitto.

Завлачитисе, имсе, v. r. impf. sich hineinziehen, immitto me.

Завођити, им, v. impf. 1) hinter etwas führen, duco post — 2) verführen, seduco.

Завођење, n. das Hinterführen, das Verführen, seductio.

Завожење, n. das Lenken (des Schiffs)

ſtromaufwärts, rectio navis flumine adverso.

Завозити, им, v. impf. das Schiff etwas ſtromaufwärts lenken, rego navem adverso flumine.

Завој, m. der Verband, adligatura, fascia.

Завојштити, им, v. pf. Krieg beginnen, bellum infero.

Завора̀ч, рча, m. der Bolzen an der Pflugdeichſel (an der 6—8 Ochſen vorgeſpannt ſind), repagulum aratri.

Завра̀тити, им, v. pf. zurückziehen, retraho, abſtumpfen, retundo.

Завра̀ћање, n. das Zurückziehen, Abſtumpfen, retractio, retusio.

Завра̀ћати, ам, v. impf. zurückziehen, retracto.

Завргнути, нем, vide завр̀ћи.

Завргнутисе, немсе, vide завр̀ћисе.

Заврѐтисе, емсе, завръосе, (Рес. и Срем.) vide завријетисе.

Завријетисе, ремсе, завръосе, v. r. pf. (Ерц.) ſich wohin einziehen, abdere se aliquo.

Завр̀нути, нем, v. pf. zudrehen, torquendo claudo, zuwinden.

Завр̀сти, врзем, v. pf. binden (mit der Halfter den Ochſen), obligo.

Завр̀стисе, врземсе, v. r. pf. ſich verwickeln, impedio me: заврзао се коњ, wenn es an dem Seile weidet, und ſich darin nach und nach verwickelt.

Завр̀тање, n. das Zudrehen, obtorsio.

Завр̀тати, вр̀ћем, v. impf. zudrehen, torquendo claudo.

Завр̀тети, вртим, v. pf. (Рес.) } hin-
Завр̀тити, вртим, v. pf. (Срем.) } ein-
Завр̀ћети, вртим, v. pf. (Ерц.) } bohren, terebram adigo.

Завр̀ћи (говорисе и завргнути), вргнем, v. pf. 1) aufladen (auf die Schulter), tollo. 2) nach und nach erzielen, sensim accipio: заврнао коза, оваца, марве. 3) anſtiften, moveo, n. p. боj, кавгу.

Завр̀ћисе (говорисе и завргнутисе), вргнемсе, v. pf. 1) entſtehen, existo, exorior. 2) aufladen, sibi imponere: Туре иде гредицом, завргносе седлицом (п. ј. пуж.)

Завр̀ћивање, n. das Hineinbohren, terebrae adactio.

Завр̀ћивати, ћујем, v. impf. hineinbohren, terebram adigo.

Завр̀ћкола, f. die Perſon, die das Kolo ſchließt, im Gegentheil der коловођа, die es anführt, postremus aut postrema chori serbici.

Завршѐтак, тка, m. die Vollendung, der Schluß, finis: дошао на завршетак.

Завршивање, n. das Vollenden, perfectio.

Завршивати, шујем, v. impf. 1) vollenden, perficio. 2) сијено, das Heu aufſchobern, accumulo foenum.

Завр̀шити, им, v. pf. сијено, aufſchobern, accumulo foenum.

Завући, вучем, v. pf. hineinziehen, hineinſtecken, immitto.

Загажња, f. ein Fiſchernetz, das zwei watende Fiſcher geſpannt halten, retis genus.

Загазити, им, v. pf. hineinwaten, vadum ingredior.

Загалити, им, v. pf. entblößen, nudo, z. B. гузицу.

Загалитисе, имсе, v. r. impf. ſich entblößen, nudor.

Загалица, f. cf. цицибан (само у оној загонетки).

Загасити, им, v. pf. н. п. креч, den Kalk löſchen, exstinguo, macero calcem.

Загатити, им, vide зајазити.

Загашивање, n. das Löſchen, exstinctio, maceratio.

Загашивати, шујем, v. impf. н. п. креч, löſchen, exstinguo.

Заглавак, вка, m. der Zwickel (womit die Axt verkeilt wird), cuneus (?).

Заглавити, им, v. pf. 1) н. п. сјекиру, мотику, verkeilen, cuneis firmo. 2) verkommen, pereo: заглавио неће.

Заглављивање, n. 1) das Verkeilen, cuneatio. 2) das Verkommen, interitus.

Заглављивати, љујем, v. impf. 1) verkeilen, cuneo. 2) verkommen, perituras sum, non me expediam.

Загладити, им, v. impf. verglätten, laevitatem reddo (eig. und fig.).

Загледање, n. das Sehen auf etwas, intuitus.

Загледати, ам, v. impf. што und у што, ſehen auf etwas, intueor.

Загледати, ам, v. pf. 1) einen Blick thun, introspicio. 2) ђевојку, erblicken und ſich in ſie verlieben, adamo:

„Ја усади вишњу на игришту,
„И загледа у селу ђевојку. —

Загледатисе, амсе, v. pf. 1) ſich verſchauen in etwas, attente intueor. Загледао се као теле у шарена врата. 2) ſich verlieben, adamo.

Заглѝбитисе, имсе, v. pf. verſinken (in Koth), immergor.

Заглу̀шање, n. das Betäuben (durch Geräuſch machen), strepitus.

Заглу̀шати, ам, v. impf. betäuben, obtundo.

Заглу̀шити, им, v. pf. betäuben, obtundo.

Загнати, ам, v. pf. 1) hineintreiben (den Keil), adigo. 2) hinter etwas treiben, ago post —, н. п. говеда за брдо.

Заѓнатисе, амсе, v. r. pf. losſtürzen auf etwas, ruo in aliquem.

Заговáрање, n. das Aufhalten durch Reden, detentio per allocutionem.

Заговáрати, ам, v. impf. einen durch Geſpräche aufhalten, alloquio detineo.

Заговнити, им, v. pf. verſäuen, malem gero.

Заговóрити, им, v. pf. aufhalten durch Geſpräche, alloquio detineo.

Заговóритисе, имсе, v. r. pf. ſich durch Geſpräche verweilen, alloquio distineor.

Загонéнути, ненем, v. pf. ein Räthſel aufgeben, aenigma propono.

Загонéтање, n. das Räthſel-aufgeben, aenigmatum propositio.

Загонéтати, нећем, v. impf. Räthſel aufgeben, aenigmata propono.

Загонéтатисе, нећемсе, v. r. impf. einander Räthſel aufgeben, aenigmata invicem proponere.

Загонéтка, f. das Räthſel, aenigma.

Загóнити, им, v. impf. 1) hinter etwas treiben, ago post — 2) hineintreiben (den Keil), adigo.

Загóнитисе, имсе, v. r. impf. ſich ſtürzen (z. B. auf die Beute, in die Feinde), ruo, impetum facio.

Загоњéње, n. 1) das Hineintreiben, adactio. 2) der Anfall, Anlauf, impetus.

Зáгорац, рца, m. der Mann von jenſeits den Bergen, transmontanus.

Зáгорēл, f. (Рес. и Срем.) vide загоријел.

Загорелица, f. н. п. ракија, angebrannter Branntwein, adustus: дајде оне загорелице.

Загорети, рим, v. pf. anbrennen, aduror.

Зáгоријел, f. (Ерц.) das Anbrennen, adustio: удара на загоријел (н. п. ракија, млијеко).

Зáгорје, n. das Land hinter den Bergen, z. B. als nom. propr. des Landes jenſeits des Timok; auch in der Herzegowina, terra transmontana

Зáгорка, f. 1) das Weib (Mädchen) von jenſeits der Berge, transmontana. 2) Frauenname, nomen feminae.

Зáгорњива вила, f. die von jenſeits des Berges, transmontana.

Зáграбити, им, v. pf. eine Hand voll nehmen, manibus haurio, capio.

Зáграда, f. der Zaun, sepes.

Загрáдити, им, v. pf. verzäunen, sepio.

Загрáђивање, n. das Einzäunen, septio.

Загрáђивати, ђујем, v. impf. verzäunen, sepio.

Загрáктати, кћем, v. pf. erkrächzen, crocito.

Загргýтати, гућем, v. pf. anfangen zu girren, ingemo.

Загрáдити, им, v. pf. verderben, Schaden machen, corrumpo.

Зáгреб, m. Agram, Zagrabia.

Загрéпсти, гребем, v. pf. 1) einen Griff thun (mit dem Löffel) capio. 2) Reißaus nehmen, fugio.

Зáгризак, ска, m. vide угризак.

Загризање, n. 1) das Anbeißen, admorsus. 2) das Quälen, Reizen, irritatio.

Загризати, ам, v. impf. 1) anbeißen, admordeo. 2) reizen, irrito (у дијеме).

Зáгристи, зем, v. pf. 1) anbeißen, admordeo. 2) reizen, irrito.

Зáгрлити, им, v. pf. umarmen (eig. umhalſen), amplector.

Загрмети, ми, v. pf. (Рес.) } erdonnern, intono.
Загрмити, ми, v. pf. (Срем.) }
Загрмљети, ми, v. pf. (Ерц.) }

Загрнути, нем, v. pf. 1) н. п. виноград, бројњак, bedecken, zudecken, consterno. 2) н. п. кошуљу, гузицу, entblößen, nudo.

Загрнутисе, немсе, v. r. pf. ſich entblößen, nudo me.

Загрóктати, кћем, vide заграктати.

Зáгртање, 1) das Zudecken, constratio. 2) das Entblößen, nudatio.

Зáгртати, грћем, v. impf. 1) zudecken, consterno. 2) entblößen, nudo.

Зáгртатисе, грћемсе, v. r. impf. ſich entblößen, nudo me.

Зáгрцнутисе, немсе, v. r. pf. verſchießen (vom Getränke), ingurgitari.

Загýбити, им, v. pf. verlieren, perdo.

Загýбитисе, бисе, v. r. pf. verkommen, perdor.

Загýдети, дим, v. pf. (Рес.) } 1) einen
Загýдити, им, v. pf. (Срем.) } Strich
Загýђети, дим, v. pf. (Ерц.) } auf der Geige machen, incipio fidibus canere. 2) ertönen, intono.

Загýлити, им, v. pf. ein wenig ſchälen, excortico leviter, н. п дрво, нокат.

Загуљивање, n. das Abſchälen, excorticatio.

Загуљивати, љујем, v. impf. ſchälen, excortico.

Загушивање, n. das Erſticken, suffocatio.

Загушивати, шујем, v. impf. erſticken, suffoco.

Загушиватисе, шујемсе, v. r. impf. erſticken, suffocor.

Загýшити, им, v. pf. erſticken, suffoco.

Загýшитисе, имсе, v. r. pf. erſticken, suffocor.

Зáгушљив, ва, во, engbrüſtig, keichend, asthmaticus.

Задáвање, n. das Verurſachen, Beibringen, effectio, illatio.

Задáвати, дајем. v. impf. beibringen, verurſachen, infero:
„Па се ђешто из пушака туку,
„Један другом ране не задаје —
„Како дође момама га нађе:
„Вјерној љуби јаде задаваше —

Задáвити, им, v. pf. erwürgen, strangulo.

Задáјање, n. das Säugen, nutritio, lactatio.

Задáјати, ам, v. impf. ſäugen, lacto.

Задáнити, им, v. pf. vom Tage überfallen werden, und denſelben über wo bleiben, luce superveniente commorari alicubi, н. п. ајдући заданили у селу.

Задáнути, нем, v. pf. кога, anhauchen, adspiro.

Зáдар, дра, m. Zara, Jadera.

Зáдарскӣ, ка, ко, 1) Zara, Jadartinus. 2) nach Art der Zaraer, more Jadertino.

Зáдати, ам, v. pf. beibringen, infero, do.

Задéвање, n. (Рес. и Срем.) vide задијевање.

Задéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide задијевати.

Задéвашисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide задијевашисе.

Задевóјчитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide зађевојчитисе.

Зáденути, нем, vide задести.

Зáденутисе, немсе, vide задестисе.

Задéрати, рем, vide задријети.

Задéсити, им, v. pf. treffen (Unglück), attingo, ferio: јади га задесили!

Зáдести (говорисе и заденути), денем, (Рес. и Срем.) vide заћести.

Зáдестисе (говорисе и заденутисе), денемсе, (Рес. и Срем.) vide заћестисе.

Задијéвање, n. (Ерц.) das Hineinſtecken, immissio.

Задијéвати, ам, v. impf. (Ерц.) hineinſtecken, immitto, н. п. нож за појас, цвијеће за капу.

Задијéвашисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) kleben, ſtecken bleiben, adhaeresco.

Зáдимити, им, v. pf. Rauch machen, fumum facere, infumo.

Зáдимитисе, мисе, v. r. pf. rauchen, fumo.

Зáдирање, n. das Streifen, strictio.

Зáдирати, рем, v. impf. ſtreifen, stringo.

Зáдиркивање, n. das Berühren, contactio.

Задиркívати, кујем, v. impf. berühren, anſtoßen, offendo.

Зáдисање, n. das Anhauchen, adspiratio.

Зáдисати, дишем, v. impf. anhauchen, adspiro.

Задни́вање, n. das Bödmen, fundi adjectio.

Задни́вати, ам, v. impf. bödmen, fundo instruo.

Зáднити, им, v. pf. bödmen, fundo instruo.

Зáдно, n. der Boden (z. B. am Faße) fundus dolii.

Задњӣ, ња, ње, der hintere, posterior.

Зáдња, f. vide гузица

Задобúјање (задобивање?) n. das Erbeuten, captura.

Задобúјати (задобивати?), ам, v. impf. erbeuten, capto.

Задóбити, бијем, v. pf. gewinnen (Beute), erbeuten, capio:
„Вољео б' се с њиме удесити,
„Нег' царево благо задобити. —
„А Чупића стоји без динара:
„Јера га је Чупић задобио
„Од Турчина Пејзе Мемед-аге. —

Зáдовољан, љна, но, zufrieden, contentus.

Задóвољити, им, v. pf. befriedigen, satis facio.

Задóвољитисе, имсе, v. r. pf. genug haben, habeo satis, sum contentus.

Задовóљност, f. vide задовољство.

Задовóљство, n. die Zufriedenheit, animi tranquillitas.

Зад'јити, им, v. pf. zu ſaugen geben, adlacto.

Задóцнити, им, v. pf. verſpäten, retardo, moror, zu ſpät kommen.

Задóцнитисе, имсе, v. r. pf. ſich verſpäten, tardius venio.

Зáдранин, m. einer von Zara, Jadertinus:
„У тавници бана Задранина —

Задрéмати, ам (и задремљем), (Рес. и Срем.) vide задријемати.

Задрéти, ем, задро, (Рес. и Срем.) vide задријети

Задржáвање, n. das Aufhalten, retentio.

Здржáвати, ам, v. impf. aufhalten, retardo.

Задржáвашисе, амсе, v. r. impf. ſich aufhalten, moror.

Задржати, жим, v. pf. aufhalten, moror.

Задржáтисе, жимсе, v. r. pf. ſich aufhalten, moror.

Задријéмати, ам (и задријемљем), v. pf. (Ерц.) einſchlummern, obdormisco.

Зáдријети, рем, задро, v. pf. (Ерц.) ſtreifen, stringo.

Задркáти, кћем, v. pf. ſchauern, cohorresco.

Зáдрмати, ам, v. pf. erſchüttern, concutio.

Задрматисе, амсе, v. pf. erbeben, contremisco.

Задробити, им, v. pf. einbröckeln, intero.

Задромбуљати, ам, v. pf. das Brumeisen, (die Maultrommel) ertönen lassen, impello crembalum.

Задруга, f. Hausgenossenschaft (im Gegensatze der einzelnen Familie), plures familiae in eadem domo (more Serbico).

Задружан, жна, но, nicht einzeln im Hause, magna suorum societate pollens.

Задубитисе, имсе, v. r. pf. sich eingraben, vertiefen, defodior. cf. задупстисе.

Задуватисе, амсе, v. r. pf. keuchen, anhelo.

Задужбина, f. die fromme Stiftung, monimentum(?). Највећа је задужбина начинити намастир, или цркву, као што су Српски цареви и краљеви градили; потом је задужбина начинити ћуприју на каквој води, или преко баре; калдрму по рђаву путу; воду довести и начинити близу пута (и то се каже градити, и начинити — себи — задужбину); усадити или накалемити воћку близу пута, гладног нахранити, жедног напојити, голог одјести (но ово се каже чинити, и учинити задужбину) и т. д. Турци и данашњи дан граде и чине све те задужбине Млоги бегови Босански надгледају и управљају чесме и ћуприје по Србији, које су њихови стари прије стотине година градили, као н. п. Рустамбеговић из Зворника Дугу чесму у Тршићком пољу, и други некакав (Босански бег) Јадранску ћуприју између Љешнице и Липнице. Такове задужбине други не смије ни пошто оправљати, него онај чије су од старине.

„Да ви знате наше намастире
„Славни наши цара задужбине —
„Да видите дивну Спуденицу,
„Не далеко од Новог пазара,
„Задужбину цара Симеуна —
„Прву бабо саградио цркву,
„Красну славну себи задужбину. —

Задуживање, n. das Verschulden, obaeratio.

Задуживати, жујем, v. impf. verschulden, obaero.

Задуживатисе, жујемсе, v. r. impf. sich verschulden, obaeror.

Задужити, им, v. pf verschulden, obaero.

Задужитисе, имсе, v. r. pf. sich verschulden, obaeror.

Задупстисе, дубемсе vide задубитисе.

Задушни, на, но, н. п. недеља, понедељник, die armen Seelen angehend, defunctorum cf. задушнице.

Задушнице, f. pl. der Armen-Seelen Tag, commemoratio defunctorum. Праве су задушнице у суботу уочи месни поклада (и она се сва недеља, зимећу бијеле и себичне, зове задушна недеља). Онда обично сваки човек свима мртвима својим, које он памти, или има записане у читули, начини по свијећу воштану, па све те свијеће састави у једну руковет и запали те изгоре мртвима за душу (али најприје мора свакоме намијенити: ова оцу, ова матери, ова ђеду, ова баби и т. д.). Ако ли је близу намастир или црква, онда се те свијеће однесу тамо, и сваки своју читулу да свештенику те све мртве спомене на служби; и ту онда сваки своје свијеће запали кад свештеник стане спомињати. Потом, кад свештеник све мртве споменe, зађу ђаци, с лењеном водом и с котарицама, те свијеће погасе и покупе (послије калуђери, или попови, граде од њи друге свијеће и пале у цркви). На неким мјестима иду на задушнице и на гробље с попом, те и онђе спомињу мртве, чаше им молитве, пале свијеће и дијеле за душу.

Зађевојчитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) zum Mädchen heranwachsen, in puellam adolesco.

Заћести (говорисе и заћенути), ћенем, v. pf. (Ерц.) stecken, pono.

Заћестисе (говорисе и заћенутисе), ћенемсе, v. r. pf. (Ерц.) kleben, hangen bleiben, adhaeresco:

„Заће јој се купина
„За свилену кошуљу —

Заврезити, им, v. pf. наметнути врезу, zuhäkeln, den Thürhaken zuwerfen, obdo. seras repagulum.

Заčар, m. Ruinen einer Stadt am Zusammenfluß der beiden Timok.

Зажагрити, им, v. pf. m. j. очима, Feuer sprühen aus den Augen, ignem jaculor ex oculis.

Зажалити, им, v. pf. Leid empfinden, aegre fero:

„Пјевала би ал' не могу сама,
„Драгог ми је заболела глава,
„Пак ће чути па ће зажалити —

Зажвалити, им, v. pf. dem Pferde das Unterkinn mit der Halfter verbinden, capistro mentum obligo equi.

Зáждити, им, v. pf. anzünden, accendo; зажди из пушке, Feuer geben.
Зажéћи, жем, v. pf. anzünden, incendo.
Зажмýрити, им, v. pf. blinzeln, connîveo.
Зажýтети, утим, (Рес.) vide зажућети.
Зажýтетисе, утимсе, (Рес.) vide зажућетисе.
Зажýтити, им, (Срем.) vide зажућети.
Зажýтитисе, имсе, (Срем.) vide зажућетисе.
Зáжутити, нем, v. pf. gelblich werden, flavesco.
Зажућетисе, утимсе, v. r. pf. (Ерц.) gelb erglänzen, adgilvesco (z. B. von hingeschütteten Dukaten).
Зáзвати, зовем, v pf. rufen, laden, auffordern, voco, provoco.
Зазвекéтати, ећем, v. pf. } erklingen,
Зазвéчати, чим, v. pf. } resono.
Зазвиждати, дим, v. pf. einen Pfiff thun, sibilo.
Зазвóнити, им, v. pf. läuten, resono.
Зазивање, n. das Auffordern, provocatio.
Зазивати, ам (и зазивљем), v. impf. auffordern, provoco; на част, zum Gastmal einladen, voco ad coenam: „Љубовић ме на мејдан зазива —
Зазидати, ам, v. pf. vermauern, muro claudo.
Зазиђивање, n. das Vermauern, inclusio opere lateritio.
Зазиђивати, ђујем, v. impf. vermauern, claudo muro.
Зазимити, им, v. pf. vom Winter wo überfallen werden, und deswegen dort bleiben, hieme impedior.
Зазирање, n. das Scheusehen (des Pferdes), aspectus pavidus, pavor, consternatio.
Зазирати, рем, v. impf. scheu sehen, pavide aspicio.
Зазнати, ам, v. pf., bewußt werden, erkennen, conscius sum, agnosco, novi: од како сам зазнао за се.
Зáзор, m. das Ubelansehen einer Handlung, reprehensio.
Зáзоран, рна, но, übel angesehen, infamis.
Зазрети, рем, v. pf. scheu blicken, pavide aspicio.
Зазубица, f. Geschwür im Zahnfleische epulis; расту ми зазубице, der Mund wässert mir.
Зазујати, јим, v. pf. anfangen zu summen, insusurro, immurmuro.
Заиграване, n. das Anlaufen, das Ertanzen, exsultatio.
Заиграти, ам, v. impf. anfangen zu tanzen, exsulto.
Заигрáваписе, амсе, v. r. impf. auf und davon rennen, avolo z. B. коњ; као јелен.
Заиграти, ам, v. pf. anfangen zu tanzen, exsulto.
Заиграписе, амсе, v. r. pf. auf und davon tanzen, avolo.
Зáимање, n. das Borgen, Borgnehmen, mutuatio.
Зáимати, ам (и заимљем), v. impf. borgen, mutuor.
Заинáтитисе, имсе, v. r. pf. sich in den Kopf setzen, trotzen, renitor: заинатисе па не ће —
Заинтачити, им, v. pf. etwas immer widerholen, semper idem vociferor: заинтачио те, иште; шта си ми заинтачио!
Заíра*, vide рáна.
Заискати, ишћем (у Босни, особито по варошима, заишћем), v. pf. verlangen, begehren, peto.
Заискатисе, ишћемсе (у Босни, особито по варошима, заишћемсе), v. r. pf. die Erlaubniß verlangen, peto.
Заиспокој душе, auf die Ruhe der Seele, ut requiescat in pace (ein Trinkspruch bei der даћа). cf. даћа.
Зáиста, } wahrhaft, vere; gewiß,
Зáистo, } certe.
Зáитање, n. vide заваћање.
Зáитати, ам, vide заваћати.
Зáитити, им, vide заваћити.
Заjáзити, им, v. pf. verwehren, verdämmen, mole cohibeo.
Зájам, зајма, m. Borg, mutuum: у зајам дати, — узети; братими зајам.
Зájаприти се, имсе, v. r. pf. roth werden vom Feuer, ab igne rubeo.
Зájац, m. (у крајини Неготинској) vide зец.
Зájедница, f. das Gemeingut, was Zweyen oder mehrern zugleich gehört, bonum commune.
Зájедничкӣ, ка, ко, gemeinschaftlich, communis.
Зájедно, zugleich, zusammen, una.
Зajéдрати, ам, v. pf. voll, dicht werden, denseri.
Зájмити, им, v, pf. 1) окупити, поћерати кога, или што, vor sich hertreiben, cogo. 2) vide узајмити.
Зajулáрити, им, vide зауларити.
Закадијатисе, амсе, v. pf. (etwas komisch) sich einkadijen, Kadia werden, fio judex:
А. Ће ти је син?
Б. Отишао у зворник да се закадија.
А. Па шта ради сад тамо?
Б. Тимари коње код Али-бега.

Зака́дити, им, v. pf. н. п. буре, кошницу, anrauchen, infumo.

Закађи́вање, n. das Anrauchen, infumatio.

Закађи́вати, Ђујем, v. impf. anrauchen, infumo.

Зака́зати, кажем, v. pf. ſagen, dico, jubeo.

Зака́зивање, n. das Sagen, edictum?

Зака́зивати, зујем. v, impf. ſagen, dico.

Зака́нитисе, имсе, v. r. pf. ſich entſchließen, ſtatuo.

Зака́нути, нем, v. pf. betropfen, guttatim perfundo.

Зака́снити, им, (у Срнјему и у Бачкој) vide задоцнити.

Зака́чити, им, v. pf. anhaken, uncо prehendo.

Зака́чка, f. der Schneiderhaken, uncus ſartorius.

Закè̀серити, им, v. pf. т. ј. браду, (komiſch) in die Höhe heben, levo barbam.

Заки́вање, n. das Anſchmieden, adcuſio.

Заки́вати, ам, v. impf. anſchmieden, adcudo.

Заки́дање, n. das Bevortheilen, fraudatio.

Заки́дати, ам, v. impf. bevortheilen, fraudo.

Зака́инути, нем, v. pf. bevortheilen, defraudo.

Зака́ѝсе́лити, им, v. pf. ſäuern, acidum reddo.

Закиса́вање, n. das Naßwerden, humectatio a pluvia.

Закиса́вати, сује, v. impf. н. п. пушка, наѣ werden (vom Regen), humector pluvia (киша).

Зака́иснути, не, v. pf. н. п. пушка, vom Regen naѣ werden, madefio a pluvia.

Закла́ње, n. das Schlachten, mactatio: „Је ли веће јање за заклање? —

Закла́пање, n. 1) das Zudecken, operitio(?). 2) das Verſchließen, occluſio.

Закла́пати, ам, v. impf. 1) zudecken, operio. 2) verſchließen, claudo.

Зака́лапити, им, v. pf. ſchaum bekommen, ſpumeſco.

Зака́лати, колем, v. pf. ſchlachten, macto.

Зака́летва (закле̂тва), f. der Schwur, jusjurandum.

Закле̂ти, кунем, v. pf. 1) einen beſchwören, obtestor. 2) den Fluch anheben, coepi maledicere, execrari: „Кад закуну, сва се земља пресе —

Закле̂тисе, кунемсе, v. r. pf. ſich durch einen Schwur verbinden, jurejurando me obſtringo.

Заклѣкнати, кнем, v. pf. den Laut des Spechts hören laſſen, ſonum pici edo: закликта жуња, вила.

Зака́ињање, n. das Beſchwören, obteſtatio.

Зака́ињати, њем, v. impf. beſchwören, obteſtor.

Зака́ињатисе, њемсе, v. r. impf. ſich verſchwören, jure jurando me obſtringo.

Зака́лон, m. Zufluchtsort, vor Wind und Regen (franz. abris), perfugium?

Заклонити, им, v. pf. ſchirmen vor Wind, Regen, Sonne, defendo.

Заклонитисе, имсе, v. r. pf. ſich ſchützen, retten, defendo me.

Зака́лоњање, n. das Schirmen, defenſio.

Зака́лоњати,ам,v.impf. ſchirmen defenſo.

Зака́лоњатисе, амсе, v. r. impf. ſich ſchirmen, defenſo me.

Зака́лоп, n. Schloß und Riegel, ſera.

Зака́лопац, пца, m. der Deckel, operculum.

Заклопити, им, v. pf. 1) bedecken, contego. 2) verſchließen, claudo.

Закључа́вање, n. das Verſchließen, occluſio.

Закључа́вати, ам, v. impf. verſchließen, occludo.

Закључати, ам, v. pf. verſchließen, occludo.

Зако, m. hyp. v. Зарија.

Заковати, кујем, v. pf. verſchmieden, concudo.

Заковрнути, нем, v. pf. у један пут занемоћи, plötzlich erkranken, repentino morbo corripior.

Заковрчити, им, v. pf. н. п. реп, (vom Löwen, Hunde, Schweine) den Schwanz in einen Kranz ſchlagen, retorqueo caudam.

Заковчавање, n. das Zuhäkeln, fibulatio.

Заковчавати, ам, v. impf. zuhäkeln, fibulo.

Заковчати, ам, v. pf. zuhäkeln, fibulo.

Зако́н, m. 1) die Religion, der Glaube, religio: кога си ти закона? по нашем закону то не може бити; не доноси закон. 2) das heilige Abendmal, eucharistia: ајдемо на закон; данас сам узео закон.

Зако́п, m. das Begräbniß, ſepultura. cf. погреб.

Закопавање n. das Begraben, ſepultura.

Закопавати, ам, v. impf. begraben, ſepelio.

Зако́пати, ам, v. pf. 1) begraben, ſepelio. 2) inchoat. ſcharren (mit dem Fuße), rado.

Зако́пина, f. н. п. то је моја закопина, der Anbruch, Neubruch, ubi ego primus coepi laborare.

Законпитити, им, v. pf. erwerben, acquiro.
Закопчáвање, n. vide заковчавање.
Закопчáвати, ам, vide заковчавати.
Закóпчати, ам, vide заковчати.
Закорáчити, им, v. pf. einen falſchen Tritt thun, (ſich verwickeln wie das Pferd das ſich in die Stränge ꝛc. verwickelt) impedire se.
Зáкошак, шка, m. der Auftritt hinten an der Kutſche, wo der Packkoffer ꝛc. zu ſtehen kommt.
Зáкрајинити, им, v. pf. Krieg beginnen, bellum infero.
Зáкрајинитисе, нисе, v. r. pf. закрајинилосе, es iſt Krieg entſtanden, exortum est bellum.
Закрáтити, им, v. pf. коме штогоћ, einem etwas verwehren, prohibeo aliqua re.
Закраћívање, n. das Verwehren, prohibitio.
Закраћívати, ћујем, v. impf. verwehren, prohibeo.
Зáкрвáвити, им, v. pf. m. j. очима, mit blutdürſtigen Augen anſehen, oculum quasi cruentum defigo in aliquem.
Закрúлити, им, v. pf. unter ſeine Flügel nehmen, beſchützen, alis tego et defendo: свети шестокрили Аранђеле! закрили ме крилом твојим;
„Кад је Ђорђе Србијом завлад'о,
„И Србију крстом прекрстио,
„И својијем крилом закрилио,
„Од Видина па до воде Дрине —
Закрстити, им, v. pf. n. p. челе, bekreuzen, signare cruce. Код Срба је и сад обичај у Србији, кад који нађе челе у шуми, а он изреже сјекиром крст на кори онога дрвета у коме су челе, па други послије, ако и нађе оне челе, неће и исјећи.
Закружívање, n. das Umkreiſen, comprehensio.
Закружívати, жујем, v. impf. in die Runde ſich zueignen, circumdo (?).
Закружити, им, v. pf. in die Runde umfaſſen, complector circumcirca.
Зáкршљавити, им, v. pf. } verküm-
Зáкршљати, ам, v. pf. } mern, an Atrophie leiden, inedia consumor.
Закршћáвање (закршћање?), n. das Bekreuzen, crucis incisio,
Закршћáвати (закршћати?), ам, v. impf. bekreuzen (z. B. einen Baum mit Birnen) crucem incido.
Закрћати, ам, vide забити.
Закрћатисе, амсе, vide забитисе.
Закувáвање, n. 1) das Gießen des Waſſers ins Brotmehl, aquae in farinam infusio. 2) die Gährung zu einem Kriege, Aufruhr u. ſ. w. fermentatio (?)
Закувáвати, ам, v. impf. gähren machen, fermento.
Закувáватисе, васе, v. r. impf. gähren, ferveo, paror.
Зáкувати, ам, v. pf. 1) н. п. љеб, Waſſer ins Brotmehl gießen, aquam infundo farinae. 2) н. п. кавгу entſtehen machen, existo.
Зáкуватисе, васе, v. r. pf. entſtehen, existo: закувала се кавга.
Зáкукати, ам, v. pf. den Kuckuckslaut von ſich geben, edo sonum cuculi:
„Закукала сиња кукавица —
Закýпити, им, v. pf. pachten, conduco.
Закупљívање, n. das Pachten, conductio.
Закупљívати, љујем, v. impf. pachten, conduco.
Закусívање, n. das Verkoſten laſſen, cum quid praebeas ad gustandum.
Закусívати, сујем, v. impf. zu koſten geben, praebeo gustandum. Кусалом га закусује, а дршком му очи вади.
Закýсити, им, v. pf. кога, einem zu koſten geben, praebeo gustandum.
Закуцáвање, n. das hineinſchlagen, immissio.
Закуцáвати, ам, v. impf. hineinſchlagen, immitto.
Зáкуцати, ам, v. pf. 1) hineinſchlagen, н. п. клин, immitto. 2) klopfen (an die Thüre), pulso fores:
„Па закуца алком на вратима —
Закýчити, v. pf. bevortheilen, fraudo.
Зáкушљавити, им, v. pf. } vid. закр-
Зáкушљати, ам, v. pf. } љавити.
Залáгање, n. 1) das Verpfänden, oppigneratio. 2) das Füttern, (eines, der nicht ſelbſt mit der Hand zum Munde kann), pabulatio (?)
Залáгати, лажем, v. impf. 1) verpfänden, oppignero. 2) füttern, pasco.
Залагívање, n. das Vorlügen (und Schmeicheln), mendacia adulatoris.
Залагívати, гујем, v. impf. око кога, vorlügen und vorſchmeicheln, mendaciis et adulatione uti.
Залáдити, ди, v. pf. Schatten werden, umbra fit: пред ноћ кад залади, и кад залади сунце.
Залáднети, ни, v. pf. (Рес.) } kalt wer-
Залáднити, ни, v. pf. Срем.) } den, fri-
Залáдњети, њи, v, pf. (Ерц.) } gesco.
Залáђе, n. (ст.) ſchattiger Ort, umbrae:
„Ђурађ коси по побрђу, ладоле миле!
„Коња пење по залађу, ој ладо! ој —
Залађívање, n. das Nachlaſſen der Sonnenhitze, remissio aestus solaris.
Залађívати, ђује, v. impf. kühler werden (wenn die Sonnenhitze nachläßt), remittit aestus.

Зàлажење, n. 1) der Niedergang der Sonne, occasus solis. 2) das Vergehen, Verirren, aberratio.

Зàлазити, им, v. impf. 1) hinter die Berge gehen (vor der Sonne) occido. 2) hinter etwas gehen, ire post —. 3) verirren, aberrare.

Зàлајати, јем, v. pf. anbellen, allatio.

Зала́мање, n. 1) das Abbrechen der zu hohen Reben, anfractio vitium. 2) das Anbrechen, anfractio.

Зала́мати, ам, v. impf. 1) н. п. виноград, die Reben oben abbrechen, anfringo vites. 2) н. п. чеп, anbrechen, anfringo.

Зàлапити, им, v. pf. umzingeln und vor sich hertreiben, cogo.

Зале́дити, им, v. pf. zu Eis machen, congelo: овај ће вјетар залединти Дунаво.

Зале́дитисе, дисе, v. r. pf. zufrieren, congelari.

Зале́жатисе, жимсе, v. r. pf. sich verliegen (versitzen), verderben, situ corrumpi.

Зале́пити, им, (Рес. и Срем.) vide зàлијепити.

Зале́тање, n. (Рес. и Срем.) vide залијетање.

Залетати, лећем, (Рес. и Срем.) vide залијетати.

Зале́татисе, лећемсе, (Рес. и Срем.) vide залијетатисе.

Зале́тети, летим, (Рес.) vide залећети.

Зале́тетисе, летимсе, (Рес.) vide залећетисе.

Зале́тити, им, (Срем.) vide залећети.

Зàлетипи, им, (Рес. и Срем.) vide зàлећипи.

Зале́титисе, имсе, (Срем.) vide залећетисе.

Зале́ћети, летим, v. pf. (Ерц.) irrefliegen, sevolo.

Зале́ћетисе, летимсе, v. r. pf. (Ерц.) anlaufen, aggredior.

Зале́ћи, лежем, v. pf. einnisten, nidulor.

Зале́ћи, леже (говорисе и залегне), v. pf. hinreichen, decken (die Schuld), sufficio.

Зале́ћисе, лежемсе, v. r. pf. sich einnisten, nidulor.

Зале́чити, им, (Рес. и Срем.) vide зàлијечити.

Зàли*, müssig, ohne Arbeit, unbeschäftigt, otiose: воденица стоји зали (sonst онако).

Зàлив, m. die Bay (im Fluße, oder im Meere), sinus.

Зàливање, n. (Срем.) vide зàљевање.

Зàливати, ам, (Срем.) vide зàљевати.

Залиги́вање, n. das Herumschmeicheln, blanditio.

Залиги́вати, гујем, v. impf. око кога, herumschmeicheln, blandior.

Зàлизак, ска, m. ein angelecktes Stück, res adlambita (?).

Зализати, лижем, v. pf. anlecken, adlambo.

Зализи́вање, n. das Anlecken, adlambitio (?).

Зализи́вати, зујем, v. impf. anlecken, adlambo.

Залије́пити, им, v. pf. (Ерц.) verkleiben, oblino.

Залије́тање, n. (Ерц.) 1) das Anfliegen, advolatio. 2) der Anlauf, impetus.

Залије́тати, ећем, v. impf. (Ерц.) anfliegen, irrefliegen, sevolo.

Залије́татисе, ећемсе, v. r. impf. (Ерц.) anlaufen, impetum facio.

Залије́чити, им, v. pf. (Ерц.) zuheilen, claudo vulnus sanando.

Зàлити, лијем, v. pf. 1) begießen, irrigo. 2) sich ergießen, redundo.

Зàлог, m. das Pfand, pignus.

Зàлога, f. 1) die Verpfändung, oppigneratio: дао у залогу. 2) ein Merkblatt im Buche.

Зàлогај, m. der Bissen Brot, bolus (βῶλος): не ма љеба ни залогаја.

Залòжити, им, v. pf. 1) füttern (einen Krüppel), pasco; оди да заложимо мало; заложи мало љеба:

„Ког јунака у животу нађе,
„Умије га студеном водицом,
„Залије га вином црвенијем,
„И заложи љебом бијелијем —

2) verpfänden, oppignero.

Залòмити, им, v. pf. 1) виноград, бећаџен, reseco. 2) н. п. чеп, anbrechen, anfringo.

Зàлудан, дна, но, müssig, unnütz, otiosus.

Залу́дети, дим (Рес.) } vide залуђе-
Залу́дити, им (Срем.) } ти.

Залу́ду, vergebens, frustra.

Залу́ђети, дим, v. pf. (Ерц.) bethören, decipio.

Залу́пати, ам, vide забити.

Залу́тати, ам, v. pf. зайи с пута, den Weg verlieren, sich verirren, aberro:

„Ил' је ђегођ с пута залутала —
„Ако буде с пута залутала,
„Да Бог даде да ме скоро нађе —

Залучи́вање, n. das Abjondern, das Entwohnen (Absetzen) der Lämmer, Kälber, Ferkel, ablactatio. Von Kindern sagt man одбитн.

Залучи́вати, чујем, v. impf. и п. јагањце од оваца, абјетен, ablacto.

Залу́чити, им, v. pf. entwöhnen, absetzen, ablacto.

Зàлучити, им, v. pf. утући Сијелога

лука, па залучити каково јело (помијешати га с јелом), као н. п. комбост, папулу, блитву, питије, кокошиње месо, и т. д.

Зàљевање, n. (Ерц.) das Begießen, irrigatio.

Зàљевати, ам, v. impf. (Ерц.) begießen, irrigo.

Зàљетити, им, v. pf. (Ерц.) vom Sommer überfallen, irgendwo bleiben, überſommern, aestatem ago (transigo), aestivo.

Замáглити, им, v. pf. Rauch machen, einen Rauchnebel um ſich her verbreiten, fumum facio ex fistula. Замаглио као пас испод репа.

Зàмазати, мажем, v. pf. zuſchmieren, verſchmieren, oblino.

Замазúвање, n. das Verſchmieren, oblitio.

Замазúвати, зујем, v. impf. verſchmieren, oblino.

Замáвање, n. das Ausholen, adductio brachii.

Замáвати, мављем, v. impf. ausholen, adduco brachium.

Замáкање, n. das Einweichen, Eintunken, immersio.

Замáкати, мачем, v. impf. eintunken, immergo.

Замáкнути, нем, vide замаћи.

Зàмама, f. die Lockſpeiſe, esca (um Schweine, Hunde an ſich zu locken).

Замáмити, им, v. pf. anlocken, allicio: замами псето да не иде у планину за чобанима.

Замамљúвање, n. das Locken, allectio, adescatio.

Замамљúвати, љујем, v. impf. locken, allecto.

Зàмандалити, им, v. pf. превући мандал преко врата, das Thor mit einem Balken verriegeln, obice claudo:

„Ах' капија пуста затворена,
„Затворена и замандаљена —

Заманúтати, ам, v. pf. auf dumme Art ſich verirren, aberro stultus.

Замáнути, нем, v. pf. ausholen um zu ſchlagen, brachium adduco.

Замаћи (говорисе и замакнути), макнем, v. pf. ſich dem Blicke entziehen (entrücken), subduco me oculis: замаче (или замче) за брдо:

„Кад замакне у Нови с ђевојком —

Зàмашај, m. ein Hieb, ictus.

Зàмашан, шна, но, ſchwingbar (ſo ſchwer, daß man es um es zu heben, ſchwingen muß), ponderosus, н. п. мач, нож, дрво, сабља.

Замéдити, им, v. pf. mit Honig würzen, melle condio.

Зàмена, f. (Рес. и Срем.), vide замјена.

Зàменàк, m. (Рес. и Срем.) vide замјеник.

Заменúти, им, (Рес. и Срем.) vide замијенити.

Заменúтисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide замијенитисе.

Зàмера, f. vide замјера.

Замерáвање, n. vide замјеравање.

Замерáвати, ам, vide замјеравати.

Замерáватисе, ам, vide замјеравати-се.

Замéрање, n. vide замеравање.

Замéрати, ам, vide замеравати.

Замéратисе, амсе, vide замеравати-се.

Зàмерити, им, vide замјерити.

Зàмеритисе, имсе, vide замјеритисе.

Замéсити, им, (Рес. и Срем.) vide замијесити.

Замéсти, метем, v. vf. 1) kehren (das Auskehricht in den Winkel), converro. 2) verwehen (mit Schnee): замео вјетар пут.

Замéсти, метем, v. pf. umrühren (miſchen) mit dem Kochlöffel, misceo, н. п. замео као свињама.

Зàместити, им, v. pf. (Рес. и Срем.) п. ј. шпан, cf. банатисе.

Зàмет *, m. die Ungelegenheit, Zeitverluſt, molestia: упратисе к мени ако ти није замет; замет ти је, дати ми то.

Зàметак, тка, m. der erſte Anfang einer Frucht, foetus, embryo.

Замéтање, n. 1) das Anzetteln, excitatio. 2) das Erwerben, acquisitio. 3) das Heben in die Höhe, das Nehmen auf die Schultern, sublatio.

Замéтати, мећем, v. impf. 1) anzetteln, excito, н. п. крајину, кавгу. 2) erwerben, acquiro, н. п. коза, ована. 3) на раме, auf die Schultern laden, tollo in humeros.

Замéтатисе, мећемсе, v. r. fr. entſtehen, exorior.

Зàметнути, нем, v. pf. 1) anzetteln, excito. 2) erwerben, acquiro. 3) auf die Schultern laden, tollo.

Зàметнутисе, немсе, v. r. pf. entſtehen, exorior, н. п. заметнула се кавга, дијете.

Замешúвање, n. (Рес. и Срем.) vide замјешивање.

Замешúвати, шујем, (Рес. и Срем.) vide замјешивати.

Зàмешшање, n. (Рес. и Срем.) cf. банатисе.

Зàмешшати, ам, v. impf. (Рес. и Срем.) cf. банатисе.

Замијéнити, им, v. pf. (Ерц.) erſetzen, compenso: замијенити своју главу,

ш. ј. кад човек убије непријатеља прије него погине. Срби кажу да је штета и срамота (једни вele и гријота) погинути не замијенивши своје главе.

Замијенитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) 1) sein Leben theuer verkaufen (seinen Feind umbringen, ehe man selbst auch stirbt), hostem occido, ante quam ipse moriari. 2) abgelöfet werden, a statione recedo, recreor.

Замијесити, им, v. pf. (Ерц.) das Brot anmachen, misceo aquam farinae.

Замињути, нем, v. pf. сић дем Блicke entrücken, submoveor, subducor oculis.

Замислитисе, имсе, v. r. pf. сић in Gedanken vertiefen, immergi meditatione.

Замицање, n. die Entrückung, subductio.

Замицати, ичем, v. impf. entrücken, submoveo.

Замјена, f. (Ерц.) der Erſatz, die Vertretung, vicarius: мајка је себи родила замјену.

Замјенак, m. (Ерц.) der Kampfheld (franz. le champion), der Kämpfer für einen andern, pugnator:

„Јали за се нађи замјеника —

Замјера, f. (Ерц.) мени се чини да се ова ријеч не говори у Србији ни у Ерцеговини, него само по Сријему по Бачкој и по Банату, и то понајвише по варошима) das Uebelnehmen, die Beleidigung, offensio.

Замјеравање, n. (Ерц. cf. замјера) das Uebelnehmen, acceptio in malam partem.

Замјеравати, ам, v. impf. (Ерц. cf. замјера) коме, übel nehmen, succenseo.

Замјеравитисе, амсе, v. r. impf. (Ерц. cf. замјера) коме, или код кога, übel ankommen bei einem.

Замјерање, n. vide замјеравање.

Замјерати, ам, vide замјеравати.

Замјератисе, амсе, vide замјеравитисе.

Замјерити, им, v. pf. (Ерц. cf. замјера), übel nehmen, accipio in malam partem.

Замјеритисе, имсе, v. r. pf. (Ерц. cf. замјера) aus der Gunſt kommen, displiceo.

Замјестити, им, v. pf. (Ерц.) т. ј. штап, cf. банатисе.

Замјешивање, n. (Ерц.) das anmachen des Brotes, panis mixtio.

Замјешивати, шујем, v. impf. (Ерц.) das Brot anmachen, farinam misceo aqua.

Замјештање, n. (Ерц.) cf. банатисе.

Замјештати, ам, v. impf. (Ерц.) т. ј. штап, cf. банатисе.

Замладитисе, дисе, v. pf. н. п. рана, ſich ſchließen, vernarben, clauditur vulnus ibique caro quasi juvenescit (млад).

Замлађивање, n. das Vernarben der Wunde, clausio vulneris.

Замлађивитисе, ђујесе, v. r. impf. zuheilen, clauditur vulnus.

Замлажење, n. das Anmelken, admulsio.

Замлазити, им, v. impf. anmelken, admulgeo: замлазити јагње нејако, — млијека коме у око.

Замлатити, им, v. pf. (das Beil) abſtumpfen, um es dann zu ſchärfen, (повратити) retundo, daher von einem Dummen: Замлатио га Бог, па не повратио.

Замна, f. ријека у крајини Негошинској (ушиче у Дунаво ниже Брзе паланке).

Замолити, им, v. pf. кога, eine Bitte thun an wen, rogo quem.

Замолитисе, имсе, v. r. pf. коме, eine Bitte thun an wen, rogo quem.

Замотавање, n. das Einwickeln, involutio.

Замотавати, ам, v. impf. einwickeln, involvo.

Замотати, ам, v. pf. einwickeln, involvo.

Замотрити, им, v. pf. erſehen, erblicken, aspicio.

Замочити, им, v. pf. eintunken, mergo.

Замрачити, им, v. pf. verdunkeln, obscuro.

Замрачитисе, чисе, v. r. pf. dunkel werden, obscuror.

Замрети, ем, замрло, (Рес. и Срем.) vide замријети.

Замрзити, им, v. pf. на кога, beginnen zu haſſen, feind werden, coepi odisse.

Замрзнути, нем, v. pf. gefrieren machen, congelo.

Замрзнутисе, немсе, v. r. pf. zufrieren, congelor.

Замријети, рем, замрло, v. pf. (Ерц.) aussterben, exstinguor, intereo: замрла кућа, село.

Замркнути, нем, vide замрћи.

Замрљати, ам, v. pf. übertünchen, überſtreichen, obduco.

Замрмлати (замрмљати), ам, vide забрблати.

Замрсак, ска, m. etwas verwickeltes (z. B. Zwirn), impeditum quid, tricae (?).

Замрсити, им, v. pf. verwickeln, intrico.

Замрћи (говорисе и замркнути), мрк-

кнем, v. pf. vom Dunkel überfallen werden, und nicht weiter reisen, crepusculo retineor; daher Замркао а не свануо von einem Verschwundenen.

Замрцање, n. das Zurückbleiben, wegen der Dunkelheit.

Замрцати, мрчем, v. impf. der Dämmerung wegen zurückbleiben, retineri crepusculo.

Замрчити, им, v. pf. (scherzweise) aufschreiben, adnoto, in chartam conjicio.

Замршивање, n. das Verwirren, perturbatio, perplexio.

Замршивати, шујем, v. impf. verwirren, turbo.

Замукнути (и замући), нем, v. pf. verstummen, obmutesco.

Замукнутисе (и замућисе), немсе, v. r, pf. verstummen, obmutesco:

„Мучи вило, муком се замукла —
„Мучи мајко, замукласе —

Замусти, музем, v. pf. н. п. теле, кад не може да се, Milch annehmen für ein junges Thier, das nicht selbst saugen kann.

Замутити, им, v. pf. trüb machen, turbo.

Замући, мукнем, vide замукнути.

Замућисе, мукнемсе, vide замукнутисе.

Занадити, им, v. pf. н. п. сјекиру, мотику, verstählen, chalybe denuo induco.

Занат *, m. das Handwerk, ars.

Занатак, тка, dim. v. занат.

Занатлија *, m. der Handwerker, opifex.

Занемоћи, могнем, v. pf. разболетисе, erkranken, morbo corripi.

Занети, несем, (Рес. и Срем.) vide занијети.

Занећати, ам, v. pf. зога, einen zum Ausschlagen bestimmen, indem man, auf den Antrag eines Dritten, wie ein Bevollmächtigter statt seiner sagt, daß er etwas nicht wolle (да не ће).

Занијети, несем, занијо (занијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) занијети што за кућу, hinter etwas tragen, fero post. 2) vertragen, aufero: занијела га вода, коњ, младост. 3) irre führen, überhalten, in rationibus fallo, н. п. занијо ме 10 гроша.

Зановет, f. (Рес. и Срем.) vide зановијет.

Зановећање, n. (Рес. и Срем.) vide зановијетање.

Зановећати, ам, (Рес. и Срем.) vide зановијетати.

Зановијет, f. (Ерц.) Geißklee, cytisus.

Зановијетање, n. (Ерц.) das Plapern, blateratio.

Зановијетати, ам, v. impf. (Ерц.) plapern, blatero.

Заноктице, f. pl. die Nagelwurzel, paronychia.

Заносити, им, v. fr. 1) vertragen, defero, aufero. 2) mit einem verschiedenen Accente sprechen, diverso accentu loquor:

„Латински му говори,
„Арбанаски заноси. —

Заноћити, им, v. pf. von der Nacht überfallen irgendwo bleiben, pernocto.

Заношење, n. 1) das Vertragen, delatio. 2) der verschiedene Accent, accentus proprius.

Зањ (т. j. за њега), für ihn, hinter ihn, post illum, pro illo.

Зао (comp. горй), зла, ло, böse, schlimm, malus.

Заова, f. (у Сријему и у Бачкој зава) мужевља сестра, die Schwägerin (des Manns Schwester), glos.

Заовин, на, но, der Schwägerin, gloris.

Заовица, f. dim. v. заова.

Заод, m. 1) der Niedergang, occasus:

„Када буде мјесец на заоду,
„А даница зв'језда на истоку —

2) der Abtritt, secessus (latrina). 3) то ми је на заод, das ist außer meinem Wege, extra viam, de via.

Заодити, им, v. impf. 1) niedergehen, occido. 2) umhergehen, aberro. cf. залазити.

Заодно ми је, aus dem Wege, devium est.

Заоћење, n. das Gehen hinter-, recessus post-, cf. залажење.

Заокупити, им, v. pf. zusammentreiben, vor sich hertreiben, cogo, ago.

Заостајање, n. das Zurückbleiben, remoratio, remansio.

Заостајати, јем, v. impf. zurückbleiben, remoror.

Заостати, анем, v. pf. zurückbleiben, remoror.

Заоштравање, n. das Zuspitzen, cacuminatio.

Заоштравати, ам, v. impf. zuspitzen, cacumino.

Заоштрити, им, v. pf. zuspitzen, acuo.

Заоштрљат, та, то, zugespitzt, acuminatus.

Запад, m. der Westen, occidens.

Западање, n. das Fallen hinter oder in etwas, casus post vel in aliquid.

Западати, ам, v. impf. 1) fallen hinter oder in etwas, cado post aut in quid. 2) gerathen (z. B. in Gefangenschaft), cado.

Западнути, нем, vide запасти.

Западњи, ња, ње, westlich, occidentalis.

Запазити, им, v. pf. 1) liebgewinnen,

adamo. 2) bemerken, observo, conspicio.

Запа́ивање, n. das Andampfen, advaporatio.

Запа́ивати, паујем, v. impf. andampfen, advaporo.

Запа́лити, им, v. pf. 1) anzünden, incendo. 2) запало пјешице (чак) у —, petere coepit celeri gradu.

Запаљи́вање, n. das Anzünden, Sengen, incensio.

Запаљи́вати, љујем, v. impf. anzünden, incendo.

Запа́мтити, им, v. pf. gedenken, im Gedächtniß haben, memini.

Запа́нути, нем, v. pf. anblaſen, adflo.

Запапри́ти, им, v. pf. pfeffern (mit Indianiſchem Pfeffer), condio capsico annuo Linn.

За́пара, f. die Schwüle, tempestas fervida.

Запара́вање, n. das Reinigen mittels heißen Waſſers, purgatio ope aquae fervidae.

Запара́вати, ам, v. impf. n. p. буре, mit heißem Waſſer reinigen, purgo aqua fervida.

За́парити, им, v. pf. n. p. буре, mit heißem Waſſer reinigen, purgo aqua fervida.

За́пасати, пашем, v. pf. in Haufen ziehen, agmine incedo: запасале козе преко стране; запасала војска око села, umzingeln, circumdo.

За́пасти, аднем, v. pf. 1) fallen hinter oder in etwas, cado. 2) gerathen (in Gefangenſchaft, cado. 3) запао снијег до кољена, iſt in Menge gefallen, 4) anfallen, zu Theil werden, obtingo. Запало циганину царство, па објесио свога оца;

„Што ће мени момче Бијограче,
„Кад ми може запасти Сарајевче —

За́напак, пка, m. das Erworbene (z. B. an Vieh), acquisitio.

За́напастити, им, v. pf. што, kommen zu etwas, acquiro. cf. замећнути 2.

За́напаћање, n. das Erwerben, acquisitio. cf. заметање 2.

За́напаћати, ам, v. impf. erwerben, acquiro. cf. заметати 2.

Запе́вање, n. (Рес. и Срем.) vide запијевање.

Запе́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide запијевати.

За́певати, ам, (Рес. и Срем.) vide запијевати.

За́певка (запе́вка), f. (Рес. и Срем.) vide запјевка.

За́пенити, им, (Рес. и Срем.) vide запјенити.

За тенушити, им, (Рес. и Срем.) vide запјенушити.

Запе́ти, пнем, v. pf. 1) anſpannen, intendo, н. п. пушку, стријелу. 2) ſtecken bleiben, impedior, offendo. 3) hoffärtig werden, elatus fio.

Запетљавање, n. das Zuflechten, Zuknöpfen, conclusio per nexum.

Запетљавати, ам, v. impf. zuknüpfen, claudo.

Запе́тљати, ам, v. pf. zuknüpfen, claudo per nexum.

Запе́ћи се, печемсе, v. r. pf. ſich verbacken, durius coquor.

Запе́чатити, им, v. pf. verſiegeln, obsigno.

Запечаћавање, n. das Verſiegeln, obsignatio.

Запечаћавати, ам, v. impf. verſiegeln, obsigno.

Запи́здити, им, v. pf. den Mund zum Weinen verziehen, deduco os ad fletum.

Запијевање, n. (Ерц.) das Anheben des Klaggeſangs, inchoatio naeniae.

Запијевати, ам, v. impf. (Ерц.) den Klaggeſang anheben, naeniam inchoo.

За́пињање, n. 1) das Anſpannen, intensio. 2) das Steckenbleiben an einem Hinderniß, impeditio. 3) das Hochfahren, superbia.

За́пињати, њем, v. impf. 1) ſpannen, intendo. 2) ſtecken bleiben, impedior. 3) hoffärtig werden, efferri.

Запињача, f. дрво (као штапић, што жене запињу врапцу (код разбоја), ein Sperrſtab, Hemmſtab, Hemmholz (z. B. beim Weberſtuhl), retinaculum.

За́пирање, n. das Zuſperren, occlusio.

За́пирање, n. das Auswaſchen, Abwaſchen, ablutio.

За́пирати, рем, v. impf. verſperren, occludo.

Запирати, ам, v. impf. n. p. дијете, abwaſchen, abluo.

Запис, m. ein Talisman, carmen (signum) magicum. cf. амајлија.

Запи́сати, пишем, v. pf. 1) aufſchreiben, consigno. 2) n. p. од грознице, од главе, од бјесноће и т. д., einen Talisman ſchreiben, exaro carmen magicum.

Запи́сатисе, пишемсе, v. r. pf. ſich aufſchreiben laſſen, z. B. zum Militär, do nomen.

Записивање, n. 1) das Aufſchreiben, consignatio. 2) das Aufſchreiben von Talismanen, conscriptio schedulae magicae.

Записивати, сујем, v. impf. 1) aufſchreiben, consigno. 2) n. p. од грознице, од главе, (einen Talisman) ſchreiben, scribo schedam magicam.

Записи́ватисе, сујемсе, v. r. impf. ſich einſchreiben laſſen, do nomen.

Запи́тисе, пијемсе, v. r. pf. ſich verlieren zum Trinken, abeo bibitum.

Запи́ва́ње, n. das Hineinpiſſen, immictio.

Запи́ва́ти, ам, v. impf. hineinpiſſen, immingo.

Запи́шати, ам, v. pf. hineinpiſſen, immingo.

За̀пјевати, ам, v. pf. (Ерц.) anfangen zu ſingen, coepi canere.

За̀пјевка (запје́вка), f. (Ерц.) die Todtenklage, naenia.

За̀пјенити, им, v. pf. (Ерц.) ſchäumen, } spumo.

Запјену́шити, им, v. pf. (Ерц.) }

Запла́вети, вим, (Рес.) } vide запла-

Запла́вити, им, (Срем.) } вљети.

За̀плавити, им, v. pf. austreten, überſchwemmen, inundo.

Запла́вљети, вим, v. pf. (Ерц.) blau werden, livesco.

Заплављи́вање, n. das Blauwerden, livor incipiens.

Заплављи́вати, љујем, v. impf. blau werden, livesco (z. B. Trauben, Pflaumen).

За̀плакати, лачем, v. pf. aufweinen, coepi plorare.

Заплами́тисе, амимсе, } auf-
Заплами́тисе, амимсе, } flammen,
Заплами́ћетисе, амимсе, } exar-
v. r. pf. (Рес. и Срем.) } desco.

За̀плашити, им, v. pf. erſchrecken, deterreo, conterreo.

Запле́ати, ам, (Рес. и Срем.) vide запљеати.

Запле́нити, им, (Рес. и Срем.) vide заплијенити.

Запле́сти, летем, v. pf. zuflechten, replecto.

Запле́стисе, летемсе, v. r. pf. ſich verwickeln, impedior.

За̀плетање, n. das Zuflechten, plexio.

За̀плетати, лећем, v. impf. zuflechten, plecto.

За̀плетатисе, ећемсе, v. r. impf. ſich verwickeln, impedior.

За̀пливати, ам, v. pf. hineinſchwimmen, insilio in aquam.

Заплије́нити, им, v. pf. (Ерц.) zuſammenplündern, populando congero.

За̀пљачкати, ам, vide заплијенити.

Запље́ати, ам, v. pf. (Ерц.) hineinſchlagen, immitto.

Запљу́вање, n. das Hineinſpeien, inſputio.

Запљу́вати, љујем, v. pf. hineinſpucken, inſpuo.

Запљу́вати, ам, v. impf. hineinſpucken, inſputo.

Запове́дање, n. (Рес. и Срем.) vide заповиједање.

Запове́дати, ам, (Рес. и Срем.) vide заповиједати.

Запо̀ведити, им, (Срем.) vide заповиједити.

Запо̀ведник, m. (Рес. и Срем.) vide заповједник.

Запове́дница, f. (Рес. и Срем.) vide заповједница.

За̀повест, f. (Рес. и Срем.) vide заповијест.

Заповиједити, дим, v. pf. (Ерц.) коме што, befehlen, jubeo.

Заповиједање, n. (Ерц.) das Befehlen, jussus.

Заповиједати, ам, v. impf. (Ерц.) befehlen, jubeo.

За̀повијест, f. (Ерц.) der Befehl, jussus.

Заповје́дник, m. (Ерц.) der zu befehlen hat, cujus est imperium.

Заповје́дница, f. (Ерц.) die zu befehlen hat, domina.

Заповрнути, нем, v. pf. immer wieder zurückkommen auf etwas, repeto.

Запожарити, им, v. pf. abbrennen (z. B. den Wald), ignem immitto (silvae).

Запо̀знатисе, асе, v. r. pf. (ст.) erkannt werden, appareo, agnoscor: „Док се бијех данак запознаде —

Запомагати, мажем, v. pf. повикати: помо̀гајте! zu Hülfe! rufen, auxilium imploro.

Запонци, наца, m. pl. Art Hemdärmelverzierung.

Запо̀пасти, паднем, v. pf. nicht loslaſſen mit Geſchwätz, non dimitto (non missura) eutem nisi plena cruoris hirudo.

Запо̀пити, им, v. pf. 1) zum Prieſter weihen (einpopen), consecro sacerdotem. 2) daher (komiſch): einen bei den Haaren kriegen (wie der Biſchof den Candidaten): запопи́ку ја тебе! чувајсе да те не запопи.

Запо̀питисе, имсе, v. r. pf. ſich zum Prieſter weihen laſſen, geweiht werden, consecror sacerdos.

Започетак, тка, n. der Anfang, initium.

Запо̀чети (започѐти), чнем, v. pf. beginnen, coepi, incipio.

Запо̀четисе (започѐтисе), чнемсе, v. r. pf. beginnen, coepi, incipior.

Запо̀чињање, n. das Beginnen, initium.

Запо̀чињати, њем, v. impf. beginnen, molior.

Запо̀чињатисе, њемсе, v. r. impf. beginnen, agor.

За̀пратити, им, v. pf. verſchicken, amando.

За̀прашање, n. das Verſchicken, amandatio.

Запрашати, ам, v. impf. verſchicken, amando.

Запрáшити, им, v. pf. Staub erregen, pulverem excito.

Запрдети, дим, (Рес.) vide запрћети.

Запрдивање, n. das läſtige Dreinfragen, interpellatio molesta.

Запрдúвати, дујем, v. impf. (ſcherzhaft) läſtige Fragen thun, moleste quaero.

Запрдити, им, (Срем.) vide запрћети.

Запрћети, запрдим, v. pf. (Ерц.) (ſcherzhaft) hinterſtecken, hineinſtecken, insero post —

Запрегнути, нем, vide запрећи.

Запрегнутисе, немсе, vide запрећисе.

Запрéзање, n. das Gürten, Schürzen, Aufſchürzen, cinctio, accinctio.

Запрéзати, жем, v. impf. gürten, vorſchürzen, praecingo.

Зáпрет, m. mit Aſche bedecktes Feuer, ignis cinere contectus.

Запрéтати, рећем, v. pf. н. п. ватру, mit Aſche zudecken, contego cinere: запрећи јаје у ватру, нека се испече.

Запрéти, ем, запрèо, (Рес. и Срем.) vide запријети.

Запрéтити, им, (Рес. и Срем.) vide запријетити.

Запрећи (говорисе и запрегнути), регнем, v. pf. н. п. скупе, рукаве, ſchürzen, aufſchürzen, succingo.

Запрећисе (говорисе и запрегнутисе), прегнемсе, v. r. pf. ſich aufſchürzen, succingi.

Запрéчати, ам, (Рес. и Срем.) vide запријечати.

Запрéчити, им, (Рес. и Срем.) vide запријечити.

Зáпржити, им, v. pf. einbrennen, incoquo farinam.

Зáпријети, рем, запрèо, v. pf. (Ерц.) zuſperren, claudo.

Запријéтити, им, v. pf. (Ерц.) mit Drohung verbieten, interdico.

Запријечати, ам, v. pf. (Ерц.) н. п. опанак, verflechten, transverso plecto.

Запријечити, им, v. pf. (Ерц.) verriegeln, pessulum obdo.

Запрóсити, им, v. pf. m. j. ћевојку, freien, werben um ein Mädchen, peto, ambio, procor puellam.

Запрóпопити, им, v. pf. zum protopresbyterum machen, consecro protopresbyterum.

Запрóтопопити, им, v. pf. zum protopopa machen, consecro protopresbyterum.

Зáпруће, n. село код Дрине (под Лозницом), gleichſam Dünkirchen.

Зáпршка, f. die Einbrenne (?), quod incoquitur cibo (farina et butyrum).

Запсивање, n. das ſchimpfliche Reden, praefatio obscoena.

Запсивати, ам, v. impf. ſchimpflich reden, obscoena praefari.

Запсовати, сујем, v. pf. ſchimpflich reden, obscoena praefari, ut est jebem му.

Зáпт *, m. die Zucht, disciplina.

Зáптити, им, v. pf. in Zucht halten, coercео.

Запћéње, n. die Zucht, disciplina.

Запýстити, им, v. pf. verlaſſen, desero.

Запýститисе, имсе, v. r. pf. ſich verwahrloſen, negligo me.

Запушáвање, n. das Verſtopfen, obturatio.

Запушáвати, ам, v. impf. verſtopfen, obturo.

Запýшач, m. der Stöpfel, obturaculum.

Зáпушити, им, v. pf. 1) зачепити, verſtopfen, obturo. 2) запрашити, Staub erregen, excito pulverem.

Запýштање, n. das Verwahrloſen, desertio.

Запýштати, ам, v. impf. verwahrloſen, desero, negligo.

Запýштити, им, vide запустити.

Зáр, 1) eine Partikel, um zu fragen: etwa, nonne? an? num? ne? Зар ти не знаш? Зар ће и он доћи? Зар има? 2) etwa, vielleicht, ni fallor, ut puto: доћи ће зар и он; има зар.

Зарáди (за ради), um — Willen, ob, propter, per: заради Бога.

Зарáдити, им, v. pf. verdienen (durch Arbeit), promereo.

Зарађивање, n. der Verdienſt, quaestus.

Зарађивати, ђујем, v. impf. verdienen, quaestu lucror.

Зарáнити, им, v. pf. ernähren, vorm Verhungern ſchützen, a fame prohibeo.

Зарáнитисе, имсе, v. r. pf. ſich des Hungertodes erwehren, famem depello.

Зарáнци, нака, m. pl. die Zeit vor der Dämmerung, tempus ante crepusculum: дошао око заранка.

Заранивање, n. das Ernähren, sustentatio.

Заранúвати, њујем, v. impf. ernähren, sustento.

Заранúватисе, њујемсе, v. r. impf. ſich ernähren, sustentor.

Зарáр *, m. vide штета: продао сам на зарар.

Зарарúвање, n. vide губљење 1.

Зарарúвати, рујем, vide губити 1.

Зарáрити, им, v. pf. штетовати на каквој прговини, verlieren, Schaden haben (im Handel), damnum facio.

Зарáстање, n. das Verwachſen, exolitio.

Зара́стати, ам, v. impf. verwachſen, exolesco.

Зара́сти, стем, v. pf. verwachſen, exolesco.

Зарђати (за-рђати, заърђати?), ам, v. pf. verroſten, rubigine inducor.

Заре́дити, им, v. pf. nach der Reihe gehen, ex ordine progredior: заредила болест по селу; заредио од куће до куће.

Заређи́вање, n. das Gehen nach der Reihe, progressio ex ordine.

Заређи́вати, ђујем, v. impf. nach der Reihe gehen, ex ordine progredior, grassor.

Заре́жати, жим, v. pf. die Zähne fletſchend murren (vom Hunde), murmuro, ringor.

Зарезати, режем, v. pf. einen Einſchnitt machen, incido.

Зарезивање, n. das Einſchneiden, incisio.

Зарезивати, зујем, v. impf. einſchneiden, incido; не зарезује га ни у к***ц (m. j. не боји га се ни мало).

Зарезо́тина, f. der Einſchnitt, incisura.

Зарећисе, речемсе, v. r. pf. 1) etwas verreden, serio nego: зарекао се да не пије вина; зарекласе свиња да не изеде говна, па деветоме само вр одгризла (осам изела са свим?). 2) ſich verreden, erro, labor in loquendo.

Зарзати (за-рзати, заързати?), ржем, v. pf. aufwiehern, hinnitum edo.

Зарија, m. Zacharias, Zacharias.

Зарикати, ричем, v. pf. erbrüllen, mugitum edo.

Зарити, рије́м, v. pf. zerwühlen, ruendo corrumpo.

Зарицање, n. das Verreden, lapsus in loquendo.

Зарицатисе, ричемсе, v. r. impf. 1) verreden, serio nego. 2) ſich verreden, labor in loquendo.

Заркати (за-ркати, заъркати?), рчем, v. pf. anfangen zu ſchnarchen, incipio stertere.

Заро, m. hyp. v. Зарија.

Зароби́ти, им, v. pf. zum Kriegsgefangenen Sclaven machen, capio.

Зароби́тисе, имсе, v. r. pf. Kriegsgefangen werden, capior.

Зарови́ти, им, v. pf. zerwühlen, ruendo corrumpo.

Зарокта́ти, кћем, v. pf. zu grunzen beginnen, grunnitum edo.

Зарони́ти, им, v. pf. 1) untertauchen, mergo. 2) bedecken, begraben, contego.

Зарубити, им, v. pf. zuflächen (z. B. das obere Ende eines Stabes), aequo.

Зарубљи́вање, n. das Zuflächen, aequatio.

Зарубљи́вати, љујем, v. impf. zuflächen, aequo.

За́рудак, тка, m. der Anfang der Reife (z. B. der Kirſchen), rubescentia (?).

Зару́дети, дим, v. pf. (Рес.) } der Zeiti-
Зару́дити, им, v. pf. (Срем.) } gung nahe
Зарућети, дим, v. pf. (Ерц.) } kommen, ad maturitatem accedo, maturesco (roth werden?).

Зарућивање, n. das Reifwerden, rubedo accedens ad maturitatem.

Зарућивати, ћујем, v. impf. der Reife nahen, maturesco.

За́рукавље, n. die Stickerey am Aermel, manicae ornatus:

„Сеја брату зарукавље везе —

Зару́кати, ручем, v. pf. erbrüllen, mugitum edo.

Зарумене́нитисе, имсе, v. r. pf. roth werden, erubesco.

Зару́рен*, unentbehrlich, summe necessarius.

За́ручан, чна, но, voll, angefüllt, plenus.

Заручи́вање, n. das Verwenden (Anfüllen), applicatio.

Заручивати, чујем, v. impf. verwenden (anfüllen), applico.

Зару́чити, им, v. pf. verwenden (anfüllen), applico, impleo (z. B. буре, врећу, торбу, лонац).

За́ручник, m. der Verlobte, sponsus, desponsus.

За́ручница, f. die Verlobte, sponsa, desponsata.

За́савица, f. ein Arm der Save auf der ſerbiſchen Seite, der nach langem Umwege, Mitrowitz gegenüber, wieder in die Save zurückkommt.

Засведочити, им, (Рес. и Срем.) vide засвједочити.

Засвирати, ам, v. pf. } anfan-
Засвирети, рим, v. pf. (Рес.) } gen zu
Засвирити, рим, v. pf. (Срем.) } pfeifen
Засвирјети, рим, v. pf (Ерц.) } (auf der Pfeife, Dudelſack), incipio canere (fistula, utriculo).

Засвједочити, им, v. pf. (Ерц.) bezeugen, testor.

За́седа, f. (Рес. и Срем.) vide засједа.

За́седање, n. (Рес. и Срем.) vide засједање.

За́седати, ам, (Рес. и Срем.) vide засједати.

За́седнути, нем, vide засести.

За́сека, f. (Рес. и Срем.) vide засјека.

За́сена, f. (Рес. и Срем.) vide засјена.

За́сенак, нка, m. (Рес. и Срем.) vide засјенак.

За́сенити, им, (Рес. и Срем.) vide засјенити.

Зâсести, седем (говорисе и заседнем), (Рес. и Срем.) vide засjести.

Зâсећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide засjећи.

Зâсећисе, сечемсе, (Рес. и Срем.) vide засjећисе.

Засијатисе, амсе, v. r. pf. erglänzen, effulgeo.

Зâсипање, n. 1) das Ueberſchütten, Verſchütten, obrutio. 2) das Hineinſchütten, infusio.

Зâсипати, ам (и засипљем), v. impf. 1) verſchütten, überſchütten, obruo. 2) hineinſchütten, infundo.

Зâсирити, им, v. pf. н. п. млијеко, anlaben, das Lab in die Milch ſchütten, coagulum injicio.

Зâситити, им, v. pf. 1) ſättigen, satio. 2) ſatt bekommen, satior.

Засjâтисе, сjâмсе, } vide засjâ-
Зâсjатисе, jамсе, } тисе.

Зâсjеда, f. (Ерц.) der Hinterhalt, insidiae.

Зâсjедање, n. (Ерц.) 1) das Lauern, insidiatio. 2) das Verſitzen, mora.

Зâсjедати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) lauern, insidior. 2) ſich verſitzen, sedendo morari.

Зâсjеднути, нем, vide засjести.

Зâсjека, f. (Ерц.) der Verhau, arbores stratae pro munimento.

Зâсjена, f. (Ерц.) das Blendwerk, praestigiae.

Зâсjенак, нка, m. (Ерц.) у засjенку, in dem Mondesſchatten, in umbra lunari.

Зâсjенити, им, v. pf. т. j. очи, blenden, praestigior.

Зâсjести, сjедем (говорисе и засjеднем), v. pf. (Ерц.) 1) ſich in Hinterhalt legen, insidior. 2) ſich verſitzen, sedendo moror.

Зâсjећи, сjечем, v. pf. (Ерц.) 1) anhauen, ancido. 2) пут, verhauen, arboribus stratis impedio.

Зâсjећисе, сjечемсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich verhauen, muniri arboribus stratis.

Заскâкатисе, качемсе, v. r. pf. aufſpringen, exsilio.

Зâслада, f. der Nachtiſch, das Deſſert, mensa secunda; bellaria.

Заслâдити, им, v. pf. 1) verſüſſen, reddo dulce, dulcoro. 2) Nachtiſch halten, mensam secundam habeo.

Зâслађивање, n. das Verſüſſen, dulcoratio.

Заслађивати, ђујем, v. impf. verſüſſen, dulcoro.

Зâслањање, n. vide заслоњање.

Зâслањати, ам, vide заслоњати.

Заслéпити, им, (Рес. и Срем.) vide заслиjепити.

Заслиjéпити, им, v. pf. (Ерц.) erblinden, oculis capi (fig.).

Зâслинити, им, v. pf. тећен, muco obducor: шта си заслинио (кажу ђетету кад плаче).

Зâслон, m. vide заклон.

Заслóнити, им, vide заклонити.

Зâслоњање, n. vide заклоњање.

Зâслоњати, ам, vide заклоњати.

Зâслуга, f. (у Срjему, у Бачкоjи у Бан.) das Verdienſt, meritum.

Заслужívање, n. das Verdienen, promeritio (?).

Заслужívати, жујем, v. impf. verdienen, promereor.

Заслýжити, им, v. pf. verdienen, promereor.

Засмáкање, n. das Würzen, conditio.

Засмáкати, мачем, v. impf. würzen (öſterr. vermachen), condio.

Засмéјатисе, јемсе, (Рес. и Срем.) vide засмиjатисе.

Засмиjатисе, jемсе, v. r. pf. (Ерц.) auflachen, rideo.

Засмóлити, им, v. pf. verpichen, pico.

Зâсмочак, чка, m. vide зачиња.

Засмóчити, им, vide зачинити.

Зâсмрадити, им, v. pf. anſtänkern, foetore impleo.

Засмрдети, дим, v. pf. (Рес.) } Geſtank
Засмрдити, дим, v. pf. (Срем.) } von ſich
Засмрђети, дим, v. pf. (Ерц.) } geben,
foeteo.

Засóпце, nach einander, continuo: три пут засопце.

Зâспати, пим, v. pf. einſchlafen, obdormio.

Засрáмити, им, v. pf. beſchämen, pudefacio, pudorem injicio.

Зâсрати, серем, v. pf. beſcheißen, concaco.

Зâспава, f. мjесто на дно стола, према горњем челу, der Platz unten am Tiſche, dem Hausherrn gegenüber, triclinii pars:

„У заставу војводу Милоша —
Код Срба је по Ерцеговини и сад обичај, да у заставу (кад је каква част) посаде равнога ономе, који сjеди у горњем челу.

Застарáписе, амсе, vide забрунуписе.

Зâстати, анем, v. pf. treffen, finden, offendo.

Зâстатисе, анемсе, v. r. pf. ſich befinden, ſeyn, sum, existo.

Застúдети, дим, v. pf. (Рес.) } beſchä-
Застúдити, им, v. pf. (Срем.) } men, pu-
Застиђети, дим, v. pf. (Ерц.) } dore adficio.

Зâстирање, n. das Verbreiten (des Zimmerbodens mit Teppichen), constratio.

Застирати, рем, v. impf. bebreiten, consternere.

Застирач, m. das, womit z. B. das Zimmer bebreitet wird, stragulum.

Засторак, рка, m. das, womit ein voller Sack oben bebreitet wird, um ihn zumachen zu können, stragulum sacci (?). Напила врећа засторак.

Застрáнити, им, v. pf. 1) im Ansteigen nicht gerade aus, sondern nach der Seite gehen, oblique ascendo, aut descendo. 2) fig. abweichen, deflecto.

Застрањивање, n. das Abweichen, deflexio, ascensus aut descensus obliquus.

Застрањивати, њујем, v. impf. 1) schief bergan oder bergab steigen, descendo vel ascendo oblique. 2) vom rechten Pfade abweichen, aberro, deflecto.

Застрéти, ем, застрèо, (Рес. и Срем.) vide застријети.

Застријети, рем, застрèо, v. pf. (Ерц.), bebreiten, consterno.

Заструга, f. eine hölzerne Schüssel mit Deckel (auf Reisen, für Käse, Kaviar u. dgl.), vas ligneum cum operculo.

Застругáти, ружем, v. pf. schaben, rado.

Застудети, ди, v. pf. (Рес.) } kühl, kalt
Застудити, ди, v. pf. (Срем.) } werden,
Застуђети, уди, v. pf. (Ерц.) } frigesco.

Застýпање, n. das im Wege seyn, impeditio.

Заступати, ам, v. impf. im Wege seyn, obsto.

Заступити, им, v. pf. in den Weg treten, obsisto.

Засýкати, учем, v. pf. 1) zurückschlagen, zurückschürzen, recingo. 2) н. п. бркове, zurückstreichen, zurückdrehen, retorqueo.

Засукивање, n. das Zurückschlagen, recinctio.

Засукивати, кујем, v. impf. 1) Zurückschlagen, recingo. 2) н. п. бркове.

Засукијати, ам, v. pf. н. п. пушку.

Засýти, спем, v. pf. 1) verschütten, überschütten, obruo. 2) hineinschütten, infundo: засуо да меље.

Засучак, чка, m. der Wickel, glomus, (z. B. von Teig).

Засушивање, n. das Vertrocknen, exsiccatio.

Засушивати, шујем, v. impf. vertrocknen, exsiccor.

Засушити, им, v. pf. vertrocknen, exareo; аиф засушила крава, коза, овца и т. д.

Зававанак, нка, m. kleiner ebner Platz im Gebirge, locus planus in monte.

Завајати, јим, v. pf. ableugnen, abnego; verheimlichen, reticeo.

Завакнути, нем, vide завакнути.

Завамáнити им v. pf. gerade aufgehen, gänzlich zu Grunde gehen, penitus intereos.

Завамáнитисе, имсе, v. r. pf. völlig zu Grunde gehen, internecione deleor.

Завапање, n. das Zuschmelzen, obductio, inductio.

Завапати, ам (и завапљем), v. impf. von oben zuschmelzen, obduco cera cet.

Завапкати, ам, v. pf. zutreten, zustampfen, conculco.

Завáкни (говорисе и завакнути), такнем, v. pf. hinter —, auf etwas stecken, impono, praefigo.

Завóвор, m. die gefängliche Haft, der Arrest, custodia: он је у завору, er ist (im Gefängniß) eingesperrt.

Завóварање, n. 1) das Einsperren, custodia. 2) das Zusperren, occlusio.

Завóворати, ам, v. impf. 1) einsperren, gefangen setzen, includo, in custodiam conjicio. 2) verschliessen, occludo.

Завóворити, им, v. pf. 1) einsperren, includo. 2) verschliessen, occludo.

Завéгнути, нем, v. pf. anziehen, spannen, tendo.

Завéзање, n. 1) das Spannen, tensio. 2) das Sträuben, reluctatio.

Завézати, тежем, v. impf. spannen, tendo.

Завézатисе, тежемсе, v. r. impf. sich sträuben, obluctor.

Завéрати, ам, (Рес. и Срем.) vide заћерати.

Завéратисе, амсе, v. r. pf. (Рес. и Срем.) vide заћератисе.

Завéривање, n. (Рес. и Срем.) vide заћеривање.

Завéривати, рујем, (Рес. и Срем.) vide заћеривати.

Завéривáтисе, рујемсе, (Рес. и Срем.) vide заћеривáтисе.

Завéсати, тешем, v. pf. anhauen (wie der Zimmermann macht), accido.

Завећи, течем, v. pf. 1) treffen, offendo. 2) den Weg abschneiden, intercludo.

Завећисе, течемсе, v. r. pf. 1) sich befinden, seyn, sum. 2) коме, geloben, sich anheischig machen, sich verpflichten, obligo me:

„Јер сам се ја кнезу завекао
„Да закољем Турског цар' Мурата —

Завéшчати, ам, v. pf. schwanger werden, ingravidari.

Завирање, n. das Ausrotten, exstirpatio.

Завирати, рем, v. impf. ausrotten, extirpo.

Записак, ска, m. vide запушач.

Запишкивање, n. das Verſtopfen, obturatio.

Запишкивати, кујем, v. impf. verſtopfen, obturo.

Записнути, нем, vide запушити 1.

Запицање, n. (Срем.) vide запијецање.

Запицати, пичем, (Срем.) vide запијецати.

Запицатисе, пичемсе, (Срем.) vide запијецатисе.

Запијецање, n. (Ерц.) das Betreten (auf einer That), deprehensio; das Vertreten des Weges, obstitio (?).

Запијецати, пијечем, v. impf. (Ерц.) 1) betreten, deprehendo. 2) den Weg vertreten, obsisto.

Запијецатисе, пијечемсе, v. r. impf. (Ерц.) 1) ſich befinden, sum. 2) verreden, serio negare aut pertendere.

Запо̀ (за то), darum, ideo.

Запомнити, им, v. pf. (ст.)

„— царево благо запомните

„И у црну земљу закопаше —

Запо̀нити, им, v. pf. zuſchmelzen, liquando claudo (das Sahnfaß mit Schmalz).

Запо̀чнӣк, m. (ст.) der Verpflichtete, der ſich zu etwas anheiſchig gemacht), obligatus, (beſonders der Kampfheld, pugnator):

„Изнио̀ је краљев запо̀чнике —

„Веселисе краљев запо̀чнике —

Запрепѐтати, пе̏ћем, v. pf. erzittern, intremo:

„Нешто запрепе̏та,

„Нешто зазвекета —

Запрѐпштати, пӣћем, v. pf. erzittern, (z. B. mit den Augen), mico oculis und ſonſt, inhorresco.

Запрѐштети, пштим, v. pf. (Рес.) } erzittern (vom Laube); aufrauſchen, aufflattern, inhorresco; evolo cum strepitu.

Запрѐштети, пштим, v. pf. (Срем.)

Запрѐштети, пштим, v. pf. (Ерц.)

Запо̀трка, f. der Anlauf (zum Hinüberſpringen) incursus: скочити (или прескочити штогод) из запо̀трке.

Запо̀ткатисе, рчемсе, vide запо̀ртчатисе 1.

Запо̀ткивање, n. vide запо̀ртчавање.

Запо̀ткивати, кујем, vide запо̀ртчавати 1.

Запо̀ркивање, n. vide запо̀ртчавање.

Запо̀ркивати, кујем, vide запо̀ртчавати 1.

Запо̀ркивати, кујем, vide запо̀ртчавати 2.

Запо̀ртчатисе, рчемсе, v. r. impf. 1) anlaufen, incurro. 2) запо̀ртчао се, es iſt ihm (die Rede) entfahren, excidit ei inter loquendum.

Запо̀ртчавање, n. das Anlaufen (zum Sprunge), incursio.

Запо̀ртчавати, ам, v. impf. anlaufen, Anlauf nehmen, incurro. 2) запо̀ртчавасе, es entfährt ihm (was er ſonſt eben nicht geſagt hätte), elabitur ei quandoque, quod mallet non dixisse.

Запо̀ртчатисе, чимсе, v. r. pf. 1) anlaufen, incurro. 2) запо̀ртчао се, es iſt ihm (die Rede) entfahren, excidit ei inter loquendum.

Запо̀ртчавати, ам, v. impf. anlaufen, Anlauf nehmen, incurro. 2) запо̀ртчавасе, es entfährt ihm (was er ſonſt eben nicht geſagt hätte), elabitur ei quandoque, quod mallet non dixisse

Зату́рапшсе, амсе, v. impf. ſich (in die Welt) hinein werfen, abiisse peregre.
За̀турити, им, v. pf. hinter etwas werfen, rejicio.
Зату́рипшсе, имсе, v. r. pf. у свијет, ſich in die Welt hineinwerfen, abiisse peregre.
Зату́рчати, ам, v. pf. anfangen türkiſch zu reden, zu ſingen, turcice proloquor, accino.
Зату́ћи, тучем, vide забити.
Зату́ћисе, учемсе, vide забитисе.
За̀ћерати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) hineinſchlagen, immitto. 2) hinter — treiben, ago post —.
За̀ћерапшсе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) losſtürzen, impetum facio.
За̀ћери́ване, n. (Ерц.) 1) das Hineinſchlagen, immissio. 2) das Treiben hinter —, actio post — 3) das Losſtürzen, impetus.
За̀ћери́вати, рујем, v. impf. (Ерц.) 1) hineintreiben, immitto. 2) hinter — treiben, ago post —.
За̀ћери́вапшсе, рујемсе, v. r. impf. (Ерц.) losſtürzen, impetum facio.
За̀ћи, зађем, v. pf. 1) hinter — gehen, eo post — 2) ſich verirren, aberro. 3) nach der Reihe gehen (z. B. von Haus zu Haus), ex ordine eo.
За̀ћопати, им, v. pf. } mit Koth ver-
За̀ћопити, им, v. pf. } ſchmieren, luto oblino.
Заува̀р је (за увар је) vide увар је.
За̀ударање, n. das Riechen nach etwas, odor.
За̀ударати, ам, v. impf. riechen nach etwas, oleo: заудара месо, — вино на буре и т. д.
За̀ударити, им, v. pf. einen Geruch bekommen, adoleo.
Зауздава́ње, n. das Zäumen, infrenatio.
Зауздава́ти, ам, v. impf. zäumen, infreno.
За̀уздати, ам, v. pf. zäumen, infreno.
За̀узе́тисе, змемсе, v. r. pf. с ким, ſich zuſammenthun mit einem, socior.
За̀ујати, јим, v. pf. hu! machen (vom Winde, Meere), strideo.
За̀ујатисе, јимсе, v. r. pf. losfahren (vom Schiffe), cum stridore procurro, feror.
За̀укати, учем, v. pf. hu! ſchreyen, inclamo io ut audiat, ubi sim, absens sodalis. 2) hu! machen in die Finger vor Froſt, foveo digitos anhelitu.
За̀уларити, им, v. pf. коња, halftern, capistro.
За̀ујлати, ам, v. pf. aufheülen, exululo.
За̀уставити, им, v. pf. hemmen, inhibeo.
За̀уставитисе, имсе, v. r. pf. ſtill ſtehen, subsisto.
За̀устављање, n. das Hemmen, inhibitio.
За̀устављати, ам, v. impf. hemmen, inhibeo.
За̀устављатисе, амсе, v. r. impf. ſtill ſtehen, subsisto.
За̀устити, им, v. pf. den Mund öffnen zum ſprechen, aperio os ad proloquendum: заусти да рече, па опет не ће.
За̀учати, чим, v. pf. zu heulen anfangen (vom Winde, den Wogen des Meeres), strideo.
За̀уш, m. das Umſchwemmen (Umdrehen) des Schiffs, das Strom aufwärts fährt, retorsio navis: отишла лађа на заш; уватио заш лађу.
За̀ушак, шка, m. vide приушак.
За̀ушитисе, шисе, v. pf. н. п. лађа, ſich umdrehen; umgedreht werden, retorqueor, (vom Schiffe, das ſtromaufwärts fährt).
За̀ушњци, m. pl. die Ohrdrüſen, glandulae parotides.
Захва̀лити (или зафа̀лити), им, v. pf. (у Сријему, у Бачкој и у Банату по варошима; а сељаци (кад оће да говоре као и варошани) кажу: заквалити, или завалити) коме, danken, gratias ago.
Захваљи́ване (зафаљи́ване), n. das Danken, gratiarum actio.
Захваљи́вати (зафаљи́вати) љујем, v. impf. danken, gratias ago.
Зацени́ти, им, (Рес. и Срем.) vide зацијенити.
Зацену́пшсе, немсе, v. r. pf. den Athem verlieren vor heftigem Weinen; ſchluchzen, spiritum intercludo plorando, singultio.
Зацијенити, им, v. pf. (Ерц.) ſchätzen, einen Preis ſetzen auf die Waare, pretium constituo.
Зацуцукати, ам, v. pf. hineinſchaukeln, intrudo oscillando.
Зачевиљити, им, v. pf. 1) (die Flinte) ſpannen, intendo telum (fimtam). 2) vide завиличити.
За̀чеље, n. горње чело, m. j. мјесто навр стола, ће обично старјешина сједи кад се руча, или вечера, der oberſte Platz am Tiſche, triclinii pars.
Зачељу́ститн, им, vide завиличити.
Зачепи́ти, им, v. pf. verſtopfen, zuſtopfen, epistomio obturo.
Зачепрка̀ти, ам, v. pf. 1) anfangen zu ſcharren (wie die Henne), rado ut gallina. 2) verſcharren, radendo obruo.
Зачетак, тка, m. der Anfang, initium, cf. почетак.
Зачѐти, чнем, v. pf. 1) vide започети. 2) empfangen, concipio (von der Kuh,

Stute, dem Schafe). 3) зачела се кавга, entſtanden, exorta est rixa.

Зáчина, f. die Würze, condimentum. Тешко лонцу из села зачине чекајући.

Зачи̏нити, им, v. pf. 1) würzen, condio. 2) fig.
„Све је коло главом надмашила,
„А господским лицем зачинила —

Зáчињање, n. 1) vide започињање. 2) die Empfängniß, conceptio.

Зачи̏њање, n. das Würzen (öſterr. Vermachen), conditio.

Зáчињати, њем, v. impf. 1) vide започињати. 2) empfangen, concipio.

Зачи̏њати, ам, v. impf. würzen, (vermachen), condio.

Зáчкати, ам, v. pf. (eine Ritze) verſtopfen, obturo, obstruo.

Зáчкољина, f. die verſtopften Ritzen, rimae oppilatae.

Зáчудитисе, имсе, v. pf. ſich verwundern, miror. Зачудиосе пребијеној голињени (кажу, особито жене, ономе, који се чему зачуди: да не би оно урекао, чему се чуди; а ћетету, и другоме млађем кажу: ето ти говна на носу, утрисе).

Зáчути, чујем, v. pf. hören, exaudio.

Зáцакати, v. pf. lärmen, tumultum cieo.

Зашећерити, им, v. pf. zuckern, saccharo condio.

Заши̏вање, n. das Vernähen, obsutio.

Заши̏вати, ам, v. impf. vernähen, obsuo.

Зашиљивање, n. das Zuſpitzen, acuminatio

Зашиљивати, љујем, v. impf. } zuſpitzen,
Зашиљити, им, v. pf. } acumino.

Зáшити, шијем, v. pf. zunähen, obsuo.

Заште̏дети, дим, v. pf. (Рес.) } er-
Заште̏дити, дим, v. pf. (Срем.) } ſpa-
Заште̏ћети, штедим, v. pf. (Ерц.) } ren, parsimonia acquiro.

Зашти̏тити, им, v. pf. beſchirmen, protego.

Зашти̏титисе, имсе, v. r. pf. ſich ſchirmen, defendo me:
„Од сунца се шпиштом заштитио,
„А од вјетра свиленом марамом —

Зáшто, 1) warum? quare? 2) weil, quoniam.

Зáшушкати, ам, v. pf. 1) rauſchen wie die fliehende (Sidere), conſtrepo, inhorreo. 2) leicht bedecken (z. B. etwas mit Laub), contego leviter.

Збáбатисе, амсе, v. r. pf. ſich runzeln wie bey einem alten Weibe, consenesco (als Replik auf die Begrüßung mit баба):
А. Баба!
Б. Иди ноге ти се збабале, нијесам ја баба.

Збац̏ивање, n. das Herunterwerfen, dejectio.

Збацивати, цујем, v. impf. herabwerfen, dejecto.

Збáцити, им, v. pf. herabwerfen, dejicio.

Збе̏гнути (Рес. и Срем.) vide збјег.

Збе̏книсе (говорисе и збегнутисе), збегнемосе, (Рес и Срем.) vide збјекнисе.

Збивање, n. das Geſchehen, die Erfüllung, effectus.

Збиватисе, васе, v. r. impf. in Erfüllung gehen, abeo in effectum.

Збијање, n. vide сабијање.

Збијати, ам, vide сабијати.

Збијатисе, амосе, vide сабијатисе.

Збиља, f. 1) die Wirklichkeit, der Ernſt, veritas: serium: говориш ли ти то од збиље? 2) збиља! a propos! noch eins! audi, heus, quid ais.

Збиљски, adv. im Ernſte, serio.

Збити, збијем, vide сабити.

Збитисе, збијемосе, vide сабијатисе.

Збитисе, будесе, v. r. pf. in Erfüllung gehen, exeo, fio.

Збје̏г, m. (Ерц.) der Zuſammenlauf der Flüchtlinge, confugium.

Збје̏книсе (говорисе и збјегнутисе), збјегнемосе, v. r. pf. (Ерц.) 1) zuſammenlaufen, concurro. 2) zuſammenlaufen (vom Tuch), contrahor.

Збо̏г (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) wegen, ob. cf. c.

Збо̏ј, m. am Pfluge, pars aratri.

Збо̏р, m. die Verſammlung, Geſellſchaft, Unterhaltung, Geſpräch, concio:
„Збор зборила господа Рипњанска —
„Збор зборише младе Земункиње,
„Збор зборише, па су говориле —

Збо̏рење, n. das Sprechen, confabulatio.

Збо̏рити, им, v. impf. ſprechen, loqui, confabulari.

Збо̏риште, n. Platz, wo man ſich verſammelt, locus conventus.

Зва̏ница, f. највише се говори у множ. броју з в а н и ц е, m. j. они који се з о в у на крсно име. У пјесмама се налази и у з а в н и ц е, n. n.
„У Марка је много узавница:
„Двјеста попа, пристa калуђера — geladene Gäſte (zum крсно име, welches f.) convivа vocati.

Зва̏ње, n. das Rufen, vocatio.

Зва̏ти, зовем, v. impf. rufen, voco.

Зва̏тисе, зовемсе, v. r. impf. heißen, vocor: како се зове?

Звијезда, f. (Рес., и Срем.) vide звијезда.

Звијездица, f. dim. v. звијезда.

Зве̏ка, f. der Klang; sonus.

Зве̏кан, m. der Dummbart, stultus.

Зве̏кет, m. vide звека.

„Ја ћу бити на чардаку,
дукате бројити,
„Дукати ће звекетати,
по звекету доћи —

Звекета́ње, n. vide звечање.
Звекета́ти, кећем, vide звечати.
Зве́кнути, нем, v. pf. erklingen, resono.
Зве́кнути, нем, pf. v. auf den Kopf ſchlagen (daß es erklingt), ferio caput alicui ut resonet: звекнуо га по глави.
Зве́р, f. (Рес. и Срем.) vide звијер.
Зверање, n. (Рес. и Срем.) vide звјерање.
Зверати, ам, (Рес. и Срем.) vide звјерати.
Зве́ре, eta, n. (Рес. и Срем.) vide звијер.
Зверињe, n. (Рес. и Срем.) vide звјеринье.
Зве́рка, f. (Рес. и Срем.) vide звјерка.
Звецка́ње, n. dim. v. звечање.
Зве́цкати, ам, dim. v. звечати.
Зве́цнути, нем, dim. v. звекнути.
Звечак, чка, m. der Glockenſchwengel, pistillum campanae.
Зве́чан, m. град у Косову. Зве́чански, ка, ко, von Звечан.
Зве́чање, n. das Klingen, sonus.
Зве́чати, чим, v. impf. klingen, sono.
Зве́чка, eine eiſerne Platte, die in den Klöſtern, beſonders in der Türkey, ſtatt der Glocke dient, campanae ferreae genus simplicissimum (tabula ferrea).
Звијд, m. eine Gegend der nahja Пожаревачка.
Звижда́ње, n. das Pfeifen, sibilatio.
Звижда́ти, дим, v. impf. pfeifen, sibilo.
Звизну́ти, нем, v. pf. einen Pfiff thun, sibilum edo.
Звије́зда, f. (Ерц.) der Stern, stella. Ковати, или подизати, кога у звијезде. 2) (ст.) град некакав:
„О Иване од Зивјезде града —
Звијер, f. (Ерц.) das wilde Thier, fera.
Звијере, звјерета, n. vide звијер.
Звје́здица, f. dim. v. звијезда.
Звјера́ње, n. (Ерц.) das ſcheue Umherblicken, circumspectio formidolosa.
Звје́рати, ам, v. impf. (Ерц.) ſcheu umher blicken, pavide circumspicio.
Звјерињe, n. (Ерц. coll.) die Thiere des Waldes, ferae.
Звје́рка, f. (Ерц.) ein Waldthier, ein Stück Wild, fera.
Звона́р, m. 1) der Glockengießer, fusor campanarum. 2) der Glöckner, Glockenläuter, Küſter, pulsator campanarum.
Звона́ра, f. der Glockenthurm, turris campanaria.
Звона́рев, ва, во, } des звонар, fusoris
Звонаров, ва, во, } aut pulsatoris campanae.
Звона́рски, ка, ко, der звонари, fusorum aut pulsatorum campanarum.
Звóнити, им, v. impf. läuten, pulso campanam.
Звóнце, цета, n. dim. v. звоно, das Glöckchen, campanula.
Звоњење, n. das Läuten, sonus et pulsatio campanae.
Зворник, m. Stadt und Feſtung am linken Ufer der Drina, eine Tagreiſe von der Save. Срби (око Зворника) приповиједају, да је Зворник зидао некакав Звонимир незнабожац прије Риста на 800 година.
Зворни́чанин, m. човек из Зворника.
Зворни́чки, ка, ко, v. Зворник.
Звоцање, n. das Schnappen mit den Zähnen, captatio, frendor.
Звоцати, ам, v. impf. mit den Zähnen ſchnappen, capto dentibus.
Звоцнути, нем, v. pf. ſchnappen, klappen (wie der Hund, Storch), capto dentibus, strepo.
Зврцање, n. das Schnipppchen ſchlagen, talitratio.
Зврцати, ам, v. impf. einem ein Schnipppchen ſchlagen, geben, talitro percutio.
Зврцнути, нем, v. pf. кога, einem ein Schnipppchen geben, talitro percutio.
Звр́чка, f. der Naſenſtüber, Schneller, talitrum: нијесам га ни зврчком ударио.
Згадитисе, имсе (ди ми се), v. r. pf. ekelhaft werden, anekeln, attaedet: згадио сам се на —; згадило ми се.
Згађање, n. das Treffen, collineatio.
Згађати, ам, v. impf. treffen, collineo.
Згазити, им, v. pf. zertreten, conculco.
Зглавак (зглабак?), вка, m. das Gelenk, articulus.
Зглéдање, n. das Anblicken, aspectio.
Зглéдати, ам, v. pf. erblicken, conspicor.
Зглéдатисе, амосе, v. r. pf. ſich gegen-
Зглéдатисе, амосе, v. r. impf. ſ ſeitig anblicken, invicem se aspicere.
Зглобити, им, v. pf. н. п. лијес (das Zerſtreute, Zerlegte) zuſammenlegen, das Geſchirr zuſammenbringen, compono, colligo.
Зглобљавање, n. das Zuſammenfügen, consertio.
Зглобљавати, ам, v. impf. zuſammenfügen, consero.
Згњечити, им, v. pf. zuſammenkneten, subigo, depso.
Згода, f. die Gelegenheit, Bequemlichkeit, opportunitas: жива згода, браше!
Згодан, дна, но, ganz recht, bequem, opportunus: згодна пушка, пут.

Зго̀дити, им, v. pf. treffen, ferio, collineo.

Зго̀рети се, рим, v. r. pf. m. j. ватра, zu Glut zuſammenbrennen, ardore confici.

Зго̀товити, им, v. pf. н. п. ручак, јело, bereiten, adparo.

Зграбити, им, v. pf. ergreifen, corripio.

Згра̀д.а, f. das Gebäude, aedificium.

Згра̀дица, f. dim. v. зграда.

Згрѐјати, јем (Рес. и Срем.) vide згрејати.

Згрѐшити, им (Рес. и Срем) vide згрешити.

Згрѝзање, n. Abfreſſen, Abweiden, depastio.

Згрѝзати, ам, v. impf. abfreſſen, depascor.

Згрија̀ти, јем, v. pf. (Ерц.) erwärmen, calefacio.

Згријѐшити, им, vide сагрешити.

Згрѝсти, ризем, v. pf. abfreſſen, depascor.

Згр̀нути, нем, v. pf. 1) zuſammenſcharren, corrado. 2) wegſcharren, derado.

Згрозитисе, имсе, v. r. pf. zuſammenſchaudern, cohorreo.

Згрта̀ње, n. 1) das Zuſammenfaſſen, collectio. 2) das Auseinanderbreiten, dispersio.

Згрта̀ти, грћем, v. impf. 1) zuſammenfaſſen, colligo. 2) auseinanderſcharren, dispergo.

Згру̀вати, ам, v. pf. zerſtoßen, contundo.

Згрчитисе, шти ми се, v. r. pf. Art Ekels, wenn man z. B. Fettes ißt, oder ein Stein im Brot iſt, horret palatum.

Згу̀бити, им, (ст.) vide сагубити:

„Милош згуби Турског цар' Мурата,
„И Турака двана̀ест ха̀да —

Згу̀лити, им, v. pf. abreißen, ſchinden, deripio, excorio: аљину, кожу.

Згуљѝвање, n. das Entblößen, denudatio.

Згуљѝвати, љујем, v. impf. entblößen, denudo.

Згу̀снутисе, несе, v. r. pf. dick, dicht werden, condensor.

Здјѐла, f. (Рес. и Срем) vide жљела.

Здјѐрати, рем, vide згулити.

Здјѐла, f. (Ерц.) vide жљела.

Здрав, ва, во, 1) geſund, sanus, validus. 2) н. п. лонац, чаша, ganz unverletzt, integer, incolumis; dober Ђевојка. 3) здрав здравцит (здравцат?), здрава здравцита, здраво здравцито, kerngeſund, sanissimus.

Здра̀вац, вца, m. eine Art Gewächspflanze, die die Mönche, wenn ſie in's Dorf kommen, dem Hausherrn und den Frauen darbieten (у крајини Неготинској и у Кључу), herbae genus.

Здра̀вити, им, v. impf. 1) geſund werden, geneſen, convalesco. 2) Geſundheit zutrinken, propino:

„Чашом здрави Ришњанин Иване,
„А Мијајло књигом из њедара —

Здра̀вица, f. чаша, што се пије у здравље, der Geſundheitstrunk, propinatio.

Здра̀вко, m. Mannsname, nomen viri.

Здра̀вље, n. die Geſundheit, valetudo.

Здрављење, n. 1) das Genesen, recuperatio valetudinis, 2) vide наздрављање.

Здра̀вљице, n. hyp. v. здравље.

Здра̀во, 1) geſund, integra valetudine. 2) tüchtig, ſtark, valide; здраво га је ударио; немој здраво стезати.

Здра̀вцит, та, то, cf. здрав.

Здро̀бити, им, v. pf. zerbrocken, perfrio.

Здро̀згати, ам, v. pf. zerſchmettern, comminuo.

Здр̀пити се, имсе, v. r. pf. ſich entzweyen, bis zu Thätlichkeiten, rixor.

Зѐба, der Fink, fringilla.

Зѐв, m. (Рес. и Срем.) vide зијев.

Зѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide зијевање.

Зѐвати, ам (Рес. и Срем.) vide зијевати.

Зѐвнути, нем, (Рес. и Срем.) vide зијевнути.

Зеза̀ње, n. eine Art ſchwingender Bewegung, agitatio futuentis.

Зѐзати, ам, v. impf. ſich ſchwingend bewegen, agitari futuendo.

Зѐзнути, нем, v. pf. eine ſchwingende Bewegung machen, agitari futuendo.

Зејтин*, m. das Oel (Baumöl), oleum. cf. уље.

Зејтинити, им, v. impf. mit Oel würzen, oleo condio.

Зејтиница, f. суд, што се у њему држи зејтин, das Oelfläſchchen, ampulla olearia.

Зејтињење, n. das Oelen (Würzen mit Oel), oleatio.

Зејтин-тане*, vide маслинка.

Зејтуни*, adj. olivengrün oleaginus.

Зѐјо, m. hyp. v. зец: мени зејо! мени зејо! (вичу ђеца кад се играју зеца).

Зелембак (зеленбак), m. die grüne Eidechſe, lacerta viridis.

Зелен, f. die Grüne, das Grüne, viriditas. 2) (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide поврће

Зѐлен, на, но, 1) grün, viridis. 2)

грӣн, d. i. unreif, immaturus: млад и зелен (као гушчје говно), der Gelbſchnabel, imberbis.

Зѐлена ка́да, f. narcissus pseudonarcissus Linn:

„Плави зумбул и зелена када —

Зелѐнети, ним, (Рес.) vide зеленѣети.

Зелѐнетисе, нимсе, (Рес.) vide зеленѣетисе.

Зелѐника, f. m, j. јабука:

„О јабуко зеленико!

„Шшо с' толики род родила —

Зелѐнило, n. die grüne Farbe, grünes Färbemittel, pigmentum viride.

Зелѐнити, им, v. impf. 1) grün färben, colorem viridem induco, colore viridi inficio. 2) (Срем.) vide зеленѣети.

Зелѐнитисе, имсе, (Срем.) vide зеленѣетисе.

Зѐленкаст, та, то, grünlich, subviridis.

Зелѐнко, m. зелен коњ, der Apfelſchimmel, equus albi genus.

Зелѐњак, њка, m. зелен кукуруз, grüner (unzeitiger) Kukuruz (Mais).

Зелѐњети, ним, v. impf. (Ерц.) grünen, viresco.

Зелѐњетисе, нимсе, v. r. impf. (Ерц.) grünen, vireo.

Зѐља, m. (Рес и Срем.) vide зељо.

Зѐља, m. vide зељо.

Зељан, на, но, n. m. пита, von wilden Gemüſe, ex olere silvestri.

Зѐље, n. wildes Gemüſe, olus silvestre.

Зѐљин (зѐљин), на, но, des зеља, bovis cani.

Зе́љо, m. (Ерц.) ein Schimmelochſe, bos canus.

Зељо̀в, m. зелен пас, graulicher Hund, canis canus.

Зељо̀вљев, ва, во, des зељов, canis cani.

Зѐљош, m. ein Name für große Kanonen (cf. баљемез), nomen tormentis indi solitum:

„А све зељош зељоша дозива —

Зељу̀г, m. зелен вепар, graues Schwein, porcus canus.

Зѐљуга, f. зелена крмача, graue Sau, porca cana.

Зељу̀гов, ва, во, des зељуг, porci cani.

Земаљски, ка, ко, irdiſch, terrester (im Gegenſatz des Himmliſchen):

„Или волиш царству небеском̀е,

„Или волиш царству земаљском̀е?

Земан*, m. die Zeit, tempus. cf. врijеме.

Зембѝл, m. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) der Zecker (Art Korb), fiſci genus.

Зѐмља, f. 1) die Erde, terra. 2) das Land, terra, regio.

Земљак, m. der Landsmann, popularis.

Земљакиња, f. die Landsmännin, popularis femina.

Зѐмљан, на, но, irden, terreus, fictilis.

Земљаница, f. чинија, или чаша, од земље, ein irdenes Geſchirr, vas fictile.

Зѐмљица, f. dim. v. земља, das Ländchen, das Erdlein, regiuncula.

Зѐмљичка, f. die Semmel, simila.

Земљу̀рина, f. augm v земља.

Зему̀н, m. Semlin, Zemlinum.

Зему̀нац, нца, m. Semliner, Zemlinensis.

Зему̀ница, f. die Erdhütte, antrum.

Зему̀нкиња (Зему̀нкиња), f. die Semlinerin, Zemlinensis femina:

„Збор зборише младе Земункиње —

Зему̀нски, ка, ко, Semliner-, Zemlinensis.

Зѐньил*, ла, ло, vide богат.

Зеньѝлук*, m. vide богаство.

Зѐница, f. (Рес. и Срем.) vide зjеница.

Зѐпсти, зебем, v. impf. frieren, frigeo.

Зердàв, m. 1) der Zobel, Zibellina 2) das Zobelfell, pellis zibellinica.

Зѐрде*, ета, n. eine Art kalter Mehlſpeiſe, mit Honig, cibi genus:

„Жуто зерде у сребрну сану —

Зет, m. der Schwiegerſohn, gener.

Зѐта, f. ријека у Ерцеговини.

Зѐтов, ва, во, des Schwiegerſohns, generi.

Зѐтовски, ка, ко, 1) der Schwiegerſöhne, generorum. 2) adv. wie ein zet, more generi.

Зе̑ц, m. der Haſe, lepus. Плашив као зец.

Зѐчина, f. 1) augm. v. зец. 2) das Haſenfell, pellis leporina.

Зѐчић, m. dim. v. зец. das Häschen, lepusculus.

Зѐчица, f. das Weibchen vom Haſen, lepus femina.

Зе́чји, чја, чје, Haſen-, leporinus.

Зе́чји трн, m. die Hauhechel, ononis spinosa Linn.

Зивкање, n. dim. v. звање.

Зивкати, ам, dim. v. звати.

Зи́д, m. die Mauer, murus.

Зи́дање, n. das Mauern, operis lateritii molitio.

Зидàр, m. der Maurer, faber murarius.

Зидàрев, ва, во, des Maurers, murarii.

Зидàров, ва, во, rarii.

Зидàрски, ка, ко, 1) Maurer-, murariorum. 2) adv. wie ein Maurer, more murarii.

Зи́дати, ам, v. impf. mauern, opus lateritium molior.

Зи́дина, f. augm. v. зид.

Зи́дине, f. pl. das Gemäuer, Mauerwerk, die Trümmer, ruinae, rudera.
Зијамет*, m.
„Осјећи ћу бегом зијамете —
Зијан*, m. vide штета.
Зија́нити, им, vide штетовати.
Зија́ње, n. das Maulaffen-feil-haben, Gähnen, hiatio.
Зи́јати, ам, v. impf. gähnen, hio.
Зи́фет*, m. (у Србији и у Босни по варошима) vide част 1.
Зијев, m. (Ерц.) 1) die Oeffnung des Mundes, hiatus. 2) das Gähnen, hiatus. Зашао као зијев по челядма (v приповиједки). 3) bei den Webern, die Oeffnung der Kette, hiatus staminis: оволики ти зијев (кажесе жени, дигнувши ногу, кад је нађе ко ће снује прећу).
Зијевање, n. (Ерц.) das Gähnen, oscitatio.
Зијевати, ам, v. impf. (Ерц.) gähnen, oscitor.
Зијевнути, нем, v. pf. (Ерц.) einmahl gähnen, hio.
Зиле*, f. pl. (стн.) die Teller, bei der türkischen Musik, die Cymbeln, cymbala:
„Уставите зиле и борије —
„Стаде јека зила и борија —
Зи́ма, f. 1) der Winter, hiems. 2) die Kälte, frigus.
Зи́ми, im Winter, hieme.
Зимина, f. Schwein oder Rind, das für den Winterhaushalt geschlachtet wird, carnes pecudis mactatae pro hieme.
Зи́мити, им, vide зимовати.
Зи́мњи, на, но, Winter-, hibernus.
Зимова́ње, n. das überwintern, hibernatio.
Зимова́ти, мујем, v. impf. u. pf. überwintern, hiberno.
Зимовњак, m. der Winteraufenthalt Winterquartier (der Räuber), hiberna praedonum:
„Снијег паде, други западоше,
„Планине се снијегом завише;
„По гори се одмах не може:
„Да тражимо себи зимовњика,
„Ево ће који зиму презимити —
Зимозеле, f. das Immergrün, Wintergrün, vinca minor Linn.
Зимус, diesen Winter, hac hieme.
Зимуске, }
Зимушњи, ња, ње, von diesem Winter, hujus hiemis.
Зинути, нем, v. pf. gähnen, oscito.
Зипарање, n. das grundlose Reden und Schreien, vociferatio.
Зипарати, ам, v. impf. ohne Grund reden, vociferor.
Зифт*, m. der Ruß in der Tabakröhre, fungo nicotianae: црно као зифт.
Зјање, vide зијање.
Зјати, зјам, vide зијати.
Зје́ница, f. (Ерц.) der Augapfel, pupilla.
Зламе́ње, n. das Weihwasser für eine Wöchnerin, aqua lustralis: отпшао по зламење. cf. водица.
Зламеновање, n. das Besprengen mit Weihwasser, lustratio puerperae.
Зламенова́ти, нујем, v. impf. u. pf. mit Weihwasser besprengen, lustro puerperam.
Злата, Frauenname, nomen feminae.
Зла́тан, тна, но, golden, aureus.
Златана, Frauenname, nomen feminae.
Златар, m. der Goldschmid, aurifex:
„Златари ће доћи,
„Прстен саковати,
„Бурму позлатити.
Златарев, ва, во, des Goldschmids,
Златаров, ва, во, } aurificis.
Златарски, ка, ко, 1) Goldschmid-, aurificum. 2) adv. nach Goldschmid-Art, more aurificis.
Зла́тити, им, v, impf. vergolden, inauro.
Златка, f. Frauenname, nomen feminae.
Златко, m. Mannsname, nomen viri.
Зла́тница, f. m. j. муа, die Fleischfliege, musca cadaverina Linn.
Зла́то, n. 1) das Gold, aurum. 2) (стн.) злато материно, т. ј. ђевојка:
„Ој ђевојко злато материно —
„Пјевни, пјевни злато материно —
„Оспаде му злато испрошено —
Зла́тоје, m. Нова млада не смије (од стида) никога у кући звати по имену: зато је обичај да она, по што се доведе, свим кућанима (мушкоме и женском) нађене нова имена (само за себе); тако н. п. некога зове (старије ђетиће) татом, неког бабом, неког господином (јели отпшао господин да дођера сеније?), неког ђевером; а млађе братом, златојем, соколом, милоштом, милојицом, и т. д. жене госпом, мамом, наком, снашом, невом; а ђевојке убавицом, љепотицом, секом, госпођицом, голубицом, и т. д.
Златокос, са, со, goldhaarig, aureo crine:
„Уловио Сосу златокосу —
Златокрилац, лца, лце, (стн.): Goldgeflügelt, aureis alis:
„У језеру утва златокрила —
Зла́ћен, на, но, golden, aureus, auratus, cf. златан.
Зла́ћење, n. das Vergolden, inauratio.
Зликовац, вца, m. der Böjewicht, homo nequam, improbus.
Зло, n. das Uebel, malum.

Зло̀, übel, male.
Зло̀ба, f. die Bosheit, malitia.
Зло̀бан, бна, но, übelwollend, malivolus.
Зло̀бити, им, v. impf. einer Beleidigung gedenken, einem übel wollen, omnia mala alicui cupere.
Злобъ̀ење, n. das Uebelwollen, malevolentia.
Зловољан, љна, но, unmuthig, tristis: „Јер је Марко иза сна зловољан —
Злогу̀к, m. злослут, m. j. онај, који све зло слути и говори, der Unglücksprophet, vates mali. Некакав Босански спаија, који је имао у своме селу таковог злогука, спремисе на ћабу, но прије него пође, дозове злогука к себи, па му рече: „Злогуче! ја полазим у име Бога на ајлук; но ти да не говориш за мном ништа зло, док не дођем кући, па ћу ти онда поклонити шиник проса" — „Добро господару (одговори злогук); али ако ти не дођеш, ко ће мени дати просо?"
Злопа̀мтило, m. der eine Beleidigung nicht vergißt, der nachträgt, rachsüchtig ist, memor mali, injuriae.
Зло̀пата, f. das Elend, miseria.
Зло̀патити, им, v. impf. darben, Elend leiden, egeo, patior.
Зло̀паћење, das Leiden, miseria.
Злопо̀глѐђа, m. (стн.) der erbost Blickende, iratum tuens: „Оно јесте Срђа Злопоглеђа —
Зло̀рад, m. der Schadenfroh, laetus damno aliorum.
Зло̀ран, на, но, schlecht verdauend, digestionis malae: дијете злорано.
Злослу̀т, m. vide злогук.
Зло̀сретан, тна, но, vide злосрећан.
Зло̀сретњѝк, m. Unglücklicher, infelix.
Зло̀сретњица, f. die Unglückliche, infelix.
Зло̀срећа, f. Unglückskind, infelix.
Зло̀срећан, ћна, но, unselig, infelix.
Зло̀срећник, vide злосретњик.
Зло̀срећница, f. vide злосретњица.
Злоста̀вити, им, v. impf. und pf. unglücklich machen (eine Jungfrau), ihr Gewalt anthun, vim inferre virgini.
Злоста̀вљење, n. das Unglücklich machen, violatio virginis.
Зло̀твор, m. der Feind, Verfolger, inimicus: он је мој злотвор.
Зло̀ћа, f. die Bosheit, malitia.
Зло̀ћа, m. (Рес. и Срем.) vide злоћо.
Зло̀ћо, m. (Ерц.) ein schlimmes Kind, puer malitiosus.
Зло̀ћуд, да, до, } bösartig, pravae
Зло̀ћудан, дна, но, } indolis.
Зло̀чест, та, то, schlecht, malus.
Зло̀чѝнац, нца, m. der Uebelthäter, sons, malefactor.
Зло̀чѝнство, n. die Uebelthat, maleficium.
Зма̀ј m. der Drache, Lindwurm, draco.
Зма̀јев, ва, во, des Drachen, draconis.
Зма̀јевит, та, то, gewaltig wie ein Drache(Lindwurm) draconis vim habens.
Зма̀јогњени, на, но, (стн.) н. п. Вук, Feuerdrache, draco igneus, ein Beiname des Despoten Vuk aus Königs Mathias Zeit (пјевасе како је Ђурђева Јерина казивала Турцима кад се родио Змајогњени Вук:
„У мог сина слијепца Гргура,
„У њега се мушко чедо нађе;
„Није чедо чеда каквано су:
„Вучја шапа и орлово крило,
„И змајево коло под пазуом;
„Из уста му модар пламен бије,
„Мачери се не да задојити —):
„Моме брату Змајогњеном Вуку —
Змија, f. die Schlange, serpens, cf. гуја.
Змијоглав, ва, во, н. п. кокош.
Зна̀к, m. das Zeichen, signum.
Зна̀менит, та, то, ausgezeichnet, insignis.
Зна̀н, на, но, bekannt, notus. Од знана зеља глава не боли, sagt man, wenn einer unter Bekannten heuratet.
Зна̀нац, нца, m. der Bekannte, familiaris, cognitus.
Зна̀ница, f. die Bekannte, femina familiaris.
Зна̀ње, n. das Wissen, scientia.
Зна̀тан, тна, но, bekannt, notus.
Зна̀ти, ам (говорисе и знадем), v. impf. wissen, scio.
Зна̀чење, n. die Bedeutung, notio.
Зна̀чити, им, v. impf. bedeuten, significo.
Зно̀ј, m. der Schweiß, sudor.
Зно̀јав, ва, во, im Schweiße, sudans.
Зно̀јан, на, но, vide знојав.
Зној̀ѐње, n. das Schwitzen, sudatio.
Зној̀ѝсисе, имсе, v. r. impf. schwitzen, sudo.
Зоб, f. der Haber (und was man statt dessen dem Pferde gibt), avena et omne frumentum quod equo datur.
Зоба̀ње, n. das Essen von Körnern, manducatio granorum.
Зо̀бати, бљем, v. impf. (Körner) fressen, manduco fruges: зобље коњ, кокош; људи зобљу трешње, грожђе.
Зо̀бити, им, v. impf. m. j. коња, füttern mit Körnern, sagino frugibus.
Зобљење, n. das füttern mit Körnern, pabulatio.
Зо̀бница, f. der Hafersack, aus dem das Pferd frißt, saccus avenae, saccus pabularis.

Зо̀бовина, f. vide зовина.
Зо̀ва, f die Holunderſtaude, sambucus nigra. Linn.
Зо̀вина, f. Holunderholz, lignum sambuci.
Зо̀внути, нем, v. pf. rufen, inclamo.
Зо̀ља, f. Art fliegenden Inſekts, bes iolae genus: летн у очи као зоља.
Зо̀пца, f. dim. v. зоб:
„Сви су коњи зопцу позобали,
„А мој доро није ни такнуо —
Зо̀р*, m. die Heftigkeit, vehementia, impetus. cf. сила.
Зо̀ра, f. die Morgenröthe, aurora.
Зо̀ра, f. Frauenname, nomen feminae.
Зо̀рана, f. Frauenname, nomen feminae.
Зо̀рац, рца, m. „Устани снао, зора је" (звао свекар снау). — „Зора ли је, зорац ли је: нешто напело реп, па шрчи око куће" (одговорила снаа; а оно се обадала говеда око куће).
Зо̀рити, ри, v. impf. (ст.) roth ſeyn (von der Morgenröthe), rubeo.
„Зора зори, петли поју —
Зо̀рица, f. dim. v. зора:
„Још зорица не забијељела,
„Ни Даница лица помолила —
Зо̀рка, f. Frauenname, nomen feminae.
Зо̀рли*, јако, силно, здраво, heftig, vehementer.
Зо̀рњак, m. зора ли је, зорњак ли је: нешто напело реп, па шрчи око куће. cf зорац.
Зо̀рњача, f. vide Даница.
Зра̀к, m. } der Sonnenſtrahl, radius
Зра̀ка, f. } solis.
Зра̀чица, f. dim. v. зрака.
Зрѐлина, f. die Reife, maturitas.
Зрѐо, зрела, ло, reif, maturus.
Зрѐти, ем (и зрим), v. impf. reifen, maturor: зру јабуке; зри грожђе.
Зр̀на, f. Frauenname, nomen feminae.
Зрн̀евље, n. (coll.) die Körner, grana.
Зр̀нка, f. Frauenname, nomen, feminae.
Зр̀но, n. 1) das Korn, granum. 2) (пушчано) die Flintenkugel, glans plumbea.
Зр̀нце, n. dim. v. зрно, ein Körnchen, granulum.
Зр̀ња, f. vide зрнка.
Зрњка̀ње, n. das Auffreſſen (z. B. der Kukuruz) = Körner die dem Schweinen vorgeſchüttet werden, manducatio granorum.
Зрњкати, ам, v. impf. купити зрна (н. п. крме кад једе окомљене кукурузе), die Körner nach einander auffreſſen, grana depascor.
Зу̀б, m. 1) der Zahn, dens; он има зуб на њега, er hat einen Zahn (Pik) auf ihn, malum meditatur in illum. 2) у пушке (доњи и горњи).
Зу̀бак, пка, m. hyp. v. зуб.
Зу̀баш, та, то, 1) gezähnt, mit Zähnen verſehen, dentatus. 2) der Haare auf den Zähnen hat, acer, cui non impune illudas.
Зу̀бац, пца, m. der Zahn (des Kamms), dens pectinis.
Зу̀бача, f. panicum dactylon Linn.
Зу̀бити им, v. impf. n. п. шестере, die Zähne (der Säge) ſchärfen, acuo dentes serae, limae.
Зу̀бић, m. dim. das Zähnchen, dentulus.
Зу̀бља, f. n. п, зубља луча, m. j. цјепчица луча, ein Spann, assula, ramentum.
Зу̀бљење, n. das Schärfen der Sägezähne, acutio serae.
Зу̀бљица, f. dim. v. зубља.
Зу̀бни, на, но, Zahn-, dentium.
Зу̀бун, m. eine Art Jacke (jupon), tunicae genus. Зубуне у Србији носе и жене и људи, а у Сријему, у Бачкој и у Банату, само жене. Зубуни што се носе у Србији, они су бијели (од домаћега сукна) и без рукава; женски су дугачки, готово до земље, а мушки су кратки, мало дужи од појаса; а што носе жене по Сријему, по Бачкој и по Банату, они су од картуна, па су постављени платном и наложени памуком; имају рукаве, и мало су дужи него у Србији мушки.
Зубу̀нић, m. dim. v. зубун.
Зубу̀нчина, f. augm. v. зубун.
Зу̀јање, n. das Summſen, susurrus (apis) cf. зучање
Зу̀јати, јим, v. impf. ſummen, ſumſen, susurro. cf. зучати.
Зу̀ка, f. das Summen, susurrus apium.
Зу̀ква, f. eine Art Aepfel, mali genus.
Зу̀кнути, нем, v. pf. 1) ſummen, insusurro. 2) ein Wort fallen laſſen, ins Ohr ſagen, in aurem insusurro.
Зу̀лови*, m. pl. die Locken, cincinni. cf. витице.
Зу̀лум*, m. die Gewaltthätigkeit, violentia.
Зулу̀мћа̀р*, m. der Tyrann, Unterdrücker, tyrannus.
Зу̀мба*, f. ein Durchſchlageiſen, um runde Löcher damit ins Leder zu ſtechen, z. B. zu einem Siebe, ferrum efficiendis foraminibus in corio.
Зу̀мбул*, f. eine Art Blume, floris genus.
Зу̀рна, f. die Pfeife bei der türkiſchen Muſik, fistula turcica.
Зуцнути, нем vide зукнути.
Зу̀чање, n. vide зујање.
Зу̀чати, чим, vide зујати.

И.

И, und, et: и ја, и ти, sowohl ich als du, et ego, et tu; и тамо и амо.
Ѝ, ſie, eos; ihrer, eorum: ја сам и виђео; зовни и; ја и се не бојим.
И, cf. ни!
Ибар, бра, m. Fluß in Serbien. Ибар утјече у Мораву више Карановца.
Ибри̏к*, m. eine kupferne Waſchkanne, vas cupreum, aeneum.
Ибри̏чић, m. dim. v. ибрик.
Ибри̏шим*, m. свилени конци, Seidenzwirn, ein Faden Seide, filum ſericum.
Ибри̏шим-тканица, f. (ст.) т. ј. тканица од ибришима:
„Притеже му четири колана,
„А и пету ибришим-тканицу —
Ива, m. (Рес. и Срем.) vide Иво.
Ива, f. eine Art Weide, ſalicis genus (quod quaere).
Иван, m. Mannsname, (Johann der Täufer) nomen viri (Joannes Baptista).
Ивана, f. Johanna (Frauenname), nomen feminae.
Иваница, f. dim. v. Ивана.
Ива̀нић, m. Mannsname, nomen viri.
Ива̀нчић, m. dim. v. Иван.
Ивањ дан, њa дне, m. Feſt des h. Johann des Täufers, den 24. Juny, dies feſtus S. Joanni Baptistae. Срби̏ли приповиједају, да је Ивањ дан тако велики свеца̏ц, да на њега сунце на небу припут од страа стане. Уочи Ивања дне је обичио на неким мјеſтима (као н. п. у Јадру) палити лилу око тора: нагуле чобани лиле (брезове или трешњове) и метну у процјепове, те начине као велике кипе, па у очи Ивања дне, пошто се смркне, запале те процјепове и обнесу око торова, потом неке зађену у тор те изгоре, а неке узму чобани и изнесу на какво брдо, ђе дође и више чобана, те се играју. Тако се пали лила и у очи Петрова дне. А на неким мјеſтима (као по Срије̏му) беру ђевојке (уочи Ивања дне) Иваньско цвијеће те вију вијенце и међу испред куће по стреи или по плоту. Беруђи ђевојке цвијеће пјевају различне пјесме, а особито ову:
„Иваньско цвеће Петровско,
„Иван га бере те бере:
„Мајци га баца у крило,
„А мајка с крила на земљу —
Ивања, f. зидине од намаſтира, у Шабачкој нахији, накрај Цера под Видојевицом.
Ива̀њско цвијеће, n. (жуто и бијело) das Labkraut (Waldſtroh, Unſer Frauen Bettſtroh), galium verum Linn.
Ивер, m. der Holzſpann beim Zimmermann, ſarmentum. Куд ће ивер од кладе?
Ивера̏к, рка, m. hyp. v. ивер,
Иверак, рка, m. Gebirge zwiſchen dem Fluße Jadar und dem Berge Цер.
Ивер̀је, (coll.) die Spänne, Holzabfälle, ſarmenta.
Ивер̀чић, m. dim. v. ивер.
Ивѝк, m. ein Weidenwald, ſalicetum.
Ивица, f. 1) dim v. ива. 2) das Ende (am Tuch, an der Leinwand), latus panni.
Ивка, f. Frauenname (cf. Ивана), nomen muliebre.
Ивко, m. Mannsname, nomen viri.
Ивница, f. планина у Ерцеговини (у Дробњацима):
„Сан уснила љуба војводина,
„Анђелија Стоја Караџића,
„Ђе вас Дробњак магла приписнула,
„А из магле вила покликнула
„Са Ивнице високе планине —
Иво, m. (Ерц.) hyp. v. Иван.
Ивов, ва, во, von Weiden, ſalignus.
Ивовина, f. das Weidenholz, lignum ſalignum.
Игда (v. i. и гда), je, aliquando, cf. икад.
Игла, f. die Nadel, acus.
Игла̀р, m. der Nadler, opifex acuarius.
Иглѐни, на, но, n. п. уши, das Nadel-Oehr, foramen acus.
Иглѐница, f. die Nadelbüchſe, pyxis acuaria.
Иглица, f. das Nädelchen, acula, acicula.
Игња, m. (Рес. и Срем.) vide Игњо.
Игњат, m.
Игња̀тија, m.
Игња̀тије, m. } Ignatius, ein Mannsname, Ignatius.
Игњо, (Ерц.) hyp. v. Игњат.
Игра, f. 1) das Spiel, lusus, ludus. 2) der Tanz, chorea.
Играли̏ште, n. der Spiel-, der Tanzplatz, locus ſaltatorius.
Игра̀ње, n. 1) das Spielen, lusus. 2) das Tanzen, ſaltatio.
Играти, ам, v. impf. 1) ſpielen, ludo 2) tanzen, ſalto.
Играти̏се, амсе, v. r. impf. ſpielen, ludo.
Игра̀ција, f. (angeeignet und ſerbiſirt ſtatt реграција, Recreation, von играти, ſpielen) das Ey, was am Donnerſtag dem Schullehrer dargebracht wird, damit er die Knaben, ſtatt des Lernens, ſpielen läßt, munusculum ovi datum ludimagistro die Jovis, quo pueri lusum dimittuntur. Који не донесе играције, онога (каткад) заш-

вори учитељ у школу, те учи сам читав дан.

Игра̑ч, m. 1) der Spieler, lusor. 2) der Tänzer, saltator.

Игра̑чица, f. 1) die Spielerinn, femina ludens. 2) die Tänzerinn, saltatrix.

Игра̑чка, f (у Сријему у Бачк. и у Бан.), die Spielerey, (für Kinder), crepundia.

Игри̑ште, n (ст.) vide игралиште: „Ја усади вишњу на игришту̀ — „Дол' по игришту, по девојачком—

Игуман (gen. игумна и игумана), m. (ἡγούμενος) der Igumen eines Klosters, hegumenos coenobii.

Игума̑нија, f. (ἡγουμένη) die Oberin in einem Kloster, hegumena monasterii.

Игуманов, ва, во, des Guardians, hegumeni.

Игуманскӣ, ка, ко, 1) hegumenisch, hegumenicus. 2) adv. нач Guardians Art, more hegumeini.

Игуманство, n. die Hegumenschaft, munus et dignitas hegumeni.

Игумнов, ва, во, vide игуманов.

Идиди! als interj. auf und davon, avolat.

Иждрѐбити (изждребити), им, (Рес. и Срем.) vide иждријебити.

Иждрѐбишисе (изждребитисе), бесе, (Рес. и Срем.) vide иждријебитисе.

Иждријѐбити (изждријебити), им, v. pf. (Ерц.) werfen (von Stuten), enitor: ова је кобила иждријебила те све коње.

Иждријѐбишисе (изждријебитисе), бесе, v. r. pf. (Ерц.) m. j. кобиле, insgesammt werfen, enititur alia ex alia: све су се кобиле иждријебиле.

Ижђенути, нем, v. pf. (Ерц.) m. j. име Ижђести, ђенем. v. pf. einen Spitznamen geben, aufbringen, impono nomen irrisorium.

Ижѐнити (изженити), им, v. pf. verheuraten, colloco filios.

Ижѐнишисе (изженитисе), нимосе, v. r. pf. ſich nach einander verheuraten, uxores duxere alius ex alio.

Ижимање (изжимање), n. das Ausdrucken (des Waſſers), expressio.

Ижимати (изжимати), ам, v. impf. ausdrucken, exprimo.

Ижина, f. vide кајеш.

Ижъевање, n. (Ерц.) vide изливање.

Ижъевати, ам, (Ерц.) vide изливати.

Ижъу̀бити, им, vide изъубити.

Ижъу̀бишисе, имосе, vide изъубитисе.

Из, aus, ex.

Иза (из за), von der hintern Seite, von jenſeits, a parte postica: доће иза бр̀да: иза зиме топло, иза кише сунце; лако је иза гра̑да стријѐљати.

Изабра̑ти, берем, v. pf. erwählen, eligo.

Изаврети, ври, v. pf. hervorſprudeln, scaturio.

Изагнати, ам, v. pf. austreiben, ejicio, exturbo.

Изадира̑ње, n. das Ausreißen, evulsio; fuga.

Изадира̑ти, рем, v. impf. 1) ausreißen, evello. 2) Reißaus nehmen, fugio.

Изадрѐти, ем (и задерем), изадрьо, (Рес. и Срем.) vide изадријети.

Изадријѐти, рем (и изадерем) изадрьо, v. pf. (Ерц.) 1) herausreißen, evello. 2) Reißaus nehmen, aufugio: једва је изадрьо.

Изазва̑ти, зовем, v. pf. herausrufen, evoco.

Изазива̑ње, n. das Herausrufen, evocatio.

Изазива̑ти, ам (и изазивљем), v. impf. herausrufen, evoco.

Изања̑ти, ња, v. pf. ſich verliegen, jacendo corrumpor (de panno).

Изапра̑ти, перем, vide испрати.

Изасипа̑ње, n. 1) das Ausſchütten, cf. fusio. 2) das Ausſchlagen, eruptio.

Изасипа̑ти, ам (и изасипљем), v. impf. ausſchütten, effundo.

Изасипа̑тисе, пасе (и изасипљесе), v. r. impf. ausſchlagen, erumpo.

Изасра̑ти, серем, v. pf. herausſcheißen, procaco. Који његову иглу изједе, онај треба чувалдуз да изасере, wer ſeine (des boſen Mächtigen) Nähnadel frißt, muß dafür wenigſtens eine Packnadel ſch**.

Изасра̑тисе, серемсе, v. r. pf. laxieren, evacuari.

Изасу̀ти, спем, v. pf. ausſchütten, effundo.

Изасу̀тисе, спесе, v. r. pf. ausſchlagen (aus der Haut), erumpo, prodeo.

Иза̑ткати, изачем, v. pf. fertig werden, pertexo.

Иза̑тога, d. i. иза тога, darauf, exin cf. иза.

Изаћи, зађем, vide изићи.

Изба, f. (по Ерцеговини и по Србији око Новог пазара) vide соба.

Избавити, им, v. pf. befreyen, libero.

Избављање, n. das Befreyen, liberatio.

Избављати, ам, v. impf. befreyen, libero.

Избада̑ње, n. das Ausſtechen, effossio excisio.

Избада̑ти, ам, v. impf. ausſtechen, effodio, excido.

Избалити, им, v. pf. rotzig machen, muco maculo.

Избацивање, n. 1) das Herauswerfen, ejectio. 2) das Ausſchießen, rejectio. 3) das Abfeuern der Flinte, ejaculatio.

Избацивати, цујем, v. impf. 1) herauswerfen, ejicio. 2) ausſchießen, rejicio. 3) losſchießen, abfeuern, ejaculor.

Избáцити, им, v. pf. 1) herauswerfen, ejicio. 2) ausſchießen, rejicio. 3) пушку, шоп, abfeuern (die Flinte), ejaculor (glandes).

Избегнути, нем, vide избећи.

Избéжати, жим, (Рес. и Срем.) vide избјежати.

Избéлети, лим, (Рес.) } vide изби-
Избелити, лим, (Срем.) } јељети.

Избећи (говорисе и избегнути), бегнем, (Рес. и Срем.) vide избјећи.

Избéчити, им, v. pf. т. ј. очи, ſtiere Augen machen, oculis rigidis tueor.

Избивати, ам, v. impf. не избива, као куга из Сарајева, er iſt nie abweſend, iſt immer daheim, wie die Peſt in Sarajewo.

Избијање, n. das Herausſchlagen, extusio.

Избијати, ам, v. impf. herausſchlagen, extundo.

Избијељити, им, v. pf. (Ерц.) } weiß
Избијељети, лим, v. pf. (Ерц.) } werden, albesco: избијељела чоа.

Избирак, рка. m. das Ueberbleibſel, der Reſt, residuum, reliquiae.

Избирање, n. das Ausklauben, Wählen, electio.

Избирати, ам, v. impf. ausleſen, wählen, eligo.

Избирач, m. der Wähler, der viel Ausklaubt, difficilis. Избирач нађе отирач (кад се који жени).

Избиſтрипиſе, рисе, v. pf. klar, hell werden, ſich klären, claror, limpidus fio.

Избити, бијем, v. pf. 1) herausſchlagen, elido, extundo. 2) zerſchlagen, zerbläuen, contundo.

Избјегнути, нем, vide избјећи.

Избјéжати, жим, (Ерц.) vide избјећи.

Избјећи (говорисе и избјегнути), бјегнем, v. pf. (Ерц.) hinausfliehen, zerfliehen, diffugio.

Избли́за (изблиза, т. ј. из близа), von nahe, cominus.

Избљувак, вка, m. оно шпо се у један пут избљује, der Auswurf, sputum, ejectamentum.

Избљувати, љујем, v. pf. ausſpeien, exspuo.

Избљувапиſе љујемсе, v. r. pf. ſich ausſpeien, satis spuisse.

Изболети, лим, v. r. pf. (Рес.) } abma-
Изболовати, лујем, v. pf. } gern
Избољети, лим, v. pf. (Ерц.) } (durch Krankheit) morbo macresco.

Избор, m. das Gewählte, die Blüte, delectus:

„По избору бољи од бољега —

Избóсти, бодем, v. pf. 1) ausſtechen, expungo 2) zerſtechen, compungo.

Избрати, берем, vide изабрати.

Избрисати, ришем, v. pf. auslöſchen, deleo.

Избројити, им, v. pf. auszählen, enumero.

Изброкине, f. pl. der Nachkrapp, rubia tinctorum secunda, (der Saß der Färberröthe, nachdem ſie einmal gebraucht worden). Man braucht ihn z. B. zum Färben der Oſtereyer, wie das варзило.

Избубати, ам, v. pf. (onomatop.) zerbläuen, contundo.

Избýдити, им, v. pf. nach der Reihe wecken, excito alium ex alio.

Избýшити, им, v. pf. zerlöchern, perforo, pertundo.

Извадити, им, v. pf. 1) herausnehmen, hervorholen, promo. 2) (ст.) кавгу, т. ј. заметнути:

„Шћаше Милош извадити кавгу —

Изва́лити, им, v. pf. umwerfen, everto, prosterno.

Изва́литиſе, имсе, v. r. pf. ſich hinwerfen, procumbo.

Изва́љати, ам, v. pf. herauswälzen, evolvor.

Изва́љатиſе, амсе, v. r. pf. 1) ſich herauswälzen, provolvor. 2) ſich ſatt wälzen, satior volutando.

Изваљивање, n. das Umwerfen, Hinwerfen, prostratio.

Изваљивати, љујем, v. impf. umwerfen, prosterno.

Изваљиватиſе, љујемсе, v. r. impf. ſich hinwerfen, prosternor.

Изван, (по Ерц.) außer, extra: он је изван себе.

Изварати, ам, v. pf. betriegen, decipio.

Извесно, (Рес. и Срем.) vide извјесно.

Извéсти, вéдем, v. pf. hinausführen, educo.

Извéсти, извезем, v. pf. ſticken, acu perscribere.

Извéсти, извезем, v. pf. herausführen, eveho.

Извéстиſе, извеземсе, v. r. pf. herausfahren, evehor.

Извéстити, (Рес. и Срем.) vide извијестити.

Извéститиſе, имсе, (Рес. и Срем.) vide зивијеститиſе.

Изветрити, им, (Рес. и Срем.) vide извјетрити.

Извешати, ам, (Рес. и Срем.) vide извјешати.

Извúдати, ам, v. pf. heilen, ausciuriren, medeor. cf. изљечити.

Извидети, дим, v. pf. (Рес.) } in Augen-
Извидити, дим, v. pf. (Срем.) } ſchein
Извићети, дим, v. pf. (Ерц.) } nehmen, beaugenſcheinigen, coram inspicio.

Извијање, n. das Erſinnen, Ausſpintiſiren, excogitatio.

Извијати, ам, v. impf. erſinnen, ausſpintiſiren, excogito: извија којекаква јела.

Извијатисе, јамсе, v. r. pf. ſich winden, evehor, sublimis feror: извијао се орао под облаке.

Извијестити, им, v. pf. (Ерц.) berichten, certiorem facio.

Извијеститисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) Auskunft bekommen, certior fio.

Извир, m. (ст.) vide извор:
„Извир вода извирала,
„Бјелу пјену изметала —

Извирање, n. das Hervorſprudeln, scaturitio.

Извирати, ре, impf. m. j. вода, entſpringen, scaturio.

Извиривање, n. das Späben, speculatio.

Извиривати, рујем, v. impf. herausſpähen, speculor ex —,

Извирити, им, v. pf. hinausſpähen, prospicio.

Извиркивање, n. dim. v. извиривање,

Извиркивати, кујем dim. v. извиривати.

Извити, вијем, v. pf. winden, necto.

Извитисе, вијемсе, v. pf. ſich entwinden, ſich emporwinden, evehor: извио се орао небу под облаке.

Извјесно, (Ерц.) gewiß, certe.

Извјетрити, им, v. pf. ((Ерц.) ausrauchen, evaporor.

Извјешати, ам, v. pf. (Ерц.) nach der Reihe henken, suspendo alium ex alio.

Извлачење, n. das Herausziehen, extractio.

Извлачити, им, v. impf. herausziehen, extraho.

Извода, f. главица купуса, или другога каквог поврћа, што се остави за сјеме.

Изводати, ам, v. pf. н. п. коња, überführen (das Pferd), circumduco equum sudantem.

Изводити, им, v. impf. 1) herausführen, educo. 2) ausführen (ein Lied), concino.

Извођење, n. 1) das Herausführen, eductio. 2) das Ausführen, Erequiren eines Geſanges.

Извожење, n. das Herausführen, evectura, evectio.

Извоз, m. 1) das Führen, vectura. 2) die Ausfuhr, exportatio.

Извозити, им, v. impf. herausführen, führen, veho.

Изволи́вање, n. (Рес. и Срем.) vide изволијевање.

Изволе́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide изволијевати.

Изво́лети, лим, (Рес.) vide изволјети.

Изволијевање, n. (Ерц.) das Auskauben, Wählen, delectio.

Изволијевати, ам, v. impf. (Ерц.) auskauben, deligo: немој ти мени ту изволијевати којешта, него једи што ти се донесе.

Изво́лити, им, (Срем.) vide изволјети.

Изволјети, лим, v. pf. (Ерц.) belieben, ſich würdigen (in den Klöſtern, und in den Städten), placeat, dignetur (in Ungern).

Извор, m. der Urſprung eines Fluſſes, die Quelle, scaturigo.

Извр, von oben herab, desub: тече вода извр брда.

Извра́тити, им, v. pf. wenden (umwenden), verto.

Извраћање, n. das Wenden, versio.

Извраћати, ам, v. impf. wenden, verto.

Извра́чати, ам, v. pf. erwahrſagen, aequiro vaticinando.

Извргнути, нем, vide извргни.

Извргнутисе, немсе, vide извргнисе.

Изврнути, нем, v. pf. umwerfen, everto.

Изврта́ње, n. das Umwerfen, eversio.

Изврћати, рћем, v. impf. umwerfen, everto.

Изврћети, тим, v. pf. (Рес.) } 1) zer-
Изврћити, им, v. pf. (Срем.) } bohren,
Изврћети, вртим, v. pf (Ерц.) } perforo. 2) herausziehen (den Schuß aus der Flinte), evacuo telum.

Изврћи (говорисе и изврћнути), вргнем, v. pf. н. п. пушку, entladen, losſchießen.

Изврћисе (говорисе и изврћнутисе), вргнемсе, v. r. pf. 1) ſich werfen (vom Holze), rejicior, resilio. 2) ausarten, degenero.

Извршивање, n. das Vollenden, absolutio.

Извршивати, шујем, v. impf. vollenden, perficio.

Извршиватисе, шујесе, v. r. impf. vollendet werden, in Erfüllung gehen, fit satis e. g. voluntati divinae.

Извршити, им, v. pf. vollbringen, perficio.

Извршитисе, ишсе, v. r. pf. н. п. воља чија, vollbracht werden, exeo, perficior.

Извући, вучем, v. pf. herausziehen, extraho.

Изгазити, им, v. pf. zertreten, conculco.

Изгамизати, мижем, v. pf. herauskriechen, prorepo, рак, цре.

Изга́тати, ам, vide изврачати.

Изгинути, немо, v. pf. zu Grunde gehen (von mehrern), pereo, intereo.

Изгла́вити, им, v. pf. ausdrehen (z. B. eine Messerklinge), extorqueo.
Изглављи́вање, n. das Ausdrehen, extorsio.
Изглављи́вати, љујем, v. impf. ausdrehen, extorqueo.
Изгладити, им, v. pf. ausglätten, laevigo.
Изгла́днети, ним, v. pf. (Рес.) } hungrig
Изгла́дњети, ним, v. pf. (Срем.) } werden,
Изгла́дњети, ним, v. pf. (Ерц.) } fame corripior.
Изгле́дање, n. das Hinausſehen, prospectio.
Изгле́дати, ам, v. impf. hinausſchauen, prospicio.
Изгледати, ам, v. pf. erſchauen, spectando acquiro.
Изгло́дати, оћем, v. pf. zernagen, corrodo.
Изгмизати, мижем, vide изгамизати.
Изгнати, ам, v. pf. austreiben, exturbo.
Изгњечити, им, v. pf. zerquetſchen, contero, elido.
Изгова́рање, n. 1) das Ausſprechen, pronunciatio. 2) das Entſchuldigen, excusatio.
Изгова́рати, ам, v. impf. 1) ausſprechen, pronuncio. 2) entſchuldigen, excuso.
Изгова́рашисе, амсе, v. r. impf. ſich entſchuldigen, excuso me.
Изговор, m. die Entſchuldigung, Ausrede, excusatio.
Изговори́ти, им, v. pf. 1) entſchuldigen, excuso. 2) ausreden, sermonem ad finem perduco.
Изговори́тисе, имсе, v. r. pf. 1) ſich entſchuldigen, excuso me. 2) ſich ausreden, satis locutum esse.
Изго́нити, им, v. impf. 1) austreiben, expello. 2) erpreſſen, exigo.
Изго́њење, n. das Austreiben, expulsio.
Изго́релина, f. ein Fluchwort für etwas Vermißtes, dem man Verbrennung wünſcht: камо та изгорелина? convicii genus.
Изго́релица, f. vide погорелица.
Изго́рео, рела, ло, verbrennt, adustus, combustus.
Изгорети, рим, v. pf. } abbrennen,
Изгорјети, рим, (Ерц.) } exuror.
Изгребсти, бем, v. pf. 1) herausſchaben, herauskratzen, erado. 2) zerkratzen, lacero unguibus.
Изгристи, ризем, v. pf. zerbeißen, corrodo, zernagen.
Изгрну́ти, нем, v. pf. herausſcharren, erado, eruo.
Изгртање, n. das Herausſcharren, erasio.
Изгртати, грћем, v. impf. herausſcharren, eruo (z. B. das Feuer aus dem Ofen).
Изгру́вати, ам, v. pf. zerſchlagen, concutio, cf. избувати.
Изгу́бити, им, v. pf. verlieren, amitto.
Изгу́битисе, имсе, v. r. pf. 1) verloren gehen, perdor. 2) einfallen (im Geſichte abmagern), macesco.
Изгу́лити, им, v. pf. durch Nagen entblößen, erodo.
Изгу́рати, ам, v. pf. zerſtoſſen, zu Grunde richten, elido.
Изда́вање, n. 1) das Verrathen, proditio. 2) das Geben vom Hauſe weg, Veruntreuen, interversio.
Изда́вати, дајем, v. impf. 1) weggeben, interverto. 2) verrathen, prodo.
Изда́вна (из давна), von längſt her, pridem.
Издаја, f. der Verrath, proditio.
Изда́јник, m. der Verräther, proditor.
Издале́ка (из далека), von weitem, eminus, e longinquo.
Изданак, нка, m. ein Knüttel von einer Staude, die am Boden abgehauen iſt, fustis genus: ударио га изданком.
Изда́нгубити, им, v. pf. an Zeit verlieren, pessumdo tempus, (z. B. издангубио три дана).
Изда́нути, нем, v. pf. ausathmen, exspiro.
Издати, ам (говорисе и издадем), v. pf. 1) weggeben, foras do. 2) verrathen, prodo.
Изда́шан, шна, но, freigebig, liberalis.
Изде́вање, n. (Рес. и Срем.) vide издијевање.
Изде́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide издијевати.
Издевета́ти, ам, v. pf. излупати кога, zerbläuen, contundo.
Изде́лити, им, (Рес. и Срем.) vide издијелити.
Изде́литисе, имосе, (Рес. и Срем.) vide издијелитисе.
Изденути, нем, vide издести.
Издер, m. н. п. добро платно, сукно за издер, Leinwand, Tuch, ſo Strapatze aushält, pannus aut linteum laboris patiens.
Изде́рати, рем, v. pf. zerreißen, lacero.
Изде́рилијеска, f. ein kerngeſunder Kerl, dem die Haſelſtaude (des Corporals) nichts anhaben kann, non timens vitem miles (vitifragus?).
Издести (говорисе и изденути), денем, (Рес. и Срем.) vide иждети.
Издигнути, нем, vide издићи.
Издигнутисе, немсе, vide издићисе.
Издизање, n. das Aufrichten, erectio.

Издизати, дижем, v. impf. in die Höhe heben, tollo, erigo.

Издизатисе, ижемсе, v. r. impf. ſich erheben, aufrichten, erigor.

Издијевање, n. (Ерц.) das Aufbringen eines Spitznamens, inditio nominis scommatici.

Издијевати, ам, v. impf. (Ерц.) н. п. име коме, aufbringen (einen Spitznamen), indere scomma.

Издијелити, им, v. pf. (Ерц.) austheilen, vertheilen, distribuo.

Издијелитисе, имосе, v. r. pf. (Ерц.) ſich zertheilen, auseinander kommen.

Издирала, als interj. auf und davon! кад он то чу, а он онда издирала, aufugit.

Издисање, n. das Ausathmen (Sterben), exspiratio.

Издисати, дишем, v. impf. ausathmen, exspiro.

Издићи (говорисе и издигнути), дигнем, v. pf. aufrichten, aufheben, erheben, erigo.

Издићисе (говорисе и издигнутисе), дигнемсе, v. r. pf. ſich aufrichten, erigor.

Издравити, им, vide оздравити.

Издрети, дерем, издрьо, (Рес. и Срем.) vide издријети.

Издријети, дерем, издрьо, v. pf. (Ерц.) 1) zerreißen, lacero. 2) Reißaus nehmen, aufugio.

Издрљанчити, им, v. pf. erſchwätzen, abſchwätzen, eblandior, emendico.

Издрљати, ам, v. pf. bekritzeln, conscribillo.

Издрмати, ам, v. pf. herausrütteln, excutio.

„Та ево га, мила нено,
гди дрма на врати,
„Издрмао, мила нено,
пола кључанице —

Издробити, им, v. pf. zerbröckeln, comminuo.

Издрпати, ам, v. pf. zerfetzen, lacero, lanio.

Издупсти, убем, v. pf. aushöhlen, excavo.

Изелица, f. (Рес. и Срем.) vide изјелица.

Изести, едем и изем, (Рес. и Срем.) vide изјести.

Изеситисе, едемсе и иземсе, (Рес. и Срем.) vide изјеситисе.

Изждребити, им, vide иждребити.

Изждребитисе, бесе, vide иждребитисе.

Изждријебити, им, vide иждријебити.

Изждријебитисе, бесе, vide иждребитисе.

Изженити, им, vide иженити.

Изженитисе, имосе, vide иженитисе.

Изжимање, n. vide ижимање.

Изжимати, ам, vide ижимати.

Изиграване, n. 1) das Gewinnen durch Spiel, lucrum ex lusu. 2) das Ausſpielen, Vollenden des Spiels, absolutio ludi.

Изигравати, ам, v. impf. 1) erſpielen, ludendo acquiro. 2) zu Ende ſpielen, absolvo ludum.

Изиграти, ам, v. pf. 1) erſpielen, ludendo lucror. 2) zu Ende ſpielen, absolvo ludum.

Изигратисе, амсе, v. r. pf. 1) ſich ausſpielen, satis lusisse. 2) ſich austanzen, satis saltasse.

Изискати, ишем, v. pf. erlangen, acquiro.

Изискатисе, ишемсе, v. r. pf. einer Bitte Gewährung erlangen, voti fio compos.

Изићи, изиђем (и изидем), v. pf. 1) ausgehen, exeo, egredior. 2) ausbrechen (von einem Exantheme), erumpo.

Изјаати, јашем, vide изјати.

Изјавити, им, v. pf. н. п. овце, hinausleiten (die Heerde), educo:

„И изјави на планину стадо —

Изјагњити, им, v. pf. werfen, pario (von Schafen) enitor: ова је овца изјагњила те све овце; је си ли ти твоје овце изјагњио (aufziehen)?

Изјагњитисе, њесе, v. r. pf. m. j. овце, werfen (von mehrern Schafen), pario.

Изјадитисе, имсе, v. r. pf. ſich ausklagen, ausjammern, querelis levor, recreor.

Изјаловити, им, v. pf. gelt machen (durch Verletzung), sterilem reddo.

Изјаловитисе, имсе, v. r. pf. gelt werden, sterilis fio.

Изјањити, им, vide изјагњити.

Изјањитисе, њесе, vide изјагњитисе.

Изјати, јашем, v. pf. 1) hinan reiten, den Berg hinanreiten, ascendo equo montem. 2) vide пројати 2. 3) zu Schanden reiten ein Pferd, equitando pessumdo.

Изјаукати, учем, v. pf. erklagen erheulen, exululo, ululatu acquiro.

Изјаукатисе, учемсе, v. r. pf. ſich ausheulen, ululando defessus sum.

Изјебати, бем, v. pf. diffutuo.

Изједипогача, m. (im Scherz) der Pogatſcha-Verzehrer, fruges consumere natus (?): ти зи један изједипогача! један испичутура!

Изјелица, f. (Ерц.) 1) der Vielfraß, gulo. 2) der Abfreſſer, devorator:

„Нит' су ради Турци изјелице —

Изјепсти, јебем, vide изјебати.

Изјести, једем (и изијем), v. pf. (Ерц.) aufeſſen, auffreſſen, devoro.

Изјестисе, једемсе (и изијемсе), v. r. pf. (Ерц.) ſich abfreſſen (vor Aerger, Kummer), devoror ira.

Изју́рити, им, v. pf. herausjagen, expello.

Изла́гање, n. das Ausladen, Herauslegen, expositio.

Изла́гати, лажем, v. pf. ablügen, ementior.

Излагати, лажем, v. impf. herauslegen, expono.

Изла́гатисе, лажемсе, v. r. pf. ſich auslügen, satis mentitum esse.

Излажење, n. das Ausgehen, exitus.

Излазити, им, v. impf. 1) ausgehen, exeo. 2) ausbrechen, erumpo.

Излајати, јем, v. pf. abbellen, elatro.

Излајатисе, јемсе, v. r. pf. ſich ausbellen, sat latrasse (auch fig.)

Изла́нутисе, немсе, v. r. pf. ſich entfahren laſſen (ein Wort), sino mihi elabi.

Изле́жатисе, жимсе, v. r. pf. ſich fattliegen, sat cubuisse.

Изле́мати, ам, (Рес. и Срем.) vide излијемати.

Изле́тање, n. (Рес. и Срем.) vide излијетање.

Изле́тати, лећем, (Рес. и Срем.) vide излијетати.

Изле́тети, тим, v. pf. (Рес.) } ausflie-
Изле́тити, им, v. pf. (Срем.) } gen,
Изле́ћети, летим, v. pf. (Ерц.) } evolo.

Изле́ћи, лежем, v. pf. ausbrüten, pullos excludo.

Изле́ћисе, лежемсе, v. r. pf. ausgebrütet werden, excludor.

Изле́чити, им, (Рес. и Срем.) vide излијечити.

Изле́читисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide излијечитисе.

Изли́вање, n. (Срем.) vide излијевање.

Изли́вати, ам, (Срем.) vide излијевати.

Излизатисе, лижемсе, v. r. pf. ſich abreiben (vom Tuche), deteror.

Излијевање, n. (Ерц.) das Ausgießen, effusio.

Излијевати, ам, v. impf. (Ерц.) ausgießen, effundo.

Излијемати, ам, v. pf. (Ерц.) zerſchlagen, contundo.

Излијетање, n. (Ерц.) das Ausfliegen, evolatio.

Излијетати, јећем, v. impf. (Ерц.) ausfliegen, evolo, evolito.

Излијечити, им, v. pf. (Ерц.) heilen, sano, medeor.

Излијечитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) geheilt werden, sanor.

Излистати, ам, v. pf. ſich belauben, effrondeo.

Излити, лијем, v. pf. ausgießen, effundo.

Изложити, им, v. pf. 1) durch Legen verbrauchen, consumo imponendo (ligna super foco). 2) herauslegen (die Waare), expono.

Излокати, лочем, v. pf. н. п. вода пут, ausfreſſen, ausleckеn, exedo.

Изломити, им, v. pf. zerbrechen, frango.

Изломитисе, имсе, v. r. pf. zerbrechen, frangor.

Излудити, им, v. pf. преварити кога, übertölpeln, circumvenio.

Излудитисе, имсе, v. r. pf. ſich übertölpeln laſſen, circumvenior.

Излупати, ам, v. pf. 1) vide издеветати. 2) zerſchlagen (Geſchirr, Nüſſe), frango, effringo.

Излубити (ижлубити?), им, v. pf. der Reihe nach abküſſen, exosculor aliam ex alia.

Излубитисе (ижлубитисе?), имсе, v. r. pf. ſich der Reihe nach abküſſen, exosculari se invicem.

Измак, m. in der Redensart: на измаку, beim Abzug (z. B. des Winters), decedente.

Измаћнути, нем, vide измаћи.

Измаћнутисе, немсе, vide измаћисе.

Измалање, n. das Hervorkommen (hinter dem Berge), apparitio.

Измалати, ам, v. impf. hervorzeigen, promo.

Измалатисе, амсе, v. r. impf. hervorkommen, ſich zeigen, appareo, promineo.

Измалена (из малена), von Kindheit an, a puero.

Измамити, им, v. pf. herauslocken, ablocken, elicio.

Измаћи (говорисе и измаћнути), маћнем, v. pf. 1) wegrücken, removeo. 2) ablocken, elicio, extorqueo. 3) измаче, er läuft davon, aufugit.

Измаћисе (говорисе и измаћнутисе), маћнемсе, v. r. pf. wegrücken, removeor; измаче се коњ из руке, entwindet ſich, extorquetur.

Измаћити, ци, v. pf. werfen (von der Katze), pario.

Измаћитисе, цесе, v. r. pf. т. ј. мачке, werfen (von mehrern Katzen), pario.

Између, zwiſchen, von einem zum andern, inter: између нас (mit dem gen.)

Измена, f. (Рес и Срем.) vide измјена.

Изменити, им, (Рес. и Срем.) vide измијенити.

Изме́нитисе, имсе́, (Рес. и Срем.) vide измијенитисе.

Измењи́вање, n. (Рес. и Срем.) vide измјењивање.

Измењи́вати, њујем, (Рес. и Срем.) vide измјењивати.

Измерити, им, (Рес. и Срем.) vide измјерити.

Измести, местем, v. pf. hinauskehren, everro.

Изме́т, m. 1) der Ausſchuß (das Schlechteſte), rejiculum. 2)* die Frohne, Bedienung, servitus: опиша̏о на изме́т; чини му изме́т.

Изметак, тка, m. der Ausſchuß, rejiculum.

Изме́та̑ње, n. 1) das Auswerfen, ejectio. 2) das Ausſchießen, rejectio. 3) das Einweben bunter Farben, intexio.

Изме́тати, мећем, v. impf. 1) auswerfen, ejicio. 2) ausſchießen, rejicio. 3) einweben, intexo.

Изме́татисе, ећесе, v. r. impf. 1) ſich werfen (vom Holze), rejici. 2) ausarten, degenero, cf. изврћисе.

Изметну́ти, нем, v. pf. 1) abfeuern, emitto (jaculum) e tormento. 2) ausſchießen, rejicio.

Изметну́тисе, немсе, v. r. pf. vide изврћисе.

Изме́ћа̏р *, vide слуга.

Изме́че, чета, n. јагње, што се извади из овце кад је вук закоље (то жене остављају лијека ради), der Ausſchnittling (ein Lamm, das aus einem vom Wolfe tödtlich verwundeten Schafe geſchnitten worden), fetus oviculae exsectus. cf. вукоједина.

Изме́шати, ам, (Рес. и Срем.) vide измијешати.

Изми́ва̏ње, n. das Waſchen (des Kopfes), ablutio capitis.

Изми́вати, ам, v. impf. den Kopf auswaſchen, lavare caput.

Изми́ватисе, амсе, v. r. impf. ſich den Kopf auswaſchen, lavor caput.

Измијени́ти, им, v. pf. (Ерц.) wechſeln, muto.

Измијени́тисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich ändern, mutor.

Измије́шати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) vermiſchen, commisceo. 2) umrühren (den Topf), permisceo.

Изми́ла̏ње, n. 1) das Hervorzeigen, adparitio. 2) das zu Ende Mahlen, permolitio.

Изми́лати, ам, v. impf. 1) hervorzeigen, promo. 2) zu Ende mahlen, permolo.

Изми́латисе, амсе, v. r. impf. 1) ſich hervorzeigen, prominco, apparco. 2) zu Ende gemahlen werden, permolor.

Изми́лети, лим, v. pf. (Рес.) } herausIзми́лити, им, v. pf. (Срем.) } kriechen,
Изми́љети, лим, v. pf. (Ерц.) } protero (z. B. раци из торбе).

Измислити, им, v. pf. што, erdenken, excogito.

Измити, мијем, v. pf. den Kopf waſchen, lavo caput.

Измитисе, мијемсе, v. r. pf. ſich den Kopf waſchen, lavor caput.

Изми́ца̏ње, n. das Wegrücken, remotio.

Изми́цати, мичем, v. impf. wegrücken, removeo.

Изми́цатисе, мичемсе, v. r. impf. wegrücken, removeor.

Изми́ца̏ус! interj. (ſcherzhaft) auf und davon! fugam!

Измишља̏ва̏ње, n. das Erdenken, excogitatio.

Измишља̏вати, ам, v. impf. ausſinnen, excogito.

Изми́шљало, m. ein Spintiſirer, excogitator.

Изми́шљање, n. vide измишљавање.

Изми́шљати, ам, vide измишљавати.

Измјена, f. (Ерц.) die Ablöſung der Wache, succedentes excubiae.

Измјењи́вање, n. (Ерц.) die Abänderung, mutatio.

Измјењи́вати, њујем, v. impf. (Ерц.) ändern, muto.

Измјерити, им, v. pf. (Ерц.) ausmeſſen, abwägen, metior, pendo.

Измлавити, им, vide изљемати.

Измла́тити, им, v. pf. zerdreſchen, contundo.

Измо́лити, им, v. pf. 1) erbitten, impetro. 2) hervorzeigen, promo.

Измо́литисе, имсе, v. r. pf. 1) ſich etwas erbitten, impetro. 2) ſich hervorzeigen, hervorkommen, prodeo, prominco.

Измолова̏ти, лујем, v. pf. (у Срије̏му, у Бачк. и у Бан.) mahlen, depingo, н. п. човека, собу, цркву.

Измрвити, им, v. pf. zerbröſeln, perfriare.

Измр̏ља̏ти, ам, v. pf. beſudeln, conspurco.

Измусти, музем, v. pf. ausmelken, emulgeo.

Измучити, им, v. pf. abquälen, discrucio.

Изнад, von oben herab, de: прође изнад куће; оде изнад града; пролеће изнад мене.

Изна̏јприје (из најприје), anfänglich, a principio, primitus.

Изна̏лазити, им, v. pf. auftreiben, invenio.

Изнамећати, мећем, v. pf. aufdringen, obtrudo.

Изнаóдити, им, vide изналазити.
Изнаћи, ађем, v. pf. ausfindig machen, invenio (omnia quae commisisti).
Изнéверити, им, (Рес. и Срем.) vide изневјерити.
Изнéвјерити, им, v. pf. (Ерц.) кога, verrathen, treulos an einem handeln, prodo.
Изнемóћи, могнем, v. pf. ſchwach werden, debilitor.
Изненáда, unverhofft, ex insperato.
Изнéти, несем, (Рес. и Срем.) vide изнијети.
Изнéтисе, несемсе, (Рес. и Срем.) vide изнијетисе.
Изнијети, несем, изнијо (изнијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) herausſtragen, effero. 2) austragen, unter die Leute bringen, effero in vulgus.
Изнијетисе, несемсе, изнијосе (изнијеласе, лосе), v. r. pf. н. п. кокош, ſich auslegen, alle Eyer gelegt haben, edidisse ova omnia.
Изни̏као, кли, f. das Aufgeſproſſene, germen.
Изни̏ћи (говорисе и изникнути), никнем, v. pf. aufſprießen, germino.
Изницáње, n. das Aufſprießen, germinatio.
Изницати, ничем, v. impf. aufſprießen, germino.
Изнова (из нова), von neuem (z. B. aufbauen), denuo, ab integro.
Износ, m. das Abtragen, detritio: добро сукно за износ, für die Strapaße.
Износак, ска, m. мало јаје, што кокош снесе на посљетку, кад већ оће да престане носити, das letzte Ey, ehe die Henne zu legen aufhört, ovum postremum gallinae.
Изно̏сити, им, v. impf. herausſtragen, exporto, effero.
Изно̏шење, n. das Herausſtragen, elatio, exportatio.
Изну́тра, inwendig, intus.
Изнутрица, f. die innerliche Krankheit, morbus internus.
Изобúла, überflußig, im Ueberfluſſe, affatim.
Изобúлан, лна, но, überſchwenglich, reichlich, abundans.
Изод, m. vide заод 2.
Изо́датисе, амсе, v. r. pf. ſich ausgehen, obambulo.
Изокола, rund herum; von der Seite, ex omni parte; ex parte.
Изопáчитисе, имсе, v. pf. verkehrt werden, perverto.
Изор, m. das Ackergefreid, frumentum aratorium: дао волове под изор, или на изор.
Изо́брати, рем, v. pf. ausackern, exaro.
Изоставити, им, v. pf. auslaſſen, weglaſſen, omitto, н. п. дебело јер.
Изостављáње, n. das Auslaſſen, omissio.
Изостављати, ам, v. impf. weglaſſen, omitto.
Изостајáње, n. das Ausbleiben, absentia.
Изостајати, јем, v. impf. ausbleiben, absum.
Изо́стати (говорисе и изостанути), танем, v. pf. ausbleiben, absum.
Изоштрити, им, v. pf. ausſchleifen, ausſchärfen, exacuo.
Изоштритисе, имсе, v. r. pf. ſich abſchleifen, expolior, witziger werden, exacuor.
Изравнати, ам, v. pf. } ausgleichen, eb-
Изравнити, им, v. pf. } nen, complano, exaequo.
Изра́дити, им, v. pf. erarbeiten, labore acquiro.
Израђи́вање, n. das Erarbeiten, acquisitio per laborem.
Израђи́вати, ђујем, v. impf. erarbeiten, laborando acquiro.
Изра́кнутисе, немсе, v. r. pf. ſich ausräuſpern, exscreo.
Изранити, им, v. pf. durch und durch verwunden, vulneribus conficio.
Изра́нити, им, v. pf. ernähren, alo.
Израњи́вање, n. das Ernähren, sustentatio.
Израњи́вати, њујем, v. impf. ernähren, sustento.
Изра́стао, сли, f. das Hervorgewachſene, quod excrevit.
Изра́сти, стем, v. pf. herauswachſen, excresco.
Изре̏бар, } von der Seite, a latere.
Изре̏бра, }
Изре̏ђати, ам, v. pf. ordnen, reihen, dispono.
Изрезак, ска, m. der Ausſchnitt, segmentum.
Изрезати, режем, v. pf. 1) herausſchneiden, exseco. 2) verſchneiden, concido.
Изрези́вање, n. das Ausſchneiden, exsectio.
Изрези́вати, зујем, v. impf. ausſchneiden, exseco.
Изре̏ком, (Рес. и Срем.) vide изријеком.
Изрескати, ам, v. pf. zerſchnitzeln, discindo.
Изре̏ћи, речем (говорисе и изрекнем), v. pf. ausſprechen, eloquor.
Изре̏ћисе, речемсе (говорисе и изрекнемсе), v. r. pf. ſich verreden, dico quod nolim dixisse.
Изрешéтати, ам, v. pf. zerlöchern, per-

foro: сав барјак изрешетала таneта.

Изри́гати, ам, v. pf.] ausrülpfen,
Изригнути, нем, v. pf.] eructo.

Изријеком, (Ерц.) bei ſeinem eigentlichen Namen, z. B. von obſcönen Gegenſtänden, vocabulo proprio v. g. si penem dicas.

Изрити, ријем, v. pf. 1) auswühlen, eruo. 2) zerwühlen, ruendo corrumpo.

Изро́д, m. der Auswurf, das Ausgeartete, degener.

Изро́дити, им, v. pf. (in Menge) erzeugen, zur Welt bringen, gigno.

Изро́дитисе, имсе, v. r. pf. ausarten, degenero.

Изро́нити, им, v. pf. herabrollen (wie die Erde des ſteilen Ufers), defluo.

Изро́сити, им, v. pf. bethauen, rore madefacio.

Изро́ситисе, имсе, v. r. pf. ſich bethauen, rore humector.

Изру́жити, им, v. pf. ausſchimpfen, convitiis obruo.

Изручи́ваше, n. das Ausleeren, vacuefactio.

Изручи́вати, чујем, v. impf. ausleeren, vacuefacio.

Изру́чити, им, v. pf. ausleeren, vacuefacio.

Изу́ваше, n. das Ausziehen, Ausſchuhen, excalceatio.

Изу́вати, ам, v. impf. ausſchuhen, excalceo.

Изу́ватисе, амсе, v. r. impf. ſich ausſchuhen, excalceor.

Изун *, m. vide допуштење.

Изу́стити, им, v. pf. ausſprechen, eloquor:

„То изусти, а душу испусти —

Изути, зујем, v. pf. ausſchuhen, excalceo.

Изутисе, зујемсе, v. r. pf. ſich ausſchuhen, excalceor.

Изу́чити, им, v. pf. 1) auslernen, edisco. 2) auslehren, edoceo.

Изшара́ти, ам, vide шарати.

Изшета́ти, ам, vide шетати.

Изшиба́ти, ам, vide шибати.

Изшо́кчити, им, vide шокчити.

Изшо́кчитисе, имосе, vide шокчитисе.

Изште́нитисе, vide штенитисе.

Изшти́пати, им, v. vide штипати.

Изшти́пати, ам, vide штипати.

Ић! ep, ep! interj. mirantis.

Ију́! Jucheе! io!

Ика, m. (Рес. и Срем.) vide Ико.

Ика, f. byr. v. Ивана.

Икад (и кад), irgendwann, je, aliquando, cf. игда.

Ика́ко, auf irgend eine Art, aliquo modo.

И́ко, m. (Ерц.) dim. v. Илија.

Ико (и ко), икога, irgend wer, quisquam: ако и ко дође (дођи ћу и ја), si quis.

Икоји (и који), којега, irgend welcher, quisquam.

Иколико (и колико), irgend eine Menge, nur etwas, aliquantum.

Икона, f. ein Heiligenbild, icon (εἰκών).

Ико́нија, f. Frauenname, nomen feminae (Iconia).

Ико́ница, f. dim. v. икона.

Ико́нос, m. die Leiſte an der Wand, die dem Heiligenbilde zum Fußgeſtelle dient, iconophorus (?).

Икра, f. der Fiſchrogen, ova piscium, cf. мријест.

Ила́л *, m. der Ohrlöffel, auriscalpium.

Или, oder, aut: или ја, или ти, entweder ich, oder du, aut ego, aut tu. cf. али, ја, јали.

Илија, m. (ΗΛΙΑΣ) Elias, Elias.

Илијнскй, ка, ко, n. п. мјесец (der July), Elias-, Eliae.

Илија́ца, m. dim. v. Илаја.

Илинка, f. Frauenname, nomen mulierbre (von Elias ins femininum movirt).

Илинча, f. (ст.)

„Барјак од илинче —

Или, (или ти), vide или.

Илица *, f. das warme Bad, thermae. cf. топлица.

Илица́р, m. der Bader, balneator.

Илицарев, ва, во,] Baders-, balnea-
Илицаров, ва, во,] toris.

Илка, f. der Frauenname, von Elias, nomen feminae.

Иловача, f. der Letten, argilla.

Илок, m. Dorf und Schloß an der Donau in Slavonien, arx Slavoniae. Илочанин, човек из Илока. Илочкй, ка, ко, von Илок.

Иљада, f. ein Tauſend, mille.

Иљадар, m. einer, der Tauſende beſitzt, homo mille numorum (dives).

Иљадитисе, десе, v. r. impf. n. п. овце, vertauſendfachen, auf tauſend anwachſen, augeri millies:

„Трипут му се иљадиле овце —

Иљадица, f. dim. v. иљада.

Иљађење, n. das Vermehren zu tauſenden, incrementum milliarium.

Иман *, m.

„А нако ми дина и имана —

Има́ње, n. das Haben, habere.

Има́ња, n. 1) die Habe, habentia, facultates. 2) (по Бачкој) овце, die Schafe, oves.

Имати, ам, v. impf. haben, habeo.

Иматисе, амсе, v. r. impf. ſich ſtehen, reditus habeo (uberes aut tenues).

Имбреше, f. pl. die Heftel (am Hemde), fibulae.

Ѝме, мена, n. der Name, nomen.
Именовање, n. das Nennen, nominatio.
Именовати, нујем, v. impf. u. pf. nennen, nomino.
Именце, in der Redensart: по именце, namentlich, nominatim, nomine tenus.
Имењак, m. der Namensbruder, ejusdem nominis homo.
Имењака, f. die Namensschwester, ejusdem nominis femina.
Имењаков, ва, во, des Namensbruders.
Имућ, ћа, ће, } vermöglich, dives.
Имућан, ћна, но, }
Инако (ст.), anders, aliter:
„Је ли тако, да ни је инако? —
Инат *, m. 1) der (Wort-) Streit, contentio. Од ината не ма горега заната. 2) der Trotz, contemtus: за инат, zum Trotze.
Инатишисе, имсе, v. r. impf. сѝ zanken, zanken, contendo, litigo.
Инаћење, n. das Zanken, contentio.
Иначе, sonst, alias, sin minus. cf. онако.
Инадија *, m. der Zänker, litigiosus.
Индат *, m. die Hülfe (Hülfstruppen), auxilia: отишао му у индат; дошао му Индат;
„Сад ће нама лијеп индат доћи,
„Вићећете јада од Турака —
„Ваља давати индат у Лозницу —
Инди *, also, demnach, igitur, itaque, ergo. cf. дакле.
Ињча, f. hyp. v. Инђија 2.
Инђија, f. 1) Indien, India:
„Из Инђије, из земље проклете —
2) Frauenname, nomen feminae.
Ино, (ст.) anders, aliud (cf. друкчије):
„На ино се њему не могаше —
auf eine andere Art, alio modo.
Инокосан, сна, но, einzeln, einsam, d. i. ohne andere verwandte Familienhäupter, bloß mit seinem Weib und Kind im Hause, sine cognatis, cum sola uxore et liberis degens.
Иноча, f. } (ст.) друга жена, die
Иночица, dim. } Nebenfrau, zweite Frau (neben der ersten), uxor altera:
„Нека буде сестри иночица —
Интерес, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) 1) das Interesse, d. i. die Zinsen, fenus. 2) Interesse, d. i. Nutzen, fructus. cf. добит.
Интов, m. die Kutsche, pilentum.
Интригант, m. der Intrigant, artifex (malis artibus utens). Ова је ријеч (с интригама заједно) дошла у Србију прошавшије година.
Интриге, f. pl. die Intrigen, Ränke, artes (malae). cf. плетке.
Инћар *, m. die Abschwörung (einer Schuld), abjuratio debiti: ударио у инћар.
Инћарење, n. das Abschwören, abjuratio
Инћарити, им, v. impf. abschwören, abjuro.
Ињцијел *, m. } das Evangelium, evan-
Ињцил, m. } gelium (ist der Koran gemeint):
„К нама брже оце и ваиси!
„Понесите књиге ињцијеле —
„Ја сам гледо у нашем ињцилу —
Ињe, n. eine Gattung Reif (Rauhreif), pruinae genus.
Иоле (и оле), nur etwas, nur ein wenig, aliquantillum: да зна иоле; да има иоле памети; да је иоле вруће.
Ира, f. gegerbte Schafshaut, pellis ovilla depilis.
Ис! } interj. Laut, um die Schafe vor sich
Иса! } zu treiben, sonus agentis oves.
Исаило, m. Isaias, Isaias.
Исак, m. Isaak, Isaacus.
Исе, сета, n. der Theil, der Antheil, portio.
Исѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide исијевање.
Исѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide исијевати.
Исѐвци, вака, m. pl. (Рес. и Срем.) vide исјевци.
Исејати, јем, (Рес. и Срем.) vide исијати.
Исек, m. vide исечак.
Исѐлити, им, v. pf. übersiedeln, transfero.
Исѐлитисе, имсе, v. r. pf. übersiedeln, emigro, sedem muto.
Исељавање, n. das Uebersiedeln, emigratio.
Исељавати, ам, v. impf. übersiedeln, transfero.
Исељаватисе, амсе, v. r. impf. übersiedeln, muto sedem.
Исећи, исечем, (Рес. и Срем.) vide исјећи.
Исѐцање, n. (Рес. и Срем.) vide исијецање.
Исѐцати, ам, (Рес. и Срем.) vide исијецати.
Исецати, ам, (Рес. и Срем.) vide исјецати.
Исечак, чка, m. (Рес. и Срем.) vide исјечак.
Исијати, јем, v. pf. (Ерц.) aussieben, percribro.
Исијѐвање, n. (Ерц.) das Durchsieben, percribratio.
Исијѐвати, ам, v. impf. (Ерц.) aussieben, percribro.
Исијѐцање, n. (Ерц.) das Aushauen, excisio.
Исијѐцати, ам, v. impf. (Ерц.) aushauen, excido.

Ѝсисати, ам (и исишем), v. pf. ausſaugen, exsugo.

Исѝтнити, им, v. pf. zerkleinen, comminuo.

Исјѐвци, лака, m. pl. (Ерц.) оно брашно, што се по други пут исијева (на рјеће сито) из мекиња, das Nachgeſiebte, farina secunda (?).

Ѝсјек, m. vide исјечак.

Исјѐћи, исијечем, v. pf. (Ерц.) 1) aushauen, excido, н. п. чеде, шиће. 2) zerhauen, disseco.

Исјецати, ам, v. pf. (Ерц.) zerhauen, disseco.

Исјечак, чка, m. (Ерц.) од печена брава, или од козе, оно између бутова и ребара, das ausgehauene Stück eines gebratenen Lamms von der Hüfte bis zu den Rippen, pars exsecta agni assati: маj се рани исјечцима.

Иска̀зати, кажем, v. pf. ausreden, zu Ende ſprechen, omnia dixisse.

Искајатисе, јемсе, v. r. pf. genug bereuen, satis doleo: кајемсе, не могу се искајати.

Иска̀кање, n. das Ausſpringen, exsultatio (?).

Иска̀кати, качем, v. impf. ausſpringen, exsilio.

Иска̀лити, им, v. pf. m. j. срце на коме, abkühlen, den Muth kühlen, expleo animum.

Иска̀љати, ам, v. pf. mit Koth beſchmutzen, luto foedo.

Иска̀мкати (искамкати), ам, v. pf. abjammern, elamentor.

Иска̀ње, n. das Begehren, Verlangen, petitio.

Ѝскап, cf. на искап.

Искапати, пље, v. pf. austropfen, austräufeln, exstillo: очи ти искапале!

Иска̀пити, им, v. pf. ausſchlürfen (bis zum letzten Tropfen), exsorbeo.

Искапљѝвање, n. das Ausſchlürfen, exsorptio.

Искапљѝвати, љујем, v. impf. bis auf den letzten Tropfen austrinken, exsorbeo.

Иска̀рати, ам, v. pf. ausſchelten (öſterr. ausgreinen), objurgo.

Ѝскати, ишћем (у Босни по варошима ишћем), v. impf. verlangen, peto.

Ѝскатисе, ишћемсе (у Бос. по вар. ишћемсе), v. r. impf. um Erlaubniß bitten, ſich erbitten, peto.

Искварити, им, v. pf. verderben, corrumpo.

Искѐсити, им, v. pf. m. j. зубе, die Zähne weiſen, ringor. Искесно зубе, као лисица на шипак.

Ѝскидати, ам, v. pf. 1) entzwey reißen, rumpo. 2) ђубре, auseinander werfen, disjicio.

Ѝскидатисе, амсе, v. r. pf. berſten, disrumpor, н. п. од смија.

Искила̀вити, им, v. pf. einen Bruch (im Unterleibe) verurſachen, herniam adfero.

Искила̀витисе, имсе, v. r. pf. einen Bruch bekommen, herniam accipio.

Ѝскипети, пи, v. pf. (Рес.) } überlaufen
Ѝскипити, пи, v. pf. (Срем.) } (im Sieden), redundo, effluo.
Ѝскипљети, пи, v. pf. (Ерц.) }

Ѝскитити, им, v. pf. aufputzen, exorno.

Исклати, кољем, v. pf. zerbeiſſen, commordeo: исклали је пси.

Исклијати, ам, v. pf. hervorkeimen, progermino.

Искобѐљатисе, амсе, v. r. pf. ſich hervorwälzen, expediri.

Искобити, им, v. pf. erahnden, omine consequor, cf. кобити.

Искозити, зи, v. pf. werfen (von Ziegen), pario.

Искозитисе, зесе, v. r. pf. m. j. козе, werfen (von mehrern Ziegen), pario.

Искомадати, ам, v. pf. zerſtückeln, in Stücke ſchneiden, disseco.

Искончати, ам, v. pf. н. п. чарапе, mit Zwirn ausſticken, filo pingo.

Ископа̀вање, n. das Ausgraben, effossio.

Ископа̀вати, ам, v. impf. ausgraben, effodio.

Ископати, ам, v. pf. ausgraben, effodio.

Ископнети, ним, v. pf. (Рес.) } н. п. лубеница, zergehen, zerſchmelzen, inwendig vertrocknen, exsiccor, dissolvor.
Ископнити, ним, v. pf. (Срем.) }
Ископњети, ним, v. pf. (Ерц.) }

Искорѐнити, им, (Рес. и Срем.) vide искорјенити.

Искорјѐнити, им, v. pf. (Ерц.) auswurzeln, eradico.

Искорити, им, v. pf. ausheften (das Federmeſſer aus dem Hefte drehen).

Искосѝти, им, v. pf. abreiben, attero.

Искосѝтисе, имсе, v. r. pf. ſich ausreiben (vom Kleide), deteror.

Искочити, им, v. pf. ausſpringen, exsilio.

Искрва̀вити, им, v. pf. bebluten, cruento.

Искрвитисе, имосе, v. r. pf. ſtreiten, ſo daß Blut fließt, rixas cieo cruentas.

Искрѐнути, нем, vide изврнути.

Искрѐсати, решем, v. pf. н. п. ватру, anſchlagen (Feuer), excito ignem.

Искретање, n. vide извртање.

Искретати, рећем, vide извртати.

Искрѝвити, им, v. pf. krümmen, incurvo.

Искривљи́вање, n. das Krümmen, incurvatio.
Искривљи́вати, љујем, v. impf. krümmen, incurvo.
Искри́жати, ам, v. pf. in Scheiben ſchneiden, disseco, н. п. јабуку, лубеницу, дињу.
Искро́јити, им, v. pf. н. п. кожу на опуту, die Haut zerſchneiden auf Schuhe u. dgl., discindo.
Искрпити, им, v. pf. ausflicken, consarcio:
„Каква му је зелена долама:
„Да искрпи, нова би му била,
„Да измјери, претегли би конци.
Искрснути, нем, v. pf. plötzlich da ſtehen, repente existo, adsto.
Искрстити, им, v. pf. nach einander taufen, baptizo alium ex alio.
Искрститисе, имосе, v. r. pf. ſich insgeſammt taufen laſſen, baptizari alius ex alio.
Искупити, им, v. pf. loskaufen, redimo.
Искупити, им, v. pf. ſammeln, colligo.
Искупљање, n. das Sammeln, congregatio.
Искупљати, ам, v. impf. ſammeln, congrego.
Искупљи́вање, n. das Loskaufen, redemtio.
Искупљи́вати, љујем, v. impf. loskaufen, redimo.
Искусу́рити, им, v. pf. alle Rückſtände berichtigen, debita residua exsolvo.
Искуца́вање, n. das Losklopfen, Aufklopfen, emotio, quae fit pulsando.
Искуца́вати, ам, v. impf. aufklopfen, pulsando removeo.
Искуцати, ам, v. pf. н. п. чеп, или врањ на буретy, ausklopfen, pulsando removeo.
Искуцкати, ам, dim. v. искуцати.
Искушава́ње, n. vide кушање.
Искушава́ти, ам, vide кушати.
Искушати, ам, v. pf. verſuchen, tento.
Искуше́ник, m. der Novize, novitius, discipulus.
Исле́исати*, леше, v. impf. н. п. рана, fließen (von der Wunde, manat (virus e vulnere), cf. теħи.
Испа́вати, ам, v. pf. erſchlafen, dormiendo acquiro.
Испа́ватисе, амсе, v. r. pf. ſich ausſchlafen, satis dormivisse.
Испадање, n. das Herausfallen, elapsus (?).
Испадати, ам, v. impf. herausfallen, excido.
Испа́рати, ам, v. pf. auseinander ſchneiden, discindo.
Испарити, им, v. pf. abbrühen, aqua fervida eluo.
Испаритисе, имсе, v. r. pf. ſich im Bade, oder beim Feuer erwärmen, caleſio.
Испасти, испаднем, v. pf. herausfallen, excido, elabor.
Испевати, ам, (Рес. и Срем.) vide испјевати.
Испевати се, амсе, (Рес. и Срем.) vide испјевати се.
Испердашити, им, v. pf. 1) bei den Kirſchnern: ein Fell ausziehen, dehnen, extendo. 2) sensu obscoeno: effutuo.
Испек, m. Keſſelzins (?), portio siceræ pro commodato lebete ad cremandam siceram.
Испе́ти, пењем (и испнем), v. pf. in die Höhe heben, elevo.
Испе́тисе, пењемсе (и испнемсе), v. r. pf. hinaufgehen, klettern, ascendo.
Испе́ћи, печем, v. pf. 1) backen, pinso, н. п. љеб. 2) braten, asso, н. п. јагње, ћурку. 3) ражију, brennen, cremo.
Испијање, n. das Austrinken, ebibitio.
Испијати, ам, v. impf. austrinken, epoto.
Испирање, n. das Auswaſchen, Ausſpülen, ablutio.
Испи́рати, ам, v. impf. auswaſchen, lavo.
Испи́рача, f. крпа, што се њом испира што (н. п. пушка), der Wiſchfetzen, Wiſchhader, Wiſchlappen, lacinia ad abstergendum.
Испи́рлати, ам, vide ишћерати.
Испирлити, ам, v. pf. erhaben weben, texendo pingo. cf. изметати.
Испи́сати, пишем, v. pf. 1) herausſchreiben, exscribo. 2) abſchreiben, wegſtreichen, deleo. 3) verſchreiben, verbrauchen, consumo scribendo.
Испи́сатисе, пишемсе, v. r. pf. 1) machen, daß man abgeſchrieben wird, deleor. 2) ſich ſatt ſchreiben, sat scripsisse.
Испи́сивање, n. 1) das Herausſchreiben, exscriptio. 2) das Abſchreiben, deletio.
Испи́сивати, сујем, v. impf. 1) herausſchreiben, exscribo. 2) abſchreiben, deleo.
Испи́сиватисе, сујемсе, v. r. impf. ſich abſchreiben laſſen, deleri.
Испи́сна, f. die Abſchreibgebühr, pecunia deletoria, quae datur scribae, ut soluto tributo nomen tributarii deleat — in codice debentium. Погодио некакав човек с арачлијом да отпрдне арач, т. ј. да прдне засопце 112 пута (за сваку пару по један пут). Кад наврши 112 пута, а он онда одадре још једном по добро; а арачлија га запита: „Зашто то?“ а он одговори: „Ово ћапи испи́сна.“

Испи́тати, ам, v. pf. erfragen, exquiro.
Испити, пијем, v. pf. austrinken, ebibo.
Испити́вање, n. das Erforſchen, exquisitio.
Испити́вати, тујем, v. impf. erforſchen, exquiro.
Испичутура, m. (im Scherz) der Tſchutura-Austrinker, potor. cf. изједипогача.
Испишава́ње, n. das Auspiſſen, emïnctio.
Испиша́вати, ам, v. impf. auspiſſen, emingo.
Испи̏шати, ам, v. pf. auspiſſen, emingo.
Испјевати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) ausſingen, absolvo cantum. 2) erſingen, cantu adquiro.
Испјева́тисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich ausſingen, sat cecinisse.
Исплазити, им, v. pf. т. j. језик, hervorrecken, zum Munde hinausſtecken (die Zunge), exsero, protendo linguam.
Испла́кати, лачем, v. pf. н. п. уста, ausſpülen, eluo.
Исплакати, лачем, v. pf. erweinen, flendo acquiro.
Исплакатисе, чемсе, v. r. pf. ſich ausweinen, flendi finem facio, sat flevi.
Исплаки́вање, n. 1) das Erweinen, acquisitio per fletum. 2) das Ausweinen, finis flendi.
Исплаки́вати, кујем, v. impf. 1) erweinen, fletu acquiro. 2) ausweinen, desino flere.
Испла́тити, им, v. pf. кога, коме, auszahlen, exsolvo.
Исплаћи́вање, n. das Auszahlen, solutio.
Исплаћи́вати, ћујем, v. impf. auszahlen, solvo.
Исплести, летем, v. pf. flechten, plecto.
Испливати, ам, v. pf. herausſchwimmen, enato.
Исповити, им, vide испливати.
Испљу́вање, n. das Ausſpeyen, exspuitio.
Испљу́вати, ам, v. impf. } ausſpeyen,
Испљу́вати, љујем, v. pf. } exspuo.
Испљунути, нем, v. pf. }
Исповед, f. (Рес. и Срем.) vide исповијед.
Исповéдање, n. (Рес. и Срем.) vide исповиједање.
Исповéдати, ам, (Рес. и Срем.) vide исповиједати.
Исповéдатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide исповиједатисе.
Исповедити, им, (Рес. и Срем.) vide исповједити,
Исповест, f. vide исповед.
Исповидити, им, (Срем.) vide исповиђети.
Исповиђети, видим, (Ерц.) vide исповједити.
Исповиђетисе, видимсе, (Ерц.) vide исповједитисе.
Исповијатисе, јасе, v. r. pf. ſich winden, volvi:
„Ситна се трава исповијала
„Дол' по игришту, по девојачком —
Исповијед, f. (Ерц.) die Beichte, confessio.
Исповијéдање, n. (Ерц.) 1) das Beichten, confessio. 2) das Beichte hören.
Исповијédати, ам, v. impf. (Ерц.) Beichte hören, auscultor confessionem.
Исповијédатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) beichten, confiteor.
Исповијест, f. (Ерц.) vide исповијед.
Исповједити, им, v, pf. (Ерц.) einmal Beichte hören, audio confessionem.
Исповједитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) einmal beichten, confiteor.
Испоганити, им, v. pf. verunreinigen, polluo.
Испоганитисе, имсе, v. r. pf. ſich beſudeln (vom Kinde das ſich bekackt), concacare se.
Испод, von unten weg, ab imo, desub.
Исполаканије, n. (komiſch-ſatyriſch im Geiſte der Mönchsſprache von исплакати), das Ausſchwemmen, Ausſpülen des Mundes, mit einem Glaſe Wein, bei großen Tafeln, nachdem man bereits aufgeſtanden, und ſich die Hände gewaſchen hat, elutio: не ма вина ни за исполаканије; дајде још једну (чашу) за исполаканије.
Испоредити, им, v. pf. an die Seite ſtellen, comparo.
Испоредитисе, имсе, v. r. pf. с ким, ſich in eine Reihe ſtellen mit einem, comparo me.
Испорити, им, v. pf. ausweiden, exenterо.
Испостити́се, имсе, v. r. pf. ausfaſten, ſich zerfaſten, jejunio absumi.
Исправа, f. das Recht zu etwas, die Bewilligung der Regierung, jus scriptum rei faciendae: донијо исправу из Цариграда да поновн (или да начини изнова) намастир.
Исправити, им, v. pf. gerade richten, corrigo.
Исправљање, n. das Geraderichten, correctio.
Исправљати, ам, v. impf. gerade richten, corrigo.
Испра́вно, recht, recte.
Испражњивање, n. das Ausleeren, evacuatio.

Испражњи́вати, њујем, v. impf. ausleeren, evacuo.
Испра́знити, им, v. pf. ausleeren, evacuo.
Испра́сити, си, v. pf. werfen (von der Sau), pario.
Испра́ситисе, сесе, v. r. pf. m. j. крмаче, werfen (von mehrern Säuen), pario.
Испрати, исперем, v. pf. auswaſchen, eluo.
Испратити, им, v. pf. hinaus begleiten, comitor.
Испра́ћа̂, f. der Abſchied, das Geleite auf den Weg, salutatio (osculum, verbera) viatica.
Испраћа́ње, n. das Hinausbegleiten, comitatio discedentis.
Испраћати, ам, v. impf. hinausbegleiten, comitor discedentem.
Испра́шити, им, v. pf. beſtäuben, pulvere adspergo.
Испрва, anfänglich, primitus.
Испрдак, тка, m. Erzeugniß des Furzes, crepitus (?): колишно је дијете, као испрдак (öſterr. der Furzknedel).
Испрдетисе, имсе, (Рес.) } vide испр-
Испрдитисе, имсе, (Срем.) } ћетисе.
Испрднути, нем, v. pf. ausfarzen, expedo.
Испрћетисе, димсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich ausfarzen, expedo.
Испребија́ти, ам, v. pf. vielfach zerſchlagen, contundo.
Испре́гнути, нем, vide испрећи.
Испрегри́зати, ам, v. pf. vielfach zerbeißen, dimordeo.
Испред, vor — hinweg, e conspectu: иди испред мене; проће испред куће; испред Божића.
Испреда́вати, дајем: v. pf. nach einander ergeben, dedo unum ex alio.
Испре́дање, n. das Erſpinnen, acquisitio nendo.
Испре́дати, ам, v. impf. erſpinnen, nendo acquiro.
Испре́зање, n. das Ausſpannen, solutio.
Испре́зати, режем, v. impf. ausſpannen, solvo jugo.
Испре́ка, (Рес. и Срем.) vide испријека.
Испрекива́ти, ам, v. pf. insgeſammt überſchmieden, recudo.
Испрекрштати, ам, v. pf. } nach ein-
Испрекршћати, ам, v. pf. } ander ins Kreuz legen, decusso.
Испрела́мати, ам, v. pf. nach einander zerbrechen, confringo.
Испресе́цати, ам, (Рес. и Срем.) vide испресијецати.
Испресијецати, ам, v. pf. (Ерц.) nach einander zerhauen, disseco unum ex alio.
Испрескака́ти, скачем, v. pf. кога, einen (im Geſpräche) beſiegen, zu Schanden reden, überreden, superare sermone.
Испрести, еdем, v. pf. erſpinnen, nendo acquiro.
Испре́ћи (говорисе и испрегнути), регнем, v. pf. ausſpannen, solvo equos.
Испре́чати, ам, (Рес. и Срем.) vide испријечати.
Испре́читисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide испријечитисе.
Испреши́вати, ам, v. pf. nach einander zuſammen nähen, consuo aliud ex alio.
Испржити, им, v. pf. brennen, röſten, frigo (каву, дијете).
Испржитисе, имсе, v. r. pf. ſich verbrennen, aduror.
Исприбада́ти, ам, v. pf. nach einander anſtecken, adfigo unum ex alio.
Исприбија́ти, ам, v. pf. nach einander anſchlagen, adfigo unum ex alio.
Испријека (Ерц), von der Seite, a latere.
Испријечати, ам, v. pf. (Ерц.) н. п. опанке, kreuzweiſe mit Riemen befeſtigen, decusso lora.
Испријечити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. пушку на врашима, ſchief anlehnen (das Gewehr z. B.), adclino.
Испријечитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich anſtemmen gegen jemand, adnitor in aliquem.
Исприкивати, ам, v. pf. insgeſammt anſchmieden, accudo.
Испри́чати, ам, v. r. pf. 1) vorerzählen, enarro. 2) auserzählen, enarro.
Испри́чатисе, амсе; v. r. pf. ſich auserzählen, sat narrasse.
Испришивати, ам, v. pf. insgeſammt annähen, adsuo.
Испроба́дати, ам, v. pf. zerſtechen, compungo.
Испровла́чити, им, v. pf. nach einander durchziehen (die Fäden, Riemen, Heftel), trajicio.
Испрода́вати, дајем, v. pf. ganz verkaufen, divendo.
Испрорезивати, зујем, v. pf. insgeſammt durchſchneiden, discindo.
Испросе́цати, ам, (Рес. и Срем.) vide испросијецати.
Испросијецати, ам, v. pf. (Ерц.) nach einander durchſchneiden, unum ex alio disseco.
Испро́сити, им, v. pf. 1) ћевојку, erbitten, erfreien, impetro. 2) erbetteln emendico.
Испросни́, на, но, erbeten, precibus

impetratus. Србљи приповиједају да само четири патријара треба да буду на земљи, и да се Српски патријар звао пети испросни: зашто су га Србљи испросили од оне четворице.

Испузати, испужем, v. pf. 1) hinauskriechen (wie die Kinder), erepo. 2) hinaufklettern, enitor, erepo.

Испунити, им, v. pf. 1) ausfüllen (z. B. die Stickerey nach innen zu) expleo. 2) erfüllen (den Befehl), impleo, facio satis.

Испунитисе, нимсе, v. r. pf. voll werden, impleor (мјесец, човек у образу).

Испуњавање, n. das Erfüllen, impletio.

Испуњавати, ам, v. impf. erfüllen, impleo.

Испупчитисе, имсе, v. r. pf. sich so setzen oder legen, daß der Nabel zu oberst kommt, umbilicum protendo.

Испуст, m. марва не има испуста, hat keinen Platz, um dahin ausgelassen zu werden; дао му испуст, Gelegenheit verschaffen zur Flucht, fugae copiam fecit.

Испу̀стити, им, v. pf. auslassen, dimitto.

Испу̀ститисе, имсе, v. r. pf. sich verwahrlosen, negligo rem meam.

Испуцати, ам, v. pf. bersten, rumpor.

Испуцатисе, цајусе, v. r. pf. н. п. пушке, топови, sich satt schießen, satis sonuisse (de tormentis):

„Јуче су се пушке испуцале —

Испу̀штање, n. das Auslassen, emissio.

Испу̀штати, ам, v. impf. auslassen, dimitto.

Испу̀штатисе, амсе, v. r. impf. sich verwahrlosen, negligo me.

Испу̀стити, им, vide испустити.

Испу̀штитисе, имсе, vide испуститисе.

Испу̀шкање, n. vide испуштање.

Испу̀шкати, ам, vide испуштати.

Испу̀шкатисе, амсе, vide испуштатисе.

Ѝста, (ст.) durch poetische Licenz verkürzt, statt од истока, vom Aufgang, ab oriente sole:

„Сјало сунце ѝста до запада,
„А не сјало ће је моја мајка — —

Ѝставити, им, v. pf. н. п. лонац, врата, 1) wegstellen, removeo. 2) ausheben (die Thür), evello.

Ѝстављање, n. 1) das Wegstellen, remotio. 2) das Ausheben, avulsio.

Ѝстављати, ам, v. impf. 1) wegsetzen, removeo. 2) Ausheben, avello.

Ѝстакање, n. das Ausschenken, effusio.

Ѝстакати, тачем, v. impf. ausschenken, effundo.

Ѝстакнутисе, немсе, vide истаћисе.

Ѝстанчати, ам, v. pf. dünn werden, extenuor (d. i. weniger werden).

Ѝстаћисе (говорисе и истакнутисе) истакнемсе, v. r. pf. sich hervorthun, erbieten zu einer Unternehmung, exsisto.

Ѝстеглити, им, v. pf. ausziehen, dehnen, extendo.

Ѝстегнути, нем, v. pf. ausziehen, dehnen, extendo.

Ѝстезање, n. das Ausdehnen, extensio.

Ѝстезати, тежем, v. impf. ausdehnen, extenso.

Ѝстекар, aufs neue, von vorne, denuo, cf. наново.

Ѝстелити, ли, v. pf. kalben, pario.

Ѝстелитисе, лесе, v. r. pf. kalben (von mehrern Kühen), pario.

Ѝстерати, ам, (Рес.) и Срем.) vide ишћерати.

Ѝстеривање, n. (Рес.) и Срем.) vide ишћеривање.

Ѝстеривати, рујем, (Рес. и Срем.) vide ишћеривати.

Ѝстећи, тече, v. pf. auslaufen, effluo.

Ѝсти, идем, vide ићи.

Ѝстӣ, та, то, selbst, ipse.

Ѝстива (истива), f. meerschaumene Pfeife, fistula fumatoria e spuma marina.

Ѝстија (из тија), langsam, leise, lente.

Ѝстина, f. die Wahrheit, veritas.

Ѝстинӣ, на, но, wahrhaft, verax.

Ѝстинитӣ, та, то, wahrhaft, verax.

Ѝстинскӣ, ка, ко, н. п. истина, wahrhaft, verissimus, ipsissimus: то је истинска лаж.

Истискивање, n. das Hinausdrücken, extrusio.

Истискивати, кујем, v. impf. hinausdrücken, extrudo, urgeo foras.

Истиснути, нем, v. pf. hinausdrücken, extrudo.

Ѝстицање, n. vide истјецање.

Ѝстицатисе, тичемсе, vide истјецатисе.

Истјецање, n. (Ерц.) das Hervorthun zu einer That, adparitio, oblatio.

Истјецатисе, тјечемсе, v. r. impf. (Ерц.) sich hervorthun zu etwas, exsisto.

Ѝстӧ (тако), gerade so, eodem plane modo.

Истоваравање (истоваривање?), n. das Abladen, deoneratio, exoneratio.

Истоваравати (истоваривати?), ам, v. impf. abladen, deonero, exonero.

Истоварити, им, v. pf. 1) abladen (die Waare), deonero. 2) abladen (den Wagen), exonero.

Ѝсток, m. der Sonnenaufgang, sol oriens, ortus solis.

Истолковати, кујем, v. pf. (по намастирима и у Њемачкој по варошима) verdolmetschen, interpretor.

Истом, 1)nur, nichts als, nonnisi. 2) erſt, primum, demum. cf. тек.
Истопити, им, v. pf. ſchmelzen, liquefacio.
Исто́чити, им, v. pf. zu Ende ſchenken, effundo.
Исто́чни, на, но, öſtlich, ab oriente sole.
Истраживање, n. das Zuſammenſuchen, conquisitio.
Истраживати, жујем, v. impf. zuſammenſuchen, conquiro.
Истргати, ам, v. pf. entzwey reißen, rumpo.
Истргнути, нем, v. pf. entreißen, eripio.
Истре́бити, им, (Рес. и Срем.) vide истријебити.
Истре́сање, n. das Ausbeuteln, Ausſchütteln, excussio.
Истре́сати, ам, v. impf. ausbeuteln, excutio.
Истре́сти, сем, v. pf. ausſchütteln, excutio.
Истријебити, им, v. pf. (Ерц.) ausrotten, extermino.
Истрињити, им, v. pf. zerbröckeln, confrio.
Истрнути, нем, vide у́трнути.
Истро́шити, им, 1) vide истрињити. 2) nach einander verzehren, expendo unum ex alio.
Истрти, рем, истрло, v. pf. zerreiben, contero.
Истру́гати, ружем, v. pf. ausſchaben, erado.
Иструлити, им, v. pf. verfaulen, putreſco.
Истру́нити, им, v. pf. n. p. уш из главе, herausſtöbern (mit dem Kamm), expurgo.
Истру́нитисе, нисе, v. pf. verloren gehen, perdor (von kleinen Dingen, cf. трун).
Иструнути, нем, vide иструлити.
Истрча́вање, n. das Hinauslaufen, excursatio.
Истрча́вати. ам, v. impf. hinauslaufen, excurso.
Истрчати, чим, v. pf. hinauslaufen, excurro.
Иступити, им, v. pf. ſtumpf machen, obtundo.
Истурчити, им, v. pf. nacheinander türkiſch machen, facio esse Turcam alium ex alio.
Истурчитисе, имосе, v. r. pf. insgeſammt Türke werden, fidem turcicam amplector unus ex alio.
Исту́ћи, тучем, v. pf. 1) zerſchlagen, contundo. 2) zerſtoſſen, contundo.
Ису́кати, исучем, v. pf. herauswinden, evolvo, extraho, н. п. прије́ва.
Ису́с, m. Jeſus, Jesus.
Исусов, ва, во, Jeſu, Jesu.
Исцеди́ти, им, (Рес. и Срем.) vide исциједити.
Исцеђи́вање, n. (Рес. и Срем.) vide исцеђивање.
Исцеђи́вати, ђујем, (Рес. и Срем.) vide исцеђивати.
Исцепати, ам, (Рес. и Срем.) vide исцијепати.
Исцепа́тисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide исцијепатисе.
Исциједи́ти, им, v. pf. (Ерц.) ausſeihen, excolare.
Исцијепати, ам, v. pf. (Ерц.) zerſpalten, discindo, diffindo.
Исцијепа́тисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) ſeine Kleider zerriſſen haben, lacera veste sum.
Исцеђи́вање, n. (Ерц.) das Ausſeihen, excolatio.
Исцеђи́вати, ђујем, v. impf. (Ерц.) ausſeihen, excolare.
Ита́ње, n. 1) vide бацање. 2) das Eilen, festinatio.
И́тар, тра, ро, ſchnell, velox.
И́тати, ам, v.impf. 1) vide бацати. 2) eilen, festino.
И́тац, ица, m. 1) на један итац, auf einmal, im Nu, repente. 2) један итац баруда, m. j. онолико, колико се пушка може напунити само један пут, ein Schuß Pulver, portio singula pulveris pyrii.
И́тење, n. (Рес.) vide и́кење.
И́тети, итим, (Рес.) vide и́кети.
И́тити, им, vide бацити.
И́тити, им, (Срем.) vide и́кети.
И́тко (и тко), vide ико
И́тлен, на, но, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) aufgeweckt, ingenii vividi.
И́тња, f. die Eile, festinatio. Итња је ђаволски посао.
И́тост, f. die Eile, festinatio: у итно
И́тошт f. ſ шти.
Итри́на, die Schnelligkeit, velocitas.
Итро́ст, f vide итрина.
И́кење, n. (Ерц. и Срем.) das Eilen, festinatio.
И́кети, итим, v. impf. (Ерц.) eilen, festino.
И́ћи, идем, v. impf. 1) gehen, eo. 2) иде киша, снијег; вино из буре́та, крв из носа; новци (н. п. у Турској не иду банке (не иду ни у Њемачкој, него и носе људи); како иду сад ови дукати?) и т. д.
Ика́ндија*, f. das dritte Gebet der Mohammedaner, nach Mittag, oratio tertia Mohammedanorum.
И́чага*, m. Art türkiſchen Adels, nobilium Turcarum genus:

„Али Турци цареве ичаге —
„Много Турак' цареви ичага —

Иш, interj. der Laut um die Hühner zu vertreiben, sonus pellendis gallinis.

Ишáрати (изшарати), ам, v. pf. bunt machen, variego.

Ишáрет*, m. Wink, nutus: казао му ишаретом, тј. намигнуо на њега.

Ишéтати (изшетати), ам (и ишећем), v. pf. herausspazieren, prodeo.

Ишибати (изшибати), ам, v. pf. mit Ruthen zerpeitschen, virgis caedo.

Ишкáње, n. das Иш rufen, vox иш, иш.

Ишкати, ам, v. impf. иш! rufen, repetito иш.

Ишнути, нем, v. pf. einmal иш rufen, ... и.

Ишокчити (изшокчити), им, v. pf. паф einander zum Шокац machen, facio esse шокцим unum ex alio.

Ишокчинисе (изшокчинисе), имосе, v. r. pf. insgesammt Шокац werden, fio шокац unus ex alio.

Ишпáн, m. (у Сријему, у Бачкој и у Бан.) der Aufseher der Arbeiter, (der Span, жупан in Krain, ζουπάνος im Constantin), praefectus agrum colentium, aut aliorum servorum.

Ишпáнов, ва, во, des ишпан, тоў ишпан.

Ишпáновица, f. des ишпан Frau, ихог тоў ишпан.

Иштáл*, m. der Appetit, cibi appetentia: ово отвора ишпал.

Иштáли*, adj. indecl. bei Appetit, appetens cibi.

Иштéнити (изштенити), им, v. pf. werfen, pario catulos.

Иштéнинисе (изштенинисе), несе, v. pf. sammtlich Junge werfen (von Hunden) pario: иштенинле се све кучке.

Иштетити (изштетити), им, v. pf. beschädigen, verderben, corrumpo, laedo.

Ишупáти (изштипати), ам, v. pf. zerkneipen, zerzwicken, convello.

Ишћерати, ам, v. pf. (Ерц.) hinaus-jagen, expello.

Ишћерúвање, n. (Ерц.) das Hinaus-jagen, expulsio.

Ишћерúвати, рујем, v. impf. (Ерц.) hinausjagen, expulso.

Ишћесмати, ам, v. pf. durchlöchern (Art Stickerey), opus perforatum facio.

Ишћил*, m. cf. прстен.

Ишчашити, им, v. pf. н. п. ногу, руку, ausrenken, luxo.

Ишчекатисе, амосе, v. r. pf. einander erwarten, exspectare se loco dicto.

Ишчекúвање, n. das Sammeln an einem verabredeten Orte, exspectatio in loco certo.

Ишчекúвати, кујем, v. impf. sammeln, erwarten bis alle beisammen sind, expecto dum conveniant.

Ишчекúватисе, кујемосе, v. r. impf. sich sammeln, exspectare se invicem loco certo.

Ишчепркати, ам, v. pf. 1) ausscharren (wie die Henne) erado. 2) zerscharren, radendo corrumpo.

Ишчерýпати, ам, v. pf. zerrupfen, convello.

Ишчешати, шем, v. pf. н. п. уш на глави, herausstrazen, effrico.

Ишчешљати, ам, v. pf. 1) auskämmen, pectino. 2) (fig.) durchkämmen, striegeln, pecto. 3) durchziehen, durchhecheln, perstringo.

Ишчúлети, лим, v. pf. (Рес.) } ausgeben,
Ишчúлити, им, v. pf. (Срем.) } sein Ende
Ишчúљети, лим, v. pf. (Ерц.) } erreichen
(vom Wein u. dgl.) deficio.

Ишчистити, им, v. pf. reinigen, expurgo.

Ишчýпати, ам, v. pf. 1) ausraufen, evello. 2) zerraufen, divello, vellendo solvo.

J.

Јâ, pron. ich, ego.

Јâ, 1) Ja, ita:
А. Је ли тако?
Б. јест, ја. cf. да.
2) ja ja, ja ти, entweder ich, oder du, aut ego. aut tu. 3) у пјесмама на неким мјестима готово не значи ништа, него се додаје само да изађе пуна врста, н. п.
„Ја када сé понапише вина —
„Када виђе Чупићу Стојане
„Ја у бóју Црнобарца Станка —
„Ја два врана два по Богу брата —

Јâање, n. vide јâње.

Јâати, јашем, vide јати.

Јâаћи, ћа, ће, m. n. коњ, Reit-, equitatorius. cf. јашаћи.

Јабáна*, f. 1) die Fremde, terra extera: није ми јабана, er ist mir nicht fremd, er ist mir etwas verwandt, est propinquus mihi. 2) не говори на јабану, nicht ungereimt, nicht befremdend, non insolite.

Јабáнац, нца, m. der Fremde, alienus cf. туђин.

Јабáнија*, m. vide јабанац.

Јабáнски, ка, ко, fremd, alienus. cf. туђ.

Јаблáн, m. der Pappelbaum, populus.

Јаблáнов, ва, во, Pappel-, populeus.

Јабланскí, ка, ко, von Pappel, populeus;

„Ја ћу теби понуде донети:
„С јаблан' дрва јабланови јабука —
„Суви шљива са сирови грана —

Јáбука, f. 1) der Apfelbaum, malus. 2) der Apfel, malum; отишли на јабуку, cf. колачи.

Јáбуков, ва, во, Apfel=, mali.

Јáбуковац, вца, m. ein Stab vom Apfelbaum, baculus e malo.

Јáбуковача, f. der Cider, cidrus.

Јáбуковић, m. vide јабуковача.

Јáбуковина, f. Apfelholz, lignum mali.

Јáбучар, m. 1) der Apfelkrämer, pomarius, poma vendens. 2) der Liebhaber von Aepfeln, qui amat mala.

Јáбучáрев, ва, во, vide јабучаров.

Јáбучáров, ва, во, des јабучар.

Јáбучић, m. ein junger Apfelbaum, malus parva.

Јáбучица, f, dim. v. јабука. 2) der Adamsapfel, pomum Adami.

Јáвити, им, v. pf. 1) bekannt machen, publico, manifesto. 2) овце, vor den Schafen hergehen und sie leiten, duco oviculas.

Јáвитисе, имсе, v. r. pf. коме, сѝ melden, einsprechen; сѝ offenbaren, erscheinen, adpareo.

Јáвкање, n. dim. v. јављање.

Јáвкатисе, амсе, dim. v. јављатисе.

Јáвљање, n. das Melden, significatio.

Јáвљати, ам, v. impf. melden, significo.

Јáвљатисе, амсе, v. r. impf. сѝ melden, saluto, ingredior.

Јáвнӣ, на, но, offenbar, manifestus.

Јáвнутисе, немсе, v. r. pf. dim. von јавитисе.

Јавӧр, m. der Ahorn, acer platanoeides Linn.

Јáворина, f. vide Јаорина.

Јáворов, ва, во, von Ahorn, acernus.

Јáворовина, f. Ahornholz, lignum acernum.

Јавóрје, n. (coll.) Ahornbäume, acera: „Седлом бије о јаворје —

Јагáњци, њаца, m. pl. die Lämmer, agni.

Јагáњчићи, m. pl. dim. v. јагањци.

Јáгла, f. ein durch Braten geborstenes Korn Kukuruz, granum zeae tostione diruptum. cf. ковица.

Јáглика, f. Frauenname, nomen feminae.

Јáглук*, m. ein gesticktes Schweißtuch, sudarium (acu pictum).

Јáглучић, m. dim. v. јаглук.

Јáгма*, f. na јагму, reißend (geht die Waare ab), raptim (vendidi).

Јáгмити, им, v. impf. сѝ um etwas reißen, rapio.

Јáгмитисе, имсе, v. r. impf. око шта, сѝ drängen, reißen um etwas, rapio diripio, emo, distraho certatim.

Јагњáд, f. (coll.) junge Lämmer, vide јагањци.

Јáгње, њета, n. das Lamm, agnus.

Јагњéд, m. der Pappelbaum, die Pappel, populus.

Јагњéње, n. das Lammen, partus.

Јáгњетина, f. 1) das Lammfleisch, caro agnina. 2) das Lammfell, pellis agnina.

Јáгњећӣ (јагњéћӣ), ћа, ће, Lamm=, agni.

Јáгњешце, n. dim. v. јагње.

Јагњúво. m. (ст.) das Lammen, agnorum partus: „Да грдне цркве! а бијесни светаца! чудна мјеста за јагњиво! уставидете коње, да се пуста Бога намолимо" (приповиједају да је рекао некакав Ерцеговац, кад је ударио поред некаква великог намастира).

Јáгњити, им, v. impf. lammen, edo agnum, enitor.

Јáгњитисе, имсе, v. r. impf. lammen, pario (de ove).

Јáгода, 1) die Erdbeere, fragum. 2) Frauenzimmername, nomen virginis.

Јáгодина, f. 1) варош (и зидине) у Србији близу Мораве. Јагодúнац (нца), човек из Јагодине. Јагодúнка, жена из Јагодине. Јагодúнскӣ, ка, ко, von Јагодина. 2) брдо у Рађевини,

Јагодица, f. 1) dim. v. јагода. 2) јагодице, die Wangen, genae.

Јáгодњача, f. m, j. крушка, eine Art Frühbirnen, piri maturi genus.

Јагóрчевина, f. (у Сријему) vide јаровчевина.

Јагóчевина, f. Art Kraut, herbae genus.

Јáгрз*, m. der Fuchsschimmel, equus variegatus (ut sunt ova coturnicis).

Јáгрзаст, та, то, klein gescheckt, equus variegatus.

Јáгрзов, ва, во, des Fuchsschimmels, equi variegati.

Јáд, m. der Kummer, das Weh, aegritudo: иди јаде и чемере! јаде несити! јебем му јаде; јади га убили!
„Ој ђевојко, мој те јад убио —
„Нек' су њему двоји, троји јади:
„Једни јади ће се не виђесмо,
„Други јади ће се не састасмо,
„Трећи јади ће се не љубисмо —

Јáдан, дна, но, arm, unselig, unglücklich, miser.

Јáдар, дра, m. 1) вода у Србији (тече између Цера и Гучева, и утјече у Дрину ниже Љешнице). 2) кнежина Зворничке наије (око воде Јадра). 3) (Црни Јадар) вода у Босни (извире у Краљевој гори под Кушлатом).

Јáдиковање, n. das Wehklagen, lamentatio, ejulatio.

Јáдиковати, кујем, v. impf. wehklagen, lamentor.

Јáдиковина, f. (ст) Trauerbaum (?):

„ — — гусле јаворове
„И гудало од јадниковине —
Ја̀дити, им, v. impf. klagen, queror.
Ја̀дитисе, имсе, v. r. impf. ſich beklagen, conqueri.
Ја̀дник, m. der Arme, miser!
Ја̀дница, f. die Arme, misera.
Ја̀до! interj. припијевасе ћешто у пјесмама, н. п.
„Да ли ми је јадо! једна литра злата
„Да позлатим јадо! Богданова врата —
Ја̀довање, n. das kummervolle Leben, der Gram, aegritudo.
Ја̀довати, дујем, v. impf. ſich grämen, ingemo:
„Јад јадујем, ником не казујем —
Ја̀дранин, m. Einer aus dem Jadar.
Ја̀дранка, f. Eine aus dem Jadar.
Ја̀дрански, ка, ко, 1) Jadrer. 2) jadriſch.
Ја̀е, јаета, n. vide јаје.
Ја̀з, m. (bei der Mühle) der Ableitkanal neben dem Wehr, canalis praeter molem, aqua mole reducta.
Ја̀завац, вца, m. der Dachs, meles (ursus meles Linn.)
Ја̀завчји, чја, чје, n. п. пиаг, Dachs-, melis.
Ја̀зак, ска, m. 1) намастир у фрушкој гори. 2) село код тог намастира.
Ја̀зачки, ка, ко, v. Јазак.
Ја̀збина, f. рупа у земљи, das Dachsloch, caverna melis.
Ја̀зија*, f. vide писмо 1:
„И артије књиге без јазије —
Ја̀зук*! Schade! dolendum! cf. штета.
Ја̀њић, ња, ње, н. п. љуска, Ey-, ovi.
Ја̀јара, f. m. j. шљива, Art groſſer, weißer Pflaumen, pruni genus.
Ја̀јац, ајца, m. град у Босни.
Ја̀је, јајета, n. das Ey, ovum.
Ја̀јце, n. dim. v. јаје.
Ја̀јчанин, m. човек из Јајца.
„Кулу гради беже Јајчанине —
Ја̀к (comp. ја̀чи), ка, ко, ſtark, robustus, fortis, firmus.
Ја̀ка*, f. vide колијер.
Ја̀кија*, f. das Pflaſter (von Seife, Branntwein und Eyern) auf die Stelle des Pferdrückens, die vom Sattel wund gerieben iſt) emplaſtrum in dorsum equi attritum a sella.
Ја̀ко, vide сад.
Ја̀ков, m. Jacob, Jacobus.
Ја̀косан, сна, но, vide јакостан.
Ја̀костан (и јакосан), сна, но, mächtig, ſtark, potens (meiſt von Gott): Бог је јакостан.
Ја̀кошњи, ња, ње, itzig, qui nunc est.
Ја̀креп*, m. der Skorpion, scorpio, scorpius:
„Ће пливају гује и јакрепи —
Ја̀кша, m. Mannsname, (von Jakob?) nomen viri.
Јала*! (сп.) ha! (beim Allah!), heus, hercle:
„Јала кардаш! јуриш на душмана —
Ја̀лак, m. der Graben, Canal, fossa cf. јарак.
Јалакање, n. das јала rufen, exclamatio јала!
Јалакати, ам (и јала̀чем), v. impf. јала rufen, exclamo јала.
Јала̀кнути, нем, v. pf. јала-rufen, exclamo јала!
„Кад ли болан Турци јалакнуше —
Ја̀ли, oder, aut, cf. или, али.
Ја̀лија*, f. das Ufer, ripa, litus:
„Мртва Марка на свог коња врже,
„Па га снесе мору на јалију —
„Не носи је сужњу на галију,
„Већ је носи мору на јалију —
Ја̀лица, f. 1) das Nebenpferd des Saumfuhrmanns, das ſein Gepäck trägt, und das er zuweilen ſelbſt reitet, equus jumentarii equitatorius. 2) der Triumphwurf im клис-Spiel, jactus victor in ludo клис, quem vide.
Ја̀лман*, m. der Flintenſchaft bis zum Schloß, scapus teli:
„Којано је златом обљевена
„Од јалмана до горњег нишана —
Ја̀лов, ва, во, 1) unfruchtbar, sterilis. 2) gelt, non praegnans.
Јало̀вац, вца, m. н. п. ован, unfruchtbar, verſchnitten, sterilis, castratus.
Ја̀лова̀ чорба, f. eine Art Suppe, jusculi genus.
Јало̀вље, n. das gelte Vieh, pecus sterile.
Ја̀ловити, им, v. impf. 1) овна, verſchneiden, castro, unfruchtbar machen, reddo sterilem. 2) краву, кобилу, овцу, durch Mißhandlung um die Frucht bringen, facio abortire.
Ја̀ловитисе, исе, v. r. impf. н. п. крава, кобила, kommt um die Frucht, abortit.
Ја̀ловица, f. m. j. крава, или овца, gelt, non praegnans, sterilis.
Јало̀вка, f. vide јаловица.
Ја̀ловљење, n. 1) das Verſchneiden. castratio. 2) das Mißwerfen, abortus.
Ја̀ма, f. die Grube, fovea. cf. рупа.
Ја̀мац, мца, m. vide јемац.
Ја̀мачно, verläßlich, gewiß, certo, certe.
Јамѐтина, f. augm. v. јама.
Ја̀мити, им, impf. 1) копати јамице, Rebgruben machen im Weinberg, fodio vineam. 2) wegräumen, tollo, aufero: јами то с пута; јами говна, јами шалу.
Ја̀мић, m im Weinberge die Rebgrube, foyea viti screndae.

Ја̀мица, f. dim. v. јама.

Јамъ̀ење, n. das Graben der Rebgruben im Weinberg, fossio vineae.

Јамýрина, f. vide јаметина.

Јана, f. vide Јања.

Јанкӣћ, m. dim. v. Јанко.

Ја̀нко, m. Mannsname (von Јован?), nomen viri.

Ја̀нџик, m. vide тарчуг.

Ја̀ња, Frauenname, nomen feminae.

Ја̀ња, f. 1) Städtchen in der Zwornikerkanija (на лијевом брijегу Дрине). 2) Fluß der sie durchfließt.

Јања̀д, f. (coll.) vide јагњад.

Ја̀њац, њца, m. das Lamm, agnus (ријетко се говори).

Ја̀ње, n. das Reiten, equitatio.

Ја̀ње, њета, n. vide јагње.

Јањење, n. vide јагњење.

Јањетина, f. vide јагњетина.

Јањећӣ, ћа, ће, vide јагњећи.

Јањешце, n. dim. v. јање.

Јањѝво, n. vide јагњиво.

Ја̀њина планина (гора) f.
„Кроз некакву Јањину планину —

Ја̀њити, им, vide јагњити.

Ја̀њитисе, имсе, vide јагњитисе.

Ја̀њичӑри, m. pl. vide јењичари.

Ја̀њок, m. Ancona (?), Ancona:
„Вино пије од Јањока краљу
„У Јањоку граду бијеломе —

Ја̀њци, њаца, m. pl. vide јагањци.

Ја̀њчићи, m. pl. dim. v. јањци.

Ја̀о! } ах, weh! heu!
Ја̀ох! (Ерц.) }
Ја̀ој! }

Ја̀орина (Јаворина), f. планина у Босни:
„Колика је Јаорина планина, злато!—

Ја̀па, m. (у Срijему и у Бачкој по варошима), Papa, tata.

Ја̀пија *, f. vide грађа.

Ја̀пица, m. dim. v. јапа.

Јапу̀нце, цета, n. der Mantel, pallium.
Послије кише јапунце (не треба).

Ја̀р, in der Redensart: посијао жито на јар, im Gegensatze der Wintersaat, sementem fecit vernam.

Ја̀ра, f. die Hitze (vom Ofen), calor (fornacis).

Јарӑ̀д, f. (coll.) junge Ziegen, capri et caprae juvenes.

Ја̀рак, рка, m. 1) vide јалак. 2) село у Срijему.

Ја̀рам, рма, n. das Joch, jugum.

Јарӑ̀н*, m. der Freund, Vertraute, familiaris (cf. друг, пријатељ).
„Ој ђевојко мој стари јаране! —

Јарӑ̀ница, f. die Vertraute, Freundin, amica, socia.

Јарӑ̀нство, n. die Gesellschaft, Vertrautschaft, societas, necessitudo.

Ја̀рац, рца, m. der Bock, caper.

Ја̀рачење, n. das Vorüben des Rosses zum Wettrennen, equi exercitium ad cursum.

Ја̀рачити*, им, v. impf. m. j. коња за трку, das Roß zum Wettrennen vorüben, exerceo equum ad cursum.

Ја̀ре, рета, n. ein junges Stück Ziegenvieh, capella aut caper juvenis.

Јарѐбица, f. vide јеребица.

Јарѐбичји, чја, чје, vide јеребичји.

Јарѐнце, цета, n. vide јарешце.

Ја̀ретина, f. 1) Fleisch von jungen Zieglein, caro haedi. 2) das Ziegenfell, pellis haedi.

Ја̀рећӣ, ћа, ће, Bocks-, haedi.

Ја̀решце, цета, n. dim. v. јаре.

Ја̀рида, f. Frauenname, nomen feminae.

Јарӣ̀к, m. н. п. јечам, лан, Sommer-, aestivus.

Ја̀рина, f. вуна од јагањаца, Wolle von Lämmern, lana agnina.

Јарѝна, f. die Sommerfrucht, fruges aestivae, vernae.

Ја̀рићи, m. pl. vide јарад.

Ја̀рица, f. m. j. шеница, Sommerweizen, triticum aestivum.

Ја̀рица, f. eine junge Ziege, capella.

Ја̀ричица, f. dim. v. ја̀рица.

Ја̀рко̀ сунце, n. (стн.) lichte (und warme) Sonne, lucidus sol et calidus:
„О јуначе! моје јарко сунце —
„Јарко сунце на високо ти си —

Ја̀рмак, m. die Wage (am Wagen), jugum, woran die ждрепчанци (Ortscheid, Schwänkel, österr. Drittel).

Јармѐнка, f. Frauenname, nomen feminae.

Ја̀рмењак, m. m. је сврдао, der Jochbohrer, terebra jugo perforando. Уста су јој динаром прорезана, а гузица сврдлом јармењаком пробушена (кад која спискује уста кад говори, а једе за двојицу).

Ја̀руга, f. die Bergriese, alveus de monte decurrens.

Ја̀ружица, f. dim. v. јаруга.

Ја̀рчев, ва, во, des Bocks, capri.

Ја̀рчевина, f. Bockfleisch, caro caprina.

Ја̀рчина, f. augm. v. јарац.

Ја̀рчић, m. dim. v. јарац.

Ја̀сак *, m. das Verbot, interdictum:
„Цар Сулеман јасак учинио
„Да с' не пије уз Рамазан вино —

Јасакчија̀ *, m. der türkische Geleitsmann, comes et defensor. Јасакчију воде у Турској владике, и велики трговци.

Јасакчијин, на, но, des Geleitsmanns, comitis.

Ја̀сан, сна, но, hell, liquidus (de voce).

Јасѐн, m. die Esche, fraxinus.

Јасѐник, m. der Eschenwald, fraxinetum.

Јасѐница, f. nom. propr. eines Flußes, der aus dem Rudnikergebirge kommt.

Јасѐнов, ва, во, Eſchen-, fraxineus.

Јасѐновац, вца, m. ein Eſchenſtab, baculus fraxineus.

Јасѐновац, вца, m. варош у Славонији.

Јасѐновача, f. der Eſchenprügel, fustis fraxineus.

Јасѐновина, f. Eſchenholz, lignum fraxineum.

Јасѐње, n. (coll.) Eſchenbäume, fraxini.

Јасѝк, m. der Aeſpenwald, populetum.

Јàсика, f. 1) die Aeſpe, populus. 2) Frauennname, nomen feminae.

Јàсиков, ва, во, Aeſpen-, populeus.

Јàсиковац, вца, m. 1) der Aeſpenſtab, baculus populeus. 2) Name einer Quelle in Лозница.

Јàсиковача, f. der Aeſpenſtock, fustis populeus.

Јàсиковина, f. das Aeſpenholz, lignum populeum.

Јàсичић, m. eine junge Aeſpe, populus parva.

Јàсичица, f. dim. v. јасика.

Јàсле, јасала, f. pl. die Krippe, praesepe.

Јàсна (Јáсна), f. ein Mädchenname, nomen virginis (q. d. lucida).

Јàспра, f. der Asper, numi genus.

Јàспре, при, f. pl. Asprn, Geld, numi.

Јаспрѐнӣ, на, но, n. p. кеса, Geld-, numarius.

Јàсприца, f. dim. v. јаспра.

Јастрѐб, m. (Рес. и Срем.) vide јастријеб.

Јастрѐбаст, та, то, н. п. кокош, geyerfarb, coloris vulturini.

Јастрѐбац, пца, m. планина у Србији иза Крушевца.

Јастрѐбуша, f. јастребаста кокош, eine geyerfarbene Henne, gallina coloris vulturini.

Јàстријеб (pl. јàстребови), m. (Ерц.) der (Hühner-) Geyer, vultur.

Јàстук *, m. 1) das Kiſſen, der Bolſter, pulvinum. 2) дрво, што стоји по осовини (код кола). 3) das Kiſſen (eine Art Kolo-Tanz, meiſt in Städten), choreae genus.

Јàстучић, m. dim. v. јастук.

Јàтаган, m. велики нож, eine Art Hirſchfängers, culter major.

Јàтак, m. der (Diebs-) Hehler, receptator latronum aut furum.

Јати, јашем, v. impf. reiten, equito, vehor equo.

Јàдка! interj. der Arme! misellus, остао сиротан, јадка!

Јàто, n. ein Trupp Vögel, agmen avium. У јато голубе, да ше кобац не одnесе.

Јаўк, m. die Wehklage, lamentatio.

Јаўкање (јаукање), n. das Wehklagen, lamentatio.

Јаўкати (јаукати), јаучем, v. impf. wehklagen, lamentor.

Јаўкнути, нем, v. pf. weh rufen, ejulo.

Јàдија *, f. die fünfte Bethzeit der Türken, hora quinta orandi Turcarum.

Јачàње, m. das Erſtarken, virium firmatio.

Јàчати, ам, v. impf. ſtärker werden, vires assumo.

Јачина, f. die Stärke, fortitudo.

Јàчмен, m. (öſterr. die Gerſte.

Јачмѝчак, чка, m. ein Augenübel).

Јаша, m. (Рес. и Срем.) vide Јашо.

Јàшаћӣ, ћа, ће, Reit-, equitatorius, cf. јаћи.

Јашѐње, n. (по Срнјему, по Бачк. и по Бан.), das Reiten, equitatio, cf. јање.

Јàшити, им, v. impf (по Срнјему, по Бачк. и по Бан.), reiten, equito, cf. јати.

Јашо, m. (Ерц.) hyp. v. Јаков.

Јàшперица, f. eine Hitzpuſtel an der Zunge, im Munde, pustula in lingua, in ore. Кад јашперица изиђе коме на језику, онда кажу да је неко налагао нешто на њега. Ако је јашперица, с десне стране, онда је мушко налагало; ако ли је с лијеве, онда је женско.

Је, 1) iſt, est. Wann је und wann jeст zu ſtehen hat, ſiehe die Grammatik. 2) ſie, eam: ја сам је видео.

Јеб, m. 1) der Saame, semen, seminium (σπέρμα). 2) fututio (ganz eigentlich der Beiſchlaf).

Јебàница, f. } der Beiſchlaf, fututio.
Јебàње, n. }

Јебаоница, f. das Bordell, lupanar.

Јèбати, бем, v. impf. beſchlafen, futuo. Јебао би гују у око.

Јèбац, јепца, m. der Hurer, fututor validus.

Јебàч, m. der Beiſchläfer, futuens.

Јебàчина, f. der Beiſchlaf, fututio.

Јèбитисе, имсе, dim. v. јебатисе. Ко се јеби, лијепо се гледи.

Јèбица, f. fututrix.

Јèбичина, f. augm. v. јебица.

Јебўцање, n. dim. v. јебање.

Јебўцати, ам, dim. v. јебати.

Јебўцатисе, амсе, dim. v. јебатисе, in der dithyrambisch-sprachkühnen Hoſkochnica:

„Оj ти секо секуцала!
„Је си ли се јебуцала? —
„Како би се јебуцала,
„Кад још ни сам ни бруцала.

Је́ва, f. ein Frauenname, Euphemia, Euphemia.
Јева, f. Eva, Eva (Adams Frau).
Је́верица, f. vide вјеверица.
Је́вериčић, m. ein junges Eichhorn, sciuri pullus, sciuri catulus.
Је́вериčица, f. dim. v. јеверица.
Је́вериčји, чја, чје, Eichhorn-, sciurorum.
Је́вра, f. Frauenname, nomen feminae, (hyp. v. Јевросима?).
Је́врем, m. Ephrem, Ephrem.
Је́вросима, f. vide Јероснма.
Је́вта, m. (Рес. и Срем.) vide Јевто.
Је́втан, m. ein Mannsname, nomen viri (von Euthymius).
Је́втин, на, но, wohlfeil, vilis. Од јевтина меса чорба за плот.
Јевтино́ћа, f. (εὐθυμία) die Wohlfeilheit, vilitas annonae.
Је́втица, m. dim. v. Јевта.
Је́вто(једни говоре и Јептo),m.(Ерц.) Euthymius, Euthymius, cf. Јефто.
Је́ге, гета *, n. die Feile, lima.
Јегле́нисање, n. das Sprechen, Schwatzen, confabulatio, cf. разговарање.
Јегле́нисати, нишем, v. impf. schwatzen, confabulor.
Јегле́нце*, цета, n. der Discurs, confabulatio, cf. разговор.
Јегле́нција *, der Schwätzer, confabulator.
Је́гуља, der Aal, anguilla.
Је́д, m. 1) Galle, fel. 2) Gift, venenum.
Је́дан, дна, но, n. einer, unus. 2) ein, aliquis. 3) једни кажу, einige (die einen) sagen, aliqui dicunt.
Је́дан, дна, но, zornig (giftig), iratus.
Једана́ест, elf, eilf, undecim.
Једана́естеро, vide једанаесторо.
Једана́ести, та, то, der Elfte, undecimus.
Једана́есторо, eine Zahl von elf, undecim.
Једанпу́т (m. j. један пут), 1) einmal, semel. 2) einmal, aliquando. cf. једном.
Је́дар, дра, ро, dicht und fest, solidus.
Је́два, kaum, vix; једва једвице, kaum und kaum.
Је́дек *, m. 1) vide уже. 2) das Paradepferd, equus ad pompam:
„И он води цареве једеке —
Једе́ње, n. 1) das Essen, esus. 2) die Speise, cibus (у крајини Неготинској). cf. јело.
Једи́н, на, но, н. п. човек, die einzige Mannsperson in einer Haushaltung, solus in familia.
Једи́нац, нца, m. 1) der einzige Sohn, filius unicus. 2) der Einzige in einer Haushaltung, unus paterfamilias: кад буде невоља, онда и јединце покерају на војску.
Једи́нčић, на, но, einzig, unicus.
Једи́ница, f. 1) die einzige Tochter, filia unica. 2) ријетко сукно, што се тка у једну жицу; неки га зову клашње, као што стоји и у Душановој дипломи (даној м. Хилендару л. 1348, која је сад у Карловцима у митрополитској архиви), eine Art Tuch, das die serbischen Frauen zu Hause erzeugen, panni genus.
Једнодушно, einhellig, unanimi consensu.
Једи́нче, чета, n. das einzige Kind, filius (filia) unicus (unica).
Је́дити, им, v. impf. erzürnen (öfters. giften), irrito.
Је́дитисе, имсе, v. r. impf. zürnen, irascor, stomachor.
Једна́к, ка, ко, gleich, aequalis.
Једна́ко, 1) gleich, aequaliter. 2) beständig, in einem fort, continuo.
Једна́чење, n. das Ausgleichen, aequatio.
Једна́чити, им, v. impf. gleich machen, aequo.
Једнојајац, јца, m. der Einhoder, qui uno tantum testiculo est praeditus.
Једноли́к, ка, ко, gleichen Gesichtes, faciei aequalis:
„Три ђевојке, све три једнолике —
Једно́м, einmal, semel; aliquando.
Једномје́сечић, m. pl. (Рес. и Срем.) vide једномјесечић.
Једномје́сечић, m. pl. (Ерц.) Geschwister, deren Geburtstag in den nämlichen Monat fällt. Кад се једно, од једномјесечића жени, или удаје, онда друго не смије бити код куће (него га пошљу куд у друго село), нити смије јести од оних јела што се готове за свадбу. Кад једно умре, онда метну у путо једну ногу мртвога а другу живога, па онда оно живо дозове каквога момка (с којим се пази) и рече му: „Да си ми по Богу брат, пусти ме (или одријеши ме).“ Онда онај отвори путо и пусти га; и то су послије побратими (но ово не чине свуда, и то понајвише жене, које млого гатају и гатању вјерују.
Једноничење, n. vide једноуђење.
Једноничити, им, vide једноудити.
Једно́ћ, vide једном.
Једноудити, им, v. impf. nur einmal des Tags essen (an gewissen Fasttagen, oder sonst aus Andacht), nonnisi semel de die manduco.
Једноуђење, n. das nur einmal des Tags Essen, manducatio unica de die.
Једно́ш, vide једном.

Једо́вит, та, то, giftig, venenatus.
Једра́ње, n. das Feſtwerden, consolidatio.
Јѐдрати, ам, v. impf. feſt werden, consolidor, н. п. грожђе једра.
Једри́на, f. die Feſtigkeit, Dichtheit, soliditas.
Је́ђење, n. das Zürnen, ira et irritatio.
Јѐж, m. der Igel, erinaceus.
Је́жење, n. das Daſtehen (erfroren und) ſich zuſammenziehend wie ein Igel, contractio more erinacei.
Је́житисе, имсе, v. r. impf. daſtehen und ſich zuſammenziehen wie ein Igel, contraho cutem ut erinaceus: јежи ми се кожа; шта сѐ ти јежиш?
Јежо̀ва̑н, m. (cm.) der Jeſuite, Jesuita (z. B. in dem Liede vom Patriarchen Чарнојевић):
„Поред мога Бонлије принципа,
„Вено леже моји јежовани —
Је́за, f. hyp. v. језик. Леза парала гуза плаћала (кад кога бију за рђаве ријечи).
Јѐзава, f. вода што утјече у Дунаво под Смедеревом.
Језа̑н *, m. das Gebet, welches der türkiſche Chodſcha vom Minaret herunterruft, oratio quam docet sacerdos turcicus de turri:
„А мунаре попаст' паучина:
„Не ће имат' ко језан учинит —
Јѐзгра, f. } 1) der Kern, nucleus,
Је́згра, f. } granum. 2) i. e. das Beſte, flos, robur.
Је́зда, m. (Рес. и Срем.) vide Јездо.
Јѐздимир, m. Mannsname, nomen viri.
Јѐздити, им, v. impf. (cm.) reiten, equito:
„Гором језди Краљевићу Марко —
Је́здо, m. (Крц.) hyp. v. Јѐздимир.
Језе́ра, n. pl. поље у Ерцеговини (близу Дурмитора):
„Рано рани у лов на Језера —
Јѐзеро, n. der See, lacus.
Језе́рски, ка, ко, dem See gehörig, lacustris.
Јѐзик, m. 1) die Zunge, lingua. Језик за зубе! 2) die Sprache, lingua.
Јѐзичан, чна, но, geſchwätzig (viel redend), loquax (linguax):
„Оj ти зрно шенично!
„Ти не буди језично,
„Па ћеш бити честито;
„Ако л' будеш језично,
„Не ћеш бити честито.
(пјевају ђевојци кад је убрађују).
Јѐзичац, чца, m. 1) пера у капанца, die Feder des Schloſſes, momentum serae. 2) die Hirſchzunge, asplenium scolopendrium Linn.
Јѐзичић, m. dim. v. језик.
Је́ина, f. vide сова.
Је̑к, m. 1) der Hall, sonitus, vide јека. 2) die wahreſte Zeit zu etwas, tempestivitas, н. п.
А. Има ли и сад грожђа?
Б. Има, сад у највећи јек.
Јѐка, f. der Hall, sonitus:
„Стаде јека кôња око двора —
Је́ка, f. Frauenname, nomen feminae (von Јела, Јелена).
Јекмѐкчија *, m. vide јекмеција (mit allen Ableitungen).
Јекмѐција *, m. der Brotbäcker, pistor. cf. пекар, und љебар.
Јекмѐцији, на, но, des Bäckers, pistoris.
Јекмѐцијница, f. der Bäckerladen, taberna pistoria.
Јекмѐцијнски (јекмецијски), ка, ко, 1) Bäcker-, pistorius. 2) adv. nach Art der Bäcker, more pistorum.
Јекмецијлук *, m. die Bäckerey, Art pistoria.
Јѐкнути, нем, v. pf. 1) aufächzen, ingemisco. 2) erſchallen, intono.
Је́ко, m. Mannsname, nomen viri (von Јефто?).
Јекта̑ње, n. das Hallen, sonitus.
Јѐктати, кћем, v. impf. hallen, sono.
Јѐктика, f. (у Срнјему, у Бачкој и у Бан.), die Hektik, hectica.
Јѐктичав, ва, во, hektiſch, tabe laborans.
Је́ла, f. 1) die Tanne, abies. 2) Frauenname, nomen muliebre.
Јѐлача, f. Frauenname, nomen feminae.
Јела̑ш, m. Ochſenname, nomen bovis.
Јела̑шин, m. Mannsname, nomen viri.
Јела̑шје, n. (coll.) das Tannengebüſch, frutices abietum.
Јѐлек *, m. vide ђечерма.
Јѐлен, m. 1) der Hirſch, cervus. 2) der Hirſchkäfer, cervus volans Linn.
Јѐлена, f. Frauenname, nomen feminae.
Јеле́нак, нка, m. hyp. v. јелен:
„Јеленак ми гору ломи
путак да му је —.
Јеле̑нка, f. Frauenname, nomen feminae.
Јеле̑нче, чета, n. das Hirſchkalb, pullus cervinus.
Јѐлењи, ња, ње, Hirſch-, cervinus.
Јѐли (је ли)? gelt iſt's ſo? Nicht wahr? an? nonne?
Јѐлика, f. vide јела 1:
„Расла танка јелика
„На два брда велика;
„То не била јелика,
„Већ девојка велика —
Јелисавета, f. Eliſabeth, Elisabeth.
Јелиса̑вка, f. Eliſabeth, Elisabeth:
„Књигу пише Московска царица
„По имену госпа Јелисавка —

Јѐлица, f. Frauenname, nomen feminae.
Јѐлка, f. Frauenname, nomen feminae.
Јѐло, n. die Speiſe, cibus.
Јѐлов, ва, во, Tannen-, abiegnus.
Јѐловина, f. Tannenholz, lignum abiegnum.
Јѐљен, m. (у Ерц.) vide јелен.
Јѐмац, мца. m. der Bürge, sponsor.
Јемѐнија*, f. марама, шамија, eine Art Kopftuch, vittae genus.
Јѐменије*, f. pl. die Pantoffeln, sandalia, solcae.
Јѐменлије, f. pl. vide јеменије.
Јемѝн*, m. vide заклетва:
„Јер сам Богу јемин учинио,
„Да т' у оца више просит' не ћу—
Јѐмин*, m. der Emin, magistratus turcici genus.
Јемѝнлук*, m. das Eminthum, dignitas et munus emini.
Јѐминов, ва, во, des Emins, emini.
Јѐминовац, вца, m. einer von des Emins Leuten, homo emini.
Јѐминскй, ка, ко, Emin-, eminorum.
Јѐмужа, f. vide јомужа.
Јѐмужан, жна, но, vide јомужан.
Јемчѐње, n. das Verbürgen, fidejussio, sponsio.
Јѐмчити, им, v. impf. zur Bürgſchaft auffordern, vador.
Јѐмчитисе, имсе, v. r. impf. ſich verbürgen, spondere.
Јѐња*, f. die Frau, die mit den Јењибула*, f. Swaten um die Braut geht, damit dieſe auf dem Wege nicht allein unter den Männern ſey, comes nuptae:
„Сватe једнаке, јењe девојке —
Јењѝчари*, m. pl. die Jenitſcharen, praetoriani (Turcarum).
„Исјекоше Турке јењичаре,
„Јењичаре цареве синове —
Јењичарскй, ка, ко, 1) Janitſcharen-, praetorianorum, 2) adv. wie Janitſcharen, more praetorianorum.
Јѐпто, m. vide Јефто.
Јѐр, 1) warum, cur? 2) denn, weil,
Јѐра, enim.
Јерговѐн, m. ſpaniſcher Holunder, syringa vulgaris Linn.
Јеребѝца, f. das Rebhuhn, perdix.
Јеребѝчјй, чја, чје, Rebhuhn-, perdicis et perdicum.
Јерѐмија, m. Jeremias, Jeremias.
Јерѐмије, m.
Јѐрина, f. Frauenname, nomen feminae (Ερηνη).
Јерѝште, n. Art Mehlmuß, pultis genus. cf. сатрица.
Јѐрко, m. Mannsname, nomen viri.
Јѐрменин, m. der Armenier, Armenius.
Јермѐнка, f. die Armenierin, Armenia.
Јѐрменскй, ка, ко, 1) armeniſch, armenius. 2) adv. armeniſch, armenice.
Јѐросим, m. Mannsname, nomen viri.
Јѐросима, f. Frauenname, nomen feminae.
Јѐрусалим, m. Jeruſalem, Jerusalem.
Јерусалѝмац, мца, m. vide Божогробац.
Јѐрусалѝмскй (Јерусалѝмскй), ка, ко, von Jeruſalem, Jerusalemiticus.
Јесѐн, f. der Herbſt, auctumnus.
Јесѐнас, 1 dieſen Herbſt, hoc auc-
Јесѐнаске, ſ tumno, dem Sprichwortе: што ће бити јесенас, нек буде вечерас, liegt folgende Anekdote zum Grunde:
А. Калуђере, да те оженимо.
Б. Кад, ва истину?
А. Јесенас.
Б. Ва истину, што ће бити јесенас, нек буде вечерас.
Јесѐнашњй, ња, ње, von dieſem Herbſte, hujus auctumni.
Јесѐнитисе, нисе, v. r. impf. zum Herbſte gehen, herbſten, auctumnus appropinquat.
Јесѐнскй, ка, ко, 1 herbſtlich, auctum-
Јесѐњй, ња, ње, ſ nalis.
Јѐсти, једем (говорисе и јем), v. impf. eſſen, edo.
Јестѝва, n. pl. die Speiſen, cibi.
Јѐстисе, једемсе, v. r. impf. 1) еßbar ſeyn, comedi. Не једесе месо од сваке птице. 2) ſich abgrämen, maceror.
Јѐтрва, f. ђеверова жена, die Schwägerin, leviri uxor.
Јѐтрвин, на, но, der Schwägerin, uxoris leviri.
Јѐтрвица, f. dim. v. јетрва.
Јефѝмија, f. Frauenname, nomen feminae (Euphemia):
„Кад то зачу л'јепа Јефимија —
Јѐфто, m. vide Јевто (mit allen Ableitungen).
Јѐца, f. (по Сријему, по Бачкој и по Бан.) ein Frauenname, nomen feminae.
Јецѝн, m. eine Art Schweine (das Gegentheil von мангулица), die langſam fett zu machen ſind, aber auch Mangel ertragen können, porci genus.
Јецѝње, n. das Schluchzen, singultus.
Јецѝти, ам, v. impf. ſchluchzen, singultio.
Јѐчам, чма, m. die Gerſte, hordeum.
Јѐчање, n. das Hallen, sonitus. 2) das Aechzen, gemitus.
Јѐчати, чим, v. impf. 1) hallen, sono. 2) ächzen, ingemo.
Јечѐрма, f. vide ђечерма.
Јечѐрмица, f. dim. v. јечерма.

Јечмача, f. m. j. крушка, eine Art Birn, pyri genus.

Јечмѐн, на, но, н. п. љеб, слама, Gerſten-, hordeaceus.

Јечменица, f. das Gerſtenbrot, panis hordeaceus.

Јечмењача, f. vide јечмача

Јечмѝчак, чка, m. vide јачмен.

Јечмѝште, n. Ort, auf dem einmal Gerſte gebaut worden, locus, ubi hordeum fuit insitum.

Јѝцек*, m. vide јело.

Јѝша, f. Frauenname, nomen feminae.

Јѐша, m. (Рес. и Срем.) vide Јешо.

Јѐшо, m. (Ерц.) hyp. v. Јеврем und v. Јевто.

Јóва, f. die Erle, alnus.

Јóва, m. (Рес. и Срем.) vide Јово.

Јóва, f. у Србији значи јова што у Срнјему битанга, m. j. кључе које се нађе у селу (или у пољу) без газде, vide битанга 2.

Јо̀ван, m. Johann, Johannes.

Јо̀вана, f. Johanna, Johanna.

Јова̀нка, f. vide Јована.

Јова̀нчић, m. dim. v. Јован.

Јóвањ дан, ња дне, m. ein Feſt St. Johannis des Täufers, den 7. Jäner, dies festus S. Joannis Baptistae.

Јова̀њскӣ, ка, ко, н. п. мраз, Johannis-Kälte, frigus quod solet incidere circa diem festum S. Joannis.

Јова̀њштак, m. човек, који слави Јовањ дан, einer, der den heil. Johann als Hauspatron feyert, cliens sancti Joannis.

Јóвица, m. dim. v. Јово.

Јóвка, f. Frauenname, nomen feminae.

Јовља̀к, m. der Erlenwald, alnetum.

Јóво, m. (Ерц.) hyp. v. Јован.

Јóвов, ва, во, erlen, alneus.

Јóвовина, f. das Erlenholz, lignum alneum.

Јогунаст, та, то, eigenſinnig, hartnäckig, pervicax. cf. тврдоглав.

Јогунѝца, f. der Starrkopf, pertinax.

Јогунлук*, m. der Eigenſinn, pertinacia.

Јој! 1) vide јаој. 2) ihr, illi (feminae): кажи јој.

Јо̀к*, vide није.

Јóка, f. hyp. v. Јована.

Јóкица, m. dim. v. Јоко.

Јóкица, f. dim. v. Јока.

Јóко, m. hyp. v. Јован.

Јо̀ксим, m. Mannsname, nomen viri.

Јо̀ктур*, ударио јоктур у кесу, nichts da! nihil est! vide нема.

Јо̀лдаш*, m. vide друг.

Јо̀лтава*, f. Art Reiſeptanne, vasis genus.

Јо̀мужа, f. млијеко на варено, friſch gemelkte Milch, lac recens.

Јо̀мужан, жна, но, von friſch gemelkter Milch, de lacte recenti.

Јо̀рган*, m. eine Art Bettdecke, die gewöhnliche deutſche Bettdecke, straguli genus.

Јорга̀нлук*, m. лице од јоргана, das obere Blatt der Bettdecke, straguli pars media et princeps.

Јо̀рганчић, m. dim. v. јорган.

Јоргова̀н, m. vide јергован.

Јордâм*, m. ſtolzes Gepränge, fastus: „Од њнова великог јордама —

Јордâмити, им, v. impf. ſtolzieren, superbio.

Јордâмљење, n. das Stolzieren, superbia fastus.

Јо̀рдамција*, m. der Stolze, Stolzierende, superbiens.

Јордâн, m. der Fluß Jordan, flumen Jordan.

Јо́ца, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) vide Јоцо.

Јо́цо, m. (Ерц.) hyp. v. Јован.

Јо̀ш (још, јоште), noch, etiam, adhuc.

Јо̀шаница, f. 1) намастир у Србији (близу Јагодине). 2) ријека.

Јошѝк, m. ein Erlenwald, Erlenbuſch, alnetum. Не ће ли и у нашем јошику дренова баштина нарасти.

Јо̀шије, n. (coll.) ein Erlenbuſch, alni.

Јошљà̀к, m. ein Ort, wo junge Erlen ſtehen, alnetum.

Јо̀шт, Јо̀ште, Јо̀штер, } vide још.

Ју́ва, f. (у Славонији и у Рватској), die Suppe, jus. cf. чорба.

Ју́г, m. der Südwind, auster, notus.

Ју́гов, ва, во, н. п. снијег, des Südwinds, austri.

Ју́говина, f. das Sirocco-Wetter, Thauwetter, tempestas solvens nivem et glaciem.

Ју́жан, жна, но, (н. п. врнјеме) vide југов.

Јужѐње, n. das Einfallen des Thauwetters, solutio nivium, glaciei.

Ју́жити се, жисе, v. r. impf. н. п. врнјеме, es thaut auf, solvitur nix et glacies.

Јужнӣ, на, но, Thau-, ventus australis.

Ју́ј! vide јаој.

Ју́ла, f. (по Срнјему, по Бачк. и по Бан.), Julchen, Juliola.

Јулâр, m. vide улар.

Јулијана, f. (по Срнјему, по Бачк. и по Бан), Juliana, Juliana.

Ју́лка, f. (по Срнјему, по Бачк. и по Бан.) Julchen, Juliola.

Јунâд, f. (coll.) junge Ochſen oder Kühe, juvenci aut juvencae.

Јунâк, m. der Held, heros.

Јунáков, ва, во, des Helden, hĕrois: Јунакова мајка најприје заплаче.
Јýнац, нца, m. der junge Ochs, Stier, juvencus.
Јунáчење, n. das Tapferthun, virtutis ostentatio.
Јунáчина, f. augm. v. јунак.
Јунáчитисе, имсе, v. r. impf. ſich als Held ſtellen, virtutem ostento.
Јунáчкй, ка, ко, 1) heldenmäßig, heroicus. 2) adv. heroiſch, heroice.
Јунáштво, n. das Heldenthum, der Heroismus, virtus.
Јýне, нета, n. ein junger Ochs oder Kuh, junges Rind, juvencus, aut juvenca.
Јýнећй, ћа, ће, vom јуне, juvenci aut juvencae.
Јýница, f. die junge Kuh, juvenca.
Јýничица, f. dim. v. јуница.
Јýнчић, m. dim. v. јунац.
Јýрве, allerdings, omnino, cf. јамачно. заиста.
Јýрење, n. vide ћерање.
Јýрити, им, vide ћерати.
Јýрйш *, m. der Sturm, impetus.
Јýрица, m. Mannsname, nomen viri.
Јурйшање, n. das Stürmen, oppugnatio.
Јурйшати, ам, v. impf. ſtürmen, impugno.
Јурйшити, им, v. pf. ſtürmen, impetum facio.
Јýрош, m. vide Урош.
Јутáрце, n. dim. v. јутро.
Јýтрења, f. die Mette, sacra matutina (antelucana).
Јýтро, n. 1) der Morgen, mane. 2) der Morgen, das Juchart, jugerum.
Јýтроклéк, m. (in einem muthwilligen Scherz, als Arzney angerathen), der Menſchenkoth, stercus. q. d. der Morgenhock.
А. Боли ме зуб.
Б. Метни мало јутроклека.
А. Шта је то јутроклек?
Б. Зар не знаш шта је јутроклек?
Јутрóс, } heute früh, hodie mane.
Јутрóске, }
Јýтрошњй, ња, ње, von dieſem Morgen, hujus mane.
Јýтрошњица, f. Waſſer von heute früh, aqua hausta hoc mane:
„А моја би мајка јутрошњицу пила—
Јýфка *, f. 1) der ausgewalkte Teig, massa farinacea distenta. 2) eine nudelartige Paſte, die auch über den Winter aufbewahrt werden kann, maccheroni (?) pastillorum genus.
Јучé, geſtern, heri.
Јучéр, } vide јуче.
Јучéра, }
Јучéрањдан, den Tag vorher, pridie ejus diei.
Јучéрањй, ња, ње, } geſtrig, hesternus.
Јучéрашњй, ња, ње, }

К.

Ка, } zu, ad: к мени, к вама (auch
Ка, } bloß мени, вама):
„Како паде сипну књигу пише,
„Те је шаље ка Крушевцу граду —
„Ти отиди ка Врговцу граду —
Кáбале *, f. pl. (у Сријему и у Бачк. по варошима) die Gabalen, Räuke, doli.
Кабáница (и кабаница) *, f. der Mantel, pallium.
Кáбао, бла, m. der Waſſereimer (Kübel?), aqualis, urna.
Кáбаст, та, то, von großem Umfang, late patens: није тешко, али је кабасто.
Каблáр, m. 1) der Küfner, opifex urnarius. 2) планина у Србији.
Каблáрев, ва, во, } des Küfners, urnarii.
Каблáров, ва, во, }
Каблáрскй, ка, ко, 1) der Küfner, urnariorum. 2) adv. wie ein каблар, more urnarii.
Кáблина, f. 1) augm. v. кабао. 2) im Mühlbau eine Einſatzröhre, tubus immissus canali.
Кáблић, m. dim. v. кабао, das Eimerchen, urnula.
Кáблица, f. eine Art кабао für Milch, Käſe, vasis genus lacti aut caseo adservando.
Кáбличица, f. dim. v. каблица.
Кáва *, 1) der Kaffee, coffea. 2) das Kaffehaus, taberna coffearia:
„Одшеташе у каву велику,
„Па сједоше по кави великој —
Кавáд, m. eine Art weiblichen Oberkleids, tunicae muliebris genus.
Кáвал *, m. eine Art kurzer (ſtutzenartiger) Flinte, flintae genus.
Кавáна *, f. vide кава 2.
Кáвга *, f. der Zank, rixa. cf. свађа.
Кавгаџија *, m. der Zänker, rixator:
„У пићу су тешке пијанице,
„А у кавзи љуте кавгаџије —
Кавéз *, m. der Käfig, cavea.
Кавéћй, ћа, ће, Kaffee-, coffeae inserviens (z. B. Löffel, Schale).
Кавéџија *, m. der Kaffeeſieder, caupo coffearius.
Кавéџијин, на, но, des Kaffeeſieders, thermopolae.
Кавéџијица, f. die Kaffeeſiederin, thermopolae uxor.
Кáвжење, n. das Zanken, rixatio.
Кáвжитисе, имсе, v. r. impf. ſich zanken, rixari.

Ка̀д, m. das Räucherwerk, suffimentum.
Ка̀д } 1) wann, quando? 2) da, quando.
Ка̀да } 3) Zeit, Muſſe, da man etwas thun kann: не мам кад.
Ка̀да, f. 1) hyp. v. кадуна. 2) die Wanne, labrum, lacus, vannus.
Ка̀дагод, (Рес. и Срем.) } vide кадгођ.
Ка̀дагођ, (Ерц.) }
Ка̀дар *, дра, ро, fähig, im Stande, potis.
Ка̀дашњи, ња, ње, von wann, von welcher Zeit her, ex quo.
Ка̀дгод, (Рес. и Срем.) } 1) wann immer,
Ка̀дгођ, (Ерц.) } quandocumque. 2) irgendwann, dann und wann, aliquando.
Ка̀де, vide ка̀д.
Кадива *, f. 1) der Sammet, Samt, panni bombycini genus. 2) (кадивица) die Sammetblume, tagetes Linn. cf. кадипа.
Кадѝвица, f. dim. cf. кадива 2.
Ка̀дија *, m. der Kadi (Richter), judex.
Ка̀дијин, на, но, des Kadi, judicis.
Кадѝјница, f. кадијна жена, des Kadi Frau.
Кадѝјнски, ка, ко, 1) der Kadi, judicum. 2) adv. richterlich, judicum more.
Кадѝлук *, m. der Gerichtsbezirk, Gerichtssprengel, dioecesis judicialis.
Кадѝнац, нца, m. der Gerichtsdiener, lictor, viator.
Ка̀дионица, f. die Räucherpfanne, das Rauchfaß, turibulum.
Кадѝпа, f. vide кадива.
Ка̀дити, им, v. impf. räuchern, fumigo.
Кадѝфа, f. (по варошима) vide кадива.
Кадѝфлија, f. m. j. капа, Art Sammtmütze, mitrae genus, cf. кићенка:
„На глави им капе кадифлије —
Ка̀дно, vide ка̀д.
Ка̀днока̀д, } vide каткад.
Ка̀днока̀да, }
Ка̀дуна *, f. die Dame, matrona.
Ка̀дунин, на, но, der Dame, matronae.
Ка̀дуница, f. dim. v. кадуна.
Кадуѝчица *, f vide кадуница.
Ка̀жипу̀т, m. der Zeigefinger, digitus index.
Казаџ *, m. der Posamentirer, Bortenwirker, limbolarius
Ка̀зан *, der Kessel zum Branntweinbrennen, alembum: наградио казан; пече казан; ајдемо на казан.
Казанџија, f. vide испек.
Ка̀зански, ка, ко, м. п. капак, zum Branntweinkessel gehörig, alembarius.
Казанџија *, m. der Kesselschmied, Kesseler, alembarius.
Ка̀занчић, m. dim. v. казан.
Ка̀зати, кажем, v. pf. sagen, dico.
Казивање, n. das Sagen, dictio.

Казѝвати, зујем, v. impf. sagen, dico.
Казимѝр, m. Mannsname, nomen viri.
Казимѝра, f. Frauenname, nomen feminae.
Ка̀зук *, m. vide колац.
Кајџија *, m. der Fährmann, Schiffer, portitor.
Ка̀ик *, m. ein Kahn, etwa 10 Leute fassend, scapha, vide чун.
Кајкчија *, m. vide кајџија.
Кајл * (говоре и кано), ла, ло, zufrieden, bereit, paratus, contentus, cf. ра̀д:
„Томе Раде врло кајл био —
Ка̀ица, f. ein Kopfschmuck von Münzen, ornatus capitis numarius. cf. шарпош.
Ка̀иш *, m. 1) der Riemen, lorum. 2) ein Bret zum Schiffbau, tabula.
Кајшѝсање, n. das Riemenschneiden, Bretterschneiden, dissectio in lora, tabulas.
Кајшѝсати, ам, v. impf. резати на каише, н. п. сланину, in Riemen, Bretter schneiden, disseco in lora, tabulas.
Ка̀ишић, m. dim. v. каиш.
Кајшлије *, m. pl. m. j. опанци, Art Opanken, hypodematis genus.
Кајање, n. 1) das Rächen, ultio. 2) das Bereuen, poenitentia.
Кајаса *, 1) der Gurtriemen, lorum cinguli equarii. 2) der Säbelriemen, lorum acinacis:
„Трипута је опасао пасом,
„А четвртом од сабље кајасом —
Кајати, јем, v. impf. кога, rächen, ulciscor.
Кајатисе, јемсе, v. r. impf. bereuen, poenitet.
Кајгана *, f. eine Art Eyerspeise, ferculum ovorum (?).
Ка̀јда *, f. die Musiknote, modus musicus. Од те кајде не ма ваљде.
Ка̀јмак *, m. vide скоруп.
Ка̀јсер (кајсар) *, m. Karmesinleder, corium coccineum.
Ка̀јсерли (кајсарли) *, adj. indecl. von Karmesinleder, coccineus.
Ка̀јсија *, f. 1) die Aprikose, prunus armeniaca Linn. 2) die Frucht davon, prunum armeniacum, praecoquum.
Ка̀ка, f. Kak (in der Kindersprache), stercus.
Ка̀кав, ква, во, was für ein, qualis; какав такав, so wie er ist, prout est, talis qualis.
Ка̀кавгод, квагод, вогод, } was immer für einer, qualiscumque.
Ка̀кавгођ, квагођ, водођ, }
Ка̀кити, им, v. impf. kaken, caco.
Ка̀кнути, нем, v. pf. kaken, caco:
А. Како је?

Б. Какни па лазни (па ћеш видјети како је).

Ка̀ко, 1) wie, ut? како му драго, wie immer, utcumque; како тако, so wie es ist, prout. 2) wie, sobald, ut primum. 3) seit, seitdem, ex quo.

Ка̀ков, ва, во, vide какав.

Ка̀когод, (Рес. и Срем.) } wie immer,
Ка̀когођ, (Ерц.) } utcumque.

Ка̀коно, m. j. како.

Ка̀котање, n. das Gakſen, clangor.

Ка̀котати, кокћем, v. impf. gakſen, clango.

Калаба̀лук *, m. vide мложина.

Калава̀ћење, n. das Kalfatern, refectio, densatio navis.

Калава̀тити, им, v. impf. m. j. лаћу, kalfatern, reficio, denso.

Кала̀вре, f. pl. eine Art kurzer Hoſen, cf. пеленгаће.

Кала̀ј *, m. vide косиљер.

Кала̀јисање, n. das Verzinnen, inductio stanni.

Кала̀јисати, ишем, v. impf. u. pf. verzinnen, stanno induco.

Кала̀јлија *, f. ein zinnerner Teller, orbis stanneus.

Кала̀јни, на, но, zinnern, stanneus.

Кала̀јџија *, m. 1) der Verzinner, qui obducit stanno. 2) der Hauſirer, institor.

Кала̀м *, m. das Propfreis, surculus. cf. калем.

Кала̀мити, им, v. impf. propfen, insero.

Кала̀мљење, n. das Propfen, insitio.

Кала̀ужење, n. das Wegweiſen, monstratio viae.

Кала̀уз *, m. 1) der Wegweiſer, dux viae. 2) der Unterhändler des Schweinhändlers, procurator suum.

Кала̀узити, им, v. impf. den Weg weiſen, monstro viam.

Кала̀уштина, f. das Geld, die Belohnung für den калауз, pecuniae debitae τῷ калауз.

Ка̀лац, лца, m. das junge Gras, herba recens: пустио коња на калац; und im Scherze von den Türken, wenn ſie im Negligé ſind, пустио гузицу на калац.

Кала̀ш, m. der Taugenichts, Lump, homo nihili.

Кала̀штура, f. ein Schimpfwort vom Hunde, convicium in canem.

Ка̀лдрма *, f. die Heerſtraſſe, gepflaſterte Straſſe, via strata.

Ка̀лдрмити, им, v. impf. pflaſtern, munio, sterno.

Ка̀лдрмљење, n. das Pflaſtern, munitio viae.

Ка̀ле, m. (zutraulich, von калуђер) lieber Mönch, monachulus: оће кале Бога ми!

„Не шће кале зеља брати —

Ка̀лем *, m. 1) die Rohrfeder, calamus. 2) vide мосур. 3) vide калам.

Калѐница, f. (особито доље преко Мораве) eine irdene Schüſſel, lanx fictilis.

Ка̀лина, f. 1) die Rheinweide, ligustrum vulgare Linn. 2) Frauenname, nomen feminae.

Ка̀лити, им, v. impf. н. п. гвожђе, kühlen, refrigero (ferrum).

Кало̀пер, m. die Koſtwurz, balsamita vulgaris Linn.

Ка̀лп *, falſch, unecht, falsus. cf. невaљao.

Калпа̀џија *, m. vide калпакџија.

Ка̀лпак *, m. die Mütze, galerus (wie die Pelzmütze der Ungern).

Калпа̀кџија *, m. der Mützenmacher, galerarius.

Ка̀лпачић, m. dim. v. калпак.

Ка̀луђер, m. der Mönch, monachus.

Калуђ'ра̀к, рка, m. hyp. v. калуђер.

Ка̀луђерење, n. das Einmönchen, immonachatio, consecratio monachi

Ка̀луђерити, им, v. impf. einmönchen, consecro monachum.

Ка̀луђеритисе, имсе, v. r. impf. Mönch werden, consecror monachus.

Ка̀луђерица, f. die Nonne, monialis.

Ка̀луђеричин, на, но, der Nonne, monialis.

Ка̀луђеров, ва, во, des Kalugiers, monachi.

Ка̀луђерскӣ, ка, ко, 1) mönchiſch, monasticus. 2) adv. mönchiſch, monastice.

Ка̀луђ'рство (ка̀луђерство), n. das Mönchthum, res monastica.

Калуђѐрче, чета, n. das Mönchlein, monachiscus.

Калуђѐртина, f. augm. v. калуђер.

Ка̀луп *, m. 1) das Modell, die Form, forma. 2) калуп дувана, ein Pack Rauchtabak, fasciculus nicotianae.

Ка̀лупити, им, v. impf. н. п. дуван, den Rauchtabak preſſen.

Ка̀лупљење, n. das Preſſen des Rauchtabaks.

Ка̀лчине *, f. pl. од сукна као велике чарапе, што се носе у чизмама (у Србији и у Босни), eine Art tuchener Strümpfe (italiäniſch?) tibialium genus.

Ка̀ља, f. eine Art Speiſe, cibi genus.

Ка̀љав, ва, во, mit Koth beſchmutzt, coeno inquinatus.

Ка̀љање, n. das Beſudeln mit Koth, inquinatio coeni.

Ка̀љати, ам, v. impf. mit Koth beſudeln, coeno inquino

Ка̀љење, n. das Kühlen, refrigeratio.

Ка̏љужа, f. die Lache, Pfütze, palus.
Ка̏љужање, n. das Wälzen der Schweine in der Lache, volutatio suum in palude.
Ка̏љужатисе, амсе, v. r. impf. ſich in der Pfütze wälzen, volutor in palude.
Ка̏љун, m. die Galione, navis genus:
„Уватише два каљуна златна —
Ка̏мара, f. vide гомила.
Ка̏мата *, die Zinſe, Intereſſe, fenus:
дао новце на камату.
Ка̏мен, m. der Stein, lapis.
Ка̏мен, на, но, ſteinern, lapideus.
Ка̏менар, m. der Steinmetz, lapicida.
Ка̏менит, та, то, ſteinig, petrosus.
Ка̏менитисе, имсе, v. r. impf. verſteinern, stupefio, saxeus fio.
Ка̏меница, f. један камен, ein einzelner Stein, lapis, saxum.
Ка̏меница, f. тако се зову млога села, као н. п. Каменица у Сријему, у Јадру, у Кључу (код Кладова, ђе данас не ма ниједнога Србљина, него Власи).
Ка̏менчић, m. dim. das Steinchen, lapillus.
Ка̏мењак, m. ein Ort, wo viel Felſen liegen, locus saxosus.
Ка̏мење, n. (coll.) das Geſtein, saxa.
Ка̏мењење, n. das Verſteinern, stupor.
Ка̏мзе *, f. pl. у ножа оно ђе се држи руком, das Meſſerheft, manubrium cultri.
Ка̏мик (понајвише у Ерц.) vide камен: камик ти у срце.
Ка̏мила, f. das Kamel, camelus (κάμηλος).
Камила̏вка, f. die Mönchskappe, cucullus monachi.
Ка̏мичак, чка, m. vide каменчић.
Ка̏миш *, m. das Pfeifenrohr, tubulus fistulae. cf. чибук.
Ка̏мишовина, f. der Schlingbaum, viburnum.
Ка̏мкање, n. das Vorjammern, lamentatio.
Ка̏мкати, ам, v. impf. vorjammern, lamentor.
Камо? wo — hin? quorsum? камо се ти? камо он? камо повци?
Ка̏мџија *, f. die Karbatſche, die Knute, der Kandſchu, scutica, flagellum.
Камџијање, n. das Peitſchen, flagellatio.
Камџијати, ам, v. impf. peitſchen, flagello.
Канабе *, бета, n. vide канапе.
Канаве *, вета, n. der Flaſchenkeller, Flaſchenkorb, sporta ampullaria.
Кана̏п, m. der (Hanf-) faden, Spagat, funiculus cannabinus. cf. дреша, врвца.
Канапе (канабе) *, пета, n. der Sofa, das Kanapee, lectus.
Ка̏нат, m.
„— ђе паде горњи канат црквe —
Кандѝл, m. (ст.) vide кандило:
„Златан кандил од дванаест ока —
Ка̏ндило, n. die Hängelampe (vor der Mutter Gottes), lucerna (lampas) pensilis.
Ка̏нитисе, имсе, v. r. impf. ſich anſchicken, paro me: канио сам се да ти дођем.
Канко̏в, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Tripper, gonorrhoea.
Ка̏но (каоно?), wie, ut, quemadmodum.
Ка̏новци, m. pl. (може се једноме рећи и кановац). По неким селима у Бијоградској нахији имају обичај те говоре готово уза сваку ријеч каном, каном бато. На Врачару 1804 године прозвали су и (Бијограђани и други бећари којекакви) зато кановцима и подсмијевали су им се којешта, и толико пуна мало се нијесу из пушака тукли зато.
Ка̏ном, cf. кановци.
Ка̏нон, m. (ст.) Kanon (Kirchenſitte), canon:
„Ђе Србиње јунак причешћује
„Без канона и без испов'једи —
Ка̏нта, f. Art Waſſergefäſſes mit Handhabe, hydriae genus (e Germania adlatum).
Кантар *, m. die Wage, libra. Кантар кадија (мјера вјера), die Wage ſoll es entſcheiden.
Канта̏рина, f. 1) das Wagegeld, pecunia pro pendendo. 2) augm. v. кантар.
Канта̏рски, ка, ко, n. p. кука, јаје, Wage-, librae.
Канта̏рција *, m. der Wagemeiſter, zygostates.
Канта̏рцијин, на, но, des Wagemeiſters, zygostatae.
Ка̏нура, f. ein Stren (Bund) Baumwollengarn, fasciculus filorum gossypinorum.
Ка̏нути, нем, v. pf. tropfen, decidit stilla.
Канче̏ло, n. ein Stren (Bund) Zwirn, filorum tortorum.
Ка̏нџа *, f. 1) die Kralle (des Adlers), unguis. 2) der Haken, harpago (auf Schiffen), cf. чакља.
Ка̏нџија *, f. vide камџија.
Канџијање, n. vide камџијање.
Канџијати, ам, vide камџијати.
Кањерисање, n. das Vorſingen, praecentus.
Кањерисати, рисем, v. impf. (по намастирима, особито у Србији) vorſingen, praecino (vom Novizen, der in Bücherarmen Kirchen den Octoich u. a. von einer Seite der Sänger auf die andere überträgt, und zugleich den Sängern vorſingt).

Као, wie, quemadmodum.
Као, кала, m. vide блато, глиб.
Каон, на, но, vide каљав.
Каоно, wie, sicut.
Кап, f. der Tropfen, stilla.
Капа, f. die Kappe, Mütze, cappa (?), cucullus.
Капак *, пка, m. vide заклопац.
Капамаџија *, m. der Deckenmacher, opifex stragulorum.
Капање, n. das Tröpfeln, stillatio.
Капара, f. (ital. caparra), das Angeld, arrha.
Капарисати, ришем, v. pf. verangelden, arrha firmo.
Капати, пљем, v. impf. tröpfeln, stillo.
Капетан, m. der Hauptmann, Feldhauptmann, tribunus, dux.
Капетанија, f. das Kommando, imperium und manus: изгубио капетанију; дошао с капетанијом.
Капетаница, f. die Frau des Feldhauptmanns, uxor ducis.
Капетаничин, на, но, der капетаница, uxoris belli ducis.
Капетанов, ва, во, des Feldhauptmanns, ducis.
Капетановац, вца, m. einer von des Hauptmanns Leuten, homo ducis.
Капетански, ка, ко, 1) н. п. плата, Feldhauptmanns-Sold, ducis und ducum. 2) adv. wie ein Feldhauptmann, more ducis aut ducum.
Капетанство, n. die Feldhauptmannschaft, imperium.
Капетина, f. augm. v. капа.
Капија *, f. das Thor, porta. cf. врата.
Капак, m. der Theil des Kopfs, den die (türkische Fez-) Mütze bedeckt, pars capitis, cui insidet mitra.
Капица, f. dim. v. капа.
Капиџија *, m. der Thorwächter, janitor.
Капичик *, m. dim. v. капија.
Каплар, m. der Korporal, decurio.
Капларија, f. die Korporalschaft, imperium und manus decurionis.
Капларов, ва, во, des Korporals, decurionis.
Капларовица, f. die Korporalin, uxor decurionis.
Капларчић, m. dim. v. каплар.
Капља, f. vide кап.
Капљица, f. dim. das Tröpfchen, stillula.
Капурина, f. vide капетина.
Капут, m. der Kaput (österr.), Kapot, genus togae.
Капца, f. dim. v. кап.
Кар, m. 1) das Ausschelten, increpatio: кар је Божји дар, али је мука кад бију па не даду плакати. 2) * vide брига, Sorge, cura.
Карабе, f. pl. vide карабље.
Карабице, f. pl. dim. v. карабе.
Карабље, f. pl. 1) eine Art Hirtenflöte, fistulae genus. 2) на гадљима, das Flötenstück am Dudelsack, fistula utriculi.
Карабљице, f. pl. dim. v. карабље.
Карабогданска, f. die Moldau, Moldavia:
„Дмитар узе земљу Карамлашку,
„Карамлашку и Карабогданску —
Карабида, f. Frauenname, nomen feminae.
Карамфиље, n. die Nelke, dianthus caryophyllus Linn.
Карамла *, влаа, m. der Walache aus der Walachey, Valachus proprie e terra Valachiae.
Карамланија, f. die Walachin, mulier valacha.
Карамлашка, f. die Walachey, Valachia.
Карамлашки, ка, ко, 1) walachisch, valachus. 2) adv. walachisch, valachice.
Каракоса, f. die Schwarzhaarige, puella nigris capillis, cf. црнокоса.
Караманка, f. eine Art Birn, piri genus.
Каран, m. Mannsname, nomen viri.
Карановац, вца, (или Карановци pl.), m. Stadt in Serbien (на десном брijегу Мораве, према ушћу Ибра у Мораву).
Карановачки, ка, ко, von Карановац. Карановчанин (Каранфчанин), човек из Карановца.
Каранфил *, m. vide каранфиље.
Карање, n. das Ausschelten, objurgatio.
Карати, ам, v. impf. ausschelten, objurgo.
Каратисе, амсе, v, r. impf. einander schelten, objurgare se invicem.
Караула *, f. der Wachthurm, specula, turris excubitoria.
Караш, m. eine Art Fisch, piscis genus.
Карашчић, m. dim. v. караш.
Карван *, m. die Karawane, commeatus, comitatus.
Карет *, m. die Strafe beim prsten-Spiel, mulcta (poena) in ludo annuli.
Каретити, им, v. impf. im prsten-Spiel strafen, mulco in ludo annuli.
Каређење, n. das Strafen im prsten-Spiel, multatio in ludo annuli.
Карика, f. der Reif, Ring, der das Rohr der Flinte an den Schaft befestigt, orbis. cf. навта,
Карикача, f. vide кариклија.
Кариклија, f. eine Art runde Mütze der Herzegowiner, galerus hercegovinensium.
Карли *, adj. indecl. bekümmert, solicitus, vide брижан.
Карлица, f. eine Art Trogschüssel, alveus.

Карлѝчица, dim. v. карлица.
Кáрловац, вца, m. Karlſtadt, Carlostadium. cf. Карловци.
Кáрловачкӣ, ка, ко, 1) Karlowitzer, Carlovicensis. 2) Karlſtädter, Carlostadiensis.
Кáрловкиња, f. 1) Karlowitzerin, Carlovicensis mulier:
„А што су ми Карловкиње
беле румене —
2) die Karlſtädterin, Carlostadiensis mulier.
Кáрловци, ваца, m. pl. 1) Karlowitz (in Syrien), Carlovicium. 2) (горњи) vide Карловац.
Кáрловчанин, m. 1) Karlowitzer, homo Carlovicensis. 2) Karlſtädter, Carlostadiensis.
Кáрта, f. die Spielkarte, charta lusoria.
Кáртање, n. das Kartenſpiel, lusus chartarum.
Картáр, m. der Kartenſpieler, lusor chartarius.
Кáртара, f. die Kartenaufſchlägerin, vetula e chartis lusoriis vaticinans.
Кáртатисе, амсе, v. r. impf. Karten ſpielen, ludo chartis.
Картáш, m. vide картар.
Карчýн, m. (у Срнјему, у Бачкој и у Бан.) der Baumwollenzeug, (Cattun, öſterr. gemein: Karton) textum xylinum.
Кáруце, f. pl. (v. Ital. carozza) der Wagen, die Kutſche, rheda.
Кáручице, f. pl. dim. v. каруце.
Каручнӣ, на, но, n. p. коњи, Kutſch-rhedarius.
Кáс, m. der Trab, gradus tolutilis.
Касáба*, f. мала варошица, ein Flecken, Marktflecken, oppidulum, vicus.
Кáсало, m. Traber, gradiens tolutim.
Кáсалов, ва, во, des касало, z. B. код касалове куће, ſchickt man jemand (in April), wenn man ihn durch vergebliche Gänge foppen will.
Касáње, n. das Traben, gradus tolutilis.
Кáсапин*, m. vide месар. Нови касапи под реп коњу.
Кáсапити, им, v. impf. сјећи месо, Fleiſch aushauen, lanius sum.
Кáсапљење, n. das Fleiſchhauen, ars lanii.
Кáсапница, f. vide месарница.
Кáсапски, ка, ко, vide месарски.
Кáсати, ам, v. impf. traben, tolutim incedo.
Каскáње, n. dim. v. касање.
Кáскати, ам, v. dim. v. касати.
Кáснити, им, (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) vide доцнити.

Кáсно, (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) vide доцкан.
Кастрóла, f. die Caſſerole (Kaſtrole) sartago manubriata.
Кáт*, m. 1) das Stockwerk, contignatio: кућа на два ката. cf. бој, таван. 2) eine Reihe Schnüre am Kleide: удри три ката гајтана.
Кáтана*, m. der Huſar, miles eques.
Кáтанац, нца, m. 1) das Anhängeſchloß, (franz. le cadenas) reseda sera apposita. 2) das Gelb-kraut, luteola Linn.
Кáтанскӣ, ка, ко, 1) huſariſch, equestris 2) adv. huſariſch, more equitis.
Катáрка*, f. der Maſtkorb, malus.
Кáтил*, m. vide кревет.
Кáткад, dann und wann, subinde.
Кáтран*, m. der Kienruß, fuligo pinea.
Катранúца, f. das Gefäß für die Wagenſchmiere, vas in quo axungia asservatur.
Кукýнак, нка, m. das Knabenkraut, orchis satyrium.
Кáук, m. 1) der Laut des Truthahns, galli indici sonus. 2)* vide чалма.
Кáукање, n. das Schreyen der Truthenne, vox gallinae indicae.
Кáукати, укам, v. impf. den Laut des
Кáукнути, нем, v. pf. Truthahns von ſich geben, edo sonum galli indici.
Кáурин*, m. der Ungläubige, incredulus.
Кáурма*, f. vide дроб.
Кáурскá, f. das Land der Ungläubigen, terra incredulorum (Ungern und Deutſchland).
Кáурскӣ, ка, ко, 1) ungläubiſch, incredulorum. 2) adv. nach Art der Ungläubigen, more incredulorum.
Кáфа, f. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан. по варошима) vide кава.
Кафáна, f. vide кавана.
Кáфтан*, m. der Kaftan, tunicae seu togae genus, caftanus?
Кáца, f. die Kufe, Wanne, labrum.
Кацкáње, n. das Tröpfeln, (abfallen des Gewinns) beim Kleinhandel, lucelli adventus.
Кáцкати, ка, v. impf. tröpfeln, lucellum venit: кацка пара.
Качáмак, m. (у Банату говоре и куља) der Kukurutzbrey, Polenta von Mais, polenta e zea mais Linn.
Качáник, m.
„У Кисури испод Качаника —
„Оста Муса увр Качаника —
Кáчар, m. der Faßbinder, vietor.
Кáчара, f. зграда ће стоје каце, die Hütte, wo die Fäſſer mit Pflaumen ſtehen, tugurium ad labra.
Качáрев, ва, во, des Faßbinders, vie-
Качáров, ва, во, toris.
Кáчица, dim. v. каца.

Ка̀чић, ћа, ће, н. п. обруч, Faß-, Wanne-, labrorum.

Качка̂ње, n. das Flüſſigtreten des Kothes, conculcatio luti.

Ка̀чкати, ам, v. impf. den Koth zerwaten, conculco lutum.

Ка̀ша, f. 1) der Brey (öſterr. Prein), die Grütze, alica. 2) hyp. v. кашика.

Ка̀ша, f. кад се штогођ врло раскува, или се измијеша тако, да се не зна шта је, der Brey, puls: начинило се као каша.

Кашага̀ја *, f. der Striegel, strigilis.

Ка̀шаљ, шља, m. der Huſten, tussis.

Ка̀шика*, f. der Löffel, cochlear, ligula. cf. жлица.

Ка̀шилук*, m. der Stahl (an der Flinte) chalybs sclopi.

Ка̀шичар, m. ein Löffelmacher, cochlearius. у Србији највише цигани Влашки граде кашике (вретена, корита и карлице), и носе по селима, од куће до куће, те продају и дају за брашно.

Кашичара, f. m. j, воденица (поточара), што јој коло стоји усправо; а пера су у таковог кола као кашике, eine Bachmühle mit aufrechten Rädern, molae parvae genus.

Ка̀шичарев, ва, во, vide кашичаров.

Ка̀шичарка, f. (Влашка циганка) eine Löffelmacherin, cohlearia.

Ка̀шичаров, ва, во, des Löfflers, cochlearii.

Ка̀шичица, f. dim. das Löffelchen, ligula.

Кашкѐт, m. das Casquet, galeae genus:

„Код ћесара обршпери бише
„И носише од злата кашкете —

Кашљу̂ње, n. das Huſten, tussitio.

Ка̀шљати, љем, v. impf. huſten, tussio.

Ка̀шљив, ва, во, den Huſten habend, tussi laborans.

Каштар, тра, ро, н. п. вино, herb, ſauer, acerbus.

Ка̀што, zuweilen, subinde.

Кра̀ка, f. vide кука.

Ква̀р, m. die Beſchädigung, damnum.

Ква̀ран, рна, но, verdorben, corruptus.

Ква̀рење, n. das Beſchädigen, Verderben, corruptio.

Ква̀рити, v. impf. verderben, corrumpo.

Ква̂с, m. 1) der Sauerteig, fermentum. 2) ſaure Milch womit man die friſche ſäuert, fermentum. 3) пиварски квасац, die Bierhefen, fermentum.

Ква̀сити, им, v. impf. netzen, humecto.

Ква̀шеница, f. Brotſchnitten in Eyern und Schmalz, cibi genus.

Квашѐње, n. das Netzen, humectatio.

Квѐка, f. das Wehgeſchrey (des jungen Haſen), gemitus (lepusculi).

Квѐкнути, нем, v. pf. квек-ſchreyen (wie ein junger Haſe) ingemisco ut lepusculus.

Квѐчање, n. das Wehſchreyen (des jungen Haſen), gemitus lepusculi.

Квѐчати, чим, v. impf. квек-ſchreyen, gemo ut lepusculus.

Квоцање, n. das Glucken der (Gluck-) Henne, glocitio.

Квоцати, вочем, v. impf. glucken, gluckſen, glocio.

Квочка, f. 1) die Gluckhenne, gallina glociens. 2) bei dem Doppel-Rabosch die Hälfte, die der Gläubiger behält, (die andre heißt пиле: alſo Henne und Hühnlein) pars major bacilli numeris notati (рабош dicti).

Квочѐтина, f. augm. v. квочка.

Кврга, f. der Auswuchs, excrescens gibber.

Кврка, f. das Knurren, stridor (der Katze).

Квркнути, нем, v. pf. knurren, immurmuro (sicut felis).

Кврчање, n. das Knurren der Katze, murmuratio.

Кврчати, чим, v. impf. knurren, murmuro.

Кѐба, f. (понајвише у Бачкој) ein kleines Taſchenmeſſer; cultellus plicatilis. Потпре као кебу иза појаса.

Кѐбица, f. dim. v. кеба.

Кевта̂ње, das Befzen der Jagdhunde, allatratio canis venatici.

Кѐвтати, вћем, v. impf. befzen wie ein Spürhund, latro ut canis sagax.

Кѐкавац, вца, m. der Kroate (Windiſche), der как (ſtatt шта) ſpricht, slavus Croata, qui как dicit (pro шта).

Кѐњача, f. маст што се увати на главчини, или на осовини, die Wagenſchmiere, die zwiſchen der Achſe und der Nabe ſichtbar wird, axungia apparens ex parte utraque rotae.

Кепѐц, m. der Zwerg, nanus, cf. мањо, мањеница, спармали.

Кѐр, m. der Spürhund, canis sagax.

Кѐра, f. hyp. v. кер.

Кѐрица, f. dim. v. кера.

Кѐрка (Крка?) f. намастир у Далмацији.

Кѐров, ва, во, des Spürhunds, sagacis canis.

Керовѐљ, ља, ље, н. п. праг, der Spürhunde, canum sagacium.

Кѐруша, f. die Spürhündinn, canis sagax femina.

Кѐрушин, на, но, der Spürhündinn, canis sagacis.

Ке́рче, чета, n. das Spürhündchen, catulus sagax.

Кѐса*, f. 1) der Beutel, crumena. 1) sacculus. 2) der Beutel als bestimmte Zahl, (500 Piaster), crumena, sacculus continens 500 piastros.

Кѐсера, f. eine Art Fisch, piscis genus.

Кѐсежица, f. dim. v. кесера.

Кѐсер*, m. eine Art Zimmeraxt, asciae genus, dolabra. 2) (scherzweise) der Bart, barba.

Кесѐтина, augm. v. кеса.

Кесе́ција*, m. ein türkischer Straßenräuber zu Pferde, latro turcicus equo vectus.

Кѐсим*, m. 1) eine Bauschsumme, aversio: Влашка плаћа Турскоме цару кесим, m. j. плаћа осјеком. 2) Miethe für den Fruchtgenuß, aversio pro usufructu, die meist in einem Theile der Frucht selbst besteht: дао краве под кесим.

Ке́сити, им, v. impf. m. j. зубе, die Zähne weisen, ostendo dentes, ringor.

Ке́ситисе, имсе, v. r. impf. lachen und die Zähne weisen, ringor.

Кѐсица, f. dim. das Beutelchen, marsupiolum.

Кестен, m. die Kastanie (österr. die Keste), Baum und Frucht, castanea.

Кестѐњак, m. der Kastanienwald (Kestenwald), castanetum.

Кестѐње, n. (coll.) die Kastanien, castaneae.

Кесу́рина, f. vide кесетина.

Кетеуш, eine Art serbischen Tanzes, choreae serbicae genus.

Кец, m. das As in den Karten, monas (chartarum lusoriarum).

Кец! } interj. Laut, um die Ziegen zu
Кеца! } treiben, sonus agentis capras.

Кецање, n. das Ketzrufen, vox ketz.

Кецати, ам, v. impf. кец rufen, dico ketz.

Кецеља, f. die Schürze (das Vortuch) der Frauen, praecingulum.

Кецељица, f. dim. v. кецеља.

Кецкање, n. dim. v. кецање.

Кецкати, ам, v. dim. v. кецати.

Кецнути, нем, v. pf. (die Ziege) mit dem Ausdrucke кец vertreiben, fortketzen, abigo capellam.

Кечење, n. das Aufpassen, (z. B. im Ballspiel), captatio.

Кечка (кечига), f. vide ноставица.

Кечити, им, v. impf. aufpassen (im Ballspiel), capto (pilam).

Кешке*, кета, n. eine Speise von Weizen und Fleisch, cibi genus (solemnioris).

Кѝван, вна, но, на кога, der etwas wider einen auf dem Herzen hat, iratus alicui.

Кидање, n. 1) das Entzweyreißen, ruptio. 2) das Ausmisten, purgatio stabuli.

Кидати, ам, v. impf. 1) reißen, rumpo. 2) ausmisten, purgo stabulum.

Кидисати, ишем, v. pf. gewaltsame Hand anlegen, vim infero: оће сам себи да кидише.

Кидљив, ва, во, n. p. пређа, was gern reißt, quod facile rumpitur.

Кија Осјеклија, m. (cm.)

„Ухенерао Кија Осјеклија
„Он отиде шеер' Бајној луци. —

Кијавица, f. das Nießen, sternutatio.

Кијак, m. der Knüttel, fustis.

Кија́мет*, m. der Sturm (eig. u. fig.), der Welt Ende, mundi interitus: куда ћеш ти на том кијамету? као у очи кијамета.

Кијање, n. das Nießen, sternutatio.

Кијати, ам, v. impf. nießen, sternuto.

Кијача, f. vide кијак.

Кијачић, m. dim. v. кијак.

Кијачица, f. dim. v. кијача.

Кија́чки, adv. wie mit einem Knittel, seu fuste: ударио га пушком кијачки (mit dem Kolben).

Кика*, f. der Zopf, cauda (capillorum); ријетко се чује у простом говору, него у приповијеткама и у пјесмама, n. n. Спопаде га за кику — Чича се обрће, кика се омиче —

„Ајдук чешља кику у буквику,
„Са својом се киком разговара:
„Кико моја! ће ћеш ја опадњути? —

Кикање, n. das Ziehen beim Zopfe.

Кикатисе, амсе, v. r. impf. вући се с ким за кику, sich bei dem Zopfe nehmen.

Кикинда, f. Stadt im Banat.

Кикош, f. vide кокош. Приповиједају да се некаква Српкиња потурчила у суботу, а у нећељу вићела свога оца ће носи кокош да прода, па му рекла: „пошто Влаше кикош?" (auch als Sprüchwort).

Кила, f. 1) der Auswuchs an einem Baume, tuber. Намећесе као кила на грбаво дрво. 2) der Bruch im Unterleibe, hernia. 3) ein Getreidemaß, mensurae genus.

Килав, ва, во, der einen Bruch hat, herniosus. Сви су болесни, осим килавога браје.

Килавити, им, v. impf. кога, einem (durch Anstrengung) einen Bruch verursachen, concilio herniam.

Килављење, n. das Verursachen eines Bruchs, conciliatio herniae.

Кинђурење, n. das Aufputzen, exornatio.

Кинђу́ритисе, имсе, v. impf. ſich pu-ßen, comor, cf. кититисе.
Ки́нути, нем, v. pf. nießen, sternuto.
Ки́нутисе, немсе, v. r. pf. ſich fortpa-ſchen amoliri sese: кини ми се с очију.
Кињење, n. das Plaſchen, excruciatio.
Ки́њити, им, v. impf. мучити кога, plaſchen, excrucio.
Ки́п, m. die Bildſäule, signum, statua.
Ки́пење, n. (Рес.) vide кипљење.
Ки́пети, пи (Рес.) } vide кипљети.
Ки́пити, пи (Срем.) }
Ки́пљење, n. das Ueberlaufen des ſieden-den Waſſers, redundatio.
Ки́пљети, пи, v. impf. (Ерц.) überlau-fen, redundo.
Кира́џија (кирајџија) *, f. der Miethwoh-ner, Miethmann, inquilinus.
Кирија, f. 1) die Miethe, merces conducti. 2) die Fracht, vectura, merces vecturae; тражи кирије, er ſucht was (Schläge), quaerit malum; аратос ти кирије, ci-ђи ми с кола.
Кирџија*, der Saumer, vector clitel-larius:
„Кирџија! камо ти кирија? —
„У анције и у меанције.
Кирџијски, ка, ко, } 1) Fracht-, ve-
Кирџијски, ка, ко, } cturarius. 2) adv. nach Art des Saumfrachters, more vecturarii.
Кисање, n. das Anſchicken zum Weinen murmur ad fletum vergens.
Кисати, ам, v. impf. (österr. raunzen) ſich zum Weinen anſchicken, os ad fle-tum diduco.
Киселина, f. die Säure, acor, aciditas.
Кисе́лити, им, v. impf. 1) ſäuern, aci-dum reddo. 2) опанке, einweichen, macero.
Киселица, f. 1) der Sauerampfer, ru-mex acetosa Linn. 2) ſaure Suppe, jus acidum: киселица од расола или од оцта; или трична киселица, што обично у Србији праде:
„Терај куме логова
„Преко тога корова;
„Далеко је Митровица
„Оладисе киселица.
Кисе́љак, m. vide киселица 1.
Кисе́љење, n. 1) das Säuern, fermen-tatio. 2) das Einweichen, maceratio.
Ки́сео, села, ло, ſauer, acidus.
Ки́ситн, кисн, v. impf. ſäuerlich ſchme-cken, subacidulus sum.
Ки́снути, нем, v. impf. 1) ſauer wer-den, acesco. Кисни не мисли, стигло ме до врата (закиселила жена у соби (или у мљечару) лонац млије-ка, па га покрила и повезала тор-бом да се (у топлини) прије уки-сели. Кад то све сврши, онда ре-че: „Кисни не мисли, стигло ме до врата" (т. ј. да се млијеко уки-сели, док она буде до врата), па се обрне к вратима, а лонац и млијеко (по земљи) за њом; зашто је неотице била запела ногом за упрту од торбе). 2) vom Regen be-neßt werden, pluvia madesco.
Ки́т, ки́т! } interj. ruft man den Läm-
Ки́т лу́ч! } mern zu, indem man ſie von den Müttern abtreibt, vox sepa-rantis ad tempus agnos a matribus.
Ки́та, f. 1) der Strauß, Buſchen, ser-tum; (стн.) кита и сватови, т. ј. кићени сватови, wie im Virgil arma virumque — 2) die Quaſte, cirrus, fim-bria. 3) ки́та und ки́та, das männ-liche Glied der Kinder. 4) Frauenname, nomen feminae.
Ки́таст, та, то, vide китнаст.
Ки́тина, f. die Schneebuſchen auf den Bäumen nach friſchgefallenem Schnee, nives in arboribus: китина у планини, не може се ништа сјећи.
Ки́тити, им, v. impf. zieren, ſchmü-cken, exorno.
Ки́тица, f. dim. v. кита.
Ки́ткање, n. das Kit- rufen, abactio voce кит.
Ки́ткати, ам, v. impf. kit, kit ſagen, dico кит!
Ки́тнаст, та, то, buſchig, densus, n. p. босиљак.
Ки́тор, m. ein großer Wald in der Ma-tſchwa, zwiſchen der Drina und der Feſtung Шабац:
„Погуби га попе Смиљанићу
„У Китогу лугу зеленоме —
„Китог проћи и у Шабац доћи —
Кићени сватови, m. pl. (стн.) das ſie-bende Epitheton der Hochzeitgäſte. cf. китити:
„Дигошесе кићени сватови —
„Повикаше кићени чаушн —
Кићёнка, f. т. ј. капа, eine Art Mütze mit langen Quaſten (ките), tiarae genus, dergleichen beſonders die ајдуци tragen.
Кићёње, n. das Schmücken, ornatio.
Ки́чица, f. die Krone am Pferdefuß, corona.
Ки́чма, f. vide леђа.
Ки́чменица, f. } der Rückgrat, spina
Ки́чмењача, f. } dorsi.
Ки́ша, f. der Regen, pluvia.
Ки́ша, f. њуша, сурла, der Rüſſel, ro-strum suis.
Ки́шан, шна, но, vide кишовит.
Ки́шица, f. dim. v. киша.
Ки́шни, на, но, н. п. вода, Regen-waſſer, pluvius.
Кишовит, та, то, н. п. година, rega neriſch, pluviosus.

Кла̀да, f. der Klotz, Block, trabs, truncus.
Кла̀де, f. pl. der Block, codex, carcer: метнули га у кладе.
Кла̀де, fließt langsam und dick (wie Honig, Roth), fluit lente: кладе гној из ране, мозак из главе.
Кла̀денац, нца, m. (cm.) vide студенац:
„Моје чарне очи
два бистра кладенца —
„Кад дођоше на воду кладенац —
Кладѐтина, f. augm. v. клада.
Кла̀дитисе, имсе, v. r. impf. wetten, pignore certo.
Кла̀дић, m. } dim. v. клада.
Кла̀дица, f. }
Кла̀дња, f. ein Garbenschober, meta mergitum.
Кла̀дово (Турск. Фетислам), n. Stadt und Festung an der Donau, östlich von Orschowa. Einen Kanonenschuß östlicher sind die Ruinen der Brücke Trajans. cf. кључ.
Кла̀довски, ка, ко, Kladower.
Кладу̀рина, f. vide кладетина.
Кладу̀ша, f. варош у Далмацији (?):
„Сад сам пош'о у кршну Кладушу,
„Да ја просим Мујину Ајкуну —
Клађѐње, n. das Wetten, contentio (pignore).
Кламѝпање, n. das Wackeln, nutatio; agitatio.
Кламѝпати, мпкем, v. impf. 1) wackeln, nuto. 2) wackeln, agito.
Кла̀нац, нца, m. 1) der Engpaß, angusta via:
„Од куда су кланци по најтјешњи —
„Да уводи кланце и богазе —
2) Koth, lutum: кланац до колена.
Клањање, n. 1) das Verneigen, inclinatio. 2) das Beten (von Türken), oratio.
Клањати, ам, v. impf. н. п. подне, акшам, икиндију, beten (von den türkischen Serben), oro:
„Турски клањам, СрпскиБога молим—
Клањатисе, амсе, v. r. impf. sich verneigen, inclinor.
Клање, n. das Schlachten, mactatio.
Клапити, пм, v. impf. traben, eo aegre: цијели дан клапио пјешице.
Клапитисе, писе, v. r. impf. пјенушитисе, schäumen, spumo. Клапило се, не клапило, јешћу ти, плапио сам ти (сапун мјесто сира).
Клас, m. die Aehre, spica.
Кла̀сак, ска, m. hyp. v. клас.
Класање, n. das Aufschießen der Aehren, spicarum emissio.
Кла̀сати, са, v. impf. in Aehren schießen, spicas emitto, spicor.
Кла̀сић, m. dim. v. клас.
Кла̀сје, n. (coll.) die Aehren, spicae.
Класобѐр, m. der Aehrenleser, Nachstoppeler, spicilegus (?):
„Једна кита класоберу,
„Друга кита постатнику —
„У нашега класобера
„Свилен' кита над очима —
Кла̀ти, колем, v. impf. 1) stechen, pungo. 2) abstechen, schlachten, macto. У Србији и данас само мушкарци колу марву и живину, а жене ни пошто: зашто кажу да је оно мрцино, што жена закоље; или ако се догоди да оће каково живинче да се омрцини, а не ма никакова мушкарца да га прикоље, онда жена (не ће свака, него ћекоја мушкобана) узме сони шучак те метне себи међу ноге, па онако с тучком коље.
Кла̀тисе, колемсе, v. r. impf. 1) beißen, bissig seyn, mordeo. 2) raufen, rixor.
Кла̀шње, n. vide јединица 2.
Клѐкнути, нем, vide клећи.
Клѐмпав, ва, во, mit hängenden Ohren, auribus pendentibus.
Клѐмпе, пета, n. das hängende Ohr, auris pendens; daher das Sprichwort: Одбија к'рцу клемпета, von inhaltleeren Reden, Drohungen.
Клѐмпо, m. der hängende Ohren hat, qui habet aures pendentes.
Клѐн, m. 1) der Feldahorn, acer campestre Linn. 2) eine Art Flußfisch, piscis genus.
Кленѝк, m. der Ahornwald, aceretum.
Клѐнић, m. dim. v. клен.
Клѐнов, ва, во, von Feldahorn, ex acere campestri.
Клѐновац, вца, m. кленов штап.
Клѐновача, f. кленова батина.
Клѐновина, f. Holz von Feldahorn, lignum aceris campestris.
Клѐнчић, m. dim. v. клен 2.
Клѐње, n. (Рес. и Срем.) vide кријење.
Клѐње, n. (Рес. и Срем.) vide Кријење.
Клѐпало, n. das Läutebret, die Bretglocke (in den serbischen Klöstern), tabula campanae loco.
Клепа̀ње, n. 1) das Schlagen an das Läutebret, pulsatio tabulae. 2) das Dengeln, acutio (pulsando).
Клепати, пљем, v. impf. 1) ударати у клепало, an das клепало schlagen, pulsare tabulam. 2) мотику, dengeln, pulsando exacuo.
Клепѐт, n. 1) das Getön der Kuhglocken, crepitaculorum sonus. 2) das Getös (der Pantoffel), sonitus:
„Сшаде блеџеш месшва и папуча —

Клепе̏тање, n. das Schallen der Kuhglocke, sonitus crepitaculi.
Клепе̏тати, пе̏кем, v. impf. ſchallen, sono.
Клепе̏туша, f. } die Kuhglocke, tintinnabulum.
Кле̏пка, f, }
Кле̏пнути, нем, v. pf. klirrend ſchlagen, sonitum edo pulsando: клепнули се сабљама два, трипут.
Кле̏пчица, f. dim. v. клепка.
Кле̏т, та, то, der Schelm (ſcherzweiſe); (öſterr. verflixt), albae gallinae filius: не ће, клет, ни зашто да се привати; каква је, клета, ие може је се човек нагледати;
„На ногама гаће шаровите,
„Какве су јој клете искићене —
Кле̏тва, f. der Fluch, exsecratio.
Кле̏твени, на, но, н. п. књига, Fluch enthaltend, exsecratorius; daher ein Fluchbrief des Patriarchen, u. dgl. gegen ſuſpendirte Prieſter, und Interdikt an eine Gemeinde.
Кле̏ти, кунем, v. impf. fluchen, exsecror.
Кле̏тисе, кунемсе, v. r. impf. ſchwören, juro.
Кле̏ћи (говорисе и клекнути), клекнем, v. pf. niederknien, in genua procido.
Клецање, n. das Wanken der Füße (vor Schwäche), vacillatio pedum.
Кле̏цати, ам, v. impf. wanken (von den Füßen), vacillo: клецају ми ноге.
Кле̏чан, на, но, (у Сријему) н. п. кецеља, Art Weberey, intextus, intertextus:
„За свилене мараме,
„За клечане кецеље —
Кле̏чање, n. das Knien, flexio genuum.
Клечати, чим, v. impf. knien, nitor genibus.
Кле̏чка, f. рачвасто и пробушено дрво, што се клином затвори говечету (у Сријему и кључету) око предње ноге, да не може далеко отићи, eine Art Fußkloß für weidendes Vieh, compedis genus pro armento.
Кле̏шта, n. pl. } (Рес. и Срем.) vide
Кле̏ште, f. pl. } клијешта.
Кле̏штевица, f. (Рес. и Срем.) vide Клијештевица.
Клизав, ва, во, н. п. пут, ſchlüpfrig, lubricus.
Клизавица, f. ſchlüpfrig zu gehen, lubrica via.
Клизак, ска, ко, vide клизав.
Клизање, n. das Gleiten, lubricus incessus.
Клизаписе, амсе, v. r. impf. gleiten, labor: клизају се ноге.
Кли̏зити, зи, v. impf. gleiten, labor.
Клијање, n. das Keimen, germinatio.
Клијати, ја, v. impf. keimen, germino.
Клијење, n. (coll. Ерц.) der Ahornwald, acereṭum.
Клијење, n. (Ерц.) село у Мачви:
„У Клијење село долећеше —
Клијет, f. (у Ерц.) eine Kammer, cella. Клијет у Србији на неким мјестима (као н. п. по Јадру и по Поцерини) зову ајат или вајат, а на неким мјестима (као н. п. по Морави) стасина и нижина. У Србији коликогођ има у кући ожењени људи, толико има око куће вајата, те сваки човек у свом вајату спава (без ватре и љети и зими: зашто се у вајатима не ложи ватра) са својом женом, и држи своје алине и остало којешта. У ђекојим се вајатима држи вино, ракија, сир, масло, скоруп, мед, и остале домаће ствари.
Клијешта, n. pl. } (Ерц.) die Zange,
Клијеште, f. pl. } forceps.
Клијештевица, f. (Ерц.) Berg in Serbien (in der Шумадија).
Кликнути, нем, vide клиći.
Кликтање, n. das Hacken des Spechts, das Rufen der Vile, sonus pici, vilae (dryadis).
Кликтати, кћем, v. impf. викати као жуња: кли, кли, кли; den Ton des Bauthackers, oder den Vilen von ſich geben, edo sonum pici, vel dryadis vocantis.
Клило, n. ein (tragbares) Miſtbet, zu Gurken, Melonen, areae stercorariae genus. Метнесе у какво коритo, или у што друго, ђубрета и земље; у оно ђубре мећнесе сјеме (лубенично, или од краставаца) те прокија и никне, па се послије (кад се већ не боје слане) расађује.
Климање, n. das Wackeln (z. B. mit dem Kopfe), nutatio capitis.
Климати, ам, v. impf. wackeln (mit dem Kopfe), nuto.
Климе̏нта, m. der Clementiner (albaniſche Anſiedler in Slavonien), Clementius. cf. Цимирота.
Климента̏шица, f. die Clementinerin Clementina.
Клин, m. 1) der Nagel, clavus. 2) der Keil, cuneus. 3) клин у кошуље, der Einſatz bei den Näterinnen, cuneus (?) indusii. 4) клини, der Hodenbruch (bei den Kindern), oscheocele. Млога ђеца имају клине, па у ђекоји прођу, а у ђекоји остану и послије буду килави.
Кли̏нац, нца, m. der Nagel, clavus.

Клѝнчић, m. dim. v. клин.

Клинчо́рба, f. die Nagelſuppe der Anekdote, jusculum claveum (?). Приповиједају да је дошао солдат баби у кућу, и искао да му да штогођ да једе, а она му казала да не ма ништа у кући за јело; онда солдат рече: „А ти дај ми барем шигањ и мало воде, да начиним клинчорбу.“ Баба му то да, а он узме шигањ и метне у њега гвозден клин, па налије воде и метне над ватру; кад се вода угрије, а он заште од бабе мало соли (и баба му да) те је посоли; кад вода узаври, а он заште мало брашна (баба му да и то: само да види од чуда каква ће то бити клинчорба) те саспе у ону воду и замеће; потом заште једно јаје, те и њега разбије у бнај скроб; онда заште још мало масти те оно замасти, па онда скине с ватре и клин извади на поље, а клинчорбу изједе.

Клѝп, m. die Maisähre, spica zeae: дај ми једну врећу клипова; продао кукурузе у клиповима.

Клѝпак, пка, m. ein Holzprügel, fustis (minor); меташтисе клипка (с ким), ein Spiel.

Клѝс, m. 1) das Hölzchen, das in dem nach ihm benannten Spiel in die Ferne geſchlagen wird. 2) das Spiel ſelbſt. У игри клису има коњ (дрво као штап), палица (као пола штапа), клис (дрво мало краће од чеперка, зашиљано са свечетири стране) и трлица (шумната грана). Играчи се подијеле на двије стране, па се ватају у штап која ће страна играти; онда ударе коња у земљу, па један, од стране они што играју, баца клис од коња и одбија палицом, а они други сви (од оне друге стране) чувају по далеко с трлицама и трле (т. ј. сметају клис да не иде далеко, и гледају не би ли га како уватили прије него падне на земљу), па одонуд погађају клисом (с онога мјеста ће падне клис) у коња; а онај, што баца клис, чува палицом да не погоде у коња; кад који погоди у коња, или кад клис дођера ближе коња, него што је палица дугачка, или кад га утрле (т. ј. уватe док није пао на земљу), онда они, што су трлили, дођу те играју, а ови иду те трле; кад се не погоди у коња, него клис падне даље од коња него што је палица дугачка, онда онај мјери палицом од клиса до коња, и колико буде палица, онолико броји коња. Кад већ изиграју онолико коња, у колико су погодили да се играју, онда им (онима што трле) баци клис припут с коња, па прислони палицу уз коња те је они обарају клисом; ако и у та три пута не утрле клис, или не погоде њим у коња и не оборе палицу, онда им баци последњи пут. опет из руке, јалицу: па онда ће падне клис, онђе узјашу ови оне што су надиграни, и јашу и до коња. 3) eine Art Dachſchindel (für Kirchen), ſcitulae genus.

Клѝсање, n. das Клис-ſpielen, ludi genus.

Клѝсатисе, амсе, v. r. impf. игратисе клиса, Kliß-ſpielen, ludo клис.

Клѝснути, нем, v. pf. daher ſpringen (wie ein Kliß), exsilio: клисну лисица испод кладе.

Клѝсница, f. das Schmeißen (z. B. des Wolfs, Fuchſes) vor Schrecken, cacatio prae metu.

Клѝсура, f. 1) der Bergpaß, die Kliſſura, 2) nom. propr. (у Бугарској?):
„Уз Клисуру испод Качаника —

Клѝћи (говорисе и кликнути), кликнем, v. pf. rufen wie die Vile, clamo ut dryas:
„Кличе вила из горе зелене —

Клѝца, f. der Keim, ſuma.

Клѝчав, ва, во, човек, der anfängt, graue Haare zu bekommen, incanescens.

Клѝчевац, вца, m. 1) ein Berg bei Ваљево. 2) ein Berg an der Drina:
„Са Кличевца од града Костура —
3) Кличе́вац, село у Браничеву.

Клѝчица, f. dim. v. клица.

Клѝчо. m. човек који је кличав, der grau wird, incanescens.

Клобу́к, m. die Blaſe des ſiedenden Waſſers, bulla aquae ſullientis.

Клобу́к, m. 1) die Mütze (Hut ohne Krempe). 2) град близу Црне горе:
„Љута гуја Шеовић Османе
„Из Клобука града бијелога —

Клобу́чина, f. 1) augm. v. клобук. 2) der Filz, coactile.

Клобу́чић, m. dim. v. клобук.

Клокота́ње, n. das Geräuſch des hervorſprudelnden Waſſers, sonus aquae scaturientis.

Клокота́ти, кокем, v. impf. hervorſprudeln, hervorrauſchen.

Клокóчика, f. die Pimpernuß, staphylea pinnata Linn.

Клокочиков, ва, во, von Pimpernuß, e staphylea pinnata.

Клокочиковина, f. das Holz der Pimpernuß, lignum staphyleae pinnatae Linn.

Кломпав, ва, во, vide клемпав.

Клонитисе, имсе, v. r. impf. кога, или чега, einen (etwas) meiden, vito.

Клонути, нем, v. pf. ſinken, labor, inclinor.

Клоња, f. eine Art Falle für die kleinen Vögel (z. B. Meiſen) meiſt aus einem Kürbis gemacht, decipula avicularum.

Клоцање, n. das Knirſchen, Knirren, frendor.

Клоцати, ам, v. impf. } knirren, frendo.
Клоцнути, нем, v. pf. }

Клупа, f. die Bank, scamnum.

Клупица, dim. v. клупа.

Клупко (gen. pl. клубака), n. der Knaul (Knäul), glomus.

Клупче, чета, n. vide клупко.

Клупчић, m. dim. v. клупко.

Кљакав, ва, во, an der Hand verſtümmelt, manu mutilus.

Кљако, m. ein an der Hand verſtümmelter, manu mutilus.

Кљаст, та, то, vide кљакав.

Кљување, n. das Picken der Henne, morsus gallinae.

Кљувати, љујем, v. impf. picken, hacken, rostro tundo, mordeo.

Кљуверина, f. рђаво кљусе, der Gaul, cabalius. cf. курада.

Кљук, m. die zerdrückten Trauben, uvae compressae.

Кљукање, n. das Stopfen, fartura, saginatio.

Кљукати, ам, v. impf. н. п. гуску, die Gans ſtopfen, farcio, sagino.

Кљун, m. der Schnabel, rostrum.

Кљуна, f. (öſterr. der Krampen), harpaginis genus.

Кљунат, та, то, geſchnäbelt, rostratus.

Кљунић, m. dim. das Schnäbelchen, rostellum.

Кљунути, нем, v. pf. picken, rostro peto, tundo.

Кљусад, f. (coll.) die Pferde (als Gattung), equi, jumenta.

Кљусе, сета, m. das Pferd (die Gattung), equus.

Кљусина, f. augm. v. кљусе.

Кљуцало, m. der Hacker, Picker, qui cultro, securi tundit: стани ти кљуцало, ſagt die Mutter zum Kinde, das mit dem Meſſer auf den Tiſch hackt.

Кљуцање, n. dim. v. кљување.

Кљуцати, ам, v. dim. v. кљувати.

Кљуцкање, n. vide кљуцање.

Кљуцкати, ам, vide кљуцати.

Кљуцнути, нем, dim. v. кљунути.

Кључ, m. 1) der Schlüſſel, clavis. 2) der Haken, zum Heuraufen, uncus foeno extrahendo. 3) das Hervorwallende des ſiedenden oder überhaupt ſprudelnden Waſſers: избија кључ. 4) die Krümmung des Flußes, curvatura fluminis (као н. п. код Кладова). cf. крајина Неготинска. 5) град у Ерцеговини.

Кључаница, f. der Riegel, pessulus.

Кључање, n. das Sieden, Aufwallen, aestus.

Кључао, чала, ло, ſiedend, bulliens: пуно га кључалом водом.

Кључар, m. der Beſchlieſſer, claviger, (in den Klöſtern).

Кључарев, ва, во, } des Beſchlieſſers,
Кључаров, ва, во, } clavigeri.

Кључарски, ка, ко, 1) Beſchlieſſern eigen, clavigerorum. 2) adv. wie ein Beſchlieſſer, more clavigeri.

Кључати, ча, v. impf. н. п. вода, wallen, aestuo.

Кључић, m. dim. v. кључ.

Кмет, m. der Aldermann (?), honestus agricola. У сваком селу имају по два, по три (у великим селима и више) кмета: кнез се мора с њима, као са старјешинама сеоским, договарати за сваштo.

Кметица, f. die Frau des кмет, uxor kmeti.

Кметов, ва, во, des кмет, kmeti.

Кметовање, das Kmetſeyn, honor kmeti.

Кметовати, тујем. v. impf. 1) потрвене кукурузе, или другу какву потру, entſcheiden, abſchätzen, aestimo litem. 2) befehlen, den Herrn ſpielen: немој ти мени ту кметовати.

Кметовски, ка, ко, des Kmeten eigen, kmetorum.

Кметски, ка, ко, 1) vide кметовски. 2) adv. nach Kmeten Art, more kmeti.

Кна *, Art Färbepulver für die Haare, fuci genus.

Кнегиња (говоре и књегиња), f. 1) die Frau des Knez, uxor knezi. 2) Frauenname, nomen feminae.

Кнегињин, на, но, der кнегиња, knezi uxoris.

Кнежев, ва, во, des Kneſen, knezi.

Кнежење, n. das Knez-rufen, appellatio knezi vocabulo.

Кнежина, f. das Gebiet eines Kneſen, provincia knezi: у Србији је свака нација раздијељена на неколике кнежине, н. п. Мачва је једна кнежина Шабачке нације, Поцерина друга а Тавнава трећа; тако су кнежине: Зворничке нације Јадар, Рађевина и т. д. За владања Црнога Бор-

Кња био је по један војвода у свакој кнежини, тако је, н. п. Стојан Чупић био војвода у Мачви, Милош Стоићевић у Поцерини и т. д. Кнежине се опет раздјељују на срезове (cf. срез).

„Он Турчину не да у кнежину,
„Кад Турчина у кнежини нађе —

Кне́жити, им, v. impf. als Knes tituliren, appello knesum.

Кне́житисе, имсе, v. r. impf. ſich zum Knes machen, ſich dieſen Namen anmaßen, arrogare sibi knesi dignitatem.

Кне́з, m. 1) Fürſt, princeps, н. п. Кнез Лазар. 2) кнез вилајетски, оборкнез, башкнез, велики кнез (у Ерцеговини и војвода), т. ј. поглавар над једном кнежином (или над читавом нањом), der Knes, knesus. Такови кнезови понајвише (особито по Ерцеговини, куд се нијесу претресали због ратова) имају царске берате, и зову се бераћање, као што су н. п. сад Карапићи у Дробњацима, Зимоњићи у Гацку, и као што су били Рашковићи у Старом Влау, и Карапанџићи у крајини Неготинској. Таково кнештво остаје од оца сину:

„Кнеже Јањо од Срнјема главо!
„Колико ти имаде година? —
(питао некакав паша Бијоградски Кузиновића, или Пузиновића, Јању, кнеза Сремачкога). 3) кнез сеоски (као што су сад сви у Срнјему, у Вачк. у Бан.) ein Dorfknes, Dorfrichter, Dorfſchulze, magister vici.

Кнезо́ваће, н. das Knesſeyn, imperium knesi habeo.

Кнезо́вати, зујем, v. impf. Knes ſeyn, impero ut knesus.

Кнезо́вскй, ка, ко, 1) knesiſch, knesorum, 2) adv. wie ein Knes, more knesi.

Кне́штво, n. das Knesthum, knesi dignitas.

Кне́шчић, m. dim. v. кнез.

Кње́гиња, f. vide кнегиња.

Књежа́ње, n. das Miene machen zum Weinen (öſterr. das Raunzen).

Књежи́тисе, имсе, v. r. impf. Miene machen zum Weinen (öſterr. raunzen).

Књига, f. 1) der Brief, literae, epistola. 2) das Buch, liber: дали дијете на књигу, zum Studieren; научио књигу, hat ganz ausſtudiert.

Књигоно́ша, m. der Briefträger, tabellarius.

Књижа́р, m. der Buchhändler und Buchbinder, librarius.

Књижа́рев, ва, во, vide књижаров.

Књижа́рница, f. die Buchhandlung und die Buchbinderey, officina libraria.

Књижа́ров, ва, во, des књижар, librarii.

Књиже́ван, вна, но, literariſch, gelehrt, eruditus.

Књиже́вник, m. der Literator, der Gelehrte, eruditus, literatus.

Књиже́тина, f. augm. v. књига.

Књи́жица, f. das Büchlein, libellus.

Књижу́рина, f. vide књижетина.

Ко́, кога, 1) wer? quis? 2) wer, qui; ко што ла́, nach Belieben, ut lubet, utrum praeplacet (ſprüchwörtlich, ſeit der Anekdote). Срби приповиједају како је некакав Турчин код Нијемаца у ропству ранио зими свиње, па усуо врућу мећу у корито; кад се свиње опржи, а оно потрчи бржебоље са сурлом у снијег, онда Турчин помисли да оно воли снијега, него меће, па рече, „Ко што ла.“

Ко́б, f. сусрет, die Begegnung, occursus: добра коб (говоре по крајини Неготинској кад се сретну двојица).

Ко́ба, f. hyp. v. кобила.

Кобаси́ца, f. die Wurſt, farcimen, botulus.

Кобаси́чар, m. 1) der Wurſtmacher, fartor. 2) der Liebhaber von Würſten, amans farciminum.

Кобаси́чарев, ва, во, des кобасичар.

Кобаси́чаров, ва, во, fartoris, botularii.

Ко́бац, пца, m. der Sperber, nisus.

Кобаца́ње, n. das Scharren mit den Füßen, strepitus pedum.

Кобаца́тисе, амсе, v. r. impf. mit den Füßen ſcharren, strepo pedibus.

Кобе́љање, n. das Wälzen, Rollen, volutio.

Кобе́љати, ам, v. impf. rollen, volvo.

Ко́билa, f. 1) die Stute, equa. 2) у кашичаре воденице она гредница, што на њој стоји коло. 3) vide кобилица 2.

Кобиле́тина, f. augm. v. кобила.

Ко́билин, на, но, der Stute, equae.

Ко́билица, f. 1) dim. v. кобила. 2) das Bruſtbein der Vögel, os sterni avium.

Ко́билья глава, f. ein Berg in der Herzegowina.

Ко́билjй, ља, ље, der Stute, equae.

Ко́бити, им. v. impf. кога, т. ј. слутивши коме да га нестане, den Untergang ahnden, praesagio interitum:

„Сви су коњи зопцу позобали,
„А мој доро није ни такнуо:

„Ногам бије, а ушима стриже,
„Често гледа на Коштац планину:
„Или коби мене, или себе —
Кобљење, n. das Ahnen, praesagitio.
Кôв, m. 1) коњски, das Geräth zum Pferdebeschlagen. 2) косни, das Geräth zum Dengeln der Sense. 3) женски, vide уковица.
Кова, f. der Schöpfeimer, urceus.
Кована, f. Frauenname, nomen feminae.
Кованлук* (кованлук) m. vide уљаник.
Кованција*, m. der Bienenwärter, apiarius.
Кованцијин, на, но des Bienenwärters, apiarii.
Кованцијинка, f. die Frau des Bienenwärters, uxor apiarii:
„Да субаше љубе кованцијинке,
„А анције младе станарице —
Ковање, n. das Schmieden, cusio.
Ковати, кујем, v. impf. schmieden, cudo. 2) коња, das Pferd beschlagen, munio pedes equi soleis ferreis:
„Ће јунаци коње кују —
Ковач, m. der Schmied, faber.
Ковачев, ва, во, des Schmiedes, fabri.
Ковачина, f. 1) die Eisenspäne, stricturae ferri. 2) augm. v. ковач.
Ковачица, f. die Schmiedin, uxor fabri:
„Ковач кује, ковачица преде —
Ковачкй, ка, ко, 1) der Schmiede, fabrorum. 2) adv. nach Art eines Schmiedes, more fabri.
Ковачница, f. die Schmiede, fabrica ferraria.
Ковиљ, m. (млоги говоре Ковиље), 1) намасмир на лијевом брије̂гу Дунава (близу Карловаца). 2) село близу тог намастира.
Ковиље, n. stipa pennata Linn.
„Лепа Пава у ковиљу спава,
„Њој се Раде кроз ковиље краде —
Ковница, f. die Münze (das Münzhaus), moneta.
Ковчаст, та, то, kraus, crispus.
Коврџак, m. die cylindrische Mütze der Männer in Bosnien, mitra cylindrica virorum.
Ковча, f. das Heftel, fibula.
Ковче, f. pl. die Heftel, fibulae.
Ковчег, m. (у Ерц.) die Kiste, Truhe, arca, cista.
Ковчежић, m. dim. v. ковчег.
Ковчица, f. dim. v ковча.
Когод, когагод, (Рес. и Срем) vide когоћ.
Когоћ, когагоћ, (Ерц.) wer immer, quisquis.
Код, 1) bei, apud: сједи код мене; остао код куће; код воде. 2) код новаца гладује; код коња иде пјешице; код жене иде неопран и т. д.
Кодо̂ те (н. п. куће), statt код те, bei, ad.
Кожа, f. 1) die Haut, cutis. 2) das Fell, pellis. 3) das Leder, corium.
Кожан, жна, но, von кожа, coriaceus.
Кожење, n. das Werfen der Ziege, partus caprae.
Кожетина, f. augm. v. кожа.
Кожина, f. (у крајини Неготинској) vide кожа.
Кожица, f. dim. v. кожа.
Кожу, жуа, m. der Pelz, vestis pellicea, pellis villosa.
Кожуар, m. der Kürschner (Pelzer), pellio.
Кожуарев, ва, во, des Pelzers, pellionis.
Кожуаров, ва, во, des Pelzers, pellionis.
Кожурина, f. vide кожетина.
Кожурица, f. die hautförmige Schale oder Rinde (z. B. des Specks, des Apfels) cortex.
Кожушина, f. augm. v. кожу.
Кожушчић, m. dim. v. кожу.
Коза, f. die Ziege, capra.
Козар, m. der Ziegenhirte, caprarius.
Козара, f. der Platz, wo die Ziegen geschlachtet werden, macellum caprarium.
Козарев, ва, во, vide козаров.
Козарина, f. das Ziegengeld (für den Hirten), pecunia pro capra pascenda.
Козирица, f. 1) der Ziegenstall, stabulum, 2) die Ziegenhirtin, capraria.
Козаров, ва, во, des Ziegenhirten, caprarii.
Козарскй, ка, ко, 1) der Ziegenhirten, caprariorum. 2) adv. wie ein Ziegenhirt, more caprarii; говори козарски, eine Art Rothwelsch: кpдокрћи крмекрни, т. j. дођи мени; кpдокрнекрси крвокрде, т. j. донеси воде и т. д.
Козити, им, v. impf. werfen, pario (von der Ziege).
Козитисе, зисе, v. impf. werfen (von der Ziege) pario,
Козица, f. dim. v. коза.
Козја брада, f. der Bocksbart, tragopogon pratensis Linn.
Козја пица (и пичица), f. delphinium consolido Linn.
Козјевина, f. das Ziegenfleisch, caro caprina.
Козји, зја, зје, Ziegen-, caprinus.
Која, m. (Рес. и Срем.) vide Кој.
Којадико! приписиваше ђенштo у пјесмама, н. п.
„Ој! колико је уз море градова,
Ој! којадико уз море градова,
„Ој! У сваки сам јунак долазио,
Ој! којадико јунак долазио —

Којаснутисе, немсе, v. r. pf. ſich ſehen laſſen, grüßen, praeteriens saluto.

Којешта, којечега (и којешта), allerley, was immer, varia, quidquid in buccam venerit.

Који, која, које, welcher, qui.

Којигод, којагод, којегод, (Рес. и Срем.) vide којигођ.

Којигођ, којагођ, којегођ, (Ерц.) wer immer, quicunque, quisquis.

Којему драго, којега му драго, wer immer, quisquis.

Којо, m. (Ерц.) hyp. v. Коста.

Којчин, m. Mannsname, nomen viri.

Кока, f. hyp. v. кокош. Види моја ока, ђе се пече кока. Нека је кока шарена, па макар и не снијела јајета (m. j. нека је лијепа (жена или ђевојка), па макар ништа не знала).

Кокало, m. der ко ſagt, qui protulit ко: А. Ко је то рекао?
Б. Кокало (du ſelbſt).

Кокан, m. 1) in dem Sprichworte: не ма кола без кокана, das iſt dabei unentbehrlich, hoc carere non possis. 2) cf. чалабрцнути.

Кокање, n. das Braten (Röſten) des Kukuruz in Aſche, tostio fructus zeae mais Linn.

Кокати, ам, v. impf. н. п. кукурузе, braten (den Kukuruz), torreo.

Кокица, f. 1) dim. v. кока. 2) geröſtete Kukuruzkörner, grana zeae mais tosta.

Кокот, m. 1) das Gackern der Henne, garritus gallinae. 2) (сп.) vide пијетао:
„Куд с' не чује вашке ни кокота —

Кокотање, n. das Gackern, garritio.

Кокотати, кокем, v. impf. gackern, garrio.

Кокотитисе, имсе, v. r. impf. ſtolziren, wie ein Hahn, superbio ut gallus.

Кокош, f. die Henne, gallina.

Кокошар, m. 1) der Hühnerſtall, gallinarium. 2) der Hühnermann, gallinarius.

Кокошињак, m. 1) der Hühnerſtall, gallinarium. 2) der Hühnermiſt, stercus gallinaceum.

Кокошињи, ња, ње, Hühner-, gallinaceus.

Кокошица, f. dim. v. кокош.

Кокошји, шја, шје, vide кокошињи.

Кокошка, f. 1) i. q. кокош. 2) ein knäuel rohes Garn, glomus filorum crudorum: мотa прељу на кокошку; намотала велику кокошку. Ова кокошка није округла, као друго клупко, него је дугуљаста као лубењца, а у сриједи мало шупља; па кад се стане мотати на мотовило, онда се почне изнутра. 3) читава језгра из ораа, der ganze Nußkern, nucleus integer.

Кокошке, adv. кад се двојица рву, па падну обадва на ребра тако, да се не зна који је кога оборио, онда се каже: пали су кокошке. gleich fallen (im Ringen), ohne Entſcheidung; daher der Kampf von neuem angeht, aequaliter.

Кокошчина, f. augm. v. кокош.

Кола, n. pl. der Wagen, plaustrum.

Кола, f. hyp. v. колач: да ти мајка умијеси колу (жене говоре ђеци).

Колајна, f. das Medaillon, groſſe Denkmünze, numus memorialis major.

Колалом лалом! припијевасе на бабинама, ein Refrain der Wochenbett-Lieder, vox accini solita in carminibus ad puerperas.

Колан*, m. der Sattelgurt, cingulum sellae equariae.

Колар, m. der Wagner, plaustrarius.

Колареv, ва, во, vide коларов.

Коларница, f. die Wagnerey, Werkſtätte des Wagners, officina plaustraria.

Коларов, ва во, des Wagners, plaustrarii.

Коласт, та, то, шарен на кола, rundgefleckt, maculosus:
„У скут свилен коласте аздије —

Колац, коца, m. der Pflock, Pfahl, palus.

Колач, m. 1) eine Art radförmiges Brot panis genus. 2) ein kleiner Laib Brot, den die Mutter für das Kind, bei Gelegenheit des Backens, mitbäckt. 3) ein Laib Brot bei feyerlichen Gelegenheiten, н. п. крсни колач; Зла колача!

Колачара, f. игла, што има на глави као колачић (по Србији и по Босни носе жене за капама), eine Art Schmucknadel, Haarnadel, acus.

Колачи, m. pl. кад отиду просци да прстенују ђевојку (већ јој прошену) и да уговоре кад ће је водити, онда се каже (на неким мјестима, као н. п. у Јадру): отишли на колаче (нећи ћемо на колаче; били смо на колачима и т. д.); на неким мјестима говоре: отишли на прстен, на неким на уговор, а на неким на јабуку (на неким мјестима, као н. п. у Бачкој, иду најприје на прстен, па на јабуку, па на уговор).

Колачина, f. augm. v. колач.

Колачић, m. dim. v. колач.

Колачићи, m. pl. cf. уштипци

Ко̀лачкӣ, adv. wie einen Pfahl (in die Höhe heben, und niederpflanzen, im Ringen), ut palum defigo.

Колашин, m. град у Ерцеговини.

Колѐбање, n. das Schwanken, fluctuatio.

Колѐбатисе, амсе, v. r. impf. schwanken, vacillo, fluctuo.

Колѐвка, f. (Рес. и Срем.) vide колијевка.

Ко̀леда, f. Приповиједају да су отприје ишла момчад у очи Божића од куће до куће, те играла и пјевала некакве пјесме од коледе, т. ј. готово уза сваку ријеч говорили су коледо! Ја се мало опомињем из такове једне пјесме, како пјевају да им краве буду млијечне, да намузу пун кабао млијека, да окупају малога Бога:

„Да окупам, коледо!
„Малог Бога, коледо!
„И Божића, коледо! —

Момчад она, што играју и пјевају, зовусе колеђани. Чита ва коледа (реку и сад каткад кад виде млого људи заједно ће иде).

Колеђа̀ни, m. pl. cf. коледа.

Ко̀лено, n. (Рес. и Срем.) vide кољено.

Колѐнце, n. dim. v. колено.

Колѐр, m. (Рес. и Срем). vide колијер.

Колѐчке, f. pl. die Räder am Pfluge, rotulae aratri.

Ко̀либа, f. die Hütte, casa.

Колѝбаш, m. der Quarantänediener, (eigentlich der einer колиба vorsteht, n. p. у Земуну), servus publicus qui pestis caussa separatos observat.

Колѝбица, f. das Hüttchen, casula.

Ко̀лијевка, f. (Ерц.) die Wiege, cunae.

Ко̀лијер, m. (Ерц.) der Kragen, limbus collaris (?) franz. le collier.

Ко̀лик, ка, ко, 1) wie groß, quantus. 2) als groß, quantus.

Ко̀лико, 1) wie viel, quantum. 2) soviel, quantum.

Колико̀гођ, (Рес. и Срем.) vide колико̀год.

Колико̀год, (Ерц.) 1) soviel immer, quantumcumque demum. 2) soviel immer, quamtumvis.

Колица, n. pl. dim. v. кола.

Ко̀личак, (количак), чка, ко, augm. v. колик.

Ко̀лишан (количан), шна, но, dim. v. колик.

Ко̀ло, n. 1) das Rad, rota. 2) der Kreis, orbis. 3) der Kolotanz, choreae genus. Ко се у коло вата, у ноге се узда. 4) die Reifungszeit. z. B. der Kürbisse, Melonen, n. p. прво коло, друго коло, и т. д.

Ко̀ловођа, 1) der Anführer im Kolotanz, choragus, 2) fig. der Anführer überhaupt, dux, choragus.

Ко̀ловоз, m. пут куда иду кола, das Geleise, orbita.

Ко̀ловра̀т, m. der Wasserwirbel, vortex.

Ко̀ловрста, f. чија реда по говеда, коловрста наврта и т. д. sprechen die Hirten, indem sie, einander zählend, durch diese Art Los entscheiden, wer von ihnen z. B. das Vieh von da oder dort wegtreiben soll, formula pastorum, quis rejiciat pecus.

Ко̀лотуре, f. pl. на разбоју оно, о чему висе нити.

Колу̀бара, f. Fluß in der Ваљевска нанја.

Колу̀т, m. 1) die Scheibe, Wurfscheibe, discus (wird auch so gespielt, wie der δίσκος). 2) der Reif, Ring, orbis, circulus.

Колу̀тање, n. das Spielen mit de Wurfscheibe, disci lusus.

Колу̀татисе. амсе. v. r. impf. die Scheibe werfen, discum mitto.

Колу̀тић, m. dim. v. колут.

Ко̀лчак*, m. 1) angenähter Fleck, pannus assutus. 2) der Muff, manicae genus.

Ко̀ље, n. (coll.) die Pfähle, das Pfahlwerk, pali.

Ко̀љено, n. (Ерц.) 1) das Knie, genu. 2) die Generation (das Geschlecht), der Stamm, gens: све до девет кољена; девето кољено може се узети; „Проклето му племе и кољено —

Ко̀љеновић, m. (у Ерц.) ein Mensch von gutem altem Hause, von Familie (кољено), illustri loco natus. cf. племић, оцаковић.

Кољѐнце, n. dim. v. кољено 1.

Кољѐво, n. gekochter Weizen, der bei dem Todtenmale (на дачи) und am Patrontage (на слави) vom Priester gesegnet, und von den Gästen verkostet wird (triticum) silicernium.

Комад, m. (τὸ κομμάτιον) das Stück, frustum. О свом комаду туђа говеда чувати. Дан и комад (n. p. има) i. e. das tägliche Brot (Auskommen).

Комадање, n. 1) das Zerstücken, dissectio. 2) das Grünen, iracundia.

Комадара, f. ракија од кукуруза, или од другог каква жита, der Kornbranntwein, vinum ustum e frumentis. Срби такову ракију овако пеку: намијесе доста љеба и испеку. па и с комадају у кацу и налију водом;

кад то ускисне и преврн, онда пеку ракију,

Комадати, ам, v. impf. zerstücken, disseco in frusta.

Комадатисе, амсе, v. r. impf. sich erzürnen, irascor.

Комадина, f. augm. v. комад.

Комадић, m. dim. das Stückchen, frustulum.

Комар, m. (ст.) vide комарац:

„Игра коња комар момче младо
„Покрај ћошка које цигерице —

Комарац, рца, m. } die Mücke, culex,
Комарица, f. } empis Linn.

Комарник, m. das Netz, oder der Vorhang gegen die Zudringlichkeit der Mücken, plaga ad arcendos culices.

Комарчев, ва, во, der Mücke, culicis.

Комбост, m. eine Speise von gekochten Sauerkraut, cibi genus, e brassica acida: исијечесе кисео купус на проколе па се скува; потом се извади из чорбе те се олади, па се онда залучи бијелим луком (или поспе слачицам), и тако се једе (уз пост).

Комендат, m. der Commendant, dux. Ова ријеч није била позната у Србији до године 1804, него су је потом преиијели одовуд (из Срнјема и из Бачке) писари којекакви; cf. поглавар, управитељ:

„Та Јакова Српског комендата —

Комендатов, ва, во, des Commendanten, imperantis.

Комендатски, ка, ко, 1) Commendanten-, imperantum. 2) adv. wie ein комдендат, more imperantis.

Комендија, f. (mit dem Rhinesmus) die Komödie, comoedia.

Комендијаш, m. der Komödiant, comoedus.

Комендијашев, ва, во, des Komödianten, comoedi.

Комендијашица, f. die Komödiantin, comoeda, (mima, mulier scenica).

Комендијашки, ка, ко, 1) komödiantisch, scenicus. 2) adv. komödiantisch, scenice.

Командирање, n. das Commandiren, Commando, imperium.

Командирати, ам, v. impf. kommandiren, (gebieten), impero. cf. управљати:

„Прво јесте Лазаревић Луко,
„Који Шапцем командира градом —

Комидба, das Abblatten der Kukuruzkolben, wobei ein Nachbar dem andern hilft, demtio foliorum a fructu zeae. У Србији понајвише беру кукурузе с комушином, па послије (код куће, или у пољу на рпи) ноћу иду на комидбу, као на мобу, један другоме, те коме и пјевају и приповиједају.

Комилац, миоца, m. der (Kukuruz-) Schäler, excorticator.

Комин, m. der Rauchfang, Schornstein, fumarium, cf. димњак. it. il cammino.

Комина, f. 1) die Treber, recrementum. 2) од ораа, die grüne Schale der Nuß, cortex nucis.

Комити, им, v. impf. 1) abblatten, demo folia. 2) auslösen (den Kukuruz) solvo cortice.

Комљење, n. 1) das Abblatten, demtio foliorum. 2) das Auslösen, excorticatio.

Комнен, m. Mannename, nomen viri (vom griechischen κομνηνός?)

Комнена, f. Frauenname, nomen feminae (Anna Comnena).

Комов, ва, во, von Trebern, e recrementis.

Комовача, f. vide комовица.

Комовица, f. der Trebenbranntwein, lora usta.

Комоника, f. der Beifuß, artemisia vulgaris Linn. (wird in der Batschka als Feuerschwamm gebraucht).

Комора, f. 1) (у Србији, у Бачкој и у Банату) die Kammer, camera. 2) (у Србији, Босни и Ерцеговини) das Feldfuhrwesen, die Lebensmittel, commeatus: опишли да носе коморе; још нам нијесу коморе дошле.

Коморица, f. dim. v. комора 1.

Коморција*, m. der Führer eines Packpferdes, der Packknecht, commeatuum ductor, agaso:

„И погуби девет коморција —

Комна, f. (у Новом саду) die Fähre, ponto.

Комушање, n. das Schälen (der Nüsse), excorticatio.

Комушати, ам, v. impf. н. п. орае, schälen, excortico.

Комушина, f. die Blätter des Kukuruzkolbens nach der комидба, folia zeae rejecta. cf. ољувина.

Комшија*, m. der Nachbar, vicinus.

Комшијин, на, но, des Nachbars, vicini.

Комшијница, f. die Nachbarin, vicina.

Комшијски, ка, ко, } 1) nachbarlich,
Комшијски, ка, ко, } vicinorum, 2) adv. nachbarlich, more vicini.

Комшилук ?, m. die Nachbarschaft, vicinia.

Кона, f. die Nachbarin, vicina (hyp. v. коншијница):

„Кона кону преко плота звала —

Кона, m. (Рес. и Срем.) vide коно

Конагција*, m. der Quartiermacher, designator hospitiorum.
Кона̀к*, m. das Quartier, die Wohnung, habitatio, hospitium: примио нас на конак; отишао да готови конак: у владичину конаку.
Кона̀ковање, n. das Abſteigen, Uebernachten, pernoctatio.
Кона̀ковати, кујем, v. impf. übernachten, pernocto.
Конакчија, m. vide конагција.
Кона̀ц, нца, m. 1) ein Zwirnfaden, der Zwirn, filum. 2) das Ende, finis (али се ријетко говори, н. п. томе не ма ни краја ни конца;
„Све му каза од краја до конца).
Кона̀да (Кона̀да), f. Frauenname, nomen feminae.
Кона̀дија, f. Frauenname, nomen feminae.
Конда̀р, m. (ст.) der Becher, poculum:
„Кондир вина од дванаест ока —
„Донеси ми кондир вина
од три године —
Кона̀ћа, f. убрадач женски (особито по Шум адији), eine Art weibliche Kopfbedeckung, vittae genus.
Кона̀, m. (Ерц.) hyp. v. коншија.
Кона̀пац, пца, m. ein Strick von Hanf, funis cannabinus.
Кона̀пља, f. Frauenname, nomen feminae.
Кона̀пљан, на, но, Hanf-, cannabinus.
Кона̀пље, паља, f. pl. der Hanf, cannabis.
Кона̀пљика, f. die Hanfſtaude, der Hanfſtängel, cannabis: танка као конопљика.
Кона̀пљиште, n. Ort, wo Hanf geſtanden, ager, in quo cannabis fuit sata.
Кона̀пчић, m. dim. v. конопац.
Кона̀ци, наца, m. pl. der Zwirn, fila.
Кончање, n. das Sticken mit Zwirn, pictura acus et fili.
Кончати, ам, v. impf. н. п. чарапе, mit Zwirn ſticken, pingo acu filo munita.
Кончић, m. dim. v. конац.
Кона̀шија*, m. vide комшија.
Кона̀шијин, на, но, vide комшијин.
Коншѝјница, f. vide комшијница.
Коншѝјски, ка, ко, } vide комшијски.
Коншѝјскӣ, ка, ко, }
Коншѝлук*, m. vide комшилук.
Коњ, m. 1) das Pferd, equus. 2) der ſtehende Stab im клис-ſpiel. 3) der Maßſtab im клис- und im прстен-ſpiel: два коња, три коња. 4) (auch коњиц) der Steg über der Violine, ponticulus, cf. коњиц. (So auch krainiſch кобилица).
Коњанѝк, m. vide коњик.
Коња̀к, m. der Reiter, eques.
Коња̀ина, f. augm. v. коњ.
Коњѝц, m. (voc. коњицу!) 1) dim. v. коњ (ст.):
„Ја не гледам тавној ноћи доба,
„Нит' мој коњиц мутној води брода
„Или му коњиц орону? —
„Коњ јунака оставио
„На злу мјесту у Косову;
„Јунак коњу говорио:
„„Ој коњицу добро моје! —
2) Name eines Inſects, insecti genus. 3) на гуслама, vide коњ 4. 4) град у Ерцеговини:
„Већ Турчина Богом побратима
„У Коњицу бега Али-бега —
Коњѝчић, m. dim. v. коњиц.
Коњѝчкӣ, ка, ко, 1) Reiter-, equitum: дванаест коњички сата од Биограда. 2) adv. wie ein Reiter, equitum more.
Коњокрадица, f. der Pferdedieb, fur equorum.
Коњскӣ, ка, ко, 1) Pferde-, equinus. 2) adv. wie ein Pferd, ut equus.
Коњскӣ камен, m. das Blauvitriol.
Коњувача, f. eine Art Aepfel, pomi genus.
Коњу̀шар, m. der Pferdehüter, custos equorum.
Коњу̀шница, f. zidine у Поцерини, cf. двориште.
Коњче, чета, n. ein Rößlein, equuleus.
Копан, пна, но, ſchneelos, ubi solutae jam sunt nives.
Ко̀пања, f. eine hölzerne Schüſſel, scutula, scutra.
Копа̀ње, n. das Graben, fossio.
Ко̀пар, пра, m. Dill, anethum graveolens Linn.
Ко̀пати, ам, v. impf. graben, fodio: копати кукурузе, виноград, купус и т. д.
Копа̀ч, m. der Graber, fossor.
Копа̀чев, во, ва, des Grabers, fossoris.
Ко̀пилад, f. (coll.) die Baſtarde, spurii.
Копѝлан, m. ein Sohn außer der Ehe, filius spurius.
Копѝле, лета, n. ein Kind außer der der Ehe, spurius, spuria.
Копѝлитисе, имсе, v. r. impf. trächtig werden in einem Alter von einem Jahre (vom Schafe, von der Ziege), ingravidari ante justam aetatem.
Копѝлица, f. ein vor der Zeit trächtiges Schaf, Ziege, ovicula gravida ante justam aetatem.
Копѝлчан, m. vide копилан.
Копѝљење, n. das frühe Tragen, ingravidatio ante aetatem.
Копѝрање, n. das Wimmeln der Würmer, circumreptatio (scaturitio) vermium.

Копи̏рати, ам, v. impf. wimmeln, scaturio. Auch ein einziger Wurm копира у рани.
Ко̀пито, n. der Huf, ungula.
Копка̑ње, n. dim. v. копање.
Ко̀пкати, ам, dim. v. копати.
Ко̀пљани̏к, m. der Lanzenträger (Lancier), hastatus.
Ко̀пљача, f. die Fahnenlanze, lancea signifera (?).
Ко̀пље, n. die Lanze, lancea, hasta. Послије боја копљем у трње. Одскочило (или искочило) сунце с копља.
Ко̀пнети, им, (Рес.) vide копњети.
Копни̏на, f. schneeloser Platz, locus nivibus vacuus.
Ко̀пнити, им, (Срем.) vide копњети.
Ко̀пља, f. das Umgraben, Umhauen des Weinbergs, des Kukuruzackers, fossio.
Ко̀пњети, ним, v impf. (Ерц.) schmelzen, liquesco (vom Schnee, aber auch vom Abliegen der reifen Wassermelone).
Копо̀ран *, m. eine Art Kleides mit Aermeln, vestis manicatae genus.
Ко̀прена, f. (ст.) Art Ringes, annuli genus, (die Sängerin wußte es nicht zu erklären):
„На руци му копрена од злата —
„С руке скиде копрену од злата,
„С руке скиде па је мени даде:
„На ђевојко копрену од злата
„По чему ћеш мене споменути,
„По копрени по имену моме —
Ко̀прива, f. die Nessel, urtica.
Ко̀привица, f. das Nesselchen, urticella.
Ко̀привња̏к, m. извор у Јадру (између села Тршића и Пасковца); мислим да би се тако звало мјесто, ђе расту коприве; али ја нијесам чуо:
„Коњ до коња, јунак до јунака,
„Од Медњака пе̏ до Копривњака —
Копр̀ца̑ње, n. das Zappeln, palpitatio.
Копр̀цатисе, амсе, v. r. impf. zappeln, palpito.
Копу̑н, m. der Kapaun, capo.
Копу̑нитисе, имсе, v. r. impf. stolziren, superbio, efferor.
Копу̑њење, n. das Stolziren, superbitio.
Ко̀пца, f. dim. v. коб:
„Добра га је копца сукобила —
Ко̀пча, f. vide ковча.
Ко̀пче, f. pl. vide ковче.
Ко̀пчица, f. dim. v. копча.
Ко̀ра, f. 1) die Rinde, cortex. 2) die Rinde, crusta.
Кора̀к, m. } der Schritt, passus.
Кораки̏ај, m. }
Кора̀чање, n. das Schreiten, gressus.
Кора̀чати, ам, v. impf. schreiten, gradior.
Кра̀чити, им, v. pf. schreiten, gradior.
Корба̑ч, m. (по Рватској и по Славонији) vide камџија.
Ко̀рдован, m. das Cordwan-Leder, aluta Cordubensis.
Кордова̀нџија *, m. der Cordwan-Fabrikant, alutarius.
Ко̀ре, f. pl. н. п. од ножа, или од књиге, 1) die Scheide, vagina. 2) das Heft des Taschenmessers. 3) der Einband, tegumentum.
Кор̀ен, m. (Рес. и Срем.) vide коријен.
Корѐнак, нка, m. hyp. v. корен:
„Заспала девојка дреику на коренку —
Корѐница, f. Fluß und Dorf im Zadar, (cf. Гричара):
„Коренита село и ти ли си?
„Да ти није руде од лонаца,
„Испод кућа чести воденица,
„Не б' се звала село, већ сеоиште.
Корѐње, n. 1) (Рес. и Срем.) vide коријење. 2) die Vorwürfe, exprobratio.
Ко̀рijен, m. (Ерц.) die Wurzel, radix.
Коријенак, нка, m. hyp. v. коријен.
Ко̀рijење, n. (Ерц. — coll.) die Wurzeln, radices.
Ко̀рисан, сна, но, vide користан.
Корѝст, f. der Nutzen, das Gedeihen, utilitas.
Ко̀ристан, сна, но, gedeihlich, salutis: користан ти во, крава.
Ко̀рита, n. pl. Wald in der Herzegowina, saltus in Hercegovina:
„Ударисмо кроз Корита равна,
„Сва Корита притиснула тама —
Ко̀ритаст, та, то, ausgehölt, trogartig, alveatus.
Ко̀риташте, n. das Tröglein, alveolus.
Ко̀рито, n. der Trog, alveus.
Ко̀рити, им, v. impf. кога, einem Vorwürfe machen, exprobro.
Ко̀ритисе, имсе, v. r. impf. einander Vorwürfe machen, exprobrare sibi invicem.
Ко̀рица, f. dim. v. кора.
Кор̀ице, f. pl. dim. v. коре.
Кор̀ијенчић, m. dim. v. коријен.
Корма̑н, m. das Steuerruder, gubernaculum. cf. крма.
Корма̑нити, им, v. impf. steuern, guberno.
Корма̑нош, m. der Steuermann, gubernator.
Корма̑ношев, ва, во, des Steuermanns, gubernatoris.
Кормањење, n. das Steuern, gubernatio.
Ко̀рњача, f. die Schildkröte, testudo. Срби̏ приповиједају, да је човек (прије него је корњача на свијету била) умијесио погачу и испекао ковош, па сјео да једе, а у тај час

рупи кум његов на врата, а он онда брже боље метне кокош на погачу па поклопи чанком, и тако сакрије од кума. Кад кум отиде, и он устане опет да дoвати кокош и погачу да једе, али се оно све (кокош, погача и чанак) претворило у корњачу (што је сакрио од свога кума). И тако постане корњача.

Ко́рњачин, на, но, der Schildkröte, testudinis.

Ко́рњачица, f. dim. v. корњача.

Ко́ров, m. das Unkraut, herba inutilis; не ма га ни од корова.

Ко́рпа, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан. по варошима) vide котарица.

Ко́руна, f. die Korana, Corana flumen: „Да почува чардак на Коруни „Да не прође од Карловца бане —

Коршо́в, m. vide крчаг.

Ко́с, m. die Amsel, merula.

Ко́са, f. 1) die Sense, falx foenaria. 2) die Haare, capilli. 3) eine Art Berge, montis genus: отишао уз косу; Танка́ коса, Дуга́ коса, Мићева коса (у Јадру у Тршићкој планини).

Ко́сана, f. Frauenname, nomen feminae.

Косањица, f. dim. v. коса 3.

Ко́сат, та, то, langhaarig, comatus.

Ко́сац, сца, m. 1) der Mäher, Mäder, foenisex. 2) eine Art Insect, insecti genus.

Косач, m. vide косац 1.

Ко́сидба, f. die Mahd, foenisectio.

Ко́сијер, m. (Ерц.) das Rebenmesser, falx vinitoria.

Косир, m. (Срем.) vide косијер.

Ко́ситер, m. (κασσίτερος) das Zinn, stannum.

К'осити, им, v. impf. mähen, meto, foenum seco.

Ко́ситисе, косисе, v. r. impf. н. п. сукно, sich abreiben, deteri.

К'осица, f. dim. v. коса.

Ко́сиште, n. der Sensenstiel, manubrium falcis.

Косје́рево, n. намастир у Ерцеговини (може бити да је сад и пуст?).

Ко́смај m. Berg in der Belgrader Nahe: „Пала магла по голом Космају, „Са Космаја на Јанкове дворе — „Од Космаја гн'језда соколова —

Ко́сни, на, но, n. p. ков, гладилица, Sensen-, falcis messoriae.

Ко́со, schief, oblique.

Косо́вић, f. das Junge der Amsel, pullus merulae.

Косо́вљи, ља, ље, Amsel, merulae.

Ко́сово, n. (mit und ohne поље) das Amselfeld (berühmt durch die Schlacht, die A. 1389, на Видов дан (15. Juny) Serbiens Schicksal entschied), Campus merularum.

Ко́совски, ка, ко, 1) von Косово, Cossovinus. 2) alt, noch von den Zeiten der Kossovo-Schlacht, Cossovinus (marathonius).

Ко́ст, f. das Bein, os.

Ко́ста, m. (contr.) Konstantin, Constantinus.

Ко́ста, m. hyp. v. Коста.

Костадин, m. Konstantin, Constantinus.

Костајница, f. варош у Рватској (код воде Уне). Костајничанин, човек из Костајнице. Костајнички, ка, ко, von Костајница.

Костантин, m. Konstantin, Constantinus.

Костáтин, m. vide Костантин.

Костобоља, f. die Gicht, arthritis.

Костре́т, f. (Рес. и Срем.) vide костријет.

Костре́шење, n. (Рес. и Срем.) vide костријешење.

Костре́шитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide костријешитисе.

Ко́стријет, f. (Ерц.) Ziegenwolle, lana caprina.

Костријешење, n. (Ерц.) das struppige Aussehen, hirsutus aspectus.

Костријешитисе, имсе, v. r. impf. das Haar sträuben, arrigo comam.

Костур, m. nom. propr. einer Stadt: „У завади с Нином од Костура — „Са Кличевца од града Костура —

Котáлац, лца (или котаоца), m. (једни говоре котлац) die Höhlung des Schlüsselbeins, jugulum.

Ко́тао, тла, m. der Kessel, ahenum.

Котáр, m. 1) der Zaun um den Heuschober (um das Vieh abzuhalten), sepimentum circum metam foeni. 2) vide Котари:

„Бјежи млада бијелу Котару —

Котáранин, m. } човек из Котáра:
Котáрац, рца, m. }

„Доке твоји Котарани дођу —
„Ал' не гледа Котарац Јоване —

Котáри, m. pl.

„Је си л' чуо Латинско приморје,
„Код приморја ришћанске Котаре —
„Стојан оде у равне Котаре —

Ко́тарица, f. der Korb, corbis.

Ко́таричица, f. das Körbchen, corbula.

Ко́тац, кóца, m. ein kleiner Stall für Lämmer, Zicklein u. dgl., stabulum parvum. Плести котац, као ти и отац.

Ко́тити, им, v. impf. werfen (von der Hündin, Katze), pario.

Ко́титисе, имсе, v. r. impf. werfen, pario.

Котла̂р, m. der Keſſelſchmied, ahenarius.

Котла́рев, ва, во, des Keßlers, ahe-
Котла́ров, ва, во, narii.

Ко̀плац, m. vide котлалац.

Ко̀плача, f. vide гвоздењак (котао).

Ко̀плина, f. augm. v. котао.

Ко̀тлић, m. dim. v. котао.

Котлокрп, m. der Keſſelflicker, ahenorum refector.

Котлокрпов, ва, во, Keſſelflickers-, refectoris ahenorum. Назимац кус копа бус под котлокрповом кућом (ово је некаква загонетка, али не знам шта значи).

Котобања, f. 1) (у Србији) der Hühnerkorb, gallinarium (ad ova ponenda). Такове се котобање оплету од бијеле лозе, па се објесе испод стрее. 2) (у Сријему) кукурузни кош, налик на чардак, eine Art чардак zum Kukuruz, horrei genus.

Котрљан, m. eryngium campestre Linn.

Котрљање, n. das Rollen, Kollern (ein Spiel) volutio.

Котрљати, ам, v. impf. rollen, volvo.

Котрљатисе, амсе, v. r. impf. rollen (ſpielen), volvo.

Котршкање, n. dim. v. котрљање.

Котршкатисе, амсе, dim. v. котрљатисе. Беца се котршкају о васкрсенију полупаним јајма (у Сријему).

Котур, m. 1) vide колут. 2) der Wachsſtock, glomus.

Котурање, n. das Rollen, volutio.

Котурати, ам, v. impf. rollen, volvo.

Котуратисе, амсе, vide колутатисе.

Коцка, f. der Würfel, tessera, talus.

Коцкање, n. das Würfeln, lusus tesserarum.

Коцкар, m. der Würfelſpieler, lusor talorum.

Коцкатисе, амсе, v. r. impf. würfeln, talis ludo.

Кочак, m. vide кочина 2.

Кочење, n. 1) das Hemmen des Rades, inhibitio. 2) das Steifwerden, rigor.

Кочет, f. vide костријет.

Кочијаш, m. der Kutſcher, auriga.

Кочијашев, ва, во, des Kutſchers, aurigae.

Кочијашење, n. das Kutſchieren, aurigatio.

Кочијашити, им, v. impf. kutſchieren, aurigor.

Кочијашки, ка, ко, 1) Kutſcher-, aurigarius. 2) adv. nach Kutſcher Art, more aurigae.

Кочије, f. pl. der Bauernwagen mit zwei Pferden, currus.

Кочина, f. 1) vide кочет. 2) Verſchlag (für Hühner, Hunde, Schweine), zotheca.

Кочити, им, v. impf. hemmen, inhibeo.

Кочитисе, имсе, v. r. impf. ſteif thun, faſtum exerceo.

Кочић, m. dim. v. колац.

Кочопе̂ран, рна, но, lebhaft, hurtig, strenuus.

Коцамити човек (нијеси ти дијете, него —), du biſt kein Kind, ſondern ertwachſen, ait, geſcheut (матор човек), homo adultus.

Кош, m. der Korb (z. B. zum Kukuruz, zu Fiſchen, Faſolen), corbis.

Коша, f. hyp. v. кошуља.

Кошар, m. ein кош zum Fiſchfange, nassae majoris genus.

Кошара, f. Stall von Flechtwerk, stabulum vimineum.

Кошевина, f. eine eben abgemähete Wieſe, pratum recens desectum.

Кошење, n. das Mähen, messio.

Кошља *, f. vide трка.

Кошина, f. augm. v. кош.

Кошић, m. dim. v. кош.

Кошкање, n. der Wortwechſel, altercatio.

Кошкатисе, амсе, v. r. impf. ſich zanken, wortwechſeln, altercor.

Кошница, f. der Bienenkorb, alveare.

Кошпица, f. vide кошчица 2.

Коштан, m. eine Pflanze, herbae genus.

Коштан, на, но, beinern, osseus.

Коштац, 1) in der Redensart: ухватилисе у коштац, ш. ј. у кости (кад се рву). 2) планина близу Црне горе: „Често гледа на Коштац планину—

Коштуница копље, n. (ст.)
„Заиска му копље коштуницу —

Коштуњ (ора), m. (ст.) vide коштуњавац:
„Ваш' куће ми коштуњ ора,
„Те сам зубе поломила —

Коштуњав, ва, во, hart (z. B. die Nuß, aber auch der Menſch), durus.

Коштуњавац, вца, m. m. j. ора, harte Nuß, nux dura.

Коштурница, f. das Beinhaus, ossarium.

Кошуља, f. das Hemd, indusium.

Кошуљетина, f. augm. v. кошуља.

Кошуљица, f. dim. 1) das Hemdchen, indusiolum. 2) das Schafhäutchen (beim foetus), amnion.

Кошута, f. 1) die Hirſchkuh, Hündin, cerva. 2) Frauenname, nomen feminae. 3) ein Kuhname, nomen vaccae.

Кошутица, f. 1) dim. v. кошута. 2) eine Pflanzenart, genus plantae.

Кошчица, f. 1) dim. das Beinchen, ossiculum. 2) der Kern (im Pflaum u. dgl.), nucleus.

Кра̀ва, f. die Kuh, vacca.
Кра̀ва, f. hyp. v. крава.
Кравѐтина, f. augm. v. крава.
Кра̀вин, на, но, der Kuh, vaccae.
Кра̀вица, f. dim. v. крава.
Кра̀вљача, f. die Gelte, der Melkkübel, mulctra.
Кра̀вљӣ, ља, ље, Kuh-, vaccarum.
Кравӯрина, f. vide краветина.
Крагӯј, m. Mannsname, nomen viri.
Крагујевац, вца, m. варош у Србији. Крагујевачкӣ, ка, ко, von Крагујевац. Крагујѐвчанин, човек из Крагујевца.
Кра̀дљив, ва, во, diebisch, furax.
Кра̀дљивац, вца, m. diebischer Mensch, furax.
Кра̀дљивица, f. die Stehlerin, diebisches Weib, fur, femina furax.
Кра̑ђа, f. der Diebstahl, furtum.
Кра̀исав, m. Mannsname, nomen viri.
Кра̀исава, f. Frauenname, nomen feminae.
Кра̑j, m. der Rand, das Ende, der Saum; die Gegend: крај од мараме; отишао на крај свијета; у нашем крају тога не ма; од краја до конца.
Крај, am Ufer, bei —:
„Ђевојка сједи крај мора —
„Ђевојка је крај горе стајала —
Кра̑ја, f. Frauenname, nomen feminae.
Крајац, ајца, m. das Ende (von Tuch).
Кра̀јина, f. 1) die Grenze, fines. 2) der Krieg, bellum:
„Ој крајино! крвава аљино,
„Крвав био, ко те заврго.
3) Крајина Неготинска: један комад земље између Тимока, Дунава, Кључа и Поречкије планина. У Крајини (онуда људи не кажу Крајина Неготинска, него само Крајина: зашто они и не чују да има Крајина и у Босни, као ни Бошњаци што не чују за ову Крајину) има око педесет села, но нијесу сва Српска, него има и Влашкије. Србљи у Крајини говоре: зајац, оцат, жељезо, грнац, дрее (аљине), грајати (место говорити), кожина (место кожа), ни место нам, н. п. да ни си ти жив господару (место да си нам ти жив) и т. д. У Крајини је варош (и мали градић, што је зидао Пасманција) Неготин (два сата од Дунава и од Тимока), старе зидине Праово (на Дунаву), извор Царичина (од прилике сат и по од Дунава, и мало мање од Неготина), ријека Замна, мала варошица (са старим зидинама) Брза паланка (на Дунаву, на међи Крајине и Кључа), и два намастира: Врашна и Букова (Букова је мали намастирић баш код Неготина). Од Царичине до Праова налазесе прокопи испод земље, куда је некад вођена вода на Праово; људи онуда приповиједају, да су до скора налазили и чункове од олова и растапали на танетна пушчана. Ниже Царичине имају зидине од некакве старе цркве: онуда људи приповиједају, да је онђе погинуо Краљевић Марко (кад су се Турци били с Власима), и да му је она црква била начињена на гробу.
Од југо-западње стране међи Крајина с Кључем (Кладовском најом). У Кључу има око тридесет села, но данас не ма ни једнога Српског, него су све Влашка, а имена села сва су Српска, н. п. Грабовница, Каменица, Врбица, Остров гол и т. д. У Кључу је варош и мали градић Кладово на Дунаву; с горњу страну Кладова знаду се до воде некакве старе зидине, а ниже Кладова (око по сата далеко) знаду се на суву (особито из Влашке стране) зидине од Трајанова моста, о којему људи онуда још приповиједају којешта.
Обадвије су ове кнежине султанијине, и зато су некако од старине остале те у њима нијесу судили Турци, него Српски кнезови (приповиједају да су такови ферман од цара имали, да не смије Турчин с поткованим коњем наступити на ту земљу). Крајински је кнез сједио у Неготину, а од Кључа у Кладову (нигђе у Србији, ни у Босни, ни у Ерцеговини, не кнезују варошани сељацима, до ту). Крајински је кнез бивао од којена Карапанићка, а од Кључа се мијењао често. Ти су кнезови купили порезе и остале данке, па су новце (колико је било одређено да се даје султанији) давали бегу, који је долазио из Цариграда и сједио у Кладову, а бег је слао у Цариград; а сад, како су Карапанићи оставили Крајину и већ готово сви изумрли, почео се и Крајински кнез мијењати (и остало се готово све промијенило).
Кра̑јӣ, на, но, vide крајњи.
Крајници, ника, m. pl. die Geschwulst der Ohrdrüsen, tumor parotidum.
Кра̑јњӣ, ња, ње, äußerst, extremus.
Крајишник, m. der Angrenzer, confinis.
Кра̑јишничкӣ, ка, ко, 1) den (türki-

ſchen) Grenzern gehörig, confinis. 2) adv. wie die Grenznachbarn, more confinium.

Крајо́бер, m. der Schnitter am Rande, messor ab extremo latere.

Крајо́бера, f. die Schnitterin am Rande, femina metens ab extremo latere.

Кра́јчин, m. Mannsname, nomen viri

Кра́к, m. ein langes Bein (öſterr. die Haxen), crus longum.

Кра́кат, та, то, langbeinig, longis cruribus.

Кра́љ, m. der König, rex.

Кра́љев, ва, во, des Königs, regis.

Кра́љева гора, f. планина у Босни.

Кра́љевина, f. des Königs Land, das Königreich, regnum.

Кра́љевић, m. der Königsſohn, filius regis.

Кра́љево, n. варош у Влашкој (Krajowa).

Кра́љевскӣ, ка, ко, 1) königlich, regius, regalis. 2) adv. königlich, regie.

Кра́љевство, n. 1) das Königthum (Würde des Königs), regnum. 2) das Königreich, regnum.

Кра́љић, m. das Königlein, regulus.

Кра́љић (Марко), m. (ст.) vide Краљевић:

„— — дели Краљић Марко —

Кра́љица, f. die Königin, regina.

Кра́љице, f. pl. Десет, до петнаест, лијепо обучени и накићени ђевојака, које иду о тројичину дне од куће до куће те играју и пјевају. Једна се ђевојка (која мора бити лијепа и средњега раста) међу њима зове кра́љица, друга кра́љ, трећа ба́рјактар, а четврта дво́ркиња. Краљица се покрије бијелим пешкиром по глави и по лицу; краљ има на глави клобук искићен цвијећем и у руци мач, а барјактар носи на копљу барјачић бијел и црвен. Кад дођу пред чију кућу, онда краљица сједе на малу столичицу (какове су обично по Србији и по Славонији) а дворкиња стане више ње, а остале ђевојке уватe око ње коло као срп, па се окрећу на лијево ступајући по двије стопе у напредак и пјевајући. Краљ стоји на лијевом крају кола, а барјактар на десном, но они се не ватају за коло, него краљ сам за себе, с лицем окренутим коловоди, једнако игра узмакујући мачем и измичући се напрашке, а барјактар (с лицем окренутим завр̀коли) с барјаком у руци игра пред колом. Поигравши тако мало, окрену се краљ и барјактар по једном сваки на своме мјесту, па онда опирче око свега кола, и дођу опет сваки на своје мјесто и почну наново играти. Најприје започну од краљеве куће; и прва пјесма, што пред сваком кућом пјевају, заповиједа домаћину, или домаћици, да изнесу краљици столицу, па онда започну пјевати редом свима (мушкоме и женском, маломе и великом), који се налазе у кући (ако ће и колико бити, оне ће свакоме особито и према њему припјевати). Краљичке су пјесме све од 6 слогова, и у пјевању се свака врста (осим прве и последње) по трипут говори, и други се пут додаје на крају л е љ о! н. п.

(ђевојци)

Овде нама кажу,
Овде нама кажу лељо!
Моју не удату,

Моју не удату,
Моју не удату лељо!
Јал' је ви удајте,

Јал' је ви удајте,
Јал' је ви удајте лељо!
Јал' је нама дајте,

Јал' је нама дајте,
Јал' је нама дајте лељо!
Да је ми удамо и т. д.

Будући да у свакоме селу не ма толико одабраније ђевојака, да би могле краљице начинити, зато оне иду и из једнога села у друго; и да би им слободније било, прате и два, или три, оружана момка.

Краљице играју у данашње вријеме по Србији од Цера и од Мачве до Тимока, и по Славонији код Срба Римскога закона; по Сријему, по Бачкој и по Банату, играле су до скора, па су нови свештеници забранили и искорјенили (приповиједају жене, које су ђевојкама биле у Краљицама, да су и и с батинама ћерали и разгонили по селу).

Кра́љичин, на, но, der Königin, reginae.

Кра́љичкӣ, ка, ко, н. п. пјесме, der Königinen, reginarum.

Крама́р, m. der Hauptfrachter, der die Fracht für ſich und ſeine Geſellſchafter bedingt, vecturarius primarius.

Кра́њац, њца, m. der Krainer, Carniolanus.

Кра́њица, f. die Krainerin, Carniolana.

Кра́њскā, f. Krain, Krainland, Carniola, Carnia.

Кра́њскӣ, ка, ко, krainiſch, carniolanus,

Краса, f. Срби приповиједају, да се змија звала краса док није била Јеву преварила.

Крáсан (крáсан), сна, но, ſchön, pulcer.

Крáсити, им, v. impf. ſchmücken, orno.

Крáсоје, m. Mannsname, nomen viri.

Красóта, f. die Schönheit, pulcritudo.

Крáста, f. 1) die Blatter, pustula. 2) der Grind, crusta, vide краста.

Крáстав, ва, во, grindig, crustis plenus.

Крáставац, вца, m. die Gurke, cucumis.

Крáставица, f. vide краставац.

Крастáње, n. das Grindbekommen, infectio crustarum.

Крáстати, ам, v. impf. mit Grind anſtecken, scabie inficio.

Крастатисе, амсе, v. r. impf. den Kopfgrind bekommen, porrigine corripi.

Крáсте, f. pl. Pocken, Blattern, variolae.

Крáсти, адем, v. impf. ſtehlen, furor.

Крáстица, f. dim. v. краста.

Крáстоња, m. der Grindige, porrigiginosus.

Крáтак (comp. крáћ), тка, ко, kurz, brevis.

Крáтељ, m. некаква болест, eine (fabelhafte) Krankheit, ärger als die Peſt, die in einer Nacht tödtet. Der Todte hat einen Fuß kürzer als den andern (daher der Name, von кратак kurz).

Крáтити, им, v. impf. 1) kürzen, brevio. 2) ја не кратим, ich habe nichts dawider, per me licet.

Крáткост, f. } die Kürze, brevitas.
Краткоћа, f. }

Краћáње, n. das Kürzerwerden, breviatio.

Крáћати, ам, v. impf. н. п. дан, kürzer werden, breviari.

Крáћење, n. das Kürzen, breviatio.

Крáшење, n. das Schmücken, ornatio.

Крбава, f. die Korbawa, Corbavia.

Крбањ, m. vide врг.

Крбањина, f. augm. v. крбањ.

Крбањић, m. dim. v. крбањ.

Крбуља, f. као котарица од сирове коре с млада дрвета (н. п. јовова, липова). Крбуље понајвише граде ђеца за јагоде.

Крв, f. 1) das Blut, sanguis, cruor. 2) Mord, caedes: учинио крв; крв плаћио на свом дому! (Fluch in der Herzegowina).

Крвáв, ва, во, blutig, cruentus.

Крвáвити, им, v. impf. blutig machen, cruore maculo.

Крвáвица, f. 1) bei den Pferden eine Blutbeule, tuber cruentum equorum. 2) die Blutwurſt, botulus cruore farctus.

Крвáвљење, n. das Blutigmachen, adspersio cruoris, cruentatio.

Крвитисе, имсе, v. r. impf. blutig zanken, cruentor.

Крвљење, n. das Blutigzanken, rixa cruenta.

Крвни, на, но, blutig (blutvergießend), cruentus: учинио крвно ђело.

Крвник, m. der Mordſchuldige, occisor.

Крвнина, f. das Blutgeld, pretium sanguinis. У Турској је крв Турска 1000 гроша а Српска (и свакога другог ришћанина) 1001 грош (тако приповиједају). Крвнину не плаћа само онај, који је учинио крв, него све оно село (а кашто и више оближњи села заједно) ђе је крв учињена (кад се крв учини у вароши, онда и Турци морају плаћати крвнину). Крвнина се не плаћа само кад човек убије човека, него и кад човек умре на путу од зиме, кад се утопи у воду, кад падне с дрвета, или с коња пе сломи врат; или ода шта му драго он умрло, само кад га нађу на путу или у пољу мртва (такови се човек не смије прије сарањити, док не дођу Турци да га чине ћеш). Турци слабо траже крвника, него ишту крвнину: зато крвник доста пута утече у другу каију док људи плате крвнину и мало позабораве, па послије опет дође натраг, и нико му се не чини ни вјешт осим рода онога, кога је он убио (а с родом мора да се мири: зашто ће убити и они њега).

Крвница, f. die Mörderin, interfectrix.

Крволок, m. vide крвопилац.

Крвопилац, лца, m. der Blutſauger, sanguisuga.

Крвоточина, f. das Blutharnen, minctio cruenta.

Крвца, f. dim. v. крв:
„Јер је крвца из земље проврела —

Крвељење, n. das Weinen mit verzogenem Munde, fletus genus.

Крвељитисе, имсе, v. r. impf. mit verzogenem Munde weinen, fleo ore obliquo.

Крéвет, m. (grabatus, κράβατος), das Bett, lectulus, grabatus.

Крéветић, m. dim. v. кревет.

Крéда, f. die Kreide, creta.

Крéзуб, ба, бо, zahnlückig, edentulus.

Крéзубица, f. die Zahnlückige, edentula.

Креја, f. vide крештелица.

Крéјин, на, но, des Häbers, graculi.

Крека, f. das Geſchrey (кре, кре) der Hühner, Froſche, clamor gallinae, ranae.

Крекетање, n. das Quacken, coaxatio.

Крекетати, кећем, v. impf. quacken, coaxo.

Крекетуша, f. die Quackerin, coaxatrix (i. e. der Froſch).

Крекнути, нем, v. pf. kre, kre ſchreyen, clamo cre, cre (ut gallina, graculus).

Кремен, m. der Feuerſtein, pyrites.

Кременчић, m. dim. v. кремен.

Кремење, n. (coll.) die Feuerſteine, pyritae.

Кремичак, чка, m. vide кременчић.

Кренути, нем, v. pf. fortbewegen, rücken, moveo.

Кресање, n. 1) das Feuerſchlagen, excussio ignis. 2) die Abäſtung, abscissio ramorum arboris.

Кресати, решем, v. impf. 1) Feuer ſchlagen, excutio ignem. 2) die Aeſte abhauen, abscindo ramos.

Кресиво, n. das Feuerzeug, vas igniarium.

Крескање, n. dim. v. кресање.

Крескати, ам, dim. v. кресати.

Крескнути, нем, v. pf. einen Schlag führen, um Feuer aufzuſchlagen, silicem tundo chalybe.

Креста, f. vide обер

Кретање, n. das von-der-Stelle-bringen, motio.

Кретати, екем, v. impf. von der Stelle bringen, moveo.

Креч *, m. der Kalk, calx.

Кречана *, f. der Kalkofen, die Kalkhütte, calcaria.

Кречање, n. das Kre-Schreyen der Henne, clangoris genus.

Кречати, чим, v. impf. kre-ſchreyen, clango.

Кречење, n. das Weißen mit Kalk, illitus calcis, dealbatio.

Кречити, им, v. impf. mit Kalk weißen, illino calcem, dealbo.

Кречни, на, но, n. p. камен, der Kalkſtein, calcarius.

Крешево, n. das Gemetzel, magna caedes: читаво крешево. cf. ограније.

Крештелица, f. der Häher, graculus.

Крештеличји, чја, чје, Heher-, graculorum.

Кръларага *, m. Frauenhüter, Oberverſchnittene, eunuchorum praefectus:

„И својега ату кръларагу —

Кръница, f. das Taufhemde, das Tauftuch, vestis baptismalis, linteum baptismale.

Крив (comp. кривљи), ва, во, 1) krumm, curvus. 2) ſchuldig (eines Verbrechens), reus. 3) (може се чути и нешто) ſchuldig (Geld), qui debet, debitor: ја сам теби нешто крив.

Кривадак, шка, m. das gekrümmte Zeug (z. B. eine ſchlechte Flinte, Piſtole).

Кривача, f. 1) село у Поцерини. 2) ријека у том селу. 3) намаштир на тој ријеци. 4) (стн) ријека у Босни. cf. Вазука.

Кривак, m. 1) ein Siebzehnerſtück, numus septendecim cruciferorum. 2) fig. mentula (curvata, von крив).

Кривање, n. das Neigen auf eine Seite, incurvatio, inclinatio.

Кривати, ва, v. impf. ſich neigen auf eine Seite, inclinor:

„Објеси га Шарцу с десне стране,
„А с лијеве пешку топузину,
„Да не крива ни тамо ни амо —

Кривац, вца, m. der Schuldige, Verbrecher, nocens.

Кривача, f. das Krummholz (als ein Spottname für den Säbel), curvus aciuaces.

Кривда, f. das Unrecht, injuria. Ако правда не поможе, кривда не ће помоћи.

Кривина, f. die Krümme, curvitas.

Кривити, им, v. impf. 1) што, krümmen, curvo. 2) кога, beſchuldigen, accuso, incuso.

Кривишисе, имсе, v. r. impf. brüllen (wie der Ochs), auch vom Kinde, clamo.

Кривњава, f. das Brüllen (des Rindviehes), mugitus: стоји га кривњава.

Кривовраг, га, го, krummhalſig, incurvicervicus.

Кривоглав, ва, во, krummkopf, incurviceps.

Кривогуз, за, зо, Krummarſch, curvi podicis.

Кривокур, ра, ро, penis incurvi. Има и као и кривокури Татара.

Кривоног, га, го, krummbeinig, curvipes.

Кривопизда, f. femina q. d. curvicunna in der Anekdote.

Кривудање, n. das Schlängeln, sinuatio.

Кривудати, ам, v. impf. ſich ſchlängeln, sinuor.

Кријање, n. das Schneiden, scissio.

Кријати, ам, v. impf. ſchneiden, dissecо, н. п. лубеницу, јабуку, дуван.

Кријење, n. das Verbergen, occultatio.

Крилан, m. Mannsname, nomen viri.

Криласт, та, то, н. п. свиње, говече, einen weißen Fleck (wie Flügel) habend, notam (quasi alarum) habens.

Крилат, та, то, geflügelt, alatus.

Крила́тица, m. der Geflügelte, alatus, ales, der Held Реља Крилатица.
Крила́ш, m. der Adlerthaler, thalerus cum aquila (loco crucis).
Крило, n. 1) der Flügel, ala, 2) der Schoß, sinus.
Крило, m. ein криласт назимац, porcellus alarum notam gerens.
Крилоња, m. ein Ochs, der am Bauche weiß ist (als hätte er ein Vortuch), bovis nomen.
Крилоша, f. ein am Bauche weißes Schwein, sus alba circa alvum.
Криоце, n. dim. v. крило.
Крис, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Gries, glarea frumenti.
Кри́ти, ријем, v. impf. verbergen, occulto.
Кри́чање, n. das Vorpredigen, admonitio molesta.
Кри́чати, чим, v. impf. vorpredigen, admoneo ut caveat.
Крпи́шка, f. eine Schnitte, segmentum.
Крпу́шкара, f. eine Art Mütze, mitrae clavis distinctae genus.
Крпу́шчица, f. ein Schnittchen, parvum segmentum.
Ко́ка (Крка?), f. cf. Керка.
Ркача, f. н. п. носити дијете на ркаче, das Kind auf dem Rücken (huckepack) tragen, so daß es seine Hände um den Hals des Tragenden schlingt, gesto in dorso.
Ркљање, n. das Brausen des siedenden Wassers,
Ркљати, ља, v. impf. н. п. лонац, кипус у лонцу, brausen (im siedenden Topfe), frem
Ркмета, n. pl. vide зулови.
Ркуша, f. eine Art Flußfisch, piscis genus.
Ркушица, f. dim. v. ркуша.
Рља, f. vide крпељ.
Рља, f. } ein Block Holz, candex.
Рљача, m. }
Рљадић, dim. v. рљад.
Рма, f. (cm.) das Steuerruder, gubernaculum:
„На галији стотина Турака
„Од стотина Турскије градова,
„А на крми Кичић Усеине —
Рмад, f. (coll.) die Schweine, sues, porci.
Рмак, мка, m. das (männliche) Schwein, porcus.
Рмача, f. 1) die Sau, porca. 2) ein Hirtenspiel, (krainisch, auch свињка).
Рмачетина, f. augm. v. крмача.
Рмачин, на, но, der Sau, porcae.
Рмачина (крмачина), f. augm. v. крмача.
Рмачица, f. dim. v. крмача,

Рме, мета, n. das Schwein, sus.
Рмељ, f. der Eiter in den Augen, gramia.
Рмељање, n. das Triefen, lippitudo oculorum.
Рмељати, ам, v. impf. triefen, lippio.
Рмељив, ва, во, triefäugig, lippus.
Рменција (крменција), f. vide мацарија.
Рметина, f. das Schweinfleisch, caro suilla.
Рмекáци, кака, m. pl. (scherzhaft) опанци од крмеће коже.
Рмекй, ка, ке, Schweins-, suillus.
Рмешце, цета, n. das Schweinchen, sucula, suculus.
Рнити, им, v. impf. чим, lenken, regieren, rego. cf. управљати.
Рмљење, n. das Lenken, Regieren, Leiten, rectio.
Рмци, мака, m. pl. die Schweine, sues, porci.
Рмчић, m. dim. v. крмак.
Рнути, нем, v. pf. schlagen, percutio.
Рња, m. (Рес. и Срем.) vide крњо.
Рњав, ва, во, splitterig, fissilis.
Рњење, n. das Splittern, dississio.
Рњити, им, v. impf. zersplittern, dissindo.
Рњо, m. (Ерц.) splitterig, dississus, nicht ganz, mutilus, z. B. ein Mensch mit abgeschnittenem Ohr, u. dgl.
Рњорог, га, го, horngestümmelt, mutilus cornu.
Ров, m. das Dach, tectum.
Ровина, f. schlechtes, ungenießbares Heu (was zum Dachdecken nur zu gebrauchen wäre).
Рвнат, та, то, н. п. кућа, mit Stroh, Heu bedeckt, tectus stramine.
Рвња ча, f. Strohhütte, casa.
Ровуљина, f. augm. v. кровина.
Роз, } durch, per: кроз воду; кроза
Роза, } ме; кроза те.
Розаћ, } m. j. кроз њега.
Розања, }
Рој, m. der Schnitt, sectum.
Ројач, m. der Schneider, sartor, vestificus.
Ројачев, ва, во, des Schneiders, sartoris.
Ројење, n. das Zuschneiden des Kleids, sectio ad formulam.
Ројити, им, v. impf. zuschneiden, seco ad formulam.
Ропити, им, v. impf. sprützen, aspergo.
Ропљење, n. das Sprützen, aspersio.
Ротак, тка, ко, zahm, mansuetus, cicur. Кротак као јагње.
Ротост, f. die Zahmheit, cicuritas, mansuetudo.
Рчити, им, v. pf. не може крочити, er (der Kranke) kann nicht gehen,

nicht auf die Füße, non potest incedere.

Крпиње, f. pl. (у Сријему и у Бачк.), на два савијена дрвета испреплетано узицама, те се у њему носи слама (једни говоре тра̏ље), eine Art Heutrage, feretrum.

Крпа, f. 1) ein Fleck (Tuch, Leinwand), lacinia. 2) крпа платна, ein Stück Leinwand, von 20 Ellen, massa lintea.

Крпеж, m. das Flickwerk, die Flickerey, consarcinatio.

Крпеле, f. pl. die Verbindungsstange der Jochpaare Ochsen am Pfluge, jugi pars.

Крпељ, m. 1) eine Schaflaus, ricinus. 2) vide крпуша.

Крпетина, f. augm. v. крпа.

Крпигуз, m. quidformiger Fennich, panicum verticillatum.

Крпити, им, v. impf. flicken, pannum adsuo.

Крпица, f. dim. v. крпа.

Крпљење, n. das Flicken, reparatio.

Крпурина, f. vide крпетина.

Крсман, m. Mannsname, nomen viri.

Крсни̏, на, но, н. п. колач, свијећа, zum Hauspatron gehörig, pertinens ad diem patrono coeliti sacrum, laralis (?).

Крсно̄ име, n. Сваки Србљин има по један дан у години, кога он слави, и то се зове крсно име, свети̏, светӑ, и благ дан. Домаћин се стара и преправљ за цијелу годину како ће и с чим ће прославити крсно име. Кад буде у очи крсног имена пред ноћ, онда зађе један из куће (обично млађи) по селу те зовне (на крсно име) све сељаке, који то крсно име не славе; тај пред сваком кућом скине капу и обично овако почне: „Божја кућа и ваша! поздравио је отац (или брат) да дођете довече на чашу ракије: да се разговоримо и да мало ноћи поткратимо; што буде свети Никола (или који буде) донио, не ћемо сакрити: дођите, немојте да не дођете.“ Кад буде у вече, онда неком отиде домаћин, неком поиље сина, неком најамника (жене у вече слабо иду) или другога кога из куће. Кад звањице долазе свечарима у кућу, обично овако говоре: „Добар вече и честито пи свето! славно га мого љета и година у здрављу и у весељу! „Бескоји понесу и јабуку, или (по варошима) лимун, пе даду домаћину кад му назову добар вече. А пријатељи из другије села дођу и незвани, на ту сви вечерају, пију, разговарају се и пјевају до неко доба ноћи; потом сељаци отиду сваки својој кући (домаћин каже свакоме на пооду: „Дођите и сјутра на чашу ракије.“ И тако и сваки дан позива од вечере на доручак, а од доручка на ручак), а пријатељи већ онђе и остану. Сјутрадан дођу рано на доручак, па мало доцније на ручак. Прије ручка, или на ручак, треба да дође и поп да прекади и да очати кољиво. Кад већ буде око пола ручка, онда запале вошпану свијећу, донесу тамјана и вина, пе устану у славу: помолесе Богу, једу кољиво, обреде се вином (напијајући: „За славе небеске, која може да нам поможе“) и ломе (домаћин с попом, или с ким другим кад не ма попа) крсни колач (који мора бити од шеничпа брашна у кисело умијешен и нашаран поскурњаком; једну четвртину од тога колача даду попу, једну домаћпци, а двије они једу; а како се ломи крсни колач, ја то не умијем описати, него би требало измоловати) и пјевају (два и два) у славу:

„Ко пије вино за славе Божје,
„Помоз̄ му Боже и славо Божја.
„А шта је љепше од славе Божје
„И од вечере с правдом стечене?

Потом сједу опет, и пијући и једући разговарајусе и пјевају до мрака (домаћин не сједа за сто, него споји ђ̄ердан и служи госпиа вино и ракију). Тако славе три дана (само што не устају више у славу; други се дан крспог имена зове пајутарје, а пречи уставци), а пријатељи одлазе чак четврти дан. И најгори сирома треба да прослави своје крсно име, макар продао какво живинче, или друго што из куће, пе купио ракије (ако своје не ма) и остало што му вала. Понајвише славе Никољ дан, Јовањ дан; Ђурђев дан, Аранђелов дан и т. д. и то се не мијења, него остаје од кољена на кољено: зато се сматрају као рођаци сви, који славе једнога свеца.

Крст, m. 1) das Kreuz, crux. 2) не ма га у крсту, seines Gleichen gibts nicht in der Christenheit, non invenies parem in christianis. 3) крст на небу, ein Gestirn, astrum. 4) десет крста насадио на гувну, vide крстина 2.

Крста, n. pl. das Kreuz, als ein Theil des Körpers, regio sacra, lumbus.

Крс̑та, m. Mannsname, nomen viri.

Крс̑таш, та, то, н. п. барјак, die Kreuz-Fahne, signatum cruce, vexillum cruciatum.

Крсташ, m. 1) крсташ талијер, der Kronthaler, thalerus. 2) крсташ орао, der Kreuzadler (?), aquilae genus. 3) крсташ барјак, die Kreuzfahne, vexillum cruciatum.

Крсташица, f. der halbe Kronthaler; auch der vierte Theil desselben, thaleri cruciati dimidia, et vel quarta pars.

Крсти куме дете (у Сријему), trifolium reptans Linn.

Крстина, f. 1) augm. v. крст. 2) etliche Garben, die auf dem Felde beisammen liegen, mergitum cumulus.

Крстити, им, v. pf. taufen, baptizo. Ја га крстим, а он прди.

Крститисе, имсе, v. r. impf. 1) getauft werden, baptizor. 2) sich taufen lassen. 3) кога, чега; од кога, или од чега, sich bekreuzen, cruce signo.

Крстић, m. dim. v. крст.

Крсто, m. hyp. v. Крста.

Крстов дан, ва дне, m. das Fest des Kreuzes, deren es zwey gibt, den 5. Jan. u. den 14. Sept. festum S. crucis.

Крстоноше, f. pl. cf. завјетина.

Крт, та, то, 1) fest, firmus, durus: крто месо, d. i. кртина. 2) spröde, unbiegsam, durus, н. п. дрво, стакло.

Кртина (и кр̑тина), 1) f. das Fleisch, mit Ausschluß des Fetts, carnes, excepto adipe. 2) vide кртица.

Кр̑тица, f. der Maulwurf, talpa.

Кртичњак, m. der Maulwurfshügel, Maulwurfshaufen, cumulus terrae a talpa aggeratus.

Кр̑тог, m. der Unrath; die Unordnung im Zimmer, confusio supellectilis in cubili.

Кр̑тожење, n. das Unordnung-machen im Zimmer.

Кр̑тожити, им, v. impf. Unordnung machen im Zimmer, sordes spargere per cubiculum.

Кру̑г, m. eine Scheibe, discus.

Кру̑на, f. die Krone, corona.

Кру̑на, f. hyp. v. Крунија.

Кру̑наст, та, то, н. п. кокош, gekrönt, coronatus.

Кру̑нија, f. Frauenname, nomen feminae.

Крунӣца, f. dim. v. Крунија.

Кру̑нити, им, v. impf. bröckeln, pflücken, carpo, н. п. кукурузе, сувo цвијеће (н. п. да се из њега сјеме извади);

„Ђул се круни те ђевојку буди —

Кру̑ница, f. dim. v. круна.

Кру̑њење, n. das Pflücken, carptio.

Кру̑па, f. 1) der Hagel, die Graupen, grando. 2) намастир у Далмацији.

Кру̑пан, пна, но, grob, crassus: крупна со, брашно; човек, риба; новци (у ситно се не десило, а у крупно не мам).

Кру̑пањ, пња, m. Stadt in der Račevina.

Крупањски, ка, ко, vom Крупањ.

Кру̑пица, f. m. j. соли, die Graupe, das Stück, frustum, fragmentum.

Крупник, m. eine Art Getreidepflanze, die in der Herzegowina gebaut wird.

Кру̑т (comp. крући), та, то, dick, crassus.

Крутӯљав, ва, во, dicklich, subcrassus.

Крућина, f. die Dicke, crassities.

Кру̑шац, шца m. m. j. соли, ein Brocken Salz, frustum salis.

Кру̑шевац, вца, m. Stadt (und Ruinen) an der Morawa.

Кру̑шевачки, ка, ко, von Крушевац.

Крушӣдол, m. 1) намастир у фрушкој гори. 2) село код тог намастира. Крушедолац (лца), човек из Крушедола. Крушедолски, ка, ко, von Крушедол.

Кру̑шење, n. das Bröckeln, carptio.

Кру̑шити, им, v. impf. bröckeln, carpo, н. п. со.

Кру̑шка, f. 1) der Birnbaum, die Birn, pirus. 2) die Birn (Frucht), pirum.

Кру̑шков, ва, во, Birn-, piracius, e piro.

Кру̑шковац, вца, m. Birkenstab, baculus piracius.

Кру̑шковача, f. der Birkenstock, fustis piracius.

Кру̑шковина, f. das Birnholz, lignum piri.

Кру̑шковица, f. Birnbranntwein, vinum ustum e piris.

Кру̑шчић, m. dim. v. крушац.

Кру̑шчић, m. dim. ein kleiner Birnbaum, pirus parva.

Крцање, n. das Knacken (Auſknacken), fractio, elisio.

Крцати, ам, v. impf. knacken (z. B. Nüſſe), dentibus frango.

Крчаг, m. der Krug, urceus.

Крчало, n. am Pfluge ein hölzerner Verbindungsnagel, clavus ligneus aratri: „Узе Марко рало за крчало —

Крчање, n. das Geräusch einer sprechenden Menge, strepitus, susurrus loquentium.

Крчати, чим, v. impf. summen (von vielen Redenden), susurro.

Крчевина, f. das Rodeland, terra silvis liberata, novale. Не ма очевине без крчевине.

Крчење, n. das Roden, sylvae caesio.

Крчидба, f. das Roden, erutio sylvae. ајдемо на крчидбу.

Крчити, им, v. impf. roden, eruo, caedo silvam.

Крчма, f. 1) die Schenke, caupona. 2) на њему је остала крчма, er hat das letzte Glas ausgetrunken, und muß daher frischen Wein nachholen lassen. 3) продаје на крчму, klein weise, en détail.

Крчмар, m. der Wirth, caupo.

Крчмарев, ва, во, vide крчмаров.

Крчмарица, f. die Wirthinn, uxor cauponis.

Крчмаричин, на, но, der Wirthin, coрae.

Крчмаров, ва, во, des Wirths, cauponis.

Крчмарски, ка, ко, der Wirthe, cauponum. 2) adv. wie ein Wirth, more cauponis.

Крчмити, им, v. impf. 1) ausschenken, singulatim vendo vinum. 2) н. п. јабуке, Aepfel kleinweise verkaufen, minutim vendo poma.

Крчмљење, n. 1) das Ausschenken, venditio vini. 2) das kleinweise Verkaufen, venditio minuta.

Кршт, m. das durch ausgetretenes Wasser Angeschwemmte, adluvio (?). Снијела вода шушањ па начинила кршт (кад ко каже да је с ким род, а не знасе по чему).

Кршан, шна, но, wacker, trefflich, bonus, praeclarus.

Кршење, n. das Brechen, fractio, ruptio.

Кршити, им, v. impf. brechen, frango.

Кршкање, n. dim. v. кршење.

Кршкати, ам, dim. v. кршити.

Кршљав, ва, во, im Wachsthum zurückgeblieben, qui non juste excrevit.

Крштени, на, но, н. п. кум, Taufpathe, baptismalis.

Крштење, n. die Taufe, baptismus.

Крштавање, n. das Taufen, baptizatio.

Крштавати, ам, v. impf. taufen, baptizo.

Крштење, n. vide крштење.

Крљање, n. 1) das Zerbrechen, fractio. 2) das Husten des Pferdes, tussitio equi.

Крљат*, m. Art arabischen Pferdes, equi arabis genus:

„Кудгођ иде он крљата јаше —
„И крљата коња у коништо —

Крљати, ам, v. impf. 1) brechen, frango з. В. крат. 2) husten (vom Pferde), tussio.

Кћети (у Сријему, у Бачк и у Бан.) vide тети. wollen volo

Кћерана, f. Frauenname, nomen feminae.

Кћерин, на, но, der Tochter, filiae.

Кћи, кћери, f. die Tochter, filia. cf. кћер und шћи.

Кубе, ета, n. (у Србији) vide труло.

Кубура, f. der kümmerliche Zustand, angustiae.

Кубурâш, m. највише се говори у множ. броју кубураши, т. ј. пиштољи, што се носе у кубурама, die Sattelpistolen.

Кубуре*, f. pl. die Scheide im Sattel für die Pistolen.

Кубурење, n. das kümmerliche Leben, vita angusta.

Кубурити, им, v. impf. kümmerlich leben (sein Geschäft treiben) anguste vivo, ago.

Кубурлија*, f. vide кубураш:

„Он потеже пушку кубурлију —

Кување, n. das Kochen, coctio.

Кувар, m. der Koch, coquus.

Куварев, ва, во, vide куваров.

Куварица, f. die Köchin, coqua:

Куварични, на, но, der Köchin, coquae.

Кувара, vide куварица.

Кувáркин, на, но, vide куваричин.

Кувáров, ва, во, des Kochs, coqui.

Кувати, ам, v. impf. 1) kochen, coquo. 2) љеб (у Србији), Brot anmachen, pinso, coquo panem (i. q. мијесити).

Кувати се, амсе, v. r. impf. kochen, sieden, coqui.

Кувеждин, m. намастир у фрушкој гори. Кувеждинац (ница), калуђер из Кувеждина. Кувеждински, ка, ко, von Kuveždin.

Куга, f. die Pest, pestis. Срби кажу да је куга жива као жена (то особито доказују они, који су лежали од ње). Многи кажу да су је видјели ће иде завјешена бијелом марамом; а ђекоји приповиједају да су је и носили, т. ј. она нађе човека у пољу, или среће ће на пушу (а ђеком дође и у кућу), па му каже: ја сам куга, већ ајде да ме носиш тамо (куд она оће)." Онај је упрти на кркаче драговољно (зашто већ њему и његовој кући не ће ништа учинити) и однесе је без сваке муке (зашто није тешка ни мало) куд му каже. Куге имају преко мора своју земљу (ђе само оне живе), па и Бог пошље амо (кад људи зло раде и много грије) и каже им колико ће људи поморити; но и њи много пропадне

од паса: зашто се врло боје зли је паса.

Кад куга мори, онда јој слабо говоре куга, него кума (као да би је с тим умилостивили); ништи смију увече оставити неопране судове: зашто она дође ноћу у кућу те гледа јесу ли судови опрани, па ако не буду опрани, а она све кашике и чанке изгребе и отрује (ђеком однесе куга и сланину с тавана). — Купи као куга ђецу. — Не избива као куга из Сарајева. — И до сад је куга морила, ал' није у гузицу згађала.

Кýгла, f. (у Сријему у Бачк. и у Бан.) die Kugel, globus.

Куглана, f. der Kegelplatz, die Kegelbahn, der Kegelplan, area conorum lusui destinata.

Кýглање, n. der Kegelſchub, lusus conorum.

Кýглатисе, амсе, v. r. impf. Kegel ſchieben, ludo conis.

Кýда, } wohin? wo vorbei, quo? qua?
Кýдâ, }

Кудагóђ, (Рес. и Срем.) vide кудагођ.

Кудагођ, (Ерц.) vide кудгођ.

Кýдâ му драго, wohin immer, quocunque, quo libuerit.

Кýдгод, (Рес. и Срем.) vide кудгођ.

Кýдгођ, (Ерц.) wohin immer, quocunque demum.

Кýдеља, f. (Рес. и Срем.) vide кућеља.

Кýдељица, f. dim. v. кудеља.

Кýдељиште, n. (Рес. и Срем.) vide кућељиште.

Кýдељни, на, но, (Рес. и Срем.) vide кућељни.

Кýдити, им, v. impf. übel reden von einem, calumnior.

Кýд му драго, vide куда му драго.

Кýдрав, ва, во, krauſ, crispus.

Кýђеља, f. (Ерц.) 1) vide конопље. 2) die Portion Flachs, Hanf, oder Baumwolle, die auf einmal auf dem Rocken iſt, pensum (?): дај ми једну кућељу вуне.

Кýђељица, f. dim. v. кућеља.

Кýђељиште, n. (Ерц.) vide конопљиште.

Кýђељни, на, но, (Ерц.) vide конопљан.

Кýђењак, m. der Tadler, vituperator, in dem Sprüchworte: кад дође сућењак, нек изједе говно кућењак.

Кýђење, n. das Verläumden, calumniatio.

Кýжан, жна, но, von der Peſt angeſteckt, verpeſtet, pestilentus, pestifer.

Кýжник, n. der Peſtkranke, pestilentia correptus.

Кýина, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Küche, culina. cf. кућа.

Кýинскй, ка, ко, Küchen-, culinarius.

Кýја, f. vide кучка.

Кýјýнџија*, m. vide златар.

Кýјýнџијин, на, но, des Gold- und Silberarbeiters, aurificis, argentarii.

Кýјýнџијница, f. die Goldſchmiedin, uxor argentarii.

Кýјýнџијнскй, ка, ко, } 1) goldſchmied-
Кýјýнџијскй, ка, ко, } argentarii. 2) nach Art des Goldſchmieds, more argentarii.

Кýјýнџилук*, m. die Goldſchmiedekunſt, aurificis ars.

Кýк, m. das Hüftbein, os coxae.

Кýка, f. der Haken, uncus.

Кýкавац, вца, m. der Guckguck, cuculus: што ћу кукавац синьи!

Кýкавица, f. der Guckguck, cuculus: подмеће као кукавица јаје. Срблји приповиједају да је кукавица била жена и имала брата, па јој брат умрло и она за њим тако много тужила и кукала, док се није претворила у птицу (једни кажу да се брату досадило њено кукање и јаукање, па је он проклео те се претворила у птицу, а једни опет кажу, да се Бог на њу расрдио, што је тако много тужила за братом, кога је он био узео, па је претворио у птицу); зато готово свака Српкиња, којој је брат умрло, и данас оплаче, кад чује кукавицу ђе кука. — Кад кукавица изиђе рано те кука по црној шуми, онда кажу да ће бити зло (оне године) за ајдуке; али кад кукавица кука по зеленој шуми, онда су ајдуци весели:

„Листај горо кукај кукавицо:
Нек' се чини ора за ајдуке —

Кýкавичић, m. der junge Guckguck, cuculi pullus.

Кýкавичица, f. dim. v. кукавица.

Кýкавичјй, чја, чје, des Guckguks, cuculi.

Кýкавичјй коњиц, m. eine Art Vogel, avis genus.

Кýкавий, на, но, traurig, moestus.

Кýкање, n. das Guckgucksagen ſowohl vom Guckguck, als auch von Wehklagenden: кукý мене и до Бога! ululatus cuculi et moerentium.

Кýкаст, та, то, hakenförmig, uncinatus.

Кýкати, ам, v. impf. guck, guck ſchreyen, clamo cu, cu.

Кýкица, f. dim. v. кука. cf. кучица.

Кýкњава, f. das Jammergeſchrey (das кукý мене klagen), ejulatio.

Ку̏кољ, m. die Wicken, agrostemma githago Linn.

Ку̏коносаст, та, то, hakennasig, naso aduncо.

Ку̏ку мене (мени)! weh mir, hei mihi, me miserum.

Кукуљица, f. eine Art Kappe, cucullus.

Ку̏ку̏рек, m. (Рес. и Срем.) vide кукуријек.

Кукуре̏кање, n. (Рес. и Срем.) vide кукуријекање.

Кукуре̏кати, речем, (Рес. и Срем.) vide кукуријекати.

Кукуре̏кнути, нем, (Рес. и Срем.) vide кукуријекнути.

Ку̏куријек, m. (Ерц.) die Nießwurz, helleborus.

Кукурије̏кање, n. (Ерц.) das Kikerikiſchreyen, galli cantus.

Кукурије̏кати, јечем, v. impf. (Ерц.) kikeriki kraben, cano kikeriki.

Кукурије̏кнути, нем, v. pf. (Ерц.) einmal kikeriki ſchreyen, dico kikeriki (e. g. in aurem).

Ку̏ку̏руз, der Kukuruz, türkiſches Korn, zea mais Linn.

Ку̏ку̏рузан, зна, но, н. п. љеб, брашно, Kukuruz-, e zea mais.

Ку̏ку̏рузиште, n. der Acker, wo ehe Kukuruz gebaut war, ager in quo zea mais fuit sata.

Ку̏ку̏рузница, f. das Kukuruzbrot, panis e zea.

Кукуруз̏овина (ку̏ку̏рузовина), f. das Kukuruzſtroh, stramen zeae mais.

Ку̏ку̏рушчић, m. dim. v. кукуруз.

Ку̏кута (ку̏кута), f. 1) велика, conium maculatum Linn. 2) мала, aethusa cynapium Linn.

Ку̏куташе, n. dim. v. кукање.

Ку̏куташи уњем, dim. v. кукати:

„Кукавица кукуше
„Радосаву виш' куће;
„Радосав се обрће
„Тражи жени обуће —

Ку̏ла *, f. der Thurm, turris.

Ку̏латашт, та, то, н. п. коњ, mausfarb, mausefarbig, colore murino.

Ку̏лача, f. m. j. колиба, eine zeltartige Hütte, tentorii genus.

Кула̏ш *, m. ein mausfahles Pferd, equus coloris murini.

Ку̏лин бан, m. in der Redensart: почео приповиједати којешта од Кулина бана, orditur ab ovo, er holt weit aus.

Ку̏личˇ, m. Ruinen einer Feſtung an der Mündung der Moraca.

Кулу̏ница *, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide кујунџија, mit allen Ableitungen.

Ку̏ља, f. vide начамак.

Куља̏ње, n. das Hervorwallen (z. B. des Rauchs), provolutio.

Ку̏љати, љам, v. impf. hervorwallen, provolvi, н. п. дим из пећи, чеше из кошнице.

Ку̏м, m. 1) крштени, der Taufpathe, sponsor baptismalis. Кум се зове и онај, који први пут стриже косу ђепету; такови кумови бивају и Турци нашим људма, и наши људи Турцима (по Босни):

„Ој Турчине за невољу куме!
„Не кумим те што ја кума не мам —

2) вјенчани, der Beiſtand bei der Trauung, testis conjugii. Образ ваља, кум ће доћи. Пред кума (т. ј. што год тако добро, да би се могло пред кума изнијети)! Зацрвенио се као да је пред кумом прдиуо. Ни ти мени кум, ни ја теби стари сват. Ако ниђе кума не нађем, ти ћеш ми бити кум.

Ку̏ма, f. 1) die Pathin, Gevatterin, commater (?). 2) die Pathin, puella cui sum commater. 3) Euphemismus für куга. cf. куга.

Ку̏мак, мка, m. hyp. v. кум.

Ку̏ма̑н, m. vide кумашин.

Ку̏мање, n. das gegenſeitige Begrüſſen als кум, salutatio kumi vocabulo.

Ку̏матисе, амсе, v. r. impf. с ким, ſich als Gevatter begrüſſen, salutare se invicem cumi vocabulo.

Ку̏мача, f. cf. дружичало.

Ку̏ма̑шин, m. augm. v. кум.

Кумбара *, f. vide лубарда.

Кумбарација *, m. der Bombardier, pyrobolarius.

Ку̏мин, на, но, der кума, commatris et pestis.

Ку̏мити, им, v. impf. кога, zu Gevatter bitten, advocare pro teste baptismi aut conjugii. Кумићеш ти кугу да те умори.

Ку̏митисе, имсе, v. r. fr. с ким, mit jemand Gevatter werden, cumatus necessitudinem ineo.

Ку̏мић, Gevatterchen, dim. v. кум.

Ку̏мица, f. dim. v. кума.

Ку̏мљење, n. das Gevatterwerden, initio necessitudinis cumatus.

Ку̏мов, ва, во, des Gevatters, ad testem baptismi pertinens.

Кумо̏ва̑ње, n. das Gevatter ſtehen, cumatus (?).

Кумова̏ти, мујем, v. impf. коме, zu Gevatter ſtehen, sum testis baptismi aut conjugii.

Кумо̏вски, ка, ко, 1) dem Gevatter zuſtehend, quod decet testem baptismi aut conjugii. 2) adv. wie ein кум, more testis baptismi.

Кумпанија, f. die Compagnie, certa militum turba, centuria.

Кумпанијски, ка, ко, Compagnie-, quod est centuriae.

Кумрија *, f. 1) eine Art Turteltaube, turturis genus. 2) ein Frauenname, nomen feminae. Meistens gibt man ihn den Gefangenen, Кумрија робиња:

„Код колевке Кумрија робиња,
„Она њија два банова сина —

Кумсал *, m. vide пијесак.

Кумство, n. die Gevatterschaft, munus testis baptismi aut conjugii.

Кумче, чета, n. der Pathe (das Kind), filius baptismalis. Умре кумче, покварисе кумство (das Kind ist gestorben, die Gevatterschaft hört (also) auf).

Куна, f. der Marder, mustela martes Linn.

Кунадра, f. 1) оно од преће, што се увати у нитима као памук, die Flocke, floccus. 2) палацка од рогоза кад се ишчупа као перје, die Kätzchen vom Rietgras.

Кундак, m. der Schaft (der Flinte), lignum tormenti bellici.

Кундачење, n. das Schäften, munitio tormenti bellici.

Кундачити, им, v. impf. н. п. пушку, (die Flinte) schäften, munio ligno.

Кундачић, m. dim. v. кундак.

Куница, f. dim. v. куна.

Кунор (планина), m.

„Оде беже у Кунор планину —

Купа, f. 1) vide чаша. 2) вода у Рватској.

Купа, f. гомила од четири ораа. Такове гомиле намјесте ђеца (свако по једну) у ред према себи, па бију редом о ј н а к о м с једнога мјеста те и обарају (играју се купе). Кад који коју купу обори, он је и узме; ако један обори све у један пут, он и све узме; ако одовуд не оборе све купе, а они бију од онуд с онога мјеста, ће се кога ојнак уставио; ако и тада остане још која купа необорена, а они онда дометну опет сваки још по једну, па на ново бију. Ein Kinderspiel mit Nüssen, lusus nucum.

Купање, n. das Baden, lavatio.

Купати, âм, v. impf. baden, lavo.

Купатисе, амсе, v. r. impf. baden, sich baden, lavor.

Купац, пца, m. der Käufer, emtor:

А. По што је то?
Б. Ко је купац?
А. Ја сам.

Купилац, пиоца, m. der Leser (Auflesser, Klauber), lector, collector (v. g. foeni, prunorum, pomorum).

Купина, f. 1) der Brombeerstrauch, rubus fruticosus Linn. 2) die Stachelbeere, bacca grossulariae. 3) Frauenname, nomen feminae.

Купити, им, v. pf. kaufen, emo.

Купити, им, v. impf. auflesen, colligo.

Купитисе, имсе, v. r. impf. sich zusammenziehen, contrahor, (von der Armee, congregor).

Купица, f. 1) dim. v. купа. 2) der Schröpfkopf, cucurbitula, cucurbita.

Купљење, n. das Lesen (Auflesen), lectio, collectio.

Куповање, n. das Kaufen, emtio.

Куповати, пујем, v. impf. kaufen, emo

Куповни, на, но, n. п. гуњ, љеб, gekauft, emtus (Gegensatz vom zu Hause Erzeugten).

Купус, m. der Kohl, brassica oleracea capitata Linn. Доста је купуса изјео (er ist ein alter Mann).

Купусара, f. n. п. каца, das Sauerkraut-Geschirr (der Krautbottich), vas in quo olus acidum adservatur.

Купустина, f. augm. v. купус.

Купуштиште, n. Acker, wo einst Kohl gebaut worden ist, ager olim olerarius.

Купусни, на, но, n. п. лист, каца, Kraut-, Kohl-, olerarius, olitorius.

Кура, f. hyp. v. курац.

Кураж, f. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) die Courage, der Muth, animus, animus fortis. cf. слобода.

Куражан, жна, но, muthig, animosus. cf. слободан.

Куражење, n. das Anfeuern, Muth machen, animi additio.

Куражити, им, v. impf. anfeuern, animum addo, facio.

Куражитисе, имсе, v. r. impf. sich Muth machen, seipsum incendere.

Кураш, та, то, 1) mentulatus, penitus. 2) bene mentulatus.

Курац, рца, m. das männliche Glied, penis, mentula.

Курбан *, m. das Schlachtopfer, victima (bei den Türken).

Курва, f. 1) die Hure, impudica, meretrix. 2) auch als Schimpfwort gegen Männer, mendax, perfidum scortum.

Курвање, n. 1) das Huren, scortatio. 2) (курвање) das hurenartige Benehmen auch von Männern, mores meretricii.

Курвар, m. der Hurer, scortator.

Курварев, ва, во, vide курваров.

Курварица, f. komische und zweideutige Verbindung der куварица, comice pro куварица.

Курваров, ва, во, des Hurers, scortatoris.

Курвáрскй, ка, ко, 1) Hurisch, meretricius. 2) adv. wie ein Hurer, more scortatoris.

Курварство, n. die Hurerey, scortatio.

Кýрвати, ам, v. impf. wie eine Hure ſich betragen, lügen, meretricio more se gerere.

Кýрватисе, амсе, v. r. impf. huren, scortor.

Курвéтина, f. augm. v. курва.

Кýрвић, m. der Hurenſohn, spurius, nothus.

Кýрвица (у Срнјему курвúца), f. dim. v. курва.

Кýрдељ, m. код плуга онај клин, што је за њега запета гужва орачица.

Кýре, рета, n. dim. v. курац: свако Туре своје куре вали.

Кýрице, цета, n. dim. v. куре.

Кýриков, ва, во, von kuriковина, e certa arbore куриковина dicta.

Кýриковина, f. Art Holzes, ligni genus.

Кýрја! interjectio vituperii: кад повичу људи на кога курја!

Кýрјак *, m. vide вук 1.

Кýрјачина, f. vide вучина.

Кýрјачић, m. dim. v. курјак.

Кýрјачица, f. vide вучица.

Кýрјачкй, ка, ко, 1) vide вучји. 2) adv. wie ein Wolf, more lupi.

Кýрјук *, m. 1) der Schwanz, cauda; vide реп. 2) der Zopf, cauda capillorum. cf. кика, плетеница. 3) der Boden des Flintenlaufs, fundus teli glandarii (sclopeti).

Кýрјучење, n. das Anſchrauben des Flintbodens.

Кýрјучити, им, v. impf. tr. j. пушку, или цијев пушчану, den Boden des Flintenlaufs anſchrauben.

Кýрјучић, m. dim. v. курјук.

Кýроња, m. bene mentulatus.

Куропéцање, n. ein obſcön-komiſches Spiel, oder vielmehr Anekdote davon: куропец па и опет —

Куропéцатисе, амсе, v. r. impf. vide куропецање.

Курцáње, n. das Gebrauchen des (obſcönen) Worts курац, penis creber usus in loquendo.

Кýрцатисе, амсе, v. r. impf. das Wort курац im Geſpräche oft gebrauchen: немој се курцати, penis vocabulo abuti.

Курцовáти, цујем, v. impf. ein Solomatismus für јебати:
„Аjде баћа у катане;
„Јоста пити, доста јести,
„За крајцару курцовати.

Кýрцокрет, m. ein komiſches Wort für целер (q. d. excitans penem).

Кýрчев, ва, во, mentulae.

Курчéвит, та, то, wie der курац, ut mentula.

Курчéкања, n. augm. v. курац.

Кýрчење, n. das Thun, wie der курац, imitatio penis.

Кýрчина, f. vide курчекања.

Кýрчитисе, имсе, v. r. impf. thun, wie ein курац, penem imitor.

Кýрчић, m. dim. v. курац.

Кýс, са, со, geſtutzt, cauda truncata. Кус пијетао пиле до вијека.

Кýса, f. куса кокош, geſtutzt, sine cauda.

Кýсало, n. у кашике оно што се мећe у уста, der vordere Theil des Löffels, pars cochlearis quae ori admovetur. Кусалом га закусује, а дршком му очи вади.

Кусáљ, m. geſtutztes Pferd, equus cauda curtata.

Кýсање, n. das Eſſen mit vollem Löffel, cochlear plenum ori admoveo.

Кусáпак, тка, m. der Stümmel, truncus.

Кýсати, ам, v. impf. mit vollem Löffel eſſen, cochlear plenum ori admoveo.

Кýсида, f. Fluß an der Grenze gegen Montenegro. Кусидскй, ка, ко, von Кусида:
„Код Кусиде студене водице,
„У лијепим Кусидским лукама —

Кýснути, нем, v. pf. einen vollen Löffel zum Munde tragen, cochlear plenum in os ingero.

Кусóв, m. кус пас, der Stutzhund, canis cauda truncata.

Кусовљев, ва, во, des Stutzhundes, canis curti.

Кýсоња, m. кус во, der Stutzochs, bos cauda truncata. Да пусте кусоњу под пласт (нарастао би му реп?).

Кýсоњин, на, но, des Stutzochſen, bovis cauda truncata.

Кýсуља, f. куса крава, die Stutzkuh, vacca cauda truncata.

Кýсуљин, на, но, der Stutzkuh, vaccae cauda truncata.

Кусýр *, m. der Rückſtand, residuum debiti. cf. остатак.

Кýт, m. der Winkel, die Ecke, angulus.

Кýтао, тла, m. ein großer Schöpflöffel (um Waſſer zu ſchöpfen), haustrum, cochlear haustorium.

Кýтија *, f. die Schachtel, capsa.

Кýтијца, f. dim. v. кутија.

Кýтлача, f. vide кутао.

Кýтлачица, f. dim. v. кутлача.

Кýтлић, m. dim. v. кутао.

Кýтњак (кýтњак), m. der Stockzahn, dens molaris.

Кýтњй, ња, ње, n. p. зуб, der Stockzahn, dens molaris.

Ку̏тњй (кућни), ња, ње (њо?), н. п. врата, Haus-, domus.

Ку̏ћа, f. 1) das Haus, domus. 2) die Küche, culina:
А. Ђе ти је кућа?
Б. Код собе.

Ку̏ћани, m pl. die Hausgenoſſen, qui in eadem domo habitant, familia (?).

Ку̏ћанић, m. der gute Haushälter, bonus pater familias.

Ку̏ћаница, f. die häusliche Frau, bona mater familias.

Ку̏ћевнй, на, но, dem Hauſe, der ganzen Familie gehörig, universae familiae.

Ку̏ћење, n. das Haushalten, curatio rei familiaris.

Ку̏ћерина, f. (augm. v. кућа) unförmliches, verfallenes Haus, caduca domus:
„Кућа му се кућерином звала,
„Ђеца му се на огњиште срала —

Ку̏ћетина, f. augm. v. кућа.

Ку̏ћити, им, v. impf. m. j. кућу, haushalten, rem familiarem curare, augere.

Ку̏ћица, f. 1) das Häuschen, casa. 2) ein Häufchen geſetzter Faſolen, casula phaseolorum.

Ку̏ћичење, n. das Bereiten der кућице für die Faſolen, tumulorum phaseolis inserendis praeparatio.

Ку̏ћичити, им, v. impf. die кућице bereiten für die Faſolen, paro tumulos phaseolis inserendis.

Ку̏ћиште, n. Ort, wo einſt ein Haus geſtanden, locus ubi domus fuit.

Ку̏ћнй, на, но, vide кућњи.

Ку̏ћу̏рина, f. vide кућетина.

Ку̏ц (von куцати, klopfen), што куц то муц (wie gearbeitet, ſo gegeſſen). Von einem kleinen Erwerbe, der kaum ſeinen Mann nährt.

Ку̏ца, f. hyp. v. кучка.

Ку̏цање, n. das Klopfen, pulsatio.

Ку̏цање, n. das Läufigſeyn der Hündin, catulitio.

Ку̏цати, ам, v. impf. klopfen, pulso.

Ку̏цатисе, амсе, v. r. impf. läufig ſeyn, catulio.

Ку̏цкало, m. der Klopfer, pulsator (vom Kinde): стани ти куцкало.

Ку̏цкање, n. dim. v. куцање.

Ку̏цкати, ам, dim. v. куцати.

Ку̏цнути, нем, v. pf. einmal klopfen, pulso semel.

Ку̏чад, f. (coll.) vide штенад.

Ку̏чаја (планина), f. nom. propr. eines Berges in Serbien.

Ку̏че, чета, n. das Hündchen, catulus. cf. штене.

Ку̏четина, f. augm. v. кучка.

Ку̏чине, f. pl. das Werg, stupa. Говна и кучине.

Ку̏чићи, m. pl. vide штенци 1.

Ку̏чица, f. 1) dim. v кука. vide кукица. 2) dim. v. кучка.

Ку̏чка, f. die Hündin, canis femina.

Кучкодер, m. der Hundeſchinder, excoriator canum:
„Кад се жени кучкодере Арсо —

Ку̏чница, f. der Hauſe Hunde, die einer läufigen Hündin folgen, turba canum persequentium catulientem.

Ку̏ш! (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) kuſch! (öſterr. für halt's Maul), tace, canis.

Кушак*, m. das Querholz (z. B. bei dem Tiſche), lignum transversum.

Кушама*, f. (у Сарајеву и у осталим варошима по Босни) die Zunftgalla, bei Empfang des Veſirs, pompa collegiorum.

Кушање, n. das Verſuchen, periculum, experientia, tentatio.

Ку̏шати, ам, v. impf. verſuchen, tento.

Ку̏шлат, m. Burg zwiſchen Зворник und Сарајево:
„Ој ђевојко у Кушлату граду!
„Бог зна јеси у голему јаду. —
„Кириџија! ти си у горему,
„Преносећи рану на самару
„Преко Босне на Ерцеговину.

Ку̏шља, f. и п. жена која је кушљава.

Ку̏шља, m. (Рес. и Срем.) vide кушљо.

Ку̏шљав, ва, во, verworren, zerrüttet, perturbatus.

Кушљање, n. das Verwirren, perturbatio.

Ку̏шљати, ам, v. impf. (den Flachs) verwirren, perturbo.

Ку̏шљо, m. (Ерц.) der das Haar verworren hat, capillis turbatis. Кушљо је био коњ у војводе Вељка Петровића.

Л.

Ла̂, cf. ко што ла.

Ла̂б, m. Fluß in Serbien:
„Уватио и Лаб и Ситницу —

Лабу̏д, m. der Schwan, olor, cycnus.

Лабу̏дић, m. dim. junger Schwan, pullus olorinus.

Лабу̏дица. f. das Weibchen vom Schwan, olor famina.

Лабу̏дов, ва, во, des Schwans, cycni.

Ла̂в, m. der Löwe, leo.

Ла̏веж, m. das Gebelle, latratus: стоји лавеж паса.

Ла̏вић, m. ein junger Löwe, catulus leoninus.

Ла̀вица, f. die Löwinn, leaena.
Ла̀вов, ва, во, des Löwen, leonis.
Ла̀вски: ка, ко, 1) Löwen=, leoninus. 2) adv. wie ein Löwe, leonis more.
Ла̀гаан, лагана, но, vide лаган.
Ла̀гала, n. pl. das Lügenwerkzeug, die Lügenmittel, instrumenta mendacii: Остала су ми лагала у селу, него дај ми кола и волове да и донесем, па ћу ти онда лагати колико ти драго (приповиједају да је некакав лажа одговорио цару, кад му је цар рекао: кад се тако људи пуже да млого лажеш, деде да видим можеш ли мени што слагати.)
Ла̀ган, на, но, leicht, levis.
Лага̀но, leise, leniter.
Лага̀ње, n. das Lügen, mentiri, mendacia.
Ла̀гати лажем, v. impf. lügen, mentior. 2) на кога, einen verleumden, mentior in quem.
Ла̀гачак, чка, ко, dim. v. лаган.
Ла̀гити, им, dim. v. лагати.
Ла̀гум*, m. die Mine, cuniculus: поткопати, или подметнути лагум, cuniculum ago.
Лагу̀н, на, но, (у Ерц.) vide лаган.
Лагу̀шан, шна, но, dim. v. лагун.
Ла̀д, m. der (kühle) Schatten, umbra.
Ла̀дак, тка, m. dim. v. лад.
Ла̀дан, дна, но, 1) kühl, refrigeratus. 2) kalt, frigidus.
Ла̀дити, им, v. impf. kühlen, refrigero.
Ла̀днети, ним, (Рес.) vide ладњети.
Ла̀днити, им, (Срем.) vide ладњети.
Ладно̀ћа, f. die Kälte, frigus.
Ла̀дњача, f. vide луковача.
Ла̀дњети, ним, v. impf. (Ерц.) kalt werden, frigesco.
Ла̀до, само се у пјесмама припијева, n. p.
„Гледа мому од малена
Ладо! Ладо!
„Од малена до голема
Ладо! Ладо! —
„Бураћ коси по побрђу
Ладо ле миле!
„Бурђу жеђна додијала
Ој Ладо! ој! —
Ладо̀вина, f. die Kühle, frigus (umbrae, silvae).
Ла̀ђа, f. das Schiff, navis.
Ла̀ђан, на, но, dim. v. ладан.
Ла̀ђар, m. der Schiffer, nauta.
Ла̀ђарев, ва, во, } des Schiffers, nau-
Ла̀ђаров, ва, во, } tae.
Ла̀ђарски, ка, ко, 1) der Schiffer, nautarum. 2) nach Schiffer Art, more nautarum.
Ла̀ђење, n. das Kühlen, refrigeratio.
Ла̀ђица (лађѝца), f. das Schifflein, navicula.
Ла̀ђурина, f. augm. v. лађа.
Ла̀ж, f. die Lüge, mendacium; ућерати кога у лаж, einen Lügen strafen, arguo mendacii.
Ла̀жа, f. der Lügner, mendax.
Ла̀жичица, f. vide ложичица.
Ла̀жљив, ва, во, lügenhaft, mendax.
Ла̀жљивац, вца, m. der Lügner, mendax.
Ла̀жљивица, f. die Lügnerinn, mendax femina.
Ла̀за, m. (Рес. и Срем.) vide Лазо.
Лаза̀р, m. Lazar, Lazarus.
Лаза̀рев дан, m. } Lazarstag (der Sam-
Лаза̀рева субота, f. } stagvorm Palmsonn-tag), dies festus S. Lazaro. cf. лазарице.
Ла̀заринa, m. Art Flintenrohr, fistula jaculatoria (qum Lazzarini Veneti).
Ла̀зарица, f. тако зову слијепци ону велику пјесму од Кнеза Лазара и од Косовског боја. Лазарица се почиње:
„Цар Мурате у Косово пада,
„Како паде ситну књигу пише
„Те је шаље ка Крушевцу граду —
А све су остале Косовске пјесме комади од Лазарице.
Ла̀зарице, f. pl. До скоро је био обичај у Србији (а може бити да је ђешто и сад), да иду Лазарице (неколико ђевојака) у очи Лазареве суботе од куће до куће, те играју и пјевају пјесме од Лазара (оно што га је Христос васкрсао). По Сријему и данас скупесе ђевојке у очи Лазареве суботе и стану у коло а пруже руке од себе, па дигну мало дијете мушко те иде преко руку, а оне пјевају:
„Лази, лази Лазаре!
„Те долази до мене,
„Приватајсе за мене:
„За свилене рукаве,
„За свилене мараме,
„За клечане кецеље.
Ла̀зити, им, v. impf. (стп.) gehen, eo, gradior:
„Лази, лази Лазаре,
„Те долази до мене —
Ла̀знути, нем, v. pf. einmal lecken, lambo.
Ла̀зо, m. (Ерц.) hyp. v. Лазар.
Лаја̀ње, n. das Bellen, latratus.
Лаја̀ти, јем, v. impf. bellen, latro.
Ла̀к (comp. ла̀кши), ка, ко, 1) leicht (zu tragen) levis. 2) leicht (zu thun), facilis.
Ла̀ка, m. (Рес. и Срем.) vide Лако.
Ла̀кат, кта, m. 1) der Ellbogen, cu-

bitus. 2) die Elle, ulna: три̏ста лаката (н. н. пропао у земљу).

Ла̀кета, m. hyp. v. Лазар.

Ла́ко, m. (Ерц.) hyp. v. Лазар.

Ла̀ком, ма, мо, habſüchtig, avarus: „Лаком ајдук бјеше на дукате —

Ла̀комитисе, имсе, v. r. impf. на што, habſüchtig ſeyn, avaritia ducor.

Ла̀комица, f. ждлијеб, што њим тече вода у бадањ (у Јадру), die Rinne, canalis.

Ла̀комљење, n. das Habſüchtigſeyn, die Habſucht, avaritia.

Лако́мство, n. die Habſucht, avaritia.

Лакрдија*, f. die Foppereу, nugae.

Лакрдија̑ш, m. der Spaßvogel, jocosus.

Ла́ле*, n. Tulpe, tulipa.

Ла̀ле*, f. pl. понајвише у пјесмама: лале и везири:

„Турци браћо лале и везири! —

„Лале шћау бити Бугарина —

„Буде њега лале и војводе —

Ла̀ле, m. Mannsname, nomen viri.

Ламе̑нка, f. Frauenname, nomen feminae.

Ла̀н, m. der Lein, linum.

Ла̀нац, нца, m. die Kette, catena.

Ланда̑ње, n. das Schlendern, obambulatio otiosa.

Ла̀ндати, ам, v. impf. umherſchlendern, obambulo.

Ла̀не, нета, n. das Rehkalb, pullus capreae, hinnulus.

Ла́не, (Рес. и Срем) vide лани.

Ла̀нен, на, но, Flachs-, lineus.

Ла̀ни (ла́ни), (Ерц.) voriges Jahr, anno elapso; како онда и лани.

Ланѝште, n. Acker auf dem einſt Flachs gebaut war, ager olim lino consitus.

Ла̀нути, нем, v. pf. einmal bellen, adlatro.

Ла́нути, не, v. pf. leichter werden, levius est: сад ми је лануло мало.

Ла̀нчић, m. dim. v. ланац.

Ла̀њски, ка, ко, vorjährig; anni superioris. Прошао као лањски снијег.

Ла̀павица, f. Regen und Schnee durcheinander, pluviae nivibus mixtae.

Ла̀пити, им, v. pf. ſchnappen, capto.

Лапта̑ње, n. das Schlampampen des Hundes, der etwas Flüſſiges ißt, manducatio canina.

Ла̀птати, пћем, v. impf. ſchlampampen, manduco more canis.

Ла̀рма, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Lärm, tumultus. cf. буна.

Ла̀рмање, n. das Lärmen, tumultuatio.

Ла̀рмати, ам, v. impf. lärmen, tumultuor.

Ла̀са, f. 1) hyp. v. ласица. Ласо ласичице! поздравили те наши миши, да ти одгризу уши (тако треба казати ласици, кад је човек види, па ће онда све мише поклати и рашћерати). 2) ласаста коза, wieſelfarbige Ziege, capra mustelini coloris infra pectus. 3) (ſcherzhaft) der Säbel, acinaces.

Ла̀сан, сна, но, leicht (zu thun), facilis.

Ла̀саст, та, то, н. п. коза, wieſelfarbig, mustelini coloris.

Ла̀сица, f. das (die) Wieſel, mustela.

Ла̀сичић, m. das junge Wieſel, catulus mustelinus.

Ла̀сичица, f. dim. v. ласица.

Ла̀сичји, чја, чје, Wieſel-, mustelinus.

Ласка̑ње, n. das Schmeicheln, adulatio.

Ла̀скати, ам, v. impf. ſchmeicheln, adulor.

Ла̀ст, f. die Leichtigkeit, facilitas: пр̏ва ласт потоња мука.

Ла́ста, f. } die Schwalbe, hirundo.
Ла̀ставица, f. }

Ла̀ставичић, m. die junge Schwalbe, pullus hirundinis.

Ла̀ставичица, f. dim. v. ластавица.

Ла̀ставичји, чја, чје, Schwalben-, hirundininus.

Ласта̑р, m. das junge Reblaub, pampinus.

Ла́стин, на, но, Schwalben-, hirundinis.

Ла̀стисање, n. vide ласкање.

Ла̀стисати, тишем, vide ласкати.

Латѝнија, f. (coll.) die Lateiner, Latini: „Нек' се чуди мудра Латинија —

Ла̀тинин, m. 1) der Lateiner, Latinus. 2) der Italiäner, Italus.

Латѝнка, f. 1) die Lateinerinn, Latina. 2) die Italiänerinn, Itala. 3) Frauenname, nomen feminae.

Ла̀тинскӣ, ка, ко, 1) lateiniſch, latinus. 2) adv. lateiniſch, latine.

Ла̀тинчад̑, (coll.) die jungen Lateiner, juventus Latina.

Латѝнче, чета, n. das Lateinerchen, Latinellus (?)

Ла̀тити, им, v. pf. ſchnell ergreifen, arripio.

Ла̀титисе, имсе, v. r. pf. н. п. посла, коња, ergreifen, adgredior.

Ла̀тица, f. клинчић у кошуље под пазуом, der Armzwickel, cuneus tunicae.

Ла̀тов, m. der Ueberreiter (Aufſeher), (bei der Maut, und bei der Ueberfuhr) portitoris genus.

Ла̀товљев, ва, во, des Ueberreiters, portitoris.

Ла̀товљевица, f. die Ueberreitersfrau, uxor portitoris.

Ла̀товскӣ, ка, ко, 1) Ueberreiter, portitorum. 2) adv. wie ein Ueberreiter, more portitoris.

Ла̀ћман, der Lieutenant, subcenturio.

Лаћманов, ва, во, des Lieutenants, subcenturionis.

Лаћмановица, f. die Lieutenantsfrau, uxor subcenturionis.

Лаћманскй. ка, ко, 1) Lieutenants, subcenturionis. 2) adv. wie ein Lieutenant, more subcenturionis.

Лаўд, m. (ст. а кад што приповиједају о њему, онда кажу Лаудан) der General Loudon (lies Laudon):

„Међу њима Лауд џенерале —

Лаўдан, m. cf. Лауд.

Лаўданов, ва, во, н. п. шанац (на Врачару), des General Laudon.

Лачан, чна, но, vide гладан (највише се каже псетету).

Ле, додајесе у пјесмама код ћекоји ријечи на крају, н. п.

„Наун шеша војноле на венчање,

„С' собом води војноле науницу —

„Пораниле девојке,

Јело ле Јело добра девојко —

„Пораниле на воду,

Јело ле Јело добра девојко —

„Оj! и два сваша и два упросника,

Ле леља ле!

„Куд ви одите? што ви тражите?

Ле леља ле! —

„Наша дода Бога моли

оj додо, оj додоле! —

„Бураћ коси по побрћу

ладоле миле —

„Невен вене ле, за горицом ле,

Леља ле —

Леб, m. (Рес. и Срем.) vide љеб.

Лебар, m. (Рес. и Срем.) vide љебар.

Лебарев, ва, во, } (Рес. и Срем.) vide

Лебаров, ва, во, } љебаров.

Лебац, пца, m. (Рес. и Срем.) vide љебац.

Лебдити, им, v. impf. zärtlich pflegen, foveo, cum amore curo: лебди око њега, као мати око ћетета.

Лебни, на, но, (Рес. и Срем.) vide љебни.

Левак, вка, m. (Рес. и Срем.) vide лијевак.

Левак, m. (Рес. и Срем.) vide љевак.

Левака, f. (Рес. и Срем.) vide љевака.

Левач, вча, m. (Рес. и Срем.) ein Theil der Jagodinska nahja.

Левента, m. (ст.)

„Под њим сједи Левента,

„На крилу му Латинка —

Левй, ва, во, (Рес. и Срем.) vide лијевй.

Левкё, (Рес. и Срем.) vide љевке.

Лево, (Рес. и Срем.) vide лијево.

Левча, f. (Рес. и Срем.) vide лијевча.

Левчанин, m. (Рес. и Срем.) der Lewtschер.

Левчанка, f. (Рес. и Срем.) die von Lewatsch.

Левчић, m. dim. v. левак.

Легање, n. (Рес. и Срем.) vide лијегање.

Легати, лежем, (Рес. и Срем.) vide лијегати.

Лерло, n. die Brut, fetus, progenies: пасје легло!

Лед, m. das Eis, glacies.

Леден, на, но, eiskalt, gelidus: леденo медено! ruft der Scherbetverkäufer.

Леденица, f. 1) der Eiszapfen, stria. 2) die Eisgrube, fovea glaciaria.

Ледина (ледина), f. ungeackert Land, solum incultum.

Ледити, им, v. impf. zu Eis machen, glacio.

Ледисе, имсе, v. r. impf. zu Eis werden, gefrieren, glacior.

Ледбјка, f. (bedauernd, mit Anspielung auf лед für) ћевојка.

Леђа, n. pl. der Rücken, dorsum.

Леђан, m. (ст.)

„У Леђану граду Латинскоме —

Леђански, ка, ко, (ст.) von Леђан:

„Па он оде низ поље Леђанско —

Леђашце, n. dim v. леђа.

Леђен*, m. das Waschbecken, pelvis.

Лежак, m. 1) der Faulenzer, segnitiosus. 2) vide чучавац.

Лежање, n. das Liegen, cubatio; das Darniederliegen, Krankseyn, aegrotatio.

Лежати, жим, v. impf. liegen, cubo, jaceo; darniederliegen, aegroto.

Лежачина, f. augm. v. лежак 1.

Лежење, n. das Brüten, incubatio.

Лежећив, ва, во, (ст.) liegend, cubans.

„На Шпитарца Турци долећеше,

„Лежећива да га посијеку —

Лежећи, adv. liegend, cubans.

Леја, f. (Рес. и Срем.) vide лија 1.

Лек, m. (Рес. и Срем.) vide лијек.

Лекар, m. (Рес. и Срем.) vide љекар.

Лекарев, ва, во, vide љекаров.

Лекарина, f. (Рес. и Срем.) vide љекарина.

Лекарица, f. (Рес. и Срем.) vide љекарица.

Лекаров, ва, во, (Рес. и Срем.) vide љекаров.

Лекарски, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide љекарски.

Лекови, m. pl. vide мице.

Леле мене (мени)! weh mir, vae mihi! леле мени и до Бога! куку леле

Лелек, m. das Wehgeheul, ululatus (леле мене!)

Лелек*, m. der Storch, vide штрк.

Лелекање, n. das Wehklagen, ululatio.

Лелекати, лечем, v. impf. викати: леле мене! wehklagen, ululo.

Лѐља, } само се у пјесмама прили-
Лѐљо, } јева, cf. краљице;
„Невен вене ле, за горицом ле,
Леља ле —
„Оj! и два свата и два упросника
Ле леља ле —

Лѐм, m. der Kitt, maltha, ferrumen.
Лѐмање, n. (Рес. и Срем.) vide лијемање.
Лѐмати, ам, (Рес. и Срем.) vide лијемати.
Лѐмеш, m. vide раоник.
Лѐмити, им, v. impf. kitten, ferrumino.
Лемљѐње, n. das Kitten, ferruminatio.
Лѐн, на, но, (Рес. и Срем.) vide лијен. cf. љен.
Лѐнгер*, m. der Anker, ancora.
Лѐнив, ва, во, (Рес. и Срем.) vide љенив.
Лѐниваџ, вца, m. (Рес. и Срем.) vide љениваџ.
Лѐнивица, f. (Рес. и Срем.) vide љенивица.
Лѐништисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide лијенитисе.
Лѐнка, f. (Рес. и Срем.) vide лијенка.
Лѐност, f. (Рес. и Срем.) vide лијеност.
Лѐништина, f. (Рес. и Срем.) vide лијенштина.
Лѐњ, ња, њо, (у Сријему и у Бачк.) vide лен (mit allen Ableitungen).
Лењѝр, m. das Lineal (österr. Linier), regula.
Лењирисање, n. das Linieren, ductus regulae.
Лењирисати, рим, v. impf. linieren, regulam duco.
Лѐп, m. (Рес. и Срем.) vide лијеп.
Лѐп, па, по, (Рес. и Срем.) vide лијеп.
Лѐпа вѝна, f. намастир, у Рватској.
Лѐпа ка̀та, f. aster chinensis Linn.
Лѐпак, ка, m. die Mistel, viscum album Linn.
Лепѐзе*, зета, n. der Fächer, flabellum.
Лепѐтање, n. das Flattern (des gefangenen Fisches, Vogels) agitatio alarum (corporis) avis aut piscis capti.
Лепѐтатисе, пећемсе, v. r. impf. flattern, agitor.
Лѐпи чо̀век, m. das Balsamkraut, impatiens balsamina Linn.
Лѐпина, f. eine Art Brots, schmal und lang, panis genus: daher das Räthsel (што ми ти је за што): Док се отац роди, син по кући оди? m. j. лепиња.
Лепѝр, m. der Schmetterling, papilio.
Лепѝрић, m. dim. v. лепир.
Лепѝрица, f. das Weibchen vom Schmetterlinge, papilio femina.
Лѐпити, им, (Рес. и Срем.) vide лијепити.
Лѐпљење, n. (Рес. и Срем.) vide лијепљење.
Лепо̀та, f. (Рес. и Срем.) vide љепота.
Лепо̀тица, f. (Рес. и Срем.) vide љепотица.
Лѐпошета, f. (Рес. и Срем.) vide љепошета.
Лепршање, n. das Wälzen der Hühner im Sande, volutatio gallinarum in pulvere.
Лепршатисе, амсе, v. r. impf. sich im Sande wälzen, volutari in arena (pulvere).
Лептѝр, m. (у Сријему и у Бачкој) vide лепир.
Лептѝрић, m. dim. v. лептир.
Лептѝрица, f. vide лепирица.
Лѐпчић, m. dim. v. лебац.
Лепшање, n. (Рес. и Срем.) vide љепшање.
Лѐпшати, ам, (Рес. и Срем.) vide љепшати.
Лѐс, m. (Рес. и Срем.) vide лијес.
Лѐса, f. (Рес. и Срем.) vide љеса.
Лесѐтина, f. augm. v. леса.
Лѐсица, f. dim. v. леса.
Лѐска, f. (Рес. и Срем.) vide лијеска.
Лѐсков, ва, во, (Рес. и Срем.) vide љесков.
Лѐскова маст, f. (Рес. и Срем.) vide љескова маст.
Лѐсковац, вца, m. (Рес. и Срем.) vide љесковац.
Лѐсковача, f. (Рес. и Срем.) vide љесковача.
Лѐсковина, f. (Рес. и Срем.) vide љесковина.
Лестѐдај (лез' те дај), m. die Schlüsselblume, primula veris (vocabulum serbicum est significationis obscoenae: decumbe et da).
Лѐтање, n. (Рес. и Срем.) vide лијетање.
Лѐтати, лећем, (Рес. и Срем.) vide лијетати.
Лѐтва, f. die Planke, planca, tabula.
Лѐтење, n. (Рес.) vide лећење.
Лѐтети, тим, (Рес.) vide лећети.
Лѐти, (Рес. и Срем.) vide љети.
Лѐтина, f. (Рес. и Срем.) vide љетина.
Лѐтипас, пса, m. der Windbeutel, homo ventosus.
Лѐтити, им, (Срем.) vide лећети.
Лѐтка, f. на чекрку гвоздена шипка, што се на њу натакне цијев кад се суче.
Лѐтњи (једни говоре и лѐтњи), на, но, (Рес. и Срем.) vide љетни.

Лѐто, n. die Oeffnung vorne am Bienenſtocke, ostium alvearis.
Лѐто, n. (Рес. и Срем.) vide љето.
Лѐтовање, n. (Рес. и Срем.), vide љетовање.
Лѐтовати, тујем, (Рес. и Срем.) vide љетовати.
Летос, } (Рес. и Срем.) vide љетос.
Летоске, }
Лѐтошњи, ња, ње, (Рес. и Срем.) vide љетошњи.
Летургија, f. } 1) die Liturgie (Meſſe);
Летурђија, f. } liturgia. 2) vide поскурица:
„Да не роди вино ни шеница,
„Ни за цркву часна летурђија —
Лѐћe, n. (у Ерц.) vide сочиво.
Лећѐње, n. (Ерц.) das Fliegen, volatus.
Лѐћети, лећим, v. impf. (Ерц.) fliegen, volo.
Лѐћи, лежем (и легнем), v. pf. ſich legen, decumbo.
Лѐћи, лежем, v. impf. brüten, incubo.
Лѐћање, n. das Unpäßſeyn, die Unpäßlichkeit, invalitudo.
Лѐћатисе, амсе, v. impf. unpäß ſeyn, minus bene valeo.
Лѐчење, n. (Рес. и Срем.) vide лијечење.
Лѐчити, им, (Рес. и Срем.) vide лијечити.
Леш*, m. vide стрвина.
Лешење, n. vide чкрњање.
Лешина, f. augm. v. леш.
Лешинар, m. m. j. орао, der Aasgeyer, vulturis genus.
Лешити, им, vide чкрњати.
Лешица, f. dim. v. леја.
Лешкање, n. dim. v. лежање.
Лешкарење, n. vide лешкање.
Лешкарити, им, vide лешкати.
Лешкати, ам, dim. v. лежати.
Лешник, m. (Рес. и Срем.) vide љешник.
Лештак, m. (Рес. и Срем.) vide љештак
Лештарка, f. (Рес. и Срем.) vide љештарка.
Лѐшче, n. coll. (Рес. и Срем.) vide лијешће.
Ли, 1) Fragepartikel, ob? an? има ли? hat er? habethe? ако ли дође; знаш ли. 2) кад ли те увидим! да ли ми је знати; кад ли ће доћи.
Ливање, n. (Срем.) vide љевање.
Ливати, ам, (Срем.) vide љевати.
Ливно, n.
„Сеју смо ти у Ливну продали
„Те дружина у вину попила —
Лизање, n. das Lecken, lingtus, lambitus.
Лизати, лижем, v. impf. lecken, lambo; лиже платен.
Лиј, m. vide лисац.
Лија, f. 1) hyp. v. лисица. 2) (Ерц.) die Schottel (der Bifang), die Furche, lira, н. п. лија лукова, купусна.
Лијање, n. das Schleichen wie ein Fuchs, circumreptatio vulpina.
Лијати, ам, v. impf. umherſchleichen wie ein Fuchs, vulpino more circumrepto.
Лијевак, вка (pl. љевкови), m. (Ерц.) der Trichter, infundibulum.
Лијевач, вча, m. (Ерц.) vide Левач, mit allen Ableitungen.
Лијевӣ, ва, во, (Ерц.) link, laevus.
Лијевно, n. vide Ливно (?):
„Турско моче по Лијевну ода
„А за собом добра дору вода —
Лијево, (Ерц.) links, laeva (parte).
Лијегање, n. (Ерц.) das Liegen, decubatio.
Лијегати, јежем, v. impf. liegen, cubo.
Лијек, m. (Ерц.) die Arzney, das Arzneimittel, medicamentum, remedium. Прије био лијек него ти запитао (одговоре жене, кад носе (или траже) какову траву, или друго што лијека ради, па ко запита: шта је то? или што ће ти то?).
Лијемање, n. (Ерц.) das Schlagen, verberatio, pertusio.
Лијемати, ам, v. impf. (Ерц.) ſchlagen, pertundo.
Лијен, на, но, (Ерц.) träge, piger. Кад се лијен накани, сав свијет попали.
Лијенитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) faulenzen, cesso.
Лијенка, f. (Ерц.) die Aufhängeſtange für die Wäſche, und dgl. suspensorium. cf. cpr.
Лијеност, f. (Ерц.) die Trägheit, pigritia.
Лијенштина, f. (Ерц.) der Bärenhäuter, desidiosus.
Лијеп, m. (Ерц.) der Anwurf (z. B. des Lehms auf das Flechtwerk), illitus.
Лијеп (comp. љепши), па, по, (Ерц.) ſchön, pulcer.
Лијепити, им, v. impf. (Ерц.) anwerfen, illino.
Лијепитисе, писе, v. r. impf. (Ерц.) kleben, adhinor, haereo.
Лијепљење, n. (Ерц.) das Anwerfen, illitus.
Лијес, m. (Ерц) das ganze Ackergeräthe (ſammt dem Joche), aratrum et jugum.
Лијеска, f. (Ерц.) die Haſelſtaude, corylus.
Лијетање, n. (Ерц.) das Fliegen, volitatio.

Лијѐтати, јећем, v. impf. (Ерц.) fliegen, volito.

Лијечѣње, n. (Ерц) das Heilen, medela, sanatio.

Лијѐчити, им, v. impf. (Ерц.) heilen, medeor.

Лијешће, n. (coll. Ерц.) der Haſelbuſch, coryletum.

Лѝјо, adv. ungerade, impariter: тако или лијо, gerade oder ungerade, par impar.

Лѝк, m. das Angeſicht, vultus.

Лѝк, m. der Baſt, liber.

Лѝка, f. die Lika in Kroatien, Lica regio.

Лѝко, n. vide лик. Веже лико на узицу.

Лѝла (брезова или трешнова), f. оно што се огули с брезове или с трешњове коре као артија. Лила има у себи смоле и може горети као луч.

Лѝле мѝле, Schmeicheln und Streicheln, blanditiae: све око њега лиле миле.

Лѝљан, m. hemerocallis Linn.

Лѝљана, f. ein Frauenname, nomen feminae.

Лѝљанов, ва, во, von hemerocallis Linn.

Лѝм, m. das Blech, lamina.

Лѝм, m. ријека, која тече из Ерцеговине и утјече у Дрину (с десне стране) код Вишеграда.

Лимӯн, m. die Citrone, limone, it. il limo.

Лимӯнада, f. die Limonade, aqua limonata.

Лѝнути, нем, v. pf. (dim. v. лити) ein wenig gießen, einen Guß thun, infundo.

Лѝнцура, f. некаква трава, што се једе од трбуа,

Линьа̑к, m. die Schleihe, cyprinus tinca Linn.

Линьа̑ње, n. das Haaren, amissio pili.

Лињатисе, амсе, v. r. impf. ſich haren, pilos amitto.

Линьа̑чић, m. dim. v. линьак.

Лѝпа, f. die Linde, tilia.

Липа̑р, m. брдо између Јагодине и Багрдана.

Липа̑ћур, m. die Fetzen (Lumpen), die vom Kleide herunter hangen, laciniae.

Липѝк, m. der Lindenwald, silva tiliarum, tilietum?

Лѝписка, f. 1) die Stadt Leipzig, Lipsia. 2) eine Art Tuch, panni genus.

Лѝпица, f. dim. das Lindchen, tiliola.

Лѝпница, f. 1) (Турска) мала варошица између Лознице и Љешнице. 2) (Влашка) Српско село близу Турске Липнице).

Лѝпничанин, m. човек из Липнице.

Лѝпничкӣ, ка, ко, von Липница.

Лѝпов, ва, во, linden-, tiliagineus.

Лѝповац, вца, m. 1) der Lindenhonig, mel tiliaceum. 2) der Lindenſtab, baculus tiliagineus.

Лѝповача, f. 1) der Lindenſtock, baculus e ligno tiliacco. 2) у Јадру једно брдо и извор на том брду.

Лѝповина, f. das Lindenholz, lignum tiliae.

Лѝпса, f. н. п. крава, која је готово липсала.

Лѝпса, m. (Рес. и Срем.) vide липсо.

Лѝпсавање, n. vide липсивање.

Лѝпсавати, ам, vide липсивати.

Лѝпсати, пшем, v. pf. verrecken, morior.

Лѝпсивање, n. das Verrecken, casus pecoris.

Лѝпсивати, сујем, v. impf. verrecken, morior.

Лѝпсо, m. (Ерц.) н. п. во, који је готово липсао.

Лѝс, m. der Fuchs (das Männchen), vulpes mas. cf. лиј, лисац.

Лѝсаст, та, то, z. B. Pferd, das eine Bläße hat, macula alba insignis.

Лѝсац, сца, m. vide лис.

Лѝсац, сца, m. лисаст коњ, der Blaßhengſt, equus nota alba insignis.

Лѝсица, f. der Fuchs, vulpes.

Лисѝце, f. pl. die Handfeſſeln, Handſchellen, Handeiſen, manicae.

Лисѝчење, n. das Fuchsſchwänzen, vulpini doli et mendacia.

Лисѝчина, f. der Fuchsbalg, pellis vulpina.

Лисѝчити, им, v. pf. fuchsſchwänzen, vulpino more ago.

Лисѝчић, m. der junge Fuchs, catulus vulpinus.

Лисѝчица, f. dim. v. лисица.

Лисѝчји, чја, чје, Fuchs-, vulpinus.

Лѝска, f. ein Blatt (Laub), folium.

Лѝснат, та, то, belaubt, frondosus.

Лиснѝк, m. (von лист) ein Laubſchober, acervus ramorum quercinorum cum foliis siccatis, depascendus hieme a capellis.

Лисо̑в, m. лисаст пас, ein Hund mit einer Bläße, canis maculosus.

Лѝст, m. 1) das Blatt, folium arboris et libri. 2) одоше (сви) листом, alle insgeſammt:

„Ај'ме листом у Љешницу б'јелу—

3) die Wade, sura.

Лѝстак, тка, m. hyp. das Blättchen, folium.

Листа̑ње, n. das Blätterbekommen, renovatio foliorum arboris.

Лѝстати, ам, v. impf. Blätter bekommen, ſich belauben, redeunt arboribus comae, frondesco.

Лѝстина, f. augm. v. лист.

Лѝстић, m. dim. v. лист.

Литање, n. vide блијање.

Литар, m. vide личина.
Литати, ам, vide блијати.
Лити, лијем, v. impf. gießen, fundo.
Литија, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Prozession, der Bittgang, Umgang, pompa: данас носе литију; иду с литијом.
Литнути, нем, v. pf. einen weichen Schiß thun, caco molle.
Литоња, m. das Rind, oder auch der Mensch, der einen Durchfall hat, dysentericus.
Литра, f. једна четвртина од оке, Gewicht und Maß, ponderis et mensurae genus.
Литрењача (литрењача), f. ein Gefäß das eine litra hält.
Литрица, f. dim. v. литра.
Лице, n. 1) das Gesicht, facies. 2) die rechte Seite des Tuches, u. s. w. facies adversa panni.
Личанин, m. човек из Лике.
Личење, n. das Toilette-machen, comtio.
Личина, f. ein Baststrick, funis e libro.
Личиница, f. dim. v. личина.
Личити, им, v. impf. 1) кога, eines Toilette machen, como. 2) коме што, vide доликовати.
Личитисе, имсе, v. r. impf. seine Toilette machen, comor.
Лички, ка, ко, von Лика.
Лишај, m. die Zitterflechte (Hautkrankheit), lichen (österr. der Zitterich).
Лишајева трава, f. die Krebsblume, heliotropium europaeum Linn.
Лишајив, ва, во, mit der Flechte behaftet, lichene laborans.
Лишајивитисе, имсе, v. r. impf. Flechten bekommen, lichene laboro.
Лишајић, m. dim. v. лишај.
Лишће, n. (coll.) das Laub, folia.
Лобода, f. die Melde, atriplex hortensis Linn.
Лов, m. 1) die Jagd, venatio. 2) das Wild, venatio.
Ловак, вка, m. dim. v. лов.
Ловац, вца, m. der Jäger, venator.
Ловачки, ка, ко, 1) jägerisch, Jäger-, venatorius. 2) adv. jägerisch, venatorie.
Ловити, им, v. impf. jagen, venor.
Ловица, f. n. p. мачка, пушка, die Jägerin, venatrix (als Apposition von der Flinte, der Katze).
Ловљење, n. das Jagen, venatio.
Ловница, f. намастир у Бирчу (може бити да је сад и пуст?).
Логов, m. der Beispanner, equus additus solito uni, aut duobus.
Логор, m. das Lager, castra.
Логорење, n. das Lagern, castrametatio.
Логорити, им, v. impf. n. p. војску, lagern, castra pono.
Логоритисе, имсе, v. r. impf. sich lagern, castra pono.
Ложа, f. das Lager (z. B. des Hasen), cubile.
Ложење, n. das Legen, positio.
Ложити, им, v. impf. legen (z. B. Holz aufs Feuer), ponoватру; или дрва на ватру.
Ложица, f. vide жлица.
Ложичица, f. (једни говоре лажичица), die Brusthöhle, cavum pectoris.
Ложница, f. (cm.) die Lagerstätte, cubile: „Ако лежи с љубом у ложници, „Еда Бог да не дигао главе — „Кад ја пођем у ложницу спавати, „Чини ми се да ложница тавница —
Лоза, f. 1) винова, die Weinrebe, vitis vinifera Linn. 2) бијела, die Waldrebe, clamatis vitalba Linn. 3) der Stamm, das Geschlecht, stirps: од лозе Немањића. Пасја лозо! cf. кољено.
Лозан, m. Mannsname, nomen viri.
Лозинка, f. die Losung (im Kriege), signum, tessera.
Лозица, f. dim. das Rebchen, viticula.
Лозје, n. (coll.) 1) das Gerebe, vites. 2) (у крајини Неготинској) der Weinberg, vinea.
Лозница, f. Städtchen im Jadar, am Fuße des Gučevo.
Лозничанин, m. einer von der Losnitza.
Лознички, ка, ко, 1) Losnitzer. 2) losnitzisch.
Лозовина, f. (cm.) vide вино: „Па сједоше пити лозовину —
Лој, m. der Talg, das Inselt, (Unschlitt), sebum.
Лојан, на, но, von Talg, sebaceus.
Лојење, n. das Ueberziehen mit Talg, sebatio.
Лојити, им, v. impf. mit Talg überziehen, in Talg tauchen, sebo.
Локање, n. das Schlürfen (wie der Hund trinkt), sorbitio.
Локати, лочем, v. impf. schlürfen (wie der Hund), sorbeo.
Локва, f. 1) eine kleine Lache, lacus, palus. 2) (cm.) дај ашчија једну локву меса —
Локвањ, m. 1) die Seeblume, nymphaea und zwar a) бијели, alba, b) жути, lutea. 2) два локвања око паља, m. j. уши око главе.
Локвица, f. dim. v. локва 1.
Локнути, нем, v. pf. einen Schlurf thun (vom Hunde), sorbeo semel.
Локот, m. vide катанац 1.
Локума*, f. eine Art harter Krapfen, cibi genus.
Локумић, m. dim. v. локума.

Лола, m. Schimpfname für einen langen, hagern Menſchen, longinus.

Ло̀ман, мна, но, gebrochen, müde, fractus, lassus: нешто сам ломан.

Ло̀мити, им, v. impf. brechen, frango, н. п. дрво, љеб; ломи ме грозница.

Ломкање, n. dim. v. ломљење.

Ло̀мкати, ам, dim. v. ломити.

Ломљење, n. das Brechen, fractio.

Ло̀на, f. hyp. v. лонац.

Ло̀нац, нца, m. der Topf, olla. Чувај лонца к'о и оца (кад је пун).

Лончар, m. der Töpfer, figulus.

Лончарев, ва, во, vide лончаров.

Лончарица, f. н. п. лађа, das Topfſchiff, navis onusta ollis.

Лончаров, ва, во, des Töpfers, figuli.

Лончарски, ка, ко, 1) Töpfer-, figlinus ǯ. B. земља Töpfererde, creta figlina. 2) adv. нач Töpfer Art, more figuli.

Лончина, f. augm. v. лонац.

Ло̀нчић, m. 1) dim. v. лонац. 2) die Ofenkachel, testa fornacalis.

Ло̀нца*, f. die Teraſſe (auf dem Dache). „На лонци је седамнаест ага, „Међу њима од Удбиње Зуко —

Лопа̀р, m. die Ofenſchaufel, batillum fornacule.

Лопа̀рић, m. dim. v. лопар.

Ло̀пата, f. die Schaufel, pala.

Лопа̀тара, f. m. j. воденица, што има коло попријеко и на њему пера као лопате.

Лопатица, f. 1) dim. v. лопата. 2) кост више гузице.

Ло̀пта, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Ball, pila.

Ло̀птица, dim. v. лопта.

Ло̀т, m. das Loth, semuncia.

Ло̀тиња, f. der Schmutz, die Liederlichkeit, ignavia, negligentia.

Ло̀тра, f. die Leiter am Wagen, scala vehiculi.

Ло̀ћа, f. } eine liederliche Weibsperſon,
Ло̀ћка, f. } mulier ignava et immunda.

Ло̀ш, ша, ше, unglücklich, ſchlecht, miser. Два лоша избише Милоша (ne Herculus quidem adversus duos). cf. рђав.

Лу̀б, m. der Baſt, liber.

Лубарда, f. die Bombe, globus ferreus, bomba.

Лубѐница, f. die Waſſermelone, anguria, oder cucurbita citrullus Linn.

Лубѐничар, m. 1) der Waſſermelonengärtner und -Händler, qui angurias serit aut vendit. 2) der dergleichen gern ißt, amans anguriarum.

Лубѐничица, f. dim. v. лубеница.

Лубѐничиште, n. ein ehmaliger Garten zu Waſſermelonen, hortus olim anguriis consitus.

Лубѐничиний, на, но, н. п. кора, der Waſſermelone, anguriae.

Лу̀бина, f. augm. v. луб; ударио га батином уз лубину.

Лу̀бњача, f. кућа, или колиба, покривена лубом.

Лу̀бура, f. ein unförmliches Gefäß von Baſt, vas e libro.

Лу̀г, лу̀га, m. vide пепео.

Лу̀г, лу̀га, m. der Hain, lucus.

Лу̀д (com. лу̀ђи) да, до, 1) närriſch, demens. 2) thöricht, stultus.

Лу̀да, f. die Thörinn, stupida, stulta.

Лу̀даја, f. (у Сријему) vide бундева.

Лудак, m. der Thor, stultus.

Лудачина, f. augm. v. лудак.

Лу̀дило, n. die Narrheit (objectiv), dementia: ухватило га лудило, die Narrheit hat ihn ergriffen (ǯ. B. nach einem intervallo lucido).

Лу̀дипиое, имсе v. r. impf. ſich närriſch ſtellen, stultitiam simulare.

Лудо̀в, m. vide лудак.

Лудо̀вање, n. die Narrentheidigung, nugae, ineptiae.

Лудо̀вати, дујем, v. impf. Narretey treiben, desipio.

Лудо̀јеба, f. convicium in puellam, q. d. stultus te futuerit.

Лудо̀ст, f. die Thorheit, stultitia. 2) die Narrheit, dementia.

Лу̀жење, n. das Laugen, lixivii infusio.

Лу̀жити, им, v. impf. n. п. кошуље, прећу, laugen, auslaugen, lixivio imbuo.

Лужница Пепелу̀жница, f. Aſchenbrödel, puella favilla plena.

Лу̀жњака, f. eine Art Baum, arboris genus, налик на раст.

Лу̀к, der Lauch, allium. 1) бијели, sativum, der Knoblauch. 2) црни, сепа, die Zwiebel.

Лу̀к, m. bei der Piſtole und Flinte.

Лу̀ка, die Aue, pratum pone flumen.

Лу̀ка, m. Lukas, Lucas.

Лу̀кав, ва, во, liſtig, ſchlau, callidus.

Лу̀кавство, n. } die Liſtigkeit, Schlau-
Лу̀кавштина, f. } heit, dolositas, calliditas.

Лу̀ко, m. vide Лу̀ка.

Лу̀ков, ва, во, н. п. цвијет, перо, Lauch-, allii.

Лу̀ковача, f. кукурузница умијешена ладном водом с перима од прнога лука (cf. ладњача), eine Art Kukuruzbrot mit Zwiebel, panis genus e zea.

Лу̀ковй, ва, во, н. п. лија, градина, Lauch-, allii.

Лу̀ковица, f. ein (hölzernes) Gefäß um Lauch zu ſtoſſen, mortarium ligneum comminuendo allio.

Лу̏ла*, f. 1) die Pfeife zum Rauchen, fistula fumatoria. 2) казанска, die Röhre beim Branntweinbrennen, fistula vini ustorum.

Лу̏лешина, f. augm. v. лула.

Лу̏лецијa*, der Verfertiger der луле, fistularius.

Лу̏лић, m. (у Сријему) vide лула 2.

Лу̏лица, f. dim. v. лула.

Лу̏њa, f. eine Art Vogel, avis genus.

Лу̏њав, ва, во, mit vorhängendem Kopfe, demisso capite.

Лу̏њање, n. das Gehen mit vorhängendem Kopfe.

Лу̏њати, ам, v. impf. } mit vorhän-
Лу̏њатисе, амсе, v. r. impf. } gendem Kopfe gehen, eo capite demisso.

Лу̏па, f. das Schlagen, Klopfen, pulsatio.

Лу̏пање, n. das Klopfen, pulsatio.

Лу̏пара̏ње, n. vide лупање.

Лу̏парати, ам, vide лупатиц.

Лу̏патак, тка, m. ein Beil, ascia.

Лу̏пати, ам, v. impf. klopfen, pulso.

Лу̏пеж, m. (у Сријему, и у Бачкој) der Räuber, latro. cf. лопов, ајдук.

Лу̏пешкӣ, ка, ко, 1) räuberisch, praedatorius. 2) adv. räuberisch, latronis more.

Лу̏пити, им, v. pf. auf etwas losschlagen, percutio.

Лупка̏ње, n. dim. v. лупање.

Лу̏пкати, ам, dim. v. лупати.

Лу̏пнути, нем, vide лупити.

Лу̏пање, n. vide врљање.

Лу̏тати, ам, vide врљати.

Лу̏тка, f. die Puppe, pupa, pupula.

Лу̏тор, m. } der Lutheraner, Lutherа-
Лутора̏н, m. } nus.

Лутора̏нка, f. die Lutheranerin, Lutheraна.

Лутора̏нскӣ, ка, ко, 1) lutherisch, lutheranus. 2) adv. lutherisch, lutherice.

Лу̏ћум*, m. ein Bindemittel (Kitt) von Baumwolle, ungelöschtem Kalk und Oel bei Wasserleitungen u. dgl., maltha.

Лу̏цкаст, та, то, vide сулудаст.

Лу̏ч, m. der Kienspann, taeda.

Лу̏ча, f. vide зрак.

Лу̏чан, на, но, mit Knoblauch gewürzt, conditus allio.

Лу̏чев, ва, во, Kien-, Fören-, pini silvestris.

Лу̏чење, n. das Absondern, separatio.

Лучење. n. das Würzen mit Knoblauch, allhatio.

Лу̏чити, им, v. impf. u. n. јагањце од оваца, absondern, separo.

Лу̏чити, им, v. impf. mit Knoblauch würzen, alliare.

Лу̏чић, m. dim. v. лу̏к.

Лучња̏к, m. der Knoblauchgarten, hortus allio consitus.

Лу̏шија, f. die Lauge, lixivium.

Љ.

Љ̏ага, f. (у Сријему) der Schandfleck, labes, macula.

Љеб, m. (Ерц.) 1) das Brot, panis. 2) der Laib Brots, panis.

Љебар, m. (Ерц.) der Brotbäcker, pistor.

Љебарев, ва, во, } (Ерц.) des Bäckers,
Љебаров, ва, во, } pistoris. Далеко је љебарова кућа (кажу Ђеци кад често ишту љеба).

Љебац, пца, m. (Ерц.) 1) у Србији, у Босни и у Ерцеговини, dim. v. Brot, н. п. да ти да мајка љепца (говоре жене Ђеци). 2) (лебац) у Сријему, у Бачкој и у Банату, der Laib Brots, (н. п. пошто је овај лебац? велики лебац и т. д.) и слабо се говори у коме другом падежу осим именителнога и винителног.

Љебнӣ, на, но, (Ерц.) Brot-, panis.

Љевака, f. (Ерц.) 1) die Linkerin, laeva manu utens. 2) die linke Hand, die Linke, laeva, laeva manus.

Љевак, m. (Ерц.) der Linkler, homo laeva utens pro dextera.

Љевање, n. (Ерц.) das Gießen, fusio.

Љевати, ам, v. impf. (Ерц.) gießen, fundo.

Љевкӗ, adv. (Ерц.) links, laeva, ad laevam: варај дуне љевке! (подвикују момчад кад играју).

Љевчић, dim. v. лијевак.

Љекар, m. (Ерц.) der Arzt, medicus.

Љекарев, ва, во, vide љекаров.

Љекарина, f. (Ерц.) das Heilgeld, die Gebühr des Arztes, pecuniae medico debitae, merces medici.

Љекарица, f. (Ерц.) die Heilerin, medica (mulier).

Љекаров, ва, во, (Ерц.) des Arztes, medici.

Љекарскӣ, ка, ко, (Ерц.) ärztlich, medicus. 2) adv. ärztlich, more medici.

Љељен, m. (у Ерц.) vide јелен.

Љељена, f. (у Ерц.) vide Јелена.

Љенив, ва, во, (Ерц.) vide лијен.

Љенивац, вца, m. (Ерц.) der Faulenzer, desidiosus, piger.

Љенивица, f. (Ерц.) die Faulenzerin, pigra.

Љепава, f. Frauenname, nomen feminae.

Љепота, f. (Ерц.) die Schönheit, pulcritudo.

Љепо̀тица, f. (Ерц.) (die Schöne) ein Mädchenname, den z. B. die Schwiegertochter ihrer ledigen Schwägerin gibt, cf. златоје (pulcra):
„Штогођ сунце обасја земљице
„Не виђесмо таке љепотице —
Љèпошета, f. (Ерц.) ein Ziegenname, nomen caprae.
Љèпшање, n. (Ерц.) das Verschönern, exornatio.
Љèпшати, ам, v. impf. (Ерц.) verschönern, reddo pulcrius.
Љ̀ са, f. (Ерц.) die Bürsche, Flechte, crates.
Љесèтина, f. augm. v. љеса.
Љèсица, f. dim. v. љеса.
Љèсков, ва, во, (Ерц.) von Haselholz, colurnus.
Љèскова маст, f. die Haselsalbe (Prügel, Schläge), unguentum viteum (i. e. verbera): љескова је маст чудотворна.
Љèсковац, вца, m. (Ерц.) der Haselstab, baculus colurnus.
Љèсковача, f. (Ерц.) der Haselstock, baculus colurnus.
Љèсковина, f. (Ерц.) das Haselholz, lignum colurnum.
Љèти, adv. (Ерц.) im Sommer, aestate.
Љ̀ тина, f. (Ерц.) das Jahr (in Rücksicht auf Fruchtbarkeit), annona.
Љèтнӣ, на, но, (Ерц.) Sommer-, aestivus.
Љèто, n. (Ерц.) 1) der Sommer, aestas. 2) (ст.) das Jahr, annus:
„Старац Фочо од стотине љета —
„Једно љето нико и не знаде,
„Друго љето сватко и сазнаде —
Љèтовање, n. (Ерц.) das Uebersommern, aestivatio.
Љèтовати, тујем, v. pf. u. impf. (Ерц.) übersommern, aestivo.
Љèтōс, Љетōске, } (Ерц.) heuer, hoc anno.
Љèтошњӣ, ња, ње, (Ерц.) heurig, hornus.
Љèшица, f. dim. v. лија 2.
Љешнȉк, m. (Ерц.) die Haselnuß, nux juglans. Два љешника орау су војска.
Љèшница, f. 1) (Турска) Städtchen zwischen der Zwornikер- u. Schabzer-nahija, am Fuß der Видојевица. 2) (бегова) село у Јадру.
Љèшничанин, m. einer von Љешница.
Љèшничкӣ, ка, ко, Ljeschnitzer.
Љештȁк, m. (Ерц.) ein Haselbusch, coryletum.
Љештȁрка, f. (Ерц.) das Haselhuhn, tetrao Bonasia Linn.
Љȉг, m. ријека у Србији.
Љȍк! sagt man zum Kalbe, indem man es abtreibt, vox separantis vitulum a vacca.
Љокȁње, n. das љок sagen (indem man das Kalb abtreibt).
Љо̀кати, ам, v. impf. das Kalb abtreiben, separo vitulum a matre.
Љокȁч, m. дрво, што се тјеле љока, кад се крава музе, das (hölzerne) Werkzeug, um das Kalb abzutreiben, instrumentum abigendi vitulum:
„Млада момa плаву краву музе,
„Младо момче к** тјеле љока;
„Млада момa момку говорила:
„Море момче! не преби љокача;
„Не дамо ти огрепсти бакрача,
„Нит' ћемо ти укувати колача.
Љо̀ке! vide љок.
Љо̀кнути, нем, v. pf. einmal љок sagen u. s. w.
Љо̀снути, нем, v. pf. krachen, fragorem edo.
Љу, cf. љу љу.
Љу̀ба, f. 1) (ст.) die Gattin, conjux:
„Чија с' љуба, чија ли си сеја?
„Ја сам љуба Јове Поповића —
„Остаје му љуба нељубљена —
„Младога ме мајка оженила,
„Вјерне сам се љубе нељубио —
2) hyp. v. Љубица.
Љу̀бав, f. die Liebe, amor: учини ми љубав (sey so gut; thu mir den Gefallen, кад који што моли кога); дела љубави ти, fac quaeso, fac sis.
Љубȁван, вна, но, liebevoll, amans.
Љу̀бавнӣк, m. ej љубавниче! ruft man einem Unbekannten zu, dem man etwas sagen will.
Љу̀бак, пка, ко, lieblich, amabilis.
Љу̀безан, зна, но, geliebt, lieb, carus.
Љу̀безнӣк, m. der geliebte Freund, amatus, dilectus.
Љу̀безница, f. die Geliebte, amasia.
Љу̀бен, m. Mannsname, nomen viri.
Љу̀бенко, m. Mannsname, nomen viri.
Љу̀бивоје, m. Mannsname, nomen viri.
Љу̀бинко, m. Mannsname, nomen viri.
Љу̀бити, им, v. impf. 1) küssen, osculor. 2) küssen, vocabulo puro, sensu obscoeno.
Љу̀бица, f. Frauenname, nomen feminae.
Љу̀бичаст, та, то, veilchenblau, violaceus.
Љу̀бичица (у Сријему и у Бачкој љубичи̏ца), f. das Veilchen, viola (viola odorata Linn.
Љу̀биша, m. Mannsname, nomen viri.
Љу̀бљење, n. das Küssen, osculatio.
Љу̀бнути, нем, v. pf. dim. v. пољубити:
„Љубну је једном и другом —
Љу̀бобрат, m. Mannsname, nomen viri.

Љубо́вник, m. (по крајини Неготинској; а Власи онуда кажу љубовник) der Geliebte, amasius.

Љубо́вница, f. (по крајини Неготинској; а Власи кажу љубовника) die Geliebte, amasia.

Љубо́вца, f. (ст.) dim. љуба:

„Не ће Пуљо гроша ни дуката,
„Веће иште љепоту ђевојку
„Тавну ноћцу за вјерну љубовцу —

Љу́боје, m. Mannsname, nomen viri.

Љу́бомир, m. Mannsname, nomen viri.

Љу́босав, m. Mannsname, nomen viri.

Љу́босава, f. Frauenname, nomen feminae.

Људѐскара, f. augm. v. човек.

Љу́ди (gen. љу́ди), m. pl. 1) die Menschen, homines. 2) die Leute, homines.

Љу́дина, f. vide људескара.

Љу́дство, n. die Menge Leute, multitudo.

Љу́љање, n. das Wiegen (auch das Hutschen), agitatio in cunis, aut in machina suspensa.

Љу́љати, ам, v. impf. 1) wiegen, agito cunas. 2) (österr.) hutschen, agito in machina suspensa.

Љуља́шка, f. (österr.) die Hutsche, machina suspensa.

Љу́љнути, нем, v. pf. der Wiege einen Schwung geben, commoveo cunas.

Љу́ љу́! singt man beim Wiegen der Kinder, ita accinunt infanti in cunis.

Љу́љушка́ње, n. dim. v. љуљање.

Љу́љушкати, ам, dim. v. љуљати.

Љу́мање, n. das Vorwärtstreiben, Daherschlendern, incessus modo defessi.

Љу́мати, ам, v. impf. daherschlendern, incedo more defessi.

Љупко́ст, f. die Lieblichkeit, amoenitas.

Љу́ска, f. die Schale, testa, putamen.

Љу́снути, нем, vide љоснути.

Љу́т (comp. љу́ћи), та, то, 1) erbost, iratus, exacerbatus. 2) herb, acerbus. 3) љути сирома, äußerst arm, miserrimus;

„Топал Паша љута страшивица —

Љу́тац, љуца, m. m. j. камен, harter Stein, saxum durum.

Љу́тина, f. 1) die Erbostheit, irritatio. 2) die Herbe, acerbitas: мори ме љутина.

Љу́тит, та, то, zornig, iratus.

Љу́тити, им, v. impf. böse machen, erbosen, irrito, ad iram excito.

Љу́титисе, имсе, v. r. impf. erbosen, excandesco.

Љу́тица, m. z. B. Богдан, der böse (schlimme) Bogdan.

Љу́тња, f. die Erbosung, excandescentia.

Љу́то, bitter, arg, acerbe: љуто ти га превари!

Љу́ћење, n. das Erbosen, exacerbatio.

Љу́цкӣ, ка, ко, 1) menschlich, Menschen-, humanus. 2) (љу́цки) adv. männlich, menschlich, humano more, ut vir: не зна љуцки (него паски, или Цигански).

Љу́штење, n. das Schälen, decorticatio.

Љу́штити, им, v. impf. 1) schälen, decortico. 2) vide гулити ѕ.

Љу́шчица, f. dim. v. љуска.

M.

Ма́ (мâ), маа, m. 1) der Hieb, ictus. на ма, одма, маом. 2) (ст.) vide маовина:

„На коњма нам седла потруњуше,
„Чадори нам маом попадоше —

3) ма како било, statt макар.

Мâ! vide мâ мâ.

Ма́ала *, f. das Viertel, das Quartier (in einer Stadt), regio urbis.

Ма́ање, n. das Schwingen, agitatio.

Ма́ати, шем, v. impf. eine Bewegung machen (mit der Hand, dem Hute), agito. Мааћеш ти ватру у капи (du wirst zu thun haben).

Ма́ати, маам, v. impf. m. j. куђељу, или лан.

Ма́вен, на, но, vide плав.

Ма́ви *, adj. indecl. vide мавен.

Ма́виш, m. eine Art Mehlspeise, cibi farinacei genus (österr. Schneeballen, Krapfenteig in Schmalz gebacken).

Мавља́та *, f. Art türkischen Mantels, palli turcici genus.

Ма́врен, m. Mannsname, nomen viri.

Магаза *, f. das Magazin, horreum. У Бијограду држе у магазама со, жито и брашно; а у Јадру (око Ложнице) оплету магазу од прућа, па насиру у јесен јабука брашна те стоје преко зиме.

Магазаџија *, m. der ein (wenn auch kleines) Magazin hält, und daraus verkauft, tabernarius.

Магазица, f. dim. v. магаза.

Ма́гањење, n. das Verunreinigen, pollutio.

Ма́гањити, им, v. impf. verunreinigen, polluo: немој се поганити ни магањити.

Ма́гарац, рца, m. der Esel, asinus. Не зна (ни) колико магарац у кантару. Магарца одведи и на Јерусалим, он ће опет бити магарац,

Ма̀гаре, етa, n. der Eſel, das Eſelein, asellus.

Магарѐћи, ћа, ће, Eſels-, asininus.

Магàрече (zum Scherze als gereimte Antwort auf eine ungereimte Anrede):
А. Добар вече.
Б. Узјао на магареце.

Магарица, f. die Eſelin, asina.

Ма̀гаричин, на, но, der Eſelin, asinae.

Магàрчев, ва, во, des Eſels, asini, n. п. Магарчево брдо у Карловцима (близу Магарчева брда има онђе један извор, који се зове Ешиковац, а ешек у Турском језику значи магарац: даклем је Ешиковац род с Магарчевим брдом!).

Магàрчење, n. das Handeln oder Reden wie ein Eſel.

Магàрчина (магàрчина), f. augm. v. магарац.

Магàрчити, им, v. impf. кога, zum Eſel machen, reddo asinum.

Магàрчитисе, имсе, v. r. impf. ſich wie ein Eſel betragen, dicere aut facere ut asinus.

Магàцин, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) das Magazin, horreum. cf. амбар.

Магистрàт, m. vide маџистрат.

Магистрàтски, ка, ко, vide маџистрански.

Ма̀гла, f. der Nebel, nebula.

Ма̀глити, им, v. impf. einen Nebel um ſich verbreiten (z. B. durch Tabakrauchen), nebulam offundo.

Ма̀глица, f. dim. v. магла.

Маглòвит, та, то, neblicht, nebulosus.

Маглу̀штина, f. augm. v. магла.

Маглъ̀ење, n. das Umnebeln, obnubilatio.

Мàдеж, m. vide младеж.

Маџистор, m. vide учитељ.

Маџисторов, ва, во, vide учитељев.

Маџисторовица, f. vide учитељевица.

Маџисторски, ка, ко, vide учитељски.

Маџистрàт, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Magiſtrat, senatus.

Маџистрàтски, ка, ко, magiſtratiſch, senatorius.

Мàџупница, f. die Kloſterküche, culina monasterii.

Мàевица (Мајевица?), f. Berg in Bosnien dem Цер und Гучево gegenüber.

Маèцак, цка, ко, } dim. v. мали.
Маèчак, чка, ко, }

Мàжа, f. der Zentner (100 Pf.), pondus centenarium.

Мàжење, n. das Verhätſcheln, corruptio per nimiam indulgentiam.

Мàза, f. das Mutterſöhnchen, ein verhätſcheltes Kind, deliciae matris, puer (puella) corrupta nimia indulgentia: маза материна.

Мàзалица, f. die Oelbüchſe, vas olei.

Мазàње, n. das Salben, Schmieren, unctio.

Мàзати, мажем, v. impf. 1) ſchmieren, ſalben, ungo. 2) око кога, ſtreicheln, ſchmeicheln, demulceo verbis. 3) коња (лесковом мастри), ſtark ſchlagen, fuste dolo.

Мàзга, f. die Maulefelin, das Maulthier, mulus, mula.

Мàзгал, m. } vide пуикарчина.
Мàзгала, f. }

Мазгàлија, f. dummes Zeug, nugae, ineptiae: прави кајекакве мазгалије.

Мазгòв, m. der Maulefel, mulus.

Мàзија, f. 1) vide челик. 2) die Probe des glühenden Eiſens, und heißen Waſſers, experimentum per ignem. У Србији и сад каштo в а д е м а з и ј у, т. ј. кад на каквога човека реку да је што украо, а он се одговара да није, онда узваре пун казан (или велики котао) воде, па у ону врелу воду метну комад врућа усијала гвожђа (или камен), а онај, на кога веле да је украо, засуче рукаве, па објема рукама извади оно гвожђе из воде. Ако он не буде украо оно што на њега говоре, не ће се ожећи ни мало, ако ли буде украо, изгореће му руке (ја не знам ни једнога, који је вадио мазију да се није ожегао, а знам двојицу што су им руке изгореле: П а н т у С т а м е н и ћ у из Јадра из зела Тршића, и М и т р у Т у ф е к ч и ј и из Рађевине из села Мојковића).

Мàзити, им, v. impf. н. п. дијете, hätſcheln, corrumpo nimia indulgentia.

Мàзнути, нем, v. pf. 1) einmal ſchmieren, ungo. 2) einen Hieb verſetzen mit dem Säbel, Stock, percutio.

Мàина, f. die Windſtille (auf dem Fluße), silentium venti, malacia.

Маја *, f. vide квасац.

Мàја, f. hyr. v. мајка.

Мàјда, f. Frauenname, nomen feminae.

Мàјдан*, m. 1) die Erzgrube, fodina. 2) der Fundort, domicilium: ту је мајдан од ђевојака; од добри коња и т. д.

Мàјдански, ка, ко, Gruben-, fodinae.

Мајдòнос *, m. die Peterſilie, petroselinum.

Мàјин, на, но, vide мамин.

Мàјка (и мајка), f. die Mutter, mater.

Мàјкин (и мàјкин), на, но, der Mutter, matris.

Мàјкина душица, f. der Quendel, thymus serpillum Linn.

Мàјмун*, m. der Affe, simius.

Мајмунаст, та, то, äffiſch, simiae similis.
Мајмунов, ва, во, des Affen=, simii.
Мајмунски, ка, ко, 1) Affen=, äffiſch, simiacum. 2) adv. äffiſch, ut simia.
Мајмунчад, f. (coll.) die jungen Affen, simiolae.
Мајмунче, чета, n. der junge Affe, simiola.
Мајстор, m. 1) der Meiſter, magister. 2) Meiſter, peritus.
Мајсторија, f. die Kunſt, artificium: то није никаква мајсторија начинити.
Мајсторисање, n. das Verfertigen einer Sache als Meiſter,
Мајсторисати, ришем, v. impf. meiſtern, als Meiſter an etwas arbeiten, artificium exerceo in aliqua re.
Мајсторица (и мајсторица), f. die Meiſterin, uxor magistri.
Мајсторичин (и мајсторичин), на, но, der Meiſterin, magistrae.
Мајсторов, ва, во, des Meiſters, magistri.
Мајсторски, ка, ко, 1) meiſterlich, egregius. 2) adv. meiſterlich, egregie.
Мајур, m. der Meierhof, villa.
Мајурица, f. die Meierin, villici uxor, villica.
Мајуричин, на, но, der Meierin, villicae.
Мајурција, m. der Meier, villicus.
Мајурцијин, на, но, des Meiers, villici.
Мајушан, шна, но, dim. v. мален.
Мајчетина, f. augm. v. мајка.
Мајчин, на, но, vide мајкин.
Мајчина, f. vide мајчетина.
Мајчица, f. dim. das Mütterchen, matercula.
Мајчурина, f. vide мајчетина.
Мак, m. der Mohn, papaver.
Маказе*, f. pl. vide ножице.
Маказице, f. pl. dim. v. маказе.
Макар, und ſollte auch, wenn auch, etiamsi: макар како било; макар ни један не дошао.
Макаре, f. vide скеле.
Макиш, m. поље код Биограда на лијевом брегу Топчидера.
Макља, f. das Schabmeſſer, Schabeiſen (?), culter doliarii.
Макљање, n. das Schaben, rasio.
Макљати, ам, v. impf. 1) ſchaben, scabo. 2) fig. für: ſchlagen, dedolo.
Макљица, f. dim. v. макља.
Макнапрала, auf und davon, abiit, excessit — cf. изпрала.
Макнути, нем, vide маћи.
Макнутисе, немсе, vide маћисе.
Ако! (ein charakteriſtiſches Intercalare, wenn ein Zigeuner redend eingeführt wird).
Маков, ва, во, Mohn=, papavereus.
Маковиште, n. 1) Ort, wo ehemals Mohn geſtanden, locus ubi papaver fuit. 2) планина (или брдо?) у Србији. cf. Дрмановина.
Маковски, ка, ко, н. п. кец, das Treffle=As.
Макса, m. (Рес. и Срем.) vide Максо.
Максим, m. Maximus, Maximus.
Максимац, мца, m. dim. v. Максим.
Максимчић, m. dim. v. Максимац.
Максо, m. (Ерц.) hyp. v. Максим.
Мал*, 1) das Vermögen, facultas: „Млада мома мал до века — 2) мал му је, es geſchieht ihm recht, habeat sibi.
Мала, f. vide маала.
Малаксати, кшем, v. pf. ſchwach werden, debilitor.
Мала пушка, f. die Piſtole, pistola (telum manuarium ignivomum.
Мале! Mutter! mater! (wie брале, селе, q. d. мати гле):
„Пођо по путу мале! по камениту,
„Срето девоју мале! из бање иде —
Мален, на, но, vide мали.
Малета, m. Mannsname, nomen viri.
Малеш, m. Mannsname, nomen viri.
Мали (comp. мањи), ла, ло, klein, parvus.
Мали Божић, m. das Neue Jahr, calendae Januariae (ново љето ист in Serbien unbekannt).
Малина, f. die kleine Anzahl, parva manus, paucitas: нас је малина (unſer ſind wenig).
Малина, f. 1) Wegedorn, Chriſtdorn, paliurus? 2) Frauenname, nomen feminae.
Малинка, f. Frauenname, nomen feminae.
Малити, им, v. impf. verringern, weniger machen, entziehen, minuo.
Малиш, m. Kleiner, parvulus: иди малишу донеси ми — (реку ђетету, кад му не знаду имена).
Малко, dim. v. мало.
Мало, wenig, parum; мало кад, ſelten, raro; мало по мало, allmälig, sensim.
Малта, f. Малтија, f. Malta(?), Meleda(?), Melita: „Кад дођоше под проклету Малту „Господине од Малтије краљу —
Малчице, vide малко.
Мал, m. die Ramme, fistuca.
Мањина, f. m. der Kleine, Kleiner Statur, homo parvus.
Мањење, n. das Verringern, deminutio.
Мањић, m. dim. v. мал.

Ма̀љица, f. der (Binder-) Schlägel, tudicula.
Ма̀лька, f. das Bret, auf dem der Hanf abgeklopft wird, frangibulum pro cannabi.
Ма̀ло, m. vide маљо.
Ма̂ ма̀! Laut, um die Kuh herbeizulocken, sonus alliciendi vaccam.
Ма̀ма, f. hyp. v. мати.
Мамаљу̀га, f. vide качамак.
Ма̀мац, мца, m. der Köder, esca.
Ма̀мигуз, m. ein erdichteter Vogelname zum foppen, q. d. quae alliciat anum:
А. Шта је то (шта то дречи у мраку, у шуми)?
Б. Мамигуз; бјежи, бјежи.
Ма̀мин, на, но, der Mama, matris.
Ма̀мити, им, v. impf. locken, allicio.
Ма̀мица, f. dim. v. мама.
Ма̀мичин, на, но, der мамица, matris.
Ма̀мљење, n. das Locken, allectio.
Мамӳ̀зање, n. das Spornen, incitatio.
Мамӳ̀зати, ам, v. impf. spornen, addo calcar.
Ма̀музе*, f. pl. die Sporen, calcaria.
Ма̀муран, рна, но, vom Rausche noch benebelt, qui crapulam nondum exhalavit.
Мамӳ̀рлук*, m. die Nachwehen des Rausches, dolor capitis cet. a crapula: разбити мамурлук, die Nachwehen des Rausches (wieder durch Trinken) vertreiben, crapulam discutio bibendo.
Ма̀на, f. Fehler, Tadel, vitium: нема мане на њему никакве, er ist ohne Fehl.
Манастӣр, m. vide намастир (mit allen Ableitungen).
Мангӳ̀лац, гулца, m eine Art leicht mästbarer Schweine, genus suis altilis.
Мангӳ̀лица, f. eine Art leicht mästbarer Säue, genus porcae altilis.
Ма̀нгура*, f. eine Art Münze, numi genus; нема ни мангуре.
Ма̀нда, f. Frauenname, nomen feminae.
Ма̀ндал*, m. велика кључаница преко цијели врата, der Thorriegel, vectis portae.
Ма̀ндара, f. ein Gericht von Schmalz, Mehl und Wasser, cibi genus.
Ма̀ндра, f. vide стан
Ма̀ндуша, f. Frauenname, nomen feminae.
Ма̀ни* (коме бити), indecl. neidig, invidiosus: нијесам му мани. Ко ти је мани, био ти у најму.
Ма̀нисати, нишем, v. impf. чему, или коме, auszusetzen finden, reperio quod reprehendam.
Ма̀нит, та, то, dumm, stupidus; будало манита!
Ма̀нић, m. eine Art kleinen Fisches, pisciculi genus.
Ма̀нтија, f. der Mönchsmantel, pallium monachi.
Мантӧ̀рос, m. ein Mönchsmantel, pallium monachi.
Ма̀нути, нем, v. pf. eine Bewegung machen, schwingen, stringo.
Ма̀нутисе, немсе, v. r. pf. 1) sich einer Sache begeben, desero rem. 2) sich aufmachen, itineri se dare:
„Па се ману преко поља,
„Као зв'језда преко неба —
Мањ, außer, ausgenommen, nisi, excepto quod —:
„Ту ми седи младо момче
„Накићено, нарећено,
„Мањ што није ожењено —
Мањка̀вање, n. das Umstehen (des Viehes), mors bestiae.
Мањка̀вати, ам, v. impf. umstehen (vom Viehe), mori (de bestia).
Мањкати, ам, v. pf. umstehen, verrecken, mori.
Ма̀њма, weniger, minus.
Ма̀ње, m. vide маљеница.
Ма̀ови, m. pl. z. B. боли ме глава на маове, auf Augenblicke, stoßweise, punctim, identidem.
Ма̀овина, f. das Moos, muscus.
Ма̀ра, f. 1) hyp. v. Марија. 2) шарена бубица (österr. Frauenkäfer und Marienkäfer, krain. божји волек).
Ма̀раз*, m. z. B. мараз на срцу, er ist innerlich krank (man sieht äußerlich keine Ursache seines Uebelbefindens), malo intestino laborat.
Ма̀рама*, f. das Tüchel, Tuch, sudarium.
Ма̀рамица, f. dim. 1) das Tüchelchen, sudariolum. 2) bei den Lämmern das Talg der Ingeweide, sebum intestinum bestiarum.
Марамчина, f. augm. v. марама.
Ма̀рва, f. (coll.) das Vieh, pecudes, pecus.
Марвѐнӣ, на, но, н. п. вашар, Vieh-, pecuarius.
Марвѝнче, чета, n. das Vieh, pecus (pecudis), bestia.
Ма̀ргета, m. (сп.) eigner Name einer Kanone, nomen proprium tormenti:
„Док ми гледа Крњо на Земуна,
„А Маргета на Врачар на поље —
Маргѐтӣн, m. (у Сријему. у Бачк. и у Бан.) der Marketender, lixa, nundinator castrensis.
Маргѐтиница, f. die Marketenderin, nundinatrix castrensis.
Маргѐтӣнскӣ, ка, ко, 1) Marketender-, lixae. 2) adv. wie ein Marketender, more lixae.
Ма̀рење, n. das Kümmern um etwas, sollicitudo.
Ма̀рија, f. Marie, Maria,

Марѝјца, f. dim. v. Марија.
Марѝнка, f. Frauenname, nomen feminae.
Марѝнко, m. Mannsname, nomen viri.
Мари́ти, им, v. impf. за кога, за што, ſich kümmern um etwas: не мари за то, curo.
Мари́ца, f. 1) dim. v. Марија. 2) вода (у Косову?):
„На Марицу бијелити платно —
„Окрећесе низ воду Марицу —
Марја́н, m. Mannsname, nomen viri.
Марја́ш, m. 1) (у Србији кажу Каурски) der Siebzehner, numus 17 cruciferorum (Mariae imagine insignis.) 2) eine Münze von 10 Para's, numi Turcici genus.
Маркѝћ, m. dim. v. Марко.
Мàрко, m. Marx, Marcus.
Мàрта, f. Frauenname, nomen feminae.
Мàртин, m. Martin, der gewöhnliche Name des Tanzbären, Martinus (ita vocant ursum saltare edoctum): дед' поиграј мој мартине!
Мàсан, сна, но, vide маснан.
Мàсла (gen. масâла), n. pl. das geweihte Oel, die letzte Oelung: свештали (свјештали) му масла.
Мàслен, на, но, ſchmalzig, fett, pinguis, pinguedine imbutus, н. п. руке.
Масле́н, на, но, н. п. лонац, Schmalz-, butyri.
Масле́њак, m. m. j. лонац, или ћуп, der Schmalztopf, olla, in qua butyrum liquatum.
Мàслина, f. der Oelbaum, olea.
Масли́нка, f. die Olive, olea, oliva.
Мàсло, n. 1) das Schmalz, butyrum liquatum. 2) vide цицвара. 3) све је то његово масло, Veranlaſſung, ille autor est: и ту има његова масла; ни то није без његова масла.
Мàсница, f. eine Strieme, blauer Flecken, vibex.
Масно́гуз, m. der Gourmand, liguritor, homo delicatus.
Масно́гуз, за, зо, leckerhaft, delicatus.
Мàст, f. 1) das Schmalz, geſchmolzenes Fett, pinguedo liquata. 2) Salbe, unguentum, adeps. 3) човек црне масти, (Farbe), atri coloris.
Мàстан, сна, но, fett, pinguis.
Мàстило, n. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) die Tinte, atramentum.
Мàспити, им, v. impf. mit Fett beſchmutzen, pinguedine imbuo.
Мàта, m. (Рес. и Срем.) vide Мато.
Мàтара, f. Art Eſchutura (Weingefäß), vasis vinarii genus:
„Додаје му чашу и матеру —
Мàтерење, n. die Begrüßung als Mutter, salutatio pro matre.
Матере́шина, f. augm. v. мати.
Мàтерин, на, но, der Mutter, matris.
Мàтерити, им, v. impf. zu einer ſagen: Mutter! saluto matrem.
Мàтерица, f. die Mutter, Bärmutter, der Mutterleib, matrix.
Мàтерице, f. pl. Празник, који свагда пада у другу недељу пред Божић (а у прву пред оце). Материце су као женско крсно име: зато је обичај у очи материца (или на материце у јутру) везати све жене, које су се мајке назвале: неке вежу за ногу без шале, а пред неке само донесу уже, или (по варошима) пантљику, или гајтан, па већ оне знаду шта је то; и морају се откупљивати: орасима, сувим шљивама, јабукама, ракијом, лицепом вечером и сјутрадан ручком.
Мàти, тере, f. vide мајка; жива ти је мати (i. e. du biſt glücklich) begrüßt man den, der eben noch recht kommt um allenfalls, wenn er will, mitzuſpeiſen.
Мàтија, m. Mathias, und Matthäus.
Мàтијаш, m. Mannsname (von Матија), nomen viri.
Матѝјца, m. dim. v. Матија.
Мàтица, f. 1) die Bienenkönigin, apum dux, regina. 2) der Thalweg, medius alveus fluminis:
„Узела га вода на матицу —
Мàтичњак, m. 1) die Zelle der Bienenkönigin, cellula reginae. 2) melissa officinalis Linn. (ſonſt auch маца genannt).
Мàто, m. (Ерц.) hyp. v. Матија.
Мàтор, ра, ро, alt, senex (beſonders von den Thieren).
Матора́ц, рца, m. der Alte (vom Thieren), senex; auch vom Weinberge würde man es gebrauchen.
Мàторење, n. das Altern, senescentia (?)
Матори́на, f. (öſterr. die Aelte) das Alter, senectus.
Мàторити, им, v. impf. alt werden, altern, senesco.
Матѝрка, f. die Alte, z. B. beim Geflügel, senex cf. маторац,
Мачѐ, f. (у Срнјему и у Бачкој говори) vide мачиха.
Мачѐха, f. (ре мачија) die Stiefmutter, noverca.
Македо́нац, нца, m. der Macedonier Macedo.
Македо́нија, f. Macedonien, Macedonia.
Македо́нка, f. die Macedonierin, Macedonia mulier.

Маћедо́нскӣ, ка, ко, macedoniſch, macedonicus.
Ма́ћи (говорисе и макнути), макнем, v. pf. rücken, moveo.
Ма́ћија, f. cf. маћаа.
Ма́ћисе (говоре и макнутисе), макнемсе, v. r. pf. rücken, moveor.
Ма́ук, m. das Miau! vox felis.
Ма́укање, n. das Miauen, mutitio felis.
Ма́укати, учем, v. impf. miauen, mutio.
Ма́укнути, нем, v. pf. ein Miau machen, mutio.
Ма́уна, f. die Schote, siliqua, folliculus.
Ма́унање, das Bekommen der Schoten, das Hülſen, folliculorum apparitio.
Ма́унатисе, нисе, v. impf. н. п. гра, hülſen, Hülſen bekommen, folliculos accipio.
Ма́уница, f. dim. v. мауна.
Ма́ц! Laut, um die Katze zu rufen, sonus vocandi felem: мац мацо мац!
Ма́ца, f. 1) hyp. v. мачка, das Kätzchen. 2) трава, што се њом мажу кошнице кад се рој стреса, vide матичњак 2. 3) кад се рој вата, или сакерује у кошницу, онда се виче: сједʼ мацо! сједʼ мацо! сједʼ мацо, сједо и ја. 4) (die Flocke der Weidenblüte) das Kätzchen, (floccus) iulus.
Ма́цаст, та, то, н. п. крава, katzenfarbig, coloris felini.
Ма́цење, n. das Werfen (von der Katze), partus felis.
Ма́цити, им, v. impf. т. ј. мачка, Junge werfen (von der Katze), pario.
Ма́циписе, цисе, v. impf. т. ј. мачка, werfen (von der Katze), pario.
Ма́цоња, m. во мацаст.
Ма́цуља, f. крава мацаста.
Мач, m. das Schwert, ensis.
Мача́д, f. (coll.) vide мачићи.
Ма́чак, чка, m. der Kater, catus, felis mas.
Ма́чва, f. једна кнежина Шабачке нахије (између планине Цера и вода Саве и Дрине). Мачва је сва равна као и Бачка, само што је зарасла у шуму. У Мачви могу бити добре свиње, говеда, коњи, а особито пшеница (ниђе се у Србији не једе пшеничан љеб тако у себицу, као у Мачви); али нема текућије воде, него људи све пију бунарску воду (осим оније села, која су поред Саве и поред Дрине). Приповиједају, да је Кнез Лазар питао Милоша Обилића (кад је дошао да иду на Косово): „Камо ти Милошу Мачвани?" А он му одговорио: „Остали, честити кнеже, да крче и да сију пшеницу" Онда Лазар рекао: „Еда Бог да, све крчили, а све Мачва у трњу лежала; а штогођ стекли, све Турцима у биједу дали" Мачва је била (до 1804 год.) најбогатија кнежина у Србији, него је ови година погажена и оплијењена.
„Равна Мачва бијела погача —
„У богатој и поносној Мачви —
Ма́чванин, m. einer aus der Matſchwa.
Ма́чванка, f. eine aus der Matſchwa.
Ма́чванскӣ (и Ма́чванскӣ), ка, ко, von der Мачва.
Ма́че, чета, n. der junge Kater, catulus felinus.
Мачѐтина, f. augm. v. мачка.
Ма́чина, f. augm. v. мач.
Ма́чићи, m. pf. (coll.) die Jungen der Katze, catuli felini.
Ма́чица, f. dim. das Kätzchen, felicula, felis parva.
Мачја́к, m. der Katzendreck, Koth, stercus felinum.
Ма́чјӣ, чја, чје, Katzen-, felinus.
Ма́чка, f. 1) die Katze, felis. 2) дрво криво, што стоји преко рудине (код плуга).
Ма́чкодер, m. der Katzenſchinder, excoriator felium.
Мачу́рина, f. vide мачетина.
Маџа́р*, m. der Madjar (Unger), Ungarus.
Маџа́рење, n. das Ungriſiren, mutatio in Ungarum.
Маџа́рија, f. der Kaiſerdukaten, aureus ungaricus.
Маџа́рија f. (coll.) (das Gemoger?) die Madjaren, Ungari.
Маџа́рина, f. augm. v. Маџар.
Маџа́рити, им, v. impf. zum Madjchar machen, facio esse Ungarum.
Маџа́риписе, имсе, v. r. impf. ſich verungern, abire in Ungarum.
Маџа́рица, f. die Madjarin (Ungerinn) Ungara.
Маџа́ркиња, f. н. п. сабља, der Unger-Säbel, acinaces ungaricus:
„И док ми је сабље маџаркиње —
Маџа́рскā, f. das Madjarenland, Ungern, Ungaria.
Маџа́рскӣ, ка, ко, 1) ungriſch, ungaricus. 2) adv. ungriſch, ungarice.
Маџа́руша, f. т. ј. шљива, die gemeine blaue Zwetſchke, prunum (ungaricum), cf. пожешкиња.
Маџа́рче, чета, n. der junge Unger, adolescens ungarus.
Ма́џун*, m. 1) die Latwerge, electuarium. 2) ein dergleichen Gericht, cibus (electuarius).
Ма́ша*, vide ватраљ.
Ма́ша, f. das Zehlen im банање-Spiel, error in ludo банање.

Ма̀ша, m. (Рес. и Срем.) vide Машо.
Машàла*, f. die Fackel, fax.
Машàње, n. das Greifen in etwas, immissio manus.
Ма̀шатисе, амсе, v. r. impf. greifen, immitto manum.
Ма̀ше*, f. pl. die Feuerzange, forceps.
Ма̀шитисе, имсе, v. r. pf. hineingreifen, manum immitto.
Ма̀шице, f. pl. dim. v. маше.
Ма̀шко, m. Mannsname, nomen viri.
Ма̀шлања, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Masche, macula, nodus.
Ма̀шљиков, ва, во, von evonymus europaeus Linn.
Ма̀шљиковина, f. evonymus europaeus Linn.
Ма̀шо, m. (Ерц.) hyp. v. Марко und Машко.
Ма̀шпрафа, f. ein Glas mit Handhabe, poculum ansatum.
Ма̀шћење, n. das Beschmieren mit Fett, unctio.
Ма̀шчина, f. } augm. v. маст.
Ма̀шчурина, f. }
Мѐ (меј?), меа, m. (Рес. и Срем.) vide мије.
Мѐ, тиѣ, ме (acc. v. ја).
Меàна*, f. vide крчма.
Меàнисање, n. vide крчмљење 1.
Меàнисати, нишем, vide крчмити 1.
Меàнција*, m. vide крчмар.
Меàнцијин, на, но, vide крчмаров.
Меàнцијскӣ, ка, ко, } vide крчмар-
Меàнцијскӣ, ка, ко, } ски.
Мегдàн, m. vide међан.
Мегдàнција, m. vide међанција.
Мѐд, m. 1) der Honig, mel. 2) мед (нама), vide међу.
Медàк, m. Mannsname, nomen viri.
Медàр, m. der Honighändler, mellarius.
Медàрница, f. die Honigstube, officina mellaria.
Мѐдвед, m. (Рес. и Срем.) vide међед.
Медвèдак, тка, m. (дете преко Мораве) vide ронац 2.
Мѐдведина, f. (Рес. и Срем.) vide међедина.
Мѐдведица, f. (Рес. и Срем.) vide међедица.
Мѐдведњак, m. (Рес. и Срем.) vide Међедник.
Мѐдведов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide међедов.
Мѐдвеђӣ, ђа, ђе, (Рес. и Срем.) vide међи.
Мед кање, n. das Medet-Rufen, exclamatio medet.
Медèкати, дечем, v. impf. medet rufen, exclamo medet.
Медèкнути, нем, v. pf. medet rufen, exclamo medet.
Мѐден, на, но, Honig-, mellitus.
Медењàк, m. 1) m. j. прстен, ein gelber Ring von Bronze, anulus aeneus. 2) медењаци, Honigkuchen, placentae mellitae.
Медèт*! Ausruf eines sterbenden Türken, exclamatio turcae morientis.
Медѝја, f. Medina (?), Medina:
„Кад устане кука и мотика,
„Биће Турком по Медији мука —
Мѐдити, им, v. impf. mit Honig versüssen, condio melle, mellio.
Мѐдӣ, на, но, honigsüß, mellitus:
„Капетане моја медна уста —
Медљàње, n. das Versüssen mit Honig, mellitio.
Мѐдљати, ам, vide медити.
Медњàци, њака, m. pl. поток и брдо у Јадру, између села Трнића и Клубаца:
„Од Медњака те до Копривњака —
Мѐдо, m. hyd. von међед:
„Сити бисмо и још бисмо,
„Прде медо побјегосмо;
„Да бијау стари
„У гаће би срали.
Медовѝна, f. der Meth, mulsum: слатко као медовина;
„С вечера ме вином умивале,
„У по ноћи слатком медовином —
Мѐдоња, m. Name für einen Ochsen, nomen bovis (an den међед denkend?).
Мѐдуља, f. Kuhname, nomen vaccae.
Међа, f. 1) die Grenze, terminus, limes. 2) das Gebüsch, fruticetum:
„Ето мајко из међе међеда —
Мѐђед, m. (Ерц.) der Bär, ursus.
Мѐђедина, f. (Ерц.) 1) die Bärenhaut, pellis ursina. 2) augm. v. међед.
Мѐђедица, f. (Ерц.) vide мечка.
Мѐђедњӣк, m. Berg in Serbien (између Ваљевске и Ужичке нахије).
Мѐђедов, ва, во, (Ерц.) Bären-, ursi.
Мѐђеђӣ, ђа, ђе, (Ерц.) Bären-, ursinus.
Међење, n. 1) das Angränzen, confinium. 2) das Begränzen, limitatio.
Мѐђер, adv. folglich, also, igitur, ergo: међер обила мајка родила обила јунака (cf. обил).
Мѐђити, им, v. impf. 1) angränzen, conterminus sum. 2) begränzen, limitem pono.
Мѐђица, f. dim. v. међа 2.
Мѐђу, zwischen, inter.
Мѐђудневица (међудневица), f. оне три нећеље дана, између госпође мале и велике (од 15. Августа до 8. Септембрија), die Zeit zwischen den

beiden Frauentagen, temporis inter utrumque festum B. M. V. intervallum.

Међудневичкӣ (међудневичкӣ), ка, ко, н. п. јаја, јагоде (то жене остављају лијека ради).

Мѐзгра, f. der Baumſaft, succus arboris.

Мѐзе*, зета, n. der Zubiß, das Zubeißen, quod comeditur, posteaquam biberis:

„А лијевом мезе му додаје —

Мѐзево, n.

„Па не иди бијелу Будиму,
„Већ ти ајде на Мезево равно
„На Трушину на воду студену —
„Када дођеш у поље Мезево,
„Живо пређи у Голеш планину —

Мѐзетити, им, v. impf. zubeißen, simul comedo.

Мѐзил*, m. die reitende Poſt, tabellarius publicus equester.

Мезилѐна*, f. das Poſthaus, domus cursus publici.

Мѐзилскӣ, ка, ко, 1) Poſt-, cursus publici. 2) als Courier, more tabellarii publici equo vecti.

Мезѝлција*, m. vide мезулција.

Мѐзимац, мца, m. (у Сријему, у Бачкој и у Ван.) vide мљезинац.

Мѐзимица, f. (у Сријему, у Бачк. и у Ван.) vide мљезиница.

Мѐзул, m. vide мезил.

Мезулѐна, f. vide мезилана.

Мѐзулскӣ, ка, ко, vide мезилски.

Мезу́лција*, m. der Poſthalter, cursus publici curator.

Мѐј, m. cf. мѐ.

Мејда́н*, m. мјесто, der Platz, forum; мејдан дијелити, duelliren, pugnam ineo.

Мејда́нција*, m. der Kämpfer, pugnator.

Мѐк (comp. мѐкшӣ), ка, ко, vide мекан.

Мѐка, f. das Blöcken der Lämmer, balatus agnorum:

„Стоји мека јањац' за овцама —

Мѐкан, на, но, weich, mollis.

Мѐкање, n. das Blöcken der Lämmer, balatio agnorum.

Мѐкати, мечим, v. impf. blöcken, balo.

Мѐкиње, f. pl. die Kleyen, furfur. Купио би га за мекиње.

Мѐкнути, нем, v. impf. weich werden, mollesco.

Мѐкнути, нем, v. pf. einmal blöcken, edo balatum.

Мекопу́т, та, то, m. j. коњ, који је тако слаб, да му узда на глави, или колан на трбуу, одма начини рану, ein zärtliches weichliches Pferd, das keine Strapaze aushält, equus mollis, delicatus.

Мекоћа, f. die Weichheit, mollities.

Мѐктербаша*, m. der Kapellmeiſter, magister concentus.

Мѐктерин*, m. der Muſikant, symphoniacus.

Мекоу́ст, та, то, m. j. коњ, који се боји узде, weichmäulig, equus oris mollis.

Мѐкуша, f. јабука промрзла, или гњила крушка, weicher Apfel oder Birne, malum aut pirum mite (molle).

Мекуша́ц, шца, m. рак кад се свуче у прољеће, der Krebs, der ſich gehäutet hat, cancer qui cutem posuit (ideoque tenerior est).

Мекша́ње, n. das Erweichen, mollitio.

Мѐкшати, ам, v. impf. erweichen, mollio.

Мекша́на, f. vide мекоћа.

Мѐла, f. die Miſtel, viscum. На којој се лијесци нађе мела, под оном лијеском има гуја с драгим каменом на глави, или још Бог зна какво друго благо поред ње (тако приповиједају: зашто се мела ријетко налази на лијесци?).

Мѐлез*, m. der Zwitter (Mulatte), hibrida von Menſchen und Thieren.

Мѐлем*, m. das Pflaſter, emplastrum.

Мѐлица, f. dim. v. мела.

Мѐљ, m. der Hopfen, humulus lupulus Linn.

Мељава, n. was gemahlen wird, quod molitur: нема мељаве (говоре у Сријему, кад нема воденица шта да меље).

Мељавити, нм, v. impf. (ст.) cf. помељавити.

Мељевина, f. die Hopfenſtaude, frutex humuli lupuli Linn.

Мељѝво, n. vide мељава.

Мѐмла*, f. (ст.):

„Убила га мемла од камена —

Мѐна, f. (Рес. и Срем.) vide мијена.

Мѐњеле*, f. pl. die Preſſe, prelum.

Мѐњање, n. (Рес. и Срем.) vide мијењање.

Мѐњати, ам, (Рес. и Срем.) vide мијењати.

Мѐови, m. pl. (Рес. и Срем.) der Blaſebalg, follis. cf. мије.

Мѐра, f. (Рес. и Срем.) vide мјера.

Мѐра, f. hyr. v. мерица.

Мерѐње, n. das Wachs ziehen, ductus cerae.

Мѐрати, ам, v. impf. tr. j. восак, Wachs ziehen, duco ceram.

Мѐрдивене*, f. pl. die Leiter, scala.

Мерѐње, n. (Рес. и Срем.) vide мјерење.

Мѐрити, им, (Рес. и Срем.) vide мјерити.

Мѐрица, f. (Рес. и Срем.) vide мјерица.
Мѐрчица, f. dim. v. мерица.
Мерка̑ње, n das Aufmerken, attentio.
Мѐркати, ам, v. impf. aufmerken, attendo.
Мѐрмер*, m. der Marmor, marmor; cf. мрамор.
Мѐртак, m. (по намастирима фрушкогорским) das Weindeputat in den Klöſtern, vinum demensum monacho.
Мерца̑н*, m. die Korallen, coralla.
Мѐса, f. hyp. v. месо. Ово̑ гуза месе, ſagt man zum ertappten Fleiſchdiebe.
Мѐсан, на, но, von Fleiſch, fleiſchern, carneus: Месан ражањ, гвоздено пециво (m. j. пршен на прсту).
Месар̑, m. 1) der Fleiſcher, fleiſchern, carnarius, lanius, lanio. 2) der gerne Fleiſch iſt, carnium amans.
Месарев, ва, во, vide месаров.
Месарница, f. die Fleiſchbank, macellum.
Месаров ва, во, des Fleiſchers, Fleiſcher=, lanionis.
Месарскӣ, ка, ко, 1) Fleiſcher=, lanionum. 2) aev. fleiſchermäßig, lanionis more modoque.
Мѐсец, m. (Рес. и Срм.) vide мјесец.
Мѐсечина, f. (Рес. и Срем.) vide мјесечина.
Мѐсечнӣ, на, но, (Рес. и Срем.) vide мјесечни.
Мѐсина, f. augm. v. месо: наждерао се месине.
Мѐсити, им, (Рес. и Срем.) vide мјесити.
Мѐсић, m. намастир у Банату.
Мѐсићкӣ, ка, ко, von Месић.
Мѐснӣ, на, но, n. p. покладе, der letzte Fleiſchtag vor der großen Faſte, dies praecedens jejunium magnum. cf. покладе.
Мѐсо, n. das Fleiſch, caro.
Мѐсојеђе, f. pl. der Faſching, die Carnevalszeit, bacchanalia (?), tempus ante jejunium quadragesimale quo carnibus vesci licet christianis.
Мѐства, f. eine Art ledernen Strumpfes, tibialum coriacae.
Мѐствица, f. dim. v. мества.
Мѐсти, мѐтем, v. impf. 1) kehren, verro. 2) мете снијег, мећава.
Мѐсти, мѐтем, v. impf. einrühren, immiſceo: мете свињама.
Мѐстимӣ̑ће, (Рес. и Срем.) vide мјестимице.
Мѐсто, n. (Рес. и Срем.) vide мјесто.
Месу̏ће (мѐсуће), f. pl. vide месојеђе.
Мѐсце, n. dim. v. месо: оћеш мало месца?
Мѐшало, n. der Vorwurf (des Futtertheils vor das Vieh), portio pabuli.
Метала̑ка, f. мјесто, ће се момци мећу камена, die Wurfſtätte, jactus (?).
Мѐтанија, f. (μετάνοια) die tiefe Verneigung und Bekreuzigung, prostratio, adoratio: ударити десет, или сто метанија. Метаније су мале и велике: мале кад се човек прегне и дохвати рукама до земље, а велике кад клекне на колена и на руке па дохвати главом до земље.
Метанисање, das Niederfallen und Bekreuzigen in der Kirche, adorationis genus christianorum ecclesiae graecae.
Метанисати, ишем, v. impf. ſich tief neigen (oder auch niederfallen aufs Angeſicht) und bekreuzen, adoro prostratus.
Метање, n. 1) das Hinlegen, Vorlegen, positio. 2) das Schießen, ejaculatio. 3) das Werfen (z. B. mit Steinen), jaculatio.
Мѐтати, мећем, v. impf. 1) legen, ſitzen, vorlegen, pono. 2) пушке, или топове, ſchießen, jaculor.
Мѐтатисе, мећемсе, v. r. impf. 1) камена, Steine werfen (ein Spiel), jacio saxum. Камена се мећу момци двојако: с рамена и омашке. 2) ногама, ausſchlagen, herumſchlagen mit den Füßen, jacto pedes:
„Не мећисе ногама;
„Није јорган пољава,
„Веће моја долама. —
3) на кога, nacharten, exprimo aliquem, similis sum.
Мѐтвица, f. die Münze (Pflanze), mentha.
Метѐрижњача, f. m. j. пушка, die Schanzflinte, teli majoris genus.
Метѐриз*, m. die Erdſchanze, aggeris genus.
Метиљ, m. eine Krankheit der Schafe, morbus ovium. Срби кажу да од метиља нема лијека, и зато приповиједају, да су Нијемци уванили ђавола, па га питали шта је лијек од метиља; а он им казао: „Кад полипшу све овце до једне, онда ону последњу треба обнијети око тора, па више ни једна не ће липсати осим ње.“ Тада им је казао и од куге да је лијек кука и мотика.
Метиљав, ва, во, den метиљ habend, ovis morbo метиљ correpta.
Метиљање, n. das Erkranken der Schafe am метиљ, метиљ morbi irruptio.
Метиљатисе, љајусе, v. r. impf. n. p. овце, den метиљ bekommen, метиљ morbo corripi.
Метиљење, n. vide метиљање.

Метиљитисе, љесе, vide метиљатисе.
Мѐтла, f. der Beſen, scopae.
Мѐтлица, f. dim. v. метла.
Мѐтловина, f. das Beſenkraut, scoparia Linn.
Мѐтнути, нем, v. pf. hinlegen, ſetzen, pono: метнути што у кесу, у торбу, на земљу; — меса ручку (т. ј. метнути у лонац, па приставити да се кува); — говедима сијена и т. д.
Мѐтнутисе, немсе, v. r. pf. nachartten, similem alicui fieri. Дете се метне и на ујца преко Дунава, а камо ли не ће на слугу у кући.
Метонија, f. der ſüdöſtliche Theil Serbiens, Metochia.
Мѐћа, f. das flüßige Futter des Viehes, pabulum liquidum quod praebetur pecori.
Мећава, f. der Schneeſturm, imber nivium procellosus. Једе као мећава (сијено и сламу?).
Меўр, m. (Рес. и Срем.) vide мијур.
Мѐцање, n. das Weichſchlagen, emollitio.
Мѐцати, ам, v. impf. н. п. јабуку, weichſchlagen (klopfen), emollio.
Мѐчет, m. die Moſchee, templum turcicum:
„Оборио мечет' и мунаре —
Мѐчка, f. die Bärin, ursa.
Мешај, m. (Рес. и Срем.) vide мјешај.
Мешаја, m. (Рес. и Срем.) vide мјешаја.
Мѐшање, n. (Рес. и Срем.) vide мијешање.
Мѐшаоница, f. (Рес. и Срем.) vide мјешаоница.
Мѐшати, ам, (Рес. и Срем.) vide мијешати.
Мѐшење, n. (Рес. и Срем.) vide мијешење.
Мешѐтина, f. augm. v. мешина.
Мѐшина, f. (Рес. и Срем.) vide мјешина.
Мѐшиница, f. dim. v. мешина.
Мѐшња, f. (Рес. и Срем.) vide мијешња.
Мешѐвит, та, то, (Рес. и Срем.) vide мјешовит.
Мешкѐма*, f. der Richterſtuhl, tribunal.
Мѐшчић, m. dim. v. мѐ.
Мѝ, wir, nos.
Ми, 1) mir, mihi (mi). 2) ſyntaktiſch ſtatt мој: јеси ли ми виђео брата? украо ми коња.
Мива*, f. Obſt (in der weiteſten Bedeutung; auch Erdbeeren, Nüſſe), poma (sensu latissimo): већ је доспела свака воћка. cf. воће.
Мигање, n. das Oeffnen und Schließen, Auf- und Zugehen, micatio?
Мигати, ам, v. impf. auf- und zugehen, mico?
Мигољење, n. dim. v. мицање.
Мигољитисе, мисе, v. r. impf. dim. v. мицатисе.
Мѝздрак*, m. vide копље.
Миздраклија*, m. vide копљаник.
Мѝздрачић, m. dim. v. миздрак.
Мија, m. (Рес. и Срем.) vide Мијо.
Мијаило, m. Michael.
Мијајло, m. (ст.) vide Мијаило:
„А Мијајло књигом из њедара —
Мијак, m. Mannsname, nomen viri.
Мијан, m. Mannsname, nomen viri.
Мијана, f. Frauenname, nomen feminae.
Мијат, m. Mannsname, nomen viri.
Мије, ја, m. (Ерц.) 1) der Schlauch, uter. 2) der Blaſebalg, follis.
Мијена, f. (Ерц.) (der Mondwechſel, und zwar) der Neumond, noviluninm. О мијени жене не ће да перу кошуља: зашто кажу, да ће се онда свако пршиште у води (кад се покваси) омијенити, т. ј. постати као трухло и одма се распасти и подерати.
Мијењање, n. (Ерц.) das Wechſeln, das Tauſchen, mutatio, permutatio.
Мијењати, ам, v. impf. (Ерц.) tauſchen, commuto. Мијења као циганин коње.
Мијењатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) untereinander tauſchen, permuto.
Мијење, n. das Kopfwaſchen, lavatio capitis.
Мијесити, им, v. impf. (Ерц.) т. ј. љеб, das Brot bereiten, paro panem.
Мијешање, n. (Ерц.) das Miſchen, Umrühren, mixtio.
Мијешати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) miſchen, misceo. 2) umrühren, verso.
Мијешатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) ſich abgeben mit einem, miscere se.
Мијешење, n. (Ерц.) das Säuern, fermentatio.
Мијешња, f. (Ерц.) die Portion Mehl, um einmal Brot daraus zu backen, portio farinae.
Мијо, m. (Ерц.) hyp. v. Мијат.
Мијобрат, m. Mannsname, nomen viri.
Мијодраг, m. Mannsname, nomen viri.
Мијољ дан, m. vide Миољ дан.
Мијољштак, m. vide миољштак.
Мијур, m. cf. миур.
Мила, m. (Рес. и Срем.) vide Мило.
Мила, f. Frauenname, nomen feminae (cara).
Миладин, m. Mannsname, nomen viri.
Милак, m. Mannsname, nomen viri.
Милан, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лана, f. vide Милена.

Мила́нко, m. Mannsname, nomen viri.

Милање, n. die Ceremonie von милатисе.

Ми́лат, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́латисе, амсе, v. r. impf. Приповиједају, да се Ерцеговци милају на Божић с чесницом, тј. ударају двојица чесницу, да је окрећу међу собом и пита један другога: „Милам ли се" (т. ј. помила ли се иза чеснице)?" Онај му одговори: „Милаш мало." А онај први онда рече: „Сад мало, а до године ни мало" (т. ј. да роди жито добро, и да тако велика буде чесница, да се ни мало не помила иза ње).

Мила́ш, m. Mannsname, nomen viri.

Мила́шин, m. Mannsname, nomen viri.

Миле! додајесе ћешто у пјесмама напрај врсте, н. п.

„Ђураћ коси по побрђу,
Ладо ле миле! —
„Попјевајте ми тичице,
миле мој миле!

Ми́лева, f. Frauenname, nomen feminae.

Ми́лен, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лена, f. Frauenname, nomen feminae.

Милёнко (Милёнко), m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лета, m. Mannsname, nomen viri.

Милети, лим, (Рес.) vide миљети.

Ми́леш, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лешева (Милёшева), f. vide Милошева.

Ми́ливоје, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лија, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лија, f. Frauenname, nomen feminae.

Ми́лијаш, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лин, m. Mannsname, nomen viri.

Милина, f. das Liebsein, gratia: не може од милине (н. п. да се нагледа кога).

Милинко (Милинко), m. vide Миленко.

Ми́лисав, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лисава, f. Frauenname, nomen feminae.

Милитар, m.] (у Срјему, у
Милитарац, рца, m.] Бачк. и у Бан.) der aus der Militär-Grenze ist, homo e regione militari.

Милитарија, f. vide милиција.

Милитарски, ка, ко, 1) Militär-, militaris. 2) militärisch, militari modo.

Милити, им (Срем.) vide миљети.

Милитисе, лисе, v. r. impf. н. п. ништа ми се не милп, nichts freuet mich, arrideo.

Ми́лић, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лица, f. Frauenname, nomen feminae.

Милиција (милиција), f. die Miliz (Gegend), terra militum.

Ми́лпчица, f. dim. v. Милица.

Мило, n. die Lauge zum Kopfwaschen, lixivium ad lavandum caput.

Ми́ло, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Миловáн, m. Mannsname, nomen viri.

Миловáње, n. 1) das Liebkosen, blanditiae. 2) das Lieben, amatio.

Миловáти, лујем, v. impf. 1) liebkosen, blandior. 2) lieben, amo.

Ми́лоје, m. Mannsname, nomen viri.

Мило́јица, m. cf. Златоје.

Мило́јка, f. 1) das Majolica-Geschirr, vasis fictilis genus. Тако у нашој часној Церовој (Церова, село у Рађевини) све оке и милојке (у приповијетки). cf. бокар.

Мило́јко, m. Mannsname, nomen viri.

Милокрван, вна, но, liebenswürdig, dem man gut sein muß, amabilis: није лијепа, али је милокрвна.

Ми́лорад, m. Mannsname, nomen viri.

Мило́сав, m. Mannsname, nomen viri.

Мило́сник, m. der Liebhaber, amasius.

Мило́сница, f. die Geliebte, amasia.

Милост, f. 1) die Gnade, gratia, favor: „На милости Царе господине —
2) die Liebe, amor; Liebesgabe, munus: „Нема лица без првена винца,
„Ни радости без зелена венца,
„Ни милости без туђа јунака —
„Браћа сеју врло миловала,
„Сваку су јој милост доносила,
„Напослије ноже оковане —

Ми́лостив, ва, во,] gnädig, barm-
Милостиван, вна, но,] herzig, clemens. Боже милостиви ти помози (говоре ћекоји Срби кадгоћ уздану и зијевну).

Ми́лостиња, f. das Almosen, eleemosyna.

Ми́лош, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лошева (Милешева и Миљешевка), f. намастир у Ерцеговини (чини ми се да је сад пуст). Колика је Милошева, да је пуна пискурица;
„Док начини цркву код Требиња
„Миљешевку на Ерцеговини —

Ми́лошина, m. cf. златоје.

Ми́лука, f. Frauenname, nomen feminae.

Ми́лун, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́лунка, f. Frauenname, nomen feminae.

Ми́лутин, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́луш, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́љ, m. Mannsname, nomen viri.

Ми́ља, f. 1) hyr. v. Миљана и. Милица.

Миљана, f. Frauenname, nomen feminae.

Миљацка, f. вода, што тече кроз Сарајево:
„Сарајево што си потавњело?
„Или те је куга поморила,
„Ил' Миљацка вода поплавила —

Ми̏ље, n. (ст.) das Lieb (was einem lieb iſt), amor, deliciae:
„Ој ђевојко миље моје! —
Ми̏љен, m. Mannsname, nomen viri.
Миљешѣ̏вка, f. (ст.) vide Милошева.
Ми̏лька, f. Frauenname, nomen feminae.
Ми̏лько, m. Mannsname, nomen viri.
Ми̏мо, vorbei, praeter.
Ми̏моге̏д, im Vorbeigehen, obiter, in transitu.
Ми̏моићи (мимоићи), идем (и мимоиђем), v. pf. vorbeigehen, praetere.
Мимоићисе (мимоићисе), идемсе (и мимоиђемсе), v. r. pf. с ким, bei einander vorbeigehen ohne ſich zu ſehen, praetereo praeter amicum quin eum videam, aut ille me.
Мимоћи̏, оћем, vide мимоићи.
Ми̏ндрос, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) узети кога на миндрос, durchbeuteln, excutio.
Ми̏нле*, лета, n. Volk, gens: пасје минле! Седамдесет и седам минлета.
Ми̏ньуше*, f. pl. die Ohrgehänge, inauris. cf. обоци.
Ми̏ньушице, f. pl. dim. v. минђуше.
Ми̏неј, m. das Minäon (Μηναῖον) ein Kirchenbuch, menaeum.
Ми̏нејски, ка, ко, 1) n. p. слова, ſyrilliſche Druckletter, zum Unterſchied von der Handſchrift. 2) adv. wie gedruckt, ut in libris est impressum, z. B. пише.
Ми̏нут, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Minute, minutum. cf. час.
Ми̏нути, нем, v. pf. 1) vorbeigehen, nicht treffen, praetervolo. Опремаосе човек (који се био скоро оженио) на војску, а жена уврезила конац у иглу, да нешто зашије; но будући да није добро видјела, зато није могла одмах да уврзе, него промашала мимо ушице иглене говорећи: „Мини га сабља, мини га пушка" као да муж рече да она њему врача; али он опази шта је, па рече: „Минуло је мене свако добро, кад сам ја тебе узео."
Ми̏о, мила, ло, lieb, carus.
Ми̏ољ (Мијољ?) дан, ља дне, m. (Michaelis, festum Arch. Michaelis?) dies 29. Sept.
Ми̏ољшта̏к (Мијољштак), m. der den Erzengel Michael als Hauspatron verehrt, cliens Arch. Michaelis.
Ми̏р, m. 1) der Friede, pax. 2) Friede, Ruhe, pax: сједи с миром (док ни је било с чиром).
Ми̏ра, f. Frauenname, nomen feminae.
Мира̑з*, m. die Erbſchaft, hereditas: остало му од мираза.
Ми̏ран, рна, но, friedfertig, ruhig, quietus, mansuetus.
Мира̑шчија*, m. der Erbe, heres.
Ми̏рбожа̑ње, n. das gegenſeitige Küſſen zu Weihnachten, exosculatio die Christi natalitio.
Ми̏рбожатисе, амсе, v. r. impf. ſich küſſen (und den Frieden Gottes wünſchen) zu Weihnachten, invicem se exosculari die natali Domini. cf. Божић.
Ми̏рбожитисе, имсе, v. r. pf. ſich küſſen auf Weihnachten, exosculari se die natali Domini.
Ми̏рен, m. Mannsname, nomen viri.
Ми̏ренье, v. 1) das Beruhigen, Friedemachen, pacificatio. 2) das (angenehme) Riechen, odor.
Ми̏рија*, f. die Abgabe, vectigal. cf. пореза, дација, данак.
Ми̏рис, m. der Wohlgeruch, odor.
Ми̏риса̑вка, f. die Muskateller-Traube, Muskat-Traube, uva muscata. cf. тамњаника.
Ми̏риса̑ње, n. das Riechen, odor et odoratio.
Ми̏рисати, ишем, v. impf. riechen, oleo et odoror.
Ми̏рити, им, v. impf. 1) (ми̏рим) beruhigen, paco. 2) (ми̏рим) riechen, oleo: мири.
Ми̏ритисе, имсе, v. r. impf. Friede machen, de pace ago.
Ми̏рјана, f. Frauenname, nomen feminae.
Ми̏рко, m. Mannsname, nomen viri.
Мирно́ћа, f. die Friedfertigkeit, mansuetudo.
Мирова̏ње, n. das Ruhigſeyn, quies.
Мирова̏ти, рујем, v. impf. ruhig ſeyn, sum quietus.
Ми̏родар, m. Mannsname, nomen viri.
Мирођија, f. vide копар.
Миросав, m. Mannsname, nomen viri.
Миросава, f. Frauenname, nomen feminae.
Ми̏роч, m. Berg (an der Donau), zwiſchen Пореч und Брза паланка.
Ми̏рчета, m. Mannsname, nomen viri.
Ми̏са, f. in dem Munde der griechiſchen Serbier (und Bosnier) eine lateiniſche Kirche, templum Latinorum. У Зворнику има једна зидина, која се зове Мађарска миса.
Ми̏сао, сли, f. der Gedanke, cogitatio.
Мисир*, m. Aegypten, Aegyptus, terra Mizraim.
Мисирача, f. eine Art von Kürbis, cucurbitae genus.
Мисирка, f. vide будија.
Мисиркиња, f. die Aegypterin, Aegyptia.

Мисирлија*, m. der Aegypter, Aegyptius.

Мисирски, ка, ко, н. п. повјесмо, ägyptisch, aegyptiacus:
„Уз преслицу Мисирско повјесмо —

Мискал*, m. ein Goldgewicht, pondus:
„За брата би дала мискал злата —

Мислити, им, v. impf. denken, cogito.

Мистрија, f. die Kelle, Maurer-Kelle, trulla.

Мит, m. die Bestechung (das Geld), largitio: суди по миту; узима мит.

Мита, m. (Рес. и Срем.) vide Митар.

Митар, тра, m. vide Димитрије.

Мити, мијем, v. impf. den Kopf waschen, lavare caput.

Митисе, мијемсе, v. r. impf. seinen Kopf waschen (d. i. den ganzen), lavor caput.

Мишити, им, v. impf. bestechen, pecunia corrumpo.

Мито, m. (Ерц.) hyp. v. Митар.

Митра, f. die Bischofsmütze, mitra episcopi.

Митра, f. Frauenname, nomen feminae.

Митрић, m. dim. v. Митар.

Митров дан, ва дне, m. das Fest des heil. Demetrius, festum S. Demetrii, die 26. Oct.:
„Митров данак ајдучки растанак.

Митровачки, ка, ко, von Mitrowitz.

Митровица, f. 1) варош у Сријему. 2) варош у Косову.

Митровкиња, f. die Mitrowitzerin:
„Митровица крај Саве столица,
„На њој седи млада Митровкиња —

Митровчанин, m. ein Mitrowitzer.

Митровштак, m. der den heil. Demeter zum Hauspatron hat, Demetricola (?) cliens S. Demetrii.

Митрополија, f. die Metropolie (Residenz des Metropoliten), sedes metropolitani.

Митрополит, m. der Metropolit, metropolitanus.

Митрополитов, ва, во, des Metropoliten, metropolitani.

Митрополитски, ка, ко, 1) Metropoliten-, metropolitanorum. 2) adv. wie ein Metropolit, metropolitani more.

Мића, m. (Рес. и Срем.) vide Мићо.

Мића, m. Mannsname, nomen viri.

Мићан, m. Mannsname, nomen viri.

Мићење, n. das Bestechen, corruptio, largitio.

Мићивођос, cf. тођос (само у овој загонетки).

Мићо, m. (Ерц.) hyp. v. Митар.

Мијур (мијур?), m. (Ерц.) die Blase, vesica.

Мицање, n. das Bewegen, motio.

Мицати, мичем, v. impf. bewegen, moveo.

Мицатисе, мичемсе, v. r. impf. sich bewegen, moveor.

Мице, f. pl. (österr. das Spannspiel)

Мицина, f. die Beule, tuber.

Миш, m. die Maus, mus.

Миша, m. (Рес. и Срем.) vide Мишо.

Мишар, m. 1) Dorf an der Save, eine Stunde weit von Шабац. 2) на Мишару (полу), auf der Ebene von Misfar:
„Да разбијем табор на Мишару —
„Са Мишара поља широкога —
„У Мишару пољу широкоме —

Мишарски, ка, ко, н. п. поље; cf. Мишар.

Мишић, m. das Mäuschen, die junge Maus, musculus.

Мишица, f. 1) der Arm, brachium. 2) die Maus (das Weibchen), mus femina.

Мишјак, m. der Mäusekoth, muscerda, stercus murinum.

Мишјакиња, der Hühnerdarm, alsine media Linn.

Мишји, шја, шје, Maus-, murinus.

Мишка, f. (у крајини Неготинској) der Arm, lacertus. cf. мишица.

Мишка, m. (Рес. и Срем.) vide Мишко.

Мишкаки, adj. indecl. mäusedreckfarben, coloris stercoris murini.

Мишко, m. (Ерц.) vide Мишо.

Мишљен, m. 1) Mannsname, nomen viri. 2) (стп.):
„Кроз Мишљен гору на воду —

Мишљење, n. das Denken, cogitatio.

Мишо, m. (Ерц.) hyp. v. Мијаило.

Мишоловка, f. 1) die Mausfalle, decipula. 2) der Mäusefalk (österr. Windwachel, krain. postovka), buteo.

Мишомор, m. das Mäusegift, Mäusepulver, venenum adversus mures, arsenicum.

Мјера, f. (Ерц.) 1) das Maß, mensura. 2) das Gewicht, pondus. Мјера вјера.

Мјера, f. hyp. v. мјерица.

Мјерење, n. (Ерц.) 1) das Messen, mensio. 2) das Wägen, pensio.

Мјерити, им, v. impf. (Ерц.) 1) messen, metior. 2) wägen, pendo.

Мјерица, (Ерц.) ein Gefäß (Korb) von Bast, corbis genus.

Мјеричица, f dim. v. мјерица.

Мјесец, m. (Ерц.) 1) der Mond, luna. 2) der Monat, mensis.

Мјесечина, f. (Ерц.) 1) der Mondschein, fulgor lunae. 2) женско вријеме, das Monatliche, menstruum.

Мјесечни, на, но, (Ерц.), monatlich, menstruus.

Мјестимице, (Ерц.) an Ort und Stelle, in loco ipso, in locum ipsum: знам

мјестимице (н. п. ђе је то); показао му мјестимице; одвео га мјестимице.

Мјѐсто, n. (Ерц.) 1) der Ort, Platz, 2) (у Ерц.) vide варош. 3) мјесто мене, Statt, Stelle, locus.

Мјешâј, m. (Ерц.) vide мијешња.

Мјешâја, m. (Ерц.) der Mundbäcker, pistor domesticus.

Мјѐшаоница, f. (Ерц.) das Zimmer (der Ort), wo Brot bereitet wird, pistrina (?).

Мјешѐтина, f. augm. v. мјешина.

Мјѐшина, f. (Ерц.) 1) der Balg, pellis. 2) der Schlauch, uter.

Мјѐшиница, f. dim. v. мјешина.

Мјешо́вит (мјѐшовито), та, то, (Ерц.) gemiſcht, mixtus.

Мјѐшчић, m. dim. v. мије.

Мла̀ва, f. 1) nom. propr. eines Fluſſes in Serbien. 2) nom. propr. der Gegend an der Mlava.

Мла̀вити, им, v. impf. ſchlagen, verbero: млави га киша; млавити кога батином.

Млављѐне, n. das Schlagen, verberatio.

Мла̀д (comp. млађи̑), да, до, jung, juvenis.

Мла̀да, f. die Braut, sponsa (ein volles Jahr nach der Hochzeit noch).

Мла̀дâ неђеља, f. die Neumondwoche, hebdomas interlunis.

Мла̀дачна крава, f. die Sommerkuh, vacca aestiva.

Мла̀деж, f. die Jugend, juventus, juvenes.

Мла̀деж, m. (једни говоре, као н. п. по Бачкој, мàдеж), das Muttermal, naevus.

Мла̀ден, m. Mannsname, nomen viri.

Младе̑нци, наца, m. pl. 1) die Brautleute, junge Eheleute, sponsus et sponsa, juvenis maritus et marita. 2) das Feſt der unſchuldigen Kinder, dies festus occisorum ab Herode innocentium.

Мла̀дин, на, но, der Braut, sponsae.

Млади̑на, f. der Neumond, novilunium (iſt mehr als die мијена, etwa das erſte Viertel).

Мла̀дитисе, имсе, v. r. impf. ſich jung machen, juventutem affecto.

Младѝћ, m. der Jüngling, juvenis.

Мла̀дица, f. dim. v. млада.

Мла̀дица, f. 1) die Sproſſe, der Sprößling, surculus. 2) eine Art Flußfiſch, piscis genus.

Младо́вање, n. der Brautſtand, status sponsae.

Младо́вати, дујем, impf. Braut ſeyn, sum sponsa.

Младо́жења, m. der Bräutigam, sponsus.

Мла̀дожењин, на, но, des Bräutigams, sponsi.

Младожењскѝ, ка, ко, 1) Bräutigams-, sponsorum, nuptialis. 2) adv. wie ein Bräutigam, more sponsi.

Мла̀долик, ка, ко, jungen Geſichtes, faciei juvenescentis.

Младо́ст, f. die Jugend, das Jugendalter, juventus, aetas juvenilis.

Мла̀ђ, m. junger Weinberg, vinea recens, cf. сâд.

Мла̀ђан, на, но, dim. v. млад:

„Не удрите млађано Бугарче —

Мла̀ђен, m. (Ерц.) vide Младен.

Мла̀ђење, die Affectation, jung ſeyn zu wollen, affectatio juventutis.

Мла̀з, m. (ſoviel auf einmahl hervorſchießt, wenn man melkt, daher) при млаза крви ударише из њега, multus (?).

Мла̀к (comp. мла̀чи̑), ка, ко, lau, tepidus.

Млатâње, n. das Umherſchlagen, jactatio e. g. caudae.

Мла̀тати, ам, v. impf. herumſchlagen, jacto: млата руком, као кобила репом, von einem der ungeſchickt Kreuz ſchlägt.

Мла̀тити, им, v. impf. 1) dreſchen, trituro. 2) н. п. јабуке, крушке, орае, herabbeuteln (батином), decutio poma ex arbore. 3) dreſchen, i. e. ſchlagen, contundo.

Мла̀тишума, m. пјевају и приповиједају, да је, прије 100 година, некакав Њемачки ценерао Станиша Млатишума (или у пјесмама Обор-Млатишума, и Млатишума обор-ценерао) узео од Турака Нови пазар, и у њему сједно читаву зиму; и да су с њим (кад се вратио натраг) дошле Цимироте у Сријем (са својим кнезом — или кнежевим сином, а кнез је умрло у путу — Илијом Радоњићем. Тај се Илија Радоњић вратио опет напраг, и онамо се тукао с Турцима):

„А Станиша Обор-Млатишума,
„Он отиде шер' Новом пазару
„Те растави Босну од Стамбола —
„Млатишума обор-ценерале!
„Шта ти радиш усред земље Турске?
„Бабури нам на Беч ударише —
(кад га је звао ћесар натраг).

Мла̀тнути, нем, v. pf. einen Schlag verſetzen, percutio.

Мла̀ћеница, f. сир, што се гради од тропа, што остане од скорупа кад се препира. Од таковога сира начине жене као колачиће, па спремају чобанима за ужину.

Мла́ћење, n. 1) das Dreſchen, trituratio. 2) das Herabſchlagen, decussio. 3) das Dreſchen, (Schlagen), contusio.

Мла́чење, n. das Laumachen, calefactio modica.

Мла́чина, f. die Lauheit, tepiditas.

Мла́чити, им, v. impf. lau machen, tepidum reddo.

Млека́р, m. (Рес. и Срем.) vide мљекар.

Мле́ко, n. (Рес. и Срем.) vide млијеко.

Мле́так, тка, m. (ст.) vide Млеци.
„У нашему Млетку бијеломе —
„У бијелу Млетку Латинскоме —

Мле́тачки, ка, ко, 1) venetianiſch, venetus. 2) adv. venetianiſch, more Veneto.

Мле́тачкиња, f. die Venetianerin, Veneta.

Мле́ћак, ћка, ко, н. п. чоа, ſchwach anzufühlen, debilis (de panno)

Мле́ци, Млетака, m. pl. Venedig, Venetiae.

Мле́чан, чна, но, (Рес. и Срем.) vide млијечан.

Мле́чанин, m. der Venetianer, Venetus.

Млечар, m. (Рес. и Срем.) vide мљечар.

Мле́чац, чца, m. (Рес. и Срем.) vide млијечац.

Мле́чика, f. (Рес. и Срем.) vide мљечика.

Мле́чница, f. (Рес. и Срем.) vide млијечница.

Мли́во, n. (у Ерц.) vide брашно: сапръо га у мливо.

Млијеко, n. (Ерц.) die Milch, lac.

Млијечан, чна, но, н. п. крава, milchreich, dives lacte.

Млијечац, чца, m. Fiſchmilch, lac piscis.

Млијечница, f. (Ерц.) eine Art eßbaren Schwamms (Milchſchwamm, Pfefferſchwamm).

Млин, m. vide воденица.

Млинар, m. vide воденичар:
За млинара не би ни динара —

Мли́м, ниш; мндија, (Ерц.) meinen, opinor (cf. мислити):
„Млидијаше у њему је благо —
„Јер Босанци Турци млидијау —

Мли́тав, ва, во, човек, lau, ohne Kraft und Munterkeit, segnis.

Мли́тиња, m. ein млитав човек.

Млоги́, га, го, mancher, complures.

Мно́го (comp. више), viel, multo.

Многознаница, f. der Vielwiſſer, multiscius.

Многознао, нала, ло, vielwiſſeriſch, multiscius: ти многознал!

Мложе́ње, n. das Vermehren, Häufen, incrementum.

Мложи́на, f. die Menge, multitudo (als Gegenſatz von малина)

Мложити, им, v. impf. vermehren, augeo.

Мложитисе, имсе, v. r. impf. ſich vermehren, augeri, succresco.

Млозина, f. vide мложина.

Мло́штво, n. die Menge, multitudo.

Мље́зинац, нца, m. der Letztgeborne, filius postremus.

Мље́зиница, f. die Letztgeborne, filia postrema.

Мљекар (мљечар?) m. (Ерц,) зграда, ће се ражљева млијеко, die Milchkammer.

Мљеске́ње, das Schnalzen mit den Lippen (wie die Schweine beim Freſſen), sonitus manducantis porci.

Мље́скати, мљешћем, v. impf. mit den Lippen ſchnalzen, beim Eſſen, mando cum sonitu.

Мље́ти, мељем, v. impf. mahlen, molo.

Мљечар, m. (Ерц.) 1) der Milchhändler, lactarius. 2) das Milchmaul, amans lactis. cf. мљекар.

Мље́чика, f. (Ерц.) die Wolfsmilch, euphorbia Linn.

Мо́ба, f. код Срба је обичај, да иду љепи, у неке свеце, кад не смију себи радити, газдама на мобу, т. ј. без плате, само за јело и за пиће. Највише иду на мобу пе жању (ријетко косе, копају кукурузе, купе сијено или шљиве — каштo се и преде на мобу —): зато се жетелачке пјесме зову и мобарске пјесме. На мобу највише иду млади момци, ђевојке и младе, и свако се обуче и накити, као на васкрсење, или на цвијети, кад иде цркви или намастиру, па цијели дан жањући пјевају, чепају се, шалесе и веселесе, а послије вечере играју и пјевају до неко доба ноћи. На неким мјестима (као у Сријему) кад дожању њиву па пођу кући на вечеру, онда ђевојке начине од марама барјаке, па онако с барјацима иду пјевајући, као какви сватови или војници; кад дођу пред кућу, онда пободу барјаке у земљу. Моба се обично купи на мрску, и домаћин треба да је части као кад слави крсно име (зато свагда и зову газде на мобу: зашто сиромаси не мају чим да часте). На мобу дођу и пријатељи из други села, и сваки доведе са собом по неколико момчади, ђевојака и млади. На мобу се опимају које ће поћи.

„Жетву жела моба Тодорова —
„На крај, на крај моја сила мобо—
„Ђул кадуна мобу сакупила —

Мобар, m. der auf der моба arbeitet, operis adjutor gratuitus.

Мобарица, f. die Arbeiterinn auf der моба, adjutrix gratuita:
„Мобарице моје другарице!
„Удрите га колом и дилчеком —

Мобарскй, ка, ко, 1) н. п. пјесме, cf. моба. 2) adv. wie ein мобар, ut мобар.

Могу, (можеш и мореш, може и море, можемо и моремо, можете и морете, могу) ich kann, possum.

Могућ, ћа, ће, } möglich, possibi-
Могућан, ћна, но, } lis.

Модар, дра, ро, blau, lividus.

Модрйна, f. die Bläue, das Blau livor.

Модриписе, имсе, v. impf. blau seyn, liveo.

Модрица, f. der blaue Fleck, livor.

Мождàњак, m. онај клин, што држи наплатке један за други.

Мождина, f. (augm. v. мозак) мозак из костију, das Knochenmark, medulla ossis.

Мозак (и мбзак), мозга, m. das Hirn, cerebrum.

Мој, моја, моје, 1) mein, meus. 2) scherzhaft als Gegentheil von немој: А. Немој
Б. Мој, Бога ми.

Моја, m. (Рес. и Срем.) vide Мојо.

Мојàсан, m. Art Aussatzes, leprae genus.

Мојење, n. das Behaupten daß etwas мein ist, arrogatio.

Мојити, им, v. impf. sagen daß einer (etwas) мein ist, meum dico esse; daher das Zweideutige: ја га и својим и мојим, (а он се одрече).

Мојо, m. (Ерц.) hyp. v. Мојсило.

Мојсило, m. Moses, Moses.

Мојсил, m. Moses (in den Volkserzählungen vom Цар Мојсил), Moyses.

Мокар, кра, ро, паћ, udus, madidus.

Мокраћа, f. (in anständiger Rede) der Urin, urina.

Мокрење, n. 1) das Netzen, madefactio.

Мокрйна, f. die Nässe, mador, udor.

Мокрити, им, v. impf. 1) нетзен, madefacio. 2) harnen, mejo.

Мокриписе, имсе, v. r. impf. harnen, lotium reddo.

Моленије, n. (ст.) das Beten, Flehen, preces ad Deum: прими Господе Боже моје мало моленије за велико име твоје (кад се моле Богу).

Молер, m. der Maler, pictor.

Молеров, ва, во, des Malers, pictoris.

Молеровица, f. die Malerin, Malersfrau, uxor pictoris.

Молерскй, ка, ко, 1) Maler-, pictorum. 2) adv. wie ein Maler», more pictoris.

Молибог, m. (komisch, in der Anekdote von der Türkin, die den serbischen Mönch so bezeichnet statt богомољац).

Молитва, f. 1) das Gebet, preces. Код Срба кад се које разболи, слабо траже лекара, него попа или калуђера да му чита молитву малу или велику: мала се молитва чита од главе, од грознице и од други којекакви мали болести; а велика кад човек није при себи, него буца и плашисе. Мала је молитва до скора била у Србији за марјаш, а велика за грош, а сад ваља да су и оне поскупиле. 2) иђи на молитву, sich vorsegnen lassen (von den Wöchnerinnen nach 40 Tagen), purificor.

Молитвена чаша, f. Кад сватови дођу ђевојачкој кући и сједу за сто, онда (по обичају) отац ђевојачки донесе нову чашу, те из ње пију у здравље. Потом ту чашу спреме уз ђевојку и на вјенчању запоје из ње вином момка и ђевојку, и то се зове молитвена чаша. Послије вјенчања млада остави молитвену чашу, и чува је (спомена ради) до смрти:
„Те узима чашу молитвену, —

Молити, им, v. impf. кога bitten, rogo.

Молиписе, имсе, v. r. impf. коме, bitten, rogo; Богу, beten, precor. Срби се обично моле Богу прилут на дан: у јутру кад устану, у вече кад оће да вечерају, и послије вечере кад оће да спавају. У јутру се моле Богу кад које устане, послије вечере кад које доспије да спава, а пред вечеру сви се моле заједно: мушкарци (пошто се умију: зашто се обично свагда пред јело умивају по рукама, а по варошима и послије јела, као и Турци) стану напријед, а жене и ђеца за њима; и ниједно не смије престани ни сјести, док старјешина не сврши. Они се не моле Богу једнако, него што које зна оно и говори (шапћући; само старјешина може говорити мало по боље, да се чује), и што жели оно и ište (н. п. ја сам слушао ће се моја мати моли Богу за мене и за мог брата, да јој будемо живи и здрави и срећни. Тако сестра, ако

је опремила браћа на војску, моли се Богу да јој здраво дође и т. д.); многи овако почињу: „Да се са страом помолимо и поклонимо Господу Богу и Богородици, благоме Христу и часноме крсту" Уочи нећеље, и у очи велики празника, запале вошћану свијећу и прилијепе за зид, па узме старјешина ватре и тамљана, те окади најприје свијећу (и икону ако имају), потом се окаде сви редом, и молесе Богу према свијећи.

Осим тога Србљи има обичај рећи: Боже помози и прекрстишисе: кад сједе за трпезу да једе; кад оће да устане иза трпезе (но тадај каже: Бог да поможе и да наспори); кад оће да се напије ракије или вина; кад оће да леже спавати; кад оће да узјаше на коња и кад кине; кад што почиње радити, онда само рече: Боже помози, а не крстисе; тако и кад оће да се напије воде; кад зијевне и кад уздане онда рече: Боже милостиви ти помози, или жива Богородице ти помози; а кад уговара што да ради, или да иде куда, онда рече: ако Бог да, или ако Бог да здравље. и т. д.

Мо̀ловање, n. das Malen, pictio.

Мо̀ловати, лујем, v. impf. malen, pingo.

Мо̀љац, љца, die Motte, Schabe, tinea.

Мољење, n. 1) das Bitten, rogatus. 2) das Beten, precatio.

Мо̀ма, f. (cm.) vide Ђевојка. Удалаце мома да је није дома;

„Ајде мома да идемо дома —

Im Bulgarischen überhaupt statt Ђевојка. 2) Frauenname, nomen feminae.

Мо̀мак, мка, m. 1) der Jüngling-, Bursche, juvenis. 2) der Knappe, Knecht, puer, miles: кумовски момак; Кара Ђорђијни момци.

Мо̀мачки, ка, ко, 1) Jünglings-, juvenilis. 2) Burschen-, Knappen-, puerorum. 3) adv. wie ein момак, more juvenis, pueri.

Момаштво, n. der Burschenstand, famulatus, militia.

Момӣр, m. Mannsname, nomen viri.

Мо̀мков, ва, во, des момак, juvenis.

Момко̀вање, n. der Jünglingsstand, adolescentia, status juvenilis.

Момко̀вати, кујем, v. impf. ein момак бити, esse juvenis, puer, miles.

Момчӣд, f. (coll.) die Burschen pu-
Момча̀дија, f. (coll.) } eri, juvenes.

Мо̀мче, ета, n. das Bürschlein, adolescentulus.

Момчека̀ња, f. augm. v. момак.

Мо̀мчило, Mannsname, nomen viri.

Мо̀мчина, f. vide момчекања.

Мо̀мчић, m. dim. v. момак.

Мор*, adj. indecl., dunkelblau, fusco-coeruleus:

„Који носи мор доламу —

„Мор доламу на грбава леђа —"

Мо̀ра, f. авет, што притискује људе ноћу у спавању, der Alp, ephialtes, incubus.

Мо̀рава, f. 1) вода, што тече кроз Србију, и утиче у Дунаво код Кулича ниже Смедерева. 2) die Ungegend der Morawa. 2) Frauenname, nomen feminae.

Мо̀равица, f. dim. v. Морава 3.

Мора̀вци, ваца, m. pl. намастир у Србији:

„Моравцима цркви допадоше

„И ту аџи Ђеру погубише —

Мо̀рање, n. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) das Muß, necessitas: ако не ће сам (од своје воље), а он ће под морање (у Србији би казали: оће ако му се и не ће).

Мо̀рast, та, то. vide мор.

Мо̀рати, ам, v. impf. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан. а у Србији, у Босни и у Ерц. говорисе (мјесто мора) ваља, треба, и п. ваља ми ићи (треба ићи); треба да буде и т. д.) müssen, oportet me —, cogor.

Мора̀ч, m. eine petersilienähnliche Pflanze, herbae genus. Sperling, Cicuta.

Мо̀рача, f. 1) ријека у Ерцеговини. 2) намастир (у Ерцеговини).

Мо̀ре, n. das Meer, mare.

Мо̀ре! interj. С овом се ријечи показује као неко старјешинство (као мало мање него са бре!). Кад рече раван равноме море! онда Ђекоји (особито ђеца и момчад) одговори: „Море ти до кољена, а говна до ушију." А кад рече млађи старијему море! онда онај пита: „Ко је твој море?" па оће онога шаком за врат.

„Море Марко! не ори друмова.

„Море Турци! не газите орања —

Морѐкање, n. das море-sagen, usurpatio vocabuli море.

Морѐкати се, амсе, v. r. impf. море-sagen.

Морӣће, n. 1) das Tödten, trucidatio. 2) das Ermüden, defatigatio.

Мо̀реш, море, cf. могу.

Мо̀рија, f. (cm.) vide куга:

„Кад морија Мостар поморила —

Мо̀рити, им, v. impf. 1) tödten, interimo. 2) ermüden, fatigo.
Морѝш, m. die Maroſch, Marisus.
Мо̀рски, ка, ко, Meer-, See-, marinus.
Мо̀руна, f. der Hauſen, acipenser huso Linn.
Мо̀руница, f. dim. v. моруна.
Мо̀руњи, ња, ње, Hauſen-, husonis.
Моско̀в, m. der Ruſſe (Moskowiter), Russus.
Моско̀вија, f. vide Московска:
„Полећела два врана гаврана
„Од Озиље преко Московије —
Моско̀вити, им, v. impf russifiren, facio esse Russum.
Моско̀витисе, имсе, v. r. impf. russifiren, russizo.
Моско̀вљев, ва, во, des Москов, russi.
Моско̀вљење, n. das Russifiziren.
Мо̀сковска, f. Rußland, Russia.
Мо̀сковски, ка, ко, 1) ruſſiſch, russicus. 2) adv. ruſſiſch, more russico.
Мо̀ст, m. die Brücke, pons.
Мостàр, m. Stadt in der Herzegowina.
Мостàранин, m. } човек из Мос-
Мостàрац, рца, m. } тара.
„Мостаране до мора јунаке —
„На Мостарце до мора јунаке —
Мостàрлија*, m. vide мостарац.
Мостàрски, ки, ка, Moſtarer.
Мосу̀р, m. велика цијев дрвена, што жене на њу мотају прећу (кад оће да снују)
Мосу̀рић, m. dim. v. мосур.
Мотàње, n. das Haſpeln, ductio filorum in rhombum.
Мòтати, ам, v. impf. haſpeln, duco fila in rhombum.
Мòтика, f. die Hacke, Haue, ligo.
Мòтиква, f. die Auflöſung des Räthſels, мотика und тиква auf einmal zu ſagen:
А. Реци ми у један пут тиква и мотика.
Б. Мотиква.
Мòтичица, f. dim. v. мотика.
Мòтични, на, но, n. п. уши, држалица, der Haue, ligonis.
Мòтка, f. die Stange, pertica.
Мотòвило, n. 1) der Haſpel, die Weiſe, rhombus. 2) мотовило пређе.
Мотòвиоца, n. dim. v. мотовило.
Мотрѐње, n. die Aufſicht, das Sehen auf etwas, inspectio.
Мòтрити, им, v. impf. zuſehen, intueor.
Мо̀ћ, f. die Kraft, vires.
Мо̀ћан, ћна, но, kräftig, ſtark, fortis.
Мо̀ћи, могу, vermögen, können, possum. cf. могу.
Мочàр, f. die Näſſe vom Regen, udor.
Мочàран, рна, но, n. п. вријеме, паз, udus a pluviis.
Мо̀чило, n. вир, ђе се кисели куђеља и лан, die tiefere Stelle eines Baches, um Flachs darin zu röſten, locus fluminis ad macerandum linum.
Мо̀чионица, f. неколико ручица куђеље, или лана, што се свеже заједно (као сноп) кад се меће у мочило, ein Bund Flachs zum Röſten, fasciculus lini macerandi: мокар као мочионица.
Мо̀чица, f. dim. v. мотика.
Мо̀шње, f. pl. der Hodenſack, scrotum.
Мо̀шњице, f. pl. dim. v. мошње.
Мошта̀ница, f. 1) vide брвина. 2) намастир негђе у Босни (може бити да је сад и пуст):
„Мошташницу у Крајини љутој —
Мо̀шти, f. pl. die Reliquien (Gebeine) der Heiligen, sanctorum reliquiae (ossa).
Мра̀в, m. die Ameiſe, formica.
Мра̀вак, вка, m. hyp. v. мрав.
Мра̀вињак, m. der Ameiſenhaufe, acervus formicinus.
Мра̀вињи, ња, ње, Ameiſen-, formicae.
Мра̀вић, m. dim. v. мрав.
Мражѐње, n. das Verfeinden, inimicitiarum susceptio, aut excitatio.
Мра̀жња, f. die Verfeindung, inimicitiae susceptae, aut excitatae.
Мра̀з, m. der Froſt, gelu. (Како му то каза, или како га виђе) паде му мраз на образ.
Мра̀зити, им, v. impf. verfeinden, inimicum reddo.
Мра̀зитисе, имсе, v. r. impf. с ким, ſich mit jemand verfeinden, cum aliquo inimicitias suscipio.
Мразо̀вит, та, то, n. п. зима, kalt, frigidus, z. B. Winter
Мра̀к, m. die Finſterniß, tenebrae.
Мра̀ка, f. die kleinſte Menge, drachma (?): нема ни мраке.
Мрамо̀р, m. der Marmor, marmor.
Мрамо̀рје, n. (coll.) Marmorwerk, marmora:
„Седлом биле о јаворје,
„А копитом о мраморје —
Мра̀сав, ва, во, maſig im Geſichte.
Мра̀се, f. pl. Maſen, maculae, verrucae.
Мра̀чак, чка, m. hyp. v. мрак.
Мра̀чан, чна, но, finſter, obscurus.
Мра̀чење, n. das Finſterwerden, obscuratio.
Мра̀читисе, чисе, v. impf. finſter werden, obscuror, tenebrae ingruunt.
Мр̀ва, f. 1) ein Broſamen, micula. 2) нема ни мрве, ne mica quidem, kein Broſamen! (auch keinen Tropfen).
Мр̀вити, им, v. impf. bröſeln, frio.

Мрвица, f. dim. v. мрва. Ко не куши мрвице, не ће стећи пунице.

Мрвѝчку, vide мрвке.

Мр̀вке̂, ein kleinwenig, pauxillum.

Мрвљѐње, n. das Bröſeln, friatio.

Мр̀вчицѐ, dim. v. мрвке.

Мр̀годитисе, имсе, v. r. impf. fr. ein finſteres Geſicht machen, obscuro vultum.

Мр̀гоћѐње, n. das Finſterſehen, vultus obscurus.

Мрдâње, n. vide врдање.

Мр̀дати, ам, vide врдати.

Мр̀днути, нем, vide врднути.

Мрђен, m. Mannsname, nomen viri.

Мрежа, f. das Netz, rete.

Мрежица, f. dim. das Netzchen, reticulum.

Мрѐна, f. 1) eine Art kleinen Fiſches, pisciculi genus. 2) Frauenname, nomen feminae.

Мрѐница, f. dim. v. мрена.

Мрѐст, f. (Рес. и Срем.) vide мријест.

Мрѐститисе, стисе, (Рес. и Срем.) vide мријестити се.

Мрѐти, ем, мрло, (Рес. и Срем.) vide мријети.

Мрѐшћење, n. (Рес. и Срем.) vide мријешћење.

Мр̀жење, n. das Haſſen, odium.

Мр̀жња, f. der Haß, odium.

Мр̀зак (comp. мр̀жи), ска, ко, zuwider, molestus.

Мр̀зити, им, v. impf. 1) на кога, einen haſſen, odi. 2) то ме мрзи, das iſt mir zuwider. Мрзи га као слијепца пара.

Мријѐст, f. (Ерц.) der Rogen von kleinen Fiſchen, ova pisciculorum. cf. икра.

Мријѐститисе, стисе, v. r. impf. (Ерц.) ſich begatten, coeo (von Hühnern, Enten).

Мријѐти, рем, мрло, v. impf. (Ерц.) ſterben, morior.

Мријѐшћење, n. (Ерц.) das Begatten (der Hühner), coitus.

Мр̀к, m. das Begatten der Schafe, coitus ovium. Нема мрка без дебела брка.

Мр̀к (comp. мр̀чи), ка, ко, ſchwarz, ater. cf. црн.

Мр̀кање, n. das Begatten der Schafe, coitus ovium.

Мр̀катисе, мрчесе, v. r. impf. m. j. овца, ſich begatten, coeo.

Мр̀ква, f. die gelbe Rübe, Möhrrübe, daucus Linn.

Мр̀клӣ, ла, ло, ſchwarz, ater: мркли мрак.

Мркồв, m. der Rappe, equus ater. vide вранац.

Мркôвљев, ва, во, des Rappen, equi atri.

Мр̀коласт, та, то, ſchwärzlich, nigellus, subniger.

Мр̀коња, m. der ſchwarze Ochs, bos ater.

Мр̀коњин, на, но, des ſchwarzen Ochſen, bovis atri.

Мр̀куља, f. eine ſchwarze Kuh, vacca nigra.

Мр̀куљин, на, но, der ſchwarzen Kuh, vaccae atrae.

Мр̀куша, ſchwarze Stute, equa nigra.

Мр̀кушин, на, но, der ſchwarzen Stute, equae atrae.

Мр̀кша, m. Mannsname, nomen viri.

Мрљање, n. das Durchſtreichen, deletio, scripti inductio.

Мрљати, ам, v. impf. durchſtreichen, deleo scriptum.

Мрмлâње (мрмљање), n. das Murmeln, murmuratio, mussitatio.

Мрмлати (мрмљати), ам, v. impf. murmeln, mussito.

Мрцâње, n. das unverſtändliche Plappern (z. B. des ſtammelnden Kindes, des Sprachfremden), blateratio.

Мр̀цати, ам, v. impf. unverſtändlich daherplappern, blatero.

Мр̀с, m. Fleiſchſpeiſe (im Gegenſatz der Faſtenſpeiſe), cibus carnarius (?).

Мр̀сак, ска, m. ein Fleiſchtag, dies carnarius (?).

Мр̀сан, сна, но, н. п. лонац, јело, zu Fleiſchſpeiſen gehörig, carnarius.

Мр̀сипе̂тка, f. und m. der am Freitage Fleiſch ißt, qui die veneris non abstinet a carnibus.

Мр̀сити, им, v. impf. 1) Fleiſchſpeiſen eſſen, vescor carnibus. 2) козе, овце, ihm Salz zu lecken geben, dare sal lambendum. 3) конце, Zwirn verwickeln, verwirren, perturbo.

Мр̀ститисе, имсе, v. r. impf. Fleiſch eſſen, vesci carnibus.

Мр̀сни̂, на, но, н. п. дан, Fleiſchtag (im Gegenſatz von Faſttag), dies crassa (?).

Мрт, cf. трт мрт.

Мр̀тав, тва, во, todt, mortuus.

Мр̀тац, мрца, m. der Todte, die Leiche, funus.

Мр̀тачкӣ, ка, ко, vide мртвачки.

Мртва̀ кост, f. eine Verhärtung unter der Haut.

Мр̀твац, m. vide мртац.

Мр̀твачкӣ, ка, ко, 1) Leichen-, Todten-, funebris. 2) adv. wie eine Leiche, ut funus.

Мр̀твило, n. die Schlafſucht, lethargus.

Мртвопу̀ало, m. ein ſchlaffer Menſch, ohne Kraft und Leben, socors.

Мр̏цин, на, но, von verrecktem Vieh, morticinus.

Мр̏цина, f. das Aas, cadaver.

Мр̏цинити, им, v. impf. zum Aase machen, reddo cadaver.

Мр̏цинитисе, имсе, v. r. impf. zum Aase werden, fieri cadaver.

Мр̏чање, n. 1) ein kleines Kopfweh, dolor capitis. 2) das Uebelzusprechenseyn auf wen, der Groll, simultas.

Мр̏чати, чим, v. impf. 1) мрчи ми глава; mein Kopf ist nicht ganz wohl. 2) мрчи на њега, er ist übel auf ihn zu sprechen, succenset illi.

Мр̑чење, n. das Schwärzen, denigratio.

Мр̏чити, им, v. impf. schwärzen, nigrum reddo. Или куј, ил' не мрчи гаћа.

Мр̏ша, f. die Magerkeit, macies.

Мр̏ша, f. die Magere, macra.

Мр̏ша, m. (Рес. и Срем.) vide мршо.

Мр̏шав, ва, во, mager, macer.

Мр̏шавити, им, vide мршати.

Мр̏шављење, n. vide мршање.

Мр̏шање, n. das Abmagern, macies.

Мр̏шати, ам, v. impf. mager werden, macesco.

Мр̏шење, n. 1) das Fleischessen, esus carnium. 2) das Verwirren (von Garn), intricatio.

Мр̏шо, m. (Ерц.) ein magerer Mensch, macer.

Мр̏шталица, f. der Knorpel, cartilago.

Мр̏шћење, n. das Runzeln der Stirne.

Мр̏шћитисе, имсе, v r. impf. die Stirne runzeln, frontem corrigo.

Му̏а, f. die Fliege, musca.

Муа̑мед, m. Mohammed, Mohammedus.

Муамедлија, f. das Buch von Mohammed, liber de Muhammedo. Муамедлија је написана Русијским језиком, и налазисе по намастирима у Србији и у Сријему.

Муамедов, ва, во, Muhammeds, Mohammedis.

Муамедовац, вца, m. der Mohammedaner, Mohammedanus.

Муа̏нат, та, то, н. п. од зиме, од врућине, zu empfindlich (gegen Kälte, Hitze), impatiens frigoris, caloris.

Муа̑ње, n. das Stutzig seyn, obstinatio.

Муа̑р, f. panicum viride.

Муа̑ри̏ште, n. Acker, wo einst muar gebaut war, ager olim panico viridi consitus.

Муасе̏ра *, f. die Blokade, Belagerung, obsessio.

Муа̏тисе, амсе, v. r. impf. stutzen, stutzig seyn, contumax sum.

Му̏ва, f. vide муа.

Му̏дар, дра, ро, weise, sapiens.

Му̏дарац, рца, m. der Weise, Philosoph, sapiens.

Му̏дат, та, то, 1) mit Hoden versehen, testiculatus. 2) wohlbehodet, bene testiculatus.

Му̏дача, f. vide јајара.

Муда̏шце, цета, m. dim. v. мудо.

Му̏до, n. die Hode, testiculus.

Му̏драње, n. das Weiserwerden, incrementum sapientiae.

Му̏драти, ам, v. impf. weiser werden, incipio sapere: мудра дијете.

Му̏дрина, f. die Weisheit, sapientia.

Мудрица, f. ein gescheiter Kopf, callidus.

Мудро̏вање, n. die Affectation der Weisheit, affectatio sapientiae.

Мудровати, рујем, v. impf. den Weisen spielen, sapio, affecto sapientiam: шта ти мудрујеш, sagen die Gesellen zu dem, der nicht mitmachen will.

Мудро̏сје, f. vide мудрина.

Мудро̏ша, f. (стп.) vide мудрина:

„О твојој лепој лепоти,
„О твојој мудрој мудроши —

Му̏ж, m. der Ehemann, maritus.

Мужевљи, ља, ље, des Ehemanns, mariti.

Мужја̏к, m. das Männchen (bei den Vögeln), mas avium,

Музара, f. m. j. крава, овца, коза, Melk-, mulctraria.

Му̏зење, n. das Melken, mulctus, mulsura.

Му̏злица, f. die Melkgelte, mulctra.

Музо̏вна крава, f. cf. музара.

Му̏езин *, m. der Rufer zum Gebet (bei den Türken)

Му̏к, m. (стп.) das Verstummen, silentium:

„Мучи вило, муком се замукла —

Му̏ка, f. 1) die Pein, cruciatus. 2) муке, die Folter, quaestio, equuleus: ударили (или метнули) га на муке.

Мукадем * појас, m. Art vornehmen Gürtels, cinguli (zonae) genus:

„Па припаса мукадем појаса —

Мукаст *, adj. indecl. aufmerksam, attentus: будн мукает, не ћеш ли га ће ви ћети, gib acht, ob —; чему си ти мукает? was suchst du, begehrst du? cf. нагор.

Му̏нтација *, m. vide бадавација.

Му̏нте *, vide бадава.

Мула *, m. 1) der Mollah, doctus Turcarum, judex. 2) Сарајевски, die oberste Rechtsperson, judex.

Мулалу̏к *, m das Gebiet des Mollah von Sarajevo, provincia mollae:

„По Зворнику и по Мулалуку —

Му̏лин, на, но, des Mollah, mollae.

Му̏линица, f. die Frau des Mollah, mollae uxor.

Му̏лије, f. pl. у аљине око цепова.

Му̏љало, n. die Stange, um die Trauben im Bottich zu zerſtampfen, pertica uvis contundendis.

Му̏љање, n. das Stampfen der Trauben, tusio uvarum.

Му̏љати, ам, v. impf. и. п. грожђе, Trauben ſtampfen, contundo, contero uvas.

Му̏маказе*, f. pl. die Lichtſcheere, Lichtputze, Lichtſchnäuze, emunctorium.

Мумла̏ње (мумља̏ње), n. vide мрмљање.

Му̏млати (мумља̏ти), ам, vide мрмљати.

Мунара*, f. das Minaret, turricula templi turcici:

„А мунаре попаст' паучина —

Му̏нути, нем, v. pf. hineinſchießen (ins Haus), irruo, feror.

Му̏ња, f. der Blitz, fulgor.

Му̏р, m. vide печат.

Му̏раѓела*, f. der Vorladebrief, evocatoriae judicis.

Му̏расти, та, то, olivenfarbig, colo Му̏рговасти, та, то, floris amurcarii?

Му̏рдар*, liederlich, unreinlich, dissolutus, negligens.

Мурѐћеп*, m. Tinte (in feſter Geſtalt, wie Tiſchlerleim), atramentum. 2) Frucht einer Pflanze, womit die Frauen die Stickerey zeichnen, atramenti genus aliud.

Мурлѐисати, леншем, v. pf. и. impf. vide запечатити, печатити:

„Кудуз пише, Пушник мурлеише —

Му̏ру, cf. шуру муру.

Мусѐѣда*, f. vide биједа.

Мусѐѣдити, им, vide биједити.

Мусѐѣџија*, m. der Verläumder, calumniator.

Мусѐлим*, m. der Muſſelim (Art türkiſchen Oberprofoſen), praetoris turcici genus.

Мусѐлимов, ва, во, des Muſſelim, musselimi.

Мусѐлимовац, вца, m. einer von des Muſſelims Leuten, homo musselimi.

Мусѐлимски, ка, ко, Muſſelim-, musselimicus.

Мусло̀ман*, m. der Muſelmann, mussulmanus (orthodoxus).

„На Бошњаке Турке мусломане —

Му̏ст, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Moſt, mustum, cf. шира.

Мустѐк, m. vide брк.

Му̏сти, музем, v. impf. melken, mulgeo.

Му̏шав, ва, во, vide муџав.

Мута̀вџија*, m. der Verarbeiter von Ziegenwolle, qui e lana caprina ephippia, saccos cet. conficit.

Му̏тан, тна, но, trüb, turbidus.

Му̏тњак, m. das Trübe, aqua turbida.

Му̏тити, им, v. impf. 1) trüben, turbo. 2) verwirren, turbo.

Му̏титисе, имсе, v. r. impf. ſich umhertreiben, circumcurso.

Му̏тлак*, vide јамачно, заиста.

Му̏тљаг, m. vide мутеж.

Му̏тљање, n. vide мућење.

Му̏тљати, ам, v. impf. vide мутити.

Му̏тљатисе, амсе, v. r. impf. vide мутитисе.

Му̏тница, f. ријека у Параћинској нахији.

Му̏тња, f. das Umhertreiben, vagatio.

Му̏ћак, ћка, m. ein unbefruchtetes Ey, ovum sterile.

Му̏ћење, n. das Trüben, turbatio.

Му̏ћкање, n. das Schütteln (einer dunkeln Flaſche), um zu ſehen ob ſie leer iſt, periculum vasis, an sit plenum nence.

Му̏ћкати, ам, v. impf. ſchütteln, agito.

Му̏ћнути, нем, v. pf. einmal ſchütteln, quatio.

Мућу̀рла, m. (пош mehr als будала) Tölpel, stolidus.

Муфтија*, m. der Mufti, summus doctor:

„И муфтије наше књижевнике —

Му̏ц, 1) што куц то муц, was einkommt, wird auch gleich verzehrt. 2) cf. шуц муц.

Му̏ца, f. die Stotterin, femina balba.

Му̏ца, m. (Рес. и Срем.) vide муцо.

Му̏цав, ва, во, ſtotternd, balbus.

Му̏цање, n. das Stottern, balbutitio.

Му̏цати, ам, v. impf. ſtottern, balbutio.

Му̏цо, m. (Ерц.) der Stotterer, balbus.

Му̏чан, чна, но, peinlich, ſchwer, gravis.

Му̏чање, n. das Schweigen, silentium.

Му̏чати, чим, v. impf. ſchweigen, sileo.

Му̏ченик, m. der Märtyrer, martyr.

Му̏ченица, f. die Märtyrin, martyr; тако ми ове мученице (говоре кад се закљињу ракијом).

Му̏ченици, m. pl. das Feſt der 40 Märtyrer, den 9. März, festum 40 martyrum. На мученике треба попити 40 чаша.

Мучѐње, n. das Martern, cruciatus.

Му̏чити, им, v. impf. peinigen, cruciо.

Му̏читисе, имсе, v. r. impf. ſich quälen, crucior.

Му̏чкѐ, ſchweigend, tacite. Чувајсе псетета, које мучке коље.

Му̏чњак, m. у воденици онај сандук, што у њега пада брашно испод камена, der Mehlkaſten in der Mühle, arca farinaria.

Мушѐма*, f. die Wachsleinwand, linteum cerатum.

Мȕшица, f. dim. v. муа.

Мушка́рац, рца, m. 1) das Mannsbild, mas. 2) das Männchen bei Thieren, mas.

Мушки́, ка, ко, 1) männlich, masculus. 2) adv. männlich, viriliter.

Мушки́ње, n. (coll.) die Mannsbilder, mares.

Мушкобана, f. ein Frauenzimmer, das ſich wie ein Mann benimmt, flucht u. dgl., femina morum masculorum.

Мȕшмула*, f. die Miſpel, mespilus germanica Linn.

Муште́рија *, f. die Kundſchaft, der Kunde, der Käufer, emtor.

Муштулȕгџија *, m. der den Bothenlohn anſpricht, qui petit mercedem nuncii. cf. женидба.

Муштулȕк*, m. der Bothenlohn, merces nuncii.

Муштулȕкџија*, m. vide муштулугџија.

H.

На, 1) на глави, на коњу, на брду, на Косову, auf, in. 2) на небу, am Himmel. 3) на главу, auf, in (cum acc.). 4) на војску, in den Krieg, in bellum. 5) прије божића на недељу дана, auf eine Woche, ad. 6) на моју срећу, zu meinem Glück, bona mea fortuna.

На́, interj. da! en tibi; наше, da habt ihrs, en vobis. cf. нај.

На́бавити, им, v. pf. verſchaffen, comparo.

На́бављање, n. das Verſchaffen, comparatio.

На́бављати, ам, v. r. impf. verſchaffen, comparo.

На́бадање, n. 1) das Anſtecken, Aufſtecken, fixio. 2) das Anſtechen, compunctio.

На́бадати, ам, v. impf. 1) aufſtecken, figo. 2) н. п. опанке, anſtechen, compungo.

На́басати, ам, v. pf. на што, unverſehens worauf ſtoßen, offendo in aliquid. cf. нагазити.

На́бацати, ам, v. pf. anwerfen, conjicio, abunde, porrigo.

На́бацивање, n. das Anwerfen (z. B. des Raums), injectio.

На́бацивати, цујем, v. impf. hinauf werfen, injicio.

На́бацити, им, v. pf. darauf werfen, injicio.

На́бигузица, f. u. m. der Schmarotzer, die Schmarotzerin, parasitus, parasita (proprie b. d. culi farctor). cf. женидба.

Набијање, n. 1) das Schlagen an etwas, fixio. 2) das Stopfen, farctio, Stampfen, tunsio, tusio. 3) das Schlagen (des Flachſes, Hanfs), tunsio.

Набијати, ам, v. impf. 1) hinaufſchlagen, anſchlagen, figo. 2) ſtopfen, farcio z. B. брашно; ſtampfen, tundo. 3) куђељу, ſchlagen, tundo.

Набијатисе, амсе, v. r. impf. ſich voll aneſſen, ventrem impleo.

Набирање, n. 1) die Ernte (Feſchung), messis. 2) das Falten (z. B. des Hemdes), plicatio.

Набирати, ам, v. impf. 1) gewinnen, erfechſen, ernten, meto. 2) falten, plico. 3) (v. pf.) voll leſen, klauben, impleo legendo.

Набиратисе, амсе, v. r. pf. ſich ſatt klauben, satis legisse.

На́бити, бијем, v. pf. 1) hinaufſchlagen, figo. 2) ſtopfen, farcio: набити гузицу; ſtampfen, tundo. 3) куђељу, ſchlagen, tundo.

На́битисе, бијемсе, v. r. pf. ſich voll aneſſen, satis comedisse.

На́близу (на близу), nahe, prope.

На́блȕвати, љујем, v. pf. voll brechen, vomitu impleo.

Набој, m. 1) Wunde an der Sohle, vom Barfußgehen, solea vulnerata eundo. 2) Wand von Erde (die zwiſchen Bretern eingeſchloſſen werden, bis die Erde feſt trocknet), paries terreus.

На́бор, m. die Falte (im Hemde), plica, sinus.

На́бости, бодем, v. pf. 1) anſpießen, figo. 2) н. п. опанке, anſtechen, compungo.

На́бошати, ам, v. pf. н. п. љеб, anſtechen, compungo.

Набра́јање, n. das Aufzählen, adnumeratio.

Набра́јати, ам, v. impf. aufzählen, numero.

На́брати, берем, v. pf. 1) ernten, meto. 2) anklauben, lego, colligo: крушака, Birnen. 3) falten (das Hemd, Kleid), plico.

Набрекивање, n. das Anfahren gegen einen, invectio.

Набрекивати, кујем, v. impf. на кога, jemanden mit бре! anfahren, invehor in aliquem, exclamans бре!

На́брекнути, нем, v. pf. einen mit бре! anfahren, excipere aliquem voce бре!

На́бринати, ам, v. pf. nachgewinnen, erſetzen, sufficio: кад се крава у јутру помузе, па у вече нема млијека, онда кажу: није набринала.

Набро́јити, им, v. pf. daraufzählen, adnumero.

Набр'чати, чим, v. pf. anſtoßen auf etwas, offendo.

На́бубрити, им, v. pf. aufſchwellen, intumesco.

Набу́книтисе, нмсе, v. r. pf. anbauſchen, intumesco.

На́вада, f. die Angewöhnung, Gewohnheit, consuetudo, assuetudo.

На́вадан, дна, но, н. п. во у кукурузе, angewöhnt, assuetus.

На́вадити, им, v. pf. 1) angewöhnen, assuefacio. 2) genug herausnehmen, satis promisse.

На́вадитисе, имсе, v. r. pf. ſich angewöhnen, assuesco.

На́вађа́ње, n. das Angewöhnen, assuefactio.

На́вађати, ам, v. impf. angewöhnen, assuefacio.

Нава́лити, им, v. pf. 1) voll machen, hurtig machen, festino. 2) ſtürmen, impetu capio. 3) навалио на њега вино и ракију, hat ihn voll gemacht. 4) навалило ми да серем. 5) навалио ватру, großes Feuer machen.

Нава́литисе, имсе, v. r. pf. ſich anlehnen, innitor.

На́валице, mit Fleiß, de industria.

Нава́љати, ам, v. pf. hinanwälzen, advolvo.

Нава́љивање, n. das Hinaufwälzen auf etwas, advolutio.

Нава́љивати, љујем, v. impf. hinanwälzen, advolvo.

Нава́љиватисе, љујемсе, v. r. impf. ſich anlehnen, innitor.

На́везак, ска, m. der Faden, der an einen andern angebunden wird, filum adnexum.

Наве́зати, вежем, v. pf. daran binden, adligo.

Наве́затисе, вежемсе, vide обавезатисе.

Навезивање, n. das Daranbinden, adligatio.

Навезивати, зујем, v. impf. daranbinden, adligo.

Навѣк, (Рес. и Срем.) vide навијек.

Наве́сти, ведем, v. pf. verleiten, induco.

Наве́сти, везем, v. pf. ſticken, acu pinxisse.

Наве́сти, везем, v. pf. abfahren (mit dem Schiffe), impello navim.

Наве́ститисе, веземсе, v. r. pf. abfahren, avehor.

Наве́стисе, ведемсе, v. r. pf. wanken (vor dem Falle), labasco.

Наве́черати, амсе, v. r. pf. ſich ſatt eſſen zu Abend, satiari a coena.

Навијалка, f. сое, возаљка и оно мјесто, ђе се навија пређа (пређа се метне на возаљку, а врашило на сое, па се врашило окреће, те се возаљка примиче и навијасе пређа).

Навијање, n. 1) das Aufwickeln, Aufwinden, glomeratio. 2) das Schwanken, inflexio.

Навијати, ам, v. impf. aufwinden, glomero.

Навијатисе, амсе, v. r. impf. ſchwanken, vacillo, inflector.

На́вијек (на вијек), (Ерц.) ewig, auf immer, in perpetuum).

Навикатисе, вичемсе, v. r. pf. ſich ſatt ſchreyen, clamando satiari.

На́викнути (говорисе и навићи), нем, v. pf. gewöhnen, assuefacio.

На́викнутисе (говорисе и навићисе), немсе, v. r. pf. ſich gewöhnen, assuesco.

На́вирање, n. 1) das Aufſchwellen durch Sieden, bullitus. 2) das Durchwollen mit Gewalt, impetus.

На́вирати, рем, v. impf. 1) durch Sieden aufſchwellen, intumesco coquendo. 2) mit Gewalt durchwollen, impetu velle perrumpere aliquo.

Навитак, тка, m. пређа навијена на врашило, der Aufzug (bei den Webern), stamen.

На́вити, вијем, v. pf. aufziehen (aufwinden), subduco.

На́витисе, вијемсе, v. r. pf. ſich beugen, ſchwanken, inflecti.

На́вићи, викнем, vide навикнути.

На́вићисе, викнемсе, vide навикнутисе.

На́влака, f. 1) der Ueberzug (eines Kiſſens), superindumentum. 2) das Fell auf dem Auge, cataracta.

На́влачак, чка, m. vide назувица.

Навла́чење, n. 1) das Anziehen, inductio. 2) обрва, das Schminken der Augenbraunen, fucatio palpebrarum. 3) das Verleiten, inductio.

Навла́чити, им, v. impf. 1) аљине, чакшире, anziehen, induco. 2) обрве, die Augenbraunen ſchminken, fuco. 3) verleiten, induco.

Навла́читисе, чисе, v. r. impf. ſich darüberziehen, inducor z. B. облак, бијело на око.

На́влаш, vide навалице.

На́во, vide навалице.

Наводити, им, v. impf. verleiten, induco.

Наводитисе, имсе, v. r. impf. ſchwanken, vacillo.

Наво́ђење, n. 1) das Verleiten, inductio. 2) das Wanken, vacillatio.

Навожѐње, n. das Abfahren (vom Ufer), avectio, discessus.

Навозити, им, v. impf. abfahren (vom Ufer), solvo navem a littore.

Навозитисе, имсе, v. r. pf. abfahren, discedo, avehor a littore.

Навора, f. die Anaphora der griechiſchen Kirche, anaphora, antidorum.

Наворњак, m. (komiſch von навора). cf. причешало.

Навр, zu oberſt, oben, in summo cacuminе: навр брда, навр куће, навр села и т. д.

Навра́нити, им, v. pf. ſchwarz machen, reddo atrum:

„Што си косу навранила,
„То си мене намамила —

Навра́нити, им, v. pf. 1) bereden, verleiten, induco. 2) das Waſſer leiten, duco aquam.

Навра́нитисе, имсе, vide уврањитисе.

Навраћа́ње, n. 1) die Leitung, ductus. 2) die Verleitung, inductio.

На́враћати, ам, v. impf. 1) leiten, duco, ducto. 2) verleiten, induco.

На́вргнути, нем, vide навр̀ћи.

На́вргнутисе, немсе, vide навр̀ћисе.

Навре́ти, ем, навръо, (Рес. и Срем.) vide навријети.

На́врети, врн, v. pf. durch Sieden aufſchwellen, intumesco coquendo.

На́вријети, рем, навръо, v. pf. (Ерц.) mit Gewalt durchwollen, vi perrumpere velle.

Навр̀ндати, ам, v. pf. (von den Spinnenden) in Menge fertig machen, confício.

Навр̀нути, нем, v. pf. anſchrauben, befeſtigen, insero, figo.

Навр̀нутисе, немсе, vide уврањитисе.

Навр̀нчати, ам, v. pf. m. j. опанак, anriemen (die Riemen anmachen), lora, adnecto.

Навр̀стисе, наврземсе, v. r. pf. око кога, или на што, ſich an jemand, an etwas machen, und nicht nachlaſſen, intendo.

На́врта, f. cf. коловрта.

На́вртак, тка, m. das Angeſchraubte, insitura?

На́вртање, n. das Anſchrauben, insitio.

На́вртати, врћем, v. impf. anſchrauben, insero adigo cochlea.

На́врћи (говорисе и наврнути), навргнем, vide наметнути.

На́врћисе (говорисе и наврнутисе), навргнесе, vide наметнутисе.

Навршѝвање, n. das Vollmachen, Vollwerden, expletio.

Навршѝвати, шујем, v. impf. vollmachen, erfüllen, expleo.

Навр̀шити, им, v. pf. vollmachen, erfüllen, expleo: навршила му се година.

Навуће́ни, вучем, v. pf. 1) anziehen, induo. 2) обрве, ſchminken, fuco. 3) verleiten, induco.

Навуће́нисе, вучесе, v. r. pf. ſich dazwiſchen ziehen, inducor, н. п. облак, бијело на око.

На́г, га, го, vide го: го наг, као од мајке рођен (muttернackt).

Нага́ђање, n. das Rathen, Umherrathen, divinatio.

Нага́ђати, ам, v. impf. umherrathen, divino.

На́газити, им, v. vf. 1) на што, worauf ſtoſſen, offendo. 2) eintreten (z. B. Kraut ins Faß), inculco.

Нага́мбати, ам, vide нагазити 1.

На́гарити, ам, v. pf. mit Ruß beſchmieren, fuligine induco.

Нагва́ждање (нагважђање?), n. die Ziererey (beim Eſſen, Reden), ineptiae.

На́гва́ждати (нагважђати?), ам, v. impf. ſich zieren, delicias facio, ineptio.

Нагибање, n. das Lenken, directio.

Нагибати, ам (и нагибљем), v. impf. lenken, dirigo.

Нагиздати, ам, v. pf. ſchmücken, orno, corno.

Нагѝздатисе, амсе, v. r. pf. ſich ſchmücken, comi.

На́гињање, n. das Neigen, inclinatio.

На́гињати, њем, v. impf. neigen, inclino.

На́гињатисе, њемсе, v. r. impf. ſich neigen, inclinor.

На́главак, вка, m. die Vorſchuhung, calceamentum? (öſterr. der Stiefelvorſchuh).

Наглава́ти, им, v. pf. n. п. чизме, vorſchuhen, calceo.

Наглављѝвање, n. das Vorſchuhen, calceatio.

Наглављѝвати, љујем, v. impf. vorſchuhen, calceo.

На́гледатисе, амсе, v. r. pf. ſich ſatt ſehen, sat vidisse.

На́глити, им, v. impf. eilen, festino.

На́гло, eilig, ſchnell, velociter.

На́глув, ва, во, etwas taub, subsurdus.

На́гљење, n. das Eilen, festinatio.

На́гнати, ам, v. pf. antreiben, nöthigen, adigo.

На́гнатисе, амсе, v. r. pf. ſich auf jemand werfen, irruo in aliquem.

Нагнѐздити, им, (Рес.) vide нагнијездити.

Нагнѐздитисе, имсе, (Рес.) vide нагнијездитисе.

Нагни́здити (нагњи́здити?), им, (Срем.) vide нагнијездити.

Нагни́здитисе (нагњи́здитисе), имсе, (Срем.) vide нагнијездитисе.

Нагнијѐздити, им, v. pf. (Ерц.), кокош, der Henne ein Neſt machen, nidum paro gallinae.

Нагнијѐздитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich ein Neſt machen, nidum paro mihi.

Нагно́јити, им, v. pf. düngen, stercoro.

На́гнути, нем, v. pf. neigen, inclino.

На́гнутисе, немсе, v. r. pf. ſich neigen, inclinor.

Нагње́чити, им, v. pf. anquetſchen, contundo, n. п. пасуља; ногу.

Нагњи́здити, им, cf. нагнизднти.

Нагњи́здитисе, имсе, cf. нагнизднтисе.

Наговара́ње, n. das Bereden zu etwas, suasio.

Наговара́ти, ам, v. impf. bereden, suadeo, impello.

Наговѐстити, им, (Рес. и Срем.) vide наговијестити.

Наговешћи́вање, n. (Рес. и Срем.) vide наговјешћивање.

Наговешћи́вати, ћујем, (Рес. и Срем.) vide наговјешћивати.

Наговијѐстити, им, v. pf. (Ерц.) erinnern, revoco in mentem, moneo.

Наговјешћи́вање, n. (Ерц.) das Erinnern, Mahnen, monitio.

Наговјешћи́вати, ћујем, v. impf. (Ерц.) erinnern, moneo.

Наго́внати, ам, v. pf. anmiſten, stercore impleo (z. B. лулу, im Scherze für: füllen).

Наговори́ти, им, v. pf. bereden, induco, impello.

Наго́дити, им, v. pf. treffen, ferio, attingo,

Нагомила́ти, ам, v. pf. anhäufen, accumulo.

На́гон, m. der Antrieb (der Schweine der Save zu, um ſie nach Teutſchland zu überſetzen), compulsio suum ad trajectum.

Нагони́ти, им, v. impf. antreiben; nöthigen, adigo, impello.

Нагони́тисе, имсе, v. r. impf. losſtürzen auf einen, irruo in aliquem.

Нагоњење, n. das Antreiben, impulsus.

На́грабити, им, v. pf. zuſammenraffen, rapio.

На́грабитисе, имсе, v. r. pf. ſich reich raffen, satis rapuisse.

Награбу́сити, им, vide награбити 1.

Награ́дити, им, v. pf. n. n. разбој, казан, vorrichten, instruo, adparo.

Награђивање, n. das Vorrichten, praeparatio.

Награђивати, ћујем, v. impf. vorrichten, praeparo, paro.

На́грда, f. ein häßliches Ding, turpitudo; нагрдо једна!

Нагрди́ти, им, v. pf. beſchimpfen, contumelior.

Нагрди́тисе, имсе, v. r. pf. ſich häßlich zurichten, turpor.

На́грејатисе, јемсе, (Рес. и Срем.) vide нагријатисе.

Нагрѐпсти, бем, v. pf. anſchaben, corrado.

Нагри́зање, n. das Anbeißen, admorsio.

Нагри́зати, ам, v. impf. anbeißen, admordeo.

На́гријатисе, јемсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich ſatt wärmen, sat calefieri. Док се човек дима не надими, не може се ватре нагријати.

На́гристи, зем, v. pf. anbeißen, admordeo.

Нагрнути, нем, v. pf. 1) anſcharren, corrado, congero. 2) ſcharenweiſe andringen, irruo: нагрнуше људи на врата.

Нагрћатисе, амосе, v. r. pf. ſich anhäufen, accumulari.

Нагу́зитисе, имсе, v. r. pf. ſich ſo neigen, daß der Hintere in die Höhe ſieht, inclinari podice erecto.

Нагу́зљез, m. (у Ерц.) der Rückgänger (ein komiſcher Name des Krebſes), cancri nomen comicum, retrogradus.

Нагу́лити, им, v. pf. anſchröpfen (Saft von den Bäumen), satis scarifico.

Нагу́ске, rücklings, retrorsum.

На́д, über, super: над водом, на-

На́да, да мном, нада се.

Надалеко (на далеко), ferne, longe.

Надаљу (на даљу),

Надамном (нада мном), über mir, supra me.

На́дање, n. das Hoffen, spes.

На́дарити, им, v. pf. verleiten, induco in animum: који те ђаво надари (на то)?

На́датисе, амсе, v. r. impf. hoffen, spero.

На́датисе, надало ми се, v. r. pf. es folgt nacheinander, succedit (bene aut male); надало се продало се (ſagt der Kaufmann, wenn ihm im Laden etwas herabfällt).

Надба́дање, n. das Beſiegen im Hörnerſtoß (zwiſchen Ochſen, Kühen), victoria tauri.

Надба́дати, ам, v. impf. im Stoße beſiegen, cornibus vincere: наш је по надбадао вашега.

Надбијање, n. der Sieg im Gefechte, victoria.
Надбијати, ам, v. impf. in der Schlacht beſiegen, proelio vinco.
Надбити, бијем, v. pf. in der Schlacht beſiegen, praelio vinco.
Надбости, бодем, v. pf. im Stoß beſiegen (von Stieren), cornibus vinco.
Надвиснути, им, v. pf. an Höhe übertreffen, altitudine supero:
„Сву су гору врьом надвисиле —
Надвладати, ам, v. pf. überwinden, vinco.
Надвођитисе, имсе, v. r. impf. ſich darüber hin beugen, inclinor desuper:
„Млада нева воду нела,
„Над воду се надводила —
Надгледање, n. die Aufſicht, cura.
Надгледати, ам, v. impf. beſehen, inſpicio; inviso; curo.
Надговарање, n. das Ueberſprechen, victoria linguae.
Надговарати, ам, v. impf. überſprechen, zu Schanden reden, vinco lingua.
Надговаратисе, амсе, v. r. impf. im Reden wetteifern, certo lingua.
Надговорити, им, v. pf. zu Schanden reden, lingua vinco.
Надевање, n. (Рес. и Срем.) vide надијевање.
Надевати, ам, (Рес. и Срем.) vide надијевати.
Надекатисе, амсе, v. pf. ſich anſchlampen, ventrem impleo.
Наденути, нем, vide надестити.
Надесно (на десно), rechts, dextra.
Надести (говорисе и наденути), наденем, (Рес. и Срем.) vide наћести.
Наджети, жањем, v. pf. zu Schanden ſchneiden (als Schnitterin), messe vinco.
Надживети, вим, v. pf. (Рес.) überleben, ſuperviveo.
Надживити, вим, v. pf. (Срем.)
Надживљети, вим, v. pf. (Ерц.)
Наджњевање, n. der Wetteifer im Getreideſchnitt, certamen messorium.
Наджњевати, ам, v. impf. zu Schanden ſchneiden, messe vinco.
Наджњеватисе, амсе, v. r. impf. eine Schnittwette eingehen, certamen messorium ineo:
„Наджњевасе момак и девојка —
Наджњети, нем, vide наджети.
Надигнути, нем, vide надићи.
Надигравање, n. der Sieg im Spielen, victoria lusus.
Надигравати, ам, v. impf. überſpielen, vinco lusu.
Надиграти, ам, v. pf. überſpielen, vinco lusu.
Надизање, n. das Aufrichten (in die Höhe richten), arrectio.
Надизати, ижем, v. impf. in die Höhe richten, arrigo, tollo.
Надијевање, n. (Ерц.) 1) das Anmachen, Befeſtigen an etwas, adfixo. 2) das Geben (eines Namens oder Spottnamens), inditio nominis. 3) das Füllen (eines Bratens), farctio.
Надијевати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) anmachen, befeſtigen, figo. 2) geben (einen Namen), indo nomen. 3) füllen, farcio (indo).
Надимање, n. das Anblaſen, inflatio.
Надимати, ам, v. impf. das Anblaſen, inflatio.
Надимитисе, имсе, v. r. impf. ſich anblaſen, inflor.
Надимитисе, имсе, v. r. pf. ſich anräuchern, Rauch ſchlucken, devoro fumum. Док се човек дима не надими, не може се ватре нагријати.
Надинатити, им, v. pf. überzanken, jurgio vinco.
Надирање, n. das Anreißen, delibatio?, scissio.
Надирати, рем, v. impf. anreißen, delibo; scindo primam partem.
Надити, им, v. impf. ſtählen, chalybe induco.
Надићи, нђем, v. pf. von oben umgeben, ambio desuper.
Надићи (говорисе и надигнути), дигнем, v. pf. heben, elevo.
Надјачавање, n. das Ueberwinden, victoria.
Надјачавати, ам, v. impf. übermeiſtern, vinco.
Надјачати, ам, v. pf. überwinden, fortitudine supero.
Надјуначити, им, v. pf. an Heldenthum übertreffen (überhelden?), virtute supero:
„Надмудрисмо и надјуначисмо —
Надлајати, јем, v. pf. überbellen, latrando vinco: не би га надлајало деветоро паса.
Надмашити, им, v. pf. übergreifen, altius extendo manum.
Надмётање, n. 1) das Drüberſchießen, trajectus justo altior. 2) das Drüberſetzen, superimpositio (z. B. des Puncts aufs i).
Надмётати, мећем, v. impf. 1) Drüberſchießen, altius jaculor. 2) над иже, den Punct aufs i ſetzen, impono apicem i literae.
Надметнути, нем, v. pf. 1) drüber ſchießen, altius jacio. 2) darüber ſetzen, super pono.
Надмудривање, n. das Ueberweiſen, victoria sapientiae.
Надмудривати, рујем, v. impf. einen mit Weisheit ſchlagen, supero sapientia.

Надмудри̏ватисе, рујемсе, v. r. impf. mit einander wetteifern, wer gescheuter ist, de sapientia certo.

Надму̏дрити, им, v. pf. an Witz und Weisheit übertreffen, sapientia vinco.

Наднѣ̏ти, несем, (Рес. и Срем.) vide надни̏јети.

На̀днијети, несем, наднијо (надни̏јела, ло), v. pf. (Ерц.) drüber tragen, super fero.

На̀дница, f. das Tagelohn, merces, diurna.

На̀дничар, m. der Taglöhner, mercenarius.

На̀дничѣ̏рев, ва, во, } des Taglöhners,
На̀дничѣ̏рев, ва, во, } mercenarii.

На̀дничарски, ка, ко, 1) Taglöhner-, mercenarius. 2) adv. nach Taglöhner Art, more mercenarii.

На̀дничење, n. das Taglöhnern, labor mercenarius, opera.

На̀дничити, им, v. impf. taglöhnern, operam diurnam praesto.

Надно̀сити, им, v. impf. drüber tragen, porto desuper

Надно̀шѣ̏ње, n. das Drübertragen, superlatio.

Нѝдо, n. рупа, ђе пољски миши носе жито, das Mauseloch, caverna murium.

Надо̀мак Бечу, Бијограду, наће, ad, prope.

Надре̏ти, ем (и надерем), надро̀, (Рес и Срем.) vide надри̏јети.

Надри̏јети, рем (и надерем), надро̀, v. pf. (Ерц.) anreißen, scindo ex parte, perrumpo.

Надрикњига, m. der Halbgelehrte, semidoctus (eig. Buchanreißer).

Надр̀би̏ти, им, v. pf. ein- oder anbrocken, intero.

На̀дрикати, ам, v. pf. н. п. псето на свиње, anhetzen, incito.

Надскакивање, n. das Uebertreffen im Springen, victoria saltus.

Надскакивати, кујем, v. impf. im Springen übertreffen, vinco saltu.

Надскака̀ватисе, кујемсе, v. r. impf. eine Springwette eingehen, contendo saltu.

Надува̀ти, ам, v. pf. anblasen, inflo.

Надува̀тисе, амсе, v. r. pf. sich stolz aufblasen, insulari.

На̀душисе, дмемсе, v. r. pf. 1) надуо се вјетар, ић ће ins Blasen hineingekommen, coepit vehementer flare. 2) aufschwellen, inflor, н. п. мртав човек. 3) vide надува̀тисе.

Надушитисе, имсе, v. r. pf. auflachen, eine Lache aufschlagen, in risum solvi: надушио се смијати.

Наѣ̏нути, нем, vide наѣ̏сти.

Наѣ̏ње, n. das Stählen, inductio chalybis.

На̀ѣ̏сти (говорисе и наѣенути), ѣенем, v. pf. (Ерц.) 1) anstecken, figo. 2) име, geben, indo. 3) füllen (den Braten), farcio, indo farcturam.

Наѐрити̏се, имсе, v. r. pf. накривитисе на једну страну, sich schief beugen, obliquor.

Наѐро, schief, oblique:
„Што носи перо наеро —

Наждѐратисе, v. r. pf. sich voll fressen, satis vorasse.

На̀жети, жањем, v. pf. ärnten, einärnten, meto, metendo nanciscor.

Нажѝветисе, вимсе, v. r. pf. (Рес.)
Нажѝвитисе, вимсе, v. r. pf. (Срем.)
Нажѝвљетисе, вимсе, v. r. pf. (Ерц.)
} sich satt leben, satis vixisse.

Нажѝрити, им, v. pf. satt füttern, sagino.

Нажњети, ем, vide нажети.

Назад̀, zurück, retro.

На̀задак, тка, m. der Rückgang (schlechter Erfolg), successus adversus.

На̀задан, дна, но, rebëgängig, male succedens.

Назадѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide назади̏јевати.

Назади̏јевати, ам, v. pf. (Ерц.) nach einander anstecken, impono aliud ex alio.

На̀залу̏д (на залуд), umsonst, vergeblich, frustra:
„Коме пушка назалуд не пуца —

На̀звати, зовем, v. pf. nennen, zurufen, voco; назвати коме Бога, т. ј. назвати добро јутро, помоз' Бог, или добар вечер,
„Када сједе, онда Бога назва:
„Добро јутро беже Љубовићу! —

На̀зватисе, зовемсе, v. r. pf. heißen, sich nennen, appellor.

На̀здравити, им, v. pf. коме, zutrinken, propino. Кад који оће да пије, онда наздрави коме, што ће да пије послије њега (зашто у Србији, у Босни и у Ерцеговини, пију једном чашом), т. ј. рече му спасујсе, или спас' Бог (а онај одговори: „На спасеније Христово"), или здрав буди. — Здрав Османе, ако ти остане.

На̀здрављање, n. das Zutrinken, propinatio.

На̀здрављати, ам, v. impf. zutrinken, propino.

На̀зеба, f. die Erkühlung, Erkältung, refrigeratio, pituita.

Назѐбао, бли, f. vide назеба.

Назе̏пстн, бем, v. pf. ſich erkälten, refrigeror.

Назѝвање, n. 1) das Nennen, Heißen, appellatio. 2) das Grüßgott! salutatio.

Назѝвати, ам (и називљем) v. impf. 1) nennen, appello. 2) Бога, (ст.) ſagen помоз' Бог! Deum praefari:

„Војводама када оно дође,
„Оно њима Бога не назива,
„Већ овако њима проговара —

Назѝватисе, амсе (и називљемсе), v. r. impf. heißen, vocor.

Назѝдати, ам, v. pf. draufmauern, addere murum.

Назиђѝвање, n. das Hinzu-, Draufmauern, impoſitio muri

Назиђѝвати, ђујем, impf. daraufmauern, impono murum.

На̀зима, f. vide назеба.

На̀зимад, f. (coll.) einjährige Schweine, ſues anniculae.

На̀зимац, мца, m. vide вепар.

На̀зиме, мена, n. einjähriges Schwein, porcus anniculus.

На̀зимица, f. einjährige Sau, porca anniculs.

На̀зимчић, m. dim. v. назимац.

На̀зирање, n. das undeutliche Sehen, visio indistincta.

На̀зирати, рем, v. impf. undeutlich ſehen, video obscure.

Назо̀батисе, бљемсе, v. pf. ſich aneſſen, ſatis comedisse von Haber, Kirſchen, Trauben).

Назо̀бити, им, v. pf. anfüttern (mit Haber), satis avenae praebeo.

Назо̀вирад, ſogenannt-, vorgeblich, simulatus, sic dictus: назовибрат, назовисестра и т. д.

На̀зор (д. i. на зор), буди назор, нећеш ли га ђе ви̏ђети, gib Acht u. ſ. w. attende.

На̀зорице, von weitem doch ſo, daß man den, dem man folgt, ſieht, e longinquo, ita ut videas: ошишао за њим назорице.

На̀зрети, рем, v. pf. undeutlich anblicken, obscure conspicor.

На̀зубан, бна, но, на кога, auffäßig, infensus.

На̀зубити, им, v. pf. н. п. женско брдо, mit Zähnen verſehen, instruo dentibus (die Säge).

На̀зувак, вка, m. назувача, назувица, навлачак, der wollene Ueberzug über den Strumpf, bis an den Rüſt herauf, calceamenti genus.

На̀зување, n. das Anziehen der Schuhe, calceatio.

На̀зувати, ам, v. impf. die Schuhe anziehen, induco calceum.

На̀зувача, f. vide назувак.

На̀зувица, f. vide назувак.

На̀зути, зујем, v. pf. anziehen (Schuhe), induco.

Наигратисе, амсе, v. r. pf. 1) ſich ſatt ſpielen, satis lusisse. 2) ſich ſatt tanzen, satis saltasse.

На̀змаку, cf. измак.

На̀изуст, auswendig, memoriter.

На̀ија*, f. Gebiet, territorium, ager, ditio.

На̀ијски, ка, ко, der наија, agri.

Наиљѝвање, n. das Schauen mit einem halbblinden Auge, visus oculi semicoeci.

Наиљѝвати, љујем, v. impf. halbblind ſeyn, semicoecus sum:

„На лијеву ногу нарамује,
„А на десно око наиљује —

На̀имање, n. das Miethen, conductio.

На̀имати, ам (и наимљем), v. impf. aufnehmen, miethen, conduco.

На̀иматисе, амсе (и наимљемсе), v. r. impf. ſich aufdingen laſſen, conducor.

На̀име (d. i. на име), namentlich, nominatim.

На̀искап (пити), bis auf die Hefen, ad ultimam usque guttam.

Наи̏ћи, наиђем (и наидем), v. pf. 1) worauf ſtoßen, offendo. 2) наишла пуна копања вина, angelaufen (aus dem rinnenden Faße), confluxit.

На̀ј, 1) vide на̀: дај наj. 2) am (um den Superlativ zu bilden): наj бољи, am beſten, der Beſte, maxime, super omnes.

На̀јаатисе, јашемсе, v. r. pf. ſich ſatt reiten, satior equitando.

Наја̀ви (на јави), in wachendem Zuſtande, vigilans.

На̀јам, јма, m. die Aufdingung, das Liedlohn, conductio, merces.

На̀јамити, им, v. pf. aufbringen (in hinreichender Menge), herbeiſchaffen, comparo, cogo.

На̀јамлиk, der Miethknecht, servus conductus.

На̀јамлица, f. das Miethweib, femina mercede conducta.

Наја̀тисе, јашемсе, vide наjаатисе.

Наја̀укатисе, учемсе, v. r. pf. ſich ſatt klagen, lamentis fatigari.

Најѐдање, n. das Anbeißen, admorsio.

Наједати, ам, v. impf. anbeißen, admordeo.

Најѐдити, им, v. pf. erzürnen, irrito.

На̀једно (на једно), auf einmal, simul, eodem tempore.

Најѐдрати, ам, v. pf. voll werden, impleri: наjедрало грожђе, кукурузи.

Најѐжитисе, имсе, v. pf das Haar

ſträuben, crigo crines (wie der Igel, jeż), ſchaudern, horreo.

Наје́сти, једем, v. pf. anbeißen, admordeo: најело га псето.

Наје́стисе, једемсе, v. r. pf. ſich ſatt eſſen, satior. Пси ти се меса најели!

На́јмити, им, v. pf. aufdingen, conduco.

На́јмитисе, имсе, v. r. pf. ſich aufdingen laſſen, conducor:

„Најмиосе зао у горега;

„Кње га рани, а горе му ради.

На́ка, f. cf. златоје.

Нака́дити, им, v. pf. anräuchern, infumo.

Накађи́вање, n. das Anräuchern, fumigatio.

Накађи́вати, њујем, v. impf. anräuchern, fumigo.

На́каза, f. Mißgeburt (als Schimpfwort), monstrum: иди наказо једна!

На́казан, зна, но, von Gott gezeichnet, geſtraft, a deo signatus.

Нака́зити, им, v. pf. наказио га Бог, gezeichnet (zur Strafe), signavit eum Deus.

Нака́зитисе, имсе, v. r. pf.

А. Казаћу —

Б. Наказићеш се, für das Sagen von Gott geſtraft werden.

На́каламак, мка, m. vide настављак.

Нака́ламити, им, v. r. pf. pfropfen, insero (surculum).

На́кан, на, но, entſchloßen, ſchlüßig, био сам накан да ти дођем, statueram.

Нака́нитисе, имсе, v. r. pf. ſich entſchließen, constituo, decerno. Кад се лијен накани, сав свијет попали.

Накањи́вање, n. das Vornehmen, consilii captio.

Накањи́ватисе, њујемсе, v. impf. ſich aufſchicken, capto consilium.

На́капати, пље, v. pf. antropfen, stillando impleor: накапала пуна копања вина und накапало вина пуна копања.

На́карде, f. pf. das Rüſten, die Vorrichtung, instrumentorum dispositio.

Нака́рати, ам, v. pf. ein wenig ausſanken, modice objurgo.

Накињу́ритисе, имсе, v. pf. ſich ausſtaffiren, exornari incpte.

Накиња́ти, им, v. pf. quälen, ſtrapaziren, fatigo. cf. намучити.

Накиња́титисе, имсе, v. r. pf. ſich ſtrapaziren, fatigor.

На́кисео, села, ло, ſäuerlich, acidulus.

На́киснути, не, v. pf. 1) hineinregnen, impluo. 2) anregnen, pluvia impleo.

Накит, n. der Kopfputz, ornatus capitis.

На́китити, им, v. pf. 1) ſchmücken, como; даher auch 2) (cm.) накитити ce вина:

„А када се вина накитише —

Накла́пало, m. der Plauderer, loquax; fabulator.

Накла́пање, n. das Daherplaudern, confabulatio.

Накла́пати, ам, v. impf. daherplaudern, fabulor.

Накло́нитисе, имсе, v. r. pf. за ким, verfolgen, persequor.

Накљу́вати, љујем, v. pf. anbicken, admordeo (ut gallina).

На́кнада, f. der Erſatz, compensatio.

На́кнадити, им, v. pf. erſetzen, compenso.

Накнађа́вање, n. das Erſetzen, compensatio.

Накнађа́вати, ам, v. impf. erſetzen, compenso.

На́ковањ, вња, m. der Ambos, incus.

Нако́вати, кујем, v. pf. 1) voll anſchmieden, satis cudisse; новаца, prägen, 2) Lügen ſchmieden, fabricor mendacia.

Нако́пињитисе, имсе, v. r. pf. ſich in die Bruſt (wie ein Hahn) werfen, superbio ut gallus.

На́ком (себе), hinter, post:

„Наком себе спомен оставити —

Нако́мити, им, v. pf. anhäufen, genug aufſchälen, satis paro.

Нако́нче (наконче.), чета, n. мушко дијете, што се по обичају да ђевојци на коња, кад је сватови доведу пред младожењину кућу, cf. женидба. По оним мјестима, ђе сватови сад не иду по ђевојку на коњма, већ на колима (као по Срнјему, по Бачкој и по Банату), таково се дијете дода ђевојци на кола (али не вјерујем да се зове наколче, него опет наконче?).

Нако́пати, ам, v. pf. genug ausgraben, effodiendo paro.

Нако́сити, им, v. pf. anmähen, foenum paro

Накостре́шитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide накострије́шитисе.

Накострије́шитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) das Haar ſträuben, arrigo pilos.

На́крај, am Ende, in extremo: накрај села, накрај свијета и т. д.

На́красти, крадем, v. pf. zuſammenſtehlen, furto congero.

Накре́нути, нем, v. pf. beugen, neigen, inclino.

Накре́сати, ре́шем, v. pf. anpflücken, carpendo paro, decerpo.

Накре́сатисе, ре́шемсе, v. r. pf. ſich voll füttern, impleo ventrem.

Нàкретање, n. das Neigen auf eine Seite, inclinatio.

Нàкретати, рèћем, v. impf. neigen, inclino.

Нàкрив, ва, во, etwas ſchief, subobliquus.

Накрѝвити, им, v. pf. ankrümmen, ſchief anſtecken, ſchief halten, obliquo.

Накривљѝвање, n. das Krümmen, incurvatio.

Накривљѝвати, љујем, v. impf. krümmen, (ſchief ins Geſicht drücken, z. B. die Mütze), incurvo.

Накрѝво (на криво), ſchief, oblique.

Накрѝжати, ам, v. pf. kreuzweiſe zerhauen, zerſchneiden, decussare.

Накричѝвање, n. das Vollanſchreyen der Ohren (bei einer Beſtellung) moleste repetita mandatio, preces.

Накричѝвати, чујем, v. impf. einem die Ohren vollſchreyen mit einer Bitte, precibus obtundo.

Накрѝчити, им, v. pf. die Ohren vollſchreyen, aures obtundo.

Накро̀јити, им, v. pf. voll anſchneiden, scindendo paro.

Накру̀нити, им, v. pf. anpflücken, carpendo paro.

Нàкувати, ам, v. pf. 1) genug ankochen, coquendo paro. 2) genug bereiten (Brot), panem paro, compinso?

Накýле на вúле, Ausflüchte, Vorwände bei einer abſchlägigen Antwort: разби на куле на вуле (кад који што одрече, или поквари с ријечима).

Накýпатисе, амсе, v. pf. ſich ſatt baden, satis lotum esse.

Нàкупити, им, v. pf. zuſammenbringen, conflo; накупили се људи, — geſammelt.

Накупо̀вати, пујем, v. pf. voll ankaufen, coemo.

Накýрнина, f. (ſcherzhaft) merces mentulae.

Нàкурњàк, m. der Hoſenlatz, proprie tegumentum penis, theca.

Накýсатисе, амсе, v. pf. ſich voll freſſen (mit vollem Löffel) sat vorasse.

Налàгање, n. das Unterlegen, Füttern, munitio subsutio.

Налàгати, лажем, v. impf. füttern, munio z. B. самар, аљину памуком.

Нàлагати, лажем, v. pf. на кога, verläumden, calumnior.

Нàлагатисе, лажемсе, v. pf. ſich voll lügen, mendaciis satior.

Нàлажење, n. das Finden, inventio.

Нàлазити, им, v. impf. finden, invenio.

Нàлеђàшкē, auf dem Rücken, supinus.

Налèпити, им, (Рес. и Срем.) vide налијепити.

Нàлет, m. ein Pumpfan! offendiculum (?). homo qui semper impingit: иди налете један!

Налèтање, n. (Рес. и Срем.) vide налијетање.

Налèтати, лећем (Рес. и Срем.)

Налèтатисе, лећемсе } vide налијетати.

Налèтети, тим, v. pf. (Рес.)

Налèтетисе, тимсе, v. r. pf. (Рес.)

Налèтити, им, v. pf. (Срем.)

Налèтитисе, имсе, v. r. pf. (Срем.)

} на кога, anlaufen, anfallen, aggredior.

Налèћети, летим, v. pf. (Ерц.)

Налèћетисе, летимсе, v. r. pf. (Ерц.)

Налèћи, лежем, v. pf. н. п. кокош, anſetzen (die Henne, d. i. ihr Eyer unterlegen, damit ſie brüte) nidum facio gallinae incubiturae.

Налèћи, лежем (говорисе и налегнем), v. pf. ſich ſammeln, anhäufen, concurro, congregor: налегоше људи; належе снијег.

Налèћкē, vide налеђашке.

Нàливак, вка, m. (Срем.) vide наљевак.

Нàливање, n. (Срем.) vide наљевање.

Нàливати, ам, (Срем.) vide наљевати.

Нализàтисе, лажемсе, v. pf. ſich ſatt lecken, lambendo satior. Ако се не накусасмо, не нализасмосе.

Налијèпити, им, v. pf. (Ерц.) erwiſchen (d. i. erwiſcht werden), capior, offendo: налијепио је нечье, der hat's erwiſcht.

Налијèтање, n. (Ерц.) das anfallen, aggressio.

Налијèтати, јећем, v. impf. (Ерц.)

Налијèтатисе, јећемсе, v. r. impf. (Ерц.)

} на кога, anfallen, invado.

Нàлик (d. i. на лик), ähnlich, similis: сестра налик на брата.

Нàликовати, кујем, v. impf. ähneln, similis videor.

Нàлити, лујем, v. pf. angießen, impleo.

Нàличје, n. die ähbichte (?) Seite, pars aversa.

Нàлога, f. das Gedränge (z. B. bei der Fleiſchbank), concursus, turba.

Наложити, им, v. pf. 1) дрво на ватру, или ватру, drauf legen, superpono, impono. 2) самар, аљину, füttern, munio, subsuo.

Налокати, лочем, v. pf. anſchlürfen, sorbendo delibo: налокала мачка млијеко.

Нало́катисе, лочемсе, v. r. pf. ſich ſatt ſchlurfen, sorbendo satior.

Нало́мити, им, v. pf. 1) voll anbrechen, frangendo paro. 2) anbrechen, infringo, modice frango.

Налудо́ватисе, дујемсе, v. r. pf. austoben, geſcheut werden, consipisco, nugas pono.

На́луне, f. pl. (у Србији и у Босни по варошима) Art Stelzſchuhe, calcei grallati.

Налу́пати, ам, v. pf. voll anſchlagen (z. B. Eyer), tundendo paro.

Налу́патисе, амсе, v. r. pf. 1) ſich ſatt ſchlagen, caedendo satior. 2) ſich anſchlampen, vino et cibis impleri.

На́љевак, вка, m. (Ерц.) etwas voll Angegoſſenes, expletum quid infuso liquido: дебело прасе као наљевак.

На́љева́ње, n. (Ерц.) das Angießen, fusio.

На́љевати, ам, v. impf. (Ерц.) Angießen, infundo.

На́љести, љезем, v. pf. (у Ерц.) vorbeikommen, paſſiren, venio, praetereo.

Нагу́битисе, имсе, v. r. pf. ſich ſatt küſſen, sat osculatum esse, sat amasse:

„Вјерне сам се љубе нагубно —

На́магнути, нем, v. pf. на кога, einen winken, innuo. cf. намигнути.

На́мазати, мажем, v. pf. anſchmieren, beſchmieren, illino.

Нама́јсторити, им, v. pf. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) кога, meiſterhaft erwiedern, reddo egregie (e. g. convicium, acute dictum.)

Нама́кнути, нем, vide намаћи.

На́мама, f. die Lockſpeiſe, esca.

Нама́мити, им, v. pf. herbeilocken, inesco:

„Што си косу навранила,
„То си мене намамила —

Нама́митисе, имсе, v. r. pf. ſich anlocken laſſen, auflißen, inescor.

Намамљи́ваље, n. das Locken, inescatio.

Намамљи́вати, љујем, v. pf. locken, inesco.

На́настир, m. das Kloſter, monasterium. Будући да у Србији ни у десетом селу нема цркве, зато људи иду уз часне посте (сваке недеље, а особито о Мученицима, о Благовијести, о Цвијетима и о Васкрсењу) и о осталим великим годовима (н. п. о Тројичину дне, о Петрову дне, о Преображењу, о Госпођи великој и о малој, о Ваведенију, о Богојављенију и о Задушницама) намастирима, те се исповиједају и причешћују. Уз часне се посте обично причешћују, а о другим годовима иду као на панађур. Код ђекоји намастира скуписе (кад је лијепо вријеме) о Благовијести, о Цвијетима, о Преображењу и о Госпођама, по неколике иљаде сабора. Ту продају трговци различну робу; крчмари крчме вино, ракију и јабуковачу; месари пеку јагањце, овце, козе и свиње, те продају месо; ту гледају момци ђевојака (обично иду ђевојке највише о Цвијетима, а младе о Васкрсењу); ту се састају кумови, пријатељи и познаници, и договарајусе о свачему. — Тако иду Бачвани о Тројичину дне по Сријемским намастирима, али се они слабо баве код кога намастира, него само путују из намастира у намастир те цјелују, и гледају трпезарије (као н. п. у Раваници, ђе е измолована Косовска битка, и у Јаску смрт цара Уроша), али у Србији дођу црквари из дални села на конак (у очи празника), а из оближњи села дођу у јутру, па ту буду до послије подне. Кад људи иду намастиру, онда сви (и женско и мушко) обуку стајаће аљине (штогођ које љепше има). Ђекојим намастиримa иду људи, који су побогати, по десет дана ода дале ко (као н. п. у Студеницу иду — чини ми се о Тројичину дне? — из цијеле Србије, из Босне и из Ерцеговине, и носе прилог. Тако би исто долазили и у Сријемске намастире да нема лазарета).

Намастирина, f. augm. v. намастир.

Намастирић, m. dim. v. намастир.

Намастирйште, n. Ort wo einſt ein Kloſter geweſen, locus ubi olim fuit monasterium.

Нама́стирски, ка, ко, 1) klöſterlich, monasticus. 2) adv. wie im Kloſter, more monastico.

Нама́кнути, (говорисе и намаћи), намакнем, v. pf. 1) anwerfen (dem Pferde den Zaum), injicio. 2) kleinweiſe zuſammen bringen, minutim comparo.

Наме́нити, им, (Рес. и Срем.) vide намијенити.

Намељи́ваље, n. (Рес. и Срем.) vide намјењивање.

Намељи́вати, љујем, (Рес. и Срем.) vide намјењивати.

На́мера, f. (Рес. и Срем.) vide намјера.

Намера́ваље, n. (Рес. и Срем.) vide намјеравање.

Намера́ваши, ам, (Рес. и Срем.) vide намјераваши.
На́мерити, им, (Рес. и Срем.) vide намјерити.
На́меритисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide намјеритисе.
Наме́сити, им, (Рес. и Срем.) vide намјесити.
На́месник, т. (Рес. и Срем.) vide намјесник.
На́месников, ва, во, (Рес. и Срем.) vide намјесников.
На́местити, им, (Рес. и Срем.) vide намјестити.
На́мет, т. die Auflage, vectigal:
„Наметнуо намет на вилает —
На́метак, тка, т. die Aufgabe, Draufgabe, das Aufgeld, collybus.
Наме́тање, п. 1) das Aufdringen, obtrusio. 2) Dingen, subornatio. 3) die Anleitung, doctio. 4) vom Stapel laſſen, projectio (navis, molae) in aquam.
Наме́тати, мећем, v. impf. 1) aufdringen, obtrudo. 2) (v. pf.) vollauflegen, satis imposnissae. 3) anleiten (unterrichten), addoceo — 4) dingen, suborno. 5) vom Stapel laſſen, projicio e terra in mare:
„Сију ли већ Турци лубенице,
„Намећу ли Шокци воденице —
Наме́ти (на мети?), bei der Hand, ad manum: дај ми ону књигу (што си ми обрекао), ако ти је наметн.
На́метница, f. Ђевојка, или удовица, која се намеће коме да је узме, die Aufgedrungene, obtrusa:
„Коју оћу, ону ми не даду,
„Коју не ћу, ону ми намећу;
„А ја јунак наметнице не ћу,
„Да се не би никад оженио —
На́метнути, нем, v. pf. 1) werfen an —, injicio. 2) aufdingen, obtrudo. 3) anleiten, addoceo: наметнуо га на књигу. 4) dingen, suborno. 5) воденицу, vom Lande ins Waſſer, propello, projicio.
На́метнутисе, немсе, v. r. pf. 1) ſich aufmachen, accingor. 2) ſich anſetzen (z. B. ein Uebel am Fuße), adhaeresco. 3) ſich verlegen, auf etwas begeben, incumbo in aliquid.
На́мећати, ам, v. pf. н. п. јабуку, weich klopfen, contundo, tundendo emollio.
На́мештање, п. (Рес. и Срем.) vide намјештање.
На́мештати, ам, (Рес. и Срем.) vide намјештати.
На́мешћање, п. vide намештање.
На́мешћати, ам, vide намештати.
Намиги́вање, п. das Zuwinken, innutio.
Намиги́вати, гујем, v. impf. zuwinken, innuo.
На́мигнути, нем, v. pf. zuwinken, innuo.
Намигуша, f. жена, која радо намигује на кога, die gerne zuwinkt, innutrix?
Намије́нити, им, v. pf. (Ерц.) anmeinen, zudenken, destino:
„Свако слово у крв' оваљено,
„На јуначко тело нам'јењено —
Намије́сити, им, v. pf. (Ерц.) genug (Brot) anmachen, fermentando paro.
Намири́вање, п. 1) das Befriedigen, satisfactio. 2) Erfüllen, Vollmachen, expletio.
Намири́вати, рујем, v. impf. befriedigen, facio satis.
Намири́вашисе, рујесе, v. r. impf. voll werden, expleri: намирује му се година.
Нами́рити, им, v. pf. befriedigen, facio satis.
Нами́ритисе, исе, v. r. pf. voll werden, expleri: намирила му се година.
На́мислити, им, v. pf. beſchließen, decerno, statuo.
Намиљáлка, f. (obscene de femina ad venerem apta).
На́мицање, п. das Kleinweiſe Zuſammenbringen, comparatio lenta et minuta.
На́мицати, ичем, v. impf. kleinweiſe zuſammenbringen, lente et minutim comparo.
Намјењи́вање, п. (Ерц.) das Zudenken, destinatio.
Намјењи́вати, њујем, v. impf. (Ерц.) zudenken, destino.
На́мјера, f. (Ерц.) 1) die Begegnung, obviatio. 2) der Zufall, casus:
„Намјера га намјерила била
„На зелено у гори језеро —
Намјера́вање, п. (Ерц.) das Vorhaben, propositum.
Намјера́вати, ам, v. impf. (Ерц.) vorhaben, molior, cogito.
На́мјерити, им, v. pf. (Ерц.) 1) beſchließen, vorhaben, decerno. 2) кога на што, einen wohin bringen, (z. B. ins Unglück), induco.
На́мјеритисе, имсе, v. r. pf. fallen, kommen, incido.
На́мјесник, т. (Ерц.) (in den Klöſtern) der Vikar, Unterguardian, Oekonom, vicarius archimandritae, oeconomus monasterii.
На́мјесников, ва, во, (Ерц.) des намјесник, oeconomi.
На́мјестити, им, v. pf. (Ерц.) bringen, colloco.
На́мјештање, п (Ерц.) das Unterbringen, collocatio.

Намјештати, ам, v. impf. (Ерц.) unterbringen, colloco.

Намјешћање, n. vide намјештање.

Намјешћати, ам, vide намјештати.

Намлáтити, им, v. pf. 1) andreſchen, triturando paro. 2) genug herunterſchlagen, (Birnen, Aepfel) decutio.

Намљети, мељем, v. pf. anmahlen, molendo paro.

Намóлити, им, v. pf. кога, einen erbitten, bewegen, rogando flecto.

Намóлитисе, имсе, v. r. pf. ſich ſatt beten, satis superque precatus sum: да се пуста Бога намолимо (у приповиједки, cf. пуст und јагњево).

Намоловати, лујем, v. pf. malen, pingo.

Намотáвање, n. das Anhaſpeln, inductio in rhombum.

Намотáвати, ам, v. impf. anhaſpeln, paro ducendo in rhombum.

Намóтати, ам, v. pf. 1) anhaſpeln, duco in rhombum. 2) voll anhaſpeln, paro ducendo in rhombum.

Намргодитисе, имсе, v. r. pf. die Stirne umwölken, frontem obnubilo. Намргодисе, као да ће му киша из чела ударити.

Намршштитисе, имсе, v. r. pf. 1) die Stirne runzeln, rugo frontem. 2) ſich umwölken, obnubilor.

Намустити, зем, v. pf. anmelken, mulgendo paro.

Намучити, им, v. pf. quälen, ſtrapazieren, fatigo.

Нáна, f. 1) Mama, mater. 2) eine Art Kraut, um die Suppe zu würzen, condimenti genus.

Нанéти, несем, (Рес. и Срем.) vide нанијети.

Нанизати, ижем, v. pf. (z. B. Perlen) auf Fäden ziehen, inlilo (?).

Нáниз (на низ) брдо, bergab, deorsum.

Нанијети, несем, нанијо (нанијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) voll antragen, satis adportasse. 2) (im Zielen, Schießen) um ſoviel ſeitwärts zielen, als die Flinte etwa abträgt; antragen! corrigo telum. 3) није ни нанијело, es kommt nicht von weitem gleich, nec appropinquat.

Нанитити, им, v. pf. т. ј. нити, (im Weben) den Faden anbinden, religo filum.

Нанишанити, им, v. pf. zielen, collineo, dirigo telum.

Нáново (на ново), neuerdings, aufs neue, denuo.

Нанóсити, им, v. impf. 1) antragen (auf den Haufen), comporto. 2) ähneln, simile est: наноси мало.

Нанóситисе, имсе, v. r. pf. ſich ſatt tragen, gestando satior; наноситисе главе.

Нанóшење, n. das Antragen, comportatio.

Нáњ, т. ј. на њ — на њега.

Нањушити, им, v. pf. aufſpüren, aufſtöbern, investigo.

Нáод, т. (ст.) (der Fund) Пјевају како је некакав игуман поранио на Дунав на воду да се умије, па нашао под обалом мало дијете у сандуку, те га донијо у намастир и надјенуо му име Наод Симеун.

Наодáтисе, амсе, v. r. pf. ſich ſatt gehen, ambulando fatigor.

Наодáће (d. i. на одаће), feil, venalis: ово није на одаће.

Наóдити, им, v. impf. finden, invenio.

Наóдитисе, имсе, v. r. impf. ſich befinden, sum, reperior.

Нáоднак, т. (ст.) der Findling, infans expositus et ab alio sublatus: „Симеуне један наодниче! —

Наођење, n. vide налажење.

Нáоколо, rund herum, circumcirca.

Нáопак (comp. наопачији), ка, ко, verkehrt, perversus.

Нáопако, nach hinten gekehrt, verkehrt, retrorsum, perverse: свезали му руке наопако; зло и наопако! наопако и узао час!

Нáопачке, rückwärts, retrorsum.

Наóрати, рем, v. pf. durch Ackern vollenden, perarp, arando perficio.

Нáочари, f. pl. die Brillen, vitra ocularia.

Нáочигледан, augenſcheinlich, ſichtbar, evidenter, manifesto.

Нáочит, та, то, ſchön zu ſehen, aspectu pulcer, bonus.

Наоштрити, им, v. pf ſchärfen, acuo.

Нáпадање, n. das Anfallen, Anfahren, invectio.

Нáпадати, ам, v. pf. 1) darauf fallen, desuper incido. 2) (v. impf.) anfallen, anfahren, invehi in quem.

Напáлити, им, v. pf. н. п. расадник, anzünden, incendo.

Напаљивање, n. das Anfengen, incensio.

Напаљивати, љујем, v. impf. anfengen, incendo.

Нáпамет (на памет), auswendig, memoriter.

Напањавати, vide налагати.

Напарити, им, v. pf. 1) mit warmem Dunſt einrauchen, infumo vapore calido. 2) напарити очи, die Augen weiden, pasco oculos.

Напаст, f. Unglück, Unfall, malum, casus adversus.

Напаствовање, n. das Anfallen und Anfahren, invectio.

Напаствовати, ствујем, v. impf. u. pf. einen anfahren, invehi.

Напасти, паднем, v. pf. anfallen und anfahren, invehor.

Напастисе, пасемсе, v. r. pf. sich satt weiden, pascendo satior.

Напатити, им, v. pf. кога, quälen, vexo. cf. намучити.

Напе̏рити, им, v. pf. richten (das Gewehr gegen jemand), obverto.

Напе̏ти, пнем, v. pf. in die Höhe richten, aufrichten, erigo.

Напе̏ћи, пе̏чем, v. pf. 1) voll anbacken, satis pinsuisse. 2) genug braten, assare multa.

На̏пецати, ам, v. pf. m. j. рибе, in hinlänglicher Menge angeln, hamo capio.

Напијање, n. das Zutrinken, propinatio.

Напијати, ам, v. impf. zutrinken, propino. Срби напијају кадгод пију ракију или вино; а особито кад су у друштву, као и п. на крсном имену, на свадби, на крштењу и т. д. У горње чело не смије (од срамоте) сјести, који не зна напијати. Они напију различно (како који зна): неки овако почињу: „Прва за помозн Боже: Боже помози, Боже дај добар час и добру срећу. Ко о чем, ми о добру, о лијепу разговору; дао нам се Бог радовати и веселити: пити а добро бити, зла никад не имати," и т. д. Ако ли је у јутру рано: „Срећан уранак, миран данак, од Бога живот и здравље." Кад је на каквом раду: „За сретна рада: који рад радили, радом се валили, као сретна и честита браћа." Кад се састану пријатељи или познаници:" Сретно виђеније, срећан састанак, дугу љубав, од Бога живот и здравље," Уз другу чашу: „Чашом другом, љубави дугом: да Бог подужи живот и здравље, срећу и напредак и свако добро" и т. д. Уз трећу: „Чашом трећом добром срећом (или трећом а сретном) у име Бога и свете Тројице (овђе се треба прекрстити) живоначалне Богородице, која може да нам поможе: сваком брату на свом занату, а и нас грешне да не заборави; ће ми ћу заборавили, она нама најбоља помоћница нила." и т. д. Уз вино: „Вино̏це кисело, срце весело; веселно Бог и овај дом, и у дому домадара кутњег господара." и т. д. Кад пију коме у здравље, н. п. домаћину: „Домаћине! за твоје добро здравље: прво твоје главе, твоје домаћице, твоји стари родитеља (ако и има), синова, кћери, браће, братучеда, кумова и пријатеља, и свега рода и порода: што ти Бог дао, Бог ти удржао (ће који још наставе: „За кућњега шљемена и конопљана сјемена, виторогије волова и дугорепије крава, трмака и крмака, тора и обора.)" и т. д. Кад онај, што напија, нагне чашу да пије, онда (каштио) који други метне прст у уво, па запјева из гласа:

„Учије се здравље вино пије,
„Све му здраво и весело било.
„Домаћине! све у твоје здравље,
„Бог ти дао и срећу и здравље.

Кад полазе на пут: „Ко ће на пут, срећан му пут, ко остаје у дому, остао у велику добру ако Бог да (често се додаје: а к о Б о г да)." Кад оће да устају: „Часно сјели, поштено устали." Кад у вече оће већ да спавају, или да се растају: „За лаке ноћи, од Бога помоћи," и т. д.

Кад онај, што држи чашу у руци, напија, остали каштио реку полако: „Амин да Бог да (или: амин Бог те чуо)." Кад већ оће да пије, онда рече ономе, коме наздрави (који ће да пије послије њега): „З д р а в б у д и, или с п а с у ј с е, или с п а с и Б о г." А онај му одговори: „На спасење Христово." Кад већ нагне чашу и пије, онда остали подигну капе (ако не сједе гологлави), па полако говоре: „Христе Боже наш! помилуј нас амин." Кад већ престане пити и одујми чашу од уста, онда остали повичу: „На здравље." А он одговори: „Бог вам здравље дао (или: од Бога вам здравље)."

Напијаписе, амсе, v. r. impf. sich voll trinken, inebrior saepe.

Напињање, n. 1) das Aufrichten, erectio. 2) das Anstrengen, intentio.

Напињати, њем, v. impf. 1) aufrichten, erigo. 2) anspannen, intendo.

Напипати, ам, v. pf. durch Tappen finden, invenio circumferendo manus.

Напи̏сати, ишем, v. pf. zusammenschreiben, conscribo.

Напи̏так, тка, m. der Trunk, potus: нема напитка, es ist nichts zu trinken da.

Напитати, ам, v. pf. das Kind satt füttern, saturare infantem.

Напи́тати, ам, v. pf. erfragen, exquiro, exploro.

На́пити, пијем, v. pf. коме, zutrinken, propino.

На́питисе, пијемсе, v. r. pf. ſich voll trinken, inebrior.

Напишáвање, n. das Anharnen,

Напишáвати, ам, v. impf. } anharnen,

Напи́шати, ам, v. pf. } mejendo impleo.

На́платак, тка, m. die Bogenſegmente am Rade, rotae partes.

Напла́тити, им, v. pf. voll auszahlen, exsolvo.

Напла́титисе, имсе, v. r. pf. ſich berechnen, invicem solvere debita.

Наплаћ́ивање, n. das Vollends-zahlen, exsolutio.

Наплаћ́ивати, ћујем, v. impf. bezahlen, exsolvo.

Наплаћ́иватисе, ћујемсе, v. r. impf. ſich berechnen, exsolvere mutua debita.

Напле́сти, еш̄ем, v. pf. 1) anflechten, adplecto, attexo. 2) voll anflechten, contexo.

На́плет, m. das Angeflechte, supertextum.

На́плетање, n. das Anflechten, adnexio. contextura.

На́плетати, лећем, v. impf. anflechten, attexo.

На́пливати, ам, v. pf. } anſchwimmen,

Напло́вити, им, v. pf. } natare coepi.

Напљу́вати, љујем, v. pf. anſpeyen, conspuo.

На́пнигуша, f. die Kehlaufblaſerin, intentrix gutturis (batrachomyomachiſches Wort): напнигушо крећетушо! курвина магарицо (говорио рак жаби, кад су се посвађ. cf. седмокрак).

Напо́ (d. i. на но́), auf halbem (Wege u. dgl.), dimidia (via).

На́под ногу, abwärts, deorsum.

Напо́јити, им, v. pf. tränken, do bibere, potionem.

На́појница, f. der Trunk; das Trinkgeld, congiarium, munusculum.

На́пола, zur Hälfte, dimidia parte.

На́полица, f. ein Geſchäft (Vertrag) zur Hälfte, opus dimidiatum.

На́полича̑р, m. ein Contrahent auf die Hälfte, qui dimidiam partem pactus est.

На́поличе̑ње, n. das Miethen auf die Hälfte Ertrags, pactum dimidii.

На́поличити, им, v, impf. zur Hälfte miethen, pacisci dimidium lucri.

Напоме́нути, нем, v. pf. erinnern, moneo.

Напо́мињање, n. das Erinnern, admonitio.

Напо́мињати, њем, v. impf. erinnern, moneo.

На́помо̑л (на помол), im Angeſichte, in conspectu: кад бисмо на помол Бечу.

На́пон, m. die Blüte des Alters, flos aetatis: сад је у највећем напону (н. п. момак).

Напо́пастити, паднем, v. pf. кога, anfallen, nicht auslaſſen, aggredior, teneo.

Напо́се, für ſich, abgeſondert, separatim.

Напра́вац, in gerader Linie, ohne Umweg, recta.

На́правити, им, (у Срнјему, у Бачк. Бан.) vide начинити.

На́правитисе, имсе, (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) vide начинитисе.

На́прасан, сна, но, } даћ, praeceps.

На́прасит, та, то, } човек, смрт.

Напр̀дети, дим, (Рес.) vide напрћети.

Напр̀дивање, n. das Schwätzen, nugae (narratae).

Напр̀дивати, дујем. v. impf. daherſchwatzen, fabulor.

Напр̀дити, им, (Срем.) vide напрћети.

Напрћети, напрдим, v. pf. (Срц.) anfarzen, vollfarzen, crepitu impleo.

Напре́гнутисе, немсе, vide напрећисе.

Напре́д, (Рес. и Срем.) vide напријед.

На́предак, пка, m. 1) у напредак, in Zukunft: inposterum. 2) der Fortgang, progressus: срећу и напредак!

На́предан, дна, но, gute Fortſchritte machend, bene succedens (labor).

Напре́дање, n. das Anſpinnen, netio.

Напре́дати, ам, v. impf. anſpinnen, nendo paro.

На́предовање, n. das Fortſchreiten, progressus.

На́предовати, дујем, v. impf. fortſchreiten, progredior.

Напре́зање, n. das anhaltende Auflachen, risus solutus.

Напре́затисе, ежемсе, v. r. impf. ſich außer Athem lachen, risu solvi.

Напрела́мати, ам, v. pf. anbrechen in Menge brechen, frangendo paro.

На́премâсе, gegenüber vor ſich hin, e regione prae se: погледај де напремасе, не видиш ли ми ће ована.

Напререзивати, зујем, v. pf. in Menge zerſchneiden, dissecando paro.

На́прести, едем, v. pf. in Menge anſpinnen, nendo paro.

Напрећисе, (говорисе и напрегнутисе) прегнемсе, v. r. pf. напрегао

се од смија, ſich außer Athem lachen, risu solvi.

Напре́чац, 1) auf der Stelle, confestim: умрло напречац. 2) in gerader Linie, recta: овуда је напречац.

На́пржити, им, v. pf. in Menge röſten (in Schmalz), frigendo paro.

На́пријед, (Ерц.) voraus, voran, prae.

Напро́сипи, им, v. pf. anbetteln, zuſammenbetteln, emendico.

На́против, wider, gegen, contra.

На́прстак, тка, m. der Fingerhut, munimentum digiti.

На́прштити, им, v. pf. aufladen, impono humeris.

На́прштитисе, имсе, v. r. pf. ſich womit beladen, onero humeros.

Напу́кнути, нем, v. pf. m. j. уснe, die Lippen aufwerfen, protendos.

Напу́книтисе, имсе, v. r. pf. die Lippen aufwerfen, labiis protentis flere aut irasci.

Напу́ати, ам (и напушем), v. pf. (anfeiſten) anfarzen, ohne Geräuſch, ventis impleo.

На́пукао, кла, ло, angeborſten, leck, rimosus.

На́пукнути, нем vide напући.

На́пунити, им, v. pf. 1) anfüllen, impleo. 2) laden (die Flinte, Kanone), impleo.

На́пунитисе, имсе, v. r. pf. voll werden, impleor.

Напу́пити, пи, v. pf. z. B. шума, Knoſpen bekommen, ausſchlagen, gemmas protrudo.

Напу́стити, им, v. pf. 1) gehen laſſen, permitto: напустио говеда, те разбукала сијено. 2) loslaſſen, worauf hetzen, immitto (псе).

Напу́тити, им, v. pf. кога, anweiſen, viam monstro.

На́пући (говорисе и напукнути), пукнем, v. pf. leck werden, rimas duco.

Напући́вање, n. das Anweiſen, Anleiten, inductio.

Напући́вати, ћујем, v. impf. anleiten, induco, monstro viam.

Напу́ћитисе, имсе, v. r. pf. ſchmollen, grollen, succenseo, iratus sileo.

Напу́штање, n. das Loslaſſen, immissio.

Напу́штати, ам, v. impf. loslaſſen, immitto.

Напу́шћање, n. vide напуштање.

Напу́шћати, ам, vide напуштати.

На́рав, f. (у Сријему, у Бачк. и Бан.) die Gemüthsart; das Naturell, indoles. cf. ћуд.

Нара́дити, им, v. pf. fertig machen, absolvo.

Нараћати, ам, v. pf. voll angebären, gigno unum ex alio: нараћала доста синова, — цару војника.

На́рамак, мка, m. ein Bündel, fasciculus, n. p. прућа, ein Bund Pfloͤcke (ſoviel man auf einmal na раме aufladet).

Нарами́вање, n. das (ein wenig) Hinken, claudicatio.

Нарами́вати, мујем, v. impf. ein wenig hinken, claudico.

Нара́нити, им, v. pf. füttern, pasco, nutrio.

На́расти, f. die Begattung des Hahns, coitus galli.

Нарасти, стем, v. pf. erwachſen, succresco.

Нара́стити, им, v. pf. begatten (vom Geflügel), coeo (de avibus).

На́раштај, m. die Generation; садашњи, das lebende Zeitalter, qui nunc vivunt, aetas nostra.

На́редба, f. die Anordnung, mandatum.

Наре́дити, им, v. pf. anordnen, mando.

Наре́ђати, ам, v. pf. in Reihe ſtellen, reihen, ex ordine pono.

Наређи́вање, n. das Anordnen, mandatio.

Наређи́вати, ђујем, v. impf. anordnen, mando.

На́резати, ежем, v. pf. 1) anſchneiden, scissuram facio. 2) anſchneiden, scindendo paro.

Нарези́вање, n. das Anſchneiden, ascisio.

Нарези́вати, зујем, v. impf. anſchneiden, ascindo.

На́рескати, ам, dim. v. нарезати.

Наре́ћи, ечем, v. pf. zudenken, anweiſen, destino.

Нари́цање, n. 1) das Zudenken, destinatio. 2) das Beklagen eines Todten, naenia. cf. нарицати.

Нари́цати, ичем, v. impf. 1) zudenken, beſtimmen, destino. 2) einen Todten beklagen, queror de mortuo. cf. тужити.

На́рнути, (на-рнути), (наърнути), нем, v. pf. н. п. нарнули пси, heftig bellen (wenn der Feind ganz nahe iſt), latro vehementer.

На́род, m. das Volk, gens, populus, natio.

Наро́дитисе, имсе, v. r. pf. in Menge geboren werden, anwachſen, nachwachſen, succresco.

На́родни, на, но, (једни, особито сељаци, говоре народњи, ња, ње) Volks-, populi, nationis.

На́рочито, ausdrücklich, plane, de industria

На́рочно, }

На́ругатисе, амсе, v. pf. коме ſpotten, illudo.

Наружити, им, v. pf. beſchimpfen, ignominia adficio.

Нарукавице, f. pl. 1) die Armbänder, armillae. 2) die Armbänder des Prieſters, armillae sericeae sacerdotis λειτουργούντος.

Наруменити, им, v. pf. roth ſchminken, fuco.

Наруч, f. das Leihen (zum Gebrauch, gegen Rückſtellung des nämlichen Gegenſtandes), commodatio: узео у наруч; не може човек ни наручи наћи (н. п. у рђаву комшилуку).

Наручатисе, амсе, v. r. pf. ſich ſatt mittagmalen, coena saturari.

Наручбина, f. vide наруџбина.

Наручивање, n. das Beſtellen, constitutio.

Наручивати, чујем, v. impf. beſtellen, committo.

Наручити, им, v. pf. beſtellen, committo.

Наручје, n. der Schoß, sinus, z. B. у на ручју, auf den Armen, in brachiis.

Наручније (comp. v. на руку), mehr an der Hand, bequemer, commodius.

Наруџбина, f. Beſtellung, beſtellte Arbeit, res constituta de industria, non facta dubiae venditioni.

Нарушити, им, v. pf. verletzen, verunreinigen, polluo:

„Црепом покривену,
„Праом нарушену;
„А моја би мајка
„Јутрошњицу пила,
„Јутрос донешену,
„Штитом покривену,
„Цвећем нарушену —

Насад, m. 1) die Brüteyer, die man der Henne unterlegt, ova supposita gallinae:

„За вуруном два насада јаа —

2) cf. врпиј.

Насадити, им, v. pf. 1) кокош, der Henne Eyer unterlegen, impono gallinam ovis. 2) Garben zum Ausdreſchen, praeparo frumentum triturationi. 3) auf den Stiel anſtecken, insero manubrio. 4) воћа, шљива, in Menge pflanzen, sero. 5) лађу, ſcheitern, impingo

Насадитисе, дисе, v. r. pf. н. п. лађа, ſcheitern, in arenam impingo navim.

Насађивање, n. 1) das Anſetzen, der Henne, impositio. 2) der Garbenſchicht, paratio. 3) das Anſtecken der Hacke, insertio. 4) das Scheitern, naufragium.

Насађивати, ђујем, v. impf. 1) die Henne, impono. 2) die Garbenſchicht, praeparo. 3) anſtecken, insero. 4) ſcheitern, frango, impingo navim.

Насађивашисе, ђујесе, v. r. impf. н. п. лађа, ſcheitern.

Насамо (на само), ſeitwärts, ohne Zeugen, sine arbitris.

Насап, спа, m. der Anſchutt, das Gerölle am Ufer.

Насапунити, им, v. pf. anſeifen, einſeifen, saponem illino.

Насатисе, семсе, vide насисатисе.

Наседање, n. (Рес. и Срем.) vide насједање.

Наседати, ам, (Рес. и Срем.) vide насједати.

Населити, им, v. pf. anſiedeln, colloco.

Населитисе, имсе, v. r. pf. ſich anſiedeln, commigro.

Населье, n. част, што даје домаћин (по обичају), кад се пресели у нову кућу.

Наседети, седем, (Рес. и Срем.) vide насједети.

Насећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide насјећи.

Насецање, n. (Рес. и Срем.) vide насијецање.

Насецати, ам, (Рес. и Срем.) vide насијецати.

Насецати, ам, (Рес. и Срем.) vide насјецати.

Насијецање, n. (Ерц.) das Anhauen, anscissio.

Насијецати, ам, v. impf. (Ерц.) anhauen, anscindo.

Насип, m. vide насап.

Насипање, n. das Anſchütten, affusio.

Насипати, ам (и насипљем), v. impf. anſchütten, affundo.

Наспрање, n. das Vollſcheißen, concacatio.

Насирати, ам, v. impf. vollſcheißen, concaco: Ејвала ти мени: ову ти скидам, ту ти насирам, ſagt der Geſpiele, der ſich höniſch unterwirft (indem er die Kappe abnimmt).

Насисатисе, самсе, v. r. pf. ſich voll ſaugen, sugendo satior.

Наситити, им, v. pf. ſättigen, saturo.

Насједање, n. (Ерц.) 1) das Sitzenbleiben (des Schiffs) auf einer Sandbank adhaesio navis in syrte. 2) das Anlaufen, Anſchwellen (eines gepreßten Muskels), circumpletio (?), inflatio.

Насједати, да, v. impf. 1) н. п. лађа, ſitzen bleiben (vom Schiffe), insidere arenae. 2) rund herum anlaufen, inflor circumcirca.

Насјести (говорисе и насједнути), сједе (и насједне), v. pf. (Ерц.) ſitzen bleiben (vom Schiffe), insidere arenae. 2) anlaufen, inflor.

Насјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) 1) anhauen, amcido. 2) anhauen in Menge, caedendo paro.

Нàсјећисе, сијечемсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich ſatt hauen, ſich anhauen, satiatus sum caedendo:
„Турски сам се глава насјекао —
Нàсјецати, ам, v. pf. (Ерц.) anhauen (voll), secando paro.
Наслáгати, лажем, v. pf. anſchichten, sterno.
Наслáгатисе, лажемсе, v. r. pf. ſich voll anſchichten (aneſſen), cf. оклизотине.
Наслáдити, им, v. pf. ergötzen, oblecto: насладио сам руку на њему.
Наслáдитисе, имсе, v. r. pf. ſich ergötzen, oblector.
Нàслањање, n. vide наслоњање.
Нàслањати, ам, vide наслоњати.
Нàслати, нашљем (и нашаљем), v. pf. 1) кога (на шта), zuſchicken, mitto ad-: нашљи ми каква мушперију да продам свиње. 2) genug ſchicken, mitto satis.
Нáслон, m. bedeckter Gang, Schoppen, tectum suffultum.
Наслóнити, им, v. pf. anlehnen, inclino.
Нàслоњање, n. das Anlehnen, acclinatio.
Нàслоњати, ам, v. impf. anlehnen, acclino.
Наслýжити, им, v. pf. н. п. чашу вина, darreichen, credenzen, ministro.
Наслýтити, им, v. pf. erprophezeien, erahnen, ominando assequor.
Нàслушатисе, амсе, v. pf. ſich ſatt hören, auscultando satior.
Насмéјатисе, јемсе, (Рес. и Срем) vide насмијатисе.
Нàсменутисе, немсе, (Рес. и Срем.) vide насмијенутисе.
Насмíјатисе, јемсе, v. r. pf. (Ерц.) anlachen, adrideo.
Нàсмјенутисе, немсе, v. r. pf. (Ерц.) lächeln, subrideo.
Насóлити, им, v. pf. 1) einſalzen, salio (sallio.), saliendo paro, н. п. доста рибе. 2) ſalzen, salio, sale conspergo, н. п. сланину.
Насóчити, им, v. pf. einrathen (einem eine Braut), suadeo ducendam.
Наспáвати се, амсе, v. pf. } ſich ſatt
Нàспати се, спимсе, v. r. pf. } ſchlafen, satis dormisse.
Нàспети, пе, (Рес. и Срем.) vide наспјети.
Нàспети, пје, v. pf. (Ерц.) коме што, plötzlich zuſtoßen, praeter spem accidit: нешто му наспје.
Наспóрити, им, v. pf. gedeihen machen, ergiebig machen, prospero, diuturnum reddo: да Бог наспори.
Наспрáдин (она)*, m der Eulenſpiegel, nom. propr. hominis lepide ineptientis.
Нàсрати, серем, v. pf. vollſcheißen, concaco.
Насрéд, mitten in — in medio —: на сред куће, насред села и т. д
Насркатисе, срчемсе, v. r. pf. ſich anſchlürfen, sorbendo satior.
Насрнути, нем, v. pf. drüber herfallen, cum impetu impingo.
Нàсртање, n. das Herfallen über etwas, impetus.
Нàсртати, срћем, v. impf. über etwas herfallen, cum impetu aggredior.
Нáставак, вка, m. der Anſatz, adjunctum.
Настáвање, n. das Abſteigen, Wohnen, deversorium habitatio.
Настáвати, ам, v. impf. abſteigen, wohnen, deverto, habito.
Нàставити, им, v. pf. 1) anſetzen, hinzuſetzen, adjungo. 2) н. п. казан, den Keſſel, über das Feuer ſetzen, impono, superpono.
Нàстављање, n. 1) das Anſetzen, adjunctio. 2) das Drüberſetzen, superpositio.
Нàстављати, ам, v. impf. 1) anſetzen, anſtücken, adjungo. 2) казан, übers Feuer ſetzen, superpono.
Настајáвање, n. die Aufſicht, inspectio, attentio.
Настајáвати, ам, v. impf. die Aufſicht führen, attendo.
Нàстајање, n. das Herankommen, adventus.
Нàстајати, јем, v. impf. anfangen, coepi esse.
Настáјати, појим, v. pf. die Aufſicht führen, attendo, adsto.
Нàстати (говорисе и настанути), станем, v. pf. beginnen, herbeikommen, advenio: настала година, зима, љето, мјесец, дан; владање чије и т. д.
Нáстојник, m. der Aufſeher (z. B. bei den Schweinen), qui attendit.
Нáступ, m. der Anfall (der Krankheit), impetus, tentatio.
Наступање, n. das Darauftreten, calcatio.
Наступати, ам, v. impf. drauf treten, calco.
Наступити, им, v. pf. drauf treten, calco.
Насýкати, учем, v. pf. н. п. цијев (и млого цијеви), anwinden, agglomero.
Насýмце, auf Gerathewohl, temere: погодно насумце.
Насýпрот, entgegen, contra.
Насýсрет (на сусрет), 1) in entgegen-

geſetzter Richtung, ex opposito. 2) entgegen obviam. cf. сусрет.

Насу̏ти, спем, v. pf. anſchütten, affundo.

Насу̏шити, им, v. pf. in Menge dörren, torreo.

Натáкање, n. das Eingieſſen, infusio.

Натáкати, тачем, v. impf. einſchenken, infundo.

Натáћи (говорисе и натакнути), акнем, v. pf. anſpießen, figo.

Нáтега, f. с натегом, knapp, mit Mühe, kaum, vix, anguste.

Нáтега, f. } der Heber, ſipho.
Натéгача, f. }

Натéгачица, dim. v. натегача.

Нáтегљај, m. ein Schluck, Trunk, potio semel hausta.

Натéгнути, v. pf. anziehen, attraho, adstringo.

Нáтежица, f. dim. v. натега.

Натéзање, n. 1) das Anziehen, astrictio. 2) das Anſtrengen, astrictio. 3) das knappe Leben, vita indiga, misera.

Натéзати, ежем, v. impf. 1) anziehen, adstringo. 2) knapp auskommen, parvo (anguste) vivo.

Натéзатисе, тежемсе, v. impf. ſich anſtrengen, contendo.

Натéнтати, ам, v. pf. verleiten, tento, induco: који га ђаво натента на то? cf. навратити, навести.

Нáтерати, ам, (Рес. и Срем.) vide наћерати.

Нáтератисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide наћератисе.

Натерúвање, n. (Рес. и Срем.) vide наћеривање.

Натерúвати, рујем, (Рес. и Срем.) vide наћеривати.

Натерúватисе, рујемсе, (Рес. и Срем.) vide наћериватисе.

Нáтискати, ам, v. pf. anſtopfen, infarcio.

Натискúвање, n. das Hinandrücken, protrusio.

Натискúвати, кујем, v. impf. hinandrücken, protrudo.

Натискúватисе, кујемсе, v. r. impf. за ким, ſich aufmachen, und einem nachſetzen, insequor.

Нáтиснути, нем, v. pf. н. п. лађу на воду, hinandrücken, protrudo.

Нáтиснутисе, немсе, v. r. pf. за ким, einem nachſetzen, insequi aliquem.

Нáтицање, n. das Anſpießen, fixio.

Нáтицати, ичем, v. impf. anſpießen, figo.

Наткрúвање, n. das Zudecken, contectio.

Наткрúвати, ам, v. impf. oben zudecken, desuper contego.

Нáткрити, ријем, v. pf. von oben zudecken, contego desuper.

Натóварити, им, v. pf. beladen, onero.

Натóпити, им, v. pf. 1) in Menge ſchmelzen, liquo. 2) anſchmelzen (durch Schmelzen beſudeln), liquando maculo.

Натопрчитисе, имсе, v. r. pf. anlaufen, incurro: који трчи, он се натопрчи.

Натóрити, им, v. pf. anmiſten, stercus facio (vom Vieh). cf. тор.

Натóчити, им, v. pf. einſchenken, infundo.

Натпéвање, n. (Рес. и Срем.) vide натпијевање.

Натпéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide натпијевати.

Нáтпевати, ам, (Рес. и Срем.) vide натпијевати.

Натпéватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide натпијеватисе.

Нáтпиздак, стка, m. ein Theil des Unterleibs (Venusberg?), mons Veneris.

Натпијање, n. die Trinkwette, sponsio bibendi.

Натпијати, ам, v. impf. zu Schanden trinken, vinco bibendo.

Натпијатисе, амсе, v. r. impf. eine Trinkwette eingehen, contendo bibendo.

Натпијéвање, n. (Ерц.) die Singwette, und der Sieg im Singen, sponsio aut victoria cantus.

Натпијéвати, ам, v. impf. (Ерц.) im Singen übertreffen, vinco cantu.

Натпијéватисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) eine Singwette eingehen, contendo cantu.

Нáтпис, m. die Aufſchrift, inscriptio.

Натписати, ишем, v. pf. 1) drauf ſchreiben, inscribo. 2) im Schreiben übertreffen, scribendo vinco.

Натписúвање, n. 1) das Drüberſchreiben, inscriptio. 2) das Uebertreffen im Schreiben, victoria scripturae.

Натписúвати, сујем, v. impf. 1) überſchreiben, inscribo. 2) im Schreiben übertreffen, vinco scriptura.

Натписúватисе, сујемсе, v. r. impf. eine Schreibewette eingehen, certo scriptura.

Нáтпити, пијем, v. pf. zu Schanden trinken, vinco bibendo.

Натпúшавање, n. die Pißwette, sponsio mejendi.

Натпишáвати, ам, v. impf. überpiſſen, vinco mejendo.

Натпишáватисе, амсе, v. r. impf. eine Pißwette eingehen, sponsionem facio mejendi.

Натпúшати, ам, v. pf. überpiſſen, vinco mejendo.

Нàтпјевати, ам, v. pf. (Ерц.) übersíngen, cantu vinco.

Нàтприповѐдати, ам, (Рес. и Срем.) vide нàтприповиједати.

Нàтприповиједати, ам, v. pf. (Ерц.) im Erzählen übertréffen, vincere narratione.

Нàтпри́чати, ам, vide нàтприповиједати.

Нàтра, f. 1) vide разбој 1, 2) оно, што жене у један пут повратс с горњега вратила (откала сам једну натру, или двије).

Нàтрāг (d. i. на траг), zurück, retrorsum.

Нàтрагоња, m. der rückwärts gehet, retromeator (de cancro):

„Курвин нàтрагоња —

Нàтрашкē, rücklings, retrorsum; rückwärts, retrorsum.

Нàтргати, ам, v. pf. in Menge pflücken, decerpo.

Нàтренȁк, m. добро натрвен и чврст сомун (у Србији и у Босни по варошима), eine Art dichtes Brot, panis genus.

Нàтрица, f. dim. v. нàтра.

Нàтркивање, n. das Anlaufen, incursio.

Нàтркивати, кујем, v. impf. anlaufen, incurro.

Нàтрљати, ам, v. pf. reiben, anreiben, affrico.

Нàтрљати, ам, v. pf. n. p. пун тур, onomatop. (scherzhaft) cum strepitu concaco.

Нàтрпати, ам, v. pf. anhäufen, accumulo.

Нàтрти, рем, натрло. v. pf. in Menge anreiben, scindo pomace.

Нàтрћитисе, имсе, v. pf. vide нàтрузитисе.

Нàтрунити, им, v. pf. Schutter hineinwerfen (ins Wasser), assulis turbo.

Нàтруо, рула, ло, angefault, subputridus.

Нàтрч на прч (одговорно циганин, или циганка, кад су га питали, како ће му нађести име ђетету).

Нàтрчавање, n. vide нàтркивање.

Нàтрчавати, ам, vide нàтркивати.

Нàтрчати, чим, v. pf. 1) anlaufen, incurro. 2) anlaufen, offendo.

Нàтужити, жи, v. pf. коме, drängen, urgeo (zur Nothdurft).

Нàтура, f. das Naturell, indoles, cf. ћуд.

Нàтурање, n. vide набацивање.

Нàтурати, ам, 1) v. impf. vide набацивати. 3) v. pf. vide набацати.

Нàтурити, им, v. pf. vide набацити.

Нàтурити се, имсе, v. r. pf. sich drannachen, accingi.

Нàтуткати, ам, vide нàдршкати.

Нàтȕћи, учем, v. pf. 1) in Menge stossen, schlagen, macto, contundo. 2) н. п. капу на главу, fest anmachen, figo. 3) mit Mühe herausbringen, (etwas schlecht geschriebenes), extundo.

Нàтȕћисе, учемсе, v. r. pf. sich voll anfressen, impleo ventrem.

Нàтȕцање, n. das Herausbringen, extricatio.

Нàтȕцати, ам, v. impf. mit Mühe herausbringen, vix eruo.

Нàћање, n. vide ноћивање.

Нàћати, ам, vide ноћивати:

„Зна Кадрија ђе нађа галија —

Нàћве (нађви), f. pl. der Brottrog, Backtrog, alveus panarius.

Нàћерати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) hinantreiben, adigo. 2) nöthigen, impello.

Нàћератисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) на кога, anfahren, invehi.

Нàћерȉвање, n. (Ерц.) 1) das Hinantreiben, adactio. 2) das Nöthigen, adactio. 3) das Anfahren, invectio (in aliquem).

Нàћерȉвати, рујем, v. impf. (Ерц.) 1) antreiben, adigo. 2) nöthigen, adigo.

Нàћерȉватисе, рујемсе, v. r. fr. (Ерц.) anfahren, invehi.

Нàћи, нађем, v. pf. finden, invenio.

Нàћисе, нађемсе, v. r. pf. 1) sich befinden, sum: нашаосе у чуду;

„Смиљанићу! домадер се нађи —

2) нашло се дијете, zur Welt kommen, nasci:

„У мог сина слијепца Гргура,

„У њега се мушко чедо нађе —

Нàћȕлити, им, v. pf. m. j. уши, spitzen, arrigo.

Нàудити, им, v. pf. Böses zufügen, malo afficio.

Нàузнāко, rücklings, auf dem Rücken, supinus.

Нàузначице, ćки, supinus.

Нàук, m. 1) die Lehre, der Unterricht, disciplina. 2) то је наука, das ist (nicht natürliches Bedürfniß, sondern) Angewohnheit, consuetudo, assuetudo.

Нàумити, им, v. pf. sich vornehmen, decerno.

Нàусница, f. der keimende Schnurbart, lanugo in labio superiori: тек му се тргла наусница.

Научити, им, v. pf. 1) lehren, doceo: научио га писати. 2) lernen, disco: научио књигу; научио писати.

Нàучитисе, имсе, v. r. pf. 1) lernen, addisco: 2) sich gewöhnen, assuesco.

Нàфа *, f. потрбушина од лисице коже (код ћурчија), die Bauchseite

eines Fuchsbalgs, pellis vulpinae pars quae ventrem tegebat.

Начѐти, чнем, v. pf. anſchneiden (Brot), incido; anzapfen (Wein), aperio; (beides öſterr. angänzen), delibo.

Нàчетитисе, имосе, v. r. impf. ſich drängen zu etwas, concurro (ad videndum quid):

„Сви се Турци онђе начетили,
„Те гледају светитеља Саву —

Начѐчитисе, имсе, v. r. pf. ſich herbeidrängen, concurro.

Нàчешљати, ам, v. pf. in Menge anzupfen, vellicando paro.

Нàчин, m. die Art und Weiſe, ratio.

Нàчињати, ам, v. pf. machen, facio.

Нàчињатисе, имсе, v. r. pf. ſich zu etwas machen, ſich ſtellen, simulo.

Нàчињање, n. das Angänzen, delibatio.

Нàчињати, њем, v. impf. angänzen, delibo.

Нàчичкати, ам, v. pf. anſtopfen, andämmen, aggero.

Нàчудитисе, имсе, v. r. pf. ſich genug wundern, satis miror.

Нàчўпати, ам, v. pf. anpflücken, satis decerpo.

Нàчўти, чујем, v. pf. etwas hören, Wind bekommen, inaudio.

Нàџагбàба, f. eine böſe Frau die gerne zankt, uxor rixosa.

Нàџак*, m. Art Keule, clavae genus.

Нàш, ша, ше, unſer, noster.

Нàшалитисе, имсе, v. r. pf. 1) ein wenig ſcherzen, subjocor. 2) ſich ſatt ſcherzen, satis jocatum esse.

Нàшетàтисе, амсе, v. r. pf. ſich anſpaziren, satis ambulasse.

Нàшибати, ам, v. pf. ein wenig mit Ruthen ſtreichen, virgis tento.

Нàшивање, n. das Annähen, adsutio.

Нàшивати, ам, v. impf. annähen, adsuo.

Нàшинац, нца, m. der Unſrige, nostras.

Нàшинић, vide нашки.

Нàшити, шијем, v. pf. 1) annähen, adsuo. 2) annähen (in Menge), suendo paro.

Нàшки, in unſerer Sprache (q. d. unſriſch), nostra lingua.

Нàштампати, ам, v. pf. drucken, excudo (prelo).

Нàште срца, auf den nüchternen Magen, jejunus.

Нàштина, f. der Zuſtand, da man noch nichts gegeſſen noch getrunken hat, jejunitas.

Нѐ, 1) nicht, non; nicht, ne: не дирај у то; не на дијете; не дође и т. д. 2) in der Zuſammenſetzung un-, in-, z. B. неопран, некуван, неслан, и т. д.

Нѐбеский, ка, ко, } himmliſch, coelestis.
Нѐбесни, на, но, }

Не бѝло те! не било те мајци! daß dich der Guckguck! abi in malam rem.

Нèблагодàран, рна, но, (у Сријему, у Бачк. и у Бан. особито по варошима) undankbar, ingratus, immemor beneficii.

Нèбо, n. 1) der Himmel, coelum: на небу, im Himmel; на небо, in den Himmel. 2) der Himmel (Baldachin, Thronhimmel), coelum. 3) der Gaumen, palatum.

Нèбојàзан, зна, но, z. B. дијете, ein Kind, das ſich nicht vor Drohungen fürchtet, infans nil curans minas parentum.

Нèбојша, m. 1) einer, der vorgibt, nicht zu fürchten, der furchtloſe, qui nil timere se simulat. Небојшу најприје пси уједу. 2) Небојша кула у Бијограду.

Нèбрат, m. Unbruder, nonfrater.

Нèбрига, m. Hans ohne Sorge, homo nihil curans.

Нèбројен, на, но, n. p. небројено благо, unzählbar, innumerabilis.

Нѐва, f. bur. v. невјеста (?):

„Млада нева воду нела,
„Над воду се надводила —

Неваљàлство, n. } die Nichtsnutzigkeit,
Неваљàлштина, f. } Unbrauchbarkeit, inutilitas.

Неваљао, лала, ло, nichtsnütze, ſchlecht, inutilis.

Нèвен, m. die Ringelblume, calendula officinalis Linn.

Нèвенов, ва, во, n. p. лист, von der calendula officinalis Linn.

Нèвера, f. (Рес. и Срем.) vide невјера.

Нèверан (невѐран), рна, но, (Рес. и Срем.) vide невјеран.

Нèверник, m. (Рес. и Срем.) vide невјерник.

Нèверница, f. (Рес. и Срем.) vide невјерница.

Невесео, села, ло, unfroh, traurig, moestus.

Невѐсиње, n. 1) поље у Ерцеговини. 2) село у том пољу. Невѐсињски, ка, ко, von Невесиње.

„Књигу пише беже Љубовићу
„У лијепу селу Невесињу —

Нèвеста, f. (Рес. и Срем.) vide невјеста.

Нèвестин, на, но, (Рес. и Срем.) vide невјестин.

Нèвестински, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide невјестински.

Нèвестица, f. dim. v. невеста.

Нèвешт, та, то, (Рес. и Срем.) vide невјешт.

Нèвидовни, на, но, n. p. биједа, wovon man nicht einmal etwas geſehen,

unvorgeſehen, invisus, non visus, improvisus: сачувај ме Боже биједе невидовне.
Нèвиђен, на, но, noch nie geſehen, non visus.
Нèвјера, f. (Ерц.) 1) der (die) Treuloſe, perfidus, perfida. 2) die Treuloſigkeit, perfidia.
Нèвјеран (невјèран), рна, но, treuloſ, perfidus.
Нèвјерник, m. (Ерц.) der Treuloſe, perfidus.
Нèвјерница, f. (Ерц.) die Treuloſe, perfida.
Нèвјеста, f. (Ерц.) vide млада.
Нèвјестин, на, но, (Ерц.) der невјеста, sponsae.
Нèвјестинскй, ка, ко, (Ерц.) 1) Braut-, bräutlich, nuptialis:
„Па с ње скида руо ђевојачко,
„На њу меће руо невјестинско —
2) adv. bräutlich, more sponsae.
Нèвјестица, f. dim. v. невјеста.
Нèвјешт, та, то, (Ерц.) der es nicht verſteht, unwiſſend, imperitus. Од невјешта и п**ка плаче.
Невòбање, n. das Brautſeyn, status sponsae.
Невòвати, невујем, v. impf. Braut ſeyn, nubo, sponsa sum:
„Много девовала, мало невовала —
Нèвоља, f. die Noth, angustia:
„За невољу бабу воде
„Кад ђевојке не наоде.
Невòљан, љна, но, bedrängt, sollicitus, anxius.
Неврâт, m. eine Art viereckigen Schiffs, das nur ſtromabwärts gleitet, navigium quadratum secundo flumine labens.
Неврèме, n. (Рес. и Срем.) vide невријеме.
Нèвријеме, n. (Ерц.) Unzeit, parum in tempore —: дошао у невријеме.
Нèга, f. die zärtliche Erziehung, educatio liberum delicata.
Нèгда, einſt, olim.
Нèгдашњй, ња, ње, einſtmalig, ehemalig, pristinus.
Нèго, ſondern, verum.
Нèговâн, m. Mannsname, nomen viri.
Нèговâње, n. das zärtliche Erziehen, delicata educatio.
Нèговати, гујем, v. impf. zärtlich erziehen, educo delicate.
Нèгода, m. Mannsname, nomen viri.
Нèгода, f. Frauenname, nomen feminae.
Нèготйн, m. Stadt und Feſtung an 2 Stunden von der Donau, und eben ſo weit vom Timok. Неготинац (нца), човек из Неготина. Неготинка, жена из Неготина. Неготинскй (Нèготйнскй), ка, ко, von Нèготин. cf. крајина.
Нèгош, m. } Mannsname, nomen viri.
Нèгуш, m. }
Нèда, f. Frauenname, nomen feminae.
Недâрца, n. pl. dim. v. недра.
Нèдаћа, f. (als Scheltwort) Ungerathener! malus eventus: иди недаћо једна!
Нèдеља, f. (Рес. и Срем.) vide нељеља.
Нèдељица, f. dim. v. недеља.
Недèљка, f. (Рес. и Срем.) vide Нељелька.
Недèљко, m. (Рес. и Срем.) vide Нељељко.
Нèдељнй, на, но, (Рес. и Срем.) vide нељељнй.
Недоћија, f. (komiſch) das Land Nimmerkomm, terra unde negant rediri: отишао у Недоћију; нек иде у Недоћију!
Недòћйн, m. (komiſch) Stadt Nimmerkomm.
Недòзрео, рела, ло, unreif, immaturus.
Недоношче, чета, n. н. п. дијете, теле, nicht zu Ende getragen, vor der Zeit geboren, fetus praecox. Искривио ноге, као теле недоношче.
Нèдра, n. pl. (Рес. и Срем.) vide њедра.
Недрâга, f. eine ungeliebte Frau (oder auch Geliebte), amasia non cara.
Недрâгй, гога, m. der Ungeliebte, Unliebe, non amatus:
„Не дај мене мајко за недрага:
„Волим с драгим по гори одити,
„Глог зобати, с листа воду пити,
„Студен камен под главу метати;
„Нег' с недрагим по двору шетати —
„Драга моја! јесил' се удала?
„Јесам драги, али за недрага;
„Са недрагим и чедо родила —
Нèђеља, f. (Ерц.) 1) der Sonntag, dies dominicus, dies solis. 2) die Zeit von einem Sonntag zum andern, die Woche, hebdomas, septimana.
Нèђељица, f. dim. v. нељеља.
Неђèлька, f. (Ерц.) Frauenname, nomen feminae.
Неђèлько, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Нèђељнй, на, но, (Ерц.) 1) ſonntäglich, diei dominici. 2) der Woche, hebdomadis.
Нèжели, als, quam: волим то, нежели ово (понајвише у Сријему, Бачки у Бан.) cf. него.
Нèжењен, на, но, unverheiratet, ledig, liber, caelebs.
Незаòбрављенй, на, но, unvergeßlich, unvergeſſen, immortalis.
Незвâн, на, но, ungerufen, non vocatus. Незвану госту мјесто за вратима.
Нèзгода, die Unthunlichkeit, impossibilitas, difficultas.

Нѐзгодан, дна, но, unthunlich, impossibilis; beſchwerlich, difficilis z. B. пут.

Незгра̀пан, пна, но, ungezogen, ungehobelt, impolitus, rudis.

Нѐздрав, ва, во, ungeſund, insaluber.

Нѐзет, m. der Unſchwiegerſohn, non gener.

Незна̀божац, шца, m. der (den wahren Chriſten) Gott nicht kennt, der Abgötter, ignarus Dei. Доње Звоник ир незна̀божац, и начини град Зворник на води Дрини, прије Риста на 800 година (приповиједају по Зворничкој нахији).

Нѐзнан, на, но, unbekannt, ignotus.

Незна̀ње, n. die Unwiſſenheit, ignorantia.

Неизбројѐн, на, но, unzählbar, innumerabilis.

Неѝмар, m. der Baumeiſter, der den Bau (die Maurung) leitet, architectus.

Неимàров, ва, во, des Baumeiſters, architecti.

Неимàрскӣ, ка, ко, 1) Baumeiſters-, architectorum. 2) nach Baumeiſters Art, more architecti.

Неиска̀зан, на, но, unſäglich, unausſprechlich, inenarrabilis, ineffabilis, incredibilis.

Неја̀к, ка, ко, ſchwach, debilis.

Неја̀чак, чка, ко, dim. v. неjак.

Нѐјебица, f. (vox obscoena) Mangel an Beiſchlaf, defectus fututionis.

Нѐједнак, ка, ко, ungleich, inaequalis.

Нека, 1) daß, auf daß, ut: подај му, нека једе; пошљи га, нека иде. 2) nur zu! immerzu, pergis pulere!

А. Одоше говеда у ливаду.

Б. Нека и, woraus erhellt, daß нека ſoviel als das böhmiſche nechey (laß!) iſt.

Нѐкад, }
Нѐкада, } vide негда.

Нѐкадашњӣ, ња, ње, vide негдашњи.

Нѐкӣ, ка, ко, irgend einer, aliquis.

Нѐкмоли, vide акамоли.

Нѐкакав, кква, во, irgend einer, quidam.

Некà̀ко, irgend wie, quodammodo.

Нѐкаков, ва, во, vide некакав.

Нѐко, некога, jemand, aliquis.

Нѐколико, einiges, aliquantum.

Нѐкуд, }
Нѐкуда, } irgendwohin, aliquo.

Нек̀ум, m. der Unpathe, non-cum.

Нѐлагодан, дна, но, matt, unpaß, languidus.

Нѐм, ма, мо, (Рес. и Срем.) vide нијем.

Нема̀дија, f. vide Немчадија.

Немàр, m die Sorgloſigkeit, Nichtachtung, Vernachläſſigung, negligentia.

Нѐмар̀ош, m. Hanns ohne Sorge, negligens. cf. неврига.

Нема̀рљив, ва, во, fahrläßig, negligens.

Нема̀рљивост, f. vide немар.

Нѐмати, ам, v. impf. 1) nicht haben, non habeo. 2) нема вина, es iſt kein Wein da, deest: нема га код куће; нема ништа.

Нѐмац, мца, m. (Рес. и Срем.) vide Нијемац.

Нѐмачкà, f. (Рес. и Срем.) vide Њемачка.

Нѐмачкӣ, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide Њемачки.

Нѐмети, мим, (Рес.) vide нијемъети.

Нѐмилицѐ, ohne Schonung, unbarmherzig, misere: ударио га —, трошн новце —.

Нѐмилост, f. die Ungnade, offensa.

Нѐмилостив, ва, во, unbarmherzig, immisericors.

Немѝр, m. die Unruhe, inquies.

Немѝран, рна, но, unruhig, inquietus.

Немѝрко, m: der Un-мирко, cui nomen Мирко male convenit.

Нѐмити, им, (Срем.) vide нијемъети.

Нѐмица, f. (Рес. и Срем.) vide Њемица.

Нѐмичина, f. augm. v. Немица.

Нѐмичица, f. dim. v. Немица.

Нѐмљење, n. (Рес. и Срем.) vide нијемљење.

Немо̀ј, немојте, nicht doch! noli, nolite. cf. мој.

Немо̀та, f. (Рес. и Срем.) vide њемота.

Немо̀тњӣк, m. vide болесник.

Немо̀тњица, f. vide болесница.

Немо̀ћ, f. die Krankheit, morbus.

Нѐмоћан, ћна, но, krank, aegrotus.

Немо̀ћи, немогу, v. impf. krank ſeyn, aegrotus.

Немо̀ћнӣк, m. vide немотњик.

Немо̀ћница, f. vide немотњица.

Немчадија, f. (Рес. и Срем.) vide Њемчадија.

Немча̀ње, n. (Рес. и Срем.) vide њемчање.

Нѐмчати, ам, (Рес. и Срем.) vide њемчати.

Нѐмче, чета, n. (Рес. и Срем.) vide Нијемче.

Нѐмчење, n. (Рес. и Срем.) vide нијемчење.

Нѐмчина, f. augm. v. Немац.

Нѐмчити, им, (Рес. и Срем.) vide нијемчити.

Нѐмчитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide нијемчитисе.

Нѐна, f. vide мајка (по Босни, особито код Срба Турског закона): „Ој старице Османова нено! „Узми мене за Османа твога —

Ненàд, m. Mannsname, nomen viri.

Ненáсит, m. der Nimmerſatt, insatiabilis.
Нéнин, на, но, vide нанин.
Необичан, чна, но, ungewohnt, insuetus:
„Тавница је кућа необична —
Нéопрáн, на, но, ungewaſchen, illotus:
„Седам кућа, девет бунарева,
„И још су им жене неопране —
Нéопрáништина, f. der Schmutz, die Unreinlichkeit, immunditia.
Нéотицē, ohne zu wollen, ingratiis.
Нéпик! 1) cf. пик. 2) не пик не! wird nichts daraus! non me decipies.
Нéповољан, љна, но, unwillkommen, ingratus.
Нéпокóран, рна, но, ungehorſam, widerſpenſtig, non dicto audiens.
Непокóрност, f. der Ungehorſam, inobedientia.
Непомéнūк, m. m. j. пришт, Euphemismus für eine gefährliche Beule, tuberis genus (εὐφημιστικῶς).
Нéпослýшан, шна, но, ungehorſam, dicto non audiens.
Нéправда, f. das Unrecht, injuria.
Нéправéдан, дна, но, ungerecht, injustus.
Нéправо, unrecht, ungerecht, iniquum.
Нéпријатељ, m. der Feind, inimicus.
Непријатéљскī (непријатељскй), ка, ко, 1) feindlich, inimicus. 2) adv. feindlich, ut inimicus.
Непријатéљство, n. die Feindſchaft, inimicitia.
Непри́лика, f. das Ungleiche (z. B. alt und jung), inaequalis:
„Јасам ти се јунак оженио
„Удовицом мојом неприликом —
Непромјéнит, та, то, unveränderlich, constans, non mutabilis: дуговјечно непромјенито (кад се што чешита).
Нéпце, n. vide небо 2.
Нéра, f. hyp. v. Нeранца 3.
Нерáдин, m. der Faulenzer, Arbeitsſcheue, piger.
Нéразýман, мна, но, unverſtändig, imperitus.
Нерáнча*, f. } 1) die Pomeranze (der
Нерáнца, } Baum), citrus aurantia Linn. 2) (die Frucht) malum aurantium. 3) Frauenname, nomen feminae.
Нерéтва, f. Fluß in der Herzegowina.
Нéроткиња, f. н. п. жена, јабука, крушка, unfruchtbar, sterilis.
Несвéст, f. (Рес. и Срем.) vide несвијест.
Нéсвестица, f. (Рес. и Срем.) vide несвјестица.
Нéсвијест, f. (Ерц) die Ohnmacht, deliquium, syncope.
Нéсвјестица, f. (Ерц.) die Ohnmacht, deliquium animi.
Нéсит, та, то, unerſättlich, insatiabilis.
Нéситōст, f. die Unerſättlichkeit, insatiabilitas.
Нéскладан, дна, но, unverträglich, insociabilis.
Неслáн, на, но, ungeſalzen, insulsus.
Нéслога, f. die Zwietracht, discordia.
Нéносан, сна, но, unerträglich, intolerabilis.
Неспáвање, n. die Schlafloſigkeit, insomnia, vigilia: боли ме глава, од неспавања.
Нéсретан, тна, но, vide несрећан.
Нéсретњāк, m. der Unglückliche, infelix.
Нéсретњāк, m. (ст.) der Unglückſohn, adversae fortunae filius.
„Југовићи Божји несретњаци!
„— царево благо затомише
„И у прну земљу закопаше —
Нéсретња, f. die Unglückliche, infelix.
Нéсрећа, f. das Unglück, infortunium.
Нéсрећан, ћна, но, unglücklich, infelix.
Нéсрећнāк, m. vide несретњик.
Несрећница, f. vide несретња.
Нéстајање, n. das Ausgehen (z. B. des Weins, der Waare), defectus.
Нéстајати, таје, v. impf. ausgehen, deficio.
Нéстати, ане, v. pf. ausgehen, zu mangeln anfangen, deficio: нестало ми коња;
„Неста вина, неста разговора;
„Неста блага, неста пријатеља.
Нéсташан, шна, но, muthwillig, petulans; unruhig, irrequietus.
Несýђен, на, но, nicht beſtimmt, non destinatus (connubio).
Несуђéнāк, m. der Nichtbeſtimmte, non destinatus (sponsus).
Несуђéница, f. die Nichtbeſtimmte, non destinata (sponsa).
Несýђење, n. (ст.) das Nichtbeſtimmtſein, quod non erat destinatum:
„Оj ђевојко моје несуђење —
Нети, несем (ст.), vide носити:
„Млада нева воду нела,
„Над воду се надвдрила —
Нéшто, vide неко.
Нећāк, m. der Schweſterſohn, Neffe, ex sorore nepos.
Нéћака, f. die Tochter der Schweſter, Nichte, ex sorore neptis.
Нéћакин, на, но, der Nichte, neptis.
Нећāков, ва, во, des Neffen, nepotis.
Нéћање, n. das Ausſchlagen (für ſich oder ſtatt eines andern), repudiatio, rejectio (suo vel alius nomine).
Нéћати, ам, v. impf. ausſchlagen in ei-

nes andern Namen, repudio pro altero: што га нећаш?

Нѐћатисе, амсе, v. r. impf. ausſchlagen für ſich, repudio, recuso.

Неу̀годан, дна, но, nicht ſo, wie es ſeyn ſollte; nicht recht, minus recte constitutus.

Нѐук, ка, ко, н. п. коњ, nicht abgerichtet, equus nondum condocefactus.

Неу̀редан, дна, но, nicht ordentlich, male constitutus.

Нѐчаја, f. Fluß in der Поцерина. cf. двориште.

Нечàстивӣ, вога, m. der Böſe (Teufel), cacodaemon: нечастиви, анате га мате било (тако реку кад га гоћ спомену).

Нѐчӣј, чија, чије, irgend jemands, alicujus.

Нечи̏ст, f. der Unflat, stercus.

Нѐчист, та, то, unrein, immundus.

Нечистòта, f. die Unreinlichkeit, immunditia, sordes.

Нѐша, m. (Рес. и Срем.) vide Нешо.

Нѐшко, m. Mannsname, nomen viri.

Нешо, m. (Ерц.) hyp. v. Нећељко und Нешко.

Нѐшто (каштo се може казати и нешта мјесто нешто), нешта (и нечега), 1) etwas, aliquid. Нешто нешта изјело, па од нешта кости остале (приповиједају да је казао Ерцеговац кад је виђео у пољу плуг и јармове). Нешта (или нешто) он мени рече. 2) etwa, forte: да нешто сад он дође.

Ни̏, 1) weder — noch, nec. Ни куд мајци, ни куд у ђевере. Ни лук јео, ни њим мирисао. 3) auch nicht, nicht einmal, nec.

Ни̏гда, nie, nunquam.

Ни̏где, (Рес.) }
Ни̏гди, (Срем.) } nirgends, nusquam.
Ни̏гђе, (Ерц.) }

Ни̏докиће, f. pl. (komiſch, ſtatt докољенице, q. d. die geſtümmelten Beinkleider).

Ни̏ђе, (Ерц.) vide нигђе.

Ни̏же, 1) unter, unterhalb, infra: ниже мене, ниже града. 2) (ни̏жӣ) das untere, inferius, cf. низак.

Ни̏з, m. eine Schnur (Perlen, Dukaten, Korallen), linea (margaritarum).

Ни̏з, } ђинаб, deorsum: низ брдо; ни-
Ни̏за, } за страну, den Berg ђинаб, de monte.

Ни̏зак (comp. ниӣжӣ), ска, ко, nieder, humilis.

Ни̏зање, n. das Ziehen auf die Schnur, das Auffädeln der Perlen, insertio margaritarum.

Низати, нижем, v. impf. (Perlen) auf die Schnur ziehen, insero filum margaritae.

Ни̏збрдица, f. der Weg bergab, descensus: колико је низбрдица, толико и узбрдица.

Ни̏зија, f. (ст.) vide ни̏з:

„На врату јој три низије дуката —

Ни̏зић, m. dim. v. ни̏з.

Ни̏је (ни је), iſt nicht, non est.

Ни̏један, на, но, keiner, nullus: ниједна вјеро! Treuloſer! perfide! pertida!

Ни̏јек, m. das nije oder nema ſagen, negatio: нијек ђаволу!

Ни̏јека̀ње, n. das nije-ſagen, negatio.

Ни̏јека̀ти, јечем, v. impf. ſagen nije oder nema, nego.

Ни̏јели (d. i. није ли)? etwa? vielleicht? nonne? није ли дошао? није ли нашао? није ли и он ту?

Ни̏јем, ма, мо, (Ерц.) ſtumm, mutus.

Ни̏јемац, мца, m. (Ерц.) 1) der Stumme, mutus. 2) der Deutſche, Germanus.

Ни̏јемљѐње, n. (Ерц.) das Verſtummen, amissio vocis.

Ни̏јемљети, им, v. impf. (Ерц.) ſtumm werden, mutus fio.

Ни̏јемче, чета, n. (Ерц.) ein junger, kleiner Deutſcher, juvenis germanus.

Ни̏јемчѐње, n. (Ерц.) das Deutſchen, (Deutſchwerden, Deutſchmachen), germanizatio.

Ни̏јемчити, им, v. impf. (Ерц.) deutſchmachen, facio esse germanum.

Ни̏јемчитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) ſich zum Deutſchen machen, facio me esse germanum.

Ни̏јет *, m. der Plan, das Vorhaben, propositum:

„А нијет сам био учинио,
„Да се спустим до под твоју кулу —

Ни̏к, m. (ст.) die geſenkte Stellung, inclinatio:

„Сви јунаци ником поникоше,
„И у црну земљу погледаше —

Ни̏ка, f. (Рес. и Срем.) vide Ника.

Ни̏кад, } vide нигда.
Ни̏када, }

Ни̏какав, ква, во, keinerley, nullius generis, nullus.

Ни̏какӣ, ка, ко, vide никакав.

Ника̀ко, auf keine Art, nullo modo.

Ни̏каков, ва, во, vide никакав.

Ника̀шин, m. Mannsname, nomen viri (von Никола).

Ни̏кнути, нем, vide ни̏кӣ.

Ни̏ко, м. (Ерц.) hyp. v. Никола.

Нико, никога, niemand, nemo.

Ни̏кола, m. Niklas, Nicolaus.

Нико̀лија, f. Frauenname, nomen feminae.

Ни̏колико, gar nicht, nicht im mindeſten, plane non: није му мило николико.

Ни̏колица, m. dim. v. Никола.

Ни̏кољ дан, ља дне, m. St. Niklastag (den 6. December), festum St Nicolai.
Ни̏коља, f. намастир у Србији (?).
Ни̏кољски, ка, ко, н. п. мразови, Niklas-, sancti Nicolai.
Ни̏кољшта̏к, m. човек који слави Никољ дан.
Ни̏куд, } Ни̏куда, } nirgends, nusquam.
Ни̏кша, m. Mannsname, nomen viri (von Никола).
Ни̏кшићи, m. pl. Gegend an der Grenze gegen Montenegro.
Ни̏ мало, gar nichts, plane nihil.
Ни̏на, m. m. Mannsname, nomen viri.
Ни̏нко, m. Mannsname, nomen viri.
Ни̏но, m. Mannsname, nomen viri.
Ни̏ти, f. pl. das Webertrumm, licia:
„Навади се вино пити
„Па продадо жени ниши.
„Стаде мене жена бити.
„Немој мене жено бити;
„Купићу ти нове ниши,
„И помоћи уводити.
Ни̏ти, weder — noch, nec.
Ни̏тити, им, v. impf. m j. нити, das Webertrumm zurecht machen, praeparo licia.
Ни̏тко, никога, vide нико.
Ниткови̏ћ, m. (als Scheltwort) der Niemand, homo nihili.
Ни̏тковић, m. нитко и нитковић, Niemand Niemandssohn, nemo et neminis filius. Приповиједају да је некакав Јевто Витковић (који је сједио у Ваљеву; и сад му зидине од куле онђе стоје) погодио за двјеста дуката, да викне преко чаршије: „Чујте људи! ја сам до сад био Јевто Витковић, а од сад сам нитко и нитковић." И тако је викнуо, само што је додао на крају: „Али опет људи ме знаду."
Ни̏ће, n. (ст.)
„За Ивана ниће учинише —
Ни̏ћење, n. das Antrummen, praeparatio liciorum.
Ни̏ћи (говорисе и никнути), никнем, v. pf. hervorkeimen, progermino.
Ни̏цање, n. das Hervorkeimen, progerminatio.
Ни̏цати, ичем, v. impf. hervorkeimen, progemino.
Ни̏ш, m. die Stadt Nissa in Serbien, Naissus. Што ближе к Нишу, све горе пишу.
Ни̏шава, f. 1) Fluß bei Ниш, nom. propr. fluminis. 2) Frauenname, nomen feminae.
Ни̏шадор*, m. Salmiak, sal Ammoniacus.
Ни̏шан*, m. 1) das Ziel, scopus: бити нишан, и у нишан. 2) доњи и горњи, die Ziel, an der Flinte.
Ни̏шанити, им, v. impf zielen, collineo.
Ни̏шањење, n. das Zielen, collineatio.
Ниши̏сте*, ета, n. das Stärkmehl, amylum.
Ни̏шки, ка, ко, von Ниш.
Ни̏шлија*, m. човек из Ниша.
Ни̏шта, ничега (и ништа), nichts, nihil.
Но̀, 1) aber, at. vide али. 2) (als Parodie der germanisirenden Serben), nun, nu! age: но мој драги!
Но̀в, ва, во, neu, novus; нов новцат (новцић?), ganz und gar neu, funkelnagelneu, plane novus.
Нова̀к, m. Mannsname, nomen viri.
Но̀вац, вца, m. 1) eine Münze, moneta. 2) der fünfte Theil eines Groschen, grossi pars quinta. 3) новци, pl. das Geld, pecuniae.
Новаци, вака, m. pl. намастир у Србији (доље преко Мораве).
Нова̀чић, m. dim. v. Новак.
Но̀ви, вога, m. варош и град у Босни:
„Синоћ аго из Новога дође —
„У Новоме граду бијеломе —
„Кад замаче у Нови с ђевојком —
Нови̏на, f. die Erstlinge der neuen Ernte jeder Art, primitiae pomorum aut annonae. Боже помози! нове новине од нове године (обичај је рећи, кад који први пут оће да окуси од какове миве).
Нови̏ пазар, m. Stadt und Festung in Serbien.
Нови̏ са̏д, m. Neusatz, Neoplanta.
Но̀вка, f. Frauenname, nomen feminae.
Но̀вко, m. Mannsname, nomen viri.
Но̀вљанин, m. човек из Новога:
„Књигу пише Новљанин Алија
„У Новоме граду бијеломе —
Но̀вљански, ка, ко, v. Нови;
„Ак' ушече коњма Новљанскијем
„Заиста га продавати не ћу —
Но̀во, m. hyp. v. Новак:
„Јеси л' Ново сабљу саковао —
Новопаза̀рац, рца, m. einer von Нови пазар.
Новопаза̀рлија*, m. vide Новопазарац:
„И Илија Новопазарлија —
Новопа̀зарски, ка, ко, v. Нови пазар.
Новосадски, ка, ко, Neusatzer, Neoplantanus.
Новосађанин, m. der Neusatzer, Neoplantanus, Neoplantensis.
Новоша̀ткиња, f. die Neusatzerin, Neoplantana.
Новцат, та, то, cf. нов.
Но̀вци, новаца, m. pl. vide новац 3.
Новцити, та, то, vide новцат.
Но̀вчан, на, но, n. p. човек, geldreich, pecuniosus.

Новчани́, на, но, н. п. кеса, der Geldbeutel, crumena.
Но́вчић, m. 1) dim. v. новац 2. 2) ranunculus repens Linn.
Но́га, f. 1) der Fuß, das Bein, pes. 2) (у Јадру) eine gewiſſe Anzahl, certus numerus, н. п. кад разрезују поре-зу, онда кажу: ово село има двије ноге, ово ногу и по и т. д.
Но́гавица, f. eine Hoſe (die Hälfte des Beinkleides), caliga.
Но́ж, m. das Meſſer, culter.
Но́жак, шка, m. eine Art Spiels, wobei ein Meſſer bald ſo, bald anders in die Erde zu ſtecken, ludi genus.
Но́жина, f. augm. v. нож.
Но́жић, m. dim. v. нож, das Meſſerchen, cultellus.
Но́жица, f. dim. v. нога.
Но́жице, f. pl. die Schere, forfex.
Но́жнице, f. pl. die Scheide, vagina: „Од мачева нашије ножница —
Ножу́рда, f. } augm. v. кога.
Ножу́рина, f. }
Но́здрва, f. das Naſenloch, die Nüſter, naseris.
Но́ј, m. der (Vogel) Strauß, struthio.
Но́јев, ва, во, н. п. јаје, des Straußes, struthionis.
Но́кат, кта, m. der Nagel (am Finger), unguis.
Нокта́ш, m. der nicht leicht ein galantes Abenteuer ausläßt (beſonders von Verheirateten), maritus alienarum uxorum appetens.
Но́ктић, m. dim. v. нокат, das Nägelchen, unguiculus.
Нокши́р, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан. по варошима) der Nachttopf (öſterr. das Nachtgeſchirr), matula.
Но́на, f. hyp. v. нога.
Но́с, m. die Naſe, nasus.
Но́сање, n. das Umhertragen, circumgestatio.
Но́сат, та, то, langnäſig, nasutus.
Но́сати, ам, v. impf. umhertragen, gesto, z. B. дијете, барјак.
Но́сац, сца, m. die Mündung, z. B. an der Kanne, orificium.
Но́сила, n. pl. die Bahre, feretrum.
Но́сина, f. augm. v. нос.
Но́сити, им, v. impf. 1) tragen, gesto, porto. 2) носи кокош (или друга каква птица), legen, pono ova.
Но́ситисе, имсе, v. r. impf. 1) с ким, ringen, luctor. 2) ſich tragen, Kleidertracht haben: како се носе код вас?
Но́сић, m. dim. v. нос.
Носо́чићи, m. pl. cf. брадићи (само у оној загонетки).
Но́спица, f. eine Art Fiſch, piscis genus.
Ноћњи́, ња, ње (њо?), vide ноћни.
Ноћњи́к, m. m. j. вјетар, der Nachtwind, ventus nocturnus.
Но́ћ, f. die Nacht, nox.
Но́ћас (говорисе и ноћаске), dieſe Nacht, hac nocte: ноћас сам слабо спавао.
Но́ћашњи, ња, ње, dieſer Nacht, hujus noctis.
Ноћи́вање, n. das Uebernachten, pernoctatio.
Ноћи́вати, ћујем, v. impf. übernachten, pernocto.
Но́ћити, им, v. pf. übernachten, pernocto.
Но́ћни, на, но, nächtlich, nocturnus.
Ноћни́к, m. vide ноћњик.
Но́ћу, bei Nacht, noctu.
Но́ћца, f. dim. v. ноћ.
Ношење, n. das Tragen, portatio, gestatio.
Ноши́во, n. die Tracht (der Kleider), vestitus.
Но́шња, f. vide ношиво.
Ну́! додају Ерцеговци у говору код ђекоји ријечи, н. п. Ну један човече! Ну тако ти Бога!
Ну́дити, им, v. impf. nöthigen (zum Eſſen), rogando cogo.
Нуђе́ње, n. das Nöthigen, coactio amica.
Ну́з, (у Бачк. и у Срнјему) vide уз.
Нупка́ње, n. dim. v. нуђење.
Ну́ткати, ам, dim. v. нудити.
Ну́то, ſieh! en.

Њ.

Њедра́ца, n. pl. dim. v. њедра.
Њѐдра, n. pl. (Ерц.) der Buſen, sinus.
Њемадија, f. (Ерц.) vide Њемчадија.
Њѐмачка, f. (Ерц.) Teutſchland, Germania.
Њѐмачки, ка, ко, (Ерц.) 1) teutſch, germanicus. 2) adv. teutſch, germanice.
Њѐмица, f. (Ерц.) die Teutſche, Germana.
Њѐмичина, f. augm. v. Њемица.
Њѐмичица, f. dim. v. Њемица.
Њемо́та, f. (Ерц.) die Stummheit, infantia, inopia facultatis loquendi.
Њемчадија, f. (Ерц. coll.) die geſammte teutſche Jugend, omnis juventus germanica.
Њемчање, n. (Ерц.) das Teutſchreden, sermo germanicus.
Њѐмчати, ам, v. impf. teutſch reden, loquor germanice.
Њѐмчина, f. augm. v. Њемац.
Њи́ва, f. der Acker, ager.
Њи́вица, f. dim. v. њива.
Њи́јање, n. das Wiegen (des Baums vom Winde), agitatio.

Њи̏јати, ам, v. impf. wiegen, ſchwenken, agito.
Њи̏јатисе, амсе, v. r. impf. ſchwanken, vacillo.
Њи̏сак, ска, m. } das Wiehern, hinnitus.
Њи̏ска, f. ке, }
Њи̏снути, нем, v. pf. anfwiehern, hinnio.
Њи̏шта̏ње, n. das Wiehern, hinnitus.
Њи̏шта̏ти, шти̏м, v. impf. wiehern, hinnio.
Њу̏шење, n. das Schnuffeln (des Hundes), odoratio canis.
Њу̏шити, им, v. impf. ſchnuffeln, ſpüren, olfacio.
Њу̏шка, f. der Schmecker (des Hundes), nasus canis.

O.

О, 1) von, über, de: говоре о њему, о томе не треба мислити. 2) an, in; ударио о камен, отрши се о што. 3) an, in, ad: виси о клину. 4) zu, um, tempore; о Ђурђеву дне, о Божићу.
О̀ (о́)! interj. о Ранко! hörſt du, heus!
Оа̏шлучити, им, v. pf. verköſten, sumtus suppedito.
Оба, обје, обоје, beide, uterque, utraque, utrumque. Die Syntax dieſes Zahlworts ſ. in der Grammatik; es iſt die von два, три, четири.
Обаве̏затисе, вежемсе, v. r. pf. ſich anhängen an einen precibus, (mit Bitten), adhaeresco alicui precibus.
Обаве̏стити, им, (Рес. и Срем.) vide обавијестити.
Обави̏јање, n. das Umwickeln, circumligatio.
Обави̏јати, ам, v. impf. umwickeln, circumligo.
Обавијѐстити, им, v. pf. (Ерц.) кога, einem begreiflich machen, doceo, rem facio perspicuam.
Оба̀вити, вијем, v. pf. umwickeln, circumligo.
Оба̀врети, рим, v. pf. anſieden, paululum decoquo.
Оба̀д, m. die Bremſe, tabanus (Linn.) oestrus.
Оба̀ђање, n. die Flucht (der Kuh) vor Bremſen, fuga vaccae furiatae ab oestro.
Оба̀датисе, а̏мсе, v. r. impf. vor Bremſen fliehen, fugere ab oestris.
Обадва̀, обадвије, обадвоје, vide оба.
Обадвѐручке, (Рес. и Срем.) vide обадвјеручке.
Обадвјѐручке, (Ерц.) vide објеручке.
Обадвојица, f. beide, uterque.
Оба̀зирање, n. vide обзирање.
Обазиратисе, ремсе, vide обзиратисе.
Оба̀зретисе, ремсе, v. r. pf. umblicken, ſich umſehen, respicio.
Обајати, јем, v. pf. beheren (z. B. die Wunde), medeor vulneri incantamentis.
Обал (обао?), обла, ло, walzenförmig, rund, cylindricus.
Обала, f. 1) das Ufer, ripa. 2) eine Art Zauns, sepis genus. Ударисе коље (све два и два један према другом), па се између кола натрпа грања којекаква и трња.
Обалити, им, v. pf. roth machen, muco maculo.
Оба̀лити, им, v. pf. niederwerfen, prosterno.
Обаљи̏вање, n. das Niederwerfen, prostratio.
Обаљи̏вати, љујем, v. impf. niederwerfen, sterno.
Обао, обла, ло, vide обал.
Оба̀рање, n. das Niederwerfen, prostratio.
Оба̀рати, ам, v. impf. niederwerfen, prosterno.
Оба̀рача, f. das Züngelchen (am Gewehr), lingula teli.
Оба̀сипа̏ње, n. das Beſchütten, circumfusio.
Обасипати, ам (и обасипљем), v. impf. beſchütten, circumfundo.
Обасја̀вање, n. das Beſcheinen, collustratio.
Обасја̀вати, ва, v. impf. beſcheinen, collustro.
Оба̀сјати, сја, v. pf. beſcheinen, collustro.
Оба̀су̏ти, спем, v. pf. beſchütten, perfundo.
Обашка *, vide башка.
Обвѐсти, ведем, v. pf. rund herum führen, circumduco.
Обви̏јање, n. vide обавијање.
Обви̏јати, ам, vide обавијати.
О̀вити, вијем, vide обавити.
Обво̀дити, им, v. impf. rund herum führen, circumducto.
Обво̀ђе̏ње, n. das Herumführen, circumductio.
Обгнати, ам, v. pf. rundherumtreiben, circumago.
Обго̀нити, им, v. impf. umtreiben, circumagito.
Обго̀ње̏ње, n. das Umtreiben, circumactio.
Обгра̀дити, им, v. pf. rund umzäunen, circumsepio.
Обграђи̏вање, n. das Umzäunen, circumseptio.

Обграђивати, ђујем, v. impf. rund umzäunen, circumsepio.

Обдан, vide дању.

Обданица, f. innerhalb eines Tages, per diem: кувати пређу на обданицу, т. ј. у јутру почети, па тај дан свршити; или куда на обданицу (а не на конак).

Обдарити, им, v. pf. beſchenken, dono.

Обе, (Рес. и Срем.) vide обје.

Обе́дити, им, (Рес. и Срем.) vide обиједити.

Обезнанитисе, имсе, v. r. pf. in Ohnmacht fallen, deficio.

Обезумити, им, v. pf. bethören, decipio, induco.

Обезумитисе, имсе, v. r. pf. ſich bethören laſſen, decipior.

Обе́лити, им, (Срем.) vide обијељети.

Обелода́нити, им, (Рес. и Срем.) vide обје|одданити.

Обе́р, m. der Kamm (des Hahns), crista.

Обе́ручке, (Рес и Срем.) vide објеручке.

Обесити, им, (Рес. и Срем.) vide објесити.

Обећа́вање, n. vide обрицање.

Обећа́вати, ам, vide обрицати.

Обећање, n. das Verſprechen, promissum. Обећање је лудоме радости.

Обећати, ам, vide обрећи.

Обе́ушити, им, v. pf. n. p. иглу, das Oehr an der Nadel beſchädigen, obstruo aut destruo foramen acus.

Обзинути, нем, v. pf. begähnen (?), obhio (?), d. i. in den Mund nehmen (und wieder heraus). Кад кога заболи грло, кажу му жене, да обзине трипут комад љеба (говорећи: пса грло боли, а не мене), па да га да псетету: па ће га онда проћи грло. Кад у кога почне расти мртва кост, онда треба наћи дијете посмрче, да је обзине: па ће престати расти.

Обзир, m. das Umblicken, respectus: оде без обзира.

Обзира́ње, n. das Umherſehen, respectatio.

Обзиратисе, ремсе, v. impf. ſich umſehen, respecto.

Обигра́вање, n. das Umtanzen, circumsaltatio.

Обигра́вати, ам, v. impf. rund umtanzen, circumsalto.

Обигра́ти, ам, v. pf. rund umtanzen, circumsalto.

Обијање, n. 1) das Einbrechen der Thüre, effractio forium. 2) das Abſchlagen, decussio. 3) das Suchen der Henne nach einem Orte zum Legen, posituritio (?) parturitio gallinae.

Обијати, ам, v. impf. 1) врата, einbrechen, effringo fores. 2) rund umher abſchlagen, decutio. 3) обија кокош да пронесе, ſucht einen Ort zum Eyerlegen, positurit? parturit gallina.

Обије́дити, им, v. pf. (Ерц.) mit Unrecht beſchuldigen, accuso injuria.

Обијелити, им, v. pf. (Ерц.) weiß werden,

Обијељети, им, ſalbesco: обијељео снијег по брдима; обијељео човек као овца (graue Haare bekommen).

Обикнутисе, немсе, vide обићисе.

Обић, ла, ло, reichlich, uber. Српски приповиједају, да је Силни Стеван, ловећи по Церу, угледао на једном мјесту ђе се гране од дрвећа и доље савијају и горе узвијају. Кад дођу на оно мјесто, а то дијете код неколико овача ударило своју сјекиру у кладу, па легло на леђа те спава: кад дине из себе, онда се гране узвијају у висину, а кад повуче пару у се, онда се савијају к земљи. Кад то види цар, зачудисе, па пружи руку с коња да му узме сјекиру, али ођеш! не може да је извади из кладе. Брже боље сјашу слуге и војводе с коња, огледају сви редом објема рукама да изваде сјекиру из кладе, но ниједан је не може ни помаћи. Онда пробуде дијете и запита га цар: „Како ти је име?" А оно одговори: „Милош." — „Имаш ли оца и мајку?" — „Имам мајку, а отац ми је умрло." — „А ђе ти је мајка? — „Ето је тамо доље у селу код куће." — „Ајде да нас водиш пивојој кући." — „Не могу од оваца." — „Ајде ми ћемо покерати и овце." — И тако га којекако намоле да покера овце и да пође пред њима кући. Сад су они ради знали и вићети, шта ће он радити са сјекиром: како ће је извадити из кладе; или ће је онако оставити. Кад Милош крене овце, а он узме сјекиру једном руком и замеће на рамо. — Како дођу кући, Милош одма остави овце и непознате госте, па замакне међу зграде да тражи мајку. Пошто цар сјаше с коња, пође и он за Милошем, да гледа, да му се ђе не сакрије; кад погледа кроз брвна у једну зграду, а то Милошева мајка мијеси љеб, а пребацила десну сису преко лијевога рамена, а лијеву преко деснога, те Милош остраг се. Онда цар рече: „Мећер обила мајка, родима обила јунака." Цар узме Милоша од мајке и одведе га своме

двору, и од њега се назове Обилић.

Обилажење, n. 1) das Umgehen, circuitio 2) das Umgehen, circuitus. 3) das Beſuchen, invisio.

Обилазити, им, v. impf. 1) umgehen, ambio. 2) umgehen (durch einen Umweg), circumeo. 3) beſuchen, inviso.

Обилат, та, то, vide обилан.

Обиљежје, n. оно, што се да првијенац ђевојци (прстен, или новац какав): да се зна, као да је већ испрошена, das Heirathspfand, pignus datum puellae in signum futuri conjugii.

Обирак, рка, m. der Ausſchuß (nachdem das Beſte bereits ausgekauft worden), merces (res) rejiculae.

Обирисе, имсе, v. r. pf. den бир бекомmen, potiri collecta presbyterali: не ћеш се обирити ове године.

Обити, обијем, v. pf. 1) врата, einſchlagen, effringo. 2) rund herum abſchlagen (н. п. лед с кола воденичнога), decutio.

Обићи, обиђем (и обидем), v. pf. umgehn, circumeo.

Обикисе (говорисе и обикнутисе), обикнемсе, v. r. pf. ſich gewöhnen, adsuesco.

Обичај, m. der Brauch, mos, consuetudo.

Обичан, чна, но, woran man ſich gewöhnen kann, cui facile assuescas.

Обичнӣ, на, но, gewöhnlich, gebräuchlich, usitatus, consuetus; adv. обично.

Обје, обију, (Ерц.) f. pl. die beiden, ambae.

Објелоданити, им, v. pf. (Ерц.) anfangen es bei hellem Tage zu treiben (z. B. Diebſtahl), palam incipio facere (furtum).

Објеручке, (Ерц.) mit beiden Händen, ambabus manibus.

Објесити, им, v. pf. (Ерц.) aufhenken, suspendo.

Објеситисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich erhenken, suspendere se.

Објестисе, једемсе, v. r. pf. ſich übereſſen, nimio cibo obrui.

Облагање, n. 1) das Umſchlagen, Einſchlagen, circumdatio. 2) das Wetten, sponsio.

Облагати, лажем, v. impf. einſchlagen (etwas in Papier), circumdo.

Облагати, лажем, v. pf. durch Lügen verläumden, mendacio calumnior.

Облагатисе, лажемсе, v. r. impf. 1) ſich einſchlagen (in den Mantel), circumdo (pallium). 2) wetten, sponsionem facio.

Облагивање, n. das Verläumden, calumniatio.

Облагивати, гујем, v. impf. кога код кога, durch Lügen verläumden, mentiendo calumnior.

Обладати, ам, v. pf. erobern, sub potestatem redigo.

Облажење, n. vide обилажење.

Облазити, им, vide обилазити.

Обласнути, нем, v. pf. lecken, oblambo: облагни па опет, ſagt man einem dem die Flinte verſagt hat.

Облајати, јем, v. pf. umbellen, oblatro, circumlatro.

Облак, m. die Wolke, nubes.

Облакшавање, n. das Erleichtern, levatio.

Облакшавати, ам, v. impf. erleichtern, levo.

Облакшати, ам, v. pf. erleichtern, levo.

Облапање, n. das Abbrechen (rund herum), decerptio.

Облапати, ам, v. impf. rund herum abbrechen, decerpo.

Облапбран, рна, но, der gern ſchmauſet (Gourmand), Schmausbruder, amans epularum.

Област, f. die Macht, potestas: не пусти, Господе Боже! области нечастивоме и некрштеноме (кад се моле Богу).

Облачак, чка, m. hyp. v. облак, das Wölkchen, nubecula.

Облачан, чна, но, wolkig, trüb, nubilus.

Облачење, n. das Anziehen (der Kleider), indutio.

Облачина, f. augm. v. облак.

Облачити, им, v. impf. 1) anziehen, induo. 2) види онај, који ведри и облачи, der heitert und Regen macht.

Облачитисе, имсе, v. r. impf. 1) ſich anziehen, induor. 2) ſich überziehen, umwölken, obnubilor.

Облежати, жим, v. pf. beſchlafen, concumbo cum aliqua.

Облепити, им, (Рес. и Срем.) vide облијепити.

Облепљивање, n. (Рес. и Срем.) vide облепљивање.

Облепљивати, љујем, (Рес. и Срем.) vide облепљивати.

Облетање, n. (Рес. и Срем.) vide облијетање.

Облетети, тим, v. pf. (Рес.) } umflie-
Облетити, им, v. pf. (Срем.) } gen,
Облећети, летим, v. pf. (Ерц.) } circumvolo.

Обливање, n. (Срем.) vide обливање.

Обливати, ам, (Срем.) vide обливати.

Оближњӣ, ња, ње, nahe gelegen, adjacens, vicinus.

Облизати, лижем, v. pf. ablecken, lambo, lingo.

Облизивање, n. das Ablecken, lambitus.

Облизивати, зујем, v. impf. ablecken, lambo.

Облизи́ватисе, зујемсе, v. r. impf. ſich lecken (Eßluſt zeigen), шта се ти ту облизујеш, esurio (circumlingo).

Облизнитисе, имсе, v. r. pf. Zwillinge gebähren (auch von Thieren), geminos pario, geminum partum edo.

Облијепити, им, v. pf. (Ерц.) umkleben, bekleiben, induco aliqua re.

Облијетање, n. (Ерц.) das Umfliegen, circumvolitatio.

Облијетати, јећем, v, impf. (Ерц.) umfliegen, circumvolito.

Обли́к, m. das Antliß, das Angeſicht, facies: познајем га по облику.

Облина, f. die walzenförmige Ründe, rotunditas cylindrica.

Облити, лијем, v. pf. н. п. свиралу коситером, rund herum vergießen, circumfundo.

Облица, f. ein cylindriſcher Stab, baculus cylindricus.

Обли́чје, n. vide облик.

Облог, m. vide оплада.

Облогуз, m. (der Rundarſch, podicis obesi), der alles aufißt, was er eßbares findet.

Облогуз, за, зо, ſchlemmerhaft, edax.

Обложити, им, v. pf. einſchlagen (den Fuß in —), obvolvo.

Обложитисе, v. r. pf. 1) ſich einſchlagen, einhüllen, involvor 2) vide оплађитисе.

Обломити, им, v. pf. rund herum abbrechen, decerpo.

Облу́шак, тка, m. der Kieſel, silex.

Облучац, чца, m. дрво (као прут) савијено на колијевци више ћетиње главе: да не пада покривач ћетету на главу.

Обљевање, n. (Ерц.) das Vergießen, plumbatio.

Обљевати, ам, v. impf. (Ерц.) vergießen (mit Bley), plumbo.

Обљепљивање, n. (Ерц.) das Bekleiben, inductio, obductio.

Обљепљивати, љујем, v. impf. (Ерц.) bekleiben, induco.

Обљу́бити, им, v. pf. (cm.) abküßen, deosculor:

„Ја ћу твоје лице обљубити —
„Вјерну ћу му љубу обљубити —
„Ваља теби ноћити с краљицом
„И обљубит' Будимску краљицу —
„Ру́о скиде, леже са краљицом,
„Те краљици обљубио лице —

Обмотавање, n. das Umwickeln, circumligatio.

Обмотавати, ам, v. impf. umwinden, circumvolvo.

Обмотати, ам, v. pf. umwinden, circumdo.

Обнављање, n. das Erneuern, renovatio.

Обнављати, ам, v. impf. erneuern, renovo.

Обневидети, дим, v. pf. (Рес.) } erblin-
Обневидити, им, v. pf. (Срем.) } den,
Обневиђети, видим, v. pf. (Ерц.) } obcoecor.

Обнезнанитисе, имсе, vide обезнанитисе.

Обне́ти (обне́ти), несем, (Рес. и Срем.) vide обнијети.

Обни́зати, нижем, v. pf. н. п, капу, или главу, бисером, mit einer Reihe (Perlen) umgeben, circumdo lineam (margaritarum).

Обнизивање, n. das Behängen mit Perlenreihen, circumdatio lineae margaritarum.

Обнизивати, зујем, v. impf. mit einer Perlenreihe umgeben, circumdare lineam margaritarum.

Обнијети, несем, обнијо (обнијела, ло), v. pf. (Ерц.) umtragen, circumfero.

Обнови́ти, им, v. pf, erneuern, renovo (намастир, цркву).

Обно́сити, им, v. impf. umtragen, circumporto.

Обно́ћ, vide ноћу.

Обношење, n. das Umtragen, circumlatio.

Обњу́шити, им, v. pf. umſchnuffeln, circumodoro.

Обогатити, им, v. pf. bereichern, dito.

Обојак, ојка, m. das Fußtuch, pannus ad pedes involvendos. По Босни, по Ерцеговини и по Србији (куда носе чарапе), подложе обојке у опанке; по Срему, по Бачкој, по Банату и по Мачви, завијају шареним обојцима (мјесто чарапа) ноге и на њи обувају опанке; а по варошима носе обојке (од платна или, зими, од фланера) у чизмама.

Обоје, обога (и обојега), n. beide, uterque: обоје ћеце, обога ћеце и т. д.

Обојити, им, v. pf. färben, coloro.

Обојица, f. beide, uterque.

Обојчина, f. augm. v. обојак.

Обојчић, m. dim. v. обојак.

Оболети, лим, v. pf. (Рес.) } durch
Оболити, им, v. pf. (Срем.) } Krank-
Оболети, олим, v. pf. (Ерц.) } heit geſchwächt (entkräftet) werden, morbo infirmor.

Обор, m. 1) die Einzäunung für die Schweine, sepimentum pro suibus. 2) in оборкнез, оборџенерао, ист es das deutſch Ober-, supremus.

Оборкне́з, m. cf. кнез.

Оборлаћман, der Oberlieutenant, subsenturio.

Оборлаћманов, ва, во, des Oberlieutenants, subcenturionis.
Оборлаћмановица, f. Oberlieutenantsfrau, uxor subcenturionis.
Оборлаћманскй, ка, ко, 1) Oberlieutenants-, subcenturionum. 2) adv. wie Oberlieutenant, more subcenturionis.
Оборити, им, v. pf. niederwerfen, sterno. vide оборити.
Оборти, боде, v. pf. ſpornen, calcari pungo, subdo calcar.
Обоци (ободци), m. pl. (доље преко Мораве) die Ohrgehänge, inaures: „Венце и обоце —
Обравница, f. das Querholz der Waſ-
Обравњача, f. ſerträgerinnen, jugum.
Обрад, m. Mannsname, nomen viri.
Обрадатити, им, v. pf. Bart bekommen, barbam nancisci.
Обрадовати, дујем, v. pf. erfreuen, gaudio afficio.
Ображћивање, n. das Anfurchen, sulcatio.
Ображћивати, ћујем, v. impf. furchen, sulco.
Образ, m. 1) die Wangen, genae. 2) Scham, und Ehre, pudor: нема образа. Образ ваља, кум ће доћи. Црн ти образ! У циганке црн образ, али пуна торба. Образа вище нема, него два прста (а грузиње има два аршина).
Образдити, им, v. pf. anfurchen, sulco.
Обрамница, f. } vide обравница.
Обрамњача, f. }
Обрана, f. der Schuß und Schirm, munimentum: рана и обрана.
Обранити, им, v. pf. verwunden, vulnero.
Обрањавање, n. das Verwunden, vulneratio.
Обрањавати, ам, v. impf. verwunden, vulnero.
Обраставање, n. das Umwachſen, circumdatio, obductio.
Обраставати, ам, v. impf. umherwachſen, circumascor.
Обрасти, сшем, v. pf. umherwachſen, circumascor: обрасло цвијеће у траву.
Обрати, берем, v. pf. 1) pflücken, decerpo, leſen, lego: обрати виноград, јабуке, кукурузе; обрађеш зелен бостан (du wirſt nicht gut fahren, male succedet tibi). 2) wählen, eligo, seligo, cf. изабрати:
„Ти обери кога теби драго —
Обратити, им, v. pf. zu etwas verleiten, induco.
Обрађање, n. das Verleiten, inductio.
Обрађати, ам, v. impf. kehren, verto.
Обрашчић, m. dim. v. образ.
Обрва, f. die Augenbraune, supercilium.
Обрвица, f. dim. v. обрва.
Обрћати, ам, v. pf. ſchlechtes Ausſehen bekommen, tristem speciem accipio.
Обредити, им, v. pf. der Reihe nach geben, thun, ex ordine facio.
Обређивање, n. das Thun der Reihe nach, das Umreihen.
Обређивати, ћујем, v. impf. umreihen, ex ordine facio.
Обрезати, жем, v. pf. beſchneiden, circumcido.
Обрезивање, n. das Beſchneiden, circumcisio.
Обрезивати, зујем, v. impf. beſchneiden, circumcido.
Обрен, m. Mannsname, nomen viri.
Обренија, Frauenname, nomen feminae (nach dem masc. Обрен).
Обретен, Mannsname, nomen viri.
Обретење, n. das Feſt der Findung des Haupts Johannis (24. Febr.), inventio capitis S. Johannis.
Обретисе, рисмсе, v. r. pf. ſich wo befinden, adesse.
Обрећи, речем (говорисе и обрекнем), v. pf. verſprechen, promitto.
Обрећисе, речемсе (говорисе и обрекнемсе), v. r. pf. verſprechen, polliceor.
Обријати, јем, v. pf. balbiren, (barbam) detondeo.
Обријатисе, јемсе, v. pf. ſich barbiren (laſſen), tondeor.
Обрисати, ишем, v. pf. abwiſchen, abstergo.
Обрити, рије, v. pf. umwühlen, subruo.
Обрицање, n. das Verſprechen, pollicitatio.
Обрицати, ићем, v. impf. verſprechen, pollicitor.
Обрицатисе, ићемсе, v. r. impf. verſprechen, promitto.
Обричити, им, vide обријети.
Обркатити, им, v. pf. einen Schnauzbart bekommen, mystacem (pilos in labio superiori) nancisci (protrudere).
Обрлатити, им, v. pf. umringen, nicht auslaſſen, circumsto, non dimitto. Обрлатио као ајгир кору.
Обрнути, нем, v. pf. umkehren, verto.
Обрнутисе, немсе, v. r. pf. umkehren, revertor.
Обро, m. hyp. v. Обрад.
Оброк, m. eine feſtgeſetzte Zeit, tempus constitutum: једе на оброк oder оброком; ћеца једу без оброка.
Обронак, нка, m. der Abhang, devexitas:
„Заспала девојка брегу ка обронку —

Обро̀нитисе, имсе, v. pf. hinabrollen (von der Erde ſteilem Abhang), devolvor.

Обр̀стити, им, v. pf. die jungen Zweige abfreſſen (wie die Ziegen), depasco frondes.

Обр̀таљка, f. der Querbalken, der in ſeiner Mitte um einen Pflock beweglich iſt (in einem Knabenſpiele), trabs transversa, in medio perpendiculari insidens et mobilis (von обртати).

Обр̀тањ, пња, m. eine Art drehbaren Doppelrings, um die Pferde anzubinden, annuli genus.

Обр̀тање, n. das Umdrehen, circumactio, conversio.

Обртати, рћем, v. impf. umdrehen, circumago.

Обру̀ч, m. der Reif (am Faße), orbis, circulus.

Обру̀чан, m. т. j. лонац, eine Art Topf mit einem (thönernen) Reif um die Mitte, olla orbiculata.

Обру̀чање, n. das Bereifen, circumdo orbem.

Обру̀чати, ам, v. impf. bereifen, circumdo orbem (dolio).

Обру̀чић, m. dim v. обруч.

Обру̀че, n. (coll.) die Reife, orbes, circuli.

Обр̀шити, v. pf. übel ankommen, male excipior: обршио као нико његов.

Обр̀штер, der Obriſt, Oberſte, tribunus (militum); praefectus (equitum).

Обр̀штеров, ва, во, des Oberſten, tribuni.

Обр̀штеровица, f. die Oberſtenfrau, des Oberſten Frau, uxor tribuni.

Обр̀штерскй, ка, ко, 1) Oberſten=, tribunorum. 2) adv. wie ein Oberſter, more tribuni.

Обу̀вање, n. das Anſchuhen, calceatio.

Обу̀ватање, n. das Umfaſſen, amplexatio.

Обу̀ватати, ам, v. impf. umfaſſen, amplexor.

Обу̀вати, ам, v. impf, 1) кога, anſchuhen, calceos induo alicui. 2) Schuhe anziehen, calceos induo.

Обу̀ватисе, амсе, v. r. impf. die Schuhe anziehen, induor calceos.

Обу̀ватити, им, v. pf. umfaſſen, amplector.

Обу̀вача, f. das Schuhband, ligula (calcearis).

Обу̀ти, вам, vide обуловљети.

Обу̀ловљети, вим, v. pf. (Ерц.) Witwer (Witwe) werden, conjuge orbari.

Обу̀ћи, ам, v. pf. rund herum ergreifen, corripio.

Обу̀зимање, n das Umſchlingen, Ergreifen, correptio.

Обу̀зимати, ам (и обузимљем), v. impf. ergreifen, corripio.

Обу̀ставити, им, v. pf. aufhalten, detineo.

Обу̀стављање, n. das Aufhalten, detentio.

Обу̀стављати, ам, v. impf. aufhalten, detineo, moror.

Обути, бујем (particip. обувен), v. pf. 1) Schuhe anziehen, induo calceos. 2) коло (точак), die Felgen am Rade anbringen, absidem circumdo rotae.

Обућа, f. die Beſchuhung, calceamentum.

Обу̀ћи, учем, v. pf. anziehen, induo.

Обућина, f. augm. v. обућа.

Обу̀ћисе, учемсе, v. r. pf. ſich anziehen, induor.

Обућица, f. dim. v. обућа.

Обучава̀ње, n. das Abrichten, condocefactio.

Обучава̀ти, ам, v. impf. abrichten, condocefacio.

Обу̀чити, им, v. pf. abrichten, condocefacio.

Обушити, им, v. pf. das Oehr ſprengen, foramen corrumpo, rumpo.

Ова̀ј, ова, ово, dieſer, hic.

Ова̀кӣ, ка, ка, dieſer Art, hujus modi, hoc genus.

Ова̀ко, auf dieſe Art, hoc modo.

Ова̀ковӣ, ва, во, vide овакӣ.

Ова̀мо, vide амо.

Ован (ован), ована, m. der Widder, aries.

Овас, веа, m. der Haſer (Haber), avena sativa Linn.

Овда̀, z. B. овда, онда, bald dieß, bald das! bald itzt, bald wieder dann, multis et variis intervenientibus.

Овдашњӣ, ња, ње, der Hieſige, hujas, hujus loci (urbis).

Овде, (Рес.) Овди, (Срем.) Овђе, (Ерц.) (ћекоји говоре и овдека, овдика, овђека) hier, hic.

Овејати, јем, (Рес. и Срем.) vide овијати.

Овељача, f. vide вељача.

Овида, f. Frauenname, nomen feminae.

Овијати, јем, v. pf. (Ерц.) wurfeln, worfeln, ventilare.

Овиција, f. Officierſtelle, munus ducis (militum).

Овиција̀р, m. der Officier, dux militum.

Овиција̀ров, ва, во, des Officier, ducis militum.

Овиција̀рскӣ, ка, ко, 1) Officier=, ducum. 2) adv. nach Officier=Art, more ducum.

Овладати, ам, vide овладати.

Овнина, f. augm. v. ован.

Овнић, m. dim. v. ован.

Овнов, ва, во, Widder=, arietis.

Овновина, f. das Schöpsenfleisch, vervecina.
Овнујскй, ка, ко, Widder, arietinus. Пристао за њим, као лисица за овнујским мудима.
Овогодашњй (овогодишњй), ња, ње, heurig, dießjährig, hornus.
Оволикачкй, ка, ко, augm. v. оволики.
Оволикй, ка, ко, ſo groß, tantus.
Оволико (оволикō), ſo viel, tantum.
Оволичкй, ка, ко, vide оволикачки.
Оволишњ, на, но, dim. v. оволикй.
Оволишнō, dim. v. оволико.
Овранити, им, v. pf. ſchwarz machen, reddo nigrum.
Овранцати, ам, v. pf. mit Franzoſen anſtecken, inficere malo venereo.
Овранцатисе, амсе, v. r. pf. Franzoſen bekommen, malo gallico infici.
Овре́ћи, овршем, овръао, (Рес.) vide оврийећи.
Оврийећи, овршем, овръао, v. pf. (Ерц. и Срем.) austreten (das Getreide), trituro.
Оврћи, овршем, овръао, vide оврийећи.
Овршине, f. pl. die Abfälle (beim Beſchneiden der Bäume), sarmenta.
Овуда̀ (овудâ), hier durch, hac.
Овца, f. das Schaf, ovis.
Овча̀р, m. 1) der Schäfer, opilio. 2) планина у Србији.
Овча̀рев, ва, во, vide овчаров.
Овчарица, f. 1) die Schäferinn, femina (puella) pascens oves. 2) овчја кошара, der Schafſtall, ovile.
Овча́ров, ва, во, des Schafhirten, opilionis.
Овчарскй, ка, ко, 1) Schäfer-, opilionum. 2) adv. wie ein Schäferhirt, more opilionis.
Овчевина, f. (овчјвина?) das Schaffleiſch, caro ovilla.
Овчица, f. das Schäfchen, ovicula.
Овчјй, чја, чје, Schafs-, ovillus, ovium.
Огадити, им, v. pf. коме шта, verleiden, molestum reddo.
Огадитисе, огадило ми се, v. r. pf. zuwider werden, molestus fio.
Ога̀јтанити, им, v. pf. eine Schnur herumnähen, adsuo funiculum (clavum?).
Огањ, гња, m. das Feuer, ignis, vide ватра.
Огар, m. (ст.) eine Art Jagdhund, canis venatici genus:
„Да нараним рте и огаре —
„Ударише рти и огари —
О аравити, им, vide огарити.
Огарити, им, v. pf. mit Kohlen oder Ruß beſchmieren, illino fuligine aut carbone.
Огла̀в, m. } der Theil der Pferdrüſtung,
Огла̀ва̀р, m. } der am Kopf deſſelben befindlich, lora capitis equi.
Оглавина (огла̀вина), f. die Kopfhaut der Thiere, pellis capitis bestiarum.
Огла́сити, им, v. pf. verkünden, kund machen, nuncio.
Огла́ситисе, имсе, v. r. pf. kund werden, verlauten, nuncior.
Огла́сник, m. (ст.) der Bote, nuncius:
„Пусти' Турчина једног огласника,
„Нека каже Босанском везиру —
Огла̀пи, ам, vide огледати.
Огла̀питисе, амсе, vide огледатисе.
Оглашѝвање, n. das Verkünden; Lautwerden, nunciatio.
Оглашѝвати, шујем, v. impf. kund machen, nuncio.
Огледа̀ло, n. der Spiegel, speculum.
Огледање, n. 1) das Beſehen, inspectio. 2) das Nachſehen, inspectio. 3) das Verſuchen, experimentum, periculum.
Огледати, ам, v. impf. } ſehen, nach-
Огледати, ам, v. pf. } ſehen, beſehen, video, experior.
Огледатисе, амсе, v. r. impf. } 1) ſich
Огледатисе, амсе, v. r. pf. } (im Spiegel) beſehen, inspicio me. 2) ſich verſuchen, ſich meſſen, experior.
Оглобити, им, v. pf. durch Erpreſſungen ſchinden, exhaurio vexationibus et inuletis.
Оглодати, лођем, v. pf. abnagen, corrodo.
Оглу̀нути, нем, v. pf. taub werden, obsurdesco.
Оглу̀шитисе, имсе, v. r. pf. кога, taube Ohren haben gegen jemands Bitten, surdus sum ad preces.
Огнојитисе, имсе, v. r. pf. eitern, suppuro.
Огњан, m. Mannsname, nomen viri.
Огњана, f. Frauenname, nomen feminae.
Огњѐвит, та, то, } feurig, igneus.
Огњен, на, но, }
Огњен, vide Огњан.
Огњило, n. der Feuerſtahl, chalybs igniarius.
Огњѝште, n. der Feuerherd, focus.
Оговара̀ње, n. das Entſchuldigen, Vertheidigen, excusatio, defensatio.
Оговара̀ти, ам, v. impf. } zu eines Gun-
Оговорити, им, v. pf. } ſten ſprechen, ihn entſchuldigen vertheidigen, excuso, defenso:
„Свекрва је кара,
„Девер оговара —
Оголети, лим, (Рес.) } vide ого-
Оголити, им, (Срем.) } лети.

Оголу́зити, им, v. pf. кога, nackt ausplündern, spolio omnibus rebus.
Оголъети, олим, v. pf. (Ерц.) nackt werden, seine Kleider zerrissen haben, nudor.
Огорјелица, f. Berg in Dalmatien:
„Примишесе у Огорјелицу —
Ограбити, им, v. pf. н. п. сијено, von allen Seiten abrechen (den Heuschober), rastro abstergere foeni metam.
Ограда, f. der Zaun, sepes: ограда око мјесеца.
Огра́дити, им, v. pf. 1) umzäunen, obsepio. 2) vide начинити (н. п. веселье).
Оградица, f. dim. v. ограда.
Ограђи́вање, n. das Umzäunen, circumseptio.
Ограђи́вати, ђујем, v. impf. umzäunen, obsepio.
Ограисати * , шем, v. pf. vide нагазити.
Огранак, нка, m. das Reis, frons (frondis).
Огра́нути, не, v. pf. m. j. сунце, sich am Horizonte zeigen, exorior (de sole).
Огра́ње, n. der Strauß (Kampf) certamen:
„Божја помоћ Косовко Ђевојко!
„Ђе си сестро на огрању била?
„Да ће ли си клобук задобила? —
„Д'о Бог добро кнежева војводо!
„Ни' сам нигђе на огрању била,
„Нит' сам клобук на боју добила —
Огрбавити, ам, v. pf. buckelig werden, einen Höcker bekommen, gibbosus fio.
Огреб, m. оно што остаје на огребу кад се огребље куђеља или лан.
Огребање, n. das Abziehen das Flachses, purgatio lini.
Огребати, бљем, v. impf. abziehen (den Flachs), purgo (lini)vdo.
Огребине, v. pl. das Abgeschürfene.
Огребло, n. die Flachsraufe, pecten linarius.
Огрев, m. (Рес. и Срем.) vide огрјев.
Огрезнути, нем, v. pf. untergehen (im Wasser), mergi:
„Вас му коњиц у кре огрезнуо —
Огрејати, јем, (Рес. и Срем.) vide огрјати.
Огрејатисе, јемсе, (Рес. и Срем.) vide огрјатисе.
Огре́сти, огребем, v. pf. 1) kratzen, scabo. 2) лан, куђељу, abziehen, purgo trahendo per ferrum.
Огре́шити, им, (Рес. и Срем.) vide огрјешити.
Огре́шитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide огрјешитисе.
Огризине, f. pl. die Ueberbleibsel von Heu in der Krippe, residuum foeni.

Огрнјало сунце, } (сп.) erwärmend,
Огрнја́но сунце, } calefaciens:
„Султан царе огрнјало сунце! —
Огрнјати, јем, v. pf. (Ерц.) 1) erwärmen, calefacio (hominem), 2) hervorkommen (von der Sonne), apparuit sol.
Огрнјатисе, јемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich wärmen, caleſio.
Огрнје́шити, им, v. pf. (Ерц.) душу, die Seele mit Sünden beladen, peccatis onero animam.
Огрнје́шитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich versündigen, nefas admitto.
Огрјев, m. (Ерц.) die Heizung, calefactio: нема дрва за огрјев.
Огрко́нути, нем, v. pf. bitter werden, amarus fio.
Огрлица, f. der Halsschmuck, monile.
Огрља́к, m. das Halsband (des Hundes, Kalbes), vinculum collare.
Огрну́ти, нем, v. pf. 1) н. п. јапунце, den Mantel umhängen, circumdo. 2) кукурузе, umgraben, und mit Erde umhäufeln, circumdo humum.
Огрта́ње, n. 1) das Umhängen, circumdatio. 2) das Umgraben des Kukuruz, circumdatio humi.
Огрта́ти, грћем, v. pf. 1) umhängen, circumdo. 2) dem Kukuruz Erde umschaufeln, circumdo humum.
Огру́бити, им, v. pf. н. п. од краста, durch Blatternarben ein grobes Aussehen bekommen, asperam faciem nancisci.
Огру́вати, ам, v. pf. н. п. кукурузе, abschlagen, decutio.
Огу́глати, ам, v. pf. што, sich an etwas gewöhnen, assuefio. Огуглао, као цигански коњ бубањ.
Огу́лити, им, v. pf. schinden, excoriio.
Од, m. der Gang, incessus: познајем га по оду.
Од, 1) von, a. Од попа до ковача; од злата, од сребра, од земље; књига дошла од цара, од брата; грми од запада. 2) бољи од мене, besser als ich u. s. w. melior me. 3) умрло од сродобље (од грознице, од врућице), an der Ruhr gestorben, periit dysenteria.
Ода, vide од: ода шта је то?
Одабрати, берем, v. pf. vide одабрати.
Одавање, n. das Angeben, delatio.
Одавати, дајем, v. impf. angeben, defero.
Одавде (одавдѐ, одавдѐ), von hier, hinc.
Одавле (одавлѐ, одавлѐ), vide одавде.
Одавно (од давно), lange, längst, diu.

Одагнати, ам, v. pf. wegtreiben, abigo.
Одадирање, n. 1) das Abreißen, 2) das Entreißen, Erpreſſen, expressio. 3) das Schlagen, percussio. 4) das ſtarke Farzen, crepitus ventris.
Одадирати, рем, v. impf. 1) abreißen, vi detraho. 2) erpreſſen, extorqueo. 3) ſtark ſchlagen, percutio. 4) ſtark farzen, vehementer pedo.
Одаднити, им, v. pf. den Boden ausſchlagen, fundum excutio doli.
Одадрети, ам (и одадерем), одадрьо, (Рес. и Срем.) vide одадријети.
Одадријети, рем (и одадерем), одадрьо, v. pf. (Ерц.) 1) abreißen, detraho. 2) erpreſſen, extorqueo. 3) ſtark ſchlagen, percutio. 4) ſtark farzen, vehementer pedo.
Одазвати, зовем (и одзовем), abrufen, avoco.
Одазватисе, зовемсе (и одзовемсе), v. r. pf. ſich melden, auf den Ruf antworten, respondeo vocanti.
Одаја*, f. vide соба.
Одајање, n. das Säugen zur Genüge (Abſäugen), nutritio sufficiens.
Одајати, ам, v. impf. abſäugen, adlacto.
Одајица, f. dim. v. одаја.
Одакле (одâкле, одáкле), woher, unde.
Одандје (одандје, одáндје) } von dort,
Оданле (оданле, одáнле), } illinc.
Оданути, нем, v. pf. ausſchnaufen, respiro.
Одање, n. das Spazieren, ambulatio.
Одапирање, n. 1) das Stützen, fulturae immsio. 2) das Oeffnen der Thüre, apertio januae.
Одапирати, рем, v. impf. 1) die Thür öffnen, aperio. 2) ſtützen, fulcio, innitor.
Одапиратисе, ремсе, v. r. impf. ſich ſetzen (auf der Flucht), resisto, consisto.
Одапрети, ем, одапрьо, (Рес. и Срем.) vide одапријети.
Одапретисе, емсе, одапрьосе, (Рес. и Срем.) vide одапријетисе.
Одапријети, рем, одапрьо, v. pf. (Ерц.) 1) врата, die Thür öffnen, aperio portam. 2) ſtützen, fulcio.
Одапријетисе, ремсе, одапрьосе, v. r. pf. (Ерц.) ſich ſetzen, consisto.
Одасипање, n. das Wegſchütten, defusio.
Одасипати, ам (и одасипљем), v. impf. wegſchütten, defundo.
Одасути, спем, v. pf. wegſchütten, defundo.
Одати, ам, v. impf. ſpazieren, ambulare.
Одати, ам, v. pf. кога, angeben, defero.
Одатле (одâтле, одáтле), von da, istinc.
Одаће, н. п. није на одаће, iſt nicht feil, non venumit, non est venale.
Одац, оца, m. н. п. коњ, или човек, der gut gehen kann, pedibus celer.
Одаџија*, m. der Zimmerkellner, a cubiculis cauponi.
Одбацивање, n. das Wegwerfen, abjectio.
Одбацивати, цујем, v. impf. 1) wegwerfen, abjicio. 2) коме, einen im Werfen übertreffen, vinco jaculando.
Одбацити, им, v. pf. 1) wegwerfen, abjicio. 2) es einem zuvorthun im Wurf, jaculando vinco.
Одбећи (говорисе и одбегнути), одбегнем, (Рес. и Срем.) vide одбјећи.
Одбијање, n. 1) das Wegſchlagen, decussio. 2) das Abſpänen des Kindes, ablactatio. 3) Hinwegtreiben, abactio. 4) Abziehen (von der Summe), detractio.
Одбијати, ам, iſt das v. impf. von одбити in allen 4 Bedeutungen.
Одбирак, рка, m. das Weggeklaubte, rejiculum.
Одбирање, n. das Wegklauben, selectio.
Одбирати, ам, v. impf. auseinanderklauben, seligo.
Одбити, бијем, v. pf. 1) wegſchlagen, herabſchlagen, decutio. 2) дијете од сисе, abſpänen, ablacto. 3) говеда, овце, козе, wegtreiben, abigo. 4) abziehen (von der Summe), detraho.
Одбитисе, бијемсе, v. r. pf. ſich davon machen, abeo.
Одбјећи (говорисе и одбјегнути), одбјегнем, v. pf. (Ерц.) davon fliehen, aufugio.
Одболовати, лујем, v. pf. durch Krankheit abbüſſen, morbo luo.
Одбрајање, n. das Hinwegzählen, denumeratio.
Одбрајати, ам, v. impf. abzählen, denumero.
Одбрати, берем, vide одабрати.
Одбројити, им, v. pf. abzählen, denumero,
Одвабити, им, v. pf. hinweglocken, ablicio.
Одвадити, им, v. pf. herausnehmen, demo.
Одвалити, им, v. pf. 1) hinwegwälzen, removeo, amolior. 2) ſein Glück machen, feliciter cessit illi: он одвали; Одвалио као Благоје серуђи.
Одваљати, ам, v. pf. wegwälzen, removeo, z. B. буре.
Одваљивање, n. das Wegwälzen, remotio, avolutio.

Одваљивати, љујем, v. impf. wegwälzen, amolior, avolvo.
Одвариване, n. das Abkochen, Abſieden, decoctio.
Одвáривати, рујем, v. impf. abkochen, decoquo.
Одвáрити, им, v. pf. abkochen, decoquo.
Одвéзати, вежем, v. pf. losbinden, solvo.
Одвезивање, n. das Losbinden, solutio.
Одвезивати, зујем, v. impf. losbinden, solvo.
Одвејати, јем, (Рес. и Срем.) vide одвијати.
Одвéсти, ведем, v. pf. davonführen, abduco.
Одвéстн, везем, v. pf. davonführen, aveho.
Одвéстисе, веземсе, v. r. pf. wegfahren, avehi.
Одвéћ, gar zu viel, nimis.
Одвијање, n. das Loswickeln, Losſchrauben, expeditio, retorsio.
Одвијати, ам, v. impf. loswickeln, loswinden, expedio, retorqueo.
Одвијати, вијем, v. pf. (Ерц.) abwerfeln, ventilo aliquid de acervo.
Одвити, вијем, v. pf. loswinden, losſchrauben, retorqueo.
Одвише, zu, allzu (zuſehr, zuviel), nimis: „Шшо си мени одвише лијепа, „Да је Бог д'о да си ми слијепа —
Одвлачење, n. das Wegſchleppen, abstractio.
Одвлáчити, им, v. impf. davonſchleppen, abstraho.
Одвода, f. der Aſt, ramus.
Одводити, им, v. impf. wegführen, abduco.
Одвођење, n. das Wegführen, abductio.
Одвраћати, ам, v. pf. n. p. главу, (gemein) den Kopf abhauen, amputo, decollo.
Одвráћати, ам, v. pf. 1) воду, ableiten (Waſſer), deduco, derivo. 2) abwenden, abreden, averto.
Одвраћање, n. 1) die Ableitung, derivatio. 2) das Abbringen, aversio, avocatio.
Одвраћати, ам, v. impf. 1) ableiten, derivo. 2) abziehen, abstraho.
Одврвети, вимо, v. pf. (Рес.) } wegſtröOдвр'вити, вимо, v. pf. (Срем.) } men (von
Одврљети, вимо, v. pf. (Ерц.) } einer Menge Menſchen), auferri.
Одвргнути, нем, vide одврћи.
Одвргнутисе, немсе, vide одврћисе.
Одвр'бати, ам, v. pf. davonſchlendern, abeo otiose.
Одвр'нути, нем, v. pf. 1) wegbrechen (н. п. ногу од печена прасета), avello. 2) wegſchrauben, retorqueo. 3) одврну! crepitum edidit egregium.
Одвр'сти, врзем, v. pf. loswickeln (das Pferd), expedio.
Одвртање, n. das Losbrechen, defractio. 2) das Losſchrauben, detorsio.
Одвртати, врћем, v. impf. 1) losbreſchen, defringo. 2) losſchrauben, detorqueo.
Одврћи (говорисе и одвргнути), вргнем, vide одметнути.
Одврћисе (говорисе и одвргнутисе), вргнемсе, v. r. pf. n. p. у ајдуке, abfallen, deficio.
Одв'ћи, учем, v. pf. wegſchleppen, abstraho.
Одгáђање, n. das Aufſchieben, dilatio.
Одгáђати, ам, v. impf. aufſchieben, differo: одгађа од данас до сјутра.
Одгајити, им, v. pf. aufziehen, groß ziehen, educo, (educere und educare).
Одговáрање, n. 1) das Antworten, responsio. 2) vide оговарање.
Одговáрати, ам, v. impf. 1) antworten, responso. 2) говиш ли оговарати! 3) свирала му јасно одговара, entſprechen, gehorchen, respondeo.
Одговáратисе, амсе, v. r. impf. ſich entſchuldigen, excuso me.
Одговор, m. die Antwort, responsum.
Одговорити, им, v. pf. 1) antworten, respondeo. 2) кога, einen entſchuldigen, excuso.
Одговóритисе, имсе, v. r. pf. ſich entſchuldigen, excuso me.
Одгóдити, им, v. pf. aufſchieben, differo.
Одгонéтнути, нем, v. pf. enträthſeln, solvo aenigma.
Одгонéтање, n. das Enträthſeln, solutio aenigmatis.
Одгонéтати, ећем, v. impf. enträthſeln, explico, solvo aenigma.
Одгонетљај, m. die Auflöſung des Räthſels, solutio aenigmatis.
Одгóнити, им, v. impf. wegtreiben, abigo.
Одгóњење, n. das Wegtreiben, abactio.
Одгризање, n. das Wegbeißen, Abbeißen, demorsio.
Одгрíзати, ам, v. impf. abbeißen, demordeo.
Одгристи, грызем, v. pf. abbeißen, demordeo.
Одгрнути, нем; v. pf. 1) aufdecken, retego, z. B. виноград. 2) wegrücken, wegſchieben, removeo.
Одгртање, n. 1) das Aufdecken, retectio. 2) das Wegrücken, remotio.
Одгртати, грћем, v. impf. 1) aufdecken, retego. 2) wegrücken, removeo.

Одѐбљати, ам, v. pf. dick werden, crassesco.

Одѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide одијевање.

Одѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide одијевати.

Одежда, f. das Meßgewand, vestimenta sacerdotis.

Одѐлити, им, (Рес. и Срем.) vide одијелити.

Одѐло, n. (Рес. и Срем.) vide одијело.

Одељати, ам, (Рес. и Срем.) vide оћељати.

Одењути, нем, vide одести.

Одѐрати, рем, v. pf. ſchinden, excorio.

Одѐратисе, ремсе, v. r. pf. ſich heiſer ſchreien, trinken) ad ravim usque clamo, poto cet.

Одервѐљитисе, имсе, v. r. pf. ſich ſeitwärts neigen, inclinor, extra seriem existo.

Одести (говорисе и одењути), одењем, (Рес. и Срем.) vide оћести.

Одећа, f. (Рес. и Срем.) vide оћеђа.

Одѐчи очи, cf. Дечани.

Одзвати, зовем, vide одазвати.

Одзватисе, зовемсе, vide одазватисе.

Одзѝвање, n. das Antworten auf das Rufen, responsatio vocanti.

Одзѝватисе, амсе (и одзивљемсе), v. r. impf. auf den Ruf antworten, responso vocanti.

Оди, одите, komm her, kommt her, veni, venite, adeste.

Одѝва, f. Verwandtſchaft, affinitas.

Одигнути, нем, vide одићи.

Одиграва̀ње, n. 1) das Abtanzen, compensatio saltando. 2) das Davontanzen, abitus saltantis.

Одигра̀вати, ам, v. impf. 1) davon tanzen, saltans abeo. 2) abtanzen, saltando compenso.

Одигра̀ти, ам, v. pf. 1) davon tanzen, saltans abeo. 2) abtanzen, saltando compenso.

Одиза̀ње, n. das Aufheben, elevatio.

Одизати, одижем, v. impf. aufheben, elevo.

Одијева̀ње, n. (Ерц.) das Bekleiden, vestitus.

Одијева̀ти, ам, v. impf. (Ерц.) bekleiden, vestio.

Одијѐлити, им, v. pf. (Ерц.) trennen, separo.

Одијело, n. (Ерц.) die Bekleidung, vestitus, vestimenta.

Одилажѐње, n. vide одлажење.

Одилазити, им, vide одлазити.

Одимити, им, vom Rauch Augenweh bekommen, oculi dolent a fumo.

Одиса̀ње, n. das Ausſhauchen, spiratio, emissio aeris.

Одисати, одишем, v. impf. ausſhauchen, aerem emitto.

Одити, им, v. impf. gehen, incedo.

Одићи (говорисе и одигнути), одигнем, v. pf. aufheben, elevo.

Оди́ћи, одиђе (и одиђе), v. r. pf. abfließen (z. B. vom Wein, Blut), defluo.

Одјаати, одјашем, vide одјати.

Одјавити, им, v. pf. н. и. овце, hinwegleiten, abduco (ipse praeiens).

Одјазити, им, v. pf. н. п. врата, weit öffnen, aperio.

Одја̀ти, јашем, v. pf. 1) davon reiten, equo avehor. 2) abſteigen, descendo ex equo.

Одјача̀ти, ам, v. pf. erſtarken, firmor.

Одјѐбати, бем, v. pf. defutuo (futuendo luo, solvo).

Одјѐздити, им, v. pf. (стп.) davon reiten, equo avehi.

Одјѐкнути, нем, v. pf. 1) ächzen, ingemo. 2) zurückhallen, resono:

„Пуче пушка, запјева Милошу,
Оругићку на жалост одјекну —

Одјѐпсти, јебем, vide одјебати.

Одјести, једем, v. pf. 1) abeſſen (durch Eſſen ausgleichen, z. B. eine Schuldforderung), edendo compenso. 2) wegeſſen, edendo demo.

Одла̀гање, n. 1) das Aufſchieben, dilatio. 2) das Entheben (ausruhen), levatio.

Одла̀гати, лажем, v. impf. 1) aufſchieben, differo. 2) entheben, die Laſt abnehmen, levo: одлаже ногама (н. п. коњ).

Одла̀дити, им, v. pf. ſich aus dem Staube machen, aufugio. cf. оладити.

Одлажа̀ње, n. 1) das Hingehen, itatio. 2) das Weggehen, der Abzug, abitus.

Одлазак, ска, m. das Weggehen, die Abreiſe, discessus.

Одлазити, им, v. impf. 1) hingehen zu jemand, frequento aliquem. 2) davon gehen, abeo, discedo.

Одлајати, јем, v. pf. 1) abbellen, latrando extorqueo. 2) davon bellen, abeo latrans.

Одла̀мање, n. das Abbrechen, decerptio.

Одла̀мати, ам, v. impf. abbrechen, decerpo.

Одла̀нути, не, v. pf. leichter werden, levius fit.

Одлѐгање, n. (Рес. и Срем.) vide одлијегање.

Одлѐгатисе, лежесе, (Рес. и Срем.) vide одлијегатисе.

Одлежава̀ње, n. durch Liegen büſſen, jacendo luo.

Одлежава̀ти, ам, v. impf. abliegen, d. i. durch Liegen büſſen, jacendo luo.

Одлѐжати, жим, v. pf. vide одболовати.

Одлéпити, им, (Рес. и Срем.) vide одлијепити.

Одлепљивање, n. (Рес. и Срем.) vide одљепљивање.

Одлепљивати, љујем, (Рес. и Срем.) vide одљепљивати.

Одлéтање, n. (Рес. и Срем.) vide одлијетање.

Одлéтати, лéћем, (Рес. и Срем.) vide одлијетати.

Одлéтети, тим, v. pf. (Рес.) } davon
Одлéтити, им, v. pf. (Срем.) } fliegen,
Одлéћети, летим, v. pf. (Ерц.) } avolo.

Одлéћисе, одлежесе (и одлегнесе), v. r. pf. wiederhallen, resono. cf. разлећисе.

Одливáње, n. (Срем.) vide одљевање.

Одливати, ам, (Срем.) vide одљевати.

Одлијегáње, n. (Ерц.) das Wiederhallen, resonantia.

Одлијегáтисе, лијежесе, v. r. impf. (Ерц.) wiederhallen, resono: одлијежесе по брдима.

Одлијéпити, им, v. pf. (Ерц.) öffnen (was verkleibt war), aperio.

Одлијéтање, n. (Ерц.) das Davonfliegen, avolatio.

Одлијéтати, јéћем, v. impf. davon fliegen, avolo, avolito.

Одликовати, кује, v. impf. ſieht gut an, ſchickt ſich, decet.

Одлити, лијем, v. pf. davon, weggießen, delibo, effundo.

Одложити, им, v. pf. aufſchieben, differo.

Одломак, мка, m. ein abgeriſſenes Stück, decerptum quid.

Одломити, им, v. pf. wegbrechen, decerpo.

Одлуњати, ам, v. pf. mit hängendem Kopfe davon gehen, capite demisso abeo.

Одлупати, ам, v. pf. abſchlagen, detundo.

Одлучивање, n. das Abſondern, separatio.

Одлучивати, чујем, v. impf. } abſondern,
Одлучити, им, v. pf. } separo.

Одљепљивање, n. (Ерц.) das Abkleiben, delitio.

Одљепљивати, љујем, v. impf. (Ерц.) abkleiben, delino.

Одмá, ſogleich, continuo, confeſtim.

Одмагање, n. das Gegentheil von Hülfe, das Verdermachen, deterioratio.

Одмагати, ажем, v. fr. ſtatt zu helfen, eines Verliegenheit noch vermehren, deterioro: ако ми не можеш помоћи, немој ми одмагати.

Одмаклнути, нем, vide одмаћи.

Одмáћити, им, v. pf. hinwegrücken, hinwegbereden, ablicio

Одмáрање, n. das Laben, Erholen, refocillatio, refectio.

Одмáрати, ам, v. impf. н. п. коње, die Pferde laben, erholen laſſen, reficio.

Одмáратисе, амсе, v. r. impf. ſich erholen, reficio.

Одмаћи (говорисе и одмакнути), макнем, v. pf. wegrücken, removeo.

Одмéкнути, нем, v. pf. erweichen, weicher werden, mollesco.

Одмена, f. (Рес. и Срем.) vide одмјена.

Одмéнити, им, (Рес. и Срем.) vide одмијенити.

Одмењивање, n. (Рес. и Срем.) vide одмјењивање.

Одмењивати, њујем, (Рес. и Срем.) vide одмјењивати.

Одмéрање, n. (Рес. и Срем.) vide одмјерање.

Одмéрати, ам, (Рес. и Срем.) vide одмјерати.

Одмерити, им, (Рес. и Срем.) vide одмјерити.

Одмет, m. н. п. није то на одмет, zum Wegwerfen, non est res quam abjicias.

Одмéтање, n. 1) das Weglegen, sepositio, rejectio. 2) das Abtrünnigmachen, defectionis molitio; das Abtrünnig werden, defectio.

Одмéтати, ећем, v. impf. 1) weglegen, sepono. 2) abtrünnig machen, ad defectionem sollicito.

Одмéтатисе, мећемсе, v. r. impf. abtrünnig werden, abfallen, deficio.

Одметнути, нем, v. pf. 1) weglegen, sepono. 2) abtrünnig machen, ad defectionem perduco.

Одметнутисе, немсе, v. r. pf. abfallen, deficio.

Одмицáње, n. das Wegrücken, remotio.

Одмицати, ичем, v. impf. davon rücken, amoveo.

Одмијенити, им, v. pf. (Ерц.) einen ablöſen, succedo in locum alicujus, sufficior:

„Зашт' се синко не шће оженити
„За лепоте и младости твоје?
„„Ја се стара одмијени мајка —

Одмúнути, не (н. п. мука), vide умúнути:

„Није л' Бог д'о мука одмúнула.

Одмјена, f. (Ерц.) vide замјена.

Одмјењивање, n. (Ерц.) das Ablöſen, successio (in locum alicujus).

Одмјењивати, њујем, v. impf. (Ерц.) ablöſen, succedo in locum alius.

Одмјéрање, n. (Ерц.) eine Geberde, um zu zeigen, daß man ſich aus etwas nichts mache, es nicht fürchte, gestus minas contemnentis.

Одмје́рати, ам, v. impf. (Ерц.) eine Geberde (mit dem zurückgebogenen Arme) machen, um zu zeigen, daß man ſich aus etwas nichts mache, gestum facio contemnentis minas.

Одмјерити, им, v. pf. (Ерц.) 1) abmeſſen, abwägen, demetior, dependo. 2) mit dem Ellbogen eine Geberde machen, daß man eines Drohung nicht fürchte, cubito ostendo, me alicujus minas contemnere: одмјерио му до лакта.

Одмолити, им, v. pf. losbitten, precibus libero.

Одмо́ран, рна, но, ausgeraſtet, erholt, friſch, refectus.

Одмо́рити, им, v. pf. erquicken, refício, ausraſten laſſen.

Одмота́вање, n. das Abhaſpeln, resolutio filorum de rhombo, das Abwickeln, expeditio.

Одмота́вати, ам, v. impf. abhaſpeln, abwinden, abwickeln, revolvo, expedio.

Одмота́ти, ам, v. pf. abhaſpeln, revolvo, abwickeln, expedio.

Одмо́ћи, огнем, v. pf. ſtatt zu helfen, einen noch tiefer in Verlegenheit bringen, auxilii loco magis etiam impedio.

Одмрзнутисе, немсе, v. r. pf. auſthauen, glacie solvi, liberari.

Одне́ти, несем, (Рес. и Срем.) vide однијети.

Однијети, несем, одни́јо (однијела, ло), v. pf. (Ерц.) davon tragen, aufero.

Одно́сити, им, v. impf. wegtragen, asporto.

Одно́шење, n. das Wegtragen, asportatio.

Одовуд, Одовудâ, von hier, hinc, ex hac parte.

Одозго́ (од озго), von oben, desuper.

Одо́јити, им, v. pf. 1) ſäugen, lacto. 2) anſaugen, tento uber: крава се не да помусти, док не одоји теле.

Одо́јче, чета, n. das Säugeſchwein, Ferkel, porcellus.

Одоле́ти, лим, v. pf. (Рес.) Одо́лити, им, v. pf. Срем.) Одо́љети, лим, v. pf. (Ерц.) Widerſtand leiſten, wehren, resisto.

Одонда́ (од онда), ſeitdem, ex eo tempore.

Одонуд, Одонудâ, (од онуд) von dort, ex illa parte, illinc.

Одора́вање, n. das Abackern, peraratio; solutio per arationem.

Одора́вати, ам, v. impf. abackern, Одо́рати, рем, v. pf. aro; arando solvo.

Одра́дити, им, v. pf. abarbeiten, laborando (opera praestita) penso.

Одра́ђање, n. das Läugnen der Verwandtſchaft, abnegatio generis (gentis).

Одра́ђатисе, амсе, v. r. impf. die Verwandtſchaft abläugnen, abnego gentem.

Одра́ђивање, n. das Abarbeiten, pensatio per laborem.

Одра́ђивати, ђујем, v. impf. abarbeiten, opera penso debitum.

Одра́мати, мљем, v. pf. hinweghinken, claudicans abeo.

Одра́нити, им, v. pf. auferziehen, educo.

Одра́нитиг, им, v. pf. ſich früh aufmachen, mane discedo.

Одрањи́вање, n. das Großziehen, eductio, educatio.

Одрањи́вати, њујем, v. impf. groß ziehen, educo.

Одра́сти, стем, v. pf. groß wachſen, excresco, heranwachſen, adolesco.

Одре́дити, им, v. pf. beſtimmen, destino.

Одређи́вање, n. das Beſtimmen, destinatio.

Одређи́вати, ђујем, v. impf. beſtimmen, destino.

Одрезати, ежем, v. pf. 1) wegſchneiden, abscindo. 2) crepitum fortem edo.

Одрези́вање, n. das Hinwegſchneiden, abscissio.

Одрези́вати, зујем, v. impf. abſchneiden, abscindo.

Одре́ти, ем (и одерем), одрло, (Рес. и Срем.) vide одријети.

Одре́тисе, емсе (и одеремсе), одрло́се, (Рес. и Срем.) vide одријетисе.

Одре́ћи, ечем, v. pf. abſagen, renuncio. Која уста рекла, она и одрекла.

Одре́ћисе, ечемсе, v. r. pf. ſich losſagen, renuncio alicui.

Одрешити, им, (Рес. и Срем.) vide одријешити.

Одржати, жим, v. pf. 1) ein Kind auf den Armen getragen haben, bis es ſelbſt gehen kann, manibus sustineo: ja сам га одржала. 2) behaupten (z. B. den Wahlplatz), obtineo. 3) erhalten, conservo. 4) halten, contineo.

Одријети, рем (и одерем), одрло, v. pf. (Ерц.) ſchinden, excorio. vide одерати.

Одријетисе, ремсе (и одеремсе), одрло́се, v. r. pf. (Ерц.) ſich heiſer ſchreien, trinken, u. ſ. w. ad ravim usque clamo, poto cet:

„Опилаце и одрла стрина,
„Да ода шта не би ни жално,
„Већ од поке воде јабукове.

Одријешити, им, v. pf. (Ерц.) losbinden, solvo.

Одри́цање, n. das Abſagen, das Losſagen, renuntiatio.

Одри́цати, ичем, v. impf. abſagen, widerrufen, renuntio, revoco.

Одрѝцатисе, ичемсе, v. r. impf. ſich losſagen, renuntio.

Одр'ѝцатисе, имсе, v. r. pf. ſich losſagen von der Verwandtſchaft, renuntio genti.

Одрпати, ам, v. pf. abkrauen, scabo.

Одрпина, f. die Schindmähre, equus strigosus, macilentus.

Одсвакле, Одсвакуд, Одсвакуда, von allen Seiten, allenthalben, undiquaque.

Одседнути, нем, vide одсести.

Одселе, vide оселе.

Одсѐлити, им, vide оселити.

Одсѐлитисе, имсе, vide оселитисе.

Одсести (говорисе и одседнути), одседем, и одседнем, (Рес. и Срем.) vide одсјести.

Одсијѐцање, n. vide осијецање.

Одсијѐцати, ам, vide осијецати.

Одсијѐцатисе, ам, vide осијецатисе.

Одсипање, n. vide одасипање.

Одсипати, ам (и одсипљем), vide одасипати.

Одсјек, m. vide осјек.

Одсјести (говорисе и одсједнути), сједем (и одсједнем), (Ерц.) v. pf. 1) од коња, abſteigen, descendo. 2) одсјед' мене гр'јешној, присјед' баби б'јесној, ſagen die Mädchen, wenn ihnen etwas in der Kehle ſtecken geblieben (alſo: bebe dich, abscede).

Одсјећи, сијечем, vide осјећи.

Одсјећисе, сијечемсе, vide осјећисе.

Одсјечак, чка, m. vide осјечак.

Одскакање, n. vide оскакање.

Одскакати, ачем, vide оскакати.

Одскакивање, n. vide оскакивање.

Одскакивати, кујем, vide оскакивати.

Одскора (од скора), unlängſt, nuper, non ita pridem.

Одскочити, им, vide оскочити.

Одслуживање, n. das Abdienen, compensatio per servitia.

Одслуживати, жујем, v. impf. abdienen, serviendo compenso.

Одслужити, им, v. pf. abdienen, ministrando (serviendo) penso.

Одспавати, ам, v. pf. abſchlafen, dormio, dormiendo solvo; refringo: ко на Бурђев дан спава, на Марков дан треба да зевда.

Одступање, n. vide отступање.

Одступати, ам, vide отступати.

Одступити, им, vide отступити.

Одсудити, им, cf. осудити.

Одсуђивање, n. cf. осуђивање.

Одсуђивати, ђујем, cf. осуђивати.

Одсукати, учем, vide осукати.

Одсукивање, n. vide осукивање.

Одсукивати, кујем, vide осукивати.

Одсутни, спем, vide одасутни.

Одужѝвање, n. das Abtragen der Schuld, debiti solutio.

Одужѝвати, жујем, v. impf. die Schuld abtragen, debitum solvo.

Одужѝватисе, жујемсе, v. r. impf. ſeine Schuld abtragen, debito se liberare.

Одужити, им, v. pf. die Schuld abtragen, debitum solvo.

Одужѝтисе, имсе, v. r. pf. die Schuld abtragen, debito me libero.

Одуѝмити, им, v. pf. н. п. чашу од уста, den Becher von den Lippen entfernen, removeo.

Одуљати, ам, v. pf. н. п. дан, ноћ, länger werden, cresco.

Одумити, им, v. pf. den Vorſatz ändern, muto propositum.

Одуставити, им, v. pf. verlaſſen, desero.

Одустављање, n. das Verlaſſen, desertio, derelictio.

Одустављати, ам, v. impf. verlaſſen, desero.

Одустајање, n. vide одустављање.

Одустајати, јем, vide одустављати.

Одустати, анем, vide одуставити.

Одучавање, n. das Abgewöhnen, desuefactio, dedoctio.

Одучавати, ам, v. impf. abgewöhnen, dedoceo.

Одучити, им, v. pf. abgewöhnen, dedoceo.

Одушка, f. das Luftloch, spiraculum.

Одшетати, ам, v. pf. davon ſpazieren, ambulans discedo.

Оћа, f. das Gehen, itio.

Оћапити, им, vide одјазити.

Оћељати, ам, v. pf. (Ерц.) zuſchneiden, obscindo.

Оћенути, нем, vide оћести.

Оћѐње, n. das Gehen, incessus.

Оћести (говорисе и оћенути), оћенем (particip. оћевен), v. pf. (Ерц.) bekleiden, vestio.

Оћећа, f. (Ерц.) vide одијело.

Оћуѝлија, f. m. j. земља (ст.) „Двије њему земље освојише „Оћуилију и Маћедонију —

Ожагрити, им, v. pf. н. п. пурењак, anſengen, amburo.

Ожалити, им, v. pf. betrauern, lugeo.

Ождрѐбити, им, (Рус. и Срем.) vide ождријебити.

Ождрѐбитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide ождријебитисе.

Ождрѐље, n. (Рес. и Срем.) vide ождријеље.

Ождријѐбити, им, v. pf. (Ерц.) werfen (von der Stute), pario (de equa).

Ождријѐбитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ein Füllen werfen, pario.

Ождријеље, n. (Ерц.) постава на оплећку, das Unterfutter am Bruſttheil des Frauenhemdes, munimen interius indusii muliebris.

Ожђелдија *, f. vide добродошница:
„Дадоше му придеш ожђелдија,
„Ожђелдија и добродошница —

Оженити, им, v. pf. (einen Jüngling) verheiraten, verehlichen, marito, do uxorem. У Видину (а може бити и по свој Бугарској) кажу оженити ђевојку, т. ј. удати је: оженила сам ћерку.

Оженитисе, имсе, v. r. pf. heiraten, eine Frau nehmen, duco uxorem.

Ожећи, ежем, v. pf. anbrennen, aduro.

Оживети, вим, v. pf. (Рес.) } wieder
Оживити, им, v. pf (Срем.) } aufleben,
Оживљет, вим, v. pf. (Ерц.) } revivisco.

Ожућети, утим, v. pf. (Рес.) } gelb fär-
Ожућити, им, v. pf. (Срем.) } ben, co-
Ожућећи, утим, v. pf. (Ерц.) } lore gilvo (luteo) imbuo.

Озад (једни говоре и озади), hinter, post.

Озго (једни говоре и озгор), oben, superne, supra.

Оздо, unten, infra.

Оздравити, им, v. pf. geneſen, convaleo.

Озеленети, ним, v. pf. (Рес.) } 1) grün
Озеленити, им, v. pf. (Срем.) } werden,
Озеленећи, им, v. pf. (Ерц.) } viresco.
2) grün färben, viridi colore inficio.

Озепсти, озебем, v. pf. erfrieren, frigore rigesco.

Озиља, f.
„Полећела два врана гаврана
„Од Озиље преко Московиље —

Озим, f. ž. B. посијао жито на озим, Winterſaat, sementis hiberna.

Озимац, мца, m. n. п. лук, лан, јечам (или други какав усјев, што се сије пред зиму), die Winterſaat, Winterfrucht, sementis hiberna.

Озимача крава, f. die Winterkuh, vacca hiberna.

Озимица, f. n. п. шеница, die Winterfrucht, fruges hibernae.

Озимкуља, f. vide озимача крава.

Озимче, чета, n. das Winterkalb, vitulus hibernus.

Озин, m. (ст.)
„Књигу гледа од Озина краљу —

Ознојити, им, v. pf. in Schweiß bringen, sudorem elicio.

Озобати, бљем, v. pf. rundum abbicken, depasco (de avibus).

Озрен, m. намастир у Босни (чини ми се да је сад пуст?):
„Озрен цркву насред Босне славне —

Ој! 1) was? als Antwort auf einen Ruf, z. B. О Божо! Antwort: Ој. 2) O! in Liedern, als Eingang, O! (initium solitum odarum).

Ојагњити, им, v. pf. werfen (vom Schafe), pario agnum.

Ојагњитисе, имсе, v. r. pf. werfen (vom Schafe), pario.

Ојадити, им, v. pf. betrüben, in Kummer verſetzen, affligo:
„Млогу ти си мајку ојадио,
„Милу сеју у црно завио,
„Вјерну љубу у род опремио —

Ојањити, им, vide ојагњити.

Ојањитисе, имсе, vide ојагњитисе.

Ојдана, f. Frauenname, nomen feminae.

Ој̀е, n. die Deichſel (am Wagen, den Ochſen zieben), temo.

Ојестисе, оједемсе, v. r. pf. ſich wund reiben (z. B. im Sommer durch Gehen), atteri.

Ојнак *, m. die Nuß, mit der man (im Spiele) wirft, nux quae mittitur (missilis). cf. купа.

Ока*, f. ein Maß, mensura (cantharus).

Ока, f. (pl. оке) hyp. v. око: види моја ока ће се пече кока.

Окадити, им, v. pf. umräuchern, perfumo.

Окалити, им, v. pf. н. п. сјекиру, kühlen, refrigero (ferrum candens).

Окаљати, ам, v. pf. mit Koth beſudeln, luto maculo.

Окаменитисе, имсе, v. r. pf. verſteinern, lapis fio.

Оканитисе, имсе, v. r. pf. кога, чега, vermeiden, vito; ſich entſchlagen, mitto.

Окапати, пљем, v. pf. 1) abtropfen, destillo. 2) окапао иштући, молећи, ſich müde bitten, rogando fatigor.

Окапина, f. 1) нар сијена оно, што од кише поцрни (у Бачкој), die oberſte Lage des Heuſchobers, die vom Regen verfault, acervi foeni superficies pluvia corrupta. 2) die untergrabene Uferſtelle, ripa suffossa ab aqua.

Окат, та, то, beaugt, oculatus.

Окаш, m. 1) кантар, die Wage, die auf ока eingerichtet iſt, statera. 2) лан, eine Art Flachs, der okaweiſe verkauft wird, lini genus.

Окивање, n. das Beſchlagen (mit Silber), inductio argenti, ornatio.

Окивати, ам, v. impf. beſchlagen, orno, induco argentum.

Окидање, n. das Losſpannen (der Flinte), emissio.

Окидати, ам, v. impf. losſpannen, emitto.

Окидати, ам, v. pf. 1) блато испред куће, wegräumen, wegmiſten, amoveo stercus. 2) abpflücken, decerpo.

Окинути, нем, v. pf. losspannen (z. B. die Flinte), emitto.

Окиснути, нем, v. pf. vom Regen naß werden, madefio pluvia.

Оклагија*, f. das Rudelholz (österr. der Rudelwalger), lignum cylindratum turundarium.

Оклапити, им, v. pf. (durch Speculation) gewinnen, lucror.

Оклати, коље, v. pf. zerbeißen, corrodo.

Оклатисе, кољемсе, v. r. pf. sich herumbeißen (mit jemand), rixari cum aliquo.

Оклеваље, n. (Рес. и Срем.) vide оклијеваље.

Оклéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide оклијевати.

Оклéпатисе, амсе, v. r. pf. sich vollsaufen, inebrior.

Оклизатисе, амсе, v. r. pf. ausglitschen, labi.

Оклизотине, f. pl. die Leckerbissen, (die glatt hinuntergleiten), scitamenta: чудно ли се наслагасмо овије оклизотина (рекао Ера, кад су се њи двојица најели јела, што је готовљено за пашу)!

Оклијéвање, n. (Ерц.) das Zaudern, Unschlüssigsein, cunctatio.

Оклијéвати, ам, v. impf. (Ерц.) zaudern, cunctor.

Оклицнути, нем, v. pf. ein wenig Unflat machen, paullum caco: узе калиja гвозденак, те удари нашега Мују над прдењак, и Мујо мало оклицну: једва нена и Алиja у трипут на тезгерама изнијеше на поље (у приповиједки).

Оклоп, m. der Küraß, lorica, cataphracta, thorax.

Оклопњак, m. der Küraßier, eques gravis armaturae, loricatus, cataphractus.

Окнити, нијем, v. pf. mit kna färben, fuco: „Io ђогата гриве окнивене —

Око, n. 1) das Auge, oculus. Пуно као око. 2) слијепо око, der Schlaf, tempus. 3) амбарско око, die Abtheilung, das Fach (im Magazin), loculus.

Око, praep. um, herum, circum: око сиене, око куће, око воде и т. д.

Оков, m. das Beschläge, der Beschlag, integumentum, ornatus argenteus.

Окòвати, кујем, v. pf. 1) schlagen (in Eisen und Bande), vincio. 2) beschlagen, orno argento.

Оковица, f. (Ш. п. на пушци) vide оков.

Окòзити, им, v. pf. werfen (von der Ziege), pario.

Окòзитисе, имсе, v. r. pf. werfen (von der Ziege), pario.

Околина, f. die Umgegend, vicinia.

Околúш, m. оно брашно, што остане око камена воденичнога кад се устави воденица. Покупио и околиш; изјели миши околиш.

Околúшење, n. das Herumgehen, circuitio.

Околúшити, им, v. impf. herumgehen, ambagibus utor.

Околúшнице, f. pl. она дрвета, што стоје око камена воденичнога, да се брашно не просипа кад се меље.

Около, 1) praep. mit dem genit. um, circum. cf. око. 2) adv. umher, circumcirca: около, море!

Околомáшити, им, v. pf. rund umher beſetzen (z. B. ein Kleid mit Schnüren), distinguo, orno.

Околочéп, m. (ст.) ein (erdichtetes) Kraut, als Ingrediens eines Liebestranks, nomen herbae fictae (ad philtrum).

„Самдокаса и околочепа —

Окомак, мка, m. der ausgedroschene Kukuruzkolben, arista zeae semine privata.

Окòмити, им, v. pf. 1) ausschälen, decortico, н. п. кукуруз. 2) окомити око на што, seine Augen werfen auf etwas, oculos conjicio.

Окомицé, ſtoßweiſe, mit einem Stoße, pulsando: ударио га пушком окомице.

Окоњитисе, имсе, v. r. pf. ein Pferd bekommen, equum nancisci: „На њемачка придесет дуката: „Не би ли се и он окоњио —

Окопáвање, n. das Umgraben, oblaqueatio.

Окопáвати, ам, v. impf. umgraben, oblaqueo, circumfodio.

Окòпати, ам, v. pf. н. п. кукурузе, виноград, umgraben, oblaqueo.

Окòран, рна, но, vorwerfend, tadelnd, reprehendens: не смије му човек окорне ријечи рећи.

Окòрео, рела, ло, ſteif, hart, durus, rigidus.

Окорèпитисе, римсе, v. r. pf. ſteif werden, rigidus fio.

Окòтити, им, v. pf. werfen (vom Hunde, der Katze), pario.

Окòтитисе, имсе, v. r. pf. werfen (vom Hunde, der Katze), pario.

Окошт, та, то, ſtark von Knochen, ossosus, musculosus.

Окрајак, ајка, m. ein Stück (Wieſe), segmentum.

Окрáјање, n. (das Gehen um etwas herum, ſtatt daran zu gehen), das Zaudern, Zögern, tergiversatio.

Окрáјати, ам, v. impf. zaudern, tergiversari.

Окрáјка, f. der Rand (des Brotlaibs), margo panis.

Окрáјчење, n. vide окрајање.

Окра̀јчити, им, vide окрајати.
Окрастати, ам, v. pf. mit einem Ausſchlag (краста) anſtecken, pustulas communico.
Окрастатисе, амсе, v. r. pf. einen Ausſchlag bekommen, pustulis obduci.
Окрва̀вити, им, v. r. pf. mit Blut beſpritzen, cruento.
Окрезатисе, амсе, v. r. pf. ſich ausbohſen, filatim solvi.
Окрѐзубити, им, v. pf. zahnlückig werden, edentulus fio.
Окрѐк, m. cf. окријек.
Окрѐнути, нем, v. pf. wenden, verto.
Окрѐнутисе, немсе, v. r. pf. ſich wenden, verti.
Окрѐсати, ешем, v. pf. 1) behauen, abäſten, deseco frondes. 2) пушку, losdrücken, emitto telum.
Окресине, f. pl. die Abfälle beim Abäſten, frondes desectae.
Окр̀тан, тна, но, hurtig, promtus.
Окретање, n. das Umwenden, conversio.
Окретати, ѣкем, v. impf. wenden, converto.
Окречити, им, v. pf. mit Kalk anwerfen, weißen, calce dealbo.
Окрѝвити, им, v. pf. beſchuldigen, accuso, do crimini.
Окријек, m. (може бити да је ово Ерц. а Рес. и Срем. окрѐк?) das Waſſermoos, conferva.
Окриље, n. Schirm, praesidium:
„Под окриље, под фрушку планину —
Окрљати, ам, v. pf. ſich behelfen, beſſer werden (nach einer Krankheit), convalesco.
Окрњак, њка, m. der Stümmel, truncus.
Окрњивање, n. das Verſtümmeln, mutilatio.
Окрњивати, њујем, v. impf. verſtümmeln (beſonders ein Gefäß), mutilo.
Окрѝњити, им, v. pf. verſtümmeln, mutilo, z. B. лонац, чашу; стопину, иљаду.
Окро̀јити, им, v. pf. beſchneiden, circumcido.
Окрп, m. eine Art Geſchenks (um ſich die Kleider flicken zu laſſen), corollarium. Кад дијете још није дорасло за цијел арач, онда арачлија иште окрп, m. j. пола арача, или штогођ.
Окрпити, им, v. pf. 1) flicken, resarcio. 2) окрпио га један пут, einen kleinen Schlag verſetzen, ferio leniter.
Округа, f. (stm.) Art weiblichen Kopfputzes, vittae genus:
„А свекрви чембер и округу —
Окру̀гао, гла, ло, rund, rotundus.

Округлина, f. } die Ründe, rotunditas.
Окру̀глост, f. }
Окружѝвање, n. das Abründen, rotundatio.
Окружѝвати, жујем, v. impf. abründen, rotundo.
Окру̀жити, им, v. pf. 1) ründen, rotundo. 2) umringen, circumdo.
Окру̀нити, им, v. pf. abpflücken, decerpo.
Окруњивање, n. das Pflücken, decerptio.
Окруњивати, њујем, v. impf. pflücken, carpo.
Окр̀чити, им, v. pf. urbar machen, colo, n. p. њиву.
Окрш, m. } das Gemetzel, caedes, ma-
Окршај, m. } ctatio, trucidatio.
Окужити, им, v. pf. verpeſten, pestem infero.
Окука, f. die Windung (eines Fluſſes), ambages fluminis, maeandri.
Окумити, им, v. pf. кога, einen zum кум machen (bitten), rogo ad puerum baptizandum, aut ad nuptias celebrandas, ut praesit.
Окумитисе, имсе, v. r. pf. с ким, mit jemand Kumſchaft machen, cumatum (?) inire cum quo.
Окупати, ам, v. pf. abbaden, lavo.
Окупатисе, амсе, v. r. pf. ſich baden, lavor.
Окупити, им, v. pf. 1) vide заокупити. 2) abfluben, colligendo absumo.
Окусити, им, v. pf. koſten, gusto.
Окућитисе, имсе, v. r. pf. ſich etabliren (beiraten, ein Haus machen), uxorem duco.
Окушати, ам, v. pf. verſuchen, experior:
„Да окушам срећу у дорату —
Оладити, им, v. pf. 1) abkühlen, refrigero. 2) ſich heimlich davon machen, clam abeo. cf. одладити.
Оладнети, ним, v. pf. (Рес.) } erkalten,
Оладнити, им, v. pf. (Срем.) } refrigeror.
Оладњети, дним, v. pf. (Ерц.) }
Олај, m. das Leinöl, oleum lineum.
Олакшати, ам, v. pf. erleichtern, levo.
Олѐнитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide олијенитисе.
Олѐњитисе, имсе (у Срнјему), vide олијенитисе.
Олѐпити, им, (Рес. и Срем.) vide олијепити.
Оливер, m. Mannsname, nomen viri (Oliverius?).
Оливера, f. Frauenname, nomen feminae.
Олизати, ижем, v. pf. ablecken, circumlambo.
Олијѐнитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) faul werden, pigresco.
Олијѐпити, им, v. pf. (Ерц.) bekleiben, induco (luto, argilla).

Олово, n. das Bley, plumbum.
Оловскй, ка, ко, н. п. мајдан, Bley-, plumbi.
Олта̂р, m. der Altar (in der Kirche), altare.
Олук*, m. die Wasserrinne, colliciae.
Олупак, пка, m. etwas zerschlagenes, Schlechtes (z. B. Flinte, Sattel), res corrupta.
Олупати, ам, v. pf. zerschlagen, contundo.
Олупина, f. vide олупак.
Ољвина, f. die Stengelblätter am Kürbiß, folia zebe. cf. комушина.
Ољушшине, f. pl. die abgelöseten Schalen der Aepfel, Birnen, cortices desecti pomorum.
Ољушшити, им, v. pf. abschälen, decortico: крушку, јабуку, јаје, репу.
Омагањити, им, vide опорањити.
Омад, f. (coll.) junge Pferde, die doch über ein Jahr alt sind, equini pulli anniculi.
Омаечак, чка, ко, nicht groß, staturae mediocris.
Омањење, n. das Wankenmachen, labefactatio.
Омањити, омаујем, v. impf. wanken machen, labefacto.
Омаја, f. вода, што прска с кола воденичнога (особито код каишчаре воденице) кад се коло окреће. Ту воду ватају жене у очи Ђурђева дне, те се купају у њој. cf. Ђурђев дан.
Омак, m. ein junges, einjähriges Pferd, equus anniculus.
Омакиња, f. eine junge einjährige Stute, equa annicula.
Омакљати, ам, v. pf. beschnitzen, scalpo.
Омакнутисе, немсе, vide омаћисе.
Омален, на, но, nicht groß, haud ita magnus.
Омалити, им, v. pf. abbrechen, mindern, minuo.
Омањење, n. das Mindern, minutio.
Омањивати, љујем, v. impf. vermindern, minuo.
Омамити, им, v. pf. verlocken, illecebris induco, n. p. нсето, човека.
Омамљивање, n. das Verlocken, illecebrae.
Омамљивати, љујем, v. impf. verlocken, allecto.
Оман, m. die Alantwurzel, der Alant, inula helenium Linn.
Омануги, нем, v. pf. 1) im Ringen seinen Gegner schwenken, torqueo luctans, labefacio. 2) fig. anführen, decipio.
Омара, f. die Schwüle, tempestas fervida: омара је, биће киша.
Омастити, им, v. pf. mit Fett besudeln, pinguedine maculo.
Омаћисе (говорисе и омакнутисе), омакнемсе, v. r. pf. ausgleiten, aberro.
Омашке, n. n. бацити камен, mit Ausholung, vibrando.
Оме, ета, n. ein Füllen (über ein Jahr alt), equuleus.
Омерити, им, (Рес. и Срем.) vide омјерити.
Омести, ешем, v. pf. abkehren, abbürsten, verro, purgo.
Омести, ешем, v. pf. anführen, decipio, induco in errorem.
Омилање, n. das stille Suchen (einer Gunst) durch Geberden, Achselzucken, gestus quaerentis aliquid tacite.
Омилатисе, амсе, v. r. impf. durch stummes Achselzucken etwas suchen, quaero motitans: шта се ти омилаш ту?
Омилети, лим, (Рес.) } vide омиљети.
Омилити, им, (Срем.) }
Омиловати, лујем, v. pf. liebkosen, blanditiis afficio.
Омиљети, лим, v. pf. (Ерц.) коме ко, или шта, lieb werden, carus, gratus fio. Што омиље, не омрзну (alte Liebe rostet nicht).
Омирисати (омиришати), ишем, v. pf. што, an etwas riechen, odoror.
Омицање, n. das Ausgleiten, aberratio, lapsus.
Омицати, ичем, v. impf. hinabgleiten lassen, sino labi: омиче низ ноге.
Омицатисе, ичемсе, v. r. impf. ausgleiten, aberro, elabor.
Омицкивање, n. dim. v. омицање.
Омицкивати, кујем, dim. v. омицати.
Омјерити, им, v. pf. (Ерц.) anmessen (z. B. ein Kleid), metior, designo: омјери о се.
Омладина, f. etwas Junges (Kinder, Nachwuchs) im Hause, suboles.
Омладинисе, дисе, v. r. pf. Wurzel fassen, subolesco, heranwachsen.
Омлађивање, n. das Heranwachsen, das Wurzelfassen, radicum actio.
Омлађиватисе, ћујесе, v. r. impf. Wurzel fassen, radices ago.
Омлатити, им, v. pf. 1) abdreschen, tritoro, z. B. пројо, гра, конопље (куђељу). 2) herabschlagen (vom Baume), decutio.
Омоље, n. Theil der Пожаревачка нанја, wo die Млава entspringt. Омољски (Омољски) ка, ко, von Омоље.
Оморика, f. die Fichte, pinus. cf. смрека (?).
Омотавање, n. vide обмотавање.
Омотавати, ам, vide обмотавати.
Омотати, ам, vide обмотати.

Омофор, m. ein Stück der Biſchofskleidung, vestimenti episcopalis pars.
Омраза, f. die Entzweyung, Haß, odium.
Омразити, им, v. pf. кога, или шшо, entzweyen, discordem reddo.
Омразитисе, имсе, v. r. pf. с ким, ſich mit jemand entzweyen, odium concipio in aliquem.
Омре́стити, им, (Рес. и Срем.) vide омрије́стити.
Омрзнути, нем, v. pf. einen Haß auf einen bekommen, coepi odisse; ев іſт mir zuwider, odi: омрзао сам на њега; он ми је омрзао.
Омрије́стити, им, v. pf. (Ерц.) begatten (von den Vögeln), coeo.
Омркнути, нем, vide омрћи.
Омрси́ти, им, v. pf. 1) н. п. човека, Fleiſchſpeiſen zu eſſen geben. 2) говеда, овце, свиње, Salz zu lecken geben.
Омрси́тисе, имсе, v. r. pf. 1) Fleiſchſpeiſen eſſen. 2) кад се игра крмаче.
Омрћи (говорисе и омркнути), омрћнем, vom Dunkel (der Nacht) überfallen werden, nocte intercipior. Омркао, а не осванув (cf. замрћи).
Омрцинити, им, v. pf. verrecken machen, facio ut moriatur bestia (inepte mactata).
Омрцинитисе, имсе, v. r. pf. verrecken, pereo, morior.
Омршај, m. ein Stück Fleiſchſpeiſe, frustum carnis: нема никаква омршаја.
Омћи, омкнем, vide омаћи.
Омћисе, омкнемсе, vide омаћисе.
Омућарити (омућарати?), им, v. pf. geſcheut werden, fio prudens.
Омућине, f. pl. gerütteltes Ueberbleibſel von Wein, Arrak, reliquiae vini usti.
Омче, о́мчи, f. pl. die Schlinge (z. B. vom Roßhaar zum Vogelfang), laqueus.
Он (о́н) она, оно, er, ſie, es, ille, illa, illud; is, ea, id.
Онанз, m. der Anis (öſterr. Aneis), pimpinella anisum Linn.
Онај, она, оно, jener, jene, jenes, ille, illa, illud.
Онајзовица, f. der Anisbranntwein, vinum ustum ex aniso.
Онакви, ка, ко, jener Art, ejus modi.
Онако́, 1) auf jene Art, illo modo. 2) ſo (unentgeldlich), gratis.
Онако́в, ва, во, vide онакви.
Онамо, 1) dorthin, illuc. 2) dort, illic.
Онда́, damals, tum, eo tempore.
Ондашњи, ња, ње, der damalige, illius temporis.
Онде, (Рес.) } dort, illic.
Онди, (Срем.) }
Онѣе, (Ерц.) }
Оне́мети, мим, (Рес.) } vide онијемети.
Оне́мити, им, (Срем.) }
Онере́дитисе, имсе, v. r. pf. ſeine Nothdurft verrichten, alvum exonero.
Оне́свеснути, нем, (Рес. и Срем.) vide онесвјеснути.
Оне́свјеснути, нем, v. pf. (Ерц.) in Ohnmacht fallen, linqui animo.
Они́, она, оно, vide онај.
Онијемити, им, v. pf. } (Ерц.)
Онијемљети, мим, v. pf. } 1) ſtumm werden, mutus fio, obmutesco. 2) verſtummen, obmutesco.
Оновечери, vorgeſtern Abends, nudius tertius vesperi.
Оноликачки, ка, ко, augm. v. оноliки.
Оноли́ки, ка, ко, 1) ſo groß als — tantus. 2) ſo viel als — tantum.
Оноли́шњи, на, но, dim. v. оноliки.
Онома́дашњи (ономаднашњи), ња, ње, dieſer Tage, nuperus.
Ономадне, dieſer Tage, nuper, superioribus diebus.
Ономла́ни, vor zwei Jahren, annis abhinc duobus.
Ономлањски, ка, ко, was vor zwei Jahren war, quod ante duos annos erat.
Ономстранац, нца, m. der jenſeitige Einwohner, ex ulteriori parte.
Ономстра́нка, f. die jenſeitige Einwohnerin, femina ex ulteriori parte.
Ономстрански, ка, ко, jenſeitig, ex ulteriori parte fluminis.
Онуд, }
Онуда́ (онуда́), } dort vorbei, illac.
Оо! (verwundernd), oho! Деде комшија учини и мен и један пут оо! (рекао Нијемац Србљину, кад су пили заједно, па Србљин све пренуњао своју чашу и говори оо!).
Оп! } говорисе кад се игра: она цу-
Она! } па! оп цуп! hopp!
Опадање, n. 1) das Abfallen (des Waſſers, des Laubes) casus. 2) das Verleumden, calumniatio.
Опадати, ам, v. impf. 1) abfallen, cado. 2) verleumden, calumnior.
Опаднути, нем, vide опаснути.
Опажање, n. das Bemerken, Wahrnehmen, observatio, animadversio.
Опажати, ам, v. impf. wahrnehmen, gewahr werden, animadverto.
Опаз, m. die Hut, Acht, attentio: буди на опазу, nimm dich in Acht; ſey auf der Hut.
Опазити, им, v. pf. wahrnehmen, animadverto.
Опајгора, f. ein unverſchämtes freches Weib, femina impudens.
Опак, ка, ко, 1) verkehrt, perversus

2) tüchtig, firmus validus: опако ти га удари! да опаке ђевојке!

Опáклија: m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) der Schafpelz, rheno ovillus: Нема с њим ништа, као ветар с опáклијом.

Опáла, f. (als Scheltwort auf etwas, was entweder verbrannt iſt oder den Brand verdient): камо та опала?

Опáлити, им, v. pf. 1) крме, ein Schwein ſengen, aduro suem. 2) ſchießen, Feuer geben. 3) кога, einen heißen Streif verſetzen, uro verberando (verberibus).

Опаме́тити, им, v. pf. geſcheut machen, reddo prudentem: опаметићу ја њега! ich werde ihm's ſchon lehren, docebo illum.

Опанак, нка, m. eine Art Socke, socci genus.

Опáнути, нем, v. pf. mit der Hand vorbeifahren (z. B. bei den Augen), ventum cieo: опануо ме по оку.

Опáнчар, m. der Opankenmacher, sutor soccarius.

Опанчáрев, ва, во, des Opanken ma-
Опанчáров, ва, во, cherz, sutoris.

Опáнчина, f. augm. v. опанак.

Опáнчић, m. dim v. опанак.

Опарити, им, v. pf. verbrennen anbrennen, mit heißen Waſſer beſchütten, aduro.

Опáрница, f. Art Kukurzbrot, panis genus.

Опáруша, f. (у Срнјему) Art Kukuruzbrot, panis genus.

Опасати, ашем, v. pf. umgürten, cingo.

Опасатисе, ашемсе, v. r. pf. ſich umgürten, cingi; опасаосе снагом, ſagt man von einem Jüngling, der die Blüte ſeiner Mannskraft erreicht hat.

Опасти (говорисе и опаднути), опаднем, v. pf. 1) abfallen, cado, decido. 2) verleumden, calumnior:

„Неко нас је њему опадную,
„С њега жива месо отпадало —

Опасти, опасем, v. pf. 1) abweiden, depasco. 2) beſpringen (von Pferden), coeo (de equo).

Опасúвање, n. das Umgürten, cinctio.

Опасúвати, сујем, v. impf. umgürten, accingo.

Опáучити, им, v. pf. eins verſetzen, percello: опаучио га један пут.

Опáчење, n. das Verkehrtwerden, perversio.

Опáчитисе, имсе, v. r. impf. verkehrt werden, verderben, perverti.

Опéло, n. (Рес. и Срем.) vide опијело.

Опенити, им, (Рес. и Срем.) vide опјенити.

Опепéлити, им, v. pf. не даде му (н. п. мачка мишу) ни опепелити, ohne Gnade, ohne Umſtände, sine induciis.

Опепељавит, им, v. pf. äſchern, cinere conspergo.

Опет, wieder, iterum.

Опéћисе, ећемсе, v. r. pf. н. п. на сунцу, von der Sonne verbrannt werden, aduror sole.

Опеченчело, само у овој загонетки: полећеле гуске пиринчгуске, сусрете и опеченчело? (т. ј. варнице и вериге).

Опијање, n. 1) das Betrinken, inebriatio. 2) das Kleinmachen des Mundes, contractio oris.

Опијати, ам, v. impf. 1) betrinken, inebrio. 2) уснама, den Mund ſpitzen, fastigo.

Опијатисе, амсе, v. r. impf. ſich betrinken, inebrior.

Опијело, n. (Срц.) die Abſingung (Ableſung) der Gebete bei einer Grablegung, quae canit sacerdos sepeliens mortuum.

Опипати, ам, v. pf. befühlen, contrecto.

Опипати, ам, v. pf. abklauben, carpo: опипале кокоши грожђе; опипати месо с коспи.

Опирање, n. das Stützen, innisio.

Опирати, рем, v. impf. 1) ſtützen, fulcio: опире се на штап. 2) cf. опријети.

Опирњача, f. der Waſchlappen, lacinia servieus eluendo.

Описати, ишем, v. pf. beſchreiben, describo.

Описивања, n. das Beſchreiben, descriptio.

Описивати, сујем, v. impf. beſchreiben, describo.

Опитисе, пијемсе, v. r. pf. ſich betrinken, inebrior.

Опичитисе, имсе, v. r. pf. obscoene dictum g. d. cunnum nancisci.

Опишатисе, амсе, vide попишатисе.

Опјенити, им, v. pf. (Срц.) abſchäumen, despumo.

Опклада, f. die Wette, sponsio.

Опкладитисе, имсе, v. r. pf. wetten, sponsionem facio.

Опкладáње, n. das Wetten, sponsio.

Опкладáтисе, амсе, v. r. impf. wetten (mit einem), sponsionem facio.

Опколити, им, v. pf. umringen, circumvenio.

Опкољáвање, n. das Umringen, circumventio.

Опкољавати, ам, v. impf. umringen, circumvenio.

Опкоп, m. die Schanze, vallum.
Опкопа́ване, n. das Verſchanzen, obvallatio.
Опкопа́вати, ам, v. impf. verſchanzen, obvallo.
Опкопа́ватисе, амсе, v. r. impf. ſich verſchanzen, circumvallor.
Опкопати, ам, v. pf. verſchanzen, circumvallo.
Опкопатисе, амсе, v. r. pf. ſich verſchanzen, circumvallor.
Оплавити, им, v. pf. vide поплавити.
Опла́вити, им, v. pf. blau färben, caeruleo colore imbuo.
Оплаза, ж. био, шшо плуг прескочи, кад се оре, па остане цијела земља.
Оплакати, ачем, v. pf. 1) beweinen, defleo. 2) anfangen zu weinen, in fletum dor: оплакало дијете од њега, .
Опла́кати, ачем, vide попла́кати.
Оплакива́ње, n. 1) das Beweinen, defletio. 2) das Aufweinen, effusio in fletum.
Оплакива́ти, кујем, v. impf. 1) beweinen, defleo. 2) aufweinen (z. B. von einem Kinde), in fletum prorumpo.
Опле́вити, им, (Рес. и Срем.) vide оплијевити.
Опле́нити, им, (Рес. и Срем.) vide оплијенити.
Опле́сти, етем, v. pf. 1) flechten, plecto, texo. 2) н. п. чарапе, рукавице, ſtricken, texo acubus.
Опле́тисе, етемсе, v. r. pf. das Haar flechten, necto comam.
Опле́ћак, ћка, m. der (geſtickte) Vordertheil des weiblichen Hemdes, indusii muliebris pars anterior acu picta.
Оплијевити, им, v. pf. (Ерц.) jäten, runco.
Оплијенити, v. pf. (Ерц.) ausplündern, spolio, diripio.
Опљачкати, ам, vide оплијенити.
Опљети, оплијевем, (Ерц.) vide оплијевити.
Опљунути, нем, v. pf. in die Hände ſpeyen, spuo in manus.
Опна, f. die Membrane, das Häutchen, membrana (ovi, cerebri).
Опница, f. dim. v. опна.
Оповидети, дим, v. pf. (Рес.) } (das
Оповидити, им, v. pf. (Срем. } Ge-
Оповиједети, дим, v. pf. (Ерц.) } richt) aufmerkſam machen auf etwas nicht Beachtetes, admoneo (de crimine, male facto).
Опово, n. намастир у фрушкој гори. Оповски, ка, ко, von Опово.
Опоганити, им, v. pf. verunreinigen, entweihen, polluo.
Опоганитисе, имсе, v. r. pf. 1) ſich verunreinigen, contaminor. 2) ſich beſudeln (vom Kinde, das die Wäſche ꝛc. verunreinigt), concacare se.
Опода́јчити, им, v. pf. н. п. краву, овцу, козу, des Säuglings berauben, lactente privo (vom Vieh).
Опода́јчитисе, имсе, v. r. pf. des Säuglings beraubt werden, privor lactente (vom Vieh).
Опоја́ване, n. das Ableſen der Begräbnißgebete, decantatio precum funebrium.
Опоја́вати, ам. v. impf. } einen
Опојати, ам (и опојем), v. pf. } beſingen (i. e. die Grabgebete über ihn ableſen) preces funebres decantare.
Опо́јити, им, v. pf. berauſchen, inebrio.
Опоме́нути, нем, v. pf. erinnern, mahnen, admoneo.
Опоме́нутисе, немсе, v. r. pf. ſich erinnern, gedenken, memini, recordor.
Опо́мињање, n. das Erinnern, commonefactio; memoria.
Опо́мињати, њем, v. impf. erinnern, commonefacio,
Опона, f. vide опна.
Опоница, f. dim. v. опона.
Опоравитисе, имсе, v. r. pf. ſich erholen, reſici, recreari.
Опо́бран, рна, но, herb, acerbus, austerus.
Опо́рити, им, v. pf. abtrennen, hinwegtrennen, (z. B. eine Schnur), demo, separo.
Опорњак, m. ein Theil der Eingeweide, intestinorum pars.
Опо́стити, им, v. pf. faſtenmäßig richten (z. B. einen Topf, worin Fleiſchſpeiſen geweſen), purgo ollam, in qua carnes fuere.
Опоштенитисе, имсе, v. r. pf. ſich als Ehrenmann zeigen, fidem probare, ostendere se honestum.
Оправа, f. 1) die Zurechtrichtung, correctio. 2) Bereitung, Fertigrichtung, paratio. 3) die ſchriftliche Erlaubniß der Obrigkeit, jus scriptum faciendi aliquid. cf. исправа.
Опра́ван, вна, но, richtig, in Ordnung, bene constitutus, z. B. пушка, гадље.
Опра́вдати, v. pf. rechtfertigen, purgo, satisfacio.
Оправити, им, v. pf. 1) zu recht richten, corrigo (пушку, воденицу). 2) кога, abfertigen, expedio.
Оправитисе, им, v. r. pf. ſich beſſern, (nach einer Krankheit), melius esse.
Оправљање, n. das Zurechtmachen, correctio, reparatio.
Оправљати, ам, v. impf. zurichten, reparo.
Оправљатисе, амсе, v. r. impf. ſich beſſern (mit der Geſundheit) convalesco.
Опрати, оперем, v. pf. waſchen, lavo.

Опра́штање, n. 1) das Abſchiednehmen beim Auseinandergehen, salutatio discedentium. 2) das Verzeihen, condonatio.

Опра́штати, ам, v. impf. verzeihen, condono.

Опра́штатисе, амсе, v. r. impf. Abſchied nehmen (und ſagen: Nichts für ungut!), ante discessum salutare se invicem.

Опрдине, f. pl. (ſcherzhaft) ſchlechter Reſt, reliquiae flocci.

Опре́гача, f. } die Schürze (das Vortuch)
Опре́жина, f. } der Frauen, praecingulum cf. прегача.

Опре́з, m. die Umſicht, circumspectio: на опрезу као зец.

Опре́мање, n. das Fertigmachen zur Abreiſe, paratio ad iter.

Опре́мати, ам, v. impf. reiſefertig machen, expedio.

Опре́мити, им, v. pf. reiſefertig machen, expedio.

Опрести, едем, v. pf. ſpinnen, nendo paro.

Опре́ти, ем, опрло, (Рец. и Срем.) vide опријети.

Опржити, им, vide ожећи.

Опрзнити, им, v. pf. beim Ausweiden ein Eingeweide verletzen (einen Darm durchſchneiden, daß die Excremente herausfallen) laedo intestina ut excrementa appareant.

Опријети, рем, опрло, v. pf. (Ерц.) 1) ſich an etwas anſtellen, adsisto, adclinor. 2) очи, ſeinen Blick auf etwas richten, oculos figo.

Опријетисе, ремсе, опрлосе, v. r. pf. (Ерц.) 1) ſich ſtemmen, ſtützen, anlehnen, innitor. 2) ſich ſetzen (von der Armee), resisto, obsisto, obnitor.

Опра́шинисе, имсе, v. r. pf. Brandblaſen bekommen, pustulas ab igne ducere.

Опрћити, им, vide опрети.

Опрћети, им, v. pf. durchbetteln, abbetteln, permendico, mendicans emetior. Какав је (издрпан), опросио би њим бијели свијет.

Опростити, им, v. pf. 1) verzeihen, ignosco. 2) frey machen, libero, solvo:
„Т' Шпитарца с коњем опростише,
„Симеун се грија опростио —

Опростинисе, имсе, v. r. pf. 1) ſich gegenſeitig verzeihen, sibi condonare invicem. 2) Abſchied nehmen, saluto discedens.

Опроштај, m. Urlaub (beim Scheiden), venia:
„Вевојка ти се удаје,
„Од тебе ниште опроштај —

Опроште́ње, n. die Erlaubniß, venia: с опрошћењем (моја жена).

Опру́жање, n. das Ausſtrecken, protensio.

Опру́жати, ам, v. impf. } ausſtrecken,
Опру́жити, им, v. pf. } extendo.

Опрцати, ам, v. pf. н. п. читаво јагње, ſich mit einem ganzen Lamm begraſen, ſich's wohl ſchmecken laſſen, cum deliciis comedo.

Опрцати, ца, v. pf. m. j. јарац козу, beſpringen, coeo (de capro). cf. мећи.

Опсена, f. (Рец. и Срем.) vide опсјена.

Опсенити, им, (Рец. и Срем.) vide опсјенити.

Опсетинисе, имсе, v. r. pf. (ſcherzhaft, mit Anſpielung auf псето) ſtatt осјетинисе (gewahr werden).

Опсјена, f. (Ерц.) das Blendwerk, praestigiae.

Опсјенити, им, v. pf. (Ерц.) verblenden, glaucoma cui ob oculos objicio.

Опсо́вати, сујем, v. pf. кога, или коме што, beſchimpfen, contumelia adficio.

Опстр̀зање, n. das Zaudern im Davongehen, cunctatio et circumspectatio discedentis.

Опстр̀затисе, амсе, v. r. impf. н. п. око куће, zaudern, im Weggehen, tergiversari in discessu.

Оптерати, ам, (Рец. и Срем.) vide опћерати.

Оптерива́ње, n. (Рец. и Срем.) vide опћеривање.

Оптерива́ти, рујем, (Рец. и Срем.) vide опћеривати.

Оптећи, ечем, v. pf. überflügeln, circumvenio.

Оптињи́вање, n. das Füttern der Stallwände mit Stroh, Farrenkraut u. dgl. im Winter, munitio stabuli ab hieme.

Оптињи́вати, њујем, v. impf. (den Stall) mit Farrenkraut u. dgl. ausfüttern, munio stabulum ab hieme.

Оптињи́ти, им, v. pf. umfüttern, rund herum füttern, munio stabulum foeno, н. п. кошару, свињац.

Оптицање, n. (Срем.) vide оптјецање.

Оптицати, тичем, (Срем.) vide оптјецати.

Оптјецање, n. (Ерц.) das Umzingeln, circumventio.

Оптјецати, тјечем, v. impf. (Ерц.) umringen, circumdo.

Оптра́жити, им, v. pf. rund umher beſuchen, pervisito:
„И оптражи Турске кованлуке,
„Не би лиње десио Турака —

Оптрћати, трчим, vide оптрчати.

Оптрча́вање, n. das Umlaufen, circumcursio.

Оптрчавати, ам, v. impf. umlaufen, circumcurso.
Оптрчати, чим, v. pf. umlaufen circumcurro.
Оптужи́вање, n. das Anklagen vor Gericht, accusatio.
Оптужи́вати, жујем, v. impf. anklagen, accuso.
Оптужи́ти, им, v. pf. anklagen, accuso.
Опћерати, ам, v. pf. (Ерц.) rund herumjagen, circumago.
Опћери́вање, n. (Ерц.) das Umjagen, circumactio.
Опћери́вати, рујем, v. impf. (Ерц.) umherjagen, circumago.
Опћешити, им, v. pf. beaugenſcheinen, video, perlustro:
„Кад је Борда иљаду дуката,
„Додај ми је да је опћешимо —
Опузао, зла, ло, ſchlüpfrig, lubricus.
Опу́стети, стим, (Рес.) ſ. vide опу-
Опу́стити, им, (Срем.) ſ. шћети.
Опустоши́ти, им, v. pf. verwüſten, depopulor.
Опуша, f. der Riemen für die Opanken, lorum ad hypodemata.
Опу́шћети, опустим, v. pf. (Ерц.) wüſte werden, deseror.
Опчи́нити, им, v. pf. кога, einen behexen, es einem anthun, incanto.
Опши́вање, n. das Umnähen, obsutio.
Опши́вати, ам, v. impf. rund umnähen, obsuo.
Опшити, шијем (particip. опшивен), v. pf. umnähen, circumsuo.
Општи́, та, те, (у Срнјему) allgemein, communis.
Општина, f. die Gemeinde, commune.
Општински, ка, ко, Gemeinde-, publicus.
Ора, ораа, m. die Nuß, nux.
Ора, f. (ὥρα) die rechte Zeit, tempus opportunum:
„Листај горо, кукај кукавицо:
„Нек' се чини ора за ајдуке. —
Оран, рна, но, bereit, aufgelegt, zu etwas, paratus, promtus.
Ора́нија, f. ein groſſer unbedeckter Keſſel, lebes magnus.
Ора́ница, f. der Kahn, Nachen, cymba. cf. чун.
Ора́ње, n. 1) das Ackern, aratio. 2) geackertes Land, terra: мутна вода као орање; пале вране по орању;
„Море Марко! не ори друмова. —
„Море Турци! не газ'те орања —
Орао, о́рла, m. der Adler, aquila.
Ораов, ва, во, Nuß-, nuceus.
Ораовина, f. das Nußholz, lignum nuceum.
Ора́р, m. Art geiſtliche Schärpe der Diakonen, horarium.
Орати, рем, v. impf. ackern, aro.
Ора́ћа, ћа, ће, n. п. земља, Acker (land), terra arabilis, arvum.
Ора́ч, m. der Ackersmann, arator.
Ора́чев, ва, во, des Ackerers, aratoris.
Ора́чица гужва, f. vide гужва орачица.
Ора́чки, ка, ко, 1) Ackerers-, aratorum. 2) adv. wie ein Ackersmann, more aratoris.
Ора́шар, m. 1) миш, eine Mausart, die Nüße frißt (Billich?), mus. 2) einer der gern Nüße ißt, homo amans nucum. 3) einer der Nüße verkauft, vendens nuces.
Ора́шење, n. das Würzen mit Nüßen, nucum intritio in cibum.
Ора́шити, им, v. impf. mit Nüßen würzen, condio nucibus.
Ора́шје, n. (coll.) der Nußwald, nucetum.
Ора́шчић, m. dim. v. ора.
Ордија*, f. die Armee, exercitus turcicus:
„И он уби у Турској ордији
„Из Зворника Асан-барјактара —
Ордуља, f. (у Срнјему и у Бачк.) alte Hexe (als Schimpfwort für ein altes, böſes Weib), venefica.
Орезати, ежем, v. pf. н. п. виноград, beſchneiden, amputo, praeseco.
Орепак, пка, m. das leichte (und ſchlechte) Getreide, welches beim Worfeln neben das ſchwere vertragen wird, grana leviora: осијеци мај орепак.
Орид, m. Ochrida, Achrida:
„Цинцар Јанко од Орида града —
Оритак, тка, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) vide орићак.
Орипи́сје, рисе, v. r. impf. н. п. планина, шума, wiederhallen, wiederſchallen, resono.
Орићак, ћка, m. die Pflugreute, rallum.
Орјашин*, m. (χωριάτης, Bauer) Hahnke, Holunke, Spitzbube, nebulo.
Орјашка, f. ſ. (Schimpfwort) das weibliche von орјашин.
Орјашкина, f. ſ. augm. v. орао.
Орлић, m. 1) der junge Adler, pullus aquilinus. 2) der Hahn an der Flinte, retinaculum pyritae.
Орлов, ва, во, Adlers-, aquilae, aquilinus.
Орлови нокти, m. pl. das Geißblatt, lonicera caprifolium Linn.

Орлу̀шина, f. vide орлина.
Орма̀н, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Kaſten, armarium.
О̀рница, f. Ackerland, Ackerfeld, arvum.
Ортак*, m. der Geſellſchafter (Compagnon) in einer Handelsunternehmung, socius negotii.
Орта̀клук*, m. die Handlungsgeſellſchaft, societas.
О̀ртаков, ва, во, des Compagnons, socii.
О̀ртаковање, n. das Handeln in Geſellſchaft, societas.
О̀ртаковати, кујем, v. impf. Compagnon ſeyn, sum socius.
О̀ртаковица, f. die Frau des Compagnons, uxor socii.
О̀ртачење, n. der Abſchluß einer Handlungsgeſellſchaft, initio societatis, creatio socii.
О̀ртачина, f. augm. v. ортак: ортачино моја!
О̀ртачити, им, v. impf. zum ортак machen, facio socium.
О̀ртачитисе, имсе, v. r. impf. ортак werden, socius fio,
О̀ртачкӣ, ка, ко, 1) и, п. новци, Compagnie-, societatis. 2) adv. wie Compagnons, more sociorum.
О̀ружање, n. das Bewaffnen, armatio.
О̀ружати, ам, v. impf. bewaffnen, armo.
О̀ружје, n. die Waffen, arma.
О̀с, m. die Weſpe, vespa.
Оса̀катити, им, v. pf. 1) zum Krüppel machen, debilem reddo. 2) zum Krüppel werden, debilis fio.
Оса̀катитисе, имсе, v. r. pf. zum Krüppel werden, debilitor.
О̀сам, acht, octo.
Оса̀мдесѐт, achtzig, octoginta.
Оса̀мдесѐтеро, vide осамдесеторо.
Осамдесѐтӣ, та, то, der achtzigſte, octogesimus.
Осамдесѐторо, Anzahl von 80, octoginta.
Оса̀митисе, имсе, v. r. pf. allein bleiben, relinquor solus.
Оса̀мнаест, achtzehn, octodecim.
Оса̀мнаестеро, vide осамнаесторо.
Оса̀мнаестӣ, та, то, der achtzehnte, duodevigesimus.
Оса̀мнаесторо, eine Anzahl von achtzehn, octodecim (wie franz. une dixhuitaine).
О̀сам, m. Gegend um Srebernitza in Boſnien.
Оса̀ћанин, m. човек из Осата. Осаћани су готово сви дрводеље, па иду љети по свој Турској, те граде куће и остале зграде; врло су добри људи, и знаду, готово сви, сла̀ву напусти.
Осва̀јање, n. das Erobern, captio.
Осва̀јати, ам, v. impf. erobern, redigo sub potestatem.
Осва̀нути, нем, v. pf. vom anbrechenden Tage erreicht werden, invenior a die illucescente. Кад се Срби̏ у јутру састану (у Србији) и назове један другом добро јутро, онда га упита: Је си ли мирно освануо? А онај одговори: Мирно, вала Богу; како ти!
„Осванула звезда на ведром небу,
„Рабар девојци пред белим двором —
Освѐстити, им, (Рес. и Срем.) vide освијестити.
Освѐститисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide освијеститисе.
О̀света, f. die Rache, vindicta. Нема освете без луда брата.
Освѐтити, им, v. pf. weihen (Waſſer), consecro.
Освѐтитисе, имсе, v. r. pf. коме, ſich rächen an jemand, vindictam sumo de aliquo.
Освѐтлати, ам, (Рес. и Срм.) vide освјетлати.
Освијѐстити, им, v. pf. (Ерц.) zur Beſinnung bringen, revoco ad mentem.
Освијѐститисе, имсе. v. r. pf. (Ерц.) zur Beſinnung kommen, redeo ad mentem.
Освѝтак, тка, m. der Anbruch (des Tages), diluculum:
„На освитак нећељи дођоше
„Прије зоре и бијела дана —
Освитање, n. das Sichtbarwerden bey anbrechendem Tage, apparitio primo diluculo.
Освитати, ићем, v. impf. ſichtbar werden bey anbrechendem Tage, appareo diluculo.
Освјѐтлати, ам, v. pf. (Ерц.) m. j. образ, Ehre machen, illustro existimationem.
Освојити, им, v. pf. erobern, capio, occupo.
Осврабати, ам, v. pf. кога, mit Krätze anſtecken, scabie inficio.
Осврабатисе, амсе, v. r. pf. die Krätze bekommen, scabie infici.
Осврнутисе, немсе, vide обазретисе.
Освртање, n. vide обзирање.
Освртатисе, рћемсе, vide обзиратисе.
Осѐдети, дим, (Рес.) } vide осиједе-
Осѐдити, им, (Срем.) } тити.
Осѐдлати, ам, v. pf. ſatteln, impono sellam equo.
Осек, m. (Рес. и Срем.) vide осијек.
Осѐк, m. (Рес. и Срем.) vide Осијек.
Оселе, von nun an, abhinc, ex hoc tempore.

Осѐлити (одселити), им, v. pf. 1) кога, einen überſiedeln, transporto. 2) осѐлио, er iſt weggezogen, emigravit.

Осѐлитисе (одселитисе), имсе, v. r. pf. ſich wegſiedeln, emigro.

Осѐтити, им, (Рес. и Срем.) vide осјетити.

Осѐтитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide осјетитисе.

Осѐћа̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide осјећање.

Осѐћати, ам, (Рес. и Срем.) vide осјећати.

Осѐћатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide осјећатисе.

Осѐћи, осѐћем, (Рес. и Срем.) vide осјећи.

Осѐћисе, осѐчемсе, (Рес. и Срем.) vide осјећисе.

Осѐцање, n. (Рес. и Срем.) vide осијецање.

Осѐцати, ам, (Рес. и Срем.) vide осијецати.

Осѐцатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide осијецатисе.

Осечак, чка, m. (Рес. и Срем.) vide осјечак.

Осечанин, m. (Рес. и Срем.) vide Осјечанин.

Осечки, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide Осјечки.

Осечкиња, f. (Рес. и Срем.) vide Осјечкиња.

Осигу̀рати, ам, v. pf. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) ſicher ſtellen, tutum reddo, prospicio.

Осидрати, ам, v. pf. (ст.) mit dem ausgeworfenen Anker befeſtigen, ancora teneo navem:

„Осидраше танану галију
„Под бијелу кулу Кујунџијића —

Осијѐдити, им, v. pf. } (Ерц.) grau
Осијѐћети, једим, v. pf. } werden, canesco.

Осијек, m. (Ерц.) Eſſegg, Essekinum.

Осијѐца̂ње (одсијецање), n. (Ерц.) 1) das Abhauen, decisio. 2) das Anfahren (im Reden), invectio. 3) das Abnehmen (des überſchwemmenden Waſſers), remissio. 4) (vom Kukuruz) das Aehrenmachen, spicarum protrusio. 5) das Abſchätzen, aestimatio.

Осијѐцати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) abhauen, decido. 2) н. п. потрицу, ſchätzen, aestimo. 3) осијеца вода, abnehmen, demo. 4) осијецају кукурузи, Aehren machen, spicam emitto.

Осијѐцатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) на кога, einen anfahren, invehi in quem.

Осилити, им, v. pf. gewaltig werden, vim nanciscor et potentiam.

Осим, außer, praeter, praeterquam.

О̀сион, на, но, gewaltthätig, violentus.

Осипа̂ње, n. das Auseinander-fallen-laſſen, Zerſtreuen, dissipatio.

Осипати, ам (и осипљем), v. impf. auseinander fallen laſſen, dissipo, н. п. чарапу.

Осипатисе, амсе (и осипљемсе), v. r. impf. 1) auseinander rollen, dissipor. 2) beſäet werden, conseri.

Осиромашити, им, v. pf. mit ſirada verbrämen, praetexo, limbo.

Осиромашити, им, v. pf. verarmen, depauperor.

Осиро̀тети, етим, v. pf. (Рес.) } verwaiſet
Осиро̀тити, им, v. pf. (Срем.) } werden, verwaiſen, orbus fio.
Осиро̀ћети, опим, v. pf. (Ерц.) }

О̀сје, n. (coll.) die Aehrenſpitzen, aristae.

Осјек (одсјек), m. (Ерц.) 1) der Abſchnitt, segmentum. 2) осјеком, in Bauſch und Bogen, per aversionem.

Осјетити, им, v. pf. (Ерц.) empfinden, ſpüren, sentio.

Осјетитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) merken, sentio.

Осјећа̂ње, n. (Ерц.) 1) das Empfinden, sensus. 2) das Merken, animadversio.

Осјећати, ам, v. impf. (Ерц.) empfinden, sentio.

Осјећатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) merken, sentio.

Осјећи (одсјећи), осијечем, v. pf. (Ерц.) 1) abhauen, deseco. 2) beſtimmen, determino. 3) abnehmen, imminui. 4) (von Kukuruz) den Fruchtſtengel anſetzen, facio spicam.

Осјећисе (одсјећисе), осијечемсе, v. r. pf. (Ерц.) на кога, einen anfahren, invehor in aliquem.

Осјечак (одсјечак), чка, m. (Ерц.) der Abſchnitt, segmentum.

Осјечанин, m. (Ерц.) der Eſſegger, Essekinensis.

Осјечки, ка, ко, (Ерц.) Eſſegger-, essekinensis.

Осјечкиња, f. (Ерц.) die Eſſeggerin, femina Essekinensis.

Оскакање (одскакање), n. 1) das Ueberſpringen (Bezwingen im Sprunge), victoria saltus. 2) das Abſpringen, desultura.

Оскакати (одскакати), ачем, v. impf. 1) abſpringen, desilio, resilio. 2) überſpringen (beſiegen im Sprunge), vinco saltu. 3) (v. pf.) davon ſpringen, abeo saltans.

Оскакивање (одскакивање), n. vide оскакање 1

Оскакивати (одскакивати), нујем, vide оскакати 2

Оскоруша, f. 1) der Sperberbaum, sor-

bus domestica Linn. 2) die Frucht davon, die Arlesbeere, sorbum.

Оскорушов, ва, во, Speyerlings-, sorbi.

Оскорушовац, вца, m. оскорушов штап.

Оскорушовача, f. 1) ein Stock von Sperberbaum, baculus sorbeus. 2) Branntwein von Arlesbeere, vinum ustum e sorbo.

Оскорушовина, f. Speyerlingholz, lignum sorbeum.

Оскорушовица, f. ракија од оскоруша.

Оскочити (одскочити), им, v. pf. 1) abſpringen, desilio. 2) überſpringen (weiter ſpringen als ein anderer), saltu vinco. 3) hinwegſpringen, resilio.

Ослабити, им, v. pf. ſchwach werden, debilitor.

Ослади́тисе, дисе, v. r. pf. коме шта, ſüß (angenehm, lieb, theuer) werden, dulcis fio.

Ослањање, n. das Vertrauen auf jemand, confisio, fiducia.

Ослањатисе, амсе, v. r. impf. vertrauen auf einen, confido in aliquo.

Осле́пети, пим, v. pf. (Рес.) } erblin-
Осле́пити, им, v. pf. (Срем.) } den, coe-
Ослијепити, им, v. pf. (Ерц.) } cus fio,
Ослијепљети, пим, v. pf. (Ерц.) } oculis capior.

Ослободити, им, v. pf. кога, einem Muth machen, animum addo.

Ослободитисе, имсе, v. r. pf. Muth bekommen, animum capio.

Ослонитисе, имсе, v. r. pf. на кога, auf einen vertrauen, confido in aliquo.

Ослоњање, n. vide ослањање.

Ослоњатисе, амсе, vide ослањатисе.

Осмак, m. 1) Art Maß, mensurae genus. 2) ein Thier (Pferd) von 8 Jahren, octennis equus.

Осме́вање, n. (Рес. и Срем.) vide осмијевање.

Осме́ватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide осмијеватисе.

Осменутисе, немсе, (Рес. и Срем.) vide осмијенутисе.

Осме́рица, f. vide осморица.

Осмеро, vide осморо.

Осми, ма, мо, der achte, octavus.

Осмијевање, n. (Ерц.) das Zulächeln, arrisio.

Осмијеватисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) zulächeln, adrideo.

Осмина, f. 1) das Achtel, pars octava. 2) eine Zahl von 8, octo.

Осмица, f. die Achte (im Kartenſpiel), numerus octonarius, ogdoas.

Осмијенутисе, немсе, v. r. pf. (Ерц.) (einmal) zulächeln, adrideo.

Осморица, f. eine Anzahl von acht, ogdoas, octo (fr. une huitaine).

Осморо, eine Anzahl von acht, (fr. une huitaine).

Осмочитисе, имсе, v. r. pf. zum Brod eſſen (z. B. Fiſolen); nach deutſcher Art etwa: Gekochtes eſſen, obsopia edo.

Осму́дити, им, v. pf. abſengen, amburo, z. B. ein Schwein, die Haare verſengen.

Осму́дитисе, имсе, v. r. pf. ſich anſengen, aduror.

Осне́жити, жи, (Рес. и Срем.) vide оснијежити.

Осни́ваше, n. das Gründen, jactio fundamentorum.

Осни́вати, ам, v. impf. gründen, Grund legen, jacio fundamenta.

Оснијежити, жи, v. pf. (Ерц.) ſchneyen, es iſt Schnee gefallen, cecidere nives.

Основа, f. der Zettel (beim Weber), der Aufzug, die Werfte, stamen.

Основати, нујем, v. pf. 1) anzetteln (das Garn), ordino telam. 2) den Grund (zum Gebäude) legen, fundamenta jacio.

Осну́так, тка, m. der Aufzug (bei den Webern), bevor er an den Weberſtuhl kommt, stamen.

Особина, f. beſonderes Eigenthum (was nicht unter der gemeinſchaftlichen Hausverwaltung ſteht), res propria, non communis familiae, peculium. Бекоја жена има краву или овцу, што јој је поклонио отац, или други ко; а мушкарци држе кошнице, бротњаке; сију дуван и т. д.

Особит, та, то, beſonders, singularis, proprius.

Особито, 1) beſonders, praesertim. 2) beſonders, seorsum.

Осовина, f. die Achſe (am Rade), axis.

Осовљи, ља, ље, Weſpen-, vesparum.

Осоје, n. das Dickicht, der dicke Wald, in den keine Sonne kommt, saltus densus.

Осока, f. eine Art Flüſſigkeit, liquidi genus.

Осолити, им, v. pf. einſalzen, sallio.

Осолитисе, имсе, v. r. pf. etwas Geſalzenes eſſen, manduco sallitum.

Осорљив, ва, во, reizbar, gähzornig, iracundus.

Осочан, чна, но, cf. осока.

Оспа, f. vide аспа.

Оспице, f. pl. vide красте.

Оспичав, ва, во, blatternarbig, variolarum notis maculatus. cf. богњав.

Осрамо́тити, им, v. pf. in Schande bringen, dedecore adficio.

Осрати, осерем, v. pf. daherſcheißen, procaco.

Осратисе, осеремсе, vide посратисе.

Осредњи, ња, ње, mittelmäßig, mediocris:
„Кнезовима аге поклањајте,
„Кметовима осредње парипе —
Остава, f. die Hinterlage (das Depot), depositum: дао на оставу; оставе ајдучке.
Оставити; им, v. vf. 1) aufheben, verwahren, custodio, repono. 2) laſſen, mitto. 3) daher браду —, den Bart wachſen laſſen, promittere barbam.
Оставитисе ~ имсе, vide остануmисе.
Остављање, n. 1) das Aufheben, custoditio. 2) das Laſſen, relictio. 3) браде, der lange Bart, promissio barbae.
Остављати, ам, v. impf. 1) verwahren, repono. 2) laſſen, mitto, relinquo. 3) (das Haar, den Bart, den Schnurbart) wachſen laſſen, promitto barbam.
Остајање, n. das Bleiben, permansio.
Остајати, јем, v. impf. 1) verbleiben, maneo. 2) zurückbleiben, remaneo.
Остајати, тојим, v. pf. н. п. лазаре, на зими, aushalten, verbleiben, permaneo.
Остáлй, ла, ло, übrig, reliquus.
Останак, нка, m. das Verbleiben, mansio: срећан ти пут, а мени добар останак.
Останути, нем, vide остати.
Останутисе, немсе, v. r. pf. чега etwas bleiben laſſen, mitto, non curo:
„Останисе Мујо четовања,
„Четовања и ашиковања —
Остарети, рим, v. pf. (Рес.) } altern,
Остарити, им, v. pf. (Срем.) } alt werden,
Остарјети, рим, v. pf. (Ерц.) } consenesco.
Остáтак, тка, m. 1) das Ueberbleibſel, reliquia. 2) die Uebriggebliebenen, relicti (post mortem): да Бог да остатку живот и здравље.
Остати (говорисе и останути), анем, v. pf. 1) bleiben, maneo, permaneo. 2) од болести, geneſen, servari e morbo. 3) од кога, zurückbleiben hinter wem: није остао од ђавола, relinqui, deterior sum.
Остве, f. pl. der Dreyzack (der Fiſcher), tridens.
Оствиште, n. der Stiel des Dreyzacks, manubrium tridentis.
Остипсати, ам (остипшем?), v. pf. in Alaun ſieden, coquo in alumine, imbuo alumine.
Остo, m. hyp. v. Остоја.
Остоја, m. Mannsname, nomen viri.
Острвитисе, имсе, v. r. pf. ein Aas zu freſſen bekommen (von Hunden), cadaver nancisci.
Острвица, f. Stadt in Dalmatien, Ostrovitia:
„А ђевојка Англијска краљица,
„С Дуком зетом од земље Горанце,
„Она оде шеру Острвици —
Острвљанин, m. der Inſulaner, insulanus.
Острвљанка, f. die Inſelbewohnerin, insulana.
Острво, n. die Inſel, das Eyland, der Wörd (Werder), insula. Једно село украј Дрине (под Лозницом) зовесе Острво.
Острвскй, ка, ко, Inſel-, insularis.
Острвце, n. dim. v. острво.
Острићи, ижем, остригао, v. pf. ſcheren, tondeo.
Острогон, m. Gran, Strigonium.
Остругa, f. vide купина.
Остругати, ужем, v. pf. abſchaben, derado.
Остружине, f. pl. die Abſchäbſel, quod abradi debet.
Остýпање (одступање), n. das Hinwegtreten, recessio.
Остýпати (одступати), ам, v. impf. abtreten, recedo.
Оступати, ам, v. pf. ſtampfen, contundo, pinso.
Остýпити (одступити), им, v. pf. abtreten, recedo.
Осýдити (одсудити), им, v. pf. aburtheilen, das Urtheil fällen, judicium fero.
Осýдити, им, v. pf. verurtheilen, condemno.
Осуђивање, n. das Verurtheilen, condemnatio.
Осуђивање (одсуђивање), n. das Aburtheilen, judicii latio.
Осуђивати, ђујем, v. fr. verurtheilen, condemno.
Осуђивати (одсуђивати), ђујем, v. impf. aburtheilen, judicium fero.
Осужњитисе, имсе, v. r. pf. ein Gefangener werden, ins Gefängniß kommen, in vincula conjici.
Осýкати (одсукати), учем, v. pf. abdrehen, abwinden, retorqueo, devolvo.
Осукивање (одсукивање), n. das Abdrehen, retorsio, devolutio.
Осукивати (одсукивати), кујем, v. impf. abdrehen, retorqueo.
Осýрити, им, v. pf. blaß färben, colore pallido imbuo.
Осýти, оспем, v. pf. auseinander fallen laſſen (z. B. den Strumpf), dissipo.
Осýтисе, оспемсе, v. r. pf. 1) aus einander rollen, dissipor. 2) beſäet werden, conseri:
„Осуше небо звездама,
„А равно поље овцама —

Осу́шити, им, v. pf. trocknen, sicco.
Осу́шитисе, имсе, v. r. pf. verdorren, austrocknen, siccor.
Отава, f. das Grummet, foenum chordum.
Отáкање, n. das Abziehen (das Weins), deductio, derivatio.
Отáкати, ачем, v. impf. abziehen (den Wein), derivo.
Отáле, vide одатле.
Отáљати, ам, v. pf. gut ausführen, bene perficio, vinco.
Отáњчати, ам, v. pf. dünn werden, extenuor.
Отáњити, им, v. pf. dünn machen, extenuo.
Отац, оца, m. der Vater, pater.
Отвóрање, n. 1) das Oeffnen, apertio. 2) das Polieren, politio.
Отворати, ам, v. impf. 1) aufmachen, aperio. 2) polieren, polio.
Отвóрити, им, v. pf. 1) aufmachen, aperio. 2) polieren, polio, z. B. пушку, сребрно што и т. д.
Отврднути, нем, v. pf. hart werden, induresco.
Отвр̏снисе, зесе, v. r. pf. ſich löſen, solvi: отврзла му се крв на нос (или из носа).
Отѐ! Zuruf ans Pferd, um es zu entfernen, vox abigentis equum.
Отéгнути, нем, v. pf. ſtrecken, ausziehen, extendo.
Отéгнутисе, немсе, v. r. pf. ſich hinſtrecken, extendor.
Отéжати, ам, v. pf. 1) ſchwer werden, gravis fio. 2) ſchwerfällig werden, gravis fio.
Отéзање, n. das Ausziehen, Ausſtrecken, extensio.
Отéзати, ежем, v. impf. ausſtrecken, extenso.
Отéзатисе, ежемсе, v. r. impf. ſich dahinſtrecken, extensor.
Отéлити, им, v. pf. kalben, ein Kalb werfen, pario (vitulum).
Отéлитисе, имсе, v. r. pf. kalben, pario.
Отерати, ам, (Рес. и Срем.) vide оћерати.
Отéсати, ешем, v. pf. behauen, dolo, dedolo, exascio.
Отéснити, им, (Рес. и Срем.) vide отиjеснити.
Отѝти, отмем, v. pf. nehmen, wegnehmen, capio, rapio.
Отѝтисе, отмемсе, v. r. pf. ſich befreyen, liberor.
Отѐћи, ечем, v. pf. anlaufen, aufſchwellen, intumesco. 2) ablaufen, decurro, minuor.
Отѐшчати, ам, vide отежати.
Отиjѐснити, им, v. pf. (Ерц.) knapp machen, facio angustum.
Отимáње, n. das Wegnehmen, Entreißen, ademtio.
Отимáрити, им, v. pf. ſtriegeln, strigili rado.
Отимати, ам (и отимљем), v. impf. wegnehmen, adimo.
Отиматисе, амсе (и отимљемсе), v. r. impf. 1) ſich frey machen, eximor, liberor. 2) око шта, ſich reißen (um etwas), raptim eo, diripio.
Отиписати, ам (отипшем), v. vide остиписати.
Отирáње, n. daß Abwiſchen, abstersio.
Отирати, рем, v. impf. abwiſchen, abstergo.
Отиратисе, ремсе, v. r. impf. ſich abwiſchen, abstergor.
Отирáч, m. das Handtuch, mantile, mantella, mappa. Избирач нађе отирач (кад се који жени).
Отискúвање, n. 1) das Wegdrücken, remotio (per pressionem). 2) das Losſtopfen, apertura per remotionem.
Отискúвати, кујем, v. impf. 1) hinwegdrücken, removeo (urgendo), z. B. лађу. 2) losſtopfen, aperio per remotionem.
Отискúватисе, кујемсе, v. r. impf. n. p. у свиjет, in die weite Welt hinaus ſich werfen.
Отиснути, нем, v. pf. 1) hinwegdrücken, removeo. 2) aufſtopfen, aperio.
Отиснутисе, немсе, v. r. pf. у свиjет, ſich in die weite Welt hinein werfen, abeo inter homines ignotos.
Отúћи (отúћи), отидем, отишао (говорисе у брзом изговору ошао и очао), v. pf. fortgehen, abeo.
Отицáње, n. vide отjецање.
Отицати, ичем, vide отjецати.
Отjецáње, n. (Ерц.) 1) das Aufſchwellen, intumescentia. 2) das Ablaufen, defluxus.
Отjецати, отjечем, v. impf. (Ерц.) 1) anlaufen, aufſchwellen, intumesco. 2) ablaufen, defluo.
Отказати, ажем, v. pf. antworten, entgegnen, respondeo.
Отказивање, n. das Antworten, responsatio.
Отказивати, зујем, v. impf. antworten, responso.
Откáле, vide одакле.
Откати, очем, v. pf. fertig weben, pertexo.
Откивање, n. 1) das Losſchmieden, defractio, solutio. 2) das Dängeln (der Senſe), cum quis tundendo acuit (falcem foenariam).
Откивати, ам, v. impf. 1) losſchmie-

den, recudo i. e. cudendo defringo, solvo. 2) косу, dängeln, tundendo acuo.

Откидак, тка, m. ein abgerissenes Stück, particula defracta, decerpta.

Откидање, n. das Abreißen, dereptio.

Откидати, ам, v. impf. abreißen, deripio.

Откинути, нем, v. pf. abreißen, deripio: откинула се лађа.

Оклапање, n. 1) das Abdecken, detectio. 2) das Auffperren, reclusio.

Оклапати, ам, v. impf. 1) abdecken, den Deckel abnehmen, detego. 2) aufsperren, aufschließen, recludo, pando.

Отклати, колем, v. pf. abbrechen (am Preise), detraho: једва сам пасјим зубима отклао.

Откле, vide одакле.

Отклопити, им, v. pf. 1) abdecken, detego. 2) aufmachen, recludo.

Откључавање, n. das Aufschließen, reclusio.

Откључавати, ам, v. impf. } aufschließen,
Откључати, ам, v. pf. } ßen, recludo.

Откидвати, кујем, v. pf. 1) losschmieden, recudo, demo. 2) косу, abdängeln, tundendo exacuo.

Откопавање, n. das Abgraben, sublatio (fodiendo).

Откопавати, ам, v. impf. } abgraben,
Откопати, ам, v. pf. } tollo fodiendo.

Откос, m. das Gras, welches mit einem Sensenstreiche abgemäht wird, quod uno falcis foenariae ictu demetitur: покисли откоси; покисло сијено у откосима.

Откосити, им, v. pf. abmähen, demeto, deseco.

Откривање, n. 1) das Abdecken (des Hauses), detectio. 2) das Enthüllen, nudatio, detectio.

Откривати, ам, v. pf. abdecken, entdecken, enthüllen, detego, retego.

Открити, ријем, v. pf. abdecken, entdecken, enthüllen, detego, retego.

Откуд, } woher? unde?
Откуда, }

Откуп, m. der Loskauf, die Auslösung, redemtio:

„Ођеш ли ме пустит' на откупе? —

Откупити, им, v. pf. loskaufen, redimo.

Откупљивање, n. das Loskaufen, Auslösen, redemtio.

Откупљивати, љујем, v. impf. loskaufen, redimo.

Отле, vide отале.

Отмица, f. der Mädchenraub, raptus puellae. У Србији и данашњи дан отимају ђевојке. Млада момчад врло радо иду у отмицу, и често нуде један другога: „Ајде море да ти отмемо ту, или ону, ђевојку." У отмицу се иде с оружјем какогођ на војску. Кашто отмичари довребају ђевојку код стоке, или кад пође на воду, па је ухвате и одведу; а кашто ударе на кућу и ћу (као ајдуци), па обију кућу и свежу ђевојачкога оца и браћу, док нађу ђевојку и одведу. Кашто се побију ђевојачка браћа и рођаци с отмичарима и буде меса доста: као што је у Јадру (у селу Клупцима) 1805те године погинуо ђевојчин брат и један отмичар; и ђевојку опет нијесу могли отети. Зато отмичари не смију ласно да ударе на кућу, ђе знаду да има млого рода у ђевојке, а особито ђе је село сложно: зашто и сељаци, како стану пушке пуцати и учини се буна, спопадне сваки своју пушку па трчи у помоћ. Свему је селу срамота, кад се из села отме ђевојка, а отмичарима још већа, кад се врате јалови. Кад отмичари докопају ђевојку у руке, онда је већ не ће оставити, макар сви изгинули; ако ли се ђевојка стане затезати и не ће да иде, онда је вуку за косе, и дере штапом као вола у купусу. Отмичари не смију ићи с ђевојком момачкој кући: зашто пођу кашто сељаци, с родом ђевојачким, за њима у поћеру; него је одведу у шуму, и тамо је вјенчају у каквој колиби (пударској или пастирској), или ђе око буквића. Поп мора вјенчати, ако му се и не ће: зашто оће да га бију. Кад дође поћера у село, онда ови, откуд су отмичари, изиђу преда њи лијепим начином и граде мир. Ако се тако помире, добро; ако ли род ђевојачки оде кадији на тужбу, онда морају доћи и отмичари с ђевојком. Кад угледа мати ђевојку на мешћеми, а она се стане бусати рукама у прси, и јаукати: „Куку мене! ево роба мога." Кад се почну судити, кадија најприје пита ђевојку: Или је сила, или драга воља? Ако рече ђевојка, да је сила, и да она не ће с оним момком живљети ни данас ни сјутра, макар је сву исјекли на комаде, онда зло по отмичаре: морају лежати у апсу и плаћати глобу. Ако ли ђевојка рече (као што понајвише бива): „Није сила, већ драга воља: ја ћу за њим и у гору и у воду," онда отмичари даду што-

гођ кадији, па се помире с ђевојачким родом, и одведу ђевојку кући те чине свадбу.

Највише се догоди те отимају ђевојке, кад момак запроси ђевојку па му је не даду; а кашто је и не просе (кад знаду да је не ће дати), него управо отиду и отму, а момак је није ни видео. Ђевојке отимају понајвише момчад, која немају родитеља, или ако и имају, а они и не слушају, него се скиђу којекуда; а за поштена рода слабо ће кад отети ђевојку, нити ће такови момак отићи у отмицу.

Црни је Ђорђије био забранио отимати ђевојке: издао је заповијест, да ће свакога момка, за ког отму ђевојку, погубити; попа, који вјенча отету ђевојку, обријати (распопити); кума, ђевера и старог свата шибати; а осталим отмичарима сваком по 50 батина ударити.

Отмичар, m. der Mädchenräuber, raptor puellae. cf. отмица.

Отоболитисе, лисе, v. r. pf. an etwas herabhangen, dependeo.

Отоварити, им, v. pf. abladen, demo.

Отовић (Отовић), } so eben, kurz vor-
Отовиче (отовиче,} her, paulo ante.

Оток, m. die Geschwulst, tumor.

Отока, f. ein Seitenarm eines Stromes, der sich wieder mit demselben vereiniat, und dadurch eine Insel bildet, cornu fluminis circumfluum.

Отоле, vide отале.

Отопитисе, писе, v. r. pf. u. n. schmjer, schmelzen, liquefio.

Отоплитисе, лисе, v. r. pf. lau werden, tepesco.

Оточити, им, v. pf. 1) abziehen (den Wein), derivo (vinum). 2) u. n. сјекиру, mit dem Wetzsteine abschleifen, cote acuo.

Отпадање, n. 1) das Abfallen, delapsus. 2) das Abfallen, defectio.

Отпадати, ам, v. impf. 1) abfallen, decido. 2) fig. abfallen, deficio.

Отпадити, им, v. pf. abfällig machen, facio ut quis deficiat, ut non sit dicto audiens.

Отпадитисе, имсе, v. r. pf. abtrünnig werden, deficio.

Отпадник, m. der Abfällige, Abtrünnige, defector, apostata.

Отпадница, f. die Abtrünnige, defectrix: „Врат' се натраг, Божја отпаднице—

Отпађивање, n. das Abtrünnigmachen, die Verführung, seductio. 2) der Abfall, defectio.

Отпађивати, ђујем, v. impf. abfällig machen, defectorem reddo, seduco.

Отпађивитисе, ђујемсе, v. r. impf. abfällig werden, abfallen, deficio, seducor.

Отпарати, ам, v. pf. abtrennen, wegtrennen, solvo, separo.

Отпасати, ашем, v. pf. losgürten, discingo.

Отпасивање, n. das Losgürten, discinctio, solutio.

Отпасивати, сујем, v. impf. losgürten, solvo.

Отпасти, аднем, v. pf. wegfallen, decido.

Отпаштање, n. das Abfasten, Abbüßen durch Fasten, cum quis jejunio luit, jejunio redimit.

Отпаштати, ам, v. impf. abfasten, durch Fasten abbüßen, jejunio redimo.

Отпевање, n. (Рес. и Срем.) vide отпијевање.

Отпевати, ам, (Рес. и Срем.) vide отпијевати.

Отпеваш, ам, (Рес. и Срем.) vide отпијевати.

Отпечатити, им, v. pf. entsiegeln, demo signum, resigno.

Отпечаћавање, n. das Entsiegeln, sigilli demtio.

Отпечаћавати, ам, v. impf. entsiegeln, resigno, demo sigillum.

Отпијање, n. 1) das Abtrinken, delibatio. 2) das Abtrinken, pensatio per potum.

Отпијати, ам, v. impf. 1) abtrinken, delibo bibendo. 2) abtrinken, penso bibendo.

Отпијевање, n. (Ерц.) 1) das Entgegensingen, wenn einer früher gesungen, responsatio cantanti. 2) das Absingen, die Auslösung durch Gesang, liberatio per cantum.

Отпијевати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) коме, einem, der angesungen, entgegensingen, respondeo cantanti, excipio cantantem. 2) што, absingen, cantu lucror (wie Orpheus seine Eurydice).

Отпињање, n. das Losschnallen, solutio.

Отпињати, њем, v. impf. losschnallen, solvo.

Отпирање, n. das Aufthun (der Thüre, durch Hinwegräumung des davor Gestellten), apertio. 2) das Entschuldigen auf einen andern, excusatio in alium.

Отпирати, рем, v. impf. врата, die Thür aufthun, aperio.

Отпиратисе, ремсе, v. r. impf. на кога, sich auf einen entschuldigen, crimen rejicio in alium.

Отпрћити, им, v. pf. sich davon machen, abscedo (clam vel pulsus).

Отпи́сати, ишем, v. pf. 1) коме, zurückſchreiben, antworten, rescribo. 2) кога, einen ſchriftlich anklagen, accuso quem per literas.

Отпи́сивање, n. das Zurückſchreiben, responsio, rescriptio.

Отпи́сивати, сујем, v. impf. antworten, responso.

Отпи́ти, пијем, v. pf. 1) abtrinken, debibo, delibo. 2) abtrinken, durch Trinken berichtigen (z. B. eine Schuldforderung), bibendo penso.

Отпијева́ти, ам, v. pf. (Ерц.) 1) што, abſingen, durch Singen abverdienen, tilgen, cantu penso. 2) коме, ſingend abgehen, abeo cantans:

„Пјевај друже, да ти отпијевамо —

Отплака́ти, лачем, v. pf. 1) durch Weinen abbüßen, abweinen, lacrimis luo. 2) weinend davongehen, abeo lacrimans.

Отпли́вати, ам, v. pf. davon ſchwimmen, abeo natans.

Отпљу́вање, n. das Ausſpeyen vor etwas, exsputatio.

Отпљу́вати, ам, v. impf. ausſpeyen, respuo.

Отпљуцки́вање, n. dim. v. отпљување.

Отпљуцки́вати, кујем, dim. v. отпљувати.

Отпо́јати, јем, v. pf. abſingen (in der Kirche), decanto.

Отпо́рити, им, vide отпарати.

Отпоручи́вање, n. das Zurückentbieten, responsio ad nuncium.

Отпоручи́вати, чујем, v. impf. zurückentbieten, respondeo nuntio:

„А братац сестри отпоручује —

Отпору́чити, им, v. pf. zurückentbieten, nuntium remitto.

Отпо́стити, им, v. pf. abfaſten, durch Faſten abbüßen, jejunio luo.

Отпочи́вање, n. das Ausruhen, Ausraſten, requies.

Отпочи́вати, ам, v. impf. ausraſten, ausruhen, requiesco.

Отпо́чинути, нем, v. pf. ausraſten, requiesco.

Отпрво́, unlängſt, nuper, non ita pridem.

Отпрдети, дим, (Рес.) vide отпрћети.

Отпрди́вање, n. das Herabfarzen, recrepitus (?).

Отпрдива́ти, дујем, v. impf. herab-, hinwegfarzen, depedo: отпрдују му кесе низ гузицу.

Отпрдити, им, v. pf. (Срем.) abfarzen, pedendo penso. cf. исписна.

Отпрће, (Рес. и Срем.) vide отприје.

Отпреће, (понајвише у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide отприје.

Отприје (од прије), (Ерц.) vordem, ehemals, antea.

Отпрти́ати, ам, v. pf. fortgehen mit Sack und Pack, discedo cum impedimentis.

Отпу́зати, ужем, v. pf. davonkriechen (von Kindern), abrepo.

Отпу́ст, m. die Entlaſſung, der Abſchied, dimissio.

Отпу́стити, им, v. pf. 1) entlaſſen, dimitto. 2) ablaſſen, remitto:

„Од арача раји отпустите —

Отпуча́вање, n. das Losknöpfen, discinctio.

Отпуча́вати, ам, v. impf. losknöpfen, discingo.

Отпу́чање, n. vide отпучавање.

Отпу́чати, ом, vide отпучавати.

Отпучити, им, v. pf. losknöpfen, discingo.

Отпу́штање, n. 1) das Entlaſſen, dimissio, exauctoratio. 2) das Erlaſſen, Nachlaſſen, remissio.

Отпу́штати, ам, v. impf. 1) entlaſſen, dimitto. 2) nachlaſſen, erlaſſen, remitto.

Отпу́шћање, n. vide отпуштање.

Отпу́шћати, ам, vide отпуштати.

Отре́бити, им, (Рес. и Срем.) vide отријебити.

Отре́бите се, имсе, (Рес. и Срем.) vide отријебите се.

Отре́знити, им, (Рес. и Срем.) vide отријезнити.

Отре́сање, n. das Abſchütteln, excussio.

Отресати, ам, v. impf. abſchütteln, ausbeuteln: ноге од снијега und снијег с ногу, excutio.

Отре́сате се, амсе, v. r. impf. ſich ausſchütteln, excuti.

Отресине, f. pl. z. B. змајеве, der Glimmer (den die Zigeunerin für etwas ausgibt, das der Lindwurm abgeſchüttelt habe), exuviae draconis.

Отре́скате се, амсе, (Рес. и Срем.) vide отријескате се.

Отре́сти, сем, v. pf. abſchütteln, excutio.

Отре́сте се, семсе, v. r. pf. ſich ausſchütteln, excuti.

Отријебити, им, v. pf. (Ерц.) abklauben, expurgo.

Отријебите се, имсе, v. r. pf. (Ерц.) 1) ſich abklauben, expurgor (e. g. pediculis). 2) von dem Obſt, wann es die Blüte abgeworfen, und die Frucht angeſetzt, florem abjecisse, fructum edo.

Отријезнити, им, v. pf. (Ерц.) den Rauſch austreiben, crapulam expello.

Отпијéскатисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich voll ſaufen, potu impleri.

Отпикýр, m. ein erdichtetes Wort obſcöner Art, vox ficta obscoena, q. d. tergipenium.

Отпимýд, m. vox ficta obscena, q. d. terge testiculos.

Отров, m. das Gift, venenum.

Отрóван, вна, но, giftig, venenosus

Отрóвати, рујем, v. pf. кога, vergiften, venenum do.

Отрóвница, f. 1) гуја, giftig, veneficus: „Те премеће дрвље и камење „Доке нађе гују отровницу — 2) die Giftmiſcherin, venefica: „Ид' одатле једна отровнице, „Кад си свога браћа отровала, „Отроваћеш и мене јунака —

Отрпéти, пим, v. pf. (Рес.) } erleiden,
Отрпити, им, v. pf. (Срем) }
Отрпљети, пим, v. pf. (Ерц.) } zu Ende leiden, perpetior.

Отрунити, им, v. pf. } verfaulen, putresco:
Отрунути, нем, v. pf } отрулно у гвожђу (у тавници.).

Отýрање, n. das Wegwerfen, abjectio.

Отýрати, ам, v. impf. } wegwerfen, abjicio:
Отурити, им, v. df. } „Испред себе ђерђеф отурила

Отýћи, учем, vide обићи

Оћелавити, им, v. pf. kahl werden, calvus fio.

Оћерати, ам, v. pf. (Ерц.) hinwegtreiben, abigo.

Оћешити, им, v. pf. beſichtigen, beſchauen, inspicio (einen Getödteten), cf. отћешити

Оћоравити, им, v. pf. einäugig werden, altero oculo capi.

Оћу, ich will, volo cf. ћети, тети.

Оћутети, тим, v. pf. (Рес.) } 1) verſtummen
Оћутити, им, v. pf. (Срем.) }
Оћућети, утим, v. pf. (Ерц.) } obmutesco. 2) vide оглазити

Ох! (у Ерц. ог!), interj ach! oh! ah! vah!

Оцат, оцта, n. (у крајини Неготинској) der Eſſig, acetum. cf. сирће.

Оцеви, оцаца, m. pl. vide оци.

Оцéдити, им, (Рес. и Срем.) vide оциједити

Оцéђивати, ујем, (Рес. и Срем.) vide оцијеђивати

Оцепљивање, n. (Рес. и Срем.) vide оцепљивање

Оцепљивати, ујем, (Рес. и Срем.) vide оцепљивати.

Оци, оцаца, m. pl. празник у нећељу између Материца и Божића. Какогођ што жене вежу о Материцама, тако људе (који су ћецу имали) о Оцима. cf. материце.

Оцијéдити, им, v. pf. ((Ерц.) 1) ausdrücken, aquam exprimo. 2) abſeihen, aquam emitto.

Оцијепити, им, v. pf. (Ерц.) wegſpalten, diffindo.

Оцило, vide огњило.

Оци, на, но, н. п. гра, Оца, des Oza, reverendi patris (monachi). Пребран гра у Србији зову сељаци (као у шали) оцин гра (зашто га највише калуђери готове и једу онако са зеитином и с бибером и т.д.)

Оцијепљивање, n. (Ерц.) das Abſpalten, diffissio.

Оцијепљивати, љујем, v. impf. (Ерц.) abſpalten, diffindo.

Óцо, m. (hyp. von отац) von einem Kloſterlichen Vater, der Pater, pater (de monacho).

Оцрнити, им, v. pf. anſchwärzen, denigro.

Оцрнитисе, имсе, v. r. pf. ſich einen ſchlechten Namen machen, denigrare seipsum.

Оцрњивање, n. das Schwärzen, denigratio.

Оцрњивати, њујем, v. impf. anſchwärzen, denigro.

Очамати, ам, v. pf. Langeweile bekommen, indem man wartet, moleste exspecto.

Очао, cf. отићи

Очврснути, нем, v. pf. feſt werden, solidari.

Очевина, f. das väterliche Vermögen, patrimonium.

Очекивање, n. das Erwarten, exspectatio.

Очекивати, кујем, impf. erwarten, exspecto.

Очемéритисе, имсе, v. r. pf. ſich vergällen (durch vieles Eſſen), cibo nimio se corrumpere.

Очéнути, нем, v. pf. einen Aſt am Stamme abreißen, ramum avello.

Очéпити, им, v. pf. кога, einem auf den Fuß treten, pono pedem meum in alterius pedem.

Очéпити, им, v. pf. што, aufſtopfen, demto embolo aperio.

Очепљáвање, n. das Aufſtopfen, demtio emboli.

Очепљáвати, ам, v. impf. aufſtopfen, embolum demo.

Очерýпати, ам, v. pf. rupfen, vello.

Очешати, шем, v. pf. kratzen, refrico.

Очешљати, ам, v. pf. auskämmen, pecto.

Очи, очију, f. pl. die Augen, oculi.

Очимкати, ам, v. pf. in kleine Stücke theilen (z. B. Fleiſch für die Kinder), in particulas minutas partiri.

Очин, на, но, des Vaters, patris.

Очињи, ња, ње, н. п. вид, Augen-, oculorum: тако ми вида очињега.
Очистити, им, v. pf. 1) reinigen, purgo. 2) ſich mit Sack und Pack davon machen, clam abeo.
Очице, f. pl. dim. v. очи.
Очу̑, очуа, m. der Stiefvater, vitricus.
Очуов, ва, во, des Stiefvaters, vitrici.
Очу̏пати, ам, v. pf. abrupfen, vello.
Оџа*, m. Chodſcha (türkiſcher Geiſtlicher) sacerdos turcicus.
Оџа̑к*, m. vide димњак.
Оџак*, m. vide двор I.
Оџа̑клија*, f. Zimmer mit Kamin, cubiculum in quo caminus.
Оџаковић, m. (у Босни) von gutem Hauſe, illustri loco natus. cf. кољеновић.
Оџача̑р, m. der Rauchfangkehrer, purgator caminorum.
Оџача̑рев, ва, во, } des Rauchfangkehrers
Оџача̑ров, ва, во, } purgatoris caminorum.
Оџин, на, но, des Chodſcha, sacerdotis turcici
Оџиница, f. die Frau des Chodſcha, sacerdotis turcici uxor.
Оџинскӣ, ка, ко, 1) Chodſcha-, sacerdotis turcici. 2) adv. nach Art eines Chodſcha, more chodjae.
Ош! interj. } Ruf um den Hund wegzu-
Оша! interj. } treiben, vox abigentis canem.
Ошакнути, нем, v. pf. m. j. псето, ош ſagen, dico ош.
Ошао, cf. отићи.
Ошап, m. } суво воће, као н. п. шљи-
Ошаф, m. } ве, јабуке, крушке и т. д. gedörrtes Obſt, poma tosta:
„Бевојка се весели:
„Удаћу се к јесени.
„А мајка је кара:
„Немаш кујо дара. —
„Имам врећу ошапа,
„Сваком свату по шака —
Ошва̑њитисе, имсе, v. r. pf. vide осрамотитисе.
Ошве, f. pl. ein Theil am weiblichen Hemde, indusii pars.
Ошестари̏ти, им, v. pf. abzirkeln, demetior circino.
Оши̏јати, ам, v. pf. (чим, кога, што) etwas, was man auf den Schultern trägt, ſeitwärts werfen, de humeris detorqueo.
Ошинути, нем, v. pf. einen Hieb (z. B. mit der Peitſche) geben, ico.
Оши̏шати, ам, v. pf. vide остриши.
Ошкање, n. das ош ſagen, abactio voce ош!
Ошкати, ам, v. impf. ош ſagen, dico ош.
Ошкри̏нути, нем, v. pf. н. п. врата, die Thür ein wenig öffnen, paululum removere januam.
Ошнути, нем, v. pf. ош ſagen, dico ош.
Оштар, тра, ро, 1) ſcharf, acutus. 2) ſcharf, acer.
Оштенити, им, v. pf. werfen (von der Hündin), pario.
Оштенитисе, имсе, v. r. pf. werfen, pario.
Оштрење, n. das Schärfen, acutio.
Оштрика, f. eine Pflanze, herbae genus.
Оштри̏на, f. die Schärfe, acies.
Оштрити, им, v. impf. ſchärfen, acuo.
Оштри̏це, n. н. п. у ножа, die Schneide, acies.
Оштрљат, ша, што, ſpitzig, acutus.

П.

Па̑, aber, vero; und, et; hernach, dann, tum, post haec.
Па̏ање, n. das Abblaſen, Abſtäuben, excussio, deflatio.
Па̏апи, папем, v. impf. z. B. љеб, wegblaſen, abſtäuben, deflo, excutio pulverem.
Па̀бирак, рка, m. die Nachleſe (des Weins), racemus post vindemiam residuus, die Nachleſe (des Kukuruz) spicae a messoribus relictae.
Па̀бирчење, n. die Nachleſe, das Nachleſen, racematio; spicilegium.
Па̀бирчити, им, v. impf. nachleſen, racemo; spicas lego.
Па̏ва, f. Frauenname, nomen feminae.
Па̏вао, вла, m. Paul, Paulus.
Па̀вити̏на, f. бијела лоза, die Waldrebe, clematis vitalba Linn.
Па̀вити̏њак, m. Gebüſch von Waldreben, vitalbetum?
Па̏вица, f. dim. v. Пава.
Па̏вко, m. Mannsname (Paul), nomen viri.
Па̑вле, m. vide Павао.
Па̏влија, f. Frauenname, nomen feminae.
Павли̏ћ, m. dim. v. Павао.
Па̏вта, f. vide пафта.
Павта̏лија, f. vide пафталија.
Па̏вте, f. pl. vide пафте.
Па̏втица, f. dim. v. павта.
Пада̑ње, n. das Fallen, casus.
Па̏дати, ам, v. impf. 1) fallen, cado. 2) пада киша, снијег es regnet, ſchneyt, pluit, ningit (cadunt pluviae, nives). пада ми рођак, ић (kommt heraus):

А. Милан ми пада рођак.
Б. По чему (како)?
А. Његова мати и моја мати од двије сестре ћеца.

Паће́нија, f. die Frohne eines Kloſterbauers, angaria monastica (ad monasterium praestanda).

Паћенија́ш, m. Kloſterroboter, operarius monasticus.

Па́жња, f. die zärtliche Liebe der Eltern gegen Kinder, und zwiſchen Eheleuten, amor parentum in liberos, aut conjugum mutuus.

Пазар*, n. 1) der Markt, forum. 2) наћерати пазар, einen Handel befördern, betreiben (durch Zureden), mercatus.

Пазарѝвање, n. das Handeln, mercatura.

Пазарѝвати, рујем, v. impf. handeln, mercari (emere et vendere).

Пазарија*, f. die Fabrikwaare (die nicht auf Beſtellung gemacht iſt) res facta ad vendendum, merx nundinalis. cf. пазарлија.

Пазари́ти, им, v. pf. handeln, kaufen und verkaufen, emo aut vendo.

Пазарлија*, f. vide пазарија.

Пазарни, на, но, } н. п. дан, Markt-,
Пазарски, ка, ко, } nundinalis.

Па́зити, им, v. impf. 1) кога, lieb haben, amo. 2) на кога, или на што, Acht haben, attendo.

Па́зитисе, имсе, v. r. impf. пази се с њим und пазе се, ſich haben einander lieb, amant se in vicem.

Па́зуо, n. die Achſel, ala, axilla.

Паја, f. ein Streif, virga, linea. cf. пруга.

Паја, m. (Рес. и Срем.) vide Пајо.

Пајван*, m. der Strick (für weidende Pferde), funis.

Па́ити, им, dim. v. спавати (за Kindern) ſchlafen: паји буји злато моје! (жене говоре, као пјевајући, кад устављују ћецу), dormio.

Па́јо, m. (Крц.) hyp. v. Павао.

Па́к, 1) vide па. 2) aber, vero: онда пак —

Па́као, кла, m. die Hölle, infernus christianorum.

Па́клени, на, но, hölliſch, infernalis.

Па́косан, сна, но, vide пакостан.

Па́кост, f. die Bosheit, malitia.

Па́костан, сна, но, boßhaft, malus, malitiosus.

Па́кра, f. nom. propr. eines Fluſſes und Kloſters in Slavonien.

Па́крац (понајвише се говори Па́кри), m. варош у Славонији. Па́крачки, ка, ко, von Пакрац.

Паламар*, m. das Schifftau, rudens.

Паланачки, ка, ко, 1) von der паланка, palancae, oppidi. 2) adv. palankiſch, more oppidano.

Палáнка*, f. eine Palanke (Mittelding zwiſchen Dorf und Stadt), oppidum.

Паланчанин, m. Einwohner einer паланка, oppidanus.

Пáлац, лца, m. der Daumen, pollex.

Пáлацка, f. 1) оно што израсте на рогозу као кукурушчић. 2) Art Beutels?

Пáлеж, m. Stadtchen an Einfluß der Колубара in die Сава.

Палежанин, m. der Paleſcher.

Палексија, f. vide Полексија.

Пáлешки, ка, ко, von Палеж

Пáлити, им, v. impf. 1) anzünden, incendo. 2) ſengen, amburo.

Пáлица, f. 1) der Stock, Spazierſtock, baculus. 2) der Stock (im Joche), baculus jugi.

Пáличица, f. dim. v. палица.

Пáличњак, m. m. j. сврдао, што се на јармовима врте рупе за палице, der Bohrer zu dem Stockloch im Joche, terebra major pro foramine jugi ad inserendum baculum.

Пáлош (пáлош), m. der Pallaſch, gladius militaris.

Палóшина (пáлошина), f. augm. v. палош.

Пáлучак, чка, m. eine kleine unregelmäßige Au, campus herbidus prope aquam.

Пáљевина, f. was verbrennt oder angeſengt wird; quod aduritur: удара на паљевину, es riecht nach Brand.

Пáљење, n. 1) das Anzünden, incensio. 2) das Sengen, adustio.

Нáљетак, пка, m. vide набирак.

Пáљетковање, vide набирчење.

Пáљетковати, кујем, vide набирчити.

Памéт, 1) der Verſtand mens, intelligentia, prudentia. 2) das Gedächtniß, nur in den Phraſen: није му било на памети, mens, memoria: узми се у ума памéт (vide, attende, quid agas).

Паметан, тна, но, verſtändig, prudens, intelligens.

Пáметовање, n. die Erinnerung, memoria.

Пáметовати, тујем, v. impf. (ст.) gedenken, meminisse; cf. памтити: „Мо'ш ли знати и пáметовати —

Пáмтити, им, v. impf. gedenken, ſich erinnern, meminisse.

Пáмћење, n. die Erinnerung, memoria, das Gedenken.

Памук*, die Baumwolle, crioxylon. Мекo као памук.

Пáмучан, чна, но, Baumwollen, bombaceus, xylinus.

Памучáр, n. der Baumwollhändler, mercator bombycarius.

Панагија, f. } d. i. παναγία (die allerhei-
Панађија, f. } ligſte), eine Bilder-Diptycha, diptycha.

Панађур, m. (πανήγυρις) der Markt, die Meſſe, nundinae.

Панађуриште, n. der Marktplatz, forum.

Пандур, m. 1) (у Србији) der Wächter der öffentlichen Sicherheit, zur Aufſuchung der Räuber u. ſ. w. viator publicus. Свака кнежина има по неколико пандура, који са буљубашом иду по кнежини те ћерају ајдуке и друге рђаве људе ватају. По неким мјестима (као по Босни) чувају кашто пандури и путове и прате трговце, cf. пандурница. 2) (у Срјему, у Бачк. и у Бан.) der Gerichtsdiener, apparitor. Е секо! Бог је пандур (одговорила некаква жена у Срјему, кад јој је друга рекла: Ласно је тебе секо; твој је муж пандур).

Пандурија, f. die Stelle, das Amt des пандур, munus apparitoris, apparitio: отишао у пандурију.

Пандурница, f. die Pandurenhütte, tugurium pandurorum. По Босни су ђешто начињене пандурнице око пута (раздалеко једна од друге како се може чути кад пукне пушка), те у њима сједе пандури и чувају путове од ајдука; а кашто прате трговце од једне пандурнице до друге.

Пандуров, ва, во, des Panduren, panduri.

Пандуровање, n. der Pandurendienſt, adparitio.

Пандуровати, рујем, v. impf. Pandurendienſte thun, adparere.

Пандурски, ка, ко, 1) panduriſch, panduricus. 2) adv. panduriſch, pandurice.

Панта, m. (Рес. и Срем.) vide Панто.

Пантелија, m. Panteleimon, Panteleemon.

Пантица, m. dim. v. Панто.

Пантљика, f. das Band (österr. das Pantel), fascia.

Панто, m. (Ерц.) vide Пантелија.

Панути, нем, vide Пасти (паднем).

Панцијер, m. (Ерц.) der Panzer, lorica.

Панцир, m. vide панцијер.

Пањ, m. der Baumſtamm, truncus.

Пањина, f. augm. v. пањ.

Пањић, m. dim. v. пањ.

Пањкање, n. das Verleumden, calumniatio.

Пањкати, ам, v. impf. на кога, gegen jemand Lügen vorbringen, mentior de aliquo.

Пáор, m. (у Срјем у Бачк. и у Бан.) der Bauer, Landbauer, rusticus.

Паóрија, f. das Provinziale (im Gegenſatz der Militärgrenze) provincia rusticorum.

Паóркиња, f. die Bäuerinn, rustica.

Паóрски, ка, ко, 1) bäuriſch, rusticus. 1) adv. bäuriſch, rustice.

Пáпа, f. 1) der Papſt, papa. 2) in der Kinderſprache, das Brot, sic panem vocant puelli: онда си ми звао љеб папом.

Пáпак, пка, m. die Klaue (der vierfüßigen Thiere), ungula.

Пáпар, пра, m. vide бибер:

„А шшо су ми Карловкиње
беле румене?
„Вино пију, папар зобљу,
ше су румене —

Пáпин, на, но, des Papſtes, papae.

Пáпоњак, њка, m. vide папак.

Пáпош, m. eine Art grösserer Flußkrebſe, cancri genus.

Папрáш, f. das Farnkraut, filix.

Папрáшка, f. } ein Farnſtengel, filix
Папрáшљика, f. } una.

Папрáшљичица, f. dim. v. папрашљика.

Пáпрашња, f. зидине од намастира (у Босни више Зворника).

Папрáшњача, f. m. j. земља, Farnboden, locus filicosus.

Пáпраћа, f. vide Папрашња.

Пáпрен, на, но, 1) mit capsicum annuum Linn. gewürzt. 2) gepfeffert d. i. theuer, carus.

Папрење, n. das Würzen mit паприка.

Пáпрењача, f. m. j. гљива (у Срјему) vide млијечница.

Пáприка, f. capsicum annuum Linn.

Паприти, им, v. impf. mit паприка würzen, condio pipere indico.

Пáприца, f. у воденици оно гвожђе, шшо стоји попријеко на сену и држи на себи камен и окреће.

Пáпричица, f. dim. v. паприка.

Пáпула, f. н. п. од граа, m. j. кад се куван гра угњечи без чорбе; шако и од сочива, ein Fiſolenmus, puls e faseolis.

Пáпуча*, pl. die Pantoffeln, crepidae.

Пáпучица, f. pl. dim. v. папуча.

Папуџија*, m. der Pantoffelmacher, crepidarius.

Пáра*, die Münze Para, numi genus.

Пáра, f. 1) der Athem, halitus. 2) der Dunſt, vapor.

Парáда, f. die Parade, pompa militaris.

Парáдити, им, v. impf. in Parade ſtellen, instruo aciem.

Парађење, n. das Stellen in Parade, instructio aciei.

Паразла̀ма*, f. bei der Flinte der äußerſte Ring an der Röhre, circulus ſlintae ultimus:
„Паразлама од тридест дуката —
Па̀ракамила̀вка, f. der ſchwarze Flor den die Mönche über die Kamilauka tragen, paracamilauchium?
Па̀ракли̏с, m. (παράκλησις) (in ſcherzhaftem Sinne, als hätte dieß Wort mit dem klnc etwas gemein) das Gebet, welches über einen geleſen wird, paraclesis.
Па̀ракли̏сара, m. der Kirchendiener, Küſter, Glöckner in den Kloſtern, aedituus.
Па̀ракува̀р, m. der Nebenkoch, coqui vicarius (in den Klöſtern).
Па̀ракува̀ров, ва, во, des Nebenkoches, coqui vicarii.
Па̀ралажа, f. u. m. der Zulügner, Lügengehülfe, Lügenbruder, mendacis adjutor, vicarius: саставла се лажа и паралажа: један лаже, а други полагује.
Па̀рање, n. das Lostrennen, Ausweiden, divisio, disjunctio.
Параскева, f. } die heil. Paraskewe,
Параскѐвија, f. } S. Parasceve:
„Убила га света Петка Параскевија—
Парасни̏к, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) der Bauersmann, rusticus.
Па̀расни̏чки, ка, ко, 1) bäuriſch, rusticus. 2) adv. wie ein Bauer, rustice.
Пара̀стос, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) Art Gottesdienſtes für Verſtorbene, inferiarum genus.
Па̀рати, ам, v. impf. lostrennen, divido:
А. Дај пара (Geld).
Б. Не парају сад, већ на миље гуле.
Пара̀ћи̏н, m. Stadt unweit Ћуприја.
Пара̀ћи̏нац, нца, m. einer von Параћин.
Пара̀ћи̏нски, ка, ко, 1) von Параћин. 2) (adv.) запалити лулу параћински, т. ј. напунити лулу, па заватити њом ватре и пепела.
Пара̀шница, f. Ort öſtlich am Einfluſſe der Drina in die Save. Парашница је отприје била пуста, и није за њу нико ни знао, док је нијесу прошавшије година населили прекодринци и голи синови, и начинили од ње као малу варошицу: зато се у новим пјесмама пјева шер Парашница:
„Трећу пиш'те шеру Парашници,
„Голом сину Зеки буљубаши —
Парга̀л, m (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) Perkal (Bergan), pannus Barracanus:
„Купићу ти дикиче! сукњу од паргала —
Пари̏ње, n. das Wärmen, calefactio.
Па̀рионица, f. das Gefäß, um die Wäſche zu lougen, vas lixiviarium.
Па̀рип, m. ein gewöhnliches Pferd im Gegenſatze des atn, equus vulgaris (πάριππος?):
„Кнезовима ате поклањајте,
„Кметовима осредње парипе —
Па̀рипче, чета, n. ein junger парип.
Па̀рити, им, v. impf. 1) wärmen, calefacio. 2) mit heißem Waſſer begießen, calida perfundo, н. п. кошуље, прељу. 3) очи, weiden, pasco oculos (aspectu grato).
Па̀рица, f. dim. v. пара.
Па̀рлог, m. ein verwahrloſter Weinberg, vinea neglecta.
Па̀рложе̏ње, n. das Verwahrloſen des Weinbergs, neglectio vineae.
Па̀рложити, им, v. impf. den Weinberg vernachläſſigen, negligo vineam.
Па̀рница, f. 1) ein Zug des aufſchneidenden Meſſers, cultri dividentis linea. 2) der Prozeß, lis.
Па̀рничар, m. der Prozeſſirer, litium amans.
Па̀рнути, нем, v. pf. einen Zug thun mit dem Aufſchneidemeſſer, duco cultrum dividentem.
Па̀рог, m. ein Stock mit einem Haken (um z. B. Farnkraut damit nach Hauſe zu tragen), baculus uncinatus.
Па̀рожак, рошка, m. vide парошчић.
Парбјчење, n. das Schwärmen des првенац, examen horni examinis.
Парбјчитисе, чисе, v. r. impf. ſchwärmen (wenn es der првенац thut), emitto fetum (dicitur de examine horno).
Па̀рошчић, m. dim. das Ende (Zaken, Aſt) am Hirſchgeweihe, ramus:
„Дај ми Боже златне роге
„И сребрне парошчиће —
Паруси̏ја (паруси̏ја), f. die höchſte Gattung der писанија (Gabe, von 5o Priester an ein Kloſter, damit es für uns bete), stipendii genus, monachis datum, ut pro me orent.
Паруси̏ја̄ш, m. der Geber einer паруси̏ја, qui dat παρουσίαν.
Па̀рцов, m. (у Срнјему) vide пацов.
Па̀рче*, чета, n. vide комад.
Парчѐнце, цета, n. dim. v. парче.
Па̀с, пса, m. der Hund, canis.
Па̀с, m. 1) vide појас. 2) иду говеда пасом, weidend, depascendo.
Паса̀ње, n. das Umgürten, cinctio.
Па̀сати,пашем,v.impf. umgürten, cingo.
Па̀сатисе, амсе, v. r. impf. беза шта, etwas entbehren können (fr. se passer).
Па̀сење, n. das Weiden, pastio.
Па̀сидреновина, f. vide пасјаковина.
Па̀сина, f. augm. v. па̀с 1.
Па̀сић, m. dim. v. па̀с 1.

Пасја̑к, m. der Hundedreck, stercus caninum.

Пасјаковина, f. die Kreuzbeere, rhamnus catharticus Linn.

Пасјача, f. der Schedel, Hundskopf (als Schimpfwort, caput (odiose dictum).

Пасји̑, сја, сје, hündisch, caninus.

Пасќи̑, wie ein Hund, more canis.

Пасмо, n. eine bestimmte Anzahl Garnfäden, filorum certus numerus. Мало пасмо има 20 чисаоница (једна чисаоница има 5 жица) а велико 40.

Паспа̑љ, m. der Mühlstaub, pulvis molaris.

Па̑сти, паднем, v. pf. fallen, cado.

Па̑сти, па̑сем, v. impf. weiden, pasco.

Пастѝр, m. der Hirt, pastor.

Пастѝрка, f. die Hirtin, pastrix? femina pascens (oves, vaccas, capras).

Пастѝрски̑, ка, ко, 1) hirten-, pastorum. 2) adv. nach Hirtenart, more pastorum.

Па̑стирча̑д, f. (coll.) die jungen Hirten, pastores juvenes.

Пастѝрче, чета, n. der junge Hirt, pastor juvenis.

Па̑стисе, па̑сесе, v. r. impf. m. j. кобила, in der Brunst seyn, coitum appeto (de equa).

Па̑сторак, рка, m. der Stiefsohn, privignus.

Пасто̑рка, f. die Stieftochter, privigna.

Па̑сторча̑д, f. (coll.) Stiefkinder, privigni.

Пасто̑рче, чета, n. das Stiefkind, privignus, privigna.

Па̑стрма, f. 1) die Forelle, fario, trutta. 2) u. n. коза, овча, geräucherte Ziege oder Schaf, capra fumo durata.

Па̑стрмица, f. dim. v. пастрма 1.

Пастрмка, f. vide пастрма 1.

Па̑струга, f. ein Donaufisch, genus piscis.

Па̑стуља, f. die Mausfalle, Rattenfalle, decipula.

Пасу̑љ, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) vide гра. Прођи га се брате, видиш да му ни име није као у осталије смокова: пас и уља! Окани га се брате, тај је сву Босну истурчио (m. j. истурчилисе да не посте и да не једу пасуља). — Тако реку каштио у шали ономе, који једе пасуљ, а има још каква јела).

Пасу̑љина, f. augm. v. пасуљ.

Пасу̑љица, f. eine Art Hülsenfrucht, leguminis genus.

Па̑та, f. hyp. v. патка.

Па̑так, тка, m. der Enterich, anas mas.

Па̑тарица, f. вјечнаја му патарица и блажени тандрк, als komische Parodie von вјечнаја му памјат, и блажени покој.

Па̑тисѝт, m. (у Срнјему у Бачк. и у Бан.) Batistleinwand, panni lintei genus.

Па̑тити, им, v. impf. 1) leiden, patior. Ко млого зна, млого и пати. 2) ziehen (österr. zügeln), educo, alo.

Па̑титисе, имсе, v. r. impf. 1) sich quälen, crucior. 2) sich vermehren, anwachsen, augeor.

Па̑тка, f. die Ente, anas.

Па̑ткин, на, но, der Ente, anatis.

Па̑тков, ва, во, des Enterichs, anatis maris.

Патлиџа̑н*, m. 1) бијели, solanum melongena Linn. 2) црвени, solanum lycopersicum Linn.

Па̑тња, f. die Qual, cruciatus. cf. мука.

Па̑тока, f. der Lauer beim Branntwein, lorea (lora) vini usti.

Па̑тос, m. (πάτος) der Fußboden, pavimentum.

Па̑тоса̑ње, n. das Bödmen des Zimmers, tabularum per cubiculum dispositio.

Па̑тосати, ашем, v. impf. u. pf. das Zimmer bödmen, tabulas dispono per solum cubiculi.

Патрија̑р (говорисе и патрија̑ра), m. der Patriarch, patriarcha.

Патрија̑рев, ва, во, des Patriarchen, Патрија̑ров, ва, во, patriarchae.

Патрија̑рски̑, ка, ко, 1) Patriarchen-, patriarchalis. 2) adv. patriarchisch, more patriarchae.

Патрија̑ршија, f. das Patriarchat, die Patriarchie, sedes patriarchae.

Патрљ, m. der Baumstrunk, stipes.

Патро̀ла, f. die Patrouille, circitores militares.

Патро̀лити, им, v. impf. patrouilliren, circueo.

Патро̀лица, f. m. j. шајка, или ораница, das Patrouille-Schiff, navis circitores portans.

Патро̀љење, n. das Patrouilliren, circuitio.

Па̑ћ*, adj. indecl. rein, sauber, purus. cf. чист.

Па̑ћел, m. „Одреш'те ми свилене паћеле —,

Пау̑к, m. die Spinne, aranea.

Пау̑ков, ва, во, Spinnen-, araneae.

Пау̑н, m. 1) der Pfau, pavo. 2) Mannsname, nomen viri.

Пау̑на, f. Frauenname, nomen feminae.

Пау̑ница, f. 1) das Weibchen vom Pfau, pavo femella. 2) Frauenname, nomen feminae.

Пау̑нка, f. Frauenname, nomen feminae.

Пау̑нов, ва, во, des Pfauen, pavonis.

Пау̑перо, n. m. j. пауново перо (ст.): „Пауперо прекривила —

Па̀унчад, f. (coll.) die jungen Pfauen, pulli pavonum.

Пау̀нче, чета, n. ein junger Pfau, pullus pavonis.

Па̀учина, f. das Spinnengewebe, tela araneae.

Па̀фта*, f. 1) vide капика. 2) пафта женска, или што свештеници опасују кад служе, cf. пафте und тканице.

Пафталѝја*, f. die Flinte mit vielen Ringen, telum annulatum:

„У крилу му лежи пафталија.—

Па̀фте, f. pl. vide тканице.

Па̀фтица, f. dim. v. пафта.

Па̀цити, им, v. pf. küssen, osculor (Kinderwort): пади Богу (ђаволе).

Па̀цов, m. die Ratte, rattus Linn.

Пачање, n. das Einmischen in etwas, das Abgeben mit etwas, immixtio.

Пачатисе, амсе, v. r. impf. у што, ſich in etwas miſchen (mengen), immiscere se.

Па̀чаура*, f. der Waſchlappen, lacinia serviens eluendo.

Пач̀е, чета, n. die junge Ente, pullus anatis.

Пач̀е, f. pl. die Sulze, gelatum, coagulum. cf питије.

Пачистѝ нељела, f. der Nach-chriſtas Sonntag (Woche), hebdomas altera quadragesimae. cf. безимена нељеља.

Па̀чићи, m. pl. (coll.) die jungen Enten, pulli anatis.

Па̀чица, f. dim. v. патка.

Па̀чји, чја, чје, Enten-, anatinus.

Паша*, m. 1) од два туга (коњска репа), m. j. заповједник и господар од једнога града и његове наије, n. n. Зворнички паша, Шабачки и т. д. 2) од три туга, m. j. везир и господар од читавога једног пашалука, ђе има више градова и наија, n. n. Босански (или Травнички) паша, Бијоградски и. т д.

Па̀ша, f. die Weide, pastio, pabulum.

Пашајлија*, m. vide пашинац.

Пашалу̀к*, m. der Paſchalik, das Paſchathum? satrapia?

Пашина̀ц, ица, m. vide пашеног.

Пашѐног, m. женине сестре муж, der Mann der Schwägerin, maritus sororis uxoris meae.

Па̀шин, на, но, des Paſcha, satrapae.

Па̀шинац, ица, m. einer von den Leuten des Paſcha, homo satrapae.

Па̀шиница, f. die Frau des Paſcha, uxor satrapae.

Пашѝнски, ка, ко, 1) Paſcha-, passarum. 2) adv. paſchlich, more passae.

Па̀шмаге*, f. pl. eine Art Schuhe, vide папуче.

Пашо̀ваље, n. das Paſchaſeyn, Herrſchen als Paſcha, imperium satrapae.

Пашо̀вати, шујем, v. impf. ich herrſche als Paſcha, impero, sum satrapa.

Пашѝње, n. das Bemühen, attentio.

Па̀штитисе, имсе, v. r. impf. ſich Mühe geben, attendo.

Пашчѝд, f. (coll.) die Hunde, canes.

Пашчѝдија, f. (coll.) das Hundegezüchte.

Па̀шче, чета, n. vide псето.

Пѐвалѝште, n. (Рес. и Срем.) vide пјевалиште.

Пѐвало, n. (Рес. и Срем.) vide пјевало.

Пѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide пјевање.

Пѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide пјевати.

Певач̀, m. (Рес. и Срем.) vide пјевач.

Певач̀ев, ва, во, (Рес. и Срем.) vide пјевачев.

Певач̀ица, f. (Рес. и Срем.) vide пјевачица.

Пѐвачица, f. (Рес. и Срем.) vide пјевачица.

Пѐвидруг, m. (Рес. и Срем.) vide пјевидруг.

Пѐвица, f. (Рес. и Срем.) vide пјевица.

Пѐвнути, нем, (Рес. и Срем.) vide пјевнути.

Певу̀шење, n. dim. v. певање.

Певу̀шити, им, dim. v. певати.

Пѐвчић, m. dim. v. певац.

Пѐга, f. (Рес. и Срем.) vide пјега.

Пѐгав, ва, во, (Рес. и Срем.) vide пјегав.

Пѐд, f. } die Spanne, spithama.
Пѐдаљ, дли, f. }

Педесѐт, fünfzig, quinquaginta.

Педесѐторо, vide педесеторо,

Педесѐти, та, то, der fünfzigſte, quinquagesimus.

Педесѐторо, Anzahl von 50, quinquaginta.

Пејак, m. Mannsname, nomen viri.

Пѐјо, m. Mannsname, nomen viri (von Петар verkürzt).

Пѐк, m. 1) Fluß in der Пожаревачка нанија. 2) die Gegend dieſes Flußes.

Пѐка, f. од гвожђа као препуља, eine Schale von Eiſen, die erhitzt über den Laib Kukuruzbrods gelegt wird, um ihn ſchneller zu verbacken, vas pistorium.

Пѐка, f. распечено дијете, vide маза.

Пекар, m. der Bäcker, pistor.

Пекарница, f. das Backhaus (der Bäckerladen), officina pistoria.

Пекаров, ва, во, des Bäckers, pistoris.

Пѐкарски, ка, ко, 1) Bäcker-, pistorius. 2) adv. wie ein Bäcker, pistoris more.

Пѐкмез*, m. der Syrup (von Birnen, Aepfeln u. a.), syrupus.

Пѐксимет*, m. der Zwieback, panis biscoctus, panis nauticus.

Пе́ла, f. hyp. } Frauenname, nomen feminae.
Пелагија, f. }
Пела́дија, f. }

Пе́лен, m. der Wermuth, artemisia absinthium Linn.

Пелена, f. (највише се говори у множ. броју пе́лене) die Windeln, fasciae.

Пелѐнак, нка, m. hyp. v. пелен:
„Ој пелен пеленче! моје горко цвеће-

Пелѐнāш, m. der Wermuthwein, vinum absinthiatum.

Пелива́н*, m. der Seiltänzer, funambulus.

Пе́на, f. (Рес. и Срем.) vide пјена.

Пендељѐње, n. das Einherſchwanken, incessus vacillans.

Пендѐљити, им, v. impf. einherwackeln, incedo gressu vacillante.

Пенѐње, n. (Рес. и Срем.) vide пјењење.

Пе́нити, им, (Рес. и Срем.) vide пјенити.

Пе́нитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide пјенитисе.

Пенýшење, n. dim. v. пењење.

Пенýшитисе, шисе, dim. v. пенитисе.

Пе́нце, цета, n. der Einſatz der halben Sohle am Schuhe, calcei reparatio quaedam: подај (чизме) чизмару, нека удари пенцета.

Пе́нцер*, m. das Fenſter, fenestra, cf. прозор.

Пенцѐрић, m. dim. v. пенцер.

Пењање, n. das Steigen, ascensatio.

Пењати, њем, v. impf. 1) коња, in die Höhe heben, elevo. 2) коња, das Roß lang binden auf der Wieſe. 3) чадор, aufſpannen, tendo.

Пењатисе, њемсе, v. r. impf. ſteigen, ascendo. cf. пети се.

Пепељав, ва, во, mit Aſche beſtreut, cineribus conspersus.

Пепељавити, им, v. impf. äſchern, in cineribus voluto.

Пепељаст, та, то, aſchenfärbig, cinericius.

Пе́пео, ела, m. die Aſche, cinis.

Пе́ра, f. 1) (Рес. и Срем.) vide Перо. 2) hyp. v. перчин.

Пераевина, f. оно што остаје на перајици кад се перају повјесма.

Перајица (перајица?), f. Flachskraufe, pecten linarius. 1) велика од гвожђа. 2) мала од свињске пераје.

Пераја, f. die Rückgratborſten des Schweines, setae dorsi.

Перајица, f. vide перајица.

Пе́раст, m. nom. propr. einer Stadt in Dalmatien:
„Те је шаље Рисну и Перасту —

Перва́с*, m. vide крај (од аљине).

Пердáшење, n. das Ausziehen (des Fells), erugatio pellis.

Пердáшити, им, v. impf. т. ј. кожу, ausziehen, erugo.

Перде*, дета, n. (am Reſonanzboden).

Пе́рило, n. мјесто, ће се перу кошуље(на води), die Waſchſtatte, locus ubi lavant.

Перúља, f. vide праља.

Перúљац, љца, m. праљин муж (по намастиримa и по прњаворима фрушкогорским), der Waſchmann, Waſcher, Mann der Wäſcherin, maritus lotricis.

Пе́рина, f. das Federbett, culcita plumea.

Пе́рица, m. dim. v. Пе́ро.

Пе́риша, m. Mannsname, nomen viri.

Перишáни, m. pl. Art weiblichen Kopfputzes, ornatus quidam capitis:
„Једна глава, девет перишана —

Пе́рјаник, m. (ст.) der einen Federbuſch trägt, juvenis cristatus:
„Момче перјанике!
„Не стој, не погледај —

Пе́рјаница, f. der Federbuſch, crista.

Перјáње, n. 1) das Raufen des Flachſes, pectinatio lini. 2) die Flucht barhaupt, fuga nudo copite.

Пе́рјати, ам, v. impf. 1) den Flachs rauſen, pectino linum. 2) barhaupt fliehen, fugio nudo capite.

Пе́рје, n. (coll.) die Federn, pinnae, plumae.

Пе́рнī, на, но, n. p. буздован, mit пера verſehen, umbonibus (?) praeditus.

Пе́ро, n. 1) die Feder, penna. Лако као перо. 2) перо лука, Stengel, caulis. 3) пера на буздовану, die hervorragenden Bogen an der Keule, umbones clavae.

Пе́ро, m. (Ерц.) hyp. v. Петар.

Перýника, f. 1) iris germanica Linn. 2) ein Frauenname, nomen feminae.

Перýт, f. (coll.) 1) das Gefieder, zerſtreute Federn, pennae, plumae sparsae. 2) у глави, sordes in capillis.

Перýтање, n. das Ausraufen der Federn, evulsio pennarum.

Перýтати, ам, v. impf. abraufen, pennas. evello.

Пар̀ушање, n. vide перутање.

Перýшати, ам, vide перутати.

Перýшина, f. vide перут 1.

Пе́рушка, f. der Federwiſch, Federlappen, ala abstersoria.

Пе́рушчица, f. dim. v. перушка.

Пе́рце, n. dim. v. перо.

Перчúн, m. vide коса 2. кика.

Перчúнић, dim. v. перчин.

Пе́ршун, m. apium petroselinum Linn.

Пе́сак, ска, m. (Рес. и Срем.) vide пијесак.

Пескáвница, f. (у Сријем. у Бачк. и у Бан.) die Sandbüchſe, theca arenaria.

Пе́сма, f. (Рес. и Срем.) vide пјесма.

Пе́смица, f. dim. v. песма.

Пе́сница, f. die Faust, pugnus.
Пе́т, fünf, quinque.
Пе́та, f. die Ferse, calx.
Пета́к, m. der Fünfer, d, i. 1) ein Stück von fünf Para's (der österr. Siebner) numus quinarius. 2) ein Pferd von fünf Jahren, equus quimus, quinquennis.
Пе́так, m. Mannsname, nomen viri. cf. Ерак.
Пе́так, тка, m. 1) der Freitag, dies veneris. 2) der Fasttag, im Gegensatz von мрсак, dies jejunii.
Пе́тао, тла, m. (Рес. и Срем.) vide пијетао.
Пе́тар, тра, m. Peter, Petrus.
Пе́тељка, f. der Obst-Stengel, stipus pomi.
Пе́теро, vide петоро.
Петеро́губ, ба, бо, vide петорогуб.
Петеростру́к, ка, ко, vide петоростру́к.
Пе́тӣ, та, то, der fünfte, quintus.
Пе́пи, пењем, vide пењати.
Пе́тина, f. 1) das Fünftel, pars quinta. 2) eine Anzahl von fünf, quinque (fr. une cinquaine): колико вас има? петина.
Пе́тисе, пењемсе, vide пењатисе.
Пе́тица, f. 1) dim. v. пета. 2) Art unterer Thürangel, cardinis inferioris genus. 3) die Fünf (im Kartenspiel), quinio, pentas. 4) der Fünfer (Banknote von fünf Gulden), quinque florenorum tessera.
Пе́тка, f. 1) i. q. петак: наудила му млада петка (der Freitag nach dem Neumond). 2) die heil. Petka, cf. Параскевија.
Пе́тко, m. Mannsname, nomen viri.
Пе́тковача, f. vide петковица 1.
Пе́тковица, f. 1) die Faste zu Ehren der heil. Petka, jejunium S. Parascevae, (dauert eine Woche). 2) намастир у Србији (под Цером). 3) мали намастирић у фрушкој гори (код Шишатовца). Пе́тковичанин, калуђер из Петковице. Пе́тковичкӣ, ка, ко, von Петковица.
Пе́тлић, m. dim. v. петао.
Пе́тлов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide пијетлов.
Пе́тлова крста, f. der Hahnenkamm, rhinanthus crista galli Linn.
Пе́тља, f. der Heftelring, fibulae orbis, in quem unculus inseritur; не држи му петља, er waat es nicht, non audet.
Петља́ње, n. 1) das Heften, fibulatio. 2) das Flicken und Pfuschen (im Leben), vita misera.
Петља́рија, f. ein Pfuscherleben, vita misera, inepta.
Пе́тљати, ам, v, impf. 1) heften, fibulo. 2) pfuschen, misere vivo.
Пе́тљица, f. dim. v. петља.
Пе́тнаест, fünfzehn, quindecim.
Пе́тнаесторо, vide петнаесторо.
Пе́тнаестӣ, та, то, der fünfzehnte, quindecimus, decimus quintus.
Пе́тнаесторо, eine Anzahl von 15, quindecim.
Пе́тнӣ, на, на, n. p. жиле, Ferse-, calcaneus.
Пе́тоје, m. Mannsname, nomen viri.
Петорица, f. Anzahl von fünf, quinque (fr. la cinquaine; ital. la cinquina).
Пе́торо, Anzahl von fünf, quinque.
Петоро́губ, ба, бо, fünffach, quintuplex.
Петоростру́к, ка, ко, fünffältig, quintuplex.
Петоро́шчићи, m. pl. (ст.) fünfhörnig, quinquecornis, cf. бабини укови.
Пе́тош, m. Mannsname, nomen viri.
Пе́тра, f. Frauenname, nomen feminae
Петра́љ, m. (περιστρατήλιον) die Stole, stola.
Петра́ш, m. има у Зворнику један топ, који се зове Петраш. Онуда Срби приповиједају, да је, прије 160 година (Петрашке године), некакав Петраш капетан (Њемачки) био узео Зворник од Турака, па кад је послије спигла Турска војска, а он побјегао из Зворника и тај топ оставно у путе га Турци нашли и однијели у Зворник. Приповиједају да је тај капетан имао још један топ, који се звао Зеленко, но будући да је био врло голем, зато га је одма под Зворником бацио у Дрину (и кажу да оње и сад кашто буче у води, лаово), а овај је био повукао са собом, но кад је видјео да ће га отети Турци, а он натрпао на њега дрва па запално да изгори и да се растопи: но дрва изгорела, а топу није било ништа.
Петра́шин, m. Mannsname, nomen viri (von Петар).
Петра́шке године, cf. Петраш.
Пе́трија, f. Frauenname, nomen feminae.
Пе́трња, f. Stadt in Kroatien. Петрњац (њца), човек из Петрње. Пе́трњски, ка, ко, von Петрња.
Петрӣ́ m. dim. v. Петар.
Пе́тров дан, ва дне, m. St. Peterstag (der 29. Juny), festum S. Petri.
Пе́тронија, m. Mannsname, nomen
Пе́троније, m. viri.
Пе́труша, f. vide Петра.
Пе́ћ, f. 1) der Ofen, fornax. 2) die Stadt Ipek in Albanien, Pekia?, Ipekia?
Пе́ћи, печем, v. impf. n. n. јагње, љеб, месо, каву (m. j. кувати, а не пржити), ракију, јаје (у лугу или

на вашраљу), backen, braten, pinso; asso.

Пе́ћина, die Höhle, spelunca.

Пећи́ница, f. dim. v. пећина.

Пе́ћка, f. vide пећ. 1.

Пећки́, ка, ко, von Пећ (2).

Пеца́ње, n. 1) das Stechen, punctio. 2) das Angeln, piscatio ope hami.

Пе́цати, ам, v. impf. 1) stechen, pungo. 2) рибу, angeln, hamo capto.

Пе́чење, n. der Braten, quod assatur. Месан ражањ, гвоздено пециво? m. ј. пршен на прсту.

Пе́циреп, m. приповиједају да је био у Босни некакав арамбаша Лазар Пециреп.

Пе́цнути, нем, v. pf. stechen, pungo.

Пе́цо, m. dim. v. Петар.

Пе́чат, m. das Petschaft, signum, sigillum.

Пе́чатити, им, v. impf. petschiren, siegeln, obsigno.

Пе́чаћење, n. das Petschiren, obsignatio.

Пе́ченица, f. 1) der Weihnachtsbraten, sus assata die festo nativitatis Christi. Печеница обично бива читаво крме (прасе или назиме, а код газда, ђе млого чељади има у кући, и назимац од двије године), а може бити и овца, код сиромаа и ћурка; ђекоји испеку и крме и овцу. Печеницу још'те с јесени почну помало приражњивати (не тражисе печеница у очи Божића), а пред Божић на неколике нећеље дана затворе је у обор па ране кукурузима и мећом. Печеница се обично убије на Тучин дан, а испече на Бадњи дан, а ђекоји је и убију и испеку на Бадњи дан; па се послије онако ладна једе до малог Божића. 2) Art Roßbrat mit Souce, bubula assata.

Пече́ница, f. der Braten, caro assa.

Пече́ње (у Срије́му, у Бачк. и у Бан.), vide пециво.

Пече́ње, n. das Verbale von пећи.

Пе́чење, n. vide мажење.

Пе́чити, им, vide мазити.

Пе́чити, им, vide пецнути.

Пе́читисе, имсе, vide мазитисе.

Пе́чки, ка, ко, von Пећ.

Печу́рка, f. eine Art essbaren Schwams, fungi comestibilis genus.

Печу́рчица, f. dim. v. печурка.

Пеш*, m. 1) vide скут. 2) Art großmäuligen Fisch, piscis genus. Зидов као пеш.

Пе́ша, m. (Рес. и Срем.) vide Пешо.

Пеша́дија, f. (Рес. и Срем.) vide пјешадије.

Пеша́к, m. (Рес. и Срем.) vide пјешак.

Пе́шац, шца, m. (Рес. и Срем.) vide пјешац.

Пеша́чки, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide пјешачки.

Пе́ше, (Рес. и Срем.) vide пјеше.

Пе́шкеш*, m. vide дар, поклон.

Пешки́р*, m. das Handtuch, mantele.

Пешки́рина, f. augm. v. пешкир.

Пешки́рић, m. dim. v. пешкир.

Пе́шо, m. (Ерц.) hyp. v. Петко.

Пе́шта, f. die Stadt Pest, Pestinum (die Serben haben dieses ursprünglich slavische Wort nach der ungrischen Verhunzung wieder aufgenommen, gerade wie астал, парасник u. a. von стол, прост u. s. w.

Пе́штанац, нца, m. човек из Пеште.

Пешта́нка, f. } жена из Пеште.
Пешта́нкиња, f. }

Пе́штански, ка, ко, 1) Pester, Pestinensis. 2) adv. auf Pester Art, more Pestinensium.

Пеште́маљ*, m. ein blaues baumwollenes Badtuch, mantile majus balneare.

Пи! pfui! phui (französisch fi!): пи кака! sagt man zu den Kindern.

Пи́ва, f. Fluß, Kloster, und Gegend in der Herzegowina.

Пива́р, m. der Bierbrauer, Bierwirth, cerevisiarius.

Пи́вара, f. das Bierhaus, caupona cerevisiaria.

Пива́рев, ва, во, } des Bierwirths, ce-
Пива́ров, ва, во, } revisiarii.

Пива́рски, ка, ко, 1) Bier-, cerevisiarius. 2) adv. wie ein пивар, cerevisiarii more.

Пи́вљанин, m. von Пива.

Пи́вљански, ка, ко, von Пива: „Ао Бајо Пивљанско копиле —

Пи́вница, f. der Keller (im Weinberge selbst), cella vinaria in ipsa vinea.

Пи́во, n. 1) vide пиће (у Србији). 2) das Bier, cerevisia.

Пи́говна, f. ein erdichtetes Wort für einen Vogel, vocabulum fictum avis q. d. bibe stercora.

Пи́зда, f. die weibliche Scham, cunnus.

Пи́здина, f. augm. v. пизда.

Пи́здити, им, v. impf. plären, ploro.

Пиздурина, f. augm. v. пизда.

Пи́зма*, f. die Rachefeindschaft, inimicitia: учинио из пизме; има пизму на њега.

Пи́змен, на, но, на кога, einem aufsätzig, infensus.

Пи́јавица, f. der Blutegel, sanguisuga.

Пијан, на, но, betrunken, ebrius.

Пијаница, f. der Säufer, potator, ebriosus.

Пијанка, f. das Trinkgelage, compotatio: ајдемо на пијанку; отишао Јанку на пијанку.

Пија́нство, n. die Trunkenheit, ebrietas.

Пија́нчење, n. das Zechen, perpotatio.

Пија́нчина, f. vide пјан чина.

Пија́нчити, им, v. impf. umhерzechen, perpoto.

Пија́ца, f. (у Срије́му, у Бачк. и у Бан.) der (Markt-) Platz, forum (ital. piazza). cf. чаршија.

Пије́вац, вца, m. (Ерц.) vide пијетао.

Пије́ње, n. das Trinken, bibitio, potatio.

Пије́сак, ска, m. (Ерц.) der Sand, arena.

Пије́тао, тла, m. (Ерц.) der Hahn, gallus gallinaceus; први, други пијетли, пажтиће Zeitbestimmung.

Пије́тлов, ва, во, (Ерц.) des Hahns galli (gallinacei).

Пи́јук, m. 1) das Pfeifen der Hühner, pipitus, pipatus. 2) vide кљуна.

Пи́јукање, n. das Pfeifen, pipatio.

Пи́јукати, јучем, v. impf. pfeifen, pipio, pipilo.

Пи́јукнути, нем, v. pf. pipio, pipilo.

Пи́јуцање, n. dim. v. пијење.

Пи́јуцати, ам, dim. v. пити.

Пи́к, interj. 1) кад ђеца иду на какав извор да пију воде, онда једно рече: „Пик моја жеђа," па већ друго не смије ни једно пити прије њега. 2) кад се играју клисе, па кад онај, који баца клис, удари га рђаво па л цом те падне близу, онда брже боље рече: „Пик!" па већ тиме значи да опет може узети клис и на ново бацати; ако ли онај, који трпи, прије рече не пик, онда већ не помаже ништа.

Пи́ка, f. hyp. v пичка.

Пи́кнути, нем, v. pf. пик sagen, dico пик.

Пи́ла, f. 1) hyp. v. пиле. 2) die Feile lima.

Пилав*, m. 1) vide свадба. 2) gekochter, dichter Reis, oryza cocta spissa.

Пила́д, f. (coll.) das Geflügel, pulli.

Пи́ле, лета, n. 2) das junge Huhn, pullus gallinae. 2) das Ergänzungsstück des Rabosch, complementum ligni computatorii квочка и пиле.

Пи́леж, m. Menge kleiner Rinder, soboles frequens.

Пи́лење, цета, n. dim. v. пиле.

Пи́лећи (пи́лећ), ћа, ће, Hühner-, pullorum.

Пи́лити, им, v. impf. feilen, limo.

Пи́лићи, m. pl. (coll.) vide пилад.

Пи́лица, f. ein Hühnchen, gallinula.

Пи́личица, f. dim. v. пилица.

Пи́лични, на, но, нема ни пиличнога, ни једнога.

Пи́љак, љка, m. ein Stück gröbern Sandes, ein Steinchen, lapillus.

Пиља́рење, n. das Hökeln, venditio. minuta.

Пиља́рина, f. die Hökerey, ars institoria.

Пиља́рити, им, v. impf. hökeln, vendo minutatim.

Пиља́рица, f. die Hökerin, institrix.

Пи́љење, n. 2) das Feilen, limatio. 2) das Anstarren, intuitus fixus.

Пи́љити, им, v. impf. unverwandt anblicken, oculis attentis intueor. Пиљи као штрк у јаје.

Пи́љушка, f. 1) ein Stück Holz zu einem Kinderspiel, lignum lusus pastoralis. 2) dasselbe Spiel selbst, lusus ipse.

Пи́нокот*, m. das Bretbret (der Türken).

Пи́нути, нем, v. pf. einen Trunk thun, semel bibo.

Пи́па, f. vide славина.

Пипа́ње, n. das Betasten, contrectatio.

Пи́пање, n. das Abklauben, degluptio.

Пи́пати, ам, v. impf. betasten, contrecto.

Пи́пати, ам, v. impf. abklauben, degluho, decerpo.

Пи́пнути, нем, v. pf. betasten, anrühren, contrecto.

Пир, m. der jährliche Festtag der Zunft, dies festus collegii cujuscunque artificum. Ратарски је пир Велики четвртак, ћурчијски свети Илија, златарски цар Костантин и т. д.

Пи́рење, n. das Blasen, flatio.

Пи́ривапра, m. Поћера један старац (у Тршићу ће сам се ја родио) послије подне лисичји траг по снијегу. Кад одмакне далеко у планину и види да не може наћи лисице, а прикучисе ноћ, онда се врати натраг и пође кући; но међу тим стегне мраз а смркнесе (а старац је и онако слабо видео), и старац позна да не може кући доћи, него се сврати у винограде у једну пударску колибу; и онако без ватре (вала да није имао кресива, или већ није могао од зиме да искреше ватру и да наложи) поода мало по колиби па легне и обумре од зиме. Сјутрадан учинисе по селу буна, да је старац отишао у лов и да је негђе у планини умрло од зиме; скупесе сељаци и пођу (трагом) да га траже. Кад дођу у колибу и нађу га ће лежи као мртвац; онда брже боље наложе ватру, изују га и почну га истија одгријевати. Кад се старац мало поодгрије и дође к себи, онда повиче: „Који оно јунака најприје дође, однесе ми лисицу?" (вала да је ону ноћ сиго да је уватио лисицу). Кад га добро одгрију и напоје ракијом, онда га метну на носила (кажу да је повиј-

као, кад је виђео ђе граде носила: шта ће то људи за Бога! још сам ја жив) и донесу у село; и од тадај су га прозвали пиривапра.

Пи̏ринач*, нча, m. 1) der Reis, oryza. 2) das Meſſing, orichalcum.

Пи̏рити, им, v. impf. blaſen, flo.

Пирли̏тање, n. (у Србији и у Босни по варошима) vide измишљање.

Пирли̏тати, ам, vide изметати 3.

Пирли̏тор, m. град у Ерцеговини (може бити да су сад зидине). Срби̏ли приповиједају и пјевају, да је у Пирлитору сједио војвода Момчило, ујак Марка Краљевића:

„Те је шаље на Ерцеговину
„Бијеломе граду Пирлитору —
„Кад Момчило под Пирлитор дође—

Пи̏рнути, нем, v. pf. einmal blaſen, flo.

Пи̏с! Laut um die Katze zu verſcheuchen, vocabulum quo felis abigitur.

Пи̏сак, ска, m. (beim Dudelſack) das Luftrohr, spiraculum.

Писаљица, f. } ein blechernes Werkzeug,
Писаљка, f. } um auf die Oſtereyer zu ſchreiben (писати), instrumenti scriptorii genus.

Писа̏мце, n. dim. v. писмо.

Писа̏нија, f. die Collectur (der Kalugjer; weil ſie die Gebenden aufſchreiben, um ihrer dann namentlich im Gebete zu gedenken), quae dantur monachis, pro commemoratione: отишао у писанију; отишао да купи писанију.

Пи̏сање, n. das Schreiben, scriptio.

Писа̏р, m. der Schreiber, scriba.

Писа̏рев, ва, во, vide писаров.

Писа̏рина, f. 1) augm. v. писар. 2) die Schreiberey, ars scribae.

Писа̏ров, ва, во, des Schreibers, scribae.

Писа̏рски, ка, ко, 1) der Schreiber, scribarum. 2) adv. ſchreiberiſch, more scribae.

Пи̏сати, ишем, v. impf. 1) ſchreiben, scribo. 2) dem Mönche verehren, damit er für einen bete, do monacho, ut oret pro me:

„Бог да прости старца из Буковца,
„Који писа сирац и опанке,
„Синоћ писа, а јутрос украде. —
„Село Рибарица, писала рибићаница трубу сира и чабар сукна" (приповиједају да се нашло у тефтеру некаквог калуђера).

Пи̏сатисе, ишемсе, v. r. pf. ſich enroliren laſſen, do nomen.

Пи̏ска, f. das Pfeifen, Ziſchen, sibilus.

Пи̏скање, n. das Piß-ſagen, usus vocis pis.

Пи̏скара̏ње, n. dim. v. писање.

Пи̏скара̏ти, ам, dim. v. писати.

Пи̏скати, ам, v. impf. piß ſagen, dico pis.

Пи̏смо, n. 1) die Schrift, scriptura. 2) der Brief, epistola. cf. књига.

Пи̏снути, нем, v. pf. einmal ziſchen, sibilum edo.

Пи̏снути, ем, v. pf. pis ſagen (um die Katze wegzujagen), dico pis, abigens felem.

Пи̏та, f. ein Kuchen, placenta.

Пи̏так, тка, ко, n. п. вино, trinkbar, sat bonus (de vino).

Пи̏тање, n. das Füttern (des Kindes), nutritio infantis.

Пи̏тање, n. das Fragen, interrogatio.

Пи̏тати, ам, v. impf. дијете, dem Kinde zu eſſen geben, nutrio infantem, ingero in os cibum.

Пи̏тати, ам, v. impf. fragen, interrogo, rogo.

Пити, пијем, v. impf. trinken, bibo. 2) пити дувән, rauchen (ſüddeutſch Taback trinken), fumum nicotianae duco:

„Лулу пије, у тамбуру бије —

Пи̏тије, f. pl. vide паче (f. pl)

Пи̏тица, f. dim. v. пита.

Пи̏томи, ма, мо, 1) zahm, cicur, domesticus. 2) durch Cultur veredelt, im Gegenſatze des wilden, von Obſt, Roſen, Boden, u. ſ. w. cultus.

Питомити, им, v. impf. zähmen, cicuro.

Питомљење, n. das Zähmen, cicuratio.

Питу̏љица, f. (dim. v. пита) eine Art gefüllter Krapfen, placentarum farctarum genus.

Пи̏ће, n. 1) das Trinkgelage, compotatio: ајдемо на пиће. cf. пијанка. 2) das Getränk, potio.

Пи̏ц (von пица), оде пиц на размиц, es geht kleinweiſe zu Grunde, perit sensim.

Пи̏ц! пиц у капу! пиц у мије! ſagte jener, dem der Vogel entflohen war, um ihn wieder anzulocken, ex ἀνεκδότῳ obscoeno de illo, qui aviculam (cunnum) quae avolaverat, revocabat.

Пи̏ца, f. hyp. v. пичка.

Пи̏цин, на, но, der пица, cunni; daher in der (obſcönen) Anekdote: кад је ударио Кулин бан на Пицин град.—

Пичење, n. nactio cunni, fututionis.

Пичетина, f. augm. v. пичка.

Пи̏чити се, имсе, v. r. impf. cunnum nancisci.

Пи̏чица, f. dim. v. пица.

Пи̏чка, f. die Scham, cunnus.

Пичка̏р, m } fututor, amans cunni.
Пичка̏рош, m. }

Пичу̏рина, f. vide пичетина.

Пи̏шало, n. das Werkzeug zum Harnen, mictorium (penis aut vulva).

Пишма̏њак, њка, m. vide пишмања.

Пишање, n. das Piſſen, miuctio.
Пи̏шати, ам, v. impf. piſſen, mejo.
Пи̏шатисе, амсе, v. r. impf. piſſen, mejo.
Пи̏шаћа, f. (eigentlich) der Urin, urina. cf. мокраћа.
Пи̏шење, n. dim. v. пишање.
Пи̏шити, им, dim. v. пишати.
Пишкање, n. dim. v. пишање.
Пи̏шкати, ам, dim. v. пишати.
Пи̏шнути, нем, v. pf. piſſen, mejo semel.
Пишма̏н*, indecl. на кога, или на што, ergiebt, studiosus.
Пишма̏нитисе, имсе, v. r. impf. bereuen (den Kauf), poenitet (emisse).
Пишма̏нлук*, m. das Reugeld, der Reukauf, muleta poenitentiae.
Пишма̏њење, n. das Bereuen des Kaufs, poenitentia emtionis.
Пишо́ра, f. Schimpfwort für eine ſchlechte ракија, convicium in vinum male ustum: дајде те пишоре.
Пишталина, f. ein wäſſeriger Boden, Waſſerboden, terra aquosa, (ubi aqua prosilit).
Пи̏штање, n. das Ziſchen (des Falken, der Schlange), sibilus.
Пи̏штати, тим, v. impf. 1) ziſchen, sibilo. 2) herausziſchen (wie das Waſſer aus naßem Holz auf dem Feuer), prosibilo: пишти вода из дрвета.
Пиштољ*, m. мала пушка, die Piſtole, telum pistola dictum.
Пиштољина, f. augm. v. пиштољ.
Пиштољић, m. dim. v. пиштољ.
Пиштољски, ка, ко, Piſtolen-, pistolae (teli manuarii iguivomi).
Пја̏н, на, но, vide пијан.
Пја̏нац, нца, m. vide пијаница.
Пја̏нство, n. vide пијанство.
Пја̏нчина, f. augm. v. пјанац.
Пје̏валиште, n. (Ерц.) Ort, wo man geſungen hat, oder zu ſingen pflegt, locus ubi cantatum fuit, aut solet cantari:
„Ти не певаш бијела чадора
„На мојему дивну игралишту
„И на мојем дивну пјевалишту —
Пје̏вало, n. (Ерц.) (ſcherzhaft) das Werkzeug des Singens (die Kehle), guttur.
Пјева̏ње, n. (Ерц.) das Singen, cantatio.
Пје̏вати, ам, v. impf. (Ерц.) ſingen, canto.
Пјева̏ч, n. (Ерц.) der Sänger, cantator.
Пјевачев, ва, во, (Ерц.) des Sängers, cantatoris.
Пјева̏чица, f. (Ерц.) die Sängerin, cantatrix.
Пје̏вачица, f. (Ерц.) vide кукавица.
Пје̏видру̏г, m. (Ерц.) der Singefreund, Mitſänger, qui simul cantat. cf. пла ндруг.
Пје̏вица, f. (Ерц.) die Sängerin, cantatrix:
„Пјевала тица пјевица:
„Што ће старцу ђевица
„А младићу бабица? —
Пје̏внути, нем, v. pf. (Ерц.) ein wenig ſingen, anſingen, cantum incipio:
„Пјевни, пјевни злато материно —
Пје̏вушење, n. dim. v. пјевање.
Пјевушити, им, dim. v. пјевати.
Пје̏вчић, m. dim. v. пјевац.
Пје̏га, f. (Ерц.) der Sommerſproſſe, lenticula.
Пје̏гав, ва, во, (Ерц.) ſommerfleckig, lenticulosus.
Пје̏на, f. (Ерц.) der Schaum, spuma.
Пје̏нити, им, v. impf. (Ерц.) abſchäumen, despumo.
Пје̏нитисе, нисе, v. r. impf. (Ерц.) ſchäumen, spumo.
Пјенушење, n. (Ерц.) das Schäumen, spumatio.
Пјену̏шитисе, шисе, dim. v. пјенитисе.
Пјењење, n. (Ерц.) das Schäumen, spumatio.
Пјесковит, та, то, (Ерц.) v. n. земља, landig, arenosus.
Пје̏сма, f. (Ерц.) das Lied, cantilena.
Пје̏смица, f. dim. v. пјесма.
Пје̏тлић, m. dim. v. пијетао.
Пјешадија, f. (coll. Ерц.) die Soldaten zu Fuß, pedites:
„Пјешадија у пушке загледа —
Пјеша̏к, m (Ерц.) der Fußgänger, pedes.
Пје̏шац, шца, m. (Ерц.) vide пјешак.
Пјеша̏чки, ка, ко, (Ерц.) 1) fußgängeriſch, pedestris. 2) adv. wie ein Fußgänger, peditis more.
Пје̏ше, Пје̏шице, Пјешке̏, (Ерц.) zu Fuß, pedes.
Пла, плаа, плао, vide плавит.
Пла̏в, ва, во, 1) blau, flavus, coeruleus. 2) blond, flavus:
„За два плава не би гроша дала —
Пла̏вац (Пла̏вац), вца, m. Mannsname, nomen viri.
Плавета̏н, тна, но, vide плав 1.
Плавета̏сник, ца, то, bläulich, subcaeruleus.
Плавета̏нило, n. vide плавило.
Плавета̏нитисе, имсе, v. r. impf. blau ſein, sum caeruleus.
Пла̏вило, n. blaues Färbemittel, caeruleum.
Пла̏вити, им, v. impf. blau werden, fio coeruleus.
Пла̏вити, им, v. impf. 1) überſchwemmen, inundo. 2) (млијеко) abſchöpfen, florem lactis carpo.
Пла̏витисе, имсе, v. r. impf. н. п. ла-

ћа, ſchwimmen, mit dem Fluß fortſchwimmen, secundo flumine labi.

Плáвишисе, имсе, vide плаветнишисе.

Плáвка, f. (ст.) die Blonde, Blondine, flava:

„Не ћу плавке, не жељео мајке:
„Што ћу плавки боју куповати,
„То ћу црњки токе саковати —

Плављéње, n. 1) das Schwimmen, natatio. 2) das Ueberſchwemmen, inundatio. 3) das Abſchöpfen, deserptio floris lactis.

Плáвљење, n. 1) das Blauwerden. 2) das Blau-ausſehen, aspectus coeruleus.

Плáвоок, ка, ко, blauäugig, caeruleis oculis.

Плáвша, m. Mannsname, nomen viri.

Плáдне, n. (у крајини Негошинској) vide подне.

Плажéње, n. das Herausrecken der Zunge, exsertio linguae.

Плазање, n. das Fahren (auf dem Hintern), z. B. auf dem Eiſe, lapsus in podice.

Плáзатисе, амсе, v. r. impf. gleiten (auf dem Hintern), labi. Девет баба по леду се плаза (m. j. ушшипци).

Плáзити, им, v. impf. m. j. језик, herausrecken, exsero.

Плајвáз, m. (öſterr. das Bleiweiß) das Reißblei, der Bleiſtift, plumbago.

Плакáње, n. das Weinen, fletio, ploratio.

Плáкање, n. das Ausſchwemmen, elutio.

Плáкати, ачем, v. impf. weinen, ploro.

Плáкати, ачем, v. impf. ausſchwemmen, eluo.

Плáкатисе, ачемсе, v. r. impf. н. п. као патка, ſich ausbaden, wie eine Ente, perlavari.

Плáкнути, нем, v. pf. ausſchwemmen, eluo.

Плáмен, m. die Flamme, flamma.

Плáмен, на, но, Flammen-, flammeus (?), ardens et micans ut flamma:

„И на њима три пламена мача —

Плáменит, та, то, flammen-, flammeus:

„А покрај њи ножа пламенита —

Пламéнчић, m. dim. v. пламен.

Пламéњача, f. die zu ſtarke Sonnenhitze, sol nimius: убила пламењача лубенице, грожђе и т. д.

Пламíчак, чка, m. hyp. v. пламен.

Плáндиште, n. Ort, wo das Vieh über Mittag vor der Sonne geborgen iſt, locus ubi pecora a sole defensa requiescunt.

Плáндовање, n. das Unterſtehen des Viehes während der Mittagshitze, requies pecoris in umbra.

Плáндовати, дујем, v. impf. (vom Vieh) während der Mittagshitze wo unterſtehen, in umbra esse a sole meridiano.

Планúна, f. der Bergwald, saltus, mons silvosus. cf. гора.

Планúница, f. dim. v. планина.

Планúнка, f. vide станарица.

Планúнски, ка, ко, н. п. тица, Waldvogel, avis silvestris.

Плáнути, нем, v. pf. ſchnell auflodern, auffackern, emico, exardesco.

Плáовит, та, то, ſtromweiſe herabfallend (ſ. B. Regen), Platz(regen), imber.

Плáот, m. der Heuſchober, meta foeni.

Плáстити, им, v. impf. m. j. сијено, das Heu aufſchobern, metam foeni construo.

Плáстић, m. dim. v. пласт.

Плáта, f. der Lohn, Beſoldung, merces.

Плáтац, плаца, m. der Zahler, qui exsolvit, solutor.

Плáшина, f. ein Scheit Holz, eine Daube. segmentum ligni, tabula.

Плáшити, им, v. pf. bezahlen, solvo.

Плáтка, f. (im Kartenſpiele) der gar keine Karte hat, und zahlen muß.

Платнáр, m. der Leinwandhändler, lintearius, linteo.

Плáтно, n. 1) Leinwand, linteum. 2) Mauer um eine Stadt, Feſtung, Kloſter, murus, moenia:

„Три је платна кули оборио,
„На четвртом пенџер начинио —

Плáћа, f. vide плата.

Плáћање, n. das Zahlen, solutio.

Плáћати, ам, v. impf. zahlen, solvo.

Плáч, m. das Weinen, fletus.

Плáчан, чна, но, weinend, flens.

Плáчидрýг, m. der Mitweiner, amicus qui cum flente flet: Дај ти мени плачидруга, а пјевидруга је ласно наћи.

Плáчко, m. ein Kind das gern weint, ein Weiner, plorator:

„Плачко чува говеда
„И бабину јуницу.
„Закла баба јуницу,
„Даде плачку гузицу.
(пјевају ђеца ђетету које плаче).

Плáчљив, ва, во, der gern weint, plorator:

„Мушко ми чедо плачљиво —

Плашéње, n. das Schrecken, terrefactio.

Плáшив, ва, во, vide плашљив.

Плáшити, им, v. impf. ſchrecken, terreo.

Плашитисе, имсе, v. r. impf. erſchrecken, exterreor.

Плáшљив, ва, во, furchtſam, pavidus.

Плáшња, f. der Schrecken, terror.

Плáшћење, n. das Aufſchobern des Heu's, constructio metae foeni.

Плéва, f. (Рес. и Срем.) vide пљева.

Пле́вити, им, (Рес. и Срем.) vide плијевити.
Пле́ље, n. варош у Ерцеговини.
Пле́ме, мена, n. der Stamm, stirps, prosapia.
Пле́менит, та, то, von gutem Stamm, guter Herkunft, adelig, nobili loco natus.
Пле́мић, m. von guter Familie, nobili genere natus.
Пле́н, m. (Рес. и Срем.) vide плијен.
Пле́нити, им, (Рес. и Срем.) vide плијенити.
Пле́њење, n. (Рес. и Срем.) vide плијењење.
Пле́сан, сни, f. (Рес. и Срем.) vide плијесан.
Пле́смо, n.
Пле́сти, етем, v. impf. 1) flechten, plecto. 2) ſtricken, plecto, texo.
Плетёница, f. 1) ein geflochtener Zopf, nexi capilli. 2) eine Flechte von Brot, craticula panis.
Плетење, n. 1) das Flechten, nexio. 2) das Stricken, textio. 3) die Strickerei, das Strickzeug, res reticularia.
Плетер, m. das Flechtwerk, crates.
Плетива́ча, f. der Strickbeutel, theca reticularia.
Плетиво, n. das Strickgarn, fila servientia texendo.
Плетикоса, m. пјеваче у пјесмама и приповиједа некакав арамбашаПлетикоса Павле.
Плетикотарица, m. der Korbflechter, Korbmacher, corbarius, sportarius: мајстор плетикотарица.
Плетиља, f. die Strickerin, textrix acuaria
Плетићâ игла, f. die Stricknadel, acus reticularia.
Плетке, f. pl. Intriguen, artes.
Плешњица, f. дрво, као уска дашчица, што стоји кроз крпеле (код плуга и код кола волујскије).
Плéћат, та, то, breitſchulterig, humeris latis.
Плéће, n. das Schulterblatt, scapula.
Плéћи, f. pl. die Schultern, humeri cf. плеће.
Плéћка, f. der Schinken, perna.
Пливâње, n. das Schwimmen, natatio.
Пливáти, ам, v. impf. ſchwimmen, nato.
Пливáч, m. der Schwimmer, natator.
Пливáчица, f. die Schwimmerin, natatrix.
Плијéвити, им, v. impf. (Ерц.) jäten, runco.
Плијéвљење, n. (Ерц.) das Jäten, runcatio.
Плијен, m. (Ерц.) 1) die Beute, praeda. 2) има као плијена (н. п. рака у поткоку, ушију у глави), es iſt in Menge da, abundat. cf. пљева.
Плијéнити, им, v. impf. (Ерц.) plündern, praedor.
Плијењење, n. (Ерц.) das Plündern, praedatio.
Плијесан, сни, f. (Ерц.) der Schimmel, mucor, situs.
Плиска, f. die Bachſtelze, motacilla.
Плитак (comp. плићи), тка, ко, ſeicht, tenuis, non altus, non profundus.
Плитчина, f. die Seichtigkeit, vadositas, tenuitas.
Пловити, им, v. impf. 1) ſchwimmen, nato:
„Плови, плови мој зелени венче —
2) ſchwimmen machen, facio ut natet, z. B. das Pferd über einen Fluß.
Пловка, f. vide пашка (у крајини Негошинској).
Пловљење, n. das Schwimmen, natatio.
Пловче, чета, n. vide паче (чета).
Пловчић, чја, чје, vide пачић.
Плосан, сна, но, platt, abgeplattet, compressus, planus.
Плоска, f. eine platte Flaſche (чутура), vas ligneum vinarium planum.
Плоснат, та, то, vide плосан.
Плоснина, f. die Abplattung, planities.
Плоснoглав, m. der Plattkopf, homo capitis plani.
Плот, m. der Zaun, sepes.
Плотић, f. dim. v. плот.
Плоча, f. 1) eine Platte, lamina. 2) коњска, vide потковица.
Плочадија*, m. der Schmarotzer (beſonders von Rauchtaback, Branntewein), parasitus contemtissimus.
Плочица, f. dim. v. плоча.
Плочинца, f. dim. v. плоска.
Плуг, m. der Pflug, aratrum.
Плужење, n. das Halten des Pfluges, sustentio stivae.
Плужити, им, v. impf. den Pflug halten, sustineo stivam.
Плундре, f. pl. (die Pluderhoſen) die deutſchen geknöpften Hoſen, im Gegenſatze der ungriſchen, ſerbiſchen mit Riemen, braccae germanicae.
Плута, f. der Kork, das Pantoffelholz, cortex suberеus.
Пљачка, f. (у Србији и у Босни, особито од године 1804) vide плијен.
Пљачкање, n. vide плијењење.
Пљачкати, ам, vide плијенити.
Пљачкадија*, m. der Beutemacher, Plünderer, praedator.
Пљева, f. (Ерц.) die Spreu, gluma: има као пљеве (н. п. рака у води, ушију у глави).
Пљесак, m. das Platſchen, sonitus, genus plausus,

Пљескање, n. das Platſchen, sonitus aquae, aut in aqua agitati.

Пљескати, ам (и пљештем), v. impf. plätſchern, agitare aquam, complodo.

Пљесњав, ва, во, ſchimmlig, mucidus.

Пљеснивимисе, имсе, v. r. impf. ſchimmeln, mucesco.

Пљеснути, нем, v. pf. platſchen, complodo.

Пљошшимиць, н. п. ударити, mit der Fläche des Degens, secundum latitudinem (gladii).

Пљувáнка, f. der Speichelauswurf, ejectamentum.

Пљувáње, n. das Speyen, sputatio.

Пљувати, љујем, v. impf. 1) ſpeyen, spuo. 2) кога, einen anſpeyen, conspuo.

Пљýнути, нем, v. pf. ausſpeyen, exspuo.

Пљýскање, n. 1) das Plätſchern, aquae sonitus. 2) das Spritzen, aspersio.

Пљýскати, ам, v. impf. 1) plätſchern, sonitum edo (de aqua). 2) ſpritzen, aspergo.

Пљýскача, f. m. j. крушка, Art wäſſeriger Birnen, piri genus.

Пљýснути, нем, v. pf. hinſchütten, effundo, projicio (aquam e vase).

Пљуцавица, f. (ст.):

„Ситна риба пљуцавица —

q. d. Speyling, eine Benennung des Fiſches, in ſofern man, wenn man ihn ißt, der Gräten wegen immer ausſpeyen muß, piscis, quasi dicas, sputatilis ob ossa, quae manducans ejicere debet.

Пљуцáње, n. dim. v. пљување.

Пљуцати, ам, dim. v. пљувати.

Пљуцкáње, n. vide пљуцање.

Пљуцкати, ам, vide пљуцати.

Пљýшт, m. (у Срему, и у Бачкој) vide бршљан.

Пљýштање, n. das plätſchernde Fallen (des Regens), casus pluviae cum sonitu.

Пљýштати, шти, v. impf. n. p. киша, вода на уста, plätſchern (vom Regen), cum sonitu decido (de pluvia), affluo.

По, 1) um (holen), отишао по ћевојку, um das Mädchen, abiit ut adduceret puellam. 2) ударио га по глави, auf den Kopf, nach dem Kopfe, 3) познајем га по говору, nach der Sprache, 4) како је по Бечу? wie iſt's in Wien? 5) послао по њему, durch ihn, 6) по томе може живити сто година, deswegen, per hoc, hoc non impedit: по мени можеш чинити што ти драго. 7) није ми то по ћуди, nach Wunſche, 8) по Божићу, nach Weihnachten, post. 9) по један, по два, zu einem. 10) подобро, побоље, понајбоље, понајвише, ziemlich, sic satis. 11) mit den Zeitwörtern: поспавати, попијевати, посиђети, ein wenig, paululum. 12) по што је брашно? wie theuer? quanti? по дванаест пара. 13) поскидати, побити, позатварати, eines nach dem andern, unum ex alio. 14) по Турски, по Бечки, auf —, nach Art, more.

По, (die Hälfte) halb, dimidium: по вола, der halbe Ochs; по љеба, по паре, по бурета вина, по човека и т. д.

Поајдучити, им, v. pf. zum Rauben verführen, facio esse latronem.

Поајдучитисе, имсе, v. r. pf. ein Hajduk (Räuber) werden, fio latro.

Поапсити, им, v. pf. nach einander verhaften, in carcerem conjicio unum ex alio.

Пóара, f. die Verheerung, depopulatio.

Поарати, ам, v. pf. verheeren, depopulor.

Поарнáутити, им, v. pf. zum Arnauten machen, reddo Albanum.

Поарнáутитисе, имсе, v. r. pf. ein Arnaut werden, fio Albanus.

Пóарчити, им, v. pf. aufzehren, absumo; daher поарчитисе, ſich aufzehren, consumsisse omnem pecuniam.

Побáдање, n. das Einſtecken in die Erde, fixio (signi).

Побáдати, ам, v. impf. in die Erde ſtecken, figo.

Побáцати, ам, v. pf. nach einander werfen, jacio unum ex alio.

Побацивање, n. 1) das Wegwerfen, abjectio. 2) das Verwerfen, das Mißgebären (von Menſchen und Thieren), das Kommen um die Frucht, editio partus immaturi, abortio.

Побацивати, цујем, v. impf. 1) wegwerfen, abjicio. 2) um die Frucht kommen, verwerfen, mißgebären, abortire.

Побáцити, им, v. pf. 1) wegwerfen, abjicio. 2) verwerfen, mißgebären, abortio.

Побáшити, им, v. pf. zum Baſcha machen, facio bassam.

Побáшитисе, имсе, v. r. pf. Baſcha werden, fio bassa.

Пóбашка, abgeſondert, separatim.

Побеснети, ним, (Рес.) vide побјеснети.

Побеснити, им, (Срем.)

Побећи, бегнем, (Рес. и Срем.) vide побјећи.

Побијање, n. 1) das Herabbringen des Preiſes, imminutio pretii. 2) das Wiederaufſchärfen des Mühlſteines, acutio lapidis molaris. 3) das Hineinſchlagen, infixio.

Побијати, ам, v. impf. 1) den Preis

herabſetzen, herabbringen, imminuo pretium. 2) камен воденични, den Mühlſtein aufſchlagen. 3) копље, hineinſchlagen, infigo.

Побиједити, им, v. pf. (Ерц.) beſiegen, vinco, cf. надвладати:

„Амо јесам Турке побиједио
„На нашему шанцу Делиграду —

Побирати, ам, v. pf. nach einander klauben, colligo.

Побискати, иштем, v. pf. кога, einem das Ungeziefer am Kopfe abſuchen, perquiro caput de pediculis.

Побискатисе, иштемсе, v. r. pf. ſich unter einander die Läuſe abſuchen, purgare se invicem pediculis.

Побитанжитисе, имсе, v. r. pf. ein Lump werden, fio vagus, nebulo.

Побити, бијем, v. pf. 1) nach einander tödten, mactare. 2) цијену чему, den Preis einer Sache herabbringen, imminuo pretium. 3) (у бачкој) камен воденични, vide посјећи воденицу. 4) копље, einſchlagen, figo.

Побитисе, бијемсе, v. r. pf. ſich ſchlagen, confligo.

Побјегнути, нем, vide побјећи.

Побјеђивање, n. (Ерц.) das Beſiegen, victio, devictio.

Побјеђивати, ђујем, v. impf. (Ерц.) beſiegen, vinco.

Побјеснити, им, vide побјешњети.

Побјећи, бјегнем, v. pf. (Ерц.) fliehen, fugio, aufugio.

Побјешњети, бјесним, v. pf. (Ерц.) toll, raſend werden, in Wuth gerathen, furore corripi.

Побледети, дим, v. pf. (Рес.) } bleich
Побледити, им, v. pf. (Срем.) } werden,
Побљедити, им, v. pf. (Ерц.) } erbla-
Побљеђети, дим, v. pf. (Ерц.) } ßen,
pallesco.

Побљувати, љујем, v. pf. aufſpeyen (durch Brechen), convomo.

Побљуватисе, љујемсе, v. r. pf. 1) ſich durch Brechen beſpeyen, se convomere. 2) ſich erbrechen, vomo.

Побожан, жна, но, fromm, pius, sanctus.

Побожност, f. die Frömmigkeit, pietas, probitas, sanctitas.

Побојатисе, јимсе, v. r. pf. ſich fürchten, ſcheuen, timeo.

Поболе́ваље, n. (Рес. и Срем.) vide поболијеваље.

Поболе́вати, ва, (Рес. и Срем.) vide поболијевати.

Поболетисе, лимсе, (Рес.) vide поболјетисе.

Поболијева́ље, n. (Ерц.) das Schmerzen, Wehthun von Zeit zu Zeit, dolor subinde rediens.

Поболијевати, ва ме, v. r. impf. (Ерц.) н. п. поболијева ме нешто глава, thut mir von Zeit zu Zeit weh, dolet mihi caput subinde.

Поболитисе (и поболетисе), имсе, (Срем.) vide поболјетисе.

Поболјетисе, лимсе, v. r. pf. (Ерц.) erkranken, morbo corripi.

Поборавити, им, v. pf. vergeſſen, obliviscor.

Побости, бодем, v. pf. 1) die Ochſen dazu bringen, daß ſie ſtreiten, boves incitare ad certamen. 2) zuſammen ſtoßen, cornu peto: побола говеда овце. 3) in die Erde ſtoßen, pflanzen, figo humi (барјак, копље).

Побоститисе, бодемсе, v. r. pf. 1) поболисе волови, haben ſich geſtoßen, cornibus se invicem petierunt. 2) einander todtſtechen, trucidari invicem.

Побочке́, nach der Seite, a latere: узео лонац побочке.

Побрати, берем, v. pf. abklauben, abpflücken, decerpo, lego.

Побратим, m. 1) који се побрати у сну, т. ј. кад ко у сну у каквој невољи рече коме: да си ми по Богу брат. 2) који се побрати на јави у каквој невољи. 3) који се побрати у цркви, и то највише чине жене и ђевојке: кад се разболи жена или ђевојка, онда изабере каквога момка и оде с њим намастиру, или цркви каквој, те јој тамо метне крст (чини ми се на главу, па веже каквом марамом), и поп јој, или калуђер, очита молитву; потом ако она оздрави, онда тога момка зове братом и он њу сестром (мени се чини да је то Бугарски обичај: зашто сам ја то први пут видио у Бијограду код Бугара). 4) cf. дружичало. 5) cf. једномјесечић. 6) многи се прозову побратими, а нијесу се побратили никако; тако Србљин кад не зна имена коме, а он га зовне: ej! побратиме!

Какогођ што се човек у сну или на јави побрати (осим цркве), тако се може и посинити и поочити, а жена посестрити и поматерити.

Побратимити, им, vide побратити.

Побратимитисе, имсе, vide побратитисе.

Побратимов, ва, во, des побратим, fratris adoptivi.

Побратимство, n. die Pobratimſchaft, fraternitas adoptiva.

Побратити, им, v. pf. кога, einen zum Bruder wählen, fratem appello aliquem.

Побратитисе, имсе, v. r. pf. с ким,

Wahlbruder mit jemand werden, fraternitatem ineo cum aliquo.

Побр̀ье, n. (стн.) das Gebiet eines Gebirges, regio adjacens monti:

„Бураћ коси по побрьу —

Побр̀кати, ам, v. pf. verwirren, confundo.

Побр̀катисе, амсе, v. r. pf. ſich irren, erro.

По́бро, m. hyp. v. побратим.

Побро́јити, им, v. pf. abzählen, pernumero.

По́бугарити, им, v. pf. zum Bulgaren machen, facio aliquem esse Bulgarum.

По́бугарисе, имсе, v. r. pf. ein Bulgar werden, fio Bulgarus.

Побу́сати, ам, v. pf. mit Raſen bedecken, cespite corono; daher побуша́вати, und побуша́ваше.

По́бушен, понедељник, m. cf. друзичало.

Пова́бити, им, v. pf. nachlocken, allicio ad sequendum.

По́вадити, им, v. pf. 1) herausnehmen, protraho, eximo. 2) (стн.) н. п. сабљу, т. ј. извадити:

„Ти повади моју бритку сабљу —

„Пак пашину сабљу повадио —

Пова́лити, им, v. pf. 1) niederwerfen, sterno. 2) beloben, collaudo.

Пова́литисе, имсе, v. r. pf. großthun, ſich rühmen, glorior.

Поваљи́ваше, n. das Niederwerfen, stratio.

Поваљи́вати, љујем, v. impf. niederwerfen, sterno.

Повампи́ритисе, имсе, v. r. pf. ein Vampir werden, fio vampirus, (warum ſollten wir Vampyr ſchreiben?) cf. вукодлак.

По́ватати, ам, v. pf. ergreifen, corripio.

По́вататисе, амосе, v. r. pf. ſich anfaſſen (zum Kolotanz), se apprehendere invicem.

Пове́зати, ежем, v. pf. 1) nach einander binden, ligo alium ex alio. 2) главу, einbinden (den Kopf), illigo.

Пове́затисе, ежемсе, v. r. pf. ſich (den Kopf) einbinden, illigo caput.

Пове́зача, f. марама, или крпа, што се жене повезују, das Kopftuch, Haupttuch, vitta.

Повезива́ше, n. das Einbinden des Kopfes, vittatio capitis.

Повезива́ти, зујем, v. impf. den Kopf einbinden, vitto.

Повезива́тисе, зујемсе, v. r. impf. ſich einbinden, vittor.

По́велик, ка, ко, ſo ziemlich groß, sic satis magnus.

По́весам̀це, n. dim. v. повјесмо.

По́весмо, n. (Рес. и Срем.) vide повјесмо.

Пове́сти, едем, v. pf. mitnehmen, mitführen, mitbringen, adduco.

Пове́сти, езем, v. pf. fahren, führen, veho.

Пове́стисе, едемсе, v. r. pf. ſich nach einem richten, sequi aliquem.

Пове́черати, ам, v. pf. ein kleines Nachtmal einnehmen, coenam modicam sumo.

Повија́ње, n. 1) das Wickeln, fascinatio. 2) das Winden, Heraufziehen (der Wolke), advolutio nubium.

Повија́ти, ам, v. impf. wickeln, fascio.

Повија́тисе, амсе, v. r. impf. ſich ſchmiegen, se applicare.

Повика́ти, ичем, v. pf. ſchreyen, inclamo, exclamo.

Повија́ти, им, v. pf. (Рес.) } in Wuth
Повија́ти, им, v. pf. (Срем.) } gerathen,
Повиљети, лим, v. pf. (Ерц.) } in furorem agor (vim vilae nanciscor).

Повијак, јка, m. die Windeln zuſammengewickelt, fasciae: дијете у повијку.

По́вити, вијем, v. pf. дијете, einwickeln (öſterr. faſchen), fascio.

По́витисе, вијемсе, v. r. pf. ſich winden, ſchlingen, emico:

„Повиласе бела лоза винова —

„Повносе по коњу дорату —

„Ја сам ноћас чудан сан уснио,

„Ђе се пови један прамен магле —

По́вјесам̀це, n. dim. v. повјесмо.

По́вјесмо, n. (Ерц.) der Bund Flachs, fasciculus lini.

Повла́дити, им, v. pf. коме шта, durch Beifall begünſtigen, Vorſchub geben, aufmuntern, laudo, hortor.

Повлађи́ваше, n. das Aufmuntern, hortatio.

Повлађи́вати, ђујем, v. impf. aufmuntern, hortor.

По́влака, f. die Sahne, flos lactis.

Повла́чити, им, v. pf. 1) umherziehen, herumſchleppen, distraho. 2) очи, hinkehren, converto (oculos).

По́влашити, им, v. pf. zum Walachen machen, facio esse valachum.

По́влашитисе, имсе, v. r. pf. ein Walach werden, fio valachus.

По́влен, m. планина у Србији.

По́вод, m. der Strick an dem man die Beipferde führt, funis capistri:

„Два повеси још̀те у поводу —

По́водац, воца, m. vide повод.

По́водити, им, v. impf. im Begriffe ſeyn zu führen, ducturus sum.

По́водитисе, имсе, v. r. impf. ſich aufmachen zu folgen, accingor ad sequendum.

По́водљив, ва, во, leicht zu bewegen, leicht nach andern zu richten, facilis ad sequendum.

По́вођење, n. das Aufbrechen um zu führen, oder zu folgen.

Повој, м. die Binde (um das Kind zu wickeln), fascia.

Повојница, ф. част и дар (јетету чаршице, капу или кошуљу), што се шаље породиљи послије порођаја, das Kindbettgeschenk, donum puerperii.

Повољан, љна, но, willkommen, angenehm, gratus.

Повр (у Ерц. поврг), über, super: повр главе, über den Kopf; повр брда, am Gipfel des Berges.

Поворка, ф. 1) eine Reihe Fische an einer Schnur. 2) eine Reihe Menschen hinter einander: чиниша поворка (људи).

Повражење, н. das Umstricken (z. B. des Topfes) um ihn aufzuhängen, circumdatio funiculi, cujus ope ollae, cibis plenae, suspenduntur in baculo portanturque in campum messoribus.

Повраз, м. das Henkeleisen an einem Kessel, bacillus ferreus ex quo, per ansas applicito, suspenditur ahenum.

Повразача, ф. узица, што се поврази лонац, н. п. кад се у њему носи јело у поље, der Umbindestrick, funiculus circumligatus ollae suspendendae.

Повразити, им, v. impf. (den Topf) umstricken, circumdo funiculum ollae.

Повратак, тка, м. das Kehrum, die Rückkehr, reversio, reditus.

Повратити, им, v. pf. 1) umkehren machen, facio ut quis redeat. 2) zurückstellen, reddo, restituo.

Повратитисе, имсе, v. r. pf. umkehren, revertor.

Повратич, м. der Rheinfarn, tanacetum crispum Linn.

Повраћање, н. 1) das Zurückstellen, restitutio. 2) das Umkehren, reversio.

Повраћати, ам, v. impf. 1) umkehren machen, dazu bereden, facio ut quis revertatur. 2) zurückstellen, reddo.

Повраћатисе, амсе, v. r. impf. umkehren, revertor.

Поврбај, cf. бердо.

Поврвети, ви, v. pf. (Рес.) } dahinströ-
Поврвити, ви, v. pf. (Срем.) } men (in
Поврвљети, ви, v. pf. (Ерц.) } Menge zu-
sammenlaufen), confluo, confluvio.

Повргнути, нем, vide повргни.

Повредити, им, (Рес. и Срем.) vide повриједити.

Повређивање, н. das Wiederaufreißen (einer Wunde), renovatio vulneris, revolutio.

Повређивати, њујем, v. impf. (eine Wunde) aufreißen, denuo aperio vulnus, revello, rumpo.

Повриједити, им, v. pf. (Ерц.) eine Wunde aufreißen, revello vulnus.

Поврети, поврзем, v. pf. (den Topf) umstricken, circumdo funiculum ollae.

Поврте, f. pl. (у Бачкој) као дуње криве дашчице, што своје одозго на јарму.

Поврће, н. das Gemüse, obsonium.

Повргни, вргнем, vide помешнути.

Површити, им, v. pf. кога, einen unter sich bringen, ihn von oben drücken, deprimo.

Повући, учем, v. pf. 1) fortziehen, moveo (trahendo). 2) очи, hinkehren, converto.

Повукисе, учемсе, v. r. pf. sich geben, gelindere Saiten aufziehen, remittere.

Погађање, н. 1) das Errathen, conjectatio, divinatio. 2) das Treffen (mit der Spitze, dem Pfeil), collineatio, expressio ad vivum. 3) das Zusmachen, Vereinigen, Vergleichen, pactio.

Погађати, ам, v. impf. 1) errathen, conjectura assequor. 2) treffen, ferio, ad vivum exprimo. 3) vergleichen, paciscor.

Погађатисе, амсе, v. r. impf. с ким, eins werden, es ausmachen, sich vergleichen, paciscor.

Погађач, м. der Errather, conjector. Ако није врач, а он је погађач.

Погазити, им, v. pf. mit Füßen treten, conculco.

Погар, ф. der Unflat, stercus.

Погао, на, но, unrein, pollutus, impurus.

Поганац, нца, м. поганац га шинуо!

Поганити, им, v. impf. verunreinigen, polluo.

Поганитисе, имсе, v. r. impf. vom Kinde, das sich besudelt, concacare se.

Погањење, н. das Verunreinigen, pollutio.

Погасити, им, v. pf. nach einander auslöschen, exstinguo aliud ex alio.

Погача, ф. (ital. fogaccia?) ungesäuertes Weizenbrot, panis non fermentatus.

Погачица, ф. dim. v. погача.

Погибао, бли, ф. der Untergang, die Gefahr des Unterganges, discrimen: не знам која му је погибао?

Погинути, нем (погину и погибо), v. pf. untergehen, fallen, intereo.

Поглавар, м. das Oberhaupt, caput, ductor.

Поглавица, ф.

Погладити, им, v. pf. streicheln, demulceo.

Поглапи, ам, vide погледати.

Поглед, м. 1) der Anblick, conspectus; im Angesichte, in conspectu: „На погледу секу Немсиву — 2) der Blick, aspectus: страшна погледа.

Погледање, н. das Sehen nach einem,

der kommen ſoll, expectatio adventantis aut venturi.

Погле́дати, ам, v. impf. nach einem ſehen, der kommen ſoll, ihn erwarten, exspecto.

По̀гледати, ам, v. pf. einen Blick werfen, conjicio oculos aliquo.

Поглу̀нути, немо, v. pf. nach der Reihe taub werden, obsurdesco.

По̀гнати, ам, vide по̀кератн

По̀гнатисе, амсе, vide по̀кератисе.

По̀гнутисе, немсе, v. r. pf. ſich vorwärts beugen (z. B. der Reiter), promineo.

Погова́рање, n. das Verlauten-laſſen, ostensio (propositi alicujus).

Погова́рати, ам, v. impf. ſich verlauten laſſen, significare verbis propositum.

По̀говор, m. wiederholte Rede, sermo iteratus.

Погово̀рити, им, v. pf. 1) ein wenig reden, proloquor. 2) wiederholt ſagen, iterum dico.

По̀года, f. der Vertrag, pactio.

Погоди́ти, им, v. pf. 1) errathen, conjectura assequor, divino, 2) treffen (im Schuße), ferio. 3) treffen (im Gemälde), ad vivum exprimo. 4) accordiren, verabreden, bereden, paciscor.

Погоди́тисе, имсе, v. r. pf. ſich vergleichen, accordiren, eins werden, paciscor.

Пого̀нити, им, v. impf. verſuchen zu treiben, coepi agere.

Погоњење, n. das Antreiben, der Verſuch zu treiben, excitatio.

Погорелица, f. изгорелица, пожеглица, m. j. она капа, или чарапа, у коју се прстен сакрије двапут заспопце кад се игра прстена. cf. прстен.

По̀горети, рим, v. pf. gänzlich abbrennen, deflagro.

Погоспо́дитисе, имсе, v. r. pf. ein Herr werden, fio dominus: погосподно се, па не ће да ради.

По̀грабити, им, v. pf. raffen, rapio.

Погра́дити, им, v. pf. 1) ausbeſſern, repariren, reparo, н. п. цркву, намастир. 2) nach einander machen (z. B. bauen), facio, aedifico aliud ex alio.

Погра̂ђивање, n. das Repariren, reparatio.

Погра̂ђивати, ђујем, v. impf. repariren, reficio, reparo.

По̀греб, m. das Begräbniß, das Leichenbegängniß, exequiae.

По̀гребни, на, но, Leichen-, funebris.

Погре́вање, n. (Рес. и Срем.) vide погријевање.

Погре́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide погријевати.

По̀грејати, јем, (Рес. и Срем.) vide погријати.

По̀грѐпсти, бем, v. pf. begraben, sepelio.

Погре́шити, им, (Рес. и Срем.) vide погријешити.

По̀грешка, f. (Рес. и Срем.) vide по̀грѐшка.

По̀гријати, јем, v. pf. (Ерц.) aufwärmen, recoquo.

Погријева́ње, n. (Ерц.) das Aufwärmen, recoctio, recalfactio.

Погријева́ти, ам, v. impf. (Ерц.) aufwärmen, recoquo, recalfacio.

Погриje̋шити, им, v. pf. (Ерц.) fehlen, labi.

По̀грјешка, f. (Ерц.) der Fehler, lapsus, error.

Погу́бити, им, v. pf. 1) кога, umbringen, interficio. 2) н. п. све новце, нaф einander verlieren, amitto aliud ex alio.

Погузја́ш, m. der Schmarozer, parasitus.

Погузја́шица, f. die Schmarozerin, parasita.

Погу́лити, им, v. pf. 1) abnagen, corrodo. 2) н. п. погулио сву воду, hineinſaufen, deglutiit.

По̀гурити се, имсе, v. r. pf. ſich krümmen (vor Alter), incurvor.

Погу́шити, им, v. pf. nach einander erſticken, suffocor.

По̀д, (1) unter, sub: под небом, по-
По̀да, ſ да мном. 2) gegen, um die Zeit: под старост, auf die alten Tage: под ноћ, gegen die Nacht hin, sub noctem.

Пода́вање, n. das Ergeben, deditio.

Пода́вати се, дајемсе, v. r. impf. ſich ergeben, dedo me.

Пода́вити, им, v. pf. nach der Reihe erwürgen, suffoco, strangulo.

Пода̂вити, пода̂вијем, v. pf. unter etwas wickeln, subvolvo.

Пода́вити се, имосе, v. r. pf. nach der Reihe erſticken, suffocor alius ex alio.

Пода̂вно, ziemlich lange her, sic sat pridem.

Пода̂ј му, gib ihm's hin, porrige, da ei.

Пода̂нети, нием, v. pf. aufſpannen, intendo, tendo.

Пода̂пињање, n. das Aufſpannen, intensio.

Пода̂пињати, њем, v. impf. aufſpannen, intendo, tendo.

По̀датисе, амсе, v. r. pf. ſich ergeben, desio me.

По̀датљив, ва, во, freygebig, liberalis.

Подба́дање, n. das Aufmuntern, das Aufbeßen, stimulatio.

Подба́дати, ам, v. impf. aufmuntern beßen, stimulo.

Подба́да̂ч, m. der Aufbeßer, stimulator.

Подбаци́вање, n. das Unterlegen, subjectio.

Подбацивати, цујем, v. impf. unterlegen, unterſchieben, subjicio.

Подба́цити, им, v. pf. unterlegen, subjicio.

Подбе́лити, им, (Рес. и Срем.) vide подбијелити.

Подбијање, n. das Schlagen von unten auf, subtercuſſio.

Подбија́ти, ам, v. impf. von unten wegſchlagen, subtereutio.

Подбија́тисе, амсе, v. impf. ſich die Füße wund gehen, subtersaucio pedes.

Подбије́лити, им, v. pf. (Ерц.) von unten weiß machen, dealbo a parte inferiori (z. B. in einem Walde einige Bäume abſchälen zum Zeichen der Beſitznahme, damit kein anderer davon Gebrauch mache, ſey's zum Ausrotten oder ſonſt).

По́дбити, бијем, v. pf. von unten wegſchlagen, decutio in inferiori parte.

По́дбитисе, бијемсе, v. r. pf. ſich wundgehen, pedes adtero eundo.

По́дбјел, m. der Huflattich, tussilago farfara Linn.

Подбо́сти, бодем, v. f. aufhetzen, stimulo.

Подбо́читисе, имсе, v. r. pf. den Arm in die Seite (бок) ſpreizen, manum subdo lateri.

По́дбрадњак, m. ein Band mit Münzen, das an der Kopfbedeckung angehäkelt wird, und beim Kinn vorbeigeht, monilis genus, ad continendum in capite ornatum.

Подбрија́вање, n. das Abſcheren (unten weg), subterrasio, subtertonsio.

Подбрија́вати, ам, v. impf. unten wegſcheren, subtertondeo.

По́дбријати, ријем, v. pf. unten wegſcheren, subtertondeo.

Подбу́нити, им, v. pf. 1) aufwiegeln, concito. 2) (im guten Sinne) aufmuntern, excito.

По́дбунути, нем (у прошавшем времену говорисе и подбуо), v. pf. aufdunſen, subinflor: подбуле му очи.

Подбуњи́вање, n. das Aufreizen, concitatio, excitatio.

Подбуњи́вати, њујем, v. impf. aufreizen, concito, excito.

По́двалак, лка, m. die Unterlage, subiculum, z. B. beim Faße.

Подва́лити, им, v. pf. unterlegen, (z. B. einen Pfahl unter das Faß), subterjicio.

Подваљи́вање, n. das Unterlegen, subterjectio.

Подваљи́вати, љујем, v. impf. unterlegen, unterwälzen, subterjicio, subtervolvo.

По́двапитисе, имсе, v. r. pf. ſich unterfangen, audeo.

По́двађање, n. das Unterfangen, ausus.

По́двађатисе, амсе, v. r. impf. ſich unterfangen, audeo.

По́двеза, f. das Strumpf- oder Hoſenband, vinculum tibiale, periscelis.

Подве́зати, ежем, v. pf. unterbinden (Strümpfe, Hoſen), subligo.

Подвезива́ње, n. das Unterbinden, subligatio.

Подвезива́ти, зујем, v. impf. unterbinden, subligo.

По́двезица, f. dim. v. подвеза.

Подве́сти, едем, v. pf. unterführen (Pferd zum Reiten), subterduco.

Подве́сти, везем, v. pf. unterführen (Wagen, Schiff), subterveho.

Подве́сти, везем, v. pf. unterſticken, subterpingo acu.

Подвијање, n. das Unterwickeln, subterplicatio.

Подвијати, ам, v. impf. unterwinden, subterplico; подвија језиком.

Подвикива́ње, n. das Jauchzen, jubilatio.

Подвикива́ти, кујем, v. impf. aufjauchzen, jubilo.

Подви́кнути, нем, v. pf. aufjauchzen, inclamo.

По́двити, вијем, vide подавити.

По́двлачак, чка, m. die Unterſchindel (bei den Dachdeckern), scindula supposita duabus aliis.

Подвла́чење, n. das Unterziehen, subtertractio.

Подвла́чити, им, v. impf. unterziehen, subtertraho.

Подвла́читисе, имсе, v. r. impf. ſich unter etwas ziehen, subtertrahor.

По́дводан, дна, но, der Ueberſchwemmung ausgeſetzt, obnoxius inundationi.

Подво́дити, им, v. impf. 1) unterführen, subterduco. 2) kuppeln, lenocinor.

По́дводница, f. die Kupplerin, lena.

Подво́ђење, n. das Unterführen, subterductio.

Подво́жење, n. das Unterfahren, subtervectio.

Подво́зити, им, v. impf. unterfahren (mit dem Wagen, Schiff), subterveho.

По́двољак, љка, m. das untere Kinn, regio sub mento: уватити за подвољак, beim Kinn nehmen, das Kinn ſtreicheln.

По́дворе, f. pl. она два конца, што се на њима носе навиљци (у Србији кажу сијенско коље).

По́двргнути, нем, vide подврћи.

Подврну́ти, нем, v. pf. z. B. коњ самар, verrücken, perverto, e loco justo moveo.

По́двртање, n. das Verrücken der Saumlaſt, perversio sarcinae.

Подвртати, врћем, v. impf. verrücken, perverto.

Подврћи (говорисе и подвргнути), вргнем, vide подметнути 1.

Подвући, учем, v. pf. unterziehen, subtertraho.

Подгајити, им, v. pf. pflegen, ziehen, auferziehen, educo. cf. одгајити.

Подговарање, n. das Anſtiften, subornatio.

Подговарати, ам, v. impf. anſtiften, suborno.

Подговорити, им, v. pf. anſtiften, suborno.

Подгорица, f. варош у Ерцеговини.

Подгоричанин, човек из Подгорице.

Подгорички, ка, ко, von Подгорица.

Подгорје, n. Gegend unterm Berge, submontana regio, submontorium.

Подгрéвање, n. (Рес. и Срем.) vide подгријевање.

Подгрéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide подгријевати.

Подгрејати, грејем, (Рес. и Срем.) vide подгријати.

Подгрízање, n. das Unterbeißen, subtermorsio.

Подгрízати, ам, v. impf. unten abbeißen, subtermordeo.

Подгријати, ријем, v. pf. (Ерц.) 1) vide погријати. 2) подгријало сунце, von unten anſcheinen, ab imo illustro (sicut sol occidens juga montium).

Подгријевање, n. (Ерц.) 1) das Erwärmen, recalefactio. 2) das Anſcheinen von unten her, illustratio e parte inferiori.

Подгријевати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) wieder aufwärmen, recalfacio. 2) von unten anſcheinen, ab imo illustro.

Подгристи, ризем, v. pf. unten abbeißen, subtermordeo.

Подгрљача, f. на јарму оно дрво, што стоји волу испод грла.

Подгрнути, нем, v. pf. unterſchüren, (ignem) subjicio.

Подгрнање, n. das Unterſchüren, subjectio (ignis).

Подгртати, грћем, v. impf. unterſchüren, subjicio (ignem).

Подгулити, им, vide подбиелити.

Подгуљивање, n. das Entblößen von unten an, subternudatio.

Подгуљивати, љујем, v. impf. von unten entblößen, subternudo (z. B. einen Baum durch Abſchälen, oder Abnagen).

Подéлити, им, (Рес. и Срем.) vide подијелити.

Поделитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide подијелитисе.

Подéрати, рем, vide издерати.

Подетинисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide подијетинисе.

Поджéћи, ежем, v. pf. unterzünden, subdo flammam, succendo.

Поджизање, n. das Unterzünden, succensio.

Поджизати, ижем, v. impf. unterzünden, succenso.

Подзидати, ам, v. pf. untermauern, substruo murum.

Подзидање, n. das Untermauern, substructio.

Подзидивати, ћујем, v. impf. untermauern, substruo.

Подивљати, ам, v. pf. wild werden, efferor.

Подигнути, нем, vide подићи.

Подигнутисе, немсе, vide подићисе.

Подизање, n. das Aufheben (in die Höhe), levatio, sublatio.

Подизати, ижем, v. impf. in die Höhe heben, tollo, levo.

Подизатисе, ижемсе, v. r. impf. ſich erheben, aufſtehen, surgo.

Подијелити, им, v. pf. (Ерц.) 1) theilen und theilen (unter einander), divido. 2) vide удијелити.

Подијелитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich theilen, auseinander gehen, dividi.

Подијетинисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ein Kind werden, puer fio.

Подина, f. die Fläche des Heuſchobers, deſſen Spitze verſüttert worden, quasi tabulatum metae foeni.

Подирање, n. das Wiederhervorziehen einer abgemachten Sache, sollicitatio rei confectae, caussae peractae.

Подирати, рем, v. impf. etwas Ausgemachtes wieder hervorziehen, repeto rem confectam.

Подићи (говорисе и подигнути), дигнем, v. pf. heben, levo, tollo.

Подићисе (говорисе и подигнутисе), дигнемсе, v. r. pf. ſich erheben, consurgo.

Подјела, f. (сп) оно што се удијели просјаку, das Almoſen, eleemosyna: „Те он проси шљепачку подјелу —

Подлагање, n. 1) das Unterlegen, subjectio. 2) das Unterſchüren, subjectio, suppositio lignorum igni augendo.

Подлагати, ажем, v. impf. 1) unterlegen, subjicio. 2) unterſchüren, subjicio ligna ad augendum ignem.

Подланица, f. die flache Hand, palma: дебела сланина с подланице, lardum palmare, eine Hand breit.

Подлећи, лежем (и подлегнем), v. pf. wagen, auf ſich nehmen, recipio in me: ја не могу под то подлећи.

Подлívање, n. (Срем.) vide подљевање.

Подлívати, ам, (Срем.) vide подљевати.

Подлизи́вање, n. das Ablaufen einer Flüſſigkeit am Gefäße herunter, defluxus per latus vasis.

Подлизи́вати, зује, v. impf. am Gefäße herabfließen, defluo per latus vasis.

По̀длити, лијем, v. pf. untergießen, subterfundo.

По̀длога, f. die Unterlage, res subjecta, subiculum (z. B. unter der Sohle).

Подло̀жити, им, v. pf. 1) unterlegen, subjicio. 2) unterſchüren, subjicio ligna igni augendo.

По̀дложица, f. dim. v. подлога.

Подлокати, лоче, v. pf. m. j. вода, бријег, unterfreſſen, subterlambo.

По̀дљевање, n. (Ерц.) das Untergießen, subterfusio.

По̀дљевати, ам, v. impf. (Ерц.) untergießen, subterfundo.

По̀дмазати, ажем, v. pf. 1) unterſchmieren, subterlino. 2) beſtechen, corrumpo (pecunia, donis).

Подмазивање, n. 1) das Unterſchmieren, sublitio. 2) das Beſtechen, corruptio.

Подмазивати, зујем, v. impf. 1) unterſchmieren, sublino. 2) beſtechen, corrumpo.

Подма̀ћи (говорисе и подмаknути), макнем, v. pf. darunter rücken, subdo.

Подмера̀вање, n. (Рес. и Срем.) vide подмјеравање.

Подмераватн, ам, (Рес. и Срем.) vide подмјеравати.

По̀дмерити, им, (Рес. и Срем.) vide подмјерити.

Подмѐсити, им, (Рес. и Срем.) vide подмијесити.

Подмѐсти, етем, v. pf. unterrühren, subtermisceo.

По̀дметак, тка, m. das Unterlegeholz, quod subjicitur.

Подмѐтање, n. 1) das Unterlegen, subjectio. 2) das Verſchneiden (des Pferdes), castratio.

Подмѐтање, n. das Unterrühren, subtermixtio.

Подмѐтати, ћем, v. impf. 1) unterlegen, subjectio. 2) коња, das Pferd verſchneiden, castro equum.

Подмѐтати, ам, v. impf. unterrühren (die Suppe mit Mehl), subtermisceo.

По̀дметнути, нем, v. pf. 1) unterlegen, subjicio. 2) коња, verſchneiden, castro equum.

Подмешивање, n. (Рес. и Срем.) vide подмјешивање.

Подмешивати, шујем, (Рес. и Срем.) vide подмјешивати.

Подмијѐсити, им, v. pf. (Ерц.) einſäuern (den Brotteig), fermento.

Подмиривање, n. das Befriedigen, satisfactio.

Подмиривати, рујем, v. impf. einen befriedigen, zufrieden ſtellen, satisfacio.

Подмирити, им, v. pf. befriedigen, satisfacio.

Подмѝтити, им, v. pf. beſtechen, corrumpo pecunia.

Подмићивање, n. das Beſtechen, corruptio.

Подмићивати, ћујем, v. impf. beſtechen, corrumpo.

По̀дмицање, n. das Unterlegen, subjectio.

По̀дмицати, ичем, v. impf. darunter rücken, submitto, subjicio.

Подмјера̀вање, n. (Ерц.) 1) das Abmeſſen (wie viel ein Gefäß halte), emensio. 2) das Probieren, ob ein Gefäß das gehörige Maß halte, exploratio mensurae.

Подмјера̀вати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) abmeſſen, emetior. 2) das Maß probieren, explorare mensuram.

По̀дмјерити, им, v. pf. (Ерц.) 1) abmeſſen und abwägen, emetior und expendo. 2) das Maß oder die Wage probieren (prüfen), exploro mensuram aut libram.

Подмјешивање, n. (Ерц.) das Einſäuern des Brotteigs, fermentatio.

Подмјешивати, шујем, v. impf. (Ерц.) einſäuern, fermento.

По̀дмукао, кла, ло, heimtückiſch, malitiosus, subdolus.

Поднапитисе, пијемсе (у Сријему, у Бачк. и у Ван.) vide понапитисе.

По̀дне, n. (indecl.) Mittag, meridies: од подне до мрака; у по подне; око подне.

Поднѐти, несем, (Рес. и Срем.) vide поднијети.

Поднѝзати, нижем, v. pf. unterſchnüren, lineam subterduco.

Поднѝзивање, n. das Verbrämen mit einer Schnur (von Perlen, Dukaten), adjunctio lineae, limbi.

Поднѝзивати, зујем, v. impf. eine (Perlen-, Dukaten-) Schnur unten anbringen, subtexo limbum.

По̀днијети, несем, поднијо (поднијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) unter etwas bringen, praecendo, subtertendo. 2) ertragen, tolero. 3) ако ти може поднијети, wenn du es (um diesen Preis) geben kannſt, si absque tuo detrimento potes; ако ти вјера може поднијети, wenn es dein Glauben erlaubt (duldet), si per fidem tuam licet.

Поднѝмишисе, имсе, v. r. pf. den Kopf auf den Arm ſtützen, supprono capiti brachium, innitor brachio.

По̀дница, f. vide даска: „Удовице, у али подницe! —

Подножи̏ћи, m. pl. под нитима оне двије дашчице, ђе жене држе ноге те помичу њима нити кад чу (die Tritte).

Подно̀сити, им, v. impf. 1) unter etwas tragen, praetendo (sub nares). 2) ertragen, fero, tolero. 3) не подноси ми ћера, erlauben, dulden, non fert, non patitur.

Подно̀шење, n. 1) das Tragen unter —, praetensio. 2) das Ertragen, toleratio. 3) das Erlauben, Geſchehen-laſſen, permissio.

По̀добан, бна, но, (сп.) darnach ausſehend, fähig, tauglich, qui apparet posse:

„Има̀ л' млого војске у Турака?
„Је л' подобна да боја убије —

По̀добар, бра, ро, ſo ziemlich gut, sic satis bonus, (und ſo vor allen Beiwörtern, cf. по).

Под 'бритисе, имсе, v. r. pf. einem gut werden, benignus fio in aliquem:

„Већ се синко подобрите раји —

По̀дојити, им, v. pf. die Bruſt reichen, praebeo mammam.

Подошпра̀вање, n. das Zuſpitzen von unten, acuminatio ab imo.

Подошпра̀вати, ам, v. impf. н. п. коље, unten zuſpitzen, cacumino ab imo.

По̀дошприти, им, v. pf. н. п. колац, von unten zuſpitzen, praecuco ab imo.

Подража̀вање, n. 1) das Reizen, irritatio. 2) das Necken, lacessitio.

Подража̀вати, жујем, v. impf. reizen, necken, irrito, lacesso.

Подра̀жити, им, v. pf. reizen, necken, irrito, lacesso.

Подра̀нити, им, v. pf. durch Pflege aufziehen, educo, (den Baum, das Kind, das Thier).

По̀дранити, им, (у Срнјему, у Банк. и у Бан.) vide по̀ранити.

Подрањѝвање, n. das Großziehen, educatio.

Подрањѝвати, њујем, v. impf. aufziehen, educo.

По̀дрезати, режем, v. pf. н. п. кошницу, unterſchneiden, subtercido.

Подреза̀вање, n. das Unterſchneiden, subtercisio

Подреза̀вати, зујем, v. impf. unterſchneiden, subterscindo.

Подрѐћи, ечем, vide урѐћи.

Подригива̀ње, n. das Aufſtoßen, Rülpſen, ructatio.

Подригива̀тисе, гује ми се, v. r. impf. aufſtoßen, rülpſen, ructo.

По̀дригнутисе, не ми се, v. r. pf. es ſtößt mir auf, ich rülpſe, ructo.

Подријѐло, n. (Ерц.) der Zuname, Familienname, cognomen.

Подрі̏ње, n. das Land längs der Drina, regio circumdrinana, ambidrinana:

„Да би посла̀о Чупића Стојана,
„Чупић чува Мачву и Подриње —

По̀дробац, пца, m. das Eingebrockte, intrita: оставио подробац у чанку.

Подро̀бити, им, v. pf. einbrocken, intero. cf. удробити.

По̀друг, m. anderthalb Mann groß, sesquihomo (tam magnus, ut sesquialterum aequet); ſo auch подруг ока, подруг стопина и т. д.

По̀друговић, m. der Sohn eines подруг, filius sesquiviri.

По̀друм, m. 1) das Erdgeſchoß, tabulatum infimum, (q. d. по друму? franz. rez de chaussée). 2) der Keller, cella.

По̀друмски, ка, ко, Keller-, cellarius.

Подру̏чје, n. Land und Leute, worüber man zu befehlen hat, quod sub potestate est: у његову подручју; „За свега подручја твога" (кад напијају коме у здравље).

По̀дсад, m. die Brut, progenies, (meiſt als Scheltwort: пасји подсаде).

По̀дседлица, f. die Decke unter dem Sattel, die Schabracke, stragulum, stratum.

По̀дсећи, сеђем, (Рес. и Срем.) vide подсјѐћи.

Подсѐцање, n. (Рес. и Срем.) vide подсијецање.

Подсѐцати, ам, (Рес. и Срем.) vide подсијецати.

Подсијецање, n. (Ерц.) das Unterhauen, succisio.

Подсијецати, ам, v. impf. (Ерц.) unterhauen, succido.

По̀дсирити, им, v. pf. m. j. млијеко, laben, cogo (lac).

По̀дсјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) unten abhauen, succido.

По̀дсмē, m. (Рес.) vide по̀дсмије.

Подсмѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide подсмијевање.

Подсмѐвати, амсе, (Рес. и Срем.) vide подсмијеватисе.

Подсмḕj, m. (Срем.) das Lachen über

По̀дсмије, m. (Ерц.) Lerwas, risus, derisio.

Подсмијева̀ње, n. das Auslachen, derisio

Подсмијева̀тисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) коме, чему, einen auslachen, worüber lachen, derideo, rideo.

Подува̀тање, n. das Greifen von unten, apprehensio e parte inferiori.

Подува̀тати, ам, v. impf. von unten angreifen, prehendo a parte inferiori.

Подува̀ти, ам, v. pf. ein wenig blaſen, sufflo.

Подува̀тити, им, v. pf. von unten anfaſſen, subterprehendo.

Подува̏ћање, n. das Anfaſſen von unten, subterprehensio. vide подуватање.

Подува̏ћати, ам, v. impf. von unten anfaſſen, subterprehenso.

Подува̏рање, n. das Heraufſtoßen, sublevatio.

Подува̏рати, рем, v. impf. von unten herauf ſtoßen, sublevo.

Подува̏рети, рем, подуврьо, (Рес. и Срем.) vide подувријети.

Подува̏ријети, рем, подуврьо, v. pf. (Ерц.) von unten herauf ſtoßen, sublevo.

Подударање, n. das Uebereinſtimmen, consensus.

Подударатисе, амсе, v. r. impf. } über-
Подударитисе, имсе, v. r. pf. } einkommen, convenit mihi cum aliquo de re: не може ћуд да нам се подудари.

Подужице, f. pl. kleine Schulden, pecuniola debita.

Подунавац, вца, m. einer von подунавље, circumistranus.

Подунавка, f. eine von подунавље, circumdanubiana.

Подунављанин, m. vide подунавац.

Подунавље, n. das Land längs der Donau, regio circumistrana.

Подунавски, ка, ко, 1) von подунавље, circumistranus. 2) adv. nach Art der подунавци, more circumdanubianorum.

Подупирање, n. das Unterſtützen, fultura, suffultio.

Подупирати, рем, v. impf. unterſtützen, suffulcio.

Подупирач, m. 1) der unterſtützt, suffultor. 2) vide подупорањ.

Подуплата, f. vide потплата.

Подупла̏тити, им, vide потплатити.

Подупорањ, рња, m. die Stütze, fulcrum.

Подупрети, рем, подупрьо, (Рес. и Срем.) vide подупријети.

Подупретисе, ремсе, подупрьосе (Рес. и Срем.) vide подупријетисе.

Подупријети, рем, подупрьо, v. pf. (Ерц.) unterſtützen, suffulcio.

Подупријетисе, ремсе, подупрьосе, v. r. pf. (Ерц.) ſich ſtützen, innitor.

Подушје, n. Gabe um der Seele willen, quod datur pro animae salute: „Ладоше ми Шарца од подушја —

Пођачитисе, имсе, v. r. pf. ein Student werden, fio discipulus, scholasticus.

Пожалити, им, v. pf. bedauern, ſich leid ſeyn laſſen, poenitet me.

Пожа̏р, m. der Waldbrand, flagrantia, ardor silvae sponte aut forte fortuna incensae.

Пожаревац, вца, m. Stadt in Serbien, am rechten Ufer der Morawa (verhunzt: das berühmte Paſſarowitz).

Пожаревачки, ка, ко, Paſſarowitzer.

Пожаре̏вчанин, m. човек из Пожаревца.

Пожа̏рити, им, vide запожарити.

Пожега, f. 1) Stadt in Serbien. 2) in Slavonien.

Пожеглица, f. vide погорелица.

Пожеле̏ти, лим, v. pf. (Рес.) } begehren,
Пожели̏ти, им, v. pf. (Срем.) } ſich ſehnen nach etwas, concupisco.

Пожети, жањем, v. pf. abſchneiden (Getreide), demeto.

Пожеќи, ежем, v. pf. 1) verbrennen, in Brand ſtecken, incendo. 2) пожегла ме риба, hat mir Durſt verurſacht, sitim movit.

Пожешки, ка, ко, von Пожега.

Пожешкиња, f. m. j. шљива, die gewöhnliche Zwetſchke, woraus der Zwetſchkenbranntwein gebrannt wird, prunum vulgare.

Пожи̏вети, вим, v. pf. (Рес.) } (in Ruhe und
Пожи̏вити, им, v. pf. Срем.) } Frieden) verleben, transigo (leniter) aevum.

Пожњети, ем, vide пожети.

Пожу̏н, m. Presburg, Posonium.

Пожу̏нац (нца), човек из Пожуна.

Пожу̏нкиња, жена из Пожуна.

Пожу̏нски, ка, ко, von Пожун.

Позабити, бијем, v. pf.
А. По што је то? —
Б. Позабити и по (ein obſcöner Spaß von einem, der den Preis einer gekauften Sache nicht ſagen will).

Позабравити, им, v. pf. ein wenig vergeſſen, paululum obliviscor.

Позабора̏вљати, ам, v. pf. nach einander vergeſſen, obliviscor aliud ex alio.

Позаимање, n. vide узаимање.

Позаимати, ам (и позаимљем), vide узаимати.

Позаја̏рити, им, v. pf. „Оди знашо да позајаримо: тиријаска, памук зеза, свака трга мога," läßt die Anekdote den zinzariſchen Hauſirer zweideutig rufen, ſtatt etwa: оди знашо да позаримо: тиријаска, памука (зелена?) и свакога трга.

Позајмити, им, vide узајмити.

Позан, зна, но, ſpät, tardus, serus: Позна ђеца, готове сироте.

Позбацати, ам, v. pf. nach der Reihe hinabwerfen, dejicio aliud ex alio.

Позвати, зовем, v. pf. rufen, einladen, voco.

Позвекивање, n. das Erklingen, sonitus, tinnitus,

Позвекúвати, кујем, v. impf. erklingen, persono:
„Позвекују токе на Биласу —
Позде́р, m. die Flachsſplittern, festuculae lini.
Позде́рка, f. eine Flachsſplitter, festucula lini.
Поздра́в, m. der Gruß, salus, salutatio.
Поздравúти, им, v. pf. grüſſen, begrüſſen, saluto.
Поздрављáње. n. das Grüſſen, salutatio.
Поздрављáти, ам, v. impf. begrüſſen, salutare.
Поздрâвље, n. vide поздрав.
Позеле́нети, ним, v. pf. (Рес.) } grün
Позеле́нити, им, v. pf. (Срем.) } wer-
Позеле́њети, ним, v. pf. (Ерц.) } den, viresco.
Позе́пстти, бу, v. pf. н. п. шљиве, ораси, паф der Reihe erfrieren, gela perire.
Позúвање, n. das Einladen, invitatio, vocatio ad coenam.
Позúвати, ам (и позивљем), v. impf. einladen, voco ad coenam.
Позлáта, f. die Vergoldung, inauratio.
Позлáтити, им, v. pf. vergolden, inauro, deauro.
Позлаћúвање, n. das Vergolden, inauratio.
Позлаћúвати, ћујем, v. impf. vergolden, inauro.
Познавање, n. das Kennen, cognitio.
Познáвати, најем, v. impf. kennen, novi.
Пóзнан, m. Mannsname, nomen viri.
Пóзнана, f. Frauenname, nomen feminae.
Пóзнаник, m. der Bekannte, notus, familiaris.
Пóзнаница, f. die Bekannte, nota, femina familiaris.
Познáнство, n. die Bekanntſchaft, familiaritas, usus.
Пóзнати, ам, v. pf. kennen, nosse.
Пóзнатисе, амсе, v. pf. einander kennen, familiares sumus.
Пóзно, ſpät, sero, tarde.
Позобáти, бљем, v. pf. (Körner), aufeſſen, comedo: позобале пице грожђе, кокоши жито, коњи зоб;
„Сви су коњи зопцу позобали,
„А мој доро није ни такнуо —
Поигрáвање, n. das Auftanzen, Hüpfen vor Freude, exsultatio.
Поигрáвати, ам, v. impf. hüpfen, auftanzen, exulto, gestio.
Пóиграти, ам, v. pf. ein wenig tanzen, exsulto paululum.
Пóигратисе, амсе, v. r. pf. ein wenig ſpielen, ludo paululum.
Пóискати, иштем, (у Сријему) vide побискати.
Пóискатисе, иштемсе, (у Сријему) vide побискатисе.
Пóиштети, штим, v. pf. (Рес.) } eilen,
Пóиштити, им, v. pf. (Срем.) } ſich in
Пóиштети, штим, v. pf. (Ерц.) } Eile ſetzen, propero.
Пójаати, јашем, v. pf. коње, aufſitzen (aufs Pferd), conscendero equos:
„Кад пójашу вране коње,
„А припашу бритке сабље —
Пójáвити, им, v. pf. nachlocken, anführen (die Herde), duco gregem, praeeo gregi:
„Мајка Мару иза горе звала:
„Ајде Маро, и пójави стадо —
Пójáвитисе, имсе, v. r. pf. ſich offenbaren, ſich zeigen, appareo: пójавила се кућа.
Пójамчити, им, v. pf. паф der Reihe zur Bürgſchaft auffordern, facio esse sponsorem alium ex alio.
Пójање, n. das Singen (in der Kirche), cantus (in ecclesia).
Пójас, m. der Gürtel, cingulum, zona.
Пójасаст, та, то, Gürtel-, geſtreift, lineam albam habens.
Пójасина, f. augm. } v. пójас.
Пójасић, m. dim. }
Пójасица, f. пójасаста коза, eine geſtreifte Ziege, capella zonata.
Пójата, f. (по Ерц.) 1) der Stall, stabulum. 2) die Kammer, conclave:
„Да од њега бијел двор мирише,
„И пójата ће Омербег спава —
Пójати, пójем, v. impf 1) ſingen (in der Kirche), canto (in ecclesia). 2) vide пјевати, али се врло ријетко чује, и то само у пјесмама, н. п.
„Од погаче дупе плаче,
„А од проје дупе пóје —
Пójати, јашем, vide пójаати.
Пójац, пójца, m. der trefflíche Sänger (in der Kirche), cantor egregius.
Пójебати, бем, v. pf. confutuere unam ex alia.
Пójебљив, ва, во, (obscoena vox) quae amat futui.
Пójевтинити, ни, v. pf. wohlfeil werden, viliori pretio vendi.
Пójездити, им, v. pf. (ст) aufſitzen, daherreiten, equos conscendisse:
„Пójездише иљада сватова —
Пójе́ње, n. das Tränken, praebitio potus.
Пójе́пстти, јебем, vide пójебати.
Пójести, једем, v. pf. 1) vide изјести. 2) ein wenig eſſen, paululum manduco.
Пójефтинити, им, vide пójевтинити.
Пójити, им, v. impf. tränken, praebeo potum.

Поју́рити, им, v. pf. in die Flucht treiben, fugo, in fugam ago.

По́јутарје, n. први дан по крсном имену (други дан крсног имена), der zweite Tag des krsno име, dies secundus festus sancto familiari.

Пока́зати, ажем, v. pf. zeigen, monstro, ostendo.

Пока́затисе, кажемсе, v. r. pf. ſich blicken laſſen, ſich zeigen, ostendere se.

Показивање, n. das Zeigen, ostensio.

Показивати, зујем, v. impf. zeigen, ostenso.

По́кајати, јем, v. pf. кога, или што, einen rächen, ulcisci aliquem aut aliquid.

По́кајатисе, јемсе, v. r. pf. Buſſe thun, bereuen, poenitentiam ago.

По́калдрмити, им, v. pf. pflaſtern, sterno (viam).

По́капати, пљем, v. pf. 1) anträufeln, beträufeln, stillatim conspergo. 2) beträufelt werden, conspergi stillatim: покапала аљина крви.

Пока́рати, ам, v. pf. 1) ein wenig ausſcheiten, (ausgreinen), objurgare aliquantulum. 2) покарао га Бог, Gott hat ihn geſtraft, reprehendit illum deus.

Пока́ратисе, амсе, v. r. pf. ſich ausſcheiten, ſich zertragen, jurgio invicem se excipere.

По́касати, ам, v. pf. ein wenig traben, tolutim coepi incedere.

Покаски́вање, n. das Antrappen, incessus equi.

Покаски́вати, кујем, v. impf. anfangen zu trappen, incipio incedere (de equo).

Поква́рити, им, v. pf. verderben, beſchädigen, corrumpo, depravo.

По́квасити, им, v. pf. benetzen, humecto.

Поки́вање, n. das Beklopfen (z. B. Dengeln der Senſe), pulsatio.

Поки́вати, ам, v. impf. н. п. косу, т. ј. откивати, beklopfen, pulso (compungo).

По́кидати, ам, v. pf. 1) zerreißen, disrumpo. 2) herabreißen, detraho. 3) копару, ausmiſten, expurgo (ejecto stercore).

По́кидатисе, дамосе, v. r. pf. од смија, vor Lachen berſten, rumpimur risu.

Покила́вити, им, v. pf. nach der Reihe einen Bruch (Leibſchaden) verurſachen, hernias concilio.

Покила́витисе, имосе, v. r. pf. nach der Reihe Brüche bekommen, hernias sibi conciliare.

Поки́петити, пи, v. pf. (Рес.) } überlaufen, re-
Поки́пјети, пи, v. pf. (Срем.) } dundo
Поки́пљети, пи, v. pf (Ерц.) } (лонац иnd млијеко)

По́киснути, нем, покисао (и покиснуо), v. pf. beregnet werden, pluvia humector.

По́кладе, f. pl. н. п, Бијеле, Месне, Божићње, Петрове, Госпођане, Аранђелове и т. д. der Tag vor der Faſte (die Faſtnacht?), bacchanalia?

По́кладо́вање, n. das покладе-Halten, actio bacchanalium.

По́кладо́вати, дујем, v. impf. und pf. Faſtnacht halten, agere bacchanalia.

По́клањање, n. 1) das Verbeugen, inclinatio. 2) das Schenken, donatio.

По́клањати, ам, v. impf. коме што, ſchenken, dono.

По́клањатисе, амсе, v. r. impf. ſich verbeugen, verneigen, inclinari.

Покла́пање, n. das Zudecken, opertus, opertura.

Покла́пати, ам, v. impf. zudecken, operio.

По́клати, кољем, v. pf. zuſammenſchlachten, macto unum ex alio.

По́клатисе, кољемсе, v. r. pf. raufen, rixor.

По́клекнути, нем, v. pf. Niederknien, in genua procumbo,

Покле́пати, пљем, v. pf. н. п. сјекиру, мотику, glühend machen und ſchärfen, candefactum acuo.

Поклеци́вање, n. das Niederknien, prolapsio in genua.

Поклеци́вати, цујем, v. impf. niederknien, procumbo in genua.

По́клизнути, нем, v. pf. } ausgleiten, labi (loco lubrico).
По́клизнутисе, немсе, v. r. pf }

По́кликнути (говорисе и поклаћи), нем, v. pf. ausrufen, kreiſchen, exclamo.

Покло́н, m. 1) das Geſchenk, donum, Поклону се у очи не гледа (поклоњеној се кобили у зубе не гледа). 2) die Verbeugung, inclinatio: вала брате, поклон имамо; поздрав и поклон; поклон до црне земље;

„Обрнисе, поклонисе,
„Поклон домаћину —

Покло́нити, им, v. pf. ſchenken, dono.

Покло́нитисе, имсе, v. r. pf. ſich verbeugen, verneigen, inclinor.

По́клоњање, n. vide поклањање.

По́клоњати, ам, vide поклањати.

По́клоњатисе, амсе, vide поклањатисе.

По́клопац, пца, m. vide заклопац.

Покло́пити, им, v. pf. zudecken, operio.

Покло́питисе, имсе, v. r. pf. ſich ſtill hinducken, conquiniscо remitto membra.

Пòклопница, f. (спл.) der Deckel, operculum:
„Од копља ти градили носила,
„А од штита гробу поклопнице —
Пòкњишкӣ, adv. wie es in Büchern ist (d. i. altslawisch), lingua librorum (ecclesiasticorum).
Поковáти, кујем, v. pf. 1) beklopfen, pulso, compungo. 2) nach einander schmieden, cudo aliud ex alio.
Пòкој, m. die Ruhe, requies. Бог да му души покој да!
Пòкојнӣ, на, но, der verstorbene, selige, defunctus.
Покондúрити се, имсе, v. r. pf. Becher werden, fio poculum, in dem Sprüchworte: Кад се тиква покондири, wenn der Geringe ein Herr wird —
Пòкопати, ам, v. pf. 1) nach der Reihe begraben, composui omnes. 2) nach der Reihe ausgraben, effodio unum ex alio: н. п. покопао сву репу, роткву. 3) ein wenig graben, paululum fodio.
Пòкопица, f. das zweite Graben des Weinbergs, fossio vineae secunda.
Пòкор, m. 1) der Tadel, gerechte Vorwürfe, opprobrium:
„Од Бога је велика грijота,
„А од људи покор и срамота —
2) ein Mensch, der zum Vorwurfe gereicht, opprobrium: мучи покоре један!
Покорáвање, n. das Unterwerfen, Unterthänigmachen, subjectio.
Покорáвати, ам, v. impf. zu Paaren treiben, unterwerfen, sub potestatem redigo.
Пòкоран, рна, но, gehorsam, obediens. Покорну главу сабља не сијече (so hört man es, mit dem Accus.).
Пòкоризмић, m. (von quaresima?) оно вријеме између васкрсенија и Ђурђева дне: колико има ове године покоризмића? кад Ђурђев дан буде у очи васкрсенија, онда покоризмића нема ни мало.
Пòкорити, им, v. pf. unterwerfen, sub potestatem redigo.
Пòкорност, f. die Unterwürfigkeit, der Gehorsam, obedientia.
Покòсити, им, v. pf. abmähen, demeto.
Пòкрађа, f. der Diebstahl, furtum.
Пòкрај, neben, längs, juxta: прође покрај мене; покрај воде и т. д.
Пòкрајац, ајца, m. Mannsname, nomen viri.
Пòкрајина, f. (спл.) vide крајна:
„Чадор пење Краљевићу Марко
„На Арапској љутој покрајини —
Пòкрасти, радем, v. pf. 1) nach der Reihe stehlen, furor aliud ex alio. 2) bestehlen, alicui furor.
Покрáмак, тка, ко, ziemlich kurz, brevisculus.
Покрáтити, им, v. pf. kürzer machen, verkürzen, abkürzen, decurto.
Покраћúвање, n. das Abkürzen, decurtatio.
Покраћúвати, ћујем, v. impf. abkürzen, decurto, brevius reddo.
Покрéнути, нем, v. pf. rücken, moveo.
Покрéтање, n. das Bewegen, commotio.
Покрéтати, рећем, v. impf. bewegen, commoveo.
Покрúвање, n. das Bedecken, contectio.
Покрúвати, ам, v. impf. bedecken, contego.
Покрúватисе, амсе. v. r. impf. sich bedecken, contego caput.
Покрúвач, m. die Decke, Bettdecke, stragulum.
Покрúвача, f. њања, што се покрива њоме, eine Kotzendecke, stragulum rusticius.
Пòкрижак, шка, m. (у Јадру) ein Fest um den Спасов дан, das aber, nur dem Volke bekannt, nicht im Kalender steht, dies festus circa ascensionem domini.
Пòкрити, ријем, v. pf. bedecken, contego.
Пòкритисе, ријемсе, v. r. pf. sich bedecken, contego caput.
Пòкров, m. die Leichendecke, das Leichentuch, pannus funebris.
Покрòвац (пòкровац), вца, m. eine (roßhärene) Pferdedecke, stragulum ad operiendum equum.
Покрòвчина, augm. v. покровац.
Пòкровчић, m. dim. v. покровац.
Покрòјити, им, v. pf. (Kleider) zuschneiden und machen, conficio vestem.
Покрòпити, им, v. pf. besprengen, conspergo, aspergo.
Пòкрпити, им, v. pf. flicken, reparo, resarcio.
Пòкрпитисе, имсе, v. r. pf. sich zusammenflicken, resarciri.
Покрстити, им, v. pf. zum Christen machen, Christianum reddo.
Покрститисе, имсе, v. r. pf. ein Christ werden, fio christianus.
Покршити, им, v. pf. zusammenbrechen, confringo.
Покрштéник, m. vide покрштењак.
Покрштéница, f. eine, die sich taufen lassen, proselyta Christiana.
Покрштењак, m. der sich hat taufen lassen, proselytus Christianus.
Пòкудити, им, v. pf. tadeln, vitupero.
Пòкуњитисе, имсе, v. r. pf. den Kopf

hängen laſſen, demitto caput, auriculas.

Покупити, им, v. pf. auffammeln, colligo, lego

Покупитисе, имсе, v. r. pf. ſich zuſammenziehen, contrahi.

Покупо́вати, пујем, v. pf. aufkaufen, coemo.

Пóкурац, рца, m. „Оди снашо сједи на покурца мога" (мјесто на покровац), cf. позајарити.

Покурја́чити, им, v. pf. zum Wolfe machen, facio esse lupum.

Покурја́читисе, имсе, v. r. pf. zum Wolfe werden, fio lupus.

Пóкуће, n. } das Hausgeräth, supel-
Пóкућство, n } lex.

Покуцáвање, n. das Anſchlagen, Klopfen, pulsatio.

Покуцáвати, ам, v. impf. anſchlagen, klopfen, pulsare.

Пóкуцати, ам, v. pf. 1) обруче, die Reife ein wenig feſter anſchlagen, pulsando firmo. 2) ein wenig klopfen, pulso paululum.

Покуцкúвање, n. dim. v. покуцавање.

Покуцкúвати, кујем, dim. v. покуцавати.

Пóла, f. die Hälfte, dimidium: пола мени, пола теби, halb mir, halb dir.

Пóла, f. hyp. v. Полексија.

Полагáно, ſachte, leniter, paulatim.

Полагáње, n. 1) das Vorlegen (des Futters), praebitio (pabuli). 2) das Legen, positio. 3) das Speiſen mit einem einzigen Löffel, usus communis unius tantum cochlearis ad manducandum. 4) das Ablegen, Abſenken, propagatio.

Полáгати, лажем, v. impf. 1) niederlegen, ponere in terra. 2) dem Viehe Futter vorlegen, praebeo pabulum. 3) лозу у винограду, einen Zweig ablegen, abſenken, propago.

Полагáти, ажем, v. pf. 1) ein wenig lügen, mentior paululum. 2) nachlügen, mentior post (secundum) aliquem.

Полагáтисе, лажемсе, v. r. impf. mit einem Löffel eſſen, uno tantum cochleari manducant alius post alium.

Полагúвање, n. das Nachlügen, mendacium post (secundum) alium.

Полагúвати, гујем, v. impf. nachlügen, juvo mentientem: један лаже, други полагује.

Полажа, f. u. m. (im plur. nur f.) der Nachlügner, adjutor mendacis: састала се лажа и полажа.

Пóлажај, m. Weihnachtsbeſuch, salutatio die natali Christi.

Полажáјник, m. der erſte Beſucher zu Weihnachten, qui primus ad aliquem invisit die natali Christi. Полажајника обично избирају (зашто неки гатају да с њега могу бити срећни, или несрећни, оне цијеле године) и зовну (прије Божића на неколика дана), или држе једнога сваке године. Полажајник понесе у рукавици жита, па кад назове с врата христос се роди, онда поспе из руке житом по кући (а из куће ко поспе њега, и одговори му: ваистину роди); па онда скреше бадњаке, т. ј. узме ватраљ, па удара њиме у бадњаке ће горе (да скачу варнице) говорећи: оволико говеда, оволико коња, оволико коза, оволико оваца, оволико крмака, оволико кошница, оволико среће и напретка и т. д. потом разгрне пепео накрај огњишта и метне оне неколике паре, или у крупно какав новац (како који може), ће који донесе и повјесмо те превеси преко врата. Кад га посаде те сједе, онда га жене огрну губером или поњавом: да им се ваша дебео скоруп. Пошто му даду те заложи што и напјесе ракије, онда оппиде својој кући, па дође опет послије ручка, те га часте и поје до мрака; доста пута га опоје те се и побљује (и кажу да је то добро). Кад већ пође кући, онда га дарују, т. ј. даду му мараму, или чарапе, или назувице, и колач.

Полажáјников, ва, во, ђеѕ полажајник, primi salutatoris.

Полажéње, n. 1) das Beſuchen, visitatio, salutatio domestica. 2) das Abreiſen, profectio.

Пóлазак, ска, m. die Abreiſe, profectio.

Полазити, им, v. impf 1) abreiſen, proficiscor. 2) кога, beſuchen, inviso (понајвише на божић).

Полазитисе, имсе, v. r. impf. с ким, einander beſuchen, salutari invicem.

Пóлазник. m. vide полажајник.

Полазникóв, ва, во, ђеѕ полазник, salutatoris.

Пóлако, vide полагано.

Полакомитисе, имсе, v. r. pf. на што, heftige Begierde nach etwas bekommen, habſüchtig werden, concupisco (beſonders nach Geld).

Полегáти, сежемо, (Dcc. и Срем.) vide одлегати

Полéдитисе, исе, v. r. pf glatteiſen (eiſig werden), glacior, fit glacies lubrica.

Пóледица, f. das Glatteis, glacies lubrica.

Полéђина, f. das Rückenſtück (vom Klei-

de, Thierbalge, im Gegenſatze des Bauchſtücks), pars dorsalis.

Полежака, f. Kukuruzbrot, das zu lange im Backofen gelegen, panis e zea nimis diu coctus.

Полежати, жим, v. pf. ein wenig liegen, paululum cubo.

Полексија, f. Frauenname, nomen feminae.

Полетање, n. (Рес. и Срем.) vide полијетање.

Полетар, m. flücker (flüger) Vogel, avis volatilis; pennata.

Полетарац, рца, m. gel, avis ad volandum habilis; pennata.

Полетати, ећем, (Рес. и Срем.) vide полијетати.

Полетети, тим, v. pf. (Рес.) } fliegen,
Полетјети, им, v. pf. (Срем.) } volo.
Полећи, летим, v. pf. (Ерц.)

Полећи, лежем (и полегнем), v. pf. ſich legen, sterni, inclinari:

„Шеница му по долу полегла —

Полешкивање, n. das oftmalige Niederlegen, intercubatio.

Полешкивати, кујем, v. impf. ſich oft niederlegen, intercumbo.

Поливање, n. (Срем.) vide пољевање.

Поливати, ам, (Срем.) vidé пољевати.

Полизати, ижем, v. pf. 1) ein wenig lecken, aliquantum lambo. 2) ganz ablecken, delambo.

Полијегати, ежемо, v. pf. (Ерц.) nach der Reihe ſich legen, cubitum eo alius ex alio.

Полијелеј, m. (πολυελαιον) der Kronleuchter, lychnuchus, polyelaeum.

Полијетање, n. (Ерц.) das Fliegen, volatio, volatus.

Полијетати, ећем, v. impf. (Ерц.) fliegen, volito.

Полизати, ам, v. pf. nach einander umkommen (von Thieren), intereo unus ex alio.

Полизати, ам, v. pf. dünnbeſcheißen, concaco tenui stercore.

Полити, лијем, v. pf. begießen, perfundo.

Полић, m. ein Maß (ein halbes Seidel haltend), hemina.

Полица, f. die Wandleiſte, taenia (in pariete).

Полица, f. 1) dim. v. пола. 2) der Wechſelbrief, der Wechſel, syngrapha.

Поличица, f. 1) dim. v. полица. 2) das Haſpelbretchen, Weifbretchen, asserculus rhombi.

Полован, вна, но, halb abgetragen, attritus:

„Ни издвори коња ни оружја,
„Ни доламе нове ни половне —

Полова́че, ета, n. ein Faß von einem halben Eimer (половину акова), cadus dimidiae amphorae.

Полови́на, f. die Hälfte, dimidium. vide пола.

Полови́ти, им, v. impf. 1) von пола, halbiren, in zwey theilen, dimidiare. 2) von ловим, zuſammen fangen (auf der Jagd), ad unum omnes capio.

Полови́ње, n. das Halbiren, dimidiatio.

Полови́ница, f. die Halbfrucht (Weizen mit Rogen gemengt, krainiſch соржица), triticum mixtum secali.

Полог, m. jaje, што се оставља на гнијезду, да би кокош опет снијела онђе, das unterlegte Ey, damit die Henne dort lege, ovum subjectum gallinae positurae.

Положа́р, m. der Dieb der unterlegten Eyer, ovorum suppositorum fur.

Положара, f. die Diebinn (z. B. Hündin) unterlegter Eyer, (canis) quae furatur ova supposita.

Полóжити, им, v. pf. 1) niederlegen, pono humi. 2) Futter vorlegen, praebeo pabulum. 3) лозу, einen Zweig ablegen, propago.

Полóжитисе, имсе, v. r. pf. ſich legen, inclinari.

Полóжница, f. der Ableger (von der Rebe), propago.

Полóкати, очем, v. pf. ausſchlürfen, absorbere (wie der Hund, die Katze).

Полóмити, им, v. pf. zerbrechen, sterno, confringo: поломио вјетар шуму; поломили копља и т. д.

Полóшке, liegend, ut jaceat.

Полу́га, f. die Stange (von Holz oder Metall), palanga, vectis.

Полу́грошница, f. Münze, von einem halben Piaſter (грош), monetae genus.

Полу́дети, дим, v. pf. (Рес.) } närriſch,
Полу́дити, им, v. pf. (Срем.) } wahnſinnig werden,
Полу́ђети, дим, v. pf. (Ерц.) } mente capi.

Полу́жити, им, v. pf. н. п. кошуље, пређу, laugen, lixivio lavo.

Полу́њитисе, имсе, v. r. pf. finſter vor ſich hinſehen, σκυθρωπ sum.

Полу́ока, f. ein Maß (eine halbe ока haltend), mensura dimidiae о к а e.

Полу́пати, ам, v. pf. 1) zerſchlagen, contundo, confringo. 2) ein wenig ſchlagen, pulso paululum.

Полу́патисе, амсе, v. r. pf. полупали се Срби с Турцима, haben ſich gerügelt (im Gefechte), pulsarunt se invicem (in pugna).

Полу́тан, m. der nur halb einem Volksſtamm angehört (weil Vater oder Mutter nicht davon iſt), ein Mulatte, patre aut matre barbara natus.

Пољак, m. 1) Feldwächter, custos agrorum. 2) eine Art Krankheit, morbi genus. 3) der Pole, Polonus.

Пољàна, f. die Ebene, planities.
Пољàнца, dim. v. пољана.
Пољàњце, f. pl. Ort in der Црна ријека.
Пољàчина, f. vide пољак 2.
Пòље, n. 1) das Feld, campus. 2) на поље! hinaus, foras; на пољу, draußen, foris; с поља, von draußen, foris. 3) ћера ме на поље, hinaus (um die Nothdurft zu verrichten); so auch mitten im Walde oder Felde, отишао на поље.
Пољевàње, n. (Ерц.) das Begießen, perfusio.
Пољевàти, ам, v. impf. (Ерц.) begießen, beſchütten, perfundo.
Пољевàчина, f. они новци, што дају сватови млади, кад им пољева те се умивају. cf. женидба.
Пòљце, n. dim. v. поље.
Пòљкиња, f. die Polin, Polona.
Пòљскā, f. Polen, Polonia.
Пòљскӣ, ка, ко, n. p. рад, миш, Feld-, campestris, rusticus.
Пòљскӣ, ка, ко, 1) polniſch, polonicus. 2) adv. polniſch, polonice.
Пòљубац, пца, m. der Kuß, osculum.
Пољýбити, им, v. pf. einmal küſſen, osculor.
Пољýбитисе, имсе, v. r. pf. ſich küſſen, exosculari se invicem.
Помàгајте (мјесто помажите!)! ruft man, wenn große Noth iſt, z. B. Räuber, Feuer, Ueberſchwemmung, vox implorantis auxilium.
Помàгања, f. das Rufen um Hülfe, auxilii imploratio: стоји га помагања.
Помàгање, n. 1) das Helfen, adjumentum. 2) das Rufen um Hülfe, das Hülfegeſchrei, auxilii imploratio,
Помàгати, мажем, v. impf. 1) helfen, auxilium fero. 2) um Hülfe rufen (помагајте rufen), auxilium imploro.
Помàгач, m. der Gehülfe, Helfer, adjutor.
Помàзати, мажем, v. pf. ſalben, ungo.
Помазивање, n. das Salben, unctio.
Помазивати, зујем, v. impf. ſalben, ungo.
Помàјка, f. die Wahlmutter, quae matris loco habetur. cf. побратим.
Помàкнути, нем, vide помаћи.
Пòмало, allmälig, einzeln, ſtückweiſe, paulatim.
Пòмама, f. die Wut, furia, furor:
„Синоћ аго из Новога дође,
„Како дође помама га нађе:
„Вјерној љуби јаде задаваше:
„Љубо моја, мењкусе на те. —
„Жен'се аго и мени је драго,
„Послаћу ти сина у ђеверство.
Помàман, мна, но, toll, wütend, furiosus.

Помàмити, им, v. pf. 1) wütend, toll machen, in furorem ago, furiosum reddo. 2) nachlocken, allicio ad sequendum.
Помàмитисе, имсе, v. r. pf. toll, wütend werden, coepi furere.
Помамљивање, n. das Tollwerden, furiae.
Помамљивати, љујем, v. impf. toll machen, in furorem ago.
Помамљиватисе, љујемсе, v. r. impf. toll werden, in furorem agor.
Помањкати, амо, v. pf. vide полипсати.
Помàћи (говорисе и помакнути), помакнем, v. pf. rücken, moveo.
Помађàрити, им, v. pf. zum Unger machen, facio esse Ungarum.
Помађàритисе, имсе, v. r. pf. ein Unger werden, fio Ungarus.
Помељàвити, им, v. pf. zerkäuen, mandere: кажипо кад оће ђеца да забране једно другом говорити; онда једно рече: „Пун кош жаба, пун кош први, пун кош гуја (и т. д.): ко се јави, све да помељави," па већ онда не смије ниједно проговорити.
Помènути, нем, v. pf. коме што, vor einem etwas erwähnen, mentionem facio.
Пòмерити, им, (Рес. и Срем.) vide помјерити.
Пòмеритисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide помјеритисе.
Помèсти, мећем, v. pf. kehren, verro.
Помèсти, метем, v. pf. verwirren, confundo.
Помèстисе, метемсе, v. r. pf. ſich verirren (z. B. im Zählen), erro.
Помèтање, n. 1) das Wegwerfen. Fahrenlaſſen, abjectio. 2) das Mißgebären, abortio.
Помèтати, ећем, v. impf. 1) weglegen, abjicio, dimitto. 2) mißgebären, abortio. 3) (v. pf.) nach der Reihe hinlegen, pono aliud ex alio.
Пòметина, f. die Nachgeburt, secundae partus.
Пòметнô гувно, n. ни о три, ни о грм, већ на пометно гувно. cf. вјештица.
Пòметнути, нем, v. pf. 1) hinlegen, pono, dimitto. 2) mißgebären, abortio.
Помèшати, ам, (Рес. и Срем.) vide помијешати.
Пòмије, f. pl. vide сплачине.
Помијешати, ам, v. pf. (Ерц.) vermiſchen, commisceo.
Помилање, n. das Hervorzeigen, protensio (ut quid promineat).
Помилàр, m. (у Сријему) der zur Mühle bringt, qui molendum adfert frumentum.

Помила́ти, ам, v. impf. hervorzeigen, protendo, facio ut quid emineat.
Помила́тисе, амсе, v. r. impf. hervorragen, protendi, prominere.
Помилѣти, лим, (Рес.) } vide помиљеПомилити, им, (Срем.) } ти.
Помиловати, лујем, v. pf. 1) liebkosen, blandior, demulceo. 2) господи помилуј! Herr, erbarme dich! (Kirchenslavisch, im Gebete).
Помиљети, лим, v. pf. (Ерц.) kriechen, coepi repere.
По́мињање, n. das Erwähnen, mentio.
По́мињати, њем, v. impf. erwähnen, mentionem facio.
Помирити, им, v. pf. aussöhnen, reconcilio.
Помиритисе, имсе, v. r. pf. sich versöhnen, reconciliari.
Помисао, сли, f. der Gedanke, cogitatio: знам његову помисао.
По́мислити, им, v. pf. auf den Gedanken kommen, venit mihi in mentem.
По́мицање, n. das Rücken, promotio.
По́мицати, ичем, v. impf. rücken, promoveo.
По́мицатисе, ичемсе, v. r. impf. sich rücken, moveri.
Помишљање, n. das Bedenken, perpensio.
Помишљати, ам, v. impf. bedenken, anfangen zu denken, auf den Gedanken kommen, venit mihi in mentem.
По́мјерити, им, v. pf. (Ерц.) 1) nach der Reihe abmessen (oder abwägen), emetior, expendo. 2) von der Stelle rücken, moveo.
Помјеритисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich von der Stelle bewegen, moveri loco.
Помла́дити, им, v. pf. verjüngen, juvenem reddo, renovo.
Помла́дитисе, имсе, v. r. pf. sich verjüngen, juvenesco.
Помлађивање, n. das Verjüngen, renovatio, restitutio juventutis.
Помлађивати, ђујем, v. impf. verjüngen, renovo, reddo juvenem.
Помлађиватисе, ђујемсе, v. r. impf. sich verjüngen, juvenesco.
Помла́тити, им, v. pf. zerschlagen, concido, contundo: помлатила киша јагањце.
Помла́чити, им, v. pf. lau wärmen, tepidum reddo.
Помо́дрити, им, v. pf. bläulich werden, livesco.
Помоз Бог, } каже Србљин СрбљинуПомози Бог } (и другом човеку, који није Србљин) кад се састану око подне (као у јутру добро јутро, а у вече добар вече); а онај му одговори: Бог ти помогао.
Помо́л, m. cf. напомол.
Помо́лити, им, v. pf. hervorstrecken, hervorzeigen, protendo, exsero.
Помо́литисе, имсе, v. r. pf. 1) sich hervorzeigen, hervorragen, promineo. 2) ein wenig beten, paululum precari Deum.
По́мор, m. die Seuche, lues, pestis.
Поморавац, вца, m. der Anwohner der Morava, accola Moravae fluminis.
Поморавка, f. die Anwohnerin der Morava, circummoravana.
Поморављанин (поморављанин), m. vide поморавац.
Поморавље, n. die Gegend an der Morava, regio circum Moravam flumen.
Поморавски, ка, ко, an der Morava gelegen, circummoravanus.
Поморити, им, v. pf. 1) umbringen (nach der Reihe), interficio. 2) dahinraffen, abripio. 3) ermüden, fatigo.
Поморитисе, имосе, v. r. pf. (in Menge) müde werden, fatigati sumus.
Поморишац, шца, m. einer vom Gebiete der Maroš, circummarisinus.
Помо́ришка, f. } ein FrauenzimmerПомо́ришкиња, f. } vom Maroschgebiebiete, circummarisina.
Помоскавити, им, v. pf. zum Russen (Moskauer) machen, reddo Mosquanum.
Помоскавитисе, имсе, v. r. pf. Russe werden, fio Mosquanus.
Помоћник, m. vide помоћник.
Помо́ћница, f. vide помоћница.
Помо́ћ, f die Hülfe, auxilium.
Помоћи, можем (и помогнем), помогао, v. pf. helfen, adjuvo, auxilior.
Помоћник, m. (говорисе и помоштьник), der Helfer, adjutor.
Помоћница (помоштьица), f. die Helferin, adjutrix: света Тројица да буде помоштьица (кад напијају).
Помре́ти, ремо, помрли, (Рес. и Срем.) vide помријети.
По́мрзнутисе, несе, v. r. pf. gefrieren, congelari.
По́мријети, ремо, помрли, v. pf. (Ерц.) dahin sterben, emorior.
Помрчати, чи, v. pf. н. п. мјесец, сунце. 1) verfinstert werden, deficio. 2) помрчао мјесец, scheint nicht (wird erst nach Mitternacht aufgehen).
По́мрчина, f die Finsterniß, tenebrae.
Помусти, зем, v. pf. melken, mulgeo.
Помућити, им, v. pf. очи, verdunkeln (das Gesicht), visum hebetare.
Помутитисе, имсе, v. r. pf. sich trüben (vom Wetter), obscuror.
Понављање, n. das Erneuern (eines Gebäudes), renovatio.

Понављати, ам; v. impf. erneuern, renovo.

Понајвише, meiſtentheils, größtentheils, maximam partem.

Понајлак (понајлак), adv. ſachte, leniter, sensim.

Понапитисе, пијемсе, v. r. pf. ſich einen kleinen Rauſch antrinken, paululum inebriari.

Понаучити, им, v. pf. 1) ein wenig erlernen, paululum addisco. 2) ein wenig unterrichten, addoceo paululum.

Понеари, (еѣ иſт) vorbei, zu ſpät, non (est) integrum.

Понедељак, лка, m. vide понедељник.

Понедељник (понедељик), m. (Рес. и Срем.) vide понеђељник.

Понедеоник, m. vide понедељник.

Понедионик, m. vide понеђељник.

Понеђељак, лка, m. vide понеђељник.

Понеђељник, m. (Ерц) der Montag, dies lunae.

Понемчити, им, (Рес. и Срем.) vide понијемчити.

Понемчитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide понијемчитисе.

Понестати, ане, v. r. pf. ein wenig zu mangeln anfangen, coepi paululum deesse:

„Ако л' теби понестане блага —

Понети (понети), несем, (Рес. и Срем.) vide понијети.

Понетисе (понетисе), несемсе, (Рес. и Срем.) vide понијетисе.

Понижаване, n. das Demüthigen, demissio.

Понижавитисе, зујемсе, v. r. impf. ſich demüthigen, se demittere.

Понизитисе, имсе, v. r. pf. ſich herablaſſen, demittere se.

Понијемчити, им, v. pf. (Ерц.) zum Deutſchen machen, reddo germanum.

Понијемчитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ein Deutſcher werden, fio germanus.

Понијети, несем, понијо (понијела, ло), v. pf. (Ерц.) tragen, porto, fero.

Понијетисе, несемсе, понијосе (понијеласе, лосе), v. r. pf. (Ерц.) 1) ſich hoch tragen, ſtolz werden, superbus fio. 2) понијели се (понијети се с ким), ſich zertragen, Händel, Prozeſſe beſommen, discordia nata est inter illos.

Поникао, кли, f. das Hervorgeſproſſene, quod progerminavit.

Поникве, f. pl. поље у Ужичкој нахији.

„Поникве су дуге и широке,
„Сараћиње сиане и бијесне —

Пониране, n. das Verſinken (des Fluſſes unter die Erde, fluminis sub terram delapsus.

Пенирати, ре, v. impf. m. j. вода, ſich unter die Erde verlieren, sub terram abeo (de flumine).

Поникћи (говорисе и поникнути), никнем, v. pf. 1) aufſproſſen, progermino. 2) (ст.) Сви јуначи ником поникоше, m. j. укочишесе као да су из земље изникли (?); или оборише главе к земљи (?).

Понобити, им, v. pf. erneuern, renovo.

Поноситисе, имсе, v. r. pf. ſich erneuern, (d. i. neue Kleider anziehen), renovor i. e. novas vestes induo.

Поное, m. (ст.) Ort, wo ſich ein Fluß unter die Erde verliert, locus, ubi flumen sub terram absconditur:

„Од извора води до понора —

Поное, m. der (edle, erlaubte) Stolz, superbia quaesita meritis.

Поносан, сна, но, vide поносити.

Поносати, ам, v. pf. (das Kind) ein wenig auf dem Arme tragen, aliis gestare infantem.

Поносит, та, то, ſtolz, superbus.

Поносити, им, v. pf. ein wenig tragen (ein Kleid), gesto paululum.

Поноситисе, имсе, v. r. pf. ким, чим, с ким, с чим, ſtolz ſeyn auf einen, etwas, jure gloriari aliquo; поноси се од њега, gegen einen.

Поноћи, m. j. по ноћи, Mitternacht, media nox.

Поношење, n. das Stolzieren, superbia.

Понуде, f. pl. was einen Kranken zum Eſſen angeboten wird, quod aegroto comedendum offertur.

Понудити, им, v. pf. кога, einen nöthigen, ihm etwas anbieten, offero cui quid.

Понуђавање, n. vide понуђање.

Понуђавати, ам, vide понуђати.

Понуђање, n. das Anbieten von Speiſen (gegen einen Kranken), oblatio cibi.

Понуђати, ам, v. impf. einem Kranken Speiſen anbieten, offero cibum aegroto.

Понуждитисе, имсе, v. r. pf. in Kummer, Elend und Noth gerathen, miser fio.

Поњава, f. eine Koze, gausapa, amphitapa.

Поњавчина, f. vide поњавчина.

Поњавица, f. dim. v. поњава.

Поњавски, ка, ко, и. п. брдо, Kozen, gausapinus.

Поњавчина, f. augm. v. поњава.

Пооод, m. die Abreiſe, profectio: дошао баш на пооду, eben als ich gehen wollte.

Пооодати, ам, v. pf. ein wenig umhergehen, obambulo.

Пооде, f. pl. кад отац или мати, или други ко од рода, отиде по обш-

чају да пооди ђевојку први пут по удадби, онда се каже: отишли (или дошли) у пооде, der Beſuch einer Neuvermählten von Seite ihrer Verwandten, salutatio patris aut consanguineorum ad maritam.

Поо̀дити, им, v. pf. 1) beſuchen (die Neuvermählte), invisere ad maritam. 2) fortgehen, abeo.

Поодјутритѝсе, рисе, v. r. pf. der Morgen rückt vor, provehitur, procedit matutina hora: док се мало поодјутри.

Поодмаћи (говорисе и поодмакнути), макнем, v. pf. ein wenig wegrücken, removeo paululum. 2) ſich ein wenig entfernen, removeri paululum.

Пооћа̀ни, m. pl. они што иду у пооде, der Beſuch (diejenigen, die die Neuvermählte beſuchen), salutatores.

По̀очим, m. der Wahlvater, quem patrem appello. cf. побратим.

По̀очимити, им, v. pf. zum поочим wählen, appello patrem.

По̀очимов, ва, во, des поочим, ejus quem patrem appello.

По̀очити, им, vide поочимити.

По̀п, m. der Weltgeiſtliche, sacerdos. У Србији попови немају једнакије аљина, него се носе како који оће и може (као и остали људи); браду понајвише имају, а ђекоји је и брију, особито док су још млади. Онамо један поп држи по неколико села, па кад су свечари у ком селу, онда иде тамо сам, и носи кашто водицу по селима, као н. п. око Богојављенија, Чисте нељеле и т. д. а у осталим догађајима (н. п. кад је ко болестан, кад се роди дијете и т. д.) кад коме затреба поп, треба да му иде кући да га зове; ако ли га не нађе код куће, а он треба да иде за њим по њурији да га тражи (тако може кашто човек ићи за њим три дана док га нађе). Кад су попови код своје куће, они раде сваке послове домаће, н. п. ору, копају, крче, косе, цијепају прошће и т. д. као и остали сељаци; као што има прича:

Дијете: Попо! зар и ти чуваш говеда?

Поп: Е мој синко! те још да су моја.

Онамо су калуђери још старији од попова: зашто су богатији и оћевенији, и боље разумију црквена правила: зашто чешће чаше у цркви и служе летурђију; а попови ђекоји служе летурђију од године до године, cf. намастир и школа.

По̀па, m. (Рес. и Срем.) vide попо.

По̀падати, амо, v. pf. nach der Reihe fallen, cadimus alius ex alio.

Попадија, f. die Popenfrau, sacerdotis uxor.

Попа̀дијин, на, но, der Popin gehörig, sacerdotis feminae.

По̀пак, пка, m. die Grille, gryllus.

Попа̀лити, им, v. pf. ſengen, uro, igne deleo.

По̀пара, f. eine Speiſe (altbacken Brot geſotten und dann abgeſchmalzen), cibi genus. Питали некакво дијете: „Какосе зове код вас ладна попара?" А оно казало: „Ми јој се не дамо ни оладити."

По̀парити, им, v. pf. abſieden, decoquo.

По̀пасак, ска, m. очерао овце у попасак, oder кад дођу овце из попаска, das Austreiben des Viehs auf eine kleine Weide, von wo ſie gegen 9 Uhr wieder nach Hauſe kommen (um gemolken zu werden) und dann erſt wieder bis zum Abend auf die ordentliche Taqweide gehen, pastiuncula.

По̀пасковање, n. das Ausgehen auf den попасак, exitus pecorum ad depastiunculam (?).

По̀пасковати, кујем, v. impf. auf den попасак getrieben werden, agi in pascua matutina.

По̀пасти, асем, v. pf. 1) ein wenig weiden, paululum pasco. 2) abweiden, depascor, abweiden laſſen, depasco.

По̀пасти, паднем, v. pf. попао пра по столу, fallen (auf der Oberfläche), cado; рђа га попала! (Fluch) möchte ihn Elend befallen!

Попа̀шан, шна, но, на што, lüſtern, appetens. cf. лаком.

По̀пѐвање, (Рес. и Срем.) vide попијевање.

По̀пѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide попијевати.

По̀певати, ам, (Рес. и Срем.) vide попјевати.

Попѐвка, f. (Рес. и Срем.) vide попјевка.

По̀пѐти, ењем (и попнем), v. pf. 1) hinaufheben, tollo. 2) (стр.) zuknöpfen, claudo. „Па отвора попете сепете — 3) чадоре, aufſpannen, figo tentorium.

По̀пѐтисе, ењемсе (и попнемсе) v. r. pf. klimmen, ſteigen, ascendo.

По̀пѐћи, ечем, v. pf. nach der Reihe braten, ꝛc. assare unum ex alio.

По̀печак, чка, m. m. j. меса, ein Stück Fleiſch, um es zu braten, frustum assandum.

Попијева̀ње, n. (Ерц.) das Singen und wieder Singen, percantatio.

Попијѐвати, ам, v impf. (Ерц.) immer ſingen, canto, percanto:
„Вя пијете и попијеваше,
„А мој Гојко лежи у тавнини —
Попѝк, m. чуг, врабац, eine Art Spiels, dem Ballſchlag ähnlich, ludi genus.
По́пин, на, но, des Popa.
По́пина, f. augm. v. поп.
Попипати, ам, v. pf. betaſten, contrecto.
Попи́рање, n. das Bleichen, insolatio (eig. das Eintauchen ins Waſſer).
Попи́рати, ам, v. impf. и. п. платно, eintauchen, aquae immergo, aquae imbuo insolandum.
Попи́сати, ишем, v. pf. beſchreiben, describo.
По́пити, пијем, v. pf. 1) austrinken, ebibo, epoto. 2) vertrinken, bibendo absumo.
По́пити, им, v. impf. zum Popen weihen, consecro sacerdotem.
По́питисе, имсе, v. r. impf. ſich zum Popen (Prieſter) weihen laſſen, geweiht werden, consecror sacerdos.
По́пица, m. dim. v. попа.
Попишáница, f. die Bettbrunzerin, minctrix.
Попи́шати, ам, v. pf. bepiſſen, commejo.
Попи́шатисе, амсе, v. r. pf. 1) piſſen, mejo. 2) ſich bepiſſen, se ipsum commejere.
Поп̀ишуља, f. } vide попишаница.
Попѝшуша, f. }
Попјевати, ам, v. pf. (Ерц.) ein wenig ſingen, paululum canto
Попје́вка, f. (Ерц.) das Anheben des Geſangs, cantationis inchoatio.
Поплавѐтнети, ним, v. pf. (Рес.)
Поплавѐтнити, им, v. pf. (Срем.)
Поплавѐтњети, им, v. pf. (Ерц.) } blau werden, livesco, caeruleus fio.
Поплáвети, вим, (Рес.) } vide поплавети.
Поплáвити, им, (Срем.) }
По̀плавити, им, v. pf. überſchwemmen, inundo.
Поплáвљети, вим, vide поплавети.
По̀плакати, ачем, v. pf. ein wenig weinen, paululum fleo.
Поплáкати, ачем, v. pf. ausſchwemmen, eluo.
Поплакúвање, n. 1) das Weinen (der Anfang davon), solutio in fletum. 2) das Ausſchwemmen, elutio.
Поплакúвати, кујем, v. impf. 1) anfangen zu weinen, in fletum solvi. 2) ausſchwenken, eluo.
По̀плашити, им, v. pf. 1) erſchrecken, terrefacio. 2) abſchrecken, deterreo.
По̀плашитисе, имсе, v. r. pf. 1) erſchrecken, terrefio. 2) ſich abſchrecken laſſen, deterreri.
Поплéнити, им, (Рес. и Срем.) vide поплинити.
По̀плести, ем, v. pf. zuflechten, perplecto, absolvo plexionem.
По̀плет, m. 1) das Geflechte, Flechtwerk am Zaune, crates? 2) чарапе на поплет, geflochtene Strümpfe (die nicht geſtickt werden), tibialia nexa, non pingenda acu.
По̀плетање, n. das Ueberflechten, plexio.
По̀плетати, лећем, v. impf. überflechten, plecto.
Поплинúти, им, v. pf. (Ерц.) vide оплинити.
Попљѐње, n. das Weihen zum Popen, ordinatio.
По̀пљескати, ам (и попљештем), v. pf. mit der flachen Hand ſchallend ſchlagen, cava vola percutio.
По̀пљеснивити, им, v. pf. verſchimmeln, situ corrumpi.
Полљу́вати, љујем, v. pf. beſpeien, conspuo.
По́по, m. (Ерц.) hyp. v. поп.
По̀пов, ва, во, des Popen, sacerdotis. Што је попово да је готово. cf. водица.
По̀пова муда, n. pl. der Spindelbaum, evonymus.
Попо́вање, n. der Prieſterdienſt, sacerdotium.
Попо́вати, пујем, v. impf. Pope ſeyn, sum sacerdos; што ти мени попујеш (willſt mich belehren, moraliſiren).
По̀повина, f. das Einkommen vom Prieſterthum, reditus sacerdotalis.
По̀повски, ка, ко, 1) Popen-, prieſterlich, sacerdotalis. 2) adv. wie ein Pope, sacerdotis more.
Попо́вство, n. das Prieſterthum (die Würde), sacerdotium, dignitas sacerdotis.
По̀правити, им, v. pf. 1) verbeſſern, repariren, reparo. 2) vide поградити 2.
По̀правитисе, имсе, v. r. pf. ſich beſſern, emendari.
По̀прављање, n. das Repariren, reparatio.
По̀прављати, ам, v. impf. repariren, reparo.
По̀прављатисе, амсе, v. r. impf. ſich beſſern, emendor.
По̀прати, перем, v. pf. in Waſſer tauchen (bei der Bleiche), aqua imbuo.
Попр̀дан, m. vide прдоња.
Попр̀дивање, n. das abgebrochene Farzen, intercrepitatio.
Попр̀дивати, дујем, v. impf. abgebrochen farzen, interpedo:
„Позвекују токе на Биласу,
„Попрдује аднаћ у вуруни —
Попр̀дљив, ва, во, immer (oft) farzend, qui semper pedit.
По̀пр̀днути, нем, v. pf. прде и по-

прде, noch einmal farzen, gleichsam zum Beschluße, repedo.

Попре́гнути (попрећи?), нем, v. pf. anziehen, anspannen, intendo, adduco.

Попре́зање, n. das Anziehen (z. B. des Sattelgurts), intensio, adductio.

Попре́зати, ежем, v. impf. н. п. коњу колан, anziehen, adduco.

Попре́ко, (Рес. и Срем.) vide попријеко.

Попрет, m. mit Asche bedeckte glühende Kohlen, cineres igni, impositi.

Попре́тати, ећем, vide запретати.

Попре́тити, им, (Рес. и Срем.) vide попријетити.

Попрећи́вање, n. das halblaute Drohen, das Bedrohen, subminatio.

Попрећи́вати, ћујем, v. impf. bedrohen, minor leviter, subminor.

По́пржити, им, v. pf. rösten (in Schmalz), frigo.

По́пригати, ам, v. pf. rösten, frigo.

По́пријеко, (Ерц.) quer, von der Seite, e transverso.

Попријетити, им, v. pf. (Ерц.) bedrohen, minor.

Попро́ћи, оћем, v. pf. ein wenig vorbeigehen, paululum praetereo.

Попр̀скати, ам, v. pf. besprützen, aspergo.

Попузи́вање, n. das Weichen, recessio.

Попузи́вати, зујем, v. impf. von der Stelle weichen, cedo loco.

По́пузнути, нем, v. pf. von der Stelle weichen, recedo, loco cedo.

По́пурити, им, v. pf. н. п. кукуруз, am Feuer braten, rösten, torreo.

Попу́стити, им, v. pf. 1) nachlassen, remitto: попустила зима. 2) lassen, concedo: не попусти, Господе Боже, области нечастивоме и некрштеноме, heißt es in einem Volksgebete.

Попу́ститисе, имсе, v. r. pf. sich nicht mehr wehren, der Zudringlichkeit nachgeben, concedo.

Попу́тнина, f. der Botenlohn, die Wegzehrung, viaticum.

По́пуцати, амо, v. pf. nach der Reihe bersten, rumpor.

Попуци́вање, n. 1) das Springen, Zerspringen, diruptio. 2) das Hallen der Flinten, sonitus telorum emissorum.

Попуци́вати, цује, v. impf. 1) anfangen zu zerspringen, rumpi.

„Дојке расту, токе попуцују —

2) hallen, erschallen (von den Flinten), sono:

„Започеше пушке попуцивати' —

„Нешто пушке попуцују често —

По́пушити, им, v. pf. ein wenig rauchen (Taback), paululum nicotianae duco. 2) н. п. лулу дувана, eine Pfeife ausrauchen, exhaurire fistulam.

Попу́штање, n. 1) das Nachlassen, remissio, 2) das Ueberlassen, concessio.

Попу́штати, ам, v. impf. nachlassen, remitto. 2) überlassen, lassen, relinquo, concedo.

По́пуштати, ам, v. pf. alle nach der Reihe entlassen, dimitto omnes (e carceribus).

Попу́штатисе, амсе, v. r. impf. sich überlassen, nicht wehren, nicht sträuben, dedere se.

По́пче, ета, n. der junge Pope, junger Priester, sacerdos juvenis.

Пора́внати, ам, v. pf. vergleichen, concilio, compono.

Пора́внатисе, амсе, v. r. pf. sich vergleichen, componor, concilior.

Пора́внити, им, v. pf. ebnen, exaequo, complano.

Поравњи́вање, n. das Ebnen, complanatio.

Поравњи́вати, њујем, v. impf. ebnen, complano.

Пора́ди, vide ради.

Пора́ђање, n. das Kreißen (das Gebären), parturitio.

Пора́ђатисе, амсе, v. impf. kreißen (gebären), parturio.

Пора́зити, им, v. pf. човека, zu Grund richten, strafen, perdo: поразила га мати Божја.

По́ранити, им, v. pf. (у Сријему по́дранити) früh aufbrechen, mane moveri. У Србији ћешто кад назове Србљин Србљину добро јутро, а он га онда запита: Јесил' поранио?

Пора́нити, им, v. pf. ein wenig füttern, paululum pabuli praebeo.

Пора́сти, стем, v. pf. wachsen, succresco, excresco.

По́рвати (по-рвати, поървати?), вем, v. pf. zum Ringen aufheben, committo, instigo ad luctam.

По́рватисе, (по-рватисе, поърватисе?), вемсе, v. r. pf. ringen, luctor.

Пореба́рац, Scherzwort in einem Spiel, vox joci caussa efficta: мој отац пореба́рац, моја мати пореброша, пореброше поред ватре.

Поре́брисе, cf. пореба́рац.

Поре́брша, Scherzwort in einem Spiel, vox jocosa, cf. пореба́рац.

Поревенитисе, имосе, v. r. pf. sich zusammenthun, eine Collecte machen, contribuimus singuli.

Порегли́вање, n. das Brummen des Hundes, immurmuratio.

Порегли́вати, гујем, v. impf. von Zeit zu Zeit brummen (vom Hunde), immurmuro, admurmuo.

По́ред, пред, penes.

Пóредо, (ст.) vide напóредо!
„Поредо нам раке ископајте —
Поредóвник, m. der abwechſelnd das Recht hat zu mahlen (in einer gemeinſchaftlichen Mühle), qui ex ordine molae jus habet.
Поредóвнички, ка, ко, н. п. воденица, Reihe=, sociorum, societatis mola.
Поредóм, nach der Reihe, reihum, (ex ordine. Поредом се и у воденици меље. Поредом се и говеда лику.
Поређати, ам, v. pf. reihen, in Reihe aufſtellen, dispono:
„По бедену поређа барјаке —
Пóреза, f. (ђекоји говоре пóрез, m.) die Steuer, Abgabe, vectigal. Порезу удари паша на нају или на кнежине, а оборкнез са сеоским кнезовима и с кметовима разгоди је на села, а сељаци је потом порежу (или разрежу) између себе. Порезе обично дају се двије: Ђурђевска и Митровска (у пролеће и у јесен).
Пóрезати, ежем, v. pf. 1) ſchneiden, scindo. 2) порезу, die Steuer unter ſich vertheilen, vectigal impositum inter se distribuere (quantum quisque det ex proportione). 3) алине, zuſchneiden, scindo uni et alteri ex ordine.
Пóрезатисе, режемсе. v. r. pf. ſich (in den Finger) ſchneiden, cultro vulnerare se.
Порезивање, n. das Schneiden, scissio, sectio.
Порезивати, зујем, v. impf. vide резати.
Порéкло, n. (у Сријему и у Бачк.) vide подријетло.
Порéметнути, им, v. pf. verrücken, in Unordnung bringen, perturbo.
Порéметнутисе, имсе, v. r. pf. in Unordnung kommen, perturbor.
Порéње, n. das Aufſchneiden, discissio.
Порéнути, нем, v. pf. vom Glauben abfallen machen, abduco a fide (von веп да има, као пас).
Порéнутисе, имсе, v. r. pf. vom Glauben abfallen, a fide descisco, fio canis.
Порéћи, ечем, v. pf. widerrufen, revoco.
Пóреч, m. Inſel in der Donau, zu Serbien gehörig.
Пóречанин, m. der Poretſcher.
Пореча́нка, f vide Пореčкиња.
Пóрече, n. vide Пореч.
Пóречка ријека, f. nom. propr. eines Fluſſes und Gegend in Serbien.
Пóречки, ка, ко, von Пореч.
Пореčкиња, f. жена из Пореча.
Пореčничија, m. der Einſammler der пореза, vectigalium collector, exactor.
Пóрити, им, v. pf. aufſchneiden, discindo.
Порицање, n. das Widerrufen, revocatio.
Порицати, ичем, v. impf. widerrufen, revoco. Царска се (ријеч) не порице.
Поробити, им, v. pf. н. п. поробили Турци село, haben die Einwohner des Dorfs als Sklaven davongeführt, captivos abduco.
Поробитисе, имсе, v. r. pf. in Sklaverey gerathen, captivus abducor.
Пород, m. die Nachkommenſchaft, proles, progenies:
„Од зла рода, нек' није порода —
„Не имао од срца порода —
„И лијепи пород изродили —
Породиља, f. die Wöchnerin, Kindbetterin, puerpera.
Породити, им, (ст.) vide родити:
„Нијел' мати породила сина —
Породитисе, имсе, v. r. pf. gebären, in das Kindbett kommen, pario.
Порођај, m. die Niederkunft, partus.
Порођачитисе, имсе, v. r. pf. Geſchlechtsverwandter, Vetter werden, fio consanguineus.
Пороситити, им, v. pf. поросила киша, es hat ein wenig geregnet, als wenn Thau gefallen wäre, irroro.
Пóрта, f. der Kirchhof (beſonders bei Kloſterkirchen), area circa aedem.
Пóруб, m. der Saum, limbus.
Порýбити, им, v. pf. einſäumen, limbo circumdo.
Порубљивање, n. das Säumen, limbatio, circumdatio limbi.
Порубљивати, љујем, v. impf. ſäumen, circumdo limbum.
Порука, f. die Beſtellung, das Entbieten, mandatum. По порукама вуци меса не једу.
Порумéнити, им, v. pf. (Срем.) roth werden, erubesco.
Порумéњети, њим, v. pf. (Ерц.)
Порусити, им, vide помосковити.
Поруситисе, имсе, vide помосковитисе.
Порýчати, ам, v. pf. 1) ein wenig mittagmalen, paululum prandeo. 2) ganz aufeſſen, consumo, comedo.
Поручивање, n. das Entbieten, Sagenlaſſen, mandatio.
Поручивати, чујем, v. impf. ſagen laſſen, entbieten, mando.
Порýчити, им, v. pf. ſagen laſſen, mando.
Порушити, им, v. pf. кога, in Trauer verſetzen, in squalorem luctumque conjicio.
Порушитисе, имсе, v. r. pf. in Trauer verſetzt werden, in squalorem et luctum conjici.

Пóрча (од Авале), m. (ст.) nom. propr. eines Ritters, cf. Авала.

Пóс, пóс! sagt man zum Kalbe, oder Lamme, als Lockwort (v. посати), vox adliciendi vitulum; пос воко, пос!

Пóсавац, вца, m. der Anwohner der Save, Savi accola, circumsavanus.

Посáвка, f. eine von посавље, circumsavana.

Посáвље, n. die Gegend längs der Save, circumsavana regio.

Посáвскӣ, ка, ко, von посавље, circumsavanus:

„Зелене л' се лугови посавски —

Посáдити, им. v. pf 1) setzen, pflanzen, sero, planto. 2) setzen, einen Sitz anweisen, colloco, locum assigno.

Посáдитисе, имсе, v. r. pf. sich setzen, assido, consideo.

Посађúвање, n. das Setzen, collocatio.

Посађúвати, ђујем, v. impf. setzen, colloco.

Посађúватисе, ђујемсе, v. r. impf. sich setzen, consideo.

Пóсан, сна, но, vide постан.

Пóсао, сла, m. das Geschäft, negotium.

Пóсати, сем, v. pf. 1) aufsaugen, exsugo, lactor. 2) посале овце, краве, haben gesäugt, lactarunt,

Пóсвађати, ам, v. pf. entzweyen, committo homines inter se, discordes reddo, discordiam inter illos concilio.

Пóсвађатисе, амосе, v. r. pf sich entzweyen, discordes fimus.

Посвáјање, n. das Zueignen, arrogatio.

Посвáјати, ам, v. impf. sich anmaßen, zueignen, sibi vindicare, arrogare.

Посваљúвати, љујем, v. pf. nach der Reihe herab (hinab) wälzen, devolvo aliud ex alio.

Посведóчити, им, (Рес. и Срем.) vide посвједочити.

Посвéтитисе, имсе, v. r. pf. heilig werden, sacer fio, sacror. Посветисе као купус у гузици;

„Десна ми се посветила рука —

Посвéтлити, им, (Рес. и Срем.) vide посвијетлити.

Посвијéтлити, им, v. pf. (Ерц.) ein wenig leuchten, paululum admoveo lumen, lumen praefero.

Посвúњитисе, имсе, v. pf. Schwein werden, fio sus. Какогођ што се код Срба човек повампири, тако Турци приповиједају да се код њи посвиње. Приповиједају да су некаква бега, који се посвињио, тражили по свињама, па га нијесу могли познати, док му нијесу опазили прстен на предњој нози.

Посвúрати, ам, v. pf. ein wenig pfeifen, paululum inflo fistulam. Посвирај па и за нас зађени.

Посвójити им, v. pf. sich zueignen, arrogare sibi.

Посвједóчити, им, v. pf. (Ерц.) bezeugen, [illegible]

Посéдање, (Рес. и Срем. vide посједање.

Посéдати, ам, (Рес. и Срем.) vide посједати.

Посéдница, f. vide подсједница.

Посéјати, јем, (Рес. и Срем.) vide посијати.

Посéк, m. (Рес. и Срем.) vide посјек.

Посéриш, m. н. п. избили га до посериша, (im Scherze, usque dum cacaret).

Посéрко, m. (ein mütterliches Scheltwort) du kleiner Scheißer! cacator parvulus.

Посéсти, седем (и посједнем), (Рес. и Срем.) vide посјести.

Посéстрима, f. die Wahlschwester, quam sororem appello; daher посестрими ти oder посестрити.

Посéћи, сечем, (Рес. и Срем.) vide посјећи.

Посéћисе, сечемсе, (Рес. и Срем.) vide посјећисе.

Посúјати, јем, v. pf. (Ерц.) säen, setzen, sero (шеницу, лан, диње).

Посúнак, нка, m. (voc. посинко! — у пјесмама —, н. п.

„Мој посинко Краљевићу Марко — а у говору говорисе и посинче) 1) der Wahlsohn, quem filium appello. 2) der angenommene Sohn, filius adoptivus.

Посúнити, им, v. pf. 1) Sohn nennen, filium appello. 2) an Sohnes Statt annehmen, filium adopto.

Пóсипање, n. 1) das Bestreuen, conspersio. 2) das Begießen, Beschütten, perfusio.

Посúпати, ам (и посипљем), v. impf. 1) bestreuen, conspergo. 2) beschütten, perfundo.

Пóсписати, ам (говорисе и посишем), vide посати.

Посједање, n. (Ерц.) das Aufsitzen, conscensus equi.

Посједати, амо, v. pf. (Ерц.) 1) sich setzen (einer nach dem andern), consideo. 2) (v. impf.) коња, aufs Pferd steigen, conscendo equum.

Посјек, m. (Ерц.) vide зимина.

Посјести, сједем (и посједнем), v. pf. (Ерц.) m. j. коња, besteigen, conscendo equum.

Посјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) 1) abhauen, niederhauen, caedo. 2) воденицу, die Mühlsteine aufklopfen, exacuo.

Посјећисе, сијечемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich schneiden, hauen (in den Finger, Fuß), scindendo vulnero.

Поскáкати, качемо, v. pf. nach der Reihe aufspringen, omnes prosiliunt.

Поскакúвање, n. das Hüpfen, Springen, exsultatio.

Поскакúвати, кујем, v. impf. hüpfen, exsulto.

Поскáње, n. das Herbeilocken des Kalbes, Lammes, das noc, noc ſagen, cum allicio vitulum aut agnum, voce noc q. d. veni ad lactendum (посати).

Поскáти, ам, v. impf. das Kalb oder Lamm locken, dico noc, noc, alliciens vitulum aut agnum.

Поскúдати, ам, v. pf. nach der Reihe herabthun, demitto, deponeo.

Поскикúвање, n. das Aufſchreyen, stridor.

Поскикúвати, кујем, v. impf. aufſchreyen, strido.

Поскóчити, им, v. pf. aufſpringen, prosilio.

Поскóчица, f. die Tanzweiſe, das Kololied, cantus saltatorius. Највише се говори у множ. броју поскочице, т. ј. као кратке пјесме, што момци говоре и подвикују у колу кад играју, н. п.

„Опа цупа
„Данас сутра.
„Никад ништа
„До издрти
„Опанака. —
„Ај ај не лудуј
„С туђом љубом не другуј:
„Туђа љуба пасја вјера,
„Нам миће, превариће. —
„Скочи коло дупе голо.
„Како радиш и горе ће. —
„Опа цупа
„Под њом рупа. —
„Мучи враже,
„Ко ти каже?
„Није једна
„Биће двије.

Поскочице су готово све тако срамотне, да и осим кола не смије нико ни поменути; а у колу и нико за срамоту не прима. Младе и ђевојке, старци и бабе, учине се као да и не чују што момци говоре. Ја сам слушао и гледао (у Јадру у Беговој Џешници) ће Турци сједе, а Срби сви они играју и подвикују:

„Опа цупа данас сутра,
„Наше ноге, Турска земља;
„За то Турци и не маре;
„Силне баше говна једу,
„А субаше тасланшу.

Поскýпети, пим, v. pf (Рес.) } im Preiſe ſteigen,
Поскýпити, им, v. pf. (Срем.) } theurer werden, ho carior, consto majori pertio.

Пóскура, f. (angeeignet aus προσφορα) die Hoſtie, panis liturgicus.

Поскýрица, f. dim. v. поскура.

Поскýрњак, m. der Holzſchnitt, um die поскурица zu zeichnen, annulus (ligneus) signandae hostiae (IC. XP. NIKA).

Послáник, n. der Geſandte, ablegatus.

Послáница, f. т. ј. књига, das Sendſchreiben, epistola.

Пóсластице, f. pl. die Schleckerey, Leckerbiſſen, cupediae, scitamenta.

Пóслати, пошљем (и пошаљем), v. pf. ſenden, ſchicken, mitto.

Пóсле, (Рес. и Срем.) vide послије.

Пóследак, тка, m. (Рес. и Срем.) vide пошљедак.

Пóследњи, ња, ње, (Рес. и Срем.) vide пошљедњи.

Пóслен, на, но, т. п. дан, доба, Arbeits-, Werk-, laborandi (tempus), (dies) profestus.

Пóсленик, m. der Arbeiter, operarius.

Послéпети, пимо, (Рес.) } vide послипослéпити, имо, (Срем.) } пити.

Послéтати, лећемо, (Рес. и Срем.) vide послијетати.

Пóсли, (Ерц.) 1) нach, post. 2) нachher, postea.

Послијéпити, имо, v. pf. (Ерц.) } нach
Послијéпљети, пимо, v. pf. (Ерц.) } der Reihe blind werden, erblinden, oculis capi alius ex alio.

Послијéтати, лијећемо, v. pf. (Ерц.) нach einander herabfliegen, devolo alius ex alio.

Послóвање, n. das Arbeiten, labor, opera.

Послóвати, лујем, v. impf. arbeiten, laborare.

Послóвач, m. (ст.) vide посленик:

„Сви орачи и копачи,
„И по кући послóвачи —

Пóсловица, f. eine Art Syllabirſprache, deren die Bauern zweyerley, die groſſe und kleine, haben (Rothwälſch?), linguae fictae genus, fictae ex lingua patria, interpolatis singulis syllabis, н. п. добродонашенесловиснивеводоводобреде, т. ј. донеси воде; то се каже великом пословицом, а малом: дијодонијенесиснивијоводиједе и ш. д.

Пóсловички, rothwälſch, lingua ficta.

Пóслуга, f. die Bedienung, ministratio.

Послужúвање, n. das Bedienen, ministratio.

Послужúвати, жујем, v. impf. кога, bedienen, ministro alicui.

Послужúти, им, v. pf. 1) bedienen, ministro. 2) dienen, servisse.

Послýшан, шна, но, gehorſam, dicto audiens.

Послушати, ам, v. r. pf. 1) кога, einem

gehorchen, pareo cui, auscultor. 2) ein wenig horchen, auscultor.

Послушатисе, амсе, v. r. pf. 1) einander Gehör geben, audiri in vicem: „О'те браћо да се послушамо — 2) Gehör finden, si me audient: ако се ја послушам.

Посљедак, шка, m. (Ерц.) vide пошљедак.

Посљедњи, ња, ње, (Ерц.) vide пошљедњи.

Посмрче, чета, n. дијете, које се роди послије очине смрти, der Nachgeborne, Spätling, postumus

Посн, на, но, n. p. дан, Faſten-, jejunii.

Посник, m. der Faſter, jejunator.

Посница, f. die Faſterin, jejunatrix.

Поснути, нем, v. pf. пос, пос ſagen, dico пос пос, vitulum aut agnum alliciens.

Пособице, f. pl. Töchter nach der Reihe, filiae ex ordine, nullo interposito filio.

Посољити, им, v. pf. 1) einſalzen, sallio. 2) mit Salz beſtreuen, salem adspergo.

Посо́пци, обаца, m. pl. Söhne, die nach einander, ohne durch Töchter unterbrochen zu werden, zur Welt kommen, filii ex ordine, quin filia intervenerit:

„Роди мајка девет пособаца —

Поспа, f. zerkleinte Eiſenſpänne, die auf naſſe ſchwarz zu färbende Stoffe geſtreut werden, stricturae ferri comminutae quae adspergunt pannis nigro colore imbuendis.

Поспа́вати, ам, v. pf. ein wenig ſchlafen, paululum dormio.

Поспати, спимо, v. pf. nach der Reihe einſchlafen, obdormiit alius ex alio.

Посра́мити, им, v. pf. beſchämen, pudorem injicio.

Посра́ње, n. das Scheißen (perfective), cacatio. Не би с њим отишао ни на посрање.

Посрати, серем, v. pf. beſcheißen, concaco.

Посратисе, серемсе, v. r. pf. 1) ſcheißen, caco. 2) ſich ſelbſt verunreinigen, concacat seipsum infans.

Посрбити, им, v. pf. zum Serben machen, serbisiren, verſerben, reddo serbum, serbicum.

Посрбитисе, имсе, v. r. pf. ein Serbe werden, fio serbus.

Посрбљавање, n. vide србљење.

Посрбљавати, ам, vide србити.

Посребрити, им, v. pf. verſilbern, argento obduco.

Посред, mitten, durch, per medium —: посред главе; посред сриједе.

Посркати, срчем, v. pf. gänzlich aufſchlürfen, absorbeo.

Посрнути, нем, v. pf. das Gleichgewicht verlieren, inclinor in alteram partem, excido aequilibritate, acquilibrio: посрнуо пијан.

Посро, m. vide посерко.

Посртање, n. das Umſchwanken, Umfallen (eines Trunkenen), ruitio.

Посртати, срћем, v. impf. umſchwanken, umfallen, ruo.

Пост, m. die Faſte, jejunium.

Постав, m. vide платно 1.

Постава, f. das Futter (des Kleides), munimentum vestis, subsutura.

Поставити, им, v. pf. 1) аљину, das Kleid füttern, munio. 2) капу на главу, aufſetzen, impono. 3) (den Tiſch) decken, sterno. 4) стражу, eine Wache wo aufſtellen, excubias pono.

Постављање, n. 1) das Füttern, subsutio. 2) das Aufſetzen, impositio. 3) das Decken, stratio. 4) das Anſtellen, Beordern einer Schildwache, positio excubiarum.

Постављати, ам, v. impf. 1) ſtellen, ſetzen, pono. 2) (den Tiſch) decken, sterno mensam. 3) füttern, subsuo. 4) ſtellen, aufſtellen (eine Schildwache), pono excubias.

Постајање, n. das Entſtehen, ortus.

Постајати, јем, v. impf. entſtehen, eben aufkommen, existo.

Постајати, тојим, v. pf. ein wenig ſtehen bleiben, consisto paululum.

Постајкивање, n. das Stehenbleiben, constitio.

Постајкивати, кујем, v. impf. ſtehen bleiben, consisto.

Постан, сна, но, n. p. лонац, кашика, јело, Faſten-, jejunii.

Постанак, нка, m. der Beginn, die Entſtehung, origo: од постанка мога.

Постанути, нем, vide постати.

Постање, n. vide постанак.

Постараписе, амсе, v. r. pf. Sorge tragen, curam habeo.

Постáт, f. оно, што у један пут узму преда се копачи, или жетеоци, кад раде, die Reihe (bei der Ernte), tractus agri demetendi: може се до мрака ишћерати још једна постат; узели све у једну постат.

Постати (говорисе и постанути), анем, v. pf. beginnen, entſtehen, orior.

Постатњик, m. који је накрај постати, der Schnitter, der zunächſt am noch zu ſchneidenden Getreide ſchneidet, ab ea parte, in qua nova restat messis.

Посте, f. pl. vide пост.

Постеља, f. das Bett, lectus.

Постељица, f. dim. v. постеља.

Постѝдан, дна, но, vide стидљив.
Постѝдети, дим, (Рес.) vide постидѣти.
Постѝдетисе, димсе, (Рес.) vide постидѣтисе.
Постѝдити, им, (Срем.) vide постидѣти.
Постѝдитисе, имсе, (Срем.) vide постидѣтисе.
Постѝћети, дим, (Ерц.) vide застидѣти.
Постѝћетисе, димсе, (Ерц.) vide застидѣтисе.
Пòстити, им, v. impf. 1) faſten, jejuno. Пости, као пас од кости. 2) faſtenmäßig machen (z. B. den Topf, in dem Fleiſch geweſen, ſorgfältig reinigen), purgo, expurgo.
Пòститисе, имсе, v. r. impf. (in der Einſamkeit) faſten, jejuno.
Постòјбина, f. der Geburtsort, locus natalis, solum natale.
Пострáвитисе, имсе, v. r. pf. кад курјак закоље овцу, или краву, онда кажу постравилосе, von Wolfe gefreſſen werden, a lupo pereo.
Пострáдати, ам, v. pf. leiden, patior.
Пострéљати, ам, (Рес. и Срем.) vide постријељати.
Постријèљати, ам, v. pf. (Ерц.) nach der Reihe niederſchießen, trajicio unum ex alio:
„Јера ћу ти све постријељати
„Вране коње и добре јунаке —
Пòступ, m. der Stillſtand der Mühle bei zu hohem Waſſer, constitio molae ob aquae altitudinem nimiam: ударио поступ; сад је поступ, не може воденица да меље.
Постýпање, n. 1) das Gehen, Schreiten, gressio. 2) das Stillſtehen der Mühle, constitio molae. 3) das Verfahren (gutes oder böſes mit einem), ratio agendi cum aliquo (fr. procédé).
Постýпаоница, f. der Gehkuchen, placenta primae itionis. Кад почне дијете ићи, онда умијесе погачу, па скупе сву ђецу (која могу трчати) и момчад из куће, те је изломе ђетету више главе; како које одломи комад, а оно бјежи оданде (да и оно дијете онако трчи).
Постýпати, ам, v. impf. 1) auftreten gehen, gradior. 2) ſtillſtehen (von der Mühle), consisto. 3) с ким, umgehen, verfahren, ago (bene aut male) cum aliquo.
Постýпити, им, v. pf. 1) gehen, gradior. 2) umgehen, verfahren, handeln ago cum aliquo, me gero erga illum. 3) ſtill ſtehen, consisto, impedior: поступила воденица.
Посýкатисе, сучемосе, v. r. pf. ſich herausdrängen (haufenweiſe), erumpere catervatim.
Посýлити*, им, v. impf. vergleichen, compono (cf. намирити, поравнати):
„То рекоше, па се посулише —
Посýстати, анемо, v. pf. 1) insgeſammt müde werden, defatigari. 2) müde werden, fatigor (cf. сустати):
„Он не може што је посýстао —
Посýти, спем, v. pf. 1) beſtreuen, aspergo. 2) begießen, perfundo, aspergo.
Посýшитисе, имсе, v. r. pf. verdorren, exareo.
Потáваними, им, v. pf. böhmen, fundo aut lacunari instruo.
Потáвнети, ним, v. pf. (Рес.) } dunkel
Потáвнити, им, v. pf. (Срем.) } werden
Потáвњети, ним, v. pf. (Ерц.) } (von der Farbe), obfuscor.
Пòтаја, f. die Verborgenheit, occultum:
„Мače Марко ноже из потаје —
Потáјатисе, јимосе, v. r. pf. ſich verbergen, ſich verſtecken, abscondo.
Потáјни, на, но, heimlich, verborgen, tacitus, absconditus.
Потáкнути, нем, v. pf. darunter ſtecken, subdo.
Потáпање, n. das Einſenken, Eintauchen, immersatio.
Потáпати, ам, (и потапљем), v. impf. eintauchen, immerso.
Пòтапкати, ам, v. pf. überſtampfen, conculco, subculco.
Пòтапсати*, ам (и потапшем), v. pf. н. п. аманет, das Anvertraute abläugnen, depositum abnego. cf. запајати.
Потворáње, n. vide бијељење.
Пòтворати, ам, vide обијелити.
Потворити, им, vide обијелити.
Потврдити, им, v. pf. 1) befeſtigen, firmo. 2) beſtätigen, confirmo.
Потврђивање, n. das Befeſtigen, Beſtätigen, firmatio, confirmatio.
Потврђивати, ђујем, v. impf. 1) befeſtigen, firmo. 2) beſtätigen, confirmo.
Пòтега, f. (am Wagen) eine, meiſt eiſerne Stange von den Vorderrädern bis zu der Wage, perticae genus in curru.
Потéгнути, нем, v. pf. 1) anziehen, traho. 2) einen Hieb führen, caedo. 3) hervorziehen, protraho. 4) einen Zug thun (aus der Flaſche), tractum duco.
Потéзање, n. das Ziehen, Schleppen, tractus, volutatio.
Потéзати, ежем, v. impf. ziehen, ſchleppen, traho.
Потéзатисе, ежемсе, v. r. impf. ſich ſchleppen, trahor, vagor.

По̀тера, f. (Рес. и Срем.) vide пошера.

По̀терати, ам, (Рес. и Срем.) vide пошерати.

Потерàтисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide пошерàтисе.

Потерѝвање, n. (Рес. и Срем.) vide пошеривање.

Потерѝвати, рујем, (Рес. и Срем.) vide пошеривати.

Потѐћи, ечем, v. pf. 1) laufen, curro, zur Wette laufen. 2) потекла кућа, es ſteht Waſſer im Hauſe (vor Regen), aqua intravit domum.

Пòтиљак, љка, m. das Hinterhaupt, ſinciput.

Пòтисје (Пòтиссје), n. die Gegend um die Theiß, das Theißgebiet, circumtibiscana regio.

Потискѝвање, n. das Andrängen, Drücken, pressio.

Потискѝвати, кујем, v. impf. drücken gegen etwas, premo, urgeo.

Пòтиснути, нем, v. pf. drücken, andrücken, premo: Отисни, потисни, воци ти користи.

Пòтицање, n. 1) das Unterſtecken, subditio. 2) das Durchlaufen, Durchſtrömen.

Пòтицати, тичем, v. impf. 1) unter etwas ſchieben, subdo, h. p. под казан. 2) потиче кућа, es läuft Waſſer hinein, inundatur domus.

Пòтјецање, n. (Ерц.) vide потицање 2.

Пòтјецати, тјечем, (Ерц.) vide пòтицати 2.

Пòтка, f. поутка, поучица, der Eintrag, Einſchlag, subtemen.

Потка̀дити, им, v. pf. unterrauchen, subterfumigo.

Потка̀ђивање, n. das Unterrauchen, subterfumatio.

Потка̀ђивати, ђујем, v. impf. unterrauchen, subterfumo.

Потка̀зати, кажем, v. pf. heimlich angeben, defero.

Потказѝвање, n. das Angeben, delatio.

Потказѝвати, зујем, v. impf. angeben, defero.

Пòткапак, пка, m. die kleinere Unterkappe, mitra interior.

Пòткапчић, m. dim. v. пòткапак.

Пòткати, почем, v. pf. eintragen, subtexo.

Поткѝвање, n. 1) das Eintragen, subtextura. 2) das Beſchlagen (des Pferdes, der Stiefeln), firmatio, inductio ferri.

Поткѝвати, ам, v. impf. 1) einſchlagen, subtexo. 2) beſchlagen, firmo, obduco ferro.

Поткѝдање, n. das Unterſchlagen eines Beins, ſupplantatio.

Поткѝдати, ам, v. impf. кога, einem ein Bein unterſchlagen, supplanto quem.

Пòткинути, нем, v. pf. кога, einem ein Bein unterſchlagen, supplanto.

Пòтков, m. das Beſchlagen, firmatio, inductio ferri, munitio.

Пòткова, f. das Hufeiſen, solea ferrea. cf. плоча.

Потко̀вати, кујем, v. pf. beſchlagen, munire.

Пòтковица, f. (dim. v. потковa) ein kleineres Hufeiſen, solea ferrea minor.

Потко̀њак, m. m. j. во, von den 6 bis 8 Pflugochſen die zwei hinterſten (под колима), boves postremi ad aratrum.

Поткопа̀вање, n. das Untergraben, suffossio.

Поткопа̀вати, ам, v. impf. untergraben, suffodio, subruo.

Пòткопати, ам, v. pf. untergraben, subruo.

Поткра̀дање, n. das Veruntreuen, interversio.

Поткра̀дати, ам, v. impf. veruntreuen, interverto, averto.

Пòткрасти, адем, v. pf. veruntreuen, interverto, averto.

Поткра̀тити, им, v. pf. von unten kürzer machen (einnehmen), brevius redo ab ima parte.

Поткраћѝвање, n. das Verkürzen von unten aus, subbreviatio.

Поткраћѝвати, ћујем, v. impf. von unten abkürzen, subbrevio.

Поткрѐсати, ешем, v. pf. von unten behauen, subtercido.

Поткресѝвање, n. das Behauen von unten, subtercisio.

Пòткресѝвати, сујем, v. impf. von unten behauen, subtercido.

Поткрѝвање, n. das Unterſtecken, subocultatio.

Поткрѝвати, ам, v. impf. unter etwas verſtecken, occulto aliquid sub aliquid.

Пòткрити, ријем, v. pf. unter etwas verſtecken, abscondo sub aliquid.

Пòткрпити, им, v. pf. кожу, einen Pelz an den nackten Stellen unkenntbar mit wollenen Stücken unterflicken, subsuo pellis parti vellere carenti laciniam vellere pleniorem, ita ut sutura non appareat.

Поткрпљање, n. das Unternähen der wolleloſen Pelztheile mit wolligern, subsutio laciniae vellereae magis.

Поткрпљати, ам, v. impf. unternähen, subsuo. cf. поткрпити.

Поткува̀вање, n. vide подмјешивање.

Поткува̀вати, ам, vide подмјешивати.

Пóткивати, ам, vide подмијесити.
Поткýпити, им, v. pf. beſtechen, erkaufen, corrumpo.
Пóткупити, им, v. pf. unten wegklauben, subterlego.
Поткýпљање, n. das Aufſammeln, subterlectio.
Поткýпљати, ам, v. impf. unten wegklauben, colligo sub (arbore poma).
Поткупљи́вање, n. das Beſtechen, corruptio.
Поткупљи́вати, љујем, v. impf. beſtechen, corrumpo.
Пóтмоо, мола, ло, } verdunkelt, ob-
Пóтмуо, мула, ло, } ſcuratus.
Пóток, m. 1) der Bach, rivus. 2) кућа, село у потоку, im engen Thal zwiſchen zwei Bergen, convallis.
Пóтом (по том), hernach, posthaec.
Пот|онути, нем, v. pf. untergehen, mergi.
Пóтоњи, ња, ње, nachherig, darauffolgend, insequens:
„Прва вјеро, потоња невјеро —
Пóтоп, m. 1) die Ueberſchwemmung, inundatio. 2) die Sündflut, diluvium.
Пото́пити, им, v. pf. 1) verſenken, immergo. 2) eintauchen, mergo (платно, чоу).
Пото́питисе, имосе, v. r. pf. untergehen (im Waſſer), mergi.
Пóточањак, њка, m. hyp. v. поток.
Пóточар, m. n. p. рак, aus dem Bach, e rivo.
Пóточара, f. m. j. воденица, eine Mühle am Bache, mola in rivo.
Пóточић, m. dim. v. поток.
Пóтпадање, n. das Fallen unter etwas, das Unterliegen, succubitio (?), subjectio.
Пóтпадати, ам, v. impf. unter etwas fallen, unterliegen, succumbo.
Пóтпазити, им, v. pf. heimlich beobachten, observare in occulto.
Пóтпала, f. Holz zum Unterheizen, Kienſpan, lignum subjectitium igni excitando.
Потпáлити, им, v. pf. unterheizen, von unten anzünden, succendo.
Потпаљи́вање, n. das Unterzünden, succensio.
Потпаљи́вати, љујем, v. impf. unterzünden, succendo.
Пóтпаритисе, рисе, v. pf. n. p. прјесна кожа, von unten in Gährung übergehen, subterputresco.
Пóтпасати, ашем, v. pf. untergürten, subtercingo, succingo.
Пóтпасаштисе, аштемсе, v. r. pf. ſich untergurten, subtercingi, succingi.
Потпас|ање, n. das Untergurten, succinctio, subligatio.
Потпаси́вати, сујем, v. impf. untergürten, succingo.
Пóтпасти, аднем, v. pf. unter etwas fallen, subjacco, subjicior, succumbo: потпала Србија под Турке.
Потпе́ћисе, печесе, v. r. pf. von unten gebacken werden, subtercoquor (de pane).
Потпи́ривање, n. das Anblaſen von unten, (ignis) sufflatio.
Потпи́ривати, рујем, v. impf. anblaſen, sufflo.
Потпи́рити, им, v. pf. anblaſen, sufflo.
Пóтпис, m. die Unterſchrift, subscriptio.
Потписати, ишем, v. pf. unterſchreiben, subscribo.
Потписатисе, ишемсе, v. r. pf. unſchreiben, ſich unterſchreiben, subscribo, subscribo nomen.
Потписи́вање, n. das Unterſchreiben, subscriptio.
Потписи́вати, сујем, v. impf. unterſchreiben, subscribo.
Потписи́ватисе, сујемсе, v. r. impf. ſich unterſchreiben, subscribo nomen.
Пóтплата, f. das Futter (z. B. am Hemde), munimentum indusii.
Потпла́тити, им, v. pf. 1) (говорисе и подуплатити) füttern, munio. 2) bezahlen, erkaufen (zu einer Schlechtigkeit), emo.
Потпла́ћивање, n. 1) das Füttern, munitio. 2) das Erkaufen, emtio.
Потпла́ћивати, ћујем, v. impf. 1) füttern, munio, subtermunio. 2) erkaufen, pecunia suborno.
Потплећа́вање, n. das Befeſtigen des Saumſattels um die Vorderfüſſe des Pferdes, subligatio clitellarum.
Потплећа́вати, ам, v. impf. m. j. коња, den Saumſattel um die Vorderfüſſe des Pferdes befeſtigen, subligo clitellas.
Потплећати, ам, v. pf. m. j. коња, den Saumſattel um die Vorderfüſſe des Pferdes befeſtigen, adligo clitellas.
Потпомагање, n. das Unterſtützen, sustentatio.
Потпома́гати, ажем, v. impf. unter die Arme greifen, sustento.
Потпомо́ћи, можем (и потпомогнем), v. pf. unter die Arme greifen, sustento.
Потпомо́ћисе, можемсе (и потпомогнемсе), v. r. pf. ſich behelfen, aufhelfen, erigo me, sublevo me.
Потпо́учитисе, имсе, v. r. pf. ein kleines Voreſſen einnehmen, antecoenium sumo.
Потпрашивање, n. das Beſtreuen der Zündpfanne mit Pulver, adspersio pulveris pyrii in trullam incendiariam.

Помпранúвати, шујем, v. impf. пушку, Pulver auf die Zündpfanne ſtreuen, pulverem pyrium adspergo trullae incendiariae.

Помпра́шити, им, v. pf. m. j. пушку, Pulver auf die Zündpfanne ſtreuen, trullae incendiariae adspergo pulverem pyrium.

Помпрашља̑ј, m. m. j. баруша, ſo viel Pulver, als auf ein Mal auf die Zündpfanne geht, quantum pulveris pyrii semel trullae adspergitur.

Помпрда́ч, m. der Höhner, irrisor, delusor.

Помпрди́вање, n. das Naſerümpfen, delusio.

Помпрди́ватисе, дујемсе, v. r. impf. коме, чему, die Naſe rümpfen, suppedo.

Помпрдица, f. der Ausdruck der Schadenfreude, irrisio, suppeditio (?).

Помпрднутисе, немсе, v. r. pf. коме, чему, einen beſpotteln, suppedere cui, illum irridere.

Помпунити, им, v. pf. ergänzen, suppleo.

Помпуно, gänzlich, plene.

Помпу́њање (помпуња́вање), n. das Ergänzen, completio.

Помпу́њати (помпуња́вати), v. impf. ergänzen, compleo.

Помра, f. помрица, der Getreideſchaden, (den das Vieh macht), detrimentum (im eigentlichſten Verſtande).

Помра́жити, им, v. pf. aufſuchen, quaero.

Помрбу́шина, f. der Bauchtheil (der Haut), pars pellis sub ventre.

Помрбу́шиће, } auf dem Bauche, pro-
Помрбу́шкē, } nus.

Помргати, ам, v. pf. 1) nach einander zerreißen, rumpo aliud ex alio. 2) nach der Reihe abbrechen, abpflücken, decerpo aliud ex alio.

Помргатисе, амосе, v. r. pf. berſten, rumpi (н. п. од смија).

Помргнути, нем, v. pf. hervorziehen, zücken, protraho.

Помреба, f. das Bedürfniß, Gebrauch, usus.

Помребан, бна, но, nothwendig, necessarius.

Помребовати, бујем, v. pf. und impf. brauchen, nöthig haben, opus habeo.

Помрéптити, им, v. pf. erbeben, contremo:

„У ћивоту светац помрептио —

Помре́сање, n. 1) das Erſchüttern, concussio. 2) das Trillern (Zittern mit der Stimme) im Geſange, vibratio, crispatio vocis.

Помре́сати, ам, v. impf. 1) erſchüttern, concutio. 2) trillern, crispo vocem.

Помре́сти, сем, v. pf. 1) ſchütteln, quatio. 2) trillern, vibro vocem.

Помрзање, n. 1) das Hervorziehen, protractio.

Помрзати, тржем, v. impf. hervorreißen, protraho.

Помрица, f. vide помра (dim.?).

Помрича̑р, m. који учини помрицу, der einem ins Gehäge geht, venator in alieno.

Помркалиште, n. н. п. коњско, или човечје, die Länge eines Rittes, quantum homo aut equus percurrit.

Помркушица, f. Kleinigkeit, negotium parvum.

Помрљати, ам, v. pf. über etwas hinfahren (mit der Hand), defrico.

Помровати, рујем, v. pf. nach der Reihe vergiften, veneno interficio alium exalio.

Помрошак, шка, m. 1) der Verbrauch, das Verbrauchen, consumtio. 2) „Од тепсије нек помрошка нема —

Помрошити, им, v. pf. verbrauchen, absumo.

Помрошитисе, имсе, v. r. pf. ſich (ſeinen Beutel) durch Ausgaben ganz ausleeren, exinaniri sumtibus.

Помрпати, ам, v. pf. nach der Reihe hinein (zuſammen) werfen, conjicio aliud ex alio.

Помрпети, пим, (Рес.) vide помрпљети.

Помрпетисе, пимсе, (Рес.) vide помрпљетисе.

Помрпити, им, (Срем.) vide помрпљети.

Помрпитисе, имсе, (Срем.) vide помрпљетисе.

Помрпљети, пим, v. pf. (Ерц.) gedulden, expecto, quiesco.

Помрпљетисе, пимсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich gedulden, quiesco, expecto.

Помрти, рем, помръо, v. pf. 1) mit Füßen treten, conculco. 2) zu Grunde richten, perdo: помрли смо волове.

Помртисе, ремсе, помръосе, v. r. pf. 1) zu Grunde gerichtet werden, conculcor. 2) ſich reiben (mit der Hand), perfricor.

Помру́дити, им, v. pf. кога, bemühen, Mühe machen, laborem creo cui.

Помру́дитисе, имсе, v. r. pf. ſich bemühen, operam do.

Помрулити, имо, vide помрунути.

Помру́нити, им, v. pf. beſtreuen, conspergo (sale, pulvere).

Помрунути, немо, v. pf. zerfaulen, verfaulen, computresco.

Помру́сити, им, v. pf. verunreinigen, anſtreuen, disjiciendo compleo:

„Да костима цркву помрусимо —

Помрчати, чим, v. pf. laufen, curro.

Потýжитисе, имсе, v. r. pf. ſich beklagen, conqueror.
Потýк, m. дрво, као клин, што качар метне на обруч па удара у њега маљицом кад покупује обруче.
Потýрање, n. vide побацивање.
Потýрати, ам, vide побацивати.
Потýрити, им, vide побацити.
Потýрица, f. (verächtlich) unechter Türke, Aftertürke, pseudoturca.
Потурчењáк, m. ein Renegat, apostata. Нема (зла) Турчина без потурчењака.
Потурчити, им, v. pf. zum Türken machen, facio esse Turcam.
Потурчитисе, имсе, v. r. pf. ein Türke werden, fio Turca.
Потýћи, учем, v. pf. zuſammenſchlagen, contundo.
Потýћисе, учемсе, v. r. pf. 1) ſich ſchlagen, confligo. 2) mit den Spitzen der Oſtereyer zuſammenſchlagen (ein Oſterſpiel), committere ova paschalia. 3) по свијету, ſich in der Welt herumſchlagen, vagor.
Потýцање, n. das Umherſchweifen, circumvagatio.
Потýцати, ам, v. impf. herumſchweifen, circumvagor.
Потýцатисе, амсе, v. r. impf. ſich herumſchlagen (in der Welt), circumvagor.
Потýцатисе, амсе, vide потýћисе 2.
Потýцња, f. der umherſchweift, Vagabunde, erro.
Пóћера, f. (Ерц.) der Trieb, die Treibjagd, venatio, captio: отишли у пóћеру; спитла за њим пóћера (Räuberjagd).
Пóћерати, ам, v. pf. (Ерц.) treiben, ago.
Пóћератисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich herumtreiben (im Felde, im Prozeſſe), agitor.
Пóћерúвање, n. (Ерц.) das Antreiben, actio.
Пóћерúвати, рујем, v. impf. (Ерц.) anfangen zu treiben, agito.
Пóћи, пођем, v. pf. gehen, eo.
Пóуздан, на, но, verläßlich, zuverläßig, haud dubius, certus.
Пóуздање, n. das Vertrauen, fiducia: „Ченарале моје поуздање —
Пóуздатисе, амсе, v. r. pf. у кога или у што, vertrauen, ſich verlaſſen auf jemand, confido.
Пóулитисе, имсе, v. r. pf. ſchlecht werden, fio malus, nequam.
Поунијатити, им, v. pf. zum унијат (Unirten) machen, facio esse unitum (fidei ecclesiae latinae).
Поунијатитисе, имсе, v. r. pf. ſich uniren (mit der lat. Kirche), uniri fidei latinae.
Поýтицати, тичемо, v. pf. } nacheins
Поýтјецати, тјечемо, (Ерц.) } ander entlaufen, evadit alius ex alium.
Пóупка, f. vide потка.
Поучáвање, n. das Belehren, edoctio.
Поучáвати, ам, v. impf. ein wenig belehren, doceo.
Поучáватисе, амсе, v. r. impf. lernen, disco.
Поýчење, n. (die Belehrung) die Predigt, admonitio de rebus divinis, sermo.
Поýчити, им, v. pf. belehren, addoceo.
Поýчитисе, имсе, v. r. pf. disco, edoceor.
Пóучица, f. vide потка.
Пóцад, m. vide подсад.
Поцéпати, ам, (Рес. и Срем.) vide поцијепати.
Поцéпатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide поцијепатисе.
Пóцерац, рца, m. човек из Поцерја: „Веселисе Поцерац Милошу —
Пóцерина, f. } die Gegend um den Berg
Пóцерје, n. } Цер: „Да осванем у Поцерју славном — „У Поцерју осануше Турци —
Пóцерскй, ка, ко, von Поцерје: „Напишесе Поцерске ракије —
Пóциганити, им, v. pf. zum Zigeuner machen, facio esse zingarum.
Пóциганитисе, имсе, v. r. pf. ein Zigeuner werden, fio zingarus.
Пóцигáничити, им, v. pf. zu einer Zigeunerin machen, facio esse zingaram.
Пóцигáничитисе, имсе, v. r. pf. eine Zigeunerin werden, fio ut zingara.
Поцијéпати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) zerſpalten, diffindo. 2) hinabſaufen, epoto.
Поцијéпатисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) ſeine Kleider zerreißen, lacerare vestes.
Поцрвéнети, ним, v. pf. (Рес.) } roth werden, erubesco.
Поцрвéнити, им, v. pf. (Срем.) } roth werden, erubesco.
Поцрвéњети, ним, v. pf. (Ерц.) } roth werden, erubesco.
Пóцркати, амо, v. pf. nach der Reihe verrecken, intereo alius ex alio.
Поцрнети, ним, v. pf. (Рес.) } ſchwarz
Поцрнити, им, v. pf. (Срем.) } werden,
Поцрњети, ним, v. pf. (Ерц.) } fio niger, ater.
Почáстити, им, v. pf. bewirthen, tractiren, convivio excipio.
Пóчек, m. Borg, Leib, mutuum: дао ми на почек, auf Borg, zu Leib, mutuo.
Пóчекати, ам, v. pf. ein wenig warten, exspecto.
Пóчем, etwa, forte: ако почем дође.
Почéтак, тка, m. 1) der Anfang, initium. 2) (im Sticken und Stricken) das Muſter, exemplum.

Почѣти, чнем, v. pf. beginnen, anfangen, incipio.
Почѣтисе, чнемсе, v. r. pf. beginnen, coepi: почела се крајина.
Почѣшати (почесати?), шем, v. pf. kratzen (wo es juckt), frico.
Почи̏вање, n. das Ruhen, quies.
Почи̏вати, ам, v. impf. ruhen, quiesco.
Почи̏нити, им, v. pf. nach der Reihe machen, facio aliud ex alio: починио трисша јада.
Почи̏нути, нем, v. pf. ausraſten, conquiesco.
Почињање, n. das Beginnen, orsio.
Почињати, њем, v. impf. anfangen, beginnen, ordior, incipio.
Почињатисе, њемсе, v. r. impf. beginnen, incipior, coepi.
Почистити, им, vide поместн.
Почѝтлучити, им, v. pf. unter eine zweite Abhängigkeit bringen (z. B. wenn ein Bauer nebſt den Abgaben an ſeinen Zinsherrn, noch dem Paſcha das Neuntel geben muß), alteri vectigali subjicere.
По̏ша, f. 1) бур. v. попадија. 2) као црна марама, што се носи на врату (у Србији), ein ſtarnes Halstuch, collaris genus. 3) пошa (или поше), што Турци носе око главе, ein ſchwarzer Turban, tiara nigra auro praetexta.
Пошалитисе, имсе, v. r. pf. ſcherzen, im Spaß etwas ſagen, jocor.
Пошалица, f. Spaß, Scherz, jocus.
Пошаљи̏вање, n. das Scherzen, jocatio.
Пошаљи̏ватисе, љујемсе, v. r. impf. ſcherzen, ſpaſſen, jocor.
По̏ше, ета, n. vide пошa 3.
Пошѐтати, ам (и пошећем), v. pf. einherwandeln, inambulo.
Пошѝвање, n. das Uebernähen, supersuo.
Пешѝвати, ам, v. impf. übernähen, supersuo.
Пошијачити, им, v. pf. einen zum шијак machen, facio esse шијаким.
Пошијачитисе, имсе, v. r. pf. ein шијак werden, fio шијак.
Пошити, шијем, v. pf. übernähen, supersuo.
Пошкропити, им, vide покропити.
Пошљедак, тка, m. (Ерц.) das Ende, was am Ende heraus kommt, finis.
Пошљедњи, њa, ње, der letzte, ultimus, postremus.
Пошокчити, им, v. pf. zum шокац machen, facio esse шокцим.
Пошокчитисе, имсе, v. r. pf. ein шокац werden, fio шокац.
По̏шта, f. die Poſt, cursus publicus.
По̏штанскй, ка, ко, н. п. коњи, Poſt-, cursus publici.
По̏штапање, n. das Stützen auf den Stab im Gehen, innisio baculo.
По̏штапатисе, амсе (и пошта̏пљемсе), v. r. impf. ſich auf den Stab ſtützen, innitor baculo.
По̏штар, m. der Poſtmeiſter, cf. пошта.
По̏штарев, ва, во, } des Poſtmeiſters.
По̏штаров, ва, во, }
По̏штедети, дим, v. pf. (Рес.) } ſparen,
По̏штедити, им, v. pf. (Срем.) } parco:
По̏штѣети, дим, v. pf. (Ерц.) }
немој по̏штедити труда.
По̏штен, на, но, 1) redlich, probus. 2) (у Србији) auch, und zwar meiſtentheils enthaltſam im Genuß der Liebe, castus: добар човек, али није пошten. 3) да си пошten! ſagt man, wenn einer ſeinen Namen geſagt hat.
А. Како ти је име!
Б. Обрен.
А. Да си пошten!
Б. И ти да си жив и здрав.
alſo wohl in der alten Bedeutung: geehrt, honoratus.
По̏штење, n. die Redlichkeit, Ehrlichkeit, honestas, probitas.
По̏штин, на, но, Poſt-, currus publici.
Пошти̏пање, n. das Kneipen, Zwicken, vellicatio.
Пошти̏пати, пујем, v. impf. zwicken, kneipen, vellico.
По̏што, 1) wie theuer, quanti. 2) nachdem, posteaquam. 3) по што? cf. по.
По̏штовање, n. das Achten, cultus, observantia, cum quis magni fit ab omnibus.
По̏штовати, тујем, v. impf. achten, magni facio, colo.
По̏штоватисе, тујемсе, v. r. impf. пошту̏ј се, ſchäme dich (hab' Achtung vor dir ſelbſt, und vor andern).
Пра̏, праа (или пра̏), m. 1) der Staub, pulvis. 2) das Pulver (zum Einnehmen, als Medicin), pulvis. 3) das Pulver (Schießpulver), pulvis pyrius:
„Нестаде им праа и олова —
„Праа има, ал' олова нема —
Пра̏баба, f. die Urgroßmutter, abavia.
Пра̏бабин, на, но, der Urgroßmutter, abaviae.
Пра̏в, ва, во, 1) unſchuldig, insons. 2) gerade, rectus. Право реци, па гледај ме утеци; и криво сједи, а право реци.
Пра̏вац, вца, m. 1) der Gerechte, Unſchuldige, justus. 2) на пра̏вац, gerade aus, recta.
Пра̏вда, f. das Recht, die Gerechtigkeit, justitia, justum.
Пра̏вдање, n. das Rechtfertigen, excusatio, purgatio.

Пра̀вдати, ам, v. impf. rechtfertigen, purgo.
Пра̀ведан, дна, но, gerecht, justus.
Пра̀ведник, m. der Gerechte (biblisch), justus.
Пра̀ви, ва, во, recht, echt, verus: прави Србин, прави Турчин, прави Ришћанин и т. д.
Пра̀вило, n. h. n. црквено, die Kirchenregel, directorium: не зна правила.
Пра̀вити, им, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide градити.
Пра̀витисе, имсе, vide градитисе.
Правица, f. h. q. правда.
Прављѣње, n. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide грађење.
Пра̀воје, m. Mannsname, nomen viri.
Пра̀в правѝт, права правцита, право правцито, 1) ganz gerade, aequissimus. 2) ganz gerecht, justissimus, innocentissimus.
Пра̀г, m. die Schwelle, limen.
Пра̀дед, m. (Рес. и Срем.) vide прађед.
Пра̀дедов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide прађедов.
Пра̀ђед, m. (Ерц.) der Urgroßvater, abavus.
Пра̀ђедов, ва, во, (Ерц.) urgroßväterlich, abavitus.
Пражѐње, n. das Geräusch des verbrennenden Pulvers, sonus pulveris pyrii adusti.
Пра̀жити, им, v. impf. verpuffen, sonum edo pulveris pyrii adusti.
Пра̀зан, зна, но, leer, vacuus. Празна рука мртвој другу.
Пра̀зник, m. der Feiertag, dies festus.
Празнѝна, f. die Leere, Leerheit, vacuitas. Пуно празнине.
Пра̀зновање (пра̀зновање), n. das Feiern, diei festi actio, celebratio.
Пра̀зновати (пра̀зновати), нујем, v. impf. feiern, diem festum ago.
Празно̀слов, m. који изоставља слова кад пише, ein Schreiber, der Buchstaben auslässt, qui literam omittit.
Празно̀словити, им, v. impf. Buchstaben auslassen im Schreiben, omitto elementum in scribendo.
Празно̀словљѐње, n. das Auslassen von Buchstaben im Schreiben, omissio literae in scriptura.
Пра̀ља, f. периља, die Wäscherin, lotrix.
Пра̀љин, на, но, der Waschfrau, der Wäscherin, lotricis.
Пра̀м, m. ein Schiff, größer als ein Kahn (чун), navis genus.
Пра̀м, } vide према.
Пра̀ма, }
Прамѐн, m. das Büschel, der Schopf, cirrus, н. п. косе, вуне, und figürl. мале.
Прамѐње, n. (coll.) die Büschel, cirri.
Прамѝчак, чка, m. hyp. v. прамен.
Пра̀мче, чета, n. ein kleiner pram, lintris genus.
Прандȕс, m. vide прамен.
Пра̀ње, n. das Waschen, lotio.
Пра̀ово, n. Ruinen einer Stadt an der Donau, in der Negotiner Krajina. cf. Крајина Неготинска.
Пра̀порац, рца, m. die Schelle, tintinnabulum.
Пра̀порчић, m. dim. v. прапорац.
Пра̀с, m. (eine Art Lauch) die Porre, allium porrum Linn. cf. prasius im Lat. und Griechischen.
Прасȁд, f. (coll.) die Ferkel, porcelli.
Пра̀сац, сца, m. ein schon erwachsenes Schwein, porcus:
„Поручује Варца Божићу,
„Да јој пошље од прасца ножицу —
Пра̀се, сета, n. ein Ferkel, porcellus.
Прасѐтина, f. Ferkelfleisch, porcellina.
Прасѐћи, ћа, ће, Ferkel-, porcellinus.
Пра̀сити, им, v. impf. ferkeln, (porcos) pario.
Пра̀ситисе, имсе, v. r. impf. ferkeln, pario.
Пра̀сица, f. (ријетко се говори) vide назимица.
Пра̀ска, f. das Krachen, crepitus: стоји праска.
Пра̀скати, ам, v. impf. krachen, crepo.
Пра̀сква, f. vide бресква.
Пра̀снути, нем, v. pf. entschlossen, hurtig aufbrechen, erumpo.
Пра̀сци, саца, m. pl. (coll.) die Ferkel, porculi.
Пра̀ти, перем, v. impf. waschen, lavo.
Пра̀тилац, тиоца, m. der Begleiter, comes.
Пра̀тити, им, v. impf. begleiten, comitor.
Пра̀тљача, f. дрво (као мала лопатица), што жене лупају њим колуље кад перу.
Пра̀тња, f. die Begleitung, comitatio.
Пра̀ћа, f. пударка, die Schleuder, funda.
Пра̀ћакање, n. das Herumschlagen mit den Füßen, agitatio pedum.
Пра̀ћакатисе, амсе, v. r. impf. sich herumwerfen (wie der Fisch im Trockenen), agitari
Пра̀ћење, n. das Begleiten, comitatio.
Пра̀ћица, f. 1) dim. v. праћа. 2) на самару она узица (мјесто узенђије), на којој се држи нога кад се јаше, der Steigbügel am Saumrosse, stapia jumenti clitellarii.
Пра̀унук, m. der Urenkel, pronepos.
Пра̀шак, шка, n. dim. v. пра.
Пра̀шан, шна, но, staubig, bestäubt, pulverulentus.
Пра̀шење, n. 1) das Stäuben, Erregen

des Staubes, pulveratio. 2) das Lockern (im Weinberge), pulveratio. 3) das Werfen (der Sau), das Ferkeln, partus porcae.

Пра̏шидба, f. die Lockerung im Weinberge, pulveratio.

Пра̏шина, f. augm. v. пра.

Пра̏шити, им, v. impf. 1) ſtäuben, pulvero, pulverem excito. 2) виноград, lockern, pulvero.

Пра̏шка, f. ein Stäublein, pulvisculus, atomus: нема брашна ни једне прашке.

Пра̏штање, n. 1) das Verzeihen, Vergeben, veniae datio, venia. 2) das Abſchiednehmen, salutatio discedentis aut vel decedentis.

Пра̏штати, ам, v. impf. verzeihen, ignosco.

Пра̏штатисе, амсе, v. r. impf. Abſchied nehmen, ſich beurlauben (ſagen прости браће!), saluto discedens vel decedens.

Пра̏штење, n. das Krachen (wenn z. B. ein Rind durch ein dichtes Gehölz durchdringt), fragor.

Пра̏штити, штим, v. impf. krachen, fragorem edo.

Пра̏шћење, n. vide праштење.

Пра̏шчићи, m. pl. (coll.) dim. v. прасци.

Пр̏вашњи, ња, ње, neulich, nuperus.

Пр̏венац, нца, m. m. j. рој, der Erſtling (der erſte Schwarm), apum examen primum.

Пр̏ви, ва, во, der erſte, primus.

Пр̏вине, f. pl. die Erſtlinge, erſte That, primitiae: нијесу то њему првине.

Пр̏во, neulich, nuper.

Пр̏воженац, нца, m. der die erſte Ehe eingeht, qui primas nuptias facit.

Пр̏га, f. ein Gericht, das geröſtet iſt, cibi tosti genus: миришу ти уста, као да си пргу јела (у приповиједки).

Пр̏да, f. der Furz, crepitus (ventris): пр̏да пр̏ду сустиже.

Пр̏дало, n. das Werkzeug zum Farzen, culus ex quo peditur.

Пр̏даљка, f. на гадљима она цијев, што стоји гадљару на рамену кад свира. Пр̏даљка је настављена на неколика мјеста, и сва је обљевена косипером.

Пр̏дачење, n. vide потпр̏дивање.

Пр̏дачина, f. vide потпр̏дица.

Пр̏дачитисе, имсе, vide потпр̏дивати-се.

Пр̏деж, m. der Furz, crepitus (ventris). Смеосе као пр̏деж у гаћама.

Пр̏де̏кнути, нем, v. pf. mit einem furzähnlichen Getöſe fallen, cadere cum crepitu.

Пр̏дењак, m. vide пр̏дало i. q. гузица: узе кадија гвозденак, ше удари нашега Мују над пр̏дењак — cf. оклицнути.

Пр̏дети, дим, (Рес.) vide пр̏ети.

Пр̏дешко, m. ein ſcherzhaftes Scheltwort der Mütter gegen Kinder: du Farzer! peditor!

Пр̏дити, им, (Срем.) vide пр̏ети.

Пр̏длање, n. das Schwätzen, nugatio.

Пр̏длати, ам, v. impf. dummes Zeug ſchwätzen, nugor.

Пр̏днути, нем, v. pf. einen Furz laſſen, crepitum (ventris) edo.

Пр̏дњава, f. das Farzen, crepitus: стоји га пр̏дњава,

Пр̏доња, m. 1) попр̏дан, m. j. гра онај, што је крупан као боб, die größte Gattung Fiſolen, phaseoli genus. 2) der Farzer, qui pedit.

Пр̏до̏сија, f. Schimpfwort von altem ſchlechten Rauchtaback, Schießpulver, res parum valens.

Пр̏ћење, n. das Farzen, crepitus emissio.

Пр̏ћети, дим, v. impf. (Ерц.) 1) farzen, pedo. 2) за кога, или за што, ſich um etwas ſcheren, curo rem: не ћу и не пр̏дим (за то); пр̏ди Мара за пудара: ти синко и не пр̏диш за науку (Пр̏дим, В. Е., пр̏дим).

Пре̏, (Рес. и Срем.) vide прије.

Пре̏, 1) fehr, über-, per-, in прекрасан, прелијеп. 2) über-, allzu, zuſehr, nimium: прекувано, пр̏еслано, пр̏еучен.

Пре̏бајати, јем, vide обајати.

Пребаци̏вање, n. 1) das Hinüberwerfen, Ueberwerfen, trajectio. 2) das Vorrücken, Vorwerfen, exprobratio.

Пребаци̏ваши, цујем, v. impf. 1) hinüberwerfen, trajicio. 2) überwerfen, trajicio. 3) vorwerfen, exprobro, objicio.

Пребаци̏ти, им, v. pf. 1) преко куће, über das Haus hinüber werfen. 2) кућу, das Haus überwerfen (z. B. mit einem Stein), trajicio. 3) vorrücken, vorwerfen, exprobros objicio.

Пре̏бег, m. (Рес. и Срем.) vide пребјег.

Пре̏бећи (говорисе и пребегнути), бегнем, (Рес. и Срем.) vide пребјећи.

Пребија̏ње, n. 1) das Brechen, fractio. 2) das Berechnen, compensatio.

Пребија̏ти, ам, v. impf. 1) brechen, frango. 2) berechnen, compenso.

Пребира̏ње, n. das Ueberklauben, Ueberleſen, perpurgatio.

Пребира̏ти, ам, v. impf. überleſen, überklauben, perpurgo.

Пре̏бити, бијем, v. pf. 1) zerſchlagen, zerbrechen, frango: нож, ногу, дрво и т. д. 2) једно за друго, gegen einander berechnen, compenso.

Пре̏бјег, m. (Ерц. ст.) der Flüchtling, der Flüchtige, profugus;

„Два пребјега гору пребјегоше —
„Волим бити пребјег у кауре —

Пребјећи (говорисе и пребјегнути), бјегнем, v. pf. (Ерц.) fliehen, ſich flüchten, fugio.

Пребле́дети, дим, v. pf. (Рес.) } blaß,
Пребле́дити, им, v. pf. (Срем.) } bleich
Преблиједјети, дим, v. pf. (Ерц.) } werden, pallesco.

Пребо́лети, лим, v. pf. (Рес.) } geneſen,
Пребо́лити, им, v. pf. (Срем.) } convaPребо́љети, лим, v. pf. (Ерц.) } lesco:

„Ако га глава заболе,
„Да Бог да да га преболи —
„Имаде ми ђетић Цинцар Јанко,
„Ал' још није ране пребољео —

Пребо́равити, им, v. pf. durchleben, durchbringen, exigo (aevum).

Пребра́нац, нца, m. m. j. пасуљ, eine Art Fiſolengericht, cibi genus ex fabis. У Србији по селима кажу (као у шали) оцин гра (зашто га највише једу калуђери), а по варошима саганија.

Пребра́ти, берем, v. pf. überklauben, überleſen, perpurgo. 2) пасуљ, mit Oel und Zwiebeln kochen, coquo fabas cum oleo et cepis et pipere.

Пребро́дити, им, v. pf. durchwaten, vado transeo.

Пребро́јити, им, v. pf. überzählen, pernumero, dinumero.

Прева́лити, им, v. pf. 1) umwerfen, everto. 2) очима, ſchel anſehen, torvo oculo aspicio. 3) превалило подне, по зиме, vorüber ſeyn, elapsum est.

Прева́љивање, n. das Umwerfen, eversio.

Прева́љивати, љујем, v. impf. 1) umwerfen, everto. 2) очима, ſchel anſehen, torvo vultu tueri.

Пре́вара, f. (Рес. и Срем.) vide превара.

Преваре́ник, m. überſottener Cidre, cidrus coctus.

Прева́ривање, n. das Ueberkochen, coctio.

Прева́ривати, рујем, v. impf. überkochen, coquo, percoquo.

Пре́варити, им, v. pf. betriegen, decipio, fallo.

Прева́рити, им, v. pf. überſieden, percoquo.

Пре́варитисе, имсе, v. r. pf. ſich täuſchen, decipior, fallor.

Пре́вез, m. eine Art Frauenmütze, vittae genus.

Пре́весити, им, (Рес. и Срем.) vide превјесити.

Пре́вести, ведем, v. pf. hinüber führen, traduco. Превео би га жедна преко воде (er iſt ungemein klug).

Пре́вести, везем, v. pf. überführen, trajicio.

Пре́вешање, n. (Рес. и Срем.) vide превјешање.

Пре́вешати, ам, (Рес. и Срем.) vide превјешати.

Превијање, n. 1) das Ueberwickeln, circumvolutio. 2) das Verändern der Stimme, vocis inflexio.

Превијати, ам, v. impf. 1) überwickeln, circumvolvo. 2) die Stimme verändern, inflecto vocem:

„Закукаћу као кукавица,
„Превијаћу као ластавица —

Превијатисе, амсе, v. r impf. ſich wenden und drehen, torqueri.

Превијача, f, m. j. колиба, eine Art leichter Hütte, tugurii genus.

Пре́вити, вијем, v. pf. überwickeln, circumvolvo.

Пре́вјесити, им, v. pf. (Ерц.) überhängen, appendo.

Пре́вјешање, n. (Ерц.) das Ueberhängen, appensio.

Пре́вјешати, ам, v. impf. (Ерц.) überhängen, appendo.

Превла́чење, n. 1) das Ueberſchleppen, transportatio. 2) das langſame Fahren mit dem Fidelbogen über die gusle, ductatio arctus per fides.

Превла́чити, им, v. impf. 1) überſchleppen, transporto trahendo. 2) mit dem Fidelbogen langſam über die gusle fahren, arcum ducto per fides.

Преводи́ти, им, v. impf. hinüberführen, traduco.

Превођење, n. das Hinüberführen, traductio.

Превожење, n. das Ueberſetzen über einen Fluß, trajectio.

Пре́воз, m. die Ueberfuhr, das Fahrgeld, naulum.

Превози́ти, им, v. impf. überſetzen, trajicio.

Пре́врата, f. превратуша, ein Gericht von Eiern, placentae genus ex ovis. Кукурузно брашно закувасе јајима (у каквом суду), па се онда онај скроб изаспе у тигањ на врућу маст; кад се од оздо потпече, онда се преврне, те се и с друге стране испече; потом се једе (највише врућe).

Превра́тити, им, v. pf. umkehren, invertо.

Превратуша, f. vide превратa.

Пре́враћање, n. das Umkehren, inversio.

Пре́враћати, ам, v. impf. umkehren, invertо.

Пре́врети, рим, v. pf. abgähren, defervesco.

Превр̀нути, нем, v. pf. umwenden, converto.
Превр̀тање, n. vide превраћање.
Превр̀тати, ѐрћем, vide превраћати.
Преву̀ћи, вучем, v. pf. überziehen, traho alio, traho per aliquid.
Прегазити, им, v. pf. 1) überwaten, vado transeo, воду oder преко воде. 2) darüber treten, zertreten, conculco.
Прегача, f. eine Art wollener Schürze, praecinctorium laneum.
Прегѝбање, n. das Beugen, flexio.
Прегѝбао, бли, f. das Gelenke, articulus.
Прегѝбати, бљем (и прегибам), v. impf. beugen, flecto.
Преглѐдалица, f. die Vorschrift, das Schreibmuſter, exemplum scribendi.
Преглѐдање, n. 1) das Ueberſchauen, Ueberſehen, Durchſehen, perlustratio. 2) das Abſehen nach einem Muſter, imitatio.
Преглѐдати, ам, v. impf. 1) überſehen, perlustro. 2) nach dem Muſter machen, facio ad exemplum.
Прѐгледати, ам, v. pf. überſehen, überblicken, pervideo.
Прегло̀дати, ђем, v. pf. durchnagen, perrodo.
Прѐгнути, нем, v. pf. biegen, herbeugen, inflecto.
Прегонити, им, v. impf. hinüber treiben, ago trans-.
Прегонитисе, имсе, v. r. impf. mit Anekdoten gegen einander fechten, einander aufziehen, ludificari, ducere se invicem.
Прегоњење, n. 1) das Hinübertreiben, transmissio, transjectio. 2) das Aufziehen, traductio, ludificatio.
Прегорѐти, им, v. pf. 1) n. p. дрво, durchbrennen, peruror. 2) verſchmerzen, tolero, obliviscor.
Прѐградак, тка, m. eine Abtheilung, Verſchlag im Hauſe, zotheca, locus assibus separatus.
Прегра̀дити, им, v. pf. überſchlagen, verſchlagen, assibus separo.
Прегра̀ђивање, n. das Verſchlagen, separatio per asses.
Прегра̀ђивати, ђујем, v. impf. verſchlagen, assibus separo.
Прегрѝзање, n. das Durchbeißen, permorsio.
Прегрѝзати, ам, v. impf. durchbeißen, permordeo, peredo.
Прѐгристи, ризем, v. pf. durchbeißen, permordeo.
Прегрмѐти, ми, v. pf. (Рес.) } док ово
Прегрмѝти, ми, v. pf. (Срем.) } прегр-
Прегрмљѐти, им, v. pf. (Ерц.) } ми, bis dieſes Gewitter (fig.) vorbei iſt, dum haec tempestas praeterierit.
Прегрѝшти, f. pl. beide flache Hände, zum Faſſen hingehalten, ambae volae ad accipiendum quid paratae: пуне прегршти; дај ми једне прегршти брашна; није воду прегршћима.
Пред, } vor, ante: пред кућом; пред
Прѐда, } Богом; преда мном; пред кућу (cum acc.); пред Бога; преда ме; из кесе, па преда се, пит Geld her, ſo hat man's
Предава̀ње, n. die Uebergabe, deditio.
Предава̀ти, дајем, v. impf. 1) übergeben, dedo. 2) zur Uebergabe nöthigen, adigo ad deditionem.
Прѐдаја, f. die Uebergabe, deditio: изишао (и. п. ајдук) на предају.
Прѐдати, ам, v. pf. 1) übergeben, dedo. 2) zur Uebergabe nöthigen, adigo ad deditionem.
Прѐдатисе, амсе, v. r. pf. ſich ergeben, dedo me.
Предва̀јање, n. das Abtheilen in zwei Theile, divisio in partes duas.
Предва̀јати, ам, v. impf. in zwei Theile theilen, dimidiare.
Предвòјити, им, v. pf. halbiren, dimidio.
Предвостру̀чање, n. das Verzweifachen, Verdoppeln, duplicatio.
Предвостру̀чати, ам, v. impf. doppelt falten, duplico.
Предвòстручити, им, v. pf. doppelt falten, duplico.
Предѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide предијевање.
Предѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide предијевати.
Преденути, нем, vide предести.
Прѐдење, n. das Spinnen, netio.
Предѐрати, рем, vide предријети.
Предести (говорисе и преденути) деном, (Рес. и Срем.) vide пређети.
Предѝво, n. der Flachs (österr. das Spinnhaar), pensum lini, lanae: „Кецељице танано предиво —
Предијѐвање, n. (Ерц.) der Namenwechſel, nominis mutatio.
Предијѐвати, ам, v. impf. (Ерц.) m. j. име, einen andern Namen annehmen, nomen mutare.
Прѐдика, f. (у Сријем. у Бачк. и у Бан.) die Predigt, sermo. cf. поученије.
Предикаоница, f. die Kanzel, cathedra, suggestum.
Предика̀тор, m. der Prediger, praedicator.
Предика̀торов, ва, во, des Predigers, praedicatoris.
Предика̀торски, ка, ко, 1) Prediger-, praedicatorius. 2) adv. wie ein Prediger, praedicatoris modo.
Прѐдиковање, n. das Predigen, praedicatio.

Пре̏диковати, кујем, v. impf. predi-ћи, praedico (sacra).
Пре̏дирање, n. das Durchreißen, dilaceratio.
Пре̏дирати, рем, v. impf. entzwei reißen, dilacero
Предњак, m. н. п. во у плугу, der vordere (Ochs) am Pfluge. bos anterior.
Предња̏чење, n. das Vorangehen, anteitio.
Предња̏чити, им, v. impf. vorangehen, praeeo.
Пре̏дњи, ња, ње, der vordere, anterior.
Предра̏г, m. Mannsname, nomen viri.
Предре̏ти, ем, предрло, (Рес. и Срем.) vide предријети.
Пре̏дријети, рем, предрло; v. pf. (Ерц.) zerreißen, lacero, perrumpo. 2) предрло преко потока, er iſt durchgedrungen, durch das Thal, perrupit.
Пре̏ђа, f. 1) das Garn, fila. 2) das Garn, Netz, rete.
Пре̏ђенути, нем, v. pf. (Ерц.) } m. j.
Пре̏ђести, ђенем, v. pf. (Ерц.) } име, einen andern Namen annehmen, muto nomen. Ја нијесам чуо у Србији, да је ко своје име пређео (већ ако жене ђеци — од милости, или кад што врачају — или какав рђав човек, кад учини какво зло па утече куда), док није покојни Теодор Филиповић дошао у Србију (1805) и назваосе Божа Грујовић, а Јован Савић, Иван Југовић (вала да је изабрао име за пријестол Српски); потом је било ушло као у обичај, те су и други неки своја презимена одбацили и друга изабрали. — Сиромаа мога (друга) Арсу Андреевића (или Андрића) ћадијау да обесе, да не утече у Влашку, што се назвао Кастриот. —
Пређетина, f. augm. v. пређа.
Пре̏ђица, f. 1) dim. v. пређа. 2) eine Schnalle, fibula.
Пре̏ђурина, f. vide пређетина.
Пре̏жање, n. vide вребање.
Пре̏жати, ам, vide вребати.
Прежи̏вање, n. das Wiederkäuen, ruminatio.
Прежи̏вати, ам, v. impf. wiederkäuen, rumino.
Прежи̏вети, вим, v. pf. (Рес.) } fort
Прежи̏вити, им, v. pf. (Срем.) } leben,
Прежи̏вљети, вим, v. pf. (Ерц.) } vitam duco:
„Не би л' и ми уз њи прежи̏вљели —
Пре̏жина, f. vide прегача.
Пре̏зање, n. das Aufjahren aus dem Schlafe, excussio somni, circumspectatio anxia.
Пре̏зање, n. vide упрезање.
Пре̏зати, прежем, vide упрезати.
Пре̏зати, ам, v. impf. } aus dem
Пре̏затисе, амсе, v. r. impf. } Schlafe auffahren, und umherblicken, circumspicio ex somno.
Презиме̏, мена, n. der Zuname, cognomen. cf. подријетло.
Пре̏зимењак, m. der den nämlichen Zunamen hat, ejusdem cognominis.
Презимити, им, v. pf. überwintern, hiberno, perhiemo.
Преисподњи, ња, ње, (у Сријему и у Бачкој) äußerſt, ultimus: преисподња ула, лажа и т. д.
Пре̏јаати, јашем, vide прејати.
Прејаи̏вање, n. 1) das Hinüberreiten, transequitatio. 2) das Reiten eine Zeit (Strecke) hindurch, equitatio per tempus.
Прејаи̏вати, јајем, v. impf. 1) hinüberreiten, transequito. 2) hindurchreiten, equito per tempus, locum.
Пре̏јати, јашем, v. pf. коња (на коњу) преко воде, hinüber reiten, transvehor, transeo equo.
Пређздити, им, v. pf. (ст.) durchreiten, perequito:
„И честиту Босну пређздише —
Пре̏јестисе, једемсе, v. r. pf. ſich übereſſen, ingurgitare se, cibo obrui.
Пре̏јурити, им, v. pf. heftig hinübertreiben, ago trans - cf. прекерати.
Прека̏дити, им, v. pf. mit Weihrauch, und Gebet weihen (bei der Kirchmeſſe), suffio.
Прекађи̏вање, n. das Weihen durch Weihrauch, suffitio.
Прекађи̏вати, ђујем, v. impf. räuchern, suffio.
Пре̏кат, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide пријеки.
Прекива̏ње, n. das Ueberſchweißen, Ueberſchmieden, recusio.
Прекива̏ти, ам, v. impf. überſchmieden, recudo.
Прекида̏ње, n. 1) das Entzweybrechen, diffractio. 2) das beſtimmte Entſcheiden (z. B. eines Kaufs), determinatio.
Прекида̏ти, ам, v. impf. 1) entzweybrechen, diffringo. 2) beſtimmt entſcheiden (einen Kauf), determino.
Пре̏кинути, нем, v. pf. 1) entzweyreißen, disrumpo. 2) beſtimmt entſcheiden.
Прекинутисе, немсе, v. r. pf. einen Bruch (Leibſchaden) bekommen, hernian mihi conscisco.
Пре̏кључе (m. j. преко јуче), vorgeſtern, nudius tertius.

Прекључерањ, ња, ње, } vorgeſtrig,
Прекључерашњ, ња, ње, } quod fuit nudius tertius.
Пре́клад, м. (Рес. и Срем.) vide пријеклад.
Пре́клањање, vide преклоњање.
Пре́клањати, ам, vide преклонити.
Пре́клањатисе, амсе, vide преклоњатисе.
Пре́клани (п. ј. преко лани), vor zwey Jahren, ante duos annos, ante biennium.
Пре́клањскӣ, ка, ко, vor zweyjährig, quod fuit ante duos annos.
Пре́клињање, n. das heilige Betheuern, Schwören, testatio deorum.
Пре́клињатисе, њемсе, v. r. impf. hoch und theuer ſchwören, testor deos hominesque; кунесе и преклињесе.
Пре́клонити, им, v. pf. н. п. главу, den Kopf vorwärts beugen, inclino caput.
Пре́клонитисе, имсе, v. r. pf. ſich verbeugen, inclinor.
Пре́клоњање, n. das Beugen, inclinatio.
Пре́клоњати, ам, v. impf. beugen, inclino.
Пре́клоњатисе, амсе, v. r. impf. ſich verbeugen, inclinor.
Пре́ко, über, trans; преко дан, um den andern Tag, altero quoque die.
Прекова́ти, кујем, v. pf. überſchmieden, recudo.
Прекодрина́ц, нца, m. ein Menſch von jenſeit der Drina, transdrinanus.
Прекодри́нка, f. Frauenzimmer von jenſeit der Drina, transdrinana.
Прекодри́нскӣ, ка, ко, 1) jenſeit der Drina, transdrinanus. 2) adv. wie jenſeit der Drina, transdrinano more.
Прекодри́ње, n. die Gegend jenſeit der Drina, regio transdrinana.
Прекомора́ц, рца, m. der über dem Meere her iſt, transmarinus:
„Како дође Арап прекоморац —
Прекомо́рка, f. 1) ein Frauenzimmer von jenſeit des Meeres, mulier transmarina. 2) пушка прекоморка, eine Flinte von jenſeit des Meeres (aus Venedig?) telum ultramarinum:
„О рамену дуга прекоморка —
Прекомо́рскӣ, ка, ко, übermeeriſch, transmarinus.
Прекопа́вање, n. 1) das Uebergraben, perfossio. 2) das Graben mitten durch, perfossio.
Прекопа́вати, ам, v. impf. übergraben, perfodio.
Прекопа́ти, ам, v. pf. durchgraben, übergraben, perfodio.
Прекора́вање, n. vide корење.
Прекора́вати, ам, vide корити.

Прекбран, рна, но, der Vorwürfe hören muß, qui saepe objurgatur: свагда је прекоран.
Прекорити, им, v. pf. кога, einem Vorwürfe machen, exprobro.
Прекра́јање, n. das Zuſchneiden auf eine andre Art, sectio ad aliam formulam.
Прекра́јати, ам, v. impf. anders zuſchneiden, seco ad aliam formulam.
Прекре́нути, нем, v. pf. überſchwenken, desuper inclino.
Прекре́т, m. der Umſchwung, revolutio: стоји на прекрету.
Прекре́тање, n. das Ueberſchwenken, inclinatio.
Прекре́тати, рекем, v. impf. überſchwenken, desuper inclino.
Прекре́татисе, рекемсе, v. r. impf. ein Spiel, in Oeſterreich hutſchen, in asse ex axe mobili sursum et deorsum moveri.
Прекре́тња, f. vide прекрет.
Прекри́вање, n. 1) das Verſtecken, an einen andern Ort, occultatio mutata. 2) das neue Decken (des Dachs), contectio nova.
Прекри́вати, ам, v. impf. 1) neu decken, denuo tego. 2) anders wo verbergen, occulto alio loco.
Прекри́вити, им, v. pf. ſeitwärts krümmen, incurvo:
„Пауњеро прекривила —
Пре́крити, ријем, v. pf. 1) neu decken, denuo tego. 2) anders wo verbergen, alibi celo.
Прекро́јити, им, v. pf. anders zuſchneiden, seco ad aliam formulam.
Прекрстити, им, v. pf. 1) durchkreuzen, oblique perseco. 2) bekreuzen, cruce signo.
Прекрститисе, имсе, v. r. pf. ſich bekreuzen, cruce se signare.
Прекршити, им, v. pf. zerbrechen, diffringo.
Прекрштање, n. vide прекршћање.
Прекрштати, ам, vide прекршћати.
Прекрши́ћање, n. 1) das Bekreuzen, crucis formatio super re aliqua. 2) das Durchkreuzen, persectio obliqua.
Прекрши́ћати, ам, v. impf. 1) durchkreuzen, oblique perseco. 2) bekreuzigen, cruce signo.
Пре́ксиноћњӣ, ња, ње, vom vorgeſtrigen Abend, ante duos dies vesperi.
Пре́ксиноћ (т. ј. преко синоћ), vorgeſtern Abends, ante duos dies vesperi.
Пре́ксиноћњӣ, на, но, vide прексиноћњи.
Пре́кужити, им, v. pf. (von куга) überſtehen, defungi malo.
Прекундачити, им, v. pf. 1) überſchif-

fen, scapo novo munio. 2) прекундачио се, von einem der ſich anders trägt, als ſonſt, vestem mutavit.

Прекупац, пца, m. der Vorkäufer, emens ante alios, propola:

„Њојзи ми долазе
прекупци трговци —

Прекупити, им, v. pf. vorkaufen, emo ante alios.

Прекупљивање, n. das Vorkaufen, emtio ante alios.

Прекупљивати, љујем, v. impf. vorkaufen, emo ante alios.

Прелажење, n. 1) das Hinübergehen, transitio. 2) das Ueberlaufen, exundatio.

Прелаз, m. (Рос. и Срем.) vide прилаз.

Прелазити, им, v. impf. 1) hinübergehen, transeo. 2) überlaufen, exundo.

Преламање, n. das Entzweybrechen, diffractio.

Прелама̀ти, ам, v. impf. entzweybrechen, diffringo.

Прелетање, n. (Рес. и Срем.) vide прелијетање.

Прелетати, лећем, (Рес. и Срем.) vide прелијетати.

Прелетети, тим, (Рес.) vide прелећети.

Прелетити, им, (Срем.) vide прелећети.

Прелетити, им, (Рес. и Срем.) vide прељетити.

Прелетни (једни говоре прелетњи), на, но, (Рес. и Срем.) vide прељетни.

Прелећети, летим, v. pf. (Ерц.) hinüberfliegen, pervolo, transvolo.

Прелива̀ње, n. (Рес. и Срем.) vide прељевање.

Прелива̀ти, ам, (Срем.) vide прељевати.

Прелијевање, n. (Ерц.) vide прељевање.

Прелијевати, ам, (Ерц.) vide прељевати.

Прелијетање, n. (Ерц.) das Ueberfliegen, pervolatio. transvolatio.

Прелијетати, лијећем, v. impf. (Ерц.) überfliegen, transvolo, pervolo.

Прелити, лијем, v. pf. 1) übergießen, transfundo. 2) begießen, perfundo.

Прело, n. die Spinnverſammlung, Spinngeſellſchaft, coetus netricum. 2) als Spitzname für einen Mann, der geſponnen (wie Hercules, der Omphale zu Liebe), vir qui net feminae modo.

Преломити, им, v. pf. entzweibrechen, diffringo.

Прља, f. die Spinnerinn, netrix.

Прљевање, n. (Ерц.) das Uebergießen, transfusio.

Прељевати, ам, v. impf. (Ерц.) übergießen, transfundo.

Прељетити, им, v. pf. (Ерц.) übersommern, aestivo.

Прељетни, на, но, (Ерц.) n. p. слањина, was über einen Sommer lang geblieben, quod aestatem perduravit.

Прељубити, им, v. pf. (ст.) wider die Pflicht lieben, lieben den man nicht ſoll, amare, quem non oporteret (cf. прељубити):

„Или ме је са свим оставила,
„И јелена другог прељубила —

Према, adv. gegenüber, ex adverso, e regione. 2) strahlt ljevojku prema себи, die zu dir paßt, deines Gleichen, parem. 3) према глави, (es geht) um den Kopf, agitur de capite. Према глави и оца по глави.

Премазати, мажем, v. pf. überſchmieren, perlino: премазали му зубе, ſie haben ihn mit einer Kleinigkeit abgefertigt.

Премазивање, n. das (nothdürftigſte) Abſpeiſen eines, der um mehr bittet.

Премазивати, зујем, v. impf. einen, der viel verlangt, nothdürftig abſpeiſen, cf. премазати.

Премакнутисе, несе, vide премаћисе.

Премамити, им, v. pf. verlocken, perlicio.

Премаљетни, на, но, (у Ерц.), vide прољетни.

Премаљење (премаљење), n. vide прољеће.

Премаћисе (говорисе и премакнутисе), макнесе, v. r. pf. ſich verrücken, forte discessit res e loco: премакло ми се (m. j. нестало ми сад, а добићу опет) новаца, жита и т. д.

Премашити, им, v. pf. über etwas wegreichen, porrigor ultra (z. B. кошуља колено).

Премештати, им, (Рес. и Срем.) vide премјештати.

Премештање, n. das Ueberwerfen, transjectio.

Премештати, мећем, v. impf. überwerfen, circumjicio, pervolvo.

Премештатисе, мећемсе, v. r. impf. ſich überwerfen. überburzeln, provolvor.

Премештути, нем, v. pf. überwerfen, pervolvo.

Премештутисе, немсе, v. r. pf. überburzeln, provolvor.

Премештање, n. (Рес. и Срем.) vide премјештање.

Премештати, ам, (Рес. и Срем.) vide премјештати.

Премешатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide премјештатисе.

Прѐмислитисе, имсе, v. r. pf. sich anders bedenken, muto sententiam.

Прѐмицање, n. das Verrücken (von Geld-, u. a. Verlegenheiten), perturbatio.

Прѐмицатисе, мичесе, v. r. impf. sich verrücken. *perturbo, demoveo.*

Прѐмишљање, n. das Ueberdenken, percogitatio.

Прѐмишљати, ам, v. impf. überdenken, percogito, reputo.

Прѐмишљатисе, ам, v. r. impf. sich bedenken, delibero.

Прѐмјестити, имсе, v. pf. (Ерц.) übertragen, transfero.

Прѐмјеститисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) den Ort ändern, locum muto.

Прѐмјештање, n. (Ерц.) das Uebersetzen, Uebertragen, translatio.

Прѐмјештати, ам, v. impf. (Ерц.) übersetzen, übertragen, transfero.

Прѐмјештатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) sich übersetzen, den Ort ändern, transfero me, transporto me.

Пренемагање, n. das Ohnmächtig-werden vor Schmerz, deliquium prae dolore.

Пренемагатисе, мажемсе, v. r. impf. vor Schmerz in Ohnmacht fallen, deficio prae dolore.

Пренемоћисе, могнемсе, v. r. pf. vor Schmerz in Ohnmacht fallen, deficio prae dolore.

Прѐнети, несем, (Рес. и Срем.) vide пренијети.

Прѐнијети, несем, пренијо (пренијела, ло), vt. pf. (Ерц.) hinübertragen, transporto.

Прѐнитити, им, v. pf. tr. j. нити, das Trumm erneuern, licia renovo.

Прѐнос, m. (Рес. и Срем.) vide пријенос.

Прѐносити, им, v. impf. übertragen, transporto.

Прѐноћити, им, v. pf. übernachten, pernocto.

Прѐношење, n. das Uebertragen, transportatio.

Прѐнутисе, немсе, v. r. pf. aus dem Schlafe überrascht aufblicken, e somno excuti.

Преобла́дати, ам, v. pf. die Oberhand bekommen, supero, superior sum, vinco.

Преобла́чење, n. das Ueberziehen, mutatio vestis.

Преобла́чити, им, v. impf. umkleiden, überziehen, vestem aliam induo.

Преобла́читисе, имсе, v. r. impf. sich umkleiden, induor aliam vestem.

Преображеније, n. } die Verklärung Chri-
Преображење, n. } sti (6. Augusti).

Преобразитисе, имсе, v. r. pf. 1) sich verklären (von Christus). 2) ein andres Gesicht bekommen, mutare faciem.

Преобу́вање, n. das Wieder-zurechtmachen der Schuhe, calceamenti refictio.

Преобу́вати, ам, v. impf. die Schuhe wieder zurecht machen, refingo calceamentum.

Преобу́ватисе, амсе, v. r. pf. sich die обућа wieder zurecht machen, refingo calceamentum.

Прѐобука, f. die Kleidung zum Umkleiden, vestimenta alia, recentia.

Преобу́ти, бу́јем, v. pf. einem die Schuhe zurecht machen, refingo calceamentum.

Преобу́тисе, бу́јемсе, v. r. pf. seine Schuhe zurecht machen, refingo calceamentum.

Преобу́ћи, бучем, v. pf. umkleiden, alias vestes induo.

Преобу́ћисе, бучемсе, v. r. pf. sich umkleiden, vestes muto.

Преодести (говорисе и преоденути), денем, (Рес. и Срем.) vide преоћестити.

Преодолети, им, v. impf. hindurchgehen, pervado, percurro.

Прѐодница, f. m. j. звијезда, der Stern der den Himmel durchwandelt, stella percurrens coelum:

„Од сестрице звезде преоднице,
„Што прѐоди прекo ведра неба —

Преоћенути, нем, vide преоћести.

Преоћење, n. das Durchgehen, percursio.

Преоћести (говорисе и преоћенути), ћенем, v. pf. (Ерц.) wieder bekleiden, umkleiden, aliter vestio:

„Док се гора преоћене листом,
„А рудине травом ћетелином —

Преотѐти, отмем, v. pf. vorwegnehmen, praecipio, praeripio.

Преотимање, n. das Vorwegnehmen, praeceptio.

Преотимати, ам (и преотимљем), v. impf. vorwegnehmen, praecipio.

Прѐпасти (говорисе и прѐпаднути), падnем, v. pf. erschrecken, exterreo.

Прѐпастисе (говорисе и прѐпаднутисе), падnемсе, v. r. pf. erschrecken, expavesco.

Прѐпевати, ам, (Рес. и Срем.) vide прѐпјевати.

Прѐпелица, f. 1) die Wachtel, coturnix. 2) beim Heumachen ein Gona (der Reihe der Mäder bis ans Ende der Wiese, wo sie dann, wieder eine neue Reihe vornehmen), (postam bei den Schnittern, Kukuruzgräbern), vices (?)

Прѐпеличић, m. die junge Wachtel, pullus coturnicis.

Прѐпеличји, чја, чје, Wachtel-, coturnicis.

Прѐпети, пнем, v. pf. н. п. коња, ein weidendes Pferd an eine andere Stelle binden, alio loco religo equum pascentem.

Препе́ћи, печем, v. pf. 1) überbraten (zu viel), nimis asso. 2) überſieden, recoquo, überbrennen (den Branntwein).

Препечени́ца, f. m. j. ракија, abermal gebrannter Branntwein, vinum bis ustum.

Препи́јање, n. das zuviele Trinken, potatio nimia.

Препи́јати, ам, v. impf. zu viel trinken, perpoto, nimium bibo.

Пре́пињање, n. das Ueberbinden des Pferdes, equi pascentis religatio a loco priori.

Пре́пињати, њем, v. impf. n. p. коња, überbinden, alio loco religo.

Препи́рање, n. das Ueberwaſchen, perlotio.

Препи́рање, n. das Zanken, rixae.

Препи́рати, ам, v. impf. überwaſchen, perluo.

Пре́пиратисе, ремсе. v. r. impf. zanken, rixari.

Пре́пис, м. (Рес. и Срем.) vide прилепис.

Преписа́ти, пишем, v. pf. 1) überſchreiben, transcribo. 2) beſchreiben, conſcribiren, conscribo.

Преписи́вање, n. 1) das Umſchreiben, transcriptio. 2) das Beſchreiben, Aufſchreiben, Verzeichnen, Conſcribiren, conscriptio.

Преписи́вати, сујем, v. impf. 1) umſchreiben, transcribo. 2) beſchreiben, verzeichnen, conscribo.

Пре́пити, пијем, v. pf. über das Maß trinken, nimium bibisse.

Препиша́вање, n. das Ueberpiſſen, transmictio.

Препиша́вати, ам, v. impf. überpiſſen, transmejo.

Препи́шати, ам, v. pf. überpiſſen, transmejo. Препишала би жена (тако је близу).

Пре́пјевати, ам, v. pf. (Ерц.) hindurch ſingen, canto per (totam noctem):

„Два славуја сву ноћ препјеваше —
„Сву ноћ ми соко препјева —

Пре́пјецање, n. das abermalige Brennen, recoctio.

Пре́пјецати, пјечем, v. impf. ракију, überſieden, abermal ſieden, recoquo.

Пре́плакати, лачем, v. pf. durchweinen (den ganzen Tag), in einem fort weinen, flo per (totum diem).

Препла́нути, не, v. pf. n. p. ватра љеб, überflackern d. i. wenn das Feuer das backende Brot zu ſchnell umflammt, und es dadurch von außen verbrennt, während es nach innen noch roh iſt panem coquendum praecox ignis adurit.

Пре́пливати, ам, v. pf. durchſchwimmen, transnato.

Препли́вати, им, v. pf. vide препливати.

Пре́пона, f. die Leiſten, ilia.

Пре́порука, f. die Empfehlung, commendatio.

Препоручи́вање, n. das Empfehlen, commendatio.

Препоручи́вати, чујем, v. impf. empfehlen, commendo.

Препору́чити, им, v. pf. empfehlen, commendo.

Пре́права, f. die Vorbereitung, adparatus.

Препра́ван, вна, но, bereit, paratus.

Пре́правити, им, v. pf. vorbereiten, praeparo.

Пре́прављање, n. das Vorbereiten, praeparatio.

Пре́прављати, ам, v. impf. vorbereiten, praeparo.

Препра́вност, f. die Bereitſchaft, promtus.

Пре́прата, f. (у Сријему кажу: женска црква) der Theil der Kirche, wo die Frauen ſtehen, locus feminarum in ecclesia.

Пре́прати, перем, v. pf. überwaſchen, lavo iteratis vicibus.

Препре́дање, n. das Ueberſpinnen (des Zwirns), netum iterum neo.

Препре́дати, ам, v. impf. überſpinnen, iterum neo.

Пре́препсти, редем, v. pf. überſpinnen, iterum neo.

Препречи́вање, n. das Vorſtecken, praetentio.

Препречи́вати, чујем, v. impf. vorſtecken, vorſtemmen, praetendo.

Препре́чити, им, (Рес. и Срем.) vide препријечити.

Препријечити, им, v. pf. (Ерц.) vorſtecken, vorſtemmen, praetendo.

Препрода́вање, n. das Wiederverkaufen, revenditio.

Препрода́вати, дајем, v. impf. wieder weiter verkaufen, revendo.

Препро́дати, ам, v. pf. wieder weiter verkaufen, revendo:

„Продаше ме бегу Челебијку,
„А Челебијк мене препродаде
„Љубовићу из Новог назара —

Препро́сити, им, v. pf. m. j. ђевојку коме, einen überfreyen, überwerben, ausſtechen, virginem ab alio expetitam procari.

Пре́пуцати, цаше, v. pf. n. p. пушке, in einem fort ſchießen (von Flinten), persono.

Пре́рад, m. Mannsname, nomen viri.

Прера́нак, нка, m. (Рес. и Срем.) vide прије́ранак.

Прера́нити, им, v. pf. durch einige Zeit ernähren, alo, nutrio per tempus (famis, hiemis).

Прерањи́вање, n. das Ernähren durch einige Zeit, pernutritio.

Прерањи́вати, њујем, v. impf. hindurch ernähren, pernutrio.

Прѐрезати, режем, v. pf. entzwey ſchneiden, disseco.
Прерези́вање, n. das Entzweyſchneiden, dissectio.
Прерези́вати, зујем, v. impf. entzwey ſchneiden, disseco.
Прѐрити, ријем, v. pf durchwühlen, perruo.
Прѐров, m. (Рес. и Срем.) vide пријеров.
Прѐровити, им, v. pf. durchgraben, perfodio.
Прѐсада, f. die Pflanzen, die überſetzt werden, plantae quae e seminario transferuntur.
Пресади́ти, им, v. pf. überpflanzen, transplanto.
Пресађи́вање, n. das Ueberpflanzen, transplantatio.
Пресађи́вати, ђујем, v impf. überſetzen, transplanto.
Пресамари́вање, n. das Ueberſteigen (eines Berges) transcensus.
Пресамари́вати, рујем, v. impf. überſteigen, transcendo.
Пресама́рити, им, v. pf. преко брда, (das Gebirge) überſteigen, transcendo.
Пресами́тити, им, v. pf. doppelt übereinander legen, duplico, gemino.
Пресамићи́вање, n. das Doppeltfalten, duplicatio.
Пресамићи́вати, ћујем, v. impf. doppelt falten, duplico.
Прѐсан, сна, но, (Рес. и Срем.) vide пријесан.
Пресанути, нем, v. pf. austrocknen (vom Bache), exsiccor, exaresco.
Прѐсед, m. (Рес. и Срем.) vide пријесјед.
Прѐседа́ње, n. (Рес. и Срем.) vide пресједање.
Прѐседати, ам, (Рес. и Срем.) vide пресједати.
Пресе́дити, им, (Рес. и Срем.) vide пресједити.
Прѐседнути, нем, vide пресести.
Пресѐлити, им, v. pf. überſiedeln, transfero.
Пресѐлисе, имсе, v. r. pf. überſiedeln, transmigro.
Пресѐља́вање, n. das Ueberſiedeln, translatio, transmigratio.
Пресељавати, ам, v. impf. überſiedeln, transfero.
Пресељавасе, амсе, v. r. impf. überſiedeln, transmigro.
Прѐсести (говорисе и пресѐднути), седем (и пресѐднем), (Рес. и Срем.) vide пресјести.
Прѐсећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide пресјећи.
Пресецање, n. (Рес. и Срем.) vide пресијецање.
Пресецати, ам, (Рес. и Срем.) vide пресијецати.
Пресиђети, сједим, v. pf. (Ерц.) hindurch ſitzen, persideo (?).
Прѐсијати, јем, v. pf. (Ерц.) durchſieben, percribro.
Пресијева́ње, n. (Ерц.) das Ueberſieben, percribratio.
Пресијевати, ам, v. impf. (Ерц.) durchſieben, percribro.
Пресијѐца́ње, n. (Ерц.) das Entzweihauen, Durchſchneiden, sectio.
Пресијѐцати, ам, v. impf. (Ерц.) durchſchneiden, seco.
Прѐсилити, им, v. pf. übermüthig werden, superbio.
Пресиља́вање, n. das Uebermüthigwerden, insolentia, superbitio.
Пресиљавати, ам, v. impf. übermüthig werden, superbio.
Прѐсипање, n. 1) das Umſchütten (Ueberſchütten), transfusio. 2) das Ueberfüllen, nimia impletio.
Прѐсипати, ам (и пресипљем), v. impf. 1) umſchütten, transfundo. 2) überfüllen, nimis impleo.
Прѐсиса́ње, n. das Vertrocknen, exsiccatio.
Прѐсисати, сишем, v. impf. vertrocknen, exaresco.
Пресја́вање, n. das Blinken, Blitzen (z. B. eines Säbels, gegen die Sonne), fulgor, coruscatio.
Пресјавасе, амсе, v. r. impf. blitzen, blinken, corusco.
Прѐсједање, n. (Ерц.) der Hinterhalt, insidiae.
Прѐсједати, ам, v. impf. (Ерц.) ſich in Hinterhalt legen, insidior.
Пресје́дити, им, vide пресиђети.
Прѐсјести (говорисе и пресједнути), сједем (говорисе и пресједнем), v. pf. (Ерц.) ſich in Hinterhalt legen, insidior.
Прѐсјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) entzweiſchneiden, hauen, disseco.
Прескакање, n. das Ueberſpringen, transsultus, praeteritio.
Прескакати, качем, v. impf. überſpringen, transilio.
Прескочити, им, v. pf. überſpringen, transilio.
Прѐслављање, n. vide прислављање.
Прѐслављати, ам, vide прислављати.
Прѐслица, f der (Spinn-) Rocken, colus.
Пресличе́тина, f. augm. } v. преслица.
Прѐсличина, f. augm. }
Прѐсличица, f. dim. v. преслица.
Пресмакање, n. vide присмакање.
Пресмакати, мачем, vide присмакати.
Пресмочити, им, vide присмочити.
Прѐставитисе, имсе, v. r. pf. hinſcheiden, ſterben, decedo, morior.

Прèстајâње, n. das Aufhören, intermissio, finis.

Прèстајати, јем, v. impf. aufhören, desino.

Прèстâјати, шојим, v. pf. hindurch ſtehen, persto.

Прèстанак, нка, m. der Unterlaß, das Aufhören, intermissio: без престанка.

Прèстарити, им, v. pf. } altern, zu
Прèстарјети, рим, (Ерц.) } alt werden, consenesco.

Прèстати, танем, v. pf. aufhören, desino: престала киша; престао му давати.

Прèсти, предем, v. impf. ſpinnen, neo.

Прèстигнути, нем, vide престићи.

Прèстизâње, n. das Ueberholen, superatio, victoria cursus.

Прèстизати, пижем, v. impf. überholen, cursu supero.

Прèстићи (говорисе и престигнути), тигнем, v. pf. zuvorkommen, überholen, supero.

Прèстô, тола, m. } (Рес. и Срем.) vi-
Прèстол, m. } de пријестол.

Прèстрâвити, им, v. pf. erſchrecken, und dadurch krank machen, terrore in morbum conjicio.

Прèстрâвитисе, имсе, v. r. pf. vor Schrecken erkranken (von Kindern), terrore in morbum conjici.

Прèстрављívање, n. das Erſchrecken, terror.

Прèстрављívати, љујем, v. impf. einen erſchrecken, terrefacio.

Прèстрављívатисе, љујемсе, v. r. impf. vor Schrecken krank werden, terrore conjici in morbum.

Прèстрићи, рижем, v. pf. mit der Scheere entzwei ſchneiden, forfice diſſeco.

Прèстругати, ружем, v. pf. entzwei-, durchſchaben, perſcabo, perrado.

Прèступ, m. (Рес. и Срем.) vide пријеступ.

Прèступâње, n. das Uebertreten, transgreſſio.

Прèступати, ам, v. impf. übertreten, transgredior.

Прèступити, им, v. pf. übertreten, transgredior.

Прèсудити, им, v. pf. aburtheilen, erkennen, dijudico.

Прèсуђívање, n. das Anders-Aburtheilen, dijudicatio alius, diversa a nostra.

Прèсуђívати, ђујем, v. impf. anders aburtheilen, aliter dijudico: немој ти мени ту пресуђивати.

Прèсûти, спем, v. pf. 1) überſchütten, transfundo. 2) zu voll angießen, überfüllen, nimis impleo.

Прèсушívање, n. das Ueberdörren, nimia exsiccatio. 2) das Verlieren der Milch (bei der Kuh), intermissio lactis (de vacca).

Прèсушívати, шујем, v. impf. 1) überdörren, nimis arefacio. 2) vide засушивати.

Прèсу́шити, им, v. pf. 1) überdörren, nimis arefacio. 2) vide засушити.

Прèтâкање, n. das Umgießen (des Weines), transfusio.

Прèтâкати, тачем, v. impf. (Wein) umgießen, transfundo.

Прèтâпање, n. das Umſchmelzen, refusio.

Прèтâпати, ам (и претапљем), v. impf. umſchmelzen, refundo.

Прèтвâрање, n. 1) das Verwandeln, transfiguratio, immutatio. 2) das Verſtellen, simulatio.

Прèтвâрати, ам, v. impf. verwandeln, immutare.

Прèтвâратисе, амсе, v. r. impf. ſich verſtellen, simulo.

Прèтвòрити, им, v. pf. verwandeln, immuto.

Прèтвòритисе, имсе, v. r. pf. ſich verſtellen, simulo.

Прèтегнути, нем, v. pf. überwiegen, praepondero.

Прèтежнији, нија, није, од кога, него, bedeutender, wichtiger, majoris momenti.

Прèтéзање, n. das Ueberwiegen, praeponderatio.

Прèтéзати, тежем, v. impf. überwiegen, praepondero. Теже претеже.

Прèтерати, ам, (Рес. и Срем.) vide прећерати.

Прèтерívање, n. (Рес. и Срем.) vide прећеривање.

Прèтерívати, рујем, (Рес. и Срем.) vide прећеривати.

Прèтећи, течем, v. pf. кога, zuvorkommen, praeverto.

Прèти, ем, v. impf. anklagen, accuso.

Прèтисе, емсе, v. r. impf. с ким, mit jemand im Streite ſeyn, prozeſſiren, litigo.

Прèтити, им, (Рес. и Срем.) vide пријетити.

Прèтицање, n. vide претицање.

Прèтицати, ичем, vide претицати.

Прèтјецање, n. (Ерц.) das Zuvorkommen, praeversio.

Прèтјецати, тјечем, v. impf. (Ерц.) zuvorkommen, praeverto.

Прèтња, f. (Рес. и Срем.) vide пријетња.

Претовáрање, n. das Umladen, operatio alia, translatio

Претовáрати, ам, v. impf. umladen, transoleto (?), n. n. лађу.

Претоварити, им, v. pf. umladen, transonero (?), н. п. лађу.

Прéтоп, m. (Рес. и Срем.) vide пријетоп.

Претопити, им, v. pf. umschmelzen, refundo.

Преточити, им, v. pf. umgießen, transfundo.

Претргнути, нем, v. pf. entzwei reißen, disrumpo.

Претресање, n. das Durchbeuteln, Ausschütteln, excussio.

Претресати, ам, v. impf. ausschütteln, excutio.

Претрести, сем, v. pf. ausschütteln, excutio.

Претреснисе, семсе, v. r. pf. ſich zerſtreuen (von Flüchtlingen), dispergi.

Претрчати, трчем, vide претрчати.

Претрчáвање, n. das Drüberweglaufen, transcursatio.

Претрчáвати, ам, v. impf. drüber weglaufen, transcurso.

Претрчати, чим, v. pf. hinüber-, darüberlaufen, transcurro.

Претýрање, n. das Ueberwerfen, transjectio, perquisitio, perscrutatio.

Претýрати, ам, v. impf. 1) überwerfen, jactu supero. 2) überwerfen (im Suchen), perquiro, disjicio.

Претýрити, им, v. pf. 1) кућу, einen Stein über das Haus werfen, trajicio. 2) камен преко куће, den Stein über das Haus —, lapidem trajicio trans domum. 3) (im Suchen alles) überwerfen, disjicio quaerens.

Прéћење, n. (Рес. и Срем.) vide пријећење.

Прéћерати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) über — treiben, ago super —. 2) übertreiben, excedo modum.

Прећерúвање, n. (Ерц.) das Uebertreiben, modi excessio.

Прећерúвати, рујем, v. impf. (Ерц.) übertreiben, nimis ago, modum excedo.

Прéћи, прећем, (Рес. и Срем.) vide пријећи.

Преузéти, змем, v. pf. übernehmen, überwältigen, vinco.

Преузимáње, n. das Ueberwältigen, correptio.

Преузимати, ам (и преузимљем), v. impf. übernehmen, corripio, vinco.

Прецéдити, им, (Рес. и Срем.) vide проциједити.

Прецеђивање, n. (Рес. и Срем.) vide процијеђивање.

Прецеђивати, ђујем, (Рес. и Срем.) vide процијеђивати.

Процијéдити, им, v. pf. (Ерц.) übergießen, transfundo.

Прецеђивање, n. (Ерц.) das Uebergießen, transfusio.

Прецеђивати, ђујем, v. impf. übergießen, abgießen, transfundo.

Прéчага, f. das Querbret (in der Mühle), assis transversus.

Прéчагица, f. dim. v. пречага.

Прéчање, n. (Рес. и Срем.) vide пријечање.

Прéчати, ам, (Рес. и Срем.) vide пријечати.

Прéчатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide пријечатисе.

Пречáтити, им, vide прочитати.

Пречитáвање, n. das Ueberleſen, relectio.

Пречитáвати, ам, v. impf. überleſen, relego.

Пречитати, ам, v. pf. 1) überleſen, relego. 2) вас дан је пречитао, den ganzen hindurch —, per totam diem legit.

Прéчњак, m. (Рес. и Срем.) vide пријечњак.

Прéша, f. der Drang, die Eile, die Dringlichkeit, festinatio; ако ти није преша, (fr. si vous n'êtes point pressé).

Прешúвање, n. das Zuſammennähen, consutio.

Прешúвати, ам, v. impf. übereinandernähen, zuſammennähen, consuo.

Прéшити, шијем, v. pf. zuſammennähen, consuo, adsuo.

Пржéница, f. gebähtes Stück Brot, panis tostus.

Пржéње, n. das Bähen, Backen, tostio.

Пржибаба, m. (in pl. f.) ein niederträchtiger Räuber, der alte Weiber mißhandelt (mit glühenden Ketten brennt) um ſie zur Entdeckung ihres Nothpfennigs zu zwingen; dieß iſt das größte Schimpfwort für einen Heiducken, latro qui mulierculas igne excruciat:

„Ти Турчија један пржибабо!
„Ни спари ти четовали ни'су —

Пржити, им, v. impf. bähen, röſten, torreo. Пржио би господару (одговорио гладан и озебао циганин, кад су га запитали: или воли јести, или се гријати). cf. грасуљ.

Пржитисе, имсе, v. r. impf. ſich verbrennen, aduri.

Пржња, f. die Störung, Verderbung der guten Geſellſchaft, turbatio societatis.

Пржњење, n. das Verunreinigen, pol-

Пржњење, n. ſ lutio.

Пржнити, им, v. impf. 1) beim Ausweiden das Ingeweide verletzen, ſo, daß die Excremente erſcheinen, exenterare ita, ut intestinis ruptis excrementa appareant. 2) die gute Geſellſchaft verderben, bonam societatem turbare.

Прзница, f. der Störenfried, Freudenstörer, Verderber guter Gesellschaft, turbator pacis, societatis, laetitiae.

При, bei, am, apud:

При појасу сабља ожедьела

Прибањање, n. 1) das Anklehen, adhaesio. 2) fig. das Angreifen (bei der Arbeit), aggressio.

Прибањати, ам, v. impf. 1) anklehen, adhaereo. 2) zugreifen (bei der Arbeit), adgredior.

Прибадање, n. das Anspießen, adfixio.

Прибадати, ам, v. impf. anspießen, adfigo.

Прибегавање, n. (Рес. и Срем.) vide прибјегавање.

Прибегавати, ам, (Рес. и Срем.) vide прибјегавати.

Прибегнути, нем, (Рес. и Срем.) vide прибјећи.

Прибедрица, f. ein Stück der Priesterkleidung, pars vestimenti archimandritae aut episcopi (periscelis?).

Прибећи (говорисе и прибегнути), бегнем, (Рес. и Срем.) vide прибјећи.

Прибијање, n. 1) das Anschlagen, adfixio, applicatio. 2) das Anschmiegen, applicatio.

Прибијати, ам, v. impf. anschlagen, adfigo, applico.

Прибијатисе, амсе, v. r. impf. sich anschmiegen, applicor.

Прибиране, n. 1) das Abtragen (der Speisen vom Tische), ablatio, sublatio. 2) die achtungsvolle Aufnahme, cultus, exceptio honorifica.

Прибирати, ам, v. impf. 1) (vom Tische) abtragen, aufero. 2) mit Achtung empfangen, honorifice excipio, colo.

Прибиратисе, амосе, v. r. impf. 1) nach und nach sich sammeln, congregari. 2) zu Ende gehen, incipio deficere.

Прибити, бијем, v. pf. an etwas anschlagen, adfigo, applico.

Прибитисе, бијемсе, v. r. pf. код кога, ће, уза што, sich fest anschmiegen, arcte se adplicare: прибио се код њега; прибилесе овце у крај; шта си се ти прибио уза зид?

Прибић, m. Mannsname, nomen viri.

Прибјегавање, n. (Ерц.) das Flüchten, Zuflucht-nehmen, profugium.

Прибјегавати, ам, v. impf. (Ерц.) Zuflucht nehmen, profugere soleo.

Прибјегар, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Прибјегнути, нем, vide прибјећи.

Прибјегор, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Прибјећи (говорисе и прибјегнути), ојегнем, v. pf. Zuflucht nehmen, perfugio, confugio ad quem.

Приближавање (приближивање), n. das Annähern, adpropinquatio.

Приближавати, ам (приближивати), v. impf. annähern, nahe bringen, admotio.

Приближаватисе, амсе (приближиваписе), v. r. pf. sich nähern, adpropinquo.

Приближивање, n. vide приближавање.

Приближивати, жујем, vide приближавати.

Приближиватисе, жујемсе, vide приближаватисе.

Приближити, им, v. pf. nahe rücken, nahe bringen, admoveo.

Приближитисе, имсе, v. r. pf. sich nähern, adpropinquo.

Прибости, бодем, v. pf. anspießen, adfigo.

Прибрати, берем, v. pf. 1) n. п. софру, abtragen, aufero, tollo. 2) mit Achtung empfangen, colo, honorifice excipio.

Прибратисе, беремосе, v. r. pf. 1) sich allmälig sammeln, paullatim convenio. 2) ausgehen, zu Ende gehen, deficio: прибрало се.

Привалити, им, v. pf. 1) herbeiwälzen, advolvo. 2) darantmachen, applico.

Привалитисе, имсе, v. r. pf. zufallen, zu Theil werden, obtingo, (durch Erbschaft oder sonstiges Glück): њему се привалило.

Привaљивање, n. 1) das Herbeiwälzen, advolutio. 2) das Zufallen, advolutio, devolutio.

Привaљивати, љујем, v. impf. 1) herzuwälzen, advolvo. 2) darantmachen, applico, n. п. закрпу.

Привaљиватисе, љујесе, v. r. impf. zufallen, devolvor.

Привáт, m. (у Срнјем у Бачк. и у Бан.) учи децу на приват, er ist Privatlehrer, gibt Privatstunden, privatim docet.

Приватање, n. 1) das Greifen, captio. 2) das Empfangen, exceptio.

Приватати, ам, v. impf. 1) greifen, capio. 2) empfangen, excipio.

Приватити, им, v. pf. 1) angreifen, capio, arripio. 2) empfangen, excipio.

Привaћање, n. vide приватање.

Привaћати, ам, vide приватати.

Привезати, вежем, v. pf. anbinden, adligo.

Привезивање, n. das Anbinden, adligatio.

Привезивати, зујем, v. impf. anbinden, adligo.

Привенац, нца, m. (cm.) etwa der Beistand bei der Hochzeit, nuptialium hominum quidam. Ја ову ријеч нијесам

чуо никад прије, осим у пјесми како се пјева Турац Смедеревац:
„А привенца Косанчић Ивана —
Привѣнчати, ам, (Рес. и Срем.) vide привјенчати.
Привѣсти, ведем, v. pf. herbeiführen, adduco, n. p. коња.
Привѣсти, зем, v. pf. лађу, das Schiff herbeiführen, navim admoveo.
Привидѣти, дим, (Рес.) } vide привиПривидити, им, (Срем.) } ђети.
Привиђање, n. das Einbilden, imaginatio.
Привиђати, ам, v. impf. ſich etwas einbilden, zu ſehen glauben, in animum induco, imaginor.
Привиђети, дим, v. pf. (Ерц.) ſich einbilden etwas zu ſehen, videor mihi videre aliquid.
Привијање, n. das Daranwickeln, circumvolutio.
Привијати, ам, v. impf. daranwickeln, circumvolvo.
Привикавање, n. das Angewöhnen, assuefactio.
Привикавати ſе, амсе, v. r. impf. ſich angewöhnen, assuesco.
Привикнути ſе, нѣмсе, vide привићи ſе.
Привиривање, n. das Herzublicken, aspectio.
Привиривати, рујем, v. impf. } herzuПривирити, им, v. pf. } blicken, aspicio.
Привити, вијем, v. pf. daranwickeln, circumvolvo.
Привићи ſе (и привикнути ſе), викнем-се, v. r. pf. ſich gewöhnen, assuesco.
Привјенчати, ам, v. pf. (Ерц.) antrauen, connubio jungo (sacro ritu adjungo).
Привођити, им, v. impf. herbeiführen, adducto.
Привођење, n. das Herbeiführen, adductatio.
Привожење, n. das Herbeiführen (des Schiffes), appulsio navis.
Привозити, им, v. impf. herbeiführen, adpello navim.
Приволети, лим, (Рес.) vide приволѣти.
Приволетисе, лимсе, (Рес.) vide приволѣтисе.
Приволити, им, (Срем.) vide приволѣти.
Приволитисе, имсе, (Срем.) vide приволѣтисе.
Приволѣти, лим, v. pf. (Ерц.) einen vermögen zu etwas, persuadeo cui ut faciat.
Приволѣтисе, лимсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich herbeilaſſen, einwilligen, consentio.
Привре́бати, ам, v. pf. erlauern, erſchleichen, deprehendo (aucupando).
Привре́батисе, амсе, v. r. pf. leiſe angeſchlichen kommen, accedo tacite.
Привре́дити, им, (Рес. и Срем.) vide привриједити.
Привриједити, им, v. pf. (Ерц.) Nutzen bringen, prosum: не ће ништа кући да привриједи; није привриједио кући ни једне паре.
Привући, вучем, v. pf. herbeiſchleppen, adtraho.
Привући ſе, вучемсе, v. r. pf. ſich herbeiſchleichen, adrepo.
Пригазити, им, v. pf. eintreten, conculco.
Пригање, n. das Röſten (in Schmalz), frixio.
Пригати, ам, v. impf. röſten (in Schmalz, öſterr. bachen, lieſs: pachen), frigo.
Пригавак, вка, m. der Fuß am Strumpfe, tibialis pars inferior.
Пригла́вчина, f. augm. v. пригла́вак.
Пригла́вчић, m. dim. v. пригла́вак.
Пригње́чити, им, v. pf. einkneten, manu deprimo, apprimo.
Пригова́рање, n. das Schelten eines andern, das eigentlich einem dritten, den man aber ſchonen will, gilt, objurgatio minus nocentis, ut alter, cui parcere aut debemus aut volumus, audiat sibique adplicet ipse.
Пригова́рати, ам, v. impf. коме, jemanden mittelbar Vorwürfe machen, objurgo minus nocentem ut alter nocentior audiat et sibi applicet. Мајка ћерку кара, снаши приговара.
Приговор, m. der mittelbare Vorwurf, objurgatio alterius pro altero.
Приговорити, им, v. pf. коме, jemand mittelbar Vorwürfe machen, ihn meinen, objurgo alterum pro altero.
Пригодити, им, v. pf. treffen, von ungefähr kommen, forte venio.
Пригодитисе, имсе, vide догодитисе.
Приготовити, им, v. pf. bereiten, paro.
Приготовљавање, n. das Vorbereiten, praeparatio.
Приготовљавати, ам, v. impf. fertig machen, vorbereiten, praeparo.
Пригревање, n. (Рес. и Срем.) vide пригријевање.
Пригре́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide пригријевати.
Пригрејати, јем, (Рес. и Срем.) vide пригријати.
Пригријати, јем, v. pf. (Ерц.) 1) zum Feuer ſtellen, admoveo igni. 2) пригријало сунце, die Sonne ſetzte heiß zu, adurebat sol.
Пригријевање, n. (Ерц.) 1) das Nahetücken ans Feuer, admotio ad ignem. 2) das Schwülbrennen der Sonne, aestus solis (nimius).

Пригријѐвати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) zum Feuer rücken, admoveo igni. 2) пригријѐва сунце, биће кише, die Sonne brennt heiß, es ist so schwül, aduritur.

Пригрнути, нем, v. pf. an den Busen drücken, adprimo ad pectus, amplector.

Пригрљáвање, n. das Umhalsen, Umarmen, amplexatio.

Пригрљáвати, ам, v. impf. umhalsen, umarmen, amplexari.

Пригрнути, нем, v. pf. 1) herbeischarren, corrado. 2) umnehmen, umhängen, circumjicio, circumdo (pallium).

Пригрнýти, немсе, v. r. pf. (den Mantel) umnehmen, circumdor (pallio).

Пригртáње, n. 1) das Herbeischarren, corrasio. 2) das Umhängen, circumdatio.

Пригртати, грћем, v. impf. 1) herbeischarren, corrado. 2) umnehmen, circumdo.

Пригртатисе, грћемсе, v. r. impf. umnehmen, circumdor.

Прíд, m. die Draufgabe bei einem Tausche, lucrum in commutatione.

Придигнути, нем, vide придићи.

Придигнýтисе, немсе, vide придићи.

Придизáње, n. das Helfen beim Heben, adjutio in levando.

Придизати, дижем, v. impf. heben helfen, adjuvo levantem.

Придићи (говорисе и придигнути), v. pf. heben helfen, opem fero tollenti.

Придићисе (говорисе и придигнутисе), дигнемсе, v. r. pf. aufstehen (vom Krankenlager), convalesco.

Придобијање, n. das Gewinnen, lucratio.

Придобијати, ам, v. impf. gewinnen, lucror.

Придобити, бијем, v. pf. gewinnen, lucror.

Придолажење, n. das Hinzukommen, superventus.

Придолазити, зи, v. impf. } hinzukom-
Придóћи, óђе, v. pf. } men, supervenio.

„Ев' Турцима нидат придолази —

Придржавање, n. das Halten, sustentio.

Придржавати, ам, v. impf. ein wenig halten, sustineo, teneo paullulum.

Придржати, жим, v. pf. ein wenig halten, teneo paullulum.

Прижгати, ам, v. pf. dringend zusetzen, vehementer peto.

Признавање, n. 1) das Erkennen, agnitio. 2) das Gestehen, confessio.

Признавати, најем, v. impf. 1) als etwas erkennen, agnosco pro —. 2) gestehen, confiteor.

Признати, ам, v. pf. 1) anerkennen, agnosco. 2) eingestehen, confiteor.

Прíзрен, m. 1) Stadt in Serbien. 2) Art Pistolen.

Призренски, ка, ко, Prisrener.

Прија, f. hyp. v. пријатељица.

Прија̀к, m. vide пријатељ: пријаче! зовни тог пријака.

Прија̀ков, ва, во, das пријак, amici, familiaris.

Пријатељ, m. 1) der Freund, amicus. 2) der Befreundte, propinquus: отишао у пријатеље.

Пријатељáње, n. das пријатељ-Nennen, appellatio nomine amici aut propinqui.

Пријатељатисе, амсе, v. r. impf. sich пријатељ nennen mit einem, amicum appello aliquem aut propinquum.

Пријатељев, ва, во, 1) des Freundes, amici. 2) des Befreundten, propinqui.

Пријатељење, n. das Befreunden, junctio affinitatis.

Пријатељитисе, имсе, v. r. impf. с ким, sich befreunden, propinquitate jungi.

Пријатељица, f. 1) die Freundin, amica. 2) die Verwandte, propinqua.

Пријатељичин, на, но, der пријатељица, amicae.

Пријатељов, ва, во, vide пријатељев.

Пријатељски, ка, ко, 1) freundschaftlich, amicus. 2) adv. freundschaftlich, amice.

Пријатељство, n. 1) die Freundschaft, amicitia. 2) die Verwandtschaft, necessitudo, affinitas.

Пријати, ја ми, v. impf. gedeihen, gut anschlagen, alo, prosum: не прија му што једе.

Прије, (Ерц.) 1) praep. vor, ante: прије мене, прије зоре и пр. д. 2) ehevor, antea: како је било прије, тако је и сад; и прије и послије; од прије. 3) ehe, d. i. leichter, prius, potius: прије ће дати мени него теби.

Пријѐвара, f. (Ерц.) der Betrug, dolus.

Пријѐврница, f. (Ерц.) der Querbalken (z. B. beim Thore), trabs transversa.

Пријѐки, ка, ко, gerade, nächste, kürzeste, rectus, proximus, n. m. пут, лијек.

Пријѐклад, m. (Ерц.) der Steinstein am Herde, damit die Klötze nicht auseinander fallen, saxum continens ligna super foco (in den Bauerküchen).

Пријѐлаз, m. (Ерц.) 1) на води, die Furt, vadum. 2) на плоту, der Uebersteig (österr.) über eine Hecke, transcensus in sepe.

Пријѐнос, m. (Ерц.) der Umgang, die Umtragung des Kelches und der Patene in der Kirche, circumlatio poculisacri.

Пријѐпис, m. (Ерц.) die Conſcription, conscriptio.

Пријѐпољац, љца, m. човек из Пријѐпоља.

Пријѐпоље, n. град и варош у Ерцеговини (на ријеци Лиму):

„Па кад дођеш Пријѐпољу твоме —

Пријѐпољче, чета, n. момче, или дијете из Пријѐпоља:

„Бјежи јадно момче Пријѐпољче —

Пријѐранак, нка, m. (Ерц.) vide извода.

Пријѐров, m. (Ерц.) der Graben, die Furche im Weinberge, fossa vineae.

Пријѐсан, сна, но, (Ерц.) н. п. месо (које није сољено ни сушено), млијеко (које није кисело), љеб (који није кисео, н. п. погача), рана (која није стара, него одма кад се човек рани), купус (који није кисео, него онако зелен), кожа (која није сува, него онако одма кад се скине са живинчета), friſch, recens.

Пријѐсјед, m. (Ерц.) die Nachzucht (von den Bienen) zur Fortpflanzung, fetus apum, relictus propagimis ergo.

Пријѐсто̀, тола, m. (Ерц.) der Thron, Пријѐстол, m. } thronus.

Пријѐступ, m. (Ерц.) ове је године пријѐступ, heuer iſt ein Schaltjahr, (weil dadurch die Feyertage um einen Tag weiter hinausrücken), est annus intercalaris.

Пријѐћи ти, ћѝм, v. impf. (Ерц.) drohen, minor.

Пријѐтња, f. (Ерц.) die Drohung, minae.

Пријѐтоп, m. (Ерц.) das Fett, das von einem Schweine (z. B.) beim Braten herausträufelt, adeps qui defluit a carne quae assatur.

Пријѐтран, на, но, fett (zu eſſen), widrigfett, pinguis: јегуља је пријѐтрана.

Пријѐћење, n. (Ерц.) das Drohen, minae, minatio.

Пријѐћи, пријѐђем, v. pf. (Ерц.) 1) hinübergehen, transeo. 2) überlaufen, exundo.

Пријѐчање, n. (Ерц.) 1) das Binden (der Opanken) in die Quere (überzwerch), consartio transversa. 2) das Anſehen überzwerch, aspectus torvus.

Пријѐчати, ам, v. impf. (Ерц.) н. п. опанке, überzwerch binden, per transversum ligo.

Пријѐчашисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) на кога, einen ſchel anſehen, oblique intueor.

Пријѐчњак, m. (Ерц.) der abgehauene Fuß eines bratenden Lamms, der als Haken den ausgeweideten Bauch zuſammen hält, pes agni resectus, et fibulae loco ventrem continens.

Пријѐин, на, но, der прија, amicae.

Пријѐо, m. Mannsname, nomen viri.

Прика̀зање, n. das Vorzeichen, ostentum.

Прика̀зати, кажем, v. pf. m. j. част, herzählen, recito, recenseo, cf. женидбе.

Прика̀зашисе, кажесе, v. r. pf. коме шшо, ea ahn mir, praesagio.

Прика̀зивање, n. 1) das Herzählen, recensio. 2) das Ahnen, Vorbedeuten, portentio (?).

Прика̀зивати, зујем, v. impf. m. j. част, herzählen, recito.

Прика̀зивашисе, зујесе, v. r. impf. ahnen, praesagio.

Прикивање, n. das Anſchmieden, adcusio.

Прикивати, ам, v. impf. anſchmieden, adcudo.

Прикладан, дна, но, ſchön, muſterhaft (dem Körper nach), pulcer, formosus.

Прикла̀пало, m. der Plauderer, homo loquax, nugator.

Прикла̀пање, n. das Plaudern, nugae.

Прикла̀пати, ам, v. impf. plaudern, in einem fort ſcherzhafte Dinge erzählen, nugor.

Прикла̀ти, кољем, v. pf. anſtechen (ein Thier, das ſterben will), macto.

Прикло̀пити, им, v. pf. ein treffendes Wort worauf ſagen, apte excipio dictum, convenienter respondeo.

Прико, (у Бачк.) vide преко.

Прико̀вати, кујем, v. pf. anſchmieden, adcudo.

Прикрајак, ајка, m. н. п. из прикрајка, von der Seite, ex parte.

Прикрастисе, радемсе, v. r. pf. ſich herbeiſchleichen, adrepo:

„Прикрадесе овчар од овца
„Те украде кошуљу девојци —

Прикумак, мка, m. кумов момак, који на крштењу додаје крзницу, а у сватовима (у Србији, у Босни и у Ерцеговини) носи барјак; у Сријѐму кажу: кумовски момак, der Vice-Kum, cumi vicarius, adjutor.

Прикупити, им, v. pf. einzeln zuſammenbringen, colligo.

Прику̀пљање, n. das einzelne Zuſammenbringen, collectio successiva.

Прику̀пљати, ам, v. impf. einzeln zuſammenbringen, colligo sigillatim.

Прикучѝвање, n. das Nähern, admotio.

Прикучѝвати, чујем, v. impf. nahebringen, admoveo.

Прикучити, им, v. pf. nahebringen, admoveo.
Прилагање, n. das Darbringen, oblatio.
Прилагати, лажем, v. impf. darbringen, offero.
Прилагати, лажем, v. pf. hinzulügen, admentior, addo per mendacium.
Прилегање, n. (Рес. и Срем.) vide прилијегање.
Прилегати, лежем (Рес. и Срем.) vide прилијегати.
Прилепити, им, (Рес. и Срем.) vide прилијепити.
Прилепитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide прилијепитисе.
Прилепљивање, n. (Рес. и Срем.) vide прилепљивање.
Прилепљивати, љујем, (Рес. и Срем.) vide прилепљивати.
Прилетање, n. (Рес. и Срем.) vide прилијетање.
Прилетати, лећем, (Рес. и Срем.) vide прилијетати.
Прилетети, летим, v. pf. (Рес.)
Прилетити, им, v. pf. (Срем.)
Прилећи, летим, v. pf. (Ерц.)
herbei fliegen, advolo.
Прилећи, лежем, (и прилегнем), v. pf. anliegen, adjaceo.
Прилијевање, n. (Срем.) vide прилијевање.
Прилијевати, ам, (Срем.) vide прилијевати.
Прилијегање, n. (Ерц.) das Niederliegen, prostratio.
Прилијегати, јежем, v. impf. (Ерц.) sich niederbücken, humi procido.
Прилијепити, им, v. pf. (Ерц.) ankleiben, adligo.
Прилијепитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) kleben bleiben, adhaeresco.
Прилијетање, n. (Ерц.) das Herbeifliegen, advolatatio.
Прилијетати, лијећем, v. impf. (Ерц.) herbei fliegen, advolito.
Прилика, f. Gleichen, ejusdem sortis: по свој прилици, allem Anſehen nach; није то његова прилика, nicht ſeines Gleichen (alt und jung), paßt nicht zu ihm; на прилику, zum Beiſpiel. Нашла слика прилику.
Приликовати, кује, v. impf. paſſen, convenio.
Прилип, m. град у Косову.
Прилични, чна, но, paſſend, convenions.
Прилог, m. das Opfer, die Opfergabe, quod offertur monasterio:
„Прилог носе Светој гори славној:
„Жута воска и о'јела тамљана —
Приложити, им, v. pf. darbringen, offero.
Приложник, m. der Geber einer Opfergabe an ein Kloſter, oblator.
Прилупити, им, v. pf. } m. j. врата,
Прилупнути, нем, v. pf. } zuſchlagen, cum impetu claudo.
Прић, m. (по Бачк.) verkürzt ſtatt пријатељ, und unabänderlich, z. B. Freund Georg, familiaris.
Прићевање, n. (Ерц.) das Zugießen, adfusio.
Прићевати, ам, v. impf. (Ерц.) zugießen, adfundo.
Прићепљивање, n. (Ерц.) 1) das Ankleben, adhaesio. 2) das Ankleiben, applicatio.
Прићепљивати, љујем, v. impf. (Ерц.) ankleiben, applico, adlino.
Прићепљивашисе, љујемсе, v. r. impf. (Ерц.) ankleben, adhaeresco.
Прићубити, им, v. pf. liebgewinnen, adamo (vom Schafe, dem, nach dem Tode ſeines Lammes, ein anderes zu ſäugen gegeben wird, das ſie nur allmählig ſich gefallen läßt).
Прићубитисе, бисе, v. r. pf. paſſen, ſchön ſchließen, congruo.
Прићубљивање, n. 1) das Liebgewinnen, adamatio. 2) das Paſſen, congruentia.
Прићубљивати, бљујем, v. impf. liebgewinnen, adamo.
Прићубљивашисе, љујесе, v. r. impf. ſchön worauf paſſen, congruo, convenio.
Примакнути, нем, vide примаћи.
Примакнућисе, немсе, vide примаћисе.
Примање, n. das Nehmen, Empfangen, Bekommen, acceptio.
Примати, ам, v. impf. nehmen, empfangen, bekommen, capio.
Примашисе, амсе, v. r. impf. 1) чега, ſich annehmen, suscipio, curam gero. 2) уз брдо, ſich begeben, auf den Weg machen, abiisse. 3) прима се купус, greifen, Wurzel faſſen, radices ago.
Примаћи (говорисе и примакнути), макнем, v. pf. herzurücken, admoveo.
Примаћисе (говорисе и примакнутисе), макнемсе, v. r. pf. herzurücken, admoveor.
Примећити, им, (Рес. и Срем.) vide примијећити.
Примећење, n. das Hinzuſetzen, additio.
Примећати, мећем, v. impf. hinzufügen, addo.
Примећнути, нем, v. pf. hinzufügen, addo.
Примијећити, им, v. pf. anmeinen, verbedenken, omino, ominor: не буди примијећено, absit omen.

Примири́ти, им, v. pf. 1) einen zur Ruhe bringen, facere ut quis quiescat. 2) примири ђаволе! gib Ruhe (ſagt die Mutter zum Kinde), quiesce.

Примири́тисе, имсе, v. r. pf. ſich zur Ruhe geben (vom vorigen unſteten Leben), conquiesco.

При́мити, им, v. pf. nehmen, bekommen, empfangen, capio, n. p. болеſt, ſnjaceт, коња.

При́митисе, имсе, v. r. pf. 1) чега, ſich annehmen, curo. 2) уз брдо, ſich aufmachen, dedit se in viam. 3) примилосе прије́ке, greifen, Wurzel faſſen, radicem ago.

Прима́ње, n. das Herbeirücken, Näherkommen, admotio.

Прима́ти, ичем, v. impf. herbeirücken, admoveo.

Прима́тисе, ичемсе, v. r. impf. herbeirücken, admoveri.

Примо́ре, n. die Küſte, ora, ora maritima.

Примо́рски (примо́рскй), ка, ко, See-, Küſten-, maritimus.

Прина́вљање, n. das Zuneuen, Neuhinzu-machen, novi additio.

Прина́вљати, ам, v. impf. neu hinzu machen, bekommen, novi quid adjungere.

Прине́ти, несем, (Рес. и Срем.) vide принијети.

Прини́јети, несем, принио, принијела, ло), v. pf. (Ерц.) herzubringen, adfero.

Прино́вити, им, v. pf. neu hinzu machen, novi quid adjungo.

При́нос, m. die Gabe, donum oblatum: „Он Кулину често одлажаше, „Под чадоре принос доношаше.—

Прино́сити, им, v. impf. herbeibringen, adfero, fero, porto.

Прино́шење, n. das Bringen, adlatio.

При́нцип, m. der Fürſt, Prinz, princeps: „Поред мога Бонлије принципа —

При́нципов, ва, во, des Prinzen, Fürſten, principis.

При́нциповина, f. das Fürſtenthum, principatus (terra principis).

При́њушити, им, v. pf. beſchnoffeln, odoror.

Прикупити, им, v. pf. im Haufen vor ſich hertreiben, cogo gregem.

При́онути, нем, v. pf. 1) kleben, adhaereo. 2) zugreifen (bei der Arbeit), labori incumbo. Прионуо као чичак за јаје.

При́падање, n. 1) das Fallen (zur Erde), inclinatio. 2) das Zufallen (zum Erbtheil), cum quid evenit, obtingit.

При́падати, ам, v. pf. 1) fallen (zur Erde), decido, inclinor. 2) zufallen, evenit.

При́падом, in Nebenſtunden, tempore subsecivo: то је он начинио при́падом.

При́пазити, им, vide опазити.

При́палити, им, v. pf. 1) свијећу, anzünden, accendo. 2) fig. припалио пјешице чак у—, hat ſich zu Fuß aufgemacht bis —, pedes venit usque ad —.

Припаљи́ване, n. das Anzünden, accensio.

Припаљи́вати, љујем, v. impf. anzünden, accenso.

При́панути, нем, vide припасти.

При́пасати, пашем, v. pf. umgürten, circumdo, cingo.

При́пасање, n. das Umgürten, circumdatio, cinctio.

При́пасивати, сујем, v. impf. umgürten, circumdo, accingo.

При́пасти, паднем, v. pf. 1) fallen (zur Erde), accido. 2) zufallen, zu Theil werden, obvenit. 3) (сп.) на ум, beifallen, venit (in mentem):

„Доцкан Симу на ум припануло —

При́певање, n. (Рес. и Срем.) vide припијевање.

При́певати, ам, (Рес. и Срем.) vide припијевати.

При́певати, ам, (Рес. и Срем.) vide припијевати.

При́пека, f. die Schwüle, die heiße Sonne, fervor solis.

При́пети, пнем (и припењем), v. pf. 1) ein weidendes Pferd anbinden, funi adligo equum pascentem. 2) in die Höhe heben, tollo.

При́пети се, пнемсе (и припењемсе), v. r. pf. hinaufſteigen, ascendo.

При́пећи, ечем, v. pf. 1) јагње, прасе, anfangen zu braten, anbraten, igni admoveo assandum. 2) heiß brennen (von der Sonne), aduro.

При́пијевање, n. (Ерц.) das Hinzuſingen, accentio.

При́пијевати, ам, v. impf. (Ерц.) mitbeſingen, simul canto, celebro.

При́пињање, n. das Anbinden des weidenden Pferdes, adligatio equi pascentis.

При́пињати, њем, v. impf. das Pferd an einem langen Stricke anbinden, adligo equum pascentem.

Припито́мити, им, v. pf. zähmen, cicuro.

Припито́митисе, имсе, v. r. pf. zahm werden, cicurari.

Припито́мљавање, n. das Zahmmachen, Zähmen, cicuratio.

Припито́мљавати, ам, v. impf. zahm machen, cicuro.

Припишавање, n. das Anpiſſen, adminctio.

Припиша́вати, ам, v. impf. anpiſſen, admejo.

При́пишати, ам, v. pf. anpiſſen, admejo.

При́пјевати, ам, v. pf. (Ерц.) mitbeſingen, simul cano.

Приповéдало, m. (Рес. и Срем.) vide приповиједало.
Приповéдање, n. (Рес. и Срем.) vide приповиједање.
Приповéдати, ам, (Рес. и Срем.) vide приповиједати.
Приповéдити, им, (Рес. и Срем.) vide приповиједити.
Приповéст, f. (Рес. и Срем.) vide приповијест.
Приповéтка, f. (Рес. и Срем.) vide приповијетка.
Приповиједити, им, vide приповиједати.
Приповиједало, m. (Ерц.) vide причало.
Приповиједање, n. (Ерц.) das Erzählen, narratio.
Приповиједати, ам, v. impf. (Ерц.) erzählen, narro.
Приповијест, f. (Ерц.) das Sprichwort, proverbium: Благовијест приповијест, mit Maria Verkündigung (25. März) ist der Winter noch nicht vorbei.
Приповијетка, f. (Ерц.) die Erzählung, narratio, fabula.
Приповиједити, им, v. pf. (Ерц.) erzählen, narro.
Припојáвање, n. das Anlöten, adglutinatio.
Припојáвати, ам, v. impf. anlöten, adglutino.
Припојаснице, f. pl. m. j. кесе, die Patrontiemen, die Patrontasche (als Gürtel), zona embolorum iguiariorum.
Припóјити, им, v. pf. anlöten, adglutino ferruminando.
Припрáва, f. vide преправа.
Припрáвити, им, vide преправити.
Припрáвљање, n. vide преправљање.
Припрáвљати, ам, vide преправљати.
Припрдúвање, n. das Dreinschwätzen, interfabulatio.
Припрдúвати, дујем, v. impf. dreinschwätzen, in den Kram sch**ßen, interfabulor.
Припузати, ужем, v. pf. herbeikriechen, adrepo.
Припушити, им, v. pf. anblasen, sensu obnoxio et subobsceno (futuo).
Прирáдити, им, v. pf. hinzuarbeiten, hinzuerwerben, adquiro.
Прирађúвање, n. das Hinzuerwerben, adquisitio.
Прирађúвати, ђујем, v. impf. hinzuerwerben, adquiro.
Прирáстање, n. das Heranwachsen, succrementum.
Прирáстати, ам, v. impf. heranwachsen, succresco.
Прирáсти, стем, v. pf. heranwachsen, succresco.
Прúсад, m. der Setzling, taleola.
Присвájање, n. das Zueignen, arrogatio.
Присвájати, ам, v. impf. zueignen, vindico, arrogo.
Присвéтлити, им, (Рес. и Срем.) vide присвијетлити.
Присвијéтлити, им, v. pf. (Ерц.) dazuleuchten, lumen admoveo.
Присвојáвање, n. vide присвајање.
Присвојáвати, ам, vide присвајати.
Присвójити, им, v. pf. zueignen, vindico, arrogo.
Прúседање, n. (Рес. и Срем.) vide прúседање.
Прúседати, да, (Рес. и Срем.) vide прúсједати.
Прúсести, седе (и прúседне), (Рес. и Срем.) vide прúсјести.
Прúсетитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide прúсјетитисе.
Прúсекање, n. (Рес. и Срем.) vide прúсјекање.
Прúсећатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide прúсјећатисе.
Прúсипање, n. das Hinzuschütten, adfusio.
Прúсипати, ам, (и прúсипљем), v. impf. hinzuschütten, affundo.
Прúсједање, n. (Ерц.) das Stecken-bleiben im Munde (Rachen), adhaesio in faucibus.
Прúсједати, да ми, v. impf (Ерц.) im Munde stecken bleiben, adhaereo in faucibus.
Прúсјести (говорисе и прúсједнути), сједе (говорисе и прúседне), v. pf. (Ерц.) im Munde stecken bleiben, adhaereo in faucibus: прúсјело ти да Бог да! mögest du daran ersticken!
Прúсјетитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich anders bedenken, muto consilium.
Прúсјекање, n. (Ерц.) andre Entschließung, mutatio consilii.
Прúсјећатисе, амсе, v. r. impf. sich anders bedenken, muto sententiam.
Прискóчити, им, v. pf. herbeispringen, adsilio.
Прúслављање (прeслављање?), n. das Mitfeiern, celebratio simultanea.
Прúслављати (прeслављати?), ам, v. impf. mitfeiern, concelebro. У Србији и у Ерцеговини и данас прúслављају још који дан осим крсног имена, тако, н. п. многи Турћевштаци прúслављају Турћиц, а неки Аранђелов дан; а Никољштаци ога маја, и т. д. Кад се прúславља, онда се не части више, него само онај дан.
Прúслањање, n. das Anlehnen, adclinatio.
Прúслањати, ам, v. impf. anlehnen, adclino.

Прислóнити, им, v. pf. anlehnen, adclino.
Прислоњáње, n. vide прислањање.
Прислоњáти, ам, vide прислањати.
Прислужívање, n. das Anzünden (der Andachtslampe), accensio.
Прислужívати, жујем, v. impf. m. j. кандило, die Andachts halber geſtiftete (gewöhnliche) Lampe anzünden, accendo lucernam deo aut sancto dicatam.
Прислужúти, им, v. pf. m. j. кандило, die Andachtslampe anzünden, accendo lucernam sancto dicatam.
Прислушкívање, n. das Horchen, auscultatio clandestina.
Прислушкívати, кујем, v. impf. horchen, auscultor clam.
Присмáкање, n. das Zubeißen zum Brot, conditio panis ope casei aut carnis, ne solus (siccus) comedatur.
Присмáкати, мачем, v. impf. zubeißen zum Brote, panem quasi humectare caseo.
Присмóчити, им, v. pf. zubeißen zum Brote, das trockene Brot gleichſam anfeuchten, humecto panem.
Присмр̏дети, дим, v. pf. (Рес.) } не
Присмр̏дити, им, v. pf. (Срем.) } смије
Присмр̏ѣти, дим, v. pf. (Ерц.) } он тамо ни присмр̏ети, er darf ſich dort gar nicht blicken laſſen, compareo invisus (proprie: adfeteo).
Приснитисе, нисе, v. r. pf. коме што, es hat ihm geträumt, somniavit.
Присоје, n. eine ſonnige Gegend, locus apricus.
Пробójкиња гуја, f. die Schlange, die ſich ſönnt, serpens apricans.
Приспéвање, n. (Рес. и Срем.) vide приспјевање.
Приспéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide приспјевати.
Приспéти, ем, (Рес. и Срем.) vide приспјети.
Приспијéвање, n. vide приспјевање.
Приспијéвати, ам, vide приспјевати.
Приспјéвање, n. (Ерц.) 1) das Zurechtkommen, adventus. 2) das Zeitigwerden, maturatio.
Приспјéвати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) zu rechter Zeit kommen, venio. 2) zeitig werden, maturesco.
Приспјети, пијем, v. pf. (Ерц.) 1) zurecht kommen, venio. 2) zeitig werden, maturesco.
Приставˆ, m. слуга, што ради код куће (у крајини Неготинској и у Браничеву), der Knecht, Hausknecht, Wirthſchaftsknecht, servus villicus.
Приставити, им, v. pf. н. п. лонац, zuſetzen, admoveo.
Пристављање, n. das Zuſetzen, admotio.
Пристављати, ам, v. impf. н. п. лонац, zuſetzen, admoveo ollam igni.
Пристајање, n. 1) das Nachlaufen, insecutio. 2) das Einwilligen, consensus. 3) das Kommen zu rechter Zeit.
Пристајати, јем, v. impf. 1) за ким, hinter einem herlaufen, insequor. 2) на што, einwilligen, consentio. 3) пристаје ми у посао, kommt mir eben recht, accidit in tempore.
Пристати, анем, v. pf. 1) за ким, nachlaufen, insequor. 2) на што, einwilligen in etwas, consentio. 3) пристало ми у посао, iſt mir eben zu rechter Zeit gekommen, accidit in tempore, gratum.
Пристранак, нка, m. der Abhang des Berges, die Anhöhe, locus devexus.
Приступ, m. der Zutritt, aditus, accessus.
Приступање, n. das Hinzutreten, accessus.
Приступати, ам, v. impf. hinzutreten, accedo, adeo.
Приступачан, чна, но, der Zutritt hat, qui accessum habet.
Приступити, им, v. pf. hinzutreten, accedo.
Присући, снем, v. pf. hinzuſchütten, affundo.
Присушívање, n. das Auftrocknen, resiccatio.
Присушívатисе, шујесе, v. r. impf. etwas trocken werden, resiccari.
Присушúтисе, шисе, v. r. pf. etwas trocken werden, resiccari.
Притáјатисе, јимсе, v. r. pf. niederhucken, ſich verſtecken, humi se abscondere.
Притáкнути, нем, vide притаћи.
Притапкати, ам, v. pf. zuſtampfen, concalco.
Притаћи (говорисе и притакнути), такнем, v. pf. н. п. гра, Pflöcke ſtecken, für die Fiſolen pflöcken, figere paxillo.
Притворање, n. das Anlehnen, Zulehnen der Thüre, portae (januae) adclinatio.
Притворати, ам, v. impf. zulehnen (die Thüre), accludo januam.
Притворити, им, v. pf. н. п. врата, (die Thüre) zulehnen, accludo portam.
Притегнути, нем, v. pf. feſter anziehen, attraho.
Притезање, n. das feſtere Anziehen (des Gurts), attractio.
Притезати, ежем, v. impf. feſter anziehen, adduco.
Притиcак, ска, m. die Dachſtange, pertica defendendo a vento tecto stramineo. Притискови се мећу по кровнатим кућама (и осталим зградама) да вјетар не однесе кровину.

Притиски́вање, n. das Andrücken, adpressio.

Притиски́вати, кујем, v. impf. drücken, adprimo.

При́тиснути, нем, v. pf. andrücken, adprimo.

При́тицање, n. das Pflöcken der Faseln (Fiolen), paxillorum infixio.

При́тицати, ничем, v. impf. n. p. gra, pflöcken, paxillis figo.

При́тка, f. мотка, шшо се удара у кућицу граа причаника, те гра уза њу пушта вријеже, der Pflock, paxillus.

Притова́рити, им, v. pf. aufladen, impono (jumento).

При́ушак, шка, m. die Ohrfeige, alapa, colaphus.

При́ушити, им, v. pf. ohrfeigen, alapam impingo.

Прицвр̀љити, им, v. pf. heiß aufdrücken (daß es ſauſt), imprimo candens quid cum sonitu.

При́ча, f. 1) Erzählung, narratio. 2) Sprüchwort, proverbium: за причу, бра̀ше!

При́чало, m. der viel zu erzählen weiß, qui multa narrat.

При́чањк, m. m. j. gra, die Pflockfiſole, faseolus qui paxillis sustentatur.

При́чање, n. das Erzählen, narratio.

При́чати, ам, v. impf. erzählen, narro.

При́чекати, ам, v. pf. zuwarten, ein wenig warten, exspecto.

При́чесни́к, m. der Communicant, hospes sacrae coenae.

При́чести́ти, им, v. pf. einen communiciren, sacram coenam praebeo.

При́чести́тисе, имсе, v. r. pf. communiciren, sacram coenam sumo.

При́чешало, n. in der Anekdote ſtatt причешће. Ударише Ере с коњма натовареним (зашто они обично иду с коњма и носе свакојаке товаре, као Бачвани на колима) поред некаква намастира; онда један од њи рече друштву: деде један ви ћерајте коње, а ја̀ идем часом да узмем причешало и наворњак (т. ј. причешће и навору). Кад уђе у цркву, а он почне викати: Камо ко даје овђе причешало и наворњак: зашто немам кад чекати, одоше ми коњи. Кад га виде калуђерски ђаци и чују шта говори, познаду одма да је човек прост, и да није може бити никад у свом вијеку вишао цркве нити се причестио, па га заведу у крај и почну га питати, да није шшо јео, кад оће да узме причешало; а он чм каже управо, да је ручао (изјео пун лонац овсена скроба и не знам шта још); онда ђаци кажу му да мало причека, а један од њи отрчи те донесе у једној чаши најљућега сирћета и паприке, па му реку те зине и саспу му оно у уста; онда Ере, кад га оно уједе, уватисе руком за уста па побјегне преко цркве, а један га (ђак) дочека у препрати с баштином: стани Ере да ти дам и наворњак! те га испрати до на врата. Кад одмакне Ере од намастира, среше човека ђе води неколико ђеце, па га запита куда ће с ђецом; а човек му каже да и води намастиру да причести; онда Ере рече: „Бог и Божја вјера! може бити да ће то које веће и остати, али мање ље не ће ни једно; и које би остало од причешала, од наворњака не ће." cf. шијак.

При́чешће, n. die Communion, coena sacra.

Причешћи́вање, n. das Communiciren, coenae sacrae praebitio et usus.

Причешћи́вати, ћујем, v. impf. communiciren, praebeo coenam sacram.

Причешћи́ватисе, ћујемсе, v. r. impf. communiciren, sumo coenam.

При́чути, чујем, v. pf. ſich einbilden zu hören, videor audire.

Пришаба́нити, им, v. pf. (einem eine Waare) anhängen, mercem obtrudo malam.

Пришапта́ти, пћем, v. pf. zuliſpeln, zuwiſpeln, adsusurro in aurem.

Приши́вање, n. das Annähen, adsutio.

Приши́вати, ам, v. impf. annähen, adsuo.

При́шити, шијем, v. pf. annähen, adsuo.

При́шић, m. dim. v. пришо.

Пришљу́нитисе, имсе, v. r. pf. ſich dazugeſellen (zum Eſſen, als ungebetener Gaſt), admoveor.

При́шо, m. als hyp. v. пријатељ.

При́шут, m. eine Beule, tumor, tuber.

При́шутић, m. dim. v. пришут.

Пришту́нути, нем, v. pf. anquetſchen, ћnijpen (an etwas), adprimo.

Прка́нце, цета, n. dim. v. пркно: „Не испијај свакој чаши данце, „Извртућеш у небо прканце.

Пр̀кно, n. vide гузица.

Пр̀кос, m. der Trotz, contumacia: уз пркос, zum trotze!

Пр̀коснти, им, v. impf. коме, trotzen, obsisto per contumaciam alicui.

Пр̀кошење, n. das Trotzen, contumacia.

Пр̀ли, ла, ло, in der Redensart: у пр̀лу земљу (н. п. побјегоше), in die weite

Welt, ohne daß man weiß wohin, in diversa (abiere), in paludum mundum.

Прљав, ва, во, beſchmutzt, maculatus (usu longo).

Прљак, лка, m. Hölzchen, ligellum (?)

Прљање, n. das Schmutzen, maculatio.

Прљати, ам, v. impf. ſchmutzen, maculo

Прљење, n. das Abſengen mit heißen Waſſer, deustio ope aquae calidae.

Прљити, им, v. impf. mit heißen Waſſer abſengen, aqua fervida aduro.

Прљужа, f. ein abſchüſſiger Fleck Gebirgerde, locus devexus.

Прљу́жа̂ње, n. das Wälzen in der прљужа, volutatio per declive.

Прљу́жатисе, амсе, v. r. impf. ſich wälzen in der прљужа, volutari per declive.

Прљужица, f. dim. v. прљужа.

Прљчић, m. dim v. прљак.

Пр̀нути, нем, v. pf. aufflattern, evolo.

Пр̀нути, нем, vide прднути.

Прњáвор, m. das Kloſterdorf, Weiler, pagus monesterii.

Прњáворац, рца, m. ein Kloſter-, Unterthan, homo monasterii.

Прњáворка, f. ein Weib vom прњавор, mulier e pago monasterii.

Прњáворскй, ка, ко, vom прњавор, pasi monasterii.

Прњáворчад, f. (coll.) die Jugend aus dem прњавор, juventus e pago monasterii.

Прњáворче, ета, n. ein Kind vom прњавор, verna e pago monasterii.

Прњáд, f. faules Holz, lignum putre.

Прњадóвит, та, то, n. п. пањ, faul, und daher phosphoriſch leuchtend, truncus putris, in tenebris lucens.

Пр̀ња, f. vide проја.

Пр̀ба, f. (y Сријему, y Бачк. и y Бан.) die Probe, das Muſter, specimen.

Пробáдало, n. ein Werkzeug zum Durchſtechen, instrumentum transfigendo: „Када види женски чунак: „Какво ј' ово пробадало? —

Пробáдање, n. das Durchſtechen, transfixio.

Пробáдати, ам, v. impf. durchſtechen, transfigo.

Пробáјати, јем, v. pf. ein wenig hexen, incantamentis utor modice, experior incantamentis.

Пр̀обати, ам, v. pf. (y Сријему y Бачкоји и y Бан.) vide огледати.

Пробéседити, им, (Рес. и Срем.) vide пробесједити.

Пробéсједити, им, v. pf. (Ерц.) 1) beginnen zu ſprechen, proloquor. 2) ein wenig ſprechen, paululum loquor.

Пробúјање, n. das Durchſchlagen, penetratio.

Пробúјати, ам, v. impf. durchſchlagen, pertundo.

Пробúрање, n. das Wählen, Ausklauben, delectio.

Пробúрати, ам, v. impf. wählen, deligo, muto sententiam de re lecta.

Пробúрач, m. der Wähler, Ausklauber, difficilis delectus. Пробирач нађе отирач (кад се који жени).

Пр̀обитачан, чна, но, vortheilhaft, proficuus. Пробитачно му као јарцу јуфка.

Пр̀обити, бијем, v. pf. durchſchlagen, pertundo, penetro.

Пробóсти, одем, v. pf. durchſtechen, transfigo.

Пр̀обрати, берем, v. pf. wählen, ausklauben, deligo, seligo.

Пр̀обријати, јем, v. pf. einen Flecken abſcheren, adtondeo.

Пр̀обрцнутисе, несе, v. r. pf. н. п. млијеко, zuſammengehen (von der Milch), coagulor.

Пробýдити, им, v. pf. aufwecken, excito.

Пробýдитисе, имсе, v. r. pf. erwachen, excitor, expergiscor.

Пробуразити, им, v. pf. den Bauch durchſtechen, confodio. cf. бураг.

Пробýшити, им, v. pf. durchlöchern, perforo.

Прова̀ђање, n. das Umherführen (des Pferdes), circumductio.

Прова̀ђати, ам, v. impf. н. п. коња, herumführen, circumduco.

Прова̀лија, f. die Kluft, caverna, hiatus.

Прова̀лити, им, v. pf. aufreißen, divello, rumpo: провалили коњи пут (ausgetreten), говеда градину (durchbrochen), вода брану; провалили Турци.

Прова̀литисе, имсе, v. r. pf. ſich aufreißen, rumpi: провалила се земља; провалио се чир, — облак.

Провáљивање, n. das Aufreißen, Durchbrechen, perruptio.

Провáљивати, љујем, v. impf. aufreißen, durchbrechen, perrumpo.

Провáљиватисе, љујемсе, v. r. impf. aufgehen, aufgerißen werden, perrumpi.

Прова̀ритисе, рисе, v. r. pf. m. j. млијеко, gerinnen, cogor.

Провесéлитисе, имсе, v. r. pf. ſich erluſtigen, exhilaror.

Провéсти, едем, v. pf. 1) durchführen, duco per -. 2) zubringen, ago, exigo: провео три године.

Провешати, ам, (Рес. и Срем.) vide провјешати.

Прòвидетисе, дисе, v. r. pf. (Рес.)
Прòвидитисе, дисе, v. r. pf. (Срем.)
Прòвиђетисе, дисе, v. r. pf. (Ерц.)
} man ſieht hindurch, transpicio, perspicio.

Прòвизȕр, m. der Proviſor, provisor (villicus).

Прòвизȕров, ва, во, des Proviſors, provisoris.

Прòвизȕровица, f. die Proviſors-Frau, villici uxor.

Прòвикати, ичем, v. pf. ein wenig aufſchreyen, inclamo.

Прòвјешати, ам, v. pf. (Ерц.) ein wenig hängen, paullum suspendo: не ће му ништа учинити, само мало провјешати па пустити.

Провлâк, m. eine gezogene Wachskerze, cereus ductus.

Провлáчење, n. das Hindurchziehen, ductio per —

Провлáчити, им, v. impf. hindurchziehen, duco per —

Прòводати, ам, v. pf. ein wenig umherführen, circumduco.

Проводàџија, m. der Zubringer, Freywerber, qui procurat uxorem aut maritum.

Прòводити, им, v. impf. 1) hindurchführen, duco per — 2) zubringen, ago, dego.

Прòвођење, n. 1) das Hindurchführen, ductio per — 2) das Zubringen, actio.

Прòврвети, вимо, v. pf. (Рес.)
Прòврвити, имо, v. pf. (Срем.)
Прòврвљети, вимо, v. pf. (Ерц.)
} haufenweiſe gerannt kommen, concurro catervatim.

Прòвргнути, нем, vide прòврћи.

Прòвргнутисе, немсе, vide прòврћисе.

Прòврети, ври, v. pf. 1) ein wenig ſieden, bullio paullulum. 2) anfangen zu ſieden, coepi bullire. 3) hervorquellen, probullio:

„Јер је крвца из земље проврела —

Прòвртети, вртим, (Рес.) vide прòврћети.

Прòвртетисе, вртимсе, (Рес.), vide прòврћетисе.

Прòврћити, им, (Срем.) vide прòврћети.

Прòвртитисе, имсе, (Срем.) vide прòврћетисе.

Прòврћети, вртим, v. pf. (Ерц.) durchbohren, perforo.

Прòврћетисе, вртимсе, v. r. pf. ſich auf einem Beine umdrehen (ſtatt genauerer Beſorgung) und wieder fortgehen, obiter negotium curo.

Прòврћи (говорисе и прòвргнути, прòврћем, vide промèшнути.

Прòврћисе (говорисе и прòвргнутисе), прòврћемсе, vide промèшнутисе.

Провȕћа, f. der Proviant, das Commißbrot, panis militaris.

Провȕћи, учем, v. pf. durchziehen, trajicio.

Прогâњање, n. das Brüſten, superbitio.

Прогâњатисе, амсе, v. r. impf. ſich brüſten, den groſſen Herrn machen, superbio.

Прогáтати, ам, v. pf. ein wenig weiſſagen, vaticinor paullulum.

Прогáтатисе, амсе, v. r. pf. Weiſſager, Wahrſager werden, vaticinari incipio.

Прогласити, им, v. pf. bekannt machen, promulgare.

Проглâти, ам, vide прòгледати.

Проглéдање, n. 1) das Durchſchauen, perspectio. 2) der Anfang des Sehens, das Oeffnen der Augen, dispectio.

Прогледати, ам, v. impf. 1) durchſehen, specto per — 2) die Augen aufſchlagen, dispicio.

Прòгледати, ам, v. pf. 1) durchſehen, perspicio. 2) die Augen aufſchlagen, dispicio. 3) ein wenig anſehen, aspicio paullulum.

Прòгнати, ам, vide прòћерати.

Прòговáрање, n. das Reden, der Anfang des Redens, Sprechens, prolocutio.

Прòговáрати, ам, v. impf. ſprechen, ausrufen, proloquor.

Прòговòрити, им, v. pf. 1) anfangen zu ſprechen, proloquor. 2) ein wenig ſprechen, loquor paullulum.

Прогонúти, им, vide прòћеривати.

Прогонúтисе, имсе, vide прогâњатисе.

Прогоњење, n. vide прòћеривање.

Прогòрети, рим, v. pf. durchbrennen, exuror.

Прòгристи, ризем, v. pf. durchbeißen, permordeo, perrodo.

Прогрȕшатисе, шасе, v. r. pf. m. j. млијеко, gerinnen, coagulari.

Прогȕтати, ам, v. pf. verſchlingen, deglutio.

Продàвање, n. das Verkaufen, venditio.

Продàвати, дајем, v. impf. verkaufen, vendo.

Прòдаја, f. der Verkauf, venditio: јели на продају, iſt es feil? estne venale?

Продâн, m. ein Mannsname, nomen viri; daher das Wortſpiel: продан али није оћеран.

Прòдана, f. Frauenname, nomen feminae.

Прòдати, ам, v. pf. verkaufen, vendo.

Прòдер, m. der Bruch (Leibſchaden), hernia. cf. кила.

Продéрати, рем, vide продријети.
Продéратисе, ремсе, vide продријетисе.
Прòдирање, п. 1) das Durchbrechen, perruptio. 2) das Schreyen und Lärmen, clamatio, vociferatio.
Прòдирати, рем, v. impf. durchbrechen, einreißen, perrumpo.
Прòдиратисе, ремсе, v. r. impf. schreyen und lärmen, clamito, vociferor.
Продре́мати, ам, (Рес. и Срем.) vide продријемати.
Продрéти, ем, продрèо, (Рес. и Срем.) vide продријети.
Продрéтисе, ремсе, продрèосе, (Рес. и Срем.) vide продријетисе.
Продријéмати, ам, v. pf. (Ерц.) ein wenig schlummern, somno leni nutare.
Прòдријети, рем, продрèо, v. pf. (Ерц.) durchbrechen, perrumpo.
Прòдријетисе, ремсе, продрèосе, v. r. pf. (Ерц.) auffschreyen und lärmen, exclamo, inclamo.
Прòдрмати, ам, v. pf. einem den Schopf ausbeuteln, pervello comam.
Продужи́вање, n. das Verlängern, prolatatio, productio.
Продужи́вати, жујем, v. impf. verlängern, produco.
Продужити, им, v. pf. verlängern, produco.
Прòђа, f. der (gute) Abgang einer Waare: каква је прођа вину? нема прође ни чему.
Проеса́пити, им, vide прорачунити.
Проеса́питисе, имсе, vide прорачунитисе.
Прождéрати, рем, vide прождријети.
Прòждирање, n. das Hineinschlingen, devoratio.
Прòждирати, рем, v. impf. hinunterschlingen, devoro.
Прождрéти, ем, прождрèо, (Рес. и Срем.) vide прождријети.
Прождријети, рем, прождрèо, v. pf. (Ерц.) schlingen, schlucken, devoro.
Прожéћи, ежем, v. pf. durchbrennen, peruro.
Прозвати, зовем, v. pf. einen Zunamen geben, zubenamsen, cognomino.
Прозéпсти, зебем, v. pf. sich erkühlen, refrigeror.
Прози́вање, n. das Zubenamsen, cognominatio.
Прози́вати, ам (и прозивљем), v. impf. zubenamsen, cognomino.
Прòзор, m. das Fenster (Fensterloch), fenestra.
Прòзорје, n. die Morgendämmerung, diluculum.
Прòзукнути, нем, v. pf. n. п. мањеко, säuerlich werden, acesco.
Проигра́вање, n. 1) das Dahintanzen, incessus saltatorius, laetus. 2) das Verspielen, amissio per lusum.
Проигра́вати, ам, v. impf. 1) dahintanzen, exulto. 2) verspielen, amitto per ludum.
Проиграти, ам, v. pf. 1) dahintanzen, exulto. 2) verspielen, amitto per ludum.
Проигратисе, амсе, v. r. pf. ein wenig spielen, paululum ludo.
Прòигуман, мна, m. der Ex-Jaumen qui fuit ἡγούμενος. Народ прости мисли, да је проигуман старији од игумна.
Прòигумнов, ва, во, des проигуман, proegumeni.
Прòин, на, но, vide прòјин.
Проиначитисе, имсе, v. r. pf. sich ein wenig zanken, paululum rixari.
Прòја, f. 1) vide просо. 2) mit und ohne den Beisatz: кукурузна (жива жељо кукурузна прòјо!), vide кукурузница.
Прòјаати, јашем, v. pf. 1) durch-, vorbeireiten, praeterequito. 2) das Pferd ein wenig (über-) reiten, equito paululum.
Прòјанвање, n. das Durch-, Vorbei-, Ueberreiten, equitatio.
Прòјанвати, јашем, v. impf. 1) durch-, vorbeireiten, equito per —, praeter —, 2) das Pferd ein wenig überreiten, equum exercere.
Прòјати, јашем, vide прòјаати.
Прòјездити, им, v. pf. (ст.) vorbeireiten, praeterequito:
„Туда сватн прòјездиште
„И девојку проведоше —
Прòјин, на, но, vide просен.
Прòјурити, им, v. pf. vorbeijagen, agito per —,
Прòка, m. (Рес. и Срем.) vide Прòко.
Прокáп, m. (ст.) in der Anekdote ein Mannsname, mit Beziehung auf прокапати (durchträufeln): на ћевојци прокап —
Прокапати, пље, v. pf. durchträufeln, stillo per —
Прокапљи́вање, n. das Durchträufeln, stillatio per —
Прокапљи́вати, љујем, v. pf. n. п. киша, träufeln, stillo.
Прокáрати, ам, ein wenig ausschelten, increpo paululum.
Прокасáти, ам, v. pf. 1) vorbeitraben, equo praetervehi. 2) ein wenig traben, paululum equo vehi.
Прокаси́вање, n. das Vorbeitraben, praetervectio.
Прокаси́вати, сујем, v. impf. vorbeitraben, praetervehi equo.
Прокаси́вање, n. dim. v. прокасивање.

Прокаскúвати, кујем, diue v. прокасúвати.

Прокашљáтисе, љемсе, v. r. pf. ein wenig husten, tussio paululum.

Прокúдање, n. durch Aufreißen, apertio, diruptio.

Прокúдати, ам, v. impf. aufreißen, disrumpo.

Прокúнути, нем, v. pf. aufreißen (ein Geschwür), aperio.

Прокúсао, сла, ло, н. п. сир, млијéко, ein wenig sauer geworden, subacidus.

Прокисúвање, n. 1) das Durchregnen, perplutio (?). 2) das Säuerlichwerden, subacidatio (?).

Прокисúвати, сује, v. impf. 1) durchregnen, perpluit. 2) säuerlich werden, subacidus reddor.

Прокúснути, не, v. pf. 1) vom Regen durchnetzt werden, perpluit. 2) säuerlich werden, subacesco.

Проклéство (проклетство), n. der Fluch, exsecratio: проклество на њему, es liegt ein Fluch auf ihm.

Проклéт, та, то, verflucht, diris devotus.

Проклéтав, f. vide проклество.

Проклéти, кунем, v. pf. verfluchen, diris devoveo.

Проклетиња, f. Преклетство, n. } vide проклество.

Проклúјати, ам, v. pf. hervorkeimen, progermino.

Прокљињање, n. das Verfluchen, exsecratio.

Прокљињати, њем, v. impf. verfluchen, exsecror.

Прокљýвање, n. das Durchpicken, perruptio ope rostri.

Прокљýвати, ам, v. impf. } durchpicken,

Прокљýвати, љујем, v. pf. } rostro pertundo.

Прокљýватисе, амсе, v. r. impf. } sich

Прокљýватисе, љујемсе, v. r. pf. } durchpicken, aperire sibi rostro exitum (ut faciunt pulli).

Прóко, m. (Ерц.) ein Mannsname (als hyp. von Продан), nomen viri.

Прокóла, f. ein größerer Theil eines zerspaltenen Ganzen, portio majuscula rei diffissae z. B. vom Kohlkopf (broccoli?), vom Baumklotze. Der Serbe denkt an проклати (?).

Проклáње, n. das Theilen in проколе, dissectio in segmenta majora.

Проклáти, ам, v. impf. in проколе theilen, dissecо in majora segmenta.

Прóкоп, m. der Canal, Graben, fossa.

Прокопавање, n. das Durchgraben, perfossio.

Прокопáвати, ам, v. impf. durchgraben, perfodio.

Прокóпати, ам, v. pf. 1) durchgraben, perfodio. 2) erkundschaften, exploro.

Прокóписати, пишем, v. pf. (у Срнјему, у Бач. и Бан.) (прокопи, Fortgang) gut fortkommen, reussiren, succedit mihi ex animo. Прокописао као Турски цар на Сенти.

Прокóсити, им, v. pf. einen Fleck abmähen, demeto locum.

Прокúтетисе, тисе, v. r. pf. коме шта (у Срнјему), gelüsten, collibet.

Прокúвати, ам, v. pf. ein wenig kochen, paululum coquo.

Прокúмити, им, v. pf. ein wenig nicken (vor Schläfrigkeit), paululum nuto.

Прокýрватисе, амсе, v. pf. zur Hure, zum Hurer werden, evado moechus aut moecha.

Прокýшати, ам, v. pf. ausholen, fondiren, experiri.

Пролажéње, n. 1) das Vorbeigehen, praeteritio. 2) das Vergehen, Aufhören, finis. 3) der (gute) Abgang der Waare, venditio facilis.

Пролáзак, ска, m. vide прођа.

Пролáзити, им, v. impf. 1) vorbeigehen, praetereo. 2) vergehen, desino, praetereo. 3) gehen, abgehen (von der Waare), divendi.

Пролéтање, n. (Рес. и Срем.) vide пролијетање.

Пролéтати, ећем, (Рес. и Срем.) vide пролијетати.

Пролéтети, тим, (Рес.) vide пролећети.

Пролéтити, им, (Срем.) vide пролећети.

Пролéтњи, на, но, (Рес.) } vide пролетњи, ња, ње, (Срем.) } љетни.

Пролéтос, } (Рес. и Срем.) vide пролетоске, } љетос.

Пролéтошњи, ња, ње, (Рес. и Срем.) vide пролетошњи.

Пролећe, n. (Рес. и Срем.) vide пролеће.

Пролећети, лећим, v. pf. (Ерц.) vorbeifliegen, praetervolo, pervolo.

Проливање, n. (Срем.) vide пролевање.

Проливати, ам, (Срем.) vide пролевати.

Проливатисе, васе, (Срем.) vide пролеватисе.

Прóливен, на, но, n. п. човек, жена, geschwätzig, der nicht schweigen kann, qui loquitur tacenda.

Пролизáти, лижем, v. pf. durchlecken, perlambo.

Пролизáтисе, лижесе, v. r. pf. durcherieben werden, detero.

Пролизивање, n. das Durchlecken, perlambitio.

Пролизúвати, зујем, v. impf. durchlecken, perlambo.

Пролизи́ватисе, зујесе, v. r. impf. ſich durchreiben, perlambi.
Пролије́вање, n. vide прољевање.
Пролије́вати, ам, vide прољевати.
Пролијета́ње, n. (Ерц.) das Durch-, Vorbeifliegen, praetervolatio, pervolatio.
Пролијета́ти, ећем, v. impf. (Ерц.) vorbei —, durchfliegen, praetervolo, pervolo.
Проли́ти, лијем, v. pf. hervorgießen, effundo.
Проли́тисе, лијесе, v. r. pf. ausfließen, effundo.
Проло́кати, очем, v. pf. вода земљу, das Waſſer hat durchgefreſſen, perrodo.
Про́лом, m. Namen eines Gebirges in Dalmatien, montis nomen:
„У Пролому високој планини —
Проломи́ти, им, v. pf. durchbrechen, perrumpo.
Проломи́тисе, мисе, v. r. pf. н. п. небо, таван, berſten, rumpor.
Прола́пати, ам, v. pf. ein wenig klopfen, pertundo parumper.
Прола́патисе, амсе, v. r. pf. ſich die Hörner abſtoſſen, consipisco.
Про́љев, n. (ст.) das Vergießen, profundo,
„Без прољева крви од Србина —
Прољева́ње, n (Ерц.) das Ausſchütten, profusio, effusio.
Прољева́ти, ам, v. impf. (Ерц.) ausgießen, effundo.
Прољева́тисе, васе, v. r. impf. (Ерц.) ausfließen, effluo.
Прољетњи́, на, но, (Ерц.) Frühlings-, vernus.
Про́љетос, } (Ерц.) im (verwichenen)
Про́љетоске, } Frühling, vere (hoc fuit).
Прољетошњи́, ња, ње, (Ерц.) vom heurigen Frühling, vernus, vere elapso (natus).
Про́љеће, n. (Ерц.) der Frühling, ver.
Промаша́ње, n. das Fehlen (im Schuße, Wurfe), aberratio (in jactu).
Промаша́ти, ам, v. impf. verfehlen (im Schießen, Werfen) nicht treffen, aberrare in jactu.
Промаши́ти, им, v. pf. nicht treffen, verfehlen (im Schuße), aberro in jactu: промашио тад промашио га.
Про́мена, f. (Рес. и Срем.) vide промјена.
Проме́нити, им, (Рес. и Срем.) vide промијенити.
Проме́нитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide промијенитисе.
Промењи́ване, n. (Рес. и Срем.) vide промјењивање.
Промењи́вати, њујем, (Рес. и Срем.) vide промјењивати.
Промењи́ватисе, њујемсе, (Рес. и Срем.) vide промјењиватисе.
Проме́тање, n. 1) das Ueberſetzen, von einem Orte zum andern, translatio, transpositio. 2) das Setzen durch —, positio per — 3) das Rühren, Geſchäftigſeyn, agitatio.
Проме́тати, ећем, v. impf. durchwerfen, trajicio.
Проме́татисе, мећемсе, v. r. impf. ſich rühren, geſchäftig ſeyn, agitari, moveri, agere. Промећесе као оца кроз поњаву, der, nach der Anekdote, das prometati wörtlich nahm, und ſich durch die Katze warf. (à la Eulenſpiegel).
Проме́тнути, нем, v. pf. durchwerfen, trajicio.
Проме́тнутисе, немсе, v. r. pf. 1) ſich verſetzen, se transferre. 2) ſich verwandeln, mutari.
Проме́шати, ам, (Рес. и Срем.) vide промијешати.
Промије́нити, им, v. pf. (Ерц.) 1) vertauſchen, permuto. 2) verwechſeln, permuto.
Промије́нитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) 1) tauſchen, permuto. 2) ſich verändern, mutari.
Промије́шати, ам, v. pf. (Ерц.) ein wenig umrühren, miſchen, aliquantum misceo.
Промислити, им, v. pf. bedenken, perpendo.
Промислитисе, имсе, v. r. pf. ſich bedenken, ſich's überlegen, perpendo.
Промишљање, n. das Ueberlegen, percogitatio.
Промишљати, ам, v. impf. bedenken, perpenso.
Промишљатисе, амсе, v. r. impf. überlegen, perpenso.
Промјена, f. (Ерц.) 1) der Tauſch permutatio. 2) der Wechſel, die Veränderung, mutatio.
Промјењи́вање, n. (Ерц.) das Tauſchen, commutatio.
Промјењи́вати, њујем, v. impf. (Ерц.) tauſchen, commuto, permuto.
Промјењи́ватисе, њујемсе, v. r. impf. (Ерц.) tauſchen (untereinander), permuto.
Промла́тити, им, v. pf. ein wenig abdreſchen, trituro, tundo parumper.
Промљети, мељем, v. pf. 1) beginnen zu mahlen, incipio molere: промљела воденица. 2) ein wenig mahlen, molo parumper.
Промо́трити, им, v. pf. ein wenig anſehen, beſehen, inspicio.
Промрзнути, нем, v. pf. erfrieren, gelu corrumpi.
Промумлати (промумљати), ам, vide промумлати.
Промукнути, не, vide промукни.
Промумлати (промумљати), ам, v. pf. 1) ein wenig in den Bart hineinreden

mussio. 2) vorbeimurmeln, praetereo mussitans.

Промýтити, им, v. pf. ein wenig herumlaufen, aliquantum circumcurro, pervagor.

Промýћи, мукне, v. pf. m. j. грло, heiser werden, irraucesco.

Промућкати, ам, v. pf. ausſchwemmen, vas aqua infusa et agitata purgo.

Промучити, им, v. pf. ein wenig quälen, aliquantum crucio.

Промучитисе, имсе, v. r. pf. око шта, ſich Mühe geben, operam do.

Пронáћи, нађем, v. pf. ausfindig machen, erfahren, rescio, comperio.

Пронéти, несем, (Рес. и Срем.) vide пронијети.

Прóнијети, несем, пронијо (пронијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) durch=, vorbeitragen, praeterfero. 2) пронијела кокош (или друга каква птица), anfangen zu legen, coepit ponere ova.

Прóникћи (говорисе и проникнути), никне, v. pf. durchwachſen, exoresco per —

Прóницање, n. das Durchwachſen, progerminatio per —

Прóницати, ниче, v. impf. н. п. трава, durchwachſen, succresco per —: „Кроз кости јој трава проницала.

Пронóсати, ам, v. pf. н. п. дијете, ein wenig tragen, porto aliquantum.

Пронóсити, им, v. impf. vorbei=, durchtragen, fero per —, praeterfero.

Пронóшење, n. das Vorbeitragen, praeterlatio.

Пробáдати, ам, v. pf. ſpazieren,

Пробáдатисе, амсе, v. r. pf. umhergehen, circumeo.

Пробóдити, им, v. pf. wo herum, durch, vorbeigehen, eo circum, per, praeter.

Прóпадање, n. 1) das Durchfallen, casus per — 2) das Verfallen, zu Grunde gehen, interitus.

Прóпадати, ам, v. impf. 1) durchfallen, cado per — 2) zu Grunde gehen, pereo.

Прóпалица, f. ein Bankerottier, decoctor: лажа и пропалица.

Пропáст, f. der Abgrund, vorago, barathrum.

Прóпасти, аднем, v. pf. 1) durchfallen, cado per —. 2) zu Grunde gehen, pereo.

Пропéвање, n. (Рес. и Срем.) vide пропијевање.

Пропéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide пропијевати.

Прóпевати, ам, (Рес. и Срем.) vide пропијевати.

Пропéтисе, пнемсе, v. r. pf. ſich aufrichten, erigor.

Пропијéвање, n. (Ерц.) der Anfang des Singens, cantus initium.

Пропијéвати, ам, v. impf. (Ерц.) anfangen zu ſingen, coepi canere, intono.

Прóпињање, n. 1) das Aufrichten, erectio. 2) das Brüſten, Großthun, inflatio.

Прóпињатисе, њемсе, v. r. impf. ſich in die Höhe richten, erigor.

Пропúрити, им, v. pf. m. j. ватру, anblaſen, ſuffio.

Пропишáвање, n. 1) das Durchpiſſen, perminctio. 2) das Hervorpiſſen, prominctio.

Пропишáвати, ам, v. impf. 1) durchpiſſen, permejo. 2) (anfangen zu) piſſen, mejo.

Пропúшати, ам, v. pf. 1) durchpiſſen, mejo per —. 2) piſſen, mejo.

Прóпјевати, ам, v. pf. (Ерц.) anfangen zu ſingen, primum cantum edo: пропјевали пилићи (Србљи не једу пилића док не пропјевају); пропјевала црква, намастир.

Прóплакати, лачем, v. pf. 1) anfangen zu weinen, incipio flere: „У Шаму ће каде проплакати — 2) ein wenig weinen, fleo parumper.

Пропљýвање, n. das Hervorſpeyen, prosputio.

Пропљýвати, ам, v. impf. hervorſpeyen, prospuo.

Пропљýвати, љујем, v. pf. 1) hervorſpeyen, prospuo. 2) ein wenig ſpeyen, spuo paululum.

Пропýстити, им, v. pf. 1) durchlaſſen, mitto ut perrumpat quis: пропустио га мало кроз руке (d. i. ein wenig abprügeln). 2) auslaſſen, dimitto.

Прóпућкати (профућкати), ам, v. pf. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) durchjagen, verſchwenden, vergeuden (verfutſchen), pessumdo.

Пропýштање, n. das Durchlaſſen, permissio, dimissio, emissio.

Пропýштати, ам, v. impf. durchlaſſen, permitto.

Прорáдитисе, имсе, v. r. pf. anfangen arbeitſam zu ſeyn, incipio esse sedulus.

Прорáстање, n. das Treiben (der Pflanzen), emissio.

Прорáстати, ам, v. impf. treiben (von Pflanzen), emitto.

Прорáсти, стем, v. pf. treiben (vom Kohl, Rüben), emitto (germen).

Прорачýнити, им, v. pf. berechnen, duco rationes.

Прорачýнитисе, имсе, v. r. pf. ſich berechnen, rationes duco.

Прорéзати, ежем, v. pf. durchſchneiden, perscindo.

Прорезúвање, n. das Durchſchneiden, scissio.

Прорезѝвати, зујем, v. impf. durchſchneiden, perscindo.
Прорѐћи, речем, v. pf. wahrſagen, vaticinor.
Прори́цање, n. das Weiſſagen, vaticinatio.
Прори́цати, ричем, v. impf. vorherſagen, vaticinor.
Про́рок, m. der Prophet, propheta.
Про́роков, ва, во, des Propheten, prophetae.
Про́роковање, n. vide прорицање.
Про́роковати, кујем, vide прорицати.
Просâњкаписе, амсе, v. r. pf. ein wenig Schlitten fahren, vehi trahis paululum.
Про́сац, сца, m. der Werber, Freiwerber, petitor puellae, procus.
Про́сед, да, до, (Рес. и Срем.) vide просјед.
Про́сејати, јем, (Рес. и Срем.) vide просијати.
Просѐк, m. (Рес. и Срем.) vide просијек.
Про́сек, m. (Рес. и Срем.) vide просјек.
Про́сен, на, но, n. n. леб, слама, Hirſen-, miliaceus.
Просѐница, f. das Hirſenbrot, panis miliaceus.
Просѐцање, n. (Рес. и Срем.) vide просијецање.
Просѐцати, ам, (Рес. и Срем.) vide просијецати.
Про́сидба, f. die Freiwerbung, petitio virginis.
Про́сијати, сијем, v. pf. (Ерц.) durchſieben, cribro.
Про́сијек, m. (Ерц.) ein zweiſchneidiges Inſtrument zum Durchhauen, securis anceps.
Просијѐцање, n. (Ерц.) das Durchhauen, persectio.
Просијѐцати, ам, v. impf. (Ерц.) durchhauen, persĕco.
Прòсилац, сиоца, m. vide просац.
Прòсипање, n. 1) das Ausſchütten, effusio, profusio. 2) das Verſchwenden, profusio.
Прòсипати, ам (и просипљем), v. impf. 1) ausſchütten, profundo. 2) verſchwenden, profundo.
Просирање, n. das Durchſcheißen, Hervorſcheißen, procacatio.
Просирати, ам, v. impf. durchſcheißen, percaco.
Прòсити, им, v. impf. 1) ђевојку, um ein Mädchen freyen, ambire virginem. 2) betteln, mendico.
Просјâк, m. der Bettler, mendicus.
Просјâкиња (прòсјакиња), f. die Bettlerin, mendica.
Просјâков, ва, во, des Bettlers, mendici.
Просјâчење, n. die Bettlerey, mendicatio.
Прòсјачити, им, v. impf. nach Bettler Art begehren, mendico.
Просјâчкӣ (прòсјачкӣ), ка, ко, 1) bettelhaft, mendicus. 2) adv. bettelhaft, mendice.
Прòсјед, да, до, der grau zu werden beginnt, subcanus.
Прòсјек, m. 1) vide просијек. 2) Durchhau, durchgehauener Weg, via arte aperta per saxa.
Прòсјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) durchhauen, perseco, transeco.
Прòславити, им, v. pf. н. п. крсно име, zu Ende feyern, percelebro.
Прòславитисе, имсе, v. r. pf. ſich berühmt machen, berühmt werden, inclaresco.
Прòслављање, n. 1) das Feyern, percelebratio. 2) das Berühmtwerden, illustratio.
Прòслављати, ам, v. impf. zu Ende feyern, percelebro.
Прòслављатисе, амсе, v. r. impf. berühmt werden, inclaresco.
Прòсо, n. die Hirſe, milium.
Прòсрати, серем, v. pf. 1) daherſcheißen, procaco. 2) просрао све, er hat alles verfreſſen, patrimonium devoravit.
Прост, та, то, 1) einfältig, gemein, simplex. 2) да је просто, es iſt vergeben (als Antwort auf Bitte um Vergebung); проста му душа! Gott hab' ihn ſelig, (vergebe ihm die Sünden).
Простâк, m. ein einfältiger gemeiner Menſch, ohne Bildung, homo de plebe.
Простâкиња, f. ein gemeines Weib, mulier de plebe.
Простâков, ва, во, des простак, hominis plebeji.
Простâчкӣ, ка, ко, 1) wie es gemeine Leute haben, plebejus. 2) adv. wie ein простак, more hominis plebeji.
Прòстирање, n. das Ausbreiten, explicatio, extensio.
Прòстирати, рем, v. impf. ausbreiten, explico.
Простирâч, m. ein Tuch, das ausgebreitet wird, stragulum.
Простирача, f. m j. појава, што се простире, die Kotze, die ausgebreitet wird, um darauf zu liegen, gausape.
Простирка, f. vide простирач.
Прòстити, им, v. pf. verzeihen, ignosco:
А. Прости брате!
Б. Да је просто.

Простóрија, f. der Raum, spatium.
Простóта, f. die Einfalt, simplicitas.
Прóстран, на, но, weit, breit, latus spatiosus.
Прострéлити, им, (Рес. и Срем.) vide простријелити.
Прострéти, рем, прострò, (Рес. и Срем.) vide простријети.
Прострúж, f. am Rocke, Mantel, die Oeffnung um die Hand durch zu ſtecken, apertura pallii.
Простријелити, им, v. pf. (Ерц.) mit dem Pfeile durchſchießen, sagitta trajicio: простријелила га вила.
Прóстријети, рем, прострò, v. pf. (Ерц.) ausbreiten, explico.
Прострúћи, рижем, v. pf. durchſcheren, aperio tondendo.
Простругáти, ужем, v. pf. durchſchaben, perscabo.
Просýкати, учем, v. pf. 1) durch und durchſchießen, durchbohren, trajicio, confodio. 2) in der zweideutigen Anekdote ſoviel als prositi (ћевојку).
Просýти, спем, v. pf. 1) ausſchütten, profundo. 2) vergeuden, verthun, pessumdo: просуо кућу.
Просýтисе, спемсе, v. r. pf. 1) herausfließen, effluo. 2) auseinander rinnen, diffluo: просуласе каца.
Просýшити, им, v. pf. ein wenig trocknen, exsicco paullulum.
Прóта, m. (Рес. и Срем.) vide прото.
Протáк, m. ријетко решето, што се жито протаче на њега, ein grober Reiter (Sieb von Leder), cribri genus rarioris.
Протáвање, n. das Reitern, cribratio.
Протáвати, ачем, v. impf. durchreitern, cribro.
Протањити, им, v. pf. н. п. дрво, dünner machen, extenuo.
Протегнути, нем, v. pf. ein wenig ziehen, ſtrecken, protento.
Протéгнутисе, немсе, v. r. pf. 1) ſich ſtrecken, extendi. 2) ſich ſtrecken, größer werden, excresco.
Протéзање, n. das Strecken, extensio.
Протéзатисе, ежемсе, v. r. impf. ſich ausſtrecken, extendi.
Протерáница, f. (Рес. и Срем.) vide прокерáница.
Прóтерати, ам, (Рес. и Срем.) vide прокерати.
Протериваље, n. (Рес. и Срем.) vide прокериваље.
Протерúвати, рујем, (Рес. и Срем.) vide прокерúвати.
Протúсати, ишем, v. pf. ein wenig bewegen, dedolo.
Протúћи, че, v. pf. anfangen zu fließen, protuo: протекао казан.
Протúв, gegen, contra.
Протúван, вно, но, zuwider, contrarius.
Противитисе, имсе, v. r. impf. коме, ſich widerſetzen, ſtreiten, obsisto.
Противљење, n. das Widerſetzen, repugnatio.
Протúвњик, m. der Gegner, adversarius.
Прóтин, на, но, des прота, protopresbyteri.
Прóтиница, f. die Frau des прота, uxor protopresbyteri.
Протискúвање, n. 1) das Durchdrängen, pressio per —, 2) das Stechen in der Seite, dolor laterum, pleuritis.
Протискúвати, кујем, v. impf. 1) hindurchdrängen, premo per —, 2) протискује ме, ich habe Seitenſtechen, dolent mihi latera.
Протúсли, f. pl. das Seitenſtechen, pleuritis.
Прóтиснути, нем, v. pf. 1) durchdrängen, premo per —, 2) ſtechen (in der Seite), dolent latera.
Прóтицање, n. vide протјецање.
Прóтицати, тиче, vide протјецати.
Прóтјецање, n. (Ерц.) das Anfangen zu fließen, initium fluxionis.
Прóтјецати, тјече, v. impf. (Ерц.) anfangen zu fließen, coepi fluere.
Прóто, m. (Ерц.) der Protopresbyter, Erzprieſter, protopresbyter.
Прóтопопа, m. vide прото.
Прóтопопин, на, но, des протопопа, protopresbyteri.
Протóчити, им, v. pf. durchſieben, reitern, cribro.
Протрéсање, n. das Ausſchütteln, excussio.
Протрéсати, ам, v. impf. ausſchütteln, excutio.
Протрéсти, сем, v. pf. ausſchütteln, excutio.
Протрљати, ам, v. pf. ein wenig reiben, perfrico.
Протрљатисе, амсе, v. r. pf. einander ausbeuteln, perfricare se invicem.
Прóтрти, рем, протрò, v. pf. 1) durchreiben, reiben, tero. 2) ein wenig reiben, tero paullulum.
Протрчати, чим, v. pf. zwiſchen durch, vorbeilaufen, praetercurro.
Прóтува, f. ein Schwärmer, Abenteurer, grassator.
Протýжити, им, v. pf. beginnen zu klagen, coepi conqueri.
Протýрање, n. 1) das Werfen durch —, jactatio per —, 2) das Losbringen, an den Mann bringen, divenditio.
Протýрати, ам, v. impf. 1) durchwerfen, jacto per —, 2) losſchlagen, vendo.

Протýрашисе, амсе, vide прометашисе.

Прóтурити, им, v. pf. 1) werfen durch —, jacto per. 2) los werden, anbringen, vendo, liberor.

Протýћи, учем, v. pf. ein wenig zerſchlagen, verberibus adficio modice.

Прокéраница, f. (Ерц.) eine verjagte Perſon, ejectus, ejecta.

Прóкерати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) treiben durch —, vorbei, ago per —, praeter —, 2) verjagen, ejicio. Поштен као и прокеран.

Прокерúвање, n. (Ерц.) das Treiben durch —, das Vertreiben, actio per —, ejectio.

Прокерúвати, рујем, v. impf. (Ерц.) 1) treiben durch —, vorbei —. 2) verjagen, ejicio.

Прóћи, прођем, v. pf. 1) durch —, vorbeigehen, eo per —, praetereo. 2) vergehen, vorbeiſeyn, praetereo. 3) abgehen (von der Waare), divendi.

Прóћисе, прођемсе, v. r. pf. 1) ſich ergehen, obambulo. 2) etwas gehen laſſen, meiden, mitto.

Проýјати, јим, v. pf. } vorbeiheulen,
Проýчати, чим, v. pf. } (vom Winde), praeterstrido.

Проýчити, им, v. pf. durchleſen, perlego.

Прóфућкати, ам, vide пропућкати.

Прóход, m. (у Сријему, у Бачк. и Бан. по варошима) vide изод.

Процáвтети, тим, Процáвтити, им, Процáсти, атим, Процáпити, им, } vide процвјетати.

Процвéтати, ам, (Рес. и Срем.) vide процвјетати.

Процвúлети, лим, v. pf. (Рес.) Процвúлити, им, v. pf. (Срем.) Процвúљети, љим, v. pf. (Ерц.) } einen Klageton von ſich geben, strido, ejulo.

Процвјéтати, ам, v. pf. (Ерц.) erblühen, efflloresco.

Процéдити, им, (Рес. и Срем.) vide проциједити.

Процеђúвање, n. (Рес. и Срем.) vide процеђивање.

Процеђúвати, ђујем, (Рес. и Срем.) vide процеђивати.

Процéнити, им, (Рес. и Срем.) vide процијенити.

Процéп, m. (Рес. и Срем.) vide процијеп.

Процијéдити, им, v. pf. (Ерц.) durchſeihen, percolo.

Процијéнити, им, v. pf. (Ерц.) abſchätzen, ſchätzen, aestimo.

Прóцијеп, m. (Ерц.) der Kloben, lignum ex parte fissum, forceps ligneus.

Процеђúвање, n. (Ерц.) das Durchſeihen, percolatio.

Процеђúвати, ђујем, v. impf. (Ерц.) durchſeihen, percolo.

Прочáтити, им, v. pf. durchleſen, perlego.

Прóчачкати, ам, v. pf. durchſtöbern, durchſtochern, perfodio.

Прочéшљати, ам, v. pf. кога, (fig.) einen durchkämmen, pectino.

Прóчистити, им, v. pf. ein wenig fäubern, perpurgo.

Прочúтати, ам, vide прочатити.

Прóчка, f. Сад је прочка, а други ће пут бити квочка, dießmal mag es dir hingehen (проћи), hac vice fero, in posterum non sic abibis.

Прóчкати, ам, vide прочачкати.

Прочúпати, ам, v. pf. ein wenig raufen, vellico.

Прóчути, чујем, v. pf. hören, erfahren, inaudio.

Прóчутисе, чујесе, v. r. pf. laut werden, inaudior.

Прошалитисе, имсе, v. r. pf. ein wenig ſcherzen, jocor aliquantum, subjocor.

Прошáрати, ам, v. pf. ein wenig buntſcheckig färben, aliquantum variego.

Прошáратисе, амсе, v. r. pf. ſich bunt färben, variegari: прошарало се грожђе, снијег по планини (wenn einzelne Stellen aufgethaut ſind).

Прошевúна, f. das Erbettene, quod expetitum est.

Прóшена ђевојка, f. (ст.) die Verlobte, desponsata:

„Разбољесе прошена ђевојка —

Прошéње, n. 1) das Werben um eine Braut, procatio. 2) das Betteln, mendicatio.

Прошетатисе, амсе, v. r. pf. ſich ein wenig ergehen, obambulasse.

Прóшибати, ам, v. pf. ein wenig mit der Ruthe peitſchen, virga plecto.

Прошúвање, n. das Durchnähen, persutio, transsutio.

Прошúвати, ам, v. impf. durchnähen (wie die Matrazen), persuo.

Прóшити, v. pf. durchnähen, persuo.

Прóшња, f. das Betteln, mendicatio.

Прóштац, шца, m. 1) die Planke, tabula. 2) дизати се прошца, ein Spiel, da einer den andern, der auf dem Boden liegt und ſich ſtarr macht wie ein Bret, bei den Beinen aufhebt, ludi genus.

Прóшће, n. (coll.) die Planken, tabula.

Пр̀па, f. glühende Aſche mit Waſſer vermiſcht (als Umſchlag), cineres aqua diluti.

Прсáт, тá, то, ſtark von Bruſt, pectorosus.

Пр̀си, (gen. прс̀й и пр̀сију), f. pl. die Brust, pectus.

Пр̀скање, n. das Sprützen, conspersio.

Пр̀скати, ам, v. impf. н. п. водом, sprützen, spargo, conspergo.

Пр̀слук, m. das Brustluch, das Brustlebchen, subuculae genus.

Пр̀случић, m. dim. v. прслук.

Пр̀снути, нем, v. pf. bersten, springen, disrumpor.

Пр̀снути, не, v. pf. sprützen, emico.

Пр̀ст, m. der Finger, digitus.

Пр̀стен, m. 1) der Ring, Fingerring, annulus. 2) Лотишли на прстен, cf. колачи. 3) eine Art Spiels, ludi genus. Прстена се играју уз месојеђе ноћу; и то је најобичнија игра у Србији и у Босни. Играчи се поиђеле на двије стране, па онда један узме прстен и натакне (крију̏ћи од они остали) на један рогаљ од мараме, па онда помоли из руке сва четири рогља те један од оне друге стране узме два рогља, а два остану њима: којима допадне прстен, они почну играти, т. ј. крити прстен. Метне се на земљу девет капа (или чарапа, ако нема толико капа) и десета марама, па онда један узме прстен у руку и поткрије под све капе редом (а под једном остави прстен) и најпослије марму (марама та зове се алва или завитак). Кад онај тако све поткрије, онда они други питају један другога: ђе је твој ишћил (т. ј. ђе мисли да је прстен)? па један, који је као старјешина међу њима, почне дизати капе и тражити прстен. Кад прву капу дигне, онда рече амбар! ако буде прстен у амбару, онда га они узму и крију; ако ли не буде, а он диже остале капе ђе мисли да нема прстена, док не сађера на двије, па онда дигне ону ђе мисли да је прстен, и рече: ова наша (или нек' да ова): ако ту буде прстен, а он га узме и крије као да га је нашао у амбару; ако ли не буде, а онај му, што крије, одговори: а ова наша (или не да ова), па узме прстен и броји два коња (т. ј. амбар и ону капу ђе је био прстен), па крије опет на ново. Кад онај нађе прстен послије амбара, онда му онај што крије броји све оне капе што нијесу дигнуте (и амбар и ону под којом је био прстен), ако ли нађе у првој послије амбара, онда кажу да је убио пашку, и броје му сви десет коња. Кад онај амбарне па не нађе прстена, одма му овај што крије мепне завитак (а дотле га држи у руци) на оно мјесто ђе је био амбар; кад који одма однесе прстен у завитак, онда кажу посрао се (у завитак). Мјесто амбара може се казати бош (т. ј. празно), али кад се бошка, онда се дижу оне капе, ђе нема прстена; па кад онај, што тражи, сађера на двије капе бошкајући, онда су обје његове; ако ли нађе прстен бошкајући, онда се броје сви коњи, као и кад се убије патка. Под коју се капу један пут сакрије прстен, она се други пут зове погорелица, или пожеглица, и зато није слободно два пут засопце под једну капу сакрити: зашто погоре сви коњи, што су дотле били изиграни. Кад изиграју онолико коња, у колико су погодили да се играју (највише се играју у 100), онда се карете различно: једне (оне што су надиграни) гаре, једне бију (ивером или каквим цријепом); једни траже устима прстен по мећињама или по пепелу, једни лају око куће, или вичу што им се запоједи; од једније граде ћуприју, од једније крижају дуван и т. д.

По варошима ђешто крију прстен под филџане мјесто капа, и ту је много теже уишћилити (т. ј. погодити ђе је); а по неким мјестима, особито по Срије̏му, по Бачкој и по Банату, крију прстен у руке (и то кажу: да се играмо прстенка), но то се највише игра са женама, и ту нема карета никаквога, него само да мушкарци мијешају своје руке са женскима.

Пр̀стенак, нка, m. 1) по варошима у Немачкој, soviel als прстен 3. 2) die Kamille, chamaemelum vulgare.

Пр̀стеновање, n. das Anstecken des Ringes (beim Freyen), donum annuli, cum puella cui desponsatur.

Пр̀стеновати, нујем, v. pf. und impf. т. ј. ђевојку, der Verlobten den Ring anstecken, dare annulum desponsatae.

Пр̀стење, n. (coll.) die Ringe, annuli.

Пр̀стић, m. dim. v. прст.

Пр̀тен, на, но, von Linnen oder Hanf, linteus, cannabinus.

Пр̀тењача, f. т. ј. торба, eine Torba von Leinwand, sacculus linteus.

Прти́на (пр̏тина), f. die Schneebahn, via per nives.

Прти́ница, f. dim. v. пр̏тина.

Пр̏тити, им, v. impf. Bahn machen durch den Schnee, viam aperio per nives.

Пр̏тити, им, v. impf. auf den Rücken heben, tollo. Штагоѣ носиш, пр̏ти, а што једеш, дроби (Ерц.).

Прти́ште, n. Linnenzeug, lintea.

Пр̏ља́г, m. } das Gepäck, impedimenta.
Пр̏љага, f. }

Пр̏љажина, f. augm. v. пр̏љаг.

Пр̏љање, n. 1) das Schwätzen eines Kindes, blateratio. 2) das Fortpacken, abitus, ablatio.

Пр̏љати, ам, v. impf. 1) што пр̏љаш? was schwätzest du da? quid blateras. 2) пр̏љај, пр̏љај, mache das du damit fortkommst, bring's weg.

Пр̏ѣње, n. das Nasenrümpfen, (eig. Verziehen der Lippen) das Maulrümpfen, contorsio oris.

Пр̏ѣње, n. das Bahnbrechen durch den Schnee, viae per nives apertio.

Пр̏ѣње, n. das Aufladen auf den Rücken, sublatio in dorsum.

Пр̏ѣ́усна̏ст, та, то, mit aufgeworfenen Lippen, labiis crassis.

Пр̏ѣ́ити усне, v. impf. } die Lippen
Пр̏ѣ́ити се, v. r. impf. } aufwerfen, das Maul rümpfen, labia contorqueo.

Пру́га, f. ein Streif, linea, taenia.

Пру́гиња, f. Frauenname, nomen muliebre.

Пру́гло, n. Art Schlinge (der Vogelfänger), laqueus.

Пр̏у́д, m. die Sandbank, Düne, syrtis.

Пр̏удо́вит, та, то, reich an Sandbänken, syrtosus.

Пружа́ње, n. das Ausstrecken, porrectio.

Пружа́ти, ам, v. impf. 1) ausstrecken, extendo, ит. п. руку, ногу. 2) чашу, reichen, porrigo.

Пружа́тисе, амсе, v. impf. sich ausstrecken, extendo corpus.

Пружи́ти, им, v. pf. 1) чашу, reichen, porrigo. 2) ausstrecken, herreichen, extendo, porrigo.

Пружи́тисе, имсе, v. r. pf. sich ausstrecken, extendo corpus.

Пр̏у́т, m. die Ruthe, virga.

Пр̏у́так, тка, m. 1) hyp. v. пр̏ут. 2) ein Streif am Kleide, virgula, clavus.

Пр̏у́тасти, та, то, gestreift, virgatus.

Пр̏у́тић, m. dim. v. пр̏ут.

Пр̏у́товача, f. eine Art rothgestreifter Aepfel, mali genus.

Пр̏у́туља, f. vide пр̏утовача.

Пр̏у́ће, n. (coll.) die Ruthen, virgultum.

Прца́ње, n. das Begatten der Ziegen, coitus caprarum.

Прца́тисе, асе, v. r. f. m. j. коза, sich begatten (von Ziegen), coeo (de capris). Чије се гоѣ козе прцају, мога јарца муда боле, oder: буд се твоје (или туђе) козе прцају, зашто мога јарца муда боле.

Прцва́рење, n. das Kochen, (Sieden, Braten) mit Geräusch, frixio.

Прцва́рити, им, v. impf. rösten, torreo, frigo.

Прцва́рница, f. der Laden, wo Würste u. dgl. gebraten verkauft werden, taberna coqui.

Прцка́ње, n. dim. v. прѣење.

Прцка́ти, ам, v. dim. v. прѣети.

Прцу́ка́ње, n. vide прцкање.

Прцу́кати, ам, vide прцкати.

Пр̏чевина, f. der Bocksgestank, hircus: удара на пр̏чевину.

Пр̏чевит, та, то, н. п. јарац, nach Begattung riechend, olens coitum.

Пр̏шута, f. Art Schinken (von Rindfleisch), pernae genus (italiänisch presciutto).

Псалти́р, m. (сељаци говоре салтир) der Psalter, psalterium.

Псалти́рац (салтирац), рца, m. der Psalterschüler, tiro discens psalterium, id esttiro tertii anni.

Псета́шце, n. dim. v. псето.

Псе́то, тета (и псета), n. der Hund, canis.

Псе́ћи, ћа, ће, Hunds-, caninus.

Пси́на, f. augm. v. пас.

Псова́ње, n. das Schelten und Schimpfen, convicium.

Псо́вати, псујем, v. impf. schimpfen, convicior.

Псова́ч, m. der Schimpfer, conviciator.

Псова́чев, ва, во, des псовач, conviciatoris.

Псова́чица, f. die Schimpferin, conviciatrix.

Псо́вка, f. der Schimpf, ignominia.

Псоглав, m. (in der Volksgeographie) ein Mensch mit einem Hundskopf, homo capite canino.

Пст! interj. pst, pst!

Пу, пуа, m. die Bilchmaus, Haselmaus, glis (krainisch: полх повх).

Пу́ало, m. der still farzt, qui tacite pedit (?); мртвопуало, der Matzfotz, qui nec calidus est, nec frigidus.

Пу́аљка, f. das Blasrohr, tubulus flatorius.

Пу́ање, n. 1) das Blasen, flatio. 2) venti emissio sine crepitu.

Пу́ара, f. гљива, eine Schwamm-Art, genus fungi.

Пу́аре, f. pl. (im Scherze: die Fatzhosen) die weiten türkischen Hosen, caligae latae Turcarum.

Пу́апи, ам (и пушем), v. impf. blasen, flo.

Пуа̑ћ, m. vide пу.
Пудȃр, m. der Wächter des Weinbergs, custos vineae.
Пудȃрење, n. das Bewachen des Weinberges, custodia vineae.
Пудȃрина, f. der Lohn für die Hütung des Weinbergs, merces custodiae vineae: платио пударину; опишао у пударину.
Пудȃрити, им, v. impf. ein пудар seyn, sum custos vineae.
Пудȃрица, f. die Hüterin des Weingartens, femina custodiens vineam.
Пудȃрка, f. vide праћа.
Пудȃрски, ка, ко, 1) der Hüter der Weinberge, custodum vineae. 2) adv. wie ein пудар, more custodis vineae.
Пу̏ж, m. (млоги говоре и спуж) die Schnecke, cochlea.
Пу̏жевљи, ља, ље, Schnecken-, cochleae.
Пу̏завац, вца, m. eine Art Specht, der Baumläufer, picus arborarius.
Пузȃње, n. das Klettern, Kriechen, nisus, reptatio.
Пу̏зати, ужем, v. impf. 1) kriechen, repto. 2) klettern, enitor.
Пу̏зити, им, v. impf. 1) klettern, kriechen, repto. 2) ausgleiten, labor:
„Киша музе,
„Ноге пузе,
„Чувај гузе.
Пу̏здра, f. (bei den vierfüßigen Thieren) die Ruthe, penis quadrupedum (vox honesta).
Пу̏јка, f. vide будија.
Пу̏кӣ, ка, ко, n. п. пукн сирома, blutarm, pauperrimus.
Пу̏кнути, нем, vide пући.
Пу̏котина, f. die Spalte, Ritze, der Riß, fissura.
Пукта̑ње, n. das Puffen kochender Bohnen, sonitus pisi cocti.
Пу̏кташи, пукћем, v. impf. puffen, sonare, subcrepito:
„Гуштер пукће навр куће,
„Гаће плете на војску ће —
Пу̏лица, f. ein Knopf, schallenartiger Knopf.
Пу̏н, на, но, voll, plenus; пун пунцат (пунцит), ganz und gar voll.
Пу̏нац, нца, m. vide маст.
Пу̏начак, чка, ко, dim. v. пун.
Пу̏нгуз, m. erdichtete Speise, nomen fictum cibi, q. d. qui replet culum.
Пу̏нити, им, v. impf. 1) füllen, impleo. 2) pušku, laden, impleo.
Пу̏нитисе, имсе, v. r. impf. voll werden, impleri: пуни се мјесец, човек у лицу.
Пу̏ница, f. 1) женина мајка, die Schwiegermutter (die Mutter der Frau), mater sponsae. 2) die Verwandte der Frau, affinis ex parte uxoris: опишао у пунице.
Пу̏ничин, на, но, der пуница, socrus.
Пу̏нишаке, f. pl. ein Kartenspiel, ludi chartarum genus (österr. Saunikel).
Пу̏ноглавац, вца, m. eine Art Wasserthier, bestiae aquaticae genus.
Пу̏нтваин, m. ungegorner Wein, um damit den Wermuthwein zu versüßen, vini (musti) genus.
Пу̏нути, нем, v. pf. feisten, ventum emitto sine crepitu.
Пунцȃт (пунцит), та, то, cf. пун.
Пуњȅње, n. das Füllen, impletio.
Пу̏ор, m. die Asche über dem glimmenden Feuer, cinis superjectus igni.
Пу̏пав, ва, во, großbäuchig, ventrosus.
Пупавац, вца, m. der Wiedehopf, upupa.
Пу̏пак, пка, m. die Knospe, calyx.
Пу̏пак, пка, m. der Nabel, umbilicus.
Пу̏пити, пи, v. impf. es treibt Knospen, gemmas emittit.
Пу̏пољак, љка, m. vide пупак.
Пу̏пчић, m. dim. v. пупак.
Пу̏пчић, m. dim. v. пупак.
Пу̏ра, f. vide будија.
Пу̏рак, рка, m. 1) die Flintenkugel, globulus igneus. 2) hart gekochte Fisolen, phaseolus semicrudus.
Пура̑н, m. vide будак.
Пу̏рењак, њка, m. ein halbreifes Stück Kukuruz zum Rösten, zea tostilis. cf. зеленјак.
Пурȅње, n. das Braten von (grünem) Kukuruz, tostio zeae semimaturae: има ли већ кукуруза за пурење?
Пу̏реш, m. Mannsname, nomen viri.
Пу̏рити, им, v. impf. m. j. кукуруз, rösten, braten, torreo.
Пу̏рко, m. Mannsname, nomen viri.
Пу̏ро, m. Mannsname, nomen viri.
Пу̏сат*, m. vide оружје.
Пу̏ст, та, то, 1) verlassen, herrenlos, desertus. 2) öde, desertus. 3) пуста баштна! трчи пуст као бијесан! ала је пуст лаком! лијепа је пуста као вила! Да се пуста Бога намолимо (cf. јагњиво)!
Пустȃња, m. (понајвише у Сријему, у Бачк. и у Бан.) ein Räuber, latro. cf. ајдук.
Пустȃњин, на, но, des Straßenräubers, latronis.
Пустȃњски, ка, ко, 1) räuberisch, praedatorius. 2) adv. räuberisch, more latronis.
Пу̏стара, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.), die Puste (in Ungern), terra non arata, sed gregibus permissa.
Пу̏стимица, f. ein Wurfprügel, lignum missile, z. B. um Obst herabzuschlagen.

Пу̏стимичкē, бацити дрво, prügelartig geworfen, so daß es in der Luft sich umdreht, ita jactum, ut torqueatur cum volat.

Пу̏стиник, m. der Einsiedler, anachoreta.

Пу̏стиња, f. die Einöde, desertum.

Пу̏стити, им, v. pf. lassen, mitto, dimitto; жену, sein Weib (gerichtlich), entlassen, divortium facere cum uxore; браду, wachsen lassen, promitto; пустило масло (m. j. цицвара) маст.

Пу̏столина, f. (als Scheltwort) verlassen, herrenlos, deserta res, homo, bestia.

Пустосватица, f. ein Hochzeitgast ohne Amt, conviva nuptialis sine munere. cf. женидба.

Пу̏стошан, шна, но, ōде, desertus.

Пу̏т, m. 1) der Weg, via. 2) једаң пут, два пут, einmal, zweimal, semel, bis.

Пу̏так, тка, m. hyp. v. пут:

„Јеленак ми гору ломи
путак да му је —

Путаљ, m. коњ путоногаст, ein Pferd, das eine Blaße am Fuße hat, equus habens maculam in pede.

Пу̏тања, f. der Fußsteig, semita.

Пу̏тањица, f. dim. v. путања.

Пу̏тāшце, n. dim. v. пуце

„Оj Миљо Милице!

„Сребрно пу̏ташце —

Пу̏тник, m. 1) ein Reisender, viator. 2) Mannsname, nomen viri.

Пу̏тников, ва, во, des путник, viatoris.

Пу̏тничкī, ка, ко, 1) der putnici, viatorum. 2) adv. wie ein Reisender, viatoris more.

Пу̏то, n. das Fußeisen, pedica. Лупа као путо о лотру.

Путова̏ње, n. das Reisen, peregrinatio.

Путова̏ти, тујем, v. impf. reisen, peregrinor.

Пу̏тоногаст, та, то, 1) eine Blaße am Fuße habend, macula praeditus in pede u. n. коњ, пас. 2) човек путоногаст (auch mit den Beisatze: у све четири), ein verteufelter Kerl (in gutem Sinne), versutus, insignis.

Пућ! interj. plumpf, sonus rei cadentis in aquam.

Пу̏ћење, n. das Grollen, Aufwerfen der Lippen vor Verdruß, vultus iratus, buccarum inflatio.

Пу̏ћи (говорисе и пукнути), пукнем, v. pf. 1) bersten, springen, rumpi. 2) krachen (wie die Flinte, Kanone), edo sonitum. 3) пукло поље, пукле равнине, erstreckt sich unabsehbar hin, patet late.

Пу̏ћитисе, имсе, v. r. impf. die Lippen vor Groll aufwerfen, buccas inflo.

Пућка̏ње, n. das Tabackrauchen in kleinen Zügen, emissio fumi nicotianae intervallis brevibus.

Пу̏ћкати, ам, v. impf. Tabak puen, nicotianae fumum emitto brevi intervallo.

Пу̏ћкац! vide пућ.

Пуца̏ње, n. 1) das Springen, ruptio, ruptura. 2) das Krachen, fragor.

Пуца̏р, m. vide дрндар.

Пуца̏рање, n. dim. vide пуцање 2.

Пуца̏рати, ам, dim. vide пуцати 2.

Пуца̏рисе, амсе, dim. vide пуцатисе.

Пуца̏рев, ва, во, vide пуцаров.

Пуца̏ров, ва, во, vide дрндаров.

Пу̏цати, ам, v. impf. 1) bersten, springen, rumpor. 2) krachen, sonitum edo.

Пу̏цатисе, амосе, v. r. impf. auf einander schießen, telis se mutuo petere.

Пу̏це, цета (и пуца), n. (gen. pl. пуцаца) 1) eine Weinbeere, acinus. 2) der Knopf, globulus (fibulatorius).

Пу̏цњава, f. das Krachen (der Kanonen), fragor.

Пу̏чина, f. н. п. морска, die unabsehbare Meeresfläche, aequor latum, patens.

Пушē̏ње, n. 1) das Rauchen des Tabaks, fumigatio. 2) das Rauchen, fumus.

Пу̏шити, им, v. impf. 1) Tabak rauchen, fumum nicotianae emitto. 2) stauben, excito pulverem.

Пу̏шитисе, шисе, v. r. impf. rauchen, fumus est.

Пу̏шка, das Schießgewehr, telum jaculatorium: мала, Pistole; дуга, Flinte; auch die вјетрењача (Windbüchse) ist eine пушка.

Пушка̏р, m. 1) који добро може убити из пушке, der Schütz, Scharfschütz, qui excellit jaculando. 2) der Gewehrfabrikant, telorum igniferorum confector, faber.

Пушкара̏ње, n. das Plänkeln, jaculatio mutua e telis igniferis.

Пушкара̏тисе, амсе, v. r. impf. plänkeln, jaculari mutuo.

Пушка̏рев, ва, во, vide пушкаров.

Пу̏шкарица, f. Pumpflinte (der Kinder), teli puerilis genus.

Пушка̏рница, n. das Schießloch, die Schießscharte, foramen jaculatorium.

Пушка̏ров, ва, во, des пушкар, jaculatoris.

Пушкомет, m. die Weite eines Flintenschußes, distantia jactus teli jaculatorii.

Пу̏шница, f. зграда ђе се суши воће, die Obstdarre, aedificium (furnus) pomis torrendis.

Пу̏шт, m. (у Босни по варошима) (als Scheltwort) der Lump, juvenis nihili.

Пу̏штање, n. das Lassen, desertio, missio.

Пу̏штати, ам, v. pf. laſſen, mitto. cf. пустити.

Пу̏штати, ам, v. impf. laſſen, mitto.

Пуште̏ница, f. 1) die Geſchiedene, mulier dimissa a marito. 2) der Zweig, den der Reiter im unwegſamen Walde zurückbeugen muß (um nicht davon im Geſichte verwundet zu werden) und dann auslä̏ßt), frons arboris reclinata ab iter faciente per silvam. Ишао ђак кроз честу на коњу, а калуђер за њим; нагази ђак на такову пуштеницу, па је савије за собом и рече калуђеру: „Чувајсе, дуовниче, пуштенице.“ А калуђер помисли на пуштеницу 1), па рече: „Пуштај је ва истину на ме, ако је млада.“ Тек што је он то изговорио, а пуштеница њему преко очију; зашто је и она била млада, а ђак о пуштеници 1) није ни сањао.

Пушча̏ни, на, но, n. p. pra, зрно, калуп, шипка, Gewehr-, jaculatorius.

Пушче̏тина, f. } augm. v. пушка.
Пу̏шчина, f. }

Пу̏шчица, f. dim. v. пушка.

Р.

Ра̀бар, бра, m. (ст.) vide војно:
„Освану звезда на ведром небу,
„Рабар девојци пред белим двором —

Ра́бар, бра, ро, tapfer, fortis.

Ра̀бација, m. vide тежа̀к.

Ра̀бота, f. 1) die Arbeit, opus. 2) das Geſchäft, negotium.

Ра̀ботање, n. das Arbeiten, operis factio.

Ра̀ботати, ам, v. impf. arbeiten, opus facio.

Ра̀ботник, a, der Arbeiter, operae. cf. послени̏к.

Ра̀бош, m. das Kerbholz, talea.

Ра̀брење, n. das Muthmachen, Ermuthigen, hortatio militum ut bono sint animo.

Ра́брити, им, v. impf. anfeuern, animum addo:
„Србадију око себе рабре —

Ра̀бросит, f. die Tapferkeit, virtus.

Ра̀вак, вка, m. der Honigfladen, favus.

Ра̀ван, вни, f. die Ebene, planities.

Раван, m. ријека у Ресави, vide Раваница 1.
„— — крај воде Равана —

Ра̀ван, вна, но, eben, planus.

Раваница, f. 1) ријека у Ресави. cf. Раван. 2) намастир на тој ријеци. 3) намастир у фрушкој гори. cf. Врдник. Раваничани, калуђер из Равнице. Раванички, ка, ко, von Раваница.

Ра̀вањ, вња, m. мјесто између Саве и Засавице (у Мачви више Митровачке скеле). На Равњу је био Српски шанац.

Равна̏ње, n. das Ausgleichen (zweier Streitender), reconciliatio.

Ра̀внати, ам, v. impf. ausgleichen, vergleichen (Streitende), compono.

Равни̏на, f. die Ebene, planities.

Ра́внити, им, v. impf. ebnen, aequo.

Равница, f. vide равнина.

Ра̀д, m. die Arbeit, labor.

Ра̀д, да, до, gern, lubens: ја сам рад то учинити, ich thue es gern, facio lubens.

Ра́да, f. Frauenname, nomen feminae.

Рада̀к, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀дан, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀дана, f. Frauenname, nomen feminae.

Ра̀дас, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀де, m. hyp. v. Радоица.

Ра̀ден, m. Mannsname, nomen viri.

Радѐнко, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀дета, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀ди, wegen, ob — um Willen, propter: Бога ради, um Gottes Willen;
„Сењани се у лов подигнули
„Среће ради на Божић у јутру —

Ра̀дивоје, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀дни, m. ein arbeitſamer Menſch, homo laboriosus.

Ра̀дин, m. Mannsname, nomen viri.

Радѝнко (Радѝнко), m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀дисав, m. Mannsname, nomen viri.

Ра́дити, им, v. impf. 1) arbeiten, laboro. 2) шта радиш? was machſt du, wie gehts dir? quid agis.

Ра̀дич, m. Mannsname, nomen viri.

Радѝш, m. (ерат. вртавка, österreich. Dradibaberl, d. i. dreh dich Bärbchen).

Ра̀дница, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀дман, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀дмил, m. Mannsname, nomen viri.

Радмѝр, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀дна, f. Frauenname, nomen feminae.

Ра̀до, m. hyp. v. Радоица.

Ра̀до, gern, lubenter: радо иду на војску.

Ра̀доба, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀добуд, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀дован, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀дова̏ње, n. das Freuen, gaudium.

Ра̀доватисе, дујемсе, v. r. impf. ſich freuen, gaudeo, laetor.

Ра̀довац, вца, m. Mannsname, nomen viri.

Радова̏шница, f. намастир под Цером. Радова̏шничани, калуђер из Радо-

вашнице. Радовашничкӣ, ка, ко, von Радовашница.

Рад̀ица, m. Mannsname, nomen viri.

Рад̀оје, m. Mannsname, nomen viri.

Радо̀јка, f. Frauenname, nomen feminae.

Радо̀јко, m. Mannsname, nomen viri.

Рад̀оња, m. Mannsname, nomen viri.

Рад̀осав, m. Mannsname, nomen viri.

Рад̀осан, сна, но, vide радостан.

Радо̀ст, f. die Freude, gaudium, laetitia.

Рад̀остан, сна, но, freudig, laetus.

Рад̀ота, m. Mannsname, nomen viri.

Рад̀ош, m. die Aufgabe, res gratis addita rei bene venditae.

Рад̀ош, m. Mannsname, nomen viri.

Рад̀ука, f. Frauenname, nomen feminae.

Радӯка̀н, m. Mannsname, nomen viri.

Рад̀ул, m. Mannsname, nomen viri.

Рад̀ула, f. Frauenname, nomen feminae.

Радӯлѝн, m. Mannsname, nomen viri.

Радӯн, m. Mannsname, nomen viri.

Радӯсӣн, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀ђање, n. 1) Gebären, partus. 2) das Fruchtbringen, fertilitas.

Ра̀ђати, ам, v. impf. 1) gebären, pario. 2) Frucht bringen, fero fructum: рађа виноград, воће.

Ра̀ђатисе, амсе, v. r. impf. aufgehen, orior: рађасе сунце.

Ра̀ђевина, f. eine Knezina der naija von Зворник (морао је некад бити онђе некакав Рађ, Рађа или Рађо: зашто у Рађевини има некакво мјесто, које се и данас зове Рађев камен). Ра̀ђевац (вца), човек из Рађевине. Ра̀ђевка, жена из Рађевине. Ра̀ђевскӣ, ка, ко, von Рађевина.

Ра̀ђен, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀ж, f. der Rocken, secale cereale Linn.

Ра̀жалитисе (разжалитисе), ли ми се, v. pf. leid thun, doleo: ражалило му се.

Ра̀жан, на, но, n. p. леб, слама, Rocken-, secalinus.

Ра̀жањ, жња, m. der Bratspieß, veru.

Ражѐнитисе (разженитисе), имсе, v. r. pf. q. d. sich entweiben, uxorem exuo. Ласно се оженити, али се мучно ражениши.

Ражѐћи (разжећи), ежем, v. pf. vide распалити 1.

Ра̀жљевање, n. (Ерц.) das Ausgießen, effusio.

Ра̀жљевати, ам, v. impf. (Ерц.) ausgießen, effundo.

Ра̀жњић, m. dim. v. ражањ.

Ражо̀вница, f. Rockenbrot, panis secalinus.

Разабрати, берем, v. pf. 1) in Erfahrung bringen, rescio, exploro. 2) unterscheiden, verstehen, intelligo.

Разабратисе, беремсе, v. r. pf. 1) zu sich kommen (vom Rausche, vom Phantasiren), redeo ad mentem. 2) разабрао се леб, ist schön aufgegangen, nicht talkig, panis bene coctus, rarus.

Разавити, вијем, vide развити.

Разагнати, ам, vide рашћерати.

Разапѐти, пнем, v. pf. ausspannen, extendo: чадор, коња, човека и т. д.

Разапѐтисе, пнемсе, v. r. pf. sich ausstellen daß Niemand vorbei kann, impedire transitum.

Разапињање, n. das Ausspannen, extensio.

Разапињати, њем, v. impf. ausspannen, extendo.

Разапињатисе, њемсе, v. r. impf. sich gespannt ausstellen, extendi, ne quis transeat.

Разасипање, n. das Zerstreuen, sparsio.

Разасипати, ам (и разасипљем), v. impf. zerstreuen, dissipo.

Разаслати, заиљем, v. pf. zerschicken, aussenden, dimitto (in diversas partes).

Разастирање, n. das Ausbreiten, extensio.

Разастирати, рем, v. impf. ausbreiten, extendo.

Разастрѐти, ем, разастрӣо, (Рес. и Срем.) vide разастријети.

Разастријети, рем, разастрӣо, v. pf. (Ерц.) ausbreiten, extendo, explico.

Разасу̀ти, спем, v. pf. auseinander streuen, spargo.

Разбар̀ити, им, v. pf. m. j. косу, } mit zerrauften Haaren da seyn,
Разбарушитисе, имсе, v. r. pf. } crinibus impexis sum.

Разбацати, ам, vide разбацити.

Разбацивање, n. das Auseinanderwerfen, disjectio.

Разбацивати, цујем, v. impf. auseinander werfen, disjicio.

Разба̀цити, им, v. pf. zerwerfen, disjicio.

Разбѐћисе, бегнемсе, (Рес. и Срем.) vide разбјећисе.

Разбигӯз, m. (bei den Scherern) das Blatteis (worauf man sich den Hintern zerschlägt), glacies lubrica.

Разбијање, n. 1) das Zerschlagen, disjectio. 2) das Schlagen, Besiegen, fugatio. 3) das Auswechseln in kleine Münze, permutatio. 4) das Verhindern, impeditio, aversio.

Разбијати, ам, v. impf. 1) zerschlagen, disjicio. 2) den Feind schlagen, fugo. 3) дукат, талијер, банку, Geld wechseln (in kleinere Münze), permuto. 4) verhindern, impedio, retineo, distineo.

Разбирање, n. 1) das schön- und locker-Aufgehen des Brotes, raritas panis. 2) das Verstehen, intelligentia. 3) Erkundschaften, exploratio.

Разби́рати, ам, v. impf. 1) ausklauben, seligo. 2) erkundſchaften, exploro. 3) verſtehen, intelligo.

Разби́ратисе, амсе, v. r. impf. zu ſich kommen, ad mentem redeo.

Разбити, бијем, v. pf. 1) н. п. лонац, чашу, zerſchlagen, disjicio. 2) војску, ſchlagen, fugo, vinco. 3) дукат, in kleine Münze wechſeln, commuto. 4) verhindern, impedio: ћео сам да идем у лов, па ме разби Ранко; ћелисмо да копамо кукурузе, па нас разби киша.

Разбјећисе, бјегнемосе, v. r. pf. (Ерц.) auseinander fliehen, diffugio.

Разблажи́ваше, n. das Verſüßen, dulcoratio.

Разблажи́вати, жујем, v. impf. н. п. млијеко, verſüßen, dulcoro.

Разбла́жити, им, v. pf. verſüßen, dulcoro.

Разблу́дити, им, v. pf. н. п. овцу, angewöhnen, daß es uns nachfolgt, mansuefacio.

Разблу́дница, f. т. ј. овца (ст.), ein Schaf, das uns nachfolgt, aus der Hand frißt, u. ſ. w. ovis mansueta:

„Ти помузи овцу разблудницу,
„Залиј цвијет кроз танку свиралу —

Ра́збој, m. 1) der Weberſtuhl, machina textoria. 2) (ст.) vide разбојиште:

„Она иде на Косово равно,
„Па се шеће по разбоју млада,
„По разбоју честитога кнеза —

Ра́збојиште (ра́збојиште), n. Ort, wo eine Schlacht geweſen, locus ubi proelium fuit.

Разболе́тисе, лимсе, (Рес.) } vide
Разболи́тисе, имсе, (Срем.) } разболе́тисе.

Разболе́тисе, лимсе, v. r. pf. (Ерц.) erkranken, morbo corripior.

Ра́зборит, та, то, 1) verſtändlich, leicht begreifend, intelligens, n. п. човек. 2) (ст.) weit (vom Kleide), amplus:

„Ко ти реза борну сукњу?
„У појасу саборит,
„У скутови разборит? —

Разбра́јање, n. das Auseinanderzählen, dinumeratio.

Разбра́јати, ам, v. impf. abzählen, dinumero.

Разбрати, берем, vide разабрати.

Разбратисе, беремсе, vide разабратисе.

Разбратити, им, v. pf. entbrüdern, disjungo fratres.

Разбратитисе, имсе, v. r. pf. ми смо се разбратили, wir nennen uns nicht mehr Brüder, rupimus fraternitatem.

Разбро́јити, им, v. pf. abzählen, dinumero.

Разбу́дити, им, v. pf. aufwecken, excito (e somno), expergefacio.

Разбу́дитисе, имсе, v. r. pf. erwachen, expergiscor.

Ра́звадити, им, v. pf. (Streitende) auseinander bringen, pugnantes separo.

Ра́звађање, n. das Auseinanderbringen (von Streitenden), separatio pugnantium.

Ра́звађати, ам, v. impf. Streitende auseinander bringen, separo pugnantes.

Ра́звалине, f. pl. die Ruinen, Trümmer, rudera.

Разва́лити, им, v. pf. zertrümmern, zerſtören, everto. 2) уста, das Maul weit aufthun, diduco os.

Разваљи́ваше, n. das Zerſtören, destructio.

Разваљи́вати, љујем, v. impf. zerſtören, destruo, everto.

Разве́ваше, n. (Рес. и Срем.) vide развијеваше.

Разве́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide развијевати.

Разведра́ваше, n. das Aufheitern (des Himmels), rediens serenitas coeli.

Разведра́вати, ам, v. impf. aufheitern, exhilaro, sereno.

Разведра́ватисе, васе, v. r. impf. heiter werden, serenor.

Разве́дрити, им, v. pf. aufheitern, sereno.

Разве́дритисе, рисе, v. r. pf. ſich aufheitern, serenor.

Разве́јава́ше, n. (Рес. и Срем.) vide развијавање.

Разве́јавати, ам, (Рес. и Срем.) vide развијавати.

Ра́звејати, јем, (Рес. и Срем.) vide развијати.

Развенчава́ше, n. (Рес. и Срем.) vide развенчавање.

Развенча́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide развенчавати.

Развенча́ти, ам, (Рес. и Срем.) vide развенчати.

Развесе́лити, им, v. pf. erfreuen, gaudio afficio.

Развесељава́ше, n. das Erfreuen, Aufheitern, exhilaratio.

Развесељава́ти, ам, v. impf. aufheitern, exhilaro.

Развести, ведем, v. pf. 1) auseinander führen, in diversa duco. 2) auseinander treiben (z. B. einen Topf auf der Scheibe), diduco.

Разве́сти, везем, v. pf. 1) auseinander fahren, diveho. 2) ſingend oder weinend weit ausholen, diduco. Разве́сти, везем, v. pf. die Stickerey auflöſen, resolvo aut pictum, retexo.

Развија́вање, n. (Ерц.) das Zerworfeln, diventilatio.

Развија́вати, ам, v. impf. (Ерц.) zerworfeln, diventilo.

Развијање, n. das Entwickeln, explicatio.

Ра̀звијати, вијем, v. pf. (Ерц.) zerworfeln, diventilo.

Развијати, ам, v. impf. auseinanderwickeln, divolvo, explico.

Развије́вање, n. vide развијавање.

Развије́вати, ам, vide развијавати.

Развикатисе, вичемсе, v. r. pf. ins Schreyen kommen, inclamo.

Ра̀звити, вијем, v. pf. entwickeln, auseinanderwickeln, divolvo, explico.

Развјенча́вање, n. (Ерц.) das Entkränzen (die Trauung ungeschehen machen), discoronatio?

Развјенча́вати, ам, v. impf. (Ерц.) entkränzen, discorono.

Развјенчати, ам, v. pf. entkränzen (zurücktrauen), demo coronam nuptialem (?): кад се један пут вјенча, не може се развјенчати.

Развла́чење, n, 1) das Auseinanderziehen, distractio. 2) das Verziehen (des Kindes), mala educatio.

Развла́чити, им, v. impf. 1) verziehen, distraho. 2) das Kind verziehen, corrumpo puerum nimia indulgentia.

Разво̀дити, им, v. impf. 1) auseinanderführen, duco in diversa. 2) ausweiten, diduco (z. B. den Topf).

Разво̀ђење, n. 1) das Auseinanderführen, ductio in diversa. 2) das Ausweiten, diductio.

Разво̀ђење, n. das Auseinanderführen, divectio.

Разво̀зити, им, v. impf. н. п. на колима ђубре, auseinanderführen, diveho.

Ра̀звргнути, нем, vide разврћи.

Разврнути, нем, v. pf. aufwerfen, aufbrechen (die Nuß), disrumpo.

Разврсти, врзем, v. pf. loswickeln, expedio.

Ра̀звртање, n. das Auswerfen, disruptio.

Ра̀звртати, врћем, v. impf. aufbrechen, disrumpo.

Ра̀зврћи (говорисе и разврнути), вргнем, vide разметнути.

Разврши́вање, n. das Abgipfeln, demtio a summitate.

Разврши́вати, шујем, v. impf. н. п. сијено, abgipfeln, vom Gipfel nehmen, demo de summitate.

Развршѝти, им, v. pf. н. п. сијено, abgipfeln, demo de cacumine.

Развући, учем, v. pf. 1) zerziehen, distraho. 2) verziehen (ein Kind), indulgentia corrumpo.

Разга́ђање, n. das Zertheilen, distributio.

Разга́ђати, ам, v. impf. zertheilen, distribuo.

Ра̀згазити, им, v. pf. auseinander treten, disculco.

Разга́лити, им, v. pf. das Unbehagen vertreiben, exhilaro.

Разга́литисе, лисе, v. r. pf. н. п. вријеме, heitert ſich auf, wird ſchön.

Разгаљивање, n. das Aufheitern, exhilaratio.

Разгаљи́вати, љујем, v. impf. das Unbehagen vertreiben, exhilaro.

Разгаљи́ватисе, љујесе, v. r. impf. ſich aufheitern (vom Wetter), serenor.

Разгла́сити, им, v. pf. bekannt machen, divulgo.

Разглашивање, n. das Bekanntwerden, divulgatio.

Разглашивати, шујем, v. impf. bekannt machen, divulgo.

Разгле́дање, n. das Beſchauen, dispectio.

Разгле́дати, ам, v. impf. betrachten, dispicio.

Ра̀згледати, ам, v. pf. anſehen, dispicio.

Разглобити, им, v. pf. н. п. лијес, auseinander fügen, auseinander thun, disjungo.

Разгњевити, им, v. pf. erzürnen, irrito.

Разгњечити, им, v. pf. zerkneten, condepso.

Разгова́рање, n. 1) das Beſprechen, confabulatio. 2) das Ermuthigen, animi additio.

Разгова́рати, ам, v. impf. einem Bekümmerten Muth einſprechen, animum addo. Кукај мајко те ме разговарај.

Разгова́ратисе, амсе, v. r. impf. ſich beſprechen, colloqui.

Ра̀зговѐтан, тна, но, (Рес. и Срем.) vide разговијетан.

Ра̀зговијетан, тна, но, (Ерц.) deutlich, nicht untereinander, distinctus: разговијетно говори, пише; као ко разговијетно говори Њемачки, ја све разумијем.

Ра̀зговор, m. 1) das Geſpräch, colloquium. 2) Troſt (das Zureden von traurigen Gedanken), consolatio:

„Моја мати јадна разговора —

Ра̀зговорак, рка, m. (сп.) dim. v. разговор 2.:

„Ту су мајци танки разговорци —

Ра̀зговоран, рна, но, човек, geſprächig, adfabilis.

Разговорити, им, v. pf. einem wieder Muth einſprechen, animum recreo.

Разговоритисе, имсе, v. r. pf. ſich beſprechen, colloqui.

Разгодити, им, v. pf. vertheilen, distribuo.

Разгóнити, ним, v. impf. auseinander treiben, dispello.

Разгóњење, n. das Auseinanderjagen, dispulsio.

Разгóрети се, рим се, v. r. pf. m. j. ватра, zu Glut brennen, candeo (de igne).

Разграбити, им, v. pf. zerraffen, diripio.

Разгрáдити, им, v. pf. 1) entzäunen, demo sepem. 2) auseinander thun, retexo:

„Штогођ браћа — — саграде,
„То им виле све за ноћ разграде —

Разграђивање, n. 1) das Entzäunen, disseptio. 2) das Auseinanderthun, retextura.

Разграђивати, ђујем, v. impf. 1) entzäunen, diruo sepem. 2) auseinander thun, retexo, solvo.

Разгранити се, нем се, v. r. pf. n. p. дрво, Zweige treiben, difrondesco.

Разгребати, бем, vide разгрепсти.

Разгрéвање, n. (Рес. и Срем.) vide разгријевање.

Разгрéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide разгријевати.

Разгрејáвање, n. (Рес. и Срем.) vide разгријавање.

Разгрејáвати, ам, (Рес. и Срем.) vide разгријавати.

Рáзгрејати, јем, (Рес. и Срем.) vide разгријати.

Разгрéпсти, ребем, v. pf. zerkratzen, unguibus dilacero.

Разгрízање, n. das Zerbeißen, dimorsio.

Разгрízати, ам, v. impf. zerbeißen, dimordeo.

Разгријавање, n. (Ерц.) vide разгријевање.

Разгријавати, ам, (Ерц.) vide разгријевати.

Рáзгријати, јем, v. pf. (Ерц.) erwärmen, calefacio.

Разгријевање, n. (Ерц.) das Erwärmen, concalefactio.

Разгријевати, ам, v. impf. (Ерц.) erwärmen, calefacio.

Рáзгристи, ризем, v. pf. zerbeißen, dimordeo.

Разгрнути, нем, v. pf. 1) auseinander thun, disjicio, n. p. снијег, земљу, ватру, пепео, жито. 2) да разгрнемо, да видимо ко је јачи, entscheiden, decerno.

Рáзгрнање, n. das Auseinanderthun, disjectio, discretio.

Рáзгрнати, грнем, v. impf. auseinander thun, disjecto.

Разгрýвати, ам, v. pf. zerschlagen, contundo.

Раздáвање, n. das Zergeben, distributio.

Раздáвати, дајем, v. impf. zergeben, distribuo.

Рáздалеко, weit auseinander, distant ab invicem.

Рáздати, ам, v. pf. auseinander geben, dido.

Раздвáјање, n. 1) das Halbiren, dimidatio. 2) das Trennen, separatio.

Раздвáјати, ам, v. impf. halbiren, dimidio.

Раздвáјатисе, амсе, v. r. impf. sich trennen, separor.

Раздвójити, им, v. pf. halbiren, dimidio.

Раздвójитисе, имсе, v. r. pf. sich absondern, separor.

Раздéлити, им, (Рес. и Срем.) vide раздијелити.

Раздéлитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide раздијелитисе.

Раздељивање, n. (Рес. и Срем.) vide раздјељивање.

Раздељивати, љујем, (Рес. и Срем.) vide раздјељивати.

Раздéрати, ем, v. pf. zerreißen, dilacero.

Раздијéлити, им, v. pf. (Ерц.) zertheilen, divido.

Раздјељивање, n. (Ерц.) das Vertheilen, distributio.

Раздјељивати, љујем, v. impf. (Ерц.) vertheilen, zertheilen, distribuo.

Рáздор, m. vide нeслога.

Раздрáгати, ам, v. pf. n. p. ђевојку, erlustigen, delecto.

Раздрáгатисе, амсе, v. r. pf. lustig werden, exhilaror.

Раздраживање, n. das Erlustigen, delectatio.

Раздраживати, жујем, v. impf. erlustigen, delecto.

Раздрáжити, им, v. pf. reizen, irrito.

Раздрéмати, ам, (Рес. и Срем.) vide раздријемати.

Раздрéти, ем, раздрао, (Рес. и Срем.) vide раздријети.

Раздрéшити, им, (Рес. и Срем.) vide раздријешити.

Раздријемати, ам, v. pf. (Ерц.) ermuntern (vom Schlummer), excito.

Рáздријети, рем, раздрао, v. pf. (Ерц.) vide раздрати.

Раздријешити, им, v. pf. (Ерц.) losknüpfen, solvo.

Раздрљивање, n. das Entblößen, denudatio.

Раздрљивати, љујем, v. impf. m. j. прси, entblößen, denudo.

Раздрљити, им, v. pf. m. j. прси, entblößen, aufreißen, denudo.

Рáздрмати, ам, v. pf. erschüttern, concutio.

Раздрмати се, амсе, v. r. pf. erſchüttert werden, erbeben, concutior.
Раздробити, им, v. pf. zerbröckeln, frio.
Раздрозгати, ам, v. pf. zerſchmettern, contero, comminuo.
Раздружи̏вање, n. 1) das Trennen (der Geſellſchaft), dissociatio. 2) das Entpaaren, disparatio.
Раздружи̏вати, жујем, v. impf. 1) trennen, dissocio. 2) entpaaren, disparo.
Раздру̏жити, им, v. pf. 1) trennen, dissocio. 2) das Paar trennen, disparo, (z. B. von zwei gepaarten Dingen).
Раздува̏ти, ам, v. pf. auseinanderblaſen, diffio.
Ра̏жалитисе, лисе, vide ражалитисе.
Ражѐнитисе, имсе, vide раженитисе.
Ражѐћи, жежем, vide ражећи.
Разигра̏вање, n. das Tanzen-machen (des Pferdes), concitatio equi, ut saltet.
Разигра̏вати, ам, v. impf. n. p. коња, tanzen machen, facio ut saltet equus.
Разигра̏ватисе, амсе, v. r. impf. in tanzende Bewegung gerathen, exsulto.
Разигра̏ти, ам, v. pf. n. p. коња, tanzen machen, facio ut saltet equus.
Разигра̏тисе, амсе, v. r. pf. dahintanzen, exsulto.
Разла̏жење, n. das Auseinandergehen, discessio.
Разла̏зитисе, зимосе, v. r. impf. auseinandergehen, solvitur concio.
Разѝћисе, зиђемосе (и разидемосе), v. r. pf. auseinandergehen, discedo.
Разје̏дити, им, v. pf. vide разгњевити.
Разла̏гање, n. das Auseinanderlegen, dispositio.
Разла̏гати, лажем, v. impf. auseinanderlegen, dispono.
Разла̏дити, им, v. pf. abkühlen, refrigero.
Разла̏дитисе, имсе, v. r. pf. ſich abkühlen, refrigeror.
Разлађи̏вање, n. das Kühlen, refrigeratio.
Разлађи̏вати, ђујем, v. impf. abkühlen, refrigero.
Разлађи̏ватисе, ђујемсе, v. r. impf. ſich abkühlen, refrigeror.
Ра̏злажење, n. vide разилажење.
Ра̏злаз, m. das Auseinandergehen, discessus: да се играмо разлаза (im Scherze: ſpielen wir Auseinander, d. h. jeder acht on ſein Geſchäft).
Ра̏злазитисе, зимосе, vide разилазитисе.
Ра̏злајатисе, јемсе, v. r. pf. ins Beſſen hinein gerathen, illatro.
Разла̏мање, n. das Zerbrechen, diffractio.
Разла̏мати, ам, v. impf. brechen, diffringo.

Разле̏гање, n. (Рес. и Срем.) vide разлијегање.
Разле̏гатисе, лежесе, (Рес. и Срем.) vide разлијегатисе.
Разле̏жатисе, жисе, v. r. pf. n. п. кокош, anfangen zu brüten, incubo.
Разле̏тање, n. (Рес. и Срем.) vide разлијетање.
Разле̏тати се, лећемсе, (Рес. и Срем.) vide разлијетатисе.
Разле̏тетисе, тимсе, v. r. pf. (Рес.) 1) auseinanderfliegen, divolo.
Разле̏титисе, имсе, v. r. pf. (Срем.) 2) in Stücken fliegen, dissilio,
Разлѐћетисе, летимсе, v. r. pf. (Ерц.) н. п. лонац, пушка и т. д.
Разлѐћисе, егнесе (и разлежѐсе), v. r. pf. wiederhallen, resono.
Разлѐћисе, лежесе, vide разлежатисе.
Разли̏вање, n. (Срем.) vide ражљевање.
Разли̏вати, ам, (Срем.) vide ражљевати.
Разлијега̏ње, n. (Ерц.) das Wiederhallen, resonantia.
Разлијега̏тисе, јежесе, v. r. impf. (Ерц.) wiederhallen, resono.
Разлије̏тање, n. (Ерц.) das Auseinanderfliegen, divolatio.
Разлије̏татисе, јећемсе, v. r. impf. (Ерц.) auseinanderfliegen, divolito.
Ра̏злика, f. der Unterſchied, discrimen.
Ра̏зликовати, кујем, v. pf. unterſcheiden, discerno.
Ра̏зликоватисе, кујемсе, v. r. pf. ſich unterſcheiden, verſchieden ſeyn, differo.
Ра̏злити, лијем, v. pf. n. п. млијеко, hingießen, ergießen, diffundo.
Ра̏злитисе, лијемсе, v. r. pf. ſich ergießen, diffundor.
Ра̏зличан, чна, но, verſchieden, varius.
Ра̏злог, m. die Ueberlegung, consilium, perpensio: пије, говори без разлога.
Разложити, им, v. pf. auseinanderlegen, dispono.
Разломити, им, v. pf. zerbrechen, diffringo.
Разлу̏пати, ам, v. pf. zerſchlagen, contundo.
Разлучи̏вање, n. das Trennen, separatio.
Разлучи̏вати, чујем, v. impf. trennen, abſondern, separo.
Разлу̏чити, им, v. pf. abſondern, separo, disparo.
Ра̏зма, außer, praeter, excepto —
Ра̏змазати, ажем, v. pf. zerſchmieren, dilino.
Размази̏вање, n. das Zerſchmieren, dilitus.
Размази̏вати, зујем, v. impf. zerſchmieren, dilino.
Размази̏ти, им, v. pf. дијете, verhätſcheln, indulgentia corrumpo.

Размáкнути, нем, vide размаћи.
Размáкнутисе, немсе, vide размаћисе.
Рàзмáтрање, n. das Beſehen, inſpectio.
Размáтрати, ам, v. impf. beſehen, inſpicio.
Размáћи (говорисе и размакнути), макнем, v. pf. auseinanderrücken, dimoveo.
Размáћисе (говорисе и размакнутисе), макнемсе, v. r. pf. auseinanderrücken, discedo, dimoveor.
Размéђити, им, v. pf. abgränzen, definio.
Рàзмена, f. (Рес. и Срем.) vide размјена.
Размéнити, им, (Рес. и Срем.) vide размијенити.
Размéнитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide размијенитисе.
Размењивање, n. (Рес. и Срем.) vide размјењивање.
Размењивати, њујем, (Рес. и Срем.) vide размјењивати.
Размењиватисе, њујемсе, (Рес. и Срем.) vide размјењиватисе.
Размерáвање, n. (Рес. и Срем.) vide размјеравање.
Размерáвати, ам, (Рес. и Срем.) vide размјеравати.
Рàзмерак, рка, m. (Рес. и Срем.) vide размјерак.
Рàзмерити, им, (Рес. и Срем.) vide размјерити.
Размéсити, им, (Рес. и Срем.) vide размијесити.
Размéсти, етем, v. pf. auseinanderkehren, diverro.
Размéсти, етем, v. pf. zerrühren (z. B. ein Ey), dissolvo versando.
Рàзмет (рàзмет), m. das Zerwerfen, disjectio, diffusio: није то на размет.
Размéтање, n. 1) das Auseinanderwerfen, disjectio. 2) das Großthun, jactatio.
Размéтати, ећем, v. impf. zerwerfen, disjicio.
Размéтатисе, мећемсе, v. r. impf. ſich prahlen, jactare se.
Размешивање, n. (Рес. и Срем.) vide размјешивање.
Размешивати, шујем, (Рес. и Срем.) vide размјешивати.
Размијенити, им, v. pf. (Ерц.) verwechſeln, austauſchen, permuto.
Размијенитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) tauſchen (untereinander), permuto.
Размијéсити, им, v. pf. (Ерц.) m. j. љеб, vertheilen, divido (ut videas quot sint futuri panes).
Рàзмирица, f. (у крајини Неготинској) der Unfriede-Krieg, bellum. cf. крајина, рат.
Рàзмислити, им, v. pf. überlegen, perpendo.
Рàзмислитисе, имсе, v. r. pf. überlegen, expendo.
Размиц (von размицати), оде пиц на размиц. cf. пиц.
Рàзмицање, n. das Auseinanderrücken, dimotio.
Рàзмицати, ичем, v. impf. auseinanderrücken, dimoveo.
Рàзмицатисе, ичемсе, v. r. impf. auseinanderrücken, dimoveor.
Размишљáвање, n. vide размишљање.
Размишљáвати, ам, vide размишљати.
Размишљање, n. Ueberlegen, perpensio.
Размишљати, ам, v. impf. nachſinnen, überlegen, perpendo.
Рàзмјена, f. (Ерц.) der Tauſch, permutatio:
„Очеш дати коња на размјену? —
Размјењивање, n. (Ерц.) das Verwechſeln, permutatio.
Размјењивати, њујем, v. impf. (Ерц.) verwechſeln, permuto.
Размјењиватисе, њујемсе, v. r. impf. (Ерц.) tauſchen, permuto.
Размјеравање, n. (Ерц.) das Abmeſſen, Abwägen, dimensio.
Размјеравати, ам, v. impf. (Ерц.) abwägen, abmeſſen, dimetior.
Рàзмјерак, рка, m. (Ерц.) der Verluſt beim Abwägen im Kleinen, detrimentum ponderis aut mensurae: отишло на размјерке.
Рàзмјерити, им, v. pf. (Ерц.) abwägen, pendo, exigo ad libram, dimetior.
Размјешивање, n. (Ерц.) das Abtheilen, decretio.
Размјешивати, шујем, v. impf. (Ерц.) m. j. љеб, abtheilen, decerno, distribuo.
Размотавање, n. das Abwickeln, divolutio.
Размотавати, ам, v. impf. auseinanderwickeln, expedio.
Размотати, ам, v. pf. auseinanderwickeln, expedio, explico.
Размотрити, им, v. pf. beſchen, dispicio.
Размрсити, им, v. pf. entwirren, expedio.
Размршивање, n. das Entwirren, expeditio.
Размршивати, шујем, v. impf. entwirren, expedio.
Размутити, им, v. pf. zerrühren, zertruben, solvo versando, conturbo: узми мало меда, па размути с водом.
Размућивање, n. das Zerrühren, dissolutio.
Размућивати, ћујем, v. impf. zerrühren, dissolvo.

Ра̀знатисе, асе (и разнадесе), v. r. pf. erhellen, ſich finden, agnosci:
„Да се Марку за гроб не разнаде—
Разнѐти, несем, (Рес. и Срем.) vide разнијети.
Ра̀знијети, несем, разнијо (разнијела, ло), v. pf. (Ерц.) zertragen, differo.
Разноси̏ти, им, v. impf. zertragen, differo.
Разно̀шење, n. das Zertragen, dilatio.
Разо̀нодити, им, v. pf. (понајвише у Сријему, у Бачк. и у Бан. по варошима) zerſtücken, zerſtückeln, divido. cf. раставити.
Ра̀зор, m. die Furche, Gränzfurche, Waſſerfurche, sulcus.
Разора̀вање, n. das Durchackern, peraratio.
Разора̀вати, ам, v. impf. durchackern, peraro.
Разо̀рати, рем, v. pf. durchackern, exaro.
Разортачава̀ње, n. die Auflöſung der (Handlungs-) Geſellſchaft, dissociatio.
Разортачава̀ти, ам, v. impf. entgeſellſchaften, dissocio.
Разортачава̀тисе, амсе, v. r. impf. die Geſellſchaft auflöſen, solvo societatem.
Разо̀ртачити, им, v. pf. die Geſellſchaft auflöſen, dissocio.
Разо̀ртачитисе, имсе, v. r. pf. ſich trennen (von Handlungsgeſellſchaftern).
Разра̀коли̏тисе, имсе, v. r. pf. ins Gackern hinein gerathen, clango laeta (de gallina et metaph. — de femina laeta).
Разра̀стање, n. das Auseinanderwachſen, crassatio.
Разра̀статисе, амсе, v. r. impf. in die Breite wachſen, crassesco.
Разра̀стисе, стемсе, v. r. pf. auseinanderwachſen, crassesco.
Разрѐди̏ти, им, v. pf. abtheilen, beſtimmen, ordino, dispono.
Разређи̏вање, n. das Abtheilen, dispositio.
Разређи̏вати, ђујем, v. impf. beſtimmen, constituo.
Ра̀зрезати, ежем, v. pf. 1) zerſchneiden, discindo. 2) порезу, die Auflage unter die Pflichtigen vertheilen, dispertio, describo.
Разрези̏вање, n. 1) das Zerſchneiden, discissio. 2) das Vertheilen, dispertitio.
Разрези̏вати, зујем, v. impf. 1) zerſchneiden, discindo. 2) vertheilen, dispertio.
Ра̀зрити, ријем, v. pf. zerwühlen, diruo.
Ра̀зрок, ка, ко, von ſchiefem Blick, strabo.
Разу̀дати, ам, v. pf. н. п. ћери, сестре, nacheinander ausheuraten, maritare aliam alio.
Разу̀датисе, амосе, v. r. pf. разудале се ћери, die Töchter haben eine dahin, die andere dorthin, weggeheuratet, collocatae sunt filiae.
Разу̀м, m die Vernunft, ratio.
Разу̀ман, мна, но, verſtändig, vernünftig, prudens.
Разу̀мети, ем, (Рес. и Срем.) vide разумјети.
Разу̀мјети, мијем, v. pf. (Ерц.) verſtehen, intelligo.
Ра̀ин, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀ица, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀ич, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀ј, m. das Paradies, paradisus.
Ра̀ја *, f. die Unterthanen, subditi.
Ра̀ја, m. (Рес. и Срем.) vide Рајо.
Ра̀јак, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀јан, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀јка, f. Frauenname, nomen feminae.
Ра̀јко (Рајко), m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀јна, f. Frauenname, nomen feminae.
Ра̀јо, m. (Ерц.) dim. v. Рајак.
Ра̀јскӣ, ка, ко, paradieſiſch, paradisiacus.
Ра̀јчета, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀к, m. der Krebs, cancer.
Ра̀ка, f. vide гробница.
Ра̀ка, m. (Рес. и Срем.) vide Рако.
Рака̀м *, m. die Rechnung, ratio.
Рака̀мица, f. das Rechenbüchlein (in der Schule), libellus arithmeticus.
Ра̀кање, n. das Räuſpern, exscreatio.
Ра̀кати, рачем, v. impf. räuſpern, exscreo.
Ракѐтла, f. die Rakette, rageta (?).
Ра̀кија, f. der Branntwein, sicera.
Ракијѐтина, f. } augm. v. ракија.
Ракијѐшина, f. }
Ракӣјски, ка, ко, } н. п. суд, Brannt-
Ракӣјскӣ, ка, ко, } wein-, sicerarius.
Ракӣјца, f. dim. v. ракија.
Ра̀кита, f. 1) salix caprea Linn. 2) Frauenname, nomen feminae.
Ра̀китов, ва, во, von ракита, e salilice caprea.
Ра̀китовина, f. das Holz der salix caprea.
Ракӣџија *, m. der Branntweinbrenner, sicerarius.
Ракӣџијин, на, но, des ракиџија, sicerarii.
Ракӣџӣјница, f. die Branntweinbrennerey, sicerae coctio, taberna siceraria.
Ра̀кнути, нем, v. pf. räuſpern, exscreo.
Ра̀ко, m. (Ерц.) hyp. v. Радован, Радоица, Радисав.
Ра̀ков, ва, во, Krebs-, cancri.

Ра̀лен, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀лета, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀лица, f. мали плуг, што се оре само на два вола по стрмењима њивама, eine Art Pflug, aratri genus.
Ра̀ло, n. Art Pfluges, aratri genus. cf. ралица.
Ра̀м, m. Name eines Städtchens mit Ruinen, an der Donau, östlich von Smederevo. Ра̀мски, ка, ко, von Ram.
Рамаза̀н *, m. Турски пост, die Faste der Mohammedaner, jejunium Mohammedanorum.
Ра̀мање, n. das Hinken, claudicatio.
Ра̀мати, мљем, v. impf. hinken, claudico.
Ра̀ме, мена, n. } die Schulter,
Ра̀мо, мена, n. (у Ерц.) } humerus.
Ра̀на, f. die Wunde, vulnus.
Ра̀на, f. 1) die Nahrung, victus. 2) Frauennname, nomen feminae. 3) cf. Златоје.
Ра̀нӣ, на, но, 1) früh, matutinus. 2) frühzeitig, maturus, praecox.
Ра̀нило, n. На Цвијети (а ћешто и на Благовијест) у јутру поране ћевојке прије сунца на ранило на воду, па онђе уваше коло те играју и пјевају различне пјесме, н. п.
„Пораниле девојке,
Јело ле, Јело добра девојко,
„По̀раниле на воду,
Јело ле, Јело добра девојко,
„Ал' на води јеленче,
Јело ле, Јело добра девојко,
„Рогом воду мућаше,
Јело ле, Јело добра девојко,
„А очима бистраше
Јело ле, Јело добра девојко.

„Рани коња Радивоје:
„Девојке те претекоше,
„Ведром воду замутише. —
„А што ће им рано вода? —
„Да оперу брату руо,
„Да га пошљу у сватове. и т. д.

Ра̀нисав, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀нитељ, m. der Ernährer, nutritor, altor: ранитељу мој (кажу волу кад га милују).
Ра̀нити, ним, 1) v. pf. кога, verwunden, vulnero. 2) v. impf. früh aufstehen, mane surgo.
Ра̀нити, ним, v. impf. nähren, alo.
Ра̀нитисе, нисе, v. r. pf. verwundet werden, vulnerari.
Ра̀нитисе, нисе, v. r. impf. sich nähren, sustentor.
Ра̀нитовача, f. Wald am Einfluß des Jadar in die Drina.
Ра̀нка, f. vide рањка.
Ранко, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀но, 1) früh, des Morgens, mane. 2) früh, frühzeitig, mature.
Ра̀њав, ва, во, wund, saucius, ulceratus.
Ра̀њавање, n. das Verwunden, vulneratio.
Ра̀њавати, ам, v. impf. verwunden, vulnero.
Ра̀њеник, m. 1) der Verwundete, vulneratus. 2) das Wundkraut, herba vulneraria.
Ра̀њеник, m. das Mastschwein, porcus fartilis.
Ра̀њеница, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) das Zuchtmädel, die Ziehtochter, puella educata in domo mea.
Ра̀њениче, чета, n. m. j. прасе, das Mastschwein, porcellus saginatus.
Ра̀њење, n. das Frühaufstehen, surrectio matutina, matura.
Ра̀њење, n. das Nähren, altio, nutritio.
Ра̀њка (ранка), f. eine Art Weinrebe, die am frühesten Frucht trägt, vitis genus.
Ра̀оник, m. Kemeš, das Pflugeisen, culter aratri.
Ра̀осав, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀пав, ва, во, rauh, uneben, asper.
Ра̀пе, f. pl. Unebenheiten, asperitates.
Ра̀са, f. das Oberkleid der Mönche, τὸ ῥάσο.
Ра̀сад, m. n. п. купусни, блитвени, дувански, die Pflanzen aus der Pflanzschule, seminarium, plantae seminarii.
Раса̀дити, им, v. pf. übersetzen (Pflanzen aus der Pflanzschule), transero.
Ра̀садник, m. die Pflanzschule, seminarium (für den Krautgarten).
Расађѝвање, n. das Uebersetzen (der Pflanzen aus der Pflanzschule), transsatio.
Расађѝвати, ђујем, v. impf. übersetzen, transsero.
Расану̀тисе, несе, v. r. pf. н. п. буре, zertrocknen, exaresco.
Ра̀сап, спа, m. die Zerstreuung (Revolution), rerum subversio:
„Кад се овај учинио расап —
Расванутисе, несе, v. r. pf. es wird Tag, dilucescit.
Расвѝтак, тка, m. der Anbruch des Tages, diluculum.
Ра̀свитање, n. das Tagen, diluculum.
Ра̀свитатисе, ћесе, v. r. impf. tagen, dilucescit.
Раседла̀вање, n. das Absatteln, demtio ephippiorum.
Раседла̀вати, ам, v. impf. absatteln, demo ephippia.
Расѐдлати, ам, v. absatteln, demo ephippia.
Ра̀сејатисе, јемосе, (Рас. и Срем.) vide расијатисе.
Расѐлити, им, v. pf. auseinander sie-

деи, zum Auswandern nöthigen, facio ut migret quis.

Расе́литисе, имсе, v. r. pf. auswandern, ſich zerſtreuen, dimigro.

Расељава́ње, n. 1) das Entvölkern (durch Auswanderung), caussae emigrationis. 2) das Auswandern, migratio.

Расељава́ти, ам, v. impf. entvölkern, indem man auswandern macht, desolo.

Расељава́тисе, амосе, v. r. impf. auswandern, migro.

Ра̀сећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide расјећи.

Расе́ћање, n. (Рес. и Срем.) vide расијецање.

Расе́ћати, ам, (Рес. и Срем.) vide расијецати.

Ра̀сијатисе, јемосе, v. r. pf. (Ерц.) ſich zerſtreuen, spargor, diffundor.

Расијецање, n. (Ерц.) das Zerhauen, dissectio.

Расијецати, ам v. impf. (Ерц.) zerhauen, disseco.

Ра̀сипање, n. vide разасипање.

Ра̀сипати, ам (и расиплем), vide разасипати.

Ра̀сјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) zerhauen, disseco.

Ра̀скајатисе, јемсе, v. r. pf. es bereuen, poenitet.

Раскала́шитисе, имсе, v. r. pf. ein Haluñke werden, fio nebulo.

Раскалуђе́ритисе, имсе, v. r. pf. die Kutte ausziehen, monachum exuo.

Раскаљатисе, ьасе, v. r. pf. kothig werden, fit coenum.

Ра̀скводатисе, вочемсе, v. r. pf. m. j. кокош, anfangen zu klucken, coepiglocire.

Раски́вање, n. das Zerſchmieden, recusio, relictio.

Раски́вати, ам, v. impf. zerſchmieden, recudo.

Ра̀скида, f. ја нијесам с раскиде, ich bin von der Partie, halte mit, socius sum, me habetis socium.

Раскидање, n. das Stören, turbatio.

Раски́дати, ам, v. impf. ſtören, vertreiben, turbo.

Ра̀скидати, ам, v. pf. auseinander werfen (den Dünger), disjicio.

Ра̀скинути, нем, v. pf. 1) zerreißen, rumpo. 2) ſtören, turbo.

Ра̀скиселити, им, v. pf. erweichen, aqua mollio.

Ра̀скламати, ам, v. pf. erſchüttern, locker machen, laxo.

Раскламтати, икем, vide раскламати.

Раскла́пање, n. das Oeffnen (z. B. des Mundes) mit Gewalt, reclusio.

Расклапати, ам, v. impf. mit Gewalt öffnen, recludo.

Расклепати, пьем, v. pf. zudängeln, acuo tundendo.

Ра̀склиматити, ам, vide раскламати.

Расклопити, им, v. pf. aufthun (mit Gewalt), recludo.

Расковати, кујем, v. pf. zerſchmieden, recudo.

Расковчава́ње, n. das Loshäfteln, diffibulatio.

Расковчава́ти, ам, v. impf. loshäfteln, diffibulo.

Расковчати, ам, v. pf. loshäfteln, diffibulo.

Раскомада́тисе, амсе, v. pf. ſich erzürnen, daß man alles in Stücken hauen möchte, excandesco.

Раскопава́ње, n. das Zerſtören, destructio, eversio.

Раскопава́ти, ам, v. impf. zerſtören, everto.

Расконати, ам, v. pf. zerſtören, everto.

Раскопчава́ње, vide расковчавање.

Раскопчава́ти, ам, vide расковчавати.

Раскопчати, ам, vide расковчати.

Ра̀скора̀к, m. иде у раскорак, er geht breit wie einer, der einen Bruch u. dgl. hat, incedit ut herniosus.

Раскора́читисе, имсе, v. r. pf. breit, auseinander ſtehen, cruribus diversis sto.

Расконити, им, v. pf. auseinander mähen, reseco gramina (e. g. tentorii figendi causa).

Раскра́јање, n. das Zerſchneiden (des Tuches zu Röcken), discissio.

Раскра́јати, ам, v. impf. zerſchneiden, discindo.

Раскречи́вање, n. das Voneinanderbreiten, distentio.

Раскречи́вати, чујем, v. impf. von einander breiten (die Füße), distendo.

Раскречити, им, v. pf. von einander breiten, distendo.

Раскри́жити, им, v. pf. zerſchneiden (z. B. den Apfel), disseco.

Раскри́лити, им, v. pf. aufthun (z. B. den Beutel), explico.

Раскриљи́вање, n. das Oeffnen, explicatio, retectio.

Раскриљи́вати, љујем, v. impf. öffnen, explico.

Раскројава́ње, n. vide раскрајање.

Раскројава́ти, ам, vide раскрајати.

Раскро́јити, им, v. pf. zerſchneiden, discindo.

Ра̀скрпити, им, v. pf. ein unangenehmes, verwickeltes Geſchäft abthun, negotium expedio.

Раскрпљава́ње, n. das Beendigen eines

verdrießlichen Geschäftes, expeditio negotii molesti.

Раскрпъавати, ам, v. impf. ein lästiges Geschäft abthun, expedio molestum negotium.

Раскрпъање, n. vide раскрпъавање.

Раскрпъати, ам, vide раскрпъавати.

Раскрстити, им, v. pf. с ким, keine Rechnung mehr mit jemand haben, societatem dirimo: ми смо раскрстили und јасам с њим раскрстио.

Раскрчивање, n. das Ausroden, exstirpatio.

Раскрчивати, чујем, v. impf. ausroden, exstirpo.

Раскрчити, им, v. pf. ausroden, exstirpo.

Раскршћавање, n. vide раскршћање.

Раскршћавати, ам, vide раскршћати.

Раскршћање, n. das Abrechnen, rationum exaequatio.

Раскршћати, ам, v. impf. abrechnen, rationes exaequo et dirimo societatem.

Ра́скршће (ра́скршће), n. der Kreuzweg, bivium, trivium. Млоги приповиједају, да су ноћу привиђели штогођ на раскршћу.

Раскување, n. 1) das Zertheilen des Brotteigs in Laibe, vide размјешивање. 2) das Zerkochen, discoctio, nimia coctio.

Раскувати, ам, v. impf. 1) den Brotteig in Laibe abtheilen. 2) zerkochen, discoquo.

Ра́скувати, ам, v. pf. 1) den Brotteig zertheilen, massam dividere in panes, vide размијесити. 2) zerkochen, discoquo.

Раскумити, им, v. pf. enfkumen (machen, daß man nicht mehr kum ist), dissociare cumos.

Раскумитисе, имсе, v. r. pf. sich enfkumen, dissociari (de cumis).

Раскучивање, n. das Auseinanderrecken, distentio.

Раскучивати, чујем, v. impf. auseinander recken, distendo.

Ра́со, расола, m. die Lake vom Sauerkraut, muria.

Распа́ватисе, амсе, v. r. pf. recht ins Schlafen hinein kommen, somno obrui.

Ра̀спадање, n. das Zerfallen, dilapsus.

Ра̀спадатисе, амсе, v. r. impf. zerfallen, dilabor.

Ра̀спаднутисе, немсе, vide распастисе.

Распа́лити, им, v. pf. 1) entzünden, succendo. 2) распалио га (батином) повр плаве, mit einem Stocke über den Kopf schlagen.

Распаљивање, n. das Entzünden, succensio.

Распаљивати, љујем, v. impf. entzünden, succendo.

Распарава́ње, n. das Durchwärmen, fotus, percalefactio, vaporatio.

Распарава́ти, ам, v. impf. durchwärmen, vapore.

Распа́рати, ам, vide распорити.

Ра̀спарити, им, v. pf. durchwärmen, vapore (z. B. eine rheumatische Stelle des Leibes, am Feuer, oder im Bade).

Распасивање, n. das Entgürten, discinctio.

Распасивати, сујем, v. impf. entgürten, discingo.

Ра̀спасати, пашем, v. pf. entgürten, discingo.

Ра̀спастисе (говорисе и распаднутисе), паднемсе, v. r. pf. zerfallen, dilabor.

Распа́чати, ам, v. pf. zertragen, distraho.

Ра̀спевати, ам, (Рес. и Срем.) vide распјевати.

Ра̀спевати се, амсе, (Рес. и Срем.) vide распјевати се.

Распе́ти, ењем (и распнем), vide разапети.

Распетљавање, n. das Aufhäfteln, diffibulatio.

Распетљавати, ам, v. impf. aufhäfteln, diffibulo.

Распе́тљати, ам, v. pf.

Распе́чатити, им, v. pf. entsiegeln, aufbrechen, resigno, solvo

Распечаћавање, n. das Erbrechen (des Briefes), resignatio.

Распечаћавати, ам, v. impf. entsiegeln, resigno.

Распе́чити, им, vide размазити.

Ра̀спикућа, m. und f. der Verschwender, prodigus.

Ра̀спињање, n. vide разапињање.

Ра̀спињати, њем, vide разапињати.

Ра̀спињатисе, њемсе, vide разапињатисе.

Распи́ривање, n. das Anfachen, ventilatio, accensio.

Распи́ривати, рујем, v. impf. anfachen, accendo, ventilo.

Распи́рити, им, v. pf. н. п. ватру, anfachen, succendo.

Распис, m. das Umlaufschreiben, der Umlauf, literae circulatoriae: кад је био распис.

Расписати, ишем, v. pf. rund umherschreiben, entbieten, circummitto literas jubentes aliquid fieri: расписао цар по свему царству.

Расписатисе, пишемсе, v. r. pf. ins Schreiben hineinkommen, scribendo esse occupatissimum.

Расписивање, n. das Schreiben rund umher, literarum circummissio.

Расписи́вати, сујем, v.impf. rund um=her ſchreiben, literas circummissito.

Распи́тати, ам, v. pf. erfragen, exploro, percontando invenio.

Распитива́ње, n. das Erfragen, percontatio.

Распитива́ти, тујем, v. impf. forſchen, exquiro.

Ра̀спјевати, ам, v. pf. (Ерц.) ins Singen bringen, facio ut quis cantet.

Ра̀спјевати ſе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) ins Singen kommen, coepi vehementer cantare.

Ра̀сплакати, лачем, v. pf. weinen ma=chen, facio ut quis ploret.

Ра̀сплакати ſе, лачемсе, v. r. pf. recht ins Weinen hinein kommen, illacrymo.

Распла́мтети ſе, тимсе, v. r. pf. (Рес.)
Распла́мпити ſе, имсе, v. r. pf. (Срем.)
Распла́мћети ſе, тимсе, v. r. pf. (Ерц.)
} entflammen, in Flamme kommen, in=flammor, ex=ardesco.

Ра̀сплашити, им, v. pf. verſcheuchen, terrendo fugo, abigo.

Расплѐсти, етем, v. pf. losflechten, auseinander ſtricken, solvo plexum, n. п. градину, косу, чарапу.

Ра̀сплетање, n. das Losflechten, disso=lutio nexus.

Ра̀сплетати, ећем, v. impf. losflech=ten, dissolvo plexum.

Распли́нути ſе, несе, v. r. pf. ver=ſchwimmen, verſchwemmt werden, dif=fluo (з. В. земин по води).

Ра̀спљескати, ам (и распљештем), v. pf. zerklitſchen, displodo.

Распознава́ње, n. das Unterſcheiden, das Voneinanderkennen, dignotio.

Распознава́ти, најем, v. impf. unter=ſcheiden, dignosco.

Распо́знати, ам, v. pf. unterſcheiden, dignosco.

Распо́јас, са, со, entgürtet, ohne Gür=tel, discinctus.

Располо́вити, им, v. pf. halbiren, di=midio.

Ра̀споп, m. der Ex=Prieſter, qui olim fuit sacerdos.

Распо́пити, v. pf. einen entprieſtern, ihm die Weihen nehmen, sacerdotem pro=fano.

Распо́пити ſе, имсе, v. r. pf. aufhören Prieſter zu ſeyn, sacerdotium abdico.

Распопља́вање, n. das Entweihen des Prieſters, profanatio sacerdotis.

Распопља́вати, ам, v. impf. einen Prie=ſter entweihen, profano sacerdotem.

Распопља́вати ſе, амсе, v. r. impf. das Prieſterthum aufgeben, abdico sacer=dotium.

Ра̀спопов, ва, во, des распоп, illius qui olim sacerdos fuit.

Распо́рити, им, v. pf. aufſchlitzen, dif=findo.

Ра̀спра, f. der Streit, Zank, lis.

Ра̀справити, им, v. pf. 1) berichtigen, in Ordnung bringen, ordino, dispono. 2) косу, das verwirrte Haar ordnen, dispono capillos.

Ра̀справљање, n. das Ordnen, ordina=tio, expeditio, dispositio.

Ра̀справљати, ам, v. impf. ordnen, ex=pedio, ordino.

Распр̀дети, дим, (Рес.) } vide распр=
Распр̀дити, им. (Срем.) } ћети.

Ра̀спрднути, нем, (etwas obſcön) ver=derben, corrumpo: распрде нам игру.

Распрћети, дим, v. pf. (Ерц.) zerſtäu=ben, disjicio(eigentlich dispedo), з. В. die Feinde.

Распре́гнути, гнем, vide распрећи.

Распре́дање, n. das Auseinanderdrehen, retorsio.

Распре́дати, ам, v. impf. den Strick auseinanderdrehen, retorqueo (funem).

Распре́зање, n. das Ausſpannen (des gemeinſchaftlich ackernden Ochſen), dis=junctio.

Распре́зати, ежем, v. impf. ausſpan=nen, disjungo.

Распре́мање, n. das Aufräumen, dispo=sitio.

Распре́мати, ам, v. impf. aufräumen, dispono.

Распре́мити, им, v. pf. aufräumen, dispono.

Ра̀спрести, едем, v. pf. auseinander drehen, retorqueo, retexo.

Распрета́вање, n. das Auseinanderſchü=ren, retectio.

Распрета́вати, ам, v. impf. (das zu=gedeckte Feuer) auseinander ſchüren, retego ignem.

Распре́тати, ећем, v. pf. auseinan=der ſchüren, retego.

Распре́ћи (говорисе и распрегнути), егнем, v. pf. 1) nicht mehr mit einan=der anſpannen (die Ochſen zum Pfluge), societatem abdico boum meorum cum vicini bobus aratro jungendorum. cf. спрега. 2) повр главе, mit dem Sto=cke ſchlagen, percutio.

Расприја̀тељити, им, v. pf. entfreun=den, facio ut non sit amplius amicus.

Распри́чатисе, амсе, v. r. pf. ins Er=zählen hineinkommen, ferveo narrando.

Распрода́вање, n. das Anbringen, Ver=kaufen, divenditio.

Распрода́вати, дајем, v. impf. ganz verkaufen, divendo.

Распро́дати, ам, v. pf. verkaufen, di=vendo.

Распро́странити, им, v. pf. ausbreiten, explico, propago.

Распростирање, n. das Ausbreiten, extensio.

Распростирáвати, ам, v. impf. ausbreiten, explico, extendo.

Распренути, нем, v. pf. zerſprengen, disjicio, н. п. ора, јаго.

Расп'дити, им, vide распињати.

Распукнутисе, немсе, vide распуцнутисе.

Расп'стити, им, v. pf. entlaſſen, dimitto.

Распутница, f. der Seitenweg, die Theilung der Straße in Seitenwege, semita.

Распуцнутисе (говорисе и распукнутисе), укнемсе, v. r. pf. zerſpringen, dissilio.

Расп'штање, n. das Entlaſſen, dimissio.

Расп'штати, ам, v. impf. entlaſſen, dimitto.

Расп'шкање, n. vide распуштање.

Расп'шкати, ам, vide распуштати.

Расрдити, им, v. pf. erzürnen, irrito.

Расрдитисе, итсе, v. r. pf. ſich erzürnen, irascor.

Рâст, рâста, m. der Wuchs, statura: човек лијепа раста.

Рâст, рáста, m. die Eiche, quercus.

Растављати, им, v. pf. кога с ким, trennen, separo.

Растављање, n. das Trennen, separatio.

Растављати, ам, v. impf. trennen, separo.

Растајање, n. das Scheiden, separatio.

Растајатисе, јемсе, v. r. impf. ſich trennen, separor.

Растáкнути, нем, vide растаћи.

Рáстанак, нка, m. die Trennung, separatio.

Растáпање, das Schmelzen, liquatio, liquefactio.

Растáпати, ам, v. impf. ſchmelzen, liquefacio.

Рáстатисе, анемсе, v. r. pf. с ким, ſich trennen, discedo, separor.

Растáћи (говорисе и растакнути), акнем, v. pf. н. п. угарке (или дрва), auseinander werfen (die Feuerbrände, damit es nicht mehr brenne).

Рáстегљај, m. die Länge der ausgeſpannten Arme, distantia ab uno brachio extenso ad alterum: дај ми један растегљај конца.

Растéгнути, v. pf. ſpannen, ausſpannen, distendo.

Растéзање, n. 1) das Spannen, distentio. 2) das Ziehen in die Länge, protractio.

Растéзати, ежем, v. impf. 1) ſpannen, distendo. 2) in die Länge ziehen, protraho.

Рáстерати, ам, (Рес. и Срем.) vide рашћерати.

Растерúвање, n. (Рес. и Срем.) vide рашћеривање.

Растерúвати, рујем, (Рес. и Срем.) vide рашћеривати.

Растéћи, течем, v. pf. н. п. кућу, verthun, verwirthſchaften, pessumdo.

Рáсти, растем, v. impf. wachſen, cresco.

Рáстило, n. die Baumſchule, seminarium.

Рáстирање, n. das Zerreiben, distritio.

Рáстирати, рем, v. impf. н. п. шећеру, zerreiben, distero

Растискúвање, n. das Auseinanderdrücken, Zerſprengen, disjectio.

Растискúвати, кујем, v. impf. zerſprengen, disjicio.

Растиснути, нем (у времену скоро прош. растиснух и растисао, растиснуше), v. pf. zerſprengen, disjicio:

„Растиснуше на четири стране,
„Као вуци бијеле јагањце —

Рáстити, им, v. impf. betreten (ſich begatten), ineo.

Рáститисе, имсе, v. r. impf. ſich begatten (vom Geflügel), ineor.

Рáстић, m. dim. v. раст (рáста).

Рáстицање, n. vide растјецање.

Рáстицати, ичем, vide растјецати.

Рáстјецање, n. (Ерц.) 1) das Fließen eines Gefäßes, permissio liquidi. 2) das Verwirthſchaften, pessumdatio.

Рáстјецати, тјечем, v. impf. (Ерц.) 1) durchfließen, die Flüſſigkeit durchlaſſen, perfluo. 2) verwirthſchaften, pessumdo.

Рáстов, ва, во, Eichen-, quercinus.

Рáстовац, вца, m. m. j. колац, или штап, eichener Stock, baculus quercinus.

Рáстовача, f. ein Eichenſtock, baculus quercinus.

Рáстовина, f. Eichenholz, lignum quercinum.

Рáсток, m. die ſchwarze Schminke für die Augenbraunen, fucus superciliorum.

Растóпити, им, v. zerſchmelzen, liquefacio.

Растóчити, им, v. pf. auseinandertragen, verzehren, differo ut consumam: црви га расточили!

Рáстргнути, нем, v. pf. zerreißen, rumpo.

Растребити, им, (Рес. и Срем.) vide растријебити.

Растребљивање, n. das Auseinanderräumen, um Platz zu machen, dispositio.

…ни, љујем, v. impf. aus…
…men, um Platz zu machen, dispono.
…, n. das Zerschütteln, con…cussio.
…ам, v. impf. ausschütteln, excutio. немој ми растресати гаћа…ном (was hast du mich zu …n?).
…, сем, v. pf. ausschütteln, excutio
…мсе, семсе, v. r. pf. н. п. не …у, sich ausschütteln im Reiten,
…ебити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. …, ausseinanderräumen, damit Platz sey, dispono.
Ра̀стрићи, ришем, v. pf. auseinander schneiden (mit der Schere), disseco forfice.
Растр…на, но, zerstreut, sparsus.
Растр…рчем, v. pf. н. п. коња, recht …fen bringen, in cursum
…рчемсе, v. r. pf. 1) sich …nander laufen, discurro. …kommen, in medio cur…
…pf. zerreiben, con…
…, расприо, v. pf. zer…, frio.
n. das Auseinandertreten,
…тамсе, амсе, v. r. impf. aus…ander treten, divergo.
Растýпитисе, имсе, v. r. pf. auseinander —, von einander treten, divergo, discedo.
Растýрање, n. das Zerwerfen, disjectio.
Растýрати, ам, v. impf. auseinander werfen, disjicio.
Ра̀стурити, им, v. pf. auseinander werfen, disjicio.
Растýћи, учем, v. pf. zerschlagen (z. B. Salz, Zucker), distundo.
Расýдити, им, v. pf. entscheiden, beurtheilen, dijudico.
Расуђи̏вање, n. das Beurtheilen, Entscheiden, dijudicatio.
Расуђивати, ђујем, v. impf. beurtheilen, dijudico.
Расýти, спем, vide разасути.
Расцвàтисе, ватимсе, } vide расцвје-
Расцвàтисе, имсе, } тисе.
Расцвèтатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide расцвјетатисе.
Расцвјетатисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) blühen, floreo, floresco.
Расцèпити, им, (Рес. и Срем.) vide расцијепити.
Расцепљи̏вање, n. (Рес. и Срем.) vide расцјепљивање.
Расцепљивати, љујем, (Рес. и Срем.) vide расцјепљивати.
Расцијèпити, им, v. pf. (Ерц.) zerspalten, diffindo.
Расцијепљи̏вање, n. (Ерц.) das Zerspalten, diffissio.
Расцијепљивати, љујем, v. impf. (Ерц.) zerspalten, diffindo.
Расцо́пати, ам, v. pf. zerschlagen, contundo.
Ра̀т, m. und f. der Krieg, bellum. cf. крајина.
Ра̀т*, m. накит коњски, der Pferdschmuck, phalerae. cf. рахт.
Ратàр, m. der Ackerer, arator.
Ратàрев, ва, во, } des Ackerers, ara-
Ратàров, ва, во, } toris.
Ра̀тарскӣ, ка, ко, 1) der Ackerer, aratorum. 2) adv. nach Art eines Ackerers, aratoris more.
Ра̀тко, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀тнӣ, на, но, n. п. доба, Kriegs-, bellicus.
Ра̀товање, n. das Kriegen, bellatio.
Ра̀товати, тујем, v. impf. kriegen, bello.
Ра̀ф*, m. (у Србији и у Босни по варошима) die Wandleiste. cf. полица.
Ра̀хт*, m. (по варошима) vide рат.
Ра̀ц, m. der Raize, Rascianus (eine für Spott genommene und gegebene Benennung von Seite der Ungern, für Serbe, Serbus).
Ра̀ца, f. vide патка.
Ра̀цика, f. (vertraulich) i. q. Рац.
Ра̀цкӣ, ка, ко, 1) raizisch, rascianus. 2) adv. raizisch, rasciane.
Ра̀цкиња, f. der Raizin, Rasciana.
Ра̀цко, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀ча, f. r) ријека у Сокоској нахији. 2) намастир на тој ријеци. 3) Њемачки град на лијевом брijегу Саве (према утоку Дрине у Саву). 4) село код овог града. Ра̀чанин, човек из Раче.
Рачàр, m. 1) der Krebsfänger, qui cancros captat. 2) der gerne Krebse ißt, amans cancrorum.
Рачàрев, ва, во, vide рачаров.
Ра̀чарица, f. 1) die Krebsfängerin, quae captat cancros. 2) die Krebsenesserin, quae amat cancros. 3) торба, der Krebssack, pera cancris captis auferendis.
Рачàров, ва, во, des рачар,
Ра̀чваст, та, то, gabelförmig, bifurcus. Рачваст колац (рачвасто дрво) не иде (не може да иде) у земљу.
Ра̀чве, f. pl. die Zanken, furcae.
Ра̀чета, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀чић, m. dim. v. рак.
Ра̀чjӣ, чja, чje, Krebs-, cancrinus.

Рачу́н, m. 1) die Rechnung, ratio. cf. рачам. 2) опишан на рачун (у Јадру), zur Verſammlung, Verabredung, colloquium.

Рачу́нање, n. vide рачуњење.

Рачу́нати, ам, vide рачунити.

Рачу́нити, им, v. impf. rechnen, computo.

Рачу́нитисе, имсе, v. r. impf. ſich berechnen, rationes computare mutuo.

Рачу́њење, n. das Rechnen, Berechnen, computatio.

Ра́ша, m. (Рес. и Срем.) vide Рашо.

Ра́ша. f. Frauenname, nomen feminae.

Рашепи́ритисе, имсе, v. r. pf. im Anzuge ſtolzieren, superbio vestitu. Рашепириласе као пауница.

Раши́вање, n. das Auseinandernähen, resutio.

Раши́вати, ам, v. impf. auseinander nähen, trennen, suturam retexo, resuo.

Рашири́вање, n. das Ausbreiten, dilatatio.

Рашири́вати, рујем, v. impf. 1) breiter machen, dilato. 2) ausbreiten, dilato.

Рашири́ти, им, v. pf. 1) breiter machen, dilato. 2) ausbreiten, dilato.

Ра́шити, шијем, v. pf. losnähen, resuo, retexo.

Ра́шка, f. Fluß bei Нови пазар.

Ра́што, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Ра́шта (ради шта), weswegen, quamobrem.

Ра́шћерати, ам, v. pf. (Ерц.) auseinander jagen, dispello.

Рашћере́татисе, амсе, v. r. pf. luſtige Dinge erzählen, nugas narrare.

Рашћери́вање, n. (Ерц.) das Verjagen, dispulsio.

Рашћери́вати, рујем, v. impf. (Ерц.) auseinander jagen, dispello.

Ра́шчистити, им, v. pf. wegſchaffen, um reinen Platz zu machen, expurgo.

Рашчупа́вање, n. das Zerraufen, divellicatio.

Рашчупа́вати, ам, v. impf. zerraufen, divellico.

Рашчу́пати, ам, v. pf. zerraufen, divellico.

Ре́ат, m. der Rücken, dorsum.

Ре́шина, f. der Scherben, die Scherbe, testa.

Ре́алиште, n. der Ringeplatz, locus luctae, circus.

Ре́ање, n. das Ringen, luctatio.

Ре́ат, m. der Kroate, Croata.

Ре́ати, m. pl. Kroatien, Croatia:
„На ти зовни у Ре́ате равне,
„Побратима од Ре́ата Ману —

Ре́атисе, ремсе, v. r. impf. ringen, luctor.

Ре́а́тскă, f. Kroatien, Croatia

Ре́а́тскй, ка, ко, 1) kroatiſch, Croatian, 2) adv. kroatiſch, croatice.

Ре́а́ч, m. der Ringer, luctator.

Ре́а́чев, ва, во, des Ringers, luctatoris.

Ре́а́ње, das Abreiben, Abreibung, tritio.

Ре́ати, ам, v. impf. abreiben, abreiben, detero.

Ре́ђа, f. 1) der Roſt, aerugo, rubigo ferrugo. 2) ре́ђа те убила! mögeſt du elend werden, dii te perdant, ђо ре́ђо једна! du Nichtswürdiger! ђо и чађо!

Ре́ђав, ва, во, elend, ſchlecht, miser.

Ре́ђање, n. das Roſten, inductio rubiginis, rubigo.

Ре́ђати, ам, v. impf. roſten, rubigine obduci.

Ре́а, f. dünn ſtehende Wolle.

Ребарце, n. das Rippe.

Ре́брење, n. das Ausweichen, Ausweichen, deviatio.

Ре́брити, им, v. i. ſeitwärts gehen, gen wandeln, devio.

Ре́бро, n. die Rippe, costa

Ре́вати, вем, v. impf. ſeitwärts gehen, eo oblique. Реве ко ово рало. Пјегају како је Марка Кра рила мајка да оре, ћео да оре ка њивама, него по путу иду:
„Он не оре брда ни долине,
„Већ он оре цареве друмове —

Ре́га, f. das Knurren und Zähnefletſchen des Hundes, murmuratio canis.

Регеме́нта, f. das Regiment, legio, oder regimentum quod dicunt.

Регеме́нтски, ка, ко, n. п. заповијест, Regimentes, regimenti.

Ре́гнути, нем, v. pf. einmal knurren, immurmuro.

Регра́ција, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Recreation, studiorum intermissio. cf. играција.

Ре́гула, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан. mit allen Ableitungen) die Regel, regula.

Регу́ла́ш, m. m. j. солдат, der Linienſoldat, miles ordinarius.

Регу́ла́шки, ка, ко, der Linientruppen, militum ordinariorum.

Ре́д, m. 1) die Reihe, ordo. 2) један ред, два ред, einmal, zweimal, semel, bis. 3) у ред, у ред! geſchwind hieher, ades.

Ре́да, f. (ст.) vide ред 1.:
„Чија ј' реда за гору на воду —
„Чија реда по говеда —

Ре́дак, тка, ко, (Рес. и Срем.) vide риједак.

Ре́дара, f. die Frau, die die Reihe der Haushaltung trifft, materfamilias ordinatrix. Ће је млого жена у кући, онђе једна редује (т. ј. готови јело, пере судове и мијеси љеб) једну нећељу дана (и та се зове онда редара), а друга другу и т. д.

Ре́дарин, на, но, der Anordnerin, ordinatricis.

Ре́дити, им, v. impf. н. п. куђељу, лан, den Flachs bereiten (durch alle Operationen, bis er gesponnen werden kann), linum praeparo. Пошто се куђеља (или лан) извади из мочила и осуши, онда се набија ступом (а лан пре трлицом); па се потом почне редити: најприје се маше на мањци, па се онда огребље на огребло, послије огребла перјасе на гвозденој перајици, послије тога перјајусе повјесма малом перајицом, па су већ онда повјесма уређена. А оно што остане на огреблу и на перајици, гребенасе гребенима, и од онога бива влас (мали и велики); а што остане на гребенима, оно су већ кучине.

Ре́дња, f. eine endemische Krankheit, morbus grassans.

Ре́дњи, њa, ње, ја сам редњу (т. ј. чашу) попио, den Becher, der der Reihe nach mich getroffen hatte.

Редо́вање, n. die Umreihe, ordo domus administrandae.

Редо́вати, дујем, v. impf. der Reihe nach haushalten, rem familiarem administro ex ordine.

Ре́душа, f. vide редара.

Ре́душин, на, но, vide редарин.

Ре́ђање, n. das Reihen, ordinatio.

Ре́ђати, ам, v. impf. reihen, ordino.

Ре́ђење, n. das Bereiten des Flachses, lini praeparatio.

Ре́жање, n. das Zähnefletschen, dentium ostensio, nudatio; rictatio.

Ре́жати, жим, v. impf. die Zähne fletschen, ringi, rictare.

Ре́за*, f. vide ереза.

Реза́нци, наца, m. pl. die Nudeln, turundae (farinaceae).

Реза́ње, n. das Schneiden, scissio.

Ре́зати, ежем, v. impf. schneiden, scindo.

Ре́зница, f. m. j. лоза (на чокоту).

Ре́к, m. (Рес. и Срем.) vide ријек.

Ре́ка, f. (Рес. и Срем.) vide ријека.

Ре́кла, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Weiber rock (Röckel), tunicae genus.

Ре́кула, m. Mannsname, nomen viri.

Ре́ља, m. Mannsname, nomen viri.

Ре́н, m. der Meerretig (krainisch хрен, österr. der Kren), armoracia Linn.

Ре́п, m. der Schwanz, cauda.

Ре́па, f. die Rübe, rapa.

Ре́пат, та, то, geschwänzt, caudatus.

Ре́пата́ звијезда, f. der Komet, cometes, stella crinita.

Ре́пина, f. augm. v. реп.

Ре́пић, m. dim. v. реп.

Ре́пица, f. dim. v. репа.

Ре́пиште, n. Acker, auf dem einst Rüben angebaut waren, locus olim rapis consitus.

Ре́пни́, на, но, n. п. лист, Rüben-, rapinus.

Ре́пу́, m. die Pestilenzwurz, tussilago petasites.

Ре́пу́рина, f. augm. v. репа.

Ре́пу́шина, f. augm. v. репу.

Ре́са, f. 1) на дрвету, das Kätzchen (z. B. am Nußbaum), iulus, nucamentum. 2) das Züngelchen (im Munde), lingula. 3) ре́се, Fransen, fimbriae.

Ре́сава, f. 1) нања Купријска. 2) вода што тече кроз ту нању. Ресава́ц (вца), човек из Ресаве. Ресавци́ња, жена из Ресаве. Ре́савски (Ре́савски́), ка, ко, 1) Ressawer. 2) adv. ressawisch.

Ре́сан, m. Mannsname, nomen viri.

Ресање, n. das Bekommen der Kätzchen, nucatio (?).

Ре́саст, та, то, н. п. коза, gezüngelt, lingulatus (?).

Ре́сати, ам, v. impf. Kätzchen bekommen, nucari.

Ре́сица, f. dim. v. реса.

Рескање, n. dim. v. резање.

Ре́скати, ам, dim. v. резати.

Ре́снат, та, то, н. п. грана, Kätzchen tragend, iulatus.

Ре́ћи, речем (и рекнем), v. pf. sagen, dico.

Рефе́на*, f. die Zeche, rata, symbola.

Ре́ч, m. (Рес. и Срем.) vide ријеч.

Речи́ћ, ћа, ће, beredt, eloquens cf. рјечит.

Ре́чит, та, то, (Рес. и Срем.) vide рјечит.

Ре́чица, f. dim. v. река.

Ре́чца, f. dim. v. реч.

Решета́ње, n. das Reitern, cribratio.

Решетати, ам, v. impf. reitern, sieben, cribro.

Решетка, f. ein Gitterwerk, cancelli.

Ре́што, n. der Reiter (Sieb), cribrum.

Ржа́ње, n. das Wiehern, hinnitus.

Ржати, ржем, v. impf. wiehern, hinnio.

Риба, f. der Fisch, piscis. Двије се рибе на једној ватри пеку, па једна другој не вјерује.

Рибање, n. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.)

das Reiben (des Krauts), sectio ope ferri rasorii.

Рибар, m. der Fiſcher, piscator.

Рибарев, ва, во, } des Fiſchers, pis-
Рибаров, ва, во, } catoris.

Рибарскй (рибарскй), ка, ко, 1) der Fiſcher, piscatorum. 2) adv. nach Fiſcher Art, more piscatorio.

Рибати, ам, v. impf. m. j. купус, (Kraut) reiben, brassicam contero.

Рибетина, f. augm. v. риба.

Рибизле, f. pl. (у Срijем. у Бачк. и у Бан.) die Ribesbeeren, ribes rubrum Linn.

Рибић, m. das Kleine vom Fiſch, der junge Fiſch, pullus piscis, pisciculus.

Рибица, f. dim. v. риба.

Рибљй, ља, ље, Fiſch-, piscarius.

Рибница, f. ein Flecken an der Donau, Poretſch gegen über. Рибничанин, човек из Рибнице. Рибничкй, ка, ко, von Рибница.

Рибњак, m. der Fiſchteich, piscina.

Рибурина, f. vide рибетина.

Ригање, n. das Rülpſen, ructatio.

Ригати, ам, v. impf. aufſtoßen, rülpſen, ructo.

Ридање, n. das Wehklagen, ululatus.

Ридати, ам, v. impf. wehklagen, ululo.

Рић, ћа, ће, fuchsroth, rufus.

Рића, f. m. j. коза, eine rothe Ziege, rufa capra.

Рића, m. (Рес. и Срем.) vide рићо.

Рићан, n. vide рићо:

„Доведоше Мару на рићану —

Рићо, m. (Ерц.) der Fuchs (Pferd), equus rufus.

Рижница, f. (у пjесмама и по намастирима) die Kammer (Schatz- und Kleiderkammer), conclave:

„Ти отиди у рижницу б'jелу,
„Те ти узми жупиje дуката —
„Од Стojана узима оружje,
„Па оружje носи у рижницу —

Риja, m. (Рес. и Срем.) vide рийо.

Рийедак (comp. рjёђй), тка, ко, (Ерц.) 1) dünn, nicht dick, rarus. 2) ſelten, rarus.

Рийек, (Ерц.) штоно риjек (m. j. штоно риjеч), wie manzu ſagen pflegt, ut ajunt.

Рийека, f. (Ерц.) der Bach, kleiner Fluß, amnis.

рийење, n. das Wühlen, rutio (?).

Рийеч, f. (Ерц.) das Wort, vox, verbum.

Рийечца, f. dim. v. риjеч.

Рийо, m. (Ерц.) hyp. v. Ристивоje (?).

Рика, f. das Gebrülle, mugitus.

Рикавац, вца, m. m. j. кашаљ, der Keuchhuſten, tussis genus.

Рикање, n. das Brüllen, mugitus.

Рикати, ричем, v. impf. brüllen, mugio.

Рикнути, нем, v. pf. brüllen, mugitum edo.

Рим, m. Rom, Roma. cf. благочастивй.

Римљанин, m. 1) der Römer, Romanus. 2) der Römer (Lateiner, dem Ritus nach), homo ritus Romani:

„Тако моja вjера не подноси,
„Да ja копам — —
„Ришћанина поред Римљанина —

Римпапа, m. der Papſt von Rom, Papa Romanus.

Рймскй, ка, ко, römiſch, romanus.

Рипање, n. das ſtarke Huſten, tussitio anhela.

Рипати, ам, v. impf. keichen, ſtark huſten, tussio.

Рипида, f. Art Kirchenkandelabers, candelabri sacri genus.

Рис, m. der Luchs, lynx.

Рисно, n. Stadt in Dalmatien:

„Па ти трчи Рисну на крajину —

Рисовина, f. die Luchshaut, das Luchsfell, pellis lyncis:

„Рисовина и самуровина —

Риста, m. (Рес. и Срем.) vide Ристо.

Риста, f. Frauenname, nomen feminae.

Ристан, m. Mannsname, nomen viri.

Ристивоje, m. Mannsname, nomen viri.

Ристо, m. (Ерц.) hyp. v. Ристан.

Ристов, ва, во, Chriſti, Christi.

Ристос, Риста (и Ристоса), m. Chriſtus, Christus.

Рит, m. das Rohr, Röhrig, arundinetum. Ласно je ђаволу у риту свирати (у карабље).

Рита, f. 1) ритава кошуља, zerfetztes Hemd, indusium lacerum. 2) ритe, m. j. дроњци, die Fetzen, laciniae.

Ритав, ва, во, дроњав, zerfetzt, lacerus, laciniosus.

Рити, рийем, v. impf. wühlen, ruo.

Ритинар, m. vide дроњо.

Риф, m. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) die Elle, ulna, cubitus. cf. аршин.

Ришњанин, m. човек из Рисна:

„Поклонио Ришњанин' Ивану;
„Ришњани су на гласу jунаци —

Ришњанскй, ка, ко, von Рисно:

„Што ће мени Рашњански мачеви —

Ришћанин, m. der Chriſt, christianus. Калуђери зову свакога човека ришћанином (кад му не знаду имена), као и жену ришћаницом, или ришћанком.

Ришћанинов, ва, во, des Chriſten, christiani.

Ришћаница, f. eine Chriſtin, christiana. cf. ришћанин.

Ришћанка, f. vide ришћаница.

Ришћанлук, m. die Chriſtenheit, populus christianus.

Ришћанскй, ва, ко, 1) chriſtlich, christianus. 2) adv. chriſtlich, christiane.

Рје́чит, та, то, (Ерц.) beredt, eloquens.
Рје́чица, f. dim. v. ријека.
Рка, f. 1) das Schnarchen, rhonchus. 2) (scherzhaftes Schimpfwort auf ein grobes großes Kleid), convicium in vestem rudem.
Ркање, n. das Schnarchen, rhonchus, tò stertere.
Ркати, рчем, v. impf. schnarchen, sterto.
Ркнути, нем, v. pf. schnarchen, rhonchum emitto.
Рњав, ва, во, mit aufgeschlitzten Lippen, labiis diffissis.
Рњага, f. велика гомила, ein großer Haufe, magnus acervus.
Рњак, m. Mannsname, nomen viri.
Рњање, n. das Reiben (z. B. des Ochsen am Baume), attritio, frictio.
Рњатисе, амсе, v. r. impf. sich reiben, adteri.
Рњица, m. } einer, der eine aufgeschlitzte
Рњо, m. } Lippe hat, labiis diffissis.
Роб, m. der Sklave, servus (bello captus). Робом икад, а гробом никад. Ваља роба (н. п. крава).
Роба, f. (ital. roba) die Waare, merx. cf. руба.
Робија, f. die Robot, Frohnarbeit, opera servilis.
Робијаш, m. der Frohnarbeiter, operarius servus.
Робиња, f. die Sklavin, serva.
Робињин, на, но, der Sklavin, servae.
Робињица, f. dim. v. робиња.
Робити, им, r. impf. zu Sklaven machen, in servitutem abduco.
Робље, n. (coll.) die Sklaven, servi bello capti.
Робљење, n. das Schleppen in die Sklaverey, abductio in servitutem.
Робов, ва, во, des Sklaven, servi, mancipii.
Робовање, n. das Sklavenleben, servitus.
Робовати, бујем, v. impf. Sklave seyn, servio.
Ров, m. die Aufgrabung (unter dem Schnee, oder der gefrornen Erde) damit die Schweine dann weiter nach Wurzeln wühlen, perfossio.
Рован, m. 1) der Einschnitt am Ohr des Schweins, als Kennzeichen, incisura, nota. 2) das Kerbholz, talea.
Ровашити, им, v. pf. zeichnen, markiren, noto крме.
Ровље, f. pl. vide ров.
Ровити, им, v. impf. einen ров graben, fodio.
Ровито јаје, n. ein weiches Ey, ovum

Ровљење, n. das Graben eines ров, perfossio.
Ровци, m. pl. Gegend in der Herzegowina an der Grenze von Montenegro: „Равна Брда и камене Ровце —
Рог, m. 1) das Horn, cornu. 2) на кући, der schiefe Dachbalken, trabs tecti obliqua. 3) гадљарски.
Рогаљ, гља, m. die Ecke, angulus.
Рогат, та, то, gehörnt, corniger.
Рогач, m. eine Art kleiner Fisolen, faseli genus.
Рогобатан, тна, но, häkelig, anceps.
Рогожина, f. die Schilfmatte, teges.
Рогоз, m. das Rietgras, typha latifolia.
Рогозан, зна, но, von рогоз, typhae latifoliae.
Рогоња, m. ein Ochs mit großen Hörnern, bos cornutus, cornibus ingrantibus praeditus.
Рогуље, f. pl. Art Heugabel (mit zwei Zacken), furcae genus.
Рогуљице, f. pl. dim. v. рогуље.
Рогушење, n. das Stutzen, stupor, arrectio aurium.
Рогушити, им, v. impf. tr. j. уши, stutzen, stupeo, aures arrigo.
Род, 1) он ми је род, er ist mir befreundt, est propinquus meus; отишла у род; господскога рода, familiae, Abkunft. 2) die Frucht, fructus: купио виноград под родом;
„Вишњичица род родила,
„Од рода се подломила —
Рода, f. der Storch, ciconia.
Родаква, f. vide ротква.
Родан, дна, но, n. п. година, дрво, fruchtbar, frugifer.
Родбина, f. die Verwandten, Befreundten, propinqui.
Родин, на, но, des Storchs, ciconiae.
Родитељ, m. der Erzeuger, Vater, parens.
Родити, им, v. pf. 1) gebähren, pario. 2) Frucht bringen, gerathen, gedeihen, provenio, respondeo spei: родила година, родио жир, родиле јабуке и т. д.
Родитисе, имсе, v. r. pf. родило се дијете, geboren worden, natus est; aber auch родило се сунце, ist aufgegangen, ortus est sol.
Родица, f. die Verwandte, cognata:
„Ој ђевојко ти си ми родица,
„Кад те видим вата ме грозница —
Роћа, f. hyp. v. роћака.
Роћај, m. m. j. сунчани, der Sonne Aufgang, ortus.
Роћак, m. 1) материне, или очине сестре син, der Vetter (Sohn der Tante oder des Oheims), matruelis, consobrinus. 2) ein weitläuftiger Verwandter, subconguatus.

Рођáка, f. тетkина, или ујакова кћи, die Muhme, consobrina.

Рођáкање, n. das Vettern (Begrüſſen als Vetter), salutatio nomine consobrini.

Рођáкатисе, амсе, v. r. impf. ſich vettern, salutare se invicem nomine consobrini.

Рођáков, ва, во, des Vetters, consobrini.

Рођáчење, n. das Vettern, adoptatio mutua in cognationem.

Рођáчитисе, имсе, v. r. impf. с ким, mit jemand Vetter werden, necessitudinem ineo.

Рöђени, на, но, н. п. брат, сестра, син, leiblich, germanus.

Рöжан, на, но, hörnen, corneus.

Рожáнство, n. das Feſt der Geburt Chriſti. cf. Божић.

Рóжење, n. Hervorbringung eines Tons am Dudelſack, genus soni utriculi musici.

Рóжити, им, v. impf. einen gewiſſen Laut des Dudelſacks hervorbringen, elicio soni genus ex utriculo musico.

Рóжњак, m. прст, што се њим рожи, т. ј. удара у пошљедњу рупицу на карабљама гадљарским.

Рöзга, f. der Pflock, die Stange, an der z. B. die Kürbiſſe hinanranken, pertica.

Рöј, m. der Bienenſchwarm, examen.

Ројење, n. das Schwärmen, emissio fetus.

Рöјитисе, pojece, v. r. impf. н. п. чеде, ſchwärmen, fetum emitto.

Рöјте, f. pl. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide реце (cf. реца).

Рок, m. der Termin, die Zeit, tempus constitutum: сад му је рок да дође;

„Закукала сиња кукавица
„Прије рока и прије земана

Рóља, f. (у крајини Негошинској) (das Röckel) die Joppe, tunica.

Рóкса, f. Frauenname, nomen feminae.

Роксáнда, f. Frauenname, nomen feminae.

Рокташење, n. das Grunzen, grunnitus.

Рóктати, кћу, v. impf. т. ј. свиње, grunzen, grunnio.

Рóља, f. (у Сријем. у Бачк. и у Бан. mit allen Ableitungen) die Rolle (Mange), torcularlintearium.

Рóљање, das Rollen, Mangen, laevigatio.

Рóљати, ам, v. impf. rollen, laevigare.

Рóм, ма, мо, lahm, hinkend, claudus.

Романија, f. Berg in Bosnien:

„Веселисе горо Романијо! —

Ромињáње, n. das Rieſeln (des Regens)? pluviae lenes.

Ромињати, ња, v. impf. т. ј. киша, rieſeln, pluvia leniter cadit.

Ромóрити, им, v. impf. нити ромори ни говори, er iſt mäuschenſtill, silet plane.

Рóнац, нца, m. 1) der Taucher, urinator. 2) ein Inſect, bestiolae genus.

Рóнити, им, v. impf. 1) tauchen, urinor. 2) (ст.) — сузе, Thränen vergießen, lacrimas fundo:

„Рони сузе низ бијело лице —

Рóнитисе, имсе, v. r. impf. н. п. бријег, hinabrollen; delabor.

Роњење, n. 1) das Tauchen, urinatio. 2) das Vergießen der Thränen, lacrymatio. 3) das Hinabrollen, devolutio.

Ропчáд, f. (coll.) junge Sklaven, vernae.

Рóпче, чета, n. ein junger Sklave, verna, servulus.

Рóса, f. der Thau, ros.

Рóса, f. Frauenname, nomen feminae.

Рóсан, сна, но, thau-, roscidus.

Рóсити, им, v. impf. bethauen, irroro.

Рóситисе, имсе, v. r. impf. im Thau herumgehen, irroror.

Рóсица, f. dim. v. роса, chelidonium,

Рóсопас, f. das Schellkraut, chelidonium majus.

Рóсуља, f. (ст.) der Thauregen, pluvia roscida:

„Удри киша росуља,
„На ђевојци кошуља —

Рóтква, f. der Rettig, raphanus sativus Linn.

Ротквéни, на, но, н. п. лист, Rettig-, raphani sativi.

Рóтквица, f. dim. v. ротква.

Ротквúште, n. ein ehemaliges Rettigbett, locus olim raphano consitus.

Рóчитисе, имсе, v. r. pf. ſich beſtellen, Rendezvous geben, constituo tempus et locum.

Рочúште, n. мјесто, ђе смо се договорили с ким да се састанемо, der Ort der Beſtellung, locus constitutus.

Рошење, n. das Bethauen, irroratio.

Рошúљ, m. der Roſt, crates.

Рóшчић, m. 1) dim. v. рог. 2) рошчићи, die Bockshörner, das Johannisbrot, ceratium, siliqua graeca.

Рпа, f. der Haufe, cumulus, acervus.

Рпица, f. dim. v. рпа.

Рпúште, n. Ort, wo ein Haufe (Kukuruz) geſtanden, locus ubi acervus fuit.

Рпињак, m. eine Art Getreide-Maß, mensurae genus.

Рскање, n. das Krachen (einiger Speiſen) zwiſchen den Zähnen, stridor cibi inter dentes.

Рскати, ам, v. impf. mit Krachen zerbeißen, cum fragore comedo.

Рскатисе, касе, v. r, impf. zwiſchen den Zähnen krachen, fragorem edo inter dentes.

Рсуз*, m. der Dieb, fur. cf. крадљивац.
Рсузин, m. der Diebstahl, furtum. cf. крађа.
Рсузлук*, m. der Diebstahl, furtum. cf. крађа.
Рсуски, ка, ко, 1) Diebs-, furum. 2) adv. diebisch, more furum.
Ртм, m. der Windhund, vertagus.
Ртањ, Ртња, m. großer kegelförmiger Berg in der Црна ријека, saltus in Serbia.
Ртењача, f. der Rückgrat, spina dorsi.
Ртењача, f.
Ртина, f. augm. v. ртм.
Ртица, f. die Windhündin, vertaga (?).
Ртичин, на, но, der ртица, vertagae.
Ртмача, f. der Hosenlatz, apertura tegumenti braccalis.
Ртњак, m. die ersten Angreifer im Heere, velites: изгинули ртњици; ударише најприје ртњици.
Ртница, f. der erste (stärkste) Branntwein, vinum ustum primum.
Ртов, ва, во, des Windspiels, vertagi.
Ртовођа, m. der Windhunde führt, vertagi ductor, (als Vorwurf für einen Edelmann, der immer nur jagt).
Рўба, f. vide роба.
Рўбетина, f. 1) augm. v. руба. 2) augm. v. рубина.
Рўбина, f. vide кошуља.
Рўбиница, f. dim. v. рубина.
Рўбити, им, v. impf. 1) einsäumen, limbo circumdo. 2) штап, einen Stab oben zuglätten, zuründen, rotundo.
Рўбљење, n. 1) das Einsäumen, circumjectio limbi. 2) das Abplatten, laevigatio.
Рўг, m. der Spott, ludibrium: не сми-
Рўга, f. је од руга да изиђе на поље; ругаласе руга, па јој била друга.
Рўгање, n. das Spotten, illusio.
Рўгаписе, амсе, v. r. impf. коме, чему, spotten, illudo, ludibrio habeo.
Рўгоба, f. die Häßlichkeit, turpitudo (das Gegentheil von љепота).
Рўда, f. 1) das Erz, aes, minera. 2) die Deichselstange am Pferdewagen, temo.
Рўда, f. dichte, zusammenhängende Wolle, lana spissa et crispa.
Рўдаст, та, то, н. п. овца, dichtwollig, lanae spissae.
Рудина, f. die Flur, pratum:
„Док се гора преођене листом,
„А рудине травом ђетелином —
Рудине, f. pl. Gegend in der Herzegowina an der Gränze von Montenegro.
Рудинца, f. dim. v. рудина.
Рўдица, f. 1) dim. v. рўда. 2) gefärbte Wolle, lana fucata.
Рўдни, на, но, н. п. коњи, Deichsel-, ad temonem constitutus, z. B. wenn man mit Vieren oder Sechsen fährt.
Рўдник, m. Stadt in Serbien. Рўдничанин, човек из Рудника. Рўднички, ка, ко, von Рудник.
Рўдњак, m. код кола, ђе се четири коња ватају, два се стражња зову рудњаци, die Deichselpferde, equi ad temonem juncti.
Рўжа, f. 1) die Rose, rosa. 2) Frauenname, nomen feminae.
Рўжан, жна, но, häßlich, turpis.
Рўжење, n. das Spotten, ludificatio.
Рўжин, на, но, der ружа, roseus et Rosae.
Рўжити, им, v. impf. кога, verspotten, illudo cui.
Рўжитисе, имсе, v. r. impf. spotten, ludifico.
Рўжица, f. 1) dim. v. ружа. 2) црква у Бијограду у доњем граду (сад се у њој не служи):
„И Ружицу цркву насред града —
Ружичало, n. vide дружичало.
Рўжичаст, та, то, rosenfarben, roseus.
Рўжичица, f. dim. v. ружа.
Рўжичњи, на, но, Rosen-, roseus.
Рўзмарин, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) Rosmarin, rosmarinus.
Рўј, m. Rhus cotynus Linn.
Рўјев, ва, во, von руј.
Рўјевина, f. das Holz von Rhus cotynus.
Рўјевно вино, n. (cm.) vide рујно:
„Сува љеба и рујевна вина —
Рўјница, f. m. j. глива, ein eßbarer gelber Schwam, fungi galbini genus.
Рўјно вино, n. (cm.) gelblicher Wein, vinum fulvum:
„Ђе јунаци рујно вино пију —
„Јес' видео рујно вино —
Рўка, f. 1) die Hand, manus: дошло му испод руке, unter der Hand, ins geheim; не иде ми од руке; није ми на руку; учинити коме што на руку. 2) од сваке руке, allerhand, varie.
Рўка, f. das Brummen des Bären, verwundeten Ochsen, mugitus.
Рукав, m. der Ermel, manica.
Рукавац, вца, m. 1) am Weinbrennkessel die Rohre, die in die Kühlwanne führt, fistulae genus. 2) an der Nabe der vorderste Theil, modioli rotae pars antica.
Рукавина, f. augm. v. рукав.
Рукавић, m. dim. v. рукав.
Рукавица, f. der Handschuh, chirotheca.
Рукање, n. das Brüllen des Bären, Ochsen, mugitus ursi, bovis vulnerati.
Рукати, ручем, v. impf. brüllen, mugio.
Рукнути, нем, v. pf. aufbrüllen, mugitum edo.
Руковање, n. das Handgeben, porrectio manus.

Руко̀ватисе, кујемсе, v. pf. u. impf. einander die Hände geben (als Collegen in einem Fehler, Unfall), manus jungere.
Ру̀ковēт, f. die Handvoll, manipulus.
Ру̀копис, m. 1) die Handschrift, scriptura. 2) codex manu exaratus.
Ру̀косад, m. ein von mir selbst angelegter Weingarten, vinea manu mea primum consita (non emta).
Руко̀творина, f. das Werk (meiner) Hände, opus manuum mearum.
Ру̀куница, f. 1) die Handhabe, der Griff, ansa. 2) рукунице, die Deichselstange eines einspännigen Wagens, temones currus unijugi.
Руъ̀ање, n. das Brüllen (eines unartigen Kindes), mugitus.
Ру̀ъати, ам, v. impf. brüllen, ploro.
Ру̀ма, f. варош у Срнјему.
Ру̀мен, на, но, roth, ruber.
Румѐнило, n. das Roth, die rothe Schminke, purpurissum.
Румѐнити, им, v. impf. roth schminken, purpurisso fuco.
Румѐнитисе, имсе, v. r. impf. 1) sich roth schminken, purpurisso fucari, 2) roth aussehen, rubeo.
Ру̀менкаст, та, то, röthlich, subruber.
Ру̀мъанин, m. човек из Руме.
Ру̀мскй, ка, ко, v. Рума.
Ру̀но, n. das Vlies, vellus.
Ру̀ньав, ва, во, vide рутав.
Ру̀ње, f. vide рупе.
Ру̀о, n. das Gewand, die Kleider, vestitus.
Ру̀па, f. das Loch, foramen.
Ру̀пѐтина, f. augm. v. рупа.
Ру̀пити, им, vide бануши.
Ру̀пица, f. dim. v. рупа.
Ру̀пчага, f. vide рупетина.
Ру̀с, m. vide Москов.
Ру̀са, f. vide росопас.
Ру̀са глава, f. (cm.) als beständiges Beiwort des Kopfes, wie im Homer das purpurne Meer, u. s. w.
„И русу му осијече главу —
„А ја волим моју русу главу,
„Нег' све благо цара честитога —
Русва̀ј*, m. Art Zudo, rei mirae genus.
Ру̀сија, f. vide Московска.
Ру̀сијскй, ка, ко, vide Московски.
Русмѝр, m. Mannsname, nomen viri.
Ру̀смира, f. Frauenname, nomen feminae.
Ру̀та, f. ruta graveolens Linn.
Ру̀тав, ва, во, zottelig, villosus.
Ру̀те, f. pl. die Haarzotteln, villi.
Ру̀фет*, m. der Zunftgenoß, socius collegii.
Ру̀цељ, m. (у Срнјему) vide бабак.
Ручава̀ње, n. das Speisen, coenatio.
Ручава̀ти, ам, v. impf. Mahlzeit halten, coeno.
Ру̀чак, чка, m. die Mahlzeit, coena.
ру̀чаница, f. die Essezeit, tempus coenandi.
ру̀чанӧ доба, n. vide ручаница.
ру̀чати, ам, v. impf. u. pf. speisen, Mahlzeit halten, coeno.
ру̀чина, f. vide ручурина.
ру̀чити, им, v. impf. (cm.) m. j. руке, die Hände reichen, jungere dextras; „Руке руче, у лица се љубе —
Ру̀чица, f. 1) dim. v. рука. 2) ручице на плугу, die Pflugsterze, stiva. 3) кућење, или лана, ein Bund Flachs, fasciculus cannabis aut lini.
Ручконоша, f. die den Schnittern u. s. w. das Essen vom Hause bringt, quae adfert coenam.
ру̀чнӣ, на, но, n. p. невер, der Brautführer, paranymphus.
ручу̀рина, f. augm. v. рука.
ру̀шпа, f. ein venetianischer Dukaten, Ру̀шпија, f. (zecchino), ducatus Venetus.
ру̀штеви, m. pl. (у Срнјему) eine Art Kirschen, cerasi genus.
Рчак, чка, m. eine Art Ratten (in Weingärten), muris genus.
Рче, рчета, n. ein junger Windhund, catulus vertagi.
Ршава̀, f. Ortschaft. Ршавскй, ка, ко, von Ршава.
Ршке дӗ! говоре чобани, кад оће да пободу волове.
Ршум, m. здрав момак као ршум.

С,

С, 1) mit, cum: с тобом, са мном. 2) Са, von, de: с брда, с коња, с Косова, са земље, с пупа. 3) с тебе̄ сам пропао, durch dich, per te; с тога не смијем да —, deswegen, ob hoc. 4) одскочило сунце с копља; дебела сланина с подланица, so groß als —, „Са два пръста пупак премашио — 5) с вечера, Abends, vesperi. 6) ја нијесам с раскиде; није с горега.
Саба̀*, indel. у јутру кад забијели зора и почнесе дијелити дани ноћ, онда се попне оца на џамију те учи саба (т. ј. вичe да иду Турци у џамију да се моле Богу).
Сабаиле*, рано у јутру.
Сабијање, n. das Stopfen, Drängen, densatio.
Сабијати, ам, v. impf. stopfen, dicht machen, denso.
Сабијатисе, амсе. v. r. impf. sich dicht zusammendrängen, denseor.
Сабирање, n. 1) das Sammeln, collectio. 2) das Falten, plicatio.
Сабирати, ам, v. impf. 1) sammeln, colligo. 2) falten, in Falten legen, plico.

Сабѝратисе, амосе, v. r. impf. ſich ſammeln, confluo.

Сáбити, бијем, v. pf. ſtopfen, zuſammendrängen, denso, н. п. брашно, сукњу у пушку.

Сáбитисе, бијемосе, v. r. pf. ſich drängen, denseo: сабитисе људи.

Сáбља, f. der Säbel, acinaces.

Сабљáрка, f. q. d. Säbelziege, a forma cornuum.

Сабљѐтина, f. augm. v. сабља.

Сáбљица, f. dim. v. сабља.

Сáбоѣ, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) Schneider für gröberę Arbeit, sartor rusticus. cf. абација.

Сабóвљев, ва, во, das сабов, sartoris.

Сабóвски, ка, ко, 1) Schneider-, sartorius. 2) adv. wie ein Schneider, more sartoris.

Сáбор, m. 1) die Kirchenverſammlung, das Concilium, synodus: сабор сабориcаше и Арију проклеше. 2) der Zuſammenlauf des Volkes (der Walfahrter) an Walfahrtsörtern, confluxus populi, populus congregatus, concio. cf. намастир.

Сáборење, n. vide саборисање.

Сабóрисање, n. die Haltung eines Conciliums, congregatio concilii.

Сабóрисати, ишемо, v. impf. сабор halten, concilium habeo.

Сáборити, ма, то, (ст.) zuſammen gefaltet, implicas collectus, cf. сабрати: „Те ми реза борну сукњу: „У скупови разбориту, „У појасу сабориту —

Сáборити, им, vide саборисати.

Сабóрнӣ, на, но, н. п. оци, црква (у Карловцима), Synodal-, synodalis.

Сабрáти, берем, v. pf. 1) verſammeln, colligo. 2) сукњу, in Falten legen, plico.

Сáв, сва, све, 1) aller, omnis2) ganz, totus.

Сáва, m. Sabbas, Sabba.

Сáва, f. 1) der Saveſtrom, Savus. 2) Frauenname, nomen feminae.

Сáвани*, m. die Schmelzarbeit, vitrum metallicum.

Саваплѐисање, n. das Emailliren, colorum metallicorum obductio.

Саваплѐисати, леншем, v. pf. u. impf.

Савијање, n. 1) das Beugen, flexio. 2) Zuſammenlegen, complicatio.

Савијати, ам, v. impf. 1) beugen, inflecto, incurvo. 2) zuſammenlegen, complico.

Савијача, f. 1) eine Art Speiſe, die ſtrudelartig gewickelt iſt, cibi genus, placentae genus. 2) колиба, eine zeltartige Hütte, tugurii genus.

Сáвина, f. намастир у Далмацији.

Сáвити, вијем, v. pf. 1) beugen, biegen, flecto. 2) zuſammenlegen (Brief, Tuch), complico.

Сáвица, m. dim. v. Сáва.

Сáвица, f. die Sabbasfaſte, jejunium S. Sabbae.

Савлáдати, ам, vide свладати.

Сáво, m. vide Сáва.

Савршѝвање, n. vide свршивање.

Савршѝвати, шујем, vide свршивати.

Савр̀шити, им, vide свршити: „И ришћански закон савршимо —

Савски, ка, ко, н. п. вода, der Save, Savi.

Саганлија*, f. vide пребранац.

Сагѝбање, n. das Niederbeugen, inclinatio.

Сагѝбати, ам (и сагибљем), v. impf. niederbeugen, inclino.

Сáгнати, ам, v. pf. hineintreiben, ago in—

Сáгнути, нем, v. pf. niederbeugen, inclino, н. п. главу.

Сагóнити, им, v. impf. hineintreiben, ago in —

Сагоњѐње, n. das Hineintreiben, actio (bovis in stabulum).

Сагрáдити, им, v. pf. bauen, construo.

Сагрѐшити, им, (Рес. и Срм.) vide сагријешити.

Сагријѐшити, им, v. pf. (Ерц.) Богу, ſündigen. pecco.

Сагýбити, им, v. pf. umbringen, interficio.

Сáд, m. neue Pflanzung (beſonders neu angelegter Weinberg), vinea recens.

Сáда, ſ ižt, nunc. cf. јако.

Садáшњ, њa, њe, ſ ižig, qui nunc est.

Сáде (једни говоре, као у шали, и сáдека, садéкар и садекáрена), vide сáд.

Садѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide садијевање.

Садѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide садијевати.

Садѐка (садéкар, садекáрена), cf. саде.

Сáденути, нем, vide садести.

Сáдење, n. vide сађење.

Садѐрати, рем, v. pf. abreißen, deripio.

Сáдести (говорисе и саденути), денем, (Рес. и Срем.) vide сађести.

Садијевање, n. (Ерц.) das Aufſchoben, foeni compositio.

Садијевати, ам, v. impf. (Ерц.)(das Heu) aufſchoben, metum facio foeni.

Сáдити, v. impf. н. п. купус, шљиве, виноград, pflanzen, ſetzen, sero.

Сáдно, n. рана (од седла или од самара) у коња на леђима, die Sattelober Saumwunde des Pferdes, vulnus equi a sella aut a clitellis.

Садрѐти, ем, садрò, (Рес. и Срем.) vide садријети.

Сáдријети, рем, садрò, vide садерати.

Сàћенути, нем, vide саћести.
Сàћење, n. das Setzen, satio.
Сàћести (говорисе и саћенути) ,ћенем, v. pf. (Ерц.) н. п. сијено, aufſchobern (Heu), foenum in metas diſpono.
Сàжалитисе, ли ми се, v. r. pf. es jammert, miseret.
Сажвàтати, вàћем, v. pf. zerkauen, mändere.
Сажèћи, ежем, v. pf. verbrennen, comburo.
Сàжизање, n. das Verbrennen, crematio, combustio.
Сàжизати, жижем, v. impf. verbrennen, cremo.
Сàздана, f. Frauenname, nomen feminae.
Сàздати, ам, v. pf. erſchaffen, creo.
Сàзнати, ам, v. pf. erfahren, rescio.
Сàзрети, рим, v. pf. reif werden, maturesco.
Сàибија*, m. Herr, Eigenthümer, dominus. cf. господар.
Сàибијин, на, но, des Eigenthümers, domini.
Сàија*, m. der Fußbote, tabellarius. cf. књигоноша.
Сàја, f. eine Art feinen rothen Tuchs, panni purpurei genus.
Сакàгија*, f. eine Pferdekrankheit, genus morbi equorum.
Сакàгљив, ва, во, n. п. коњ, mit der сакагија behaftet, equus laborans тй сакагија.
Сàкат*, та, то, lahm, verkrüppelt, saucius, debilis.
Сàкатити, им, v. impf. lähmen, saucio.
Сàкаћење, n. das Lähmen, sauciatio.
Сàклатисе, сакљемосе, vide склатисе.
Саклòпити, им, vide склопити.
Сàко, m. hyp. v. Сава.
Сакòвати, кујем, vide сковати.
Сакривање, n. das Verbergen, absconsio.
Сакривати, ам, v. impf. verbergen, occulto.
Сàкрити, ријем, v. pf. verbergen, abscondo.
Сакрòјити, им, vide скројити.
Сакрушити, им, vide скрушити.
Сàксија*, f. vide пèкса.
Сàксијèтина, f. augm. v. сàксија.
Сàксијица, f. dim. v. сàксија.
Сàктијан, m. der Saffian, corium saphianum.
Сàктисати*, ишем, v. pf. verderben, zerſtören, destruo, cf. покварити: „Када Марко сàктиса оружје —
Сàкупити, им, vide скупити.
Салàмура, f. die Salzlake, salsura, muria.
Салàндар, m. das Almoſen an die Kaluger auf 40 (von τεσσαράντα) Tage Todtengebet, zwiſchen Oſtern und Himmelfahrt, inferiarum genus.
Салата, f. der Salat, lactuca oleracea.
Салàш, m. der Meyerhof, villa. cf. мајур.
Сàлеп*, m. Salep (ein warmes Getränk mit Honig), potio mellita.
Салèтање, n. (Рес. и Срем.) vide салијетање.
Салèтати, ећем, (Рес. и Срем.) vide салијетати.
Салèтети, тим, v. pf. (Рес.) } anren-
Салèтити, им, v. pf. (Срем.) } nen, an-
Салèћети, лећим, v. pf. (Ерц.) } fallen, invado.
Сàливање, n. (Срем.) vide сальевање.
Сàливати, ам, (Срем.) vide сальевати.
Салијèтање, n. (Ерц.) das Anfallen, invasio.
Салијèтати, ећем, impf. (Ерц.) anfallen, invado.
Сàлити, лијем, v. pf. 1) gießen (z. B. eine Kanone), fundo. 2) hineingießen, fundo in —
Сàлитра, f. vide шалитра.
Сàлма*, f. vide топуз.
Сàло, n. 1) das Fett (von Schweinen), adeps. 2) из бундеве, das Gekröſe, intestina cucurbitae.
Саломити, им, vide сломити.
Сàлт*, indecl. allein, solus.
Салтаџија*, m. (у Бачкој) der Fuhrmann, der Menſchen (ohne Waaren) führt, qui solos vehit.
Сàљевање, n. (Ерц.) das Gießen, fusio.
Сàљевати, ам, v. impf. (Ерц.) gießen, fundo.
Сàм, сама, само, 1) allein, solus; сам самцит (самцат), ganz und gar allein, plane solus. 2) ſelbſt, ipse. 3) сàм. cf. јесам.
Самàр, m. der Saumſattel, sagma, clitellae.
Самàрење, n. das Aufſäumen, clitellarum impositio.
Самàрина, f. augm. v. самар.
Самàрити, им, v. impf. aufſäumen, ſatteln, clitellas impono equo.
Самàрић, m. dim. v. самар.
Самàруша, f. m. j. игла, die Packnadel, acus consuendis fasciculis.
Сàмарција, m. der Saumſattelmacher, confector clitellarum.
Сàмарџијин, на, но, des самарција, clitellarum confectoris.
Сàмац, мца, m. der allein lebt, solitarius, caelebs.
Самдокас, m. (ст.) ein erdichtetes Kraut (zu Hexereyen), q. d. herba quae cogat ut ipse accurrat amicus amicae: „Самдокаса и околочела —
Сàмљети, мељем, v. pf. mahlen, molo.
Сàмо, пиг, solum, nonnisi.

Са̀мово̀љан, љна, но, der nach ſeinem Willen handelt, pertinax, suae voluntati indulgens:
„Удовица свака самовољна —
Самовољац, љца, m. der Freywillige (Soldat), volo.
Самодржа црква, f. (ст.):
„Самодржи цркви на рочиште —
Саможив, m. der Egoiſt, Selbſtling, qui nonnisi se amat.
Саможив, ва, во, egoiſtiſch, ſelbſtiſch, nonnisi sui amans: иди, погани саможивa!
Са̀моков, m. eine Stadt in der Bulgarey, nomen oppidi in Bulgaria. Са̀моковскӣ, ка, ко, von Самоков.
Самокрес, m. (ст.) Piſtole die von ſelbſt ſchießt, telum spontaneum:
„За појасом девет самокреса,
„Све и девет једна ватра пали —
Самониклица, f. Art weißer ſüßer Aepfel, pomi genus.
Саморан, на, но, die ſich ſelbſt nähren muß, qui se ipse alit:
„Па што ће ти саморана мајка —
Са̀морâст, m. was auf dem Acker, wo eine Getreideart angebaut war, nach der Ernte aus verſtreutem Samen von ſelbſt nachwächſt,
Самосâздâни Боже! ſelbſt erſchaffener Gott! qui se ipse creavit.
Самотвор, ра, ро, aus einem Stück, ex una, continuus.
Самоћа, f. die Einſamkeit, solitudo.
Самоук, m. der Selbſtlernende, autodidactus.
Самоуче, чета, n. m. j. ћаче, ein Kind, das ohne Meiſter, von ſelbſt, lernt, puer autodidactus.
Са̀мрти, f. vide смрт.
Са̀мртан, тна, но, (ст.) der Geſtorbene, defunctus:
„Чапи Марку, што самртну треба—
Са̀мртнӣ, на, но, n. n. час, свијећа, Sterbe-, mortis, morientium.
Самсо̀в, m, der Fleiſcherhund, molossi genus.
Самсо̀вљев, ва, во, des Fleiſcherhundes, canis molossi.
Са̀мур*, m. der Zobel, mustela zibellina Linn.
Са̀мур-калпак, m. m. j. од самуровине калпак:
„Самур-калпак на очи намиче —
Са̀муровина, f. das Zobelfell, pellis zibellinae.
Самцӣт (самцат), та, то, cf. сам.
Сâн, сна, m. 1) der Schlaf, somnus. 2) der Traum, somnium.
Сâн*, m. eine kupferne Schüßel, scutella aenea.
Сâнак, нка, m. 1) hyp. v. сан. 2) Mannsname, nomen viri.

Сâнан, на, но, ſchläfrig, noch voll Schlaf (beim Aufſtehen), somni plenus.
Сандâл*, m. Art Zeugs, texti genus.
Сандâлгаће, f. pl. (ст.) Beinkleider (für Frauen) von сандал, braccarum muliebrium genus:
„Украшћу јој сандалгаће —
„На ногама гаће сандалиће —
Сâндук*, m. vide ковчег.
Сандучина, f. augm. v. сандук.
Сандучић, m dim. v. сандук.
Сањив, ва, во, der den Schlaf liebt, die Schlafmütze, somniculosus.
Сâнта, f. n. n. леда, Klumpen, massa.
Сантрâч, m. Art Faſchine, cratis genus.
Сâнчић, m. dim. v. сâн.
Сâнџак, m. das Sandſchakat, praefectura:
„Седам паша са седам санџака —
Сâнџак-алајбег, m. (ст.)
„И четири санџак-алајбега —
Сâнџије*, f. pl. vide прописи.
Сâњкâње, n. das Fahren auf Schlitten vectio in traha.
Сâњкатисе, амсе, v. r. impf. Schlitten fahren, vehi traha.
Сâњање, n. das Träumen, somniatio.
Сâњати, ам, v. impf. träumen, somnio.
Сâони, f. pl. der Schlitten, traha.
Саонӣк, m. die Schlittenbahn, via aperta trahis.
Саонице, f. pl. dim. v. саони.
Сâп, m. vide држаљ.
Сапâлити, им, vide спалити.
Сапаљивање, n. vide спаљивање.
Сапаљивати, љујем, vide спаљивати.
Сапѐти, пнем (и сапењем), v. pf. 1) zuknöpfen, claudo. 2) anknüpfen (einem Pferd auf der Wieſe die Vorderfüße), adligo pedes: скаче као сапет.
Сапѐтљати, ам, v. pf. zuhäkeln, fibulo; daher сапетљавати und сапетљâвање.
Сâпи, f. pl. das Kreuz des Pferdes, clunes equi.
Сâпињâње, n. 1) das Zuknöpfen, clausio. 2) das Anknüpfen, adligio.
Сâпињати, њем, v. impf. 1) zuknöpfen, claudo. 2) anknöpfen, adligo.
Сапињача, f. das Knüpfband, der Knüpffaden (bei den Bauernhemden ſtatt des Knopfes), funiculus fibulae loco.
Сапињие, n. vide сап.
Саплâн, m. die metallene Trinkſchale der Reiter, phiala equitum.
Сâпон, m. das Bindſeil, funis.
Сâпрепи, ем, v. pf. 1) кога на суду, gegen jemand vor Gericht gewinnen, vinco causam. 2) сапрела га со и љеб, er iſt für ſeine Undankbarkeit geſtraft, poenas dedit ingrati animi.
Сапу̀н, m. die Seife, sapo.
Сапу̀њање, n. das Seifen, illitus saponis.

Сапу́нати, ам, v. impf. ſeifen, illino saponem.
Сапу́нити, им, vide сапунати.
Сапу́нитисе, имсе, v. r. impf. ſchäumen wie Seife, saponis more spumare.
Сапу́нџија*, m. der Seifenſieder, saponarius.
Сапу́нџијин, на, но, des Seifenſieders, saponarii.
Сапу́нџијица, f. 1) die Seifenſiederin, saponarii uxor. 2) die Seifenſiederey, saponaria taberna.
Сапу́нџијски, ка, ко, } 1) ſeifenſiede-
Сапу́нџијскӣ, ка, ко, } riſch, saponarius. 2) adv. ſeifenſiederiſch, more saponarii.
Сапу́њење, n. vide сапунање.
Сара́ј*, m. das Serail (der Hof), aula.
Сара́јево, n. Stadt in Bosnien. Сара́јевка, жена из Сарајева. Сара́јлија, човек из Сарајева. Сара́јевскӣ, ка, ко, von Сарајево.
Сара́нити, им, v. pf. begraben, sepelio, tumulo condo.
Сарањи́вање, n. das Begraben, sepultura.
Сарањи́вати, њујем, v. impf. begraben, sepelio.
Сара́ори, m. pl. die Arbeiter (z. B. beim Straſſenbau), operae.
Сара́ч*, m. der Sattler, sellarius.
Сара́чев, ва, во, des Sattlers, sellarii.
Сара́чкӣ, ка, ко, 1) Sattler-, sellariorum. 2) adv. wie ein Sattler, more sellarii.
Са́ре, f. pl. die Stiefelröhre, fistulae ocreae, tubi.
Са́рка, f. eine Art Wildänte (die Tauchänte, mergus). Неки кажу да се сарке могу јести и велики петак.
Са́рма*, f. eine Art Paſtete, mit Weinlaub oder Krautblatt umwickelt, artocreatis genus.
Са́рук*, m. der Turban, tiara.
Саса, f. anemona pulsatilla pratensis Linn.
Сасвӣм (m. j. са свим), gänzlich, penitus.
Са́сећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide сасјећи.
Сасе́ћање, n. (Рес. и Срем.) vide сасијецање.
Сасе́ћати, ам, (Рес. и Срем.) vide сасијецати.
Са́сецати, ам, (Рес. и Срем.) vide сасјецати.
Сасијецање, n. (Ерц.) das Herunterhauen; Zuſammenhauen, decisio, concisio.
Сасијецати, ам, (Ерц.) das v. impf. zu сасјећи.
Са́сипање, n. das Hineinſchütten, infusio.
Са́сипати, ам (и сасипљем), v. impf. hineinſchütten, infundo.
Са́сјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) 1) abhauen, herunterhauen, decido. 2) zuſammenhauen, concido.
Са́сјецати, ам, v. pf. (Ерц.) hineinſchneiden, incido.
Са́слушати, ам, v. pf. hören, audio.
Са́сма, ſehr, valde, nimis. cf. веома.
Са́ставити, им, v. pf. zuſammenbringen, facere ut sint simul.
Са́стављање, n. das Zuſammenbringen, collectio, congregatio, junctio.
Са́стављати, ам, v. impf. zuſammenbringen, jungo.
Са́ставци, вака, m. pl. der Ort, wo z. B. zwei Flüße zuſammenfließen, confluentes junctura.
Са́стајање, n. das Zuſammentreffen, conventio.
Са́стајатисе, јемсе, v. r. impf. zuſammentreffen, convenio.
Са́станак, нка, m. die Zuſammenkunft, der Congreß, conventus.
Са́станутисе, немсе, vide састатисе.
Са́старатисе, амсе, v. r. pf. ſich um um etwas bemühen, Sorge tragen, curam habeo.
Са́статисе, анемсе, v. r. pf. zuſammenkommen, convenio.
Састра́г (са стра́г), von hinten, a tergo.
Са́стрица, f. eine Art Hülſenfrucht, leguminis genus.
Састру́гати, ужем, v. pf. abſchaben, abrado, derado.
Сасу́ти, сипем, v. pf. hineingießen, — ſchütten, infundo.
Сасу́шитисе, шисе, v. r. pf. eindorren, exareo.
Са́т, m. 1) die Honigſcheibe, favus. 2) (сахат*), die Stunde, hora. 3) die Uhr, horologium.
Са́тара, f. die Fleiſchhacke, securis laniorum.
Сатари́вање*, n. das Verlieren, perditio, amissio.
Сатари́вати, рујем, v. impf. verlieren, perdo, amitto.
Сата́рити, им, v. pf. verlieren, amitto.
Сатво́рити, им, vide створити.
Сатво́ритисе, имсе, vide створитисе.
Са́терати, ам, (Рес. и Срем.) vide сађерати.
Сатери́вање, n. (Рес. и Срем.) vide сађеривање.
Сатери́вати, рујем, (Рес. и Срем.) vide сађеривати.
Са́ти, сӣм, vide сисати.
Са́тирање, n. das Abreiben, detritio.

Са̀тирати, рем, v. impf. abreiben, detero.
Са̀тић, m. dim. v. сат.
Са̀тљик, m. (österr. das Seitel) der vierte Theil der Maß, quadrans, quarta pars mensurae.
Са̀три мачка и булумаћа, antwortet man (im Scherze) auf die Frage, was man gespeiset habe. Es scheint auf die сатрица anzuspielen, cf. булумаћ.
Са̀трица, f. eine Art Mehlspeise der Landleute. Успеце мало воде у шенично брашно, па се онда добро сатре рукама, те се начини готово као тарана.
Са̀трти, рем, сатрѣо, v. pf. 1) abreiben, detero, zerreiben, contero. 2) коња, zu Grunde richten, eneco.
Са̀тртисе, ремсе, сатрѣосе, v. r. pf. zu Grunde gehen, enecor.
Са̀ће, n. (coll.) die Honigscheiben, favi.
Са̀ћерати, ам, v. pf. (Ерц.) hineintreiben, ago in —.
Саћерѝван̂е, n. (Ерц.) das Hineintreiben, adactio, immissio.
Саћерѝвати, рујем, v. impf. (Ерц.) hineintreiben, adigo.
Са̀ћи, сађем, vide сићи.
Са̀ћура, f. der ströherne Korb, worin die Laibe Brot stehen, bis man sie in den Backofen schießt, sportae genus.
Сађу̀рица, f. dim. v. сађура.
Са̀ч*, m. der metallene Deckel, worin z. B. die пита gebacken wird, operculum ferreum.
Са̀чма*, f. 1) der Schrot, grando plumbea. 2) сиje сачмом (н. п. кукурузе), wie Schrott, während andere ökonomischer damit umgehen.
Сачу̀вати, ам, v. pf. behüten, bewahren, praeservo, caveo.
Са̀чути, чујем, vide саслушати.
Сађа̀к*, m. das Fußgestell unter einem Kessel, tripus ahenum sustinens.
Са̀ција*, m. der Uhrmacher, horologiarius.
Са̀ција̂ин, на, но, des Uhrmachers, horologiarii.
Сашѐтати, ам (и сашећем), v. pf.
Са̀шити, шијем, v. pf. zusammennähen, consuo.
Сва, cf. сав.
Сва̀гда, immer, semper.
Сва̀гдашњи, ња, ње, immerwährend, sempiternus.
Сва̀где, (Рес.) Сва̀гди, (Срем.) Сва̀ћe, (Ерц.) überall, ubique.
Сва̀дба, f. die Hochzeit, nuptiae.
Сва̀дбарина, f. (ст.) die Hochzeitsgebühr, pecunia nuptiaria:
„Ваља да је ђе наш'о ђевојку,
„Па нам иде, носи свадбарину —
Сва̀дбени, на, но, hochzeitlich, nuptialis.
Сва̀дбова̂ње, n. das Hochzeithalten, nuptiarum actio.
Сва̀дбовати, бујем, v. impf. auf einer Hochzeit seyn, interesse nuptiis.
Сва̀дити, им, v. pf. кога с ким, entzweien, inimico, discordes reddo.
Сва̀дитисе, имсе, v. r. pf. sich entzweien, rixari.
Сва̀ђа, f. der Zank, discordia, discidium.
Сва̀ђа̂ње, n. das Entzweien, discordia.
Сва̀ђати, ам, v. impf. entzweien, facio ut dissideant.
Сва̀ђатисе, амсе, v. r. impf. sich entzweien, discordes fimus.
Сва̀ће, (Ерц.) vide свађе.
Сва̀ја, f. hyp. v. сваст.
Сва̀к, m. vide својак.
Сва̀к, свакога, vide сватко.
Сва̀кад, vide свагда.
Сва̀кӣ, ка, ко, ein jeder, omnis, quisque.
Сва̀која̀к, ка, ко, allerley, omnis, generis.
Сва̀која̀ко, allerley, varie.
Сва̀куд, Сва̀куда, überall hin, quaqua versus.
Сва̀лити, им, v. pf. herabwälzen, devolvo.
Сва̀литисе, имсе, v. r. pf. sich hinwälzen, provolvor.
Сва̀љати, ам, v. pf. 1) herunterwälzen, devolvo. 2) (das Tuch) walken, subigo.
Сваљѝван̂е, n. das Herab-, Hinwälzen, devolutio, provolutio.
Сваљѝвати, љујем, v. impf. herabwälzen, devolvo.
Сваљѝватисе, љујемсе, v. r. impf. sich hinwälzen, provolvi.
Сва̀нути, не, v. pf. tagen, dilucescit.
Сванућe, n. der Tagesanbruch, diluculum.
Сва̀рати, ам, vide преварити.
Сва̀рити, им, vide скуварити.
Сва̀ст, f. Сва̀стика, f. } женина сестра, der Frau Schwester, die Schwägerin, soror uxoris.
Сва̀стин, на, но, der сваст, sororis uxoris.
Сва̀т, m. einer der Begleiter des Bräutigams bei Abholung der Braut, sponsi comes, e sponsi cohorte, cf. женидба.
Сва̀тити, им, v. pf. hinreichen, sufficio, pertineo.
Сва̀тко, свакога, jeder, omnis, quisque.
Сва̀това̂ње, n. das сват-seyn, comitatio sponsorum.
Сва̀товати, тујем, v. impf. сват seyn, comitor sponsum.

Сватóвац, вца, m. eine Art Hochzeitsmelodie, carminis nuptialis genus: свира сватовца.

Сватóвскӣ, ка, ко, 1) der сватови, comitum sponsi. 2) adv. wie es сватови мафен, ut solent sponsorum comites.

Свађање, n. das Hinlangen, extensio justa.

Свађати, ам, v. impf. hinreichen, attingo, sufficio.

Свáчиј (свáчијн?), чија, чије, eines jeden, cujusque.

Свáшта, свачега (и свашта), alles,

Свáшто, свачега (и свашта), omnia, quaecumque.

Св[illegible], cf. сав.

Свéдок, м. (Рес. и Срем.) vide свједок.

Свéдочанство, n. (Рес. и Срем.) vide свједочанство.

Свéдоча, f. vide свједоча.

Свéдочење, n. (Рес. и Срем.) vide свједочење.

Свéдочити, им, (Рес. и Срем.) vide свједочити.

Свéдоча f. (Рес. и Срем.) vide свједоча.

Свежањ, жња, m. ein Bündel, fasciculus, n. n: праве, сијена.

Свéза, f. das Band, ligamen.

Свéзати, ежем, v. pf. binden, colligo.

Свéзатисе, ежемсе, v. r. pf. in Verbindung kommen, necessitudine jungi.

Свéзналӣ, ла, ло, allwisserisch, omniscius: ћути ти свезнали.

Свéзналица, m. u. f. der Allwisser, qui se omnia profitetur scire.

Свекар, кра, m. der Schwiegervater (des Mannes Vater), socer, mariti pater.

Свéколико, alles, quodcumque.

Свекрва, f. die Schwiegermutter (des Mannes Mutter), socrus, mariti mater.

Свекрвин, на, но, der Schwiegermutter, socrus.

Свекрвица, f. dim. v. свекрва.

Свекров, ва, во, des Schwiegervaters, soceri.

Свемóгућӣ, ћа, ће, allmächtig, omnipotens.

Свéсрдно, von Herzen gern, ex animo.

Свест, f. (Рес. и Срем.) vide свијест.

Свéсти, везем, v. pf. zusammen-, wegführen, deveho.

Свéсти, ведем, v. pf. 1) herabführen, deduco. 2) zusammenführen (Braut und Bräutigam), committo conjuges; daher 3) kuppeln, committo. 4) wölben, fornicem duco.

Свéт, m. (Рес. и Срем.) vide свијет.

Свéти (говорисе и с[illegible]ти), m. (Рес. и Срем.) vide свјет.

Свéт, та, то, heilig, sanctus.

Свéтā гора, f. (Heiligenberg), mons Athos.

Свéтао, тла, ло, (Рес. и Срем.) vide свијетао.

Свéтац, свеца, m. 1) der Heilige, Sanctus. 2) данас је светац, der Feyertag, dies festus.

Свéтитељ, m. vide светац 1.

Свéтина, f. dim. v. свет, vide свјетина.

Свéтиња, f. die Reliquie, das Heiligthum, sanctorum reliquiae.

Свéтити, им, v. impf. 1) н. п. водицу, weihen, consecro. 2) vide свећковати: господине четвртине! пусти мене, тебе ће бака светити. cf. четвртин.

Свéтитисе, имсе, v. r. impf. 1) не свете се сад, itzt lebt man nicht so, daß man heilig würde, non sunt tempora sancta. 2) свети се он мени, er hat Schadenfreude an meinem Unfall, laetatur de injuria mea.

Свéтковање, n. das Feyern, celebratio, feriatio.

Свéтковати, кујем, v. impf. 1) feyern, celebro. 2) feyern, ferior.

Свéтковина, f. das Feyern, feriae, diei festi celebratio.

Свéтлити, им, (Рес. и Срем.) vide свијетлити.

Свéтлитисе, ител, (Рес. и Срем.) vide свјетлитисе.

Свéтлица, f. (Рес. и Срем.) vide свјетлица.

Светлôст, f. (Рес. и Срем.) vide свјетлост.

Свéтљење, n. (Рес. и Срем.) vide свијетљење.

Свéтњак, m. (Рес. и Срем.) vide свијетњак.

Свéтовање, n. (Рес. и Срем.) vide свјетовање.

Свéтовати, тујем, (Рес. и Срем.) vide свјетовати.

Светогорац, рца, m. der Heiligenberger, Mönch vom heiligen Berge, monachus montis sancti (Atho).

Светогорскӣ, ка, ко, 1) vom heiligen Berge, de monte sancto. 2) adv. wie ein Heiligenberger, more monachi de monte sancto.

Свећа, f. (Рес. и Срем.) vide свијећа.

Свећење, n. 1) das Weihen, consecratio. 2) das Heiligwerden, apotheosis, inter coelites adnumeratio. 3) die Schadenfreude, gaudium de malo alterius.

Свећица, f. dim. v. свећа.

Свечанӣ, на, но, n. n. дан, Feyertag, festus.

Свечањак, m. der Feyertag, dies festus.

Свечар, m. der eine Mahlzeit zu Ehren des Familienheiligen gibt, qui convi-

vium praebet ob diem festum sancto gentilitio. cf. крсно име.
Свечáрев, ва, во, vide свечаров.
Свечáров, ва, во, des свечар.
Свечáрскй, ка, ко, der свечари.
Свечáрско, кога, n. они новци, што свечари дају попу, што прекади и очати кориво. cf. крсно име.
Свèцбати, ам, (Рес. и Срем.) vide свјецбати.
Свештáње, n. (Рес. и Срем.) vide свјештавање.
Свештáвати, ам, (Рес. и Срем.) vide свјештаватй.
Свèштати, ам, (Рес. и Срем.) vide свјештати.
Свèшченик, m. der Geiſtliche, sacerdos.
Свèшчило, n. (Рес. и Срем.) vide свјештило.
Свидèтисе, дисе, v. r. pf. (Рес.)
Свидúтисе, дисе, v. r. pf. (Срем.)
Свиђèтисе, дисе, v. r. pf. (Ерц.)
ако ми се не свиди, ако ти се свиди, behagen, gut gefallen, arrideo, probor, videor.
Свијање, n. vide савијање.
Свијати, ам, vide савијати:
„Капу скида, до земље се свија —
Свијест, f. (Ерц.) das Bewußtſeyn, die Beſinnung, mens: није у свијести; изгубио свијест.
Свијет, m. (Ерц.) 1) die Welt, mundus: оде у бијели свијет; из бијелог свијета. 2) viel Leute (franz. du monde): навалио свијет; има ли много свијета код намастира? од свијета нијесам могао да приступим. 3) онај, или они свијет, jene Welt, alia vita (post mortem). 4) das Tageslicht, dies.
Свијетао (comp. свјетлй), тла, ло, (Ерц.) glänzend, fulgens: свијетао ти образ! свијетли царе! durchlauchtiger Kaiſer!
Свијетлити, им, v. impf. (Ерц.) leuchten, lumen praefero, admoveo, ministro.
Свијетлитисе, лисе, v. r. impf. (Ерц.) leuchten, glänzen, fulgeo, luceo.
Свијетљење, n. (Ерц.) 1) das Leuchten, luminis praelatio. 2) das Leuchten, fulgor.
Свијетњак, m. (Ерц.) der Leuchter, candelabrum:
„Да ми живу ватру наложимо
„Од столова и од свијетњака —
Свијећа, f. (Ерц.) die Kerze, candela.
Свúкнути, нем, vide свићи.
Свúла, f. die Seide, sericum.
Свúлен, на, но, ſeiden, sericus.
Свúленгаћа, m. (ст.) ein Menſch mit ſeidenen Hoſen, caligis sericis indutus:
„Држи Вуче тога свиленгаћу,
„Док ја идем цара да попражим —
Свилòкос, са, со, ſeidenes Haar habend, capillis sericis (delicatis, mollibus).
Свилòрун, на, но, ſeidenwollig, lanam sericam gestans (ovis):
„Те побила свилоруне овце —
Свúњ, m. vide свињац.
Свúња, f. die Schwein, sus.
Свињáр, m. 1) der Schweinhirt, subulcus. 2) der Schweinhändler, porcarius.
Свињáрев, ва, во, vide свињаров.
Свињáрина, f. das Hutgeld an den Saubirten, merces subulci.
Свињáров, ва, во, des свињар, porcarii.
Свињáрскй, ка, ко, 1) der свињари, porcariorum. 2) adv. wie ein свињар, more porcarii.
Свúњац, њца, m. der Schweinſtall, hara.
Свúњетина, f. Schweinfleiſch, caro suilla.
Свúњећй, ћа, ће, Schweine-, suillus.
Свúњскй, ка, ко, 1) ſäuiſch, ſchweiniſch, Schweine-, suillus. 2) adv. ſäuiſch, suis more.
Свúње, чета, n. ein Stück Schwein, Borſtenvieh, una sus.
Свúрала, f. 1) die Flöte, fistula. 2) свирале, vide двојнице und гадље.
Свúралица, f. dim. v. свирала.
Свúраљка, f. vide свирка.
Свúрање, n. das Flöten, cantus fistulae.
Свúрати, ам, v. impf. 1) flöten, fistula cano. 2) (die Saugloſe läuten), не мој свирати (курцу), rede nicht ſo unanſtändig, noli obscoene loqui.
Свúрач, рца, m. der Dudelſackpfeifer, qui utriculo canit.
Свирáч, m. der Flötenſpieler, tibicen.
Свирáчев, ва, во, des свирач, tibicinis.
Свúрење, n. vide свирање.
Свúрити, им, vide свирати.
Свúрка, f. das Blaſe-Inſtrument, fistula in genere.
Свúрчев, ва, во, des свирац, utricularii. Устани попе, нека седне свирчева мати (у Сријему).
Свúснути, нем, v. pf. berſten, rumpor.
Свúта, f. die Verzierung der weißen Bauernröcke mit vorn an der Bruſt angebrachten blauen und rothen Streifen, clavus coeruleus aut ruber.
Свитáње, n. das Anbrechen des Tages, diluculum.
Свúтати, свúће, v. impf. anbrechen (vom Tage), dilucesco; daher der zweideutige Calembour:
Свекар. Устани снао, свиће.
Снаа. Бога ми! кад ће сви, не ће ни један.

Свѝтац, свица, m. 1) das Johannis-würmchen, cicindela. 2) der Wachsstock, glomus cereum.

Свѝти, свијем, vide савити.

Свѝкн (говорисе и свикнути), свикнем, v. pf. ſich darein finden, intelligo, accommodo me, assuesco: не могу да свикнем ове путове.

Свѝци, свитака, m. pl. die Sehnen des Hauſen (die als Faſtenſpeiſe gelten), nervi husonis.

Свјѐдок, m. (Ерц.) der Zeuge, testis.

Свједочáнство, n. (Ерц.) vide свједоџба.

Свјѐдочба, f. vide свједоџба.

Свједо̀чѣње, n. (Ерц.) das Zeugen, testificatio.

Свједо̀чити, им, v. impf. (Ерц.) zeugen, testor, testificor.

Свјѐдоџба, f. (Ерц.) das Zeugniß, testimonium.

Свјѐт (говорисе и сјет), m. (Ерц.) der Rath, consilium.

Свјѐтина, f. 1) augm. v. свјет. 2) eine Menge Leute, multitudo: навалила свјетина.

Свјѐтлица, f. (Ерц.) der Blitz, fulgor: мѣће (сијева) свјетлица.

Свјетлòст, f. (Ерц.) der Glanz, fulgor.

Свјѐтовање (говорисе и сјетовање), n. (Ерц.) das Rathen, consiliatio.

Свјѐтовати (говорисе и сјетовати), тујем, v. impf. (Ерц.) rathen, consilior.

Свјѐћица, f. dim. v. свијећа.

Свјѐцбати, ам, (Ерц.) vide свикнути.

Свјештáвање, n. (Ерц.) die Ertheilung der letzten Oelung, extrema unctio.

Свјештáвати, ам, v. impf. (Ерц.) m. j.

Свјѐштати, ам, v. pf. масла, die letzte Oelung ertheilen, extremam unctionem impertiri.

Свјѐштеник, m. (Ерц.) vide свештеник.

Свјѐштило, n. der Docht, ellychnium.

Свла̀дати, ам, v. pf. meiſtern, die Oberhand bekommen, supero, superior discedo.

Свла̀к, m. die abgelegte Haut der Schlange, exuviae serpentis.

Свла̀чење, n. 1) das Herunterſchleppen, tractio de—. 2) das Ausziehen, exutio. 3) das Zuſammenſchleppen, contractio, comportatio.

Свла̀чити, им, v. impf. 1) herabſchleppen, traho de—. 2) zuſammenſchleppen, contraho. 3) ausziehen, exuo.

Свòд, m. das Gewölbe, die Wölbung, fornix.

Свòдити, им, v. impf. 1) wölben, concamero. 2) herabführen, deduco. 3) zuſammenführen (Brautleute), committo. cf. женидба.

Сводѣње, n. 1) das Herabführen, deductio. 2) das Wölben, concameratio. 3) das Zuſammenführen, commissio.

Свожѐње, n. 1) das Herunterführen, devectio. 2) das Zuſammenführen, convectio.

Свòзити, им, v. impf. herunter-, zuſammenführen, deveho, conveho.

Свòј, свòја, своје, 1) ſein, (mein, dein), suus. 2) он ми је своје, verwandt, cognatus.

Својàк, m. Schwager (in Rückſicht der Schweſter meiner Frau), sum својак sorori uxoris meae.

Својàков, ва, во, des својак, adfinis.

Својàт, f. (coll.) die Verwandten, propinqui.

Својевòљно, freiwillig, sponte.

Својѐње, n. das Zueignen, arrogatio.

Свòјити, им, v. impf. ſich zueignen, arrogo; ја га и својим и мојим (auch zweideutig) hilft alles nichts, frustra tentavi omnia.

Свòјко, m. (cm.) der Liebesverwandte (?), tuus (?):

„Дај ђевојко да пољуби својко —

Свòјски, adv. wie einen der Seinigen, ut suum: ударио га својски (tüchtig); частио га својски (wie ſeinen recht guten Freund).

Свòјта, f. der Verwandte, propinquus.

Сврх (Ерцеговци говоре и сверх), 1) ſo hoch als, altitudine: сврх човека. 2) једно сврх другога, über's andere, sus deque.

Сврàб, m. die Krätze, scabies.

Сврабàње, n. das Anſtecken mit Krätze, infectio scabiosa.

Сврàбати, ам, v. impf. mit Krätze anſtecken, inficio scabie.

Сврàбатисе, амсе, v. r. impf. Krätze bekommen, infici scabie.

Сврàбљив, ва, во, krätzig, scabiosus.

Сврàка, f. die Elſter, pica.

Сврàтити, им, v. pf. ablenken, deverto.

Сврàтитисе, имсе, v. r. pf. einen Abſeher machen, ablenken, devertor.

Сврàћање, n. das Ablenken, deversio.

Сврàћати, ам, v. impf. ablenken, deverto.

Сврàћатисе, амсе, v. r. impf. ablenken, abſchweifen, devertor.

Сврàчак, чка, m. Name eines kleinen Zaunvogels, aviculae nomen.

Сврàчина, f. стражњи крај сврачице.

Сврàчић, m. die junge сврака, pullus picae.

Сврàчји, чја, чје, der Elſter, picae. Слабо, као сврачји мозак.

Сврбѐти, би, v. impf. (Рес.) } jucken,
Сврбѝти, би, v. impf. (Срем.) } prurio.
Сврбљѐти, би, v. impf. (Ерц.) }

Сврбогу̀з, m. erdichteter Name einer Sache, q. d. pruriet anus.

Свргнути, нем, vide сврћи.

Свр̀дао, дла, m. der Bohrer, terebra.

Сврдлина, f. augm. v. свредао.
Сврдлић, m. dim. v. свредао.
Сврзибрада, m. човек, који један пут остави браду, па је опет обрије.
Сврзислово, n. онај, који почне учити књигу, па остави, der die Studien an den Nagel gehängt hat, literarum desertor.
Сврзлати, ам, v. pf. einen nicht auslassen (mit Bitten), non mitto, circumvenio, ligo.
Свр̀нути, нем, v. pf. ablenken, deverto.
Свр̀нутисе, немсе, v. r. pf. einkehren, devertor.
Свр̀тање, n. das Ablenken, deversio.
Свр̀тати, свр̀ћем, v. impf. ablenken, deverto.
Свр̀татисе, свр̀ћемсе, v. r. impf. einkehren, devertor.
Свр̀ћи (говорисе и свргнути), свргнем, v. pf. 1) herabwerfen, stürzen, dejicio: с пријестола. 2) с ума, vergessen, negligo, excidit ex animo.
Свр̀чак, чка, m. 1) die Teigmudel, turundula. 2) das Stängelchen (Seide, Gold), tubulus.
Свршѐтак, тка, m. das Ende, die Vollendung, finis.
Свршѝвање, n. das Vollenden, absolutio, perfectio.
Свршѝвати, шујем, v. impf. vollenden, perficio.
Свр̀шити, им, v. pf. vollenden, absolvo.
Сѐ, acc. sich, se. Verhält sich zu sebe, wie ме зу мене, und те зу тебе.
Себѐзнао, нала, ло, selbstisch, egoistisch, der nur um sich weiß, sibi soli amicus.
Сѐбица, f. 1) носи кошуљу (или аљину какву) у себицу, alle Tage, nacheinander, continuo. 2) све себице, alles ohne Unterschied, sammt und sonders, изјео све себице, sine discrimine.
Сѐбичан, чна, но, n. p. човек, der nicht heikel ist, facilis, non difficilis.
Сѐбичњи, на, но, 1) кошуља (или аљина каква), alle Tags-, Werkeltags-, profestus. 2) нѣеља (у Сријему кажу трапава нѣеља), die drittletzte Woche vor der Faste, da man alle Tage, selbst Mittwoch und Freitag, Fleischspeisen essen darf, hebdomas antepenultima ante quadragesimam. Послије себичне нѣеље настане задушна, а послије задушне бијела.
Сѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide сијевање.
Сева̀п*, m. vide задужбина: учинио севап; севап је удијелити сиромау.
Сѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide сијевати.
Севѐр, m. (Рес. и Срем.) vide сјевер.
Севѐрњи (сѐверњи), на, но, (Рес. и Срем.) vide сјеверни.
Сѐвнути, нем, (Рес. и Срем.) vide сијевнути.
Сѐгнутисе, немсе, v. r. pf. langen (nach etwas), extendo manum.
Сѐд, да, до, (Рес. и Срем.) vide сиједа.
Сѐда, f. (Рес. и Срем.) vide сједа.
Сѐдало, n. (Рес. и Срем.) vide сједало.
Сѐдам, sieben, septem.
Седамдѐсѐт, siebenzig, septuaginta.
Седамдѐсѐтњи, та, то, der siebzigste, septuagesimus.
Седамнаест, siebzehn, septemdecim.
Седамнаесторо, vide седамнаесторо.
Седамнаестњи, та, то, der siebzehnte, decimus septimus.
Седамнаесторо, Anzahl von siebzehn, septemdecim (franz. une dix-septaine).
Седање, n. (Рес. и Срем.) vide сједање.
Сѐдати, ам, (Рес. и Срем.) vide сједати.
Седѐње, n. (Рес. и Срем.) vide сијећење.
Сѐдење, n. (Рес.) vide сијећење.
Сѐдети, дим, (Рес.) vide сијећети.
Сѐдети, дим, (Рес.) vide сједити.
Сѐдеф*, m. die Perlmutter, testa conchae margaritiferae.
Седѐфлија*, f. пушка нашарана седефом:
„Седефлију пушку загрлио —
Сѐдин, на, но, (Рес. и Срем.) vide сједин.
Сѐдити, им, (Срем.) vide сијединити.
Сѐдити, им, (Срем.) vide сјединити.
Седла̀ње, n. das Satteln, impositio sellae.
Седла̀р, m. der Sattler, sellarius.
Седла̀рев, ва, во, des Sattlers, sellarii.
Седла̀ров, ва, во,
Сѐдлати, ам, v. impf. satteln, sterno equum.
Сѐдлица, f. само у овој загонетки: Туре иде гредицом, завргнуше седлицом? (пуж).
Сѐдло, n. der Sattel, sella.
Седма̀к, m. 1) der Siebner (Münze), moneta septenaria. 2) ein Pferd von 7 Jahren, equus septennis.
Седма̀киња, f. Stute von sieben Jahren, equa septennis.
Седмѐрица, f. vide седморица.
Сѐдмеро, n. vide седморо.
Сѐдми, ма, мо, der siebente, septimus.
Сѐдмина, f. 1) das Siebentheil, pars septima. 2) Anzahl von sieben, septem.
Сѐдмица, f. 1) die Sieben (Karte), septenarius. 2) die Sieben (Zahl), numerus septenarius: не може ми изићи

седмица (кад запости, или почне једноудити у уторник).

Седмо̀крак, m. der Siebenbeinige, septipes: раче седмокраче (говорила жаба раку, кад су се посвали)!

Седмо̀рица, f. Anzahl von sieben, septem.

Седморо, Anzahl von sieben, septem.

Седморо̀струк, ка, ко, siebenfach, septiplex.

Сѐдница, f. (Рес. и Срем.) vide сједница.

Сѐднути, нем, vide сести.

Сѐђење, n. (Срем.) vide сиједење.

Сезáње, n. Langen (nach etwas), extensio manus.

Сèзатисе, сèжемсе, v. r. impf. langen, extendo manum.

Сèиз*, m. der Stallknecht, servus stabularius.

Сеисáна*, f. das Bagagepferd, Packpferd, equus sarcinarius.

Сèја, f. hyp. v. сестра.

Сејáње, n. (Рес. и Срем.) vide сијање.

Сејáти, јем, (Рес. и Срем.) vide сијати.

Сèјин, на, но, der Seja, sororis.

Сèјменин*, m. der Sejmen, militis turcici genus.

Сèјменскӣ, ка, ко, 1) Sejmen-, certi militis turcici. 2) adv. wie ein Sejmen, more sejmeni.

Сèка, f. hyp. v. сестра.

Сèкана, f. Frauenname, nomen feminae.

Сèкин, на, но, der Seka, sororiales.

Сèкира, f. (Рес.) vide сјекира.

Секирèтина, f. augm. v. секира.

Сèкирица, f. dim. v. секира.

Сèкирнӣ, на, но, (Рес.) vide сјекирни.

Сèкуна, f. (ст.) vide сека.

Сèкупљӣн, m. pl. (Рес. и Срем.) vide сјекупљи.

Секýцала, само у овој поскочици (als Reim):

„Ој ти секо секуцала!
„Јеси ли се ј**цала?

Селáк, m. Mannsname, nomen viri.

Селáм*, m. der türkische Gruß, pax!:

„Како дође Облачићу Раде,
„Тако Турком Турски селам даде —

Сèле! Schwester, soror! cf. брале, мале:

„Братац сестру с нова града зове:
„Аjде селе, оседлај ми коња —

Селен, m. fremde Liebstöckel, ligusticum levisticum Linn.

Сèлити, им, v. impf. wegsiedeln, transfero.

Сèлитисе, имсе, v. r. impf. siedeln, commigro.

Сèлиште, n. Ort, wo ehevor ein Dorf gewesen, locus olim habitatus:

„Коренита! село и ти ли си?
„Да ти није руде од лонаца,
„Испод кућа чести воденица,
„Не б' се звала село, већ селиште.

Сèло, n. das Dorf, pagus. У Србији су велика села, која имају око 100 кућа, а има села и од 15 кућа; али и највише има од 30 до 50 кућа. По брдовитим мјестима тако су куће раздалеко, да је село од 40 кућа веће од Беча, н. п. у једном потоку стоје неколике куће, па онда (ђешто по сата, или читав сат далеко) у другом неколике и т. д. па се све зове једно село (доклегођ његова земља држи, које се врло добро зна; тако људи из два села могу бити комшије). А по равни (као н. п. по Мачви и по Браничеву) доста су честе куће по селима, али опет нијесу у реду, као н. п. по Сријему и овуда по Њемачкој, него расткане (као и по варошима по Турској) по пољу. Онамо се човек може преселити из једнога села у друго кад му драго: нити му се треба јавити ономе спаији из чијега села полази, ни ономе у чије долази; кућу своју може продати, или раскопати, а воћњаке и винограде може долазити те брати сваке године, а спаији давати десето; а у оном селу ће долази, може начинити кућу на пустој земљи ће му драго, и себи крчити њиве и ливаде, и садити воћњаке и винограде, колико му драго. Кад спаија дође у село да купи главницу, и стане из тефтера звати све сељаке редом по имену, онда му сељаци кажу: „тај се оселио," или: „овај се доселио." По равни, особито по голетним мјестима, врло су куће рђаве: понајвише покривене су кровином, или лубом; али по брдовитим мјестима има кућа врло лијепије и тврдије: многе су подзидане каменом, а понајвише су покривене даском (шиндром); соба нема свуда, него се зими понајвише гријући код ватре, а спавају по вајатима (cf. клијеш), и онако у кући; димњака нема готово нигђе по селима (осим у Мачви поред Саве, и у Браничеву ђешто око Дунава, и на Влашким земуницама), зато се кашто пуши у ћекојим кућама, да ће очи да испадну од дима. У Србији нигђе нема Турака да сједе по селима, него сами Срби, а Турци по варошима; а у Босни има и Турске и Шокачке села.

Сèлскӣ, ка, ко, (ст.) vide сеоски.

Сељáк, m. 1) der aus dem nämlichen Dorfe ist, ejusdem pagi.

Сељáкуша, f. die Bäuerin, rustica.
Сељанин, m. vide сељак.
Сељáнка, f. 1) die aus dem nämlichen Dorfe ist, femina ejusdem pagi. 2) Frauennahme, nomen feminae.
Сéмберија, f. ein Theil der Зворничка Нахија, am linken Ufer der Drina:
„Валовиту Дрину пребродише,
„Машинесе пусте Семберије —
Сéмберскй, ка, ко, v. Семберија.
Сéме, мена, n. (Рес. и Срем.) vide сjеме.
Семéнка, f. (Рес. и Срем.) vide сjеменка.
Сéмењак, m. (Рес. и Срем.) vide сjеменjак.
Сéмењача, f. (Рес. и Срем.) vide сjеменjача.
Сéн, m. 1) оно гвожђе, што на њему стоји паприца (у воденици). 2) (Рес. и Срем.) vide сjена.
Сенáтор, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Senator, Rathsherr, senator. cf. синатор.
Сенáторов, ва, во, des Senators, senatoris.
Сенáторски, ка, ко, 1) Senators-, senatorius. 2) adv. senatorisch, senatorie.
Сéнина, f. augm. v. сено.
Сéница, f. (Рес. и Срем.) vide сjеница.
Сéница, f. (Рес. и Срем.) vide сjеница.
Сéничић (сенúчић), m. (Рес. и Срем.) vide сjеничић.
Сéничји, чја, чје, (Рес. и Срем.) vide сjеничји.
Сéнка, f. (Рес. и Срем.) vide сjенка.
Сéно, n. (Рес. и Срем.) vide сjено.
Сéнт*, m. vide завичај.
Сéнта, f. варош у Бачкој. Прокопсао, као Турски цар на Сенти.
Сентáндрија, f. St. Andre (bei Ofen), colonia Serborum St. Andreae. Сентáндрúнац (нца), човек из Сентандрије. Сентáндрúјскй (Сентандријски), ка, ко, von Сентандрија.
Сéнце, n. dim. v. сено.
Сéњ, m. die Stadt Zeng, Segnia. Сéњанин, човек из Сења. Сењáнка, жена, или ђевојка из Сења. Сéњскй, ка, ко, von Сењ:
„Сењани се у лов подигнули —
„О Јуриша Сењски барјактаре —
Сеóба, f. die Siedlung, Ansiedlung, migratio, translatio.
Сéоскй, ка, ко, 1) Dorf-, pagi. 2) adv. wie im Dorfe, rustice.
Сеóце, n. dim. v. село.
Сéпет*, m. vide котарица.
Сéпетина, f. augm. v. сепет.
Сéпетић, m. dim. v. сепет.
Сéњија*, f. die Gerberkufe der Kirschner, vas pellionum.
Сéра, f. (Рес. и Срем.) vide сjера.
Серáтлија*, m. vide крајишник.
„Сератлије добре коње рани —
Серáтлијскй, ка, ко, } vide крајиш-
Серáтлијскй, ка, ко, } нички.
Серáшкер*, m. der Serasker (Commendant), dux. cf. поглавица:
„И пред војском до два серашкера —
Сердáр, m. der Serdar (Großvoroß, Generalgewaltiger), vindex criminum militarium generalis. У Србији и у Босни (по варошима) сердари затварају Турке, као муселими ришћане.
Сердáрев, ва, во, } des Serdar, ser-
Сердáров, ва, во, } dari.
Сердáрски, ка, ко, 1) Serdar-, serdari. 2) adv. wie ein Serdar, more serdari.
Сéривуна, m. Серивуна је био (као што се приповиједа) некакав поглавар кад и Млетишума.
Сéрмија*, f. das Vermögen, facultates. cf. имање.
Сéрница, f. (sensu proprio) der Abtritt, latrina.
Серсáн*, m. das Pferdegeschirr, armamenta equi. cf. такум.
Серџáда*, f. eine Art feiner Sitzteppiche, straguli genus.
Сéсти (говорисе и седнути), седем, и седнем, (Рес. и Срем.) vide сjести.
Сéстра, f. die Schwester, soror,
Сестрéње, n. das Schwistern, appellatio sororis nomine.
Сéстримити, им, vide сестрити.
Сéстримљење, n. vide сестрење.
Сéстрин, на, но, der Schwester, sororis.
Сéстрити, им, v. impf. Schwester nennen, schwistern, sororem appello.
Сéстрић, m. der Schwestersohn, sororis filius.
Сéстрица, f. dim. v. сестра.
Сéстричина, f. } die Schwestertochter,
Сéстрична, f. } filia sororis.
Сéтитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide сjетитисе.
Сéћање, n. (Рес. и Срем.) vide сjећање.
Сéћатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide сjећатисе.
Сéћи, сéчем, (Рес. и Срем.) vide сjећи.
Сéћисе, сéчемсе, (Рес. и Срем.) vide сjећисе.
Сéфте*, ета, n. der erste Verkauf des Kaufmanns, nachdem er sein Gewölb aufgethan, res prima vendita: данас нијесам учинио ни сефтета. 2) је.

der andre erste Gebrauch von einer Sache, usus rei primus.

Сефтèција*, m. die erste Kundschaft, primus emtor.

Сèцавац, вца, m. (Рес. и Срем.) vide сјецавац.

Сèцалица, f. (Рес. и Срем.) vide сјецалица.

Сецање, n. (Рес. и Срем.) vide сјецање.

Сèцати, ам, (Рес. и Срем.) vide сјецати.

Сецкáње, n. dim. v. сецање.

Сèцкати, ам, dim. v. сецати.

Сèча, f. (Рес. и Срем.) vide сјеча.

Сечúва, m. pl. (Рес. и Срем.) vide сјечива.

Сечúвица, f. (Рес. и Срем.) vide сјечивица.

Сèчимиће, (Рес. и Срем.) vide сјечимиће.

Сúбиљ, m. Hermannstadt, Cibinium.

Сúбињанин, m. n. p. Јанко, von Hermannstadt, Cibiniensis.

Сúбињски (Сúбињскӣ), ка, ко, Hermannstädter, Cibiniensis:

„Да ти да Бог, Сúбињска војводо!
„Да добијеш цара на Косову —

Сúв, ва, во, grau, canus.

Сúвац, вца, m. 1) сив коњ, der Grauschimmel, equus canus. 2) прође сивац Крушевац, das ist vorbei!

Сúвоња, m. сив во, ein grauer Ochs, bos canus.

Сúвоњин, на, но, des сивоња, bovis cani.

Сúвуља, f. сива крава, graue Kuh, bos cana. vacca.

Сúвуљин, на, но, der сивуља, vaccae canae.

Сúвчев, ва, во, des сивац, equi cani.

Сúга, f. der Kalksinter, stalactites.

Сигýран, рна, но, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) sicher, securus. cf. поуздан, јамачно.

Сигýрност, f. die Sicherheit, securitas.

Сúјети, сијем, (Ерц.) vide сијати.

Сúјање, n. (Ерц.) 1) das Säen, seminatio. 2) das Sieben, cribratio.

Сúјање, n. das Glänzen, fulgor.

Сијáсет*, m. Ungelegenheit, molestia. cf. биједа, напаст.

Сúјати, јем, v. impf. (Ерц.) 1) säen, sero. 2) sieben, cribro.

Сúјати, ја, v. impf. n. p. сунце, glänzen, leuchten, fulgeo.

Сúјатисе, амсе, v. r. impf. schimmern, mico.

Сијèвање, n. (Ерц.) das Leuchten (des Blitzes), micatio.

Сијèвати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) leuchten (vom Blitze), micat. 2) сијева у нозн, es reißt mich im Fuße, torquetur mihi pes, saevit (?).

Сијèвнути, нем, v. pf. (Ерц.) 1) leuchten, emico. 2) reißen, torqueo.

Сúјед (comp. сијèђӣ), да, до, (Ерц.), grau, canus.

Сијèдити, им, vide сијећети.

Сијèђење, n. (Ерц.) das Grauwerden, canescentia.

Сијèђети, једим, v. impf. (Ерц.) ergrauen, canesco.

Сијèло, n. (Ерц.) die Sitzgesellschaft, Besuch, invisio, consessus.

Сúјено, n. (Ерц.) 1) das Heu, foenum. 2) ein Heuschober, meta foeni.

Сијèнце, n. dim. v. сијено.

Сијèрак, рка, m. (Ерц.) Name einer Hirseart, milium indicum?

Сúјери, f. pl. (Ерц.) die Spiegelfechterey, Taschenspielerey, praestigiae.

Сúка, f. hyp. v. сиса.

Сúкиљ, m. clithoris.

Сúкира, f. (Срем.) vide сјекира.

Сикирèтина, f. augm. v. сикира.

Сúкирић скела, f. Name einer Ueberfuhr über die Drina, bei Соко, nomen trajectus.

Сúкирица, f. dim. v. сикира.

Сúкирнӣ, на, но, (Срем.) vide сјекирни.

Сúла, f. 1) die Gewalt, vis. 2) die Macht, potentia. Сила Бога не моли; Сила отме земљу и градове; или је сила, или драга воља? силом иде, силом једе; Силом прди, а рђом смрди (oder: од силе прди, а од рђе смрди); силе те убиле! (у Сријему и у Бачк.). 3) adv. сила пута, sehr oft, saepissime; сила Божја! sehr viel, mirum quantum; сила сам изгубио, сила је изгубио и т. д.

Силажèње, n. das Herabgehen, descendo.

Сúлазити, им, v. impf. herabsteigen, descendo.

Силáј*, m. Art Waffenschärpe, zona armis condendis.

Сúлан, силна, но, 1) gewaltig, mächtig, potens. 2) sehr viel, ingens: силно благо задобиће; силни људи.

Силèмбе*, бета, n. der Brustriemen am Reitpferde, lorum in equi pectore.

Сúлени, на, но, (стп.) vide силан 1.:

„Ја с' не бојим цара силенога —

Сúлеција, m. der Gewaltthäter, homo violentus.

Сúлитисе, имсе, v. r. impf. gewaltig werden, polleo, praepolleo.

Сúлне*, нета, n. vide прилушак.

Сúловање, n. die Gewaltthätigkeit, Nothzucht, vis illata virgini.

Сúловати, лујем, v. impf. u. pf. Gewalt anthun, violo.

Синоћ, } gestern Abends, heri vesperi.
Синоћке, }
Синоћњи, ња, ње, vide синоћњи.
Синоћница, f. vide синоћњица.
Сињупти, нем, v. pf. erglänzen, nico, effulgeo.
Сињчић, m. dim. v. син.
Синџир *, m. vide ланац.
Синџирић, m. dim. v. синџир.
Синџирли зрно, n. die Kettenkugel, globus catena junctus globo:
„Синџирли га зрна ударила —
Сињење, n. die Annahme an Sohnes Statt, adoptio.
Сињи, ња, ње, graulich, blau, coeruleus: кукавица, море, гром (пуче као сињи гром).
Сипање, n. das Schütten, Streuen, Gießen, fusio, sparsio.
Сипати, ам (и сипљем), v. impf. schütten, spargo, fundo.
Сипити, пи, v. impf. н. п. киша, fein regnen, nebeln (österr. Nebelreißen), pluit lenissime.
Сипљав, ва, во, } engbrüstig, asthma-
Сипљив, ва, во, } ticus.
Сипња, f. das Asthma, die Engbrüstigkeit, asthma, angustia spiritus.
Сир, m. der Käse, caseus.
Сирада, f. eine blaue Schnur zur Einfassung der Bauernröcke, funiculi genus.
Сирадити, им, v. impf. mit сирада verbrämen, praetexo.
Сирађење, n. das Verbrämen mit сирада, praetextio.
Сирац, рца, m. 1) ein Laib Käse, forma casei, caseus. 2) сирац воска, лоја, forma ut casei.
Сирење, n. 2) das Käsen, coagulatio. 2) (по неким мјестима, као н. п. по Ваљевској нахији) vide сир. 3) das träge Arbeiten, labor piger. 4) какво је то сирење? (scherzhaft) was ist das? quid rei est hoc?
Сирити, им, v. impf. 1) käsen, zu Käse machen, coagulo. 2) langsam und träge arbeiten, шта ти сириш? quid cessas?
Сириште, n. das Käselab, der Labmagen, coagulum.
Сирни, на, но, n. п. нећеља, каца, Käse-, casei.
Сирњача, f. (у Сријему) vide рујница.
Сиров, ва, во, roh, frisch, crudus, n. п. дрво, месо.
Сировина, f. frisches Holz, ligna viridia, cruda.
Сировица, f. ein Stück frisches Holz, lignum recens.
Сиромах, m. der Arme, pauper; miser.
Сиромаш, f. (coll.) die Armen, pauperes.

Синовац, нца, m. des Bruders Sohn, fratris filius.
Синовица, f. Bruderstochter, fratris filia.
Синовични, на, но, der синовица, fratris filiae.
Синовски, ња, ње, der Söhne, filiorum.
Синовчев, ва, во, des синовац, fratris filii.
Синоћњи (синоћни), ња, ње, von gestern Nacht, de hesterna vespera.
Синоћњица (синоћница), f. m. j. вода, Wasser von gestern Abends, aqua hesterna:
„А твоја би мајка
Синоћњицу пила —

Сирома́шак, шка, m. dim. v. сирома.
Сирома́шан, шна, но, arm, pauper.
Сирома́шица, f. eine Arme, pauper a.
Сирома́шкӣ, ка, ко, 1) der Armen, paupertum. 2) adv. ärmlich, misere.
Сирома́штво, n. die Armuth, paupertas.
Сиро́та, f. die Waise, orbatus parente.
Сиро́тан, m. die Waise (auch von Thieren), orbus.
Сиро́тан, тна, но, verwaiset, orbus.
Сиротанов, ва, во, des сиротан, orbi.
Сиро́тиња, f. 1) die Armuth, das Elend, miseria:
„Сиротињо! и селу си тешка,
„А камо ли кући у којој си! oder
„Сиротињо, и селу си тешка,
„А камо ли мени сиромау!
2) die Armen, miseri:
„Ал' је рада сиротиња раја —
Сиро́тињскӣ, ка, ко, 1) der сиротиња, miserorum. 2) adv. wie die Armen, miserorum more.
Сиро́тица, f. dim. v. сирота.
Сиротова́ње, n. das сирота-ſeyn, orbitas.
Сиротова́ти, тујем, v. impf. Waiſe ſeyn, orbus sum.
Сироча́д, f. (coll.) die Waiſen, orbi, orphani.
Сирочи́ће, чета, n. das Waiſlein, orbus.
Сирће *, n. der Eſſig, acetum. cf. оцат.
Сирћети́ти, им, v. impf. mit Eſſig würzen, ſäuern, aceto condio.
Сирћење, n. das Säuern mit Eſſig, adfusio aceti.
Сирчи́ћ, m. dim. v. сирац.
Сиса, f. die Bruſt.
Си́сак, ска, m. 1) vide носац. 2) варош у Рватској, Sißeck, Siscia.
Сисање, n. das Saugen, suctus.
Си́сати, ам (и сишем), v. impf. ſaugen, sugo.
Сисе́тина, f. augm. v. сиса.
Си́сица, f. dim. v. сиса.
Сису́рина, f. vide сисетина.
Сит, та, то, ſatt, satur. Сит гладну не разбира.
Си́та, f. 1) scirpus palustris Linn. 2) eine Art Honig, mel sponte fluens.
Си́тан, тна, но, klein, minutus, (kleinkörnig, fein)? ситан бисер; ситна со, риба, ђеца; ситно брашно; ситни новци и т. д.
Си́тка, f. das Sieb, cribrum. cf. ситo.
Ситнӣ́ж, m. (coll.) die Kleinigkeiten, quisquiliae (auch von Kindern).
Ситни́на, f. die Kleinigkeiten, scruta.
Ситни́ти, им, v. impf. zerkleinern, minuo.
Ситни́ца, f. 1) die Waldkirſche, cerasus

Сјѐмењача, f. (Ерц.) das Stück zum Samen (von weiblichen Pflanzen), semen.

Сјѐн, m. (Ерц.) der Schatten, umbra. Клонимсе и његова сјена.

Сјѐнина, f. augm. v. сијено.

Сјѐница, f. (Ерц.) 1) eine Meise, parus. 2) варош у Староме Влау.

Сјѐница, f. (Ерц.) die Laube, umbraculum, casa frondea.

Сјѐничанин, m. човек из Сјенице. Сјѐничкӣ, ка, ко, von Сјеница.

Сјѐничић (сјенѝчић), m. (Ерц.) eine junge Meise, pullus pari.

Сјѐничји, чја, чје, (Ерц.) Meisen-, pari et parorum.

Сјѐничкӣ, ка, ко, von Сјеница.

Сјѐнка, f. (Ерц.) vide сјен.

Сјѐра, f. (Ерц.) das Wasser, worin Wolle gewaschen worden, aqua in qua lana abluta fuit.

Сјѐсти (говорисе и сједнути), сједем (и сједнем), v. pf. (Ерц.) 1) sich setzen, adsideo. 2) sich schlafen setzen (von den Hühnern), eo cubitum (de gallinis).

Сјѐтитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich erinnern, reminiscor.

Сјећа̀ње, n. (Ерц.) das Erinnern, reminiscentia.

Сјѐћатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) sich erinnern, reminisci.

Сјѐћи, сијечем, v. impf. (Ерц.) 1) hauen, schneiden, seco. 2) воденицу, behauen, compungo.

Сјѐћисе, сијечемсе, v. r. impf. (Ерц.) sich schlagen, pugno:

„Па се бише и сјекоше с Турци —

Сјѐцавац, вца, m. (Ерц.) m. j. купус, geschnittenes Kraut, olus dissectum.

Сјѐцалица, f. (Ерц.) eine Art Messer, um Fleisch, Gemüse klein zu hacken, cultri genus.

Сјецање, n. (Ерц.) das Hauen, Schneiden, scissio, sectio.

Сјѐцати, ам, v. impf. (Ерц.) н. п. купус, hauen, schneiden, disseco.

Сјецкање, n. dim. v. сјецање.

Сјѐцкати, ам, dim. v. сјецати.

Сјѐча, f. (Ерц.) abgehauene Zweige als Winterfutter, frondes desectae pro pabulo hiberno: остале козе на сјечи (der Ort).

Сјечива, n. pl. (Ерц.) Schneide-Instrumente, instrumenta sectoria.

Сјечѝвица, f. (Ерц.) оно гвожђе, што се њим сијече воденица, der Meißel zum Behauen des Mühlsteins, scalprum.

Сјѐчимичѐ, adv. (Ерц.) mit der Schneide, secundum aciem.

Сју̀тра, (Ерц.) morgen, cras.

Сју̀традан, (Ерц.) den Tag darauf, postridie (fr. le lendemain).

Сју̀трашњӣ, ња, ње, (Ерц.) morgend, crastinus.

Сју̀тредан, vide сјутрадан.

Скадар, дра, m. Skutari, Scodra.

Скада̀рка, f. 1) жена из Скадра. 2) Art Rebe und Traube, vitis genus

Скада̀рскӣ, ка, ко, von Скадар.

Скадранин, m. човек из Скадра.

Сказаљка, f. der Zeiger an der Uhr, index horologii, gnomon.

Скакавац, вца, m. die Heuschrecke, locusta.

Скакавица, f. der Schloßriegel, obex serae.

Скакалиште, n. Ort, wo gesprungen worden, locus ubi olim saltatum est: Милошево скакалиште (у Јадру ниже Гњиле).

Скакање, n. 1) das Springen, saltatio. 2) das Steigen, pretii augmentum.

Скакати, ачем, v. impf. 1) springen, salto. 2) н. п. цијена, вино, steigen, cresco.

Скака̀ч, m. der gute Springer, saltor.

Скакўшање, n. dim. v. скакање.

Скакўшати, ўшем, dim. v. скакати.

Скамија, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) (lat. scamnum) die Bank in der Schule, cf. клупа.

Сквасѝти, им, v. pf. befeuchten, humecto: подај му јабуку, нека скваси уста.

Скела *, f. 1) die Ueberfahrt, der Ort der Ueberfuhr, trajectus. 2) das Schiff auf dem man überfährt, navis qua trajicio. 3) скеле, das Baugerüst.

Скела̀рина, f. das Ueberfahrtgeld, das Fuhrgeld, naulum.

Скела̀нија *, m. der Fährmann, portitor.

Скела̀нијин, на, но, des Fährmannes, portitoris.

Скела̀нијскӣ, ка, ко, 1) Fährmanns-, portitoris. 2) adv. wie ein Fährmann, more portitoris.

Скерлет *, m. der Scharlach, coccum, coccinum.

Скерлетан, тна, тно, von Scharlach, coccineus, coccinus:

„Огрнули скерлетне бињиште —

Скидање, n. das Abnehmen, demtio.

Скидати, ам, v. impf. herabnehmen, demo.

Скика, f. das Schreyen der Schweine, suum clamor.

Скѝкнути, нем, v. pf. aufschreyen (vom Schweine), clamorem tollo.

Скинути, нем, v. pf. herabnehmen, demo.

Скѝтање, n. das Umherstreichen, die Landstreicherey, vagatio.

Скѝтатисе, амсе (и скићемсе), v. r. impf. herumstreichen, vagor.

Скитач, m. der Landſtreicher, erro.
Скитачица, f. die Landſtreicherin, vaga, errans.
Скитачки, ка, ко, 1) Landſtreicher-, erronum. 2) adv. wie ein Vagabund, erronis more.
Скитница, f. vide скитач.
Скитња, f. das Herumſtreichen, vagatio.
Скичање, n. das Schreyen des Schweins, suis clamor.
Скичати, чим, v. impf. ſchreyen wie ein Schwein, clamo (de sue).
Складд, m. } vide кладња.
Складња, f. }
Склањање, n. 1) das Zuſammenziehen, contractio. 2) das Bewegen zu etwas, permotio.
Склањати, ам, v. impf. 1) beugen, flecto. 2) bewegen, permoveo. 3) zuſammenziehen, contraho.
Склапање, n. das Zuſammenfügen, conjunctio.
Склапати, ам, v. impf. zuſammenfügen, consero.
Склаћисе, скољемсе, v. r. pf. kaufen, rixari.
Скленица, f. das Trinkglas, poculum vitreum.
Склибитисе, имсе, v. r. impf. grinſend lachen, rideo ringens.
Склибљење, n. das Grinſen, rictio ridentis.
Склизак, ска, ко, ſchlüpfrig, lubricus.
Склиснисе, имсе, vide склизнисе.
Склоњит, та, то, ſeitwärts, abgelegen, devius.
Склонити, ним, v. pf. 1) beugen, flecto. 2) кога на што, bewegen, permoveo. 3) zuſammenziehen, contraho.
Склоп, m. der Zuſammenſtoß mehrerer Berge, concursus montium, commissura.
Склопити, им, v. pf. zuſammenfügen, committo.
Склопнице, f. pl. двије кашике (посна и мрсна), које се склопе једна у другу и носе се о појасу, das Paar Reiſelöffel, cochlearium par.
Скоба, f. die Klammer (im Schiffbau), fibula, retinaculum.
Скобити, им, vide сресити.
Скобитисе, имсе, vide среситисе.
Скобла, f. vide скоба.
Скивати, кујем, v. pf. ſchmieden, cudo.
Сковчавање, n. das Zuſammenhäfteln, confibulatio.
Сковчавати, ам, v. impf. } häfteln, fi-
Сковчати, ам, v. pf. } bulo.
Скозан, зна, но, trächtig (von der Ziege), praegnans (capra).
Скок, m. 1) der Sprung, saltus. Ја оком, а он скоком, er ſieht mir's an den Augen ab. 2) der Fall (im Mühlbau), casus aquae.
Скокнути, нем, dim. v. скочити.
Скоковац, вца, m. Name eines Waſſerfalles in dem Bache Жеравија in der Gegend Јадар, Dorfe Тршић.
Сколити, им, v. pf. бијес ме сколио! ſchilt man den Hund (daß dich die Wut!), rabiem tibi!
Скомрачење, n. das Kargen, Filzen, tenacitas.
Скомрачити, им, v. impf. filzen, kargen, tenax sum.
Скопак, пка, m. eine durch Hacken abgenützte Haue, ligo usu corruptus.
Скопатисе, пасе, v. r. pf. н. п. мотика, durch Hacken ſich abnützen, fodiendo corrumpor.
Скопљак, m. човек из Скопља.
Скопље, n. 1) (Skupi) in Macedonien. 2) у Ерцеговини.
Скопчавање, n. vide скопчање.
Скопчавати, ам, vide сковчавати.
Скопчати, ам, vide сковчати.
Скорашњи, ња, ње, neulich, unlängſt, nuperus.
Скоретисе, рисе, vide окоретисе.
Скоро, unlängſt, nuper, haud ita pridem; од скора.
Скоросав, m. Mannsname, nomen viri.
Скоросава, f. Frauenname, nomen feminae.
Скорпија, f. der Skorpion, scorpio, scorpius. cf. јакреп.
Скорун, m. die Sahne, flos lactis.
Скот, m. 1) das Vieh, pecus. 2) пасји скоте! du Hundsaſſe! canis!
Скотан, тна, но, trächtig (von der Hündin, dem Fuchſe, und andern verachteten Quadrupeden), praegnans.
Скотина, f. augm. v. скот.
Скотски, adv. viehiſch, pecudis more.
Скочити, им, v. pf. 1) ſpringen, salio. 2) ſteigen, cresco.
Скочић, m. ein Schloß und Dorf am linken Drina-Ufer, unterhalb Зворник, nomen arcis et pagi. Сјај Боже и Божићу, и нашему бегу на Скочићу. cf. Божић.
Скрај (d. i. с краја), vom Rande weg, a margine.
Скрајни, на, но, } Rand-, qui in margi-
Скрајњи, ња, ње, } ne est.
Скрасити, им, v. pf. неће он мамо скрасити, er wird dort nicht lange bleiben, non ibi manebit diu.
Скренути, нем, v. pf. fort, wegrücken, amoveo, removeo.
Скресавање, n. das Abäſten, frondium desectio.
Скресавати, ам, v. impf. abäſten, frondes, deseco.

Скрѣсати, ешем, v. pf. 1) дрво, die Zweige abhauen, decido frondes: попи се на то дрво, те га скреши говедима. 2) пушку, Feuer geben, abfeuern, emitto telum.

Скретање, n. das Beſeitigen, auf die Seite ſchaffen, amotio.

Скрѣтати, рећем, v. impf. wegrücken, removeo.

Скрѝвити, им, v. pf. verbrechen, delinquo, admitto.

Скрѝкнутисе, несе, v. r. pf. dunkel werden (in einem neu belaubten Walde), obscuror.

Скроб, m. eine Art dünnen Mehlmußes, puls farinacea.

Скровит, та, то, verſteckt, abgelegen, reconditus:

„У Крушевцу мјесту скровитоме —

Скројити, им, v. pf. zuſchneiden (das Kleid), seco (pannum ad formulam).

Скрстити, им, v. pf. н. п. руке, über's Kreuz legen, decusso.

Скрушити, им, v. pf. zermalmen, comminuo.

Скршити, им, v. pf. brechen, frango.

Скршкавање, n. vide скршкање.

Скршкавати, ам, vide скршкати.

Скршкање, n. das Legen überzwerch, decussatio.

Скршкати, ам, v. impf. überzwerch legen, decusso.

Скрѣати, ам, скрѣао, v. pf. brechen, frango, н. п. нож, кола, врат, ногу.

Скўвати, ам, v. pf. kochen, ſieden, coquo.

Скўвија, f. (ст.)

„За калпаком од злата скувија,

„У скувији алем драги камен —

Скўдити, им, v. pf. н. п. ђевојку, abtadeln, calumnior.

Скунаторити, им, v. pf. kleinweiſe zuſammenbringen, minutim conquiro.

Скўњитисе, имсе, v. r. pf. niedergeſchlagen werden, dejici, affligi.

Скўп, m. јесу ли сви у скупу? beiſammen, simul.

Скўп (comp. скўпљи), па, по, theuer, carus.

Скўпа, zuſammen, una: сви скупа.

Скўпити, им, v. pf. verſammeln, cogo, congrego.

Скўпитисе, имсе, v. r. pf. 1) ſich verſammeln, convenio. 2) ſich zuſammenziehen, contrahi.

Скўпљање, n. das Verſammeln, congregatio.

Скўпљати, ам, v. impf. verſammeln, congrego.

Скўпљатисе, амсе, v. r. impf. 1) ſich verſammeln, congregor. 2) ſich zuſammenziehen, contrahi.

Скупоћа, f. die Theurung, caritas (annonae).

Скўпсти, бем, v. impf. (у Ерц.) raufen, rupfen, vello:

„Повиносе по коњу ђогату,

„Од муке му зубма гриву скубе —

Скўпштина, f. die Verſammlung, der Landtag, comitia, concilium.

Скўт, m. der Saum, ora, limbus.

Скўтати, ам, vide сакрити.

Скўцати, ам, v. pf. 1) обруч с каце,

Скўцкати, ам, v. pf. ſherabklopfen, decutio. 2) kleinweiſe aufbringen, (н. п. 20, 30 гроша), minutim colligo.

Слаб, ба, бо, ſchwach, imbecillus; од зиме, од глади, од врућине, kann ſie nicht ertragen, impatiens frigoris, famis.

Слабачак, чка, ко, dim. v. слаб.

Слабина (слабина), f. die Weichen, ilia, hypochondria, inguina.

Слабити, им, v. impf. ſchwach machen, ſchwächen, debilito.

Слабљење, n. das Schwächen, debilitatio.

Слабо, nicht gar viel, — oft, — gut (das franz. guères), haud ita — : слабо једе, спава, долази к мени.

Слабост, f. die Schwachheit, imbecillitas.

Слава, f. 1) der Ruhm, gloria. 2) устати у славу, cf. крсно име; daher: Устали у славу без вина, ſie ſind ſich in die Haare gerathen. 3) das Gebet bey der слава 2. Ја нијесам славе шпампане вино ни у каквој кћизи, него је простим људи (особито Ерцеговци и Бошњаци) знаду наизуст, и чаше је сами кад устају у славу без попа. У тој се слави помињу готово сви свеци, и послије неколике ријечи све се говори в а с л а в у и ч а с п.

Славан, вна, но, berühmt, celeber.

Славина, f. der Zapfen, epistomium, embolus.

Славити, им, v. impf. т. ј. крсно име, feyern, gaſtiren, epulor:

„Славу слави Краљевићу Марко.

Славитисе, имсе, v. r. impf. berühmt ſeyn, celebror.

Славица, f. Frauenname, nomen feminae,

Славко, m. Mannsname, nomen viri.

Славље, n. 1) das Feyern des Hauſeſtes, celebratio diei festi. 2) das Feyern (des Helden), concelebratio.

Славна, f. Frauenname, nomen feminae.

Славољуб (Славољуб), m. Mannsname, nomen viri.

Славуј, m. 1) die Nachtigall, luscinia. 2) Mannsname, nomen viri.

Славу̀јак, у̀јка, m. hyp. v. славуј.
Славу̀јев, ва, во, der Nachtigall, lusciniae.
Сла́гање, n. 1) das Legen, dispositio. 2) das Vergleichen, Vertragen, concordia.
Сла́гати, лажем, v. impf. in Ordnung legen, dispono.
Сла́гати, лажем, v. pf. lügen, mentior.
Сла́гатисе, лажемсе, v. r. impf. ſich gut vertragen, concordo.
Сла̀дак (comp. слађи̑), тка, ко, ſüß, dulcis.
Сла́дити, им, v. impf. 1) verſüßen, dulcoro. 2) слади, es iſt ſüß, dulcescit dulce est.
Сла̀доје, m. Mannsname, nomen viri.
Сладо́ст, f. die Süßigkeit, dulcedo.
Сла́ђење, n. das Süßen, dulcoratio.
Слажѐње, n. das Herabſteigen, descensio.
Сла̀зити, им, v. impf. herabſteigen, descendo.
Слама, f. das Stroh, stramen.
Сла̀ман, мна, но, Stroh-, stramineus.
Сла̀мка, f. der Halm, calamus.
Сла̀мњача, f. der Strohſack, saccus stramento refertus.
Сла̀мчица, f. dim. v. сламка.
Сла̀н, на, но, geſalzen, sallitus, salsus.
Слана, f. der Reif, pruina.
Сланѝк, m. 1) das Salzfaß, salinum. 2) die weißeſte Art Steinſalz, salis gemmei genus optimum.
Сла̀нина (сланѝна), f. der Speck, lardum.
Сла̀ниница (сланѝница), f. dim. v. сланина.
Сла̀ница, f. vide сланик 1.
Сла̀ст, f. die Süßigkeit, Wohlluſt, dulcedo, voluptas.
Сла̀ти, шљем (и шаљем), v. impf. ſchicken, mitto.
Слаткиш, m. Süßigkeiten, Leckerbiſſen, deliciae, scitamenta.
Сла̀чица, f. der Senf, sinapi.
Слѐз, m. (Рес. и Срем.) vide шљез.
Слезѝна, f. die Milz, splen.
Слѐзовача, f. (у Сријему) велика, malva silvestris Linn.
Слѐзовина, f. (Рес. и Срем.) vide шљезовина.
Слѐме, n. (Рес. и Срем.) vide шљеме.
Слѐп, па, по, (Рес. и Срем.) vide слијеп.
Сле́пац, пца, m. (Рес. и Срем.) vide слијепац.
Слѐпачки, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide шљепачки.
Сле́пети, пим, (Рес.) vide слијепљети.
Сле́пити, им, 1) (Срем.) vide слијепљити 2) (Рес. и Срем.) vide слијепити 2.
Слепица, f. (Рес. и Срем.) vide шљеница.
Сле́пљење, n. (Рес. и Срем.) vide слијепљење.
Слепо́та, f. (Рес. и Срем.) vide шљепота.
Слепчовоћа, m. (Рес. и Срем.) vide шљепчовоћа.
Сле́тање, n. (Рес. и Срем.) vide слијетање.
Сле́тати, лећем, (Рес. и Срем.) vide слијетати.
Сле́тети, тим, v. pf. (Рес.) } herab-
Сле́тити, им, v. pf. (Срем.) } fliegen,
Слѐћети, летим, v. pf. (Ерц.) } devolo.
Сливње, n. 1) поље у Ерцеговини. 2) варош некаква (ваљада је у Маћедонији?): опишао на Сливње (на панавђур).
Слизатисе лижемсе, v. r. pf. c ким, (tadelnd) in Verbindung kommen, consortio jungi: слизао се с њом.
Слијеп, па, по, (Ерц.) blind, coecus.
Слијѐпац, пца, m. (Ерц.) 1) der Blinde, coecus. 2) die Blindſchleiche, caecilia.
Слијепѝ миш, m. 1) die Fledermaus, vespertilio. 2) die Blindekuh, Blindemaus (ein Spiel), myinda, lusus vaccae caecae: да се играмо слијепога миша.
Слијѐпити, им, (Ерц.) 1) vide слијепљети. 2) v. pf. zuſammenkleiben, conglutino.
Слијѐпљење, n. (Ерц.) das Blindwerden, Erblinden, oculorum amissio.
Слијѐпљети, пим, v. impf. (Ерц.) blind werden, oculis capior. Како који слијепи, све горе гуди.
Слијепо̀ око, n. cf. око.
Слијѐтање, n. (Ерц.) das Herabfliegen, devolatio.
Слијѐтати, слијећем, impf. (Ерц.) herabfliegen, devolo.
Слика, f. was zuſammenpaßt, par, simile: слика и прилика; нашла слика прилику.
Слинав, ва, во, rotzig, mucidus.
Слинац, нца, m. der Rotzzapfen, muci conus.
Слине, f. pl. der Rotz, mucus.
Слинити, им, v. impf. rotzen (weinen), mucum edo plorando.
Слино, m. du Rotzkind, mucide!
Слињење, n. das Rotzen, pueri mucidi fletus.
Слично, чна, но, paſſend, angemeſſen, congruens
Слобода, f. der Muth, animus.
Слободан, дна, но, 1) н. п. човек, muthig, beherzt, animosus. 2) јели слободно? iſt es erlaubt, licetne?
Слобо̀дити, им, v. impf. кога, Muth einſprechen, addo animum.

Слобо̀ђење, n. das Ermuthigen, animi additio.

Сло̀во, n. 1) der Buchſtab, litera. 2) das слово, der Buchſtab c, literae.

Сло̀вце, n. dim. v. слово.

Сло̀га, f. die Eintracht, concordia.

Сло̀жан, жна, но, einträchtig, einig, concors. Сложна браћа и у пешак месо једу.

Сло̀жити,им, v.pf. 1) zuſammenlegen, diſpono. 2) vergleichen (Streitende), compono.

Сло̀мити, им (и сломијем), v. pf. zerbrechen, frango.

Слу̀га, der Diener, minister, servus (у пјесмама је свуда женскога рода, н. п. „Голубане моја вјерна слуго — „Сруго моја Облачићу Раде — „У Стојана нема млого друга, „Разма цигле двије вјерне слуге — А у говору је у једин. броју мушкога рода, а у млож. опет женскога, н. п. мој слуга, моје слуге и т. д.

Слу̀ги, на, но, des Dieners, servus.

Слу̀жавка, f. vide слушкиња.

Слу̀жба, f. 1) der Dienſt, miniſterium. 2) der Gottesdienſt, sacra.

Слу̀жење, n. 1) das Dienen, miniſtratio. 2) das Abhalten des Gottesdienſtes, sacrorum celebratio.

Слу̀жити, им, v. impf. 1) dienen, miniſtro. 2) вино, или ракију, ſchenken, credenzen, ministro. 3) литургију, Gottesdienſt halten, sacra celebro. 4) служи ли та црква? iſt Gottesdienſt in dieſer Kirche? (d. i. wird er darin je gehalten), celebraturne templum, an desertum est. 5) vide славити:

А. Кога ти свеца служиш?

Б. Светога Николу (или Никољ дан).

Слу̀ша, f. (у Срјему и у Бачк.) ein Dummkopf, stupidus, stipes.

Слу̀ша, f. ein Ahner (?), ominator. Слу ти слушо, наслушићеш.

Слу̀тити, им, v. impf. ahnen; durch Vorwürfe, oder überhaupt durch Reden, gleichſam herbeiführen, ominor.

Слу̀тња, f. die Ahnung, Herbeiführung durch Vorherſagen, omen.

Слу̀ћење, n. das Ahnen, ominatio.

Случа̀вање, n. das Ereignen, casus.

Слу ава̀тисе, васе, v. r. impf. ſich ereignen, accidit saepius.

Случа̀ј, m. vide догађај.

Случа̀јно, згодно, casu.

Слу̀чити се, чѝм се, vide догодити се.

Слу̀шање, n. 1) das Hören, auscultatio. 2) das Gehorchen, auscultatio.

Слу̀шати, ам, v.impf. 1) zuhören horchen, auscultor. 2) gehorchen, auscultо.

Слу̀шкиња, f. 1) die Magd, ancilla. 2) der Stiefelknecht, furcula caligaria.

Слу̀шкињин, на, но, der Magd, ancillae.

Сма̀зати, мажем, v. pf. hinabeſſen, comedo: смазао читаво јагње.

Сма̀кнути, нем, vide смаћи.

Сма̀мити, им, v. pf. zuſammenlocken, collicio, convoco, cogo.

Смамљивање, n. das Zuſammenlocken, convocatio (suum, gallinarum).

Смамљивати, љујем, v. impf. zuſammenlocken, convoco, cogo.

Сма̀рлама*, f. vide нарушина.

Смарлàисати*, лаишем, vide нарушити.

Сма̀ћи (говорисе и смакнути), смакнем, v. pf. 1) herabnehmen, demo. 2) aus dem Wege räumen, umbringen, interficio.

Смѐ, смеа, m. (Рес.) vide смије.

Смедерѐвац (Смѐдеревац), вца, m. човек из Смедерева.

Смѐдеревачки, ка, ко, Smederemer, Semendrienſium.

Смедерѐвка (Смѐдерѐвка), f. eine von Smederewo. 2) Weinrebe von Smederewo.

Смѐдерево, n. Semendria (an der Donau) in Serbien. Смедеревски, ка, ко, von Смедерево.

Смѐј, m. (Срем.) vide смије.

Смејање, n. (Рес. и Срем.) vide смијање.

Смејатисе, јемсе, (Рес. и Срем.) vide смијатисе.

Смѐран, рна, но, (Рес. и Срем.) vide смијеран.

Смѐса, f. (Рес. и Срем.) vide смјеса.

Смѐсти, етем, v. pf. verwirren, intrico, impedio.

Смѐсти, етем, v. pf. zuſammenkehren, converro.

Смѐт, m. vom Winde zuſammengewehter Schnee, nives conflatae in unum locum.

Смѐтање, n. das Verwirren, turbatio.

Сметàње, n. das Herabräumen, demotio.

Смѐтати, ам, v. impf. verwirren, impedio.

Смѐтати, ећем, v. impf. herabräumen, demoveo.

Смѐтен, на, но, verwirrt, turbatus.

Смѐтењак, m. ein verwirrter Kopf, homo mentis perturbatae.

Смѐтеница, f. eine verwirrte Frauensperſon, femina turbata.

Смѐтењак, m. vide сметеник.

Смѐти, смем, (Рес. и Срем.) vide смјети.

Сметиштe, n. das Kehricht, quisquiliae.

Смѐтнути, нем, v. pf. 1) herabnehmen, herabthun, demo. 2) с ума, vergeſſen, obliviſci.

Сме́тња, f. die Verwirrung, das Hinderniß, impeditio.
Сме́шан, шна, но, (Рес. и Срем.) vide смијешан.
Сме́шати, ам, (Рес. и Срем.) vide смијешати.
Сме́шење, n. (Рес. и Срем.) vide смијешење.
Сме́шитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide смијешитисе.
Сме́шљив, ва, во, (Рес. и Срем.) vide смијешљив.
Смијање, n. (Ерц.) das Lachen, risus.
Смијатисе, јемсе, v. r. impf. (Ерц.) lachen, rideo.
Смије, смија, m. (Ерц.) das Lachen, risus.
Смијешан, шна, но, (Ерц.) ſcherzhaft, ſpaßig, jocundus.
Смијешати, ам, v. pf. (Ерц.) vermiſchen, commisceo.
Смијешење, n. (Ерц.) das Zulächeln, arrisio.
Смијешитисе, имсе, v. r. impf. lächeln, adrideo.
Смиловатисе, лујемсе, v. r. pf. ſich erbarmen, misereor.
Смиљ, m. gnaphalium arenarium Linn.
Смиља, f. hyp. v. Смиљана.
Смиљана, f. Frauenname, nomen feminae.
Смиље, vide смиљ. То је смиље и босиље.
Смиљев, ва, во, von смиљ:
„Девојко китo смиљева, —
„Ајдемо там' дôле
„У смиљево поље —
Смиљевац, вца, m. eine mit смиљ geſchmückte Mädchenmütze (у Лијевчу и у Темнићу, у Јагодинској нахији) bei feyerlichen Gelegenheiten.
Смиљка, f. Frauenname, nomen feminae.
Смиривање, n. 1) das Beruhigen, pacatio. 2) das Beendigen, absolutio. 3) das Untergehen, Scheiden der Sonne, occasus solis.
Смиривати, рујем, v. impf. 1) zur Ruhe bringen, paco. 2) zu Ende bringen, absolvo.
Смириватисе, рујемсе, v. r. impf. ſich zur Ruhe legen, conquiesco.
Смирити, им, v. pf. 1) zur Ruhe bringen, paco. 2) beendigen, absolvo.
Смиритисе, имсе, v. r. pf. ſich zur Ruhe legen, conquiesco; daher auch von der Sonne: смирило се сунце. Србљи кажу, да сунцу не ваља рећи заће, нити сједе, него смирисе, зашто: кад му се рече заће, онда оно (сунце) рече: зашао па не и зишао; а кад му се рече сједе, онда оно рече: сјео па не устао; а кад му се рече смирисе, онда оно рече: смирисе и тн.
Смисли, им, v. pf. beſchließen, decerno, statuo:
„Све смислио, на једно смислио —
Смицање, n. 1) das Herabnehmen, demtio. 2) das Umbringen, interfectio.
Смицати, ичем, v. impf. 1) herabnehmen, demo. 2) umbringen, interimo.
Смишљање, n. das Erſinnen, excogitatio.
Смишљати, ам, v. impf. erſinnen, excogito.
Смјеран, рна, но, (Ерц.), demüthig, submissus.
Смјеса, f. (Ерц.) das Gemengſel, mixtura.
Смјети, смијем, v. impf. (Ерц.) wagen, ſich trauen, audeo.
Смјешљив, ва, во, (Ерц.) der gern lacht, risus amans; ad risum facilis.
Смлатити, им, v. pf. todt dreſchen, conflagello.
Смлачити, им, v. pf. lau wärmen, tepefacio.
Смождити, им, v. pf. zermalmen, comminuo.
Смок, m. die Zukoſt, opsonium; смок бијели, m. j. сир, скоруп, масло.
Смоква, f. die Feige, ficus (der Baum und die Frucht).
Смоквица, f. dim. v. смоква.
Смола, f. das Pech, pix.
Смолити, им, v. impf. pichen, pico.
Смоља, f. hyp. v. Смољана.
Смољан, m. Mannsname, nomen viri.
Смољана, f. Frauenname, nomen feminae.
Смољење, n. das Pichen, picatio.
Смољка, f. Frauenname, nomen viri.
Смоница, f. eine Erdart (für Weinberge), terrae genus.
Смотавање, n. 1) das Zuſammenwickeln, implicatio. 2) das zu Ende Haſpeln, perductio filorum in rhombum.
Смотавати, ам, v. impf. 1) zuſammenwickeln, implico. 2) zu Ende haſpeln, perduco in rhombum. 3) ſich eilends davon machen: смота изнад куће, aufugio.
Смотрити, им, v. pf. erblicken, conspicor.
Смочење, n. das Zukoſten des Brots zum Gemüſe, opsonatio.
Смочити, им, v. impf. zukoſten, opsonor.
Смрад, m. der Geſtank, foetor.
Смрадити, им, v. impf. Geſtank machen, foetorem creo.
Смрађење, n. das Anſtänkern, foetoris excitatio.

Смра́читисе, чисе, v. r. pf. dunkel werden, vesperascit.
Смрвити, им, v. pf. bröſeln, frio.
Смрдан, m. Namen einer Drina-Ueberfuhr bei Лозница, trajectus nomen. Код Смрдана близу има једна бара, која с м р д и на сумпор, и зовесе Смрдљива бара.
Смр́ђење, n. (Рес.) vide смрђење.
Смр́ђети, дим, (Рес.) } vide смрђе-
Смр́дити, им, (Срем.) } ти.
Смр́дљив, ва, во, ſtinkend, foetens.
Смр́дљивац, вца, m. der ſtinkt, homo foetens.
Смр́дљивица, f. die ſtinkt, foetens mulier.
Смрђење, n. das Stinken, foetor.
Смрђети, дим, v. impf. (Ерц.) ſtinken, foeteo.
Смре́ка, f. der Wachholder, juniperus communis Linn.
Смре́ков, ва, во, von смрека, juniperi.
Смре́ковина, f. Wachholder-Holz, lignum juniperi.
Смре́скати, ам, v. pf. quetſchen, zerſtoſſen, contundo, offendo, н. п. главу, nos.
Смрзао, зла, f. der Froſt, gelu: дошао по овој смрзли.
Смрзао, зла, ло, gefroren, gelatus.
Смрзлу́так, тка, m. gefrorne Erdſcholle, gleba gelata.
Смрзнути, нем, v. pf. gefrieren machen, congelo.
Смрзнутисе, немсе, v. r. pf. gefrieren, congelari.
Смркнутисе, несе, vide смрћисе.
Смрмлати (смрмљати), ам, v. pf. dahermurmeln, commurmuro, mussito.
Смрћати, ам, v. pf. dahermurmeln, obmurmuro.
Смрскати, ам, v. pf. zuſammenſchnüren, constringo (vom Beutel).
Смрт, f. der Tod, mors.
Смртни́, на, но, vide самртни.
Смрћисе (говорисе и смркнутисе), смркнесе, v. r. pf. dunkel werden, obscuror.
Смрчак, чка, m. eine Schwamart, fungi genus.
Смрчев, ва, во, н. п. качица, vom Wacholderbaum, juniperinus.
Смрчевина, f. Wachholder-Holz, lignum juniperi.
Смук, m. eine Art Schlange, serpentis genus.
Смукнути, нем, v. pf. 1) нож, zucken, stringo. 2) dahерſchießen, ruo.
Смукуља, f. vide смук.
Смумлати (смумљати), ам, vide смрмлати.
Смутити, им, v. pf. verwirren, turbo.
Смућкати, ам, v. pf. ausſchwenken, eluo: смућкај па пролиј.
Смуцање, n. das Umherziehen, vagabunda vita.
Смуцатисе, амсе, v. r. impf. herumſtreichen, vagari.
Смушен, на, но: лети као смушен, wie ein Raſender, rabidus, rabiosus.
Снаа, f. 1) des Bruders Frau, Schwägerin, fratris uxor. 2) zu der ich Ђевер bin, cf. женидба. 3) die Schwiegertochter, Schnur, nurus.
Снага, f. die Stärke, Kraft, vires: опасао се снагом, стао на снагу, der Jüngling iſt in der Blüte ſeiner Mannskraft.
Снажан, жна, но, ſtark, fortis.
Снаин, на, но, der Snaa, nurus.
Снаодити, ди, v. impf. 1) finden, heimſuchen, invenio, н. п. биједа. 2) das Hinfallende bekommen: снаоди га свакога мјесеца.
Снаођење, n. das Auffinden, Heimſuchen, incessio (?).
Снаћи, снађе, v. pf. 1) finden, heimſuchen, invenio. 2) снашло га, er hat das Hinfallende, epilepticus est.
Снаша, f. 1) vide снаа. 2) jede junge Frauensperſon, deren Namen man nicht weiß: Schwägerin, nurus.
Снашин, на, но, der снаша, nurus.
Снашица, f. dim. v. снаша.
Снебивање, n. 1) das Schüchternſeyn, Verlegenſeyn (in fremdem Hauſe), verecundia. 2) das Leugnen mit Verwunderung, infitiatio mirabundi.
Снебиватисе, амсе, v. r. impf. 1) ſchüchtern, verlegen ſeyn, verecundus sum. 2) чега, etwas mit Verwunderung leugnen, mirabundus infitior.
Снег, m. (Рес. и Срем.) vide снијег.
Снежан, на, но, (Рес. и Срем.) vide сњежан.
Снети, снесем, (Рес. и Срем.) vide снијети.
Сниваше, n. vide сањање.
Сниватн, ам, vide сањати.
Сниже, vide ниже.
Снизак (comp. снижи), ска, ко, nieder, humilis.
Снизати, ижем, v. pf. herabreihen (Perlen), demo de filo.
Снизивање, n. das Herabnehmen, demptio.
Снизивати, зујем, v. impf. herabnehmen, demo.
Снијег, m. (Ерц.) der Schnee, nix.
Снијети, снесем, снијо (снијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) herabtragen, defero. 2) zuſammentragen, congero. 3) tragen, legen (von der Henne), pono.
Сниши, им, v. pf. träumen, somnio.

Снова̂ње, n. das Anzetteln, exordium telae.
Сно̀вати, нујем, v. impf. anzetteln, ordior (telam).
Сно̀ви, m. die Garbe, merges, fasciculus.
Сно̀вка, пка, m. hyp. v. сноп.
Сно̀пић, m. dim. v. сноп.
Сно̀пље, n. (coll.) die Garben, mergites.
Сно̀сити, им, v. impf. 1) zusammentragen, comporto. 2) herabtragen, defero. 3) ertragen, fero, tolero, sustineo.
Сношѐње, n. 1) das Zusammentragen, comportatio. 2) das Herabtragen, delatio. 3) das Ertragen, toleratio.
Сњѐжан, на, но, (Ерц.) beschneyet, nivibus plenus, н. п. ноге, дрво.
Со̀, соли, f. das Salz, sal.
Со̀ла, f. ein gabelförmiges Holz, pertica b furca.
Со̀ба*, f. das Zimmer, cubile, conclave, diaeta, thalamus. f. изба.
Собет (собед?), m. das Gastmal, convivium:
„Собет чини Српски кнез Лазаре —
Собѐтина, f. augm. v. соба.
Со̀бица, f. dim. v. соба.
Со̀бни, на, но, н. п. врата, des Zimmers, Zimmer-, conclavis.
Со̀ва, f. die Eule, noctua, ulula.
Со̀вин, на, но, der Eule, noctuae.
Со̀вић, m. das Junge der сова, pullus noctuae.
Со̀вица, f. dim. v. сова.
Сову̀љага, f. augm. v. сова.
Со̀ј*, der Stand, Rang, ordo, conditio (civilis). cf. род.
Со̀јка, f. (у Срнјему) vide крева.
Со̀к, m. die Käselake, muria casei.
Сока̀к*, m. die Gasse, platea.
Сока̀чић, dim. v. сокак.
Соко̀, соко̀ла, m. 1) der Falk, falco. 2) град у Србији (близу Дрине). 3) cf. Златоје.
Соко̀лак, лка, m. hyp. v. соко: иди мој соколак (говоре ђеци кад и куда шаљу).
Соко̀лић, m. der junge Falk, pullus falconis.
Соко̀лица, f. das Weibchen des Falken, falco femina:
„Иде соко, води соколицу —
Соко̀лов, ва, во, Falken-, falconis.
Со̀кољанин, m. einer von Соко, ein Sokoler.
Сокобски, ка, ко, von Соко, Sokoler.
Соланѝ, на, но, Salz-, salinus, salarius.
Солар, m. der Salzhändler, negotiator salarius.
Со̀лара, f. das Salzamt, praefectura annonae salariae.
Соларев, ва, во, } des солар, salarii.
Саларов, ва, во, }
Солда̂т, m. der Soldat, miles.
Солда̀тија, f. 1) die Miliz, die Militärgrenze, im Gegensatz der паорија, des Bauernlands, des Provinziale, regio militaris. 2) das Soldatenvolk, die Soldatesque, milites.
Солда̂тов, ва, во, des Soldaten, militis.
Солда̂тски, ка, ко, 1) soldatisch, militaris. 2) adv. nach Soldatenart, militari modo.
Солда̂туша, f. das Soldatenweib, mulier militaris.
Солда̂чина, f. das Soldatenleben, militia.
Со̀лило, n. die Salzlecke, locus, ubi sal sparsum lingitur ab ovibus: трчи као овца на солило.
Со̀лити, им, v. impf. salzen, sale condio.
Со̀литисе, имсе, v. r. impf. sich mit Salz versehen, sal comparo.
Солоједнѝк, m. der mit uns Brot und Salz gegessen, qui nobiscum salem comedit.
Соло̀мун, m. Salomon, Salomo: премудри Соломун.
Соло̀мунов, ва, во, Salomons, Salomonis.
Соло̀муново слово, n. ✠; кад жене бају око какве гуте (особито око враша), онда пишу кашто чивитом и Соломуново слово.
Со̀лотук, m. (komisch) der Salzlöffel, pistillum sali comminuendo. cf. тучак.
Со̀луфе*, f. pl. vide зулови.
Со̀ља, f. (у Пачк. и у Срнјему) vide бјелутак.
Соље̂ње, n. das Salzen, sallitio.
Со̀м, m. der Lachs, Salm, salmo.
Со̀мић, m. dim. v. сом.
Со̀мак, m. das Rauchloch an den zwei Dachseiten, fumarii genus.
Со̀мљи, ља, ље, Lachs-, salmonis.
Со̀мов, ва, во, des Lachses, salmonis.
Со̀мовина, f. Lachsfleisch, caro salmonis.
Сому̂н, m. der Laib (feinern Weizenbrots), panis delicatior.
Сому̂нина, f. augm. v. сомун.
Сому̂нић, m. dim. v. сомун.
Сому̂нџија, m. der Verkäufer von Laiben Weizenbrots, panarius negotiator.
Сомча̂д, f. (coll.) kleine Lachse, salmones parvuli.
Со̀мче, чета, n. ein Lachs, salmo.
Со̀ни, на, но, vide солани.
Со̀па, f. ein Prügel, Knittel, fustis. cf. батина, кијача.
Со̀поћани, m. pl. намастир у Србији.
Со̀рта, f. die Sorte, Gattung, genus: сваке сорте, allerlei. cf. струка, рука.
Сото̀на, f. der Satan, satanas.

Сотоња̀к, m. ein rechter Satan (ſcherzhaft), homo procax.

Со́фра *, f. der Speiſetiſch, mensa, cf. трпеза, синија, сто, астал.

Сочѐње, n. das Kuppeln (im ehrlichen Verſtande), comparatio conjugis.

Сочи́вица, f. водена, die Waſſerlinſe, lemma palustris Linn.

Сочи́во, n. die Linſe, cicer lens Linn.

Со́чити, им, v. impf. ausfindig machen, kuppeln (eine Braut), concilio.

Со́чица, f. dim. v. со.

Со́шица, f. dim. v. соа.

Спа́вање, n. das Schlafen, dormitio.

Спа́вати, ам, v. impf. ſchlafen, dormio.

Спава̀ћа̄, ћа, ће, n. п. капа, аљине, Schlafrock, dormitorius.

Спава̀ћив, ва, во, (стн.) ſchlafend, dormiens:

„Ко ће љута змаја преварити?
„Ко ли њега спаваћива наћи?“

Спава̀ч, m. der Schläfer, dormitor.

Спава̀чев, ва, во, des Schläfers, dormitoris.

Спава̀чица, f. die Schläferin, dormitrix.

Спава̀чки, ва, ко, der Schläfer, dormitorum.

Спада̀ње, n. 1) das Herabfallen, delapsus. 2) das Fallen im Preiſe, pretii diminutio.

Спа́дати, ам, v. impf. 1) herabfallen, delabor, decido. 2) fallen (im Preiſe), viliori vendi.

Спа́зити, им, v. pf. wahrnehmen, animadverto; bemerken, observo.

Спа́змати, ам, v. pf. н. п. с памети, kindeln, kindiſch werden, ineptio.

Спа̀ња, m. der Grundherr, dominus fundi. У Србији, у Босни и у Ерцеговини, спаије су најбољи људи за народ. Босански су бегови готово сами спаије од свије тије земаља; и готово сви имају своје куле и дворове по селима у Босни и у Ерцеговини, и тамо сједе. Неки још имају стара Српска подријетла, н. п. Љубовићи, Видаићи (од некакве Виде, која је зидала град на Видојевици), Бранковићи (од колена Вука Бранковића), Вилиповићи, Ђурђевићи и т. д. али опет не спомињу радо да су кад Срби били, премда ни данас не зна Турски ни од стотине један, него говоре Српски, као и остали Срби. Спаије обично иду у јесен и зими по својим селима, ће купе главницу и десетак. Они немају ниђе своји намјесника по селима, нити је обичај да им се што ради. Кад спаија дође у село, он одјаше код каквога газде, ће је пространа и лијепа кућа, па му сви сељаци дају за јело што треба. Слабо који спаија иде по селу да гледа колико је који набрао, него пита, н. п. „Е Радоица! колико си ти ове године набрао кукуруза?“ — Ако Радоица рече да је набрао 20 товара, а он пита његова комшије, је ли то истина; ако комшија каже да јест, а он онда рече: „Е море на твоју душу.“ Ако ли Радоица одговори, да је посијао доцкан, па убила слана кукурузе, или да је поплавила вода, или побила туча: па није набрао ништа, онда спаија (тјешећи и себе и њега) каже: „Даће Бог до године.“ Млоги се сељаци погоде са спаијама, па им плаћају на годину; тако су н. п. Тршићани (ће сам се ја родио) плаћали своме спаији 10 гроша од ожењене главе на годину, па више ништа (ту му је и главница и десетак за све). cf. читлук и читлуксаибија.

Спа̀јин, на, но, des спаија, domini.

Спа̀јница, f. die Gutsfrau, uxor spahijae.

Спа̀јнски, ка, ко, 1) herrſchaftlich, 2) adv. herrſchaftlich, more dominorum.

Спа̀јски, ка, ко, dominorum.

Спа̀лук *, m. das Gut, die Herrſchaft, latifundium.

Спа́лити, им, v. pf. verbrennen, comburo, aduro.

Спаљивање, n. das Verbrennen, combustio.

Спаљивати, љујем, v. impf. verbrennen, comburo.

Спана̀ћ, m. der Spinat, spinacea oleracea Linn.

Спа̀њатисе, амсе, v. r. pf. с ким, ſich bekannt machen, ſich abgeben mit jemand, in familiaritatem alicujus venire. cf. слизатисе.

Спа́рак, рка, m. durch Luftmangel verdorbener Kukuruz, frumentum malo aere corruptum.

Спа́ритисе, имсе, v. r. pf. н. п. кукурузи, in Gährung kommen, corrumpi.

Спасѐнија, f. Frauenname, nomen feminae

Спа̀сење, n. само кад се наздравља: спасујсе. — На спасење. cf. напијати, наздравити.

Спа̀си Бог, само кад се наздравља. cf. напијати.

Спа̀сов дан, ва дне, m. Chriſti Himmelfahrt, ascensio Christi.

Спа̀совање, n. das Feyern der Kirch-

weih am Himmelfahrtstage, paganalium celebratio die ascensionis domini.

Спа̀совати, сујем, v. impf. am Himmelfahrtstage Kirchweih halten (носити крста), paganalia ago die ascensionis domini. cf. завјетина.

Спа̀совѣ̀ште, n. der Ort der Kirchweih am Himmelfahrtstage, locus paganalibus celebrandis die ascensionis domini.

Спа̀соје, m. Mannsname, nomen viri.

Спа̀сти, аднем, v. pf. 1) herabfallen, decido. 2) на што, herunterkommen (arm werden), devenio eo ut —. 3) fallen (im Preise), minori pretio venditur: спала цијена вину und спало вино.

Спасу̀јсе, само кад се наздравља. cf. напијати, наздравити.

Спа̀ти, спим, vide спава̀ти; али се слабо говори, него се чује у пјесмама, n. n.

„Лего спати, Бога звати

„Бог се деси на небеси —

„Мајка ми је драга,

„Сису ми је дала,

„Другу рекла дати

„Кад пођемо спати —

Спева̀ване, n. (Рес. и Срем.) vide спјеваване.

Спева̀ти, ам, (Рес. и Срем.) vide спјевати.

Спѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide спјевати.

Спѐпи (спеди (?)), m. j. да буде зјев велики), обичај је по Бачкој реци кад се уђе жени ђе тка.

Спетља̀ване, n. das Zusammenknüpfen (mit Zwirn), confibulatio.

Спетља̀ти, ам, v. impf. zusammenbinden (mit Zwirn), confibulo.

Спѐтљати, ам, v. pf. zuhäkeln, zuknöpfen, fibulo.

Спечалѝти, им, v. pf. mühsam erwerben, zusammenbringen, operose comparo.

Спѝрити, им, v. pf. anfachen, succendo.

Спѝсати, ишем, v. pf. schreiben, conscribo.

Спѝсивање, n. das Schreiben, Verfassen, conscriptio.

Спѝсивати, сујем, v. impf. schreiben, verfassen, conscribo.

Спѝца, f. die Speiche (am Rade), radius.

Спјева̀ње, n. (Ерц.) das Dichten, excogitatio cantilenae, ποίησις.

Спјева̀ти, ам, v. impf. (Ерц.) dichten, cantilenam facio.

Спјѐвати, ам, v. pf. (Ерц.) m. j. пјесму, ein Lied dichten (verfassen, zuerst singen), facio carmen.

Спла̀в, m. der Floß, die Flöße, ratis.

Спла̀вити, им, v. pf. abschöpfen (z. B. die Sahne), demo.

Спла̀снути, не, v. pf. н. п. оток, (von der Geschwulst) abnehmen, decresco.

Спла̀та, f. die Plätte (ein plattes Fahrzeug zum Ueberſetzen auf Flüßen), ponto.

Сплета̀ване, n. das Flechten, nectio.

Сплета̀ти, ам, v. impf. (ст.) flechten, necto:

„А девојке венце сплетавају —

Спљо̀штити, им, v. pf. platt drücken, abplatten, complano, comprimo.

Спомѐн, m. 1) das Andenken, memoria. 2) das Gedenken (im Gebete), commemoratio.

Спомѐнути, нем, v. pf. erwähnen, commemoro.

Спо̀мињање, n. vide помињање.

Спо̀мињати, њем, vide помињати.

Спо̀на, f. die Schlinge (zum Heftel, oder um das Pferd auf der Wiese anzubinden), retinaculum e filo.

Спо̀пасти, паднем, v. pf. anpacken, anfallen, invado.

Спо̀р, ра, ро, 1) н. п. љеб, lange dauernd, durans. 2) споро иде, es geht langsam von Statten, lente.

Спорѐчитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide споријѐчитисе.

Спо̀речкатисе, амсе, dim. v. спорѐчитисе.

Споријѐчитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) in Wortwechsel gerathen, altercari.

Спота̀кнутисе, немсе, v. r. pf. stolpern,

Спота̀ћисе, такнемсе, v. r. pf. offendo.

Спо̀тицање, n. das Stolpern, offensio.

Спо̀тицатисе, тичемсе, v. r. impf. stolpern, offendo.

Спра̀ва, f. Machwerk, Zeug, apparatus: каква је то справа.

Спра̀вити, им, v. pf. machen, bereiten, paro.

Справља̀ње, n. das Bereiten, apparatio.

Спра̀вљати, ам, v. impf. bereiten, adparo.

Спра̀м, vide спроћу.

Спра̀тити, им, v. pf. н. п. овце, говеда, in den Stall treiben (und damit abfertigen für den Tag), cogo in stabulum.

Спраћа̀ње, n. das Eintreiben, coactio.

Спра̀ћати, ам, v. impf. eintreiben, cogo.

Спр̀дало, m. човек који спрда.

Спр̀дање, n. das Reden von ungereimtem Zeuge, nugae, ineptiae.

Спр̀дати, ам, v. impf. ungereimtes Zeug schwätzen, nugor, ineptio.

Спр̀дња, f. das ungereimte Zeug, nugae.

Спрѐга, f. das Zusammenspannen, conjunctio bovum meorum cum vicini bo-

bus in opem mutuam. У Србији људи, који немају читавог плуга волова, спрегну по два и по три, а сиромаси и по четири (зашто се обично оре на 8, или 6 волова) заједно, па тако ору, и преко читаве године раде којешта и вуку на воловима. Бекоји буду у спрези по неколико година. Који спрежник има више волова у спрези, ономе више и раде.

Спре́гнути, нем, vide спрећи.

Спре́д, (Рес. и Срем.) vide спријед.

Спрежни́к, m. der Zuſpanner (?), adjunctor. cf. спрега.

Спрежни́ков, ва, во, des спрежник.

Спре́зање, n. das Zuſpannen, conjunctio. cf. спрега.

Спре́зати, ежем, v. impf. zuſpannen, conjungo. cf. спрега.

Спре́ма, vide спрам.

Спре́ман, мна, но, bereit, paratus.

Спре́мање, n. das Bereiten, fertig machen, paratio.

Спре́мати, ам, v. impf. rüſten, bereit machen, paro.

Спре́матисе, амсе, v. r. impf. ſich anſchicken, parare se.

Спре́мити, им, v. pf. bereit machen, paro.

Спре́ћи (говорисе и спрегнути), спрегнем, v. pf. zuſammenſpannen, jungo socios boves. cf. спрега.

Спре́ча, f. 1) вода у Босни. 2) земља око те воде; отишао у Спречу. Спречак, човек из Спрече.

Спре́ша, f. Drang, Dringlichkeit, urgens necessitas. cf. преша.

Спржити, им, v. pf. verbrennen, anbrennen, aduro.

Спрћати, ам, v. pf. aus dem Wege räumen, tollo.

Спријед, (Ерц.) voran, vorne, ante.

Спроћу, gegenüber, in Vergleich, si compares cum —.

Спртити, им, v. impf. (vom Rücken) abladen, depono ex humeris.

Спрћати, ам, v. pf. н. п. говеда у тор, den ganzen Haufen Vieh wohin treiben, agmen cogo.

Спрчити, им, v. pf. verpfuſchen, verkrüppeln, depravo.

Спуж, m. vide пуж.

Спу́стити, им, v. pf. 1) herablaſſen, demitto. 2) (d. i. цијену) wohlfeiler geben, remitto.

Спу́ститисе, имсе, v. r. pf. ſich hinab begeben (daher auch vom fallenden Landregen), descendo, proficiscor in locum demissum:

„Да се спустим до под твоју кулу —
„Па се спусти покрај воде Дрине —

Спучавање, n. vide спунање.

Спучавати, ам, vide спучати.

Спу́чање, n. das Zuhäkeln, confibulatio.

Спу́чати, ам, v. impf. zuhäkeln, confibulo.

Спу́чити, им, v. pf. н. п. прслук, zuhäkeln, confibulo.

Спу́штање, n. 1) das Herablaſſen, demissio. 2) das Ablaſſen im Preiſe, pretii deminutio.

Спу́штати, ам, v. impf. 1) herablaſſen, demitto. 2) im Preiſe ablaſſen, remitto.

Спу́штатисе, амсе, v. r. impf. з. В. киша, es wird ein anhaltender Landregen, pluvia lenta et duratura adventat.

Спу́стити, им, vide спустити.

Сраћање, n. vide сроћавање.

Сраћатисе, амсе, vide сроћаватисе.

Срам, m. die Scham, pudor: срам те било! pudeat, du ſollteſt dich ſchämen!

Сра́ман, мна, но, ſchändlich, garſtig, turpis.

Срамитисе, имсе, v. r. impf. ſich ſchämen, pudet me.

Срамљење, n. das Schämen, pudor.

Срамо́та, f. die Schande, dedecus.

Срамо́тан, тна, но, vide сраман.

Срамо́тити, им, v. impf. 1) кога, Schande machen, dedecori esse. 2) beſchämen, pudorem incutio.

Срамоћење, n. 1) das Beſchämen, pudoris incussio. 2) das Schandemachen, dedecus.

Сра́ње, n. das Scheißen, cacatio.

Сра́слица, f. zwei zuſammengewachſene Nüſſe, Pflaumen, u. ſ. w. concreta, gemina(poma). Жене кажу, да њима не ваља јести сраслице: зашто ће родити близнове.

Сра́стање, n. das Zuſammenwachſen, concretio.

Сра́стати се, амсе, v. r. impf. } zuſammen-
Сра́стисе, темсе, v. r. pf. } wachſen, concresco.

Сра́ти, серем, v. impf. ſcheißen, caco.

Сра́тисе, серемсе, v. r. impf. ſcheißen, caco.

Срб, m. Србаљ, Србињ, Србљин, der Serbe, Serbus.

Срба́дија, f. (coll.) das Serbenvolk, Serborum natio, gens, Serbi:

„Србадију око себе рабри

Срба́љ, бља, m. vide Срб.

Србе́кања, m. u. f. } augm. v. Срб.
Србе́нда, m. u. f. }

Ср́бија, f. Serbien, Serbia.

Ср́бин, m. vide Срб.

Ср́бињ, m. (ст.) vide Србин:

„Ђе Србиње јунак причешћује —

Србињски, ка, ко, (ст.) vide Српски:

„И Србињске избављати душе —

Ср́бити, им, v. impf. zum Serben machen, facio esse Serbum.

Ср́битисе, имсе, v. r. impf. ſich zum Serben machen, ſich dafür ausgeben,

Serbum se facere, venditare se pro Serbo.

Србљàк, m. (сп.) vide Србин.
„Овакѝ је адет у Срљака,
„У Србљака добрије јунака —

Србљанин, m. (сп.) der Serbe, Serbus:
„Ајде сада царе Србљанине! —

Србљѐње, n. das Serbiſiren, mutatio in Serbum.

Србљин, m. vide Срб.

Србо, m. (vertraulich) der Serbe, Serbus: оће Србо, Бога ми!

Србуља, f. ein altes Kirchenbuch (handſchriftlich oder gedruckt), das dem ſerbiſchen Dialekt näher iſt, als die neuen ruſſiſirten Auflagen. У Србуљама нестоји нигђе крестъ, перстъ, древо, клятва, князь, девять, десять, молишися, мя, тя, во, солнце; него крьсть, прьсть, дрьво, клетва, кнезь, деветь, десеть, молишисе, ме, те, ев (попови и калуђери чате ва), сльнце и т. д.

Сбр, m. eine Stange, um daran Wäſche, Kleider, Bettzeug zu lüften, pertica sustentata furculis.

Сда, f. (als Schmeichelwort), die Erzürnte, Grollerin, iracunda:
„Сдо моја не сдисе на ме —

Сдан, m. Mannsname, nomen viri.

Сдачка, f. у чунку она шипчица, што на њој стоји џиџев, das Stängelchen im Weberſchiffchen.

Сдашце, n. dim. v. срце.

Сдит, та, то, erzürnt, iratus.

Сдити, им, v. impf. zürnen, irrito.

Сдитисе, имсе, v. r. impf. zürnen, ſich zürnen, irascor.

Сдња, f. das Zürnen, ira.

Сдобоља, f. die rothe Ruhr, dysenteria.

Сђа, m. cf. Злопоглеђа.

Сђев дан, ва дне, m. St. Sergius, festum S. Sergii (7. Oct.).

Сђење, n. das Zürnen, ira.

Сребрѐње, n. das Verſilbern, inductio argenti.

Сребрити, им, v. impf. verſilbern, argento obduco.

Сребрн, на, но, ſilbern, argenteus.

Сребрница, f. Stadt in Bosnien, an der Drina, zwiſchen Зворник und Вишеград. Сребрничанин, човек из Сребренице. Сребрничкѝ, ка, ко, von Сребрница.

Сребро, n. das Silber, argentum.

Среброкос, са, со, (сп.) ſilberhaarig, capillis argenteis:
„Ој ђевојко среброкоса!
„Твоје косе сребро носе —

Сред, f. (Рес. и Срем.) vide средина.

Средина (средина), f. 1) die Mitte, medium: узео га по средини. 2) die Schmolle, medulla panis.

Средњѝ, ња, ње, 1) der mittere, mittlere, medius. 2) средње руке, mittelmäßig, mediocriter.

Средовѐчан, чна, но, (Рес. и Срем.) vide средовијечан.

Средовијечан, чна, но, (Ерц.) im mittlern (Lebens-) Alter, mediae aetatis.

Средоје, m. Mannsname, nomen viri.

Средопосѝ, на, но, н. п. нељела, in der Mittfaſte, in medio jejunio. cf. безимена нељела.

Срѐђ, m. (Рес. и Срем.) vide сријеђ.

Срез, m. der Bezirk, regio. Свака кнежина има по неколика среза. Сад у вријеме Црнога Ђорђија звали су срез оно, докле је заповиједао један велики бољубаша (капет).

Срезати, ежем, v. pf. 1) н. п. кошуљу, zuſchneiden, ad formulam scindo. 2) н. п. нокте, die Nägel abſchneiden, beſchneiden, ungues reseco.

Резивање, n. das Schneiden, resectio.

Резивати, зујем, v. impf. abſchneiden, reseco.

Срѐм, m. (Рес. и Срем.) vide Сријем.

Срѐмац, мца, m. (Рес. и Срем.) vide Сријемац.

Срѐмачкѝ, ка, ко, 1) ſirmiſch, sirmicus, sirmiensis. 2) adv. ſirmiſch, sirmice.

Срѐмица, f. die Sirmierin, femina sirmiensis.

Срѐмичица, f. dim. v. Сремица.

Срѐмкиња, f. vide Сремица.

Срѐмскѝ, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide Сријемски.

Срѐмуш, m. (Рес. и Срем.) vide Сријемуш.

Срѐсти, ретем (и сретнем), v. pf. begegnen (einem), obviam fio cui.

Срѐстисе, ретемсе (и сретнемсе), v. r. pf. einander begegnen, obviam fio.

Срѐтан, тна, но, vide срећан.

Сретање, n. das Begegnen, occursus.

Срѐтати, ам, v. impf. begegnen, obviam fio.

Срѐтатисе, амсе, v. r. impf. ſich begegnen, obviam fio.

Срѐтен, m. Mannsname, nomen viri.

Срѐтење, n. Maria Heimſuchung, visitatio Mariae (2. Febr.). Србљи кажу да се тада срете љето и зима.

Срећа, f. das Glück, fortuna.

Срећа, m. (Рес. и Срем.) vide Срећко.

Срећан, ћна, но, glücklich, fortunatus.

Срећан, m. Mannsname, nomen viri.

Срећи, сречем (и срекнем), v. pf. buchſtabiren, syllabatim effero.

Срећко, m. Mannsname, nomen viri.

Срећко, m. (Ерц.) hyp. v. Срећко.

Сре̑ш, m. (Рес. и Срем.) vide сријеш.
Сриједа, f. (Ерц.) 1) die Mitte, medium. 2) der Mittwoch, die Mittwoche, dies mercurii.
Сријеђ, m. (Ерц.) die Boden-Daube am Faße, tabula fundi dolii.
Сријем, m. (Ерц.) Sirmien, Sirmiensis ager.
Сријемац, мца, m. (Ерц.) der Sirmier, Sirmiensis.
Сријемскӣ, ка, ко, (Ерц.) ſirmiſch, sirmiensis.
Сријемуш, m. (Ерц.) Art wildwachſendes Zudemüſe, obsonii genus.
Сријеш, m. (Ерц.) der Weinſtein, tartarus.
Сри̏цања, n. das Buchſtabiren, syllabarum distincta prolatio.
Сри̏цати, сричем, v. impf. buchſtabiren, syllabatim effero.
Сркање, n. das Schlürfen, sorbitio.
Сркати, срчем, v. impf. ſchlürfen, sorbeo.
Сркнути, нем, v. pf. ſchlürfen, sorbeo.
Сркӯта̑ње, n. dim. v. сркање.
Сркӯтати, кућем, dim. v. сркати.
Срма, f. vide сребро.
Срмали, adj. indecl. vide сребрн.
Срна, f. das Reh, caprea.
Срнда̑к, m. der Rehbock, capreolus.
Срнетина, f. das Rehfleiſch, caro capreae.
Срнећӣ, ћа, ће, Reh-, capreae, caprearum.
Срнче, чета, n. vide лане.
Сро̀дан, дна, но, unter einander verwandt, cognatus:
„Као сродно јато голубова —
Сро̀дитисе, имсе, v. r. pf. einander als Verwandte erkennen, propinquos se appellant.
Сроћа̀ње, n. das Vettern, appellatio titulo consobrini.
Сроћа̀тисе, амсе, v. r. impf. Vetter werden, appellare se consobrinos.
Сро̀зати, ам, v. pf. z. B. die Strümpfe vom Beine herabrollen, devolvo.
Сро̀катисе, кӯсе, v. r. pf. m. j. свиње, ſich in einen Haufen zuſammengrunzen, cum grunnitu concurro.
Сро̀чан, чна, но, } übereinſtimmend,
Сро̀чит, та, то, } convenienter.
Срп, m. die Sichel, falx.
Српак, пка, 1) hyp. v. срп. 2) некаква трава.
Српић, dim. v. срп.
Српка, f. } die Serbin, Serba.
Српкиња, f. }
Српска̑, f. Serbien, Serbia, vide Србија.
Српскӣ, ка, ко, 1) ſerbiſch, serbicus. 2) adv. ſerbiſch, serbice.
Српча̑д, f. (coll.) junge Serben, serbica juventus.
Српче, чета, n. ein junger Serbe, puer serbus.
Српчићӣ, m. pl. (coll) vide српчад.
Срце, n. das Herz, cor.
Срча, f. das Glas, vitrum.
Срча̀ли, adj. indecl. gläſern, vitreus.
Срчан, на, но, n. p. момак, дијете, коњ, herzhaft, feurig, animosus.
Срчани̏к, m. трава од срдобоље.
Срча̀ница, f.
Срчика, f. das Mark des Hollunders, medulla sambuci.
Сршљен, m. die Hornißе, crabro.
Ста̀бло, n. der Stängel, caulis.
Ста̀вити, им, v. pf. ſtellen, statuo.
Ставља̀ње, n. das Stellen, positio, statutio.
Ста̀вљати, ам, v. impf. ſtellen, statuo.
Ста̀до (ст̀а̀до), n. (ст.) die Herde, grex:
„Ако ме наджањеш, даћу ти ја стадо —
„Што ће теби стадо с премлогим овцама!
„Кад ти траве немаш стадо да напасеш —
Ста̀за, f. der Fußſteig, semita.
Ста̀зица, f. dim. v. стаза.
Ста̀ја, f. der Stall, stabulum.
Ста̀јање, n. das Stehen, statio.
Ста̀јање, n. das Verbale von ста̀јати in allen Bedeutungen.
Ста̀јати, стојим, v. impf. 1) ſtehen bleiben, consisto, sto. 2) стоји вика (људи), лавеж паса, рика волова, beginnt, coepit, existit. 3) ово ме стоји десет гроша, koſten, consto.
Ста̀јати, јем, v. impf. von стати.
Ста̀јаћӣ, ћа, ће, feyerlich, ſonntäglich, solemnis.
Стајаћица, f. стајаћа кошуља, das Feyertagshemde, solemne indusium.
Ста̀јка, f. Frauenname, nomen feminae.
Ста̀ка, f. Frauenname, nomen feminae (von Стана).
Стакалце, цета, n. dim. v. стакло.
Стаклар, m. der Glaſer, vitriarius.
Ста̀клен, на, но, gläſern, von Glas, vitreus.
Стаклен̀це, цета, n. vide стакалце.
Ста̀клитисе, имсе, v. r. impf. glänzen, wie Glas, splendeo ut vitrum.
Ста̀кло, n. das Glas, vitrum.
Ста̀кнути, нем, v. pf. zuſammenrücken, propius admoveo: угарке, ватру.
Ста̀ко, m. hyp. v. Станоје.
Сталаћ, m. Ruinen einer alten Burg an der Morawa, ober Ћуприја:
„Вино пије Тодор од Сталаћа
„У Сталаћу на Морави граду —
Сталаћанин, m. n. p. Тодор, m. j. из Сталаћа.
Ста̀мбол*, m. vide Цариград.
Ста̀мболија*, m. vide Цариградани.

Стáмболски, ка, ко, vide Цариградски.
Стáмена, f. Frauenname, nomen feminae.
Стáменка, f. Frauenname, nomen feminae.
Стáменко, m. Mannsname, nomen viri.
Стáн, m. 1) der Weberſtuhl, machina textoria. 2) die Sennerey, locus et casa mulgendis aestate ovibus. 3) der Leib (als Theil des Hemdes), indusii corpus.
Стáна, f.
Стáна, f. } Frauenname, nomen feminae.
Стáнава, f. Frauenname, nomen feminae.
Стáнак, нка, m. нема ти му стáнка, hier iſt kein Bleiben für dich, vix hic remanere poteris; abi, si me audis.
Станáр, m. der Senner, pecoris custos.
Станáрев, ва, во, vide станаров.
Станáрица, f. die Sennerin, ovium curatrix.
Станáричин, на, но, der станарица, curatricis ovium.
Станáров, ва, во, des станар, curatoris ovium.
Стáнача, f. Frauenname, nomen feminae.
Стáнимир, m. Mannsname, nomen viri.
Стáнисав, m. Mannsname, nomen viri.
Стáнисава, f. Frauenname, nomen feminae.
Стáнитисе, имсе, v. r. pf. ſtehen bleiben, ſtill ſtehen, sisto: не станносе до мора!
Стáница, f. Frauenname, nomen feminae.
Стáниша, m. Mannsname, nomen viri.
Стáнка, f. Frauenname, nomen feminae.
Стáнко, m. Mannsname, nomen viri.
Стáнован, вна, но, (ст.) feſtgegründet, firmus:
„Да од њега сва гора мирише,
„И по гори становно камење —
Стáноје, m. Mannsname, nomen viri.
Стáнојка, f. Frauenname, nomen feminae.
Стáр, ра, ро, 1) alt, senex. 2) alt, vetus.
Стáрање, n. das Sorgen, sollicitudo.
Стáратисе, амсе, v. r. impf. beſorgt ſeyn, curam habeo, sollicitus sum.
Стáрац, рца, m. 1) der Greis, senex. 2) der Schwiegervater, socer. cf. пасп.
Стáрац, рца, m. ein alter Weinberg, vinea vetus.
Стáрачки, adv. wie ein Greis, senis more.
Стáрање, n. das Altern, senescentia (?)
Старéшина, m. (Рес. и Срем.) vide старјешина.
Старéшинин, на, но, (Рес. и Срем.) vide старјешинин.
Старéшинство, n. (Рес. и Срем.) vide старјешинство.
Старешóвање, n. (Рес. и Срем.) vide старјешовање.
Старешóвати, шујем, (Рес. и Срем.) vide старјешовати.
Стáрéшство (старештво), n. (Рес. и Срем.) vide старјешство.
Стáрй Вла, m. Theil des ſüdlichen Serbiens,
Стáрй сват, m. der Oberſwat, cf. женидба.
Старúна, f. 1) од старине, von, Alters her, antiquitus. 2) (m.) мој стáрино! mein lieber Alter. senex: Стáрина Новак, ein berühmter Heiduk.
Стáрити, им, v. impf. altern, senesco.
Стáрица, f. die Alte, senex mulier:
„Ој старице Османова нено!
„Узми мене за Османа твога —
Стáрјети, рим, v. impf. (Ерц.) alt werden, altern, senesco.
Стáрјéшина, m. (Ерц.) das Oberhaupt der Familie im Hauſe, caput familias, patriarcha (?). 1) Купњи старјешина влада и управља кућом и свим имањем: он наређује ћетиће и момчад куда ће који ићи и шта ће који радити; он продаје (с договором кућана) што је на продају, и купује што треба купити; он држи кесу од новаца, и доноси како ће платити арач, порезу и остале дације. Кад се моле Богу, он почиње и свршује. Кад има какви гостију у кући, старјешина се сам с њима разговара, и он с њима руча и вечера (у великим кућама, ђе има много чељади, најприје поставе старјешини и гостима (у таковим кућама слабо који дан нема гостију) на једној софри, а на другој ћетићима, и момчадма, која раде у пољу, па онда вечерају жене и ђеца). Старјешина није свагда најстарији годинама у кући: кад отац остари, он преда старјешинство најпаметнијему своме сину (или брату или синовцу), ако ће бити и најмлађи; ако се догоди да који старјешина не управља добро кућом, онда кућани изберу другога. 2) старјешина се зове који управља једним селом (сеоски старјешина, п. ј. кнез или кмет какав), или читавом нахијом. У вријеме Црнога Ђорђија сваки је војвода био старјешина у својој кнежини, а Ђорђије је био старјешина у свој Србији.

Старјѐшинин, на, но, (Ерц.) des старјешина, illius qui est старјешина.
Старјѐшинство, n. (Ерц.) Amt und Würde des старјешина, dignitas eius старјешина.
Старјѐшо̀ваше, n. (Ерц.) das Befehlen als старјешина, imperium more старјешина.
Старјѐшо̀вати, шујем, v. impf. старјешина бити, sum старјешина.
Старјѐшство (старјѐшиво), n. (Ерц.) vide старјѐшинство:
„Ако ћу је напит' по старјѐшству,
„Напићу је старом Југ' Богдану —
Стармàл, лога, m. der Zwerge, nanus.
Старовлашки, ка, ко, von der Gegend, Стари Влах.
Старо̀јко, m. vide стари сват.
Старѐсватица, f. жена старога сватa.
Старѐсватски, ка, ко, 1) старосватиски. 2) adv. wie ein стари сват.
Старѐсватство, n. das Amt und die Würde des стари сват, dignitas eius стари сват.
Старосѐдилац, диоца, m. (Рес. и Срем.) vide старосједилац.
Старосједилац, диоца, m. vide староседилац.
Старосјѐлац, сидиоца, m. (Ерц.) } der Altsasse, qui
Старосјѐдилац, диоца, m. (Ерц.) } diu jam alicubi sedet.
Старо̀ст, f. 1) das Alter, senectus. 2) die Sorge, sollicitudo.
Старо̀ставне књиге, f. pl. (ст.) altverfaßte Bücher, libri antiqui (oder wäre es statt цароставне?):
„У Марка су књиге старостaвне:
„Марко знаде на коме је царство —
Стàрчев, ва, во, des старац, senis. aut soceri
Старчèкаша, f. augm. v. старац.
Стàрчина, f. augm. v. старац.
Стàрчић, m. dim. v. старац.
Стàс, m. der Wuchs, der Statur, statura, cf. раст.
Стàсати, ам (и, спашем), vide присјести.
Стàсина, f. (ово Мораве) vide клисјет.
Стàтве, f. pl. die aufrechtstehenden zwey Balken in denen der Weberbaum liegt.
Стàти, анем, v. pf. 1) stehen bleiben, consisto. 2) на што, treten, insisto. 3) коме на пут, in den Weg treten, verhindern, impedio. 4) није ми стало, dran liegen, interest. 5) стаде га вика, u. s. w. es entstand, begann, coepi. 6) стао виноград на род, момак на снагу, begann, coepi. 7) kosten, consto: стало ме десет гроша.
Стàтивица, f. eine der zwey статве.
Ствàр, f. 1) das Ding, res. 2) није ствари, nichts besonderes, non est quod admirere.
Ствàрање, n. das Erschaffen, creatio.
Ствàрати, ам, v. impf. erschaffen, creo.
Ствòр, m. das Machwerk, Arbeit, Werk, opus.
Створѐње, n. das Geschöpf, creatura: какво је што створење?
Створѝтељ, m. der Schöpfer, creator.
Створѝтељев, ва, во, des Schöpfers, creatoris.
Створѝти, им, v. pf. schaffen, creo.
Створѝтисе, имсе, v. r. pf. sich verwandeln, verwandelt werden, mutor.
Стврднутисе, немсе, v. r. pf. 1) hart werden, duresco. 2) hart, karg werden, avarus, tenax fio.
Стѐга, f. verschärfte Polizey, Cordon (gegen Räuber, Pest), circumventio.
Стѐгно, n. der Schenkel, crus: попишао стегна.
Стѐгнути, нем, v. pf. 1) anziehen, (straff), attrahо. 2) н. п. село, eng umringen, circumdo, cingo; стегли га дужници.
Стѐгнутисе, немсе, vide стиснутисе.
Стѐзање, n. das Anziehen, attractio.
Стѐзати, ежем, v. impf. anziehen, attraho contraho.
Стѐзатисе, ежемсе, v. r. pf. kein Freund seyn von Ausgaben, knapp thun, parco sumtibus.
Стѐља, f. 1) die Fütterung des Saumsattels, munimentum interius clitellarum. 2) die Hefen, faex.
Стѐлька, f. онај кочић, што на њему стоји висао кад жене сучу прећу, das Fußgestell des Haspels.
Стѐна, f. (Рес и Срем.) vide стијена.
Стѐница, f. (Рес. и Срем.) vide стјеница.
Стѐњак, њка, m. (у Сријему) vide жижак.
Стењàк, m. (Рес. и Срем.) vide стјењак.
Стењàње, n. das Stöhnen, gemitus, suspiratio.
Стењàти, њем, v. impf. stöhnen, suspiro.
Стење, n. (Рес. и Срем.) vide стијење.
Стење, n. (Рес. и Срем.) vide стијење.
Стѐпстисе, немсе, v. r. pf. sich verschlagen, verkommen, nescio quo abiit.
Стерање, n. das Breiten, stratio.
Стерати, рем, v. impf. breiten, decken, sterno.
Стѐрати, ам, (Рес. и Срем.) vide цијерати.

Стерúвање, п. (Рес. и Срем.) vide шкеривање.
Стерúвати, рујем, (Рес. и Срем.) vide шкеривати.
Стéсати, ешем, v. pf. abzimmern, behauen, exascio.
Стéћи, ечем, v. pf. erwerben, comparo, n. p. новаца, кућу.
Стéћисе, течемосе, v. r. pf. 1) zusammenlaufen, concurro. 2) werden, in Erfüllung gehen, fio:
„Штогођ рекли, кодБога се стекло —
Стúгнути, нем, vide стићи.
Стúд, m. die Scham, pudor.
Стúдак, дка, m. 1) caucalis grandiflora Linn. Ова трава има бијел цвијет у средји мало црвен; Србљи приповиједају, да је оно црвено од прије веће било, па сад сваки дан бива мање: зашто већ нестаје стида међу људма. 2) das letzte Stück in der Schüssel, das jeder sich schämt zu nehmen, cibi ultimum frustum.
Стúдан, дна, но, schamhaft, pudens.
Стúдење, п. (Рес.) vide стићење.
Стúдетисе, димсе, (Рес.) vide стидјети се.
Стúдитисе, имсе, (Срем.) vide стидјети се.
Стúдљив, ва, во, schamhaft, geschämig, pudibundus.
Стидно̀ћа, f. die Scham, pudor:
„На љепоту као и ћевојка,
„На стидноћу као и невјеста —
Стúђење, п. (Ерц.) das Schämen, pudor, die Scham, pudor.
Стúђетисе, стидимсе, v. r. impf. (Ерц.) sich schämen, pudet, erubesco.
Стизáње, п. das Erreichen, Einholen, consecutio.
Стизáти, ижем, v. impf. erreichen, assequi.
Стијéна, f. (Ерц.) die Felsenwand, der Fels, saxum.
Стијење, п. (coll. Ерц.) die Felsen, saxa.
Стијењé, п. (Ерц.) der Docht (besonders die einfachste und ärmste Art davon), ellychnium.
Стúнутисе, несе, v. r. pf. п. п. лој, gerinnen, congelasco.
Стúпса, f. der Alaun, alumen.
Стипсáње, п. das Sieden in Alaun, coctio in alumine.
Стипсати, пшем, v. impf. in Alaun sieden, coquo in alumine.
Стúсак, ска, m. die zusammengedrückte Faust, pugnus compressus: окем стисак!
Стискúвање, п. das Zusammendrücken, compressio.
Стискúвати, кујем, v. impf. zusammendrücken, comprimo.
Стиснúти, нем, v. pf. zusammendrücken, comprimo.
Стиснутисе, немсе, v. r. pf. sich einschränken (in Ausgaben), contraho vela (quoad sumtus).
Стићи (говорисе и стигнути), стигнем, v. pf. erreichen, einholen, assequor. 2) сад стиже, itzt kommt er an, adest.
Стицáње, п. das Zusammendrücken (der Feuerbrände), admotio.
Стицати, ичем, v. impf. zusammendrücken, admoveo.
Стијéница, f. (Ерц.) die Wanze, cimex.
Стијењак, m. (Ерц.) die Felswand, saxa, series saxorum.
Сто, hundert, centum.
Стòл, стола, m. 1) der Stuhl, Sessel, sella. 2) (стм.) der Tisch, mensa:
„У Павлову светом намастиру
„Постављени од злата столови —
Стóг, m. der Getreideschober, acervus frugum.
Стожèр, m. der Baum in der Mitte
Стожина, f. der Tenne, um die dreschenden Pferde daran zu binden, cardo.
Стóин, m. Mannsname, nomen viri.
Стóисава, f. Frauenname, nomen feminae.
Стóнић, m. Mannsname, nomen viri.
Стóја, f. hyp. v. Стојана.
Стóја, m. (Рес. и Срем.) vide Стојо.
Стојáдин, m. Mannsname, nomen viri.
Стојáк, m. Mannsname, nomen viri.
Стójан, m. Mannsname, nomen viri.
Стójана, f. Frauenname, nomen feminae.
Стојáнка, f. Frauenname, nomen feminae.
Стóјка, f. Frauenname, nomen feminae.
Стóјко, m. Mannsname, nomen viri.
Стóјна, f. Frauenname, nomen feminae.
Стójница, f. 1) das Stehen, statio: прођисе стојнице, was stehst du immer da? geh doch fort. 2) dim. v. Стојна.
Стójо, m. (Ерц.) hyp. v. Стојан.
Стójша, m. Mannsname, nomen viri.
Стóка, f. 1) der Heerdenreichthum, copia armentorum et pecorum. 2) Waarenreichthum, merces.
Стóка, m. (Рес. и Срем.) vide Стоко.
Стóко, m. (Ерц.) hyp. v. Стојан.
Стокуħáнин, m. der Postenträger, Klätscher, garrulus, qui commissa prodit, hocque modo vicinos inimicat.
Стокуħáнка, f. die Postenträgerin, delatrix.
Стóла, f. hyp. v. столица.
Стóлац, стóца, m. 1) vide дубак.

2) град у Ерцеговини (између Мостара и Требиња).

Сто̀лица, f. der Seſſel, Stuhl, sella.

Сто̀личица, f. dim. v. столица.

Сто̀ловата̂ чаша, f. das Kelchglas, calix vitreus.

Сто̀нога, f. die Scolopendra (ein vielfüßiges Inſekt).

Сто̀па, f. 1) der Tritt, Länge eines Fußes, pes. 2) die Winde, artemo.

Сто̀пало, n. der Fuß im engſten Verſtande, pes.

Сто̀пити, им, v. pf. 1) ſchmelzen, liquefacio. 2) човека, vernichten, ad nihilum redigo, tollo.

Сто̀питисе, имсе, v. r. pf. ſchmelzen, liquesco.

Сто̀пица, f. dim. v. стопа.

Стопу̀рина, f. augm. v. стопа,

Сто̀тина, f. das Hundert, centum (fr. la centaine).

Сто̀тиница, f. } dim. v. сто-
Сто̀тињак, њка, m. } тина: има један стотињак дуката.

Стра̂, раа, m. 1) der Schrecken, terror. 2) die Furcht, timor.

Стра̀ва, f. der Schreck (eine Krankheit) das Auffahren vor Schrecken, terror.

Стра̀дање, n. das Leiden, perpessio.

Стра̀дати, ам, v. impf. leiden, pati.

Стра̀жа, f. die Wache, excubiae, vigiliae.

Стра̀жанин, m. vide стражар.

Стража̂р, m. der Wächter, excubitor.

Стра̀жара, f. die Wachthütte, das Wachthaus, vigiliarium.

Стражара̀ев, ва, во, } des Wächters,
Стражаро̀в, ва, во, } vigilis.

Стражара̀ски, ка, ко, 1) Wächter-, vigilum. 2) adv. wie ein Wächter, vigilis more.

Стражара̀че, чета, n. das Wächterlein, parvulus vigil:

„А стражарче долеће са страже —

Стра̀жњи, њa, ње, der hintere, posterior; најстражњи (n. p. човек, посао), der letzte, ſchlechteſte, postremus.

Стра̀жњица, f. der Hintere, podex.

Стра̀ња, m. Mannsname, nomen viri.

Стра̀мпутица, f. der Seitenweg, semita.

Стра̀мпутице, adv. auf einem Seitenwege, extra viam.

Стра̀мпутичење, n. das Gehen auf Seitenwegen, deviatio.

Стра̀мпутичити, им, v. impf. auf Seitenwegen, Abwegen gehen, devio.

Стра̀на, f. 1) die Seite, latus: с ове стране Дунава; ſogar с ове стране Божића, d. i. vor —; једна страна брашна, d. i. die eine Seite der Pferdelaſt (5o Ока). 2) die Seite, d. i. Partei, partes: он је с моје стране. 3) ſoviel als брдо, Berg, mons: уза страну, преко стране, велика страна и т. д.

Стра̀ница, f. dim. v. страна.

Страо̀бит, та, то, vide страшан.

Страо̀та, f. fürchterlich (zu ſehen), terribile visu, dictu: страота Божја.

Стра̀шимир, m. Mannsname, nomen viri.

Стра̀тор, m. (сп.) Art Kraut, herbae genus.

Стра̀торов, ва, во, (сп.):

„Стари сваће страторова грано! —

„Једна врста босиљкова,

„Друга врста невенова,

„Трећа врста страторова —

„Која врста страторова,

„Та је врста крајобера —

Стра̀шан, шна, но, ſchrecklich, fürchterlich, terribilis.

Страшѐње, n. das Schrecken, torritio.

Стра̀шив, ва, во, vide страшљив.

Стра̀шивац, вца, m. der Haſenfuß, die Memme, ignavus:

„Да ми рече дружина остала:

„Гле страшивца Бошка Југовића! —

Стра̀шивица, f. der Haſenfuß, timidus:

„Топал-паша љута страшивица,

„Он Кулаша не сме погубити

„Од Кокора и од Јездимира —

Стра̀шило, n. das Schreckbild, Schreckmännchen, die Vogelſcheue, terriculamentum.

Стра̀шити, им, v. impf. ſchrecken, terreo.

Стра̀шљив, ва, во, ſchreckhaft, formidolosus.

Стра̀шљивац, вца, m. vide страшивац.

Стра̀шљивица, f. vide страшивица.

Стра̀шни суд, m. das jüngſte Gericht, judicium novissimum.

Стр̀в, m. Reſte eines vom Wolfe gefreſſenen Viehes, reliquiae cadaveris: нема му стрва; не нађе му се стрв.

Стр̀ван, вна, но, н. п. пас, Hund der vom Aas gekoſtet, canis qui cadaver gustavit, ferox.

Стр̀вина, f. das Aas, cadaver.

Стрѐа, f. der Dachvorſprung, pars tecti prominens: шта ти стојиш под стреом, те не идеш у кућу?

„Сниска стреа, висок ђувегија —

Стрѐка, f. пруга на женским кецељама, der Streif, virga:

„Кецељице лепе ти си стреке —

Стрѐла, f. (Рец. и Срем.) vide стрела.

Стрѐлица, f. 1) dim. v. стрела. 2) vide стрељица 2.

Стре̏љање, n. (Рес. и Срем.) vide стријељање.
Стре̏љати, ам, (Рес. и Срем.) vide стријељати.
Стремен, m. (ст.) der Steigriemen (?), lorum stapiae:
„Оње ј' пала крвца од јунака
„Та доброме коњу до стремена,
„До стремена, и до узенђије,
„А јунаку до свилена паса —
Стре̏пити, им, v. impf. erzittern, erbeben, contremisco.
Стре̏пљење, n. das Erzittern, tremor.
Стре̏сање, n. das Ausschütteln, decussio, excussio.
Стре̏сати, ам, v. impf. n. p. poj, herabschütteln, decutio.
Стре̏сатисе, амсе, v. r. impf. sich schütteln, excuti.
Стре̏сти, сем, v. pf. herabschütteln, decutio.
Стре̏стисе, семсе, v. r. pf. sich schütteln, schaudern, excuti, cohorrescere.
Стрижење, n. das Scheren, tonsio.
Стри̏за, f. 1) das Tuchschnitzel, segmentum panni. 2) vide свита.
Стри̏зица, f. dim. v. стриза.
Стрије̏ла, f. (Ерц.) 1) der Pfeil, sagitta. 2) громовна, der Donnerkeil, fulmen.
Стрије̏љање, n. (Ерц.) das Schießen mit Pfeil und Bogen, jactus sagittae.
Стрије̏љати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) mit Pfeilen schießen, jaculor. 2) очима, er blickt scharf umher, oculis configo.
Стри̏ка, f. hyp. v. стрина.
Стри̏ко, m. hyp. v. стриц.
Стри̏на, f. очина браћа жена, des Vetters Frau, uxor patrui (fratris patris mei). Поуздалаисе стрина у синовца, па остала јалова. Кад се у стрине ишће, у очи се гледа.
Стри̏нин, на, но, der стрина, uxoris patrui.
Стри̏ћи, пжем, v. impf. scheren, tondeo.
Стри̏ц, m. 1) Vetter (Vaters Bruder), patruus. 2) Anrede an einen ältern Mann, patruus.
Стри̏цкање, n. dim. v. стрижење.
Стри̏цкати, ам, dim. v. стрићи.
Стри̏чев, ва, во, des стриц, patrui.
Стри̏чевић, m. vide брашучед.
Стрје... ница, f. (Ерц.) 1) dim. v. стријела. 2) der Donnerkeil (ein vermeinter Stein), fulmen.
Стрмба̏ти, стрчем, v. pf. herablaufen, decurro.
Стрмен, f. die Steile, locus arduus et praeceps.
Стрме̏н, на, но, steil, arduus, praeruptus.
Стрме̏нит, та, то, }
Стрмке, f. pl. die Beutelschnur, funiculus crumenae.
Стрмо, 1) auf die Erde, Thalab, deorsum: стрму, брду, bergab, bergan, deorsum, sursum.
Стрмоглав, adv. } mit dem Kopf vor-
Стрмоглавце̏, adv. } an, praeceps.
Стрмогле̏ћа, m. der vor sich hin sieht, deorsum tuens.
Стрмоглуз, за, зо, н. п. коњ, ein Pferd von steilen Hinterbacken, equus praeruptis natibus.
Стрнадица, f. die Goldammer, emberiza flava Kl.
Стрни̏, на, но, н. п. љеб, жито, von Halmgetreide, frugum.
Стрни̏ште, n. das Stoppelfeld, ager stipulatus.
Стрње̏ика, f. die Stoppeln, stipulae:
„Ако си ми сноше повезао,
„Твоје овце по стрњики пасу —
Строва̏лити, им, v. pf. über den Haufen werfen, everto.
Строваљивање, n. das Umwerfen, eversio.
Строваљивати, љујем, v. impf. über den Haufen werfen, everto.
Стро̏во, n. der Haufen vom Sturme abgeschüttelter Früchte, pomorum decussorum acervus: лежи строво (испод јабука, испод шљива и т. д.).
Стро̏шити, им. v. pf. 1) zerbröseln, contero. 2) ausgeben, erogo:
„Строши ацо пјаду дуката —
Стрпати, ам, v. pf. zusammenwerfen, conjicio.
Стрпети, пим, v. pf. (Рес.) } aushal-
Стрпити, им, v. pf. (Срем.) } ten, über
Стрпљети, пим, v. pf. (Ерц.) } sich gewinnen, sustineo: не могу стрпљети да му не кажем.
Стру̏г, m. der Hobel, runcina.
Стру̏га, f. Riß in einem Zaune, diruptio sepis.
Стругање, n. das Schaben, rasio.
Стру̏гати, ужем, v. impf. schaben, rado.
Стругач, m. 1) der Schaber, rasor. 2) jedes Instrument zum Schaben, instrumentum rasorium.
Стружница, f. dim. v. струга.
Стружница, f. die Hobelbank, scamnum (?) runcinatorium.
Струја, f. Frauenname, nomen feminae.
Струк, m. 1) der Stängel, caulis. 2) лијепа струка, von schönem Wuchse, staturae pulcrae.
Струка, f. 1) ein grober Mantel der Albanesen und Hercegowiner (wie ein Shawl), pallii genus. 2) камџија од три струке, eine dreyfache Karbatsche, triplex. 3) Art, Gattung: сваке струке, allerhand, omni farina.
Струнитисе, имсе, v. r. pf. Art Bauch-

grimmens bekommen, certis ventris doloribus laborare.

Струњи̏вање, n. das Bekommen von einer Art Bauchgrimmens, ventris perversio et dolor.

Струњи̏вати се, њујемсе, v. r. impf. eine Art Bauchgrimmens bekommen, ventre laborare.

Струњица, f. eine große Tasche (Tornister) von Ziegenhaaren, pera e lana caprina.

Стру̏чак, чка, m. hyp. v. струк.

Стру̏чић, m. dim. v. струк.

Стру̏чица, f. dim. v. струка.

Стрца̀љица, f. } die Spritze, das Spritz-
Стрца̀лька, f. } chen, siphunculus.

Стрца̏ње, n. das Spritzen, sparsio.

Стрца̏ти, ам, v. impf. spritzen, spargo, spargor, emico.

Стрца̏тисе, амсе, v. r. impf. spritzen (spielen), spargo invicem.

Стрца̏ње, n. dim. v. стрцање.

Стрца̏ти, ам, dim. v. стрцати.

Стрцну̏ти, нем, v. pf. spritzen, spargo semel.

Стрча̏ти, чим, v. pf. herablaufen, decurro.

Стр̏шење, n. das Emporsträuben (des Haars), erectio comae.

Стр̏шити, ши, v. impf. sträuben (das Haar), erigo (comam).

Стршљѐн, m. vide сршљен.

Сту̀! Laut, um den Ochsen zurück zu commandiren, vox ad bovem ut regrediatur.

Стуа̏ћ, m. По Ерцеговини приповиједају, да се стуаћи (као виле или ђаволи) налазе по великим планинама и по камењацима, и имају на ногама гужве од љуцкије жила: да им се ноге не клизају по страни и по камењу; кад се коме прекине гужва, а он увапи човека и извуче му жиле из ногу, те начини другу.

Сту̏б, m. vide ступ.

Сту̏ба, f. die Baumleiter (aus einem nicht knapp behauenen Baumstamm), scala ex arbore.

Сту̏бица, f. dim. v. стуба.

Сту̏блина, f. ein holer aufrechter Stamm, als Wasserbehälter, truncus cavus aquae colligendae.

Стубо̀ком, von Grund aus, funditus: пропао стубоком.

Студѐн, f. die Kälte, frigus.

Сту̏ден, на, но, kalt, frigidus.

Студѐнац, нца, m. die Quelle, fons.

Сту̏дети, ди, v. impf. (Рес.) } kalt seyn,
Сту̏дити, ди, v. impf. (Срем.) } frigeo.
Сту̏ђети, ди, v. impf. (Ерц.) }

Стужи̏вање, das Uebelseyn, die Uebligkeit, Uebelkeit, nausea.

Стужи̏вати се, жује ми се, v. r. impf. } übel seyn, ekeln, fastidio.
Сту̏жити се, жи ми се, v. r. pf. }

Сту̏кање (стукање), n. das stu-Sagen, usus vocis stu!

Сту̏кати, учем, v. impf. } m. j. вола,
Сту̏кати, ам, v. impf. } stu sagen, dico stu.

Сту̏кнути (стукнути), нем, v. pf. m. j. вола, dem Ochsen stu zurufen, bovi impero voce stu.

Сту̏п, m. 1) der Hauptast, ramus. 2) die Säule, columna, н. п. ступови од камена по црквама намастирским.

Сту̏па, f. 1) ein hölzerner Mörser, die Stampfe, mortarium ligneum, tudicula. 2) eine Maschine zum Hanfbrechen, machina cannabi frangendae.

Ступа̏ње, n. das Stampfen, Stoßen, tusio.

Сту̏пање, n. das Treten (in das Haus), ingressio.

Сту̏пати, ам, v. impf. stampfen, tundo.

Сту̏пати, ам, v. impf. treten, calco.

Сту̏пац (ступац), пца, m. die Stützsäulchen am Schlitten, columellae trahae.

Сту̏пити, им, v. pf. treten, calco.

Сту̏пица, f. dim. v. ступа.

Сту̏рање, n. das Herabwerfen, dejectio.

Сту̏рати, ам, v. impf. } herabwerfen,
Сту̏рити, им, v. pf. } dejicio.

Сту̏ћи, учем, v. pf. zerstoßen, contundo, comminuo.

Су̀, vide са, н. п. су два, су три друге (у Ерцеговини).

Суба̀ша *, f. 1) vide пољак. 2) der Unterbascha, vicarius башае, pro баша.

Су̀башин, на, но, des субаша, probassae.

Су̀башова̏ње, n. das субаша-seyn, status τοῦ субаша.

Су̀башовати, шујем, v. impf. субаша seyn, sum субаша.

Су̀бота, f. der Samstag, Sonnabend, saturni dies, dies sabbati.

Су̀ботица, f. Maria-Theresiopel, Theresiopolis. Су̀ботичанин, човек из Суботице. Су̀ботички, ка, ко, von Суботица.

Су̀в (comp. су̀вљи), ва, во, trocken, dürr, siccus, aridus.

Су̀ва̀ болест, f. die Dörrsucht, Auszehrung, tabes.

Сува̀д, f. (coll.) dürres Holz, ligna arida.

Сува̀рак, рка, m. ein Stück dürres Holz, lignum aridum.

Су̀ватка, f. ein dürres Holz, lignum aridum.

Су̀вача, f. die Roßmühle, mola equaria.

Пуца му срце (за ким, или за чим), као кобили за сувачом.

Сувачак, чка, ко, dim. v. сув.

Сувӣ кашаљ, m. der trockene Huſten, tussis sicca.

Сувише, zuviel, nimis.

Сувӧ грожђе, n. 1) отишао у суво грожђе, er iſt zu Grund gerichtet, perit: опремио га у суво грожђе. 2) cf. банатисе.

Сувӧљав, ва, во, etwas dürr, subaridus, macilentus.

Сувопаран, рна, но, unvermacht, ungemurat, condimento carens.

Сувотан, тна, но, der nichts hat als Faſten-ſpeiſen, cibis pinguioribus destitutus.

Сувотиња, f. die Nothfaſte, jejunium ex egestate.

Сувотовање, n. das сувотан = ſeyn, то carere cibis pinguioribus.

Сувотовати, тујем, v. impf. aus Noth faſten, prae miseria jejuno.

Сугреб, m. von Hunden oder Füchſen aufgeſcharrte Erde, terra effossa a cane aut vulpe. Нагазио на сугреб. Кад ђеца нађу сугреб у пољу, онда пљуну у њега; зашто кажу да могу изићи по човеку. некакви шклопци кад нагази на сугреб па не пљуне у њега.

Суд (gen. суда, pl. судови), m. das Gericht judicium, jus.

Суд, (gen. суда, pl. суди и судови), m. das Gefäß, Geſchirr, vas.

Судац, суца, m der Richter, judex.

Судија, m. 1) der Richter, judex. 2) (f.) das Gerichtsweſen, res judiciaria:

„И да друга посиане судија —

Судијин, на, но, des Richters, judicis.

Судити, им, v. impf. (коме шта) richten, urtheilen.

Судитисе, имсе, v. impf. vor Gericht ſtehen, in judicio constitisse: судисе с њим und судесе.

Судић, m. dim. v. суд (суда).

Судован, вна, но, n. p. вино, nach dem Faß riechend, redolens dolium.

Суђеник, m. der Beſtimmte, destinatus (den das Schickſal einem Mädchen als Mann beſtimmt hat): Кад дође суђеник, нек' изеде говно куђеник;

„Златну ће се кујунџија наћи,

„А мени ће мој суђеник доћи —

Суђеница, f. die Beſtimmte, destinata.

Сужањ, жња, m (ent.) der Gefangene, qui est in vinculis:

„Процвиљео сужањ Милутине

„У тамници бана Задранина —

Сужањство (сужаньство), n. die Gefangenſchaft, captivitas.

Сужење, n. das Thränen, lacrymatio.

Суза, f. die Thräne, Zähre, lacryma.

Сузити, им, v. impf. thränen, lacrymo.

Сузица, f. dim. v. суза.

Сукање, n. das Drehen, torsio.

Сукати, учем, v. impf. drehen, torqueo.

Сукња *, f. der Lappen, mit dem man die Ladung in der Flinte feſtſtopft.

Суклата, f. groß und ungeſchickt und träg, convicium in hominem longum et pigrum.

Сукљање, n. das Hervorwallen (des Rauches, der Bienen), provolutio.

Сукљати, ам, v. impf. herauswallen, provolvi: сукља дим из пећи; сукљају чеље из кошнице.

Сукнен, на, но, von Haustuch, e panno domi facto.

Сукнӣште, n. Haustuch, panni domestici.

Сукно, n. das Tuch (das die Frauen zu Hauſe weben), pannus domesticus, villor.

Сукнути, нем, v. pf. 1) н. п. мач, сабљу, жицкен, stringo. 2) herausſtrömen, provolvor: сукнуше чеље из кошнице.

Сукња, f. der Unterrock (der Frauen), tunica.

Сукњетина, f. augm. v. сукња.

Сукњица, f. dim. v. сукња.

Сукобити, им, vide скобити.

Сукрвица, f. die Materie, das Eiter mit Blut, sanguine mixtum pus.

Сукурчина, f. halbſcherzhaftes Schelt-wort auf einen großen und trägen Menſchen, q. d. sat magnus penis.

Султӣн, m. der Sultan, Sultanus.

Султанија, f. die Sultanin (Prinzeſſe), regia virgo:

„Молиле се двије султаније

„Своме брату султан Ибрагму —

Султанијин, на, но, der Sultanin, regiae virginis.

Султанов, ва, во, des Sultans, sultani.

Султански, ка, ко, 1) ſultaniſch, sultanicus. 2) adv. ſultaniſch, more sultani.

Сулудаст, та, то, etwas geſchoſſen, mit dem geſunden Verſtande etwas zerkriegt, substultus.

Сулундар *, m. die Rauchröhre am Ofen,

Сумња, f. Frauenname, nomen feminae.

Сумлата, f. vide суклата.

Сумља, f. der Zweifel, dubium.

Сумљање, n. das Zweifeln, dubitatio.

Сумљати, ам, v. impf. zweifeln, dubito.

Сумљатисе, амсе, v. r. impf. zweifeln, dubito.

Сýмпор, m. der Schwefel, sulphur.
Сумпорача, f. geſchwefelter Lappen, pannus (lacinia) sulphuratus (—ta).
Сумрâк, m. } die Dämmerung, crepu-
Сумрâчје, m. } sculum:
„Сунце зађе, сумрачје се вâпа.“
Сунâшце, n. dim. v. сунце.
Сýнет *, m. die Beſchneidung, circumcisio.
Сýнетити, им, v. impf. beſchneiden, circumcido.
Сýнећење, n. das Beſchneiden, circumcisio.
Сунéћија *, m. der Beſchneider, circumcisor.
Сýњер *, m. der Schwamm, spongia.
Сýноврâш, über Hals und Kopf, praeceps.
Сýнути, нем, v. pf. ein wenig gießen, ſchütten, fundo.
Сýнце, n. die Sonne, sol.
Сунцокрéт, m. die Sonnenblume, helianthus annuus Linn.
Сунчâни, на, но, Sonnen-, solis.
Сýнчаница, f. der Sonnenſtrahl (im Zimmer), solis radius (cubile illustrans).
Сýнчање, n. das Sonnen, apricatio.
Сýнчатисе, амсе, v. r. impf. ſich ſonnen (ſonnen), apricor.
Суочити, им, v. pf. саставити кога с ким да говори један другом у очи, gegenüberſtellen (zwei Ausſagende), confrontiren, committo.
Сýпрот, gegen, contra.
Сýпротитисе, имсе, v. r. impf. коме, ſich widerſetzen, obsisto.
Сýпроћење, n. das Widerſetzen, der Widerſtand, repugnatio.
Сургун *, m. vide проћеранџа.
Сургунисати, ишем, vide проћерати.
Сýр, ра, ро, blaß (von Farbe), coloris pallidi:
„Сура сукња, мадри конци:
„Жив био, ко је шио —
Сýрла, f. der Rüſſel, rostrum (suis), cf. кúша, ћуша.
Сýродица, f. ein wenig verwandt, quodammodo propinquus.
Сýрсабûн, m. der Grobſchneider, sartor vulgaris.
Сýрутка, f. das Käſewaſſer, die Molken, serum lactis.
Сýснежица, f. (Рес. и Срем.) vide сусњежица.
Сусњежица, f. (Ерц.) Schneegeſtöber mit Regen, Glatteis, nives mixtae pluviis.
Сýсрести, ретем (и сусретнем), v. pf. begegnen, obviam fio, occurro.
Сýсрет, m. 1) отишао му на сусрет, entgegen, obviam. 2) бити кога на сусрет, zuerſt auf den Rücken, dann entgegen auf die Bruſt, verbero in tergo et vice versa.
Сýсретање, n. das Begegnen, occursus.
Сýсретати, ам, v. impf. begegnen, obviam fieri.
Сýстати, анем, v. pf. ermüden, defatigor.
Сýстигнути, нем, vide сустићи.
Сýстизање, n. das Einholen, assectio.
Сýстизати, ижем, v. impf. einholen, assequor.
Сýстизатисе, ижемсе, v. r. impf. (von dem Pferde) mit dem hintern Fuße an den vordern anſtoßen, offendere pede posteriori anteriorem.
Сýстићи (говорисе и сустигнути), игнем, v. pf. einholen, assequi.
Сýстићисе (говорисе и сустигнутисе), игнемсе, v. r. pf. (von dem Pferde) mit dem Hinterfuße an den Vorderfuß anſtoßen, offendo pedem anteriorem posteriore.
Сýтлија *, f. ein Gericht von Reis und Milch, kühl zu eſſen, cibi genus.
Сýтон, m. tiefe Dämmerung, crepusculum obscurius.
Сýтра, vide сјутра.
Сýтрадан, vide сјутрадан.
Сýтрашњи, ња, ње, vide сјутрашњи.
Сýтредан, vide сутрадан.
Сýџук *, m. vide кобасица.
Сýша, f. die Dürre, ariditas, siccitas.
Сýшан, шна, но, n. p. година, dürr, siccus, aridus.
Сýшење, n. das Trocknen, Dörren, siccatio, arefactio.
Сýшити, им, v. impf. 1) trocknen, sicco. 2) dörren, arefacio.
Сýшци, шака, m. pl. die dürren Weinbeeren, die man beſonders lieſt, um daraus Liqueur zu machen, uvae siccjores.
Сцéпатисе, пасе, v. r. pf. n. p. вода, ſehr feſt zufrieren, congelari.

Т.

Та, 1) interj. doch, sane: та нећеш ти то учинити, већ ако ја умрем; та немој човече; та помози ако си човек!
А. Ве си био?
Б. Та ишао сам да зовнем Мирка, па га нема код куће. —
А. Јеси ли ручао?
Б. Та јесам (али —).
2) conj. et —, et —, ſowohl — als auch —: та по шији, та по врату,

das iſt ja (im Grunde) alles eins. 3) на неким мјестима (у пјесмама) не значи ништа, него се само дода да је пуна врста, н. п.
„На руци му три златна прстена,
„Та сватри му црква на прстима —
„Кад погледа војвода Вунца
„Та ће Чупић грозне сузе лије —
„Чупић слуша па сузе прољева
„Та од јада гледајући очима —

Та, dieſe hier, dieſe da, ista, gen. fem. von тај, та, то.

Та́бак, m. 1) ein Bogen (Papier), plagula. 2) * der Lederbereiter, Gärber, cerdo, coriarius.

Табака́на *, f. die Gärberey, officina coriaria.

Та́бан, m. 1) die Sohle, solea. 2) ein Theil des Pfluges, pars aratri. 3) vide табанце.

Таба́нце *, цета, n. das Schloß an der Flinte, claustrum. cf. гвожђа.

Таба́ње, n. das Treten, Stampfen, calcatio.

Таба́рка, f. die Kühlwanne (beim Branntweinbrennen), lacus.

Та́бати, ам, v. impf. treten, ſtampfen, calco.

Та́бља, f. das Gehäuſe für die Kanone, casa tormenti.

Та́бор (у пјесмама и таобор), m. das Lager, castra:
„Да разбијем табор на Мишару —
„Ђе је чадор силног цар' Мурата,
„У сред Турског сила на таобора —

Та́ва *, f. die Pfanne, trulla. cf. тигањ.

Та́ван *, m. 1) der Boden, Plafond, die Felderdecke, lacunar: ударио главом у таван. 2) der Boden, tabulatum supremum: на тавану. 3) Schicht, Lage, tabulatum, stratum: један таван купуса, један таван меса. 4) Stockwerk, tabulatum:
„Кулу гради од двадест тавана —

Та́ван (та́ван), вна, но, finſter, obscurus. Тавној ноћи нема свједока.

Та́ваница, ице, v. impf. bodmen, fundo aut lacunari instruo.

Та́ванскй, ка, ко, n. п. врата, Boden-, ad tabulatum pertinens.

Та́ваљење, n. das Bodmen, fundi aut tabulati adstructio.

Та́вица, f. dim. v. тава.

Та́вна, f. 1) ријека у Босни у Зворничкој нахији. 2) намастир на тој ријеци (тај се намастир зове и Тројица).

Та́внава, f. Fluß und Gegend in der Шабачка нахија. Та́внавац (вца), човек из Тавнаве. Та́внавскй, ка, ко, von Тавнава.

Та́внити, ним, (Рес.) vide тавњети.

Тавни́на, f. die Dunkelheit, Finſterniß, tenebrae:
„Момче ми промче кроз село,
„Тавнина бјеше, не ђаше.

Та́вњити, ним, (Срем.) vide тавњети.

Та́вница, f. das (finſtere) Gefängniß, vincula, carcer:
„Тавница је кућа необична —

Та́вничкй, ка, ко, н. п. врата, Kerker-

Та́вничнй, на, но, Kerker-, carceris.

Тавно́ваше, f. das Liegen im Gefängniße, vincula, captivitas.

Тавно́вати, нујем, v. impf. im Gefängniße liegen, ſchmachten, in vinculis esse.

Та́вњети, ним, v. impf. (Ерц.) dunkel werden, obscuror.

Тада́ (једни говоре и тадај), dann, damals, tum.

Та́дашњй, на, но, damalig, illius temporis.

Та́дија, m. Mannsname nomen viri (Thaddaeus).

Тади́јца, m. dim. v. Тадија.

Тазбйна (von тасти), f. die Schwiegereltern, das Haus (die Familie) der Schwiegereltern, domus soceri: отишао у тазбину (ad soceros).

Та́зе *, friſch, recens. cf. пријесан.

Та́ин *, m. die Ration, demensum cibariorum.

Таи́нција *, m. der Proviantcommiſſär, cibariorum praefectus.

Та́j, та, то, der da, iste.

Та́јање, n. das Geheimhalten, celatio.

Та́јање, n. das Sintern, stillatio.

Та́јати, тајим, v. impf. geheim halten, celo.

Та́јати, таје, v. impf. ſintern, stillo.

Та́јење, n. vide та́јање.

Та́јити, им, vide та́јати.

Та́јна, f. das Geheimniß, secretum.

Та́јнй, на, но, geheim, secretus.

Та́јом, heimlich, secreto, clam.

Та́кав, ква, во, ſolcher, talis.

Та́кй, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide одма, сад.

Та́кй, ка, ко, ſolcher, talis. cf. такови.

Та́кнути, нем, v. pf. berühren, hineinfahren (mit der Hand), tango.

Та́ко, анђо или тако? ungleich oder gleich, par.

Та́ко, ſo, sic.

Та́ко, ſo (wahr ich lebe u. dgl.), ita (medii ament): тако ми вјере; тако ми жив брат; тако ти Бога;
„Вјера моја тако ми помогла —
„Ој тако ме не родила мајка,
„Већ кобила која ђогу мога —

Та́ковй, ва, во, vide такав.

Та́кса, f. die Taxe, taxatio, pretium.

Та́кум *, m. das Geſchirr, Geräth, armamenta. cf. оправа, и п. такум коњски, ш. ј. оправа (седло, узда

и остало.); дао му коња под свим такумом, тј. под свом оправом.

Та̑л, m. der Theil, Antheil, pars, portio: на мој тал дошло толико.

Талам̀бас *, m. die Pauke, tympanum.

Талáс, m. (Θάλασσα) die Fluten, Wogen des Meeres, fluctus:

„Погнашесе по небу облаци,
„А по земљи проклети вјетрови
„Подигоше на мору таласе —

Та̑лија *, f. vide срећа: рђаве сам таљије.

Та̑лија, f. Italien, Italia:

„Из Талије земље преко мора —
„Дневи даје у земљу Талију —

Талијáн, m. der Italiener, Italus.

Талијáнац, нца, m. vide Талијан.

Талијáнка, f. die Italienerin, Itala.

Талијáнски, ка, ко, 1) italienisch, italus, italicus. 2) adv. italienisch, italice.

Та̑лијер, m. (Ерц.) der Thaler, thalerus.

Та̑лир, m. vide талијер.

Та́лог, m. der Niederschlag, Bodensatz, sedimentum.

Таљúгаш, m. m. j. коњ, der Einspänner (Pferd, das allein eingespannt ist), equus solitarius, sine socio junctus currui.

Та̑љиге, f. pl. ein einspänniger Wagen, currus unijugis.

Та̑љижице, f. pl. dim. v. таљиге.

Та́ма, f. 1) die Finsterniß, tenebrae. 2) der Nebel, nebula:

„Сву је Мачву тама притиснула:
„Није тама ода зла времена,
„Ни година што родити не ће;
„Већ је тама од пра' пушчанога —

Тамáн *, gerade, eben, just, commode, recte, nec justo minus, nec plus: таман до кољена; таман си дошао кад треба;

А. Јели ти дугачка та аљина?
Б. Није, него таман.

Та̑мбура, f. die Tamburine, citharae genus.

Тамбýрање, n. das Tamburinspielen, citharae lusus.

Тамбýрати, ам, v. impf. die Tamburine spielen, cithara cano.

Та̑мбурица, f. dim. v. тамбура.

Тýмбурски, ка, ко, n. p. жица, Tamburin-, cithararum.

Та̑миш, m. die Temesch, Temesis.

Та̑мјан, m. der Weihrauch, thus (Θυμίαμα). Не би дао ни Богу тамјана (који је пврд).

Тамјáника, f. eine Art wohlriechen-

Тамјáнка, f. der Trauben, uvae oderatae genus.

Та̑мљан, m. vide тамјан.

Тамљáника, f. vide тамјаника.

Та̑мо, 1) dort, ibi; dorthin, eo. 2) тамо њему und тамо њој (рекавши), eine Art Euphemismus, wenn man erzählen will, wie der oder die geschimpft habe, um zu verhüten, damit der Zuhörer dieses nicht auf sich beziehe: тамо њему рекавши једи говна; тамо њега ујела гуја; тамо њу и т. д.

Та̑мошњи, ња, ње, dortig, qui isthic est.

Та̑нак (comp. тањи), нка, ко, fein, dünn, subtilis.

Та̑нан, на, но, fein, dünn, tenuis, exilis.

Танáсија, m. } Athanasius, Athanasius.
Танáсије, m. }

Та̑нац, нца, m. die Weise, Melodie (Tanz), modi, moduli:

„Опа цупа танца —

Та̑нацко, n. Mannsname, nomen viri (von Танасија).

Та̑ндара, f. 1) (у Сријему) vide прцварница. 2) тандара мандара, durcheinander, sus deque.

Тандр̀к, m. 1) das Gepolter, strepitus: стоји тандрк. 2) вјечнаја му патарица и блажени тандрк, als Parodie zu памјат und покој, jocosa parodia τοῦ requiescat in pace.

Тандр̀кање, n. das Poltern, strepitus.

Тандр̀кати, дрчем, v. impf. poltern, strepo.

Тандр̀кнути, нем, v. pf. einmal poltern, strepo.

Та́не *, нета, n. m. j. пушчано, или топовско, die Kugel, globus (plumbeus). cf. зрно.

Та̑нка, f. ein танак љеб, panis subtilis.

Танкóвијаст, та, то, schlank, gracilis.

Танкóвр, врха, рхо, schlanken Wipfels, verticis tenuis et gracilis,

„Међу њима танковрха јела —

Та̑нкопрêља, f. (ст.) die Feinspinnerin, quae subtile net:

„Ја сам чуо да си танкопреља —

Та̑нкоса, f. Frauenname, nomen feminae (q. d. subtilis comae?).

Та̑нкосава, f. Frauenname, nomen feminae.

Тануш̀ан, шна, но, dim. v. танак.

Танцáње, n. das Aufspielen, cantatio (fistulae).

Та̑нцати, ам, v. impf. aufspielen, cano ad modulos.

Та̑нчица, f. dim. v. танка.

Та́њење, n. das Dünnen, extenuatio.

Тањúр, m. der Teller, orbis.

Та́њити, им, v. impf. н. п. љеб, дрво, dünn machen, extenuo.

Таљúр, m. vide тањир.

Та̑обор, m. vide табор.

Та̀ра, f. eine der beiden Flüſſe, die nach ihrer Vereinigung die Drina ausmachen. Наша Тара не боји се Турскога цара.

Та̀раба*, f. die Verplankung, septum tabulinum.

Та̀рањ, рња, m. das Inſtrument der Böttcher, um die Vertiefung für den Boden in die Dauben zu ſchneiden, scalpri genus (vietorum).

Таркàње, n. das Schüren (des Feuers), irritatio ignis.

Та̀ркати, ам, v. impf. (Feuer) ſchüren, ruo.

Та̀рнӣ (та̀рнӣ), на, но, vide та̀рнични.

Та̀рнице, f. pl. ein beſchlagener Meyerwagen, plaustrum.

Та̀ркичнӣ, на, но, n. p. коњи, die Wagen-Pferde, equi vectarii.

Та̀рнути, нем, v. pf. (Feuer) ſchüren, ruo.

Та̀рпош, n. eine Art Frauenmütze, vittae genus. Тарпоше носе жене у Зворничкој нахији по Јадру и по Рађевини, и то је може бити у свему свијету највећа женска капа: она је округла као погача, и ђекојаше шира од аршина, па се не носи од озго на глави, него састраг на стоји од главе горе у право (готово као на Словенки господина Добровскога), а испод грла је држи подбрадњик да не спадне на траг. Кад састраг дува вјетар, или кад оће жена да се сагне, онда треба да држи спријед тарпош руком да не спадне преда њу; а кад вјетар дува спријед, онда треба да га држи руком састраг: зашто оће вјетар подбрадњиком да опикине главу, или да завали жену натраг; кад оће жена де уђе на каква врата, онда треба да се сагне и да укоси главу. Тарпош је оплетен од бијеле лозе, па је на лозу навучена велика капа од црвене чое; по чои је пришивена шамија (тако да се чоа и не види), а преко шамије прободена иглама (трепчанима и колачарама) бијела марамица; та је марамица спријед сва искићена парама, трепчањим иглама, смиљем и ружама (начињеним); ђекоје газдинске жене носе и канцу спријед; а младе начине наоколо око свега тарпоша као вијенац од руже и од смиља; остраг виси низ леђа један крај од шамије (накићен парама и осталим бијелим новцима) и зовесе перо. Прошавшије године (од 1803 — 1814) млоги су тарпоши укинули, и посшале су мјесто њи мање капе, с којима је лакше бјежати по шуми. —

Та̀ртањ m. (у Срнјему) говори као у тартањ, in den Tag hinein ſprechen, incomposite.

Та̀рчӯг, m. eine größere Niementaſche, pegae genus, e corio. Мрка капа зла биљега: масан тарчуг, а јарета нема.

Та̀с*, m. 1) eine Taſſe, patella. cf. саплак. 2) die Taſſe, der Teller zur Kirchencollekte, patella.

Та̀сић, m. dim. v. тас.

Таслàисати, ишем*, v. impf. ſtolzieren, superbio: vide јордамити:

„А субаше масланшу — cf. поскочица.

Та̀слак, m. das unbearbeitete Stück Holz (um daraus Schäfte, Wagenachſen u. ſ. w. zu machen), der Block, codex, lignum.

Та̀слачина, f. augm. v. маслак.

Та̀сница*, f. vide Плевље.

Та̀ст, m. der Schwiegervater, socer.

Та̀стов, ва, во, des Schwiegervaters, soceri.

Та̀та (та̀та), m. vide отац.

Та̀тар, m. vide Татарин.

Татарàн, m. (ст.) der Tatar-Chan, Tatarorum rex:

„Татарана од Татарбуџака —

Та̀тарбуџàк*, m. (der Tatarwinkel) ein Landesname, nomen terrae:

„Татарана од Татарбуџака —

Та̀тарин, m. 1) der Tater, Tatarus. 2) der Tater (Courier), tabellarius, eques tatarus.

Татàрка, f. m. j. шатарканџија.

Та̀таркàнџија*, der Tataren-Kandſchu, flagellum tataricum.

Та̀тарскӣ, ка, ко, 1) tatariſch, tataricus. 2) adv. tatariſch, tatarice.

Та̀тин (та̀тин), на, но, des тата, tatae.

Та̀тица, m. dim. v. тата.

Та̀то, m. cf. Златоје.

Та̀томӣр, m. Mannsname, nomen viri.

Та̀тула, f. datura stramonium Linn.

Та̀цлије, f. pl. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан. — österr. die Tazeln) die Manſchetten, manicae linteae.

Та̀чка, f. die Stütze (z. B. der Fiſole, Rebe), fulcrum, statumen, cf. причка.

Тачкàш, m. vide причаник.

Та̀ша, m. (Рес. и Срем.) vide Таша.

Та̀шо, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Та̀шта, f. vide пуница.

Та̀шти, шака, m. pl. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) eine Mehlſpeiſe (etwa österr. Brot-Strudel), placentae genus. Уредио као Наста пашке.

Тва̀р, f. das Geſchöpf, creatura.

Твој, твоја, твоје, dein, deine, dein, tuus.

Твор (твор), m. Iltiß, mustela putorius Linn.

Творац, рца, m. der Schöpfer, creator.

Творење, n. das Schaffen, creatio.

Творило, n. die Einfaſſung des Käſeleibs, ambitus (caseiе cortice tiliae). Обично је, да станарица чобанима усири по сирацар уз Петрове посте, па га метне у творило те стоји до Петрова дне. Творило начине чобани од липове коре: огуле кору (с два, или три прста широку), с липића, па савију и свежу те начине онолики колут, колики ће сирац бити.

Творити, им, v. impf. 1) ſchaffen, creo. 2) ſchaffen, thun, facio.

Творов, ва, во, des Iltißes, mustelae putorii Linn.

Тврд (comp. тврђи), да, до, 1) hart, durus. 2) kniferiſch, karg, parcus.

Тврдити, им, v. impf. hart, feſt machen, firmo.

Тврдица, f. der Kniker, parcus: тврдица иуман, па не ће да купи ајгира (у приповијетки).

Тврдо̀крка, f. m. j. крушка, Art Birne, pirі genus.

Тврдош, m. град у Ерцеговини.

Тврђа, f. 1) die Feſtigkeit, firmitas. 2) der Geiz, avaritia.

Тврђење, n. das Härten, Feſtmachen,

Тè, acc. von ти, dich, te. 2) und, et (bei Verbis, die zum nämlichen Subjekt gehören): отишао те донијо воде; иди те га зовни; узми те једи.

Тèбе, dat. und acc. von ти, tibi, te. Народ готово свуда говори тебе у обадва падежа, н. п. даћу тебе, и вић ео сам тебе и т. д. а учени Срби почели су да разликују дателни од винителнога, па пишу дат. теби, и по њима тако, ћекоји особито по варошима с ове стране Саве и Дунава) говоре сад. По неким мјестима (као по Бачкој. по Банату и по Сријему, а може се чути и по Србији) народ додаје (у обадва падежа) још ка, а каштo и кар, и (ушали) карена, н.п. тебека, тебекар и тебекарена.

Тебéка, Тебéкар, Тебекáрена, } cf. тебе.

Тèби, cf. тебе.

Тебúка, Тебúкар, Тебикáрена, } cf. тебе.

Теглење, n. das Ziehen, Strecken, tractus.

Теглèћи, ћа, ће, н. п. во, Zug-Ochs, vectarius.

Тèглити, им, vide вући.

Тèглишисе, имсе, v. r. impf. н. в. клипка, ziehen (ein Spiel), attraho, cf. клипак.

Тегљење, n. vide теглење.

Тегоба, die Schwere, ſchwere Arbeit, ardua res.

Тéжа, f. die Schwere, gravitas, pondus.

Тежáк, m. der Ackersmann, Ackermann, Feldbauer, agricola.

Тéжак (comp. тéжи), шка, ко, 1) ſchwer, gravis. 2) тешка жена, ſchwanger, gravidus.

Тежáтак, тка, m. (ст.) vide тежатник.

„Јер Власима Турци не вјерују,
„А шеница тежатка не чека —

Тежáтник, m. der Werkeltag, dies profestus.

Тежáчки, ка, ко, 1) der Ackersleute, agricolarum. 2) adv. wie ein Ackersmann, agricolae more.

Тéжење, n. das Sehnen, desiderium loci.

Тежúна, f. vide тежа.

Тéжити, им, v. impf. ſich ſehnen, hingezogen werden nach einem Orte (z. B. der Heimat), desiderio duci: све тежи на свој завичај.

Тèзга*, f. die Werkbank des Tiſchlers (cf. стружница), Schneiders, u. a.

Тèзгере*, f. pl. die Truge, feretrum.

Тезјáј, m. vide тезга.

Тèк, 1) kaum, vixdum: тек се супце родило, а —. 2) тек да видим, nur um zuſehen, solum. cf. истом.

Текáр, cf. истекар.

Тèке, додају Ерцеговци и Арнаути кад говоре, н. п. теке Божја вјера.

Тèкне, нета, n. vide коритo.

Тéкнути, не, v. pf. einfallen, venit (redit) in mentem: текну ме ум (und das nämliche komiſch: текну ме за врат).

Текýница, f. das Erdzeiſlein, mus noricus citellus Linn.

Текýћа вода, f. fließendes Waſſer, aqua viva.

Телáд, f. (coll.) Kälber, vituli.

Телáл*, m. der Herold, Ausrufer, praeco.

Телáлов, ва, во, des телал, praeconis.

Телáлски, ка, ко, Ausrufer-, praeconum.

Телáлина, f. die Ausrufs-Gebühr, praeconis merces.

Телáлити, им, v. impf. ausrufen, pronuntio.

Телáљење, n. das Ausrufen, pronuntiatio.

Тèле, лета, n. das Kalb, vitulus.

Теле́нце, цета, n. dim. v. теле.
Теле́ње, n. vide тељење.
Теле́сина, f. augm. v. тело.
Те́летина, f. Kalbfleiſch, caro vitulina.
Телећа́к, n. der Ranzen, sarcina.
Те́лећи, ћа, ће, Kalbs-, kälbern, vitulinus.
Те́лешце, цета, n. vide теленце.
Те́лити, ли, v. impf. werfen (von der Kuh), pario.
Те́литисе, лисе, v. r. impf. kalben, pario.
Те́ло, n. der Leib, Körper, corpus.
Телу́ће*, n. der Rücken des Meſſers, dorsum cultri.
Те́лфа*, f. (у Сријему и у Бачк. по варошима) der Kaffeeſatz, sedimentum caffeae.
Теље́ње, n. das Kalben, partus vaccae.
Те́ме, мена, n. (Рес. и Срем.) vide тјеме.
Те́мељ, m. (Θεμέλιον) der Grund, fundamentum.
темељан, љна, но, n. p. човек, kerngeſund, ſtark, valens.
Те́менце, n. dim. v. темен.
Темишва́р, m. Temiſchwar, Temesvarinum. Темишва́рац (рца), човек из Темишвара. Темишва́рка (и Темишва́ркиња), жена из Темишвара. Темишва́рски, ка, ко, von Temiſchwar.
Те́мник, m. ein Theil der Jagodiner nahije.
Те́мпло, n. (у Сријем. у Бачк. и у Бан.) der Ikonoſtas in der Kirche, iconostasis templi graeci.
Тена́н, m. u. f. in der Redensart, на тенану (на тенани), bei Muße bequem, commode, per otium.
Тенеф*, m. vide узица, врвца.
Тентање, n. das Schlendern ohne zu wiſſen wohin, deambulatio
Те́нтати, ам, v. impf. ſchlendern ohne recht zu wiſſen wohin, deambulo otiosus.
Те́нцера*, f. eine Art halbrunder kupferner Schüſſel, scutellae genus. Ругаосе лонац тенцери (што је црна).
Те́нцерица (тенцерица), dim. v. тенцера.
Теодо́р, m. Theodor, Theodorus.
Теодо́рова субота, f. der Theodors-Samſtag (der erſte in der großen Faſte (das Feſt der Bäckerzunft), sabbatus. S. Theodori, pistorum patroni.
Теодоровица, f. 1) Теодорова жена. 2) vide Теодорова субота.
Те́оци, телаца, m. f. (coll.) Kälber, vituli.
Те́пав, па, во, ſtammelnd (blaesus.
Те́навац, вца, m. der Stammler, blaesus.
Те́навица, f. die Stammlerin, blaesa.
Те́пан, m. Mannsname, nomen viri.
Тепа́ње, n. das Stammeln, os blaesum.
Те́пати, ам, v. impf. ſtammeln, balbutio, blaesus sum. Неки, који тенају, промијене р на и, н. п. дрво кажу диво, крст кист, прст пист, стрина стина (пред и изоставе р) и т. д. А неки га (р) промијене на л, н. п. дрво, клст, плст, стлина и т. д. тако мијењају и друга слова, н. п. љето кажу јето, ребро јебо, цура туја, чаша тасa или цаса, жена зена, и т. д.
Те́пелук*, m. 1) ſilberne oder goldene geſtickte Platte auf den (meiſt rothen) Frauenmützen, ornatus tiarae muliebris. 2) der Flintenkolben, manubrium ſlintae (fistulae ugniferae).
Те́псија*, f. ein kupfernes Becken, pelvis aenea.
Тепси́јица, f. dim. v. тепсија.
Тера́зије*, f. pl. (у Сријем. у Бачк. и у Бан.) vide терезије.
Тера́зијице, f. pl. dim. v. теразије.
Тера́ње, n. (Рес. и Срем.) vide ћерање.
Те́рати, ам, (Рес. и Срем.) vide ћерати.
Те́ратисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide ћератисе.
Те́ре, (ст.) vide me 2.
„Тере нама саде индат стигне —
Тере́зије*, f. pl. die Schalwage, libra.
Терезијице, f. pl. dim. v. терезије.
Те́рет, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Laſt, Fracht, onus vehiculi, navis. cf. товар.
Те́ретан, тна, но, n. p. кола, beladen, befrachtet, oneratus.
Те́рзибаша*, m. der Zechmeiſter der Schneider, sartorum collegii praefectus.
Те́рзибашин, на, но, des терзибаша, sartorum collegii praefecti.
Те́рзибашиница, f. die Frau des терзибаша, uxor терзибашae.
Те́рзија*, m. der Schneider, sartor. cf. кројач.
Те́рзијан*, m. der Schlägel, der Kiel der Citherſpielers, n. ſ. w. plectrum:
„Тамбурице моја дангубице!
„Терзијане мој голем зијане —
Те́рзијин, на, но, des Schneiders, sartoris.
Терзи́јски, ка, ко, 1) Schneider-, sartorum. 2) adv. wie ein Schneider, more sartoris.
Терзијски, ки, ко, vide терзијски.
Терзилу́к*, m. das Schneiderhandwerk, ars sartoria, vestificina.
Те́ркија*, f. 1) der Mantelſack des Reiters, mantica equitis. 2) der Riemen am Sattel, woran der Mantelſack befeſtiget wird, lora manticae.
Терлидива*, f. (ст.) Art Zeug zu Kleidungen, texti genus:
„Казаћу ти што су дара дали:
„Два пашића двије терлидиве —

Тѐрлуци*, лука, m. pl. weichlederne Unterſchuhe der Frauen, calcei interiores feminarum.

Тѐрћија*, f. vide теркија.

Тѐсан, сна, но, (Рес. и Срем.) vide тијесан.

Тесáње, n. das Zimmern, Behauen, exasciatio.

Тѐсати, ешем, v. impf. behauen, zimmern, exascio.

Тѐскера*, f. der Zettel, Schein, scheda, tessera.

Тѐсла, f. eine Art Hacke (der Trogmacher), asciae genus ad excavandum.

Тѐснити, им, (Рес. и Срем.) vide тијеснити.

Тѐсте*, ета, n. das Dutzend, duodecim.

Тѐстебаша*, m. das Muſterſtück eines Dutzends (das nicht mit eingewickelt iſt, exemplum, specimen duodecim ejusdem generis rerum.

Тестѐрáње, n. das Sägen, serratura.

Тестерати, ам, v. impf. ſägen, serro, serram duco.

Тестѐре*, ета, n. die Säge, serra.

Тестúр*, m. 1) die Freyſprechung (eines Lehrburſchen), emancipatio (?): је ли узео тестир? дао му је тестир. 2) је ли тестир поиграти? iſt es erlaubt, frey, ein wenig zu tanzen, licetne-?: „Без тестира царева везира —

Тѐстија*, f. ein Waſſerkrug, urceus. cf. крчаг.

Тестијѐтина, f. augm. v. тестија.

Тестúјца, f. dim. v. тестија.

Тѐсто, n. (Рес. и Срем.) vide тијесто.

Тѐта, f. hyp. v. тетка.

Тѐтак, тка, m. 1) очине или материне сестре муж, der Tante Mann, maritus amitae aut materterae. 2) стао као тетак, wie ein Lümmel: прави тетак. cf. дедак.

Тѐти, оћу, (Рес. и Срем.) vide ћети.

Тетúва, f. 1) die Sehne des Bogens, nervus. 2) die Saite von Sehnen, chorda, nervus.

Тѐшик*, m. vide лук.

Тѐтин, на, но, der Tante, amitae seu materterae.

Тѐтица, f. dim. v. тета.

Тѐтка, f. очина или материна сестра, die Tante, amita seu matertera.

Тѐткин, на, но, der тетка, amitae et materterae,

Тѐтков, ва, во, des тетак, mariti amitae aut materterae.

Тетрѐб, m. (Рес. и Срем.) vide тетријеб.

Тетрúван*, m. der Palankin, sella gestatoria, lectica.

Тѐтријеб, m. (Ерц.) der Auerhahn, tetrao.

Тетрљан, m. 1) бијели, mambium vulgare Linn. 2) модри, ballota nigra Linn. 3) водени, stachys aquatica Linn.

Тѐћи, течем, v. impf. 1) fließen, fluo. 2) кућу, новце, erwerben, gewinnen, lucror.

Тефѐрич*, m. 1) die Landfahrt, Landpartie, epulum rusticum. 2) das Landhaus, villa;

„Па попали Турске карауле,
„И обори Турске тефериче —

Тефтѐдар*, m. der Rechnungsführer, quaestor.

Тефтедáрев, ва, во, vide тефтедаров.

Тефтедáревица, f. vide тефтедаровица.

Тефтедáров, ва, во, des тефтедар, quaestoris.

Тефтедáровица, f. die Frau des тефтедар, uxor quaestoris.

Тефтѐдарскӣ, ка, ко, 1) Teftedars-, quaestorius. 2) adv. teftedarisch, quaestoris more.

Тѐфтер*, m. (διφθέρα) das Rechnungsbuch, rationarium, codex accepti et expensi.

Тефтерѐње, n. das Aufſchreiben der Rechnung, rationum adnotatio.

Тѐфтерити, им, v. impf. buchhalten, rationes curo.

Тефтúш*, m. die Unterſuchungscommiſſion, das Unterſuchungscommando an Ort und Stelle, quaestio (de latronibus).

Тефтúшење, n. das тефтишћалтен, quaestio.

Тефтúшити, им, v. impf. тефтиш халтен, quaestionem habeo.

Тѐчевина, f. das Erworbene, res quaesita meo labore.

Течѐње, n. 1) das Fließen, flumen. 2) das Erwerben, lucratio.

Тѐчић, m. der тетка Sohn, filius amitae aut materterae.

Тѐша, m. (Рес. и Срем.) vide Тешо.

Тѐшан, Mannsname, nomen viri (von Теодор).

Тешѐње, (Рес. и Срем.) vide тјешење.

Тѐшити, им, (Рес. и Сем.) vide тјешити.

Тѐшко, 1) weh, vae, male sit: тешко мени! тешко њему! Тешко лонцу из села зачине чекајући. 2) ſtark, ſehr, valde:

„И тешко се кнеже додворио,
„За сваштo се умолит' могаше —

Тѐшо, m. (Ерц.) hyp. v. Теодор.

Тѐштан, на, но, (Рес. и Срем.) vide тјештан.

Тѐштo (те што), was iſt's darnach? quid tum? nil inde mali.

Ти̑, du, tu.

Ти̑, dat. von ти̑, 1) dir, tibi (als enclitica). 2) дао сам ти сину, deinem Sohne, tuo filio: био сам ти код куће; виђео сам ти браћа. 3) scheinbar pleonastisch (das griech. τοι): „Бено синоћ на конаку бјесмо, „Господску ти вечер вечерасмо, „Лијепу ти ђевојку виђесмо! — „Добро ти је рано пороранити! — „Чарна горо пуна ти си хлада! —

Тига̑ањ, m. vide тава.

Тига̑њић, m. } dim. v. тигањ.
Тига̑њица, f. }

Ти̑ј, тија, тијо, still, tacitus. Тија вода брег рони.

Тије̑ње, n. das Fettwerden, pinguefactio.

Тије̑сан (comp. тје̑шњи), сна, но, (Ерц.) eng, knapp, angustus.

Тије̑сто, n. (Ерц.) der Teig, massa (farinacea).

Ти̏ква, f. 1) der Kürbis, cucurbita lagenaria Linn. 2) der Schedel, cucurbita.

Тикве̑ни̑, на, но, н. п. сјеме, Kürbis-, cucurbitae, cucurbitinum.

Тикве̑тина, f. augm. v. тиква.

Ти̏квић. m. ein kleiner Kürbis, cucurbitula.

Ти̏квица, f. dim. v. тиква.

Ти̏ма, m. (Рес. и Срем.) vide Тимо.

Тима̑р*, n. das Striegeln, usus strigilis in equis, labor strigilis.

Тимаре̑ње, m. das Striegeln, strigilis usus.

Тимари̏ти, им, v. impf. striegeln, strigili rado.

Ти̏мјан, m. vide тамјан.

Ти̏мо, m. (Ерц.) hyp. v. Тимотије.

Ти̏мок, n. 1) Name des Grenzflusses zwischen Serbien und der Bulgarey, 2) die Gegend am Timok.

Тимо̑тија, m. } Timotheus, Timotheus.
Тимо̑тије, m. }

Ти̏мочанин, m. човек из Тимока.

Ти̏мочани̑ка, f. vide Тимочкиња.

Ти̏мочки̑, ка, ко, von Timok.

Ти̏мочкиња, f. жена из Тимока.

Тињање, n. das Glimmen, ignis gliscens.

Ти̏њати, њa, v. impf. glimmen, glisco.

Ти̏њи̑, њa, њe, н. п. за тињи час, bald, hurtig, in kurzer Zeit, brevi, impigre.

Ти̏пса, f. vide стипса.

Типса̑ње, n. vide стипсање.

Ти̏псати, ам, (типшем), vide стипсати.

Ти̏р! } sagt man zur Ziege, damit sie
Ти̏ри! } beim Melken still halte, vox sistentis capram ad mulgendum.

Ти̏риплик*, m. бијели конци, што се продају по дућанима, Ladenzwirn, filia emta (non domi facta).

Тирипти̏ска, cf. позајарити.

Тирипти̏суке, f. pl. cf. опеченчело (само у оној загонетки).

Ти̏са, f. die Theiß (besser Teiß), Tibiscus.

Тискање, n. das Drücken, pressio.

Ти̏скати, ам, v. impf. drücken, premo.

Ти̏снути, нем, v. pf. drücken, premo.

Ти̏сов, ва, во, Eiben-, a taxo.

Ти̏совина, f. Eibenholz, lignum taxi.

Ти̏та! weg da (zu Kindern, daß sie etwas nicht angreifen sollen), vox impedientis infantem ne quid tangat.

Ти̏ти, тијем, v. impf. fett werden, pinguesco.

Ти̏тор, m. (κτήτωρ) der Wohlthäter eines Klosters, benefactor monasterii aut ecclesiae cf. приложник.

Тито̑рка, f. die Wohlthäterin des Klosters, der Kirche, benefactrix.

Ти̏тралица, f. јабука, што се њом титра, der Wurfapfel, pomum projectile (?).

Титра̑ње, n. das Werfen der Aepfel in die Höhe um sie wieder in die Hand aufzufangen, projectio pomorum in altum, eorumque exceptio.

Ти̏тратисе, амсе, v. r. impf. 1) im Falle aus der Höhe auffangen, excipio projectum quid manibus. Ђевојке се титрају јабукама: узме ђевојка двије јабуке, па и брзо једну за другом баца у небо и дочекује у руке:

„Па се титра златним буздованом
„К'о ђевојка зеленом јабуком —

2) ким, einen zum Besten haben, ludifico quem.

Титре̑нке, f. pl. das Flitterwerk, die Squincaille, bracteae (?) quinquilles:

„На синџи̏рим' ситне титренке,
„Што ђевојке носе о грљу —

Ти̏ћ, m. ein junger Vogel, pullus, avicula.

Ти̏ца, f. der Vogel, avis.

Ти̏цање, n. das Rühren, Anrühren, tactus.

Ти̏цати, нем, v. impf. rühren, anrühren, attingo.

Тичар, m. eine Ebene unter Лозница:

„С војском сиђи до поља Тичара,
„На Тичару с војском Дрину пређи.

Тиче̑тина, f. vide тичурина.

Ти̏чица, f. dim. v. тица.

Ти̏чји̑, чја, чје, Vogels-, avis, avium.

Тичу̏рина, f. augm. v. тица.

Ти̏шина, f. die Stille, silentium. 2) die Windstille auf Flüssen, silentium venti.

Ти̏штање, n. das Drücken, pressio.

Ти̏штати, шти ме, v. impf. 1) drü-

ћен, premo. 2) ängſtigen, kümmern, ango.

Тјѐме, мена, n. (Ерц.) der Scheitel, vertex.

Тјѐмењце, n. dim. v. тјеме.

Тјешѐње, n. (Ерц.) das Beruhigen, pacatio, consolatio.

Тјѐшити, им, v. impf. (Ерц.) beruhigen, paco, n. п. дијете.

Тјѐштан, на, но, (Ерц.) n. п. руке, beteigt, massa illitus.

Тка̀ља, f. die Weberin, textrix.

Тка̀ница, f. ein gewebter Gürtel, Scherpe, cingulum textum.

Тка̀нице, f. pl. Art Frauenſcherpe, cinguli genus.

Тка̀ничица, f. dim. v. тканица.

Тка̀ње, n. 1) das Weben, textus. 2) das Gewebe, textura.

Тка̀ти, чем, (и ткам), v. impf. weben, texo.

Тко̀, кога, vide ко.

Тко̀год, когагод, (Рес. и Срем.) vide ткогођ.

Тко̀гођ, когагођ, (Ерц.) vide когођ.

Тла̀пити, им, v. impf. сву ноћ сам тлапио којешта, durcheinander träumen, somnio susdeque.

Тла̀пљење, n. das Durcheinanderträumen, somnia promiscua.

Тла̀чење, n. das Treten, conculcatio.

Тла̀чити, им, v. impf. worauf treten, calco:

„Јелен попасе смиљ по загорју,
„Више га тлачи, нег' што га пасе —

Тӧ, 1) n. von тај, та, то, das, istud. 2) als conj. im Nachſatz (ſelten), ſo, — ако ти дођеш, то ће и он доћи, ſo wird auch er kommen, veniet et illo: ако тако буде, то смо ми пропали (ако тако буде, пропали смо).

Тӧбе, n. учинио тобе да не пије вина, m. j. заrекао се, er hat ein Gelübde gethan, er hat geſchworen (?). —

Тӧбоже, vorgeblich, ſeyn ſollend, simulate, non ita ut oporteret; dem Namen nach, nomine, non re.

Тӧбожњи, ња, ње, vide токоршњи.

Тӧболац, лца, m. der Beutel, Schnurbeutel (aus einem Stücke), crumena. Плашиву трговцу говно у тоболцу.

Тӧбџибаша*, m. der Oberkanonier, tormentariorum praefectus.

Тӧбџија*, m. der Kanonier, emittens tormenta, miles tormentarius.

Тӧбџијин, на, но, des Kanoniers, tormentarii militis.

Тобџијница, f. des Kanoniers Frau, uxor militis tormentarii.

Тобџијски, ка, ко, 1) Kanonier-, tormentariorum. 2) adv. wie ein Kanonier, more tormentarii.

Тобџијски, ка, ко, vide тобџијски.

Тобџилук*, m. der Kanonierdienſt, ars militis tormentarii.

Тӧван, вна, но, wohlbeleibt, carnosus: „Товни коњи, а бијесни Турци —

Тӧвар, m. die Saumlaſt, onus jumenti (macht 100 Ока).

Тӧварење, n. das Aufladen, Belaſten, oneratio.

Тӧварити, им, v. impf. н. п. коња, кола, лађу, beladen, belaſten, onero.

Товарнина, f. die Stricke zur Befeſtigung der Saumlaſt, funes firmando jumenti oneri.

Тӧвити, им, v. impf. н. п. коња, вола, gut füttern, fett machen, pabulum amplum praebeo.

Товљење, n. das Mäſten, pabuli ampli praebitio.

Тӧда, f. (hyp. v. Тодора) Frauenname, nomen feminae.

Тӧдица (Тӧдица), f. dim. v. Тода:

„Љуби ме Тодо Тодице,
„Љуби ме душо и срце —

Тӧдор, m. vide Теодор.

Тӧдора, f. Frauenname, nomen feminae.

Тодорчић, m. dim. v. Тодор.

Тӧзлуке*, f. pl. } vide докољенице.
Тӧзлуци*, m. pl. }

Тӧјага, f. vide батина 1.

Тӧке*, f. pl. 1) eine Art ſilbernen (auch meſſingenen) Küraſſes, der zur Zierde vorne angeſchnallt wird, ornatus loricae argenteae. 2) eine Art knopfartiger, länglicher Platten, die vorne an die Dolama genähet werden, laminae vesti adsutae splendoris caussa.

Тӧкмак*, m. vide кулумак.

Тӧкмачић, dim. v. токмак.

Тӧкнути, нем, v. pf. dim. v. уточити.

Тӧкорсе, vide тобоже.

Тӧкоршњи, ња, ње, ſogenannt, ſeyn ſollend, qui immerito nomen hoc gerit: камо тај наш токоршњи господар?

Тӧлдос, само у овој загонетки: Оздо толдос, озго толдос, а у среди мићиволдос толдос? (т. j. корњача).

Толики, ка, ко, 1) ſo viel, tantus. 2) ſo groß, tantus.

Толико (тӧлико), ſo viel, tantum.

Толишњи (тӧлишњи), на, но, dim. v. толики.

Толмач, m. der Dolmetſch, interpres.

Толмачев, ва, во, des Dolmetſch, interpretis.

Толмачење, n. das Dolmetſchen, interpretatio.

Толмачити, им, v. impf. dolmetſchen, interpretor.

Тӧља, f. (у Срњему) дрво, што се

привеже уз косиште кад се жито коси, да обара жито управо.

Тома, m. Thomas, Thomas.

Тома, m. (Рес. и Срем.) vide Томо.

Томанија, f. Frauenname, nomen feminae.

Томаш, m. Mannsname, nomen viri (von Тома).

Томица (Томица), m. dim. v. Тома.

Томо, m. (Ерц.) hyp. v. Тома.

Томруци, ука*, m. pl. vide клада.

Тонути, нем, v. impf. zu Grunde gehen, versinken, mergor.

Тоња, f. Art Wetters, tempestatis genus: попала ти га тоња, украшће ти неко коња (у приповиједци).

Топ*, f. die Kanone, tormentum (bellicum).

Топао, пла, ло, lauwarm, tepidus.

Топао*, m. der Lahme, claudus, vide ромо.

Топаласт, та, то, vide ром.

Топити, им, v. impf. schmelzen, liquefacio.

Топић, m. dim. v. топ.

Топлик, m. m. j. вјетар, (ст.) der Südwind, warmer Wind, ventus tepidus:

„Топлик вјетар у стре' ударио,
„А бијели снијег окопнио —

Топлина, f. die laue Wärme, tepor.

Топлити, им, v. impf. n. п. ногу, руку, главу, warm machen, tepefacio.

Топлица, f. 2) warmes Bad, thermae. 2) Топлица, Dorf in Serbien, und daher 3) Топличанин und auch Топлица Милан:

„Друго јесте Топлица Милане —
„И пусти ми старога Топлицу —

Топљење, n. 1) das Schmelzen, liquatio. 2) das Wärmen, tepefactio.

Топовски, ка, ко, n. п. кола, пане, Kanonen-, tormentarius.

Тополa, f. die Pappel, populus.

Тополик, m. der Pappelwald, populetum.

Тополов, ва, во, Pappel-, populeus.

Тополовина, f. Pappelholz, lignum populeum.

Тополак, m. vide тополик.

Топрв, erst, vixdum. cf. тек.

Топуз*, m. der Streitkolben, vide буздован.

Топузина, f. augm. v. топуз.

Топчидер, m. ријека у Бијоградској нахији (упријече у Саву више Бијограда).

Тор, m. die Hürde (für das Hornvieh), crates.

Торањ, рња, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Kirchthurm, turris aedis (sacrae).

Торба, f. der Tornister, pera.

Торбар, m. 1) der торбе-Macher, confector perarum. 2) Kramer, Hausirer, institor.

Торбетина, f. augm. v. торба.

Торбица, f. dim. v. торба.

Торбоноша, m. der Quersackträger (z. B. bei den Räubern), perae portator: „Арамбаше земљу појараше, „Торбоноше благо однијеше.

Торбурина, f. vide торбетина.

Торење, n. das Misten des Viehes, stercoris positio.

Торина, f. Boden, wo ehevor das Vieh gestanden, und ihn dadurch gedüngt hat, locus stercore facto fecundatus.

Торити, им, v. impf. misten, stercus facio.

Торлак, m. ein Großsprecher, gloriosus.

Торлање, n. das Großsprechen, jactatio, clamitatio.

Торлати, ам, v. impf. großschreien, clamito, glorior.

Торњање, n. das Machen, daß man fortkommt, maturatio.

Торњатисе, амсе, v. r. impf. fortmachen, maturo: торњајсе одатле

Торокање, n. das Schreyen, Lärmen, clamitatio.

Торокати, рочем, v. impf. schreyen, lärmen, clamito.

Торокуша, f. die Lärmglocke (als Scheltwort von einem Weibe), femina clamitans.

Тотркање, n. das Klopfen des Baumspechts, pulsatio ut picus facit in arbore.

Тотркати, рчем, v. impf. } klopfen wie
Тотркнути, нем, v. pf. } ein Baumspecht, pulso (de pico).

Тоциљ, m. der Wetzstein, Schleifstein, cos.

Тоцињање, n. das Schleifen (auf dem Eise), in glacie decurro, feror.

Тоцињатисе, амсе, v. r. impf. schleifen (auf dem Eise), in glacie decurro.

Точак, чка, m. 1) das Rad, rota. cf. коло. 2) die Röhre am Brunn, fistula putei. 3) ein Rohrbrunn selbst, puteus fistularis.

Точење, n. 1) das Schenken (Schütten), infusio. 2) das Wetzen, Schleifen, exacutio.

Точити, им, v. impf. 1) schenken, schütten, fundo. 2) н. п. сјекиру, wetzen, schleifen, exacuo.

Тоша, m. (Рес. и Срем.) vide Тошо.

Тошо, m. (Ерц.) hyp. v. Тодор.

Трава, f. 1) das Gras, gramen. 2) ein Kraut, eine Pflanze, herba.

Травара, f. m. j. жена, која даје траве, die Kräuterin, Kräuterfrau, herbaria.

Трављâње, n. das übermäßige Eſſen, manducatio immoderata.

Трављâти, ам, v. impf. immer nichts als eſſen, nil nisi manduco.

Трâвица, f. dim. v. трава.

Трâвица, f. Frauenname, nomen feminae.

Трâвка, f. ein Stück Gras, gramen.

Трâвник, m. Stadt in Bosnien. Трâвничанин, човек из Травника, Трâвнички, ка, ко, von Travnik.

Травýљина, f. augm. v. трава.

Травýрина, f. augm. v. трава.

Трâвчица, f. dim. v. травка.

Трâг, m. 2) die Fußſtapfe, vestigium. 2) без трага, ſpurlos, über die Maßen, ungeheuer, immensum quantum: отиде без трага; далеко без трага; скупо без трага; уђи коме, или чему у траг, и т. д.

Тра́жење, n. das Suchen, indagatio.

Тра́жити, им, v. impf. ſuchen, quaero.

Тра́житисе, имсе, v. r. impf. Spur zurücklaſſen, vestigia facio, н. п. зечови.

Трајâње, n. das Dauern, duratio.

Трајати, јем, v. impf. dauern, duro.

Трâљав, ва, во, н. п. обућа, liederlicher Anzug, dissolutus, neglectus. 2) (im Scherze) посао, liederliche Arbeit, opus male factum.

Трâље, f. pl. 1) vide крошње, (die Trage). 2) die Fetzen, Lumpen, laciniae.

Трандâвиље, n. (Τριανταφύλλον) alcea rosea Linn.

Трâп, m. die Rübengrube, fovea adservandis rapis.

Трâпова недеља, f. vide себична недеља.

Трба, f. hyp. v. трбух.

Трбобоља, f. das Bauchweh, der Bauchſchmerz, das Bauchgrimmen, tormina, dolor alvi.

Трбоња, m. der Dickbauch, homo abdomine magno.

Трбу, трбуа, m. der Bauch, alvus, venter.

Трбушаст, та, то, dickbauchig, ventrosus.

Трбушина, f. augm. v. трбух.

Трбушчић, m. dim. v. трбух.

Трг, m. die Waare, das Kaufmannsgut, merx:

„И у лађу трга свакојака,
„Понајвише сјајни огледала —

Тргáнци, наца, m. pl. (öſterr. der Sterz) eine Art Polenta, polentae genus.

Тргâње, n. das Reißen, ruptio, abruptio.

Тргати, ам, v. impf. reißen, abreißen, rumpo: тргају се конци, der Zwirn reißt, rumpitur filum.

Тргнути, нем, v. pf. reißen (einen bei der Hand, die Piſtole aus dem Gürtel), rapio, arripio.

Трговâње, n. das Handeln, mercatus.

Трговати, гујем, v. impf. handeln, mercaturam exerceo.

Трговац, вца, der Handelsmann, mercator.

Трговачки, ка, ко, 1) Handels-, mercatorius. 2) adv. more mercatoris.

Трговина, f. der Handel, mercatura.

Трговчић, m. dim. v. трговац.

Тре́ба, f. (Рес. и Срем.) vide потрéба.

Тре́бати, ам, v. impf. 1) vonnöthen ſeyn, opus est. 2) треба ићи, man muß gehen, oportet ire.

Требе́вић, m. планина у Босни: „Требевићу висока планино! „О тебе ми се види Сарајево —

Тре́биње, n. Stadt in der Herzegowina. Тре́бињанин, човек из Требиња. Тре́бињски, ка, ко, von Trebinje.

Тре́бити, им, (Рес. и Срем.) vide трíјебити.

Тре́битисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide трíјебитисе.

Требишњица, f. ријека у Ерцеговини.

Тре́бљење, n. (Рес. и Срем.) vide трíјебљење.

Требник, m. das Ritual, liber ritualis.

Тре́бовање, n. das Brauchen, Vonnöthen haben, indigentia, usus.

Тре́бовати, бујем, v. impf. 1) vonnöthen haben, egeo. 2) vonnöthen ſeyn, opus est.

Тре́зан, зна, но, (Рес. и Срем.) vide трíјезан.

Тре́знитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide трíјезнитисе.

Тре́нда, f. Frauenname, nomen feminae.

Тре́ница, f. 1) das Reibeiſen (öſterr. Riebeiſen), radula serviens tritui. 2) ein geſägtes Bret (öſterr. Pfoſten), tabula.

Тре́нути, нем, v. pf. das Auge zuthun, claudo oculum: цијелу ноћ нијесам трену́о.

Трену́ће ока, n. der Augenblick, momentum.

Трепавица, f. die Augenwimper, cilium.

Трепе́т, m. das Beben, tremitus.

Трепе́тање, n. das Zittern (des Laubes), trepidatio.

Трепе́тати, ећем, v. impf. zittern (vom Laube), trepidat (folium).

Трепе́тљика, f. das, was an der Zitternadel zittert, argentum tremulum de acu.

Трепта́ње, n. 1) das Zittern, trepidatio, motus tremulus. 2) das Flattern, motus alarum.

Трепта́ти, пћем. v. impf. (mit den Augen) blinzeln, nicto.

Трепта́ти, пти́м, v. impf. flattern, moveo alas:

„Паун трепти да полети,
Паун мој, паун мој —

Трепчáна игла, f. die Zitternadel, acus tremula.

Трепчáница, f. vide трепчана игла.

Трéсак, ска, m. (Рес. и Срем.) vide тријесак.

Трéсење, n. das Schütteln, quassatio.

Трéска, f. der Splitter, die Splitter, assula.

Трéснути, нем, v. pf. erſchüttern, concutio.

Трéсти, сем, v. impf. ſchütteln, quasso.

Трéстисе, семсе, v. r. impf. zittern, beben, concutior, tremo.

Трећáк, m. n. п. коњ, dreyjährig, trimus.

Трéћи, ћа, ће, der dritte, tertius.

Трећина, f. ein Drittel, triens, pars tertia.

Трéшња, f. 1) die Kirſche, cerasus. 2) die Kirſche, cerasum.

Трéшњица, f. dim. v. трешња.

Трéшњов, ва, во, Kirſchen-, cerasinus.

Трéшњовац, вца, m. Kirſchenſtab, baculus cerasinus.

Трéшњовача, f. 1) Stock von Kirſchholz, baculus cerasinus. 2) vide трешњовица.

Трéшњовина, f. Kirſchholz, lignum cerasinum.

Трéшњовица, f. Kirſchbranntwein, vinum ustum e cerasis.

Трéштина, f. ein Splitter assula.

Трéшће, n. (Рес. и Срем.) vide тријешће.

Трзáње, n. das Reißen (ſchnelle Ziehen), raptio, arreptio.

Трзáти, тржем, v. impf. reißen an etwas, rapio.

Трзáтисе, тржемсе, v. r. impf. reißen (z. B. пушка), auffahren (im Schlafe), excutior.

Трй, drey, tres.

Тривýн, m. Thryphon, Tryphon.

Тривýнац, нца, m. dim. v. Тривун.

Трúдесет, dreyßig, triginta.

Трúдесетй, та, то, der dreyßigſte, tricesimus.

Трúдест, vide тридесет.

Трúдестеро, vide тридесторо.

Трúдестй, та, то, vide тридесети.

Трúдесторо, Anzahl von dreyßig, triginta.

Трúест, vide тридесет (mit allen Ableitungen).

Трúјеба, f. (Ерц.) der Bedarf, die Noth: није трийебе говорити о том.

Трúјебити, им, v. impf. (Ерц.) ſäubern, expurgo: пасуљ, сочиво, пиринач.

Трúјебитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) 1) z. B. од вашију, ſich ſäubern, purgari. 2) z. B. шљиве од цвијета, decussisse folliculos calycis.

Трúјебљење, n. (Ерц.) das Säubern, expurgatio.

Трúјезан, зна, но, nüchtern (unberauſcht), crapula solutus, sobrius.

Трúјезнитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) никад се не тријезни, er wird nie nüchtern, ſchläft den Rauſch nie aus, crapulam edormio.

Трúјесак, ска, m. (Ерц.) vide гроом: пуче као тријесак; здрав момак као тријесак.

Трúјест, m. (Ерц.) Trieſt, Tergestum.

Трúјешће, n. (coll. Ерц.) die Splitter, assulae, festucae.

Трúна, f. das Bißchen, mica, frustulum.

Трúнаест, dreyzehn, tredecim.

Трúнаестеро, vide тринаесторо.

Трúнаестй, та, то, der dreyzehnte, decimus tertius.

Трúнаесторо, Anzahl von dreyzehn, tredecim.

Трúне, f. pl. die Abfälle vom Heu in der Krippe, frustula foeni.

Трúнити, им, v. impf. bröſeln, frio.

Трúница, f. dim. v. трина.

Трúњење, n. das Bröſeln, friatio.

Трúпко, m. Mannsname (von Трипун), nomen viri.

Трипýн, m. Tryphon, Tryphon.

Трипýњ дан, њa дне, m. Feſttag des heil. Tryphon, dies festus S. Tryphonis (den 1. Febr.).

Трúпут (три пута), drey Mal, ter, tribus vicibus.

Трúста, dreyhundert, tercenti.

Трúћида, f. (мени се чини као да у Србији говоре трићела) der dreyarmige Leuchter, mit dem der Biſchof den Segen gibt.

Трúце, f. pl. 1) vide мекиње. 2) die Excremente, recrementa.

Трúчав, ва, во, Dreck-, stercoreus.

Трúчан, чна, но, n. п. киселица, Kleyen, furfuraceus.

Трúца, m. (Рес. и Срем.) vide Тришо.

Трúшо, m. (Ерц.) hyp. v. Тривун.

Трјéстански, ка, ко, v. Тријест.

Трк, m. der Lauf, cursus. Тако ми мога брка, биће око куће трка.

Трка, f. der Wettlauf, das Wettrennen, curriculum.

Тркање, n. das Herumlaufen, circumcursatio.

Тркати, трчем, v. impf. umherlaufen, circumcurso.

Трлити, им, v. impf. aufpaſſen (im клис-ſpiel) auffangen, capto.

Трлица, f. 1) die (Flache-) Breche, frangibulum. 2) der Aſt, womit der Auf-

fangende auf den клис aufpaßt, ramus captantis клисиш.

Трља, m. онај што трли кад се банају ђеца, der Aufpasser im банатисе-Spiel, captator. cf. банатисе.

Трљање, n. das Reiben, friatio, tritus.

Трљати, ам, v. impf. reiben, attero.

Трљење, n. das Aufpassen im клис-Spiel, captatio.

Трљин, на, но, des трља, captatoris.

Трмка, f. vide колиница.

Трн, m. 1) глогов, vide глог, 2) црни, der Dorn, spina (prunus spinosa Linn).

Трн му под реп и борова шешарка.

Трнење, n. das Auslöschen, exstinctio.

Трнити, им, v. impf. m. j. жито на гувну, das ausgetretene Getreide vom Viehkoth reinigen, everro recrementa ex area.

Трњак, m. dim. v. трн.

Трнов, ва, во, Dorn-, spinae.

Трњомет, m. (у Бачкој) велика метла, што се њом скида слама и балега са жита на гувну кад се вије, der Besen (von Dorn?) um den Viehkoth von der Dreschtenne hinwegzukehren, scoparum genus.

Трнути, нем, v. impf. ватру, свијећу, auslöschen, exstinguo.

Трнути, нем, v. impf. erstarren, torpeo.

Трњак, m. ein Dornbusch, dumetum.

Трње, n. (coll.) die Dornen, spinae.

Трњење, n. das Wegkehren des Unraths von der Tenne, eversio stercoris ab area.

Трњина, f. 1) die Schlehe, bacca pruni spinosae Linn. 2) Frauenname, nomen feminae.

Трњиница, f. dim. v. трњина.

„Ој девојко морска трњинице —

Тров, m. ein betäubender und berauschender Fischköder, esca piscaria inebrians.

Тровање, n. das Vergiften (der Fische), venenatio.

Тровати, рујем, v. impf. vergiften, veneno.

Троглав, ва, во, dreiköpfig, triceps.

Трогоче, чета, n. н. п. ждријебе, dreijähriges Thier, trimus (equus).

Тројак, ка, ко, dreyerley, trifarius.

Тројан (или Тројанов град), m. Зидине на Церу (више Дворишта). Онуда Срби приповиједају, да је у оном граду био некакав Тројан краљ, који је ишао сваку ноћ (зашто данју није смијо од сунца, да га не растопи) у Сријем ше љубио некакву жену (или ђевојку); кад би дошао онамо (у Сријем), онда би нашакли коњма зоб, па кад би коњи позобали зоб, и пијетли запјевали, онда би пошао натраг, и до сунца би дошао у свој град. Једном кажу да је муж оне жене (или други неко?) усуо у зобнице пијесак мјесто зоби, а пијетлима свима повадио језике (да не могу пјевати): тако се краљ, чекајући док пијетли запјевају, забавио дуго, питао слугу јесу ли коњи позобали зоб, а слуга му казао да нијесу (зашто је само пипао рукама од оздо); у том се одонши; кад већ види шта је, онда узјаше на коња па побјегне, но у путу га стигне сунце, онда он брже боље сјаше с коња па утече под пласт и сакријесе од сунца, но (његовом несрећом) нађу говеда те разбучу пласт, и ту га растопи сунце.

Тројн, троја, троје, drey, tres: троји јади, троје гаће, троја врата.

Тројица, f. Anzahl von drey, tres.

Тројица, f. 1) die Dreyeinigkeit, trinitas: помози света тројице;

А. Бојиш ли се свете тројице?

Б. Бојим зле и двојице.

2) намастир у Ерцеговини. 3) намастир у Босни (у Зворничкој нахији). cf. Тавна.

Тројице, f. Pfingsten, pentecoste.

Тројичин дан, на дне, m. vide тројице.

Тројка, f. 1) die Drey, numerus ternarius. 2) ein Faß von drei Eimern, dolium trium amphorarum.

Тројство, f. die Dreifaltigkeit, trinitas: тако ми тројства.

Тролијеска, f. само у овој загонетки: Лијеска тролијеска, у лијесци огањ гори, и у огњу човек стоји (у Сријему кажу липа тролипа, мјесто лијеска тролијеска)? m. j. огледало.

Тролипа, f. cf. тролијеска.

Трољање, n. das Verbale von трољати.

Трољати, ам, v. impf. (scherzhaft) dünn und hörbar scheißen, caco tenue et cum strepitu.

Трољетњи, на, но, n. п. грозница, drey Jahre dauernd, triennis.

Трољетница, f. m. j. трољетна грозница:

„Мучи мајко замукласе

„Од грознице трољетнице —

Тром, ма, мо, schwerfällig, tardus, gravis.

Тромеђа, f. Ort, wo drei Grenzen zusammentreffen, locus trifinis (?).

Троноша, f. Kloster und Fluß im Jadar.

Троношанин, калуђер из Троноше

Тро̀ношки, ка, ко, von Troноша. cf. затроношити.

Тро̀п, m. die Schmalztreber, recrementa butyri liquati.

Тро̀пол, ла, ло, von drei Stücken (Tuфеѕ), latus tres panni latitudines:

„До зоре је девет намирила,
„И откала трополу поњаву —

Тро̀струк, ка, ко, dreifach, triplex.

Тро̀шак, шка, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) die Koſten, sumtus. cf. арач.

Тро̀шење, n. das Zehren, expensatio.

Тро̀шити, им, v. impf. ausgeben, zehren, expendo.

Тро̀шитисе, имсе, v. r. impf. ſich im Ausgeben ſetzen, expendo.

Тр̀панац, нца, m. трпанац у соби, не може се човек окренути, es iſt alles voll gehäuft im Zimmer; man kann ſich kaum umdrehen, vix te moveas, ita plenum est cubile.

Трпа̀нцук *, m. eine Reiſeſenſe, falx foenaria plicatilis.

Трпа̀ње, n. das Uebereinanderhäufen, accumulatio.

Тр̀пати, ам, v. impf. übereinanderwerfen, accumulo.

Тр̀патисе, амсе, v. r. impf. ſich wohin drängen, intrudor.

Тр̀пеза, f. der Tiſch, mensa. cf. сто, астал, синија.

Трпѐза̄р, m. der Tafeldecker (in den Klöſtern), monachis a triclinio.

Трпеза̀рев, ва, во, vide трпезаров.

Трпеза̀рија, f. der Speiſeſaal in den Klöſtern, coenaculum (refectorium).

Трпеза̀ров, ва, во, des трпезар, triclinarii.

Трпѐза̄рски, ка, ко, 1) Tafeldecker-, triclinarii. 2) adv. wie ein трпезар, more triclinarii.

Тр̀пети, пим, (Рес.) } vide трпљети.
Тр̀пити, им, (Срем.) }

Тр̀пљење, n. das Ertragen, toleratio.

Тр̀пљети, им, v. impf. (Ерц.) leiden, ertragen, perpetior.

Тр̀ска, f. arundo epigeios Linn.

Тр̀т, мрт (in der Erzählung, um das verlegene Stammeln des überwieſenen (Diebs u. dgl.) anzudeuten, interjectio de confusione criminis convicti.

Тр̀ти, трем (и тарем), тръо, v. impf. reiben, tero.

Тр̀тица, f. das Schweifſtück vom gebratenen Geflügel,

Тр̀тоснти, им, v. impf. ſchnell daher plappern, blatero indistincte.

Тр̀тошење, n. das Schnellplappern, blateratio.

Тр̀ћење, n. das Recken des Hintern in die Höhe, arrectio natium.

Тр̀ћитисе, имсе, v. r. impf. den Hintern in die Höhe recken, arrigo nates.

Трýба. f. 1) die Trompete, tuba, buccina. 2) труба платна, ein Stück feſt zuſammen gewickelter Leinwand, massa linteae: што̀ ми ти је зашто: Затрубасто, зарубасто, женама је драго? (т. ј. труба платна). 3) das feſt aufgezogene Garn am Weberbaum, massa telae:

„Доведи ми дугонокту другу,
„Да прокопа на врапцлу трубу —

Трýбити, им, v. impf. trompeten, buccina cano.

Трýбљење, n. das Trompeten, cantus buccinae.

Трýд, m. 1) gen. трýда, die Mühe, opera. labor. 2) gen. трýда, (у Бачкој и у Срјему женскога рода), der Feuerſchwamm, boletus igniarius Linn: труд буков, черов, или од глибе.

Трýдан, дна, но, 1) ermüdet, lassus: трудан и уморан. 2) трýдна жена, ſchwanger, gravida.

Трýдба, f. die Bemühung, Mühe, opera impensa.

Трýдити, им, v. impf. einen bemühen, ihm Mühe machen, fatigo.

Трýдитисе, имсе, v. r. impf. ſich Mühe geben, fatigor circa rem, desudo in re.

Трýђење, n. das Bemühen, defatigatio.

Трула̀дак, тка, m. ein Stück faules Holz, fauler Apfel, putre lignum, malum.

Трýлеж, m. verfaultes Zeug, res putres.

Трýлина, f. der Moder, das morſche Stück, pars putrida: одсиједа до трулине.

Трýлити, им, v. impf. faulen, putresco.

Трýло, n. (у Срнјему) die Kuppel in der Kirche, tholus. cf. кубе.

Трýљење, n. das Modern, putror.

Трýмпа, f. der Trupp, Haufe, turba. cf. гомила:

„Кој' с малијем боја бити не ће,
„Веће жели да на трумпу уд'ри —

Трýн, m. der Splitter (im Auge), festucula.

Трýнак, нка, m. hyp. v. трун.

Трýнити, им, v. impf. 1) anſtäuben, verunreinigen, sordibus conspergo. 2) труни снијег, es ſtöbert, nives circumvolitant.

Трýнка, f. vide трун.

Трýнути, нем, v. impf. vide трухнути.

Трýнчица, f. dim. v. трунка.

Трýњав, ва, во, mit Splittern verunreinigt, aqua festuculis turbida.

Трýње, n. (coll.) Staub, pulvis.

Трýњење, n. das Anſtäuben, adspersio pulveris.

Трýо, трула, ло, morſch, verfault, putris.
Трýп, m. der Rumpf, truncus.
Трýпина, f. 1) augm. v. труп. 2) der Klotz, caudex.
Трýсина, f. Berg in der Herzegowina: „Други мејдан под гором Трусином—
Трýт, m. } die Drohne, fucus.
Трýтина, augm. }
Трцкáње, n. das Schütteln (im Wagen, quassatio.
Трцкáтисе, амсе, v. r. impf. geſchüttelt, werden, quassor.
Трц врц, interj. von der Verlegenheit eines durch Einwürfe und Fragen Ueberwieſenen, detergiversatione convicti.
Трпч на поље, шет у кућу (биће ноћас), ſcherzhaft für Laxiren, alvus fluet.
Трчáње, n. das Laufen, cursus.
Трчáти, чим, v. impf. laufen, curro.
Трчкáрење, n. dim. v. трчање.
Трчкáрити, им, dim. v. трчати.
Трчýљак, љка, m. cf. висуљак (само у оној загонетки).
Тý, dort, da, istic.
Тýр*, m. der Roßſchweif (als Ehrenſtandarte der türkiſchen Paſchen), insigne caudae equinae.
Тýга, f. 1) туга ме је, es ſchaudert mich, cohorresco:
„Ће је сама, а не има друга,
„Да је није од горице туга —
2) туго и невољо! ſagt die unwillige, aber immer liebende Mutter zum Kinde das ihr Kummer und Noth macht, convicium matris amantis in infantem.
Тугáљив, ва, во, kitzelig, titillationem aegre sustineus, titillabilis. cf. чкакљив.
Туговање, n. das Klagen, Wehklagen, lamentatio.
Туговати, гујем, v. impf. wehklagen, lamentor.
Туговáтисе, гујемсе, v. r. impf. klagen, lamentor:
„Поче им се Чупић туговати —
Тýђ, ђа, ђе, fremd, alienus.
Тýђење, n. das Schämen, Verlegen ſeyn in einem fremden Hauſe, verecundia in domo aliena.
Тýђин, m. der Fremdling, peregrinus.
Тýђинка, f. die Fremde, peregrina:
„Али ми не да туђинка,
„Туђинка добра ђевојка:
„Ја добра коња оседлам,
„Туђинка ми га раседла —
Тýђитисе, имсе, v. r. impf. ſich fremd betragen, verlegen ſeyn wie ein Fremder, verecundor.
Тýжан, жна, но, betrübt, arm, unſelig, miſer:
„Тужна јадна да сам вода лáдна —
Тýжба, f. die Klage, accusatio.
Тýжење, n. 1) das Klagen (vor Gericht) accusatio. 2) das Klagen nach einem Todten, ululatus de mortuo.

Тýжити, им, v. impf. плакати изa гласа (особито за мрцем) и нарицати, m. j. говорити: јаој Божо (или како му буде име) моје грдне ране! јаој ко ће твога пуста коња јашти? јаој ко ће твоје ађине носити? јаој ко ће твоје оружје пасати и т. д. einen Todten beweinen, plango. Мати за сином и сестра за браћом тужи каштo по двије и по три године: кад је сама код куће, или кад изиђе куд у поље, а она тужи и нариче као да пјева. Доста пута би суза из камена ударила, како жалостиво мати нариче за сином, или сестра за братом. У садашње вријеме срамота је жени тужити за мужем, а још већа испрошеној ђевојци за момком; али се у пјесмама пјева да су и жене тужиле за мужевима и ђевојке за момцима, н. п.
„Пуче пушка из кола другога
„Те удари у колу Дамљана.
„Дамљан паде, а љуба допаде:
„Мој Дамљане, моје јарко сунце!
„Л'јепо ти ме бјеше обасјало!
„Ал' ми брже за горицу зађе —
„Марка жали и отац и мајка,
„А Андрију ни отац ни мајка,
„Него једна из села девојка,
„Жалила га, па је говорила:
„Јаој Андро моје чисто злато!
„Ако би те у рукаве везла,
„Рукав ће се одма издерати,
„Па ће твоје име погинути;
„Ако би те у песму певала,
„Песма иде од уста до уста,
„Па ће доћи у погана уста;
„Ако би те у књигу писала,
„Књига иде од руке до руке,
„Па ће доћи у погане руке —
„Боже мили чуда великога!
„Ко л' је ово кога ожалио?
„Ил' је мајка јединога сина?
„Ил' сестрица брата рођенога?
„Ил' је снаа ручнога ђевера?
„Ил' ђевојка првог заручника? Son fiancé
Тýжити, тýжим, v. impf. кога, klagen (vor Gericht), accuso.
Тýжитисе, имсе, v. r. impf. коме, на кога, ſich beklagen, klagen, conqueror.
Тýжњава, f. die Wehklage, ululatus: стоји тужњава.
Тýзла*, f. 1) das geſottene Salz, sal excoctum ex aqua salifera. 2) (дóња и гóрња) Namen einer Stadt in Boßnien, wo ſo eine Siederey beſteht, nomen oppidi. Тýзланин, човек из Тузле. Тýзлански, ка, ко, von Tuzla.

Ту̀к, m. 1) der Winkel, angulus, cf. кут. 2) ударио тук на лук, zwey harte Steine ſind aneinander gerathen, dignus dignum reperit.

Ту̀ка, f. vide будија.

Ту̀кац, кца, m. vide будац.

Ту̀кнути, нем, v. pf. 1) ein wenig (Knoblauch) ſtoßen, contundo. 2) ſchlagen (dem Geruche nach), oleo, suboleo: ово месо тукне мало.

Ту̀лум*, m. vide мјешина.

Ту̀лумина, f. augm. v. тулум.

Ту̀љак, љка, m. 1) die Einſteckröhre in Ту̀љац, љца, m. der каблина, fistula minor inserta majori (in mola). 2) eine Art Falle für Füchſe u. dgl. genus decipulae, laquei.

Тума̀рање, n. das vorwitzige Umhergehen, vagatio curiosa.

Тума̀рати, ам, v. impf. vorwitzig umherſchlendern, vagor curiosus.

Тума̀рити, им, v. pf. hineinplumpen (in ein Haus, ohne anzuklopfen), intro improvisus.

Ту̀мба, adv. vom Faß, wenn es aufrecht ſteht, de dolio erecto.

Тумба̀ње, n. das Umlegen (eines Faſſes), inversio.

Тумба̀с*, m. der Ponton (Schiff zur Schiffbrücke), ponto.

Ту̀мбати, ам, v. impf. u. p. буре, umlegen, umdrehen, everto.

Ту̀на, vide ту.

Ту̀ња, f. vide гуња.

Ту̀п (comp. ту̀пљи), па, по, ſtumpf, hebes.

Ту̀пара, f. тупа сјекира, eine Art ſtumpfer Hacken, securis obtusior.

Ту̀пити, им, v. impf. abſtumpfen, obtundo, hebeto.

Тупка̀ње, n. das Stampfen (der Ziegen), tudes, supplodere.

Ту̀пкати, ам, v. impf. mit den Füßen ſtampfen, supplodo.

Ту̀пљење, n. das Abſtumpfen, hebetatio.

Тупоглав, ва, во, ſtumpfen Kopfes, capitis obtusi: иди погани тупоглава! (кажу ђетету, u. p. кад не може што да упамти).

Ту̀р, m. der Hoſenlatz, tegumentum braccarum.

Ту̀ра*, f. 1) u. p. кордована, или убришима, ein Bündel, fasciculus. 2) auf der Münze die Kopfſeite, pars adversa numi.

Турја̀ција, f. (coll.) die Türken, Turca.

Ту̀рак, рка, der Türke (beſonders wenn man die Deutſchen redend einführt; denn gut ſerbiſch heißt er Турчин, pl. Турци), Turca.

Ту̀рање, n. das Werfen, jactus.

Ту̀рати, ам, v. impf. werfen, jacio.

Ту̀ратисе, амсе, v. r. impf. werfen, jacio, jaculor.

Ту̀ргуља, f. (једни говоре и тургуља) m. j. шљива, Art frühzeitiger Pflaumen, prumi genus.

Ту̀рити, им, v. pf. werfen, jacio.

Ту̀ритисе, имсе, v. r. pf. werfen, jaculor.

Турка̀ње, n. (dim. v. туранье) das Fortſtoßen, promotio.

Ту̀ркати, ам, (dim. v. турати) fortſtoßen, promoveo (z. B. wenn viele beiſammen ſitzen, und einer den andern zum Weiterrücken ſtößt).

Туркешања, f. augm. v. Турчин.

Ту̀ркиња, f. die Türkin, Turca, femina Turcica

Ту̀ркињин, на, но, der Türkin, Turcae.

Ту̀ркињица, f. dim. v. Туркиња.

Ту̀рко, m. vide Турак: Турко мала пара некрштена вјера (у приповиједки).

Ту̀рнути, нем, v. pf. (z. B. mit dem Ellbogen) ſtoßen, impello.

Ту̀рпија*, f. die Holzfeile, lima lignaria.

Ту̀рпијање, n. das Feilen (des Holzes), limatio ligni.

Ту̀рпијати, ам, v. impf. feilen, limo.

Ту̀рпијица, f. dim. v. турпија.

Ту̀рска̀, f. die Türkey, Turcia.

Ту̀рскӣ, ка, ко, 1) türkiſch, turcicus. 2) adv. türkiſch, turcice.

Ту̀рћија, f. 1) eine türkiſche Arie, modus cantilenae turcicus. 2) die Türkey, Turcia:

„Мало јада по Турћији радиш,
„Ја што тражиш по земљи
Њемачкој —

Ту̀рчало, m. der gewöhnlich türkiſch ſpricht, fingt, Turcicus.

Ту̀рчалов, ва, во, des турчало, Turcici.

Ту̀рчање, n. das Türkiſchſprechen, Turcismus.

Ту̀рчати, ам, v. impf. türkiſchſprechen, loqui turcice.

Ту̀рчење, n. das Verkürken, turcizatio.

Ту̀рчин, m. der Türke, Turca.

Ту̀рчинак, нка, m. papaver rhoeas Linn.

Ту̀рчинов, ва, во, des Türken, Turcae.

Ту̀рчити, им, v. impf. zum Türken machen, facio esse Turcam.

Ту̀рчитисе, имсе, v. r. impf. ein Türke ſeyn, Turca fio aut sum.

Ту̀ршија*, f. Aufbewahrung der Früchte in Waſſer, Wein, adservatio pomorum, uvarum, in aqua, vino. У туршију се мећу грожђе, крушке, јабуке, краставци и т. д.

Ту̀та, 1) тута вура* (m. j. држи, удри; или, пошегни, повуни); 2) у за-

гонетки: Туга тамо, тут' овамо, туга те за врата? т. ј. жена кад чисти собу или кућу па сметиште смете за врата. 3) у другој загонетки: Јаше туга на баури? т. ј. сврака на крмачи.

Тутило, in der Redensart: ту и тутило (und dabei iſt's geblieben, nec praeterea quid factum). cf. лани (како онда, и лани).

Тўткал*, m. der Tiſchlerleim, gluten.

Тўткалити, им, v. impf. leimen, glutino.

Тўткаљење, n. das Leimen, glutinatio.

Тўткање, n. vide дршкање.

Тўткати, ам, vide дршкати.

Тўтлић, m. eine Art eiförmiger Kürbiſſe, cucurbitarum genus.

Тўћи, учем, v. impf. 1) ſchlagen, tundo. 2) ſtoßen (Salz, Kaffee), tundo. 3) волове, бикове, contundo tauri testiculos.

Тўћисе, учемсе, v. r. impf. 1) ſich ſchlagen, pugno. 2) јајима (zu Oſtern).

Туфе̏кција*, m. vide туфекчија (mit allen Ableitungen).

Туфе̏кчибаша*, m. der Zechmeiſter der Büchſenmacher, praefectus collegii tormentariorum.

Туфе̏кчија*, m. der Büchſenmacher, tormentarius. cf. пушкар.

Туфе̏кчијин, на, но, des туфекчија.

Туфе̏кчијски (туфекчијски), ка, ко, Büchſenmacher-, tormentariorum.

Тўц, муц, cf. трт мрт.

Тўцак, m. der Bettler, mendicus (cf. просјак):

„Удијели туцаку јунаку —

Тўцањ, ција, m. vide тучак.

Тўцање, n. dim. v. тучење 1.

Тўцати, ам, dim. v. тући 1.

Тўцатисе, амсе, dim. v. тућисе 2.

Тўцачки, ка, ко, 1) Bettler-, mendici. 2) adv. wie ein туцак, more mendici.

Тўцин дан, на дне, m. vide тучин дан.

Тўч, m. die Glockenſpeiſe, Bronze, aes (campanarium, tormentarium).

Тўча, f. vide град.

Тўчак, чка, m. 1) die Mörſerkeule, pistillum. 2) das Oſterey, das die andern zuſammenſchlägt, ovum poschale forte.

Тўчење, n. das Schlagen, Stoßen, tunsio.

Тўчин дан, на дне, m. der Tag vor dem бадњи дан, der Schlachttag, dies mactationis. cf. печеница.

Тўчитисе, имсе, v. r. pf. auf einander ſtoßen (von Armeen), concurro.

Тўшта (von тисушта? oder cf. krainiſch dukaj?) unzählig viel, innumerus.

А. Има ли рака у том потоку?

Б. Има тушта.

Ћ.

Ћа! (in der Anekdote vom Türken), ein Ruf an den Ochſen, daß er fortgehe! vox impellentis Turcae bovem: ћа шароња, ћа!

Ћа́ба*, f. die heil'ge Stätte (Mekka bei den Türken, Jeruſalem bei den Chriſten), locus desiderii: отишао на ћабу;

„Док запалим Рачу украј Дрине,
„И погубим Аџи-Меленџија,
„Кој' је иш'о преко мора сињег
„Те је влашку ћабу полазно —

Ћа́ња*, f. eine Art gefüllter Kuchen, placentae genus.

Ћаџџија*, m. der Kuchenbäcker, placentarius.

Ћаџџијин, на, но, des Kuchenbäckers, placentarii.

Ћа́киница, f. die Frau des ћако (in der Anekdote).

Ћа́ко, m. Väterchen, tata.

Ћалов, m. vide будала.

Ћанўт, та, то, (im Gehirne) angebrannt, Pedant, angeſchoſſen, nonsanissimae mentis. cf. сулудаст.

Ћа́р*, m. der Handel, commercium. cf. трговина.

Ћа́рење, n. das Handeln, commercium.

Ћа́рити, им, v. impf. handeln, commercium facio, exerceo.

Ћаркање, n. dim. v. ћарење.

Ћа́ркати, ам, dim. v. ћарити.

Ћа́рција*, m. der Handlsmann, mercator, cf. трговац.

Ћа́са*, f. Art einer tiefer Schüſſel, lanx profundior.

Ћа́сица, f. dim. v. ћаса.

Ћа́та, m. (Рес. и Срем.) vide ћато.

Ћа́тин, на, но, des ћата, scribae.

Ћа́тиница, f. des ћата Frau, uxor scribae.

Ћа́то*, m. (Ерц.) der Schreiber, scriba. cf. писар.

Ћа́тов, ва, во, des ћато, scribae.

Ћа́ћа, m. der Vater, tata.

Ћа́ћин, на, но, des Vaters, patris.

Ћа́ ћу! Lari fari! nugae! то је ћа ћу!

Ћебап*, m. vide ћевап.

Ћебе*, епа, n. die Kotze, wollene Decke, gausape, amphitapa. cf. губер.

Ћебеџија*, m. der Kotzenmacher, gausaparius.

Ћевап*, m. eine Art Braten, frusta carnis simul assata (sine ossibus).

Ћевкање, n. vide жевкање.

Ћевкати, ам, vide жевкати.

Ћеп*, m. } vide ћеф.
Ћеф*, m. }

Ћѐја! interj. sagt man zum Rinde, wenn man es von etwas entfernen will, vox rejicientis bovem.

Ћѐла*, f. die Glatze, calvities.

Ће́ла, m. (Рес. и Срем.) vide Ћело.

Ћѐлав, ва, во, kahl, glatzig, calvus.

Ћѐлавац, вца, m. der Glatzkopf, calvus.

Ћѐлавити, им, v. impf. kahl werden, calvus fio.

Ћѐлавица, f. 1) kahlköpfige Frau, femina calva. 2) Schimpfwort für die Ziege, convicium in capram.

Ћѐлављѐње, n. das Kahlwerden, calvities.

Ћелѐпи́р*, m. die Beute, praeda. cf. добит, плијен.

Ћелепи́рење, n. das Beutemachen, praedatio.

Ћелепи́рити, им, v. impf. u. pf. Beute machen, praedor.

Ћелѐпош, m. eine kegelartige Kappe, Mütze, galeri genus.

Ћелѐпу́ш, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Mütze der Geistlichen unter dem Hute, mitra sub pileo.

Ћѐлија, f. (κέλλιον) die Zelle, cellula monachi.

Ћѐлије, f. pl. намастир у Србији (у Ваљевској нахији).

Ћелѝјица, f. dim. von ћелија, cellula.

Ће́ло, m. (Ерц.) der Kahlkopf, Glatzkopf, calvus.

Ћелу́пача, f. (cm.) ein Schimpfwort, von ћелав gebildet:
„А јетрве ћелупаче —

Ћѐмер*, m. 1) vide свод. 2) der Geldgürtel, die Geldkatze, zona.

Ћемѐрли*, adj. indecl. zu ћ. кула (u. j. на свод) vide

„Већ он ода по ћемерли кули —

Ћенѐр*, m. 1) vide крај

„Ал' су Турци брижни и срдити,
„Отишли су земли по ћенару —
2) vide крајац

Ће́но, m. Hundsname, nomen canis.

Ћѐпенак*, нка, m. der Ladenflügel (nach türkischer Art), valva tabernae.

Ћѐпица, f. das Käppchen, mitra parva.

Ћѐр, f. die Tochter, filia. cf. кћи.

Ћерана, f. Frauenname, nomen muliebre.

Ћерѐње, n. (Ерц.) das Treiben, agitatio.

Ћѐрати, ам, v. impf. (Ерц.) treiben, agito.

Ћѐратисе, амсе, v. impf. (Ерц.) 1) rammeln (von Hasen), coeo. 2) sich verfolgen (mit Prozessen), persequi se in foro. cf. гонитисе.

Ћерѐмида, f. von gr. κεραμὶς neuer κεραμίδα, der Dachziegel, tegula. cf. црнјен.

Ћерѐње, n. vide церење

Ћерећѐлија*, f. vide узвод.

Ћѐрин, на, но, der Tochter, filiae.

Ћѐрписељ, имсе, vide церпитисе.

Ће́рка, f. das Töchterchen, filiola. Мајка ћерку кара, снаши приговара.

Ћѐркин, на, но, der ћерка, filiolae.

Ћѐрпич, m. der ungebrannte Ziegel, later crudus.

Ћѐртови*, m. pl. die Balken zum Häuserbau, trabes, tigna.

Ће́рца, f. dim. v. ћерка

Ћерчѝво*, n. der Fensterrahm, margo ligneus fenestralis.

Ћеса, f. vide кеса.

Ћесар, m. m. j. Њемачки, или Бечки, der (teutsche) Kaiser, der Wiener Kaiser, Caesar (der türkische und russische sind цареви):
„Цар и ћесар кад се завадише —
„Код ћесара обриштери бише —
„Св'јетла круно од Беча ћесаре! —

Ћесарев, ва, во, vide ћесаров.

Ћесаревина, f. 1) das Kaiserland, terra Caesaris. 2) das Kaisergut, res Caesaris.

Ћесарица, f. die Kaiserin, imperatrix.

Ћесаричин, на, но, der Kaiserin, imperatricis.

Ћесаров, ва, во, des Kaisers, Caesaris.

Ћесаровина, f. vide ћесаревина.

Ћесарскѝ, ка, ко, 1) kaiserlich, caesareus. 2) adv. wie der Kaiser, Caesaris more.

Ћескин*, adj. indecl. feurig, ardens, igneus, н. п. коњ, дуван, cf. љут, ватрен.

Ћесма, f. vide шупљика.

Ћесмање, n. das Durchlöchern der Aermel-Enden, u. dgl. mit Stickerey, cf. шупљика.

Ћесмати, ам, v. impf. durchlöchern stricken, acu pingo perforatu.

Ћешен*, m vide лан.

Ћешѐњиште, n. vide ланиште.

Ћешенов, ва, во, vide ланен.

Ћети, ћу, (Ерц.) wollen, volo.

Ћеф*, m. das Belieben, die Lust, lubitus, libido.

Ћеш*, m. die Beschau eines gewaltsam Gestorbenen, inspectio occisi. cf. крвнина.

Ћешење, n. das Beschauen eines Ermordeten, inspectio occisi.

Ћешити, им, v. impf. den Ermordeten beschauen, inspicio occisum.

Ћешке*, епа, n. vide кешке.

Ћибрит*, m der Schwefelfaden, das Schwefelhölzchen, filum sulfuratum, assula sulfurata. cf. сумпорача.

Ћивот, m. (κιβωτός) die Reliquienruhe, cista in qua servantur sanctorum ossa.

Ћила, f. 1) der Pulverbeutel, crumena pulveri igniferi. 2) das Blech an dessen Mündung, lamina orificii crumenae illius.

Ћилер*, m. die Speiſekammer, penus.
Ћилим*, m. der Teppich, tapes. cf. шареница.
Ћилит*, m. vide катанац.
Ћиманѣ*, нета, n. vide егед.
„Погубише ситна ћиманета —
Ћиотина, f. вода у Ерцеговини:
„И Тројицу надомак Таслице,
„Украј воде украј Ћиотине —
Ћира, m. (Рес. и Срем.) vide Ћиро.
Ћирилов дан, m. der Slawen Apoſtel
Ћирил философ. Kyrill. Србљи приповиједају, да птице на Ћирилов дан праве друга свака себи да граде гнијездо и да носе јаја; па која не нађе друга, она се објеси.
Ћирѣш*, 1) eine Art Bauholz, materiae genus. 2) das Schuſterpech, pix sutoria.
Ћирјак, m. Mannsname, nomen viri (von Cyriacus?)
Ћирко, m. Mannsname, nomen viri (von Ћирјак).
Ћиро, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri (von Cyrillus?).
Ћитаб*, m. das Buch, die Bibel (der Koran), biblia.
Ћифта, m. der Krämer (verächtlich), tabernarius.
Ћифтин, на, но, des Ћифта, tabernarii.
Ћифтинскѣ, ка, ко, 1) Juden-, Judaeorum (als Schimpfwort von Kaufleuten). 2) adv. wie ein Ћифта, more tabernarii.
Ћифтица, f. dim. v. Ћифта.
Ћора*, m. (Рес. и Срем.) vide Ћоро.
Ћора, f. н. п. кобила, einäugig, altero oculo captus.
Ћорав, ва, во, einäugig, oculo captus.
Ћоравац, вца, m. der Einäugige, altero oculo capta.
Ћоравити, им, v. impf. einäugig werden, oculo capi.
Ћоравица, f. die Einäugige, unocula.
Ћорављење, n. das Einäugigwerden, oculi amissio.
Ћорин, на, но, des Ћора, unoculi.
Ћорин, на, но, der Ћора, unoculae.
Ћориница, f. die Frau des Ћора, uxor unoculi.
Ћорлисати*, лишем, v. pf. mit geſchloſſenen Augen hineinrennen, clausis oculis peto, impetum facio.
Ћоро, m. (Ерц.) der Einäugige, oculo captus.
Ћоров, ва, во, des Ћоро, unoculi.
Ћорпазар*, m. der Handel ungeſehens, mercatus quin videas. По панаћурима кашпо пазарују тако ноћу коње. Приповиједају да је некакав човек одвео на панаћур Ћорава коња, па га пазарио за једну ноћ дванаест пута, кад у јутру свануло а то у њега коњ слијеп у оба ока. А у другога опет тако исто освануо његов коњ у рукама.
Ћоса*, m. (Рес. и Срем.) vide Ћосо.
Ћосав, ва, во, bartlos, imberbis, der keine Barthaare hat, cui non crescit barba.
Ћосе, f. pl. das Schachſpiel (engliſch chess), lusus latrunculorum.
Ћосин, на, но, des Ћоса, hominis depilis.
Ћосиница, f. die Frau eines Ћоса, uxor hominis depilis.
Ћосо, m. (Ерц.) der Bartloſe, depilis.
Ћосов, ва, во, des Ћосо, hominis depilis.
Ћошак*, шка, m. das Eck, die Ecke,
Ћоше*, ета, n. angulus. cf. рогаљ.
Ћошѣли*, adj. indeclin. eckicht, angulosus.
Ћу, Ћуа, m. der Hauch, spiritus: нема вјетра ни Ћуа.
Ћуба, f. der Schopf (der Henne), cirrus.
Ћуба, f. die Schopfhenne, gallina cristata.
Ћубаст, та, то, н. п. кокош, gehaubt, cristatus.
Ћубица, f. dim. v. Ћуба.
Ћуд, f. 1) das Naturell, indoles: добре Ћуди;
„Ој ђевојко и зла Ћуди твоја —
2) није ми по Ћуди, es iſt mir nicht recht, non placet.
Ћудање, n. das Scheuwerden (des Pferdes), consternatio.
Ћудатисе, амсе, v. r. impf. ſcheu werden, constenor.
Ћудљив, ва, во, н. п. коњ, ſcheu, pavidus, facile expavescens.
Ћук, m. Name einer Art Nachteule, (vom Laute Ћу!), ululae genus.
Ћук! Ћук! interj. ſo ruft man die Hühner herbey, vox gallinas vocantis
Ћукање, n. das Schreyen wie ein Ћук, clamor bubonis (Ћук).
Ћукање, n. das Herbeirufen der Hühner, advocatio gallinarum.
Ћукати, учем, v. impf. ſchreyen wie der Ћук, clamo ut Ћук.
Ћукати, ам, v. impf. die Hühner herbeirufen, allicio gallinas.
Ћукнути, нем, v. pf. einmahl Ћу ſchreyen, dico Ћу.
Ћукнути, нем, v. pf. einmahl Ћук rufen, dico Ћук.
Ћуков, ва, во, des Ћук, bubonis.
Ћула, f. (у Бачкој) vide кијача.
Ћулав, ва, во, vide чулав.
Ћулити, им, v. impf. tr. j. уши, ſpitzen (die Ohren), arrigo aures.
Ћулумак, мка, m. eine kleine Keule, clavula.
Ћуљење, n. das Spitzen (der Ohren arrectio aurium.

Ћу̏ма, f. das Büſchel, fasciculus, crista.
Ћумез*, m. vide кокошар 1.
Ћу̏мица, f. dim. v. ћума.
Ћумур*, m. vide угаљ.
Ћумурџија*, m. der Kohlenbrenner, carbonarius, coctor carbonum.
Ћуп*, m. eine Art Topf zu Honig, Rindſchmalz, ollae genus.
Ћу̏па, f. eine Art Krug, urcei genus.
Ћупина, f. augm. v. ћуп.
Ћу̏пић, m. dim. v. ћуп.
Ћуприја*, f. 1) vide мост. 2) варош у Србији на десном брегу Мораве (у Ресави). Ћупри̏јски, ка, ко, von Ћуприја.
Ћупри̏јца, f. dim. v. ћуприја.
Ћу̏ра, f. vide будија.
Ћура̑д, f. (coll.) vide бучад.
Ћурак, рка, m. vide будак.
Ћурак*, рка, m. ein mit Pelz gefütterter und verbrämter Rock, toga pellibus subsuta et praetexta.
Ћура̑н. m. vide ћурак.
Ћу̏рдија, f. 1) (Сријему, у Бачкој и Бан.) der kurze Pelzrock, vestis pelliceae genus. 2) (у Србији) ein langer (Pelz-) Rock ohne Aermel.
Ћурдијѐтина, f. augm. v. ћурдија.
Ћурди̏јца, f. dim. v. ћурдија.
Ћу̏ре, ета, n. vide буче.
Ћу̏рићи, m. pl. (coll.) vide бучићи.
Ћу̏рји, рја, рје, vide будињи.
Ћу̏рка, f. vide ћура.
Ћурлѝкање, n. das Trillern auf einem Blasinſtrumente, fistulae modulatio.
Ћурлѝкати, ичем, v. impf. trillern (auf der Flöte), modulor.
Ћу̏ртаук, m. ћурја (будиња) болест, (ſcherzhaft) eine Krankheit der Weiber, Art Sehnſucht, desiderium veneris.
Ћу̏рче, чета, n. eine Pelzjacke, tunica pellicea.
Ћу̏рчибаша*, m. der Zechmeiſter der Kürſchnerzunft, magister pellionum.
Ћу̏рчибашин. на, но, des ћурчибаша, magistri pellionum.
Ћу̏рчибашиница, f. die Frau des ћурчибаша, uxor magistri pellionum.
Ћу̏рчија*, m. der Kürſchner, pellio. cf. кожуар.
Ћу̏рчијин, на, но, Kürſchner-, pellionis.
Ћурчи̏јница, f. die Kürſchnerin, pellionis uxor.
Ћурчи̏јски, ка, ко, 1) Kürſchner-, pellionum. 2) adv. wie ein Kürſchner, more pellionis.
Ћурчи̏јски, ка, ко, vide ћурчијски.
Ћурчи̏лук*, m. das Kürſchnerhandwerk, ars pellionis.
Ћу̏рчић, m. (dim. v. ћурак) vide ћурче.
Ћу̏скија*, f. der Hebel, vectis. cf. полуга.
Ћу̏стек*, m. die Fußſchelle (für unbändige, feurige Pferde), compes.
Ћу̏так, пка. m. vide шуљак 1.
Ћу̏талица, f. der immer ſchweigt, taciturnus.
Ћу̏тење, n. (Рес.) vide ћућење.
Ћу̏тети, тим, (Рес.) } vide ћућети.
Ћу̏тити, им, (Срем.) }
Ћу̏ткање, n. das Schweigenheißen, impositio silentii.
Ћу̏ткати, ам, v. impf. кога, jemand ſchweigen heißen, silentium impono.
Ћу̏ткац! mauſetiß, obmutuit, obmutuere.
Ћу̏тук*, m. der Trupp, turma.
Ћу̏ћење, n. (Ерц.) das Schweigen, silentium.
Ћу̏ћети, ћутим, v. impf. (Ерц.) ſchweigen, sileo. cf. мучати.
Ћу̏фтета*, n pl. ein Gericht (von Fleiſchknödeln), cibi genus. Исјеца се ситно пријесно месо и метне се у њега мало бибера и ситно исјецана црнога лука, па се онда начине као ораси и умељају се у пшенично брашно (и то се зову ћуфтета). Послије тога ћуфтета се попрже на маслу, па се поспу бијелим луком и киселим млијелом.
Ћу̏ша, f. der Rüſſel, rostrum (suis). cf. њушка.
Ћушање, n. das Ohrfeigen, colaphi impactio.
Ћу̏шати, ам, v. impf. ohrfeigen, colaphum impingo.
Ћу̏ше! interj. ſagt man dem Eſel, um ihn zu entfernen, vox asinos repellentis.
Ћу̏шити, им, v. pf. ohrfeigen, coalphum impingo. cf. пришити.
Ћу̏шка, f. vide пришак.
Ћушкање, n. das Fortſtoßen, protrusio.
Ћу̏шкапа, f. ein Spiel, ludi genus.
Ћу̏шкати, ам, v. impf. н. п. капу ногом, fortſtoßen, protrudo.
Ћу̏шнути, нем, v. pf. einen Stoß geben, trudo.

У.

У, 1) in, in (mit dem accus. und abl.): отишао у цркву; био сам у цркви. 2) (mit dem genit.) bei, apud: у Бога је свашта доста; ниште у мене, има у њега. 3) interj. cf. ух!
Уабити, ам, v. pf. (ein neues Kleid) ſtrapazieren, attero (pannum).
Уабоноситисе, сисе, v. r. pf. дрво у води, im Waſſer nur noch dauerhaften werden, humore firmari.
Уб, m. Fluß und Stadt in der Ваљевска нахија.

Уба, adv. einzeln, hie und da, kaum, vix:
А. Има ли јабука на јабукама?
Б. Нема, уба ће која.

Убав, ва, во, (ријетко се говори, него се чује у пјесмама) vide лијеп.

Убавац, вца, m. Name einer Quelle zwischen Remeta und Kruschedol in Sirmien, nomen fontis (Bandusiae) in Sirmio.

Уба́вица, f. cf. Златоје.

Убаци́вање, n. das Hineinwerfen, injectio.

Убаци́вати, цујем, v. impf. } hineinwer-
Уба́цити, им, v. pf. } fen, injicio.

Убе́лити, им, (Рес. и Срем.) vide убијелити.

Уби́јање, n. 1) das Verletzen, laesio. 2) das Erschlagen, occisio.

Убијати, ам, v. impf. 1) verletzen, laedo. 2) todtschlagen, occido.

Уби́јатисе, амсе, v. r. impf. sich anschlagen, illidor.

Убије́лити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. платно, bleichen, insolo.

Уби́ти, бијем, v. pf. 1) erschlagen, occido. 2) abschlagen, verwunden, verletzen, laedo.

Уби́тисе, бијемсе, v. r. pf. sich verletzen, laedi.

Убљу́вати, љујем, v. pf. bespeyen, convomo.

Уби́ој (уби̏ј), m. die Schläge, verbera: лежи од убоја.

Уби́јатисе, јимсе, v. r. pf. mit der blossen Furcht davon kommen, (en être quitte pour la peur), timore luo: бојао сам се, али се нијесам убојао.

Уби́јит, та, то, (ст.) vide убојни: „Дадоше му копље убојито —

Уби́јица, m. der sich gut schlägt, pugnator acer.

Уби́јни, на, но, н. п. топови, Kampf-, Schlacht-, zerstörend, praeliaris

Уби́јни камен, m. (Contusionsstein), den man den in einer Schlägerey Zerschlagenen zerrieben eingibt, lapis ad contusiones

Уби́сти, одем, v. pf. durch Stechen verwunden, pungo, pungendo laedo: убола га крава.

Убра́дач, m. eine Art leinenes Kopftuch, vittae genus.

Убра́дити, им, v. pf. den убрадач umthun, sumere vittam, circumdare. Убрађена без игала (т. ј. пијана).

Убрађи́вање, n. das Umthun des убрадач, vittae circumdatio.

Убрађи́вати, ђујем, v. impf. den убрадач umthun, circumdo vittam.

Убражђи́вање, n. das Unternehmen (eines Geschäfts), molimen.

Убражђи́вати, ђујем, v. impf. } sich in
Убра́здити, им, v. pf. } ein Geschäft einlassen, immittere se in negotium.

Убрати, уберем, v. pf. pflücken, anlesen, lego.

Убр̏зити, им, v. pf. убрзићу ја тебе! sagt man dem Kinde, das man straft, (faciam te celerem?).

Убрисати, ришем, v. pf. wischen, tergeo.

Убриса́вање, n. das Abwischen, abstersio.

Убриса́вати, сујем, v. impf. abwischen, abstergo.

Ува́лити, им, v. pf. hineinwälzen, involvo.

Ува́љати, ам, v. pf. hineinwälzen, volvo in —.

Ува́љатисе, амсе, v. r. pf. 1) sich durch Wälzen beschmutzen, volutando maculor. 2) sich einwalken, im Walken eingehen, minui subigendo.

Ваљи́вање, n. das Hineinwälzen, involutio.

Ваљи́вати, љујем, v. impf. hineinwälzen, involvo, volvo in —.

Ува́р је, vide за увар је.

Уватити, им, v. pf. ertappen, fangen, capio, prehendo.

Уватитисе, имсе, v. r. pf. unbeweglich bleiben, nicht bewegt werden, erstarren, consisto, non moveor, н. п. рука, нога, мјесец, сунце.

Уве́зати, ежем, v. pf. binden, colligare.

Увезивање, n. das Binden, ligatio.

Увезивати, зујем, v. impf. binden, colligare.

Увек, (Рес. и Срем.) vide у вијек.

Увенути, нем, v. pf. verwelken, marcesco.

Увера́вање, n. (Рес. и Срем.) vide увјеравање.

Увераваги, ам, (Рес. и Срем.) vide увјераваги.

Увераватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide увјераватисе.

Уверити, им, (Рес. и Срем.) vide увјерити.

Уверитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide увјеритисе.

Уве́сти, едем, v. pf. 1) hineinführen, duco in —. 2) прећу у брдо, anzetteln, ordior.

Уве́сти, везем, v. pf. hineinfahren, inveho.

Уве́сти, везем, v. pf. hineinsticken, includo picturae acus:
„Увезла сам три дуката злата —

Увече̏ (у вече), Abends, vesperi.

Увецбати, ам, (Рес. и Срем.) vide увјежбати.

Увештитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide увјештитисе.

Ува́рење, n. das Umwinden, involutio.

Ува́рати, ам, v. impf. umwinden, involvo.

Увијек (d. i. у вијек), (Ерц.) immer, semper.

Ува́рање, n. 1) das Einſieden, Einkochen, decoctio. 2) das Durchſchmiegen, perreptio (?), perlapsus.

Ува́рати, ре, v. impf. einkochen, decoqui, coquendo evaporari.

Ува́ратисе, ремсе, v. r. impf. ſich wohin durchſchmiegen, arcte perlabi.

Увити, вијем, v. pf. umwinden, circumvolvo.

Увјераваље, n. (Ерц.) das Bereden, Ueberzeugen, persuasio, convictio.

Увјера́вати, ам, v. impf. (Ерц.) glauben machen, persuadeo.

Увјера́ватисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) ſich überreden, persuadeo mihi.

Увјерити, им, v. pf. (Ерц.) glauben machen, persuadeo.

Увјеритисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ſich überreden, persuadeo mihi.

Увјежбати, ам, v. pf. (Ерц.) einlernen, ſich einüben, condisco, expertus fio in re.

Увјештитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) geſchickt werden (in einer Arbeit), expertus fio.

Увла́чење, n. das Einziehen, retractio.

Увла́чити, им, v. impf. hineinziehen, retraho, trabo, contraho.

Уво (genit ува и увета; pl. уши), das Ohr, auris.

Увода, f. der Spion, Kundſchafter, explorator.

Ува́дити, им, v. impf. 1) hineinführen, induco. 2) auskundſchaften, exploro. 3) пређу у брдо, anzetteln, ordior.

Ува́ђење, n. 1) das Hineinführen, inductio. 2) das Spioniren, exploratio. 3) das Anzetteln, orsus.

Увојак, јка, m. (сп.) Locke (?), cincinnus:

„Како расте трава на увојке —

Уволажа, f. der Ohrwurm, forficula Linn.

Ува́жење, n. das Einfädeln, immissio fili in acum.

Ува́зити, им, v. impf. n. p. конац у иглу, einfädeln, insero filum in foramen acus.

Ува́тине, f pl. die Pflugwende, versus aratri. Боље се навр њиве договарати, него се на ува́тинама карати.

Ува́ћитисе, имсе, v. r. pf. einſprechen, einkehren, deverto ad aliquem.

Ува́ћање, n. das Einſprechen, ingressio.

Ува́ћатисе, амсе, v. r. impf. einſprechen, deversor.

Ува́чати, ам, v. pf. treffen (durch Wahrſagung), divino.

Увре́бати, ам, v. pf. erlauern, deprehendo aucupando.

Увре́дити, им, (Рес. и Срем.) vide увриједити.

Ува́ћен (скочити), auf der nämlichen Stelle in die Höhe, adsilio in altum:

„Трипут дорат увћен скочио —

Увети, ри, v. pf. einkochen, verdampfen, decoqui.

Увре́ћисе, ремсе, увръоце, (Рес. и Срем.) vide увриједисе.

Увриједити, им, v. pf. (Ерц.) an eine Wunde anſtoßen, offendo in vulnus.

Увриједисе, ремсе, увръоце, v. r. pf. (Ерц.) ſich hineinſchmiegen, arcte perlabi.

Увр́нути, нем, v. pf. n. p. овна (m. j. ујаловити), abdrehen, durch Drehen verderben, eneco torquendo (testiculos).

Увр́нутисе, немсе, vide ува́ратисе.

Увр́сти, уврзем, v. pf. n. p. конац у иглу, einfädeln, insero per foramen acus.

Ува́ће, n. das Eindrehen, retorsio, contorsio.

Ува́тати, ућем, v. impf. eindrehen, retorqueo, contorqueo.

Увр́тети, тим, (Рес.) vide увћети.

Увр́тетисе, тисе, (Рес.) vide увћетисе.

Увр́шити, им, (Срем.) vide увћети.

Увр́шитисе, тисе, (Срем.) vide увћетисе.

Увћети, увршим, v. pf. (Ерц.) hineinbohren, terebro.

Увћетисе, увршисе, v. r. pf. (Ерц.) коме у главу, ſich in den Kopf ſetzen, in animum induco.

Увршан, шна, но, n. p. чанак брашна, ungeſtrichenes Maß, mensura cacuminata.

Уврши́вање, n. (öſterr. das Aufgipfeln des Getreides), demensio exundans.

Уврши́вати, шујем, v. impf. aufgipfeln, cacumino.

Увући, учем, v. pf. hineinziehen, traho in —.

Уга́ђање, n. 1) das Rechtmachen, satisfactio, probatio, accomodatio. 2) das Richten, Stimmen, correctio, temperatio, constitutio.

Уга́ђати, ам, v. impf. 1) коме, es einem recht machen, probo alicui quid. 2) што (n. p. гадље), zurecht machen, richten, tempero, constituo.

Угазити, им, v. pf. 1) у што, hineintreten, calco, 2) zuſammentreten, conculco:

угазиле свиње испред куће; угазити земљу (за пећ и. ſ. w.).

Уга̀ипитисе, имсе, vide гаип учинитисе.

Угал, гла, m. vide кут.

Угаљ, гља, m. die Schmiedekohlen, carbones.

Уга̀нути, нем, v. pf. руку, ногу, verrenken, luxo.

Угар, f. die zum künftigen Anbau aufgeriſſene (und dem Durchwärmen ausgeſetzte) Erde, ager proscissus.

Ӯгарак, рка, m. der Brand, titio.

Уга̀рити, им, v. pf. w. j. њиву (или земљу), aufreißen (die Erde mit dem Pfluge), proscindo.

Ӯгарица, f. vide угарак.

Уга̀рнице, f. pl. aufgeriſſene Aecker, agri proscissi:

„Падоше тице на угарнице —.

Уга̀рчић, m. dim. v. угарак.

Уга̀сити, им, v. pf. löſchen, restinguo.

Угла̀вити, им, v. pf. feſtſetzen, statuo.

Углављѝваше, n. das Feſtſetzen, Befeſtigen, Einſtecken, fixio.

Углављѝвати, љујем, v. impf. befeſtigen, figo.

Ӯгладити, им, v. pf. glätten, polio.

Угла̀ти, ам, vide угледати.

Угла̀чати, ам, vide угладити.

Углед, m. der Augenſchein, conspectus:

„Изведи браће сестру на углед —

Ӯгледати, ам, v. pf. erſehen, conspicor.

Ӯгледатисе, амсе, v. r. pf. на кога, Beiſpiel nehmen an einem, exemplum capio (bonum aut malum).

Углобѝти, им, v. pf. einfügen, insero, (clavum in foramen, ad continendum).

Углобља̀ваше, n. das Einfügen, insertio.

Углобља̀вати, ам, v. impf. einfügen, insero.

Угљеве, n. (coll.) die Kohlen im Ofen, carbones.

Угљен, m. eine Kohle, carbo.

Угљенчић, m. dim. v. угљен.

Угљеша, m. Mannsname, nomen viri.

Угључак, чка, m. vide угљенчић.

Угнати, ам, v. pf. hineintreiben, ago in —, adigo.

Ӯгнутисе, немсе, v. r. pf. ſich ſenken, sido.

Угњавити, им, v. pf. erdrücken, elido.

Угњѐчити, им, v. pf. kneten, subigo.

Угњилити, ли, v. pf. milde, weich werden (vom Obſte, z. B. der Miſpel), mitesco.

Уговара̀ше, n. das Verabreden, constitutio, condictio.

Уговара̀ти, ам, v. impf. verabreden, constituo, condico.

Ӯговети, ем, v. pf. (у Сријему и у Бачкој) vide угодити 1.

Ӯговор, m. die Verabredung, die Beſprechung, colloquium (beſonders die Verabredung, wann und wie die erbettene Braut abgeholt werden ſoll). cf. колачи.

Уговорѝти, им, v. pf. verabreden, condico.

Ӯгодан, дна, но, 1) recht, angenehm, gratus. 2) bequem, commodus.

Уго̀дити, им, v. pf. 1) komc, es einem recht machen, facio satis, probo rem alicui. 2) што, richten, zurecht machen, constituo.

Ӯгодник, m. н. п. Божји, der es wem recht macht, gratus, qui gratum mihi facit:

„И ради су Божји угодници —

Уго̀јити, им, v. pf. füttern, mäſten, sagino.

Уго̀нити, им, v. impf. hineintreiben, ago in —

Уго̀њење, n. das Hineintreiben, actio in —

Уго̀стити, им, v. pf. bewirthen, hospitio excipio.

Уго̀товити, им, v. pf. н. п. ручак, вечеру, fertig machen, adparo.

Ӯграбити, им, v. pf. erhaſchen, arripio, comprehendo.

Угрѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide угријевање.

Угрѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide угријевати.

Ӯгрејати, јем, (Рес. и Срем.) vide угријати.

Ӯгризак, риска, m. das Angebiſſene, admorsum quid, e. g. pomum, panis.

Угрѝзање, n. das Anbeißen, admorsio.

Угрѝзати, ам, v. impf. anbeißen, admordeo.

Ӯгријати, јем, v. pf. (Ерц.) erwärmen, calefacio.

Угријева̀ње, n. (Ерц.) das Wärmen, calefactio.

Угријева̀ти, ам, v. impf. (Ерц.) wärmen, calefacio.

Ӯгриња, f. Frauenname, nomen feminae.

Ӯгристи, ризем, v. pf. anbeißen, admordeo.

Ӯгрк, m. прв, што живи, љепи у говеда испод коже.

Угрушатисе, шасе, vide прогрушатисе.

Угурсу̀з*, m. der Halunke, nebulo.

Угурсу̀злук*, m. die Halunkerey, Liederlichkeit, nequitia.

Угу̀рсуски, ка, ко, halunkiſch, nebulonum: угурсузе угурсуски!

Угушѝваше, n. das Erſticken, suffocatio.

Угушѝвати, шујем, v. impf. erſticken, suffoco.

Угу̀шити, им, v. pf. erſticken, suffoco.

Ўд (comp. ўђи), да, до, übel, ſchlecht, malus:
„Јао јадна уде ти сам среће. —
Удавање, n. das Verehlichen (von Mädchen, collocatio puellae.
Удáвати, дајем, v. impf. verehlichen, colloco filiam.
Удáватисе, дајемсе, v. r. impf. heuraten, nubo.
Удавити, им, v. pf. erwürgen, strangulo.
Ўдадба, f. Ђевојка на удадбу, mannbar, nubilis.
Ўдадбени, на, но, н. п. кошуља, Vermählungs-, nuptialis.
Ўдадбеница, f. m. j. удадбена кошуља, das Vermählungshemde, indusium nuptiale.
Ўдаја, f. vide удадба.
Ўдан, дна, но, vide уд.
Ударање, n. 1) das Schlagen auf etwas, percussio. 2) das Stoßen auf etwas, incursio. 3) der Lärmen (der Kinder), strepitus. 4) der Geruch nach etwas, odor. 5) das Legen auf etwas, impositio.
Ўдарати, ам, v. impf. 1) у што auf, etwas ſchlagen, percutio. 2) на кога, ſtoßen (auf den Feind), incurro. 3) ударају Ђеца, lärmen, tumultuari. 4) месо, riecht ein wenig, olet, foetet aliquantum. 5) auflegen, impono.
Ўдаратисе, pace, v. r. impf. zuſammenpaſſen, congruo.
Ўдарити, им, v. pf. 1) у што, auf etwas ſchlagen, percutio. 2) на кога, ſtoßen, incurro; überfallen, invado. 3) на кога, на што, den Weg einſchlagen, viam ingredi versus —. 4) ниша, ſich ergießen, effundi; крв из носа. 5) legen, thun auf etwas, impono, н. п. обруч на кацу; седло на коња; аљине на се, или на слуге;
„Удри браца пуца низ њедарца —
Ударитисе, имсе, v. r. pf. 1) handgemein werden, committor congredior. 2) zuſammenpaſſen, congruo.
Ударац, рца, m. der Schlag, Hieb, ictus.
Ўдати, ам, v. pf. verheuraten, colloco filiam.
Ўдатисе, амсе, v. r. pf. heuraten, nubo.
Ўдбиња, f. Stadt in Dalmatien, nomen urbis. Ўдбињанин, човек из Ўдбиње. Ўдбињка, жена, или Ђевојка из Ўдбиње. Ўдбињски, ка, ко, von Ўдбиња.
Ўдвоје (у двоје), ums doppelte, duplo.
Удвора́вање, n. das Einſchmeicheln (durch Hofieren), insinuatio.
Удвора́ватисе, амсе, v. r impf. } код
Удворитисе, имсе, v. r. pf. } кога, ſich bei jemand einſchmeicheln, beliebt machen, insinuo me apud aliquem.
Ўдворица, f. човек, који се удвара код кога, der Höfling, Schmeichler, adulator: Турска ўдворица.
Удéвање, n. (Рес. и Срем.) vide удијевање.
Удéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide удијевати.
Удéнути, нем, (Рес. и Срем.) vide удијенути.
Ўдесан, сна, но, in Ordnung, richtig, ordinatus.
Удéсити, им, v. pf. 1) richten, zurecht machen, corrigo, vide угодити. 2) кога, treffen, auf jemand ſtoßen, offendo, occurro.
Удéситисе, имсе, v. r. pf. ſich begegnen, occurro: удесили смо се ипд удесио сам се с њим.
Ўдести (добрисе и уденути), уденем, (Рес. и Срем.) vide уђести.
Удеша́вање, n. 1) das Richten, accommodatio. 2) das Zuſammentreffen, occursus.
Удеша́вати, ам, v. impf. 1) zurecht machen, accommodo. 2) zuſammentreffen, occurro.
Удеша́ватисе, амсе, v. r. impf. ſich begegnen, occurro.
Удивитисе, имсе, v. r. pf. ſich verwundern, miror rem.
Удијева́ње, n. (Ерц.) das Hineinthun, Einfädeln, immissio.
Удијева́ти, ам, v. impf. (Ерц.) н. п. конац у иглу, einfädeln, immitto, insero.
Удијéнути, им, v. pf. (Ерц.) (Almoſen) geben, reichen, praebeo.
Ўдиљ, immer, semper.
Ўдити, им, v. impf. 1) месо, zerſtücken, dispertio. 2) übel thun, facio male, поreo: уди ми козје месо
Ўдица, f. der Fiſchangel, hamus (piscarius).
Ўдо, n. m. j. меса, ein Stück Fleiſch (zum Räuchern), segmentum carnis (appendendum in fumum).
Удобра́вање, n. das Gutwerden, Guterſcheinen, ostensio bonitatis.
Удобра́ватисе, амсе, v. r. impf. } ſich gut
Удобрити се, имсе, v. r. pf. } zeigen, ostendere se bonum.
Ўдов, ва, во, verwitwet, viduus.
Удо́вац (удо́вац), вца, m. der Witwer, viduus.
Удо́вица, f. die Witwe, vidua.
Удо́вичин, на, но, der Witwe, viduae.
Удо́вичић, m. der Witwe Sohn, filius viduae.

Удовичица, f. dim. v. удовица.
Удовичкй, ка, ко, 1) Witwen-, viduarum. 2) adv. wie eine Witwe, viduae more.
Удомити, им, v. pf. н. п. ћер, verheuraten, colloco filiam.
Удари, ударите, der Imperativ von ударити, wiewohl удари auch vorkommt.
Удржати, им, v. pf. erhalten, conservo: што ти Бог дао, Бог ти и удржао (кад се напија); доста је, да Бог удржи.
Удробити, им, v. pf. hineinbrocken, infrio.
Удружитисе, имсе, v. r. pf. ſich zuſammengeſellen, socior: удружили смо се и удружио сам се с њим.
Уђенути, нем, vide уђести.
Уђење, n. 1) das Zerſtucken, dispertitio. 2) das Schaden, Uebelthun, noxietas.
Уђести (говорисе и уђенути), уђенем, v. pf. (Ерц.) н. п. конац у иглу, einfädeln, insero filum.
Уже, та (и ужа), n. das Seil, funis.
Ужећи, ежем, v. pf. anzünden, accendo.
Ужећисе, ужежесе, v. r. pf. ſich (durch Gährung) entzünden, corrumpor fermentatione.
Ужизање, n. das Anzünden, Entzünden, accensio, succensio.
Ужизати, ужижем, v. impf. anzünden, entzünden, accendo, incendo.
Ужизатисе, ужижесе, v. r. impf. ſich entzünden, succendi, н. п. ђубре.
Ужина, f. die Jauſe, merenda.
Ужина, f. die Enge, angustia.
Ужинавање, n. das Jauſnen, sumtio merendae.
Ужинавати, ам, v. impf. jauſnen, sumo merendam.
Ужинање, n. das Jauſnen, coenatio meridiana.
Ужинара, f. т. j. торба, die Taſche, worin die Hirten ihre Mahlzeit (Brot und Käſe) tragen, pera merendaria.
Ужинати, ам, v. impf. u. pf. mittagmalen (öſterr. jauſnen), prandeo (?).
Ужице, n. Stadt und Feſtung in Serbien. Ужичанин, човек из Ужица. Ужичка, жена из Ужица. Ужичкй, ка, ко, von Ужице.
Уз, auf, in, (sursum): оде уз брда; уз воду, уз дрво. остао уза ме, neben, pone: отишао уз господара. 3) als Vorſetzſylbe bei dem verbis impf. mit futurer Bedeutung: ако узиде; ако уздолази; ако узједем; ако успишем; кад узимам; кад ускосимо и т. д.
Узабрати, берем, v. pf. pflücken, decerpo.
Узавница, f. (ст.) vide званица: „У Марка је млого узавница —
Узаврети, ри, v. pf. 1) aufſieden, ebullio: лонац, вода. 2) узаврше људи, die Leute fingen an zu lärmen, ortus est tumultus.
Узаимање, n. das Entlehnen, mutuatio.
Узаимати, ам (и узаимљем), v. impf. borgen, entlehnen, mutuor.
Узаиматисе, амсе (и узаимљемсе), v. r. impf. ſich gegenſeitig (bei der Feldarbeit) aushelfen, mutuam operam fero.
Узаједно, (ст.) т. ј. у једно (заједно), zuſammen, simul: „Узаједно шићар поније —
Узајмити, им, v. pf. entlehnen, mutuo.
Узак (comp. ужй), уска, ко, eng, knapp, angustus.
Узалуд, umſonſt, vergebens, frustra.
Узан, на, но, enge, angustus.
Узањ (т. ј. уза-њ, уз њега), neben ihm.
Узао, зла, m. der Knoten, nodus.
Узачак, чка, ко, dim. v. узак.
Узбацивање, n. das Hinaufwerfen, subjectio, jactatio in —.
Узбацивати, цујем, v. impf. } hinauf-
Узбацити, им, v. pf. } werfen, subjicio, sursum jacio.
Узбијање, n. das Zurückſchlagen, rejectio.
Узбијати, ам, v. impf. zurückſchlagen, rejicio.
Узбити, бијем, v. pf. zurückſchlagen, rejicio.
Узбрати, берем, vide узабрати.
Узбраница, f. die Anhöhe, clivus, declivitas. Колико је низбрдица, толико и узбрдица.
Узбузити, им, v. pf. aufwie geln, concito.
Узбучати, чи, v. pf. н. п. млијеко wenn ſie ſauer wird, acesco (de lacte).
Узвератисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide узвјератисе.
Узвести, ведем, v. pf. 1) hinaufführen, duco sursum. 2) платно (памуком или тирипликом), einzetteln, stamini insero.
Узвијање, n. das Hinaufwinden, sublatio.
Узвијати, ам, v. impf. hinaufwinden, succingo.
Узвити, вијем, v. pf. hinaufwinden, tollo.
Узвиштати, шти, vide узбучати.
Узвјератисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) ſchen um ſich ſchauen, oculos pavidos circumferre.
Узвод, m. платно узведено, eine mit gefärbten Streifen durchzogene Leinwand, linteum vario colore intextum.
Узводити, им, v. impf. 1) hinaufführ-

ren, duco sursum. 2) einzetteln, intersero stamini.

Узводања, f. кошуља од узвода.

Узвођење, n. 1) das Hinaufführen, ductio super —. 2) das Einzetteln, intersertio in stamen.

Узвраћати, им, v. pf. и. п. рукаве, zurückschlagen, recingo, succingo.

Узвраћање, n. das Hinaufkehren, succingo, rejicio.

Узвраћати, ам, v. impf. hinaufkehren, succingo.

Узвртисе, амсе v. r. pf. verlegen werden, tergiversor.

Узглављe, n. das Kopfkissen, pulvinar.

Узгред, im Vorbeigehen; da du dort ohnehin vorbeigehst, ob iter, in transitu.

Узгрнути, нем, v. pf. hinaufscharren, zurückschieben, rejicio, subjicio.

Узгртање, n. das Zurückschieben, rejectio.

Узгртати, грћем, v. impf. zurückschieben, rejicio.

Узда, f. der Zaum, frenum, habena.

Узданути, нем, v. pf. aufseufzen, ingemo, suspiro.

Уздање, n. das Zäumen, injectio freni.

Уздање, n. das Hoffen, spes, fiducia.

Уздарје, n. das Gegengeschenk, donum mutuum:

„Кума куму свилену кошуљу,
„Кум уздарја куми ни динара —

Уздати, ам, v. impf. zäumen, freno.

Уздатисе, амсе, v. r. impf. у кога, у што, hoffen, confido.

Уздигнути, нем, vide уздићи.

Уздизање, n. das Aufheben, elevatio.

Уздизати, ижем, v. impf. aufheben, allevo.

Уздисање, n. das Seufzen, suspiria.

Уздисати, дишем, v. impf. seufzen, suspiro.

Уздићи (говорисе и уздигнути), уздигнем, v. pf. aufheben, allevo, tollo.

Уздица, f. 1) dim. v. узда. 2) уздице (pl.), die Zügel des Wagenpferdes, frena equi currum trahentis.

Уздуж (уз дуж), nach der Länge, in longitudinem. cf. дуж.

Узенђија*, f. der Steigbügel, stapia. cf. стремен.

Узести, узебе, v. pf. и. п. воће, erfrieren, gelu corrumpi.

Узети, узмем, v. pf. 1) nehmen, accipio. 2) ћевојку, ein Mädchen, d. i. sie heuraten, ducere uxorem. 3) kaufen, emo; daher der Scherz, н. п.

А. Узећу ти капу.

Б. Узео би и ја, да ми ко да, него ни мени купи.

Узетисе, узмемсе, v. r. pf. 1) sich nehmen (bei der Hand, zur Ehe), prehendere invicem manus; conjugium ineo. 2) heuraten, connubio jungi. 3) vide уватитисе.

Узиграваше, n. das Aufhüpfen, exultatio.

Узигравати, ам, v. impf. aufhüpfen, exulto.

Узиграти, ам, v. pf. aufhüpfen, exulto.

Узимало, m. der gern wegnimmt, qui solet prehendere. cf. давало.

Узимање, n. 1) das Nehmen, acceptio, sumtio. 2) das Kaufen, emtio.

Узимати, ам (и узимљем), v. impf. 1) nehmen, sumo. 2) kaufen, emo.

Узица, f. ein Strick, restis.

Узничица, dim. v. узица.

Узјаати, јашем, vide узјати: „Да Бог да га узјаали Турци —

Узјаивање, n. das Aufsitzen, conscensio equi.

Узјаивати, јајем, v. impf. aufsitzen (aufs Pferd), conscendo equum.

Узјати, јашем, v pf. aufsitzen (aufs Pferd), conscendo equum.

Узлић, m. dim. v. узао.

Узмаивање, n. das Winken, Schwingen (des Schwerts), agitatio.

Узмаивати, мајем, v. impf. winken, schwingen, agito sursum.

Узмакнути, нем, vide узмаћи.

Узманути, нем, v. pf. winken, innuo.

Узмаћи (говорисе и узмакнути), акнем, v. pf. zurückrücken, removeri, recedo.

Узмётање, n. das Hinaufwerfen, subjectio, jactatio sursum.

Узметати, мећем, v. impf. н. п. жито и сламу, на гувну кад се ерше, aufwerfen, jacio sursum.

Узметнути, нем, v. pf. hinaufwerfen, subjicio.

Узмицање, n. das Zurückweichen, recessio.

Узмицати, мичем, v. impf. zurückrücken, recedo.

Узмлачивање, n. das Laumachen, tepefactio.

Узмлачивати, чујем, v. impf. lau machen, tepefacio.

Узмлачити, им, v. pf. lau machen, tepefacio.

Узмутити, им, v. pf. trüben, turbo.

Узмутитисе, имсе, v. r. pf. trüb werden, turbor.

Узмучитисе, имсе, v. r. pf. unruhig werden, inquietor.

Узнемиривање, n. das Stören des Friedens, pacis turbatio.

Узнемиривати, рујем, v. impf. кога, den Frieden stören, beunruhigen, turbo.

Узнемирити, им, v. pf. den Frieden stören unter den Leuten, turbo pacem.

Узо́датисе, амсе, v. r. pf. anfangen zu wandeln, inambulo.
Узо́рати, рем, v. pf. aufackern, exaro.
Узра́ст, m. (ст.) der Wuchs, statura, cf. раст:
„Красна ти си стаса и узраста —
Узрастти, стем, v. pf. aufwachſen, excresco.
Узро́к, m. die Urſache, caussa, ratio.
Узроко́ваће, n. das Verurſachen, efficio.
Узроковати, кујем, v. impf. u. pf. verurſachen, in caussa sum.
Узу́р, m. (у Сријему и у Бачк. mit allen Ableitungen) in der Redensart: живи на узуру; то је узур, die Muße, otium.
Узу́рење, n. das Mußeleben, otiatio.
Узу́рити, им, v. impf. Muße haben, otiari.
Ући, уће, v. impf. gut anſtehen, decet, cf. доликовати, личити.
Уишћилити, им, v. pf. (im Ringſpiel) errathen, divino, cf. погодити.
Ућ! ућ! interj. ſchreyt man zu den Krähen, die man verſcheuchen will, vox dispellentis cornices.
Ућа, m. hyp. v. ујак.
Ућа, f. die Raſt, Erholung, das Ausſchnaufen, respiratio, requies.
Ућагмити, им, v. pf. erwiſchen, erhaſchen, apprehendo. cf. ућграбити.
Ућак, m. материн брат, der Oheim, avunculus.
Ућакарити, им, v. pf. erfaſſen, apprehendo.
Ућаков, ва, во, des Onkels, avunculi.
Ућаловити, им, v. pf. verſchneiden, castro, exseco.
Ућам, ућма, m. die Mühlergebühr, portio debita molitori. Понијо човек жито у воденицу да меље. Кад је дошао пред воденицу и опазио да је његов кум воденичар, онда помислио у себи: „Благо мени! ево мога кума, самљеће ми без ућма.“ А кад воденичар угледа свога кума са житом, онда опет он рече у себи: „Благо мени! ево мога кума, даће ми два ућма.“
Ућање, n. das Raſten, Ausſchnaufen, respiratio, requies.
Ућање, n. das Heulen (der Wogen, des Windes), ululatus.
Ућарчити, им*, v. pf. m. j. коња за трку, (ein Pferd) zum Wettrennen vorbereiten, exerceo ad cursum (durch Diät u. ſ. w.)
Ућармити, им, v. pf. einjochen, ins Joch ſpannen, jungere jugo.
Ућармљивање, n. das Spannen ins Joch, impositio jugi.
Ућармљивати, љујем, v. impf. ins Joch ſpannen, jungo jugo.
Ућати, ућам, v. impf. ausraſten, ausſchnaufen, respiro.
Ућати, ућим, v. impf. heulen (vom Meer, Wind), ululo.
Ућац, ућца, m. vide ујак.
Уђу́рисати*, ишем, v. pf. einrichten, ordino, instituo. cf. уредити, оправити, намјестити.
Уједа́ње, n. das Beißen, morsus.
Уједати, ам, v. impf. beißen, mordeo.
Уједи́нити, им, v. pf. einig machen, reddo concordem: не уједини Боже Влаа (кажу да се тако Турци моле Богу, wie dort Tacitus G. 33. maneat quaeso, duretque gentibus — certe odium sui).
Ујести, уједем (може се чути и ујем и уијем), v. pf. beißen, mordeo.
Ујин, на, но, des ујка, avunculi.
Ујка́ње, n. das Huj! ſchreyen, clamor hui!
Ујкати, ам, v. impf. huj ſchreyen, clamo huk
Ујко, m. vide ујак.
Ујков, ва, во, des ујко, avunculi.
Ујна, f. материна брата жена, des Oheims Frau, uxor avunculi.
Ујнин, на, но, der ујна, avunculi uxoris.
Ујнути, нем, v. pf. huj ſagen, dico hui.
Ујутру (у јутру), des Morgens, mane: рано у јутру, summo mane.
Ујчевина, f. Ort, wo der Oheim (und ſein Anhang) wohnt, terra avunculi.
Ука, f. das Geſchrey, clamor.
Уканитисе, имсе, vide наканитисе.
Укати, учем, v. impf. 1) hu! ſchreyen, dico hu! (vocati sodalis gratia in saltu). 2) hu! machen (in die Hände vor Kälte).
Уке́бати, ам, v. pf. erlauern, ex insidiis capio.
Уки́ваће, n. 1) das Anſchmieden, incusio. 2) das Verletzen durch Beſchlagen, laesio equi solearum.
Уки́вати, ам, v. impf. 1) anſchmieden, incudo, concudo. 2) im Beſchlagen verletzen, laedo dum munio equi soleam.
Уки́дање, n. das Aufheben, abolitio.
Уки́дати, ам, v. impf. aufheben, aboleo.
Укинути, нем, v. pf. aufheben, aboleo.
Уклањање, n. vide уклоњање.
Уклањати, ам, vide уклоњати.
Укла́пање, n. das Hineinfügen, insertio.
Укла́пати, ам, v. impf. hineinfügen, insero.
Укло́нити, им, v. pf. wegräumen, bei Seite bringen, removeo.
Уклонитисе, имсе, v. r. pf. aus dem Wege gehen, decedo de via.

Уклоњање, n. das Wegräumen, remotio.

Уклоњати, ам, v. impf. wegräumen, removeo.

Уклоњатисе, амсе, v. r. impf. ausweichen, decedo de via.

Уклопити, им, v. pf. hineindrücken (z. B. in die Hand), adprimo in —.

Укнути, нем, v. pf. 1) hu! ſchreyen (im Walde), dico hui. 2) hu! machen (vor Kälte, in die Finger), facio hui.

Уко̀бити, им, vide срести.

Уко̀битисе, имсе, vide сресписе.

Уко̀вати, кујем, v. pf. 1) im Beſchlagen verwunden, laedo dum munio equi pedes. 2) Münzen auf eine Halskette anſchmieden, incudo, concudo, accudo.

Уковитлац, burzelnd, praeceps —: скочио уковитлац.

Уковица, f. auf Drat angeſchmiedete Münzen als Kopfzierde, ornatus capitis e numis.

Уко̀п, m. vide погреб.

Укопа́вање, n. das Eingraben, Vergraben, defossio.

Укопа́вати, ам, v. impf. vergraben, defodio.

Укопа́ватисе, амсе, v. r. impf. ſich verſchanzen, circumvallor.

Уко̀пати, ам, v. pf. eingraben, defodio.

Уко̀патисе, амсе, v. r. pf. ſich verſchanzen, circumvallor.

Укопни́, на, но, Grab-, Begräbniß-, funerarius.

Укопница, f. m. j. укопна кошуља.

Укопни́ци, m. pl. die Todtengräber, vespillones, defossores.

Укор, m. die Vorwürfe, exprobratio, criminatio.

Укора́вање, n. 1) das Vorwerfen, criminatio. 2) das Schalen des Meſſers, cultri incorticatio, munitio.

Укора́вати, ам, v. impf. 1) кога, einem Vorwürfe machen, criminari quem. 2) бритву, ein Meſſer ſchalen, manubrium cultelli cortice firmo.

Укоре́нитисе, имсе, (Вук. и Срем.) vide укорењенитисе.

Укорењенитисе, имсе, v. r. pf. (Вук.) ſich einwurzeln, radicescago.

Укорити, им, v. pf. ſchalen (das Meſſer), cortice firmo.

Уко̀рити, им, v. pf. кога, einem Vorwurfe machen, criminor quem.

Уко̀сити, им, v. pf. 1) vide накосити. 2) ſeitwärts beugen, incurvo, obliquo.

Уко̀ситисе, имсе, v. r. pf. 1) vide накоситисе. 2) ſich ſeitwärts beugen, incurvor, obliquor.

Уко̀сници, m. pl. Haarkettchen mit Münzen, Perlen u. dgl. als Kopfputz, catellae crinales.

Уко̀чити, им, v. pf. n. p. точак кад се иде низ брдо, das Rad ſperren, hemmen, retineo, impedio rotam.

Уко̀читисе, имсе, v. r. pf. ſtarr werden, torpesco.

Украси́ти, им, v. pf. verſchönern, reddo pulerius.

Украси́тисе, имсе, v. r. pf. (im Scherze) ſich ſchön machen, i. e. ſich einen mäſſigen Rauſch trinken, inebriari.

Украсти, адем, v. pf. ſtehlen, furor.

Украстисе, адемсе, v. r. pf. ſich davon ſtehlen, clam abeo.

Укрѐсати, решем, v. pf. 1) (Feuer) ſchlagen, excutio ignem. 2) n. p. листа купуснога, луковиje пера, abpflücken, decerpo.

Укроти́ти, им, v. pf. zähmen, domo.

Укрстити, им, v. pf. übers Kreuz legen, decusso.

Укрути́ти, им, v. pf. feſthalten, stringo.

Укршћа́вање, n. vide укрштање.

Укршћа́вати, ам, vide укрштати.

Укрш̀ћање, n. das Kreuzen, Kreuzweiſelegen, decussatio.

Укрштати, ам, v. impf. kreuzen, kreuzweiſe legen, decusso.

Укрљати, ам, v. pf. erſchlagen, violenta morte perimo.

Укубурити, им, v. pf. in Noth und Kummer gerathen, ad miseriam redigi.

Укувати, ам, v. pf. 1) леб, vide умијесити. 2) kochen (das Eſſen), coquo, paro.

Укр̀читисе, имсе, v. r. pf. (halb obſcön) ſich in den Kopf ſetzen, pertendo.

Укућанин, m. der Inwohner, Mietbewohner, inquilinus.

Укућанка, f. die Mietbewohnerin, inquilina.

Ула, f. der Holunke, nebulo.

Улав, ва, во, ало улава! du hundsfötiſcher Holunk, nebulonum maxime.

Улагање, n. 1) das Hineinſtecken (des Geldes in eine Unternehmung), collocatio (pecuniae). 2) das Einrichten (des gebrochenen Fußes), das Einrenken, restitutio.

Улагати, лажем, v. impf. 1) hineinſtecken, colloco. 2) einrenken, restituo (membrum fractum).

Улагатисе, лажемсе, v. r. pf. код кога, ſich (durch Lügen) einſchmeicheln, insinuari.

Улагивање, n. das Einſchmeicheln, insinuatio.

Улагивати, гујемсе, v. r. impf. ſich einſchmeicheln, blanditiis se insinuare.

Улажење, n. das Hineingehen, initus, ingressus.

Улазак, уласка, m. der Eintritt, ingressus.
Улазити, им, v. impf. hineingehen, ingredior.
Улазнутисе, немсе, v. r. pf. ſich meſſen (an einem Baume, deſſen Rinde man beleckt), metiri, comparare magnitudinem.
Улак*, m. (ст.) der Kurier, nuncius, tabellarius:
„Посла Јанко два лака улака —
Уландатисе, амсе, v. r. pf. ſich bis ans Knie beſchmutzen (im Thau, Koth), maculor vagando.
Улање, n. das Schleichen, Umherſtreichen, suspensus gradus.
Улар*, m. der Halfter, capistrum cf. поводац.
Уларисе, амсе, v. r. impf. herumſchleichen, circumrepto.
Улепити, им, (Рес. и Срем.) vide улијепити.
Улепшати, ам, (Рес. и Срем.) vide уљепшати.
Улетети, улетим, v. pf. (Рес.)
Улетити, улетим, v. pf. (Срем.)
Улећети, улетим, v. pf. (Ерц.)
} hineinfliegen, involo.
Улећисе, улежемсе, v. r. pf. ſich einniſten, sedem pono, nidifico.
Улећисе (улећисе), лекнесе, v. r. pf. ſich ſenken, deprimor.
Улизак, улиска, m. das Stück, der Klumpen Salz, den man dem Viehe zu lecken gibt, salis frustrum linctui expositum.
Улизати, улижем, v. pf. ablecken, delingo.
Улизатисе, улижесе, v. r. pf. н. п. чоа, ſich ablecken, abreiben, deteri.
Улизивање, n. das Anlecken des Baums, um daran die Größe zu meſſen, comparatio magnitudinis.
Улизиватисе, зујемсе, v. r. impf. 1) ſich meſſen, wer größer iſt, experiri magnitudinem. 2) fig. experior uter plus valeat —.
Улизнутисе, немсе, vide улазнутисе.
Улијепити, им, v. pf. (Ерц.) bekleiben, illino.
Улиштати, ам, v. pf. beſudeln (mit weichem Stuhlgang), concaco.
Улити, улијем, v. pf. hineingießen, infundo.
Улица, f. der Hof, die Flur, aula, area.
Улићити, им, v. pf. im Geſichte ſchön machen, como.
Улићитисе, имсе, v. r. pf. die Toilette machen, comi.
Уловити, им, v. pf. fangen, erjagen, capio.
Уло̀горити, им, v. pf. н. п. војску, lagern, colloco exercitum.
Уло̀горитисе, имсе, v. r. pf. ſich lagern, castra pono.
Уло̀жити, им, v. pf. 1) hineinlegen, hineinſtecken (Geld auf eine Unternehmung), colloco. 2) einrenken, restituo.
Улози, улога, m. pl. die Gliederſucht, arthritis.
Улу̀кавитисе, имсе, v. r. pf. ſich verſtellen, simulo.
Уља, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide ула.
Уљаник, m. das Bienenhaus, der Bienenſtand, alvearium.
Уље, n. (у Ерц.) das Baumöl, oleum.
Уљез, m. човек, који уђе жени у кућу, der in das Haus ſeiner Frau eingeheuratet hat, qui nupsit uxori suae, quem quasi uxor duxit.
Уљепак, пка, m. die Schmeerkappe, cucullus pinguedine maculatus.
Уљепшати, ам, v. pf. (Ерц.) verſchönern, pulcrius reddo.
Уљести, уљезем, v. pf. (у Ерц.) hineingehen, intro.
Уљу́дити, им, v. pf. ſchön machen, facio pulcre, ingenue, ut hominem decet.
Уљуђивање, n. das ſaubere Zurichten, comtio (?).
Уљуђивати, ђујем, v. impf. (von људи, wie es Menſchen haben) ſauber zurichten, humane praeparo.
Ум, m. 1) der Verſtand, intellectus, mens. 2) das Gedächtniß, mens, memoria: паде ми на ум; ум за морем, а смрт за вратом (ars longa, vita brevis); ни до сто ума, ich habe es auf den Tod vergeſſen, q. d. si centum mentes haberem, non meminissem.
Умазати, умажем, v. pf. beſchmutzen, commaculo.
Умакање, n. das Eintunken, immersio.
Умакати, мачем, v. impf. eintunken, immergo.
Умаћнути, нем, vide умаћи.
Ума̀н, мна, но, verſtändig, intelligens:
„Не бојсе мајко, не бојсе,
„Ја сам ти умна разумна —
Умаћи (говорисе и умаћнути), акнем, v. pf. entwiſchen, effugio.
Умацу̀пати, ам, augm. v. умазати.
Умашити, им, v. pf. fehlen (im банатисе-Spiel), aberro.
Умекнути, нем, v. pf. milde, weich werden, mitesco.
Умекша́вање, n. das Erweichen, emollitio.
Умекша́вати, ам, v. impf. erweichen,
Умекшати, ам, v. pf. emollio.

Умера́вање, а, (Рес. и Срем.) vide умјеравање.
Умера́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide умјеравати.
Ўмерати, ам, v. pf. т. ј. восак, weich ziehen, duco ceram.
Ўмерити, им, (Рес. и Срем.) vide умјерити.
Уме́сити, им, (Рес. и Срем.) vide умијесити.
Уме́сти, ѐтем, vide заме́сти.
Уместити, им, (Рес. и Срем.) vide умјестити.
Ўмета, f. der Kehrlappen, lacinia ad verrendum fornacem antequam panem immittas.
Ўметак, тка, m. der Einſatz, insertum.
Ўметан, тна, но, (Рес. и Срем.) vide умјетан.
Уме́тање, n. das Einſetzen, insertio.
Уме́тати, умећем, v. impf. hineinſetzen, insero.
Ўмети, умем, (Рес. и Срем.) vide умјети.
Ўмет и Муамед* (умети Муамед), Volk Muhammeds, populus Muhammedis:
„Турци вичу: умет и Муамед —
Ўметнути, нем, v. pf. hineinthun, insero.
Уме́ћати, ам, v. pf. н. п. јабуку, weichklopfen, contundo.
Уме́шати, ам, (Рес. и Срем.) vide умијешати.
Уме́штање, n. (Рес. и Срем.) vide умјештање.
Уме́штати, ам, (Рес. и Срем.) vide умјештати.
Умива́ње, n. das Waſchen, lotio, lavatio.
Умива́оница, f. das Waſchbecken, pelvis.
Умива́ти, ам, v. impf. waſchen, lavo.
Умије́сити, им, v. pf. (Ерц.) т. ј. леб, einteigen, miscere massam farinaceam, et facere panem.
Умије́шати, ам, v. pf. (Ерц.) miſchen, misceo.
Ўмилитисе, имсе, v. r. pf. код кога, ſich beliebt machen, gratiam inire apud aliquem.
Ўмилостивити, им, v. pf. geneigt, gnädig machen, concilio.
Ўмиљат, та, то, einſchmeichelnd, blandus. Умиљато јагње и двије овце посе.
Ўмиљен, m. Mannsname, nomen viri.
Умо́пити, пи́, v. pf. н. п. мука, бол, nachlaſſen, remitto.
Умира́ње, n. das Sterben, mors.
Ўмирати, рем, v. impf. ſterben, mit dem Tode ringen, mori.
Умі́рити, им, v. pf. beruhigen, paco.
Ўмити, умијем, v. pf waſchen, lavo.
Умјера́вање, n. (Ерц.) das Abmeſſen, Bemeſſen, demensio.
Умјера́вати, ам, v. impf. (Ерц.) bemeſſen, demetior.
Ўмјерити, им, v. pf. (Ерц.) abmeſſen, demetior.
Ўмјестити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. разбој, топ, ſtellen, statuo.
Ўмјетан, тна, но, (Ерц.) н. п. човек, geſchickt, habilis, aptus.
Ўмјети, умијем, v. pf. (Ерц.) wiſſen, verſtehen, intelligo, scio. Боље је умјети, него имати.
Ўмјештање, n. (Ерц.) das Stellen, instructio, dispositio.
Ўмјештати, ам, v. impf. (Ерц.) ſtellen, statuo.
Умла́тити, им, v. pf. 1) zu Tode dreſchen, interficio verberibus. 2) herabſchlagen (Obſt), decutio.
Умножити, им, v. pf. vermehren, augeo.
Умљети, умељем, v. pf. vide самљети.
Ўмљетисе, умељесе, v. r. pf. ſich einmahlen, molendo deteri.
Ўмо! interj. умо погани једна! daß dich —! vah!
Умо́лити, им, v. pf. кога, von einem erbitten, exoro.
Умо́литисе, имсе, v. r. pf. коме, код кога, erbitten, exoro.
Ўмор, m. 1) на умору, in den letzten Zügen, moribunda est:
„Стара ми је на умору мајка —
2) die Ermüdung, defatigatio: не може од умора (н. п. да једе).
Умо́бран, рна, но, müde, lassus.
Умо́рити, им, v. pf. 1) tödten, neco. 2) ermüden, lasso:
„Малена је тица препелица,
„Ал' умори коња и јунака —
Умота́вање, n. das Einwinden, involutio.
Умота́вати, ам, v. impf. einwickeln, Умо́тати, ам, v. pf. involvo.
Умо́трити, им, v. pf. erſehen, conspicor.
Умо́чити, им, v. pf. eintunken, immergo.
Умрачи́вање, n. das Finſterwerden, obscuratio.
Умрачи́ватисе, чујесе. v. r. impf. Умра́читисе, чисе, v. r. pf. finſter werden, obscuror.
Умре́ти, ем, умрло, (Рес. и Срем.) vide умрјети.
Умрјети, рем, умрло, v. pf. (Ерц.) ſterben, morior.
Умрлӣ, ла, ло, н. п. час, Todes-, mortis: тако ми умрлога часа.

Умуасе́рити, им, v. pf. belagern, obsideo. cf. опколити.
Умукнути, нем, v. pf. verſtummen,
Умући, умукнем, v. pf. obmutesco.
Уна, f. die Una (Fluß in Kroatien), Una flumen.
Унакрсн, ins Kreuz, in formam crucis.
Уна́точ, zuwider, contra (aliquem facere):
„Кад смо ћели унаточ чинити,
„Јера си нас од Зеке искао —
Унети, несем, (Рес. и Срем.) vide унијети.
Унетисе, несемсе, (Рес. и Срем.) vide унијетисе.
Унизи (у низи), unten, infra, inferius.
Уни́јат, m. der Unirte, homo graeci ritus unitus cum ecclesia romana.
Уни́јатити, им, v. impf. uniren, unire ecclesiae romanae.
Уни́јатитисе, имсе, v. r. impf. ſich uniren, unire se ecclesiae romanae.
Уни́јатка, f. } die Unirte, unita.
Уни́јаткиња, f. }
Уни́јатскй, ка, ко, 1) н. п. поп, der unirte Pop, unitorum sacendos. 2) adv. wie ein Unirter, more uniti.
Уни́јаће́ње, n. das Uniren, unitio.
Уни́јачад, f. (coll.) die Jugend der Unirten, juventus unitorum.
Уни́јаче, чета, n. ein junger Unirter, juvenis unitus.
Уни́јети, унесем, унијо (унијела, ло), v. pf. (Ерц.) hineintragen, infero.
Уни́јетисе, унесемсе, унијосе (унијеласе, лосе), v. r. pf. (Ерц.) die Naſe in etwas ſtecken, immiscere se.
Уни́ћи, уни́ћем, vide ући.
Унка, f. der Grenzhügel zwiſchen Beſitzungen, cumulus limitaneus.
Ункаш*, m. die Erhöhung am Sattel, vorne und hinten, der Sattelknopf, pila sellae:
„Он буздован о ункашу носи —
Уно́сити, им, v. impf. hineintragen, infero.
Уно́ситисе, имсе, v. r. impf. die Naſe hineinſtecken, immisceo me.
Уно́шење, n. das Hineintragen, illatio.
Унук, m. der Enkel, nepos, filii filius.
Унука, f. die Enkelin, neptis.
Ну́три, drinnen, intus; hinein, intro.
Унучад, f. (coll.) die Enkel, nepotes.
Унуче, ета, n. ein Enkelkind, Kindeskind, nepos aut neptis.
Уолажа, f. vide увлажа.
Уо́ртачити, им, v. pf. in Handlungsgeſellſchaft verſetzen, aſſociiren, associo.
Уо́ртачитисе, имсе, v. r. pf. ſich aſſociiren, eine Handlungsgeſellſchaft eingehen, inire societatem commercii.
Уочи (d. i. у очи), im Angeſichte, den Tag vorher, pridie: у очи Божића; у очи недеље (m. j. у суботу).
Упада́ње, n. das Hineinfallen, casus in —
Упадати, ам, v. impf. hineinfallen, incido.
Упала, f. die Brunſt, ardor.
Упа́лити, им, v. pf. anzünden, accendo.
Упа́литисе, имсе, v. r. pf. in Hitze, Brunſt gerathen, exardesco.
Упаљени́к, m. der Brünſtige, ardens desiderio coitus.
Упаљени́ца, f. die Brünſtige, femina ardens desiderio coitus.
Упаљи́ване, n. 1) das Anzünden, incensio. 2) das Entbrennen, ardor.
Упаљи́вати, љујем, v. impf. anzünden, incendo.
Упаљи́ватисе, љујемсе, v. r. impf. ſich in Brunſt ſetzen, exardesco.
Упа́мтити, им, v. pf. im Gedächtniß behalten, memoria teneo.
Упара́дити, им, v. impf. н. п. војску, in Parade (Reih und Glied) ſtellen, instruo aciem.
Упа́рложити, им, v. r. pf. т. ј. виноград, verwahrloſen, negligo.
Упасти, аднем, v. pf. hineinfallen, incido.
Упепе́љавити, им, v. pf. mit Aſche beſchmutzen, cinere maculo.
Упе́тисе, упнемсе, v. r. pf. ſich entſchloſſen widerſetzen, obstinari.
Упе́ћисе, ечемсе, v. r. pf. ſich einbacken, beim Braten an Inhalt einbüßen, assando deminui.
Упињање, n. das entſchloſſene Widerſtreben, obstinatio.
Упињатисе, њемсе, v. r. impf. ſich feſt widerſetzen, obstinare se.
Упира́ње, n. das Anlehnen, Stützen, innisio.
Упирати, рем, v. impf. anlehnen, inclino.
Упиратисе, ремсе, v. r. impf. ſich anlehnen, innitor.
Упи́рити, им, v. pf. н. п. ватру, anfachen, succendo.
Упи́сати, ишем, v. pf. einſchreiben, inscribo.
Упи́сивање, n. das Einſchreiben, inscriptio.
Упи́сивати, сујем, v. impf. einſchreiben, inscribo.
Упи́сни, на, но, курва, војник, förmlich, verus (q. d. inscriptus protocollo).
Упи́тати, ам, v. pf. befragen, interrogo.
Упи́татисе, амсе, v. r. pf. с ким за здравље, ſich begrüſſen, salutare se invicem; dare reddereque salutem.

Упи̏шати, ам, vide попишати.

Уплакáтисе, лачемсе, v. r. pf. за ким, или за чим, zu weinen beginnen, illacrimari.

Уплашити, им, v. pf. erſchrecken, exterreo.

Уплéсти, етем, v. pf. einflechten, implecto.

Уплéстисе, етемсе, v. r. pf. ſich verflechten, einmengen, immisceor.

Уплетáње, n. das Einflechten, implexio.

Уплетати, ећем, v. impf. einflechten, implecto.

Уплетатисе, ећемсе, v. r. impf. ſich einmengen, immisceri.

Уплетúњак, m. } das Band, das in den
Уплетњáк, m. } Zopf geflochten wird, fascia crinalis.

Упљачкáти, ам, v. pf. erbeuten, praedor, capio. cf. добити, запљенити.

Упљéати, ам, v. pf. erſchlagen, interimo.

Упљеснúвитисе, имсе, v. r. pf. н. п. љеб, verſchimmeln, situ obduci.

Упљувак, вка, m. die Fliegenbrut, muscarum fetus. Има ту некакав упљувак.

Упљување, n. 1) das Hineinſpeyen, inspútio. 2) das Hineinſchmeißen, injectio fetus muscarum.

Упљувати, ам, v. impf. die (Fliegen-) Brut hineinſchmeißen, injicio fetum.

Упљувати, љујем, v. pf. 1) hineinſpeyen, inspuo. 2) beſpeyen, conspuo.

Упознавање, n. das Verkennen (d. h. Anſehen einer Sache für etwas, das ſie nicht iſt), malus tactus.

Упознавитисе, најемсе, v. r. impf. у кога, или у што, verkennen, irrig für etwas halten, credere suum quod est alienum.

Упóзнатисе, амсе, v. r. pf. у кога, или у што, irrig für ſein halten, credo meum, quod non est.

Упокójитисе, имсе, v. r. pf. in Frieden dahin fahren, zur Ruhe ſich begeben, ſterben, emori, decedo, obeo.

Уполежáчитисе, чисе, v. r. pf. m. j. кукурузница у ватри, abliegen, lange liegen, diutius jacuisse.

Уполовáчити, им, v. pf. } bis zur Hälf-
Уполóвити, им, v. pf. } te gut (fertig) ſeyn, pervenisse ad dimidium.

Упóран, рна, но, widerſpenſtig, pertinax.

Упóрност, f. die Widerſetzlichkeit, pertinacia.

Употребити, им, v. pf. gebrauchen, adhibeo.

Употребљáвање, n. das Gebrauchen, usus.

Употребљáвати, ам, v. impf. gebrauchen, usurpo.

Управúтељ, m. der Leiter, Regierer, rector.

Управити, им, v. pf. чим, verfahren, tracto rem, versor in re. Управно као ајдук куком.

Управљање, n. das Verfahren, Leiten, Lenken, rectio.

Управљати, ам, v. impf. regieren, leiten, rego.

Управо, gerade, recte, recta.

Упредање, n. 1) das Anſpinnen, Anbrehen, torsio. 2) vide напредање.

Упредати, ам, v. impf. 1) drehen, (Zwirn, Strick) torqueo. 2) vide напредати.

Упрести, едем, v. pf. 1) zudrehen, intorqueo (filum). 2) vide напрести.

Упрéти, ем, упрò, (Рес. и Срем.) vide упријети.

Упржити, им, vide попржити.

Упригати, ам, vide попригати.

Упријети, рем, упрò, v. pf. (Ерц.) lehnen, ſtützen, adclino.

Упропáстити, им, v. pf. zu Grunde richten, an den Abgrund führen, everto.

Упропáститисе, имсе, v. r. pf. verſinken (vor Schrecken, Abſcheu), pereo.

Упросúник, m. (cm.) der Brautwerber, petitor puellae, cf. просац:

„Oj! и два свата и два упросника —

Упрскати, ам, v. pf. beſpritzen, conspergo.

Упртња, f. 1) der Riemen (das Band) um die торба, die auf dem Rücken hängt, über die Achſeln zu befeſtigen, lorum perae. 2) eine ſolche торба ſelbſt, pera.

Упртити, им, v. pf. auf den Rücken nehmen, accipio in dorsum, tollo.

Упртњача, f. m. j. торба, eine Rückentorbe, pera in dorso.

Упýатисе, амсе, v. r. pf. 1) ſtill farzen, emitto ventum tacite. 2) in die Hoſen ſcheißen, den Muth verlieren, expavesco.

Упузати, упужем, v. pf. hinein kriechen, intrepo, irrepo.

Упýстити, им, v. pf. auslaſſen, dimitto.

Упýститисе, имсе, v. r. pf. ſich einlaſſen, immittere se.

Упýт, ſogleich, continuo. Пошли ауда на пут, на ајде за њим упут.

Упýтити, им, v. pf. кога, anweiſen, monstro viam, dirigo.

Упућивање, n. das Anweiſen, directio.

Упућивати, ћујем, v. impf. anweiſen, anleiten, monstro viam.

Упýштање (упуштање), n. das Auslaſſen, dimissio.

Упýштати, ам, v. impf. auslaſſen, dimitto.

Упушшати (упу̏шшати и упушшти), там (и упу̏шшам), v. pf. vide упустити.

Ура̀вљање, n. das Eingraben der Planken, sepimenti genus.

Ура̀вљати, ам, v. impf. m. j. прошће, die Erde aufgraben, für die Plankenhecke, sepem plancarum insero terrae utrinque effossae, et postea rejiciendae.

Ура̀дити, им, v. pf. machen, perficio.

Уранак, нка, m. das frühe Aufstehen, surrectio matutina: срећан уранак, миран данак. cf. напијати.

Ура̀нити, ним, v. pf. früh aufstehen, surgo mane.

Ура̀нити, ним, v. pf. mästen, sagino.

Ура̀ње, n. das Schleifen, demolitio.

Ура̀ти, ам, v. impf. schleifen, demolior.

Ура̀ина, f. 1) der steile Abhang, von dem Erde herabrollt, mons praeceps. 2) (сп.) некаква планина: „Покрај мора Урвином планином

Ура̀д, f. vide грушевина

Ура̀д (у ред), cf. ред

Уредан, дна, но, ordentlich, wie sich's gehört, ut decet.

Уредба, f. die Einrichtung, institutio.

Урѐдити, им, v. pf. ordnen, constituo, ordino. Уредио као Наста ташке. 2) лан, кудељу, vorrichten, praeparo.

Уређивање, n. das Einrichten, ordinatio.

Уређивати, ђујем, v. impf. einrichten, ordino.

Урѐзан, зна, но, (Рес. и Срем.) vide урнјезан.

Урѐзати, жем, v. pf. 1) vide зарѐзати. 2) hineinschneiden, (н. п. лука у лонац), addo sectum.

Урѐзивање, n. das Hineinschneiden, insculptio; additio secti.

Урѐзивати, зујем, v. impf. 1) hineinschneiden, insculpo. 2) ein wenig beißen (angenehm), н. п. јабуковача, admordeo.

Урѐзини, ака, m. pl. (bei den Webern das Ende des Zettels, welches nicht mehr gewebt werden kann), fines (?) texti.

Урећи, уречем, v. pf. (herenhaft) besprechen, fascino.

Урнјезан, зна, но, (Ерц.) н. п. нож, scharf, acutus.

Урица, f. Frauenname, nomen feminae.

Урла̀ње, n. das Heulen, ululatus.

Урлати, ам, v. impf. heulen, ululo.

Урлика̀ње, n. das Heulen, ululatus (österr. das Jodeln).

Урлика̀ти, личем, v. impf. heulen (österr. jodeln), ululo. cf. fr. hurles, und it. urlare.

Урнебес, m. das Getöse, strepitus.

Урнек*, m. das Muster, exemplar. cf. почетак.

Уро̀вити, ним, v. pf. m. j. прошће, Planken, Pflöcke eingraben, infodio sepem plancarum.

Уро̀дити, ди, v. pf. eintreffen, in Erfüllung gehen, exitum habeo: уродила моја ријеч.

Урокљив, ва, во, н. п. дијете, besprechbar, leicht beherbar, incantabilis. fascinabilis (d. i. schön und zart).

Уро̀сити, ним, v. pf. н. п. кошуљу, скуте, bethauen, irroro.

Уроци, урока, m. pl. die Besprechung, Beherung, fascinatio.

Урош, m. Mannsname, nomen viri.

Ус, in der Zusammensetzung, vide уз.

Уса̀дити, ним, v. pf. 1) pfropfen, manubrio insero. 2) setzen, pflanzen, sero.

Усахнути, не, v. pf. austrocknen, verdorren, exaresco.

Усебичити, им, v. pf. zum täglichen Gebrauch bestimmen, incipio uti quotidie.

Усев, m. (Рес. и Срем.) vide усјев.

Усѐдање, n. (Рес. и Срем.) vide усједање

Усѐдати, ам, (Рес. и Срем.) vide усједати.

Усѐјати, јем, (Рес. и Срем.) vide усијати

Усѐкнути, нем, v. pf. 1) schneuzen, emungo. 2) fig. schneuzen, emungo.

Усековање, n. (Рес. и Срем.), vide усјековање.

Усѐлина, f. (Рес. и Срем.) vide усјелина.

Усѐлити се, лим се, v. r. pf. sich ansiedeln, einnisten, nidum ponere.

Усести, уседем (и уседнем), (Рес. и Срем.) vide усјести.

Усећи, усечем, (Рес. и Срем.) vide усјећи.

Усецати, ам, (Рес. и Срем.) vide усјецати.

Усидјелица, f. die sitzen gebliebene, keinen Mann bekommen, alte Jungfer, virgo coelebs; a nullo expetita.

Усијати, јем, v. pf. (Ерц.) 1) säen, sero. 2) scherzhaft für: verlieren, jocose pro: perdo.

Усијати, ам, vide усјати.

Усијатисе, јемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich hineinmengen, nonvocatus me infero.

Усијатисе, амсе, vide усјатисе.

Усирити, им, v. pf. н. п. млијеко, сирац, käsen, cogo, coagulo

Усиритисе, рисе, v. r. pf. gerinnen, cogi.

Усисање, n. das Verdorren, Austrocknen, exsiccatio.

Усисати, шем, v. impf. austrocknen, exsiccor, exaresco.

Уситнити, им, v. pf. klein, zart, de-

licat thun (im Gehen, Trinken), facio delicate, affecto elegantiam, venustatem.

Усићитисе, имсе, v. r. pf. grollen, infensus sum. cf. укурчитисе.

Усја̀вање, n. das Glühendmachen, candefactio.

Усја̀вати, ам, v. impf. glühend machen, candefacio.

Усјао, усјала, ло, glühend, candens.

Усјати, ам, v. pf. glühend machen, candefacio.

Усјатисе, амсе, v. r. pf. erglühen, candeſco.

Усјев, m. (Ерц.) die Saat, sementis.

Усједа̀ње, n. (Ерц.) das Aufſitzen, conscensio equi.

Усједати, ам, v. impf. (Ерц.) н. п. на коња, aufſitzen, conscendo.

Усједнути, нем, vide усјести.

Усјековање, (Ерц.) Johannis Enthauptung, decollatio S. Johannis.

Усјелина, (Ерц.) ein abſchüſſiger Ort, locus praeceps.

Усјести (може се чути и усједнути), усједем (и усједнем), v. pf. (Ерц.) н. п. на коња, aufſitzen, conscendo.

Усјећи, усјечем, (Ерц.) 1) fällen, genug anhauen, caedo satis lignorum. 2) hineinſchneiden, inseco.

Усјецати, ам, v. pf. (Ерц.) dim. von усјећи, anſchneiden, indo, inseco.

Ускакање, n. das Hineinſpringen, transultus.

Ускакати, ачем, v. impf. hineinſpringen, salto in —.

Ускидање, n. das Abpflücken, decerptio.

Ускидати, ам, v. impf. } abpflücken,
Ускинути, нем, v. pf. } carpo.

Ускисивање, n. das Sauerwerden, acescentia.

Ускисивати, сује, v. impf. } ſauer wer-
Ускиснути, не, v. pf. } den, acesco

Уског, m. (ст.) der Entſprungene, Emigrant, exul, fugitivus.

„Није вино уског Радоица —

Усколебатисе, амсе, v. r. pf. ſich verrücken, dimoveor: усколебаосе свијет.

Ускопа̀вање, n. das Aufgraben, fossio.

Ускопа̀вати, ам, v. impf. aufgraben, fodio.

Ускопати, ам, v. pf. aufgraben, refodio.

Ускотрљати, ам, v. pf. zerwühlen, durcheinander werfen, diruo.

Ускочити, им, v. pf. entſpringen, effugio, aufugio.

Ускрс, m. vide васкрсење.

Ускрсова̀ње, vide васкрсовање.

Ускрсовати, сујем, vide васкрсовати.

Ускршити, им, v. pf. abbrechen, defringo.

Ускршњи, ња, ње, n. п. пост, Oſter-, paschalis.

Услишити, им, v. pf. erhören, exaudio: како ти напио, Бог молитву услишио (кад напијају).

Уснa, f. die Lippe, labium.

Уснат, та, то, großlippig, labeo, labiosus.

Уснéтина, f. augm. v. уснa.

Уснити, им, v. pf. шта, träumen, somnio.

Уснитисе, нисе, v. r. pf. коме што, mir hat geträumt, somnio.

Усница, f. dim. v. уснa.

Успа̀вати, ам, v. pf. einſchläfern, sopio.

Успављѝвање, n. das Einſchläfern, sopitio.

Успављѝвати, љујем, v. impf. einſchläfern, sopio.

Успаѝрити, им, v. pf. кога, in Unruhe verſetzen, inquieto

Успаѝритисе, имсе, v. r. pf. unruhig werden, excitari.

Усперак, рка, m. der Einſatz (im Beinkleide), panus insertus in latus caligae:

„На усперку пашин делибаша —

Успор, m. ударио успор, der kleinere Fluß iſt durch das Anſchwellen des größern, in den er ſich ergießt, zurückgetreten, redundatio fluminis.

Успоредо, nebeneinander, simul.

Управити, им, v. pf. aufrichten, erigo, statuo.

Управљање, n. das Aufrichten, erectio, allevatio.

Управљати, ам, v. impf. aufrichten, erigo, allevo.

Управо, aufrecht, erectum (statio).

Упрезање, n. vide узмицање.

Упрезати, ежем, vide узмицати.

Упрегнути, нем, vide узмаћи:

„Ништа Турци упрегнути не ће —

Усрати, усерем, v. pf. anſcheißen, concaco.

Усред, mitten, in medio: усред села; усред куће.

Усро, m. hyp. du kleiner Scheißer, cacator parvulus.

Уста, n. pl. 1) der Mund, os. 2) das Maul, die Zunge, има зла уста, est dicax.

Устава, f. die Schleuße, canalis clausus ad tempus: меље воденица на уставу.

Уставити, им, v. pf. hemmen, aufhalten, retineo.

Устављање, n. das Aufhalten, retentio.

Устављати, ам, v. impf. aufhalten, retineo.

Устављатисе, амсе, v. r. impf. ſich verweilen, remoror,

Устáвци, m. pl. трећи дан по крсном имену, cf. крсно име.

Устајáње, n. das Aufſtehen, ſurrectio.

Устајати, јем, v. impf. aufſtehen, ſurgo.

Устајатисе, тојимсе, v. r. pf. abliegen, mitesco (de pomis).

Устáкнути, нем, vide устаћи.

Усталац, аоца, m. m. j. човек, der fleißige Arbeiter, aſſiduus.

Устати, анем, v. pf. aufſtehen, ſurgo.

Устáћи, такнем, vide поставити 2.

Устáшца, n. pl. dim. o. уста.

Устéгнути, нем, v. pf. н. п. коњу узду, anziehen, adduco.

Устéзање, n. das Anziehen (des Zügels), adductio freni.

Устéзати, ежем, v. impf. anziehen, adduco.

Устицáње, n. vide постављање 2.

Устицати, ичем, vide постављати.

Устока, f. der Oſtwind, eurus.

Устопиче, auf dem Fuße (nach folgen)

Устóпче, veſtigiis inſisto: отишао за њим устопице.

Устóчићи, m. pl. cf. бодљи (само у оној загонетки).

Устргнути, нем, v. pf. abreißen, decerpo.

Устрéлити, им, (Рес. и Срем.) vide устријелити.

Устријéлити, им, v. pf. (Ерц.) erſchießen (mit dem Pfeil), sagitta trajicio: устријелила га вила.

Устручáвање, n. Art gêne.

Устручáватисе, амсе, v. r. impf. ſich geniren, non audeo.

Устрчáвање, n. das Hinauflaufen, excurſio in (montem).

Устрчáвати, ам, v. impf. hinauflaufen, excurso (in montem).

Устрчати, им, v. pf. hinauflaufen, curro ſursum.

Устук, m. 1) bei den бајалице der Spruch, womit ſie das Uebel beſprechen, daß es zurücktrete, formula incantatricis ut malum cedat retro, abeat. 2) ein Kraut dazu, herbae veneficarum genus.

Устукнути, нем, v. pf. zurückweichen, recedo.

Устýпање, n. das Zurücktreten, receſſio.

Устýпати, ам, v. impf. zurücktreten, recedo.

Устýпити, им, v. pf. ſ

Усýкати, учем, v. pf. drehen, intorqueo.

Усукивање, n. das Drehen, intorſio.

Усукивати, кујем, v. impf. drehen, torqueo.

Усýти, усéм, v. pf. hineingießen, ſchütten, fundo.

Утабати, ам, v. pf. einſtampfen, conculco, inculeo.

Утáборити, им, vide улогорити.

Утáборитисе, vide улогоритисе.

Утајатисе, јимсе, v. r. pf. ſich verbergen, abſcondor, н.п.зец. 2) unterbrochen werden, auf einige Zeit aufhören, intermitto, intermittor.

Утакмицê,

Утáложитисе, имсе, v. r. ſich legen, (vom Aufſtand, Sturm), remitto, componor. cf. малог.

Утаманити, им, v. pf. völlig aufgehen, bis aufs letzte Stück verloren gehen, das Maß des Unglücks iſt voll geworden, funditus pereo.

Утањити, им, v. pf. dünn werden, extenuari.

Утацкати, ам, v. pf. ſtampfen, conculco.

Утва, f. 1) (ст.) некаква птица водена; кажу да је по трбуу жута као злато: и зато се свагда пјева утва златокрила, eine (mythiſche?) Ente in Volksliedern, anatis genus cantibus celebratum. 2) Frauenname, nomen feminae.

Утвара, f. das Geſpenſt, ſpectrum. cf. авет.

Утвóритисе, рисе, v. r. pf. коме што, ſcheinen, videor: утворило ми се, ich glaubte zu ſehen, es erſchien mir (als Geſpenſt).

Утврдити, им, v. pf. befeſtigen, firmo.

Утврђивање, n. das Befeſtigen, firmatio.

Утврђивати, ђујем, v. impf. befeſtigen, firmo.

Утегнути, нем, v. pf. ſtark anziehen, stringo.

Утéзање, n. das Anziehen, strictio.

Утéзати, ежем, v. impf. anziehen, adduco, stringo.

Утемељитисе, имсе, v. r. pf. ſich etabliren, niederlaſſen, consideo.

Утерати, ам, (Рес. и Срем.) vide ућерати.

Утеривање, n. (Рес. и Срем.) vide ућеривање.

Утеривати, рујем, (Рес. и Срем.) vide ућеривати.

Утећи, ечем, v. pf. 1) entlaufen, evado. 2) коме, einen im Laufe hinter ſich laſſen, cursu supero.

Утећисе, ечемсе, v. r. pf. ſich hervorthun, exsisto.

Утешен, m. (Рес. и Срем.) vide Утјешен.

Утешити, им, (Рес. и Срем.) vide утјешити.

Утија*, f. das Bügeleiſen, ferramentum laevigatorium.

Утирање, n. 1) das Abwiſchen, abstersio. 2) das Abweiden, depastio.

Ўтирати, рем, v. impf. 1) abwiſchen, abſtergo. 2) abweiden, depascor.

Утиски́вање, n. das Hineindrücken, impressio.

Утиски́вати, кујем, v. impf. hineindrücken, premo in —.

Ўтиснути, нем, v. pf. hineindrücken, premo in —.

Ўтити, утијем, v. pf. fett werden, pinguesco.

Ўтицање, n. vide утицање.

Ўтицати, утичем, vide утицати.

Ўтицатисе, утичемсе, vide утицатисе.

Ўтишати, ам, v. pf. 1) ſtill werden (z. B. vom Winde), conticesco. 2) ſtillen, sedo.

Ўтицање, n. (у Ерц.) 1) das Ergießen eines Flußes in einen andern, influxus. 2) das Entlaufen, effugium. 3) das Beſiegen im Laufe, victoria cursus. 4) das Vornehmen, Vorhaben, propositum.

Ўтицати, утичем, v. impf. (у Ерц.) 1) ſich ergießen, influo. 2) entlaufen, effugio. 3) hinter ſich laſſen, praecurro.

Ўтицатисе, утичемсе, v. r. impf. (Ерц.) ſich hervorthun, exsisto.

Ўтицен, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Ўтишити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. дијете, beſchwichtigen (ein Kind), tranquillo.

Утлѐисати, ишем*, v. pf. ausbügeln, laevigo.

Утовити, им, v. pf. fett machen, wohl füttern, pasco.

Ўток, m. die Mündung, ostia: на утоку Саве у Дунаво.

Ўтолити, им, v. pf. ſtill werden, conticesco.

Утонути, нем, v. pf. erſaufen, ertrinken, mergi.

Утонитисе, имсе, v. r. pf. ertrinken, mergi.

Утопљѐник, m. der Ertrunkene, mersus. Увашно као утопљеник.

Ўторак (ўтораk), рка, m. vide уторник.

Ўторе, f. pl. das Vorſpringende der Faßdauben außerhalb des Bodens, quod procurrit de tabulis extra fundum.

Уторѝак (говорисе и уторак), m. 1) der Dienſtag, dies martis. 2) (ſcherzhaft) der Kolbenprügel, vide кијача.

Ўторьак, m. m. j. обруч, der Reif an den уторе, orbis dolii extra fundum.

Уточити, им, v. pf. einſchenken, infundo.

Утрапити, им, v. pf. eingraben, infodio, defodio.

Утрѐпак, m. die Heerſtraße, via trita: ѵсео утрепак (er iſt davon gelaufen).

Ўтрина, f. die Trift, pascua.

Утркивање, n. das Wettlaufen, cursus.

Утркивати се, кујемсе, v. impf. wettlaufen, curro.

Ўтрлити, им, v. pf. н. п. клис, erweſſen, excipio.

Ўтрнути, нем, v. pf. н. п. свијећу, ватру, auslöſchen, exstinguo.

Утрнути, нем, v. pf. ſtarr werden, obtorpesco: утрнула ми нога, рука.

Утроба, f. das Eingeweide, intestina.

Ўтрти, рем, утрѣо, v. pf. 1) reiben, tero (Rettig). 2) hart treten, conculco, tero: утрла говеда око села. 3) abwiſchen, abstergo. cf. отрти.

Утрўнити, им, v. pf. кога, Splitter in die Augen werfen, festucas injicio in oculum.

Утрўнитисе, имсе, v. r. pf. утрунио сам се, es iſt mir etwas ins Auge gefallen, incidit mihi aliquid in oculum.

Утрчавање, n. das Hineinlaufen, incursatio.

Утрчавати, ам, v. impf. hineinlaufen, incurso.

Утрчавати се, амсе, v. r. impf. ſich unberufen in etwas mengen, ingerere se.

Утрчати, чим, v. pf. hineinlaufen, curro in —.

Утрчатисе, чимсе, v. r. pf. ſich unberufen in etwas mengen, ingerere se alicui negotio.

Ўтувити, им, vide упамтити.

Ўтўпити, им, v. pf. abſtumpfen, obtundo, obtusum reddo.

Утўрање, n. das Hineinwerfen, injectio.

Утўрати, ам, v. impf. hineinſchleudern, injicio.

Утўрити, им, v. pf.

Ўтуци, учем, v. pf. 1) лука, соли, ſtoßen, contundo. 2) вола, durch Zerſtoßen caſtriren, testiculos contundo.

Ухерати, ам, (Ерц.) vide сакерати.

Ухерѝавање, n. (Ерц.) vide сакерѝавање.

Ухерѝавати, рујем, (Ерц.) vide сакерѝавати.

Ўхи, уђем, v. pf. hineingehen, intro.

Ухўдитисе, имсе, v. r. pf. ſtutzig werden, obstupefio, obstinor.

Ухўтети, тим, (Рес.) vide уђућети.

Ухўтетисе, тимсе, (Рес.) vide уђућетисе.

Ухўтити, им, (Срем.) vide уђућети.

Ухўтитисе, имсе, (Срем.) vide уђућетисе.

Уђућети, утим, v. pf. (Ерц.) ſtill werden, verſtummen, obmutesco.

Уђућетисе, утимсе, v. r. pf. (Ерц.) verſtummen, conticesco.

Ух! interj. uh! ach! ah! cf. у.

Уцвасти, ăтим, v. pf. aufblühen, cf. уцватити.

Уцватити, им, v. pf. floresco.

Уцвећити, им, (Рес. и Срем.) vide уцвијетити.

Уцвијетити, им, v. pf. (Ерц.) weinen machen, facio flere, cogo in lacrymas.

Уцједити, им, (Рес. и Срем.) vide уцijедити.

Уцjеђивање, n. (Рес. и Срем.) vide уцjеђивање.

Уцjеђивати, ујем, (Рес. и Срем.) vide уцjеђивати.

Уцена, f. (Рес. и Срем.) vide уцjена.

Уценити, им, (Рес. и Срем.) vide уцijенити.

Уцijедити, им, v. pf. (Ерц.) hineinseihen, incolare.

Уцijенити, им, v. pf. (Ерц.) schätzen, aestimo, н. п. ајдуци кад увате човека (или му дијете одведу) па уцијене; то се догађа и сад по Турској. Кашто ајдуци воде дијете по мjесец дана са собом, док му отац не састави уцjену и не да.

Уцjеђивање, n. (Ерц.) das Hineinseihen, incolatio.

Уцjеђивати, ујем, v. impf. (Ерц.) hineinseihen, incolo.

Уцjена, f. (Ерц.) die Abschätzung, aestimatio. cf. уцijенити.

Учење, n. 1) das Lehren, doctio. 2) das Lernen, τὸ discere.

Учéстати, ам, v. pf. oft thun, frequento.

Учинити, им, v. pf. 1) што, thun, facio. 2) коме, anthun (verheren), fascino. 3) кожу, zurichten, praeparo. 4) жито, reitern, cribro.

Учинитисе, имсе, v. r. pf. 1) mir kommt es vor, 2) sich anstellen, simulo.

Учитељ, m. der Lehrer, docens, magister. cf. школа.

Учитељев, ва, во, des Lehrers, magistri.

Учитељевица, f. die Frau des Lehrers, uxor magistri.

Учитељски, ка, ко, 1) Lehrer-, magistrorum. 2) adv. wie ein Lehrer, more magistri.

Учити, им, v. impf. 1) кога, lehren, doceo. 2) што, lernen, disco. 3) лесен, lego. cf. читати.

Учитисе, имсе, v. r. impf. lernen, disco: учисе књизи und учисе писати, читати и т. д.

Учкур *, m. vide гаћник.

Учкурлук*, m. der Theil der türkischen, ungrischen) Hosen, durch den der Gürtel gezogen ist, caligarum, turcicarum pars.

Учпуглија *, m. т. j. паша, Pascha von drei Roßschweifen, passa trium caudarum equinarum:

„И осмога пашу учпуглију —

Учувати, ам, (ст.) vide сачувати:

„Учувај се од града Зворника —

Уцбашлије* (павте), f. pl. Art павте:

„Зађешесе злаћени пиштољи

„За њезине павте уцбашлије —

Уцера, f. Schimpfwort auf eine elende Hütte, convicium in casam.

Уш, f. die Laus, pediculus.

Уш (уше)! interj. sagt man zum Schweine um es wegzujagen, vox pellendi sues.

Ушањитисе, имсе, v. r. pf. sich verschanzen, vallo se munire.

Ушарати, ам, v. pf. anfangen zu lügen (es bunt zu treiben), mentiri coepi.

Уше! interj. vide уш!

Ушењак, њка, m. kleine Laus, pediculus parvus.

Ушепрљити, им, v. pf. in kümmerliche Lage kommen, in angustias incido.

Уши (gen. ушиjу и ушију), f. pl. 1) die Ohren, pl. von ухо. 2) das Oehr, ansa, foramen, н. п. у котла, у чабра, у игле, у сjенире, у срца.

Ушивање, n. das Hineinnähen, insutio.

Ушивати, ам, v. impf. hineinnähen, insuo.

Ушити, ушијем, v. pf. hineinnähen, insuo.

Ушица, f. dim. v. уш.

Ушице, f. pl. dim. v. уши.

Ушмиркати, ам, v. pf. 1) ein unruhiges Pferd besänftigen, beruhigen, mitigo. 2) überhaupt, einen Zornigen besänftigen, lenio, mitigo.

Ушкопити, им, vide уштропити.

Ушкопљењак, m. 1) der Schöps, Hammel, vervex. 2) der Verschnittene, eunuchus.

Ушљив, ва, во, lausig, (Läuse habend), pediculosus.

Ушљивац, вца, m. der Lauskerl, homo pediculosus.

Ушљивица, f, die Lausige, pediculosa.

Уштавити, им, т. j. кожу, cf. учинити.

Уштап, m. der abnehmende Mond: сад је уштап, luna decrescit.

Уштапнутисе, несе, v. r. pf. т. j. мjесец, abnehmen, decresco.

Уштинути, нем, v. pf. kneipen, zwicken, vellico.

Уштипак, пка, m. (österr. die Zwickkrapfen), placentulae genus.

Уштипчић, m. dim. v. уштипак.

Уштиркати, ам, v. pf. stärken, amylo corroboro (lintea).

Уштропити, им, v. pf. verschneiden, castro.

Ушће, n. die Mündung, ostia.
Ушур, m. 1) vide ујам. 2) узео Бог од њега ушур, hat gleichsam die Mühlgebühr von ihm genommen, ihn gezeichnet (durch Beraubung eines Gliedes).
Ушу́тети, тим, (Рес.) vide ушућети.
Ушу́тетисе, тисе, (Рес.) vide ушућетисе.
Ушу́тити, им, (Срм.) vide ушућети.
Ушу́титисе, имсе, (Срм.) vide ушућетисе.
Ушу́ћети, утим, v. pf. (Ерц.) verstummen, conticesco.
Ушу́ћетисе, v. r. pf. (Ерц.) verstummen, conticesco.

Ф.

Фа̑ин, vide ваин.
Фа̑јда, f. vide вајда.
Фа̏кља, f. (стн.):
„Један калпак, девет челенака,
„И десета факља окована,
„Из ње су му до три пера златна,
„Што јунака бију по плећима —
Фалаге*, f. pl. } vide балаге.
Фа̑лаке, f. pl. }
Фалу́нка, f. vide валинка.
Фа̑лити, им, vide валити.
Фа̑лити, им, vide ва̑лити, mit allen Ableitungen und Zusammensetzungen.
Фамѝлија, f. vide вамилија.
Фамилија́ш, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Famulus in der Schule, scholae famulus.
Фамилија́шина, f. das Famulusgeld, pecunia solvenda scholae famulo.
Фа̑т, m. vide ват.
Фе́ла, f. vide вела.
Фе́лер, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide валинка, мана, погрјешка.
Фе́њер*, m. die Laterne, laterna.
Фе́реца*, f. Art Oberkleids türkischer Frauen, pallae turcicae genus.
Ферма́н, m. der Ferman, rescriptum imperatoris Turcici.
Фе́рмен*, m. } Art männlicher Weste
Фермене, нета, n. } ohne Aermel, subuculae genus.
Фе́с, m. vide вес.
Фе́сић, dim. v. фес.
Фетислам*, m. vide Кладово.
Фигањ, m. vide вигањ.
Фиадиц*, m. vide владиц.
Филима́н m. vide вилиман.
Филџа́н*, m. die Schale, phiala.
Фи́ни, на, но, vide вини.
Фитиљ, m. vide витиљ.
Фи́шек*, m. vide вишек.
Фишеклу́к*, m. vide вишеклук.
Фла̑ндра, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан. особито по варошима) ein Schimpfwort für eine liederliche Weibsperson, vulgivaga.
Фландре́шина, f. augm. v. фландра.
Фланер, m. (у Сријему, у Бачк. и Бан.) das Flanell, pannus flanella dictus.
Фори́нта, f. vide воринта.
Фо́рма, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан. особито по варошима) die Form, forma.
Форшпа̑н, m. } vide вошпан.
Фошпа̑н, m. }
Фрајко́р, m. vide врајкор.
Фрајкорац, рца, m. vide врајкорац.
Фрајкорија, f. vide врајкорија.
Фрајко́рски, ка, ко, vide врајкорски.
Фра̑јт, m. vide врајт.
Францу́з, m. der Franzose, Gallus.
Францу́ска, f. Frankreich, Gallia.
Францу́ски, ка, ко, 1) französisch, gallicus. 2) adv. französisch, gallice.
Францу́скиња, f. die Französinn, Galla.
Фра̑с, m. vide врас.
Фра̑тор, m. vide вратор и пратор.
Фра̑торов, ва, во, vide враторов и праторов.
Фра̑торски, ка, ко, vide враторски и праторски.
Фришак, шка, ко, vide вришак.
Фртаљ, m. vide вртаљ.
Фртаљче, чета, n. vide вртаљче.
Фрушка́ гора, f. das Gebirge, das Sirmien von Westen nach Osten durchschneidet, nom. propr. saltus.
Фрушкогорац, рца, m. и п. калуђер, Fruschkogorer.
Фрушкогорски, ка, ко, Fruschkogorer.
Фу̑нта, f. vide вунта.
Фунта́ш, m. vide вунташ.
Фунта́шки, ка, ко, vide вунташки.
Фу̑руна* (фуру̑на), f vide вуруна.
Фу̑руница (фуру̑ница), f. dim. v. фуруна.
Фу̑рунски, ка, ко, vide вурунски.
Фуру̑нција*, m. vide вурунција.

Ц.

Цава́рика, f. Schimpfwort für einen schlechten Wein, convicium in vinum malum.
Цавшити, им, vide цватити.
Цагрије, f. коре од ножа, cf. кора.

Цáка, цáка, in den поскочице (Tanzweisen) Nachahmung des Lautes der Knöpfe, Münzen u. dgl. beim Tanze, interj. de sonitu conflictorum saltantis.

Цáр, m. der Kaiser, imperator.

Цáрев, ва, во, des Kaisers, imperatoris.

Цáревина, f. 1) das Kaisergut, res imperatoris. 2) das Kaiserland, Kaiserthum, imperium.

Цáревић, m. der junge Kaiser, imperatoris filius.

Цáревица, f. m. j. пара, eine Art Para, numuli genus.

Цáригрáд, m. die Kaiserstadt (Konstantinopel), urbs imperatoria (Constantinopolis). Срби приповиједају, да Цариград нијесу људи зидали, него да се сам саздао: кажу да је некакав цар ловећи нагазио на мртву људску главу и прегазио је с коњем; онда му глава проговорила; „Шта ме газиш, кад ћу ти мртва досадити." Кад то чује цар, онда сјаше с коња и узме ону главу те је однесе кући; па је код куће сажеже, и оно угљевље однесе, пошто се олади, стуче у пра, па завије у артију и остави у сандук. Послије некога времена отиде некуда цар, а његова кћи (која је била ђевојка на удају) узме кључеве па отвори сандук и почне по њему нешто премештати; кад нађе онај пра у артији, види да је некакав пра, али не зна какав је, па онда метне прст на језик те покваси па умочи у онај пра и лазне мало, да би дознала шта је; потом га опет завије у артију као што је и био и остави у сандук, а она од тога часа постане трудна. Кад се поље стане истраживати и испитивати од куд и како, дозна се да је од оне главе. Кад ђевојка буде на том доба, а она роди сина. Кад узме цар још онако мало дијете у руке, оно њему одма рукама те за браду! Онда цар заповједи да донесу један шањир жива угљевља, а један дуката: да огледају, чини ли то дијете из лудости, или од своје воље. „Ако (вели) буде дијете лудо, оно ће потрчати с рукама и за угљевље, ако ли не буде лудо, оно ће за дукате." Кад донесу пред дијете угљевље и дукате, а оно одма рукама за дукате, а угљевљу ни мукает. Цар већ види да ће оно да се испуни, што му је глава казала. Кад буде дијете већ велики момак, онда га цар оћера у свијет, и каже му: „Да се ниђе не станиш, док не нађеш ђе су се два зла ударила." — Одајући тај момак по свијету, кад дође на оно мјесто, ђе је сад Цариград, нађе глогов трн, ђе се око њега обмотала гуја, па гуја пеца трн, а трн буде гују; онда помисли у себи: „Ево ово су два зла." па пође у наоколо размотрати она мјеста; кад дође, онако у наоколо идући, опет поблизу онога трна, онда стане, па рече: „Овђе треба с т а т и." У који ма то рече, у онај се ма обазре, а то се од онога трна до његови леђа (куд је гођ он ишао) створио зид. И од тога мјеста до онога трна, кажу да ни данас нема зида у Цариграду (а да се он није обазрео и да није рекао: овђе треба стати, зид би за њим нарастао до трна). Послије он ту постане цар, и од свога ђеда отме царство.

Цáриградскй, ка, ко, 1) Konstantinopolitanisch, constantinopolitanus. 2) als adv. konstantinoplisch, more constantinopolitano, н. п. носисе.

Цáригрáђанин, m. der Konstantinopolitaner, Constantinopolitanus.

Цáригрáђанка, f. die Konstantinopolitanerin, Constantinopolitana.

Цáрић, m. 1) dim. v. цар. 2) der Zaunkönig, regulus.

Цáрица, f. die Kaiserin, imperatrix.

Цáричин, на, но, der Kaiserin, imperatricis.

Цáричина, f. (Königinnbrunn) berühmte Quelle in der крајина Неготинска, von wo Ueberbleibsel einer Wasserleitung nach Праово. cf. крајина.

Цáровање, n. das Zarseyn, das Kaiserthum, imperium:
„Бевовање моје царовање —

Цáровати, рујем, v. impf. цар сеун, sum imperator, impero.

Цáрскй, ка, ко, 1) kaiserlich, imperatorius. 2) adv. kaiserlich, imperatoris more.

Цáрство, n. das Kaiserthum, Reich, imperium.

Цвáт, m. vide цвијет.

Цвáтити, им, vide цвјетати.

Цвејáн, m. (Рес. и Срем.) vide Цвијан.

Цвéјо, m. (Рес. и Срем.) vide Цвијо.

Цвéкла, vide блитва.

Цвéљање, n. (Рес. и Срем.) vide цвијељање.

Цвéљати, ам, (Рес. и Срем.) vide цвијељати.

Цвет, m. (Рес. и Срем.) vide цвијет.

Цвéта, f. (Рес. и Срем.) vide Цвијета.
Цвéтак, тка, m. hyp. v. цвет.
Цветáње, n. (Рес. и Срем.) vide цвјетање.
Цвéтаст, та, то, (Рес. и Срем.) vide цвјетаст.
Цвéтати, ам, (Рес. и Срем.) vide цвјетати.
Цвéти, f. pl. (Рес. и Срем.) vide цвијети.
Цвéтић, m. (Рес. и Срем.) vide Цвијетић.
Цвéтко, m. (Рес. и Срем.) vide Цвјетко.
Цвéтни, на, но, (Рес. и Срем.) vide цвјетни.
Цвéтоје, m. (Рес. и Срем.) vide Цвјетоје.
Цветоно́сије, n. (Рес. и Срем.) vide цвјетоносије.
Цвéтош, m. (Рес. и Срем.) vide Цвјетош.
Цвéтуља, f. (Рес. и Срем.) vide цвјетуља.
Цвéће, n. (Рес. и Срем.) vide цвијеће.
Цвéћице, n. dim. v. цвеће.
Цвијáн, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Цвијељáње, n. (Ерц.) das Weinenmachen, permotio ad fletum.
Цвијељати, ам, v. impf. (Ерц.) weinen machen, facio flere.
Цвијет, m. (Ерц.) 1) (coll.) die Blüte, flos. 2) (pl. цвјетови) die Blume, flos.
Цвијéта, f. (Ерц.) Frauenname, nomen feminae.
Цвијéтак, тка, m. hyp. v. цвијет.
Цвијети, f. pl. (Ерц.) der Palmsonntag, dominica palmarum.
Цвијетин, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Цвијеће, n. (coll. Ерц.) die Blumen, flores.
Цвијећице, n. dim. v. цвијеће.
Цвијо, m. (Ерц.) hyp. v. Цвијетин.
Цвијети, лим, (Рес.) } vide цвиљети.
Цвилити, лим, (Срем.) }
Цвиљење, n. das Wehklagen, lamentatio.
Цвиљети, лим, v. impf. (Ерц.) wehklagen, lamentor.
Цвјетање, n. (Ерц.) das Blühen, flos.
Цвјетаст, та, то, (Ерц.) u. n. крава, eine Blöße an der Stirne habend, macula alba in fronte praeditus
Цвјетати, ам, v. impf. (Ерц.) blühen, floreo.
Цвјеташкин, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.m.
Цвјетић, m. dim. v. цвијет.
Цвјетко, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri
Цвјетни, на, но, (Ерц.) u. n. недјеља, die Palmwoche, hebdomas palmarum.
Цвјетоје, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Цвјетоно́сије, n. (Ерц.) vide цвијети: „Пред Христово пред цвјетоносије —
Цвјетош, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Цвјетуља, f. (Ерц.) Name für eine Kuh die wie eine Blume an der Stirne hat, nomen vaccae quae in fronte habet notam albam.
Цвокање, n. das Schmatzen (laute Küssen), osculatio cum sonitu.
Цвокати, ам, v. impf. schmatzen, cum sonitu osculor.
Цво́ке, genit. in der Redensart: у поке нема ни цвоке, mit einer halben Oka ist nichts zu machen, nec operae pretium est bibere dimidiam ocam.
Цвокнути, нем, v. pf. schmatzen, cum sonitu osculor.
Цврка, f. das Zwitschern, fritinnitus.
Цвркнути, нем, v. pf. 1) zwitschern, fritinnio. 2) zwitschern, schwirren (Wasser auf Feuer gegossen), strido.
Цврку́тање, n. das Zwitschern, garritus (avium).
Цврку́тати, ућем, v. impf. zwitschern, garrio.
Цврчање, n. das Zwitschern, fritinnitus, stridor.
Цврчати, чим, v. impf. zwitschern, fritinnio, strideo.
Цёв, f. (Рес. и Срем.) vide цијев.
Цёвчина, f. augm. v. цев.
Цёвчица f. dim. v. цев.
Цёдило, n. (Рес. и Срем.) vide цједило.
Цёдити, им, (Рес. и Срем.) vide циједити.
Цёдуља, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Zettel, scheda.
Цёдуљар, m. der Zettel gibt (z. B. an Zollstätten, Stadtthoren) schedularius.
Цёдуљарев, ва, во, } des Zettelgebers,
Цёдуљаров, ва, во, } schedularii.
Цёдуљица, f. dim. v. цедуља.
Цёђ, m. (Рес. и Срем.) vide цијеђ
Цёђење, n. (Рес. и Срем.) vide цијеђење.
Цекúн, m. vide рушпа.
Целац, лца, m. (Рес. и Срем.) vide цијелац.
Целивање, n. (Рес. и Срем.) vide цјеливање.
Целивати, ам (и целујем), (Рес. и (Срем.) vide цјеливати.
Целокупан, пна, но, (Рес. и Срем.) vide цјелокупан.
Цёна, f. (Рес. и Срем.) vide цијена.
Цёњење, n. (Рес. и Срем.) vide цењење.
Цёнити, им, (Рес. и Срем.) vide цијенити.
Цёпита, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.)

der Centner (österr. der Centen), pondus centenarium, centipondium.

Цѐњење, н. (Рес. и Срем.) vide цијењење.

Цењкање, н. (Рес. и Срем.) vide цијењкање.

Цењкапнсе, амсе, (Рес. и Срем.) vide цијењкапнсе.

Цѐо, цѐла, ло, (Рес. и Срем.) vide цијел.

Цѐпаво, м. (Рес. и Срем.) vide цијепало.

Цѐпаница, f. (Рес. и Срем.) vide цијепаница.

Цѐпанчица, f. dim. v. цѐпаница.

Цѐпање, н. (Рес. и Срем.) vide цијепање.

Цѐпати, ам, (Рес. и Срем.) vide цијепати.

Цѐпачки, (Рес. и Срем.) vide цијепачки.

Цѐпка, f. (Рес. и Срем.) vide цијепка.

Цѐпци, паца, m. pl. (Рес. и Срем.) vide цијепци.

Цѐпчица, f. dim. v. цѐпка.

Цѐр, m. 1) die Cerreiche, cerrus. 2) nom. propr. eines Berges der die nanja von Зворник von der von Шабац trennt, nom. propr. montis:

„Савр Цера високе планине —

Церѐње, n. das Lachen mit Weisung der Zähne, risus ostensis dentibus.

Цѐрибаша, m. der Zigeunerhauptmann, dux zingarorum.

Цѐрибашин, на, но, des Zigeunerhauptmanns, ducis zingarorum.

Цѐрибашиница, f. die Frau des Zigeunerhauptmanns, uxor ducis zingarorum.

Цѐрик, m. Wald von Cerr-Eichen, cerretum.

Цѐрипсе, имсе, v. r. impf. Zähne weisend lachen, rideo dentibus ostensis.

Цѐрић, m. eine junge Cerreiche, cerrus parva.

Цѐрница, f. варош у Ерцеговини:

„Одатле се сваки подигоше,

„У Церници конак учинише —

Цѐров, ва, во, von der Cerreiche, cerreus, cerrinus.

Цѐровац, вца, m. 1) жир, die Eicheln der Cerr-Eiche, glandes cerri. 2) Stab von der Cerreiche, baculus cerreus.

Цѐровача, f. 1) Stock von der Cerreiche, fustis cerreus. 2) диња, die schönste Art von Melonen, peponis genus optimum.

Цѐровина, f. 1) Cerrholz, Zirnholz, lignum cerreum. 2) im Scherz für царевина: наша церовина до вијека.

Цѐтиња, f. 1) der Fluß Цетиња. 2) dessen Gebiet, ager circumcetinanus:

„Ој Цетињо водо поносита —

„У Цетињи усред горе Црне —

Цѐтињанин, m. човек из Цетиње:

„Вино пије тридест Цетињана

„Крај Цетиње пије воде ладне —

Цѐтињка, f. жена, или ћевојка из Цетиње:

„Вино служи Цетињка ћевојка —

Цѐтињски, ка, ко, von der Цетиња:

„Оде право врелу Цетињскоме —

Цех, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.), die Zeche (der Handwerker), collegium.

Цехмајстор, m. der Zechmeister, magister collegii.

Цехмајсторов, ва, во, des Zechmeisters, magistri collegii.

Цѐцељ, m. преслано као цецељ.

Циганија, f. (coll.) die Zigeuner, Zingari.

Циганин, m. der Zigeuner, Zingarus.

Циганинов, ва, во, des Zigeuners, Zingari.

Циганисање, n. das Zigeunern, facio more Zingari.

Цигаписати, нишем, v. impf. zigeunern, facio more zingari.

Циганка, f. die Zigeunerin Zingara.

Цигандук, m. die Zigeunerey, mos, vagatio Zingarorum.

Цигански, ка, ко, 1) zigeunerisch, zingarus. 2) adv. more zingari.

Циганчад, f. (coll.) die Zigeunerkinder, pueri zingari.

Циганче, чета, n. ein junger Zigeuner, puer zingarus.

Циганчење, n. das Benehmen einer Zigeunerin, mos zingarae.

Циганчин, на, но, der Zigeunerin, zingarae.

Циганчина, f. augm. v. циганка.

Циганчити, им, v. impf. wie eine Zigeunerin sich benehmen, facio more zingarae.

Циганчица, f. dim. v. циганка.

Цигла, f. der Ziegel, later.

Циглана, f. die Ziegelhütte, der Ziegelofen, officina lateraria, fornax lateraria.

Циглар, m. der Ziegelbrenner, laterarius.

Цигли, ла, ло, einzig nur, nonnisi: цигли један, цигла два и т. д.

„У Стојана нема млого друга,

„Разма цигле двије вјерне слуге —

Циго, m. (vertraulich für циганин).

Цигулин, m. само у овој загонетки: Цигулин цачи у лугу; да није цигулина у лугу, сви би људи залуду (воденица).

Цијев, f. (Ерц.) das Rohr, die Röhre, fistula, canalis, tubus: цијев од зовине, шшо жене сучу прећу на њу; цијев пушчана; цијев у ноге (т. ј. голијен).

Цијѐдити, им, v. impf. (Ерц.) ſeihen, colo, percolo.
Цијеђ, m. (Ерц.) die Lauge, cinis lixiva.
Цијеђење, n. das Seihen, colatio.
Цѝјел, ла, ло, (Ерц.) ganz, totus, integer; unverletzt, integer.
Цијѐлац, лца, m. (Ерц.) m. j. снијег, bahnloſer Schnee, nives integrae (non tritae pedibus).
Цијѐна, f. (Ерц.) der Preis, pretium.
Цијѐнити, им, v. impf. (Ерц.) ſchätzen, aestimo.
Цијењење, n. (Ерц.) das Schätzen, aestimatio.
Цијѐпање, n. (Ерц.) das Spalten, fissio.
Цијѐпати, ам, v. impf. (Ерц.) ſpalten, findo.
Цијѐпци, паца, m. pl. (Ерц.) они штапци, што стоје у прећи између нита и горњега врапила.
Цѝјо, цијела, ло, vide цијел.
Цѝк, m. in dem Ausdrucke: ударио га по цику, auf den Kopf, in caput.
Цѝка, f. das Geſchrey (der Schweine, Mäuſe), editus sonus: ци!
Цѝкнути, нем, v. pf. ци ſchreyen, edo sonum ци.
Цимирота, m. vide Климента.
Цинцѝр, m. der thraciſche Walach, Valachus thrax (vielleicht weil ſie цинц, u. dgl. ſprechen, ſtatt чинч).
Цинцѝрев, ва, во, vide Цинцаров.
Цинцѝрија, f. (coll.) das Zinzarenvolk, genus Zinzarorum.
Цинцѝрка, f. die Zinzarin, zinzara.
Цинцѝров, ва, во, des Zinzaren, zinzari.
Цѝнцарскѝ, ка, ко, 1) zinzariſch, zinzaricus. 2) adv. more zinzari.
Цѝнцарчѝд, f. (coll.) die jungen Zinzaren, zinzari juvenes.
Цинцѝрче, чета, n. der junge Zinzar, puer zinzaricus.
Цѝнцо, m. vertraulich für Цинцар.
Цѝпање, n. das (leichtfertige) Betheuern bei Gott! temera dei testatio.
Цѝпатисе, амсе, v. r. impf. n. p. Богом, (leichtſinnig) bei Gott betheuern, deum testor temere.
Цѝпела, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Schuh, calceus.
Цѝпелица, f. dim. v. ципела.
Цѝповка, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) ein kleinerer Laib Brot auf die Reiſe, panis compendiosior.
Цѝпор, m. vide геак.
Цѝпорка, f. das gemeine Weib, mulier de plebe.
Цѝпоров, ва, во, des ципор, homuncionis de plebe.
Цѝпорскѝ, ка, ко, 1) ziporiſch, plebejus 2) adv. ziporiſch, plebis more.

Цѝц! приповиједају, да је некакав човек изјео печену кокош у очи Божића, па рекао: „Циц гузица до Божића.“
Цицвара, f. ein Gericht, meiſtum Gäſte zu empfangen, cf. масло.
Цицварѝш, m. (im Scherze) der требник, nomen jocosum libri ecclesiastici (ritualis), weil ſeinem Gebrauche meiſt eine цицвара nachfolgt.
Цицибан, m. само у овој загонетки: Поручује Цицибан Цицибаници: пошљи мене шепљу пепљу на магарици, покисе ми бела пена на загалици? (m. j. човек из воденице поручује жени да му пошље кола да носи брашно.)
Цицкоза, eine Art Kinderſpiels in der Бачка.
Цѝча, f. grimmige Kälte, Kraftkälte, frigus intensissimum.
Цичање, n. das ци, ци machen, sonus ци.
Цѝчати, чим, v. r. impf. ци machen, (wie das junge Schwein, die Maus,) edo sonum ци.
Цѝјевчина, f. augm. v. цијев.
Цѝјевчица, f. dim. v. цијев.
Цѝједило, n. (Ерц.) der Seiher, die Seihe, das Seihgefäß, colum.
Цјелѝвање, n. (Ерц.) das Küſſen, osculatio.
Цјелѝвати, ам (и цјелујем), v. impf. (Ерц.) küſſen, osculor (in Liedern und in der Kirche) cf. љубити.
Цјѐлица, f. (Ерц.) н. п. земља, vide ледина.
Цјелокупан, на но, (Ерц.) unverſehrt (von Leichnamen der Heiligen,) corpus (sancti) integrum, incolume.
Цјењкање, n. (Ерц.) feilſchen, handeln, licitatio.
Цјењкатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) feilſchen, handeln, licitari.
Цјѐпало, n. (Ерц.) мјесто, ђе се дрва цијепају, der Spalteplatz, locus fundendorum lignorum.
Цјѐпаница, f. (Ерц.) ein Scheit Holz, pars ligni secta, lignum sectum.
Цјѐпаничица, f. dim. v. цјепаница.
Цјѐпачкѝ, adv. (Ерц.) н. п. оплести косу, Art Haarflechtens, comtionis genus.
Цјѐпка, f. (Ерц.) der Scheit, ligni pars secta.
Цјѐпчица, f. dim. v. цјепка.
Цкатисе, имсе, vide спакатисе.
Цокуле, f. pl. die Bundſchuhe (der Soldaten), calceamenti genus.
Цокотање, n. das Zittern vor Kälte, tremor prae frigore.

Цокота́ти, ко̏ћем, v. impf. н. п. од зиме, zittern, tremo.

Цо́ф, m. (у Срије́му, у Бачк. и у Бан.) der Zopf, cauda capillorum, cf. кика, плетеница.

Цр̏в, m. der Wurm, vermis.

Цр̏ва, f. das Wurmloch, foramen factum a teredine.

Цр̏вак, вка, m. hyp. v. црв.

Цр̏ва́ње, n. 1) das Wurmigſeyn, vermiculatio 2) das Laufen, depexio, sublatio pediculorum.

Цр̏ва́тисе, амсе, v. r. impf. 1) Würmer erzeugen, wurmſtichig ſeyn, vermiculor, 2) ſich laufen, tollo pediculos.

Црве́мпе́рка (црвенперка), f. eine Art kleinen Vogels mit rothem Gefieder, avicula rubra.

Црве́н, f. die Röthe, rubor, rubedo.

Цр̏вен, на, но, roth, ruber.

Црве́ње, n. vide црвењење.

Црве́ника, f. 1) eine rothe Ziege, sic vocant capram coloris rubei 2) (ст.) rother Wein, vinum rubrum:

„Иван сједи на тананој кули,
„Те он пије црвенику вино —

Црве́нило, n. 1) die Röthe (Farbe), rubia, 2) die Röthe, das Rothgefärbte, rubeum.

Црве́нити, им, v. impf. röthen, rubefacio.

Црве́нитисе, имсе, v. r. impf. roth ſeyn, rubeo.

Црве́нкаст, та, то, röthlich, subruber.

Црве́њење, n. das Röthen, rubefactio; rubor.

Цр̏вић, m. dim. v. црв.

Црвља́ње, n. vide црвење.

Црвља́тисе, амсе, vide црватисе.

Цр̏вљив, ва, во, wurmig, vermiculosus.

Црвото́ч, f. der Wurmfraß, via teredinis.

Црвото́чина, f. der Wurmfraß, pulvis e corruptione per vermes.

Црѐво, n. (Рес. и Срем.) vide црijево.

Црѐп, (Рес. и Срем.) vide црijеп.

Црѐпић, m. dim. v. црeп.

Црѐпња, f. (у Срије́му) vide црепуља.

Црѐпуља, f. ein großer Deckel, der erwärmt über das zu backende Brot, u. a. Bäckereyen gelegt wird, operculum.

Црijѐво, n. (Ерц.) der Darm, intestinum.

Црijеп, m. (Ерц.) 1) die Scherbe, testa 2) der Hohlziegel, imbrex.

Црка́вање, n. das Crepieren, Umkommen, interitus, mors.

Црка́вати, ам, v. impf. crepieren, umkommen, perire.

Цр̏кавица, f. (mitleidig) ein bischen Vermögen, facultatula:

A Има ли он што?
B. Има неку цркавицу.

Цр̏ква, f. die Kirche, ecclesia, cf. намастир.

Црква́ри, m. pl. људи, што иду намастирима о великим годовима (Kirchgänger), cf. намастир.

Црквѐни, на, но, Kirchen-, templi ecclesiae.

Црквењак, m. der Kirchendiener, aedituus.

Црквењако̀в, ва, во, des Kirchendieners, aeditui.

Цр̏квина, f. (augm. v. црква) Ruinen einer Kirche, templi rudera.

Цр̏квица, f. dim. v. црква.

Цр̏квиште, n. Ort, wo ehemal eine Kirche war, locus, ubi olim fuit ecclesia.

Црнути, нем, vide црћи.

Црмпураст (црнпурасти), та, то, vide црномањаст.

Цр̏н (comp. цр̏њи), на, но, ſchwarz, niger, ater. Увално му црн комад у торбу. Доћи ће и њему црн петак.

Цр̏на гора, f. Montenegro, Mons niger (pars Epiri).

Цр̏на река (ријека), f. 1) Namen eines Flüßchens, der im Криви вир entſpringt, und bey Зајечар in den Timok ſich ergießt, (heißt auch Мали Тимок). 2) die Gegend (das Gebiet) dieſes Flüßchens.

Цр̏ни вр, m. Berg unweit Jagodina.

Црни́к, m. (als Scheltwort) du Schwarzer! (moraliſch), niger! црниче један!

Црни́ло, n. die Schwärze, atramentum.

Црни́на, f. die Schwärze, nigredo.

Цр̏нити, им, v. impf. ſchwärzen, nigro.

Цр̏нитисе, имсе, v. r. impf. ſchwarz ausſehen, nigret.

Цр̏ница, f. Scheltwort für ein Frauenzimmer, convicium in feminam (nigra).

Црни́ца, f. m. j. трешња, Art Kirſche (ſchwarze), cerasum nigrum,

Црно̀горац, рца, m. Montenegriner, Montis nigri incola.

Црно̀го̀рка, f. die Montenegrinerin, mulier montis nigri.

Црно̀горски, ка, ко, 1) Montenegriner, nigrimontanus. 2) adv. montenegriniſch, nigrimontanorum more.

Црно̀капац, пца, m. die Schwarzmütze (Menſch der eine ſchwarze Mütze trägt): ſo nennt man die Branitſchewer, qui nigrum cucullum gestat.

Црно̀кос, са, со, ſchwarzhaarig, nigro capillo.

„Ој дево̀јко црнокоса!
„Не гледај ме гола, боса —

Црномањаст, та, то, bräunlich im Geſichte, fuscus.
Црноок, ка, ко, ſchwarzäugig, nigris oculis.
„А за једно младо црнооко,
„Дала б' зања иљаду дуката —
Црноока, f. die Schwarzäugige, puella nigris oculis.
Црнорепчић, ка, ко, } von Црна реп-
Црнорпљечић, ка, ко, } ка, de flumine nigro.
Црњ, m. der Wurm (am Finger,) paronychium.
Црњење, n. das Schwärzen, nigratio.
Црњка; f. die Braune, fusca:
„Што ћу плавки боју куповати,
„То ћу црњки шоке саковати —
Црњкаст, та, то, ſchwärzlich, subniger.
Црпење, n. das Schöpfen, haustus.
Црпкање, n. dim. v. црпење.
Црпкати, ам, dim. v. црпсти.
Црпсти, пем, v. impf. ſchöpfen, haurio.
Цртало, n. das Pflugeiſen, culter aratri.
Цртарање, n. das Streichen, Herumfahren mit einem Meſſer, das Reißen, linearum ductio.
Цртарати, ам, v. impf. reißen, lineas duco.
Цртарнути, нем, v. pf. einen Strich machen, lineam duco.
Црћи (говорисе и цркнути), цркнем, v. pf. 1) umkommen, pereo (von Thieren). 2) berſten, rumpi:
„На руци му три златна прстена,
„Та сватри му цркла на прстима —
Цу̀ки! Auf zum Hunde, daß er fortgehe, vox propellentis canem.
Цу̀ко, m. hyp. vom Hund, canis.
Цуњање, n. das Schnobern, Herumſchnüffeln, quaeritatio.
Цуњати, ам, v. impf. herumſchnobern, quaerito: шта ти цуњаш тамо?
Цу̀п! } beym Tanze, interj. saltan-
Цупа! } tis:
„Оп цуп!
„Опа цупа цупе,
„Пала баба с клупе —
Цура, f. (Ерц.) vide Ђевојка.
Цурѐње, n. das Rinnen, manatio.
Цурѐтак, тка, m. hyp. v. цура.
Цурѐтина, f. augm. v. цура.
Цу̀рин, на, но, Mädchen-, puellae.
Цу̀рити, ри, v. impf. rinnen, mano.
Цу̀рица, f. dim. v. цура.
Цу̀рко, Mannsname, nomen viri.
Цу̀цак, цка, m. vide цуко.
Цуцање, n. das Wiegen auf dem Knie, agitatio in genibus.
Цуцати, ам v. impf. auf dem Knie wiegen, agito in genibus.
Цуцкање, n. dim. v. цуцање.
Цуцкати, ам, dim. v. цуцати.
Цуцнути, нем, v. pf. einmal auf dem Knie wiegen, sustineo genu (puellam).

Ч.

Ча, m. (у Бачкој) verkürzt ſtatt чича: ча Паја, ча Спева, ча Пера и т. д.
Чабар, бра, m. der Zober, labrum, vas aquale. У нашега чабра говорене уши (реку жене, кад ко приповиједа у кући за какову болест, или за другу какву несрећу, која се ће догодила).
Чабрени, на, но, n. p. уши, Zober-, labri.
Чабреник, m. die Zoberſtange, pertica portando labro.
Чабрењак, m. vide чабреник.
Чабрић, m. dim. v. чабар.
Чабрица, f. ein Wännchen, vasculum.
Чабричица, f. dim. v. чабрица.
Чаброноша, m. der Zobertrager (z. B. in der Weinleſe), portans labrum.
Чава, f. Frauenname, nomen feminae.
Чавка, f. 1) die Dohle, monedula. 2) eine Art ſchwarzer Traube, uvae nigrae genus. 3) Frauenname, nomen feminae.
Чавољак, лька, m. eine Art kleiner, ſüßer, harter Aepfel, pomi genus.
Чаврзгање, n. das Vollſchreyen der Ohren, obtusio.
Чаврзгати, ам, v. impf. einem die Ohren voll murren, obtundo.
Чаврљање, n. das unverſtandliche Daherplaudern, blateratio, recitatio confusa.
Чаврљати, ам, v. impf. undeutlich daherplaudern, recito confuse.
Чавчић, m. eine junge Dohle, pullus monedulae.
Чавчица, f. dim. v. чавка.
Чавчји, чја, чје, der Dohle, monedulae.
Чагаљ, гља, m. gefrorner Koth, lutum congelatum.
Чагрљање, n. das Klappern (auch das Kratzen, z. B. der Maus im Zimmer), strepitus genus.
Чагрљати, ам, v. impf. klappern, kratzen, strepitum edo e. g. muris rodentis.
Чагрпаљка, f. die Klapper, crepitaculum.

Чагрта́ње, n. das Klappern, Scheppern, z. B. des Säbels, strepitus genus.
Чагрта́ти, чагрћем, v. impf. klappern, strepo.
Чадити, им, v. impf. rußig werden, fuligine induci.
Ча́дор, m. das Zelt, tentorium.
Ча́дорски, ка, ко, n. p. врата, Zelt-, tentorii.
Ча́ћ, f. der Ruß, fuligo.
Чаћа, f. vide чаћ, рђо и чађо!
Чаћав, ва, во, rußig, fuliginosus.
Чаћење, n. das Rußigwerden, inductio fuliginis.
Ча́јати, јем, v. impf. (ст) cf. двориште?
„Што не чајеш Милошева мајко?
„Одби овце у то пусто поље:
„Милош ти је јуче погинуо —
Чак*, adv. weithin, longe: отишао чак далеко; чак у Цариград, чак у Московску.
Ча́канац, нца, m. der Dengelhammer, malleus falci acuendae.
Ча́кља, f. 1) vide кљуна. 2) der Haken, uncus, z. B. auf dem Schiffe, bei Pestkranken.
Ча́кмак*, m. vide огњило.
Ча́кшире*, f. pl. die Beinkleider, caligae.
Чакшире́тина, f. pl. augm. v. чакшире.
Ча́кширице, f. pl. dim. v. чакшире.
Ча́ла! rührt die Trommel, pulsate tympana:
„Чала саде наше мекпербаше—
Чалабрца́ње, n. das Imbißnehmen, gustatio.
Чалабрца́ти, ам, v. impf. einen Imbiß zu sich nehmen (vor dem ordentlichen Essen), anbeißen, jento; gusto.
Чалабрцну́ти, нем, v. pf. anbeißen, gusto: Иди Кокане, ено за вратима чабар вина и печена свиња, и шаволь ваљушака покривен сламом да се не натруни, те чалабрцни мало док ручак доспе (у приповијетки).
Чала́кање, n. das Tosen, Lärmen (z. B. der Kinder), strepitus.
Чала́кати, ам (и чалачем), v. impf. lärmen, strepo.
Ча́лма, f. 1) der Turban, tiara. cf. сарук. 2) село у Сријему.
Ча́м, m. ein Schiff (von weichem Holz), navigium abietinum.
Чама, f. die Langeweile, taedium: напала ме чама.
Чама́ње, n. das langweilige Warten, exspectatio taediosa.
Ча́мати, ам, v. impf. mit Verdruß warten, expecto cum taedio otiosus.
Ча́мац, мца, m. ein kleines gezimmertes Schiff, navicula abietina.
Ча́мити, им, vide чамати.
Ча́мљење, n. vide чамање.
Ча́мов, ва, во, Tannen-, abiegnus. cf. јелови.
Ча́мовина, f. das Tannenholz, lignum abiegnum.
Ча́мпраге*, f. pl. vide имбрете.
Ча́муља, f. (у Босни) m. j. капа, eine Art tüchener Mütze, mitrae genus virorum.
Ча́мција*, m. der Schiffzieher, helciarius.
Ча́мцијин, на, но, des Schiffziehers, helciarii.
Ча́мцијски, ка, ко, 1) der Schiffzieher, helciariorum. 2) adv. wie ein Schiffzieher, more helciarii.
Ча́мцијски, ка, ко, vide чамцијски.
Ча́на, f. hyp. v. чанак.
Ча́нак*, нка, m. eine hölzerne Schüssel, scutula. cf. здјела.
Чанколиз, m. (der Schüsselecker) Schmarotzer, parasitus.
Чанча́р, m. der Schüsselmacher, scutellarius.
Чанчара, f. vide корњача.
Чанчара́ев, ва, во, vide чанчаров.
Чанчаро́в, ва, во, des Schüsselmachers, scutellarii.
Ча́нчина, f. augm. v. чанак.
Ча́нчић, m. dim. v. чанак.
Ча́ња, f. der Reiger, ardea.
Ча́њин, на, но, des Reigers, ardeae.
Ча́њић, m. der junge Reiger, pullus ardeae.
Чапу́р, m. der Strunk (eines abgehauenen jungen Baumes), trunculus.
Чапу́рје, n. (coll.) die Strünke, trunculi.
Ча́рак, рка*, m. ein Bestandtheil des Flintenschlosses, pars flintae.
Ча́рање, n. das Hexen, incantatio.
Ча́рапа, f. der Strumpf, tibiale.
Чарапа́р, m. 1) der Strumpfwirker, Strumpfhändler, textor aut negotiator tibialium. 2) der Gamaschenträger, miles braccis decurtatis (mit Verachtung).
Ча́рапа́рски, ка, ко, n. p. регементна, Gamaschenträger-, braccas decurtatas habentium.
Чарапе́тина, f. } augm. v. чарапа.
Ча́рапина, f. }
Чарапица, f. dim. v. чарапа.
Чарапчина, f. augm. v. чарапа.
Ча́рати, ам, v. impf. hexen, incanto; cf. гатати, врачати, бајати.
Чардак*, m. 1) eine Hütte auf Pfählen, casa palis imposita. 2) daher das Behältniß für die Kukuruzkolben, 3) daher die Wachthütte der Grenzer.
Чардаклија*, f. eine große Weinrebe, die an Hütten, Bäumen hinanragt, ramis suspensa.

Чардáчић, m. dim. v. чардак.
Чардáчкӣ, ка, ко, n. p. coa, des чардак, casae чардак dictae.
Чáрка*, f. das Scharmützel, pugna levis.
Чаркáње, n. 1) das Scharmützeln, pugnatio levis. 2) das Herumstören im Feuer, dimotio ignis.
Чáркати, ам, v. impf. n. p. у ватру, das Feuer schüren, stören, dimoveo ignem, irrito.
Чáркатисе, амсе, v. r. impf. scharmützeln, leviter pugno, irritare se invicem.
Чáркација*, m. die Vorposten, excubiae extremae.
Чáрнӣ, на, но, (ст.) vide црн.
„Чарна горо пуна ти си лада —
„Чарне очи ви га не гледале —
Чáрноок, ка, ко, schwarzäugig, nigris oculis.
Чáрноока, f. 1) die Schwarzäugige, nigris oculis. 2) daher ein Name eines Schafes, das einen schwarzen Rand um die Augen hat, nomen ovis nigrae circum oculos.
Чáрноокаст, та, то, vide чарноок.
Чáрнути, нем, v. pf. n. p. у ватру, einmal schüren, irrito semel ignem.
Чáрнутисе, немсе, v. r. pf. scharmützeln, concurro.
Чарýгција*, m. vide опанчар.
Чарýгцијин, на, но, des чаругција.
Чарýгцијница, f. die Frau des чаругција.
Чарýгцијски, ка, ко, } 1) der чаруг-
Чаругцијскӣ, ка, ко, } ције. 2) adv. wie ein чаругција.
Чáршаф*, m. 1) das Tischtuch, mappa. 2) das Bettuch, linteum.
Чáршија*, f. der Marktplatz, forum.
Чаршијскӣ, ка, ко, n. p. љеб, Markt-, a foro, forensis.
Чаршијскӣ, ка, ко, vide чаршијски.
Час, m. der Augenblick, punctum temporis: за час, за један час; часом.
Часак, ска, m. dim. v. час.
Часловац, вца, m. das Horologium, (altslavisches Lesebuch nach dem Namenbüchlein und vor dem Psalter), horologium.
Часлóвац, вца, m. der часловацшкӯлер, puer discens (legere) horologium.
Чáсни, на, но, n. p. пост, крст, geehrt, heilig, sanctus: часно сјели, поштено устали (кад напијају); часни пост, die große Faste vor Ostern, jejunium quadragesimale.
Часом, adv. den Augenblick, augenblicklich, statim, ad momentum.
Част, f. 1) das Gastmal, convivium. 2) das einzelne Gericht, cibus: доњијо кум част, cf. женидба.
Частити, им, v. impf. tractiren, convivio excipio.
Чáтање, n. vide чађење: сву ноћ је било чатање у цркви.
Чатáње, n. vide чађење.
Чáтати, ам, vide чатити.
Чатац, чаца, m. der gute Leser, lector expeditus.
Чáтисати*, чатишем, vide сашити (склопити, n. p. аљину).
Чатити, им, v. impf. lesen, lego.
Чатлóв, m. die Querstange beim Leiterwagen, retinaculum scalarum.
Чáтма*, f. das Flechtwerk (im Gegensatz der gemauerten Wände), crates: није зид, него чатма.
Чáтрња, f. die Cisterne, cisterna.
Чаћење, n. das Lesen, lectio.
Чáура, f. die Capsel (der Eichel, u. dgl.), capsula glandis etc. 2) die Puppe des Seidenwurms, nympha, chrysalis.
Чáурица, f. dim. v. чаура.
Чаўш*, m. der Tschausch bei der Armee und bei Hochzeiten, cf. женидба.
Чаўшев, ва, во, des чауш.
Чачак, чка, m. eine Stadt in Schumadija.
Чачкање, n. das Stochern, fossio.
Чáчкати, ам, v. impf. n. p. зубе, stochern, fodio.
Чáша, f. der Becher, calix, poculum.
Чáшица, f. 1) dim. v. чаша. 2) die Kniescheibe, patella (genualis).
Чашћење, n. das Tractiren, convivium.
Чвáрак, рка, m. die Treber des geschmolzenen Fettes, recrementa adipis.
Чварење, n. das Geräusch des schmelzenden Fetts, stridor adipis liquati.
Чварити, им, v. impf. mit Geräusch schmelzen, liquefacio adipem.
Чвóр, m. der Knoten, nodus.
Чвóрак, рка, m. der Star, Stahr, sturnus.
Чвóрина, f. augm. v. чвор.
Чвóрић, m. dim. v. чвор.
Чворкóв, ва, во, des Stars, sturni.
Чворковић, m. der junge Star, pullus sturni.
Чворкóвӣ, ва, ве, Star-, sturnorum.
Чвóрнат, та, то, n. p. дрво, knotig, nodosus.
Чврка, f. vide цврка.
Чвркање, n. das schallende Klopfen, pulsatio cum sonitu.
Чвркати, ам, v. impf. klopfen, pulso.
Чвркнути, нем, v. pf. einmal klopfen, pulso semel.
Чвркнути, нем, v. pf. das Geräusch, so das Wasser, auf glühendes Eisen gegossen, macht, sonitus liquidi injecti in ferrum candens.

Чврснути, нем, v. impf. voll werden (im Gegensatz der Magerkeit), plenus sum.

Чврст (comp. чвршћи), та, то, voll, fleischig, plenus.

Чврстина, f. die Völle, plenitudo, soliditas.

Чврчак, чка, m.

Чврчање, n. vide цврчање.

Чврчати, чим, vide цврчати.

Чево (Кчево?), n. брдо у Црној гори:
„Кад се прими Чева каменога,
„У Чеву га чета дочекала —

Чеговић је, wer ist er, wie heißt er, (was ist er für ein — itsch?), cujus est filius?

Чедо, n. (ст.) vide дијете:
„Мушко сам чедо родила —
„У њега се мушко чедо нађе,
„Није чедо као што су чеда —

Чезе, f. pl. (у Сријему), vide двоколице.

Чезнути, нем, v. impf. за ким или за чим, 1) Verlangen, lange Zähne bekommen nach etwas, das man andre genießen sieht, appeto rem, qua alios frui video. 2) Sehnsucht bekommen, desiderio corripi.

Чеиз*, m. невјачки дарови.

Чекало, n. (in der Mühle) der Rührnagel, Rührstock, crepitaculum. Говори као чекало. Кад дијете не може одма (на вријеме) да проговори, онда жене за кувају колачић чекалом, па му даду те изједе (да почне онако брзо говорити, као што чекало одскаче одкамена и звечи).

Чекање, n. das Warten, exspectatio.

Чекати, ам, v. impf. warten, exspecto.

Чекиња, f. die Borste, seta.

Чекић*, m. } der Hammer, malleus.
Чекић, m. }

Чекме, f. pl. eine Art Tücke, wie man sie in der Herzegowina trägt.

Чекмеће*, цета, n. die Schublade, forulus.

Чекрк*, m. der Haspel, rhombus.

Чекрклија*, f. m. j. преслица, der Spinnrocken (bei einem Spinnrad), coli genus.

Чекталo, n. vide чекало.

Чела, f. die Biene, apis. Коме је чела за клобуком —

Челац, лца, m. (ст.) (der Bienrich), apis mas, in der Anekdote der Lügenwette, selbst ein erlogenes Wort). Кад једно јутро пребројим чеде, а то нема најбољега челца; онда ја брже боље оседлам пијевца па узјашем на њега и пођем тражити челца — кад прећем преко мора, а тио човек уватио мога челца у рапицу па оре за ситну пројy и т. д. (у пripовијетки).

Челенка, f. Schmuckfeder von Silber, als Soldaten-Auszeichnung für erschlagene Feindesköpfe, penna argentea.

Челебија*, m.

Челик*, m. der Stahl, chalybs.

Челикли*, adj. indecl. vide челичан:
„Са мојијем челикли нацаком.

Челица, f. dim. v. чела.

Челичан, чна, но, stählern, chalybeus.

Чело, n. 1) die Stirn, frons. 2) горње чело, vide зачеље. 3) чело главе, zu Kopfe, zu Häupten, ad verticem

Челопек, m. die Sonnenseite, pars aprica collis aut montis.

Челочићи, m. pl. cf. брадићи (само у оној загонетки).

Чељад, f. (coll.) 1) die Frauenspersonen im Hause, feminae familias. 2) die Leute im Hause, familia.

Чељаде, дета, n. ein Frauenzimmer aus dem Hause, femina familias.

Чељуска, f. die Schraube die den Flintenstein festhält, горња и доња.

Чељуст, f. der Kinnbacken, maxilla.

Чембер*, m. ein Kopfschleyer der Türkinnen, velum feminarum Turcicarum.

Чемер, m. грко као чемер.

Чемеран, рна, но, bitter wie чемер, amarus ut чемер.

Чемерика, f. Art Pflanze (die Nießwurz, helleborum).

Чемерно, нога, n. Ebene in der Herzegowina:
„Одатле се сватi подигоше,
„И дођоше на равно Чемерно —

Ченгел*, m. гвождена кука, der Haken, uncus.

Чено, n. vide чесно.

Чеп, m. der Stöpsel, embolus.

Чепање, das Umherstapfen, obambulatio, occulcatio.

Чепати, ам (и чепљем), v. impf. umherstapfen, circumambulo.

Чепац, пца, m. eine Art Frauenhaube, vittae genus.

Чеперак, рка, m. die kleine Spanne, spithama minor Ни од педао ни од чеперак, а два дуњана покрило (m. j. козји реп).

Чепркање, n. das Kratzen (der Henne),

Чепркати, ам, v. impf. kratzen (wie die Henne im Sande), disjicio arenam, fimum.

Чепрљање, n. vide чепркање.

Чепрљати, ам, vide чепркати.

Черга, f. ein Zigeunerzelt, tentorium zingari.

Чергаш, m. m. j. цигани, der unter dem Zelte wohnt, Zingarus vagus.

Черевиз, n. Art Petersilie, petroselini genus.

Че́рег*, m. } vide четврт
Че́рек*, m. }
Черу́пање, n. das Rupfen, vulsio.
Чер̀у́пати, ам, v. impf. rupfen, vello.
Че́сма*, f. der Springbrunn. cf. точак.
Че́смица, f. dim. v. чесма.
Че́сница, f. das Weihnachtsbrot. Чесницу треба да умијеси домаћин на Божић у јутру од шеничне брашна као погачу. Обично је да метну у чесницу поједну пару, или какав други новац (сребрн или златан); па кад сједну ручати, онда изломе чесницу, и свакоме даду по један комадић: у чијем комадићу буде онај новац, онај кажу да ће бити најсретнији оне године.
Че́сно, n. m. j. бијелога лука, ein Stück Knoblauch, pars Allium Linn.
Че́сов, ва, во, (у Ерц.) von was, von welcher Materie, ex qua materia?
Че́ст, f. die Ehre, honor.
Че́ст (comp. че́шћи), та, то, dicht, densus.
Че́ста, f. ein Dickicht, densi frutices.
Чести́на, f. die Dichte, densitas.
Че́сшћен, •та, то, geehrt, ehrenreich, honoratus.
Чести́тање, n. das Glückwünschen, gratulatio.
Чести́тати, ам, v. impf. Glück wünschen, gratulor.
Че́сто, häufig, crebro.
Честобро́дица, f. ријека у Поречким планинама (weil er furtenreich ist).
Честоско́к, m. (in einer Anekdote) der oft springt, qui saepe salit.
Че́та, f. die Truppe, copiae, cohors.
Четвѣ́рица, f. vide четворица.
Че́тверо, vide четворо.
Четвероно́шке, vide четвороношке.
Четверо́струк, ка, ко, vide четворострук.
Четво́рица, f. Anzahl von vier, quatuor.
Четво́рка, f. ein Faß von vier Eimern, dolium caput quatuor amphorarum.
Че́творо, Anzahl von vier, quatuor.
Четвороно́шке, auf vier Füßen, quatuor pedibus.
Четворо́струк, ка, ко, vierfach, quadruplex.
Четврт, f. das Viertheil, Viertel, quadrans, pars quarta.
Четврти́н, та, то, der vierte, quartus.
Четврти́н, m. soviel als четвртак in folgender Anekdote: Прела баба ноћу у очи четвртка па изишла на поље и у мраку нагазила и узјала на јуне; кад јуне скочи и понесе бабу на себи, онда она стане говорити: „Господине Четвртине! пусти мене, шебе ће бака свештити" (она је мислила, да је носи четвртак: што преде у очи њега).
Четвр̀тина, f. vide четврт.
Че́тница*, m. der Condottiere (Truppenführer); und jeder seiner ausgezeichneten Leute, dux cohortis; et vel miles ipse.
Че́тири, vier, quatuor.
Че́тка, f. die Bürste; auch der Besen von Borsten, scopae.
Четни́к, m. einer von der четa, turmarius.
Че́товање, n. das Umherführen von Truppen, cohortis ductatio, das Umherziehen als Abenteurer.
Че́товати, тујем, v. impf. das Ausziehen in der Truppe oder mit Truppen auf Abenteuer.
Че́токаик*, m. die bewaffnete Schajka, navicula armata.
Четр̀десе́т (четрдѐсе́т), vierzig, quadraginta.
Четр̀десе́ти (четрдесе́ти), та, то, der vierzigste, quadragesimus.
Четр̀десница, f. 1) die Todtenmalzeit, die 40 Tage nach dem Begräbniß von der Familie des Verstorbenen gegeben wird, convivium funebre die quadragesimo a sepultura. cf. дана. 2) die Commemoration für einen Verstorbenen durch 40 Tage, commemoratio pro defuncto per 40 dies.
Че́тръесет (четръесет), vide четрдесет.
Че́тръесторо (четръесторо), vide четръесторо.
Четръести́, та, то, vide четрдесети.
Че́тръесторо (четръесторо), Anzahl von 40, quadraginta.
Четрна́ест, vierzehn, quatuordecim.
Четрна́естеро, vide четрнаесторо.
Четрна́ести, та, то, der vierzehnte, decimus quartus.
Четрна́есторо, Anzahl von vierzehn, quatuordecim.
Че́чица, f. dim. v. четка.
Чешагња, f. vide кашагња.
Че́шаљ, шља, m. der Kamm, pecten.
Чешање (чесање?), n. das Krauen, Kratzen, fricatio.
Че́шати (чесати?), шем, v. impf. kratzen, frico.
Че́шља, f. Art Pflanze, fruticis genus.
Чешља́ње, n. das Kämmen, pexio, pectinatio.
Чешља́р, m. der Kammmacher, pectinarius (opifex.).
Чешља́рев, ва, во, } des Kammmachers,
Чешља́ров, ва, во, } pectinarii.
Чешља́рски, ка, ко, 1) Kammmacher-, pectinarii. 2) adv. wie ein Kammmacher, more pectinarii.
Че́шљати, ам, v. impf. kämmen, pecto.
Че́шљић, m. dim. v. чешаљ.

Чибу́гција, m. vide чибукчија.

Чибу́к*, m. 1) die Röhre der Tabackpfeife, fistula. 2) eine kaiserliche Abgabe von den Schafen und Ziegen, scripturae (vectigalis) genus.

Чибу́клук*, m. der Beutel für die Tabackpfeife am Sattel.

Чибу́кчија*, m. 1) der Tabackknabe (der die Tabackpfeife nachträgt u. s. w.), fistularius puer. 2) der Einnehmer der Abgabe auf Herden, scripturarius.

Чибу́љица, f. ein kleines Geschwür, pustula.

Чи́вија*, f. 1) der Nagel, clavus. 2) der Schraubnagel, trochlea.

Чивијца, f. dim. v. чивија.

Чи́вињак, m. свердао, што се врте руне за чивије (код кола волујски), der Bohrer für die Nagellöcher, terebra minor, pro clavorum viis.

Чи́вит, m. der Indigo, indicum.

Чивитар, m. der Indigkrämer, venditor indici.

Чивитњак, m. der Indigtopf, olla coquendo indico.

Чивута́на*, f. das Judenquartier, Judenviertel, regio Judaeorum.

Чивутареље, n. das Handeln wie ein Jude, vita judaica.

Чивута́рити, им, v. impf. Judenhandel treiben, mercaturam judaicam exerceo.

Чи́вутин*, m. der Jude, Judaeus.

Чи́вутинов, ва, во, des Juden, Judaei.

Чи́вушка, f. die Jüdin, Judaea mulier.

Чи́вушки, ка, ко, 1) jüdisch, judaicus. 2) adv. jüdisch, judaice.

Чивучад, f. (coll.) junge Juden, pueri Judaei.

Чи́вуче, чепа, n. ein Judenkind, puer Judaeus.

Чигра, f. (у Сријему и у Бачк.) Art Kinderspiels, ludi genus.

Чизма*, f. der Stiefel, caliga.

Чизма́р, m. der Stiefelmacher, sutor, opifex caligarum.

Чизма́рев, ва, во, vide чизмаров.

Чизма́рлук*, m. das Schusterhandwerk, ars sutoria.

Чизма́ров, ва, во, des Stiefelmachers, caligarii.

Чизма́рски, ка, ко, 1) der Stiefelmacher, sutorum, sutorius, caligarius. 2) adv. nach Schuster Art, more caligarii.

Чизмеција*, m. vide чизмар.

Чи́змица, f. dim. v. чизма.

Чи́ј, чија, чије, wessen, cujus.

Чи́јгод, } wessen immer, cujuscunque.
Чи́јгођ, }

Чи́ј му дра́го, wessen immer, cujusvis.

Чик! heraus! exi.

Чи́ка, m. (Рес. и Срем.) vide чико.

Чика́ње, n. das Herausfordern, provocatio.

Чи́кати, ам, v. impf. herausfordern, provoco ad pugnam.

Чи́кин, ни, но, des чика, patrui.

Чи́кнути, нем, v. pf. herausfordern, provoco.

Чи́ко, m. (Ерц.) hyp. von чича, Vetter, patruus.

Чи́ков, m. eine Art Fisch, piscis genus.

Чи́ков, ва, во, des чико, patrui.

Чи́кош, m. (у Бачкој) der Tschikosch, (Aufseher der jungen ungezähmten Pferde auf der пуспара), equarii genus.

Чилаша́ст, та, то, н. п. коњ, grau, Schimmel, albus equus.

Чила́н, m. der Schimmel, albus.

Чимба́ри, m. pl. (bei den Weberinnen die eisernen Stänglein, um die Leinwand auszuspannen), virgae ferreae ad extendendum linteum.

Чи́мбур*, m. eine Eyerspeise, cibus ex ovis (етва ошетр. јеђење Eyer). Наставши се вода у тигању па се посоли; кад вода узаври, онда се на њу разбију јаја, те се читава (не мијешају се) скувају; па се онда вода исциједи и мекиње се мјесто ње скорупа те се јаја као мало зачине; ђекоји, још утуку бијелога лука те и залуче.

Чимка́ње, n. das Ablösen des Fleisches von den Beinen, decerptio carnium ab ossibus.

Чи́мкати, ам, v. impf. н. п. кувано месо, abrupfen, decerpo.

Чине́ње, n. vide чињење.

Чи́ни, f. pl. die Hexereyen, incantatae res: нагазио на чини;

„Чини чини сеји Иванову —

Чи́нија*, f. eine Schüssel, lanx. cf. здела.

Чинијца, f. dim. v. чинија.

Чи́нити, им, v. impf. 1) thun, machen, thun, ago. 2) коме, einem anthun, incanto. 3) кожу, gärben, perficio corium. 4) жито, reitern, cribro.

Чи́нитисе, имсе, v. r. fr. 1) sich stellen, simulo. 2) scheinen, videor: чини ми се.

Чињење, n. 1) das Thun, factio. 2) das Anthun, Beheren, incantatio. 3) das Gerben, perfectio (corii). 4) das Reitern, cribratio.

Чи́пав, ва, во, н. коза, овца, die kleine Euter hat, ubera exigua habens: чипава као мачка.

Чи́пка, f. die Spitze, reticulum.

Чипка́р, m. der Spitzenhändler, negotiator reticularius.

Чипкáрев, ва, во, } des Spitzenkrämers,
Чипкáров, ва, во, } reticularii.
Чúр, m. das Geschwür (österr. das Aas), apostema, abscessus.
Чирáк*, m. 1) vide свијетњак. 2) der Bediente, famulus. cf. слуга, момак.
Чúрић, m. dim. v. чир.
Чúсаоница, f. } Anzahl von drey Fä-
Чúсбница, f. } den im Garn, tria fila. cf. пасмо.
Чúст, та, то, rein, purus, castus.
Чúстац! interj. auf und davon, fugam cepit.
Чúстилица, f. и. и. топовска, der Wischer, Wischkolben, peniculus perticatus.
Чистúна, f. das freye Feld, Wiese, campus liber (ab aedibus).
Чúстити, им, v. impf. 1) reinigen, purgo. 2) kehren, purgo scopis. 3) tun, wischen, purgo peniculo perticato.
Чúсто, 1) rein, pure: говори чисто Српски. 2) ganz und gar, ordentlich, plane: чисто ме уплаши; чисто ме превари.
Чистóта, f. } 1) die Reinheit, puritas.
Чистóћа, f. } 2) Reinlichkeit, munditia.
Чúтав, ва, во, 1) ganz, integer. 2) unverletzt, integer.
Читáње, n. (у Сријему, у Бачк. Бан. особито по варошима) vide чаћење.
Чúтати, ам, vide читити.
Чúтй, та, то (особито у Босни), n. п. чити он, ganz, integer, verus, ex asse.
Чиплýгција*, m. ја не знам управо, или је чиплугција чиплуксанбија, или је онај, који је под чиплуком.
Чúплук*, m. die Afterherrschaft, feudum secundarium. Чиплук се зове оно село, ће има осим спаије још један господар, који узима д е в е т о. Данје су послије смрти Аџи-Мустајпашине биле почиплучиле сву Србију на силу, и помешале субаше по селима; а може бити да су ћекоја села још од спарине била продала своју земљу и почиплучилаасе сама. Али-паша је Видаић 1802 — 1803 године чиплучио Јадране на силу, т. ј. апсио и и нагонио да му продаду своју земљу и да буду његов чуплук:
„И Србију сву раздијелише
„На чиплуке и на данлуке —
Чúплуксанбија*, m. der Besitzer eines чиплук, dominus feudi secundarii. Чиплуксанбија је десет пута гори од спаије: зашто спаија дође у години један пут или двапут у село те покупи свој десетак и главницу, па иде натраг; а чиплуксанбија начини у селу кућу, и намјести свога субашу, или сам неизбива из села; па нагони људе те му раде. cf. спаија.
Чúплучар, m. cf чиплугција.
Чúплучење, n. das Afterbelehnen, subfeudatio.
Чúплучити, им, v. impf. in Afterlehen geben, subfeudo (vi, per nefas).
Чúтула, f. der Zettel der Verstorbenen, dergleichen jedes Haus führt, und am zadušnice-Fest dem Geistlichen mittheilt, damit er derselben namentlich gedenke, catalogus defunctorum familiae.
Чúча, m. vide стриц.
Чúчак, чка, m. die Klette, lappa. Прионуо као чичак за јаје.
Чúчин, на, но, des чича, patrui.
Чичкање, n. das dicht Aufpflanzen, condensatio.
Чúчкати, ам, v. impf. dicht neben einander stellen, statuo densum —
Чишћење, n. 1) das Reinigen, purgatio, 2) das Kehren, versio, 3) das Auswischen, expurgatio.
Чкакљање, n. das Kitzeln, titillatio.
Чкакљати, ам, v. impf. kitzeln, titillo.
Чкакљење, n. vide чкакљање.
Чкакљив, ва, во, kitzlich, titillabilis; чкакљива ока (н. п. жена, или ћевојка), reitzbar, von viel Temperament.
Чкакљúти, им, vide чкакљати.
Чкáљ, m. die weiße Distel, onopordon acanthium Lin.
Чкаља, f. das Krebsloch, die Krebshöle, caverna cancri.
Чкаљица, f. dim. v. чкаља.
Чкање, n. vide чачкање.
Чкáти, ам, vide чачкати.
Чкóла, f. vide школа (mit allen Abkürzungen).
Чкóлка, f. vide школка.
Чкрљање, n. das Schaben (der Haut) rasio.
Чкрљати, ам, v. impf. m. j. коже, die zu gärbende Haut schaben, scabo.
Члáн, m. der Abschnitt (des Weingartens) die Abtheilung, segmentum (regio) vineae.
Члáнак, нка, m. der Knöchel, talus.
Чмáвање, n. das Schlafen und Faulenzen, dormitatio.
Чмáвати, ам, v. impf. schlafend faulenzen, sterto.
Чоа*, f. das Tuch, pannus.
Чоан, на, но, n. п. чакшире, tuchen, e panno.
Чобан, m. vide чобанин.
Чобáнија, f. das Hirtengeld, merces pastoris.

Чо̀банин, m. der Hirte, pastor, cf. пастир.
Чобанинов, ва, во, des Hirten, pastoris.
Чобаница (чобаница), f. die Hirtin, pastrix (?)
Чобанов, ва, во, des чобан, pastoris.
Чобанский, ка, ко, 1) Hirten=, pastoricius, 2) adv. nach Hirtenart, more pastorum.
Чобанчад, f. (coll.) die jungen Hirten, pastoris pueri.
Чобанче, чета, n. der junge Hirt, pastor juvenis.
Чобања, f. das Waſſerfaß, vasculum aquaticum, cf. цбан.
Човек, m. 1) der Menſch, homo, 2) der Mann, vir, maritus: мој човек; човек не може бити човек, докле га жена не крсти.
Човество, n. das Menſchenthum, humanitas.
Човечанство, n. vide човество.
Човечина, f. augm. v. човек.
Човечић, m. dim. v. човек.
Човечији, чија, чије, Menſchen=, humanus.
Човечуљак, љка, m. vide човечић.
Чо̀во, m. der Menſch (vertraulich), homo.
Чоек, m. vide човек (mit allen Ableitungen).
Чоја, f. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) vide чоа.
Чокешина, f. 1) ријека у Поцерини. 2) намастир близу те ријеке. 3) село близу тог намастира. Чокешинац (нца), човек из Чокешине. Чокешинкиња, ка, ко, v. Чокешина.
Чоков, m. (у Срнјему) vide окоман.
Чом, m. m. j. дувана, ein Päckchen Taback, fasciculus:
„Чом дувана, лула окована —
Чопор, m. m. j. свиња, eine Herde Schweine, grex porcorum.
Чорапа, f. vide чарапа (mit allen Ableitungen).
Чорба* (говоре и чорба), f. die Suppe, jus, jusculum. Од јевтина меса чорба за плот.
Чорбаџија*, m. der Brotherr, dominus, cf. газда.
Чорбаџијин, на, но, des Brotherrn, domini.
Чорбаџијница, f. die Brotfrau, domina.
Чорбетина, f. vide чорбина.
Чорбина, f. augm. v. чорба.
Чорбица, f. dim. v. чорба.
Чорболок, m. der Suppenſchlürfer, parasitus. Док је чорбе, доста чорболока.
Чорбурина, f. vide чорбина.
Чоп, m. der (runde) Hügel, collis (n. n. виноград у чопу, или на чопу). cf. бријег.
Чошан, на, но, vide чоан.
Чошница, f. dim. v. чоа.
Чпар, m. die Taſche, Rocktaſche, funda, cf. џеп.
Чреда, f. (по намастирима и по црквама) die Reihe, ordo: сад је његова чреда.
Чрез, (по Срнјему и по Бачкој) durch, per (bloß im moraliſchen Verſtande): чрез њега сам пропао. cf. с.
Чубар, бра, m. der Saturey, Satureia hortensis Lin.
Чувакућа, f. die Hauswurz, semper vivum tectorum Linn.
Чувалдуз*, m. die Packnadel, acus serviens consuendis fasciculis. vide самаруша. Ко његову иглу изједе, треба чувалдуз да изасере.
Чување, n. das Hüten, custodia.
Чувар, m. der Hüter, custos.
Чуваран, рна, но, n. p. човек, жена, wirthſchaftlich, haushälteriſch, frugalis.
Чуварев, ва, во, vide чуваров.
Чуваркућа, f. (по Срнјему и по Бачкој) vide чувакућа.
Чуваров, ва, во, des Hüters, custodis.
Чувати, ам, v. impf. hüten, custodio.
Чуватисе, амсе, v. r. impf. ſich hüten, caveo.
Чувен, на, но, weit bekannt, famosus.
Чувење, n. das Hörenſagen, fama: по чувењу.
Чуг, m. vide попик.
Чудан, дна, но, чудан човек, 1) wunderlich, morosus. 2) außerordentlich, admirabilis. 3) adv. (чудно) wunderlich, wunderbar, außerordentlich, mirum in modum.
Чудество, n. vide чудо.
Чудила, n. pl. Wunderdinge, mira, miracula: каква су то чудила?
Чудитисе, имсе, v. r. impf. коме, или чему, ſich wundern, miror.
Чудна, f. Frauenname, nomen feminae.
Чудноват, та, то, wunderlich, ſeltſam, singularis.
Чудо, n. (pl. чуда и чудеса), n. das Wunder, miraculum.
Чудотворан, рна, но, n. p. икона, wunderthätig, thaumaturgus. Љескова је маст чудотворна.
Чудотворац, рца, m. der Wunderthäter, thaumaturgus.
Чуђење, n. das Wundern, miratio.
Чукумбаба, f. die Urältermutter, atavia.
Чукумбабин, на, но, der чукумбаба, ataviae.
Чукундед, m. (Рес. и Срем.) vide чукунђед.
Чукундеда, f. (у Бачкој) ein Kraut, herbae genus.

Чу̏кундедов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide чукуњедов.

Чу̏кунђед (чукунђед), m. (Ерц.) прађедов отац, der Ur-Urgroßvater,

Чу̏кунђедов (чукунђедов), ва, во, (Ерц.) des Ur-Urgroßvaters,

Чу̏л*, m. покровац.

Чу̏лав, ва, во, н. Ч.ован, овца, mit kleinen Ohren, parvis auriculis.

Чу̏ма, f. vide кугa.

Чу̏н, m. der Kahn, das Kánot, cf. ораница.

Чу̏нак, нка, m. 1) das Weberschifflein, radius textorius 2) die Röhre bey Wasserleitungen, tubus aquae ducendae.

Чу̏ница, f. vide чун.

Чу̏нкобизда, f. cunni ampli.

Чу̏ња, f. das Büschel (Haare), fasciculus capillorum.

Чу̏ња, f. ein Weib mit ungekämmten Haaren, mulier impexis capillis.

Чу̏нав, ва, во, mit ungekämmtem Haare, crinibus impexis.

Чупа̏ње, n. das Raufen, vulsio.

Чу̏пати, ам, v. impf. rupfen, vello.

Чу̏патисе, амсе, v. r. impf. raufen, rixor.

Чупе́рак, рка, m. das Büschel, fasciculus.

Чупка̏ње, n. dim. v. чупање.

Чу̏пкати, ам, dim. v. чупати.

Чу̏рук*, adj. indecl. brüchig, fragilis, cf. покварен.

Чу̏ти, чујем, v. pf. hören, audio.

Чу̏тисе, чујемсе, v. r. pf. verlauten, auditur.

Чу̏тура, f. die Tschutura, die hölzerne Flasche auf Reisen, vasculum viniarium.

Чутуре́тина, f. augm. v. чутура.

Чу̏туруца, f. dim. v. чутура.

Чутуроиспи́лац, лца, m. der Tschutura-Austrinker, cf. чутуротворац.

Чутуротво́рац, рца, m. (eine komische Verdrehung statt чудотворац, der Tschuturthäter statt Wunderthäter): он је велики чутуротворац!

Чу̏ча, f. cf. бјега (само у оној загонетки).

Чучавац, вца, m. m. j. гра, који се не притиче, die Grünfüsle, Erdfüsle, (die nicht an der Stütze hinaufrankt), phascolus repens?

Чу̏чање, n. das Hocken, tò conquiniscere (conquectio?).

Чучати, чим, v. impf. hocken, conquiniscо.

Чу̏чнути, нем, v. pf. niederhocken, conquiniscо.

Ч.

Ча̏ба*, 1) in der Redensart: цаба ти (цаба му) то, m. j. на части ти то, ich schenke dirs. 2) дати цабу. Код Турака је обичај да ђекоји кад дође у кавану заповједи кавецији те да каву свима који се нађу у кавани, па он сам плати; и то се каже дао (или платио) цабу. Кад који плати цабу, онда кавеција вичe цаба! кад даје људма филџане с кавом; а ономе који је платио да најпослије, и рече му вала (а не цаба); gratis.

Ча̏бисати, ишем, v. pf. schenken, dono, vide поклонити.

Ча̀гара, f. die Schule (in den Klöstern), das Schulzimmer, schola (von ђак, der Student? oder von цакати?).

Ча̏к*, m. прпена врећа, der Sack, saccus.

Ча̏кање, n. das Lärmen der Kinder, strepitus.

Ча̏кати, ам, v. impf. lärmen, strepo.

Ча̏куља, f. augm. v. цак.

Ча̏м*, m. vide спахилук.

Чама̀дан*, m. eine Weste, tunicae genus, praecipue Albanorum.

Чамџа̏с*, m. der Pferdekenner, peritus equorum.

Ча̏мија*, f. die Moschee, die Kirche der Türken, templum Turcicum.

Ча̏нарика*, f. Art runder Pflaumen, pruni genus.

Ча̏чак, m. dim. v. цак.

Чба̏н, m. die Wanne, Kufe, cupa.

Чебана̀*, f. die Munition, der Kriegsvorrath, copia bellica.

Чебра̏н, m. (у Срему и у Бачк.) vide просјак.

Чебра̏ње, n. vide прошење.

Чебра̏ти, ам, vide просити 1.

Чева̏п*, m. vide одговор, Red' und Antwort.

Чева̏пити, им, v. impf. verantworten, vide одговарати.

Чева̏пљење, n. das Verantworten, vide одговарање.

Че̏вер, m. Damascenerstahl, ferrum damascenum.

Чевѐрдан, m. } die Damascenerflinte,
Чевѐрлија, f. } telum damascenum:
„Дао би му дуга чевердана —
„Он приклони своју чеверлију —

Чела̏т*, m. der Scharfrichter, Henker, carnifex (fr. le geolier).

Чела́тов, ва, во, des Scharfrichters, carnificis.
Челѐбција*, m. der Ochſenhändler, negotiator boarius.
Челѐбцијин, на, но, des Ochſenhändlers, negotiatoris boarii.
Чѐлеп*, m. eine Herde Ochſen, armentum.
Челѐпчија, m. vide целебција.
Ченѐра̀л, m. der General, imperator, summus belli dux, cf. ценерао.
Ченера̀лица, f. die Generalin, uxor summi ducis.
Ченера̀лов, ва, во, des Generals, summi ducis.
Ченера̀ловица, f. i. q. ценералица.
Ченѐра̀лскӣ, ка, ко, 1) Generals-, summorum ducum. 2) adv. Generalmäßig, more ducum.
Ченѐрао, рала, m. vide ценерал.
Чѐњак*, њка, m. vide бој.
Чѐп*, m. vide чпат.
Чи́бра*, f. der Saz (von Branntwein, Wachs), die Trebern, faeces.
Чи́герица*, f. 1) црна, die Leber, jecur. 2) бијела, die Lunge, pulmo.
Чи́герњача, f. die Leberwurſt, farcimen hepaticum.
Чи́да*, f. vide копље.
Чилѝш*, m. der Wurfſtab, baculus missilis.
Чилишта̀ње, n. das Spiel mit dem Wurfſtab, lusus baculi missilis.
Чилишта̀нисе, амсе, v. r. impf. den Wurfſtab werfen, ludo baculo missili. Чилиш се узме по средини па се баци тако, да иде управо као стријела. Турци се обично чилишају с коња, т. ј. узме сваки по један чилиш па узјашу на коње, па онда бацају један за другим и бијусе. А ђеца се чилишају пјешице, и гледају које ће даље бацити.
Чилишѝмичкӣ, m. ј. бацити, pfeilartig, more sagittae.
Чилишнѝнисе, немсе, v. r. pf. einmal den чилиш werfen, mitto baculum.
Чи́мрија*, f. der Geitzhals, avarus, vide тврдица.
Чи́н*, m. der Rieſe, gigas (fr. le géant).
Чингафа*, f. полеђина од лисиче коже (код курчића), der Rücken am Fuchsbalge, dorsum cutis vulpinae.
Чи́нов, ва, во, des Rieſen, gigantis.
Чи́ца, f. klingendes Spielzeug (Scherben) für Kinder, crepundia.
Чо́га, f. ein Bein von einem zerfreſſenen Ochſen, Pferde, os, nudum carnibus, equi aut bovis dilaniati.
Чо́гов, m. vide цога.
Чо́њање, n. (verächtlich) das Sitzen und Halb-ſchlafend-warten.
Чоњати, ам, v. impf. ſitzend und halb ſchlafend erwarten, exspecto dormitans in sella.
Чо́ра, f. (Schimpfwort) eine magere Schwein, sus macra.
Чу́бе, бета, n. ein langes Oberkleid ohne Aermel, togae genus.
Чу́кела, f. Schimpfwort auf einen Hund, convicium in canem. cf. калаштура.

Ш.

Ша̀бац, пца, m. варош и град у Србији (на десном брijегу Саве). Ша̀бачкӣ, ка, ко, von Шабац.
Ша̀в, шва, m. die Naht, sutura.
Ша̀вољ, m. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) vom österr. Schäffel, das Waſſerſchaff, vas aquarium.
Ша̀вран, m. der Saffran, crocus sativus Linn.
Шавра̀њика, f. der Safflor, carthamus tinctorius Linn.
Ша̀јак, шајка, m. eine Art Tuch (wie Caſimir), panni genus.
Ша̀јка, f. eine Art Schiffe auf der Donau, die Schajke, navis genus.
Шајка̀ш, m. der Schajkenſchiffer, nauta qui est in шајка.
Шајка̀шкӣ, ка, ко, der Tſchaikiſten, nautarum.
Ша̀јчан, на, но, н. п. зубун, von шајак-Тиф, e certo panni genere.
Ша̀ка, f. 1) die offene Hand, palma. 2) die Handvoll, manus, manipulus: дај ми једну шаку брашна.
Шака̀ње, n. das Packen mit den Händen (zum Scherze), pugna palmaris.
Шака̀нисе, амсе, v. r. impf. ſich mit der flachen Hand packen, rixari palmis.
Ша̀л*, m. der Schawl, panni indici genus.
Ша̀ла, f. der Scherz, jocus. Из шале проја роди.
Шалаба́зање, n. (по Срijему) vide врљање.
Шалаба́зати, ам, vide врљати.
Шала̀ре*, f. pl. die breiten Hoſen dieſes Namens, caligarum genus.
Шалаpѐтине, f. pl. augm. v. шаларе.
Шалѝрице, f. pl. dim. v. шаларе.
Шалѝнтра, f. der Salniter, Salpeter, nitrum, sal nitrum.
Ша̀лишисе, имсе, v. r. impf. ſcherzen, jocor.
Шалѝтра (ша̀литра), f. vide шалинтра.
Шалу̀ка̀тре, f. pl. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.), die Jalouſien, (österr. Schalu-Gätter), cancelli hispanici.

Шаљење, n. das Scherzen, jocatio.
Шаљив, ва, во, ſcherzluſtig, ſpaßhaft, joci amans.
Шаљивац, вца, m. der Freund des Scherzes, amans joci.
Шаљивица, f. die Freundin des Scherzes, amans joci.
Шаљивчина, m. augm. v. шаљивац.
Шам, m. Syrien, Syria:
„У Шаму ће каде проплакати —
Шамалаца*, f. Damaſt, pannus damascenus.
Шамија*, f. eine Art Kopftuch der Frauen, veli genus.
Шамија, f. dim. v. шамија.
Шамијанка, f. m. j. сабља, Damascener-Klinge, ensis Damascenus:
„Трже Бајо мача зеленога,
„А Јубовић сабљу шамијанку —
Шанелиан, тна, но, vide чурук.
Шанац, нца, m. die Schanze, munimentum, vallum.
Шанчав, ва, во, (по Сријему и по Бачк. и по Ван.) vide ром.
Шанути, нем, v. pf. liſpeln, insusurro: шани му на уво.
Шап*, m. vide спинса.
Шапа, f. die Pfote, pes (canis, felis, vulpis etc.)
Шапат, m. das Geliſpel, susurrus. Шапат у патрат.
Шапац, пца. m. ein Spiel (in Sirmien) zwiſchen erwachſenen Perſonen beiderlei Geſchlechts, in Städten, ludi genus.
Шапица, f. dim. v. шапа.
Шапов, m. vide пас.
Шаптање, n. das Liſpeln, insusurratio.
Шаптати, пћем, v. impf. liſpeln, susurro.
Шапчанин, m. ein Schabazer.
Шара, f. das Bunte, varietas (picturae).
Шара, f. die bunte (z. B. Flinte, Schaf), varia.
Шара (планина), f. Berg in Serbien, (mons Scardus?):
„Код овца у Шари планини —
Шарампов, m. eine Art Verſchanzung, munimenti genus.
Шарамповић, m. dim. v. шарампов.
Шаран, m. der Karpf, carpio.
Шаранчић, m. dim. v. шаран.
Шарање, n. 1) das Buntmachen, variegatio. 2) das bunte Treiben (Liederlichkeit), vita inconstans.
Шарањи, ња, ње, Karpfen-, carpionum.
Шарати, ам, v. impf. 1) bunt machen, variego. 2) es bunt treiben, liederlich ſeyn, vivo dissolute (quoad matrimonium).
Шарац, рца, m. 1) шарен коњ, вао и. п. Шарац Краљевића Марка, der Scheck, equus varius. 2) bunte Trauben, da einige reif ſind, andere noch halb grün, variae uvae: већ има шарца.
Шаргизда, f. у овој загонетки: Тица шаргизда све село нагизда, а себе не може? (т. ј. игла).
Шарен, на, но, 1) bunt, varius. 2) doppelzüngig, der nicht ins Auge blicken kann, duplex.
Шаренград, m. an der Donau in Sirmien.
Шареницисе, имсе, v. r. impf. bunt ausſehen, varius sum.
Шареница, f. ein (bunter) Teppich, stragulum.
Шарин, m. vide шарац 1.
Шарка, f. 1) шарена гуја, eine bunte Schlange, serpens varius. 2) шарена кокош, bunte Henne, gallina varia: „Закољи ми шарку коку, која не носи 3) шарена пушка, bunte Flinte, tellum varium:
„Шарке пушке по средини носе —
4) шарке (pl.), die Thürangeln und das Thürband, cardo et vinculum januae.
Шаркија, f. велика тамбура од двије жице.
Шаров, m. ein ſcheckiger Hund, canis varius.
Шаровит, та, то, (сп.) vide шарен:
„Ни су гаће као што су гаће,
„Већ су гаће врло шаровите —
Шаровљев, ва, во, des шаров, canis varii.
Шароња, m. der ſcheckige Ochs, bos varius.
Шароњин, на, но, des шароња, bovis varii.
Шарпељ, m. die Achſelſchärpe, die man trägt, damit die Flinte nicht unmittelbar die Kleidung berühre und beſchädige, fasciae genus.
Шаруља. f. die ſcheckige Kuh; Kuh varia.
Шаруљин, на, но, der шаруља, bovis variae.
Шарчев, ва, во, des Schecken, equi varii.
Шарчина, f. augm. v. шарац.
Шарчић, m. dim. v. шарац.
Шат (у Сријему, у Бачк. и у Ван.) vide да ако.
Шатор, m. vide чадор.
Шатра, f. der Stand, die Markthütte des Kaufmanns, tentorium mercatoris.
Шафран, m. vide шавран.
Шафрањика, f. vide шавранька.
Шачица, f. dim. v. шака.
Шачурина, f. augm. v. шака.
Шаш, m. das Rietgras, carex.

Шашáрика, f. der Stengel des Kukuruz, scapus zeae mais Linn.
Шашáровина, f. vide кукурузовина.
Шáшкин*, m. der Taugenichts, nebulo.
Шваба, m. (Рес. и Срем.) vide Швабо.
Швáбица, f. die Schwäbin (Deutsche), sueva, germana.
Швáбичица, f. dim. v. Швабица.
Швáбо, m. (Ерц.) der Schwabe (etwas verächtlich für: Deutscher), suevus (per contemptum pro germano).
Швáпски, ка, ко, 1) schwäbisch, suevicus. 2) adv. schwäbisch, suevice.
Швапчáд, f. (coll.) junge Schwaben, suevi juvenes. Играла се рацка деца са швапчадма.
Швáпче, чета, n. das Schwäblein, suevulus.
Швáпчићи, m. pl vide швапчад.
Швигáр, m. das Stück der Peitsche, das schnalzt (knallt), scuticae appendix quae crepat.
Шврáка, f. vide сврака (mit allen Ableitungen).
Шврáћа, m. (Рес. и Срем.) } der Weich-
Шврáћо, m. (Ерц.) } ling, homo mollis.
Шебóј, m. 1) жути, cheiranthus Cheri Linn. 2) црвени, cheiranthus annuus Linn.
Шéва, f. die Lerche, alauda.
Шевáр, m. 1) arundo arenaria Linn. 2) die Staude, der Strauch, frutex.
Шевáрак, m. das Gesträuch, fruticetum.
Шевáрић, m. dim. v. шевар 2.
Шéвин, на, но, Lerchen-, alaudae.
Шеврдáње, n. 1) das unstäte Bewegen, bald her, bald hin, motus inconstans. 2) die Unbeständigkeit, inconstantia.
Шеврдáти, ам, v. impf. } 1) unstät seyn,
Шеврднути, нем, v. pf. } sum inconstans. 2) fig. unbeständig seyn, sum inconstans.
Шеврљуга, f. eine Art kleinen Vogels, aviculae genus.
Шевтéлија*, f. vide бресква.
Шегрт*, m. der Lehrjunge, tiro.
Шеер*, m. vide шер.
Шездéсет, fechzig, sexaginta. cf. шесет.
Шездéсетеро, vide шездесеторо.
Шездéсетӣ, та, то, der fechzigste, sexagesimus.
Шездéсеторо, eine Anzahl von fechzig, sexaginta.
Шемлук, m. vide шенлук.
Шемшета*, n. pl. eine Art Schnüre vorn am Kleide (wie die Freykorps hatten), funiculi adsuti (praetexti) vesti.
Шéна, f. hyp. v. шеница.
Шéница, f. der Weizen, triticum.
Шéничан, чна, но, н. п. љеб, Weizen-, triticeus.
Шеничúца, f. Art Kraut, herbae genus.
Шéничиште, n. Acker, wo einmal Weizen gestanden, ager olim tritico consitus.
Шéнлук*, m. vide веселье n.
Шепирење, n. das Stolziren wie ein Pfau, superbitio ut pavonis, explicatio vestium.
Шепирити се, v. r. impf. sich brüsten wie ein Pfau, superbio ut pavo.
Шéпица, f. vide кепица.
Шéпртља, f. das Palliiren, remedium ad tempus: то је шепртља; ударио у шепртљу.
Шéпртљење, n. das Palliiren, remedia temporaria.
Шéпртљити, им, v. impf. palliiren, malis ad tempus mederi.
Шепýт, m. die Schlinge, laqueus: свежи на шепут.
Шепýтић, m. dim. v. шепут.
Шéр*, m. vide варош.
Шéрбе, бета*, n. vide медовина.
Шерéметовић, m. (стн.) Пјевасе како је Московска царица, госпа Јелисавка писала књигу:
„Петру зету Шереметовићу —
Шéрит*, m. die Borte, limbus.
Шéрпа, f. hyp. v. шерпиња.
Шерпáње, n. das Lauern, Herumgehen um etwas, ambitio rei.
Шéрпати, ам, v. impf. око шта, auf etwas lauern, um etwas herumgehen, ambio rem.
Шéрпиња, f. ein irdener Dreifuß, tripus fictilis.
Шéрпињица, f. dim. v. шерпиња.
Шéсет, vide шездесет.
Шéсетеро, vide шесторо.
Шéсетӣ, та, то, vide шездесети.
Шéсеторо, vide шездесеторо.
Шéснаест, fechzehn, sedecim.
Шéснаестеро, vide шеснаесторо.
Шéснаестӣ, та, то, der fechzehnte, decimus sextus.
Шéснаесторо, Anzahl von fechzehn (fr. une seizaine) sedecim.
Шéст, sechs, sex.
Шестáк, m. der Sechser, senarius (z. B. Pferd, Münze).
Шестáкиња, f. н. п. кобила, (Stutte) von sechs Jahren, (equa) sex annorum.
Шестáр, m. der Zirkel, circinus.
Шестарење, n. das Zirkeln, circinatio.
Шестарити, им, v. impf. zirkeln, circinare.
Шестéрица, f. vide шесторица.
Шéстеро, vide шесторо.
Шéстӣ, та, то, der sechste, sextus.
Шéстина, f. 1) das Sechstel, sextans, pars sexta. 2) Anzahl von sechs, sex.
Шéстица, f. die Sechs (im Kartenspiel), senarius.

Шестокрилӣ, ла, ло; sechsgeflügelt, sex alis instructus: свети шестокрили Аранђеле! закрили ме крилом твојим.

Шестоперац, рца, m. буздован од шест пера:

„Ал' он скида златна шестоперца —

Шестопер, ра, ро, (сп.) von sechs Federn was man sehe:

„Ти си мосеала

„Шестопер калопер —

Шестопёрнӣ, на, но, (сп.) von sechs Federn:

„Буздоване шестоперни!

Шестора, f. Anzahl von sechs, sex.

Шесторо, Anzahl von sechs, sex.

Шетање, n. das Spazieren, Wandeln, ambulatio.

Шетати, ам (и шећем), v. impf. wandeln, ambulo.

Шетатисе, амсе (и шећемсе), v. r. impf. spazieren, wandeln, obambulo.

Шетња петња, f. cf. цицибан (само у оној загонетки).

Шетња, f. der Spaziergang, ambulatio: отишао у шетњу.

Шећа, f. süsses Kind, mellita:

„Шећер шећа, да се не варамо —

Шећер, m. der Zucker, saccharum.

Шећерење, n. das Zuckern, adspersio sacchari, conditio sacchari.

Шећерити, им, v. impf. zuckern, saccharo condio.

Шећерли*, indecl. gezuckert, saccharo conditus:

„На шећерли каву и ракију —

Шећернӣ, на, но, zuckersüß, dulcissimus: шећерни и медени мој!

Шећеров, ва, во, n. p. глава, der Hut Zucker, meta sacchari.

Шешана*, f. eine Art Flinte (österr. der Stutzen), teli genus.

Шешарица, f. } der Gallapfel, galla.
Шешарка, f. }

Шешир, m. der Hut, pileus.

Шеширина, f. augm. v. шешир.

Шеширић, dim. v. шешир.

Шеширија, m. der Hutmacher, pilearius (opifex).

Шеширијин, на, но, des Hutmachers, pilearii.

Шиб, m. das Gesträuch, virgultum.

Шиба, f. 1) die Spießruthen, poena virgarum: метнули га (ударили га) на шибу. 2) eine Art langer Kanone (von kleinerm Kaliber), eine Feldschlange, tormenti genus:

„Док ми гледа Крњо на Земуна,

„А Маргета на Врачар на поље,

„Ганка шиба на малу Вишњицу —

Шибало, m. die Ruthe des Trommelschlägers, virga tympani.

Шибање, n. das Streichen mit Ruthen, caesio (virgis).

Шибати, ам, v. impf. mit Ruthen streichen, virgis caedo.

Шибе! interj. so jagt man die jungen Hunde fort, vox pellendi catulos (zu erwachsenen sagt man ош).

Шибеник, m. Sibenik, Sebenicum.

Шибљак, m. das Ruthengesträuch, virgultum; cf. шиб.

Шивачка, f. шиваћа игла, die Nähnadel, acus sutoria (ad suendum).

Шивачӣ, ћа, ће, n. п. игла, Näh-, sutorius, ad suendum.

Шивета, n. pl. die vielen Zöpfe der Türkinnen, caudulae capillorum apud feminas Turcicas.

Шија, f. der Hals (der Gänse, Krebsen), collum. Та по шији, та по врату; није по шији, већ по врату.

Шијак, m. Ерцеговци зову Шијацима све Србље, који не говоре као они (n. p. лијепо, бијело, млијеко, кољено: него лепо, бело, млеко, колено и т. д.); а Сријемци и Бачвани зову Шијацима Ерцеговце, Далматинце и Рваце. У Србији се кашто састану у вече Ерцеговци и Шијаци (као н. п. на комидби), па се читаву ноћ надговарају, т. ј. Ерцеговци приповиједају о Шијацима штогод човек луђе и смјешније може измислити; а тако опет Шијаци о Ерцеговцима.

Шијакиња, f. die Schijakin, femina e terra τῶν шијаци.

Шијачкӣ, ка, ко, 1) schijakisch, τῶν шијаци. 2) adv. schijakisch, more τῶν шијаци.

Шијење, n. das Nähen, sutura.

Шик, m. vide клободан.

Шика, f. das Zischen der Gans, sibilus anseris: спопи га шика.

Шикање, n. das Zischen der Gans, sibilatio.

Шикарење, n. das Keichen beim schweren Tragen, anhelatio bajulantis.

Шикарити, им, v. impf. keichend tragen, anhelus bajulo.

Шикати, шичем, v. impf. zischen wie die Gans, sibilo ut anser.

Шике! interj. spricht man zu jungen Schweinen, um sie fortzujagen, vox pellendi porcellos.

Шикља, f. eine Art spitziger Schiffe, navigii genus.

Шикљање, n. das Hervorrauschen, prorumptio.

Шикљати, ам, v. impf. hervorsprudeln, emico, prosilio! шикља крв из ране; — вино из буретa.

Шикљица, f. dim. v. шикља.

Шиковашисе, кујесе, v. r. impf. sich

ſchicken, decet. cf. приликовати, личити, доликовати, одликовати.

Шйлер, m. (у Срнјему) der Schieler (Wein), vinum helvolum.

Шйлерасти, та, то, н. п. вино, ſchielernd, helvolus.

Шйло, n. die Ahle, subula.

Шйљак, љка, m. eine hölzerne Ahle, subula lignea.

Шйљбӧк, m. die Schildwache, miles in statione; statio.

Шйљбӧчење, n. das Schildwache-ſtehen, statio.

Шйљбӧчити, им, v. impf. Schildwache ſtehen, sto, sum in statione.

Шйљер, m. ein junger Widder, aries juvenis.

Шйљегвица, f. ein junges Schaf, ovis juvenis.

Шйљеж, f. (coll.) junge Schafe (beiderlei Geſchlechts), oves juvenes.

Шйљеже, жета, n. ein junges Stück Schaf, oves juvenis.

Шйљер, vide шилер.

Шйљерасти, та, то, vide шилерасти.

Шйљчић, m. dim. v. шиљак.

Шймшир, m. der Buchsbaum, buxus semper virens Linn.

Шймширов, ва, во, der Buxbaum, buxinus.

Шймшировина, f. Buxbaumholz, lignum buxi.

Шйндра, f. (coll.) die Schindeln, scidulae.

Шйндрика, f. die Schindel, scidula.

Шиник, m. (у Ерц.) ein Getreidemaß, mensurae genus.

Шйнути, нем, v. pf. einen (Ruthen-) Streich, Peitſchenhieb verſetzen, caedo virga, flagello.

Шйпак, пка, m. 1) (öſterr. Hetſchepetſche) die Hagebutte, fructus (bacca) rosae canihae. 2) оћеш шипак! eine Feige! wird nichts daraus, non auferes.

Шипа́р, m. (око Дунава доље од Пореча) der männliche Hauſen, huso mas.

Шйпила, n. pl. на разбоју оне двије дашчице, што држе брдила за забрдњачу.

Шйпка, f. 1) die Ruthe, virga. 2) ein Stänglein (Bley), virga plumbi. 3) пушчана, der Ladeſtock, virga glandi plumbeae adigendae.

Шиподер (војвода), m. (ctm.) ein poetiſcher Eigenname in einem ſatyriſchen Gedichte, mit Anſpielung auf шиб, q. d. der Strauchdurchbrecher (auf der muthigen Flucht):

„Оно ј' главом Шиподер војвода,
„Оно ти је суђен ђувегија —

Шипра́г, m. (у Срнјему) vide шиб, чесма.

Шипу́рина, f. der Stängel der Traube, der Trauben beraubt, scapus uvae.

Шйпчалук, m. das Behältniß für den Ladeſtock an der Flinte, locus virgae sclopeti inserendae.

Шйпчица, f. dim. v. шипка.

Ши́ра, f. 1) der Moſt, mustum. 2) широм, gedrängt, catervatim.

Ши́рење, n. das Breitmachen, dilatatio.

Ширйна, f. die Breite, latitudo.

Ширит*, vide шерит.

Ши́рити, им, v. impf. breiten, dilato.

Ши́рок (com. шйрӑ), ка, ко, breit, latus.

Ши́рӧм, adv. cf. шира.

Шйти, шијем (part. pass. шивен), v. impf. näben, suo.

Шйкӑр, m. Gewinn, luerum, Beute, praeda, cf. добит:

„У бекара свакога шикара,
„Понајвише буа и ушију.

Шйкарити, им, v. pf. erbeuten, lueror.

Шйкарција*, m. der gerne Beute macht, praedator:

„Гледале га још три шикарције —

Шйца, f. eine Art Flinte (der Stutzen), telum accuratius.

Шицар, m. der Scharfſchütze, jaculator.

Шйцарски, ка, ко, 1) Scharfſchützen-, jaculatorius. 2) adv. wie ein Scharfſchütze, more jaculatoris periti.

Шйш*, m. vide ражањ.

Шишак, m. das erwachſene Füllen (dem man die Mähne ſtutzt), pulli equini genus.

Шишакиња, f. eine junge erwachſene Stutte, equa juvenis.

Ши́шање, n. das Stutzen, Abſcheren, detonsio.

Ши́шати, ам, v. impf. abſcheren, tondeo, cf. стрићи.

Шйшатовац, вца, m. натастир у фрушкој гори. Шишатовачки, ка, ко, von Шишатовац. Шишатовчанин, калуђер из Шишатовца.

Шишаче, чета, n. vide шишче.

Шйшче, шета*, n. eine (Roſolio-) Flaſche, ampullae genus.

Шйшче, шета, n. ein junges Füllen, den man die Mähne geſchoren, pulli equini genus.

Шйшка, f. die Galläpfel, gallae.

Шкакљање, n. vide чкакљање.

Шкакљати, ам, vide чкакљати.

Шкакљење, vide чкакљење.

Шкакљив, ва, во, vide чкакљив.

Шкакљити, им, vide чкакљити.

Шкамут, m. das Bäfzen eines jungen Hundes, gannitus: стоји га шкамут.

Шкамутање, n. das Bäfzen, gannitio.

Шкамутати, мућем, v. impf. bäfzen, bäffen, gannio.

Шкéмбе *, бета, n. vide бураг.

Шкиљење, n. das Blinzeln, to connivere, connixio.

Шкиљити, им, v. impf. blinzeln, conniveo.

Шклопац, пца, m. der Stich (des Floh, der Wanze), vestigia ictus cimicis, pulicis.

Шклоца, f. бритва дрвени кора, ein Taſchenmeſſer mit hölzernen Schalen, cultelli genus.

Шкóда, f. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) der Schaden, damnum. cf. штета.

Шкóдити, им, v. impf. ſchaden, noceo. cf. удити.

Шкођéње, n. das Schaden, detrimenti adlatio.

Шкóла, f. die Schule, schola. У Србији, у Босни и у Ерцеговини, ни у 100 села нема свуда једне школе, него (који мисле бити) попови и калуђери уче по намастирима код калуђера или по селима код попова. Код сваког намастира има по неколико ђака, па који су мало мањи, они чувају љети козе, овце, јариће, јагањце, свиње; саде и плијеву лук; иду уз плуг; купе сијено, шљиве и т. д а већи иду с калуђерима по писанији; а зими, пошто донесу дрва (обично је да свако јутро и вече иду у дрва), и напоје калуђерске коње, а мањи почисте собе, скупе се у џагару те им какав калуђер, или ђакон, показује да уче чатити; или сваки учи код свог дуовника. Млоги љети забораве, што зими науче: и тако један уче по 4, по 5 година, па још не знаду чатити. Попови обично имају по једнога, или по два ђака, који такођер чувају стоку, раде све послове домаће и носе водицу по селима. Ако ли ће у нашу има (или постане) школа, онда људи из околни села воде ђецу мађистору и плате му на мјесец те и он учи. У школи ђеца морају сједити и учити од јутра до мрака (само што отиду те ручају); а кад учен чате, морају (сви у глас) тако викати (чатећи сваки своје), да се у школи ништа не може разабрати. Како по намастирима и код попова, тако и по школама, ђеца почињу учити из рукописа (зашто нема буквара), н. п. учитељ напише ђепиему што ће данас учити, па кад оно научи, а он му напише друго и т. д. Кад који ђак тако из рукописа, изучи бекавицу, онда узме часловац, кад изучи и прочита неколика пута часловац, онда узме псалтир; а који изучи и прочита неколика пута псалтир, онај је већ изучио сву књигу: онда може бити, ако оће, поп, калуђер, мађистор, прота, архимандрит, ако има доста новаца, и владика.

Прошавшије година, за владања Црнога Ђорђија, биле су постављене школе готово по свим варошима и градовима, а и по ђекојим селима. У Бијограду, осим мале двије школе (једна за варошку ђецу, а друга за Турску, која су се била искрстила), била је велика школа, какове Срблји никад до онда нигђе нијесу имали, нити је данас ће имају! Она је постала 1808ме године; у њој је први учитељ био покојни Иван Југовић (или Јован Савић), послије њега Г. Миљко Радоњић, Лазар Воиновић, Глиша (не знам како се звао) и Симо Милутинов Симоновић. У велику су школу примали само момчад, која су већ знала чатити и (помало) писати, па су онђе учили на Српскмо језику историју свију народа од постања свијета до данас; земљеописаније цијелог свијета, и штатистику свију држава; прави (чини ми се Римска); нешто мало из физике; начин како се пишу писма (свакојака); рачун; Њемачки језик и нравоучителна преподавања. За те све науке била су три учитеља, и раздијељене су биле на три године.

А у Срнјему, у Бачкој и у Банату, има сад у сваком селу школа, и учитељима свуда плаћа општина; али се науке слабо разликују од оније у Србији: и овђе још уче ђеца чатити из славенскога часловца и из псалтира (које не разумију сви ни директори, а камо ли учитељи и ђаци); и то је и овђе још (готово) сва Српска књига. Истина дамма поред псалтира још неколико тобоже школски књига, н. п. Кашихисис, Рачуница, Библическа историја, Руководство к честности; али залуду кад на правоме Српском језику нема још ни Буквара!

Шкóлица, f. dim. v. школа.

Шко́лски, ка, ко, 1) Schul-, scholasticus. 2) adv. ſchulmäßig, scholastice.
Шко́љка, m. die Muſchel, concha.
Шко́љчица, f. dim. v. шко́љка.
Шко́пац, пца, m. vide ушкопљење.
Шко́пити, им, vide штројити.
Шкопљење, n. vide штројење.
Шкргу́тање, n. das Knirſchen, frendor.
Шкргу́тати, гу́ћем, v. impf. m. j. зубима, knirſchen, frendo:
„Главом маше, зубима шкргуће.
Шкргу́тнути, нем, v. pf. knirſchen, frendo:
„Главом маку, зубима шкргутну —
Шкрипа, f. 1) das Knarren, crepitus. 2) das Sauſen ſeidener Kleider, stridor:
„Стаде шкрипа свилени кавада —
Шкри́павац, вца, m. eine Art eßbaren Baumſchwams, fungi comestibilis genus.
Шкри́пање, n. das Knarren, stridor.
Шкри́пати, ам (и шкрипљем), v. impf. knarren, strideo.
Шкри́пити, им, vide шкрипати.
Шкри́пљење, n. vide шкрипање.
Шкри́лов дан, ва дне, m. О шкрипову дне, кад се бараци стригу, i. e. nie, ad calendas graecas.
Шку́да, f. ein Scudo, nummus scutatus.
Шљез, m. (Ерц.) бијели, der Eibiſch, althaea officinalis Linn.
Шљезовина, f. (Ерц) Eibiſchkraut, althaea officinalis.
Шљеме, мена, n. (Ерц.) der Trambaum auf den Dache, culmen tecti.
Шљепачки, ка, ко, (Ерц.) 1) Blinder, coecorum. 2) adv. wie ein слијепац, more coeci.
Шљепица, f. (Ерц.) die Blinde, coeca.
Шљепота, f. (Ерц.) die Blindheit, coecitas.
Шљепчовођа, m. (Ерц.) der Blindenführer, dux coeci.
Шљива, f. 1) der Pflaumenbaum, prunus. 2) die Pflaume, prunum.
Шљивик, m. der Pflaumengarten, prunetum.
Шљивић, m. ein kleiner Pflaumenbaum, prunus parva.
Шљивица, f. dim. v. шљива.
Шљивов, ва, во, Zwetſchen-, prunorum.
Шљивовац, вца, m. der Stab von Pflaumenholz, baculus pruneus.
Шљивовача, f. Stock, Knüttel von Pflaumenholz, fustis pruneus.
Шљивовик, m. Pflaumenwaſſer, aqua prunorum.
Шљивовица, f. der Pflaumenbranntwein, vinum ustum e prunis.
Шљунг, m. Erde und Laub zuſammenfaulend, folia humo mixta.
Шљу́ка, f. die Flitter, der Flitter, der Flinder, bractea aurichalci.
Шљу́ка, f. die Schnepfe, ficedula. Нашла шљука прдавца, nobile par fratrum, dignum patella operculum.
Шљу́нак, нка, m. (у Сријему и у Бачк.) der gröbere (Straßen-) Sand, arena.
Шмокљан, m. der Dummkopf, stupidus, stipes.
Шмрк, m. die Sprütze (Spritze), Feuerſprütze, sipho incendiarius.
Шмрка́ње, n. das Schnupfen, attractio ad nares.
Шмрка́ти, шмрћем, v. impf. ſchnupfen, attraho naribus.
Шмркну́ти, нем, v. pf. ſchnupfen, attraho naribus.
Шобо́тање, n. das Hohlklingen, Dumpfhallen, sonitus cavus.
Шобо́тати, бо́ћем, v. impf. dumpf hallen, wie eine unterminirte Mauer, resono cavum.
Шока́дија, f. (coll.) die Menge Schokzen, multitudo serborum latini ritus (per convicium).
Шо́кац, кца, m. (vom ital. scioccо?) der Schokaz, serbus latini ritus. Од воље му (је, или стоји), као шокцу поп. Како оцу, тако и шокцу (unparteiiſch).
Шо́качки, ка, ко, 1) ſchokziſch, serborum latini ritus. 2) adv. ſchokziſch, more тб̃ шокци.
Шо́кица, f. eine Schokzin, mulier serba latini ritus.
Шо́кичица, f. dim. v. шокица.
Шо́ко, m. (vertraulich) i. q. Шокац.
Шокча́д, f. (coll.) vide шокчићи.
Шокче, чета, n. ein junger Schokaz, serbus juvenis latini ritus.
Шокчење, n. das Machen zum Schokaz, das Schokaz-werden, mutatio in serbum latini ritus.
Шо́кчина, f. augm. v. Шокац.
Шо́кчити, им, v. impf. zum Schokaz machen, facio esse serbum latini ritus.
Шокчитисе, имсе, v. r. impf. ein Schokaz werden, transeo in castra serborum latini ritus.
Шокчићи, m. pl. die jungen Schokzen, juventus serbica latini ritus.
Шопрон, m. Oedenburg, Sopronium.
Шор, m. n. п. у Шапцу пријеки шор (тако се зове један сокак).
Шо́рав, ва, во, vide осипчав.
Шо́рање, n. das Fortſtoßen, impulsio, trusio.
Шо́рати, ам, v. impf. m. j. кану ногом, fortſtoßen, trudo. cf. ћушкати.
Шо́ркапа, f. vide ћушкапа.
Шо́ца, f. die Soldatenflinte, flinta militis gregarii.
Шпа́га, f. (la spada) der Degen, gladius.
Шпа́да, f.
Шпањо́лац, лца, m. (меци се чини, да

прави Срблн кажу Шпању̑р) der Spanier, Hispanus.

Шпањо̀лскā, f. Spanien, Hispania.

Шпањо̀лскӣ, ка, ко, 1) spanisch, hispanus. 2) adv. spanisch, hispanice.

Шпању̑р, m. vide Шпањолац.

Шпију̑н, m. der Spion, explorator, vide увода.

Шпију̑нити, ним, v. impf. spioniren, exploro, cf. уводити.

Шпију̑нскӣ, ка, ко, 1) Spionen-, exploratorius. 1) adv. wie ein Spion, more exploratorum.

Шпију̑њење, n. das Spioniren, exploratio.

Шпита̀љ, m. das Spital, Hospital, nosocomeion, ptochodochium.

Шпитаља̀ц, љца, m. der Spitalbewohner, qui est in nosocomeo.

Шпитаљскӣ, ка, ко, 1) Spital-, nosocomii. 2) adv. wie im Spital, ut in nosocomio.

Шпи̏ца, f. 1) die Speiche, radius. cf. спица. 2) сјеменка од бундеве, лубенице, диње, и од шикве, der Kern, (von Kürbiß, der Melone u. dgl.), nucleus, semen.

Шта, vide што.

Шта̀ва, f. das Legen der Haut ins Waſſer, um ſie nachher zu gärben, immissio pellium subigendarum in aquam: метнуо коже у штаву.

Шта̀вити, им, v. impf. m. j. кожу, (ſtanen?) die Haut einweichen, aquae immergo pellem, cf. чинити.

Шта̀вље, n. der Ampfer, rumex Linn.

Шта̀вљење, n. das Einweichen, maceratio.

Шта̀ка, f. 1) der Biſchofsſtab, pedum episcopi. 2) die Krücke, fulcrum.

Шта̀ла, f. (у Срнјему, у Банк. и у Бан.) der Stall, stabulum. cf. ар, коњушница.

Шта̀лог, m. der Stall, stabulum.

Шта̀мпа, f. der Druck, impressio.

Шта̀мпање, n. das Drucken, impressio.

Шта̀мпати, ам, v. impf. drucken, imprimo.

Штампа̀р, m. der Buchdrucker, typographus.

Штампа̀рија, f. die Buchdruckerey, typographia.

Шта̀п, m. der Stab, baculus.

Шта̀пац, пца, m. der Querſtab, (bei den Weberinnen), bacillus transversus. cf. шпанци.

Шта̀пина, f. augm. v. штап.

Шта̀пић, m. dim. v. штап.

Шта̀нци, нца, m. pl. 1) pl. v. штапац. 2) некакве четири звијезде, које стоје једна према другој као шпанци у прећи.

Шта̀ница, f. (у Срнјему, у Банк. и у Бан.) die Station (bei den Poſten), statio.

Шта̀чица, f. dim. v. штака.

Штѐдење, n. (Rec.) vide штеђење.

Штѐдети, дим (Rec.) vide штеђети.

Штѐдити, им, (Срем.) vide штеђети.

Штѐђење, n. (Ерц. и Срем.) das Sparen, parsimonia.

Штѐђети, дим, v. impf. ſparen, zu Rathe halten, parco.

Штѐнад, f. (coll.) die jungen Hunde, catuli.

Штѐнара, f. n. п. торба, Schimpfwort für eine торба, convicium de pera.

Штѐнац, нца, m. der junge Hund, catulus.

Штѐне, нета, n. ein junger Hund oder Hündin, catulus.

Штѐнити, им, v. impf. werfen (von der Hündinn), pario.

Штѐнитисе, имсе, v. r. impf. werfen, pario.

Штењѐње, n. das Werfen der Hündin, partus.

Штѐта, f. der Schade, damnum.

Штетова̀ње, n. das Schadenbringen oder Leiden, damnum (damni perpessio aut illatio.)

Штетова̀ти, ам, v. impf. 1) Schaden verurſachen, damnum infero. 2) Schaden haben, damnum facio.

Штѐтовати, тујем, v. pf. 1) Schaden machen, damnum infero: штетовали га Турци 100 гроша (m. j. глобили га). 2) Schaden haben, damnum facio: штетовао сам на том (у трговини).

Штипа̀ње, n. das Kneipen, vellicatio.

Шти̏пати, ам (и шлипљем) v. impf. kneipen, vellico.

Шти̏пкање, n. dim. v. штипање.

Шти̏пкати, ам, dim. v. штипати.

Шти̏пкивање, n. vide штипкање.

Шти̏пуцати, ућем, vide штипкати. kneipen vellico.

Штир, m. Amaranthus blitum Linn.

Штира, f. Fluß, der Лозница durchfließt.

Шти̏рак, рка, m. } die Stärke amylum.
Шти̏рка, f. }

Шти̏рање, n. das Stärken (der Wäſche), roboratio linteorum ope amyli.

Шти̏рати, ам, v. impf. ſtärken, amylo roboro.

Шти̏т, m. (у пјесмама и што, n.) der Schild, scutum:

„Од коња ни градили посла,
„А од штита гробу поклопнице —
„О рамену штитто објесио,
„А по коњу копље положио —

Шти̏ца, f. die Fährſtange, contus.
Шти̏ца, f. das Abc-Täflein, tabula abecedaria, elementaris (q. d. дашчица.)
Шти̏чење, n. das Fortſtoſſen des Schiffes mittelſt der Fahrſtange, navis protrusio.
Шти̏чити, им, v. impf. (das Schiff), mit der Fährſtange fortſtoſſen, protrudo.
Што̀, шта (и чега), 1) was, quid? quod. 2) је, quo: што је више јаја, то је гушћа чорба. 3) wie das deutſche ſo-für: welcher, welche, welches, mit eigenthümlichem Syntax, die in der Grammatik nachzuſehen.
Што̀год, штагод, или чегагод (Рес. и Срем.) vide штогођ.
Што̀гођ, штагођ, или чегагођ, (Ерц.) was immer, irgend was, quodcumque demum.
Што̀кад, manchmal, aliquando, cf. какад.
Што̀какав, ква, во, einige, aliquales manche.
Што̀кање, n. das Klagen што ћу! conquestio (quid faciam!)
Што̀кати, очем, v. impf. klagen, што ћу? conqueri: quid agam.
Што̀ко̀, кога, jemand ein und andrer, unus et alter.
Што̀којн, којега (и штокога), einige, aliqui.
Што ми ти је за што (у Срнјему, у Бачкој и у Банату: дашто мити дашто)? ruth' einmahl was iſt das, divina quid sit —
Што̀тко, кога, vide штоко.
Што̀чиј, чија, чије, einiger (verſchiedenen), aliquorum.
Што̀шта, шточега (и штошта), dieß und das, hoc et illud, varia.
Штр̀к, m. vide рода. Гледи као штрк у јаје.
Штро̀јење, n. das Verſchneiden (des Schweins), castratio porci.
Штро̀јити, им, v. impf. verſchneiden, castro (porcum).
Шту̀ка, f. der Hecht, lucius.
Шту̀ле, f. pl. die Stelzen, grallae.
Шту̀рац, рца, m. der höchſte Gipfel des Рудник Berges.
Шту̀ц, m. der Stutzen (Art Flinte, teli accuratioris genus.
Штуца̀ње, n. das Rülpſen, eructatio.
Шту̀цати се, цасе, v. r. impf. коме, rülpſen, eructo. Кад се коме штуца, онда кажу, да га неко помиње; а кад погоди ко га помиње, онда штуцање престане.
Шту̀чица, f. dim. v. штука.
Шту̀чји, чја, чје, Hechten-, lucii et luciorum.
Шћѐрати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) davonjagen, herabjagen, depello. 2) zuſammen-, hineinjagen, cogo.
Шћѐрдати, ам, v. pf. verthun, abhanden bringen, pessumdo.
Шћѐривање, n. (Ерц) 1) das Herabjagen, depulsio. 2) das Zuſammentreiben, coactio.
Шћѐривати, рујем, v. impf. (Ерц.) 1) herabjagen, depello. 2) zuſammentreiben, cogo.
Шћѐти, оћу, (Ерц.) wollen, volo.
Шћи̏, шћери, f. (Ерц.) die Tochter, filia, cf. кћи, ћер.
Шу̀бара, f. eine Pelzmütze, galerus pelliceus.
Шу̀барић, m. der eine Pelzmütze trägt, gestans galerum pelliceum.
Шубарѐтина, f. augm. v. шубара.
Шува̀к, m. der Linkler, qui sinistra manu utitur pro dextra.
Шу̀вака, f. die linke Hand, laeva.
Шува̀клија, m. vide шувак.
Шу̀га, f. die Krätze, Raude, scabies.
Шу̀гав, ва, ко, krätzig, raudig, scabiosus.
Шугање, n. das Anſtecken mit Raude, das Bekommen der Raude, scabiei infectio.
Шу̀гати, ам, v. impf. mit Krätze anſtecken, scabie inficio.
Шу̀гатисе, амсе, v. r. impf. die Krätze bekommen, scabie adfici.
Шу̀ка, f. ungehörnte Ziege, capra sine cornibus.
Шу̀кав, ва, во, vide шушав.
Шу̀кумбаба, f. vide чукумбаба.
Шу̀кумбабин, на, но, vide чукумбабин.
Шу̀кундед (шукундед), m. (Рес. и Срем.) vide чукундед.
Шу̀кундедов (шукундедов), ва, во, (Рес. и Срем.) vide чукундедов.
Шукунђед (шукунђед), m. (Ерц.), vide чукунђед.
Шу̀кунђедов (шукунђедов), ва, во, (Ерц.) vide чукунђеров).
Шу̀љак, љка m. 1) (у Бачкој.) das unterſte mit Spreu am meiſten vermengte Getreide beym Worfeln, das den Schweinen gegeben wird, quisquiliae tritici ventilati 2) ein Block, segmentum caudicis.
Шу̀љеви, m. pl. die goldene Ader, haemorrhoides.
Шу̀љкара, f. она рупа, ђе стоји шуљак, die Grube für den шуљак, fovea servandis quisquiliis tritici.
Шу̀ма, f. der Wald, silva. Шума ти мати, rette dich, fuge.
Шумагѐле interj. (ſcherzhaft) er rannte dem Walde zu.
Шума̀дија, f. der Theil Serbiens zwiſchen der Колубара und der Морава (begreift

die наије: Бијоградска, Смедеревска, Крагујевачка, Карановачка, Рудничка und Пожешка), provincia Serbiae.

Шумадѝнац, нца, m. ein Schumadier.

Шумадѝнка, f. die Schumadierin.

Шумадѝнскӣ, ка, ко, 1) ſchumadiſch. 2) adv. ſchumadiſch.

Шумāр, m. der Waldhüter, Förſter, custos silvae.

Шумāрев, ва, во, vide шумаров.

Шумāрица, f. z. B. der Kohl, der oder ſo lange er ſich nicht in Köpfe ſchließet, brassica hirta.

Шумāров, ва, во, des Waldhüters, custodis silvae.

Шумѝца, f. dim. v. шума.

Шумнāт, та, то, н. п. грана, belaubt, frondosus:

„Мушка глава к'о шумната грана:
„Удри граном о зелену траву,
„Лист опадне а грана оспане —

Шумскӣ, ка, ко, Wald-, silvestris.

Шѝнка, f. der Schinken (öſterr. der Schunken), petaso, perna.

Шѝњање, n, das Müſſiggehen, obambulatio otiosa.

Шѝњāње, n. das Herumſchniffeln, circumodoratio.

Шѝњāти, ам, v. impf. umherſchniffeln, circumodoro: шта ли шуњаш тамо?

Шѝњатисе, амсе, v. r. impf. müſſig umhergehen, otiosus circumeo.

Шѝпа, f. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) Schoppen, Schuppen, tectum, tugurium. cf. појата.

Шѝпак, пка, m. vide гузица.

Шѝпаљ, пља, ље, durchbohrt, durchlöchert, perforatus.

Шѝпљика, f. die durchlöcherte Stickarbeit an den Hemdärmeln, u. ſ. w. foramina acu picta.

Шѝпљикаст, та, то, löcherig, locker (z. B. Brot), rarus.

Шѝпљина, f. die Durchlöcherung, foramen.

Шѝпљитисе, љисе, v. r. impf. durchſichtig ſeyn, perluceo.

Шѝпљичкӣ, adv. н. п. порубити мараму, Art zu ſäumen, limbum circumdandi modus.

Шѝпчина, f. augm. v. шупак.

Шѝпчић, m. dim. v. шупак.

Шѝра, m. der Frau Bruder, Schwager,

Шурāк, m. affinis, uxoris frater.

Шураков, ва, во, des шурак, affinis.

Шѝрин, на, но, des шура, affinis.

Шурјāк, m. vide шурак.

Шурјāков, ва, во, des шурјак, des Schwagers, leviri.

Шѝрнаја, f. шурина жена, des Schwagers Frau, uxor affinis.

Шѝрнајин, на, но, der шурнаја, uxoris affinis.

Шурѝвāње, n. das Zuſammenſtecken der Köpfe, conspiratio familiaris.

Шурѝвати, рујем, v. impf. с ким, zuſammenſtecken, heimlich mit einander ſprechen, conspiro.

Шѝру мѝру, interj. in der Verwirrung des Schreckens, in confusione:

„Шуру муру, аднаћ за вуруну —

Шут, та, то, vide шушав.

Шутење, n. (Рес.) vide шућење.

Шутети, шутим, (Рес.) vide шућети.

Шутити, им, (Срем.) vide шућети.

Шуткāње, n. das Schweigenheißen, impositio silentii.

Шуткāти, ам, v. impf. кога, einen ſchweigen heißen, jubeo silere.

Шуткāц! vide ћуткац.

Шућење, n. (Ерц. и Срем.) das Schweigen, silentium.

Шућети, шутим, v. impf. (Ерц.) ſchweigen, sileo, taceo.

Шућур Богу! (по Босни, понајвише Турци говоре) Gott Lob! grates sint Deo.

Шуша, f. 1) vide шука. 2) Не бојисе свака шуша Бога, него батине.

Шушав, ва, во, ohne Hörner, absque cornibus.

Шушањ, шња, m. das abgefallene Laub, Nadeln, folia quae deciderunt. Синјела вода шушањ, па начинила крш, ſprüchwörtlich für: ſie ſind weitläuftig verwandt, cousins à la mode de Bretagne.

Шушкāње, n. 1) das Rauſchen, strepitus. 2) vide шушкетање.

Шушкāти, ам, v. impf. 1) rauſchen (wie die Eidexe im dürren Laube), strepo. 2) vide шушкетати.

Шушкѐтање, n. das Liſpeln im Reden, blaesa locutio.

Шушкѐтати, ам, v. impf. liſpeln, blaese loqui.

Шушљāница, f. (ст.) eine Art Mütze, galeri genus:

„Накривио криву шушљаницу —

Шушнути, нем, v. pf. rauſchen, strepo, inhorreo.

Шуштање, n. das Rauſchen (des Stroms), strepitus fluminis.

Шуштати, штим, v. impf. rauſchen, decurro cum strepitu.

Шчекати, ам, v. pf. erwarten, exspecto.

Шчепати, ам, v. pf. packen, arripio, prehendo.

Шчѝњање, n. das Unſchlüßigſeyn, cunctatio.

Шчѝњатисе, амсе, v. r. impf. unſchlüßig ſeyn, cunctor.

بسم الله الرحمن الرحيم

بازار
Jegesba.
Fr Sunday
Dies Dominii.

بازارتسي
Monegesbak
Fr Monday.
Dies Lunæ.

سلي صلكلوف
Yiaopsaik
Fr Tuesday
Dies Martis

چرشنبه
Cpega
Fr Midweek
Dies Mercurii.

پشنبه
Ceraxpaasn.
Fr Commerday
Dies Jovis

جوما
Nerraak
Fr Sunday
Dies Veneris

جومرتسي
Cgoraaa
Fr Sunday
Dies Sabbati, seu
Saturni.

اون يدى اون سكز اون طوقوز يكرمى

يكرمى يدى يكرمى سكز يكرمى طوقوز اوتوز
اوتوز يدى اوتوز سكز اوتوز طوقوز قرق
قرق يدى قرق سكز قرق طوقوز اللى
اللى يدى اللى سكز اللى طوقوز التمش

التمش يدى التمش سكز التمش طوقوز يتمش
يتمش يدى يتمش سكز يتمش طوقوز سكسن
سكسن يدى سكسن سكز سكسن طوقوز توقسان
توقسان الى توقسان يدى توقسان سكز توقسان طوقوز يوز

١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠
١١	١٢	١٣	١٤	١٥	١٦	١٧	١٨	١٩	٢٠
٢١	٢٢	٢٣	٢٤	٢٥	٢٦	٢٧	٢٨	٢٩	٣٠
٣١	٣٢	٣٣	٣٤	٣٥	٣٦	٣٧	٣٨	٣٩	٤٠
٤١	٤٢	٤٣	٤٤	٤٥	٤٦	٤٧	٤٨	٤٩	٥٠
٥١	٥٢	٥٣	٥٤	٥٥	٥٦	٥٧	٥٨	٥٩	٦٠
٦١	٦٢	٦٣	٦٤	٦٥	٦٦	٦٧	٦٨	٦٩	٧٠
٧١	٧٢	٧٣	١٤	٧٥	٧٦	٧٧	٧٨	٧٩	٨٠
٨١	٨٢	٨٣	٨٤	٨٥	٨٦	٨٧	٨٨	٨٩	٩٠
٩١	٩٢	٩٣	٩٤	٩٥	٩٦	٩٧	٩٨	٩٩	١٠٠

بسم الله

بر ایکی اوچ دوزت بش التی یدی سکز طوقوز اون

اون بر اون ایکی اون اوچ اون دورت اون بش اون التی

یکرمی بر یکرمی ایکی یکرمی اوچ یکرمی دورت یکرمی بش یکرمی التی

اوتوز بر اوتوز ایکی اوتوز اوچ اوتوز دورت اوتوز بش اوتوز التی

قرق بر قرق ایکی قرق اوچ قرق دورت قرق بش قرق التی

آللی بر آللی ایکی آللی اوچ آللی دورت آللی بش آللی التی

التمش بر التمش ایکی التمش اوچ التمش دورت التمش بش التمش التی

یتمش بر یتمش ایکی یتمش اوچ یتمش دورت یتمش بش یتمش التی

سکسن بر سکسن ایکی سکسن اوچ سکسن دورت سکسن بش سکسن التی

طوقسان بر طوقسان ایکی طوقسان اوچ طوقسان دورت طوقسان بش

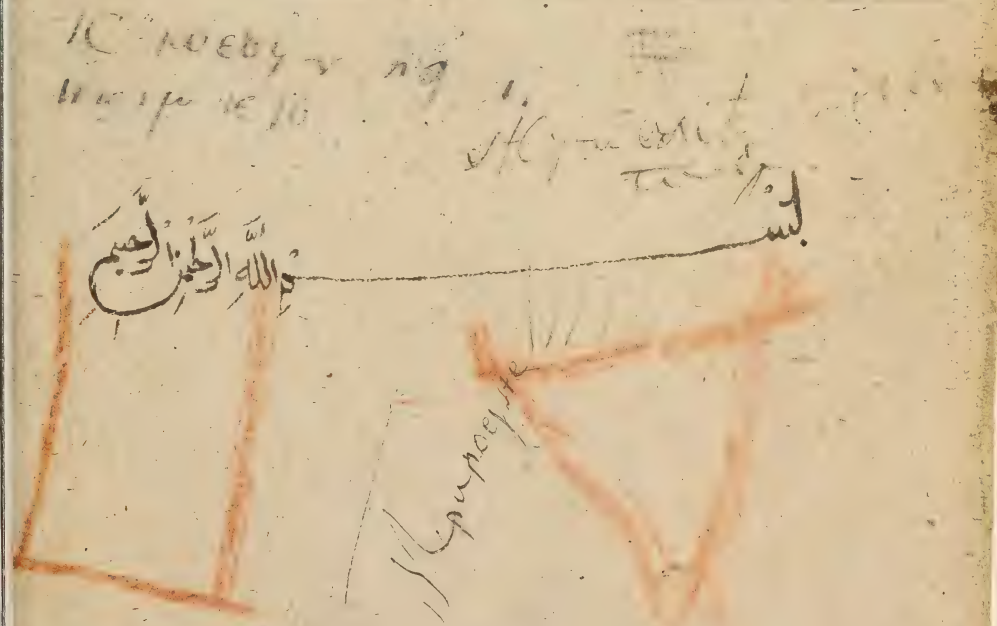

Deacidified using the Bookkeeper process.
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: AUG 2002
PreservationTechnologies
A WORLD LEADER IN PAPER PRESERVATION
111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 16066

LIBRARY OF CONGRESS
0002635612A